

P. II 1583

PRESA

noastră

ANUL III

IANUARIE 1958

- Pierre Lamblin** : Problema reporterilor.
- Horia Liman** : Colectionari de pietre pretioase.
- Gheorghe Vlad** : Un dram din experienta mea si multa dorinta de a invata dintr-a altora.
- Acad. Al. Graur** : Locul atributelor.
- Nicolae Deleanu** : Spicuri din vechea presa republicană.
- * * * Declarația comună a delegaților Uniunilor de ziariști din țările socialiste.
- I. F. și N. D.** : Despre unele materiale apărute în presă cu prilejul sărbătoririi a zece ani de la întemeierea Republicii.
- F. Brunea-Fox** : Dialoguri cu unii cititori.
- Dimitrie Meșteru** : Unele probleme în legătură cu activitatea gazetelor de uzină.
- Tr. Catincescu** : Din activitatea corespondentului regional.
- Ing. Sonia Marcarian** : Reflectarea problemelor agriculturii în ziarul „Dobrogea nouă”.
- E. Bradu** : Cum realizăm un specific propriu gazetei „Viața Cooperăției Meșteșugărești”.
- I. Felea** : Iosif Nădejde.
- Fuchs Simion** : Un ziar al grupurilor comuniste din Tg.-Mureș.
- S. Albu** : „24 ianuarie 1908 — sărbătoare roșie”.
Recenzii : „Din drum...” (**Boris Buzilă**), „Ziaristul democrat” nr. 12 (**F. E.**), „Neue Deutsche Presse” nr. 9—10 (**Mariana Pirvulescu**), „Pe un picior de plaiu...” (**Const. Sîrbu**).
- De peste hotare. — Documentare. — Bibliografie.

1958

1958 : 1-12

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII ZIARIȘTILOR DIN R. P. R.

P-499763

ZECE ANI
DE ACTIVITATE
A AGENȚIEI
ROMÎNE
DE PRESĂ
„AGERPRES”

Asistența în timpul festivității care a avut loc în ziua de 12 ianuarie, în sala Teatrului C. C. S. din Capitală, cu prilejul împlinirii a zece ani de activitate a „Agerpres”-ului

VIZITA UNUI GRUP DE ZIARIȘTI AMERICANI

seara zilei de 13 ianuarie, un grup de ziariști americani au fost oaspeții Uniunii Ziariștilor din R. P. R.
În fotografie: Ziariști americani de vorbă cu ziariști romini și corespondenți străini

In întâmpinarea **CONFERINTEI INTERNAZIONALE** *al reporterilor*

PROBLEMA REPORTERILOR

PIERRE LAMBLIN
Membru al Asociației
reporterilor francezi

24664-P

CONDIȚIILE generale ale reportajului s-au schimbat, de bună seamă, atât în Franța cât și în celelalte țări. Colegii care astăzi nu se mai numără printre cei tineri, își amintesc de predecesorii lor, pentru care fiecare anchetă trebuia să fie preparată ca o adevărată expediție. Am cunoscut pe marii noștri reporteri din „epoca de glorie”: Albert Londres, Edouard Helsey, Andrée Viollis și mulți alții pe care nu-i întâlneai la Paris decât atunci când se aflau în trecere prin oraș. Albert Londres obișnuia să spună că nu cunoaște la redacția ziarului la care lucra decât două etaje: etajul în care redactorul șef îi dădea instrucțiuni și etajul în care se afla casieria (pentru cheltuielile de călătorie). Ei erau ca niște porumbei călători care nu se întorc la cuib decât pentru ca să se hrănească și pentru că, oricum, fiecare trebuie să aibă căminul său.

Durata călătoriilor depindea de mijloacele de locomoție care

erau foarte încete. Concurența radio-ului și a televiziunii nu se întvedea încă. Dacă cineva ar fi vorbit de acel celebru „zid sonic” care astăzi este atât de ușor învins, de bună seamă că s-ar fi expus ilarității publice. Ziaristul era un comis-voiajor de știri care nu cunoștea graba, dar care lucra bine.

Dacă în privința aceasta s-a înregistrat un oarecare declin, nu vrem să facem tinerilor noștri colegi din epoca atomică vreun reproș. Calitatea nu poate ține decât arareori pasul cu rapiditatea. Astăzi nu mai este timp de gândit; de-abia se găsește timp pentru observat și ascultat. Pe birourile oficiilor telegrafice se aruncă hîrtii cu impresii așternute în grabă. Se telefonează după „notițe” fără a le redacta. Prin forța împrejurărilor practica americană a „rescriitorilor” se generalizează astăzi și în Franța. Un număr mare de redactori din birouri se ocupă de

materialul trimis în goana febrilă de către corespondentul „special” și caută să-l îmbrace într-o formă acceptabilă. Bine înțeles aceasta nu e o metodă bună. Numai acela care a văzut ceva, poate fi un bun martor. Chiar și cel mai capabil intermediar nu poate decât să traducă, să interpreteze, ori aceasta înseamnă să te depărtezi de adevăr.

Din motive de economie, redactorii șefi înclină să înlocuiască pe marii reporteri printr-o rețea de corespondenți „permanenți”. Acești ambasadori ai actualității, instalați în cele patru colțuri ale lumii, iau parte la viața țării în care se găsesc, cunoscându-i astfel limba, obiceiurile și sursele de informație, mai bine decât un trimis „special” care, la sosire, își începe lucrul ca un pădurar ce trebuie mai întâi să-și croiască un drum prin pădure. De aceea se pare că, în afară doar la unele săptămânale, ale căror metode de lucru se deo-

sebesc de metodele cotidienele, frumoasa meserie a „marilor reporteri“ este condamnată la pieire.

Se poate lupta împotriva acestei stări de lucruri? Posibilitatea nu pare a fi exclusă. Supraviețuirea simpaticului „corp de expediție“, format din oameni de talia lui Rouletabille este în funcție de noile dispoziții, care ar face ca voiajurile să fie mai puțin dificile și care ar ușura formalitățile legate de intrarea în diferite țări. De aceea am urmărit cu mult interes „rezoluțiile și recomandările“ care au fost redactate în anul 1956 la Întilnirea internațională a ziariștilor de la Helsinki. Fără îndoială că trebuie înlăturate toate acele „fapte și împrejurări care împiedică munca de informare veridică“ a corespondenților și, desigur, că libera circulație și munca nestînjenită a ziariștilor fără deosebire de naționalitate, rasă, religie și păreri politice reprezintă cele mai urgente cerințe

ale tuturor ziariștilor profesioniști. De asemenea sîntem de părere că orice ziarist care vrea să plece în străinătate trebuie să obțină neîntîrziat pașaportul și vizele necesare pentru toate țările și autorizația de a circula pe tot teritoriul țării respective fără nicio discriminare.

Este evident că proprietarii de ziare vor sta mai puțin la îndoială să trimită colaboratori specializați (un corespondent permanent nu poate avea competență pentru toate subiectele despre care i se cere să scrie) dacă „prețul de producție“ al unui reporter de mîna întîia nu va mai fi prohibitiv.

De aceea toți marii reporteri francezi au primit cu mult interes și speranțe celelalte „recomandări“ de la Otaniemi și anume: o reducere însemnată la prețurile tuturor mijloacelor de transport (trenuri, avioane, autobuse sau vapoare) pe baza unor carnete de ziariști, în care să se specifice că deplasarea se

face în interes profesional; acordarea de regimuri speciale de schimb tuturor ziariștilor, în țările pe care le vizitează în interes profesional, pentru toate cheltuielile de călătorie și de întreținere; acordarea dreptului de a trimite în toate țările telegrame „colective“ și de a telefona cu taxă inversă; desființarea cenzurii pentru materialul de presă; ușurarea accesului la sursele de informare prin autoritățile competente și a transferurilor necesare plății articolelor primite sau comandate în străinătate etc.

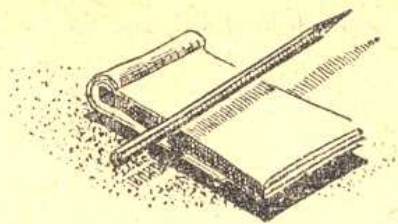
Aceste condiții odată îndeplinite — și nicio piedică serioasă n-ar trebui să existe pentru aceasta — va fi făcut un mare pas către o mai bună înțelegere între popoare, care vor folosi mult de pe urma unei informări cît mai ample, mai obiective și mai cinstite.

(Din „Ziaristul democrat“ —
decembrie 1957)

LA BUENOS AIRES : O EXPOZIȚIE INTERNAȚIONALĂ A PRESEI

La 15 ianuarie s-a deschis la Buenos Aires o expoziție internațională a presei, organizată de „Institutul argentinian de informare diplomatică“. La expoziție participă 59 de țări printre care U.R.S.S., Cehoslovacia, Polonia, Ungaria, Bulgaria, România, India, Egipt, Indonezia și altele. La deschiderea expoziției au asistat șefii reprezentanțelor diplomatice a o serie de state, reprezentanți ai vieții publice, lucrători ai presei locale și străine.

ÎNSEMNĂRI DESPRE REPORTAJ

COLECȚIONARI DE PIETRE PREȚIOASE

HORIA LIMAN

...Și Hamlet a spus: — Vezi norul acela? Nu-i așa că seamănă cu o gitară?

Iar Polonius a răspuns: — Da, Alteță, întocmai ca o gitară.

— Ba nu, parcă seamănă mai curînd cu o cămilă...

— Bineînțeles, Alteță: întocmai ca o cămilă.

— Privește bine, Polonius. Nu-i așa că norul acela nu seamănă cu nimic?

— Da, Alteță. Într-adevăr, cu nimic.

Dialogul acesta s-ar potrivi „de minune”, într-o discuție despre unele din reportajele care apar în presa noastră. Polonius — prezumtivul autor — ar fi gata în orice clipă să-și dea materialul drept nor și chiar drept cămilă — în speranța că el s-ar putea confunda cu specia publicistică pe care o practică. I-ar fi cu mult mai greu însă, firește, să-l identifice cu... neantul. Orice s-ar spune, plăcut nu este.

Din capul locului țin să precizez că ironia trebuie înțeleasă aici și în sens autocritic. Revenit la reportaj după o absență nedorită de 17 ani, mă consider un debutant. Și, sper, nu mi se va lua în nume de rău asprimea, care vizează în primul rînd propria mea activitate.

Mi se pare că o primă condiție căreia trebuie să-i răspundă reportajul este curiozitatea. Nu mă refer aici, bineînțeles, la acea curiozitate de periferică speță care determină o femeie să cerceteze conținutul oalelor vecinei sale, ci la pasiunea de a cunoaște. Această pasiune te duce adeseori în domenii nebănuite, îți dezvăluie lumi neașteptate. Călătoream eu o drezină de-a lungul unei

exploatări forestiere din Regiunea Autonomă Maghiară și tocmai mă înapoiam, pe înserate, plin de impresii puternice despre corhăntorii și fasonatorii și tractoriștii pădurilor de brad și de molizi, cînd am ajuns în dreptul unui mic canton. Într-o fulgerare de o clipă — reporterii au și ei „îngerii” lor cei buni! —, omul din fața micii colibe de scinduri, cu fanionul deschizînd drumul spre vale, mi-a sugerat o întreagă istorie a unei biografii dramatice: un cantonier veghează cu grijă și răspundere asupra transporturilor de bușteni și oameni, singur în inima pădurii, singur cu lupii, cu urșii, cu molizii. Era o temă de reportaj, un portret în sine — și așa fi putut trece mai departe, satisfăcut de această „senzațională” descoperire. M-am oprit însă — și n-am regretat. În baraca omului — mobilată cu un divan, o măsuță și un scaun — se mai afla și un aparat de radio nou-nouț!

— Dar la ce-ți trebuia aparatul de radio, tovarășe? — l-am întrebat.

Cantonierul a suris (n-o să uit nici odată surîsul acela în care se oglindea o întreagă viață de om!) și a răspuns domol:

— Vedeți, sînt singur aici, și aveam nevoie de un tovarășe... Dar pentru că veniți de la București, poate mă ajutați să lămuresc un lucru. Știți, nu-mi place Bach. Oare de ce, că doar Verdi îmi place?...

Am călătorit destul de mult, în vremea din urmă, și am cunoscut numeroși oameni interesanți, am participat la întîmplări impresionante. Ei bine, întîlnirea aceasta din fund de pădure a fost una din cele mai zguduitoare din cîte am trăit, ea mi-a relevat înseși dimensiunile transformării revoluționare prin

care trece poporul țării noastre, poporul acesta care pînă nu de mult era cunoscut peste graniță prin procentul de 85% de analfabeți. Un om din inima codrului, unul din aceia care-și duceau viața amară prin țurle mizere, are azi o gravă nedumire de lămurit: „De ce nu-i place Bach?!”

Plecasem să cunosc munca și viața de azi a muncitorilor din pădure — și iată că mi se ridica deodată o întreagă serie de probleme. Deși — cum spuneam — însuși schimbul de cuvinte de mai sus putea constitui o temă de reportaj, aveam sentimentul că îmi lipsea ceva, ceva esențial: dialectica spirituală a omului care a trecut de la țurlă la Bach. Și iată că întreg bagajul de impresii cu care m-am întors din lunga călătorie pe tărîmurile zisei exploatări forestiere a devenit pe neașteptate un simplu leș, aproape inutilizabil de vreme ce un aspect major al pădurii zilelor noastre îl punea total în umbră. Și m-am văzut nevoit să merg la rădăcinile frămîntării cantonierului meu, adică să parcurg eu însumi — mental, firește — drumul de la țurlă la... Bach, să reconstitui coordonatele sociale și morale ale unei întregi epoci istorice. Mi s-a pus, într-un cuvînt, problema modului cum mi-am făcut documentarea. Și mi-am spus — în dezacord cu unii tovarăși din presa noastră — că documentare se cheamă în primul rînd predocumentare, adică lectură, multă lectură prealabilă, care să facă posibilă orientarea în specificul domeniului și locului respectiv, care să facă posibilă asocierea de imagini, de idei, asociere capabilă — prin jocul contrastelor — să lumineze mai bine însăși ideea poetică (sau politică) a reportajului. Egon

Erwin Kisch cerea doar reporterului „să unească trecutul cu viitorul”, ceea ce înseamnă a aduce trecutul sub reflectorul actualității, pentru a putea proiecta prezentul în perspectiva viitorului. Sau mai limpede: cunoscând trecutul și confruntându-l cu actualitatea, să știi să descoperi ceea ce e nou și anunță viitorul. Iar când spun „lectură”, mă gândesc la tot ceea ce exprimă fenomenul, regiunea, oamenii despre care trebuie să scriem: de la datele istorice pînă la romanele sau studiile etnografice care s-au făcut anterior. Pentru că reporterul nu trebuie numai să fie un om cult, dar — dat fiind că nu poate cunoaște totul — este obligat să se ajute, în orientarea sa, cu lucrările celor care l-au precedat. A serie despre America fără a-i cunoaște pe Dreiser, Mark Twain, Gorki și Pozner — mi se pare cu neputință, tot astfel cum nu se poate crea dramă fără a-l cunoaște pe Shakespeare.

Personal am întâmpinat serioase greutăți, cînd — după ce i-am cunoscut pe oșeni — am încercat să-mi aștern impresiile pe hîrtie. Îmi rămaseră ascunse sau nu pe deplin clare, unele trăsături morale ale oamenilor din Oaș — și abia după ce am studiat folclorul lor, ele mi s-au lămurit. Același proces am încercat și cu prilejul călătoriei întreprinse în Regiunea Autonomă Maghiară: nici azi — după mai bine de un an — nu mă încumet să vorbesc despre secui, al căror caracter nu mi s-a revelat încă pe deplin.

S-ar putea obiecta, firește: dar reportajul este totuși înregistrarea operativă a unui fapt de viață — și nu muncă de analiză psihologică; asta e treabă de romancier, nu de reporter. Este posibil. Dar cum ai putea explica o anumită reacție a unui om față de un eveniment, dacă nu-i cunoști măcar în linii generale temperamentul? Doar există atîtea deosebiri — din cele esențiale chiar — între moți, de pildă, și moldoveni! Tocmai de aceea spun că reporterul trebuie să fie un om cult, să aibă cunoștințe multilaterale.

Dar nu numai atît. Mi-am spus: este limitat reporterul la obligația redării fidele a unui fapt, a trăsăturilor unui personaj întîlnit accidental — fără a depăși cadrul strict al întîmplării brute, al conversației angajate cu subiectul său? S-au exprimat asemenea opinii în cursul discuției care a avut loc în paginile revistei noastre. Dar dacă aș fi reprodus convorbirea mai sus citată, oricît de semnificativă este ea, nu

s-ar fi putut naște confuzia că modestul cantonier ar fi cumva un intelectual naufragiat în hățișul unei păduri? Un intelectual sau un autodidact care se preocupă de problemele muzicii? Confuzia aceasta ar fi răpit faptului tocmai înalta, răscolitoarea lui semnificație și frumusețe. Or, aici este vorba de un tăietor de pădure ajuns cantonier — și nimic mai mult. Și tocmai aceasta este tulburător. Dar cum să vorbești despre el, fără a-l vedea încadrat într-o întreagă ambianță, fără a pătrunde în geografia condiției umane a categoriei lui sociale? Un sat, o fabrică, o familie este o frescă. Omul are și el o geografie și o istorie a lui, cu neputință de desprins de hartă în cuprinsul căreia a apărut și s-a dezvoltat. A contura chipul lui înseamnă deci nu numai a urmări conturul lui spiritual, ci și a vedea chipul lui social. În unicitatea lui sufletească — particularități unice, caracter — nu s-au topit oare toate contradicțiile și toate armoniile societății al cărei produs este? Ar fi putut cantonierul certat cu Bach să-și pună asemenea probleme, în anii domniei burgheziei, cînd existența lui se limita la topor, molid, o ceapă cu piine și o țurlă înghețată? Și iată că reporterul nu mai poate fi — dacă mi-e permisă expresia — un simplu fotograf imitator al naturii, iată că el trebuie să o și interpreteze — firește, alegîndu-și cu grijă „culorile și perspectivele”, așa cum cere Egon Erwin Kisch.

A scoate din orga naturii și a peisajului uman toate sunetele — aceasta este, mi se pare, sarcina de frunte a reporterului. Dar pentru a ajunge aici, se cere o cunoaștere adîncă a mecanismului acestui complicat instrument — orga-viața — clapă cu clapă, adică acumularea unei bogate experiențe de viață, a unei sume de aspecte sociale, morale etc., teaurizare imposibilă fără o maturizare a punctului de perspectivă care-ți impune participarea fierbinte, hotărîtă, de partea adevărului...

Hamlet i-a spus lui Polonius: — Vezi norul acela? Nu-i așa că seamănă cu o cămilă?

Și Polonius a răspuns: — Fără îndoială, Alteță, cu o cămilă...

Mi se pare că — tocmai datorită celor ce spuneam mai sus — o primădie care-i paște pe mulți reporteri ai noștri este exaltarea — sinceră, e drept — care ține locul adevărului. Iată de ce personajele lor nu se deosebesc între ele decît după culoarea ochilor sau a încălțămîntei. Iată de ce ei se citește, de fapt, în proprii lor eroi. Reporterul pleacă „pe teren” cu o temă prestabilită, cu o schemă în care trebuie să introducă carnea materialului de viață. El încearcă, cum s-ar zice, să impună vieții o anumită desfășurare, așa cum a conceput-o acasă, fără a cunoaște de fapt ceea ce se petrece în viață. Este, adică, un fel de mulare a vieții, a realității, pe calapodul unei teme sau al unei idei preconcepute, care i se pare lui mai interesantă. Este un mod de a goli, de fapt, viața de conținutul ei real, un mod de-a înlocui descoperirea cu o fantoșă convențională, cu o schemă prefabricată, o schemă care — în mod inevitabil — nu convinge. Căci născocirea e un chip orb — și nimic nu este mai neconvîngător decît pudicitatea impudică a convenției. Răchita este confundată cu lealea și invers. Materialul de viață, oamenii, își pierd astfel autenticitatea și plutesc pe deasupra ziarului, se diluează pînă la identificarea cu apa stătută în care se scufundă.

În ce mă privește, prefer apei stătute, ba chiar și celei potabile — apa acidulată din izvoarele Borsecului, chiar dacă aceasta nu se observă întotdeauna. După cum se vede, cantonierii se preocupă — în zilele noastre — de Bach, chiar dacă noi nu-i descoperim... pentru că nu figurează în planul tematic pe care, cu de la noi putere, l-am conceput.

Dar reporterul trebuie, totuși, să fie un colecționar de pietre prețioase! Nu are el datoria de a face cronica epocii sale?

LA PEKIN A APĂRUT PRIMUL NUMĂR AL REVISTEI „PE FRONTUL ZIARISTICII”

La Pekin a apărut primul număr al revistei lunare „Sinven cijan-sean” („Pe frontul ziaristic”). Această revistă, care este organul Uniunii Ziaristilor din întreaga Chină, va publica articole și alte materiale în legătură cu principalele probleme ale ziaristicii, va critica concepțiile burgheze asupra ziaristicii, va ridica probleme practice ale activității ziaristice și va contribui la schimbul de experiență în acest domeniu.

UN DRAM DIN EXPERIENȚA MEA ȘI MULTĂ DORINȚĂ DE A ÎNVĂȚA DINTR-A ALTORA

GHEORGHE VLAD

VĂ mărturisesc sincer că de nici un reportaj nu m-am apucat cu atita greutate ca de articolul de față.

Intr-adevăr, este mult mai ușor să scrii despre alții decât despre felul cum te documentezi tu însuși, cum stai de vorbă cu oamenii etc. Și greutatea a pornit nu din dorința de a nu-mi dezvălui secretele profesionale. În această privință, din păcate, nu posed prea multe — ci pentru că pur și simplu nu știam cum și cu ce să încep. De altfel, pentru mine introducerea constituie hopul cel mai greu și, după cum ați observat, cele spuse până aici nu sînt decît o încercare de introducere. Așa încît cred că este timpul să intru în subiect. Deci tema acestui articol mă obligă să vorbesc despre experiența mea de reporter. Mă rog, o fac, deși nu garantez că numeroșii mei confrăți din Capitală și provincie vor rămîne surprinși de „noutățile” pe care am să le arăt. La ziarul „Știința” lucrez în cadrul secției de schițe și reportaj literar. Uneori merg pe teren cu tema bine precizată (se înțelege că impusă de necesitățile redacției), alteori această temă mi-o caut singur, indiferent dacă este vorba de țărani colectivști sau individuali, de muncitori sau activști de sfaturi populare. În oricare din aceste cazuri, problema-cheie rămîne documentarea. Și cînd spun documentare nu mă gîndesc la culgerea de cifre și procente, pentru că acestea — fie că-i vorba de producția la ha, într-o colectivă ori G. A. S., sau de scăderea prețului de cost într-o uzină — sînt ușor de obținut. Cu mult mai greu însă este să te apropii de oameni și aceasta constituie partea cea mai importantă și totodată cea mai spinoasă a documentării. S-ar putea naște întrebarea: În definitiv, ce am nevoie să mă apropii de oameni cînd citeva cifre și nume de frunțași sau codași îmi sînt de ajuns? În acest caz putem realiza cel mult un mediocru reportaj informativ, de care presa noastră, din păcate, nu duce lipsă. Or, cu aceasta nu putem spune că ne-am făcut datoria în calitatea noastră de zia-

riști, puși în slujba celei mai mărețe dintre cauze, aceea a construirii socialismului. Și iată de ce:

În ultimii ani menirea reportajului (mă refer în deosebi la cel literar, apărut în presa cotidiană) s-a schimbat. Ea este nu numai aceea de a informa, ci și de a-l educa pe cititor. Or, ca un reportaj să poată avea funcțiunea educativă, trebuie să opereze prin imagini artistice așa cum, de pildă, schița, nuvela sau romanul, bineînțeles păstrînd proporțiile. Fără îndoială că noi, reporterii, sîntem, ca să zic așa, handicapați de către scriitori, din trei motive. Întîi, aceștia își aleg, de cele mai multe ori, teme potrivite preferințelor și înclinărilor lor. În al doilea: timpul pe care-l au la îndemînă pentru cunoașterea oamenilor despre care scriu este cu mult mai mare; iar în al treilea rînd — procesul de creație nu le este înghesuit de către cei mai zgîrciți drămuitori de spațiu (secretarii de redacție) cum ne este nouă. Și cu toate acestea reportajul literar există și va exista și ca atare și noi reporterii care, după cum spuneam mai înainte, trebuie în primul rînd să știm să ne apropiem de oameni. Și fiindcă e vorba de experiența personală, iată cum procedez de obicei. Să zicem că am de scris un reportaj despre o temă oarecare luată din întîmplări petrecute cu mai puțină sau mai multă vreme înainte. Firește că întîi caut să aflu pe căi mai ocolite eroii principali și rolul avut de fiecare din ei în aceste întîmplări. Păreră mea este că mult mai ușor te orientezi asupra unui om, asupra caracterului său cînd alții îți vorbesc despre el. Avînd de acum citeva elemente de bază despre cel care mă preocupă, îmi este mult mai la îndemînă să încep cu el o discuție firească, fără a recurge la stereotipa introducere: „Ei, tovarășe, merge, merge?”. De altfel cred că ați pățit-o și dvs.; uneori pe omul despre care vrem să scriem, aflînd că ești ziarist, îl cuprinde un fel de trac, de parcă ar sta în fața microfonului. Și aceasta nu pentru că, vezi doamne, l-ar impresiona persoana noastră, ci datorită faptului că prin noi se adresează zecilor de mii de

cititori. De aceea, cite un erou de al nostru ne vorbește ca și cînd ne-ar citi un articol de fond. Or, dacă dinainte aflî cite ceva din creația lui personală, cite un amănunt din munca sa pe care nici nu bănuiește că l-ai putea ști, ai în felul acesta posibilitatea să dai discuției o turnură degajată și să ți-l apropii sufletește. Dar această apropiere sufletească încă nu-i deplină, tot mai trebuie ceva și iată ce... nu-i nevoie să mai arăt: că unui reporter i se cere un foarte dezvoltat simț de observație capabil să descopere un amănunt aparent neinteresant, să surprindă semnificația unui gest, a unei căutători sau intonații. Însă pe lîngă aceasta trebuie să mai aibă o calitate, după mine indispensabilă profesiunii sale și anume aceea de a ști să asculte. Eroii noștri, de cele mai multe ori nu înțeleg din capul locului ce vrem să aflăm de la ei și se simt înclinați să vorbească pe larg de frămîntările și preocupările lor, cite odată în cele mai mici amănunte. Or, chiar dacă aceste amănunte știm dinainte că nu-și vor găsi locul în reportajul nostru, nici o clipă nu trebuie să dăm a înțelege că nu ne interesează: dimpotrivă, să-i ascultăm pe oameni cu atenție, seriozitate și răbdare. A ști să ascuți înseamnă că posezi cheia cu care-i faci pe oameni să ți se destăinuie ca de la frate la frate, chiar dacă i-ai cunoscut numai de un sfert de oră și pentru un reporter înseamnă extraordinar de mult acest lucru.

Încercați metoda aceasta în tren, de pildă, și vă veți convinge de rezultate.

În schimb, dacă vom avea o atitudine arogantă, de oameni atotștiutori, dacă-i vom asculta pe eroii noștri nerăbdători și plictisiți că nu ne servesc reportajul pe tavă, s-a zis cu documentarea.

Dar să presupunem că i-am cunoscut de acum pe eroii faptelor și întîmplărilor petrecute cu mai puțină sau mai multă vreme înainte. Să presupunem, de asemenea, că am aflat din gura lor toate aceste fapte și întîmplări, și cu aceasta documentarea noastră fiind terminată ne așternem pe scris. Deci trebuie să reinnoim tabloul în așa fel, încît să-i creăm cititorului impresia că

evenimentele se petrec chiar sub ochii săi. Dar cum să facem aceasta când noi înșine n-am asistat la ele? Cu ajutorul eroilor principali. Încă înainte, după cum spuneam, am aflat prin intermediul altora, rolul pe care l-a avut fiecare în desfășurarea întâmplărilor. La rindul lor ne povestesc și ei despre aceste evenimente. Și în acest moment spiritul de observație trebuie să ne ajute nu numai în aprofundarea faptelor narate de povestitori, ci și în surprinderea caracteristicilor specifice fiecăruia. La unul un anumit gest propriu numai lui, la altul un anumit fel de a rosti o frază etc.

Desigur că ei, povestindu-ne, oricât de bună memorie ar avea și oricât de multă bunăvoință, n-au să poată reda întocmai acele clipe ce prezintă interes pentru reportajul nostru. Și aici, după părerea mea, intervine fantezia reporterului, care însă în nici un caz nu trebuie să depășească limitele realității, ale faptelor și întâmplărilor petrecute. Cu alte cuvinte, putem reda, cu aproximație bineînțeles, schimburile de cuvinte care au avut loc între acei oameni, putem reda stările lor sufletești în realitatea respectivă, însă numai ținând seama de trăsăturile caracterului, de felul de a fi al fiecăruia. În tot acest timp ținem reflectorul îndreptat numai asupra a ceea ce este mai pozitiv, mai nou, mai înaintat în faptele acelor oa-

meni. Și cu aceasta sper că am atins problema selecționării materialului cules de pe teren. Am arătat, deși oarecum indirect, că îmi place grozav să-i ascuț pe oameni povestind, cu toate că adeseori cele povestite abia dacă au pe departe legătură cu subiectul reportajului respectiv. Însă nu-i mai puțin adevărat că mi s-a întâmplat de multe ori ca un amănunt notat în fugă sau reținut întâmplător, să capete în momentul redactării materialului o importanță esențială. De aceea nu trebuie niciodată să ne gândim la economisirea filelor de carnet, sau să ne temem că ne obosim memoria.

Desigur ați observat că am vorbit numai despre problemele reportajului literar la ale cărui fapte descrie nu am asistat, ci mi s-a povestit despre ele. Acesta este, după mine, reportajul-schiță. Cît privește reportajul operativ, la zi, a cărui acțiune se desfășoară chiar sub ochii noștri, socotesc că nu ridică probleme chiar atât de grele ca în cazul primului, cu condiția ca reporterul să fie, cum s-ar zice, numai ochi și urechi.

Fără îndoială că am ridicat numai o mică parte din vasta problematică a reportajului și aceasta probabil nu cu profunzimea cuvenită. Mă gândesc însă că acei confrăți care vor urma la cuvânt, vor pune în discuție idei mai interesante și cu toții vom avea de învățat unii de la alții.

ÎNȚĂLNIRI CU VETERANII PRESEI SOVIETICE

Numeroase reuniuni, întâlniri de creație, au avut loc la Casa Centrală a Ziaristilor în zilele de pregătire în vederea sărbătoririi celei de-a 40-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie.

Probabil însă că impresiile cele mai puternice și de neuitat au rămas la cei care au avut prilejul să participe la reuniunile și întâlnirile în cadrul cărora și-au depănat amintirile cei mai vechi ziaristi sovietici.

Un interes deosebit de mare a stîrnit cuvîntarea vechii ziariste comuniste Z. S. Boiarskaia. Ea a lucrat cîteva ani în redacția ziarului „Pravda” împreună cu Maria Ilicina Ulianova. Tov. Boiarskaia a amintit cîteva episoade din activitatea organizatorică a Mariei Ilicina, care a fost sufletul mișcării corespondenților muncitori și de la sate din U.R.S.S., a povestit despre grija emoționantă pe care Maria Ilicina o manifesta față de toți ziaristii din colectivul ziarului.

Unul din cei mai vechi gazetari, N. K. Uerjbiški, a povestit cum, biruind greutățile și lipsurile provocate de războiul civil și de intervenție, ziaristii sovietici creau presa de tip nou.

A urmat apoi la tribună Pavel Arski, unul din veteranii ziaristicii sovietice. El a avut fericitul prilej să se întâlnească la „Pravda” cu Vladimir Ilici Lenin. Versurile aduse la redacție de soldatul-poet au fost aprobate de Vladimir Ilici și publicate a doua zi în „Pravda”. Pavel Arski a citit cîteva din versurile și cînturile sale scrise încă în ajunul Marelui Octombrie.

O nouă revistă săptămînală : „PRIETENIA SOVIETO-CHINEZĂ”

De la începutul anului acesta Asociația pentru prietenia sovieto-chineză din U.R.S.S. editează la Moscova săptămînalul în limba chineză „Prietenia sovieto-chineză” care va fi difuzat în China.

Revista se adresează cercurilor largi ale cititorilor chinezi. Prin caracterul ei, ea va fi similară revistei „Prietenia” (în limba rusă), editată de Asociația pentru prietenia chino-sovietică de la Pekin.

Revista „Prietenia sovieto-chineză” va trata în paginile sale viața din Uniunea Sovietică, experiența și succesele obținute de poporul sovietic și lupta poporului sovietic pentru pace în lumea întreagă.

Primul număr al revistei publică mesaje de Anul Nou adresate prietenilor chinezi de N. S. Hrușciiov, prim-secretar al C.C. al P.C.U.S., A. A. Andreev, președintele Asociației pentru prietenia sovieto-chineză și alții.

În legătură cu punerea în vânzare a primului număr al noii reviste sovietice „Prietenia sovieto-chineză”, ziarul „Jenminjibao” publică un articol în care se subliniază marele interes manifestat de opinia publică chineză față de această revistă.

În primul număr al revistei, subliniază „Jenminjibao”, bogat din punct de vedere al conținutului și variat în ceea ce privește tematica, și-au găsit o expresie vie sentimentele de prietenie caldă ale poporului sovietic față de poporul chinez.

Mase largi de cititori chinezi, scrie ziarul, manifestă un deosebit interes față de această revistă, întrucît în coloanele ei sînt oglindite pe deplin realizările în muncă și succesele strălucite ale poporului sovietic — materiale instructive și folositoare poporului din țara noastră, din care el se poate inspira.

CUM SCRIM

LOCUL ATRIBUTELOR

Acad. AL. GRAUR

O MARE greutate stilistică apare în limba noastră când avem de legat de același substantiv două atribute. Dacă le punem pe amîndouă la rînd în urma substantivului, se poate naște impresia că cel de al doilea se referă la primul și nu la substantivul inițial. În trecut, revistele umoristice găseau material de haz în anunțurile comerciale de tipul *mantale pentru domni de cauciuc*, și dacă în exemplul acesta domnii de cauciuc e o glumă nevinovată, adesea întorsăturile de acest fel dădeau naștere la înțelesuri necuviincioase.

Uneori, cînd unul dintre atribute este adjectiv, avem posibilitatea de a înlătura greutatea, punînd adjectivul înaintea substantivului. Citesc în „Viața nouă” (Galați) din 31 decembrie 1957, p. 1, col. 2, expresia: *cantități însemnate de produse peste plan*. Se poate înțelege că e vorba de niște cantități care au fost însemnate de către produse. Nu avem însă decît să spunem *însemnate cantități de*

produse și cu aceasta orice posibilitate de echivoc este evitată. Dacă este adevărat că punerea adjectivului înaintea substantivului se datorește în limba noastră unor influențe străine, desigur că la răspîndirea acestei formule a contribuit și faptul că ea se dovedește în unele cazuri folositoare.

Altă posibilitate de a evita echivocul este transformarea unui atribut substantival în adjectiv. Să pornim de la expresia *încălțăminte peste plan pentru femei* („Zori noi”, Mediaș, 4 ianuarie 1957, p. 3, col. 4—5). Se poate înțelege că e vorba de un plan pentru femei și nu aceasta a fost intenția autorului. Dar dacă am zice *încălțăminte pentru femei peste plan*, ar fi și mai rău, căci atunci s-ar crede că femeile sînt peste plan, și cine știe ce confuzie ar putea trage vreun ziar apusean. Tot așa ne izbește și *bluze brodate pentru femei cu motive românești* („Romînia liberă”, 10 ianuarie 1958, p. 4, col. 5), căci se poate înțelege că femeile sînt

cu motive românești; dar dacă am inversa atributele și am zice *bluze brodate cu motive românești pentru femei*, atunci am crede că nu bluzele sînt pentru femei, ci motivele. Putem însă înlocui *pentru femei* cu adjectivul echivalent *feminin* (*încălțăminte feminină peste plan, bluze feminine cu motive românești*) și astfel nimeni nu mai poate înțelege altfel decît trebuie.

Totuși, cele două procedee care au fost semnalate nu pot fi folosite peste tot. În primul rînd, în romînește, nu orice adjectiv se poate pune înaintea substantivului său. În cazul expresiei *vînd statului cantități sporite de cereale* („Romînia liberă”, 9 iulie 1957, p. 1, col. 5—6), dacă cineva ar vrea, ar putea să înțeleagă că cerealele au sporit cantitățile, dar nu avem mijlocul să schimbăm ordinea cuvintelor și să zicem *sporite cantități* (aceasta s-ar putea cel mult în versuri). Pe de altă parte, dacă am zice *cantități de cereale sporite*, s-ar înțelege că

există un soi de cereale numit sporite. Prin urmare, oricum am întoarce cuvintele, nu găsim o soluție satisfăcătoare. Totuși, deoarece *cantități de cereale* este o expresie sudată, cred că este preferabil să nu intercalăm adjectivul în mijlocul ei, ci să-l punem la urmă.

În al doilea rînd, limba noastră nu poate, atît de ușor ca rusa sau germana, să transforme un atribut substantival în adjectiv. Să luăm expresia *confecții de bumbac pentru copii cu aplicații românești* („România liberă”, 10 ianuarie 1958, p. 4, col. 5).

Aici putem înțelege că bumbacul e pentru copii, iar copiii sînt cu aplicații românești. Nici *de bumbac*, nici *pentru copii* nu se pot transforma în adjective și nu pot fi puse înainte de confecții, cum s-ar putea face în rusește (*hlopeatobumajni și detskii*). Aici nu găsește nici o soluție practică.

Există în schimb, în alte cazuri, posibilități pe care le are

limba romînă și nu le au toate celelalte limbi. Prin faptul că în romînește adjectivul este acordat în gen și număr cu substantivul său, legătura între aceste două părți de vorbire apare clar, chiar dacă ele sînt despărțite prin alte cuvinte. Aceasta ne dă posibilitatea să intercalăm atribute substantivale care, puse la sfîrșit, ar fi echivoce. Am cules numai trei exemple dintr-o carte în care se găsesc multe altele de acest fel: „Secretul militar” de L. Șeinin, în traducere romînească apărută în 1957: *un fotoliu încăpător de piele* (p. 11); *pungaș obișnuit de buzunare* (p. 39); *organelor sovietice de securitate* (p. 39). Se înțelege că în toate aceste cazuri cititorii ar putea înțelege altceva decît a dorit autorul, pe cînd dacă s-ar fi scris *fotoliu de piele încăpător, pungaș de buzunare obișnuit, organelor de securitate sovietice*, acordul gramatical ar fi adus suficientă claritate în privința relațiilor dintre cuvinte.

Avem un caz încă și mai fericit, unde limbile străine cu care avem de obicei de-a face sînt silite să admită echivocul, iar limba noastră are mijlocul de a-l evita. Cînd genitivul este despărțit de substantivul pe lingă care stă, i se pune înainte articolul *al, a, ai, ale*, care în multe cazuri indică precis la care substantiv anterior se referă genitivul: *drumul de fier al uzinei, haina de piele a fratelui meu, dări de seamă ale comitetelor* și așa mai departe. Nimeni nu poate înțelege că fierul e al uzinei, pielea a fratelui meu, sau seama a comitetului. De ce atunci spunem *Festivalul tineretului și studenților pentru pace și prietenie*, lăsînd să se creadă că numai studenții sînt pentru pace, cînd ar fi fost mai clar și mai romînește *Festivalul pentru pace și prietenie al tineretului și studenților*? Faptul că alte limbi nu pot folosi acest procedeu nu trebuie să ne împiedice pe noi de a ne servi de el.

ZIARIȘTII MEXICANI LUPTĂ PENTRU O ORGANIZAȚIE INTERNAȚIONALĂ UNICĂ A ZIARIȘTILOR

La 15 ianuarie a fost dată publicității la Praga declarația Organizației Internaționale a Ziariștilor în legătură cu adoptarea de către sindicatul național al lucrătorilor din presă din Mexic a unei rezoluții în sprijinul cererii de a se întări unitatea internațională a ziariștilor și de a se crea o organizație unică a ziariștilor.

În declarația O.I.Z. se spune printre altele că realizarea unității și a unei largi colaborări a ziariști-

lor din întreaga lume este în prezent o problemă de actualitate. Pentru această unitate se pronunță un număr tot mai mare de organizații ziaristice, printre care Federația națională a presei italiene, Asociația braziliană a presei, Uniunea Ziariștilor din Iugoslavia, Uniunea Ziariștilor din Chile și altele. Ziariștii din toate țările, se arată în continuare în declarație, înțeleg că o organizație unică a ziariștilor ar simplifica într-o mare măsură înde-

plinirea sarcinilor legate de lupta pentru drepturile lor.

În legătură cu aceasta, Organizația Internațională a Ziariștilor declară că tinde spre o colaborare prietenească a tuturor ziariștilor și spre crearea unei organizații unice a ziariștilor. De aceea, se spune în încheiere, Organizația Internațională a Ziariștilor salută rezoluția sindicatului național al lucrătorilor din presă din Mexic și declară că este gata să participe la conferința propusă.

CONTRIBUȚII LA ISTORIA PRESEI

XVI

SPICUIRI DIN VECHEA PRESĂ REPUBLICANĂ

NICOLAE DELEANU

ISTORICUL presei antimonarhice de la noi încheie un capitol odată cu începutul noului veac. Aceasta s-a întâmplat nu pentru că așa cere împărțirea aritmetică a timpului, ci pentru că secolul nostru a pornit cu situații noi care au creat probleme și curente noi în toate domeniile. Se făceau simțite în țara noastră efectele ofensivei capitalismului internațional intrat în faza imperialistă. Rolul monarhiei de Hohenzollern ca agentă a celui imperialism în țara de la gurile Dunării devenise covârșitor. Niciun partid politic și nicio gazetă burgheză nu-și mai permitea luxul să atace cu violență de altădată pe „bătrînul rege”, cu atât mai puțin să provoace manifestații ostile tronului, ca în 1871 spre pildă, când fruntașii coloniei germane din Capitală fuseseră atacați de public la reunirea de la „Capșa” (pe atunci sala „Slătineanu”) cu prilejul victoriei germane de la Sedan.

Din unealtă a partidelor liberal și conservator, Carol I devenise stăpînul lor, cointeresîndu-le în combinații financiare cu reprezentanții capitalurilor străine, operații oneroase pe care șeful statului le patrona la adăpostul purporei regale.

Acest raport de forțe între rege și partide s-a ilustrat prin introducerea unui nou și rușinos protocol inițiat de D. A. Sturza, șeful partidului liberal:

cînd se prezenta în audiență la palat, președintele consiliului de miniștri trebuia să sărute mina regelui! Burghezia atinsese astfel apogeul lingușirii și trădării principiilor republicane afișate în 1848.

Întărind coaliția monstruoasă cu moșierimea și profitînd gras de pe urma capitalului străin, burghezia a cunoscut de atunci o perioadă de prosperitate nevisată, în vreme ce satele orbecăiau în întuneric, roase de pelagră, sifilis și deznădejde, iar proletariatul se zbătea în exploatarea evoluată de la tîpul atelierelor la cel al uzinelor și rafinărilor. Partidul clasei muncitoare, *numai al clasei muncitoare*, se afla în durerile nasterii, căci cel precedent, al „generoșilor”, eșuase între lozinci și miraje amăgitoare — ispravă pe care regele nu se sfia să afirme că o inițiaseră. Nu fără oarecare simbură de adevăr...

Dar disprețul față de dinastie n-a încetat să se manifeste în forme diferite, prin intermediul tiparului. După 1900 au abundat în presă spiritualele desene ale noii reviste „Furnica” dintre 1904—1916; săgețile aruncate de „Săptămîna” lui Gh. Panu (1901—1910) și de ziarul „Protestarea”, apărut cu ocazia jubileului celor patru decenii de domnie: loviturile sobre date de „România Muncitoare”, și „Lupta zilnică”; analiza ucigătoare din broșura „Patru

zeci de ani de sărăcie, de robie și rușine”; și pamfletele de rară violență ale lui N. D. Cocca, sau cele de înaltă ținută literară semnate de Tudor Arghezi. Atacurile la adresa monarhiei n-au slăbit, ci s-au intensificat an cu an. S-a creat un puternic curent de masă, republican. Manifestările lui au fost apoi înăbușite brusc, odată cu intrarea Romîniei în hora macabră a primului război mondial, la 15 august 1916, cînd au început să funcționeze curțile martiale.

Revista „Furnica” a apărut la 19 septembrie 1904, la București, sub conducerea scriitorului George Ranetti și a publicistului N. D. Țăranu. A fost o publicație care s-a bucurat de un răsunător succes în masa publicului cititor. Aceasta, datorită mai puțin umorului cotidian — interesant dar cîteodată decoltat pînă la vulgaritate — cît mai cu seamă mulțumită satirei politice. Niciun fruntaș al celor două partide „istorice” n-a scăpat de sfichiurile „Furnicii”. Desenele lui A. Murnu, inspirate de Ranetti, îi caricaturizau pe politicieni în toată goliciunea lor sufletească: incuți, sforari, avizi după putere, după „ciolan”. Dar totodată în fiecare număr al revistei apărea cel puțin un desen pe toată pagina, reprezentînd pe Carol sau Ferdinand adulînd pe unii și înșelînd pe alții, autori ai desmătuțului din viața politică, stăpîni ai cio-

Poza lui Ferdinand „Urechilă” apărută în „Furnica” (1904)

lanului cu care întăritau poftele partidelor slugarnice la ospățul public.

Organizarea în anul 1906 a expoziției de pe fostul Cîmp al Libertății de la 1848, botezat cu ocazia jubileului „Parcul Carol” (azi „Parcul Libertății”) a prilejuit revistei „Furnica” și desenatorilor ei înfățișarea plastică și cu atât mai sugestivă a mizeriei maselor muncitoare de la orașe și sate în contrast cu luxul sfidător pe care clasa stăpînitoare îl etala la expoziția cu pretenții de preamărire a unei domnii „glo-rioase”.

Opera aceasta, de întreținere a spiritului protestatar în mase cu mijloace artistice, a fost completată cu vîrf și îndesat de proza apărută în presa muncitorească, ori în cea prietenă celor necăjiți.

„Nu mergeți la mascaradă!” exclama la 10 mai 1906 „Romînia Muncitoare”, oficiosul cercurilor socialiste cu același nume. Și articolul încheia astfel: „Concluzia a 40 ani de domnie a lui Carol I se reduce la dorința manifestată de popor: să plece avarul, cămătarul străin, jăcmăniturul poporului! Jos cu monarhia! Trăiască Republica Democrată Romînă!”

„Viața noastră politică respiră printr-un singur plămîn: Palatul. Cînd Parisul are guturai, Bucureștiul strănută, a spus odată un om de spirit. S-ar putea spune aceasta, tot cu aceeași dreptate, despre Palat în raport cu lumea noas-

tră politică”. — făcea o justă constatare ziarul „Protestarea” din 12 martie 1906, în articolul „Rege bolnav în țară bolnavă”, după ce, într-un articol precedent, se întrebasese în legătură cu expoziția: „Pentru ce această risipă... cînd mizeria rinjește pretutindeni?”

Ziarul a ținut să consemneze pentru istorie că popularitatea dinastiei era atât de îndoielnică încît, ducîndu-se să inaugureze expoziția, „Regele Carol în anul al 40-lea al domniei sale are nevoie să cutreiere între sergenți și jandarmi străzile Capitalei sale, pentru a fi la adăpostul manifestațiilor poporului său”.

Ziarul „Protestarea” publicase și un imn („Imnul Expoziției”) în care se găsea această strofă:

Cer țaranii mămăligă
 Și spre cer durerea-și strigă;
 N-au măcar lăcime-n șpuză...
 Regele s-amuză!

Iar marele I. L. Caragiale, autorul „satirei democratice” — cum sîmbîntitulse el poezia „Suveran și curțizan” din *Calendarul Moftului Român pe anul 1902* — nepierzînd niciun prilej bun pentru usturătoare satire și învecitive la adresa gogomanilor potentați și a încoronatului lor cap, exasperat de tapajul cu expoziția jubiliară, exclamase în poezia „Mare farsor, mari gogomani”:

Hai, gogomani, la jubileu!

A venit apoi la rînd singerosul an 1907.

Presă progresistă și elementele înaintate din viața publică au ținut să înfierzeze asasinarea răsculaților, ținînd la stîlp pe principalul vinovat: regele.

„Adevărul”, care trecuse de mult în proprietatea lui C. Mille și se atășase treptat la concepția burgheziei bancare și industriale, și-a reamintit, timid, de tradiția moștenită de la întemeietorul Beldiman și a îndrăznit să lege numele regelui potentat de sălbăciea cu care se făcea represiunea. Desene din „Furnica” zugrăveau tragedia țăranilor infometați, pe fondul căreia se profila la orizont figura sinistră a regelui cămătar. „Romînia Muncitoare” a publicat, în lunile răscoalei, rînduri de demascare a monarhiei asatine; iar în ajunul zilei de 10 mai 1907, gazeta socialistă amintea că în vreme ce nu se uscaser încă sîngele vărsat pe glie, țara era silită să asiste la „cea mai nerușinată paradă de cînd Romînia își serbează independența”.

În 1904, scîrbit de jîsnicia vieții publice din patrie, Caragiale își impusesese exilul la Berlin. De acolo urmă-

rea cu inima tremurîndă evenimentele din țara pîrjolită de represiune, și explica într-o scrisoare adevărata cauză a răscoalelor: „E falimentul unei întregi sisteme; e urmarea fatală a sacrei Constituțiuni, cu care ne-au dăruit în 66, după o noapțe de chef și de trădare din belgienește caricaturile iacobine de la 48”.

Dar marele „comediant” — cum își spunea singur, cu amară ironie, — vedea mai departe. Printre rîndurile vestitului pamflet „1907, din primăvară pînă-n toamnă” degetul acuzator al lui Caragiale viza tronul „avarului”, „bragagiului”, „directorului de circ”, cum îl poreclise dramaturgul, cu ani în urmă, pe prusacul „ofițer de inten-dență cu cultură aproximativă”.

Însuși faptul că I. L. Caragiale a publicat puternica filipică „1907 etc.” într-o revistă străină, și anume într-una germană, este plin de semnificație. Nu trebuie făcută nicio legătură între șederea lui Caragiale la Berlin și apariția pamfletului în „Die Zeit”. I l-ar fi publicat cu plăcere orice gazetă sau revistă progresistă din țară, spre pildă Gh. Panu în „Săptămîna”, prietenul său Gherea în „Romînia Muncitoare” și poate chiar Ibrăileanu în „Viața Romînească”. Dar Caragiale a ținut să se cunoască acolo, în Germania, în țara în care fostul prinț Carol publicase cîndva o scrisoare injurioasă pentru „patria adoptivă”, adevărul despre Romînia anului 1907, țară peste care hohenzollernul domnise patru decenii.

Carol I și guvernul liberal din 1914

Desen de A. MURNŪ

mîndru și „gelos de reputația europeană de liniște și ordine a statului său...“ *).

Și Al. Vlahuță l-a nfruntat pe regele asasin. „Viața Românească“ din 1907 (II, vol. 5) a publicat binecunoscuta poezie „1907“ a autorului „Romînicii pitorești“, în care, folosind alegoria Minciunii care stă cu regele la masă, Vlahuță îl prevenea pe monarh că țara „e-n durăt greu“ și îi arunca acuza:

*Nu ți-ai iubit poporul, majestate,
Sau nu l-ai înțeles — și e totună.
De sus și pînă jos s-a-ntîns minciuna.
Ea leagă și desleagă-n țară toate.*

Presa republicană a cunoscut un moment decisiv, o întărire pe toate flancurile, în anul 1910, odată cu apariția revistei „Facla“. Scoasă de temerarul ziarist influențat puternic de ideologia socialistă, care a fost N. D. Cocea, „Facla“ a făcut epocă. Violența campaniilor ei a întretinut flacăra antimonarhică, ba chiar mai mult: a excitat ura maselor împotriva dinastiei jefuitoare a avutului public, a consolidat curentul de opinie publică republicană și a incitat la fapte republicane.

„Facla“ s-a încăpăținat din prima zi să stabilească adevărul despre proporțiile masacrelor din 1907, pe care le considera pe drept cuvînt o crimă colectivă a asociației Carol, Brătianu & Cantacuzino. Campania a început-o din primul număr cu articolul „Jertfa celor douăsprezece mii“; a atacat pe rege pentru că acesta, sfidînd legea, ascunsesese la palat, sub lăcate, dosarele represiunilor; i-a aruncat epitetul „Eroul de la Hodivoaia, Stănești și Bălești“ (numele satelor bombardate cu tunul în 1907); și constatînd, în articolul de la 10 mai 1912, că „regele a domnit prea mult“, îl poftea să părăsească țara. Salutînd, la 25 septembrie 1910, moartea regelui Portugaliei și proclamarea republicii, „Facla“ amintea că și regele Romîniei domnise prea mult și exclama: „Regele a murit; trăiască Republica!“

De o rară violență a fost articolul „Regele complice al asasinilor — Palatul gazdă de hoți“, din 1912, în care Cocea consemna următoarele:

„Sub regele Carol s-a înjghebat și întărit cea mai lacomă și nemilostivă

oligarhie bugetară. Sub regele Carol s-au ferecat lanțurile încătușării a șase milioane de robi. Sub regele Carol au

154

FACLA

Regele complice al asasinilor Palatul gazdă de hoți

Să fim mîndri: avem regele meritat.
Slavă memoriei lui Brătianu, pripășitorul
dinastiei streine în țară!
De mii de ori slavă!

Sub regele Carol s'a înjghebat și întărit cea
mai lacomă și nemilostivă oligarhie bugetară.
Sub regele Carol s'au ferecat lanțurile încătușării
a șase milioane de robi. Sub regele Carol
au izbucnit patru răscoale țărănești. Sub regele
Carol satele au fost bombardate, 11.000 de țărani
asasinați. Sub regele Carol s'a infrînt a-
vîntul țării spre democrație. Sub regele Carol
s'au întinat sufletele, s'au pingărit caracterele,
s'au sfărîmat voințele, s'au domesticit rarele firi
dirze. Sub regele Carol țara a fost dată peșcheș
Germaniei!

Țara de pripas și-a găsit stăpînul.
Țării de risipă, lene și desfrîu, îi fu dat un
rege muncitor, sobru și avar.

În țara boerimei scăpătate, a burgheziei
parvenite și a țărănimii răbdătoare regele
Carol își găsi țelul vieții: strînse averi.

Regele va muri cu satisfacția calculului, dar
fără mîndrie.

De augustal nostru suveran se va putea
spune totul, dar că a fost iubit și stimat de
supușii săi: nu

Istoria a cunoscut fețe încoronate combătute,
maltratate, lovite, răpuse de popoare; cu
regele Carol ea va trebui să deschidă capitolul
suveranilor indiferenți generali.

La sate, milioanele de robi ori nu știu că
au un rege, ori știu că „neamțul“ a izgonit pe
Cuza, idolul lor. La orașe, pînă și castele poli-
ticiene măcinătoare ale bugetelor, sub înalta-
obladuire, îl disprețuiesc. Prăpăstia dintre țară
și dinastie e așa de adîncă, ghiața așa de grosă,
că de s'ar plănui descotorosirea țării de rege,
nu s'ar găsi supus care să-și verse sîngele pen-
tru augustul pripășit.

Ultimul eveniment încheie, firesc, o prea lun-
gă domnie.

Regele Carol, lăudătorul soldătimel barbare
în represiunea din 1907, se revelează complice
al asasinilor țărănimiei. Cînd guvernul ia ho-
tărîrea urmării capilor ucigași, regele Carol
le deschide porțile palatului.

Azi dosarele pline de sînge țărănesc înche-
gat, dovezile crimelor brătieniste, în loc să stea
în lăzile ministerului de interne, zac pecetluite
în birourile majestății sale.

Azi palatul e gazdă de hoți, regele com-
plice de asasin.

Azi cetățenii dornici de oprirea țării din
cursa-i spre prăpastie, vor trebui să strige:

**Jos regele oligarhic!
Jos complicele asasinilor din 1907!
Jos găzduitorul hoților de dosare!
Trăiască republica!**

ABONAMENTE

	în țară	în străinătate
Pe un an	Lei 7.—	Lei 8.—
„ 6 luni	„ 4.—	„ 5.—

Facsimil după articolul lui N. D. Cocea „Regele complice al asasinilor — Palatul gazdă de hoți“ apărut în „Facla“ (1912).

izbucnit patru răscoale țărănești. Sub regele Carol satele au fost bombardate, 11.000 de țărani asasinați. Sub regele Carol s-au întinat sufletele, s-au pingărit caracterele, s-au sfărîmat voințele, s-au domesticit rarele firi dirze. Sub regele Carol țara a fost dată peșcheș Germaniei“.

Articolul sfîrșea:

„Azi, dosarele pline de sînge țărănesc înche-
gat, dovezile crimelor brătieniste, în loc să stea în lăzile Ministerului de Interne, zac pecetluite în birourile majestății sale.

Azi, palatul e gazdă de hoți, regele complice de asasin.

Azi cetățenii dornici de oprirea țării din cursa-i spre prăpastie vor trebui să strige:

*Jos regele oligarhic!
Jos complicele asasinilor din 1907!
Jos găzduitorul hoților de dosare!
Trăiască republica!“*

Urmarea a fost deschiderea unui proces de presă. Prilejul l-a oferit peste câteva zile publicarea în aceeași revistă a articolului „Ploșnița“, scris de un colaborator Alex. Filimon (pseudonimul unui tînăr funcționar de stat: Alex. Filipescu). Pamfletul a apărut însoțit de un desen de Iser, reprezentînd o ploșniță îmbuibată și împodobită cu o coroană regală.

În text autorul arăta că „în țara celor trei sute de mii de pelagroși și a analfabetismului tuturor, în țara în care ostașii sînt mîncați de rîie, de si-
filis și oftică, în țara foamei perpetue, a porumbului stricat împărțit de stat și a mămăligii mucezite, împărțită de proprietarii robilor lor, în țara veșniciei nedreptăți, a scrișnetului din dinți și a buzelor muscate pentru a stăpîni revolta... domnește regele samsar, fabricantul de bere, de brînză, de sticlă și de hîrtie, proprietarul de case și de pămînturi încălcate, deținătorul acțiunilor tramvaielor comunale, inițiatorul tuturor carturilor și trusturilor, samsarul fabricilor Krupp și intermediarul tuturor băncilor germane, păstrătorul dosarelor însingurate, ploșnița care își suge viața din mizeria unei țări de robi“.

Cititorii au smuls din mîinile vinzătorilor exemplarele „Faclei“ cu articolul incriminat. S-a tras un nou tiraj. Judecătorul de instrucție a pornit cercetări și a deschis acțiune publică. În numerele următoare N. D. Cocea se felicita pentru perspectiva unui proces răsunător, în care el, și alți republicani, ar fi avut rara ocazie să smulgă masca de pe obrazul samsarului de suflete.

Cîteva zile mai tîrziu, bătîndu-și joc de „Marele Căpitan“, același pamfletar,

*) În 1871, după scandalul de la banche-
tul coloniei germane, în sala Slătineanu,
prințul Carol a vrut să abdice. În preala-
bil el a publicat în presa germană o scri-
soare deschisă, adresată unui presupus
prieten, scrisoare prin care reconfirma sen-
timentele lui profund germane și, totoda-
tă, își exprima regretul că de cinci ani
domnea peste un popor foarte înapoiat pe
care nici o sforțare nu reușește să-l ridice
la un nivel european.

Nicoară al Lumii (N. D. Cocea) își închipuia că regele a murit. Și atunci: „*Făcându-mi culcușul în feasta ta, te-ași chinui, sire, zi și noapte, ani și veacuri întregi, cu întrebări și cu remușcări postume. Ași fi viermele tău și conștiința ta. Plimbându-mă ca într-un palat, rîzînd cu hohot în craniul gol, ași aștepta acolo, liniștit și sigur, uraganul viitoareii revoluții sociale, care, dărîmînd toate tronurile, descoperînd toate templele și mauzoleurile inutile, va arunca și teasta ta, o, rege, în nemărginirea cîmpurilor*”.

Publicul aștepta, voios, procesul — care trebuia să fie al dinastiei. Dar regele, speriat, a dat o poruncă. După care magistratura a închis dosarul culpei de lăse-majestate...

În „Facla” a debutat Tudor Arghezi cu articole antimonarhice. În 1912 marele nostru poet a publicat pamfletul „*Omul cu ochii vineti*”, în care îi amintea „regelui iezuit” că „după patruzeci de ani de domnie țara avea un rînd de bube: anul 1907, biserica, tramvaiele, 80 la sută de analfabeți, și fiindcă banul este cuvîntul de ordine — corupție acută pînă în sinul familiilor, vînzare de inimi și de carne”.

Într-un alt articol, „10 mai la mitropolie” (semnat: „Exierodionul Iosif”) T. Arghezi satiriza clerul corupt și ipocrita linguire a sinodului în fața regelui și prințul moștenitor, indiferenți la cele cuvioșesti.

E greu de reprodus fragmente din pamfletele antimonarhice ale lui Arghezi. Trunchierea lor pare o împietate față de frumusețea artistică a întregului. Ele trebuie citite de la un capăt la celălalt. Spațiul nu ne îngăduie să oferim cititorilor această plăcere.

În „Facla”, ca și în „Rampa” dinaintea primului război mondial, au apărut mare parte din usturătoare și savuroasele poezii în care septuagenarul de azi Ion Prîbeagu lua dinastia în „*Vîrfuri de spadă*”. Iată cîteva versuri din poezia *În țara mea* („Facla”, 7 octombrie 1913):

*În țara mea sînt mulți părinți
ce plîng morminte*

Multe...

Și pribegesc scrișniri din dinți...

Dar cine să le-asculte,

Cînd e minciună pe amvon

și nedreptatea-i lege,

Cînd guvernămîntul e carton,

Iar nepăsarea Rege?

Carol I a murit în septembrie 1914. M. Gh. Bujor făcîndu-i prin „*Lupta zilnică*” un panegiric pe calapod, încheia astfel: „*Poporul român va deveni fericit cînd se va scutura de monarhie, de regimul neoibog, de falsitatea politicianismului și de regimul social prezent*”.

Așa s-a întimplat. Dar pînă la acest sfîrșit fericit, poporul român a trebuit să mai suporte încă trei regi, care de care mai nesățios la avere și mai subjugat intereselor străine poporului. Odată cu sfîrșitul primului război mondial pieri și acea „libertate a presei” care dăduse un iz occidental minciunii constituționalismului burghez dintre 1866 și 1916. După 1918, doar rar, strecurate abil printre rînduri, ori mai pe larg în scurte epoci de interregnum guvernamental, reușeau să „scape” cenzurii articole antimonastice, începuturi de campanii republicane, explozii de ură, epitete și porecle care circulau în mijlocul maselor populare.

Articolele din „*Socialismul*” și din alte publicații ale mișcării muncitorești, prin care regele Ferdinand era făcut direct răspunzător de masacrarea muncitorilor la 13 decembrie 1918 și de regimul consiliilor de război și al curților marțiale, au fost sistematic și în întregime cenzurate. Același lucru se întîmpla cu „Facla” care reapăruse la 6 ianuarie 1922 și care, pentru întreținerea spiritului republican, găsi potrivit să înceapă publicarea în serie a „*Istoriei Revoluției Franceze*” de F. A. Mignet, cu intenția vădită de a populariza spectaculoasa ghilotinare a regelui Ludovic al XVI-lea și a reginei Maria Antoaneta în 1793.

N. D. Cocea avea curaj; citeodată brava primejdia; cu toate reminiscențele lui mic-burgheze, Cocea a avut marele merit că a știut totdeauna să se inspire din năzuințele maselor muncitoare. Ziarul lui „*Chemarea*” din

1920 fusese suspendat pentru un articol antidinastic. Au urmat „*Chemarea roșie*”, „*Torta*” în locul „*Faclei*”, apoi „*Revolta*”.

În anul 1923 „Facla” a abundat în pamflete antimonarhice. Notăm aici numai cîteva din titlurile articolelor, cele care au făcut vilvă în masa cititorilor: „*Dinastia în voiaj*”, „*Filmul încoronării*”, „*Majestatea sa și scumpețea traiului*”, „*Urechile regale*” și „*Castelul regal de la Mamaia*”.

În iulie 1923 „*Socialismul*” a reușit să înșele vigilența cenzorilor și să publice facsimilul unei scrisori adresată lui „*Liebe Nando*” (regele Ferdinand) de către fratele său din Germania, Wilhelm de Hohenzollern-Sigmaringen. Era o reproducere din ziarul comunist „*Rote Fahne*” din 27 ianuarie 1923. Scrisoarea a fost reprodusă și de „Facla” cu observația că ea constituia un document zdrobitor al trădării regelui Ferdinand care își îngăduia, în condițiile politice internaționale de atunci, să întrețină corespondență cu cercurile militariste germane, să primească și să expedieze știri cu caracter de spionaj și trădare națională.

Curînd după aceasta, Ferdinand s-a răzbunat. Justiția a deschis proces lui N. D. Cocea pentru articolul „*Răspunzătorul*”, și curajosul ziarist a fost condamnat la un an și jumătate închisoare.

Coroana a fost atacată în răstimpul dintre cele două războaie mondiale și de Tudor Arghezi în „*Bilete de papagal*”. Răsunătoare au fost articolele „*Povestea prinților sașii*” (nr. 209 din 1928) și „*Scrisori către prinți*” (nr. 204 din același an). Acesta din urmă închipuia o epistolă a reginei Maria către marea ducesă Tatiana, vîlstar al Romanovilor, care reușise să se refugieze în Anglia, scăpînd astfel de judecata dreaptă a poporului sovietic. Maria, mi-lostivă!, o poftea să se instaleze în România hohenzollernilor, unde i se vor da castele, listă civilă și automobile cu care să străbată drumurile țării, nesupărați de nimeni, pentru că (nu ne putem opri de a reproduce cel puțin sfîrșitul scrisorii închipuite de Arghezi): „*Sute de kilometri de drum nu se ridică o pălărie. Singuri peizanii — niște tipi interesanți; dacă vii, o să-i vezi — sînt emoționați cînd limuzinele noastre trec în fugă accelerată pe lîngă boi ca niște lăcuste. Ei scot căciula, scuișă-n pămînt, se scarpină-n cap și zic:*

— Ucigă-te toaca!”

În numărul de la 3 noiembrie 1929 „*Socialismul*” a reușit să mai înșele odată cenzura, publicînd un articol cu titlul „*Trăiască monarhia!*”.

„Dar dacă din cauzele înșirate mai sus (lipsa simțămîntului de respect față

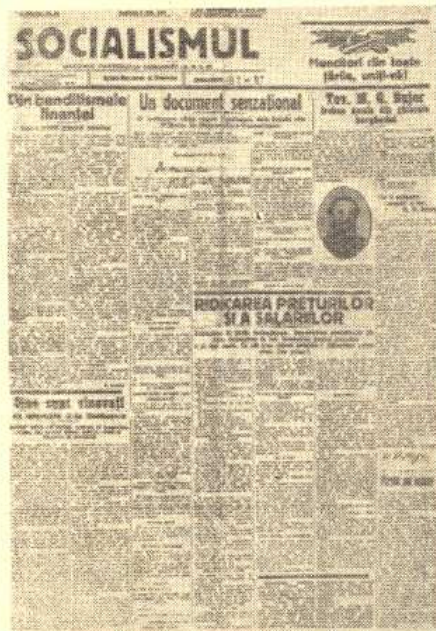

de dinastie, indiferentismul maselor față de principiul monarhic — n. n.) ca și din cauza legilor reacționare care în ultimii ani au pus monarhia la adăpostul oricăror critici publice, manifestațiile republicane sînt tot mai rare și mai riscante, republicanii au mîngîierea — scria „Socialismul“ — că ideile lor și-au luat sarcina să le răspîndească chiar membrii dinastiei! Nu cu vorba, dar cu fapta”.

Cum?, s-ar întreba azi cititorul. Articolul dădea răspunsul, lămurind în ce consta aportul membrilor dinastiei în răspîndirea ideilor republicane: frațele mai mic al viitorului Carol al II-lea, bezmeticul prinț Nicolae, care astăzi își plimbă „splenul“ și apucăturile desfrîinate prin localurile de noapte ale marilor capitale din Apus, devenise în anii aceia spaima șoferilor și a bucureștenilor pietoni. Prințul — care era și regent — făcea automobilism gonind nebunește pe străzi, în disprețul celor mai elementare reguli de circulație, și deci al vieții cetățenilor, și provocînd astfel accidente grave, uneori mortale. În ciuda indignării unanime a populației, nici o autoritate nu cuteza să-l înfrunte cu rigorile legii, iar maică-sa, Maria, îi proteja „zburdălniciile“.

La sfîrșitul lui octombrie 1929, mașina condusă de prințul Nicolae se încrucișă cu un taxi pe strada Cameliei și fu nevoită să-și întrerupă goana. Hohenzollernul coborî și stîlci în bătaie pe nefericitul șofer. „Întîmplarea din strada Cameliei — scria „Socialismul“ — al cărei erou este prințul Nicolae, a pus pe tapet „problema“ patimei sportive a acestui mădular domnesc, care de ani de zile face turism pe străzile Capitalei. Fiecare bucureștean este azi capabil să-ți povestească o întîmplare autentică, văzută de el, cînd prințul îmbrăcat civil sau „mari-

nel“, a stopat mașina, a coborît tașoș, și dacă n-a bătut pe nenorocitul ce i-a barat pista, cel puțin l-a înjurat în cel mai autentic jargon valah... Torquemada șoferilor!“

Sub titlul „Un document senzational“ în iulie 1923 „Socialismul“ a publicat în facsimil scrisoarea fratelui lui Ferdinand

Gazeta nu-și făcea iluzii cu privire la consecințele penale ce ar fi trebuit să le suporte ilustrul delicvent: „Ei bine, acest prinț, cetățean al țării, nu va fi pedepsit; pentru fapta lui sălbatică nu va fi dat pe mîna parchetului, așa cum i s-ar întîmpla oricărui cio-

măgaș de circumă. Nu! El e prinț. Ticăloșia se va mușamaliza. Democrația vaidistă îl va ierta... Iar prințul bătauș se va îndărătnici să răspîndească ideile republicane, pentru că fiecare pasăre pe limba ei piere...”

Astfel de atitudini de presă erau temerare sub regimul consilierilor de război și al curților marțiale. Dacă totuși „Socialismul“ n-a fost suprimat, și dacă redactorul nu a fost condamnat aceasta s-a datorat unei conjuncturi politice favorabile, despre care s-a aflat mai tirziu: cercurile imperialiste pregăteau revenirea în țară, pe tron, a lui Carol al doilea și nu vroiau să se facă tapaj pe o problemă care ar fi pus iarăși în discuție bietul prestigiu al dinastiei...

După 1931 atacurile presei la adresa coroanei au fost și mai rare, deși noul rege, Carol al II-lea, prezenta un cumul de puncte vulnerabile: acțiuni profasciste, afacerism abject, fanfaronadă, imoralitate în viața particulară etc., etc. Dar călușul cenzurei se înăspriese pînă la anularea oricărui simbul de libertate a presei. Doar strada, indignată, mai putea răsfla, împrăștiind din gură în gură refrenele scandalurilor de alcool regal, iar printre rîndurile tipărite în presa muncitorească, ori în cea aproximativ democratică, se mai strecurau modeste aluzii la aventurile regelui cu doamna Lupescu sau alte Mite Bicicliste. Semn că se apropiase funia de par; că sorocul unei monarhii putrede venea cu pași repezi; că începea să devină realitate visul delicatului și uitatului poet Traian Demetrescu, versificat cu prilejul nunții lui Ferdinand:

*Însă va veni o vreme
Ca din țară să-te-arunce
Fiii mei iubiți și sinceri...
Nunta mea va fi atunci!*

SITUAȚIA MATERIALĂ A ZIARIȘTILOR DIN R. F. G.

Numărul dublu 9-10, pe septembrie-octombrie 1957, al revistei „Die Feder“ (Pana), editată de către un grup de ziariști profesioniști vestgermani din cadrul Uniunii sindicale a industriei de imprimărie și papetărie, conține cîteva articole privind situația materială jalnică a ziariștilor din Republica federală germană.

După părerea lui Filip Pless, exprimată în editorialul intitulat „Ziariștii la răs_pintie“, standardul de viață al ziariștilor din Germania oc-

cidentală nu poate fi comparat în nici un fel cu cel al ziariștilor celorlalte țări occidentale. Autorul crede că aceasta este o urmare a faptului că nu există o organizație sindicală atît de puternică încît să poată apăra cu energie interesele ziariștilor. El crede că ar trebui să existe o organizație nu numai de ziariști, ci una cuprinzînd pe toți salariații care contribuie la apariția ziarelor și a celorlalte periodice.

DECLARAȚIA COMUNĂ A DELEGAȚILOR UNIUNILOR DE ZIARIȘTI DIN ȚĂRILE SOCIALISTE

În vederea unui schimb de experiențe, s-au întâlnit la Berlin delegați ai Uniunilor de ziariști ale următoarelor țări: Republica Populară Albania, Republica Populară Bulgaria, Republica Populară Chineză, Republica Cehoslovacă, Republica Populară Democrată Coreeană, Republica Democrată Germană, Republica Populară Mongolă, Republica Populară Polonă, Republica Populară Română, U.R.S.S., Republica Populară Ungară, Republica Democrată Vietnam. În deplin acord asupra sarcinilor ce revin, în actuala situație, ziariștilor din țările socialiste, ei au rezumat rezultatul discuțiilor în următoarea declarație comună:

Sarcina cea mai importantă a organizațiilor de ziariști din țările noastre va fi, în perioada actuală, popularizarea Manifestului păcii și a Declarației comune, adoptate de către partidele comuniste și muncitorești în cursul Consfăturii de la Moscova din noiembrie 1957. Aceste documente istorice sînt de o importanță deosebită pentru întărirea și adîncirea solidarității internaționale între țările socialiste și popoarele lor, ca și pentru întărirea forțelor progresiste din toate țările lumii, în lupta lor pentru pace și democrație. În termenii declarației de la Moscova, de cea mai mare importanță în munca ziariștilor — din presă, radio, televiziune și agenții de informații — este „intensificarea educației marxist-leniniste a maselor, lupta împotriva ideologiei burgheze, demascarea minciunilor și a calomniilor propagandei imperialiste la adresa socialismului și a mișcării comuniste, propagarea largă, într-o

formă accesibilă și convingătoare, a ideilor socialismului, păcii și prieteniei popoarelor”.

Activitatea politico-ideologică și profesională a ziariștilor, care se găsesc în avangarda luptei împotriva politicii de război a imperialiștilor și pentru apărarea păcii, este determinată de aceste principii, arătate în declarația de la Moscova. Pentru aceasta, organizațiile noastre profesionale își asumă ca sarcini principale: să îmbunătățească educarea ideologică a membrilor lor, să se opună în mod activ tuturor formelor prin care se manifestă revizionismul, să dirijeze în mod sistematic studiul principiilor și problemelor actuale ale construirii socialismului și să contribuie în mod activ, din ce în ce mai mult, la educarea socialistă a maselor. În același timp, ziariștii lagărului socialist vor trebui să întărească din ce în ce mai mult relațiile și legăturile cu colegii lor din țările capitaliste, în scopul de a sprijini în mod activ, împreună cu ei — în spiritul rezoluțiilor Întîlnirii internaționale a ziariștilor de la Helsinki din 1956 — lupta tuturor popoarelor pentru pace și coexistență pașnică.

În acest sens, asociațiile de ziariști ale țărilor noastre vor lărgi și coordona cooperarea dintre ele și vor face toate eforturile pentru ca munca ziaristică a fiecăruia dintre membrii noștri să corespundă țelurilor sus arătate și să servească luptei comune împotriva propagandei de război a imperialiștilor, împotriva revanșismului și politicii bombelor atomice.

DESPRE UNELE MATERIALE APĂRUTE CU PRILEJUL SĂRBĂTORIRII A ZECE ANI DE LA ÎNTEMEIEREA REPUBLICII

Cu câteva săptămâni înainte de 30 Decembrie, în presa noastră au apărut rubrici speciale, cu titluri înghirlandate, în întâmpinarea marii sărbători. Știri și articole, conșorbiri și prezentări de oameni și realizările lor, ocupau zi de zi spații tot mai mari în paginile ziarelor. Atât în presa centrală și în cea regională, cât și în celelalte publicații, s-au căutat și găsit forme vii, atractive, unele chiar noi, prin care s-au înfățișat realizările din cei zece ani de republică.

„SCINTEIA” s-a situat, și din acest punct de vedere, în frunte. După părerea noastră, în primul rând, prin aceea că redacția s-a străduit să redea unele știri care — cele mai multe — apar în presă sub formă de șablon, într-o formă atractivă. În primul rând ținem să subliniem „truvaiurile” lui Nicuță Tănase. Și de data aceasta originalul și talentatul reporter al „Scinteii” a folosit unele forme speciale prin care să poată reda anumite date și cifre, așa fel încât materialele întocmite să nu aibă caracter de proces-verbal. Astfel, într-un material intitulat „Interviu cu un director general”, Nicuță Tănase întocmește un cadru imaginativ, cu specific gazetăresc. Ziaristul vroia să stea de vorbă cu un director, care era tocmai în ședință. Împotriva voinței secretarei-cerber, el intră în camera de ședință. Directorul îi zîmbește, îi dă mina, îl pofteste să șadă. Odată prins cu acest „truvai”, cititorul urmează docil naratiunea reporterului. „Ședința continuă. Am picat bine. În ședința asta se pregătește un raport. Realizările lor din ultimii ani. Aflu date pretioase pentru un gazetar. Aflu, de pildă, că astăzi uzina „Republica” produce de 6 ori mai mult decât producea în trecut. Aflu că muncitorilor li s-au creat condiții de muncă ce nici pe departe nu se aseamănă cu cele din trecut. Aflu că în ultimii ani a fost creat un grup social, ceea ce nu exista în trecut. Că s-au construit o creșă, un cămin de zi,

o cantină cu o capacitate de 800 de locuri. Un vestiar pentru 600 de muncitori, o bază sportivă, aflu că au o echipă de dansuri, un cor de 100 de persoane, echipă artistică. Aflu că au în construcție o casă de cultură, un teren sportiv, ori mai bine zis un stadion. Că vor începe construirea unei case de odihnă proprii pe litoral, că au una proprie la Bușteni. Aflu că... („Scinteia” din 28 noiembrie 1957).

Ni s-ar putea obiecta: numai într-un material mai mare așa-ceva e posibil. Dar într-o știre scurtă?

Iată așa-ceva și în știri scurte. Citiți știrea scurtă din „Scinteia” din 22 decembrie 1957, intitulată: „Din comune-orășe” (pagina întâia). În această știre scurtă corespondentul ziarului din Orașul Stalin redă în mod pregnant transformarea, în cei zece ani, a comunei Codlea în oraș. Autorul nu caută să facă literatură. Dar datele și cifrele înfățișate nu sînt înșiruite, una lângă alta, așa ca într-o statistică. El le comentează. Cităm: „Era o comună, ca toate celelalte din Țara Birsei. În 1945 s-a tot fi avut 7.000 locuitori. Majoritatea populației se ocupa cu agricultura. Existau în comună doar câteva ateliere mici. În 1948 au început aici lucrări pentru construirea unei fabrici de coloranți — „Colorom”. Apoi s-a ridicat o nouă fabrică — „Măgura Codlei”. În altă parte a localității s-a înființat o fabrică de articole de tablă. Apoi s-au mai construit un centru mecanic, o întreprindere raională de producție și altele... „Astăzi, Codlea numără peste 15.000 locuitori, dintre care 75 la sută lucrează în industrie”.

Da, dar nu orice „știre” conține astfel de date interesante... De aceea

sîntem ziaristi, să găsim noul, care se află cu prisosință în toate domeniile sociale, și să-l prezentăm așa cum trebuie.

Un alt exemplu de material scurt și interesant, este acela apărut tot în „Scinteia”, cu data de 26 decembrie 1957, intitulat „Cea mai frumoasă amintire din anii aceștia”. În 3—4 rînduri, oamenii — prin pana ziaristului — arată cea mai frumoasă amintire din anii republicii. Sînt amintiri din care s-ar putea broda schițe, nuvele. Sînt amintiri cu atât mai impresionante cu cît sînt redade în câteva cuvinte simple, așa cum le-au pronunțat oamenii. De pildă, cea mai frumoasă amintire a colectivistului Ștefan Nicolae din comuna Clochina este aceasta: „...cînd am învățat să scriu și să citesc la vîrsta de 66 ani, ajutat de tovarășii din colectiva noastră. Acum, cea mai mare plăcere pentru mine e să citesc jurnalul”. Cînd citim aceste rînduri avem și noi o bucurie: parcă vedem pe colectivistul de 66 ani, care, altădată, seri lungi de toamnă și de iarnă picota în preajma sobei, cum citește astăzi ziarul... O astfel de știre, atât de scurtă și atât de simplă, nu se putea întocmi în trecut. Ea poate fi scrisă numai în anii noștri de construire a socialismului. Ea are valoarea unui poem.

Proletari din toate țările, uniti-va!

Una din formele originale folosite de presă în întâmpinarea sărbătoririi republicii a fost și materialul publicat de „ROMANIA LIBERĂ” din 29 decembrie 1957, intitulat: „Cîteva date din calendarul unui deceniu”.

Sînt evocate succint, printr-o frază-două, realizări de mare însemnătate pentru dezvoltarea țării noastre spre socialism. Unele emoționante: „După

31 de ani de inactivitate, jurnalul nr. 4 de la I.M.S. Hunedoara, repus în funcțiune, dă din nou față: 150 tone zilnic (21 iunie 1948). Altele, ca ieșirea de pe poarta uzinelor I.A.R. din Orașul Stalin a 1000-lea tractor (25 septembrie 1948), îți amintesc de furia neputincioasă a capitalismului monopolist internațional și a agenților săi din țară la aflarea acestei vesti îmbucurătoare pentru poporul nostru.

Sau, ce ziceți când citiți acest „material” compus din trei rânduri, cu corp 8: „Uriașă rotativă a marelui centru poligrafic „Casa Școlii” a pornit” (8 mai 1951). Acuși împlinește șapte ani Casa noastră din care se revărsă zi și noapte scînteii de lumină pentru popor... Trei rânduri numai și cit ne bucură evocarea acestei fide din calendarul glorioșului nostru deceniu!

E bine să folosim un astfel de gen gazetăresc și cu alte prilejuri. Să nu ne închipuim, însă, că e atât de ușor...

Și în alte ziare, atât din Capitală cât și din țară, s-au publicat materiale scurte și pline de miez. Dintre multe altele remarcăm un cursiv scurt, scris în formă de „reportaj de buzunar” intitulat „Copilărie fericită” și apărut în pagina doua a ziarului „FĂCLIA” din Cluj, cu data de 29 decembrie 1957. E vorba de o grădiniță de copii din strada Karl Marx. Autorul scrie: „După joc, copiii de aici, din grădinița de pe strada Karl Marx, încep să cînte, fiecare în limba lui, căci aici, la această grădiniță vor orar redus, funcționează trei secții: romină, maghiară și germană”. Ei și? — vor exclama unii. S-a mai spus și s-a mai scris despre grădinițe. Dar, încăodată, cum prezintă autorul această știre? După program, care se desfășoară pentru fiecare grupă în limba maternă. „grupele celor 200 de copii ai grădiniței se amestecă, iau parte împreună la diferite jocuri, plimbări în parc, sezători, spectacole date la Teatrul de Păpuși etc. În felul acesta copiii se cunosc de mîni, devin prieteni, se ajută între ei la îmbrăcat, la primele memorizări etc. Cînd termină grădinița, ei o „rup” — în afara limbii materne — și pe romînește, unurește sau nemtește”. Am citat aproape întregul „reportaj”. Are în total 50 de rânduri culese pe doi quadrati. Și cit de mult spune! Cit de mult!

Tinem, de asemenea, să subliniem grija pe care a acordat-o ziarul „Făclia” d'n Cluj titlurilor care trebuiau să prezinte materiale închinăte sărbătoririi celor zece ani de republică: „Au rupt și ultima filă din calendar” (13 decembrie 1957) — este titlul unei știri în care se arată că întreprinderea locală „I. C. Frimu” din Bistrița depășise planul pe 1957 — „Se schimbă satul dar și oamenii” (14 decembrie 1957) și „Față în față” d'n același număr. „Făclia” din 29 decembrie are pagina doua închinată în întregime sărbătoririi republicii. Titlurile sînt deosebit de atractive: „Ziua de mîine a industriei regiunii noastre”, „De la conacul boieresc la sediul gospodăriei colective”, „Al nostru este pămîntul ce-l lucrăm”.

★

O formă reușită folosită cu prilejul sărbătoririi republicii a fost, după noi, materialul apărut în revista „FLACĂRA” cu data de 21 decembrie 1957 și care demasca practicile noliticienilor din trecut. Nu ne referim la textul din cele două pagini — care de abia la sfîrșit devine interesant — ci la fotomontajul cu diferite titluri adunate d'n presa anilor regimului burghez-moșieresc.

Nu e vorba de o formă nouă. S-a mai folosit o astfel de formă de demascare a regimului în care domneau șperțul, fraudă și panamaua. Dar titlurile sînt atât de bine alese, variate, din diferite ziare, liberale și național-țărăniște, naționaliste și „democrate”, încît cititorul rămîne convins de putreziciunea regimului burghez, chiar dacă titlurile n-ar fi fost însoțite de nici un text. Este o avalanșă de titluri care de care mai senzaționale, cu subiecte diferite. Escrocherii, fraude, tîluri caracteristice presei burgheze, încălecate unele peste altele, cu literă variată, uimesc pe cei tineri, reamintesc multor confrăți ziarele respectve. fura reportajelor după astfel de materiale, „bombele” zilei.

Este o prezentare reușită.

Și „DRAPELUL ROȘU” d'n Timișoara a fost prezent cu materiale speciale închinăte celor zece ani de republică. Unul chiar interesant.

— Noul! Unde să găsim noul? — se întreabă unii zăriști. Și noul se află lîngă tine. Trebuie numai să știi să-l vezi... Și tov. A. Paulșan de la „Drapelul roșu” din Timișoara l-a văzut. Nu era departe: la fabrica „Elec-

tromotor”. În anii republicii 17 muncitori devin 17 ingineri. O temă bună. Și a scris. Fără pretenții literare. Dar a scris bine.

Reportajul începe așa: — „Azi, domnule, 40 de motoare pe an și se intitulează fabrică. Și ce mai fabrică... „Electromotor”. Cum să producă motoare în serie cînd n-au nici măcar specialiști”. Apoi au început să fie și specialiști. 17 muncitori au devenit ingineri. N-a fost ușor. Nici pentru Marin Ghenciu, nici pentru Ștefan Mészáros, nici pentru Octavian Abrudan, nici pentru Maria Supron. Greu a fost pentru Ștefan Mészáros, fostul bobinator, pînă ce a reușit să capete titlul de inginer. „După 2 ani de curs la zi s-a întors în fabrică și a urmat facultatea prin corespondență. La un moment dat îi venea să renunțe la învățătură. Comunistii, conducerea fabricii, au intervenit”.

Astăzi, fabrica „Electromotor” exportă motoare în țări cu industrii dezvoltate ca Cehoslovacia și R. D. Germană.

Și așa mai departe.

Scris curat și convingător.

Organ al Comitetului raional P. M. R. Petroșani și al Sfatului popular raional.

„STEAGUL ROȘU” — Petroșani. Ceea ce în mod deosebit am remarcat în numerele apărute cu prilejul sărbătoririi republicii a fost prezentarea unor mineri.

Aristocrația se mîndrea mult cu strămoșii ei: războinici cruzi, jefuitori la drum mare, în baza blazonului de castelan. Minerii din Valea Jului au și ei un blazon: părinții, bunicii și străbunicii lor coborau în mine din tinerete și luptau cu stăpîinii m'nelor, înfruntînd, adesea, puștile, pentru o viață mai bună.

Ca să înfățișeze o familie de mineri cu un astfel de blazon de luptători, tov. S. Iacob de la „Steagul roșu” din Petroșani a găsit o formă interesantă: „Cărți de vizită”. Deși autorul, în introducere, vrea să arate că „nu e vorba de cărți de vizită purtate pe tăvța de argint sau de niscaiva blazoane aurii”, cărțile acestea de vizită au o valoare mai mare decît blazoanele aristocraților. Ștefan I, Ștefan II, Ștefan III și... Ștefan IV! — în această ordine prezintă autorul familia minerului Huszti Ștefan din Lupeni.

Ștefan I, străbunicul 83 de ani, își deapănă amîntirile. E mulțumit că urmașii săi au respectat tradiția: cu toții sînt mineri. Apoi e descrisă sugestiv viața lui Huszti Ștefan II. „Cînd la 6 august 1929, colonelul Rozvány a

dat semnalul masacrului, împuşcând în Vitoş. Huszti Ştefan era acolo, în uzina ocupată de grevişti... Străpuns de o baionetă, răzbit de un glonte, Huszti s-a strecurat prin canalul de scurgere şi abia seara târziu, plin de sînge, a coborît din păduricea în care-şi găsisese refugiul, spre casă... Era proaspăt în-surat... Soţia i-a legat rănile, sărîndu-le cu lacrimi. Oare în cîte case în noaptea aceea neveste de mineri legau asemenea răni?..."

Şi, în contrast, iată şi un fragment din viaţa fiului, Huszti Ştefan III: „A coborît în galeria minei în momentul cînd ultima odraslă monarhică părăsea ţara. Se împlinesc 10 ani de atunci, 10 ani de republică. Huszti Ştefan III din miner a devenit inginer miner. E o diferenţă... A fost parcursă doar în 10 ani..."

Pentru aceste „cărţi de vizită“ tov. S. Iacob merită să fie felicitat.

„Steagul roşu“ din Petroşani merită de asemenea felicitări pentru modul cum prezintă rubrica „Au crescut odată cu republica“. Tov. Lovasz Ştefan era, în urmă cu zece ani, fierar. „La îndemnul tovarăşilor săi de muncă a început să înveţe. În anul curent a terminat facultatea de drept. În prezent este jurist, avînd funcţia de preşedinte al tribunalului din Petroşani“.

★

„LUPTA NOASTRĂ“ (Dorohoi) are o rubrică intitulată „Oameni ai zilelor noastre“. În preajma aniversării republicii, ziarul raional a publicat unele portrete — oameni ai zilelor noastre — interesante. Despre secretarii organizaţiilor de bază s-a mai scris şi în alte ziare. Moş Mihai Bararu, în vîrstă de 64 de ani, secretar al organizaţiei de bază din satul Stîncă-Zvoriştea, raionul Dorohoi, este, însă, o figură deosebită. În permanenţă el se află în fruntea comunistilor la orice acţiuni importante. Portretul său intitulat „Secretarul organizaţiei de

Portretul din harta fierului, unghi-101

bază“ (29 decembrie 1957) este scris într-o limbă curată, autorul — Gh. Fusa — reuşind să scoată în evidenţă trăsăturile caracteristice ale bătrînului comunist Mihai Bararu.

Asemenea subiecte nu sînt întimplătoare în ziarul dorohoian. Se observă preocupare din partea colectivului de redacţie ca să prezinte mereu subiecte interesante. În „Lupta noastră“ din 7 decembrie 1957 a apărut, la rubrica „Oameni ai zilelor noastre“, un portret intitulat „Liniorii“. E vorba de

accii muncitori care umblă mereu pe drumuri, oricît de aspră ar fi vremea, ca să repare anumite deranjamente pe portativul firelor de telegraf. Autorul, Octavian Temneanu, are dreptate cînd scrie că „despre aceşti oameni, despre munca lor se vorbeşte puţin“. Şi reuşeşte în cuprînsul materialului să înfăţişeze fapte de vrednicie, de devotament din partea acestor harnici muncitori.

Preocuparea aceasta pentru subiecte inedite, ignorate de obicei de unii ziaristi, se remarcă şi în folosirea altor forme gazetăreşti. Aşa, de pildă, în nr. din 29 decembrie, la pagina patra, ziarul publică un clişeu care reprezintă pe o telegrafistă de la Complexul C.F.R. Dorohoi. Privind figura senină a tov. Iulia Popovici, care stă la postul ei de răspundere, te gîndeşti la mii şi mii de oameni anonimi, care-şi fac datoria cu conştiinciozitate, cu devotament, faţă de patria socialistă.

Proletari din toate ţările, uniți-vă!

ÎNAINTE

Dacă ar fi existat un concurs „Care ziar a depus mai multă strădanie, mai mult entuziasm, în întîmpinarea celei de-a 10-a aniversări a Republicii“, după o răsfoire grăbită a colecţiilor ziarelor din întreaga ţară, ai fi tentat să acorzi... maximum de puncte ziarului regional „ÎNAINTE“—Craiova. Într-adevăr, nici un alt ziar n-a destinat atît spaţiu evenimentelor, zi de zi, încă de pe la mijlocul lunii noiembrie. Şi acest spaţiu a fost bine împlinit. Rubricile — permanente timp de cîteva săptămîni — „În întîmpinarea celei de-a 10-a aniversări a R.P.R.“ (pag. 1) şi „1947—30 Decembrie—1957“ (pag. 2) au fost zilnic alimentate cu foarte multe materiale, prezentînd cele mai variate aspecte ale activităţii şi înfăptuirilor oamenilor muncii, în asemenea măsură încît credem că nu a rămas niciun colţisor din regiunea Craiova de care să nu se fi scris.

Sub titlul: „În anii puterii populare“ au apărut numeroase grafice, sugestive şi foarte atrăgător realizate, reprezentînd saltul cantitativ însemnat realizat în diferite sectoare de producţie. Fotografii de asemenea au abundat. Dacă unele din ele sînt foarte „pozate“ după clişee tipizate — am întîlnit în schimb destule pentru care cei ce le-au realizat merită felicitări. „Interior din apartamentul locuit de familia mecanicului Truşcă Ioan“ (27 decembrie), fotomontajul „Într-o zi de odihnă“ (20 decembrie) şi altele sînt

exemple interesante pentru mulţi fotoreporteri şi secretari de redacţie care se plîng de lipsă de „subiecte“.

În afară de materialele cuprinse în rubricile permanente, şi într-o serie întregă de alte materiale ale ziarului, datorită datelor cuprinse, înfăptuirile anilor aceştia, ai ultimului deceniu, au fost reflectate din plin.

Texte concrete, stări de lucruri din trecut şi de azi comparate pe bază de documentare foarte variată: cifre, materiale de presă (bun „Faţă-n faţă“, 18 dec., şi confuz şi cu concluzii forţate „Odinioară şi azi“, 25 dec.), interviuri, medalioane, articole scrise de specialişti, au pus în faţa cititorilor temeinic, realist, dimensiunile măreţe ale noilor vremuri.

★

În cinstea zilei de 30 Decembrie au apărut în întreaga presă atîtea materiale, încît o trecere a lor în revistă, chiar cît de sumar, este desigur o imposibilitate.

Tinem totuşi, în încheiere, să menţionăm numărul din 29 decembrie al ziarului „FLACĂRA IAŞULUI“, nu atît pentru prezentare, (unul dintre puţinele ziare care nu au folosit, cu această ocazie, culoarea), cît pentru conţinutul său care ne-a adus în special contribuţia scriitorului Ion Istrati cu o emoţionantă „Închinare patriei mele“, un adevărat poem, de o puternică valoare epică. În acelaşi număr am mai găsit o cuprinzătoare sinteză a „Literaturii ultimului deceniu“, „Ediţie specială“, o evocare a întîmplărilor din tipografia ziarului în noaptea cînd s-a născut republica şi un material intitulat „Profiluri noi pe harta regiunii“, semnat Sanda Faur, care ne-a reţinut atenţia prin stilul vioi, concis şi prin forma absolut originală în care ne sînt prezentate transformările din regiunea Iaşi în zece ani de putere populară.

PROLETARI DIN TOATE ŢĂRILE, UNIȚI-VĂ!

FLACĂRA IAŞULUI

ORGAN AL COMITETULUI REGIONAL P.M.R. IAŞI ŞI AL STATULUI POPULAR REGIONAL

Tinem de asemenea să menţionăm numărul special al ziarului „DRUM NOU“ — Oraşul Stalin. Un număr în a cărui pregătire se vedeşte o grijă deosebită atît pentru conţinutul materialelor cît şi pentru aspectul grafic. Dorim ca întregul colectiv redacţional al ziarului „Drum nou“ să depună aceleaşi strădăni, zi de zi, şi pentru numerele care nu sînt festive.

I. F. şi N. D.

DIALOGURI CU UNII CITITORI

— Despre noi, gazetarii —

F. BRUNEA-FOX

— Imi dați voie să mă recomand...

— Luați loc, domnule profesor.

— Profit de invitația gentilă ce mi-o faceți, că precum vedeți sint cam bătrîn... De, pensionar... Știți de ce am urcat stările redacției? Am citit un articol al dvs. și as avea ceva de adăugat... Sper că nu vă deranjez, deși mi se pare că sînteți asupra lucrului!

— Mă rog... Adevărat nu stăteam degeaba... Dar din moment ce ați venit... Era mai indicat să-mi fi pus pe hîrtie observațiile dvs.

— M-am gîndit și la asta. Dar o discuție e mai practică. Și apoi drept să vă spun nu prea am ce face, de, ca pensionarii. Mi-am zis, hai să fac o vizită la redacție, stau de vorbă cu autorul, mai trece o oră-două, leg cunoștința cu dumnealui, mai vin și altădată, că, slavă Domnului, am idei.

— Un fel de rentier de idei, domnule profesor?

— Exact! Ha! Ha!... Iaca, văd că v-am surprins în plină elaborare... Sper că nu v-am deranjat?...

— Vai de mine! Timpul ziaristului e al musafirului. E la dispoziția dvs.

— Așa am chibzuit și eu... Un gazetar trebuie să știe și cum gîndește cititorul, că doar pentru dînsul

scrie... Dialoghează cu cititorul și, prin urmare trebuie să se aștepte la replică... Am vrut să vă scriu, dar mi-am zis că de ce să-mi pierd vremea cu cerneală și hîrtie, cînd e mai ușor să vă fac o vizită... Din moment ce nu vă deranjez...

— Se poate? E o deviză de căpetenie a presei de tip nou. Ziarul e al d-tale, al tuturor cetățenilor și menirea lui este să consemneze tot ce preocupă pe cetățeni. Firește, în sensul problemelor destinate să ajute la progresul material și spiritual al obștei, să contribuie la propășirea și înflorirea patriei noastre socialiste.

— Desigur.

— Țin să adaug că în ce mă privește, deși de acest principiu m-am călăuzit de-a lungul carierei mele profesionale și în trecut, adevăratul sens democratic al comuniunii cu publicul, cu dezideratele și entuziasmurile sale, cu preocupările sale civice de multe ori interesante, utile — l-am dobîndit lucrînd în redacțiile presei de astăzi, auxiliară a vremurilor noastre revoluționare. Așa că nu-i o simplă amabilitate cînd zic că ușile redacției sint totdeauna deschise cititorilor.

— Știu, și asta m-a determinat să vă vizitez. Mai ales, eu personal am drepturi vechi... Sint un fidel cititor

al ziarului și în special al dvs. Cum vă spuneam, ca să ajungem la obiect, am urmărit cu atenție cele cuprinse în articolul dvs.

— A propos, despre care articol e vorba?

— Așa-i! Iacă, sint de o jumătate de oră aici la dvs. și am omis a vă indica articolul... Ah! Gazetarii! Seducători oameni... Am cunoscut îndeaproape pe un confrate al dvs. mai vîrstnic. S-a prăpădit sărmanul! Șarmant om... Locuia chiar în cartierul meu. Ne întâlneam de multe ori, și-mi plăcea să stau de vorbă cu dînsul... Era plin de miez... Ce spirit...

— Să abordăm, rogu-vă, articolul cu pricina...

— Așa-i, m-am depărtat... Susțineți că nu vă deranjez? Mersi de amabilitate... E ala... Stați să-mi amintesc titlul... măi, afurisită memorie!... Vîrsta, domnule ziarist... Deunăzi intru într-o librărie să cumpăr o carte și...

— Nu vă supărați, dar vă interesa parcă un articol al meu?

— Pardon! Iar am luat-o razna... Stai frate, cum se chema?

— Renunțați la titlu... Despre ce era vorba într-insul?

— Asta știu... Discutați despre o piesă de teatru.

— Despre ce?

— Despre o piesă de teatru.

— Pardon! ați nimerit greșit. Nu sînt eu autorul articolului. E distinsul meu coleg Radu Popescu. N-ați reținut semnătura.

— Asta-i nostim! Și eu care v-am împiedicat să lucrați. Simpatice sinteți dvs. ziariștii. Păi, să mă duc la tovarășul Radu Popescu. Care-i biroul d-sale?

— E plecat în vacanță.

— Auzi ghinion! Pină se întoarce, mai vin pe la dvs. Tare sinteți seducători... Sper că nu v-am deranjat...

★

— Allo! Allo! Mă iertați că vă inoportunez acasă?

— Nu face nimic... Cu cine am cunoașterea?

— N-aveți de unde mă cunoaște după nume... Sînt telefonist la o revistă literară trimestrială, și cum dispun de ore libere berechet, am scris un poem dramatic. Știu că sinteți om de inimă și aș vrea să am o părere a dvs.

— Mai întii, nu mă pricep la poeme dramatice. În al doilea rînd n-am timp...

— N-aveți timp la birou, dar acasă cred că aveți. Vă rog din suflet.

— Bine, trimite-mi opera.

— Vedeti, am o caligrafie imposibilă. N-o să descifrați nimic și e păcat.

— Dar cum vrei să iau altminteri cunoștință cu lucrarea d-tale? Vino d-ta la mine acasă.

— N-am cînd... ziua sînt ocupat... noaptea mi-e greu, stau departe...

— Atunci?

— Să v-o citesc la telefon.

— La telefon? E lungă?

— Numai două mii de versuri.

— Două mii! Oj! Fie. Stai să-mi iau un scaun.

★

— Bine că te întilnii... Altminteri veneam eu la redacție să te rog să scrii la gazetă, despre indivizii care traficează nerușinat cu alcooluri străine falsificate.

— Să ne înțelegem, ești mandatarul victimelor, sau pățitul în persoană?

— Ce importanță are? Faptul interesează... Și măsurile ce trebuie

luate ca să se pună capăt acestei escrocherii.

— Vezi d-ta, îmi permit să iau o atitudine cinică față de plîngerea în chestiune. Ce importă că într-o sferă extrem de redusă de amatori de lichioruri fine se petrec asemenea istorii? Asta sub raport social.

Sub raport moral așa zisele victime trag consecința apucăturilor lor. Cine-i pune să incurajeze negoțul clandestin și încă de o specialitate așa de delicată? E suficient să se prezinte unul cu o sticlă prevăzută cu toate etichetele și pecețile „reputatei case franceze de coniac” — și tentația e gata. Cui îi dă mîna să consume băuturi alese, să și le procure legal. Le găsește și la Athenee și firește cu garanția că marja e autentică. Am mai auzit de „frăreții” de alde astea. Și drept să-ți spun, de cite ori îmi mai vine la ureche vreuna nouă — să nu fie cu

bănat — mă pușnește risul. Șmecherul știe cui să se adreseze, știe unde locuiesc amatorii de coniac, de whisky, de gin, de alte specialități exotice. Nu se duce în cartierele muncitorești, nu „ofertează” în lumea unde banul trudit are destinații mai esențiale, mai gospodărești.

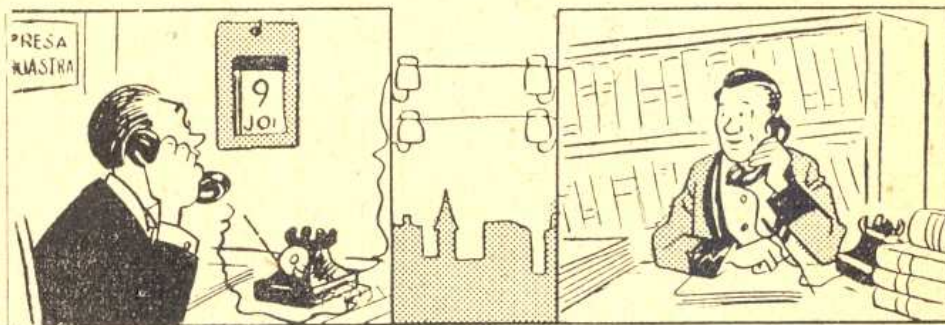
Acuma, sub raport juridic. De ce îmi reclami mie și nu direct autorității? Cred că e în interesul păgubiților, care s-au ales cu apă chioară colorată — (poate și vătămătoare) — în schimbul suticilor dați pe așa zisele alcooluri „veritabil străine”.

În concluzie — sub nici o priviță, nu-ți pot fi folositor. Falsificatorii își fac mendrele pe năravurile voastre.

— Carevasăzică refuzi. Halal gazetar. Păi așa răspunzi la o plîngere a cititorilor? Altădată...

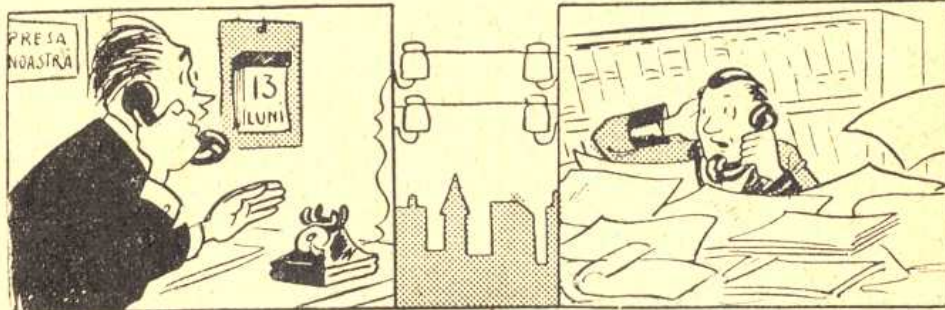
— Refuz. Reclamă-mă lui Șeicaru...

Mică poveste în două capitole, dedicată unor colaboratori ai revistei noastre, în dorința de a nu avea ocazia să publicăm și capitole în continuare.

— Alo! Tovarășe Popescu, ce se aude cu articolul promis pentru ziua de 5...?

— Ah, da... Sîmbătă îl aveți neapărat.

— Alo! Tovarășe Popescu, n-am primit...

— Tovarășul Popescu... nu-i aici!...

Desen de FRED GHENADESCU

UNELE PROBLEME ÎN LEGĂTURĂ CU ACTIVITATEA GAZETELOR DE UZINĂ DIN RAMURA INDUSTRIEI METALURGICE ȘI ENERGIEI ELECTRICE

DIMITRIE MEȘTERU

activist din secția educație și cultură a C.C. al Sindicatului muncitorilor din metalurgie și electricitate

ÎN ramura metalurgiei și energiei electrice apar în prezent 19 gazete de uzină, ca organe ale comitetelor de partid, comitetelor de întreprindere și conducerilor administrative din aceste fabrici.

Studiind cu atenție conținutul acestor gazete, Prezidiul C.C. al Sindicatului muncitorilor din metalurgie și electricitate a constatat că în redacțiile respective există inițiative valoroase pentru ca publicațiile să fie interesante și atractive.

În același timp însă s-a constatat că nu toate gazetele de uzină sînt îndeajuns de preocupate pentru ca în coloanele lor să se reflecte, în modul cel mai corespunzător, problemele vitale și actuale, concrete și specifice din viața și activitatea întreprinderilor, a oamenilor care muncesc acolo.

Pentru a prilejui un rodnic schimb de experiență între colectivele de redacție ale gazetelor de uzină și între comitetele de întreprindere din fabricile în care apar aceste organe de presă, a fost organizată recent o consfătuire cu caracter de schimb de experiență ce s-a desfășurat la clubul uzinei de tractoare „Ernst Thälmann” din Orașul Stalin.

Cu acest prilej, participanții la consfătuire au avut ocazia să ia cunoștință de modul cum se reflectă în conținutul gazetelor uzinale unele aspecte importante din viața oamenilor și a întreprinderilor, asupra a ceea ce se cere mai temeinic înfățișat.

Majoritatea gazetelor uzinale apar cu regularitate, au prestigiu și sînt așteptate și primite cu interes de zeci de mii de cititori. De la această fac excepție gazetele „Flamura Roșie” (Uzinele Gh. Dimitrov-Arad), „Ecolul Șantierului” (Șantierul Naval

Maritim Constanța), „Progresul” (Uzinele Metalurgice Progresul-Brăila) care au apariții sporadice din lipsa de interes a tuturor organelor din uzinele respective, răspunzătoare de apariția acestor gazete. Conținutul gazetelor reflectă faptul că în majoritatea cazurilor munca redacțională a fost încredințată unor cadre cu o pregătire politică, culturală și profesională corespunzătoare.

Din ce în ce crește numărul de corespondenți voluntari și în special al celor din rândurile muncitorilor cu înalt nivel tehnic și de cultură generală, ale tehnicienilor, iar ingineri și economiști pricepuți dau un ajutor prețios tratînd probleme concrete ale organizării producției, in-

roducerii tehnicii noi, prețului de cost și productivității muncii etc.

Impresionează adeseori articolele strungarului Georgeta Cazan, ale brigadierului Ioan Ince, tehnologului D. Nicolescu, publicate în gazeta „Metalurgistul” (Uzinele 1 Mai-Ploești). Cu interes sînt citite reportajele muncitoarei Katz Iosefina în gazeta „Secera și Ciocanul” (Uzinele V. Roaită), experiența în munca de inovații a tov. Sterian Bănceanu, maistru, Chiper Constantin — tehnolog, ing. Ioan Bangu în gazeta „Rulmentul” (Fabrica Rulmenți Birlad) sau povestirile muncitorului Toma Petrescu, care deapănă amintiri din viața de obidă pe care a trăit-o muncind la patronii capitaliști, în vremurile apuse pentru totdeauna în țara noastră.

Dînd importanța cuvenită atragerii unui mare număr de corespondenți voluntari, gazeta „Tractorul” are azi sprijinul a peste 300 asemenea tovarăși, din care aproximativ 60 sînt colaboratori obștești permanenți. Aportul acestora este foarte valoros pentru că colectivul de redacție se ocupă de instruirea lor periodică, îi atrage la discutarea proiectelor de tematici ale aparițiilor viitoare și la analiza numerelor apărute.

O formă interesantă folosită la gazeta „Tractorul” este și antrenarea a circa 1000 de „corespondenți orali” care povestesc adeseori multe lucruri interesante și pe care colectivul redacțional le așterne pe hîrtie, le stilizează și le publică în gazetă. Atît redactorii gazetei cît și cei 12 tovarăși din colectivul obștesc de colaboratori permanenți se ocupă cu multă grijă de această masă de corespondenți orali, pe care-i ajută să se orienteze asupra problemelor

Trăiesc la X-a aniversare a Republicii Populare Romîne!

Gazeta „Crococini”

Salutul nostru fiecărui
 Muncitor, om de muncă și bănuț de muncă
 „Crococini” vă salută cu toată simpatia și
 în jurul ei se adună toți cei care au
 încredere în ea și în puterea ei de a vă
 ajuta să vă realizați mai bine și mai
 repede planurile și sarcinile de muncă
 pe care le aveți în față.

Zece ani de dictatură proletară
 În cinstea celei de a 10-a aniversări
 a Republicii și a Conferinței de partid raionale
ANGAJAMENTE

LUMINI FLACĂRILOR

ȘIRILAN MARE

„Consfătuirile de producție” etc., venind astfel simțitor în ajutorul organelor tehnico-administrative și sindicale din întreprindere care, în urma celor publicate, au remediat multe lipsuri.

Gazetele „Dinamo”, „Steagul roșu”, „Timpuri noi” și altele reușesc să mențină viu interesul muncitorilor, tehnicienilor și inginerilor față de întrecerea socialistă.

Astfel, în știri scurte sau în reportaje, gazeta „Timpuri noi” popularizează figurile de frunță și producție, rezultatele pe care le obțin și metodele lor de muncă. Criticând cu competență deficiențele în organizarea producției, superficialitatea, birocratismul și formalismul în întrecerea socialistă, ajută efectiv la eliminarea deficiențelor, a lipsurilor existente și se bucură de stimă unanimă în fabrică.

Gazeta „Semănătoarea” și altele au găsit forme noi și interesante de a concentra atenția asupra acestei probleme importante ca spre exemplu: rubrica permanentă „Fapte noi în întrecere”, „De la ei putem învăța”, colțul „Nume noi la panoul de onoare” sau pagini pe teme ca „Să dăm produse de calitate și cu aspecte corespunzătoare”.

Gazeta „Steagul roșu” — Orașul Stalin a publicat planul tematic de inovații în cadrul concursului intern și pe ramură și a urmărit îndeaproape felul în care s-au realizat și aplicat inovațiile propuse.

„Șantierul roșu” — Galați se ocupă în mod concret de căile de reducere a prețului de cost, venind cu inițiative și popularizând cele mai bune rezultate în acest domeniu.

Merită să fie subliniată inițiativa gazetei „Tractorul” care, sesizând rămânerea în urmă a sectorului oțelărie, a întreprins o campanie susținută de sprijinire. Mobilizarea întregului colectiv al secției a avut ca rezultat redresarea sectorului și nu mult după aceea, sectorul a devenit frunță pe uzină.

Unele gazete de uzină desfășoară o publicitate vie în jurul consfătuirilor de producție. Gazeta „Steagul roșu” — Orașul Stalin lămurește rolul consfătuirilor de producție și deosebirea dintre acestea și adunările sindicale, ca, de altfel, și gazetele „Timpuri noi” — București și „Electro-Putere” Craiova.

Ținând pas cu actualitatea, gazetele de uzină au îmbrățișat și au susținut măsurile importante luate de partid și guvern pentru îmbunătățirea continuă a condițiilor de trai.

Considerând ca o sarcină importantă informarea operativă și competentă a cititorilor săi asupra celor mai importante evenimente din viața întreprinderilor respective, gazetele „Steagul roșu” și „Electro-Putere” au apărut în ediții speciale cu prilejul începerii acțiunii de consultare a maselor cu privire la îmbunătățirea sistemului de salarizare, iar gazeta „Semănătoarea” a informat — tot printr-o ediție specială — pe muncitorii că întreprinderea lor a câștigat în cadrul întrecerii socialiste pe ramură de producție, steagul roșu de întreprindere frunță pe ramură.

Este de asemeni de apreciat activitatea gazetei uzinelor „Steagul Roșu”, care acordă multă atenție învățămîntului profesional și ridicării culturii tehnice.

În gazeta „Timpuri noi” rubrica „File de calendar” vine în ajutorul activiștilor culturali prin popularizarea celor mai de seamă evenimente și date istorice din glorioasa luptă a mișcării muncitorești din patria noastră.

Am dori să ne oprim din nou asupra gazetei uzinelor „Semănătoarea”. Colectivul de redacție al acestei gazete dezbate cu competență problemele privind educația muncitorilor din întreprindere, aducându-și contribuția la ridicarea conștiinței lor socialiste, la crearea unei opinii sănătoase de masă îndreptată împotriva rămășițelor educației burgheze. Gazeta publică valoroasele creații ale membrilor cercului literar, ca și amintirile unor muncitori

celor mai importante, să depene povestirile lor, să crească și să scrie ei înșiși.

Așa au început „meseria” de corespondent voluntar lăcătușul Constantin Crivineanu, electricianul Sos Ștefan, muncitorul sportiv Aurel Iftimie și mulți alții ca ei.

Folosind forme variate, materialele publicate în cele mai multe gazete uzinale plac, sînt atrăgătoare, lesne de înțeles, și, mai ales, eficiente.

Alături de articole de fond și de analiză, citești reportaje, schițe, știri, convorbiri, foiletoane, umor în proză și versuri, caricaturi, te surprind plăcut multe fotoreportaje în gazetele „Dinamul”, „Tractorul”, „Viața Uzinei” sau cuvintele încrucișate pe teme tehnice, economice, educative din „Steagul roșu”, „Metalurgistul” (Uzinele Mao-Țze-dun) și altele.

Lucru deosebit de îmbucurător reflectat cu prisosință de conținutul gazetelor noastre de uzină este că, în general, sînt abordate problemele centrale ce stau în fața colectivelor de muncă ale întreprinderilor pentru realizarea sarcinilor din planul de stat.

Raidurile anchetă întreprinse de o parte din gazetele de uzină au dus la scoaterea la iveală a unor deficiențe și la rezolvarea lor.

Bunăoară, gazeta „Metalurgistul” de la Industria Sîrmei Cîmpia Turzii a întreprins anchete pe teme ca „Munca în schimbul de noapte”

Metalurgistul
 Trăiască a 10-a aniversare a R.P.R.
 1947 — 1957

LA MULȚI ANI
 REDACȚIA
 Realizări în cinstea zilei de 30 Decembrie

CU UN NOU AVINT

DIN REALIZĂRILE REGIMULUI NOSTRU DEMOCRAT-POPULAR

vîrstnici care povestesc despre lupta lor grea, despre viața lor împovărată de necazuri și lipsuri din timpul capitaliștilor.

Gazeta „Semănătoarea” și-a curcit pe bună dreptate aprecierea tuturor muncitorilor din uzină pentru combaterea indisciplinei. Rubrica „Moravuri” este mult gustată de cititorii săi. Deosebit de mișcătoare este scrisoarea deschisă pe care gazeta o adresează unui maistru, care, încurcîndu-se cu o femeie ușuratică este pe cale de a-și distruge căminul, divorțînd și abandonîndu-și copilul. „Gîndește-te la copilul tău, tovarășe Măreulescu” este o intervenție energetică, o pledoarie plină de umanitarism, pentru o morală sănătoasă, pentru întărirea familiei, pentru îndreptarea celui ce a greșit.

Gazetele de uzină se ocupă în mod intens de sprijinirea gazetelor de perete. Se obișnuiește să se organizeze raiduri anchete, să se sprijine editarea unor gazete satirice centrale și alte forme de ajutorare. Gazeta „Electro-Putere” a fost premiata de organele de partid locale pentru sprijinul dat gazetelor de perete din uzină.

Pe lângă aceste aspecte pozitive, pentru care colectivele redacționale au depus o muncă susținută, numeroase gazete de uzină au încă o serie de lipsuri care dăunează eficacității lor în rezolvarea problemelor de producție, a celor sociale și cultural-educative.

Principala deficiență observată în conținutul materialelor publicate, este că unele din acestea sînt generale, lipsite de elementul analitic, au un caracter de simplă informare, de redare fără comentarii a unor stări de lucruri. De aceea, lipsind analiza, nu se poate aprecia în ce constă ajutorul pe care ar trebui să-l dea și, ca atare, articolele respective nu-și ating scopul pe deplin, cum a fost cazul cu articolele: „Calitatea, indice de seamă al planului de producție”, („Șantierul roșu” 15.V.1957), „Sistemul îmbunătățit de salarizare” („Steagul roșu” 28.VII.1957), „Tineretul trebuie să fie în frunte” („Electro-Putere”) etc.

Este cu totul insuficientă preocuparea pentru popularizarea creațiilor și adaptată la condițiile concrete ale întreprinderilor, a hotărîrilor partidului și guvernului, ale documentelor mișcării noastre sindicale.

Se remarcă la unele colective de redacție o lipsă de atenție față de nevoia de a cultiva, în rîndurile muncitorilor, internaționalismul pro-

letar și patriotismul socialist. În articolul „Pentru viitorul uzinei” („Tractorul” nr. 14.1957) deși se scot în evidență rezultatele bune obținute de muncitori în producție, articolul suferă prin faptul că nu subliniază că aceste realizări și perspective sigure ce se degajă pentru viitor, se datoresc existenței puterii populare din țara noastră.

În general tratarea rezultatelor obținute în producție și a realizărilor social-culturale este făcută desul de general și cu caracter strict de informare, ceea ce face ca aceste

materiale să nu ajute prea mult educației patriotice, ridicării conștiinței socialiste a muncitorilor.

Consfătuirea a ocazionat și alte constatări cu privire la modul cu totul nesatisfăcător cum este îmbrățișată problema atragerii și participării muncitorilor la organizarea și conducerea producției. Problema consfătuirilor de producție ca formă concretă de participare a muncitorilor la organizarea și conducerea producției, a fost îndeajuns subliniată în toate documentele partidului, ale guvernului și ale Consiliului Central al Sindicatelor. Cu toate acestea, gazetele noastre de uzină n-au acordat încă toată atenția acestei probleme esențiale. Aproape nici o gazetă de uzină nu a analizat încă nivelul la care se organizează și se desfășoară consfătuirile de producție, dacă ele dezbat cele mai importante probleme ale producției din ateliere, secții și întreprindere. Nu s-a luat poziție combativă față de supraprecierea pe care au arătat-o unele organe administrative și sindicale, față de consfătuiri, față de propunerile muncitorilor care rămîn uneori neîndeplinite. Gazetele de uzine, în majoritatea lor nu s-au sezisat că nu se iau peste tot hotărîri în consfătuirile de producție. Ba, ceva mai mult, chiar atunci cînd în unele rare ocazii se scrie cîte ceva despre consfătuire, necunoscîndu-se esența acesteia și modul de organizare, se scot în evidență tocmai lucruri care ar trebui criticate, așa cum a făcut ziarul „Secera și Ciocanul” al Uzinei Vasile Roaită în articolul „Sector cu multe posibilități” din nr. 113, unde a dat ca exemplu o consfătuire organizată de un maistru și în care nu se pomeniște nimic de organul sindical.

La fel de importante sînt și lipsurile constatate în tratarea întrecerii socialiste. Numeroase gazete de uzină ca de exemplu „Secera și Ciocanul”, „Progresul”, „Viața Uzinei” (Satu Mare), „Înfrățirea” (Oradea), „Electro-Putere”, în anul trecut nu au analizat niciodată modul de organizare a întrecerii socialiste. Gazetele s-au rezumat la a face afirmații că se aplică metode înaintate de muncă, dar nu au generalizat aceste metode și ceea ce-i mai regretabil, este faptul că a lipsit combativitatea față de deficiențele existente în întreprindere și care frînează dezvoltarea întrecerii socialiste.

Cît de mult ar contribui la îndeplinirea obligațiilor reciproce din contractele colective, gazetele de uzină, dacă nu s-ar limita să scrie

despre ele numai la încheierea acestora și cu ocazia analizei lor trimestriale. Despre contractul colectiv trebuie scris mai mult, trăgându-se clopotul de alarmă ori de câte ori se manifestă vreo atitudine de neglijență sau de subapreciere a obligațiilor asumate prin aceste „legi interne“ ale întreprinderilor noastre, caracteristice numai regimului socialist, cucerire a clasei muncitoare.

În unele întreprinderi mai sînt destule lipsuri în privința satisfacerii nevoilor materiale ale oamenilor. În activitatea cantinelor sînt deficiențe care pot fi eliminate, planul de construcții social-culturale rămîne neîndeplinit din cauze subiective, de multe ori fondurile de plată ajutoarelor de boală nu sînt bine gospodărite, trimerile la odihnă se mai fac încă contrar indicațiilor C. C. al Sindicatului, iar față de îmbunătățirea condițiilor de muncă se mai manifestă încă nepăsare.

Cu toate acestea, gazetele de uzină nu iau poziție hotărîtă, combativă, asemenea lipsuri nu sînt suse focului criticii principiale și continuă să existe.

Cît despre problemele muncii de educație și culturalizare, cele mai multe din gazetele de uzină le-au neglijat, sau le-au tratat cu ușurință.

Unele articole sînt enunțative și nu fac altceva decît să semnaleze existența unor anumite elemente în munca culturală. Dar dacă există o muncă de educație cu conținut, dacă ceea ce se face este bine făcut sau nu, dacă activitatea aceasta corespunde sau nu cerințelor culturale concrete ale oamenilor din întreprinderea respectivă, asemenea probleme nu le-am găsit dezbătute ori cît am cercetat gazetele „Electro-Putere“, „Progresul“, „Infrățirea“, „Flamura roșie“, „Secera și Ciocanul“, „Șantierul roșu“ și chiar „Steagul roșu“.

În ceea ce privește înfățișarea aspectelor principale ale muncii sindicale, cu excepția gazetelor „Viața uzinei“ (Uzinele 23 August și Republica), „Flamura roșie“ (Uzinele Gh. Dimitrov-Arad) și „Semănătoarea“, restul gazetelor de uzină nu dezbate și nu reflectă activitatea organelor sindicale din întreprinderile respective. Chiar și acolo unde această problemă apare uneori în coloanele gazetelor, ea este tratată la general, astfel că activiștii sindicali sînt lipsiți de un ajutor însemnat pentru îmbunătățirea metodelor de muncă.

Există încă o deficiență ce trebuie semnalată aici. În unele articole apar confuzii regretabile. Astfel, gazeta „Secera și Ciocanul“ face confuzii mari și frecvente: în nr. 114 venitul național este tratat neștiințific și este confundat cu creșterea productivității și reducerea prețului de cost.

Adunările sindicale sînt confundate cu consfăturile de producție, se elaborează categorii economice noi, inventate de autorii unor articole care vorbesc despre „principalii indici de muncă și salarii“.

În legătură cu materialele publicate în jurul acțiunii de îmbunătățire a sistemului de salarizare, gazetele „Metalurgistul“ (Uzinele Mac Țe-dun), „Secera și Ciocanul“ și altele, vorbesc mereu de un nou sistem de salarizare cînd este bine cunoscut că într-un stat socialist se aplică un singur sistem de salarizare, „sistemul socialist“.

Nici gazeta „Timpuri noi“ nu se eliberează de unele confuzii, spre exemplu în rubrica „Fruntașul uzinei“ din nr. 13 (15.VII.1957) pune problema în mod greșit arătînd că succesele în producție au fost obținute „în focul luptei împotriva normelor cu motivare tehnică“. În același număr confundă în articolul „Din experiența unei brigăzi“ multipla calificare a muncitorilor cu ridicarea calificării muncii etc.

Măsura în care a folosit consfătuirea gazetelor de uzină o dovedește conținutul lor de după acest schimb de experiență.

Se constată încă de pe acum o îmbunătățire a conținutului, a formei de redactare cît și a aspectului grafic.

Se poate constata de pe acum că cele 19 gazete de uzină au învățat mult unele de la altele, că au stabilit un contact permanent între ele, că prin schimbul reciproc pe care-l fac ca și prin comentarii asupra conținutului, comentarii ce și le împărtășesc prin scrisori tovarășești, au condiții să meargă mai departe pe linia unor succese crescînde spre satisfacția zecilor de mii de cititori, a organelor care le conduc, a tuturor celor ce consideră la justa valoare aportul gazetelor de uzină.

La Varșovia a apărut revista sovietică în limba polonă „Kraj Rad“ (Țara Sovietică)

La 28 decembrie a apărut în limba polonă la Varșovia primul număr al revistei sovietice ilustrate „Kraj Rad“ („Țara Sovietică“). Adresîndu-se cititorilor polonezi, redacția revistei subliniază că editarea în limba polonă a revistei sovietice este o nouă mărturie convingătoare a consolidării prieteniei frățești între popoarele sovietic și polonez.

Revista „Kraj Rad“ își va informa cititorii despre politica externă de pace a Uniunii Sovietice, le va face cunoscute noile realizări ale poporului sovietic în toate domeniile economiei și culturii, succesele sale în construirea comunismului.

O delegație de ziariști sirieni a vizitat Uniunea Sovietică

La invitația redacției ziarului „Sovetskaja Rossia“, Uniunea Sovietică a fost vizitată de o delegație de ziariști sirieni. Din delegație au făcut parte: Uadia Sidavi, editorul ziarului „An-Nasr“, Munir Ar-Raiis, editorul ziarului „Barada“, Izzet Husria, editorul ziarului „Al Aian“, Mohammed Azhari, editorul ziarului „Al Uruba“ și Mustafa Adham, redactor al ziarului „Al-Baos“.

Oaspeții sirieni au făcut o călătorie prin U.R.S.S. Ei au luat cunoștință de activitatea unei serii de redacții de ziare și reviste sovietice, au vizitat întreprinderi industriale și șantiere, monumente istorice și arhitectonice din Moscova, Leningrad, Stalingrad, Baku și Soci.

Ziariștii pakistanezi refuză să depună cauțiuni pentru aprobarea apariției ziarelor

Adunarea plenară anuală a Uniunii naționale a ziariștilor pakistanezi a protestat contra hotărîrii guvernului în baza căreia orice cerere pentru apariția de ziare, reviste și alte periodice trebuie să fie însoțită de depunerea unei cauțiuni de 1000 rușii. Pentru a se obține abrogarea acestei hotărîri, adunarea plenară a numit o comisie de trei persoane, însărcinînd-o să înceapă tratative cu autoritățile competente.

DIN ACTIVITATEA CORESPONDENTULUI REGIONAL

TRAIAN CATINCESCU
Correspondentul „Agerpres”
pentru regiunea Stalin

Prin activitatea noastră de fiecare zi succesele oamenilor muncii din marile uzine și fabrici, din mine și de pe marile șantiere de construcții, din satele patriei și din instituțiile ei de cultură, devin cunoscute întregului popor, lumii întregi.

Oglindirea justă a luptei pentru socialism în coloanele presei noastre, a eforturilor milioanele de constructori ai socialismului, depinde în mare măsură de gradul în care reușim să ne cunoaștem meseria, de legăturile noastre cu viața, cu terenul, de cunoașterea documentelor partidului și guvernului, de modul în care știm să ne organizăm și să ne desfășurăm activitatea.

Voi căuta ca în rândurile care urmează să înfățișez pe scurt câteva aspecte din munca mea de corespondent regional și felul în care am reușit să obțin unele rezultate.

O problemă importantă care stă în sarcina corespondentului regional este aceea a cunoașterii regiunii în care activează, cunoaștere care trebuie să meargă pînă la cele mai mici amănunte și să cuprindă toate domeniile de activitate. De mare folos îi este corespondentului monografia regiunii, lucru pe care l-am realizat în regiunea Stalin încă din anul 1955. Pentru ca această monografie să-i poată fi de folos, corespondentul este obligat să o completeze pe parcurs cu date noi, izvorite din dezvoltarea regiunii.

Correspondentul regional mai este obligat să cunoască modul cum funcționează organele de stat, deoarece numai așa va putea să înțeleagă fenomenele economice, sociale și culturale din regiune legate de răspunderea personală a oamenilor, răspundere izvorită din sarcinile ce îi revin fiecăruia în mecanismul aparatului de stat (mai ales cînd este vorba de materiale critice în scopul stabilirii răspunderii precise). Acest lucru se poate realiza prin studierea atentă a structurii organelor de stat,

studierea legilor de organizare și a documentelor de partid care stabilesc sarcinile fiecăruia.

Pornind de la ideea că o informație trebuie să vină direct de la sursă în timpul cel mai scurt, că ea trebuie riguros verificată, am căutat în primul rînd să stabilesc, în linii mari, domeniile principale de activitate care pot genera materiale pentru informare.

Domeniul de activitate preponderent în regiunea în care lucrez este domeniul industrial și în special cel al industriei chimice și constructoare de mașini.

Intrucît utilizarea rezervelor interne este una din problemele noi și de importanță deosebită pentru economia națională, m-am ocupat în primul rînd de unele întreprinderi din cuprinsul regiunii Stalin pentru a afla în ce măsură s-au preocupat de utilizarea rezervelor. Am constatat astfel că uzinele „Steagul roșu”, „Ernst Thälmann”, „Partizanul roșu”, din Orașul Stalin, „Combinatul chimic nr. 1”-Făgăraș, „Vitrometan”-Mediaș și altele, pot furniza material prețios în această problemă. De aceea am intensificat legătura cu ele și am organizat un sistem de informare permanentă, realizată prin deplasări periodice și

comunicații din partea colaboratorilor noștri, ori de cîte ori se ivea un lucru nou. Nu rareori au fost cazurile cînd directorii generali Gheorghe Rădoi de la uzinele „Steagul roșu”, Virgil Actarian de la uzinele „Ernst Thälmann”, Ionescu Petre de la „Partizanul roșu”, Diaconescu de la „Combinatul chimic nr. 1”, Aron Solomonovici de la „Vitrometan”, I. Bunel de la uzinele „Strungul” și alții au transmis personal știri asupra dezvoltării acțiunii inițiate în această problemă. La fel procedează și tov. Nicolae Iorga, președintele statului popular regional, Ion Dragoș, președintele uniunii regionale a cooperativelor meșteșugărești, Szasz Dominic, președintele U.R.C.C., iar Emil Faroga, directorul întreprinderii I.L.L.-Orașul Stalin, ne informează despre tot ce e nou în legătură cu mărirea spațiului locativ prin construcții. Același lucru putem spune și despre Vichente Caraba, președintele statului popular orășenesc, și despre Jan From, activul nostru corespondent voluntar care nu lasă să-i scape nici un eveniment din viața culturală a regiunii fără a anunța presa. O altă parte pozitivă a acestui procedeu o constituie faptul că conducătorii acestor întreprinderi și colaboratorii noștri s-au convins de importanța legăturii cu presa, ea devenind o necesitate pentru conducerea acestor întreprinderi și instituții.

La baza activității corespondentului regional trebuie să stea colaborareatovărășească cu ceilalți corespondenți. O astfel de colaborare duce și la rezultatul practic al întăririi forței gazetărești din regiune, putîndu-se cuprinde probleme multiple, deoarece un singur om nu va putea niciodată să cuprindă vasta activitate a unei regiuni, oricît de bine își are el organizată munca. În regiunea Stalin există o strînsă colaborare între corespondenții regionali. Eu, de exemplu, colaborez permanent cu Ștefan Petraru, corespondentul radiodifu-

CÎTEVA OBSERVAȚII PRIVIND REFLECTAREA PROBLEMELOR AGRICULTURII ÎN ZIARUL „DOBROGEA NOUĂ” DUPĂ COLECTIVIZAREA TOTALĂ A REGIUNII

Ing. SONIA MARCARIAN

ziunii, cu Buda Cornel, corespondentul „României Libere”, cu Schmit, corespondentul ziarului „Neuer Weg”, cu Iosel Gaida, Drăgulea Petre, Gh. Mitrea, lucrători în redacția ziarului „Drum nou” și cu alții. Mult sprijin primesc în activitatea mea din partea comitetului regional de partid, din partea conducerii ziarului „Drum nou”, prin Ion Olaru, redactor șef și Sitov Petre, redactor șef adjuncț.

Înțeleg prin strînsă colaborare consultări reciproce în legătură cu principalele probleme ale regiunii, izvorite din documentele de partid și de stat, informări reciproce asupra activității noastre, iar în anumite situații chiar inițierea unor acțiuni comune, organizate, pentru ca în diferite campanii să fim cu toții cît mai bine pregătiți, cît mai în temă. Această colaborare n-ar fi posibilă fără un ajutor reciproc. De aceea ne străduim să o extindem cît mai mult, dar aceasta depinde de măsura în care forța colectivului este prețuită și cultivată de colegii noștri. Există tendința ca unii ziaristi să subaprecieze forma muncii în colectiv în unele împrejurări, dar aceștia urmează a fi convinși, de însăși desfășurarea evenimentelor, asupra neajunsurilor care pot fi generate de ignorarea forței colectivului. De altfel filiala regională a ziaristilor duce o luptă susținută pentru lichidarea unor situații de acest fel care, ce-i drept, se manifestă sporadic. La baza colaborării noastre trebuie să stea totuși în permanență ideea că servim aceeași cauză și că procedeele greșite enunțate mai sus nu servesc această cauză.

În ușurarea și coordonarea muncii corespondenților regionali un ajutor deosebit îl dau filialele Uniunii Ziaristilor din R.P. Română care, prin materialul documentar din diverse domenii de activitate pe care-l pun la dispoziția acestora și prin schimbul de experiență ce se face în cadrul fiecărei filiale, dau posibilitate corespondenților să-și desfășoare munca de așa natură încît să poată cuprinde întreaga regiune și toate domeniile de activitate. Sistemul conferințelor de presă inaugurat de filiala regiunii Stalin din inițiativa președintelui ei, tov. Bircea Dionisie, pe diferite probleme cu diferiți conducători de întreprinderi și instituții, s-a dovedit bun, deoarece în cadrul acestor conferințe de presă s-au tras concluzii comune asupra problemelor discutate, realizîndu-se încă unul din dezideratele muncii corespondenților de presă, acel al unității de acțiune și informare.

EXISTĂ acum în țară o regiune a cărei agricultură este în întregime colectivizată: Constanța. S-au născut astfel aici condiții noi de muncă și de viață pentru cei ce au pășit pe această cale, dar în același timp condiții noi de muncă și pentru toți cei chemați să-i sprijine. Din procesul acesta de înnoire, de orientare a activității după noi jaloane, ziarul „Dobrogea nouă”, ca organ de presă regional, nu poate lipsi — așa cum nu a lipsit nici atunci cînd a fost vorba de sprijinirea acțiunii de colectivizare. Acum, cînd au trecut aproape trei luni de la colectivizarea regiunii, nu este lipsită de interes o cercetare mai mult sau mai puțin amănunțită a conținutului paginilor ziarului „Dobrogea nouă”.

O primă constatare ce se poate face este aceea că evenimentul nu a surprins ziarul nepregătit. Încă înainte de terminarea colectivizării a apărut în ziar o serie de articole legate de transformările care aveau loc în acele zile în viața satelor dobrogene. Un număr special, închinat colectivizării, a marcat în mod sărbătoros această realizare.

Desigur că după ce, timp de cîteva luni, principala preocupare fusese aceea de a trata mai cu seamă problemele legate de colectivizare, odată acest lucru înfăptuit, ziarul „Dobrogea nouă” a sprijinit terminarea neîntîrziată a însămințărilor de toamnă. În acele zile, cînd acest lucru era pentru întreaga regiune o necesitate imediată, ziarul „Dobrogea nouă” a publicat numeroase articole și pagini speciale în legătură cu această problemă, dînd un ajutor

consistent organelor agricole prin sesizarea anumitor deficiente, popularizînd metodele și acțiunile ce puteau constitui un exemplu. Făcînd din această acțiune preocuparea sa centrală, ziarul „Dobrogea nouă” a realizat desigur un lucru bun. Dar asupra felului în care s-au prezentat uneori lucrurile, asupra modului de realizare a unora dintre paginile publicate în această perioadă, se pot face unele observații care ar putea servi pentru viitoarele campanii agricole. Fără a intra în amănunte, mă voi referi aici mai cu seamă la trei din paginile speciale apărute cu aceste teme: cele din 26, 27 și 29 octombrie: „În raionul Istria lucrările agricole de toamnă se desfășoară prea încet”, „Prin Hîrșova, raion frunța în executarea lucrărilor de toamnă” și „În raionul Tulcea lucrările de toamnă sînt mult întîrziate”. Prin prezentarea situației din aceste raioane în trei zile consecutive, ziarul a urmărit desigur să facă o comparație între diferitele feluri de a munci și, pe această cale, să provoace un spirit de întrecere între raioanele prezentate. Aceste pagini nu și-au îndeplinit însă în întregime rolul mobilizator. În primul rînd pentru că din toate a lipsit o apreciere a condițiilor concrete care au dus la o situație sau alta. Astfel, din pagina referitoare la raionul Hîrșova, nu reiese că acest raion a fost primul colectivizat și că tocmai prin buna organizare a muncii în gospodăriile colective de aici s-au putut crea condiții mai bune de executare a lucrărilor agricole de toamnă. Spre deosebire de raioanele Istria și mai ales de

Tulcea, unde colectivizarea totală a precedat doar cu puțin începerea în-sămînțării și unde capacitatea organizatorică a noilor colectivști este mai puțin consolidată. În general, din aceste pagini nu se desprinde decât foarte greu sau chiar deloc faptul că, în regiunea Constanța, colectivizarea a creat condiții noi și pentru desfășurarea muncilor de toamnă, și mai ales că aceste condiții au făcut necesare și noi forme de organizare a muncii.

Pe lângă sprijinirea executării în-sămînțării de toamnă, un important rol a revenit ziarului „Dobrogea nouă” în tratarea problemelor legate de întărirea economico-organizatorică a gospodăriilor colective din regiune. În această privință a existat o anumită perioadă, în cursul lunii noiembrie, în care părea că ziarul se află într-un impas. Fără să lipsească cu desăvîrșire, articole cu astfel de teme au apărut sporadic și nu s-au ocupat de cele mai arzătoare probleme din viața gospodăriilor colective: „Colectiviștii din Horia sint hotărîți” (8 noiembrie), „Schimb de experiență organizat la G.A.S. din Negureni” (13 noiembrie), „Cu construcțiile ce faceti?” (20 noiembrie) etc. Asemenea articole, prin conținutul lor rămîn la periferia preocupărilor esențiale pe care trebuia să le aibă ziarul „Dobrogea nouă” în această perioadă. Începînd însă din luna decembrie a anului trecut ziarul discută și prezintă acele probleme din viața gospodăriilor colective a căror rezolvare este cea mai urgentă: organizarea muncii, întocmirea planurilor de producție, educarea colectivștilor în spiritul muncii în comun etc. S-au publicat astfel o serie de articole deosebit de valoroase care merită să fie relevate: „Ce au cîștigat colectivștii din Făclia prin respectarea și îndeplinirea planurilor de producție” (6 decembrie), articol bine întocmit și cu concluzii generalizatoare, și mai cu seamă articolul „Unde duc neîndeplinirea planului de producție al gospodăriei colective” (13 decembrie), în care se analizează concret situația gospodăriei colective din Saligny și cauzele care o împiedică să obțină rezultate mai bune în activitatea sa.

Nu se poate însă afirma că prin abordarea acestor teme ziarul a epuizat resursele și că a cuprins în totalitate toate problemele noi ivite în regiunea Constanța în urma colectivizării totale a agriculturii.

Urmărind astfel zi de zi paginile ziarului „Dobrogea nouă” se poate

observa că ziarul a ales de multe ori calea cea mai ușoară atunci cînd era vorba să ia poziție într-o problemă sau alta. Așa se explică apariția numeroaselor articole oarecum teoretice, cu caracter general, valabile pentru toată regiunea. Indiscutabil corecte, asemenea articole iau însă locul acelor în care prin discutarea și analizarea unei situații de fapt dintr-o anumită gospodărie, să se poată trage concluzii mai valoroase în ceea ce privește soluționarea unei anumite probleme. Astfel, dacă în locul articolului „Evidența contabilă pentru încheierea anului agricol în G.A.S. trebuie pusă la punct” (22 noiembrie), care are caracter de instructaj, s-ar fi publicat un articol în care să se analizeze felul în care se face acest lucru într-o gospodărie și urmările pe care le pot avea diferitele deficiențe, concluziile ar fi fost mai valoroase, iar cei cărora li se adresa acest articol ar fi avut mult mai mult de cîștigat. Același lucru se poate spune și în legătură cu articolele: „Întocmirea planurilor de producție pentru anul viitor o sarcină de mare răspundere” (23 noiembrie), „Succesul activității de viitor” (18 decembrie) sau chiar articolul „Mai multă grijă pentru dezvoltarea secțiilor anexe de producție ale G.A.C.” (24 decembrie). În locul acestuia din urmă în care se face doar o simplă relatare a unor fapte, ar fi fost mai nimerit un articol în care pornindu-se de la situația unei gospodării să se arate în mod concret ce anume a pierdut ea prin neglijarea dezvoltării ramurilor de producție anexe.

Una din obligațiile de care ziarul „Dobrogea nouă” nu s-a achitat în această perioadă, așa cum putea și se cuvenea să o facă, este popularizarea experienței gospodăriilor colective puternice. Articolele apărute în acest sens se rezumă de cele mai multe ori la prezentarea seacă a unor cifre, fără să adîncească și să analizeze însă căile prin care asemenea rezultate au putut fi obținute. („Așa a crescut gospodăria lor” — 25 octombrie, „Din experiența muncii noastre” — 3 decembrie etc.). Or, într-un ziar regional există posibilități mai mari pentru analize mai amănunțite, care să cuprindă și calcule economice cit mai sugestive. E un lucru pe care ziarul „Dobrogea nouă” l-a neglijat cu totul.

Dacă în privința problemelor curente ivite în acest răstimp în agricultura regiunii Constanța, ziarul „Dobrogea nouă” a realizat după cum se vede unele lucruri ce nu pot

fi trecute cu vederea, există însă un lucru nerealizat pînă în prezent: e vorba de impresia generală pe care ziarul în ansamblul lui o lasă asupra cititorului. Nu se vede astfel din cuprinsul ziarului că aici, în regiunea Constanța, există acum condiții diferite de ale celor din alte regiuni, nu se vede modul în care colectivizarea a influențat întreaga viață a regiunii în ansamblul ei, și nici chiar felul în care ea a adus schimbări în organizarea procesului de producție din agricultură. După marcarea sărbătorească a terminării colectivizării, ziarul nu a mai reușit să ilustreze prin articolele publicate ceea ce nou și deosebit se petrece acum în regiune, creîndu-se astfel o falsă impresie că asemenea transformări nu ar exista.

Două grupe de articole păcătuiesc mai cu seamă în acest sens: cele care se ocupă de Stațiunile de mașini și tractoare și cele privind activitatea sfaturilor populare. Primele, mărghinindu-se la discutarea problemelor de producție, neglijează un lucru deosebit de important: rolul S.M.T. în organizarea gospodăriilor colective, legăturile noi create între colectivști și mecanizatori, posibilitățile noi de muncă ale acestora în urma colectivizării etc.

Iar puținele articole privind activitatea sfaturilor populare se ocupă extrem de puțin de rolul acestora în întărirea economico-organizatorică a gospodăriilor colective. Or, există nenumărate aspecte noi în munca sfaturilor populare, ca, de pildă, problema organizării îndrumării agrotehnice în funcție de noile condiții, aceea a rolului sfaturilor populare comunale, pe care ziarul „Dobrogea nouă” ar putea să le ia în discuție și să ajute astfel la rezolvarea lor cit mai justă și mai rapidă.

În general se poate spune că ziarul „Dobrogea nouă” nu a reușit încă îndeajuns să înfățișeze schimbările pe care colectivizarea le-a adus în toate domeniile de activitate: economice, culturale, artistice. Această atmosferă nouă care există în realitate ar trebui să reiasă în mod pregnant nu numai din articolele cu caracter strict agricol, ci din cuprinsul ziarului în ansamblul lui. E un lucru la care va trebui să se ajungă pentru ca atunci cînd condițiile actuale vor fi depășite, iar regiunii Constanța i se vor mai adăuga și alte regiuni cu colectivizarea înfăptuită, ziarul „Dobrogea nouă” să poată constitui un exemplu pe care să-l urmeze și alte organe de presă regionale.

CUM REALIZĂM UN SPECIFIC PROPRIU GAZETEI „VIAȚA COOPERĂȚIEI MEȘTEȘUGĂREȘTI”

DENUMIREA gazetei noastre „Viața Cooperăției Meșteșugărești” exprimă și profilul ei. Redacția trebuie deci să fie preocupată ca și conținutul gazetei să corespundă acestui profil. În această direcție se îndreaptă străduința colectivului nostru.

După cum se știe, cooperăției meșteșugărești îi sînt trasate de către partid și guvern două sarcini principale: să producă cît mai multe și variate bunuri de consum și să asigure deservirea multilaterală a populației cu prestări de servicii. Dar, în cooperăția meșteșugărească — care este o organizație de masă — există și o seamă de alte activități, de care, de asemenea, trebuie să se ocupe gazeta noastră. Astfel, în cadrul cooperăției meșteșugărești funcționează un sistem propriu de asigurări sociale, care oferă membrilor ei ajutoare în caz de boală, pensii și le pune la dispoziție case de odihnă, policlinici etc.; se desfășoară o bogată activitate cultural-artistică și sportivă, se duce o intensă muncă de calificare profesională a cadrelor prin școli speciale; în general are loc o vie activitate politico-educativă pentru a ajuta pe micul meșteșugar să se debaraseze de mentalitatea de mic producător și să se ridice la nivelul de conștiință al unui om al muncii de tip nou, constructor al socialismului.

În cooperăția meșteșugărească problemele îndeplinirii planului de producție, contrar aparenței de paralelism cu sectorul de stat, au un specific deosebit. Principalii indici sînt aceiași ca și la producția întreprinderilor de stat — productivitatea muncii, prețul de cost, calitatea etc. Dar, pentru că în cooperative nivelul de tehnicitate este mult mai scăzut, materiile prime provenind doar în mică măsură din fondul centralizat, iar prestările de servicii ridică probleme cu totul deosebite în ce privește retribuirea și normarea — gazeta noastră nu poate trata aceste probleme în același fel cum sînt prezentate în presă cele privind industria de stat.

Pentru a reuși să facă față sarcinilor, colectivul nostru de redacție trebuie să cunoască bine desfășurarea procesului de producție în cooperăția

E. BRAȚU

*Redactor șef adjunct al gazetei
„Viața Cooperăției Meșteșugărești”*

meșteșugărească și să se orienteze în tratarea problemelor în așa fel încît să țină seamă de posibilitățile existente. Dar, în primul rînd, colaboratorii noștri trebuie să aibă în vedere specificul atît în conținutul articolelor cît și în stilul lor. Conducerea gazetei a avut o preocupare atentă față de aceste probleme și a căutat să găsească formele cele mai potrivite, în primul rînd în ceea ce privește profilarea secțiilor.

Organizarea valabilă la cea mai mare parte a redacțiilor pe baza schemei obișnuite (secții: industrială, agrară, informații etc.) n-a fost dintr-un început aplicabilă colectivului nostru. Ținînd seama de problemele ce stau în fața gazetei, colegiul de redacție a experimentat un timp destul de îndelungat profilarea a două secții pe ramurile de producție ale cooperativelor (metalurgie, lemn, piele-încălțăminte etc.), orientîndu-se în mare parte după organizarea direcțiilor din UCECOM. Astfel, s-a căutat să se asigure în fiecare număr de gazetă cuprinderea a cît mai multe ramuri, ceea ce era un fapt pozitiv. Experiența a scos însă la iveală unele neajunsuri destul de serioase, decurgînd din faptul că în provincie nu există forme organizatorice pe ramuri, ci teritoriale. Deci profilarea secțiilor redacției a fost bună numai pentru orașul București. Or, colectivul nostru face multe deplasări în provincie, spre a putea cuprinde aspecte cît mai variate ale activității cooperativelor din întreaga țară. Un neajuns îl constituia faptul că la regiune nu se mai găsea în fața unei probleme de ramură, ci de producție sau de deservire. Deci, era mai bine să schimbăm profilarea secțiilor economice pe baza celor două mari probleme ce stau în fața cooperativelor, ceea ce am și făcut.

Avantajul constă în faptul că una din secții are în vedere multiplele aspecte ale producției în toate ramurile și de pe întreg cuprinsul țării,

iar cealaltă se ocupă în același fel de deservire. Am ajuns la concluzia că pentru redacție este mai avantajos ca o secție sau un redactor să se profileze pe o problemă și nu pe o ramură, pentru că va putea mai lesne și mai folositor să se specializeze în probleme de organizare a producției decît în probleme de metalurgie, piele-încălțăminte etc.

O problemă importantă ce se pune în fața colectivului nostru de redacție, după ce tematica a fost stabilită și se asigură pentru fiecare număr includerea acelor probleme „care nu trebuie să lipsească”, este conținutul articolelor care trebuie să se deosebească — la un subiect identic — de ziarele ce se adresează maselor largi de cititori. Deoarece „Viața Cooperăției Meșteșugărești” se adresează meșteșugarilor din cooperăție, conducerilor de cooperative, salariaților acestora, articolele noastre — mai ales cele în legătură cu problemele de producție — au un astfel de conținut încît să intereseze pe cititorii noștri ca profesioniști, să satisfacă interesul lor ca oameni de branșă.

De pildă, în „Informația Bucureștiului” apare o știre că în cutare cartier din Capitală s-a deschis o nouă unitate: de frizerie, de reparat încălțăminte sau de spălat rufe. Cititorii ziarului vor ține seama de informație în măsura în care vor avea nevoie de serviciile unității respective.

Pentru cititorii gazetei noastre, aceeași informație are cu totul alt sens. În primul rînd meșteșugarilor cooperatori nu le este în aceeași măsură de interesant faptul că se adaugă o nouă unitate rețelei de deservire, să zicem din ramura reparații de încălțăminte, sau frizerie, după cum îi preocupă o unitate cu activitate nouă, mai puțin experimentată, ca, de exemplu, spălatul rufelor la domiciliul clienților, sau de închiriat haine pentru diferite ocazii. De aceea, gazeta noastră nu se mulțumește să publice noutăți ivite pe o cale bătătorită, ci înserează acele informații care denotă inițiativă, însoțindu-le cu detalii care constituie un schimb de experiență pentru acea cooperativă care ar dori să urmeze exemplul dat, să înființeze — dacă are posibilități — centre cu același obiect. Cititorului nostru îi dăm și detalii de ordin tehnic

și organizatoric în legătură cu același fapt, exemplificăm informațiile cu date cât mai semnificative, felul cum au fost înlăturate acele greutăți pe care le-ar întâmpina în probleme asemănătoare.

De pildă: conducerea URCM Cluj a citit de curind în gazeta noastră o scrisoare a cooperativei „Prestați-unea” din Iași, în care aceasta expune măsurile luate în vederea dezvoltării activităților de deservire a populației. Constatând că unele din inițiativele cooperativelor ieșeni pot fi aplicate cu succes și la Cluj, conducerea și le-a însușit, trecându-le în planul de activitate pe anul 1958.

Tot astfel satisfacem interesul cititorului meșteșugar din cooperative, când este vorba de un produs nou de larg consum, de aplicarea unei inovații, de rezultatele obținute în reducerea prețului de cost etc.

Respectarea profilului propriu al gazetei ne-a pus într-o situație specială și în problema popularizării acțiunilor de aplicare în cooperarea meșteșugărească a sistemului îmbunătățit de retribuire (termen care înlocuiește aici pe cel de salarizare din sectorul de stat) și normare a muncii. Articolele apărute în gazeta noastră se deosebesc de felul cum este tratată problema în ziarele care se ocupă mai ales de sectorul de stat prin faptul că ele arată cum se realizează o creștere a veniturilor cooperativelor spre a se putea asigura creșterea retribuției cooperativelor, măsurile tehnico-organizatorice luate după specificul activității lor și o serie de probleme cu totul deosebite în ceea ce privește îmbunătățirea normării muncii.

În găsirea unui conținut specific al gazetei am obținut unele rezultate pozitive, dar practica ne arată că avem încă mult de făcut în această privință. De pildă: n-am găsit încă metoda cea mai bună de a ajuta cooperativele meșteșugărești în problema desfășurării întrecerilor socialiste. Deși în cooperare există condiții deosebite față de sectorul de stat, gazeta noastră popularizează întrecerea socialistă ca și cum nimic nu le-ar deosebi de cele dintr-o întreprindere de stat. Spre a pune capăt acestei lacune și a ne îndeplini mai bine rolul de organizator colectiv, am trecut la popularizarea acelor obiective și realizări care dau posibilitate cooperativelor să-și lichideze lipsurile și să educe pe cooperatori, ca să aibă mai multă conștiințiozitate față de lucrul efectuat, chiar dacă lucrează dispersat la locuința unui particular,

să aibă mai multă grijă pentru avutul obștesc, să lupte pentru marca cooperativei ca și cum ar face-o pentru propriul său renume de bun meseriaș.

„Viața Cooperăției Meșteșugărești”, fără să alunece pe panta unui conținut tehnicist, publică rubrici intitulate „Colțul tehnic”, „Colțul ucenicului”, „În ajutorul cooperativelor de invalizi” etc. Majoritatea articolelor apărute la aceste rubrici aparțin colaboratorilor externi — cadre de specialitate din UCECOM, uniuni și cooperative — ceea ce face ca ele să constituie un prețios schimb de experiență.

„Specificul propriu” al gazetei ne pune însă uneori în fața unei probleme deosebite. Aceasta mai ales pentru faptul că redacția este deseori solicitată de cititori să publice rubrici și articole care ies din chenarul problemelor meșteșugărești. Așa, de pildă, ne-am găsit în situația includerii unei rubrici noi intitulată „De toate pentru toți”, care cuprinde în afară de relatarea unor fapte deosebite, așa zise „Curiozități”, cuvântul medicului, jocuri distractive (șah, cuvinte încrucișate), colțul modei ș.a. Ne-am pus întrebarea dacă într-o gazetă departamentală — cu un conținut specific pentru cititorii din cadrul cooperăției meșteșugărești — își are rostul o asemenea rubrică. Publicând-o am dat o rezolvare pozitivă acestei îndoieli, iar rezultatul a fost că am primit aprecieri pozitive din partea multor cititori.

Tot astfel sînt privite cu interes și alte rubrici ca „Actualitatea internațională”, articole pe diferite teme politice curente etc. Fără îndoială că redacției i se cere să dozeze bine spațiul ocupat în gazetă de aceste rubrici, pentru a nu-i da caracterul de „magazin” și mai ales să nu estompăm, prin aceasta, caracterul specific al publicației. Cred că nu este însă nici justă adaptarea forțată la specificul gazetei a materialelor cu caracter recreativ, cum am făcut uneori cu jocurile de cuvinte încrucișate, axindu-le pe teme meșteșugărești, ca de pildă dogărie, lăcătușerie, cismărie, croitorie etc. Pe cititorul „Vieții Cooperăției Meșteșugărești” îl interesează probleme specifice tratate în această gazetă, pentru că sînt legate de activitatea lui profesională și îi folosesc ca atare. Dar, acest cititor n-are un orizont atât de îngust ca să nu depășească problemele cooperăției meșteșugărești.

Ca să corespundă sarcinilor multiple ce-i stau în față, redacția se bizuie

pe un larg activ de autori și corespondenți voluntari. Pentru stimularea acestora din urmă, mai ales spre a obține o îmbogățire a temelor abordate de corespondenții cooperatori, o îmbunătățire a conținutului corespondențelor, axarea lor pe probleme concrete, am organizat un concurs ce s-a desfășurat între 15 noiembrie 1957 și 15 ianuarie 1958 dotat cu însemnate premii. De asemenea, în această perioadă am organizat consfătuiri și instructaje cu corespondenți și cititori, ținute în diferite regiuni ale țării ca, de pildă, Cluj, Suceava, Iași etc.

De pe acum putem aprecia că concursul a dat rezultate pozitive, numărul corespondențelor primite crescînd de la începerea concursului pînă la 31 decembrie cu 50%. De asemenea, se observă obținerea unor rezultate promițătoare în ceea ce privește stilul combativ al semnalelor primite de la corespondenți.

Fără îndoială că în afară de rezultatele obținute pînă în prezent, colectivul nostru mai are mult de făcut. Deși am inițiat unele acțiuni organizatorice pentru dezvoltarea rețelei de deservire, redacția noastră n-a dovedit destulă inițiativă și nici suficientă preocupare pentru preluarea în spirit creator a unor inițiative pînă prin presa centrală, n-am reușit să adaptăm decît în foarte mică măsură, la „specificul propriu”, genurile gazetărești mai accesibile — ca reportaje, vii, foiletoane, note etc. Calificarea profesională a membrilor colectivului de redacție nu este îndeajuns sprijinită de colegiul de redacție, ceea ce se resfringe uneori negativ asupra specificului propriu al gazetei.

Pentru a stimula pe tovarășii noștri din redacție de a-și îmbunătăți calitatea materialelor predate prin ridicarea calificării lor profesionale atît în ceea ce privește varietatea genurilor gazetărești cît și tratarea competentă a problemelor, am trecut la acordarea de calificative pentru fiecare articol publicat, care se afișează în redacție după apariția fiecărui număr. Pe baza acestor calificative stabilim și colaborarea (acordul) ce urmează să-l primească autorii salariați ai redacției.

Schimbul de experiență pornit în „Presa noastră” ne poate ajuta să sesizăm și alte lipsuri pe care nu le-am observat, să adăugăm realizărilor noastre de pînă acum experiența pozitivă a redacțiilor altor gazete departamentale și eventual — ceea ce ar fi mai mult de dorit — o mai strînsă colaborare între aceste redacții.

I O S I F N Ă D E J D E

IN VECHEA mișcare socialistă începuse să se remarce în ultimii ani ai secolului trecut un tânăr intelectual care purta și el numele de Nădejde, fără să aibă însă nimic comun cu Ion Nădejde care trădase partidul. Este vorba de **Iosif Nădejde**, fiu de țaran sărac din Oltenia.

Născut în anul 1879, în comuna Pătule din fostul județ Mehedinți, Iosif Nădejde a avut o copilărie aspră, ca orice copil de om sărac. Tatăl său, care se îndeletnicea în sat și cu meseria de fierar, cu anevoie l-a putut ține la școala primară din comună. Cît despre școala secundară, pe care a urmat-o la Turnu-Severin, tânărul Iosif a terminat-o numai prin propriile lui resurse, realizate din meditațiile date copiilor de bogătași.

Încă de pe băncile liceului, Iosif Nădejde înființase, împreună cu alți elevi, un club socialist. A fost chiar delegat al mișcării socialiste din acel oraș la congresul al treilea al partidului social-democrat din anul 1895.

Se spunea pe vremuri : la sfîrșitul veacului trecut intelectualii socialiști au trădat mișcarea muncitorească. Afirmatia este numai în parte adevărată. Au trădat intelectualii cu puternice rădăcini sociale în clasele suprapuse : V. Gh. Morțun (fiu de moșier și moșier el însuși), Alex. Radovici (fiu de negustor bogat din Ploești), George Djamandi și Ion Nădejde, vîrstare ale unor familii de intelectuali burghezi — și alte

elemente lipsite de atașament de clasă. Alți intelectuali socialiști, ca C. Z. Buzdugan, de pildă, n-au trădat. Dimpotrivă, au protestat, au semnat manifestul prin care declarau nul actul de auto-dizolvare a partidului și au dus mai departe, alături de muncitori, mulți ani, steagul părăsit de ceilalți.

Printre cei rămași credincioși socialismului, cel puțin în acel moment de gravă criză, ca și în anii imediat următori și care pînă la sfîrșitul vieții s-au ferit să atace mișcarea socialistă, a fost și gazetarul Iosif Nădejde, care, încă din 1896, începuse să colaboreze la oficiul socialist „Lumea Nouă“.

El scria cu pasiune, avînd convingerea adîncă în dreptatea maselor asuprite. În articolul „Justiția de clasă“, apărut în „Lumea Nouă“ din 19 septembrie 1899, Iosif Nădejde arată că judecătorii au fost conștienți cînd au pronunțat sentința împotriva lui Banghereanu și Ficșinescu, care au fost condamnați la ani grei de închisoare pentru că au distribuit printre țărani... Constituția. Ei — judecătorii — nu s-au dat înapoi „de la infamia incalificabilă pe care o comiteau“, pentru că „în ei fierbea ura de clasă“.

Iosif Nădejde se ridica, în coloanele „Lumii Noi“, împotriva războiului de jaf și asuprire dus de Anglia împotriva micului stat african Transvaal. În articolul intitulat „Războiul“ („Lumea Nouă“ din 26 septembrie 1899) Nădejde ataca cu inverșunare politica colonialistă dusă

de guvernul englez : „Anglia nu putea suferi ca alături de coloniile sale din Africa de sud să se dezvolte independent un stat liber și mai cu seamă un stat care are atîtea bogății naturale. Deci, pe de o parte, orgoliul de a întemeia cît mai curînd imperiul colonial din Africa de la Cap pînă la Mediterană, pe de altă parte setea de a pune mîna pe bogatele mine din Transvaal, au silit guvernul englez să stîrnească războiul actual“.

Nu numai că Iosif Nădejde nu a plecat cu „generoșii“, dar odată cu plecarea trădătorilor — scria el în „Lumea Nouă“ din 19 februarie 1900 — „mișcarea noastră trebuie să dobîndească și caracterul revoluționar care i-a lipsit multă vreme“.

Începînd cu anul 1900 mișcarea, timorată, sărăcită, nu mai avea nici sediu. Credincioșii marii idei se întîlneau în Pasajul Român, în atelierul cizmarului-poet D. Th. Neculuță, în cămăruța în care I. C. Frimu păstra legăturile cu „prieteni“ sub firma societății de ajutor „Munca“, iar vara — seara mai ales, după orele istovitoare de muncă — sub teii și castanii șoselei Kiselef.

Atunci, și acolo, Iosif Nădejde a demonstrat necesitatea reapariției unei gazete socialiste care să strîngă rîndurile răvășite. Așa se face că — prin perseverența lui și sprijinul bănesc al lui C. Dobrogeanu-Gherea și Panait Zosin — a apărut în 1902 seria I-a din „România Muncitoare“ la care Iosif Nădejde a muncit ca un salahor : de la întocmirea

articolelor pînă la corectură și expediție. Pentru ca numele său să nu fie confundat cu al trădătorului Ion Nădejde, Iosif semna nenumăratele sale articole cu pseudonimele I. N. Armașu, I. N. Robu, I. N. etc.

În „România Muncitoare” din 1902 I. N. Armașu e prezent în toate paginile. În numărul ziarului cu data de 13 ianuarie găsim două articole scrise de el: „Cum ajungi bogat” și „Măgarul lui Buridan”. Pentru el, ca și pentru atîția alți luptători prin scris în presa muncitorească, nu se puneau problema specializării. Ziaristul progresist era un om cult, ridicat din punct de vedere politic, în curent cu evenimentele importante ale zilei. Iosif Nădejde cunoștea și arăta prin scris deosebirea dintre anarhism și socialism („România Muncitoare” din 27 ianuarie 1902); el scria, de asemenea, cu competență, și despre viața grea a țaranului („Robii de la țară” din 10 februarie 1902).

În toată seria I-a a „României Muncitoare” ca și la începutul celei de-a doua serii (1905) Iosif Nădejde n-a încetat să insuflă muncitorilor credința în socialism, să îndemne la organizare sindicală dar și politică și să atace pe cei care trădaseră cauza.

Anul 1905. Într-o seară, la cercul „România Muncitoare” din București, strada Lascăr Catargiu, 21, se aflau cîțiva socialiști, păstrători ai steagului roșu abandonat de Ion Nădejde și ceilalți „generoși”. Se discuta întocmirea unui protest împotriva arestării lui Maxim Goriki. Iosif Nădejde, plin de entuziasm, redacta manifestul și foaia intitulată „Jos despotismul!” număr unic. A doua zi, cîteva mii de cetățeni erau adunați la sala Eforie, ca să protesteze împotriva despotismului țarist. Era 24 ianuarie 1905.

Pe Iosif Nădejde îl întîlnim chiar în „România Muncitoare” din 30 octombrie 1905, în polemică cu „Adevărul” și Const. Mille. Socialismul — scrie Nădejde — cere părtașilor săi o viață zilnică pătrunsă de adevărurile socialiste, o perfectă unitate în toate actele și manifestările lor... „pe cînd d. Mille balansează mereu între teorie și practică”. De ce-i făcea această critică? În „Dimineața” apăruse un articol în care se cerea guvernului român să nu îngăduie refugiarea pe teritoriul românesc a revoluționarilor ruși fugiți în fața teroarei țariste. Plin de indignare, I. Armașu (Nădejde) scria:

„Cu alte cuvinte ziarul d-lui Mille provoacă guvernul să oprească pe revoluționarii ruși, măcelăriți de bandele plătite ale reacțiunii... Frumos inaugurează d. Mille noua d-sale mișcare de „idei” și „princi-pii”.

Cum se explică, totuși, că începînd de la mijlocul anului 1906 nu mai întîlnim în presa muncitorească scrisul lui Iosif Nădejde? Răspunsul este: angajarea lui în redacția „Adevărului” lui Const. Mille! Dar acest act al lui Iosif Nădejde n-a fost o trădare pe linia lui Ion Nădejde, n-a fost o vînzare de conștiință.

Const. Mille, după ce a părăsit mișcarea socialistă pentru direcția „Adevărului”, avea o marotă: el afirmă, ori de cîte ori avea prilejul, că a rămas socialist și că, la ziarele „Adevărul” și „Dimineața” face socialism... Pentru a convinge pe muncitorii și intelectualii socialiști că la ziarele sale face socialism, Mille urmărea cu atenție creșterea elementelor care se formau în presa muncitorească. Și cum observa că se reliefează un talent nou de ziarist, îl lua la el... Tentația — și sub acest aspect — era mare pentru tinerii mînuitori de condei care aveau de spus multe în apărarea drepturilor poporului muncitor. Pentru ei, coloanele ziarului muncitoresc erau puține, prea puține. Prin trecerea în redacția „Adevărului” doar nu abdicau cu nimic de la crezul lor: treceau numai de la o foaie socialistă modestă, cu apariție neregulată, cu hîrtie pe sponci, cu tipar rudimentar, la ziare... tot socialiste — cum spunea Mille — cu multe pagini, cu tipografie care avea, începînd din anul 1907, două mașini de cules. Și — de ce nu? — cu salarii plătite regulat din care să-ți poți întreține familia. Așa „a luat la el” Const. Mille, pentru o vreme, pe Al. Ionescu, așa i-a luat pentru întreaga viață pe Iosif Nădejde, pe I. Brănișteanu și pe mulți alți intelectuali socialiști care și-au făcut ucenicia în presa muncitorească.

Desigur, ziarul „Adevărul” nu a fost un ziar socialist, ci un ziar democrat burghez. Au fost momente cînd, în cursul existenței sale, ziarul „Adevărul” a sprijinit mișcarea muncitorească. Datorită însă faptului că directorul lui de după Alex. Beldiman, Const. Mille, ca și alții care l-au urmat, afirmau că fac politică socialistă, se producea confuzie în mijlocul muncitorilor, dăuna muncii de clarificare ideologică și politică a cadrelor mișcării muncitorești.

Timp de un sfert de veac îl întîlnim pe Iosif Nădejde, zi de zi, în coloanele ziarelor „Adevărul” și „Dimineața”. Cititorul nu-l mai întîlnește pe I. N. Armașu de la „Lumea Nouă” și de la „România Muncitoare”, cel de pe poziții net socialiste. Așa ceva nu mai era posibil la ziare burgheze, chiar democratice. Dar îl întîlnește pe combatantul cu arma scrisului, doritor de a aduce o cît de mică contribuție la ridicarea maselor populare, la aceste ziare, ca și la „Facla” lui Cocea, la „Izbînda”, și în paginile caietelor săptămîniale ale „Cuvîntului liber”.

A scris mult Iosif Nădejde. Cu manuscrisele sale s-ar putea umple rafturi. Multe articole, însă, nu rezistă timpului. Nu numai pentru faptul că ziaristul prezintă faptele și evenimentele zilnice, trecătoare. Dar și pentru motivul că articolele social-politice publicate la „Dimineața” și „Adevărul” nu mai erau scrise de pe poziția de clasă a proletariatului. „Socialismul” lui Const. Mille făcea școală. Redactorii, aduși de la presa muncitorească, credeau și ei, cu timpul, că se pot atenua contradicțiile antagonice dintre cele două mari clase în luptă: burghezia și proletariatul, prin apeluri continue la „umanitarismul” exploataților, la „justiția socială”.

Iosif Nădejde a scris la un ziar burghez, care, sub regim capitalist, oricît de „democratic” s-ar fi pretins, avea anumite combinații care, adesea, călcau în picioare năzuințele cele mai nobile ale redactorilor săi. Numai astfel se poate explica, de pildă, un articol scris de Iosif Nădejde și publicat în „Adevărul” la 22 iulie 1930 sub titlul: „Regele și capitalul străin”, în care aducea elogii lui Carol, revenit în acel an în țară, și în care făcea apologia „colaborării” capitalurilor străine cu capitalul românesc — în speță, a capitalurilor franceze și belgiene — care ar constitui un „început în dezvoltarea modernă a României”. „Cît de departe sintem astăzi — scria I. N. — de concepția îngustă a d-lui Vintilă Brătianu care a tiranizat ani de zile țara cu himera dezvoltării prin noi înșine”.

În acest articol al lui Iosif Nădejde era vizibilă inspirația conducerii ziarului „Adevărul”, care, pe de o parte, voia să se scuture, ca de o belea, de tradiția antidinastică moștenită de la Al. Beldiman („Să te ferești, romîne, de cui străin în casă”, „10 Mai, zi de doliu” etc.), iar pe de altă parte voia să lovească în cealaltă dinastie, politică, a Brătienilor, punîndu-se bine în același

timp cu „colaboratorii“ care veneau „să ne fericească“ țara și poporul prin investirea capitalurilor lor în întreprinderile din România.

Pe Iosif Nădejde de la „Lumea Nouă“ și de la „România Muncitoare“ îl regăsim mai mult în cronicile sale teatrale, mult apreciate pe vremuri.

Cronicile teatrale ale lui Iosif Nădejde nu erau numai niște simple cronici care se rosteau asupra subiectului și valorii piesei, asupra jocului artiștilor și asupra ecoului pe care acestea îl aveau în publicul care frecventa teatrul. Iosif Nădejde nu putea să lase prilejul pe care i-l procurau aceste cronici, fără să vorbească de moravurile și nelegiuirile claselor stăpînitoare, ale mediului social din lumea capitalistă în care eroii piesei trăiau și se agitau. În cronică teatrală apărută în „Adevărul“ la 24 septembrie 1924, privitoare la piesa „Revizorul“ de Gogol, Iosif Nădejde face următoarele aprecieri: „Noi, care... avem o administrație situată cam pe aceeași latitudine... morală cu administrația fostului regim țarist, ne dăm seama că Gogol n-a trebuit să desfășoare prea mari eforturi de imaginație spre a născoci situațiile și tipurile din „Revizorul“. Tipurile acestea noi le cunoaștem prea bine. Pe primarul despot, care jecmănește pe cetățeni, îl cunoaștem. Cunoaștem de asemenea pe judecătorul care habar n-are ce cuprind dosarele pricinilor ce judecă, pe medicul de spital care lasă pe bolnav în părăsire, pe directorul de azil care fură din hrana internaților, pe dirigintele poștal care deschide scrisorile oamenilor, pe jandarmul care bea și bate, pe funcționarul în general, care ia mită cînd e la largul lui, și dă mită cînd se află la strîmtoare. Și, tocmai fiindcă-i cunoaștem, gustăm satira lui Gogol și ne amuzăm strașnic la „Revizorul“.

Cronicile lui dramatice erau totdeauna un prilej de analiză socială. În ele Iosif Nădejde explica geneza operelor artistice, motivele care l-au făcut pe autor să ia cutare și cutare atitudine progresistă sau ba, și pleda pentru realismul critic în literatură fără să întrebuinteze această expresie. Așa a făcut nu numai cu cronică despre „Revizorul“, dar și cu cele privind spectacolele „O scrisoare pierdută“ de I. L. Caragiale, „Hoții“ de Schiller, „Stana de piatră“ de H. Sudermann, „Azilul de noapte“ de M. Gorki etc.

Toate articolele lui Iosif Nădejde erau pătrunse de o adîncă gîndire și erau prezentate în mod clar și

convingător. Avea un stil clasic. Cînd era vorba, însă, de o nedreptate făcută oamenilor simpli — mai ales țărănilor, pentru care nutrea o dragoste permanentă — stilul său căpăta strălucire de oțel.

Pe cînd era **redactor de noapte** la „Lumea Nouă“ — amintea la moartea lui Iosif Nădejde scriitorul Demetrius — îl găseam adesea cu „Revue de mathématique“ înaintea-i, rezolvînd probleme de algebră și geometrie.

Nu vi se pare că în scrisul lui Nădejde se simte parcă succesiunea impecabilă, clară și logică a multiplilor termeni dintr-o ecuație, îndreptîndu-se treptat și fără șovăire spre lumina concluziilor finale? Preciziunea și obiectivitatea articolelor lui din „Adevărul“ derivau direct din pasiunea lui pentru claritatea matematicii.

Tot Demetrius povestește că a publicat odată în „Adevărul literar“ o nuvelă în care era descrisă, între altele, și ura țărănilor romîni pentru carte și cărțurari. Eroul nuvelei, un învățător, care înființase o bibliotecă în sat pentru săteni, fusese asasinat.

Nădejde, întîlnindu-l pe Demetrius, își exprimă toată revolta în fața unui asemenea subiect. El nu tolera să se vorbească astfel de țărănilor romîni. Și cînd, nu mult după aceea — spune Demetrius — zările relatau despre o întîmplare reală, la fel ca în nuvelă, Nădejde, deși vedea scris, răspuns cu convingere: — „O simplă întîmplare care nu ne permite să generalizăm“.

În afara articolelor de ziar propriu-zise și a cronicilor teatrale, Iosif Nădejde a avut o bogată activitate literară, tîlmăcînd în romînește o mulțime de lucrări străine, în special piese de teatru printre care strălucesc nemuritorul „Faust“ al lui Goethe și „Azilul de noapte“ al lui Gorki. Conștiincios mai cu seamă în această producție superioară, el revedea de zeci de ori orice ma-

nuscris al său pînă se hotăra să-l dea la tipar sau direcției teatrului spre reprezentare. Din ziarul teatral „Rampa“, ce apărea atunci, aflăm că „Iosif Nădejde a fost traducătorul corect și savant al lui „Faust“ căruia i-a închinat zece ani de studiu“.

Iosif Nădejde a publicat și lucrări originale, lucrări din folclor ca „Năzdrăvăniile lui Păcală“ — poezii culese și publicate de el.

Această activitate — extra gazetărească — îl așează pe Iosif Nădejde pe poziția progresistă de propovăduitor al inspirației artistice din popor, adică pe linia marilor tradiții artistice ale literaturii romîne de la începuturile literaturii noastre moderne.

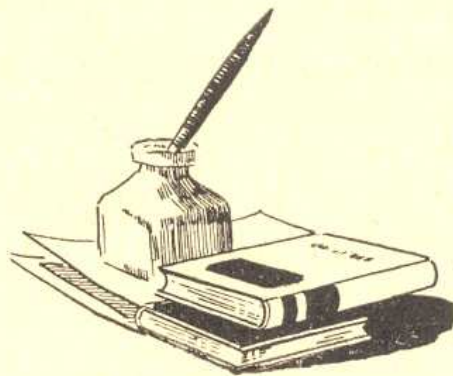
În primul război mondial, Iosif Nădejde a fost mobilizat cu gradul de căpitan și, în luptele ce s-au dat la Turtucaia, a căzut prizonier la bulgari. În lagărul în care a fost dus laolaltă cu ceilalți prizonieri romîni, el a întemeiat o echipă teatrală care făcea mai suportabilă viața prizonierilor, jucînd diferite piese făcute de el pentru împrejurare.

Iosif Nădejde — „papa“, cum îi spuneau colegii de redacție — era stimat și iubit de toți acei cu care lucra. El se interesa îndeaproape de viața colegilor săi. A fost unul din promotorii Asociației Ziariștilor și inițiator al unei „Case de retragere și pensii“ care să asigure ziariștilor profesioniști pensii la bătrînețe, de invaliditate, și pensii pentru văduvele și orfanii minori ai ziariștilor decedați. Statutul acelei Case de pensii a fost în întregime întocmit de el.

În condițiile în care patronii presei burgheze exploatau pe slujitorii scrisului zilnic, strădania reușită a lui Iosif Nădejde de a aduce o ușurare proletarilor în haine negre, lipsiți de asistență medicală și pensia de invaliditate și bătrînețe, merită să fie subliniată, chiar dacă în fond ea nu era decît un paleativ.

O veche leziune la stomac de care suferea de mai multă vreme l-a silit să plece la Viena, ca să se supună unei operații la un specialist. El a murit acolo la 21 septembrie 1930, lăsînd unanime regrete în rîndurile colegilor de breaslă și ale cititorilor care l-au apreciat pentru probitatea și conștiinciozitatea lui, pentru atitudinea lui de permanent apărător al cauzei poporului, al drepturilor și libertăților cetățenești, al ideii de progres în toate domeniile de activitate omenească.

I. FELEA

UN ZIAR AL GRUPURILOR COMUNISTE DIN TÎRGU MUREȘ

FUCHS SIMION

Șef de secție la Baza de cercetări
științifice din Tg. Mureș a
Academiei R.P.R.

IN TRECUT, presa locală muncitorească era o raritate. Cu greu putea muncitorimea să susțină, pe lângă presa centrală oficială, organe locale de presă, atât din cauze materiale cât și din lipsa forțelor redacționale. Dacă, totuși, apăreau ziare muncitorești locale — neoficiale — în general acestea trebuiau să aibă o semnificație deosebită. Ziarele locale, în majoritatea cazurilor, reprezentau tendințe sau curente noi în mișcarea muncitorească, opuse politicii oficiale reformiste, a conducerii social-democrate.

Un astfel de ziar local era la Tg. Mureș „Marosvölgyi Munkás” („Muncitorul din Valea Mureșului”) și, după interzicerea acestuia, „Elöre” („Înainte”) continuatorul lui.

După unirea Transilvaniei cu România veche, la început mișcarea muncitorească din Transilvania s-a concentrat teritorial în partidul social-democrat din Ardeal și Banat, schimbându-și peste puțin timp — sub presiunea luptei împotriva oportunistului social-democrat — denumirea cu cea de „socialist”. Organele oficiale ale acestui partid, începând pe mâinile unor elemente social-șovine ca Flueraș și Jumanca, erau în acel timp „Erdélyi Munkás” („Muncitorul din Transilvania”) și „Tribuna Socialistă”, ziare apărute la Cluj, de la începutul anului 1919.

Aceste ziare, potrivit intenției oportuniștilor, erau consacrate luptei anticomuniste, după cum a și recunoscut fățiș acest lucru articolul de fond al primului număr din „Erdélyi Munkás”. În acest articol-program, intitulat „Cuvîntul nostru”, se poate

citi: „...trebuie să ne pregătim pentru evitarea pericolului bolșevismului. În această muncă, datorii mari revin ziarului „Erdélyi Munkás”.)

Faptul că pînă după greva generală din octombrie 1920 „Erdélyi Munkás” n-a mai avut curajul să ia o atitudine deschisă împotriva bolșevismului, cum o promisese, nu se datorește conducătorilor social-democrați de dreapta, ci manifestării influenței Marii Revoluții Socialiste din Octombrie și creșterii influenței comunistilor.

În această perioadă, după întemeierea Internaționalei a III-a, la 2 martie 1919, s-a început și în țara noastră lupta pentru aderarea partidului socialist la Internaționala Comunistă. În această privință presiunea maselor muncitorești organizate din Transilvania era atât de puternică, încît nici un conducător nu s-ar fi putut pronunța deschis împotriva afilierii, fără să nu-și fi pierdut influența asupra maselor muncitorești. În mod deghizat și camuflat prin obiectivism, „Erdélyi Munkás” continua să fie purtătorul oportunistului.

Un alt ziar muncitoresc, „Elöre”, apărut în orașul Brașov era „apropiat” afilierii la Internaționala III-a, însă cu anumite rezerve, devenind pînă la urmă reprezentantul centriștilor; adică își ascundea împotrivirea față de afiliere, recurgînd la formula „afiliere cu condiții”.

Lupta pentru crearea partidului comunist, al cărei prim pas era însu-

¹⁾ Erdélyi Munkás (Cluj, 1919, 1 ianuarie, anul VIII, nr. 1, pag. 1).

șirea condițiilor de primire (cele 21 de puncte) în Internaționala III-a și aderarea la ea, în mijlocul anului 1920, a luat avînt. După înfrîngerea grevei generale, această luptă a evoluat într-o fază concretă de delimitare de oportuniști și de luptă concretă pentru convocarea congresului partidului socialist, avînd drept scop principal afilierea la Internaționala Comunistă.

În lupta pentru afiliere, mișcarea muncitorească din Transilvania simțea din plin lipsa unui organ de presă în limba maghiară. Pentru masele cititorilor în limba română această lipsă era atenuată prin existența organelor comuniste din București. În acest moment, în preajma grevei generale, a apărut „Marosvölgyi Munkás”, editat de comuniști, ziar care, în Transilvania, era primul organ de presă (nesocotind ziarele apărute pe vremea dictaturii proletare în Bihor și Satu-Mare) care a luat parte fără înconjur la pregătirea înființării Partidului Comunist din România.

„Marosvölgyi Munkás” și, după aceea, apariția ziarelor comuniste „Facla” din Cluj, „Világosság” din Brașov și a ziarelor Uniunii Tineretului Muncitoresc din Ardeal și Banat demonstrau marea importanță a presei comuniste în lupta ideologică, pentru unirea forțelor comuniste răslețite și pentru contopirea luptelor duse pentru revendicările masei muncitoare cu lupta pentru crearea Partidului Comunist.

„Marosvölgyi Munkás”, ziar săptămînal socialist, a apărut de la 5 septembrie 1920 pînă la 2 octombrie

1921, cînd, fiind interzis, a reapărut sub numele de „Előre“, de la 4 decembrie 1921 pînă la 6 august 1922. La această dată și-a cedat locul ziarului „Világosság“ din Brașov, organul oficial al Partidului Socialist-Comunist din România.

Aceste foi comuniste sînt documente prețioase în care pulsează spiritul nou comunist care a cuprins mișcarea muncitorească din Transilvania în anii premergători înființării Partidului Comunist și în primii ani ai fundamentării existenței sale. Răsfoind paginile acestor ziare, cititorului i se înfățișează tabloul acelor ani ai avîntului revoluționar. Ești pătruns de senzația atmosferei create de Marea Revoluție din imediata noastră apropiere, care a zguduit lumea întregă. Sînt emoționante interesul profund față de socialism și dorința arzătoare de a-l înfăptui stîrnite de Marea Revoluție din Octombrie, care emană din coloanele acestor ziare. Ecoul încă proaspăt al leninismului biruitor și primii pași puternici ai tînărului partid își găsesc expresie în articolele presei comuniste.

Istoricul întemeierii ziarului „Marosvölgyi Munkás“ nu este încă complet cunoscut. Cu toate că nu există încă probe concrete, se presupune că apariția lui se datorește grupurilor comuniste din Transilvania, a căror existență se poate constata din faptele lor, printre care fapte și înființarea ziarelor comuniste. Alegerea ca locul editării a orașului Tîrgu Mureș se datorește probabil tîriei mișcării comuniste din oraș și din valea superioară a Mureșului, centru puternic al industriei forestiere.

În persoana lui Simó Géza, intelectual atașat trup și suflet mișcării revoluționare, „Marosvölgyi Munkás“ a primit un redactor consacrat. Unul din colaboratorii eminenți ai ziarului era Halász József, vechi socialist, cu o bază teoretică marxistă solidă. Mai scriau articole pentru acest ziar tînărul și inflăcăratul comunist Lázár Odön, muncitorul Csetri Ioan, cu o vastă experiență în mișcarea socialistă și sindicală și talentatul critic literar Osváth Kálmán. În „Marosvölgyi Munkás“ apăreau importante articole programatice ai căror autori se recrutau probabil din rîndurile conducătorilor de atunci ai partidului. Unele articole au fost trimise redacției din închisoare, din partea unor delegați arestați la primul Congres al partidului.

„Marosvölgyi Munkás“ era un ziar combatant al clasei muncitoare, ceea ce rezultă chiar din primul număr (5 septembrie 1920). Articolul de fond

al acestui număr, în locul obișnuitului articol programatic, de prezentare, este consacrat grevei generale demonstrative de o oră din 1 septembrie, iar primul reportaj de amploare, sub titlul: „Ce vrem?“ înfățișează desfășurarea acestei greve și a adunării populare, ținută cu această ocazie. În mai multe articole, zi-

arul se ocupă cu acțiunea de constituire a unui fond de apărare și de presă, în vederea susținerii grevelor în perspectivă. S-a hotărît ca toți muncitorii să doneze întregul lor salariu din ziua de 18 septembrie în contul acestui fond.

Țara Sovietelor, cit și apărarea și susținerea ei, constituie obiectul mai multor articole scrise într-un ton inflăcărat. Ziarul citează fragmente din scrisoarea lui Lenin către proletariatul internațional pentru ajutoarea Rusiei Sovietice, ținută sub bloca imperialistă și înfometată. Este publicată chemarea adunării tuturor comitetelor sindicale din Tg. Mureș către proletariatul din România pentru formarea comitetelor de apărare a Sovietelor din Rusia. Chemarea cere ca muncitorimea din toată țara să urmeze hotărîrea adoptată la Tg. Mureș de a dona salariul pe o zi pentru ajutorarea Republicii Sovietice. Ziarul se ocupă cu a patra aniversare a Revoluției din Octombrie și publică fragmente din mesajul lui Lenin (partea referitoare la problema revoluției burghezo-democratice și transformarea ei în revoluție socialistă, problema de bază a strategiei revoluționare în țara noastră). În articolul de fond „Cine sînt conducătorii?“, pentru a se evita intervenția cenzurii, fără să fie numită Republica Sovietică, se face aluzie la ea, prin cuvinte patetice: „...ea stă în fața muncitorimii oprimate, rămase în urmă, din țările sud-estice, ca idealul lor, ca reprezentantă pe scară mondială a suveranității muncitorești, ca realizatoarea tuturor dorințelor clasei muncitoare, sprijinul speranțelor economice, culturale, morale și de cucerire a puterii, eliberatoarea popoarelor mici și oprimate, învingătoarea intervenției coalizate capitaliste...“

Problema care a stat în centrul preocupărilor ziarului „Marosvölgyi Munkás“ era pregătirea ideologică a aderării la Internaționala Comunistă. Un articol este consacrat condițiilor de primire în Internaționala Comunistă, reproducîndu-se punctele principale privitoare la problema dictaturii proletare, partidului, raporturilor cu Internaționala, luptei împotriva oportunismului etc. Un articol de fond intitulat „Internaționala nouă“ face un aspru rechizitoriu Internaționalei a II-a, subliniind necesitatea Internaționalei a III-a. Polemizînd cu centristii, după care Internaționala a III-a ar vrea să impună același program șablon tuturor partidelor muncitorești, un articol din „Marosvölgyi Munkás“ citează punctul 16 din cele 21 puncte referitoare

la condițiile de primire, aplicându-l la situația de la noi. Potrivit acestui punct, în întreaga ei activitate, Internaționala trebuie să ia în considerare condițiile diferite în care se dă lupta diferitelor partide. Hotărâri cu caracter general se pot aduce numai în cazul când acestea sînt posibile.

„Marosvölgyi Munkás” a reproduces materialul Congresului partidului din 8 mai 1921, care a votat pentru aderearea la Internaționala III-a. După arestarea congresiștilor, și în cursul procesului din Dealul Spirii, ziarul a desfășurat o campanie puternică pentru stingerea procesului și eliberarea celor arestați. Sub titlul „Procesul conducătorilor noștri”, număr cu număr ziarul s-a ocupat cu desfășurarea procesului și a publicat moțiunile de protest ale adunărilor muncitorești, contribuind prin aceasta la mobilizarea maselor și la stingerea procesului.

Ziarul „Marosvölgyi Munkás” a militat pentru ideile internaționalismului proletar, a chemat la luptă comună pe muncitorii maghiari cu muncitorii români.

În ziarul „Marosvölgyi Munkás” apăreau sistematic articole teoretice, care lămurau probleme importante ale marxism-leninismului. Un număr de trei articole tratau în continuare

tema „Imperialismul și socialismul”; unele studii mai mici din acest ziar se ocupau cu asemenea probleme ca „Marx despre sindicate”, „Societatea socialistă”, „Materialismul istoric”, „Educația socialistă”, „Muncitorul manual și intelectual” etc. Sub titlul „Conducători democrați, muncitorime revoluționară”, se trata despre rădăcinile oportunismului. Un articol se ocupa cu problema, încă nouă, a NEP-ului, iar mai multe altele erau consacrate istoriei mișcării muncitorești din România, necunoscută încă de muncitorimea maghiară. Deosebit de profund era tratat, cu prilejul aniversării a doi ani de la înăbușirea dictaturii proletare din Ungaria, rolul internațional al rezistenței proletariatului maghiar, prin care a atras asupra sa forțele imperialiste, între care și armatele României burghezo-moșierești, menite să atace Rusia Sovietică. Publicarea documentelor Internaționalei Comuniste și ale conducerii P. C. R., pe lângă faptul că a avut un important rol de propagare a ideilor leninismului, a avut și valoarea de îndrumare a activității comunistilor.

Cu tot spațiul lui restrîns, de patru pagini, „Marosvölgyi Munkás” se ocupa intens și cu probleme culturale, avînd chiar și rubrică de sport. Lupta împotriva alcoolismului a constituit

de asemenea una din preocupările ziarului. Evenimentelor culturale ca spectacolele de teatru, cărțile noi apărute, concertele și conferințele, le erau dedicate zeci de articole.

„Marosvölgyi Munkás” era un ziar combativ, care ataca cu vehemență pe oportuniștii și pe dușmanii clasei muncitoare. Cu ideile dușmane sau greșite polemiza spiritual, punînd față în față cu ele ideile marxist-leniniste. Ziarul folosea și arma ascuțită a satirei, însă într-o formă în care erau evitate epitetele și atacurile jignitoare.

Această sumară prezentare a ziarului „Marosvölgyi Munkás” este menită să evoce meritele sale istorice de pregătire ideologică a clasei muncitoare, pentru a ajunge la maturitatea care necesita un partid marxist-leninist de avangardă. Desigur că ziarul avea și slăbiciuni; nu lipseau în el confuziile, rămășițele social-democratismului etc. Lipsurile inerente începutului nu pot învălui însă în ceață rolul pozitiv îndeplinit de „Marosvölgyi Munkás”. Acest ziar, citit și iubit de masele muncitoare, prin influența sa a avut merite deosebite în formarea cadrelor comuniste și în creșterea spiritului revoluționar al muncitorimii din Transilvania, și în deosebi din Tîrgu Mureș și Valea Mureșului.

N O T E

„24 IANUARIE 1908 — SĂRBĂTOARE ROȘIE”

Și ceva despre „Foaia oprită”

S-au împlinit recent 50 de ani de cînd s-a ținut la București, la sediul cercului „România Muncitoare” din Calea Victoriei 91, „Conferența” delegaților mișcării socialiste din România care-și sărbătorea trei ani de la reorganizare. Dezbaterile au avut loc la 6 și 7 ianuarie 1908.

După „Conferența” a urmat o mare întrunire publică, tot la sediul cercului „România Muncitoare”, în care s-au arătat hotărârile luate pentru o mai temeinică organizare a mișcării muncitorești. Pe lângă relatarea dezbaterilor „Conferenței”, ziarul săptămînal „România Muncitoare” anunța: la loc de frunte că „Conferența de la 6 și 7 ianuarie a hotărît în unanimitate ca ziua de 24 ianuarie, aniversarea a trei ani de la reînvierea mișcării, să fie o zi de sărbătoare roșie în folosul gazetei”.

În această zi, se arăta în înștiințare, muncitorii care „vor voi să sprijină și să răspîndească ziarul lor, vor întrebuița ziua aceasta spre a merge din casă în casă, la muncitori și la toți aceia cari ar putea citi și s-ar putea abona la „ROMANIA MUNCITOARE” și le vor lăsa gratis cîte un exemplar din gazetă”. După 2—3 zile urma ca cei cărora li s-au lăsat exemplare din ziar să fie vizitați din nou și întrebați „dacă se abonează sau ba”.

Același procedeu urma să se folosească și pentru revista VIITORUL SOCIAL, însă „într-un cerc mai restrîns, numai pentru cei mai pregătiți, mai formați”.

Intrucît eventualii abonați erau, în general, oameni lipsiți de mijloace, se admitea ca abonamentul

să se plătească și lunar „în rate de 50 bani pe lună”.

Acțiunea pare să fi reușit, fiindcă de la 1 august 1908 „România Muncitoare” a început să apară de două ori pe săptămîină (joia și duminica).

*

„România Muncitoare” din 1 mai 1908 a publicat următoarea înștiințare:

„FOAIA OPRITA”

Acesta este titlul primei foi volante — broșuri apărută în editura Viitorul Social.

„FOAIA OPRITA” prin subiectul ce-l tratează, prin formatul și prin prețul ei, este menită să fie un mijloc de propagandă în masă a ideilor socialiste.

„FOAIA OPRITA” se adresează aceluia ce nu știe încă ce este so-

cialismul sau mișcarea socialistă, și-i îndeamnă la cetire și cercetare, cea dintâi condiție pentru formarea unui socialist conștient. Broșura e scrisă într-un stil captivant și original, așa încît oricine pune mîna pe dînsa trebuie s-o citească vrînd nevrînd. „FOAIA OPRITA“ are formatul obicinuit de broșură și cuprinde 8 pagini. Ea a fost tipărită într-un tiraj excepțional de mare pentru

C A L E N D A R

IANUARIE

FEBRUARIE

FOAIA OPRITĂ este titlul unei broșuri în opt pagini, apărută în editura VIITORULUI SOCIAL.

Foala oprită este un excelent mijloc de propagandă în masă și o recomandăm tuturor organizațiilor și tovarășilor.

Prețul 1.20 suta, 10 lei mia, — franco. Comenzile se fac la Administrația «Viitorului Social», Str. Sft. Teodor 31, Iași.

Anunț apărut în revista „Viitorul Social“ (1908).

țara rominească, așa ca să se poată împrăști în masă fără mari sacrificii din partea acelor care doresc să lucreze pentru ideile socialiste.

„FOAIA OPRITA“ este, cum am zis, prima foaie volantă — broșură apărută în editura „Viitorul Social“. Dar mai mult, ea e prima încercare de acest fel în țara noastră și de la primirea ce-i se va face depinde ca și alte încercări de acest fel să se facă.

„FOAIA OPRITA“ pentru a putea fi împărțită pretutindeni pe gratis chiar, nu va costa decît 1.20 bani suta sau 10 lei mia FRANCO DOMICILIU“.

La rîndul ei, revista „Viitorul Social“, în numerele 9, 10 și 11—12, pe lunile aprilie, mai și iunie—iulie, cite au mai apărut în anul 1908, publica, pe coperta a treia, anunțul pe care-l reproducem mai sus în facsimil.

Din cele de mai sus rezultă clar că această „FOAIE OPRITA“ a apărut. Cum e și normal, am vrut să-i cercetăm cuprinsul, dar nici în colecțiile de periodice și de cărți ale Academiei R.P.R. și nici chiar în „Viitorul Social“ n-am găsit vreoa urmă a ei, afară de micul anunț reprodus mai sus.

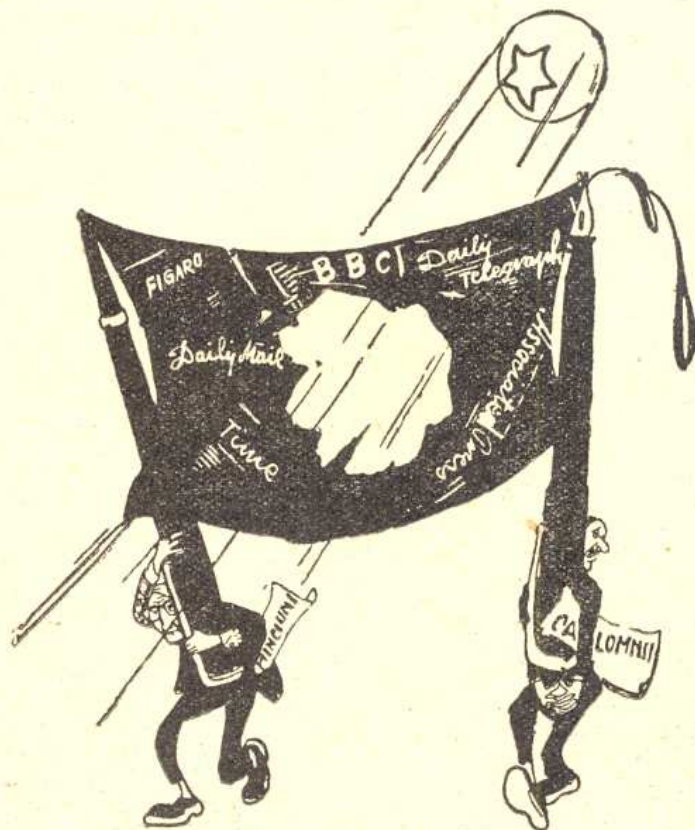
Această publicație pare să fi avut un cuprins destul de interesant, încît „Viitorul Social“ să poată afirma că „oricine pune mîna pe dînsa trebuie s-o citească vrînd nevrînd“.

S. ALBU

- 1 A apărut buletinul mișcării anti-fasciste din România, intitulat „Buletin de acțiune împotriva fascismului“ (1934).
- 5 A apărut la Ploești, „Democrația socială“, ziar al mișcării muncitorești (1892).
- 7 50 de ani de la moartea scriitorului și publicistului român Ronetti Roman (1908).
- 13 A apărut primul număr din revista „Moftul Român“, condusă de I. L. Caragiale și Anton Bacalbașa (1893).
- 28 A apărut primul număr ilegal al ziarului „România liberă“ (1943)

- 1 A apărut în Franța, în limba română, revista „Dacia viitoare“, editată de cercurile socialiste muncitorești (1883)
- 1 A apărut revista progresistă „Facla literară“ condusă de N. D. Cocea (1923)
- 14 65 de ani de la moartea publicistei progresiste Maria C. A. Rosetti, care a jucat un rol de seamă în revoluția din 1848 (1893)
- 18 60 de ani de la moartea ziaristului antidinastic Alex. V. Beldiman (1898)

Satelitul sovietic al pămîntului a făcut o spărtură considerabilă în perdeaua de minciuni a presei capitaliste.

(După „Sovietskaia Peciati“).

Desen de E. GOROHOV

DE LA SECRETARIATUL ORGANIZAȚIEI INTERNAȚIONALE A ZIARIȘTILOR

Secretariatul O.I.Z. a primit o scrisoare din Ceylon în care anunță că în această țară a fost creată o organizație națională unică a ziariștilor — Asociația Ziariștilor din Ceylon. Scopul ei, după cum se arată în scrisoare, este de a apăra interesele profesionale ale ziariștilor și de a stabili contacte mai strinse cu ziariștii din alte țări.

Comitetul executiv al asociației a adresat Organizației Internaționale a Ziariștilor cererea de admitere a asociației în O.I.Z.

ACORD INTRE AGENȚIILE TASS ȘI D.P.A.

Agenția telegrafică sovietică TASS și Agenția vest-germană D.P.A. au încheiat un acord cu privire la schimbul de informații și fotografii. Acordul a fost semnat de N. G. Palgunov, conducător responsabil al Agenției TASS, Wolfgang Weinen, directorul Agenției D.P.A. și Fritz Senger, redactor șef al D.P.A.

TIMES OF INDIA: „ESTE NECESARĂ CREAREA UNEI AGENȚII DE INFORMAȚII ÎN ASIA“

Agenția „Press Trust of India” anunță că ziarul „Times of India” a propus, într-un articol redacțional, crearea unei agenții asiatice de informații.

În articol se arată că greutățile care stau în fața ziarelor din unele țări asiatice constau în prezent în faptul că aceste ziare depind în mare măsură sau aproape în întregime de agențiile de informații occidentale, ale căror informații sînt influențate de politica externă a guvernelor țărilor occidentale.

Referindu-se la relatarea evenimentelor din Asia de către agențiile de informații occidentale, la așa-numita lor „obiectivitate”, „Times of India” scrie: „Ar fi naiv să se pre-

supună că vreo agenție de informații americană ar putea da dovadă de mare obiectivitate în știrile despre China, vreo agenție engleză în știrile despre Cipru sau Canalul de Suez, iar o agenție franceză în știrile despre Algeria”.

În continuare ziarul scrie: „În ce privește ziarele din Asia, dependența excesivă față de agențiile străine se agravează (în majoritatea cazurilor) prin imposibilitatea lor de a întreține corespondenți speciali în capitalele țărilor asiatice. Așadar — subliniază „Times of India” — ar trebui să se pună accentul pe căutarea de mijloace pentru a umple aceste goluri, iar pentru atingerea acestui scop este necesară fie întărirea agențiilor asiatice existente, fie — dacă este necesar — crearea unei agenții de informații unificate.”

ÎN AJUTORUL LUCRĂTORILOR DIN PRESĂ

În seria „În ajutorul lucrătorilor din presă”, Editura pentru literatură politică din Moscova a editat broșura lui J. Knobloch și P. Proinin „Pentru unitatea ziariștilor din lumea întreagă”.

În broșură se face un scurt istoric al organizațiilor internaționale

ale ziariștilor și se vorbește despre cele mai importante organizații internaționale ale ziariștilor, existente în prezent. Un capitol special este consacrat analizei activității O.N.U. și a organizațiilor ei, specializate în domeniul presei.

În partea finală a broșurii se analizează problema colaborării internaționale a ziariștilor în etapa actuală.

(„Sovietskaia Peciati”)

PROTESTE CONTRA SUSPENDĂRII ZIARELOR VIETNAMEZE DIN FRANȚA

Ziariștii vietnamezi au protestat în adunarea ținută la 11 noiembrie la Hanoi, contra deciziei guvernului francez de a suspenda trei periodice vietnameze care apar în Franța: „Dat muóc” (Patria), „Sinhviên” (Studenții), și „Công nhân” (Muncitorii) și au cerut guvernului francez să revoce decizia.

ALGERIA — SPERIEȚOARE A PRESEI

Presă din lumea întreagă nu încetează de a transmite informații asupra confiscării sistematice a ziarelor algeriene și franceze care comentează situația din Algeria nu așa cum ar dori-o cercurile guvernamentale franceze. Ziarul „France Observateur” este confiscat aproape săptămînal.

CURȘURI DE ZIARISTICĂ LA MONTEVIDEO

La sfîrșitul lunii septembrie a anului trecut s-au deschis la Montevideo cursuri de ziaristică organizate de către Uniunea Presei din Uruguay. Iată materiile principale care se predau: metoda folosirii unei campanii publicitice, tehnica reportajului, teoria umorului jurnalistic, noțiuni elementare de tipografie, sisteme de corectură, critică, ziaristica și opinia publică, probleme de etică ziaristică. Cursurile sînt gratuite.

DIN ACTIVITATEA UNIUNII ZIARIȘTILOR DIN R. P. R.

ADUNARE CONSACRATA CELEI DE-A 10-A ANIVERSĂRI A R.P.R.

La 29 decembrie 1957, la sediul Uniunii Ziariștilor din R.P.R., a avut loc o adunare consacrată celei de-a 10-a aniversări a proclamării Republicii Populare Romine.

Adunarea a fost deschisă de tov. Al. Cornescu, secretar general al Uniunii Ziariștilor din R. P. Română.

Tov. Vasile Dumitrescu, președintele Uniunii Ziariștilor din R.P. Română, a vorbit despre dezvoltarea presei în anii de democrație populară și contribuția ei la construirea socialismului în patria noastră.

După adunare a avut loc o seară de poezie și cîntec romînesc la care și-au dat concursul artistul poporului Ion Manolescu, artiștii emeriti N. Brancomir, Cornelia Gavrilescu, Titus Lapteș și N. Secăreanu, precum și Iolanda Mărculescu.

DECERNAREA PREMIILOR CRITICII TEATRALE

Cu prilejul săptămîinii teatrului din Luna Culturii, în dimineața zilei de 30 decembrie 1957 a avut loc, la sediul Uniunii Ziariștilor, festivitatea decernării premiilor criticii teatrale pentru stagiunea 1956—1957.

Horea Popescu, regizorul spectacolului cu piesa „Domnișoara Nastasia” la Teatrul Muncitoresc C.F.R., a primit premiul criticii teatrale pentru cea mai reușită creație regizorală într-un spectacol cu o piesă romînească.

Pentru cea mai bună interpretare a unui rol masculin într-un spectacol cu o piesă romînească, premiul criticii teatrale a fost decernat artistului emerit Radu Beligan, laureat al Premiului de Stat, pentru interpretarea personajului Cerchez din piesa „Ziariștii” de Al. Mirodan, prezentată la Teatrul Național „I. L. Caragiale”. Pentru cea mai bună interpretare a unui rol feminin dintr-un spectacol cu o piesă romînească, premiul criticii teatrale a fost decernat actriței Marga Angheliescu, interpreta rolului principal din piesa „Domnișoara Nastasia” de G. M. Zamfirescu, prezentată pe scena Teatrului Muncitoresc C.F.R.

Artistul emerit Radu Beligan vorbind în cadrul festivității decernării premiilor criticii teatrale

★

Raj Kapoor semnează în cartea de aur a Uniunii Ziariștilor

VIZITA UNUI GRUP DE ZIARIȘTI AMERICANI

În seara zilei de 13 ianuarie, un grup de 12 ziariști din S.U.A. de la ziare și posturi de radio din statele Ohio, Virginia, California, Maine, Indiana, din Philadelphia și New York, aflați în Capitală, s-au întilnit, la sediul Uniunii Ziariștilor, cu reprezentanți ai conducerii Uniunii Ziariștilor din R.P.R., redactori ai ziarelor și revistelor centrale, cu corespondenți ai presei străine la București.

VIZITA LUI RAJ KAPOOR

La 17 ianuarie, cineastul indian Raj Kapoor a participat la o conferință de presă care a avut loc la sediul Uniunii Ziariștilor din R.P.R., răspunzînd întrebărilor puse de unii redactori de la ziarele din Capitală.

IN CERCUL DE POLITICĂ EXTERNĂ

În după amiaza zilei de 17 ianuarie cercul de politică externă de pe lângă Uniunea Ziariștilor a ținut o ședință de lucru. În cadrul acestei ședințe tovarășii N. Lupu și C. Răducanu au vorbit despre organizarea tehnică-politică a muncii ziaristice în cadrul ultimei sesiuni a O.N.U., iar tov. G. Ivașcu a vorbit despre unele aspecte ale vieții culturale și artistice din New York.

Răspunzînd unor întrebări, tov. C. Răducanu a vorbit în completare despre aspecte ale vieții muzicale din capitala S.U.A.

INTILNIRE CU DIRECTORUL TEATRULUI NAȚIONAL DIN CAIRO

La 22 ianuarie, la sediul Uniunii Ziariștilor din R.P.R. Ahmed Hamrouj, directorul Teatrului Național din Cairo, în vizită în țara noastră, a avut o întilnire cu membri ai conducerii Uniunii și ziariști din Capitală.

DIN VIAȚA UNIUNILOR FRĂȚEȘTI

UNIUNEA ZIARIȘTILOR DIN U. R. S. S.

● La ședința Biroului Organizatoric al Uniunii Ziariștilor din U. R. S. S. care a avut loc la 7 ianuarie s-a hotărât să se înființeze comisia de creație, comisia pentru relațiile internaționale, comisia pentru activitatea editorială și comisia pentru problemele muncii și traiului.

● În cadrul ședințelor Biroului de organizare al Uniunii Ziariștilor din U.R.S.S., la propunerea organizațiilor locale, în rândurile Uniunii au fost primiți lucrătorii din presa regiunilor Leningrad, Vladimirsk, Cikalov, Stalingrad, Sahalin, Smolensk, Tula și din alte regiuni.

● La invitația Uniunii Ziariștilor Albanezi și a Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Populare Albania, în septembrie — octombrie 1957 Albania a fost vizitată de o delegație de ziariști sovietici alcătuită din: T. S. Aliev, președintele Comitetului radiodifuziunii și televiziunii din R.S.S. Azerbaidjean; N. I. Vorobiov, redactor adjunct al secției agrare a ziarului „Pravda”; A. S. Kliunenko, redactor al ziarului „Zaporojskaia Pravda”; N. I. Makeev, redactor șef al ziarului „Krasnaia Zvezda”; V. S. Podkurkov, redactor șef al revistei „Sovietskaia Peciati”; M. S. Samhalov, redactor la ziarul „Krasnoe Znamia” (orașul Mahacikala). Biroul de organizare a ascultat comunicarea conducătorului delegației, V. S. Podkurkov, despre această călătorie. Ziariștii sovietici au vizitat Albania timp de trei săptămâni, în care timp s-au întâlnit cu ziariști albanezi, au luat cunoștință de presa albaneză, au făcut schimb de experiență în muncă. Membrii delegației au vizitat țara, s-au întâlnit cu muncitori și țărani, oameni ai științei și culturii. Înaintea plecării spre patrie, ziariștii sovietici au fost primiți de conducători ai Partidului Muncii din Albania.

S-a hotărât ca în 1958 să fie invitată în U.R.S.S. o delegație de ziariști albanezi.

● P. I. Pronin a fost confirmat ca secretar adjunct al Biroului de organizare al Uniunii Ziariștilor din U.R.S.S.

● Birourile de organizare locale ale Uniunii Ziariștilor își desfășoară lucrările. În Republicile unionale continuă admiterea de membri în Uniune, începe munca de creație. Pe

lingă Biroul de organizare republican din R.S.S. Tadjikă au fost înființate comisii pentru problemele organizatorice și o comisie pentru problemele de creație. Au fost înființate nouă secții de creație pentru diferitele genuri ale ziaristicii, s-au trasat planurile de muncă ale secțiilor.

● În întreaga țară se desfășoară pe larg admiterea de membri în Uniunea Ziariștilor. Biroul organizatoric republican ucrainean a examinat deja peste 500 de cereri, cel moldovenesc — 150. La Moscova au fost admiși în cadrul Uniunii peste 500 de persoane, la Leningrad — aproape 300. Potrivit unor date incomplete, în toate regiunile și republicile U.R.S.S. au fost examinate deja aproximativ 3.000 de cereri.

● În cadrul unei ședințe a Biroului de organizare al Uniunii Ziariștilor din U.R.S.S. au fost examinate o serie de cereri prezentate spre aprobare de birourile organizatorice regionale și republicane. În cadrul Uniunii au fost admiși ziariștii din orașul Moscova, din regiunile Moscova, Novosibirsk, Tambov și Belgorod, din ținutul Stavropol, din republicile autonome Udmurtă și Iacută.

Secretariatul Biroului de organizare a început să trimită în regiuni și republici carnetele de membri ai Uniunii. Carnetele sînt completate la Moscova și se împart membrilor Uniunii de către birourile organizatorice locale.

● Biroul de organizare al Uniunii Ziariștilor din U.R.S.S. a ascultat comunicarea consacrată seminarului internațional de la Strasbourg de pe lingă U.N.E.S.C.O. cu privire la problema pregătirii de ziariști, comunicare ținută de E. L. Hudiakov, decanul Facultății de ziaristică a Universității de stat din Moscova.

UNIUNEA PRESEI GERMANE (R. D. G.)

● În centrul atenției revistei „Neue Deutsche Presse”, organul Uniunii presei germane (R.D.G.), se află și aspectul grafic al publicațiilor. Această preocupare a găsit înțelegere și sprijin la C.C. al sindicatului industrial „Tipar și hirtie”. Comisia înființată de sindicat, cuprinzînd și reprezentanți ai Uniunii presei germane, are drept sarcină să aprecieze care dintre zările din R.D.G. se prezintă în cadrul întrecerii cel mai bine din

punct de vedere grafic. În luna octombrie, după cum anunță „Neue Deutsche Presse”, ziarul „Leipziger Volkszeitung” a fost considerat drept cel mai reușit din punct de vedere grafic și tehnic, înrunind 22 din 40 de puncte posibile. Merită semnalat că comisia cercetează nu numai pagina înfiia, ci toate paginile ziarelor.

● În cadrul Uniunii presei germane se proiectează înființarea unei secții de documentare. Ea ar urma să-și dea contribuția la îmbunătățirea activității secțiilor de documentare de pe lingă diferitele ziare și radiodifuziune, la înlesnirea schimbului de experiență dintre acestea privind metodele de lucru, calificarea cadrelor etc. Prin înființarea acestei secții se crează tovarășilor care lucrează în secțiile de documentare ale redacțiilor posibilitatea de a lămurii numeroase probleme profesionale specifice activității lor.

Constituirea noii secții va avea loc în februarie a.c.

● Organizația regională a ziariștilor din Berlin democrat s-a îmbogățit cu o secție nouă: ilustrații. Noua secție, cuprinde 120 de membri, redactori și reporteri, care se ocupă cu problemele ilustrației. Scopul acestei secții este organizarea unei mai bune educații politice și calificări profesionale a membrilor, îmbunătățirea calității ilustrațiilor și a valorii lor politice.

● „Fototeca germană” — informează „Neue Deutsche Presse” — funcționează din 1952 ca o instituție științifică independentă, sub egida Ministerului Culturii al R.D.G. Sarcina ei este colecționarea de fotografii cu valoare documentară. Pînă în prezent ea dispune de aproape 150.000 poze, format 13x18, din toată lumea privind evenimente istorice, etnografia, istoria culturii și artelor, geografia, geologia, biologia etc. Colecția se îmbogățește mereu prin activitatea depusă de instituție, care ține cont și de cererile diferitelor organizații, edituri, oameni de știință etc.

Materialul de care dispune „Fototeca germană” e pus la dispoziția presei, de el pot uza conferențiarilor etc., orientîndu-se după cataloage speciale. Institutul livrează nu numai fotografii negru-alb, ci și colorate, toate cu explicații științifice exacte.

„Fototeca germană” a încheiat acorduri de colaborare cu instituțiile similare din R. Cehoslovacă și R.P. Polonă.

O CULEGERE JUBILIARĂ DESPRE DEZVOLTAREA PRESEI ÎN U. R. S. S.

În U.R.S.S., în cinstea celei de-a 40-a aniversări a puterii sovietice, au apărut numeroase cărți noi. Din numeroasele ediții jubiliare nu se observă dintr-odată culegerea statistică prezentată într-o formă modestă de către Camera unională a cărții.¹⁾

Această carte merită o atenție deosebită din partea ziariștilor. Prin limbajul concret al statisticii, ea prezintă dezvoltarea presei sovietice în cei 40 de ani.

În anii puterii sovietice, editurile noastre de cărți au editat 1,4 milioane de cărți al căror tiraj total este de 20 miliarde exemplare. Numai în anul 1956 și în primele 6 luni ale anului 1957 au fost editate 87.600 cărți cu un tiraj de 1,6 miliarde de exemplare. U.R.S.S. ocupă primul loc din lume în ce privește numărul cărților editate anual.

În 1913 în Rusia au fost editate 30.100 de cărți cu un tiraj total de 99,2 milioane de exemplare. În comparație cu anul 1913, tirajul total al cărților editate în U.R.S.S. a crescut în 1956 de peste 11 ori atingând 1,1 miliarde de exemplare.

În 1913 au apărut în Rusia 1.472 reviste având un tiraj cu totul limitat. În 1956 însă, numărul total al revistelor editate a depășit 2.500 titluri, al căror tiraj total s-a cifrat la peste 420 milioane exemplare.

În Rusia țaristă se editau 1.055 ziare, cu un tiraj de 3,3 milioane de exemplare. Acum însă, numai în R.S.S. Ucraineană apar 1.273 de ziare, cu un tiraj de 6,2 milioane de exemplare. La începutul anului 1957, existau, în Uniunea Sovietică, în total 7.537 de ziare, cu un tiraj de 53,5 milioane de exemplare. În comparație cu anul 1913 tirajul ziarelor a crescut de peste 16 ori.

1) Presa U.R.S.S. în 40 de ani. 1917—1957. Materiale statistice. Camera unională a cărții. Moscova 1957. 144 pag., tiraj 10.000, preț 8 ruble.

Tabelele statistice prezintă dezvoltarea vertiginoasă, caracteristică pentru societatea socialistă, a presei în limbile tuturor popoarelor din U.R.S.S. În 40 de ani s-au editat cărți în 86 de limbi ale popoarelor din U.R.S.S. În 1913 numărul cărților editate, în limbile populației băștinașe a țării, cu excepția limbii ruse, a fost numai de 4,3 milioane de exemplare, iar în 1956 de 163 milioane. În Rusia țaristă nu se editau deloc cărți în limbile bielorusă, moldovenească, kirghiză, tadjikă, turkmenă. În 1956 în limba bielorusă au fost editate 7,1 milioane de exemplare de cărți, în limba moldovenească — 3,1 mil., în kirghiză — 1,9 mil., în tadjikă — 2,8, mil., în turkmenă — 2,8 milioane de exemplare.

Înainte de Marea Revoluție din Octombrie în Rusia apăreau numai 82 de reviste în alte limbi ale popoarelor țării, decât limba rusă. La începutul anului 1957, numărul lor a fost de 533, din care: în limba ucraineană 133 de reviste, gruzină — 60, estonă — 45, lituaniană — 39, azerbaidjeană — 34, letonă — 30, armeană — 27, kazahă — 23 etc. În 1956 în țara noastră revistele au apărut în 55 de limbi ale popoarelor U.R.S.S. și ale țărilor străine.

În U.R.S.S., în anii puterii sovietice, ziarele au apărut în 81 de limbi, din care 20 limbi ale popoarelor care înainte de Revoluția din Octombrie nu aveau scriere proprie (limbile adigheie, nogaică, tuvina și altele).

În vechea Rusie în limba rusă se editau 775 de ziare, iar în alte limbi ale populației băștinașe a țării — numai 59 de ziare. În comparație cu anul 1913, numărul ziarelor editate în alte limbi ale popoarelor U.R.S.S., decât cea rusă, a crescut acum de zeci de ori, cifrându-se la 2.513 titluri cu un tiraj de 10,5 milioane de exemplare.

În 1956 în limba rusă au apărut 5.004 ziare, în ucraineană — 979, bielorusă — 172, uzbekă — 149, kazahă — 152, tatară — 98, lituaniană — 94, azerbaidjeană — 89, gruzină — 81, moldovenească — 68, letonă — 63, kirghiză — 60, armeană — 60, estonă — 53, tadjikă — 52, turkmenă — 49, ciuvașă — 37, udmurtă — 34, iacută — 28, bașkiră — 26 etc. Tirajul unei singure ediții a ziarelor în limba ucraineană s-a cifrat în 1956 la 4.290 mii exemplare, în bielorusă — 776 mii, uzbekă — 742 mii, lituaniană — 536 mii, gruzină — 527 mii, kazahă — 489 mii, letonă — 467 mii exemplare.

Ziarele republicane apar în tiraje mari. Astfel, ziarul „Radianska Ukraina” apare într-un tiraj de 450.000 exemplare, „Kizil Uzbekistan” — 175.000, „Pioner Belarusi” — 200.000 de exemplare.

CIFRE CONVINGATOARE

— În cei 40 de ani ai puterii sovietice, s-au editat cărți în 124 de limbi ale lumii:

— în 86 de limbi ale popoarelor U.R.S.S.,

— în 38 de limbi ale popoarelor țărilor străine.

— În 1956 editurile sovietice au tipărit: 917 milioane exemplare de cărți în limba rusă, 163 milioane de exemplare de cărți în alte limbi ale popoarelor U.R.S.S., decât cea rusă.

— În anii 1917-1957 operele lui Marx, Engels și Lenin s-au editat într-un tiraj total de 366,3 milioane de exemplare.

— La 10 oameni, în țara noastră reveneau :

în 1913 — 6 cărți,
în 1926 — 15 cărți,
în 1939 — 42 cărți,
în 1956 — 55 cărți.

În 1956 reveneau în medie câte 2 cărți pentru fiecare locuitor de pe glob.

— În 1956 în U.R.S.S. au apărut peste 2.500 de reviste, din care :

429 politice și social-economice cu un tiraj anual de 151,7 milioane de exemplare,

1.160 de științe naturale, tehnice și agricole, cu un tiraj anual de 64 milioane de exemplare,

186 de literatură beletristică cu un tiraj anual de 130,3 milioane de exemplare,

255 cultural-educative cu un tiraj anual de 22,1 milioane de exemplare.

— În 1956, 40 de reviste au avut un tiraj al unei singure ediții depă-

șind 100.000 de exemplare, iar tiraje între 1 milion și 1.700.000 exemplare au avut 5 reviste. În 1913 numai o singură revistă — „Niva”, a avut un tiraj mare — 200 mii exemplare.

— La începutul anului 1957 în U.R.S.S. apăreau :

24 de ziare unionale cu un tiraj al unei singure ediții de 17,3 milioane exemplare,

151 de ziare republicane cu un tiraj de 8,1 milioane de exemplare,

317 ziare de ținut, regionale și de district, cu un tiraj de 10,2 milioane exemplare,

99 de ziare din republicile și regiunile autonome cu un tiraj de 1,3 milioane de exemplare,

4.809 ziare orășenești și raionale cu un tiraj de 9,8 milioane de exemplare,

2.137 de ziare de mare tiraj, avînd un tiraj al unei singure ediții de 6,7 milioane exemplare.

— În 1956 în U.R.S.S. au apărut :
5.004 ziare în limba rusă,
2.513 ziare în limbile popoarelor U.R.S.S., (în afara limbii ruse),
20 de ziare în limbile popoarelor străine.

— În 1956 în U.R.S.S. ziarele au apărut în 60 de limbi, dintre care în 20 de limbi ale popoarelor care înainte de Revoluția din Octombrie nu aveau scriere proprie.

— În 1913 în Rusia (în actualele frontiere ale U.R.S.S.) tirajul unei singure ediții a tuturor ziarelor era de 3,3 milioane de exemplare. La 1.000 de locuitori reveneau 21 de exemplare.

În 1956 în U.R.S.S. tirajul unei singure ediții a ziarelor a fost de 53,5 milioane de exemplare. La 1.000 de locuitori au revenit 267 exemplare de ziare.

(Din „Sovietskaia Peciati” nr. 12 din 1957).

NOI PUBLICAȚII PERIODICE ÎN U. R. S. S.

Începînd din această lună vor fi editate în U.R.S.S. o serie de noi reviste. În R.S.S. Kazahă vor apăre revistele lunare : „Kazahstan komunisi” și „Partiinaia Jizn Kazahstana”. Volumul revistelor va fi de cîte 5 coli de tipar. Ele vor apăre în locul revistei „Kommunist Kazahstana”.

C.C. al Partidului Comunist din Uzbekistan va începe editarea revistei lunare „Partia turmuși” („Viața de partid”) cu un volum de 4 coli de tipar.

În R.S.S. Moldovenească va începe să apară bisăptămînalul satiric „Chipe-rul”.

Sub titlul „Șto Citati” va apăre revista lunară a Ministerului Culturii al R.S.F.S.R. și a Bibliotecii „U. I. Lenin”. Volumul revistei va fi de 4,5 coli de tipar cu un tiraj de 100.000 de exemplare.

Ministerul Geologiei și Protecției Subsolului al U.R.S.S. va începe editarea revistei lunare „Sovetskaia Geologhia”, cu un volum de 10 coli de tipar.

★

În cinstea celei de-a 40-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie numeroasa armată de corespondenți muncitori și de la sate a primit un dar : a apărut primul număr al re-

vistei lunare „Raboce-krestianski Korrespondent”, editată de ziarul „Pravda”

Corespondenții muncitori și corespondenții de la sate au adresat uzări prietenești revistei lor. A. Kravțov (orașul Briansk), membru al colegiului redacțional al ziarului de uzină „Sizaliteiș-cik” scrie : „...deseori în mîna de corespondent se întîlnesc greutăți. Nu știu cum să scrii mai bine o notă. Am vrea ca în paginile revistei „Raboce-krestianski Korrespondent” să găsim sfaturi practice date de ziaristi, de corespondenți muncitori cu experiență, o analiză a materialelor care, din diferite motive, n-au apărut în ziar.”

Vechiul corespondent sătesc, U. Hohlov, sfătuiește ca „revista să devină un îndreptar de zi de zi al corespondentului, să expună materialele publicate într-o limbă vie, accesibilă, în așa fel încît ele să fie înțelese de omul simplu”.

În primul număr al revistei a apărut articolul lui R. Rudenko, procuror general al U.R.S.S., intitulat „Legile sovietice apără drepturile corespondenților muncitori și de la sate”. În articol se arată :

„Organele procuraturii au datoria să manifeste cea mai mare atenție față de scrisorile corespondenților muncitori și de la sate în care se dezvăluie lipsuri, birocrație, încălcarea drepturilor cetățenilor sau în care sînt demascate crime, ca, de pildă, specula, mita, jefuirea proprietății socialiste și altele...”

Procuraturii îi revine obligația de a apăra corespondenții muncitori și de la sate împotriva persecuțiilor pentru critică, datorită de a trage la răspundere severă pe cei vinovați de asemenea persecuții”.

În schița intitulată „Corespondenții populari” I. Riabov descrie figura luminoasă a marinarului din Baltica Alexandr Galțev, unul din primii organizatori ai puterii sovietice, primul bolșevic și primul corespondent sătesc din satul Bele-Arhiereiskoe, din fosta gubernie Tversk. Multe lucruri interesante povestește I. Riabov despre activitatea vastă pe care o desfășoară astăzi corespondenții muncitori și de la sate ai ziarului „Avangard” din raionul Ramensk, regiunea Moscova.

S. Fedorov anunță într-o notă scurtă organizarea de către ziarul „Sterlitamakski Raboci” (R.A.S.S. Bașkiră) a unor posturi de corespondenți muncitori pe șantierele noilor locuințe. Aceste posturi lucrează cu succes și sînt de mare folos.

În rubricile „Consultația noastră”, „Revista presei”, „Inițiativă și experiență”, „Foile de mare tiraj în colhozuri”, „Tribuna corespondentului muncitor și de la sate”, „Din trecut”, „Scrisori către redacție”, revista publică numeroase materiale variate despre munca presei de jos și activitatea corespondenților muncitori și de la sate.

20 DE ANI DE LA ÎNFIINȚAREA AGENȚIEI DE PRESĂ „CHINA NOUĂ“

PE poarta de sud-vest a orașului Pekin se poate citi: Agenția de presă „China nouă“ (Hsinhua). Dacă intri în acest „oraș al știrilor“ înconjurat de zidul obișnuit, fie dimineața la ora 10, sau după amiaza, la ora 16, găsești — ca de altfel în toate instituțiile din China — bărbați și femei antrenați în activități sportive; unii fac gimnastică în ritmul unei muzici compuse anume pentru acest scop, alții joacă baschetbal sau voleibal, iar alții se joacă cu mingea cu pene, sport foarte iubit în întreaga Chină.

Pentru moment ai uitat inscripția de pe poartă: ai impresia că te-ai afla în curtea unei școli. Printre numeroasele clădiri, este destul loc și pentru joacă. Peste tot, la margine de drum sau pe loc viran, sînt plantați pomi sau arbuști, fiindcă locuitorii Pekinului simt nevoia de verdeață, căci clima din regiunile acestea este secetoasă, iar pămîntul uscat și răpos este zgîrcit. De aceea arbuștii și pomii, de multe ori nici nu sînt semănați în pămînt, ci sînt plantați în imense vase de flori.

Terenurile întinse ale agenției dau într-adevăr impresia unui mic oraș. O parte din colaboratorii centralei au aici locuințele lor, dispun de un magazin de consum în care pot cumpăra, pe lângă alimente și textile, și mărfuri industriale; au o casă proprie de economii, un ambulatoriu, o farmacie, un teren de sport, un teren de gimnastică cu aparatele necesare și o sală de teatru cu o capacitate de 1000 de persoane. (În această sală s-a întrunit cu cîteva decenii în urmă Parlamentul republicii născută în urma Revoluției din 1911).

Imediat în spatele porții se ridică o clădire lungă, cu trei etaje. Aici se află redacțiile. Redacțiile pentru străinătate dispun de cadre numeroase: colaboratorii lor posedă în cea mai mare parte o diplomă universitară și corespunzător domeniului lor de activitate, cunosc mai multe limbi: engleza, rusa, franceza, germana, romîna, spaniola, indiana, indoneziana, coreeana, vietnameza și araba.

Cam jumătate din serviciul pentru străinătate este acoperit de cores-

pondenți proprii. În prezent „China nouă“ are sucursale în 23 de țări; afară de Uniunea Sovietică și țările de democrație populară, mai are sucursale la New Delhi, Djakarta, Rangoon, Karaci, Pnom Penh, Kabul, Cairo, Damasc, Londra și Paris. În Hongkong se găsește o agenție de știri „China nouă“ cu circa 50 de colaboratori care lucrează pe cont propriu. În marile orașe și în provinciile din China, agenția „China nouă“ întreține 31 de sucursale. Pe lângă acestea mai are 36 de puncte de reporteri în centrele de construcție economică.

Birourile redacționale din clădirile principale sînt mari și luminoase; ele nu se deosebesc de birourile noastre obișnuite. Nu există cameră în al cărei colț să nu se găsească un vas cu apă fierbinte care este umplut la intervale regulate. Îndeobște se bea apă fierbinte; numai rare ori se adaugă frunze de ceai.

„China nouă“ răspîndește nu numai știri. O secție anumită alimentează cu articole presa din străinătate, cu precădere revistele de specialitate.

Agencia redactează și un buletin lunar. El poartă titlul „Informația“. Buletinul are un cerc larg de autori pentru că în prezent reprezintă singura publicație în care se tratează și se discută în mod regulat problemele privind întocmirea știrilor.

Fotoreportajul dispune de o clădire proprie cu mai multe etaje. Laboratoarele, uflate modern și din belșug, se întind pe un etaj întreg. Există chiar și un studio de film colorat.

REDACȚIA ÎN ORAȘUL VAGAUNA

Acest aparat uriaș care a devenit centrul de știri al întregii Asii, a fost înființat acum 20 de ani de către un colectiv compus din 5 bărbați și 3 femei. Prima reședință a agenției înființată la 1 septembrie 1937 în urma hotărîrii partidului comunist — de la înființare poartă numele „Hsinhua“ — a fost localitatea Bao An în nordul istoricului Yunan (provincia Șensi). Primii colaboratori au fost recrutați din sec-

torul de știri al ziarului „China nouă“.

Imediat după separarea ei de ziar, „Hsinhua“ și-a mutat oamenii în munții Cinliang — la sud de riul Yen; pe malul de nord al acestui riu se află situat orașul văgăună Yen-an. Știrile au fost la început destinate exclusiv ziarului și funcționarilor care trăiau în Yen-an. Un curier aducea zilnic materialul peste riul lat de cca. 30 m. care se umfla în timpul ploilor căpătînd o adîncime pînă la 10 metri și care nu era deloc ușor de traversat.

Mai tîrziu s-au ivit greutăți mari cînd știrile au fost transmise și în regiunile eliberate, pentru că „Hsinhua“ nu avea pe atunci aparatura necesară. De abia în 1938 s-a construit în munții Cinliang o stație de radiorecepție. Pînă atunci știrile erau primite de radiofoniștii armatei de eliberare și aduse de la unitatea care se afla la o distanță de cca. 8 km. în văgăuna din Yen-an. Din anul 1939 și pînă în 1941 agenția a format împreună cu ziarul „China nouă“ o redacție comună. În acești ani redacția a lucrat în Jangdjaling, o vale situată la nord de Yen-an. În 1941 titlul ziarului „China nouă“ a fost schimbat în „Ziarul eliberării“. Redacția s-a retras în munții Cinliang unde a rămas pînă în anul 1947.

În anii de după 1941 au apărut primele filiale ale agenției în regiunile eliberate. Reporterii filialelor scriau însă în același timp și pentru foile locale al căror număr creștea simțitor. Numai în punctele centrale (de pildă la Sensi, Cansu, Ninghsia, și mai ales la Kiangsu și Anhui) s-au creat în anul 1944 cam 50 de ziare și aproape 30 de reviste. În 1946 s-a înființat „Stațiunea de Radio a Chinei Roșii“, la care lucrau trei redactori și mai mulți crainici. Pînă în 1949 stația de radio a rămas o parte constitutivă a agenției de presă.

(Din „Neue Deutsche Presse“
nr. 9—1957)

TUDOR ARGHEZI: „DIN DRUM...”

SE obișnuiește ca delegațiile plecate peste hotare, în misiuni oficiale, să fie însoțite și de un gazetar. Prezența acestuia face ca opinia publică să ia cunoștință, în timp util, de felul cum se desfășoară vizita și de rezultatele ei. O coincidență mai mult decât „fericită” a făcut ca din delegația guvernamentală, trimisă în vara lui 1956 pentru preluarea tezaurului artistic predat spre păstrare în Rusia și înapoiat nouă de către guvernul sovietic să facă parte și un gazetar român — cel mai mare, poate, din trecut și din zilele noastre — Tudor Arghezi.

Ureme de câteva săptămâni, cât timp a durat misiunea delegației, și după aceea, l-am văzut pe venerabilul maestru transmitându-și telefonic „corespondențele” ca un conștiincios reporter. O zi, două, după săvârșirea evenimentului. „Scînteia” sau „Contemporanul” veneau cu ampla lui relatare, datorită condeiului celui ce a scris „Cîntare omului”.

Așa au aflat lumina tiparului, întîiași dată, „Toastul rostit la Kremlin, la preluarea tezaurului de artă păstrat în U.R.S.S.”, „Am văzut cu ochii mei, am pipăit cu degetele mele”, „Strălucitul tezaur”, „De ziua liberării”, și altele adunate nu de mult în volumul „Din drum”.

Nu e vorba de niște „note de drum” concepute în liniștea căminului, cu Baedeker-ul și cu enciclopedia, cînd călătoria veritabilă s-a isprăvit de mult și cînd voiajul continuă numai în închipuire, ci de însemnări trăite și scrise chiar la fata locului în miezul evenimentelor.

O primă însușire a „corespondențelor” lui Tudor Arghezi ar fi, prin urmare, autenticul, veracitatea emoției.

La aceasta se adaugă receptivitatea au totul particulară a „reporterului”.

„De vreme ce, în lipsă de mijloace exact interpretative, desinatorii au adoptat pentru portretele instantanee formula „văzut” — Poincaré vu par Sem, sau Briand vu par Capiello, elasticitatea participiului văzut se poate întinde (și de ce nu!) și la localități. A vedea ceva sau o fracție din ceva, sau prea puțin din ce ți se parte că ai văzut, scutește unele insuficiențe ale spectatorului”.

Invocată pentru a scuza niște carente prezumtive, formula ne atrage atenția, de fapt, asupra viziunii proprii, inedite și originale a scriitorului.

Din această perspectivă, individuală, marile cuceriri materiale și morale ale veacului nostru sînt puse față în față cu experiența de viață a scriitorului și a generației sale. Emoțiile sînt copleșitoare, bucuriile entuziaste, impresiile zguduitoare. Întîlnirea poporului nostru cu acel mare și generos prieten care este omul sovietic, capătă la Arghezi înțelesul descoperirii unei noi trepte pe scara desăvîșirii umane.

„Prietenia poporului sovietic cu poporul românesc — scrie el — nu e o vorbă, e faptă întemeiată. Ea ne învață mai mult decît mileniiile trăite, în care noroadele stăpînite cu fierul și focul s-au tîrît încet, cîte puțin, prin cenușă și țărîină, că o lume grandioasă se poate clădi numai în patruzece de ani, peste sute de civilizații derizorii”.

Chiar și atunci cînd își alege drept punct de plecare pretexte de însemnătate secundară, Arghezi caută semnificații superioare, înțelesuri înalte, sensuri majore. O recepție cu prilejul zilei eliberării, o întîlnire cu produsele in-

dustriei și agriculturii noastre într-o expoziție la Moscova, îi sugerează ideea prezenței românești și a prestigiului acestei prezențe, peste hotare în anii puterii populare. Contemplarea, de la al 15-lea etaj, a peisajului moscovit duce închipuirea autorului către înțelegerea puterniciei statului sovietic și a misiunii sale istorice în opera de consolidare a păcii în toată lumea.

Caracterul personal al însemnărilor rezultă din viziunea generală a scriitorului, dar și din nota particulară a descrierilor de amănunt.

„Văzut de Arghezi” Kremlinul frapează prin contrast: un emoționant contrast între epoci și vremuri deosebite. Autorul consemnează în ce încăpere anume a avut loc trecerea tezaurului de la Soviete la noi, detaliind cu amănunte pitorești întreaga ambianță. „Este o sală de creștere de bolți încrucisate — spune Arghezi despre locul unde a fost servită agapa de încheiere a solemnității — rezemate unele în altele la deschizături ovale. Intr-un colț de sus, în perete mai durează fereastra pe care se uitau la oaspeții împărăției femeile familiei împărătești a căror intrare în sala în care toastează acum delegația română, în românește, cu paharele ridicate, era interzisă”.

Capacitatea de a vedea peste ceea ce în mod obiectiv se oferă ochiului privitorului, însușirea de a descifra mereu tilcuri generalizatoare, activizarea întregii rezerve de cunoștințe cu scopul de a obține cît mai multă culoare și viață, iată cîteva din învățămintele cu care rămînem din lectura „corespondențelor” din Uniunea Sovietică ale lui Tudor Arghezi.

BORIS BUZILĂ

„ZIARISTUL DEMOCRAT“

Nr. 12—DECEMBRIE 1957

„Ziaristul democrat“ nr. 12 din decembrie 1957 publică un bogat și interesant material. Se remarcă deosebi articolele legate de acțiunea O.I.Z. pentru unitatea internațională a ziaristilor.

Articolul de fond „Un bilanț favorabil“ relevă fructuoasa colaborare internațională a ziaristilor în cursul anului trecut. Rezultatele conferinței de la Helsinki au căpătat un sprijin puternic din partea a două mari organizații de ziaristi din America latină. Atât ziaristii brazilieni, la congresul național care a avut loc în septembrie trecut, cât și membrii sindicatului național al redactorilor presei mexicane s-au declarat pentru cooperarea internațională a tuturor ziaristilor. În rezoluțiile votate cele două organizații au propus O.I.Z. și F.I.Z. să se organizeze o întâlnire comună la care să participe și alți reprezentanți ai organizațiilor de presă independente, pentru a se discuta posibilitatea unificării celor două organizații internaționale de ziaristi.

Datorită acțiunii sale perseverente pentru promovarea intereselor ziaristilor, O.I.Z. și-a întărit în cursul anului 1957 prestigiul și și-a mărit numărul membrilor. Congresul O.I.Z., care va avea loc în 1958, își va lărgi programul de activitate.

Intr-un articol în legătură cu conferința sindicatului redactorilor mexicani care a avut loc la Acapulco în octombrie anul trecut, Luis Suarez arată că deși în Mexic există mai multe organizații de ziaristi, sindicatul național al redactorilor mexicani este singura organizație care susține mișcarea muncitorească.

O altă temă tratată în organul O.I.Z. este aceea a sarcinilor actuale ale pre-

sei. Tadeusz Lipski publică un substanțial articol intitulat „Probleme de actualitate în presa poloneză“.

Presa poloneză — scrie autorul — trebuie să fie o bază a prieteniei și a colaborării țărilor din lagărul socialist, a internaționalismului proletar și a cooperării cu toate forțele progresiste din lume, care luptă să consolideze pacea universală.

Revista mai cuprinde câteva materiale cu privire la situația presei din unele țări capitaliste.

Sub titlul „Situația presei în Argentina“ Paulino Gonzalez Alberdi arată dificultățile pe care le întâmpină presa progresistă și persecuțiile la care sînt supuși ziaristii progresiști argentinieni. Sub titlul „Libertatea presei în Germania occidentală — Adevăr și ficțiune“, K. Zieris face recenzie a unei lucrări cu caracter documentar în care se dezvăluie situația grea a presei din R.F. Germană.

„Ziaristul democrat“ publică un material intitulat: „Formația ideologică și profesională a ziaristilor iugoslavi“. Comitetul Central al Uniunii Ziaristilor Iugoslavi a discutat în toamna trecută sarcinile privind munca ideologică și politică în organizațiile de presă, îmbunătățirea calificării profesionale a ziaristilor și s-a ocupat, de asemenea, de probleme privind Uniunea și diversele ziare de întreprinderi și uzine.

Un substanțial articol, semnat de tov. N. Moraru, este intitulat „Drumul către înțelegere este liber“.

Autorul, care a luat parte la congresul național al ziaristilor brazilieni ca reprezentant al Uniunii Ziaristilor din R.P.R. și al Organizației Internaționale a Ziaristilor, descrie unele impresii culese în contactul cu ziaristii din Brazilia.

El arată marea înțelegere pe care aceștia o au pentru unitatea internațională a ziaristilor și lupta pe care o duc în vederea realizării acestui scop. Autorul mai arată că a reușit să stabilească un contact direct cu reprezentanții presei braziliene și să realizeze un schimb permanent de publicații între Brazilia și R.P.R.

De asemenea, revista mai publică o dare de sea-

mă din periodicul german occidental „Der Journalist“, datorită profesorului Emil Dovifat, asupra cărții profesorului Walter Hagemann intitulată „Trebuie ceva mai multă autocritică“ („Es fehlt an Selbstkritik“).

Numărul din decembrie al „Ziaristului democrat“ cuprinde și numeroase note și informații.

F. E.

„NEUE DEUTSCHE PRESSE“

Nr. 9—10/1957

E destul de puțin probabil că poți exprima o părere autorizată care să aibă valoarea unei convingeri — despre o revistă pe care o urmărești sporadic și din care nu cunoști temeinic decât două numere, poate nu cele mai semnificative. Și totuși îmi voi permite să spun că cele două numere 9 și 10 ale lui „Neue Deutsche Presse“, pe care le-am citit în ultima vreme, vorbesc îndeajuns despre calitatea revistei, despre modul de concepere a ei, despre maturitatea profesională, dar nu numai profesională a aceluia care o scriu. Căci aceste două numere, cuprinzând materiale variate, de la mici studii ca, de pildă, „Revoluția din Octombrie și presa germană“ și pînă la acel interesant reportaj despre presa chineză, vădesc o stabilitate a concepției asupra profilului revistei și un anume nivel de alcătuire și de scriere a ei, care nu pot fi întâmplătoare. Departe de a se limita doar la unele mărunte probleme profesionale, „Neue Deutsche Presse“ abordează o serie întregă de chestiuni care, implicând neapărat și probleme largi politice la ordinea zilei și probleme culturale, științifice sau tehnice, au totuși o limită, care datorită însă

orizontului larg al celor ce scriu revista nu închistează. Paradoxal sau nu, nelimitându-se numai la chestiunile specifice profesiei gazetărești, limita organului Uniunii Presei Germane este totuși profesională. Dar să mă explic. Articolul de fond al numărului 9, de pildă, intitulat „Răspunsul nostru la provocările Bonnului“, tratează despre arestarea a șapte gazetari din R.D.G. de către poliția vest-germană. Departe de a rămîne un simplu protest de breaslă pentru apărarea membrilor săi, articolul are largi implicații politice, referitoare la situația din Germania de astăzi, la scindarea țării și politica generală provocatoare a guvernului de la Bonn. După cum reportajul „Propagandiștii celui de al 3-lea război mondial“ din același număr ar putea să apară cu cinste în orice ziar de mare tiraj, problemele pe care le atacă interesînd vădit mase mult mai largi de oameni decît cercul oricum destul de restrîns al ziaristilor. Deosebit de interesante mi s-au părut, nu numai pentru profesioniști, materialele privind unitatea dintre fotografie și text în jurnalul de actualitate (la noi nu s-a gîndit nimeni pînă azi că și regizorii,

operatorii, textierii jurnalului de actualitate sint în fond gazetari!) și „Problemele informației prin fotografie”. Această a doua problemă pare să fie o preocupare constantă a redacției revistei, ea revenind sub forme diferite în amîndouă numerele de care vorbeam.

De altfel, fiecare material în parte este scris și conceput în așa fel încît poate interesa cu ușurință pe oricine, datorită semnificațiilor largi pe care aceste materiale, la prima vedere strict profesionale, le capătă sub condeiul experimentat al colegilor de la „Neue Deutsche Presse”. Și totuși sint materiale despre și pentru ziaristi. Dar nu numai pentru ei. Iată de pildă reportajul intitulat „Hsinhua își serbează onomastica”. Pe cine n-ar interesa oare — chiar dacă nu e gazetar — istoricul și modul de a lucra al ziaristilor de la Agenția China nouă? Sau cine n-ar urmări cu interes, și nu cu un oarecare interes, mărturiile lui Egon Erwin Kisch despre John Reed?

Pe lîngă aceste interesante materiale s-ar mai putea cita din cele cincizeci de

file ale fiecărui număr încă altele nu mai puțin interesante. Astfel, în numărul 9 prezintă un deosebit interes materialul lui Willi Grieshammer despre „Munca operativă a arhivei ziarului” sau materialul privind discuția începută — se pare într-un număr anterior — despre munca cu scrisorile oamenilor muncii. În numărul 10 articolul lui Horst Knietzch despre „Răspunderea gazetarului”, sau acela al lui Harri Czepuck despre „Libertatea presei în vest” contribuie din plin la cunoașterea și înțelegerea mai în adîncime a actualei situații a presei germane de dincolo și dincoace de Elba. Rubrica de critică și bibliografie a celor două numere este de asemenea remarcabilă atît prin conținutul cit și prin stilul ei. În numărul 9, de pildă, Georg Weris recenzează cu autoritate și pricepere două volume ale istoriei publicisticii germane, iar în numărul 10 recenzia la volumul lui V. I. Lenin „Anul 1917” dă în puține rînduri problematica întregului volum care cuprinde materiale privind Revoluția din Octombrie.

MARIANA PIRVULESCU

Eugen Barbu: „PE-UN PICIOR DE PLAIU...”

SÎNT unele cărți care se strecoară pe tăcute în rafturile librăriilor fără să stîrnească nicio zarvă în jurul lor. Despre ele doar rar își mai amintește cite un critic literar. Înmuind condeiul în călimară, el se apucă atunci să scrie despre timida carte, dar nu o cronică propriu zisă, după toate regulile cronicii, ci făcînd mai mult un reproș la adresa confracților pasivi pentru că nu s-au grăbit să consemneze în vreo publicație fenomenul literar respectiv.

Se întîmplă însă și cazuri inverse, cînd cărțile sint ur-

mate de o lungă trenă de discuții contradictorii, discuții care, în trecut, stîrneau adevărate scandaluri. Din această categorie par a face parte cărțile lui Eugen Barbu, căci și „Groapa” ca și recent apărutul volum „Pe-un picior de plaiu...” sînt la fel de disputate. Numai că la acest din urmă volum „discuțiile au alt obiectiv — determinarea speciilor literare abordate de autor.

La puține zile după apariție, unii au declarat: „Eugen Barbu ne-a dat un volum de reportaje”. Alții au căutat să demonstreze că

este vorba nu de o suită de reportaje, ci de un reportaj de proporții neobișnuite în care sint prezentate, în culori minunate, frumusețile patriei noastre. Fotografii care însoțesc textul veneau parcă să întărească această idee — Barbu, s-ar părea că ne prezintă de data aceasta nu un roman. El folosește reportajul, gen gazetăresc de redare a realităților, continuînd să utilizeze mijloacele folosite cu măiestrie de o seamă de valoroși scriitori romîni.

Mai tîrziu s-a contestat această afirmație. „Barbu ne prezintă un mînunchi de eseuri” a constatat cineva și a încercat să demonstreze cum a ajuns la acest rezultat. Dar discuțiile nu s-au oprit aici. A apărut altă opinie: „Barbu n-a scris eseuri. El a folosit o speță literară nedeterminată, care aduce a note de călătorie. În tot cazul a scris frumos!” Ce va mai urma întrece puterile de previziune ale cuiva. În tot cazul despre carte se va mai scrie. Doar, rîndurile de față...

Întrebarea ce ne-o punem este următoarea: „Pe-un picior de plaiu...” este o culegere de reportaje sau nu? Ne punem această întrebare nu pentru a ne înrola în rîndul celor ce fac categorisirii în sine. Problema ne interesează deoarece un volum de reportaje, pentru un ziarist, în afară de faptul că-i prezintă o lectură plăcută, are rolul de a-i îmbogăți panopia ziaristică cu mijloace tehnice noi. Ziaristul este deci foarte interesat să cunoască ceva și din arta lui Eugen Barbu, mai ales că pînă în prezent n-a prea avut prilejul să se înțîlnească cu reportaje scrise de talentatul scriitor.

După părerea mea „Pe-un picior de plaiu...” nu este un volum de reportaje. Mai degrabă mi se pare că este o carte de poeme în proză în care imaginile, minuite cu dibăcie, încheagă tablouri de un pitoresc autentic, încălzite și dinamizate de prezența permanentă a autorului. De altfel, autorul este

tentat mereu, în lucrarea sa, să închine poeme, declarînd aceasta deschis și în ultima parte a cărții, în capitolul intitulat „Fiecărui om un poem”. Înclin să cred acest lucru fiindcă ceea ce ne prezintă Eugen Barbu în noua sa carte nu răspunde cerințelor puse în fața unui reportaj, nu lichidează, dacă vreți, „sarcinile” unui reportaj, care în mod obișnuit reclamă material faptic și uman, desprins din actualitate.

Ce „sarcină” îndeplinește, de exemplu, „Vorba”? În șapte rînduri, autorul înfățișează un mecanic șugubăț care mîna o „mocăniță” și care-și certa ajutorul ce se uita la osiile măruntelor locomotive: „Mă, ce tot nu te astîmperi, tu, că ai o muier, ca o țară...” La fel pot spune și despre „Pe o loitră de lemn”. Nici una din ele nu rezistă singure fiindcă le lipsește acțiunea. Ele trebuie încadrate în întreg, în atmosfera lucrării, căci altfel apar detașate, n-au independență.

Piese de din volumul „Pe-un picior de plaiu...” nu-și propun să rezolve probleme, să se refere la preocupări strict actuale, să discute despre anumiți oameni, constructori ai socialismului, și despre faptele lor. Eugen Barbu te lasă să înțelegi că este un călător contemporan îmbătat de locurile prin care trece și care-și notează, sprintar, impresiile. Aceste impresii se referă la locurile pitorești ale patriei. El pornește de la Marea Neagră, trece prin Bărăgan, poposește în Carpați, zăbovește într-o fabrică de cherestea sau la un tîrg de vite din părțile Olteniei. Țara este cutreerată în lung și în lat. Călătoria se simte că o face pe jos — de cele mai multe ori — că o face fără a fi întovărit de cineva. E o călătorie lungă, cu un itinerar dificil fiindcă-l duce pe autor cu ințeleală cînd la nord, cînd la sud. Totdeauna, locurile pe care calcă îl duc la meditații. Atunci el se oprește fie pe un pisc de munte, în bătaia vîntului,

fie pe malul mării, în aștia soarelui, pentru a asista la o paradă a veacurilor. Eugen Barbu devine introspectiv, se închide singur cu inima sa și nu ține seamă dacă asupra unui amănunt s-a oprit mai mult decât în fața unor fapte care, în fond, sînt crîmpeie din istoria pe care o trăim.

În genere, oamenii săi nu au nume. Pe aceștia îi întîlnește parcă, din întîmplare, la răspîntii, lingă gateri sau în uzine și-i lasă în același anonim. Munca lor este topită în uriașul șuvoi al efortului general. Iată ce spune despre cîțiva oameni care lucrează pe șantierul de la Bicaz: „Un brigadier, din pricina defectării unui acumulator, căzuse cu o benă de la patruzeci de metri înălțime tocmai în Bistrița. Ștîți ce a declarat la aterizare, privindu-și degetele puțin zdrelite? Spunea că e prima oară că i se întîmplă așa ceva și de fapt e bine, pentrucă i-a murit moartea”. Sau: „Un altul, din pricina înțepenirii unui trolu, era amenințat să rămînă o noapte agățat între cer și pămînt deasupra prăpastiei. Fără să fi umblat pe sîrmă vreodată, urmărit de ochii celor de jos, a străbătut în cîteva ceasuri cei douăzeci sau treizeci de metri cel despărțeau de stația macaralei”. Eugen Barbu nu le dă numele și aceasta nu fiindcă

ar fi vorba de o scăpare din vedere. Cred că, din contra, pentru a crea din acești eroi izolați figura croului zilelor noastre, rod al societății socialiste. Drumul ales de Barbu se deosebește de cel pe care l-ar fi urmat reporterul pentru care abstractizarea nu prea are căutare. Săgeata din capătul acestui drum ar putea fi însoțită de indicația: spre poezie!

Dacă cititorul, deprins cu reportajul literar al lui Bogza, sau dacă reporterul, obișnuit cu tiparul reportajului gazetăresc, vor găsi deficietară cartea sub aspect uman. — deși prezența autorului suplinese lipsa eroilor și, de ce n-am spune-o, încă cu mult succes — aceeașia pot avea încă un argument care să-i facă să creadă că n-au de-a face cu reportaje.

Deși „Pe-un picior de plaiu...” nu este — după părerea mea — un mănunchi de reportaje, consider că volumul are numeroase tangențe cu materialul publicistic și că poate interesa în mod deosebit pe tovarășii noștri de breaslă.

Ce se poate învăța din volumul lui Eugen Barbu? Răspunsul ar fi: destul de multe!

Unui reporter, interesat de buna sa pregătire, nu-i este indiferent felul în care se poate face o descriere, dozarea imaginației, a liris-

mului, dacă vreți. În paginile volumului „Pe-un picior de plaiu...” Eugen Barbu se dovedește un artist al imaginei, descripției luxuriante, încărcate, nu însă obositoare.

Interesant este de cunoscut felul în care descrie, de pildă, o grădină din fața combinatului de la Hunedoara: „Jos, la intrare, un grădinar aruncă printr-un furtun apa peste un strat de flori firave, îmbolnăvite de emanațiile furnalului. Este o grădină tristă, însă îți place stăruința aceluia om care se silește probabil în fiecare zi să nu lase să fie părăginită această paște artificială. Închîpuiți-vă o mie de corole cărămizii aspirînd carbon, îndirjirea celor care opun copaci tinerii erupții otrăvitoare ce cade peste oraș. Se face chimie în văzul tuturilor și e de înțeles de ce au fost sacrificate cîteva clădiri din fața uzinei pentru a se semăna iarba. Chiar această vegetație săracă, patinată, strivită sub o deasă ploaie de calcar, primenește aerul și sînt sigur că la Hunedoara n-ai să vezi nici o brazdă strivită de picior omenesc”.

Pe un ziarist l-ar putea interesa felul în care se face „coloritul” unui material. Eugen Barbu are o bogată paletă. Stilul său policrom degajă naturaleță și, în același timp, multă, foarte mul-

tă fantezie. Avea dreptate cel care vorbea despre Barbu ca despre un poet și picior în același timp.

Și fiindcă vorbeam despre fantezie este necesar să subliniez felul magistral cum folosește Eugen Barbu fantezia fără a ieși din limitele verosimilului. Unui reporter îi este îngăduit să viseze în stare de trezie (bineînțeles!). Lui îi este permis să privească în perspectivă și să-și imagineze ceea ce va fi în viitor. Visarea lui nu înseamnă altceva decît o prelungire, la proporțiile cuvenite, a faptului real, concret, aflat în continuă devenire. Fantezia sa trebuie să aibă baze solide, temeinic înfipte în pămînt. Altminteri, el riscă să încalce cerința elementară a respectării adevărului vieții.

Eugen Barbu ne oferă de asemenea o iscusită folosire a metaforei, originală, plină de sevă, proaspătă și îndrăzneță. Să mai vorbim despre patosul ce-l pune în scris? Sau despre trăirea care merge pînă la mistuire?

Reporterul va găsi, fără îndoială, în „Pe-un picior de plaiu...” un bun îndreptar în mînuirea condeiului, un dar ce i-l face Eugen Barbu. De aceea îi recomand cartea.

CONST. SIRBU

● ÎN numărul 1 — ianuarie 1958 — al publicației intitulată „SCENA ȘI ECRANUL”, artistul emerit N. Stroe povestește o întîmplare cu haz, dintr-o noapte de revelion. Dar tocmai cînd istorioara e mai interesantă, sîntem trimiși la o „continuare în pag. 31”. Procedul e obișnuit și nu poate fi deci considerat supărător.

Supărător e însă faptul că trebuie să răsfoiești zeci de pagini pînă dai de continuare, pentru că „Scena și ecranul” are paginile... nenumerate.

● ECHIPA de fotbal C.C.A. s-a deplasat, pentru o întîlnire, la Bologna. Despre această călătorie am citit că: „a fost obositoare și enervantă prin opririle provocate de starea timpului

nefavorabil zborului avionului. Totuși, jucătorii romini nu și-au pierdut încrederea în posibilitățile lor...”

Astfel a scris un trimis special al ziarului „SPORTUL POPULAR” (26 dec. 1957), iar redacția a lăsat să apară așa ceva, cu toate că nu e de conceput ca 11 atleți militari să-și piardă „încrederea în posibilitățile lor”, chiar dacă ar fi siliți să se arunce cu parașutele.

Ei, dar gazetăria sportivă are subtilitățile ei...

● „CONTEMPORANUL” din 17 ianuarie publică o erată în legătură cu numeroasele greșeli de redactare care au apărut în ultimele sale numere și datorită cărora „bimileniul” nașterii lui Ovidiu s-a transformat în „bicentenar”, violoncelistul Radu Aldulescu a dat la Paris un recital de... pian, Bordeaux a fost botezat Bruxelles și așa mai departe.

Erata din „Contemporanul” începe astfel: „Sîntem încă în zodia eratelor”.

Noi credem că dacă „Contemporanul” nu ar avea această... superstiție, n-ar mai avea nici atîtea greșeli.

N. D.

BIBLIOGRAFIE

ARTICOLE DESPRE PRESĂ, APĂRUTE ÎN PUBLICAȚII ROMÎNEȘTI ÎN ANUL 1957

- I. IONESCU : Cum a pierdut gazeta de uzină încă un corespondent („*Munca*“ — 18 ianuarie 1957).
- DEMETRIUS LUCIA : Scriitori și redactori (împotriva superficialității și indiferenței în munca redactorilor cu tinerii scriitori) — („*Gazeta literară*“ — 24 ianuarie 1957).
- BOTEZ DEMOSTENE : De la un „caz“ la alt „caz“ (Răspuns la articolul „Scriitori și redactori“ de Lucia Demetrius. cu privire la unele aspecte din munca redacției revistei „*Tinărul scriitor*“) — („*Gazeta literară*“ — 31 ianuarie 1957).
- BUCHERU ION : „Insectar“ fără ace și umor fără voie. — Revista presei studentești („*Viața Studentească*“ — 2 februarie 1957).
- MARIAN PAUL : Inițiative importante pentru valorificarea rezervelor interne din industria petrolului („*România liberă*“ — 9 februarie 1957).
- AGÎRBICEANU ION : La apariția „*Tribunei*“ („*Tribuna*“ — 10 februarie 1957).
- BENIUC MIHAI : Tribună pentru țară nouă („*Rolul și programul noului săptăminal de cultură clujan*“), („*Tribuna*“ — 10 februarie 1957).
- DUMITRESCU B. : Materiale culturale pentru sate în „*Cultura poporului*“ („*Scinteia tineretului*“ — 12 februarie 1957).
- * * * : Pentru cea mai bună corespondență (Pagină specială — „*Munca*“ — 12 februarie 1957).
- SOLVA I., DELEANU I. : Cîteva considerații pe marginea unor gazete studentești („*Scinteia tineretului*“ — 22 februarie 1957).
- MANU EMIL : Răsfoind presa din 1907... („*Tinărul scriitor*“ — februarie 1957).
- TURCU C. : Acum o sută de ani... (Din istoria presei românești; „*Gazeta de Moldavia*“) Texte și documente („*Iașul literar*“ — februarie 1957).
- LUPȘA GH. : Conducerea de partid a presei locale („*Lupta de clasă*“ — martie 1957).
- ȘTEFAN I. M. : Pagina științifică a ziarului „*Scinteia tineretului*“ („*Lupta de clasă*“ — martie 1957).
- * * * : „*Izvestia*“ a împlinit 40 de ani de apariție („*România liberă*“ — 14 martie 1957).
- RAUTU LEONTE : Presa — armă încercată a partidului („*Scinteia*“ — 27 martie 1957).
- LOVINESCU MARIA : „*Il Contemporaneo*“ (Săptăminal de cultură italian) „*Contemporanul*“ — 29 martie 1957).
- LUKOVET A. : Presa poloneză despre lupta împotriva revizionismului („*Scinteia*“ — 10 aprilie 1957).
- BREAZU M. : Presa contemporaneității („*Contemporanul*“ — 1 mai 1957).
- * * * : Corespondentul voluntar (articol de fond — „*România liberă*“ — 4 mai 1957).
- BONDOC AL. : De vorbă cu ziaristii sovietici („*Munca*“ — 5 mai 1957).
- * * * : Presa în luptă („*Scinteia*“ — 5 mai 1957).
- IGNAT NESTOR : Izvorul de forță al presei comuniste („*Scinteia*“ — 5 mai 1957).
- RUNCAN AGNETA, RADEL GH. : Comitetul regional de partid și ziarul său („*Scinteia*“ — 5 mai 1957).
- DĂNCIULESCU V. : Însemnare pe marginea unei culegeri de articole apărute în diferite ziare. (Despre transformarea socialistă a agriculturii din R.P. Chineză). („*România liberă*“ — 5 mai 1957).
- TABACU D. : E armă de nădejde (poezie) („*România liberă*“ — 5 mai 1957).
- INOAN VASILE : Cum i-am cunoscut pe ziaristii sovietici („*România liberă*“ — 5 mai 1957).
- POLI DANTE : Lupta presei comuniste într-o țară capitalistă („*România liberă*“ — 5 mai 1957).
- OPRESCU GH. : Corespondentul sătesc (poezie) — („*Steagul roșu*“ — 5 mai 1957).
- OARCAȘU ION : Lauda cuvîntului scris (Rolul social al ziaristicii) — („*Tribuna*“ — 5 mai 1957).
- RUCĂR EM. : Eroica tradiție a presei revoluționare de tineret („*Tinărul leninist*“ — 5 mai 1957).
- STAN VLAD : Tratarea problemelor sfaturilor populare în ziarul „*Inainte*“ („*România liberă*“ — 7 mai 1957).
- SIMION P. : Propaganda marxism-leninismului în unele ziare locale („*Scinteia*“ — 14 mai 1957).
- * * * : Pentru continua ridicare a nivelului revistei „*Probleme economice*“ („*Scinteia*“ — 8 mai 1957).
- TUDOR A., SAVA I. : Note pe marginea gazetei „*Foaia Politehnicii*“ („*Scinteia tineretului*“ — 14 mai 1957).

TRONARU ELENA, MARIAN PAUL: Despre o tratare mai completă („România liberă” — 26 mai 1957).

OPRESCU RADU: 25 de ani de la apariția revistei „Bluze albastre” („România liberă” — 16 iunie 1957).

POPESCU AL.: „Justiția nouă” și unele probleme actuale („România liberă” — 30 iulie 1957).

* * * : O sarcină de mare importanță a revistelor ideologice („Scînteia” — 2 august 1957).

Ing. CEAȘU, PODINĂ S.: Cum sînt ogîndite problemele muncilor agricole de vară în cîteva ziare regionale („România liberă” — 3 august 1957).

* * * : Corespondentul voluntar — colaborator prețios al ziarului („Scînteia” — 14 august 1957).

PAUL GH.: Să fie trași la răspundere cei ce persecută pe corespondenți! („Scînteia tineretului” — 12 septembrie 1957).

SPRIANO PAOLO: Revistele italiene (Scrisoare din Roma) — („Contemporanul” — 20 septembrie 1957).

* * * : „Caiete Critice” — revistă editată de ESPLA. Recenzie de Aurel Martin („Contemporanul” — 29 septembrie 1957).

POPESCU AL.: Tot despre revista „Studii” („România liberă” — 5 octombrie 1957).

RĂDUICĂ G., DUMITRIU A.: Relațiile romino-ruse în presa romi-

nească veche — („Căluza bibliotecarului” nr. 10/1957).

* * * : Actualitatea în revistele literare („Scînteia” — 3 noiembrie 1957).

IONESCU CRACIUN: Presa muncitorească din România despre primul stat al muncitorilor și țăranilor eliberați. (Răsfoind colecția „Socialismul” din 1921) („Steagul Roșu” — 3 noiembrie 1957).

CICALA I.: Ecoul Marii Revoluții Socialiste din Octombrie în unele ziare românești din Transilvania („Analele Institutului de Istorie a Partidului” — decembrie 1957).

VÎRGOLICI T.: Ideia de republică în presa românească din veacul trecut. — („Tînărul Scriitor” nr. 12/1957).

LITERATURĂ PENTRU LUCRĂTORII DIN PRESĂ

I. V. KUZNEȚOV: — Ziarul „Soțial-demokrat”, organul central al P.M.S.D.R., în anii primului război mondial. Editura Universității de Stat din Moscova, 1957.

Ziarul „Soțial-demokrat” ocupă unul din primele locuri în rîndurile ziarelor bolșevice din perioada dinaintea Revoluției din Octombrie. El a fost organul central al P.M.S.D.R. din februarie 1908 pînă în ianuarie 1917.

Cartea analizează în mod amănunțit conținutul și orientarea ziarului în anii primului război mondial. „Soțial-demokrat” era tribuna partidului bolșevic în problemele războiului, păcii și revoluției, demasca pe șovinistii fățiși și ascunși — centristii, lupta pentru crearea Internaționalei a III-a, pentru pregătirea muncitorilor și țăranilor din Rusia în vederea revoluției socialiste.

O deosebită atenție este acordată activității lui V. I. Lenin ca redactor al organului central al partidului și analizei lucrării de către V. I. Lenin în ziarul „Soțial-demokrat” a teoriei revoluției socialiste. În încheiere se arată importanța ziarului „Soțial-demokrat” în dezvoltarea luptei revoluționare a proletariatului din toate țările.

N. MUTOVKIN: „Soldatskaia Pravda” în Revoluția din Octombrie. Gospolizdat, 1957.

Broșura este consacrată ziarului bolșevic pe care partidul începuse să-l editeze pentru soldați în perioada de pregătire a revoluției socialiste. Primul număr al ziarului „Soldatskaia Pravda” a apărut la Petrograd la 15 (28) aprilie 1917. Pen-

tru acest număr V. I. Lenin a scris articolul „Soldații și pămîntul”. În redacția ziarului au lucrat activ M. I. Kalinin, N. I. Podvoiski, V. I. Nevski, V. A. Antonov — Ovseenko, A. F. Ilin — Jenevski.

Autorul vorbește despre marele rol al ziarului în desfășurarea propagandei revoluționare în rîndul maselor de soldați, în pregătirea lor în vederea insurecției armate. „Soldatskaia Pravda” avea o mare popularitate în rîndul soldaților și muncitorilor din Petrograd, în unitățile militare de pe front. În zilele evenimentelor din iulie, ziarul a fost suspendat, însă a continuat să apară sub titlurile „Soldat”, și „Raboci i soldat”.

După victoria Revoluției din Octombrie și pînă în martie 1918, „Soldatskaia Pravda” a apărut sub vechiul titlu, participînd activ la lupta pentru instaurarea și întărirea puterii sovietice.

A. K. BELKOV: Presa de partid sovietică în lupta pentru consolidarea și dezvoltarea continuă a societății socialiste (1937 — iunie 1941). Conferință citită la Școala superioară de partid de pe lingă C.C. al P.C.U.S. Moscova 1957.

Analizînd conținutul diferitelor organe ale presei de partid și sovietice, autorul arată cum, în perioada luptei pentru consolidarea și dezvoltarea societății socialiste, presa de partid și sovietică, înarmată cu directivele partidului, desfășura o vastă activitate pentru educarea comunistă a oamenilor muncii. Presa ogîndea pe larg avîntul în muncă al poporului sovietic, viața sa multilaterală, lupta pentru pace,

pentru întărirea continuă a puterii economice a Uniunii Sovietice, pregătirea poporului pentru apărarea activă, demasca planurile mirșave ale imperialiștilor.

PROBLEME DE ISTORIE A ZIARISTICII RUSE. Note ale Universității de Stat din Leningrad. Catedra de istorie a ziaristicii, 1957.

Culegerea este consacrată anumitor probleme insuficient studiate ale istoriei ziaristicii ruse din veacul al XIX-lea și începutul veacului al XX-lea.

În diverse articole sînt analizate: rolul lui Gogol ca publicist în lupta revistei „Literaturnaia Gazeta”, al lui Delvig împotriva ziaristicii reacționare, formarea concepției despre lume și a poziției gazetărești a lui Belinski în perioada dintre „Teleskop” și „Moskovski Nablidatel” (1836-1838), sensul politico-social al polemicii gazetărești în jurul creației lui A. N. Ostrovski.

În continuare sînt examinate pozițiile revistelor „Sovremennik” și „Otecestvennie Zapiski” în rezolvarea problemelor fundamentale ale vieții politico-sociale din Rusia. Se face de asemenea o caracterizare a aspectelor importante ale activității obștești și publicistice a lui V. G. Korolenko și A. N. Tolstoi.

În capitolul „Comunicări și materiale” sînt examinate probleme mai particulare din istoria ziaristicii din perioada prerevoluționară.

Culegerea este destinată lucrătorilor științifici, profesorilor, studenților, precum și cititorilor care se interesează de problemele ziaristicii.

„НАША ПЕЧАТЬ“

Ежемесячный журнал Союза Журналистов РНР

III год № 1 (21) — январь 1958 г.

СОДЕРЖАНИЕ

- Пьер Ламблен — Проблема репортеров
Хориа Лиман — Коллекционеры драгоценностей
Георге Влад — Малая толика моего опыта и большое желание учиться на опыте других
Акад. Ал. Граур — Место определений
Николае Деляну — Из старой республиканской печати
— Совместная декларация делегатов Союзов журналистов социалистических стран
И. Ф. и Н. Д. — О ряде материалов, вышедших в печати в связи с десятилетием Республики
Ф. Бруня-Фокс — Диалоги с отдельными читателями
Д. Мештеру — О работе некоторых многотиражек
Тр. Катинческу — О работе областного корреспондента
Инж. Сония Маркарян — Отражение вопросов сельского хозяйства газетой „Доброджа Ноуа“
Е. Браду — Как нам удалось придать газете „Вьяца Кооперацией мештвшугэрешть“ (Жизнь ремесленной кооперации) ее специфический характер
И. Феля — Иосиф Нэдежде
Фукс Симион — Газета коммунистических групп города Тыргу Муреш
С. Албу — „24 января 1908 года — красный праздник“
Рецензии: „С дороги...“ (Борис Бузилэ), „Знаристул демократ“ № 12 (Ф. Е.), „Нейе дейтче Прессе“ № 9—10 (Маряна Пырвулеску), „На лугу зеленом“... (К. Сырбу)
Из-за границы — Документация — Библиография

Редакция и администрация:

Бухарест, улица К. Доброджану-Геря № 5.

Телефон: 4.51.30 (183); 5.65.25, 6.36.39

„OUR PRESS“

Monthly of the Journalists' Union
of the Rumanian People's Republic

Third Year, No. 1 (21) — January 1958

CONTENTS

- Pierre Lamblin** : The Problem of Reporters.
H. Liman : Collectors of Precious Stones.
G. Vlad : A Bit of My Own Experience and a Great Desire to Learn from the Experience of Others.
Academician A. Graur : The Place of the Attribute.
N. Deleanu : Quotations from the Old Republican Press.
— Joint Declaration Adopted by the Delegations of the Journalists' Unions of the Socialist Countries.
I. F. & N. D. : On Some Items Published in the Press to Mark the Tenth Anniversary of the Republic.
F. Brunea-Fox : Dialogues with Some Readers.
E. Bradu : How we give the Paper „Viața Cooperăției Meșteșugărești“.
T. Catinescu : From the Activity of the Regional Correspondent.
Eng. Sonia Marcarijan : How Agricultural Questions are Treated in the Paper „Dobrogea nouă“.
D. Meșteru : On the Activity of Some Factory newspapers.
I. Felea : Iosif Nădejde.
S. Fuchs : A Paper of the Communist Groups of Tg.-Mureș.
S. Albu : „January 24, 1908 — the Red Festival“.
Reviews : „On the Road...“ (**B. Buzilă**), „The Democratic Journalist“ nr. 12 (**F.E.**), „Neue Deutsche Presse“ nr. 9—10 (**Mariana Pîrvulescu**), „On a Meadow...“ (**C. Sirbu**).
From Abroad — Reference Material — Bibliograph.

Editorial Offices and Administration:

Str. Dobrogeanu-Gherea 5, Bucharest, Rumania

Phones: 4.51.30 (ext. 183), 5.65.25 & 6.36.39.

COLEGIUL DE REDACȚIE: Const. Antip, Virgil Dănciulescu, Henri Dona, Vasile Dumitrescu, Ion Felea, Nestor Ignat, Gavril Incze, Nicolae Moraru, Marin Roban, Al. N. Trestieni, Radu Vasiliu (redactor șef)

REDACȚIA ȘI AD-ȚIA: str. C. Dobrogeanu-Gherea, 5. Telefon: 4.51.30 (int. 183), 5.65.25, 6.36.39

ABONAMENTE: anual 36 lei; pe 6 luni 18 lei. Costul unui exemplar 3 lei

Abonamentele se primesc la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

Revista se găsește de vânzare la chioșcurile difuzării presei

Tiparul executat în întreprinderea Poligrafică nr. 2. București, str. Brezoianu nr. 23—25, c. 70

IARNA ÎN CISMIGIU (Foto : A. BAUH)

P. 1985 B. C. 2

PRESA

noastră

P-49976

ANUL III

FEBRUARIE 1958

- Al. Popescu** : Articolul de propagandă în presa cotidiană. ✓
- Ion Pas** : Ziaristica și literatura.
- Mihai Beniuc** : Viața de ziarist te învață cum să te apropii de om.
- Zaharia Stancu** : Ziaristica m-a obișnuit cu scrisul zilnic.
- Al. Cornescu** : Cîteva probleme ale alcătuirii ziarului.
- Armando Rodriguez Suárez** : Un mijloc eficace pentru coexistență pașnică.
- V. Birlădeanu** : Dimensiunile prezentului și porțile viitorului.
- Al. N. Trestieni** : Pseudoreportaj despre unele aventuri ale reportajului.
- I. Băieșu** : Viața și reportajul.
- N. Holban** : Nu numai reportaje-schiță !
- Conf. univ. B. Bălțeanu** : Din trecutul de luptă al „Romîniei libere“.
- Acad. Al. Graur** : Șiruri de genitive. ✓
- I. Iacoș** : Rolul ziarului „Lupta C.F.R.“ în pregătirea mărețelor acțiuni din februarie 1933.
- T. Caranfil** : Reportaj despre ziaristii „Griviței roșii“.
- I. Felea** : Alex. V. Beldiman.
- Recenzii** : „Ziaristul democrat“ (**N. D.**); „Sovietskaia Peciati“ (**Gheorghe Barbu**); „Neue Deutsche Presse“ (**G. B.**); „Prasa Polska“ (**M. B.**); „Lupta de eliberare a poporului spaniol și solidaritatea internațională“ (**R. Deutsch**); „Un act de acuzare împotriva imperialismului“ (**Sergiu Stanciu**); Almanahul „Neuer Weg“ 1958. (**I. B.**).
- Documentare** : „Libertatea presei“ în Germania occidentală (**Helfrid Weiss**).

BIBLIOTECA
CENTRALĂ UNIVERSITĂȚII
BUCUREȘTI

2

PRESA *noastră*

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII ZIARIȘTILOR DIN R. P. R.

ANUL III

Nr. 2 (22)

FEBRUARIE 1958

ARTICOLUL DE PROPAGANDĂ ÎN PRESA COTIDIANĂ

AL. POPESCU

A DESEORI, cînd se discută despre activitatea ideologică a cutărui sau cutărui organ de presă, această activitate se reduce, în mod arbitrar, la coloanele ce se pun la dispoziția rubricii de propagandă. O asemenea delimitare este neîndoielnic nelalocul ei, deoarece ziarul comunist, în întregul lui, acționează ca un organizator, agitator și propagandist colectiv. Presa nu contribuie la educarea marxist-leninistă a maselor numai prin materialele de propagandă pe care le publică. Depășind cadrul organizatoric sau agitatoric, articolele, reportajele, schițele etc., pornind de la situații concrete dintr-o fabrică ori unitate agricolă socialistă, pot ajunge la generalizări de ordin teoretic contribuind la popularizarea ideologiei partidului. Poziția marxist-leninistă a unui organ de presă care determină ținuta, tematica, opiniile articolelor publicate, în mod mai mult sau mai puțin indirect, este un factor de educație marxist-leninistă a maselor.

În acest ansamblu, articolul de propagandă are însă un rol bine definit.

În proiectul de declarație a redacției ziarului „Iskra” și a revistei „Zaria”, întocmit în primăvara anului 1900, stabilind sarcinile presei comuniste, Lenin scria: „Cît despre repartizarea într-o revistă și ziar a temelor și

problemelor schițate de noi¹⁾ această repartizare va fi determinată exclusiv de deosebirea în ceea ce privește volumul acestor publicații, precum și de deosebirile în ceea ce privește caracterul lor: revista trebuie să fie destinată mai ales propagandei, iar ziarul mai ales agitației. Dar atît în revistă cît și în ziar trebuie să fie oglindite toate aspectele mișcării, și am vrea să subliniem în mod deosebit atitudinea noastră negativă față de planul după care ziarul muncitoresc ar urma să publice în coloanele sale exclusiv ceea ce atinge în mod direct și imediat mișcarea muncitorească spontană, predînd organului pentru intelectuali tot ce se referă la domeniul teoriei socialismului, la domeniul științei, politicii, problemelor organizării partidului etc.”²⁾

Desigur, dincolo de mijlocul secolului XX, cînd mișcarea comunistă internațională s-a ridicat pe culmi incomparabile față de anii 1900, cînd partidele comuniste au devenit partide de masă, puternice, iar în 12 țări de pe glob forța conducătoare în stat, sarcinile presei co-

1) Lenin se referă la o seamă de teme și probleme schițate în legătură cu popularizarea planului întocmit în vederea creării P.M.S.D.R.

2) V. I. Lenin, Opere, vol. 4. E.S.P.L.P., 1953, pag. 302-303.

muniste se deosebesc față de sarcinile „Îscrei“, care a constituit la vremea ei nucleul în jurul căruia s-a clădit primul partid de tip nou din lume. Partidele comuniste și muncitorești dispun astăzi de cotidiane de masă, care apar în tiraje uriașe și care se adresează nu unui cerc relativ restrâns de activiști, ci celor mai largi mase populare. Indicațiile leniniste date de mai bine de o jumătate de veac își păstrează însă deplina valabilitate. Cotidianul de masă comunist nu exclude, ci implică, publicarea cu intermitență a articolului teoretic, menit să explice atât fezele fundamentale ale marxism-leninismului cât și sarcinile concrete, actuale, ale luptei partidului, în lumina teoriei marxist-leniniste. Și aceasta inclusiv în țările printru care se enumeră și țara noastră, în care, în urma cuceririi puterii de către clasa muncitoare și a succeselor dobândite pe drumul construirii victorioase a socialismului, ideologia marxist-leninistă a devenit ideologia dominantă. Căci predominarea ideologiei marxist-leniniste nu înseamnă nicicum încetarea folosirii depline a tuturor mijloacelor pentru educarea marxist-leninistă a oamenilor muncii, pentru apărarea învățării marxist-leniniste împotriva oricăror încercări de revizuire a ei, împotriva concepțiilor reformiste și oportuniste. În lupta desfășurată în acest domeniu, presa cotidiană are sarcini de cea mai mare însemnătate, spre a-și aduce necentenit contribuția la activitatea propagandistică a partidului.

— Caracteristica principală a articolului de propagandă este fidelitatea nestrămutată față de ideologia marxist-leninistă. Orice problemă ar fi abordată, articolul de propagandă implică formulări rigurose științifice ce nu pot da loc la interpretări greșite. Propaganda marxist-leninistă și ca atare articolul de propagandă, trebuie să se distingă prin neimpăcarea cu orice concepții antimarxiste, prin combativitatea îndreptată împotriva a tot ce este străin clasei muncitoare, ideologiei partidului ei de avangardă.

În tratarea problemelor ideologice în presa noastră și în presa comunistă din alte țări se folosesc forme gazetărești variate, începând cu articolul (plasat de obicei în subsolul paginii a doua) până la notă, în care se exprimă un punct de vedere critic referitor la o anumită problemă. Alegerea formei gazetărești este în funcție de tema tratată, și în acest sens nu se pot stabili nici un fel de rețete. Principalul este ca forma gazetărească să fie propice reliefării problemelor care reprezintă cel mai mare interes actual în momentul publicării articolului.

Cred însă că orice formă s-ar folosi pentru exprimarea ideilor: articol, consultație, răspuns la întrebările cititorilor, recenzie, notă etc., trebuie să apară clar deosebirea între un articol publicat într-o revistă și un cotidian.

De unde rezultă această deosebire? În primul rând din faptul că o revistă are posibilitatea să acorde unui autor un spațiu incomparabil mai mare decât un cotidian, cât și datorită faptului că printr-un articol publicat într-un cotidian ne adresăm unui cerc de cititori mai larg, mai eterogen ca nivel de înțelegere, decât cititorii unei reviste teoretice.

Există unii autori (și din păcate unele redacții care-i publică) care în 300—400 rânduri de gazetă vor să cuprindă tot ce se referă la problema pe care o abordează. De fapt articolul, dacă vede lumina tiparului, nu este altceva decât o schiță a unui articol de revistă, nu enunță decât feze și ca atare amintește despre tot și nu explică nimic.

Desigur nu este un lucru ușor ca în 8—9 pagini bătute la mașină să dezvolti larg probleme teoretice. Totuși

aceasta este pe deplin posibil dacă vom profila articolul în așa fel, încât să se refere la un aspect — cel mai esențial — al unei probleme mari. În acest caz spațiul va permite explicarea detaliată, exemplificarea, argumentarea. În cazul în care articolul este întocmit judicios, nu va da loc la nici o vulgarizare, la nicio concesie în ceea ce privește nivelul teoretic. Ba, din contră.

Cred că atenta distincție între articolul de propagandă publicat în revistele ideologice și în presa cotidiană este una din problemele principale care trebuie să intre în preocupările celor ce lucrăm la rubricile de propagandă din presa cotidiană, altfel nu poate fi lichidată o lacună foarte des întâlnită în presa noastră. Respectiv în principiu (se pot ivi necesități când trebuie să se publice un articol amplu, chiar cu continuări în mai multe numere, care să explice toate aspectele unei mari probleme) o asemenea concepție în orientarea materialelor de propagandă, neîndoiește vom avea posibilitatea să aprofundăm o problemă pe care ținem să o abordăm, vom evita rămânerea la suprafață.

EXISTĂ TEME PERMANENTE ?

Una din problemele cele mai importante ale activității rubricilor de propagandă este justa stabilire a temelor ce se pregătesc spre publicare. În această ordine de idei o primă problemă ce se cere discutată este dacă există teme așa-zise veșnice ?

Și mă opresc în primul rând asupra acestei probleme, deoarece adeseori când se înserează în coloanele unei gazete un articol despre statul democrat-popular, despre învățătura marxist-leninistă în problema națională, despre lupta de clasă etc., în care se reamintesc tezele fundamentale ale teoriei marxist-leniniste în problemele respective, se pot auzi unele voci care contestă necesitatea publicării lor sub pretextul că problemele ar fi cunoscute și răscunoscute de cititori. Aceste păreri nu pot fi nicicum acceptate.

Fără îndoială, am ajuns în perioada în care o parte însemnată a oamenilor muncii a studiat sau studiază tezele fundamentale ale teoriei revoluționare a partidului. Aceasta nu înseamnă însă că nu mai există oameni ai muncii pe care trebuie să-i ajutăm, prin coloanele ziarelor noastre, să-și însușească această învățătură, să aprofundeze unele aspecte ale ei. În aceste condiții este o obligație de a publica articole, consultații etc., în care să fie abordate asemenea probleme. Sunt mereu actuale teme ca: prietenia noastră cu Uniunea Sovietică, relațiile de tip nou din cadrul lagărului socialist, întărirea alianței dintre clasa muncitoare și țărănimea muncitoare, rolul statului socialist în construirea socialismului etc., etc., și de aceea abordarea lor cu insistență este o necesitate, o cerință a muncii ideologice.

Tot în această ordine de idei se ridică o problemă din cele mai importante. Pentru ca eficacitatea acestor articole să fie asigurată, se cere ca de fiecare dată ele să aducă lucruri noi, să sublinieze aspecte care se cer cunoscute, în primul rând pentru a ajuta la înțelegerea politicii partidului și guvernului sau a unui aspect al situației internaționale. Realizarea acestei cerințe este condiționată de cunoașterea realităților din economie și cultură, de legarea nu arbitrară, ci organică a teoriei de practică. Legătura cu practica este o trăsătură fundamentală a propagandei marxist-leniniste. Aceasta trebuie să caracterizeze implicit și articolul de propagandă. În acest caz, articolul va veni să răspundă unei necesități concrete, așa cum este chemată să răspundă propaganda noastră în general. Să luăm de pildă două

articole apărute concomitent, pe aceeași temă, în două organe de presă, respectiv în „Scinteia” și „Steagul roșu” din București. Este vorba de articolele care comemorau împlinirea a 40 de ani de la apariția operei lui V. I. Lenin „Statul și revoluția”. În timp ce autorul articolului din „Steagul roșu” făcea de fapt un rezumat al operei, tov. I. Bercu în „Scinteia” folosea tezele operei lui Lenin pentru a demonstra actualitatea lor, pentru a combate opiniile nejuste care vor să „dilueze” dictatura proletariatului, demonstra pe baza experienței istorice și a teoriei leniniste diversitatea formelor de trecere de la capitalism la socialism. Astfel articolul din „Scinteia” demonstra concludent că o temă „veșnică” poate fi tratată într-o formă care să intereseze chiar și pe aceia care cunosc de pildă tezele fundamentale ale marxism-leninismului privitoare la stat și revoluție. Desigur aceasta nu este un exemplu unic.

Un loc important trebuie să ocupe în tematica rubricilor de propagandă articolul de economie concretă. Din păcate în presa centrală și în cea regională se publică destul de rar asemenea articole, cu toate că ele pot prileji un răspuns prompt și concret unor probleme pe care le ridică cerințele dezvoltării economiei în diferitele ei ramuri.

Care este una din explicațiile faptului că asemenea articole apar rar?

După părerea mea, principala cauză este aceea că nu în toate redacțiile se realizează o legătură permanentă între rubricile de propagandă și cele industriale și agrare. Experiența de la „România liberă” a demonstrat că o asemenea colaborare este pe deplin posibilă și poate fi deosebit de rodnică. Prin colaborarea dintre doi tovarăși, unul de la rubrica industrială și unul de la rubrica de propagandă, de pildă, a fost realizat articolul „Probleme ale îmbunătățirii sistemului de salarizare în unele întreprinderi din Cluj” care a avut ecou în întreprinderile la care se referea, a prilejuit și unele măsuri. Colaborarea au realizat-o uneori și cu tovarășii de la rubrica agrară.

Articolul de economie concretă poate fi întocmit în foarte bune condițiuni de către redactori de specialitate. Acest gen de articol nu este nicidecum apanajul celor ce lucrează la rubricile de propagandă. Din păcate, articolele de economie concretă semnate de redactori ai rubricilor agrare sau industriale sînt aproape inexistente, alît în presa centrală cit și în cea regională.

În sfîrșit, pentru ca articolul de economie concretă să fie prezent în paginile cotidiene, se impune o mai strînsă colaborare cu cercetătorii științifici din domeniul economiei. Cercetătorii Institutului de cercetări economice al Academiei R.P.R., de pildă, au făcut în ultimii ani numeroase studii monografice în întreprinderi, gospodării de stat sau colective etc. Parte din ele au și

văzut lumina tipului în volume. Aceste cercetări ca și altele ar fi putut fi valorificate și în diferite organe de presă dacă exista un contact mai strîns între redacții și cercetători. Cel puțin pentru redacțiile cu sediu, în București, folosirea colaborării cercetătorilor științifici de la Institutele Academiei este o rezervă de viitor ce poate contribui în foarte mare măsură atît la înmulțirea articolelor de economie concretă cit și la ridicarea calității lor.

În preocupările rubricilor de propagandă intră și publicarea unor materiale din domeniul istoriei, ce-și găsesc loc mai ales cu ocazia unor aniversări. Dar asupra acestora de astă dată nu ne vom opri în mod deosebit, deoarece apariția lor este de regulă asigurată. Calendarul obligă și nu permite nici o întîrziere.

ȘI DESPRE COMBATIVITATE

Una din lipsurile cele mai însemnate în activitatea cotidienele noastre (și, de ce să n-o spunem, și a revistelor ideologice), în domeniul muncii de propagandă este foarte rara publicare a unor materiale de atitudine, îndreptate împotriva unor denaturări sau interpretări greșite ale marxism-leninismului. Analiza cursurilor universitare, de pildă, este cit se poate de neglijată. În anul trecut au apărut 3 sau 4 asemenea analize în întreaga presă centrală. Ba, mai mult, s-a încetățenit metoda de a nu face analiza unui întreg curs, sau a lecțiilor predate pînă la ora redactării articolului, ci doar a unei lecții. Este o cale mai ușoară, dar nu cea mai potrivită. În acest fel se diminuează ajutorul efectiv pe care-l poate da presa catedrelor de științe sociale.

Din păcate, se scriu rar cronici la cărți ideologice care apar în număr destul de mare. Dacă unele cotidiene în domeniul literar, de pildă, creează curenți de opinie, în domeniul lucrărilor ideologice aceasta se întîmplă, să zicem, însă numai la zile mari. Nu se analizează decît întîmplător poziția ideologică sau tematica unor reviste, cu toate că aceasta ar trebui să intre în sfera de activitate a rubricilor de propagandă.

Am relevat cîteva aspecte ale activității cotidienele în domeniul muncii de propagandă, fără să cred că am epuizat întreaga problemă. Să mă ierte cei ce se cred excepții, dar munca noastră în acest domeniu mai lasă încă foarte mult de dorit și tocmai de aceea ar fi extrem de multe probleme de discutat. Dar să le lăsăm deschise pentru alți confrăți...

P. S. — La terminarea acestui articol mi-am adus aminte că ar fi bine să se pună în discuția conducerii Uniunii Ziaristilor înfiinșarea unui cerc al redactorilor rubricilor de propagandă. Părerea noastră este că sînt destule probleme de discutat și soluționate și în acest domeniu de activitate ziaristică.

SCRIITORII ȘI PRESA

In dorința de a arăta importanța pe care o prezintă colaborarea frecventă a scriitorilor în paginile ziarelor, revista „Presa noastră” a inițiat o serie de convorbiri la care invită să-și spună cuvântul toți acei scriitori al căror început în scris l-a constituit ziaristica, sau care de-a lungul activității lor literare au acordat atenția cuvenită publicisticii.

Pentru mulți dintre fruntașii scrisului din țara noastră ziaristica a constituit și constituie legătura vie, directă, cu viața și aspirațiile poporului nostru, sursă nepuizabilă pentru creația literară. Exemplul personal al participanților la discuție va servi, credem, ca îndemn tuturor scriitorilor de a participa mai activ în paginile publicațiilor noastre.

In numărul de față publicăm primele răspunsuri primite de la tovarășii ION PAS, MIHAI BENIUC și ZAHARIA STANCU.

ION PAS: Tot ce am cunoscut în munca de gazetar și-a găsit locul în paginile de literatură

Intr-o formă sau alta, întrebările revistei „Presa noastră” mi-au mai fost puse. Mi le-am pus eu însumi de-a lungul celor vreo treizeci și mai bine de ani cât am îndeplinit munca gazetărească.

Aș vrea să lămuresc din capul locului, fără a lăsa impresia prezumțiozității și ingraturității, că meseria nu a fost pentru mine determinantă în a cunoaște viața și — precum sună formularea chestionarului — a stabili „legături directe” cu poporul.

Eu — de unde veneam dacă nu din rîndurile poporului și ce cunoscusem, în împrejurările venirii mele pe lume, dacă nu viața în tot ce avea ea mai adînc, mai greu, mai plin de învățăminte?

Pînă să mă găsească la o masă de redacție și să am calitatea de redactor sau secretar, trecusem printr-o fabrică și prin trei ateliere, iar mai înainte urcasem, ajutor al părintelui meu, pe schele de binale.

Din fabrica de pe cheiul Dimboviței am venit, cînd încă nu împlinisem șaisprezece ani, la Cercul Tineretului Muncitor unde drumurile vieții mele s-au deschis și s-au netezit pentru totdeauna.

Ziarist aș putea spune că am început să fiu de pe atunci, căci mi s-a încredințat sarcina să redactez „Foaia tînarului”, gazeta de dimen-

siuni minuscule a ucenicilor organizați în Cerc, iar mai tîrziu, de pe la vreo optsprezece ani și pînă în ceasul plecării pe frontul întîiului război, am fost redactorul „Revistei Copiilor și a Tinerimii”, scoasă de Costa-Fôru.

ÎNTREBĂRILE REDACȚIEI

1. În ce măsură ziarul și munca de ziarist au constituit pentru dumneavoastră o școală scriitoricească și în ce măsură această activitate a avut urmări asupra creației dumneavoastră de mai tîrziu?

2. Există o deosebire între stilul scriitorului în articolul de presă și cel din literatură?

3. În ce măsură v-a ajutat ziaristica să stabiliți legături directe între dumneavoastră și viața de zi cu zi a poporului nostru?

Copilăria care n-a fost copilărie, traiul împletit cu-al clasei muncitoare, apartenența la mișcarea clasei muncitoare, experiența a doi ani de război care au ulcerat întîia tinerețe, a mea și-a altora ca mine, alcătuiau un capital cuprinzător de viață și creaseră în orice caz „legături directe” destul de trainice cu poporul meu pentru a nu mai avea nevoie de ajutorul gazetăriei înțeleasă ca profesiune.

Mă refer la activitatea pe care, în condițiile de viață din trecut ale mișcării și-ale presei muncitorești, am fost nevoit s-o prestez — paralel cu aceea de la „Socialismul”, de la „Lumea Nouă”, de la foile sindicale — și în redacțiile presei democratice burgheze.

Cunoașterea altor aspecte, și anume acelea ale vieții societății stăpînitore, ale minciunii și dezmățului ei, ale politicianismului corupt, ale vrăjmășiei pe care această societate o nutrea poporului meu — da, această cunoaștere mi-a fost înlesnită prin faptul prezenței și muncii în aceste redacții.

În măsura posibilităților căutam, eu și alți „profesioniști” cu aceleași convingeri sau cu orientare apropiată, să dăm expresie sentimentelor noastre de revoltă și dispreț față de strîmbătăți; căutam să introducem doleanțele asupriților, să pledăm pentru ele. Izbuteam uneori, chit că apoi ne atrăgeam reprimanda patronilor ale căror interese politice sau ne-

gustorești aveau de suferit. Eșuam alteori, dar reveneam în forme ocolite.

„Școală scriitoricească“?

Da, desigur, în sensul că ziaristica oferă puțința unui contact viu, nemijlocit cu problemele și manifestările vieții inconjurătoare.

În acest sens, munca de gazetar a venit în sprijinul activității mele pe planul literar atunci când mi-am propus să prezint aspecte ale lumii burgheze și ale turpitudinilor vieții sale politice, pe care altminteri n-aș fi fost în măsură să le cunosc.

Am fost și scriitor de articole din redacție, am fost și secretar de redacție, dar, cu deosebire la începuturile carierei, când am făcut și treabă de corector, intrau în îndatoririle mele funcțiile de reporter. Am făcut reportaj parlamentar, am cules știri politice din cluburi și de prin cafelele, am făcut reportaj judiciar la tribunal și la curțile marțiale.

Tot ce-am cunoscut a alcătuit un material care și-a găsit locul în paginile de literatură pe care le-am scris, cu deosebire în lucrarea „Zilele vieții tale“.

Pe de altă parte, condițiile istovitoare ale muncii gazetărești, așa cum era dusă în trecut, nu au fost prielnice desfășurării activității de creație literară. Aceasta nu a fost numai cazul meu, ci și al altora. Ne rămânea timp prea puțin. O realizam printre picături, cum s-ar zice, astfel că ea se resimea nu numai cantitativ, dar și calitativ.

Tovarășii mei ziarști, formați în anii puterii populare, au, luând cunoștință de felul în care munca noastră se desfășura altădată, prilejul să facă anume reflexii și îndatorirea să tragă anumite încheieri.

La fel, tovarășii mei scriitori mai tineri, ajutați, îndrumați de partid, de Uniunea lor, beneficiari ai Fondului Literar și ai Caselor de Creație.

S-a pus și se mai pune — dovadă că există în chiar chestionarul acestei publicații — problema stilului literar și a celui gazetăresc.

Dacă am spune că o pagină de literatură și un articol de ziar trebuie scrise cu aceeași grijă a stilului care să nu fie alambicat, înflorit inutil și nici șablonat, neglijent, autorul inspirându-se din același res-

pect pentru cititorul de carte care e totodată și cititor de gazetă, cred că întrebarea și-ar găsi răspunsul cu-venit.

Pe vremuri, un patron de gazetă, venal în măsura în care era și ignorant, Stelian Popescu, simțea o repulsie categorică atunci când în ziarul lui citea un articol, un reportaj, o cronică — faptul se întâmpla foarte rar — scrise într-o formă mai îngrijită sub raportul gramaticii și stilu-

ION PAS

lui: „Astea sînt floricele, neică. La mine nu merge. Gazeta mea e populară. Să se scrie cum vorbesc eu, fără abțibilduri“.

El vorbea fără abțibilduri, cu neică și cu este în loc de sînt.

MIHAI BENIUC: Viața de ziarist te învață cum să te apropii de om

1. Deși cu întreruperi, am desfășurat toată viața muncă de ziarist, începînd încă de pe băncile școlii și n-am încetat niciodată de-a mă considera un pic și ziarist. Au fost perioade în viața mea, cînd această muncă o desfășuram în primul rînd, îndeosebi înainte de izbucnirea celui de-al doilea război mondial, apoi după eliberare. Ziaristica pentru mine a

Nefericitul cu veleități scriitoricești nu făcea pureci mulți în redacția lui.

Nici în alte redacții nu erau bine văzuți redactorii sau reporterii care cumulați munca de gazetari cu aceea de scriitori, fiindcă migăleau prea mult o pagină, cheltuind un timp pe care patronul îl considera în neconcordanță cu salariul pe care li-l plătea.

A mai fost un patron, Filip, care scotea „Minerva“ — eu n-am lucrat la el căci eram pe vremea lui prea tînăr — și al cărui criteriu de plată la chenzină îl constituia greutatea brută a muncii redactorilor lui. Îi pune să-și decupeze articolele, să le vire în plic, iar el le cîntărea în palmă. „Puțin; prea puțin ași scris — mormăia; vă scad leafa; vă concediez“. Pînă cînd să constate cu stupefacție că este păcălit, a adus laude și a dăruit suplimente de salariu lui Vasile Savel, ziarist și scriitor, care i se înfățișa cu plicuri doli-dora, grele, în ele aflîndu-se păturile exemplare întregi din gazeta care apărea cu foarte multe pagini.

A existat însă — mai există și astăzi — prejudecata unor critici și recenziți literari, cu aere estetizante, care strîmbă din nas în fața unei pagini de literatură scrisă fără mof-turi, direct. „Stil gazetăresc!“ proclamă ei într-un fel care le era propriu și care li se pare distins.

Dacă despre autor au cunoștință că este sau a fost ziarist, cartea e din capul locului considerată ca una pentru care nu se găsește loc în compartimentele de farmacie ale judecății lor estetice — sau i se află unul, undeva mai jos, mai într-o parte.

fost o școală care m-a ajutat să mă țin pe drumul realismului, făcîndu-mă să studiez viața socială a oamenilor, relațiile dintre clase, raporturile internaționale. Am scris articole de fond, am ținut cronică externă, cronică culturală, am comentat faptul divers și am dus muncă redacțională, scriînd nu odată pe un colț de masă sau corectînd noaptea

materialele în tipografie. Toate acestea, firește, au avut un efect, unul pozitiv asupra scrisului meu literar, nelăsându-mă niciodată să mă în-

MIHAI BENIUC

străinez de ceea ce frământă inima oamenilor. Aceasta se simte, cred, în poezia mea. Meseria de ziarist te învață să urmărești viața, s-o studiezi și să participi la ea. Eu am participat, fiind totodată mesagerul celor năpăstuiți de clasele posedante, celor care, de pe ogoare, din fabrici sau din institute și laboratoare, li se fura rodul muncii. Am făcut aceasta nu datorită ziaristicii, ci datorită credinței mele în oamenii muncii, în steagul lor revoluționar. Dar munca de ziarist mi-a călît convingerile și trebuind să lămuresc pe alții (cu tilcuri și pe ocolite adeseori), mi-am limpezit mai bine propriul meu cuget.

2. Stilul este omul, spune o locuțiune franțuzească. În orice domeniu ai scrie, răzbește peste tot stilul tău, dacă-l ai. Nu știu în ce măsură eu am un stil nici prin ce s-ar putea defini. Dar mi-ar plăcea ca trăsătura lui fundamentală să fie claritatea și sobrietatea în expresie și în gândire, gândire pe care aș vrea-o totdeauna rațională. Cu toate acestea, în ciuda identității lor funciare, simt eu însumi deosebiri stilistice, atunci când trebuie să scriu în domenii dife-

ZAHARIA STANCU: Ziaristica m-a obișnuit cu scrisul zilnic, ceea ce e foarte important pentru un scriitor

1. Munca de ziarist a constituit pentru mine o înaltă școală scriitoricească. M-a pus zi de zi în contact cu problemele politicii interne și internaționale. M-a pus, mai ales, în contact cu toate categoriile sociale care au trăit în România de altădată. Profesiunea de ziarist, practică neîntrerupt câteva decenii, mi-a furnizat un uriaș material pe care nu l-am folosit pînă azi, ca scriitor, decît în mică măsură. Ziaristica m-a obișnuit, de asemeni, cu scrisul zilnic, ceea ce e foarte important pentru un scriitor. Nu cred în inspirație. Cred numai în rezultatul obținut, după lungi ore de trudă, la masa de lucru. În ziaristică nu aștepti... „inspirația”. Cred că nu trebuie să aștepti această zîna capricioasă nici atunci cînd scrii literatură.

2. Da, există. Articolul de ziar se scrie repede, pe fapte concrete, nu suferă aminare. Stilul ziaristului — vorbesc de adevăratul ziarist — e clar, nervos. Literatura cere altfel de fraze și, desigur, un alt limbaj, potrivit epocii descrise, personajelor, acțiunii.

rite. Altfel mi-am scris lucrările științifice (în domeniul biologiei și psihologiei) în care accentul trebuia să cadă pe expunerea simplă și fără echivoc a relațiilor cauzale dintre fenomenele cercetate și altfel scriam în presă, folosind mai multă căldură, mai mult patos, cînd, descriind obiectiv o realitate, pledam și militam direct sau indirect pentru o cauză socială; și iarăși altfel îmi scriam povestirile (puținele mele povestiri), ca să vorbesc numai de proză, atunci cînd prin imagini scoase din realitate sau întruchipate pe bază de experiență, căutam, rămînînd fidel adevărului, să cuceresc inima cititorului prin stimularea vieții sale afective și a închipuirii sale. Poate că stilul rămîne același, se schimbă numai mijloacele cu care lucrează. Exemple ar putea fi în acest sens ziaristi străluciți ca Zaharia Stancu sau Geo Bogza, cărora ușor le stabilești identitatea, fie că scriu proză literară, fie

ZAHARIA STANCU

3. Am răspuns la punctul 1.

În general cred că ziaristica ajută mult la formarea și dezvoltarea unui scriitor. Ziaristica a dărîmat „turnul de fildeș”.

că scriu articole de ziar. Numai un ziarist fără personalitate nu are stil, iar cînd îl are, nu se poate ca stilul său să nu apară în orice domeniu al scrisului și-ar pune ziaristul în funcțiune pana.

3. Viața de ziarist te obligă la contactul multilateral cu viața și te învață cum să te apropii de om. În acest sens, rămîn recunoscător ziaristicii că mi-a înfrînt timidități cu care venisem de acasă în ceea ce privește legăturile cu oamenii și că, deprîns să cercetez cu grijă viața oamenilor, să am răbdare cu ei și să mă apropii de ei cu dragoste, cu dorința de a-i ajuta. Venind din popor, viața de ziarist m-a învățat să cunosc zăvoarele inimii poporului, să-i descifrez cugetele și dorințele ce-l indemnau către o viață nouă și să-i înțeleg forțele, declanșate de clasa muncitoare, de comuniști, și orientate prin eliberarea de jugul fascist pe drumul revoluției socialiste.

CÎTEVA PROBLEME ALE ALCĂTUIRII ZIARULUI

PROBLEMA alcătuirii ziarului este una dintre cele mai spinoase din cîte avem de rezolvat în fiecare zi. Și nu degeaba, zilnic, în fața formularului de machetă, cunoaștem emoții asemănătoare emoțiilor unui elev în fața examenului. Ce alegem pentru numărul respectiv de ziar, către ce ne orientăm? Ce avem în portofoliu și ce ne mai trebuie? Nu întotdeauna este ușor să dăm răspuns acestor întrebări și nu arareori ne dăm seama că răspunsul pe care l-am dat este nesatisfăcător și o luăm de la capăt, transformînd macheta. Mai grav este că uneori nu ne dăm seama că ceea ce am realizat nu este destul de bun și ziarul apare cu unele deficiențe.

Spre ușurința discutării acestei probleme, mă voi sluji de experiența dobîndită de redacția în care am lucrat, de redacția ziarului „Romînia liberă”.

Pentru a-și îndeplini sarcinile în ansamblul muncii și luptei pentru construirea socialismului, ziarul trebuie să pătrundă în conștiința cititorilor. Nu ne poate mulțumi nici că tirajul este mare, nici că el se epuizează în întregime. Trebuie să căpătăm certitudinea că problemele ridicate de ziar sînt urmărite, că ele au ecou în rîndul cititorilor. Se știe, bunăoară, că o bună parte dintre cititorii ziarului sînt cititori grăbiți, care mai mult „fotografiază” paginile de ziar decît le citesc. Aceștia nu constituie o cantitate neglijabilă și trebuie să-i determinăm să se apropie de conținutul ziarului prin felul de a ne prezenta în fața lor. Din toate ace-

te probleme decurge — dacă vrei — o lege pentru felul cum ne alcătuiem ziarul și anume că ziarul trebuie astfel întocmit încît să cuprindă problemele construirii socialismului într-o formă interesantă, atractivă și accesibilă unor mase cît mai largi de cititori. Nu trebuie înțeles din aceasta că ne putem preocupa numai de o latură sau alta. Nu putem lua atractivul de sine stătător și să ne plasăm în coada lui. De asemenea nu ne putem lăsa conduși de accesibilitatea cu orice preț. Dar dacă punem noțiunile de „interesant”, „atractiv” și „accesibil” în slujba îndeplinirii sarcinilor ziarului în frontul luptei pentru socialism, obținem formula a cărei îndeplinire este bine s-o urmărim.

Stăruim asupra acestei probleme pentru că ea a dat și mai dă probabil adesea de furcă în cadrul redacției ziarului „Romînia liberă”. Ni se întîmplă uneori să uităm una sau alta dintre aceste trăsături. Ni se întîmplă uneori să subordonăm totul formeii de prezentare și să înregistrăm deficiențe în ce privește sarcinile noastre de fiecare zi. Dîndu-ne seama de greșeală, lunecăm la cealaltă extremitate, neglijînd necesitatea de a face un ziar care să se adreseze mereu maselor celor mai largi.

Cu toate oscilațiile despre care am vorbit, cu toate abaterile de la regulă, se poate afirma că în redacție există preocuparea pentru a îmbrăca problemele și sarcinile care stau în fața într-o formă cît mai interesantă, atră-

gătoare și accesibilă pentru o masă cît mai largă de cititori.

O altă problemă care preocupă în mod deosebit este menținerea ziarului în actualitate. Ideal ar fi ca aceeași preocupare să ducă la alcătuirea unor asemenea numere de ziar, încît despre fiecare în parte să se poată spune că nu era posibil să fi apărut în altă zi decît cea a cărei dată este imprimată pe el. Adică toate articolele, toate reportajele și toate informațiile să fie legate strîns de ziua respectivă, de sarcinile și problemele acelei zile. Dacă asemenea ziare ideale sînt greu de realizat, nu este mai puțin adevărat că nu ne aflăm nici măcar în apropierea lor, deși nu putem spune că nu luptăm pentru aceasta.

Ce ne împiedică să respectăm cu rigurozitate și în mod strict cerințele actualității? Răspunsul se referă și la unele cauze intern redacționale și la cauze externe.

În interior, redactorii și reporterii scriu articole, reportaje, informații. În mod just, secretariatul de redacție alege de obicei ceea ce este mai actual și lasă în portofoliu ceea ce rezistă. În felul acesta, portofoliul care se creează în mod planificat sau în mod automat, este compus dintr-o serie de articole, în general publicabile, dacă nu chiar bune, dar care nu se cer în mod deosebit în ziar prin actualitatea lor. Aș putea spune chiar că există redactori și reporteri care vădese o deosebită atracție pentru asemenea articole, bune oricînd, și suferă cumplit pentru faptul că ele

și găsească rar locul în ziar. Se ajunge însă la o mai mare abundență de articole perene, decît de articole de strictă actualitate, se ajunge la necesitatea chiar de a umple anumite lipsuri de articole actuale și sîntem siliți să scoatem din portofoliu cîte un articol sau reportaj, de a cărui necesitate ne îndoim cu toții, dar n-avem altul. Această problemă ține de educația gazetărească a redactorilor și reporterilor și a noastră a tuturor. Din păcate, această educație mai are încă numeroase lipsuri. Nu ne-am ridicat încă la înțelegerea a ceea ce așteaptă cititorii de la noi. Nu ne dăm încă seama destul de bine că cititorul de ziar este un om matur, cu o gândire formată, care vrea să afle, urmărind ziarul, ceea ce este nou și actual.

De altfel, abdicarea de la cerințele actualității se datorește și unei anumite concepții despre portofoliu și despre plan, care a dăinuit multă vreme în redacția noastră. Multă vreme s-a crezut că planul trebuie să prevadă cu exactitate matematică titlul, conținutul și dimensiunea unui articol care avea să fie scris cu o lună mai tîrziu. De asemenea, am crezut că portofoliul este mai bun și bogat cu cît conține mai multe materiale bune oricînd. Supraevaluîndu-se puterea de prevedere a colegiului redacțional — care făcea planul — dădeam prin plan redacției indicații de fapt nelegate de realitate, de teren, ci izvorînd din închipuirea noastră, înflorînd adesea între cei patru pereți ai biroului. Bineînțeles că, lucrînd pe baza unui asemenea plan, redacția nu se putea menține în actualitate, portofoliul umplîndu-se cu articole perene. Aceste articole constituiau rezultatul unui efort, al unei munci de creație, al efortului nostru și al creației noastre, și, deci, lua drumul paginilor de ziar, răzbuindu-se prin lipsa lor de actualitate. În ultimii ani am luat măsura de a deplasa planul de muncă al redacției spre secții, spre corespondenți, spre cei care țin mai multă legătură cu terenul. Am mărit flexibilitatea planului în raport cu ceea ce se întîmplă în fiecare zi, cu ceea ce apare nou. Am făcut de asemenea să pălească ceva din fetișul portofoliului care rămîne totuși o instituție importantă în cadrul redacției, dar ca un mijloc care ne ajută în muncă și nu ca un scop, cum l-am considerat în mod greșit multă vreme. Aceste cîteva schimbări ne-au ajutat să actualizăm într-o măsură ziarul, deși sîntem departe de a socoti că am atins nivelul pe care l-am dorit.

Sînt și unele cauze exterioare care stau în calea realizării unui ziar actual. Aceste cauze țin de înțelegerea

rostului presei de către o serie de instituții, de persoane cu care în mod firesc venim în contact și cu care trebuie să colaborăm.

Legată de actualitate este și problema reflectării noului în ziar. Și în această privință ne socotim încă deficițari, în ciuda faptului că am realizat o serie de succese în înfățișarea a ceea ce apare și se dezvoltă în patria noastră. Deficiența constă în faptul că reflectarea noului nu se face multilateral și nici continuu. Dacă de pildă, în ceea ce privește realizările noi de bunuri materiale, putem spune că într-o măsură facem un lucru pozitiv, sîntem foarte departe de a reflecta în ziar transformările în conștiința oamenilor muncii. Bunăoară, ziarul se ocupă pe larg de problemele sfaturilor populare, de sarcinile lor, de ceea ce fac bun sau rău organele locale ale puterii de stat. Dacă ar fi să caut nu de-a lungul a cîteva luni, ci de-a lungul mai multor ani articole și reportaje, care să reflecte cum s-a schimbat conștiința activistului local de stat în raport cu vechitul funcționar de prefectură sau primărie, cu siguranță n-aș găsi. N-aș găsi nici articole corespunzătoare care să reflecte noua atitudine a cetățeanului față de statul popular. Acesta este un fenomen de nedescoperire a noului, dar s-ar mai putea cita și altele înfîlțite în ziarul nostru cînd este vorba de noua conștiință ce se formează sub îndrumarea partidului.

În deficiența de actualitate se află și materialele critice. Fie că nu sezișăm la timp anumite lipsuri, fie că există o încetineală în abordarea lor imediată în ziar, cert lucru este că venim adesea cu înîrziere în combaterea lipsurilor, în ridicarea unor probleme cetățenești. Cititorii așteaptă de la ziar să fie zilnic în miezul problemelor și să răspundă în forma convenită întrebărilor pe care omul muncii și le pune. Deși sîntem convinși de acest adevăr, deși luptăm mereu pentru a înlătura această deficiență, nu putem spune că am rezolvat problema, care rămîne încă deschisă. Va trebui să stăruim mai mult în cunoașterea amănunțită a realității, a nevoilor oamenilor muncii, în găsirea unor forme mereu mai bune și mai eficace de a lupta împotriva lipsurilor care mai apar în domeniul economiei, culturii, vieții sociale. În același timp, va trebui să stăruim mai mult în educarea redactorilor și reporterilor, astfel încît ei să fie mai atenți cu problemele care se ridică, să le sezișeze și să le înregistreze mai operativ.

O problemă de o mare importanță o constituie specificul ziarului. Pentru a o putea rezolva, trebuie să ținem

seama de mai multe caracteristici și anume: sarcinile cărora avem a le face față ca organ al sfaturilor populare, sarcinile cărora avem a le face față ca ziar central și cerințele cititorilor cărora ne adresăm și ne citesc.

Ca organ al sfaturilor populare, firește, ziarul nu se poate ocupa de tot felul de probleme care apar în mod diferit în fața fiecărui sfat popular. Încercările pe care le-am făcut în acest fel în trecut, au dat greș; ele au dus la redactarea unor rubrici neinteresante. Dîndu-ne seama că, pentru a fi folositori în tratarea problemelor sfaturilor populare, trebuie să ne îndreptăm spre ceea ce este mai actual, ne-am orientat către tratarea mai stăruitoare a uneia sau a două probleme pe care le socotem mai importante la momentul dat.

Astfel, am orientat în general articolele dedicate activității sfaturilor populare în două direcții principale: ridicarea competenței sfaturilor populare în conducerea economiei locale și îmbunătățirea legăturii sfaturilor populare cu masele. Ocupîndu-ne în mod deosebit de aceste probleme am socotit că răspundem sarcinilor legate de lărgirea atribuțiilor sfaturilor populare și celor legate de combaterea birocrațismului, știut fiind că tocmai lipsa legăturii cu masele generează în cea mai mare măsură birocrațismul.

Nu pot afirma că aceste grupe mari de probleme au fost tratate totdeauna cu tăria cuvenită. Au fost perioade de articole mai formale, mai lipsite de conținut corespunzător. Dar au fost perioade — și acestea au fost și mai îndelungate și mai fructuoase — cînd ziarul a izbutit să mobilizeze în jurul problemelor ridicate discuții aprinse, discuții care s-au reflectat și în ziar, în cadrul unui larg schimb de experiență între activiștii sfaturilor populare.

Problemele sînt însă foarte complexe și nu totdeauna am izbutit să le sezișăm la timp și, mai ales, să le tratăm cum trebuie spre a fi de ajutor. În primul rînd, deficiențele țin de greutatea noastră interne, de superficialitatea sau insuficiența calificare a celor care trebuie să redacteze materialele respective. Sarcinile care stau în fața ziarului, legate de sarcinile actuale ale sfaturilor populare, sînt din ce în ce mai mari și necesită o atenție mai mare decît pînă acum. Și, dacă avem satisfacția de a constata că ziarul este citit și apreciat de majoritatea activiștilor sfaturilor populare, nu este mai puțin adevărat că trebuie realizată o continuitate mai susținută în tra-

tarea acestor probleme, o adincire mai serioasă a lor, care să ridice mai mult autoritatea ziarului în fața celor care urmăresc aceste probleme.

Ca ziar central, socotim că trebuie să reflecte în fiecare zi, pe măsura spațiului, problemele interne și externe de actualitate și în primul rând problemele economice. Din acest punct de vedere, nu vedem care sînt limitele la care s-ar putea opri ziarul, în afară, bineînțeles, de limitele create de propria noastră capacitate de a acoperi multitudinea problemelor care se ridică zilnic în țara noastră și peste hotare.

În ce privește cercurile care citesc ziarul și cărora se adresează, o experiență deja creată ne arată că trebuie să dea atenția cuvenită și problemelor ideologice-culturale și celor externe.

Pentru a rezolva problemele ideologice-culturale, ne-am asigurat cîțiva colaboratori de calitate, care și-au dobîndit prestigiu scriind în coloanele ziarului. Prezența lor regulată în ziar a făcut ca punctul lor de vedere să dobîndească autoritate, atît în lumea de specialitate cît și în masele largi ale publicului. Din păcate, pentru moment, cu rare excepții, nu s-a putut realiza încă o reflectare corespunzătoare a vieții culturale din întreaga țară. Ne-am propus însă această sarcină, am început s-o realizăm și sperăm că în viitor se va face această în condițiuni din ce în ce mai bune.

Considerăm încă nesatisfăcător, în raport cu ceea ce urmărim, modul cum se ocupă ziarul de problemele internaționale. Spațiul de care dispune pentru problemele externe este mic și acesta este un fapt obiectiv. Felul însă cum se folosește acest spațiu nu mai este un fapt obiectiv. Gospodărirea spațiului astfel încît să cuprindă maximul de material informativ, adică de fapt rezumarea inteligentă, prin eliminare a ceea ce nu este strict esențial, constituie încă un scop care trebuie atins, cu toate rezultatele pozitive dobîndite pînă acum. Există încă un anumit fetișism față de buletinul de telegrame „Agerpres“, fetișism care trebuie lichidat, dar aceasta nu se poate face decît printr-o ridicare a calificării redactorilor respectivi, astfel încît aceștia să se poată mișca liber și cu curaj în probleme.

O problemă serioasă o constituie comentariul extern. După părerea noastră, comentariul extern trebuie să apară în mod operativ, odată cu evenimentul sau cel puțin în ziua următoare și, în al doilea rînd, să aducă cititorului amănunte noi, pe care acesta nu le putea deține din relatarea in-

formativă publicată. Cu unele excepții, cerința operativității comentariilor este îndeplinită. În schimb, cea de-a doua cerință nu se realizează decît mai rar. Acest lucru se datorează și lipsei unei documentări corespunzătoare, dar mai ales unor deficiențe redacționale în folosirea chiar a documentării existente, care, oricum, oferă mai mult decît se face în mod obișnuit. Lichidarea comentariilor în care se repetă lucruri știute și răsștiute și înlocuirea lor cu comentarii care să aducă cititorului o înțelegere mai largă, mai completă a evenimentului, care să fie reluată de presa din străinătate, ridicînd și pe această cale prestigiul ziarului, constituie una din problemele pe care ne-am propus să le rezolvăm și va trebui să le rezolvăm în viitorul apropiat.

Ultima problemă de care mă voi ocupa este legată de preocuparea pentru raportul dintre conținut și forma de prezentare. Mai întîi voi preciza că, deși în redacție această problemă se discută de multă vreme, nu socotim că s-a încheiat cu oscilațiile și nesiguranța în felul cum se rezolvă în fiecare zi.

Este cunoscut faptul că, pînă acum cîțiva ani, nu dădeam atenție deosebită formei grafice de prezentare. S-ar putea presupune din aceasta că, în schimb, atenția dată conținutului era mai mare. În realitate, la înfățișarea ștersă, neatrăgătoare a ziarului, se adăugau niște articole lungi, searbăde, uneori lipsite de idei, scrise cu sîngăcie. Îmi permit să critic acel stil de a face ziarul, nu din afară, ci ca unul care pe atunci a lucrat și a contribuit din plin la scrierea și alcătuirea acelor ziare despre care mă pronunț în mod negativ. Mai trebuie să adaug că am izbutit să depășim acel stadiu; aceasta se datorează îndrumării date de partid, care ne-a atras atenția asupra necesității de a înviora ziarul, de a-l ridica la un alt nivel în ce privește conținutul și forma. De un mare ajutor ne-au fost și o serie de discuții cu un număr de zariști sovietici de la „Pravda“ și „Izvestia“, din experiența cărora am învățat că munca de alcătuire a ziarului nu este un meșteșug oarecare, deprins odată pentru totdeauna, ci un șir întreg de căutări, de încercări, de greșeli chiar uneori, fără pretenția de a găsi vreodată rețeta generală valabilă, după care să procedăm cotidian și infailibil. De asemenea, am căutat să folosim, după posibilitățile noastre, ceea ce am găsit pozitiv în tradiția presei noastre progresiste din trecut.

Pornind de la acest punct de vedere, am început să ne preocupăm de înviorarea ziarului. Ceea ce a

luat-o înainte a fost bineînțeles aspectul formal. Aspectul grafic s-a schimbat repede, paginația a devenit mai frumoasă. Din păcate însă, nefiind urmată de aceeași schimbare a conținutului, totul s-a transformat într-un fel de „șablon vioi“, cum se spune în glumă. Sezînd această rămînere în urmă, am luat măsuri de îmbunătățire a conținutului. Aspectul grafic o lua însă mereu înainte.

Deși nu cred că la ora actuală mai există în redacție redactori sau reporteri care să nu fie convingiți de necesitatea unui raport just între conținut și formă, se întîmplă adesea ca acest raport să fie încălcat, uneori cu bună știință, spre a acoperi unele deficiențe de fond, de echilibru sau de orientare. Uneori, un artificiu grafic ascunde o insuficientă gîndire asupra ansamblului ziarului, alteori el ascunde paliditatea unui articol, cel mai adesea însă artificiile grafice ascund lipsa noastră de imaginație, imposibilitatea — sperăm temporară — de a realiza ziarul la nivelul cerut.

Desigur, se ridică întrebarea cum să fie forma grafică a ziarului, pînă unde putem merge cu vioiciunea. Experiența ne-a arătat nu odată că vioiciunea și artificiile grafice pot fi folosite pînă nu intră în conflict cu claritatea. Extravaganțele, de care ne-am făcut nu odată vinovați, ne-au învățat că cititorul vrea să urmărească ziarul în liniște și că atunci cînd vrea să dezlege șarade, le caută la rubrica respectivă și nu în întregul ziar. De aceea, fără a renunța la o paginație vioaie, am părăsit extravagantele care, după părerea noastră, creau dificultăți în lectura ziarului. Fără a face din aceasta o rețetă, am ajuns la concluzia, de pildă, că rubricile ziarului trebuie să apară pe cît se poate în aceleași zile ale săptămîinii, pe aceleași pagini și, dacă e posibil, pe același loc, că, pe cît ne permite spațiul, este bine să folosim un caracter mare de literă, să variem litera spre a scoate în evidență anumite pasaje, că pentru cititorul grăbit este bine să extragem ideile principale în subtitluri, dar că, în toate acestea, este bine să nu exagerăm.

Un alt raport care ni s-a părut necesar să-l stabilim este cel între partea de comentariu a ziarului și partea de informație. Aici concluzia noastră înclină balanța spre talerul informației, în sensul că, dacă într-o zi există informație abundentă, nu trebuie în nici un caz renunțat la ea, ci este mai bine să apară un articol de comentariu mai puțin, decît ca cititorii sau numai o parte dintre cititori să fie lipsiți de o informație care-i inte-

rezează sau care le este necesară. Se știe, de pildă, că atunci când are loc un eveniment deosebit, de importanță națională sau internațională, ziarele merg pînă la a renunța total la partea de comentariu, publicind cît mai pe larg informația despre evenimentul în chestiune. Pentru a da cititorilor o cît mai bogată informație s-a început în ultimele luni publicarea unor știri comprimate la maximum, într-o rubrică specială, după cite știm, foarte urmărită de public.

Așadar, regula pe care în general o urmărim este de a da fiecărui articol forma ce-i este necesară, preocupați de vioiciunea ziarului, dar fără exagerări în această privință. De asemenea, urmărim ca modul de așezare în pagină să fie clar, spre a se putea citi fără eforturi. Această necesitate de claritate implică, bunăoară, plasarea articolelor mai grele, mai dificil de citit, într-o formă mai liniștită, care să nu-l silească pe cititor să caute urmare în alte pagini sau în aceeași pagină în cine știe ce așezare în zig-zag. Mi se pare însă că în cadrul aceluiași număr de ziar nu trebuie să abunde asemenea articole grele și lungi, că, dimpotrivă, ajunge un singur astfel de articol, completînd restul cu articole scurte, reportaje și informații.

Ca încheiere, aș vrea să împărtășesc modul de verificare a felului cum redacția izbutește sau nu să realizeze lucruri pozitive în alcătuirea ziarului. Ea folosește în această privință câteva metode, pe care nu le-a descoperit ea și nici nu le aplică numai ea singură.

În primul rînd, de o atenție deosebită se bucură acele scrisori care se referă la conținutul și forma ziarului, criticînd sau dînd sugestii. În același timp, însăși creșterea sau descreșterea numărului de scrisori constituie un barometru care ne îndeamnă să ne punem întrebări în legătură cu ce am greșit în alcătuirea ziarului din moment ce cititorii ne scriu mai puțin.

Deși cu unele neregularități, în ultimul an am ținut consfătuiri cu cititorii cel puțin odată pe lună. Am modificat însă întrucîtva modul de organizare a acestor consfătuiri față de trecut. De unde înainte făceam consfătuiri cu un număr mare de oameni,

din care o parte nici nu citeau de obicei ziarul și aveam surpriza că la consfătuirile noastre vorbeau despre alte ziare sau nu vorbeau deloc, în prezent se organizează consfătuiri cu puțini oameni, dar care citesc de obicei ziarul. Asemenea consfătuiri, care nu se mai fac pe orașe sau pe regiuni, ca înainte, ci pe unități industriale, sfaturi populare, sate, străzi etc. aduc mari foloase. Participanții vorbesc în cunoștință de cauză, despre problemele ziarului, spun ce le-a plăcut și ce nu, comunică o serie de sugestii, critică unele articole sau ziarul în ansamblul său. Observațiile, criticile și sugestiile cititorilor sînt aduse la cunoștința redacției întregi în prima ședință, cînd se discută în jurul lor și se iau măsuri. Ca o mărturie a faptului că aceste consfătuiri sînt în general privite cu seriozitate de către participanți, stă faptul că aceleași observații se primesc din diferite părți ale țării, de la oameni cu totul diferiți, dar care au ajuns, fără a ști unul de altul, la aceeași concluzie în ce privește ziarul pe care-l citesc. Din aceste consfătuiri am mai înțeles că cititorii sînt astăzi mai atașați de ziar decît oricînd în trecut, și că-l judecă cu seriozitate pentru că le aparține, pentru că a pătruns în preocupările lor de fiecare zi.

Firește, nu se poate aștepta numai păreriile cititorilor exprimate în scrisori sau în consfătuiri. Pentru aceasta se face în fiecare zi o ședință scurtă de apreciere critică a ziarului apărut și de discutare a machetei numărului viitor. Înainte vreme, aceste ședințe zilnice întruneau numai pe membrii colegiului și pe șefii secțiilor. O dată cu creșterea nivelului profesional și politic al redactorilor și reporterilor a început să se cheme toți membrii redacției, care în momentul respectiv nu au de îndeplinit altă treabă sau nu sînt plecați pe teren. În felul acesta este atras la problemele de alcătuire a ziarului un colectiv mai larg care-și spune păreriile critice și sugestiile. În același timp se lărgește și cadrul celor ce se simt responsabili, nu numai de propriul lor articol ci de ansamblul ziarului. Nu totdeauna aceste ședințe dau roade îmbelșugate. Totuși, destul de des, din aceste ședințe largi au ieșit propu-

neri valoroase, idei noi și interesante, observații judicioase sau pur și simplu puncte de vedere critice foloșitoare, care le justifică pe deplin existența în această formă.

În sfîrșit, o dată la două săptămîni, se face o ședință de analiză a ziarului apărut pe perioada respectivă, la care participă de asemenea întreaga redacție și în care se discută mai larg și prin perspectiva timpului scurs, problemele de conținut și de formă ale ziarului, echilibrul și orientarea sa, calitatea literară a articolelor apărute.

Aceste forme de control permit conducerii ziarului să sezeze mereu greșelile făptuite și să nu se culce pe cîte un succes obținut pe ici și colo. Alcătuirea în colectiv a ziarului face ca oricînd să existe cîte ceva care să aducă aminte de unele lipsuri, chiar cînd noi, cei din conducere, ne bucurăm că am obținut cine știe ce succes în ziua respectivă. Ca un făcut, tocmai în asemenea zile, se găsea cîte un reporter, care n-a deschis gura cu lunile, să remarce lipsa sau proasta calitate a uneia din rubricile de bază, cine știe ce neglijență de stil sau chiar o greșală. Contribuția aceasta a colectivului, chiar dacă nu întotdeauna dă rezultatele dorite, în general ajută la îndeplinirea sarcinilor contînd ca un control eficace și operativ.

Am expus aici cîteva din problemele care se ridică în munca de alcătuire a ziarului „România liberă“, și firește, nu le-am epuizat pe toate. Probleme legate de alcătuirea ziarului se ridică de fapt în fiecare zi altele noi și de aceea am căutat să extrag unele din cele mai generale. Ele probabil se întîlnesc și în alte redacții, în unele mai mult, în altele mai puțin, după cum a avut fiecare redacție posibilitatea să și le rezolve. Nici mijloacele pe care le-am folosit pentru remediarea unora dintre lipsuri nu sînt originale; ele desigur au constituit obiectul preocupărilor și în alte redacții. De altminteri, originalitatea cu orice preț nici n-a intrat în preocuparea noastră. Ceea ce am dorit permanent a fost să ne facem cu ziarul care ni s-a dat în grijă datoria față de partid și popor.

AL. CORNESCU

In întâmpinarea CONFERINTEI INTERNATIONALE a reporterilor

UN MIJLOC EFICACE PENTRU COEXISTENȚĂ PAȘNICĂ

ARMANDO RODRIGUEZ SUAREZ
Redactor șef al revistei „Paralelo 20”,
Mexic

IN lumea agitată și frământată a zilelor noastre, amenințată continuu de fantoma unui nou război, contribuția la menținerea păcii reprezintă o datorie de prim ordin nu numai a presei în genere, ci și a fiecărui ziarist în parte, care vrea să fie vrednic de acest titlu pe cât de nobil, pe atât de plin de răspundere.

Nu puțini sint însă editorii de ziare și reviste care denaturează acest principiu fundamental al presei, pentru a face din publicațiile lor un instrument al propagandei de război.

În această fază de gravă încordare internațională nu este lipsit de importanță faptul că pe tot globul nu există nici un popor care să nu dezaprobe războiul, care să nu lupte din răsputeri pentru menținerea păcii. Este important de știut că această dorință de pace o manifestă bărbați și femei, tineri și bătrini, fără deosebire de rasă, de credință religioasă, de convingeri politice sau situație socială.

Față de această situație, noi, ziariștii, nu putem rămâne indiferenți. Noi nu avem dreptul să uităm misiunea pașnică a profesiunii noastre, obligațiile sale nobile și de mare răspundere.

REPORTAJ ȘI REPORTERI

În misiunea pașnică a presei un rol de primă importanță îl joacă reportajul și reporterul.

Reportajul este, după cum se știe — cel puțin după părerea noastră — manifestarea cea mai perfectă a ziaristicii moderne, pentru că el cuprinde toate formele sale de expresie, pe cât de vaste, pe atât de dinamice: informația, descrierea, cronică, interviul, ancheta, critica unui fapt sau a unui eveniment. Reporterul este deci în ziaristica modernă un factor cărui îi revine funcțiunea cea mai complicată, mai perfectă și mai actuală.

În Mexic, însă, presa subapreciază în general reportajul și face discriminații de neînțeles în privința reporterilor. Se poate spune că reportajul a dispărut aproape total din presa mexicană. Reporterul este publicistul cel mai rău văzut, cel mai prost plătit și considerat ca un simplu „transmițător de știri”.

Aici trebuie căutat motivul principal pentru care presa și ziariștii din Mexic contribuie atât de puțin la dezvoltarea legăturilor și înțelegerii dintre popoarele lumii — înțelegere care e însăși cheia de boltă a existenței păcii în lume. Totuși, mulți ziariști de seamă din Mexic luptă pentru îndeplinirea acestei misiuni.

Dar cum s-ar putea înțelege popoarele între ele, dacă nu se cunosc? Și nu sint oare reporterii, prin reportajele lor, cei care pot aduce cea mai bună contribuție la înțelegerea și cunoașterea reciprocă între popoare?

În Mexic sintem mai ales, noi, reporterii, cei mai interesați ca mexicanii să-și cunoască țara cât mai bine. Cu toate acestea presa națională oferă prea puține prilejuri pentru aceasta. Astfel se explică faptul că populația din statele nordice, vecine ale Americii de Nord, cum sint Sonora, Chihuahua sau Coahuila nu cunoaște nimic din viața populației din statele sudice ale Republicii ca Chiapas, Campeche sau Yucatan. Și ceea ce susținem aici despre propria noastră țară este, într-o măsură și mai mare, valabil pentru celelalte țări ale continentului american și se remarcă și mai mult cînd este vorba de Europa, Asia sau Africa..

De aceea, în multe țări ale continentului nostru există păreri absolut greșite despre Mexic și mexicanii... fără să mai vorbim despre necunoașterea istoriei poporului mexican, a tradițiilor sale, a artei și culturii sale, a instituțiilor sale. Situația e la fel și în ceea ce privește cunoștințele mexicanilor despre țările străine.

Există, bineînțeles, mari edituri de ziare și reviste, care au la dispoziție toate mijloacele pentru buna desfășurare a activității lor și în ale căror colective de lucru activează ziariști de mare clasă. Totuși, aceste întreprinderi și acești ziariști de mare clasă realizează prea puțin pentru a întări și dezvolta legăturile prietenești și

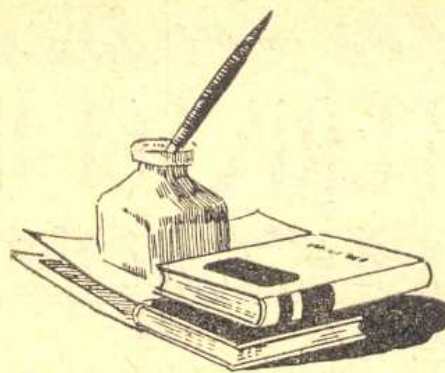
pașnice între popoare. Foarte des în-
treprinderile și ziaristii își risipesc for-
țele în a deforma adevărul faptelor și
evenimentelor, în a interpreta greșit
istoria, tradiția, cultura și arta popoa-
relor pe care le vizitează. Aceasta le-
zează principiile fundamentale ale mo-
ralei, care, după noi, trebuie să con-
stitue îndreptarul profesiei de ziarist.

O DATORIE IMEDIATĂ

Noi, ziaristii în general, dar mai
ales reporterii, care ne iubim meseria
și care sintem credincioși cerințelor
și principiilor ziaristicii de ieri, de
azi și de mâine, putem și trebuie cu
toată seriozitatea să activăm ca țările
și popoarele să ajungă la o mai bună
înțelegere, să contribuim la întărirea
și dezvoltarea relațiilor lor de pace,
înfrățind cititorului viața popoarelor
în mod obiectiv și respectând în mod
riguros adevărul. Dar pentru aceasta
se impune sprijinirea unui cât mai larg
schimb posibil de ziaristi între toate
țările. Datoria lor va fi să facă cu-
noscut poporului lor frumusețile na-
turtii, istoria, arta, cultura și știința
din țările de pe alte meridiane, relie-
fând virtuțile și caracteristicile țărilor
pe care le vor vizita. Ei vor deveni
astfel adevărați ambasadori ai priete-
niei și dragostei între popoare.

Reportajul este forma de exprimare
cea mai perfectă a ziaristicii moderne,
și în sensul acesta el constituie mij-
locul cel mai eficace pentru promova-
rea coexistenței pașnice. Pentru reali-
zarea acestei sarcini mari, nobile și
umane, nimeni nu este mai indicat
decît reporterul...

(Din „Ziaristul democrat”
nr. 1—ianuarie 1958)

CRONICA PUBLICISTICII

DIMENSIUNILE PREZENTULUI ȘI PORȚILE VIITORULUI

V. BIRLADEANU

A IZBUTI să încarci un rînd de
carte cu priveliștea unei țări
întregi, un rînd de ziar cu
întreg clocotul contemporaneității —
cu care mai demiurgică putere ar fi
putut înzestra capricioasa zeiță a
talentului pe un minuior al condeiu-
lui? Și nu sintem oare în drept noi,
ziariștii, reporterii, să ne mindrim
că unul dintre noi, cel mai mare,
mai talentat, a fost dăruit de natură
cu această vrăjitoarească putere?

Primul sentiment pe care l-am în-
cercat parcurgînd noua carte a lui
Geo Bogza, „Pagini contemporane”,
a fost tocmai acela de mîndrie. Mîndrie
pentru forța slovei scrise, pentru
capacitatea ei de a emoționa și în-
riuri.

În acest volum de 750 de pagini
este adunată munca publicistică de
după eliberarea țării a unui strălucit
rapsod al realității noastre. Deși fi-
lonul epic în aparență lipsește pro-
zei lui Bogza, ai în permanentă sen-
zația că retrăiești istoria ultimului
deceniu și jumătate din viața patriei
și a lumii. Imagini disparate, frînturi
risipite se încheagă pe un fir care
nu e altceva decît lupta poporului
nostru pentru o viață nouă, lupta po-
poarelor lumii pentru pace.

Copleșitoare în dezolarea ei funebră
este imaginea orașelor și satelor Mol-
dovei a doua zi după război. „Roșu
și negru sînt cele două culori care
izbesc din toate părțile, stăruitoare,
obsedante. Roșul mormanelor de că-
rămizi și negrul zidurilor goale, din-
colo de care nu se mai află nimic,
ca decorul gigantic al unui film de
dezastre”. Reporterul scoate din mul-
ticolora sa paletă acele culori care,
fără a îneca totul în cenușiu sfîșietor,
să sugereze cel mai expresiv adînci-
mea rănilor pricinuite de război. Tot-
odată, nici o clipă nu-i uită pe vi-
novații cumplitei nimiciri. Pe un ton
sacadat, aspru, ca o răsufare între-
ruptă de minie, Geo Bogza evocă
felul mișelesc, plin de sadism meto-
dic, în care hitleriștii au prefăcut
timp de cîteva ore în vilvătaie oră-
șelul Pașcani. În acest apocalips al
distrugerii, reporterul descoperă și
raza de lumină născătoare de spe-
ranțe și încredere în viitor: orașul
întreg se pregătește, cu mic, cu mare,
în zilele de după eliberare să în-
tîmpine trenul care aduce mașinile și
oamenii Atelierelelor C.F.R. evacuați
în timpul războiului la Turnu Seve-
rin. Reîntoarcerea muncitorimii în o-
raș este un semn de împropătare a

vieții, o chezașie de ridicare a orașului din ruine.

Este extrem de semnificativ pentru profilul scriitoricesc și gazetăresc al lui Geo Bogza faptul că la fel ca și înainte cu decenii, în primii ani de după eliberare a fost unul dintre întâii ziariști și scriitori care s-au îndreptat, la îndemnul comuniștilor, către clasa muncitoare, către unul dintre însemnatele ei detașamente — minerii — spre a le zugrăvi chipul, viața, eforturile. „Oameni și cărbuni în Valea Jiului” n-a fost doar un ciclu de reportaje ca oricare altul, scris cu talentul și forța specific bogziene, ci un adevărat manifest reportericesc.

Teribilă era mizeria în care se zbăteau minerii Văii Jiului. La condițiile de exploatare în care fuseseră ținuți decenii, se adăugase războiul care înăsprise la maximum traiul lor din totdeauna întunecat. Și totuși, clasa muncitoare din Valea Jiului, însuflețită de comuniști, începea să sporească producția de cărbune. Era conștientă că de cărbune e nevoie nu pentru a-și îmbuiba pe capitaliști, ci pentru ca țara să pășească într-o nouă eră.

Geo Bogza are o viziune de perspectivă vastă nu numai asupra virștelor geologice care au dat naștere zăcămintelor Văii, ci și asupra oamenilor care le scot la lumină. Omul în suși, profilat pe acest colosal fundal, capătă proporții de uriaș. Dar nu numai omul ca ins izolat, ci mai ales ca ființă socială, ca masă „...așa cum mișcările tectonice ale pământului au făcut cu puțință prefacerea vechilor păduri în cărbuni, pregătind din vreme materialul necesar erei noastre industriale, odată cu începutul ei frământările sociale au pregătit, prin zguduiri dramatice, masa de oameni menită să facă istoria timpurilor viitoare. Pentru că în Valea Jiului, în locuri predestinate și pline de măreție, aceste două fapte capitale s-au petrecut: cu milioane de ani în urmă s-au frământat munții și s-au ivit cărbunii, cu un mult mai mare număr de calorii, iar în ultimul secol s-au frământat oamenii și a apărut o nouă clasă socială, cu o mult mai mare forță de luptă și cu un mult mai mare patos revoluționar”.

Pagini de rară splendoare închină Bogza zilelor și faptelor mai noi ale poporului nostru, pornit neabătut pe făgașul socialismului. Dacă în proza lui Bogza realitatea a avut dintotdeauna dimensiuni cosmice (îndeosebi peisajul românesc, în „Țara de piatră”, „Cartea Oltului” și altele

alte reportaje), de astă dată, referindu-se la ziua de azi, la construcția socialistă, Bogza dimensionează realul pe măsura omului ale cărui forțe se înzecesc în lupta pentru viitor. Nu numai plămămirile naturii sînt văzute acum în vastitatea lor cosmică, ci — din ce în ce mai mult — înfăptuirile omului. Dimensiunile prezentului, în ultimele reportaje bogziene, fără a-și fi pierdut măcar un dram din gigantismul atât de specific, sînt însă umanizate, dominîte de prezența

GEO BOGZA

transformatoare a omului. În vreme ce în „Țara de piatră” omul era, în fond, o frîntură de peisaj încremeniț și sălbatic, azi el se ridică, prin frumusețea noului său contur spiritual, prin măreția realizărilor sale, de-asupra naturii pe care o stăpînește și o prefacă. „Fiecare bec aprins lângă miinile unui om în locuri care se mai aflau sub stăpînirea întunericului — cîntă rapsodul realității noastre noi — înseamnă un teritoriu ieșit din preistorie, un teritoriu evoluat și modern. Fiecare bec aprins lângă fruntea unui om, în locuri în care domnia beznei era încă deplină, înseamnă un stimulent puternic pentru creier. În locul milioaneilor de kilovați care pornesc din marile uzine în toate colțurile țării, de pe întinderea ei se ridică și se întoarce puterea, înfinit mai mare, a întregului popor chemat la o nouă viață”.

Nici nu se putea ca un gazetar și scriitor atât de legat de actualitate ca Geo Bogza să nu glorifice forța

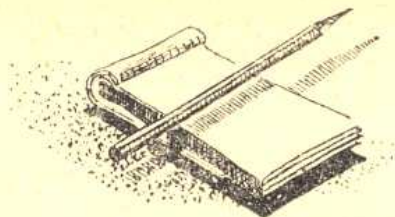
fundamentală a vremii noastre — partidul comuniștilor. Simplu articol de ziar „Profilul comuniștilor în istoria timpului nostru” are accente de imn. „...meritul comuniștilor din țara noastră este nu numai de a fi desființat societatea împărțită în clase pe pămînturile dintre Dunăre și Carpați și de a fi pus pe aceleași pămînturi bazele societății socialiste, ci și de a fi luat parte, cu toată ființa lor, la cele mai mari și hotărîtoare lupte pentru destinul întregii omeniri”.

Noul volum de „Pagini contemporane” al lui Geo Bogza este atât de închegat și compact, produce o asemenea bogăție de impresii, încît e extrem de greu să alegi din ele pe cele mai puternice, mai adinci. Aș putea oare să nu amintesc minunatele pagini despre viitor din ciclurile „Porțile măreției” și „În fața atomului”, în care sensul universal și de formidabile perspective al eforturilor contemporane de a deschide noi căi științei și tehnicii îmbracă haina celor mai frumoase imagini bogziene? Aș putea să nu mă opresc asupra paginilor străbătute de emoționantă căldură în care sînt evocate țările frățești pe care le-a vizitat ziaristul în ultimii ani — „Meridiane sovietice”, „China adorată”, „În Iugoslavia”, „Miting la Sliven”? Și oare s-ar putea trece fără o stringere de inimă peste „paginile solemne” închinare marilor figuri ale culturii universale — Whitman, Ciu Yuan, Filding, Gorki, Maiakovski?

Și totuși, vremea și spațiul nu-mi îngăduie decît o scurtă însăilare de impresii, o sugestie a ceea ce se găsește din belșug în acest viguros tablou al contemporaneității.

Pușkin spunea despre Lomonosov că a fost nu numai întemeietorul primei universități ruse, dar el însuși a însemnat o universitate pentru tinerețea setoasă de a ști din Rusia. Prin analogie, aș putea spune că pentru noi, ziaariști tineri, Geo Bogza este o adevărată și strălucită universitate a reportajului, a publicisticii militante. Aceasta nu înseamnă epigonism, folosirea mijloacelor de evocare bogziene (care, de altfel, își pierd farmecul și puterea cînd nu sînt dozate cu măiestria și maturitatea celui care le-a creat dintru început). Lecția lui Geo Bogza presupune, mai mult decît orice, contemporaneitate, prezență în actualitate, studiu atent și însuflețit de pasiune al vieții. Lecția lui Geo Bogza înseamnă, înainte de toate, entuziasm arzător pentru nou, ură față de vechi.

PSEUDOREPORTAJ DESPRE UNELE AVENTURI ALE REPORTAJULUI

AL. N. TRESTIENI

La o margine de cring, am văzut cindva, toamna, un grup de vreo 8—10 tineri, colegi de an la o școală de arte plastice, pictind — sub îndrumarea profesorului — același peisaj. Pinzele întinse pe cele opt sau zece șevalete trebuiau să în-lățișeze același colț de natură, aceiași copaci, același cer. Le-am privit pe rînd, cu atenție. Tablourile, ajunse într-o fază finală, reproduceau fidel elementele de natură ale temei date. Și totuși nu aveau de-a face cu o serie de copii ale aceluiași clișeu. Într-un tablou cerul era de un albastru adinc, sugerînd profunzimea calmă, în altul avea o nuanță sumbră, gravă, iar norul fumuriu din fund părea că se apropie tîrîș ca o mătură, adunînd pășul luminii și lăsînd în urmă o diră vînată, ca o cărare deschisă ier-nii; în altul copacul strîmb din mar-gine căpătase o ciudată umanizare, exprimînd parcă regretul pentru frun-zele galbene pe care de abia le pier-duse din ramuri; altul, în sfîrșit, a-trîngea de la bun început atenția prin jocul de lumini și umbre din prim jocul, pe fișia de pămînt de sub poala crîngului.

Fiecare a subliniat prin urmare, în felul său, cu mijloacele pe care le-a socotit mai nimerite, ceea ce l-a impresionat mai mult, ceea ce i s-a pă-rut mai semnificativ și mai demn de reținut, trecînd celelalte elemente pe un plan secundar, fără însă a le omite din ansamblul tabloului. Ceva ase-mănător se petrece, cred eu, și în do-meniul scrisului, și, îndeosebi în re-portaj.

O sută de reporteri buni, martori ai aceluiași eveniment, ar scrie o sută

de reportaje bune, fiecare însă în stilul său, diferit de celelalte, cu toate că nu s-ar abate de la temă și ar folosi un material factic comun. Fie-care din aceste reportaje ar păstra amprenta personalității autorului, ar exprima gradul său de sensibilitate și de cultură și, mai ales, calibrul talentului său.

Scriînd, să zicem, despre înființa-rea unei gospodării agricole colec-tive, un reporter ar prezenta acest proces complex insistînd asupra am-ploarei muncii condusă de organiza-ția de partid, pentru lămurirea ță-rănimii muncitoare din satul respec-tiv, asupra superiorității și avantajelor agriculturii socialist-cooperatiste; altul pornind de la aceeași idee, va desprinde și va pune pe prim plan figura unui agitator comunist și va descrie munca lui concretă dusă cu răbdare zi de zi; un altul va pune drept figură centrală a reportajului pe un țaran mijlocas, ale cărui șo-văieli au fost înlăturate treptat, ca urmare a convingerii lui de către cutare și cutare agitator etc. etc. Iată deci modalități diferite de abordare a aceluiași teme, de prezentare a ace-luiași eveniment, la care se mai a-daugă, așa cum am arătat, particu-laritățile de stil, de măiestrie, varia-bile de la un autor la altul.

Oricit de diferite sub acest aspect, reportajele apărute în presa noastră au însă și elemente comune, trăsături identice. Acestea se referă în primul rînd la poziția, atitudinea, punctul de vedere față de fenomenul sau eveni-mentul respectiv. Din ele aflî nu nu-mai cum s-au petrecut lucrurile în satul respectiv, ce greutăți s-au ivit

și cum au fost înlăturate, ci desprînzi și faptul că autorul se bucură de succesul obținut, considerîndu-l pro-priul său succes, că este pentru trans-formarea socialistă a agriculturii, pen-tru lămurirea răbdătoare a țărănimii muncitoare asupra foloaselor coope-rării, pentru atragerea ei treptată pe calea liberului consimțămînt prin ar-gumentele convingătoare pe care le oferă exemplul unităților cooperatiste mai de mult înființate. Desprînzi fap-tul că autorul militează prin scrisul său pentru înfăptuirea cooperației a-gricole, pentru că el însuși este con-vins de marile ei foloase atît pentru țaranul muncitor cît și pentru eco-nomia națională a țării. Scriînd des-pre șovăielile mijlocașului și expli-cînd cauzele acestora, pledăm nu pen-tru menținerea, ci pentru spulberarea lor, nu pentru a cînta în struna chia-burului care are tot interesul ca mij-locașul să stea nehotărît, ci ne si-tuăm de partea elementului înaintat din sat care luptă pentru triumful noului, pe poziția militantului pentru aplicarea politicii partidului nostru. Scriînd despre realizările regimului democrat-popular, noi nu le înregis-trăm fotografic, cu indiferență obiec-tivistă, ca pe niște simple lucruri în sine, ci cu un sentiment firesc, de stăpin, deoarece vedem în ele pro-priile noastre realizări, deoarece în ele este cuprinsă și părțica noastră de avuție. Deosebire de stil, de măiestrie, nu înseamnă deci și de-osebire de poziție politică și ideologică. În datele realității, noi toți, lucră-torii presei de tip nou, ne orientăm după aceeași minunată busofă a mar-xism-leninismului și ne străduim să

fiim soldați buni ai partidului, uniți în același front de luptă pentru construirea socialismului în țara noastră. Și cred că numai pornind de la această premiză trebuie să discutăm și problemele meșteșugului propriu zis.

S-a spus adesea și pe bună dreptate că în materie de reportaj nu pot exista rețete și nu se pot stabili norme universale valabile, deoarece viața nu repetă mecanic fenomenele și evenimentele, ci relevă mereu elemente noi, neîntâlnite. Și nu rareori mi-a fost dat să citesc sau să aud că la fiecare reportaj cutare reporter, talentat și cu experiență, trece prin febra debutantului. În această ordine de idei, cred că este bine să ne amintim întotdeauna de recomandările prețioase ale măștrilor genului, care ne învățau să-i pașțim — cum din păcate se mai întâmplă în cazul unor confrăți din ținara noastră generație — nu să trăim ca un visc pe trunchiul lor puternic. Să învățăm de la ei cu silință, să muncim temeinic și cu răspundere ca și ei, să studiem experiența meșteșugului lor, dar s-o preluăm prelu-crind-o în propriul nostru laborator, elaborând mult-puținul produs de care sîntem în stare printr-o metodă cît de cît originală. Aici nu pot fi adoptate patente de producție, ci fiecare trebuie să-și creeze patentul său. Deci să căutăm să fim noi înșine și ori să ne purtăm cum ne e vorba, ori să vorbim cum ne e portul. Cutare are o pălărie frumoasă, îi vine bine cu ea; una la fel ar sta ridicol pe scăfiria mea. Haina care pe el vine turnată, pe mine ar sta ponosită, ca pe un manechin. La fel e și în scris.

Am auzit între cititori reflecții de următorul soi:

— X scrie à la Ehrenburg. Nu-l citesc.

— De ce, nu-ți place cum scrie Ehrenburg?

— Cum să nu? Tocmai de aceea, prefer să-l citesc pe Ehrenburg.

Sau:

— De ce-l imită Z pe Geo Bogza? De ce nu se gîndește că, chiar sprîjinindu-se într-o cîrjă atît de bună, el va umbla tot ca un schilod?

Spre regretul meu, nu pot veni în cadrul discuției de față cu un aport actual pe linia schimbului de experiență, deoarece, de o bună bucată de vreme, natura muncii redactionale ce mi s-a încredințat m-a îndepărtat oarecum de teren. Din birou nu se pot scrie reportaje. Am rămas însă un cititor fidel și pasionat de reportaje și trag nădejde că punînd o mai bună rînduială în treburile mele curente,

voi putea reincepe să scriu. Voi beneficia deci deocamdată de toate privilegiile cititorului de azi de la noi, pentru a spune aici cite ceva din ce-mi place și ce nu-mi place în reportajele citite.

Consider bunăoară ca de foarte bun augur faptul că alături de reporterii de profesie, publică tot mai frecvent reportaje (sub forma notelor de drum din țară și de peste hotare, a însemnărilor și portretelor literare, a reportajelor-schiță etc.), în presa cotidiană și periodică, numeroși scriitori valoroși, tineri și vîrstnici. Prin lărgirea, în acest sens, a sferei autorilor, reportajul a înregistrat în presa noastră o substanțială creștere de prestigiu. Aceasta nu datorită sonorității numerelor în sine, ci unei reale ridicări calitative. Reportajele semnate de Zaharia Stancu, Eusebiu Camilar, V. Em. Galan și alții se înscriu ca modele ale genului în paginile publicațiilor noastre, caracterizîndu-se prin bogăție de idei și înaltă ținută artistică, prin forța sugestivă a imaginilor și măiestria limbii, prin puternicul lor caracter militant. Și este firesc să fie așa. Reportajul se supune doar aceluiași legi caracteristice întregii creații literare. Ca și în nuvelă, povestire, schiță, se cere și aici ca autorul să aleagă din noianul de fapte concrete ceea ce este mai semnificativ, tipic, să sintetizeze și să generalizeze, respectînd însă cu strictețe datele realității.

În această ordine de idei mi-aș îngădui să ating o problemă care este — și nu este numai de terminologie profesională — aceea a reportajului „de culoare” sau „colorat”. Destul de frecvent și astăzi, atributul „de culoare” se acordă cu generozitate multor produse reportericești care depășesc cît de cît nivelul așazisului reportaj „la zi”, sau „obișnuit”, sau „informativ”. Reportajul „de culoare” ar fi așa dar un hibrid, ceva între informație și reportajul literar propriu-zis. Cînd îl citesc îmi amintesc de acele fotografii pe care unii fotografi, în căutare de efecte ieftine, le colorează cu tuș sau acuarelă: înroșesc buzele unei femei, îngroașă cu alb un contur, aștern albastru sau galben pe un buchet de flori. Cu toată silința, fotografia rămîne tot banală, dedesubtul petei de culoare se simte cenușul. Fotografia își pierde autenticitatea de document fără ca prin aceasta să se apropie de artă. Rezultatul este ceva anost, de o artificialitate fîpătoare.

N-aș vrea să se înțeleagă de aici că aș pleda pentru clișeu fotografic, pentru stilul incolor, inodor și insipid.

Sînt pentru folosirea culorii, dar aplicată, nu cu bidineaua ci cu penelul, și numai în măsura în care este necesară. De pildă, descrierea unui răsărit sau asfințit de soare, a unui viscol, a unei ploii etc., este bine venită în reportaj, dacă respectivul fenomen al naturii are vreo legătură sau vreo răsfrîngere asupra faptului sau faptelor ce trebuie înfățișate. Altfel descrierea chiar frumoasă fiind, rămîne o lipitură inutilă, un balast.

Indeobște efortul coloristic în asemenea reportaje „de culoare” este concentrat în introducerea, el constituind un fel de nadă pentru cititor. După ce bate bine de tot în piua apa colorată pe un sferț sau o jumătate de coloană (uneori chiar mai mult), autorul schimbă brusc macazul și trece la tratarea temei respective într-un limbaj sărac și arid, ca într-un proces-verbal de constatare. Deseori, introducerea „colorată” — și uneori întregul reportaj — pare să nu aibă altă menire decît să-l informeze pe cititor cum a decurs călătoria autorului din urbea natală și pînă la punctul geografic unde trebuia să se documenteze, ce impresii a avut în decursul călătoriei etc. Reporterul devine personajul principal al propriului său reportaj și, din păcate, dacă l-am judeca după banalitățile cu care se face prezent, e de multe ori un personaj neinteresant.

Mă întreb ce rost au următoarele amănunte introductive pe care tovarășul Carol Bora le dă cititorului în reportajul „Prin Calafatul de azi”, publicat în numărul din 25 ianuarie a. c. al ziarului „Înainte”. Craiova: „Cînd am plecat din Craiova, era ora patru. Noaptea era întunecoasă, de nepătruns. Lumina din vagon, ce răzbătea prin ferestre, nu risipea beznă, ci o făcea să pară mai adîncă. Scîrțîitul roților de tren și șuieratul prelung al locomotivei tulburau din cînd în cînd liniștea nopții.

În goana mare peste cîmpurile imbrăcate în nantia albă a zăpezii, trenul se apropia de Dunăre. La orizont apare o adevărată mare de lumină... După ce s-a mai odihnit în cîteva stații, trenul intră în gara orașelului dunărean — Calafat”. După această introducere autorul pune o steluță și continuă: „Ce era înainte Calafatul? Incerc să reculeg din cunoștințe (!?!?) cu ajutorul monografiei alcătuită cu grijă de mai mulți intelectuali ai orașului...” (Și după ce se înfruptă copios din datele monografiei, autorul ne mai informează că își poartă pașii de cîteva ceasuri pe străzile Calafatului și observă o seamă de schimbări și înnoiri pentru ca după o nouă ste-

luță să se reîntoarcă la războiul din 1877 de unde pornește vijelios, în câteva fraze, de-a lungul istoriei, înăpoi, spre actualitate).

Oare dacă n-ar fi pornit din Craiova la ora 4 fix, ci, să zicem, la 7, și dacă la ora aceea n-ar fi fost întineric beznă, risca autorul să nu mai găsească orașul Calafat, sau amintita monografie? Dacă nu, de ce nu l-a scutit pe cititor de niște amănunte care nu-l interesează? Intrînd direct în subiect, simplu și firesc, ar fi făcut, în orice caz, un lucru mai meritoriu.

Un alt tip de logoree coloristică — de astă dată cu mijloace diferite de cele mai sus citate — ni-l oferă reportajul tovarășului D. Sandu, publicat la 31 ianuarie a.c. în ziarul „Munca”. În introducerea, pe aproape o jumătate de coloană, reporterul se prezintă în fața noastră ca un om muncit de grele chinuri. Un adevărat caz de conștiință. A fost anunțat că trebuie să se deplaseze la Galați și acolo...

„Înainte de plecare — povestește dinsul — mă tot frământam... Cum o să dau ochii cu tovarășul Mirea? Ce explicație să-i ofer? Mă va înțelege oare că din vina secretariatului de redacție reportajul și fotografia n-au apărut?... Pricepeți dumnea-voastră cum stau lucrurile? Tovarășul Sandu, împreună cu foto-reporterul au mai fost odată la Galați „în noiembrie anul trecut”, au cules date despre mecanicul montor Nicolae Mirea de la S.N.G. și „așa cum se mai întîmplă cîte odată — afirmă reporterul, candid — am avut ghinion”: reportajul n-a apărut... din vina secretariatului de redacție. Tot din această introducere aflăm că reporterul se simțea îndatorat față de eroul reportajului său, mai cu seamă pentru că acesta se purtase cît se poate de amabil: rămăsese după programul de muncă pentru a-l călăuzi pe șantier, îi dăduse toate lămuririle cerute etc. Și acum, culmea culmilor, trebuie să dea din nou ochii cu el tot în vederea acestui reportaj născut sub auspiciu nefaste. Așa dar iată-l în tren, spre Galați. Ajuns la destinație, „prima grijă a fost să-i telefonez. Am să-l iau mai de departe, mi-am zis, și începutul fiind făcut, treaba va merge mai ușor. Dar de la celălalt capăt al firului mi s-a răspuns: „Tovarășul Mirea lucrează în schimbul de după amiază”. Imi surîdea o idee: să-i fac o vizită acasă”.

Zis și făcut. Hai la drum, la adresa cunoscută — notată amănunțit în reportaj, ca nu cumva să se uite. Omul însă se mutase în propria lui casă,

construită cu împrumut de la stat. Deci, stînga-mprejur! și... după ce trece cu bine de jumătatea reportajului, iată-l pe reporter acasă la tovarășul Mirea. Aici răsufală ușurat. Discret și înțelegător, omul nu face nici o aluzie. Îi arată casa, îi face cunoștință cu copiii și-l invită la o mică gustare pe care, bine înțeles, n-o refuză. După care, tovarășul Sandu își părăsește eroul și două zile umblă prin Galați unde vede multe și de toate (vezi enumerarea cuprinsă în penultima parte a reportajului). Și, înșfîșit, a treia zi, a posit la șantier împreună cu tovarășul Mirea care, printre altele „Mi-a prezentat fruntași în întrecerea ce se desfășoară în cinstea alegerilor sindicale, mi-a vorbit despre unele greutăți ce mai există în aprovizionarea cu materiale a șantierului.

Seara, la plecare, cu bloc-notesul doldora de date (care, însă, probabil rămîn pentru uzul personal al tov. Sandu — n.n.) am trecut pe la comitetul de întreprindere. Am cerut președintelui să ne recomande cîțiva fruntași în producție și activiști sindicali obștești din schimbul doi pe care să-i fotografiez”.

Iar președintele l-a propus pe montorul Nicolae Mirea.

„...Și pentru prima dată în acea zi — aflăm în încheiere — amintindu-ne de întîmplarea mai veche, am roșit atît eu cît și tovarășul meu, foto-reporterul...”

Dar cînd a dat spre publicare acest așa-zis reportaj, o fi roșit oare, cît de puțin, tovarășul reporter?

Din reportaj nu aflăm mai deloc de ce merită Nicolae Mirea să fie evidențiat. Și doar pentru asta a făcut reporterul două deplasări. În schimb aflăm cu amănunțime tribulațiile tovarășului D. Sandu, peregrinările lui, care ar fi fost poate interesante dacă ar fi fost prezentate în cadrul unei ședințe de analiză a muncii redacționale, eventual ca o autocritică pentru superficialitatea documentării. Așa cum a apărut în ziar, reportajul (cred că și din pricina unei slabe exigențe a redacției) nu este folositor. Bine intenționat, desigur, reporterul a căzut victimă goanei după o formă mai originală, colorată într-un fel deosebit.

În legătură cu dozarea judicioasă a elementului de culoare în reportaj, se ridică și problema unității de stil. Stilul inegal, oscilant, dăunează reportajului, îl face plicticos și neconvincător. Citez, spre exemplu, reportajul „Nave în șantier, iarna”, apărut la 31 ianuarie a.c. în ziarul „Viață

nouă” — Galați. Autorul, tov. D. Pascu, începe cu prezentarea panoramei șantierelor navale „Viitorul” din Brăila. El compară navele aflate în construcție sau în reparație cu niște monștri antedeluvieni iar pe muncitori cu liliputanii „care l-au biruit pe Gulliver”. După această scurtă zbîrnială, fantezia autorului amorțește din ce în ce mai mult. Elementul descriptiv se limitează la o înregistrare mecanică a celor văzute, stilul devine plat. Ai impresia că scrisul este continuat de alt om. Sînt înșirate o seamă de realizări într-un limbaj arid, tehnicizant, iar evidențierea frunțașilor este făcută neconvincător, printr-un pomelnic. Oamenii aceștia nu sînt în reportaj decît niște nume, ei nu au nici un contur.

Apropiindu-se de sfîrșitul materialului, plictisit și el, se vede, de atîta platitudine, reporterul încearcă să-și invioreze reportajul printr-un alt procedeu coloristic, dialogul. Dar iată cum o face:

„Mecanic șef pe „Anghel Saligny” este tovarășul Radu N. un om deosebit de energetic (!). Imi spune că s-a revizuit complet mașina prin demontarea ei piesă cu piesă.

— S-au aflat defecțiuni? (întreabă reporterul)

— Da, (răspunde prompt interlocutorul) s-a stabilit uzura „resoartelor” de la „contra-cerc” etc., etc.

— După cîte pricep, ați cam terminat...

— Nu, acum dăm zor la montarea roților etc., etc.

— Bravo! (exclamă reporterul) Spuneți-mi cîțiva oameni buni de la mașină.

— Mecanicul Dumitru Meiroșu, fochiștii Jan Catană, Constantin Munteanu și... mai cu seamă Gheorghe Vlăduț.

— De ce „mai cu seamă”?

— Pentru că acesta este foarte inimos”.

Un asemenea dialog nu inviorează reportajul decît cel mult sub aspectul grafic, prin liniile de dialog și semnele mai abundente de punctuație. (Ca să nu mai vorbesc de faptul că el relevă un reporter grăbit care se documentează în pripă, telegrafic, mîrginindu-se, apoi, la redactare să facă o simplă transcriere a datelor brute pe care le-a notat).

Bine folosit, dialogul poate contribui substanțial la portretizarea oamenilor, la definirea unor particularități ale lor, prin limbaj, poate sublinia anumite trăsături de caracter.

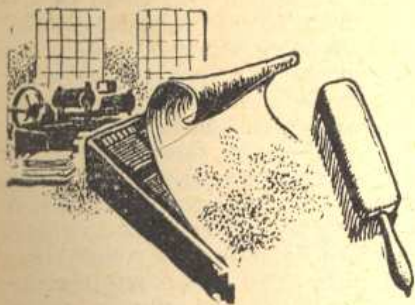
Ca și celelalte procedee coloristice, dialogul trebuie folosit însă cu măiestrie, cu simțul măsurii în virtutea cerințelor elementare ale creației literare. Pentru aceasta se cere talent, cultură și foarte multă muncă atât în documentare cât și la elaborarea textului menit a fi publicat.

Cititorul nostru este din ce în ce mai exigent. El pretinde ca ideile, adevărurile pe care i le comunică presa, observațiile pe care i le transmite, îndrumările pe care i le dă, să fie prezentate într-o formă adecvată. El nu se mulțumește cu pete coloristice puse neindeminatic ici și colo, ci cere reportaje bune, realizate cu mijloace realmente literare, după toate regulile genului. Cu unele excepții de felul celor menționate mai sus, presa noastră satisface într-o tot mai mare măsură aceste cerințe ale cititorilor săi. Ceea ce ne îndreptățește să credem că se poate face și mai mult. Pentru aceasta cred că sînt necesare:

a) O sporită exigență a redacțiilor și o mai bună distribuire a forțelor, în sensul că reporterii buni, talentați și cu mai multă experiență să fie de grevași, pe cît se poate, de alte sarcini redacționale pentru a fi folosiți în primul rînd pe linia reportajului;

b) o și mai largă antrenare a scriitorilor la scrierea de reportaje, ceea ce ar aduce un mare folos atât presei cît și frontului literar.

Cunoscînd direct, la fața locului, cele mai interesante evenimente și fenomene, pe care să le interpreteze și să le consemneze în scris cu promptitudine de cronicar, o seamă de scriitori care în prezent au slabe și cu totul întimplătoare legături de colaborare cu presa, ar trăi din plin în freamătul actualității, și-ar putea îmbogăți neconținut experiența de viață, ar putea cunoaște o vastă tipologie umană și un enorm material factual pe care l-ar putea folosi în construcția unor opere literare de mai mari proporții, depășind limitele reportajului. Și ar fi un mare câștig și pentru reportaj.

VIAȚA ȘI REPORTAJUL

I. BAIEȘU

TREC prin sat, de la un capăt la altul, cu o haită de ciini dezlănțuită în urma mea. E duminică, toată lumea stă în casă în tihnă, numai eu umblu prin sat cu cîinii după mine. Unul — cel mai al dracului — roșcat și năpirlit, mă apucă de cracul pantalonului și mi-l sfîșie. Mă uit la el și tac dîn gură. Dar cînd s-apropie din nou de mine îl pocnesc cu o servietă de zece kile în cap și-l las amețit în mijlocul drumului. Mai fac cîțiva pași și de pe prispă unei case aud o voce.

— Mă golane, îmi omori cîinele?! Unde te trezești aici?

Mă întorc. Un flăcău de doi metri, cu o față roșie, zburlit, se îndreaptă spre mine cu un citireag în mînă. Hait, cu asta o să am de furcă! Nu mă las însă nici eu, mă împieptoșez spre el.

— Da' tu de ce nu-ți legi cîinele? Ce, ești la stîna aici? Să-mi coși imediat pantalonul că altfel chem mihiția.

Mă privește lung și-și dă seama că nu are de-a face cu un fitecine.

— Ți-a rupt pantalonul?

— Păi! Nu vezi?

Intrăm înăuntru. Trebuie să-mi coasă pantalonul, altfel fac scandal. Mai ales că sînt și amărît din cauza altor necazuri.

Cînd mă sui pe prispă o altă jigodie mirie, gata să-mi sară-n piept.

— Mai ai mulți, dom-le?

— Mai am un cățelandru.

— Să-ți trăiască.

Inăuntru, în odaie, stă în fața focului o femeie tină, cu păr castaniu și cu ochi căprui și triști. Se uită la mine speriată și nedumerită. Bărbatul îi poruncește scurt:

— Coase-i pantalonul!

Femeia bagă un fir de ață albă în ac (pantalonii sînt negri, dar e bine și-așa) și ingenuche în fața mea. Asta nu-mi convine.

— N-aveți cumva o altă pereche să mă schimb ca să-i scot pe ăștia?

Imi dă o pereche de pantaloni în care intru pînă la gît. Mi-ar fi ajuns pentru un costum întreg. Femeia începe să coasă. Îi atrag atenția că e o oarecare diferență între culoarea aței și a pantalonilor.

— Nu-i nimic — mă liniștește ea. După ce termin, vopsesc ața cu niște vin.

Pe urmă tace. Bărbatul mă privește suspicios, de sus pînă jos. Eu tușesc. Pe masă, între celelalte facinuri, tronează o cană cu vin barosană. Vinul are o culoare de te furnică pînă în fundul stomacului.

— De unde ești? mă întreabă el privindu-mă insistent.

— De la București.

— Aha. Și cu ce ocazie...

— Mă duc pînă-aici la niște neamuri.

Umple două pahare cu vin și mă servește și pe mine. Îl beau pînă la fund.

— Ți-era sete?

— Grozav.

Imi mai dă unul. Mă îmbie și cu mîncare. Nu. Nu mi-e foame. Dar vinul e teribil.

— Te-ai speriat de cîine?

— Nu. M-a mai mușcat unul acum o săptămînă.

Femeia coase înainte. (Noi îi dăm cu vinul. Bem și tăcem). Din cînd în cînd ne privește pe furie. Pare cuprinsă de o tristețe mai veche. Bărbatul e și el încrunțat, din cînd în cînd o privește cu niște ochi întunecați. (Imi dau seama că aici se întîmplă ceva). Clatină din cap, oftează și bea pahar după pahar.

Femeia a terminat pantalonii. Mă îmbrac cu ei. În clipa aceea cîinii din curte încep să latre. Aud o căruță. Femeia tresare și începe să se îmbrace cu mișcări care par a nu fi ale ei. Trebuie să izbuenească în plîns dintr-o clipă într-alta.

Intră în odaie un om de vreo cincizeci de ani, înalt și spătos, cu muștați subțiri și cafenii. Și el e încrunțat.

— Hai, ești gata? o întreabă pe fată.

— Da.

De-abia atunci observ o ladă, niște legături cu plăpumi, perini, carpete și preșuri pe care bătrînul le ia în spinare și le aruncă în căruță. La urmă ia împreună cu fata lada, unul de-o parte și celălalt de alta. Flăcăul nu se mișcă de la masă. Îi urmărește absent, sorbind din pahar. Bătrînul se mai întoarce odată și-i spune scurt:

— Să nu te mai prind de-acuma prin bătătura mea!

Și pleacă. Rămânem numai noi amândoi, tăcând. Mă ridic și dau să plec și eu. Mă oprește, apucându-mă strins de mână.

— Stai, nu pleca.

Am rămas. Era pe la prânz când venisem. N-am plecat nici când s-a înserat, nici la miezul nopții, ci a doua zi. Dar am aflat toată povestea.

Gheorghe Duducu se însurase cu Florica, fata lui Ion Toader, abia de două luni. Gheorghe o iubitise pe fată (mi-a mărturisit asta cu ochii sticlind de sinceritate) ca un nebun.

— Dom-le, eram mort după ea.

Florica era colectivistă, om de frunte, a fost dusă și pe la București la un congres. Gheorghe nu era însă în colectivă. Asta însă nu conta. Intr-o noapte, Gheorghe a luat-o pe fată și-a „fugit” cu ea. A dus-o la el acasă. Ion Toader n-a zis nimic. Dacă copiii se iubesc, treaba lor, să fie fericiți. După câteva săptămâni au venit neamurile pe la Gheorghe. „Tu nu vezi pe cine ai luat? O săracie. N-are nimic. Toată aveau lor e în colectivă. Nu fii prost. Cere-i lui tat-su să-ți dea partea ei de pământ. Dacă nu-ți dă, las-o. Să vezi cum scoate el pământul”.

Gheorghe așa a făcut. I-a spus lui socru-său:

— Eu în colectivă nu mă înscriu. Eu vreau pământul fetii să-l muncim singuri.

Ion Toader a scrișnit din dinți.

— Acuma spui asta? De unde să-ți dau pământ?

— Treaba matală. Ieși din colectivă că doar o singură fată ai.

— Eu să ies din colectivă ca să-ți dau ție pământul?! Să-ți fie rușine! Păi de ce să ies, mă, că eu sînt mai bogat decît cinci ca tine. Ai tu ce-am eu în casă?

Gheorghe însă vroia pământul. Dacă nu...

Din cauza asta s-au despărțit. Ion Toader și-a luat fata înapoi acasă. Gheorghe stă cu capul între palme și mă întrebă:

— Ce zici, am făcut bine?

— Hm. Dacă-ai făcut bine? Asta o să vezi tu. Vreau să te întreb câteva lucruri: tu o iubești pe Florica?

— O iubesc.

— Și dacă nu-ți dă pământul o mai iei înapoi?

— Nu. Acuma știe tot satul și pe urmă mă fac de rîs.

— Bine. Eu am plecat.

— Stai aici. Dacă pleci, asmut cîinii pe tine.

— Bine. Ō să-mi coși pantalonii.

Am rămas și am vorbit pînă la ziuă. Ne-am despărțit prieteni deși ne-am certat tot timpul.

— Cum te cheamă, măi frate, poate nu ne mai întîlnim niciodată.

— Băieșu. Lasă c-o să mai auzim noi unul de altul.

Cînd am venit în București am scris un reportaj: „Dragoste sau pămînt?”.

Am luat ziarul în care a apărut, l-am pus într-un plic și i l-am trimis lui Gheorghe. Peste două săptămîni am primit o scrisoare de la el.

„Vasăzică d-ăștia mi-ai fost! Dacă mai vii vreodată pe-aici o să avem de-a face amîndoi”.

Nu m-am mai dus curînd prin satul lui. Nu că mi-era frică de el. Am avut treburi prin alte părți. Peste un an de zile m-am dus însă pe-acolo. Aproape că uitasem de povestea lui. Mi-am amintit însă cînd am intrat pe poarta gospodăriei colective și l-am întrebat pe președinte:

— Ce-i cu Gheorghe Duducu?

— Ce să fie, nu-i nimic. Muncește. E la brigada doua.

Seara, după ce mi-am terminat treburile m-am dus la el acasă. M-am apărut singur de ciini cu o jordine și-am dat buzna în odaie. Gheorghe era tot singur. Cîtea o carte. Cînd m-a văzut a rămas înlemnit.

— Ce faci, citești? l-am întrebat firesc. Unde-i nevasta?

— La spital. Naște.

— Să-ți trăiască. Ești bun de cinste.

S-a dus repede și a scos o cană de vin.

— Ei, cum a rămas cu pămîntul? îl riceii eu, zîmbind.

— Crezi că din cauza articolului m-am înscris?

— Patcă eu zic că de asta?

— Știi ce-am pățit, domnule?

— Ce?

— Am primit 98 de scrisori. Nouăzeci și opt! Din toată țara, de la tineri, băieți, fete, militari, bătrîni, pionieri. Unii mă beșteleau, alții mă rugau, unul mi-a trimis o carte, un roman, „Ion”. Le-am citit pe toate de două, de trei ori. Le păstrez și acuma. Ce-nseamnă oamenii, măi frate, filozofează el și rămîne gînditor.

După un timp îi vine o idee.

— Dă-mi un sfat. Cum să fac eu să aflu toți oameniiăștia care-i situația acuma? Să le scriu la toți 98?

— Las-că scriu eu în ziar și află ei.

Anexă:

Evident, la început am avut de gînd să scriu un material de experiență din activitatea mea de reporter, dar mi-am adus aminte de povestea asta. Pornînd de la ea aș putea face o teorie despre documentare și influența reportajului asupra oamenilor pe încă vreo 4—5 pagini, dar renunț. N-are rost

NU NUMAI REPORTAJE-SCHIȚĂ!

N. HOLBAN

EXISTA unii ziariști care socotesc că reporterul este un fel de scriitor în devenire, un om care trebuie să se documenteze multe zile și — dacă el se „respectă” — trebuie să dea cel mult două reportaje pe lună! Și aceste reportaje trebuie să o cupe cel puțin o treime de pagină de ziar!

Tovarășul Gheorghe Vlad a publicat în „Presa noastră” (nr. 1 din Ianuarie 1958) un material interesant din care se pot desprinde multe lucruri folositoare. Sînt de acord cu tovarășul Gheorghe Vlad pînă la un anumit punct: pînă acolo unde el, vorbind despre experiența sa de ziarist care se ocupă cu reportajele-schiță (așa cum singur le intitulează) face cîteva

reflecții și asupra reportajului informativ. Vorbînd despre faptul că un reporter, în afara unor cifre pe care trebuie să le culeagă este dator să stea de vorbă și cu oamenii, spune: „În definitiv, ce am nevoie să mă apropiez de oameni cînd cîteva cifre și nume de frunțași sau codași îmi sînt deajuns? În acest caz putem realiza cel mult un mediocru reportaj informativ, de care presa noastră, din păcate, nu duce lipsă” (sublinierea noastră). Dar cu aceasta, tov. Gheorghe Vlad se pare că nu și-a spus pe deplin cuvîntul asupra acestui gen de reportaj. În încheierea articolului de care vorbeam, tov. Vlad, plin de bună voință, socotește necesar să mai adauge următoarele: „Desigur, ați observat că am

vorbim numai despre problemele reportajului literar la ale cărui fapte descrise nu am asistat, ci mi s-a povestit despre ele. Aceasta este, după mine, reportajul-schiță. *Cit privește reportajul operativ, la zi, a cărui acțiune se desfășoară chiar sub ochii noștri, socotesc că nu ridică probleme chiar atât de grele ca în cazul primului, cu condiția ca reporterul să fie, cum s-ar zice, numai ochi și urechi.* (sublinierea noastră). Este limpede, nu? Merită să vorbim numai despre reportajul-schiță; celelalte genuri ale reportajului sînt, pare-se, minore și un reporter cît de cît serios n-are de ce să se ocupe mai îndeaproape de ele. Pentru oarecare eventualitate, tovarășul Gheorghe Vlad, ca un tovarăș încercat în problemele reportajului-schiță, socotește necesar să adauge că un reportaj operativ — dacă ai „ochi și urechi” — se poate scrie cu multă ușurință!

Așa să fie oare? Este drept, în zierele noastre — printre care și ziarul la care scriu — mai apar reportaje șterse, neinteresante, în care se vede cît de colo că cel care le-a scris n-a pus suflet în ele, ci numai meșlesug. *Dar acest lucru este valabil nu numai pentru reportajul de informație ci și pentru reportajul-schiță!* Cu alte cuvinte, ochii și urechile sînt necesare pentru orice fel de reportaj, să stai de vorbă cu oamenii este absolut necesar pentru orice gen de reportaj; dar — și aceasta mi se pare că este cel mai important lucru în reportaj — trebuie să vorbești despre faptele cele mai interesante, cele mai noi; cînd te apuci să scrii reportajul, să fii mai puțin preocupat de genul gazetăresc în care se va încadra materialul tău și mai mult preocupat ca acest material să fie un *reportaj*.

În urmă cu vreun an, întorcîndu-mă de la Bicaz, am scris o serie de reportaje pentru ziar! Ținînd seama de faptul că eu mai fusesem pe șantierele hidrocentralei, că la redacție tovarășii mă socoteau „specialist” în Bicaz, pentru a nu dezminți această reputație — cu care, ca să spun drept, mă mîndream în ascuns — m-am străduit ca materialul să fie scris așa cum puteam eu mai bine. Se pare că reușisem: reportajele au plăcut, s-a vorbit despre ele pozitiv și în constătuirile de producție. Dar iată că, după cîteva zile discutînd cu un prieten din redacție, dintr-una în alta, acesta mă întrebă: „Trebuie să fie interesant la Bicaz acum cînd lucrările se pare că se află în toi. Spune-mi, ce e nou pe șantier?”. Am rămas nițeluș buimăcit. — „Cum adică, ce e nou?” —

„Adică, în ce stadiu se află lucrările, în ce măsură sînt mai avansate azi decît au fost ieri, cînd se termină o serie de obiective...”

Sînt convins că prietenul meu n-a avut deloc intenția să fie răutăcios. În ceea ce mă privește însă, multe zile nu mi-am găsit liniștea. Am recitit reportajele pe care le scrisesem despre Bicaz: se vorbea despre oameni, despre fapte, despre viață... dar, într-adevăr, ce era nou la Bicaz — aceasta o știau probabil numai muncitorii de acolo și — eventual — reporterul care a fost pe teren. Dar cititorii ziarului n-o puteau afla din reportajele mele...

Aceasta a fost pentru mine o lecție bună. Am priceput mai limpede că *reportajul, indiferent ce spațiu ar ocupa în ziar, indiferent de genul gazetăresc în care s-ar încadra, pentru a-și merita numele trebuie neapărat să vorbească nu numai despre lucrurile cele mai actuală, cele mai arzătoare, dar trebuie să dea posibilitate cititorului să-și facă o părere de ansamblu asupra unei probleme sau alteia, să vadă progresul înfăptuit într-un domeniu sau altul, într-o perioadă de timp sau alta.*

În redacția noastră, în ultimele luni am discutat mult asupra problemei reportajului. Și în cele din urmă am socotit necesar să revizuiem o seamă de păreri pe care le aveam mai înainte asupra muncii pe care trebuie să o desfășoare reporterii ziarului, în primul rînd cei din secția informații. În această secție lucrează o serie de reporteri talentați, cum ar fi de pildă Sandu Dumitru, Gheorghe Pantazi... Și acestora le place desigur să scrie reportaje-schiță. Și trebuie să spun că, după părerea mea, nu numai că le place, dar se și pricep să scrie astfel. Dar ei au pus mai presus de ambiția lor personală interesele ziarului, ei au înțeles că a fi reporter înseamnă mai mult decît a face un reportaj-schiță de calitate: ei aduc ziarului și informații și reportaje de informații. Ce s-a întîmplat? *La cite-*

va luni numai după ce redacția noastră a consimțit ca unii dintre reporterii săi cei mai buni să se ocupe și cu acest gen de reportaj — pe care unii îl socotesc se vede o soră săracă — reporterii nu numai că aduc ziarului, în multe cazuri, reportaje de informație interesante, dar ei înșiși își dau seama că atunci cînd este vorba să scrie un reportaj de mai lungă respirație, îl fac mult mai ușor decît îl făceau înainte.

★

Desigur și în redacția noastră mai există tovarășii care pot să nu fie întru totul de acord cu părerile pe care le-am expus aici.

Mai sînt unii tovarășii care socotesc că reporterul care pleacă în regiunea Stalin bunăoară, trebuie să găsească musai cameră la hotelul „Aro”, să-și stabilească în oraș un fel de sediu central, iar de acolo să plece în diferite direcții în regiune. După o săptămînă sau 10 zile, ei se întorc la redacție cu un reportaj. Este oare acesta reporter? După părerea mea, nu! *Un reporter trebuie să aducă ziarului informații și reportaje de informații.* Aceasta este în primul rînd sarcina lui. În felul acesta ziarul care apare zilnic se deosebește de o altă publicație.

Mai sînt, desigur și în redacția noastră, tovarășii care socotesc că — pentru a scrie aspecte de la un miting sau o demonstrație cum ar fi aceea de la 23 August de pildă — trebuie neapărat să aibă asigurat un loc în tribună. Ei scriu îndeobște cite un cursiv, uneori chiar interesant. Dar mi se pare că niciodată n-a scris un reporter — pe care-l cunosc bine — niște aspecte mai interesante decît acelea de la demonstrația de 23 August din anul trecut, atunci cînd — rămînînd fără permis de tribună — s-a plimbat pur și simplu pe stradă, alături de demonstrații!

★

Discuția pe care a inițiat-o „Presa noastră” în problemele reportajului o socotesc mai mult decît bine venită. Ar fi de dorit ca această discuție să antreneze nu numai reporterii, nu numai pe zariștii de la diverse publicații ci și pe cititorii noștri. Ar fi bine ca „Presa noastră” să apeleze în general mai des la părerile cititorilor care lucrează în cele mai diverse domenii de activitate. Dintr-o asemenea discuție, noi, zariștii, nu vom avea decît de cîștigat.

Intr-o serie de articole publicate în „România liberă” este demascată poziția profascistă ocupată de I. Maniu și D. Brătianu.

„Cu cine merg ei? Cu Antonescu și Hitler sau cu lupta poporului român și a Națiunilor Unite?” — întreabă ziarul (nr. 6, 15 septembrie 1943), iar la începutul anului 1944 avertizează că „poporul va trage la răspundere pe toți acei conducători, care... îi ajută pe Hitler și pe Antonescu să distrugă țara”. (nr. 1, din an. II, 28 ianuarie 1944).

Ziarul ducea o campanie sistematică pentru mobilizarea maselor largi în sprijinul deținuților politici, dezvăluia opiniei publice masacrele barbare și teroarea practicate de regimul fascist. În primul număr din anul 1944 erau înfierate arestarea grupului de patrioți în frunte cu dr. Petru Groza, M. Magheru și alții și condamnările pronunțate de tribunalul fascist în procesul unui grup de 55 patrioți, din care 5 erau condamnați la moarte (printre care 4 femei) și 23 la muncă silnică pe viață.

Comentind într-un alt număr procesul intentat grupului de patrioți în frunte cu M. Magheru, ziarul arăta că I. Maniu, fiind citat ca martor al apărării, a refuzat să se prezinte la tribunal sub pretext „că nu poate aștepta pe săli să-i vină rindul ca martor”, (nr. 2, an. II, 22 martie 1944), argument pe care nu l-a invocat atunci când fusese martor al apărării în procesul agentului Gestapoului și șefului organizației fasciste „Garda de fier”, Corneliu Codreanu.

Când în martie 1944 conducătorii partidelor burghezo-moșierești, înspăimântați de înaintarea vijelioasă a Armatei Sovietice, care se apropia de granițele țării noastre, au trimis, în înțelegere cu regimul antonescian, pe Barbu Știrbey la Cairo pentru a obține trimiterea de trupe anglo-americane în România în scopul de-a menține orânduirea capitalistă, ziarul „România liberă” arăta că iluziile cultivate în popor în legătură cu această plecare sînt complet nejustificate, ea necontribuind la încetarea războiului antisovietic.

„Ieșirea din război se poate face... — sublinia ziarul — numai împotriva lui Antonescu prin răsturnarea lui prin forță” (nr. 2, an. II).

La întărirea luptei antihitleriste și pregătirea acțiunii pentru doborîrea dictaturii antonesciene a contribuit în mod hotărîtor faptul că în aprilie 1944 cadrele de bază ale P.C.R., în înțelegere cu tovarășii din închisori și lagăre, în frunte cu tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej, au înlăturat grupul

dușmănos condus de Ștefan Foriș, furișat în conducerea partidului.

Această acțiune a întărit rîndurile partidului și unitatea sa, i-a ridicat capacitatea de luptă și i-a dat posibilitatea să pornească cu și mai multă hotărîre, mai organizat la desfășurarea luptei împotriva cotropitorilor naziști.

România Liberă!

ANUL II
Nr. 8
28 Iulie 1944
ZIAR PATRIOTIC

LUPTA CONTRA RĂZBOIULUI HITLERIST ȘI PENTRU PACE

Poporul român a fost înșălat, lăsat în voia lui, de către slugăvornicul său nemiștor — Ion Antonescu, în cel mai nedre, și înădăritesc război al imperialismului german. Au trecut trei ani de când armata română varsă râuri de sânge și este nimicită, împinșă pentru cauză străină, nedre și păcătoasă și pierdută a nemștorilor.

De trei ani, poporul român este în via de război, când în nemștorii săi se vede că nu are nici o șansă de izbăvire, căci instrumentul de război, brațul lui Hitler, are vrea să obțină să stăpîneasă și sublinia, popoarele libere din Europa și pe cele mai libere și muncitoare popoare — popoarele sovietice.

Nu după îndrăznețurile dintr-un război se arată armatele germane și române în câmpul de luptă. În ziua de azi, în câmpul nostru, trădătorii Antonescu nu au înțeles încă că mai continuă să se războieze războiul pierdut al lui Hitler — căci înțelesul și obiectul războiului german îl înșală, de fapt, chiar în prețul „războiului” lui Hitler și a războiului lui Antonescu, și la a poartă în încheiere cu Națiunile Unite și Germania să poată încheia pacea salvându-se astfel de la catastrofa.

După evenimentele petrecute în Germania, trezirea organizației de gențeră și organizarea de asociare a lui Hitler ca rezultat din al îndrăznețurilor născute din războiul german pe toate fronturile de luptă, astăzi nu mai poate să existe nici un singur român care să nu susțină politica criminală a „demștorilor” politici care a dat complotul „Lăscuț”.

A merge, mai departe alături și în cărușile cu Hitler înșămna — mergem direct spre prăbușire, să mergem la înșing și să știm și înșing, pe care astăzi să îl o semnălează generalii germani, în șirul poporului german.

„Căci nu există armate și nici popor german nu vor să se simțind și să moară de dragul dăruirii Hitler. Ei vor să moară Hitler și elva în criminală, care a abătut toate neputerile și ira de moarte a lui Hitler și a Germaniei hitleriste.”

Poporul german și-a mai rămas din armata germană și să trăsese, vor să salveze statul german de la prăbușirea lui.

Nici pentru poporul român nu există alt drum de salvare, decât:

doborîrea cîlei trădătoare a Antonescuilor dela cărma țării.

Încucirea ei cu un guvern patriotic național de salvare a țării.

ruperea oricărui legătură cu Germania hitleristă, atât militară cât și politică și economică.

Încheierea păcii cu Națiunile Unite, alungarea hoardelor hitleriste din țară.

De aceea se impune ca toate categoriile de cetățeni, — dela student până la omul — țărani și muncitori, mîl meseriași, comercianți, funcționari și intelectuali, soldați și ofițeri, toți cei ce simt și gîndesc româneste, să se unească — căci unirea face puterea — și să se încadreze în lupta activă patriotică națională de salvare a țării.

Războiul nu încetează singur, el trebuie omșit!

Ei, ca trebuie cucerită prin luptă activă a întregului popor.

ROMÂNII! Încetați și sprijiniți prin toate mijloacele muncă patriotică națională pentru salvarea țării. Pentru România liberă, demorțată și independentă!

Sub conducerea partidului ia dezvoltare lupta de partizani, se trece la crearea și organizarea formațiunilor patriotice de luptă. Partidul intensifică pregătirea politică a doborîrii regimului fascist.

În această privință un factor de mare importanță era crearea Frontului Unic Muncitoresc, întrucît realizarea unității de acțiune a clasei muncitoare era o condiție indispensabilă pentru îndeplinirea rolului ei conducător în lupta întregului popor.

După o luptă continuă dusă de P.C.R., a fost creat la 1 mai 1944

Frontul Unic Muncitoresc între partidul comunist și partidul social-democrat și a fost răspîndit manifestul F.U.M., adresat „Către întreaga clasă muncitoare! Către poporul român!” Acest manifest, care chema în numele clasei muncitoare la unirea tuturor claselor și păturilor sociale, a tuturor partidelor și organizațiilor în lupta pentru răsturnarea regimului fascist, izgonirea cotropitorilor și întoarcerea armelor împotriva Germaniei hitleriste a fost publicat în întregime și în „România liberă” (nr. 4, an. II, 26 mai 1944).

Lupta pe care o duceau comitetele de front unic în întreprinderile din București (la C.F.R., Malaxa, Ford-Romina etc.) era bogat relatată în coloanele ziarului. În numărul din 28 iulie 1944 în ziar a fost publicată chemarea din iulie 1944 a F.U.M., „Către întreaga clasă muncitoare! Către masele largi populare”, în care se îmbinau armonios cerințele economice ale clasei muncitoare cu sarcinile generale politice ale întregului nostru popor.

„Pacea pe care întreaga națiune o dorește, trebuie cucerită prin lupta poporului, care trebuie să ia în propriile sale mîini soarta sa...” (Nr. 8, an. II, 28 iulie 1944).

După multe pertractări, partidele burghezo-moșierești au acceptat propunerea P.C.R. de a se forma blocul național democrat, sperînd să inducă în eroare masele populare asupra adevăratelor lor intenții de a păstra regimul reacționar din țară.

În numărul 9 din 10 august 1944 al ziarului „România liberă”, pe lângă declarația de la 20 iunie 1944 despre formarea blocului, a fost publicat un articol în care se spunea:

„Blocul partidelor nu-și poate pierde vremea așteptînd ca guvernul Antonescu să fie cîștigat cauzei naționale... Blocul partidelor trebuie să lupte peste capul guvernului, împotriva guvernului, adresîndu-se direct nației și chemînd-o la rezistență și luptă”.

La 23 August 1944 s-a terminat existența ilegală a ziarului. În primul număr legal, ziarul chema pe cetățenii Capitalei să se încadreze în lupta pe care gărzile patriotice înarmate și unitățile armatei române o duceau pentru consolidarea insurecției populare armate, organizate și conduse de P.C.R. la 23 August 1944, în condițiile favorabile create de înaintarea glorioaselor Armate Sovietice.

O nouă viață începe pentru „România liberă”.

ȘIRURI DE GENITIVE

Acad. AL. GRAUR

ÎN vorbire, ca și în scriere, esențialul este să comunicăm în mod clar și precis ideile noastre. Dar alături de aceasta, se cere să dăm atenție și unor elemente estetice (chiar când nu avem pretenția de a fi scriitori). Am învățat cu toții unele reguli simple, de exemplu că e bine să evităm repetarea cuvintelor (afară de cazul când repetiția are ea însăși un scop stilistic). Există însă și cazuri ceva mai subtile, care nu se găsesc în mod curent în îndreptările stilistice. Astfel e recomandabil să nu înșirăm una după alta două sau mai multe părți de vorbire la forme gramaticale identice, în așa fel încât fiecare să fie subordonată celei precedente. De pildă nu e elegant să avem alăturate două infinitive, ca în exemplul următor:

Am o ură neîmpăcată pe toți francezii, cu limba lor cu tot, pe care n-o mai pot auzi vorbi (L.N. Tolstoi, *Război și pace*. Editura Cartea Rusă, 1955, vol. III, p. 88).

Desigur aici impresia rea este provocată și de alt element, anume de faptul că nu se zice pe românește *aud vorbi*. Dar în rîndurile care urmează îmi propun să discut un caz special de repetare, și anume acela al acumulării de genitive, care se găsește destul de des în publicațiile noastre actuale.

...prefectul palatului împăratului francezilor (același volum, p. 170).

Din punctul de vedere al conținutului, nu avem nimic de re-

proșat acestei fraze, dar formal ea nu ne poate da satisfacție.

... a vorbit despre principalele sarcini care stau în fața comunistilor, referindu-se în special asupra *necesității înarmării membrilor* de partid cu cele mai importante probleme ale politicii externe și interne ale partidului. („*Drapelul roșu*“ Timișoara, 26 decembrie 1957, p. 2, col. 7).

Aici redactorul și-a complicat singur sarcina, căci nu-l obliga nimeni să scrie, greșit, *referindu-se asupra necesității*, când putea scrie, corect, *referindu-se la necesitatea*, și atunci ar fi avut un genitiv mai puțin (Trebuie să mai semnalez și că membrii de partid nu pot fi înarmați cu *probleme*, ci numai cu teorii, cu idei, cu cunoștințe etc.).

Efectul supărător sporește dacă, pe lângă o avalanșă de genitive care depind unul de altul, mai avem în aceeași frază și alte numeroase genitive:

... au reușit să obțină succese remarcabile pe calea *creșterii producției de țitei, reducerii prețului de cost al acestuia și îmbunătățirii calității sortimentelor de țitei*. („*Steagul Nostru*“, Tg. Jiu, 30 decembrie 1957, p. 2, col. 1).

Există cel puțin două mijloace de a întrerupe șirul genitivelor: 1. transformarea unui atribut în propoziție atributivă sau în participiu conjunct; 2. introducerea unui adjectiv acordat cu unul din substantivele la genitiv sau a unui atribut cu propoziție; deoarece adjectivul postpus nu are de obicei o for-

mă specială pentru genitiv, ci aceeași formă ca la nominativ, intervenția adjectivului ne dă impresia că șirul genitivelor a fost întrerupt. De exemplu: *hai-na fiului mezin al vecinului*. De asemenea, introducerea unui atribut cu propoziție ne obligă să începem genitivul următor cu articolul al (*conținutul de idei al romanului*), ceea ce întrerupe seria monotonă a cuvintelor de același fel. Iată un exemplu de tipul întâi:

Problemele remunerării muncii *depusă de membrii brigăzii parcului nostru...* (Același ziar, același număr, p. 2, col. 3).

Nu vreau să susțin că fraza, așa cum apare în ziar, este impecabilă (mai ales că ar trebui *muncii depuse și nu muncii depusă*), dar, în orice caz, a ieșit mult mai acceptabilă decât dacă s-ar fi scris *problemele remunerării muncii membrilor brigăzii parcului*. Iată și exemple de tipul al doilea:

... aplecat asupra hărții *albastre* a reliefului fundului Mării Sargaselor (G.B. Adamov, *Taina celor două oceane*, Editura Tineretului, 1957, p. 165).

Fără îndoială că nici așa fraza nu este satisfăcătoare, pentru că tot ne rămîn patru genitive unul după altul la sfîrșitul ei. Traducătorul ar fi trebuit să ia asupra lui introducerea unei ușoare modificări, folosindu-se și de celălalt procedeu; el ar fi putut scrie, de exemplu, *asupra hărții albastre care prezenta fundul Mării Sargaselor*, sau ceva similar.

Intilnim însă și exprimări mult mai defectuoase pe care nici un procedeu formal nu e în stare să le repare, ci ar fi nevoie de o restructurare a gândirii înseși:

El a atras atenția Adunării Generale asupra faptului că este inadmisibilă tergiversarea rezolvării problemei restabilirii drepturilor legitime ale R.P. Chineze la O.N.U. (telegramă „Agerpres“ din 22 februarie 1957 publicată în „Scînteia tineretului“ din 23 februarie 1957).

Desigur, avem intercalat adjectivul *legitime*, dar aceasta nu scutește pe cititor de patru substantive în genitiv, unul după altul. (Ar mai fi de adăugat că întreaga frază, tradusă, nu are aspect românesc, și, pe de altă parte, că a *tergiversa* nu e verb tranzitiv, prin urmare nu e corect spus *tergiversarea rezolvării*; dar de ce ne ferim oare de cuvîntul românesc *a trăgăni*?). Iată însă și un exemplu mai complicat încă:

Numai pentru faptul că organizația sindicală nu manifestă perseverență, nu impune cu hotărîre ca problemele îmbunătățirii tehnicii securității și respectării regulilor de protecția muncii să stea în centrul atenției conducerii uzinei, a inginerilor, maistrilor, a tuturor muncitorilor... („Munca“, 26 februarie, 1957, p. 2, col. 3).

În primul moment, am fost convins că autorul acestor rînduri a acumulat cu intenție toate aceste genitive, vrînd poate să bată un record. Dar mi-am schimbat gîndul cînd mi-am dat seama că, dacă ar fi vrut, ar fi putut merge și mai departe, scriînd de exemplu problemele respectării regulilor protecției muncii. (Vreau să mai semnalez numai că e greșit scris *regulilor de protecția muncii*, și trebuie de *protecție a muncii*).

O FIGURĂ
LUMINOASĂ
A MIȘCĂRII
COMUNISTE
FRANCEZE

MARCEL
CACHIN

ERA în ziua de 4 septembrie 1949. La Vincennes, lângă Paris, se adunaseră peste un milion de francezi ca să aducă un omagiu fierbinte, pentru marea luptă dusă în apărarea păcii, marelui partid al clasei muncitoare franceze — partidul comunist — ziarului său l'Humanité, nestorului presei comuniste, Marcel Cachin.

În fața uriașei adunări, Marcel Cachin a stigmatizat pe așifătorii la război, a chemat poporul francez să se pronunțe printr-un vot masiv pentru apărarea păcii. Cînd s-au auzit cuvintele rostite de bătrînul luptător: „Poporul Franței nu va lupta niciodată împotriva Uniunii Sovietice“, uralele se succedau în valuri pînă departe de tot, dincolo de hotarele orașului.

Atunci, în 1949, se împlineau 31 de ani de cînd fruntașul partidului comunist francez, Marcel Cachin, conducea ziarul pe care muncitorul francez îl răsfață cu diminutivul: l'Huma.

Marcel Cachin a intrat în redacția ziarului l'Humanité în 1912. El a simțit o profundă durere cînd marele luptător pentru pace, Jean Jaurès, a fost asasinat de o unealtă a clicii războinice.

Marcel Cachin era un luptător plin de curaj, cu vaste cunoștințe ideologice și politice. Era combativ în scris, necruțător cu dușmanii. Avea

un stil clar, convingător. Căutînd în permanență să fie înțeles de marile mase populare, Marcel Cachin avea un stil personal în scris, exprimîndu-și ideile într-o formă elegantă. Dacă el căuta să fie înțeles de orice om al muncii, nu înțelegea prin aceasta să renunțe la conținutul de idei al articolelor sale, ci urmărirea continuu să ridice pe cititorii ziarului la înțelegerea marii lupte pe care o duce partidul comunist francez pentru pace și socialism.

Timp de o jumătate de veac Marcel Cachin a scris articole înflăcărâte în ziarul său drag l'Humanité. Pentru statornicia sa de o viață pe baricada luptei împotriva exploatării capitaliste și a imperialismului înrobitor de popoare, oamenii muncii din Franța, clasa muncitoare din întreaga lume, au simțit o adîncă durere la vestea morții conducătorului lor drag.

În ziua de 12 februarie 1958 a dispărut un mare fiu al Franței, a dispărut un conducător de seamă al partidului comunist francez, un contemporan al lui Jean Jaurès, Anatole France, Jules Guesde, Henri Barbusse, Romain Rolland, Paul Vaillant-Couturier, Gabriel Péri! Dispăruse din mijlocul combatanților cu condeiul pentru pace și socialism primul ziarist al Franței.

stat la dispoziție doar 3 (nr. 1, 4, 5), aflate în biblioteca Institutului de istorie a partidului. Răsfoind paginile ziarului se poate constata străduința redactorilor săi de a se conforma programului stabilit în articolul „Cuvînt înainte”. În nr. 1 al ziarului se află un articol care informează pe cititori asupra conferinței muncitorilor și funcționarilor de la C.F.R. (este vorba de conferința din martie 1932) și asupra sarcinilor trasate de această conferință, în vederea organizării muncitorilor ceferiști și adoptării celor mai indicate metode de luptă.

În articol se sublinia faptul că conferința a apreciat ca pozitivă activitatea unor sindicate din București, Galați, etc., care au creat comitete de acțiune în vederea mobilizării muncitorilor la luptă, împotriva exploataării, împotriva terorii, pentru condiții omeneste de viață. Articolul evidenția felul în care conferința a luat atitudine lăntirăzboinică, demascînd caracterul imperialist al războiului din Extremul Orient și politica guvernărilor romîni de pregătire febrilă a războiului contra Uniunii Sovietice.

În vederea mobilizării maselor la luptă împotriva exploataării și pentru demascarea metodelor celor mai brutale și teroriste folosite de Direcția C.F.R., ziarul „Lupta C.F.R.” publica, în fiecare număr, articole care oglindeau starea de lucruri din țară. Articolele ca: „Frontul Muncii”, „Groaznică exploatare și teroare de la atelierele C.F.R.”, „Concedierile lucrătorilor de la atelierele C.F.R. Apohida-Cluj”, „Burghezia anunță mii de concedieri la C.F.R.” etc. oglindeau tocmai această stare. În aceste articole era redată viața de mizerie pe care o îndurau muncitorii de la atelierele C.F.R. din București, Cluj, Iași, Galați, Brașov, Dej, Pașcani, Tr. Severin, Oradea etc., devenită și mai de nesuportat alături datorită brutalității inginerilor și maiștrilor, care pentru cea mai neînsemnată chestiune băteau pe muncitori, cit și datorită amenziilor și altor măsuri nedrepte. Faptele vorbeau despre acțiunile de protest ale muncitorilor ceferiști din Oradea, față de reținerile samavolnice din salarii. Energiele demonstrațiilor ale muncitorilor orădeni în fața direcției C.F.R. s-au dovedit a fi singurul argument menit să înfrîngă împotriva capitalistei. Articolul, trăgînd concluzii asupra faptelor expuse, arăta că lupta muncitorilor „trebuie lărgită de la revendicări imediate la cele generale și de la lupta parțială la o luptă generală”.

Ziarul se ocupă și de lupta muncitorilor ceferiști din Galați, care au arătat prin acțiuni hotărîte felul în care, pe baza unui front unic, au reușit să-și impună revendicările lor. În articolul „Demonstrația muncitorilor din atelierele C.F.R. Galați” din nr. 4 al ziarului „Lupta C.F.R.”, se arată că, în urma unei puternice demonstrații muncitorești, „Direcția (este vorba de Direcția C.F.R. — n. a.) a fost silită ca să stea de vorbă cu ceferiștii din Galați și a trebuit nu numai să satisfacă revendicările puse dar a trebuit să recunoască delegația și sindicatul ceferist din Galați” (sublinierea noastră). Acest fapt este deosebit de semnificativ pentru înțelegerea obiectivului luptei muncitorilor din întreaga țară în acel timp, întrucît la Galați sindicatul era format pe baza frontului unic; aceasta prin alungarea elementelor reformiste și trădătoare de la conducerea sindicatului. Situația sindicatului ceferist gălățean pe linia indicațiilor P.C.R. referitoare la realizarea frontului unic de luptă, a atras de altfel după sine excluderea acestui sindicat din Uniunea C.F.R. condusă de social-democrați de dreapta.

Combătînd elementele șovăelnice și reformiste, care cereau să se urmeze de către muncitori calea tratativelor, a reformelor — cale care în realitate nu aducea nici un rezultat pozitiv pentru aceștia — „Lupta C.F.R.” arăta că „nu prin delegațiuni, prin tratativele bonzilor ci numai prin acțiuni hotărîte de masă (sublinierea noastră) putem salva pîinea care a mai rămas... cucerind revendicările noastre”. Aceasta fiind calea adevărată de luptă, — calea acțiunilor hotărîte de masă, — muncitorii ceferiști din principalele centre ca: București, Iași, Galați, etc., s-au declarat de acord cu îndemnul de mai sus și au trecut la alegerea comitetelor de acțiune, care erau menite să organizeze o serie de lupte locale, pentru obținerea revendicărilor imediate. „Lupta C.F.R.” a fost organul care populariza metodele cele mai eficace de luptă, contribuind în mod efectiv la mobilizarea tuturor ceferiștilor la acțiuni deschise.

În articolul „Situația politică și muncitorimea” ziarul demasca în fața muncitorilor esența reacționară și dușmănoasă a politicii guvernărilor țării. După ce se arată că noul guvern venit la putere (Vaida-Mihailache), a recurs la noi concedieri, la noi scăderi de salarii, la jefuirea muncitorilor și țăranilor săraci și mijlocași, a micilor industriași și comercianți, și a micilor funcționari și pensionari, articolul scoate în evidență și faptul că guvernul trecuse la intensificarea pregătirilor de război. Înfațișînd metodele de exploatare și jefuire a poporului român, folosite de burghezie, articolul chema totodată masele la organizare, arătînd că numai „luptînd uniți în organizații de clasă (muncitorii — n. n.) vor putea lega acțiunea pentru revendicările lor de zi cu zi, cu revendicările generale, adică cu lupta pentru doborîrea întregului regim capitalist de foamete, teroare și război”.

Un loc important în paginile gazetei îl ocupa pregătirea muncitorilor pentru congresul general al ceferiștilor programat pentru septembrie 1932. În articolul „Congresul general al muncitorilor și micilor funcționari de la C.F.R.” publicat în numărul din 31 august 1932, ziarul „Lupta C.F.R.” arăta realizările obținute de muncitori pe linia organizării lor, a creării comitetelor de acțiune alese pe baza frontului unic de jos și întărirea poziției sindicale roșii în sindicatele în care nu se reușise să se creeze comitete de acțiune.

Pentru ca acțiunea să fie cit mai unitară trebuia să se aleagă în toate sindicatele o conducere revoluționară care să reprezinte cu adevărat pe muncitori. În vederea pregătirii congresului, la 23—24 aprilie 1932 a avut loc conferința delegaților muncitorilor și micilor funcționari de la C.F.R. Cu această ocazie, printre altele, s-a arătat că congresul „va avea

menirea de a pune capăt tuturor trădărilor, alungind pe toți trădătorii din fruntea mișcării ceferiste". Unitatea organizatorică a muncitorilor C.F.R. avea să fie făcută în vederea dezlănțuirii unor acțiuni generale de luptă. În articolul referitor la aceste probleme se spunea: „Pregătiți-vă de congres. Țineți întruniri, discutați nevoile voastre. Alegeți comitete de acțiune în fiecare secție și luptați contra concedierilor, contra scăderii salariilor, pregătind lupta generală pe întreaga țară pentru revendicările generale”.

Publicarea ordinii de zi a congresului în ziarul „Lupta C.F.R.” ne arată preocupările sale pentru a da posibilitatea muncitorilor din întreaga țară să se pregătească din timp în vederea congresului. Ordinea de zi provizorie a congresului cuprindea: 1. Situația economică și politică; situația maselor de la C.F.R. și sarcinile mișcării ceferiste; 2. Realizarea frontului unic și pregătirea acțiunilor; 3. Organizarea; 4. Alegerea noului Comitet al Uniunii; 5. Tineretul C.F.R.; 6. Diverse.

După cum se vede, problemele ce urmau să fie luate în discuție aveau o greutate specifică deosebit de mare, fapt care ducea la necesitatea aprofundării lor din timp. O importanță însemnată pentru pregătirea congresului a avut-o și publicarea în ziarul „Lupta C.F.R.” a apelului C.C. de Acțiune „Către toți muncitorii și micii funcționari de la C.F.R.”. Apelul dezvăluia starea de mizerie în care fusese adusă muncitorimea ceferistă prin aplicarea celor două curbe de sacrificiu, scăderea prețului la lucrul în acord, scumpirea vieții, pregătirile de război etc. Apelul combatea tendința acelor elemente care căutau să spargă frontul unic al muncitorilor ceferiști și chema masele de muncitori să se pregătească în vederea congresului, care urma să fie „un congres de front unic, pentru a pregăti lupta comună contra valului de scumpețe, pentru recucerirea drepturilor pierdute, a tuturor revendicărilor și contra războiului ce se pregătește contra Uniunii Sovietice”.

În fața acestor pregătiri intense pentru congres, care trebuia să fie un congres al unității, al luptei necruțătoare împotriva exploatații capitaliste și al luptei contra tuturor trădătorilor muncitorilor ceferiști, Uniunea C.F.R., situându-se pe poziții contrare intereselor muncitorilor, a sabotat convocarea congresului, aminându-l mereu, cu scopul vădit de a găsi „mijloacele” pentru excluderea

unor sindicate din Uniunea C.F.R. și anume a sindicatelor din Cluj, Galați, pentru că „aceste sindicate — ne relatează ziarul — au alungat pe trădătorii din fruntea lor și au luat inițiativa lărgirii frontului unic”. Tot din aceste motive sindicatul din Iași a fost dizolvat de către Uniunea C.F.R.

Până la urmă un congres al ceferiștilor din întreaga țară, în forma dorită, nu a avut loc. Ziarul „Lupta

C.F.R.” publică un articol în care analizează dezbaterile conferinței delegaților C.F.R., de la Galați din 10—11 septembrie 1932, care, prin forța împrejurărilor, luase locul congresului. Aceasta, printre altele, datorită faptului că Uniunea C.F.R. nu făcuse pregătirile organizatorice necesare și datorită faptului că o serie de localități nu trimiseseră delegați la data și locul stabilit pentru congres. Conferința — după cum arată „Lupta C.F.R.” — a dezbătut problemele ce frământau muncitorimea, discutând totodată și metodele de luptă. La conferință s-au manifestat și tendințe șovăelnice, care cereau abandonarea căii revoluționare de luptă. Unii delegați au cerut schimbarea titlului ziarului „Lupta C.F.R.” în „Mișcarea C.F.R.”, întrucât acest din urmă titlu părea mai puțin revoluționar. De asemenea, unul dintre delegați a cerut chiar, în scopuri dușmănoase, alegerea unui nou Comitet Central de Acțiune, care să pregă-

tească congresul, deși mai exista unul. Aceasta ar fi însemnat, după cum spunea ziarul „Lupta C.F.R.”, „o spargere a frontului unic de jos și o lovitură dată mișcării revoluționare”.

Discuții vehemente s-au purtat și asupra metodelor de luptă. Unii delegați au cerut să se urmeze calea tratativelor, a așteptărilor nesfârșite și a înțelegerii cu Direcția C.F.R.

Luând cuvântul, tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej a demascat această tendință dușmănoasă dăunătoare muncitorimii, arătând că obținerea revendicărilor muncitorești și recunoașterea delegaților muncitorilor se va face nu prin compromisuri, ci „prin luptă; atunci când fabrica stă, roțile nu se mai învârtesc și muncitorii ies să demonstreze în fața administrației pentru recuștigarea revendicărilor și de abia atunci știe „Domnul Ministru” că în fața lui stă forța și adevărații reprezentanți ai muncitorilor aleși de ei, apărați de ei prin luptă”.

După cum se poate vedea, din cele de mai sus, atitudinea adoptată de „Lupta C.F.R.” față de conferința din septembrie a rămas aceeași atitudine de luptă pe linia intereselor muncitorimii pe care ziarul o adoptase și înainte de conferință. În felul acesta ziarul răspindea cuvântul partidului în mijlocul muncitorilor, arătând că ceea ce trebuia urmat. Nu odată s-a întâmplat ca cei ce răspindeau ziarul să fie supuși la diferite chinuri, la arestări și maltratări. Dar toate acestea nu au înfrânt voința lor de luptă.

Tineretul muncitor a jucat un rol important în răspindirea ziarului, prin echipele din ateliere constituite în acest scop. În cadrul preocupărilor ziarului „Lupta C.F.R.” o atenție deosebită se acorda vieții și luptei tineretului. De obicei, era consacrată tineretului pagina a 4-a a ziarului, unde apăreau articole care scoteau în relief atacul pornit de burghezie, pe calea economică, împotriva tineretului prin: scăderi de salarii, concedieri, ore suplimentare și apoi printr-o încercare generală „de a militariza pe muncitorii tineri și mai cu seamă pe ucenici, care sînt siliți să facă instrucție militară și să intre la cercetași”.

Străduințele grupărilor fasciste de a atrage tineretul ceferist pe calea războinică, pe calea ațîțării șovine și a dezbinării unității de acțiune, nu au reușit. Nici bătăile, nici scularea în miezul nopții din somn, nici foamă și chinurile n-au putut „con-

vinge" tineretul muncitor, cu puține excepții, să urmeze drumul indicat de organizațiile profasciste.

Unul dintre ucenici, care a fost supus unor asemenea metode, declara în paginile ziarului: „Noi ucenicii știm că la cercetași sintem pregătiți de război, facem instrucție militară și sintem învățați să nu luptăm contra exploatarii noastre...”

Ziarul „Lupta C.F.R.” publica articole și despre viața de zi cu zi din căminele de ucenici. Ziarul protesta mai ales contra practicii care obliga pe ucenici ca după terminarea uceniciei să mai muncească un timp fără plată sau cu un salariu de mizerie.

În numărul din 18 septembrie „Lupta C.F.R.” se ocupa într-un amplu articol, de „Conferința tinerilor ceferiști”. Conferința a avut loc în august 1932 și a însemnat un pas înainte pe calea organizării tineretului ceferist.

Pe lângă problemele de mai sus, ziarul „Lupta C.F.R.” mai publica o serie de articole de solidarizare cu greviștii de la alte întreprinderi din București (de exemplu cu cei de la „Norma”) și articole comemorative (cu ocazia împlinirii a trei ani de la asasinarea muncitorilor din Lupeni). Prin alte articole „Lupta C.F.R.” își exprima solidaritatea cu lupta poporului maghiar împotriva guvernului fascist-horthyst (articolul „Teroarea din Ungaria”); iar într-o serie de materiale ziarul chema masele de muncitori să contribuie la ajutorarea celor închiși, prin contribuții benevole și prin organizarea luptei de eliberare a acestora.

Ziarul „Lupta C.F.R.”, organ al muncitorilor și micilor funcționari de la C.F.R., a dus o luptă susținută, în tot cursul apariției sale, pe linia apărării intereselor muncitorești. El a luptat continuu pentru organizarea frontului unic de jos, pentru mobilizarea maselor la acțiunile inițiate și organizate de P.C.R.

Prin totalitatea materialelor publicate în coloanele sale, ziarul „Lupta C.F.R.” a contribuit la antrenarea în luptă a muncitorimii ceferiste, pregătind-o în vederea mărețelor acțiuni din ianuarie-februarie 1933.

Deși a avut o viață scurtă, „Lupta C.F.R.” poate fi înscrisă printre cele mai active și mai energice foi puse în slujba idealurilor de luptă ale clasei muncitoare din țara noastră.

Odată cu eliberarea patriei noastre de sub jugul fascist, la 23 August

Participant la greva din 1933, Turcu Ion scrie azi pentru gazeta de uzină „Grivița Roșie”

1944, tradițiile revoluționare de luptă ale ceferiștilor au fost continuate și ridicate pe o treaptă superioară de către seria a II-a a ziarului „Lupta C.F.R.”, al cărei prim număr a apărut la 16 noiembrie 1944. Dacă seria I-a a ziarului „Lupta C.F.R.” a militat în condițiile de adincă ilegali-

tate și teroare, pentru ceea ce, azi a devenit realitate, seria a II-a a ziarului „Lupta C.F.R.” mobilizează masele de ferovieri pentru îndeplinirea planului de producție, pentru creșterea bunei stări a celor ce muncesc, pentru construirea socialismului în Republica Populară Română.

TELEGRAMA DE PROTEST A O. I. Z. ADRESATĂ LUI NGO DIEM

Organizația Internațională a Ziaristilor a trimis președintelui de Consiliu al Vietnamului de Sud, Ngo Diem, următoarea telegramă de protest:

Domnule Președinte,

Organizația Internațională a Ziaristilor a fost informată că presa și ziaristii din Vietnamul de Sud sînt expuși unei terori brutale și că libertatea presei, garantată prin constituție, nu este respectată. Numeroase redacții („Tien-thu”, „Tan-dan”) au fost devastate pentru unele critici făcute, ziaristii de la gazetele „Dan-Chung” și „Tieng-chuong” au fost maltratați etc. Aceste fapte neliniștesc în mod serios pe ziaristii democrați din lumea întreagă. Organizația Internațională a Ziaristilor protestează cu cea mai mare energie contra acestei represiuni brutale a presei. Cerem Excelenței Voastre să oprească imediat represaliile contra presei și ziaristilor din Vietnamul de Sud.

Secretariatul general al
Organizației Internaționale a Ziaristilor

REPORTAJ DESPRE ZIARIȘTII „GRIVIȚEI ROȘII”

T. CARANEIL

SE spune adesea că un ziar este o oglindă. Pe foile lui albe, sub razele de plumb ale tiparului o lume își rotrăiește viața. Urmărind număr de număr ziarul de uzină „Grivița Roșie”, în fața rii se conturează imensa cetate a muncii, cu bulevardele largi ale halelor, cu huzul monotone al motoarelor, cu locomotivele care foiesc pe linii și, mai cu seamă și înainte de toate, cu oamenii care poartă cu ei trecutul glorios al uzinei, cucerind zi de zi noi poziții în contemporaneitate.

Trecutul uzinei, izvor de putere și încredere, tradițiile Griviței Roșii, sint prezente în fiecare număr al gazetei. Le revine moș Vasile Bigu, care aidoma felului cum povestea sfătos odinioară istoriile sale pline de haz și tle pe la adunările sindicatului, se folosește astăzi de condei și linotip. Muncitorul Nicolae Bujin istorisește și el despre sarcinile de luptă pe care i le-a încredințat partidul în anii ilegalității. Povestește Ion Turcu, președintele Comitetului de Intreprindere despre Congresul Uniunii Sindicatelor C.F.R. care s-a ținut în iulie 1936 la Brașov și în care, în pofida teroarei Siguranței, oportunității au fost zdrobiți și conducătorii Uniunii sindicale au fost aleși, în mare majoritate, din rindul comunistilor. Despre trecutul de luptă își amintesc pînă și veteranii cunoscutei echipe de rugby a ceferiștilor, care, cu 25 de ani în urmă, doar pe stadion aveau plăcerea să-i lungească la pămînt pe domnișorii din aristocraticele echipe adverse.

După cum în fiecare colț al atelierelor, chiar și acolo unde nu s-au plantat arborii de beton și marmoră ai pietrelor comemorative amintirile trăiesc și vorbesc, așa sint prezente în fiecare număr al ziarului paginile de istorie înscrise cu litere de sînge de oameni Griviței Roșii.

Aceasta nu numai din dragoste pentru trecut, dar și pentru ca alături de anii de beznă, lumina prezentului să devină și mai puternică. Prezentul, prezentul Griviței

Roșii, erupe din fiecare rind al paginilor ziarului.

ȘTIRI... REPORTAJE... PORTRERE...

Citesc o știre: „42 de apartamente ale muncitorilor fruntași în muncă terminate în trei luni”. Apoi un reportaj: „O zi în tabăra de la Stefești”. În fostul coniac al moșierului Grigoriță din Stefești se odihnesc acum în fiecare lună cite 220 de cepii ai ceferiștilor. Citesc note de călătorie. Electricianul Ion Ghiulescu vorbește despre prietenii pe care le-a legat pe plaiurile bulgare, Petre Vintila despre Moscova în zilele Festivalului, Ion Teodorescu își împărtășește impresiile dintr-o călătorie întreprinsă în R. D. Germană, ing. Gheorghe Sălcescu a ajuns tocmai în Coreea. Oamenii Griviței Roșii bat drumurile lumii și ziarul publică des însemnările lor.

Citesc un anunț: Universitatea populară muncitorească a uzinei și-a deschis porțile. Lecția următoare: „Structura materiei: atom, nucleu, particule”. Un reportaj îmi atrage privirea: „Intr-o după amiază la club”. Cazangiuul care numai cu cîteva ore înainte a făcut să fiarbă metalul sub presiunea ciocanului său pneumatic își limpezește acum mintea în tăcerea adîncă a bibliotecii. Într-o cameră, sudoritele și strungarii, de azi dimineață frămîntă în pași mărunței podeaua într-o strașnică sîrbă. Pictorii amatori s-au concentrat asupra modelului. La cercul de croitorie fetele ceferiștilor deprind grația și frumosul.

Citesc „Sfatul Medicului”: „Chirurgia estetică a feței”. La început,

conciise date din istoria apariției și dezvoltării acestei ramuri a medicinei. Apoi urmează concluzii practice: „Din complexul atelierelor Grivița Roșie”. O serie de muncitori s-au supus intervenției chirurgicale de estetică și reparatoare a feței cu rezultate pozitive. Tuturor le adresăm pe această cale chemarea de a veni cu încredere la medicul chirurg estetician pentru consult și apoi pentru operația de care au nevoie”.

Citesc un cursiv: „Au acționat prompt”: „9 decembrie ora 21. Electromotorul ventilatorului de aer cald de la cazanul nr. 3 s-a defectat. Temperatura cazanului crește tot mai mult cu fiecă clipă. Dacă ar fi oprit ar fi însă periclitat angajamentul ceferiștilor din complex de a îndeplini planul înainte de termen. Electricienii Dicu Nicolae și Sințion Dumitru, fochistul Ștefan Răducanu și Constantin Ene, om de înaltă calificare, muncesc cu îndrjire pentru a repara electromotorul. Sudoarea curge sîroaie. Temperatura se ridică tot mai tare, dar la ora 22 ventilatorul pornește. Energia electrică este asigurată. Mașinile nu s-au oprit și nu se vor opri”.

Oamenii Griviței Roșii. Alția oameni, alția istorii. Ele sint înscrise deseori în paginile ziarului.

Un ceferist din Complex a ieșit la pensie. Și ziarul îi evocă întreaga viață, cei 39 de ani de muncă, deceniile de luptă împotriva exploatării și apoi de luptă pentru consolidarea republicii. Un alt destin, cel al muncitoarei Victoria Rădulescu. A intrat la Grivița adusă de urgență războiului. Bombardamentul îi distrusese întreg avutul. Venise la uzină învinsă și fără de meserie, venise să ia viața de la capăt. Dar după patru ani, la 8 martie 1949, era decorată de-acum cu Ordinul Muncii. Spiritul Griviței Roșii o ridicase. Locuiește azi într-unul din blocurile muncitorești înălțate în acești ani, dar deseori o poți găsi în casa fiului ei, ofițer, jucîndu-se cu cei doi nepoți.

Maistrul Ion Stan-
cu a intrat la Gri-

GRIVIȚA

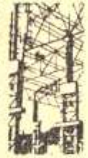
SECCAN ÎMPAN
DEZBRĂCĂRII
DE LA PĂR
CUMPARĂRI
DE LA PĂR
DE LA PĂR

Agitatori ai-și locușii scriitorii pe țere

Spiritu inovator prezat
in primum 24 ale anului

LA MARE TRĂȘTINE

IN CINSTEA CONGRESULUI
-APRELI REZULTATE

DELEGAȚII NOSTRI LA CONGRES

vița în anul 1926. A trecut prin toate, și prin curbele de sacrificiu, prin greve, prin arestări. „In secția în care lucrez azi — scrie el — fi am alături de mine pe Irina și Petru, doi din cei patru copii ai mei. Fata lucrează foarte bine, și se pregătește acum să intre la facultate. Băiatul e mai mic, abia ucenic în anul doi. Mă uit deseori la ei și-mi simt inima crescînd de bucurie, că n-am năvăit și luptat în zadar”.

Mai sînt apoi tinerele vîlștare, destinele care abia pornesc la drum, ca Barbu Romînu de la secția de diete. A rămas orfan la capătul războiului. Taică-său, de asemenea muncitor la atelier, a fost omorît într-un bombardament. Au dus-o greu, văduva și copiii. A crescut însă Barbu mare, și acum poartă el pe umeri casa. Și ce casă! Casă nouă, ridicată anul ăsta pe șoseaua Chitilei, casă nouă la nouă cîșnicie. Sau iată-l pe cazan-giul Virgil Neamțu despre care meșterul Al. Codrescu găsește numai cuvinte de laudă. Muncitor în uzină în timpul săptămîinii, duminica poate fi întîlnit pe băncile Institutului politehnic unde urmează cursurile de pregătire.

Oamenii de la Grivița Roșie, oameni care au crescut în griji, în nevoi, în lupte, dar care au învățat să

fie învingători. Nu-i ușoară sarcina să scoți pentru asemenea oameni o gazetă de uzină.

ZIARIȘTII DIN GRIVIȚA

Să-i fi spus acum aproape treizeci de ani lui Gheorghe Ilea — în vremea în care intra la atelierul C.F.R. ca electrician — că va deveni ziarist, probabil ți-ar fi ris în nas. 15 ani în șir a lucrat la centrala electrică a atelierelor; devenise mecanic electrician, referent tehnic de specialitate. Dar iată că a venit eliberarea. Atelierul era în mare parte distrus. Centrala electrică fusese rasă de pe suprafața pămîntului. Ruinele sumbre își deschideau gurile negre în fața oamenilor descumpăniți. Partidul comunist mobiliza la reconstrucție. Intr-o zi Gh. Ilea — întors de la lucru — a luat în mînă un creion și a scris primul său articol chemînd la refacerea atelierelor. Așa și-a descoperit Ilea vocația. Organizația de partid i-a încredințat apoi sarcina redactării gazetei de perete „Sirena”, iar în 1949 l-a numit redactor șef al ziarului de uzină, funcție pe care o îndeplinește și acum.

Secretar de redacție al gazetei este Valentin Azamfirei. Face parte din generația tînără, ridicat din rîndurile muncitorilor de la „Clement Gottwald”. Primul articol l-a scris în armată. În februarie 1954 a intrat în redacția ziarului „Dinamo”. A „furat” meșteșugul tehnoredactării la fosta redacție a ziarelor de uzină de la I. Gitlan.

Unul din fondatorii și stîlpii gazetei este „moș Ghercu”.

Nicolae Ghercu este unul din cei mai cunoscuți oameni din uzină. A

avut o tinerețe zbuciumată, dar și interesantă. În 1930 șomajul i-a făcut să pornească într-o excursie temerară: ocolul Europei pe jos. Lectura și călătoriile i-au deschis orizonturile și au făcut din legătorul de cărți un publicist deosebit de fecund. Îl găsești într-un singur număr de gazetă cu versuri, reportaje, foiletoane semnînd N. G., Negher, Năică și în alte combinații polisilabice.

În rest un colectiv de redacție de 14 oameni și un activ de cîteva sute de corespondenți. Aceștia sînt ziaristii „Griviței Roșii”. Cei mai activi dintre ei se întrunesc de două ori pe lună în ședință de redacție. Ore de-a rîndul dezbate sumarul numărului următor și sarcinile politice ale ziarului. Apoi pornesc la treabă, culegînd material, prelucrîndu-l și redactîndu-l. Și la fiecare două săptămîni trăiesc bucuria pe care o trăim cu toții, unii cotidian, alții periodic, dar care are aceeași intensitate la orice dimensiune: apariția foii tipărite.

ZIARUL ȘI GOSPODARIREA INTREPRINDERII

Se vor împlini curînd, la 18 martie, 40 de ani de cînd Lenin a dictat schița inițială a cunoscutului său articol „Sarcinile imediate ale puterii sovietice”. Vorbînd despre presa care se năștea pe atunci, despre sarcinile presei sovietice, el aprecia ca o îndatorire principală a acesteia punerea în discuție pe un plan cît mai larg a problemelor organizării interne a întreprinderilor, adică tocmai elementul pe care capitaliștii căutau odinioară să-l ascundă de mase. Citînd ziarul „Grivița Roșie”, reiese cu evidență că redactorii săi au avut în vedere a-

In secția scularie se citește numărul festiv inchinat luptelor din 1933.

ceastă principală misiune a presei comuniste.

Timp de aproape un an, ziarul a susținut prezentă o campanie într-atît de permanentă încît a luat caracter de rubrică. Titlul elisat: „Gospodăring mai bine întreprinderea, înțărîm patrița, apărăm pacea” a însoțit paginile gazetei un an de zile.

În cadrul acestei campanii ing. Iosif Lorincez a scris despre preocupările celor de la secția turnătorie pentru îmbunătățirea calității pieselor turnate, care a avut ca rezultat reducerea procentului de rebut în jurul lui 2 la sută. Ing. Florea Sfirială a povestit cum au reușit muncitorii din secția locomotive să micșoreze timpul de imobilizare în reparația cazanelor, iar Al. Preda despre preocuparea muncitorilor de la centrul de instalații electrice în ce privește micșorarea prețului de cost. Alteori, în cadrul campaniei se critică, arătîndu-se de pildă că atelierul de forjă nu folosește întreaga capacitate de producție a utilajului existent. În sfîrșit, în cadrul acesteia se întilnesc articole de sinteză ca, de pildă, cel intitulat „Calitatea producției în discuția adunării generale de partid” în care se dezbate problemele importante ale producției. Problemele nu sînt dezbătute aici în mod platonice, pentru ca să fie prezente în ziar, ci întotdeauna dezbaterile este însoțită de propuneri concrete, eficiente, menite să contribuie în practică la îmbunătățirea procesului de producție.

O altă campanie pe care a dus-o ziarul cîteva numere în șir este cea legată de noul sistem de salarizare,

care a fost explicat îndelung și în amănunt.

Trebuie să subliniem totuși că — poate din pricina seriozității deosebite a problemelor tratate — gazeta a dus aceste campanii fără să arate preocupări de ordin publicistic. Evident, din această cauză materialele sînt nu numai paginate neatrăgător dar și redactate identic și monotone. Întinse uneori pe o pagină întreagă, uzînd de stilul sec al proceselor verbale, ele sînt departe de a constitui un material atrăgător pentru cititori. Aceasta este o mare lipsă. Doar problemele vitale ale întreprinderii trebuie să capete o răspîndire cît mai largă, trebuie să devină o preocupare a maselor. Pentru aceasta ar fi trebuit ca ele să fie redactate astfel încît să capteze interesul unui număr cît mai mare de cititori. Or, tocmai aici dispar — din păcate — preocupările de ordin publicistic.

Ziarul dezbate problemele organizării producției și în materiale scurte. Numeroase știri popularizează succesele întreprinderii. Întilnești de asemenea în prima pagină casete concise în care rolul principal îl au cifrele.

CRITICA, COMBATIVITATE ȘI ÎNDRAZNEALA

Întilnești adesea în ziarul „Grivița Roșie”, materialul critic și satiric, în cele mai variate forme, de la notă și foileton pînă la instantaneul fotografic. Într-o zi mecanicul C. Boruz a venit la redacție tunînd și fulgerînd. La biroul de facturări, o birocrată îl pusese pe drumuri o dimineață întreagă pentru cinci bani. Peste cîteva zile în pagina IV-a a ziarului putea fi citită o originală

cronică a filmului „De cinci bani birocratism”.

Un muncitor a sezisat ziarul că la atelierul de tapițerie clase se produc garnituri de cauciuc cu unele antedeluviene. În ziar a apărut apoi foiletonul „De la satelit la epoca de piatră” (În trecut fie spus nu știm de ce a îngăduit redacția studentului Octavian Buia, care face practică la ziar, să semneze acest foileton bine scris cu pseudonimul Bebe).

Redacția a prins de veste că în fața cantinei unui muncitor se adună cu 15 minute înainte de încetarea lucrului. Fotograful a și realizat două poze și rubrica „La minut” a căpătat următoarea legendă: „Să facem o mică socoteală. Dacă la 12,15 erau la ambele intrări 58 de oameni, ținînd cont că debitul lor creștea cu circa 10 într-un minut, cu 2—3 minute înainte de deschiderea ușilor se afla o coadă impresionantă. Presupunînd că s-au adunat peste 400 de oameni și înmulțind cu minutele pe care le pierd, veți ajunge la zile de muncă cam multicele”.

În urma acestor critici, de cele mai multe ori lipsurile sezisate sînt lichidate. După publicarea foiletonului „O foaie de echipament”, aerotermele s-au reparat. După publicarea „dramei-istorico-sportive” s-au realizat nu un teren de volei cît revendica nota, ci două și a fost angajat și un instructor.

Atunci cînd sezisările gazetei nu sînt rezolvate, ziarul revine criticînd din nou. Iată de pildă în nr. 190, aparatul fotografic ne arată că biblioteca a rămas tot fără rafturi, că chioșcul cu ape minerale este tot închis, în pofida intervenției ziarului. În general există preocuparea de urmărirea a rezultatelor criticii.

Printre cei care sînt mai des prezenți în sectorul combativ al ziarului se numără în primul rînd secretarul de redacție Valentin Azamfirei. Foiletoanele lui vădese preocupări publicistice, originalitate și simțul umorului. Uneori, însă, probabil din dorința realizării unor materiale la un nivel cultural și publicistic mai ridicat, se strecoară fraze confuze sau chiar greșeli. În nota pomenită mai sus „De cinci bani birocratism” — citim: „Răspunsul (birocratei) cade sec, ca o ghlitolină comunardă”. După cîte știm, spre deosebire de revoluția burghezo-democratică din 1789, Comuna n-a cunoscut instituția tăioasă a doctorului Guillotin.

În colegiul de redacție al gazetei „Grivița Roșie” se discută un nou număr.

Prezent și gata de harță se află mai în fiecare număr al ziarului și simpaticul Năică — erou realizat de moș Niculae Ghercu. E drept că Năică are prostul obicei să se lungească pe ici, pe colo, dar e plin de haz și i se trece cu vederea. Și apoi acest Năică știe tot ce se petrece în fabrică și cu fiecare număr se răfuieste — în stilul său specific de moldovean sfătos — cu lenea și nepăsarea.

Deși arma criticii este întrebuințată des de redactorii ziarului, nu se poate spune că ea este îndreptată în măsură suficientă asupra lipsurilor celor mai însemnate. Luați de pildă nr. 190. Aici la rubrica „De ce?” pe un spațiu de o coloană și jumătate se publică o notă, o cronică rimată și o caricatură, toate criticând aceeași lipsă. Vă închipuiți desigur că trebuie să fie foarte însemnat lucru, dacă a pus în mișcare un asemenea arsenal publicistic. Apreciați singuri: este vorba de inginerul Oprea Marinescu care a uitat robinetul chiuvei deschis. În schimb lipsuri ca slaba calitate a mesei de la cantină, chiulul din unele ateliere etc., nu sînt satirizate. Nu cumva redacția procedează astfel din lipsa îndrăzneții? Condeie sînt doar, și teme sînt, numai că critica, combativă, autentică, necesită și îndrăzneală.

Ziarul „Grivița Roșie” dispune de posibilități grafice excepționale, pe care nu se poate spune desigur că nu se pricepe să le folosească. Nu numai tiparul, dar și hîrtia e superioară celorlalte ziare de uzină. Tehnoredactarea face vădite eforturi să se mențină la înălțimea posibilităților pe care i le oferă tipografia feroviarilor. Ziarul este viu paginat, cu multe clișee. Paginația pe cinci coloane este folosită rațional, pagina e înviorată de casete, chenare, titluri clișate și fotomontaje. Ziarul e atrăgător și în general bine redactat.

Caracteristice pentru ziarul „Grivița Roșie” sînt căvările. Veșnic nemulțumiți, redactorii lansează în fiecare număr câte o rubrică; o nouă inițiativă. E păcat că multe din inițiative mor pe drum, ca, de pildă, concursul „Povestea vorbeii” sau discuția cu tinerii despre dragoste.

★

Grivița Roșie este astăzi, ca și acum un sfert de veac, un avanpost al clasei noastre muncitoare. Ziarul Griviței Roșii se ridică zi de zi la înălțimea sarcinilor sale. El duce ca și presa luptătoare a uzinei de acum 25 de ani cuvîntul partidului în mijlocul muncitorilor, mobilizîndu-i pe drumul vieții noi.

● La invitația redactorilor ziarului „Pravda”, un grup de ziaristi finlandezi au făcut o călătorie în Uniunea Sovietică. Ei au vizitat redacția și tipografia ziarului „Pravda”,

Expoziția Unională a artelor, biroul de lucru al lui Lenin de la Kremlin și multe alte monumente istorice și culturale.

● Nu de mult, în baza unei hotărîri a guvernului, ziarele franceze și-au mărit prețul de la 15 la 20 de franci. În prezent guvernul francez a hotărît să suprima subvenția pe care o acorda la cumpărarea hîrtiei de ziar, ceea ce va duce desigur la sporirea cheltuielilor de tipărire a ziarelor.

● Tribunalul din Roma a condamnat pe fostul redactor șef al ziarului „Unità”, Sergio Scuteri, la șase luni închisoare pentru articolele pe care acesta le-a scris cu privire la situația din armata italiană.

● Organizația ziaristilor din R.F.G. (Berufsgruppe der Journalisten) a ales ca președinte pentru anul în curs pe Heinz Kühn iar ca secretar general pe Heinz Klassen.

● La ultima sesiune a Uniunii ziaristilor japonezi (Shimbun Kyōkai) a fost votată o moțiune în care se dezvăluie încercările guvernului japonez de a introduce cenzura presei. În cadrul aceleiași sesiuni a fost premiat proiectul unei scrieri care va putea fi întrebuințată în telecomunicații în locul semnelor scrierilor japoneză și chineză.

● Uniunea ziaristilor profesioniști din Hessa (Der Verband der Berufsjournalisten) a manifestat o serioasă îngrijorare față de restringerea sistemului de drepturilor și libertății presei în Republica Federală Germană. Președintele uniunii a declarat că în domeniul libertății de expresie și opinie se observă din ce în ce mai mult simptomele unei situații juridice instabile, ceea ce contravine unui spirit cu adevărat democratic.

● În Danemarca apar în prezent trei reviste ale publiciștilor: „Journalisten”, revistă lunară a Uniunii

Ziaristilor din Copenhaga (Kobenhavns Journalistforbund) cu un tiraj de 1.000 exemplare, revista bilingvă „Uge-Fag-Tidskrift Pressen”, organ al Federației periodicele săptămînale și lunare (tiraj 2.650 de exemplare) și revista lunară a Uniunii presei social-democrate (Socialdemokratisk Presseforening) și a Uniunii ziaristilor danezi (Dansk Journalistforening) cu un tiraj de 350 exemplare.

● În Peru editorii de ziare trebuie să fie membri ai Societății inter-americane a presei controlată de Washington. Această asociație grupează alături de fabricanții de hîrtie și de alte materiale de imprimărie cit și pe editorii de ziare, dar... nu pe ziaristi. În prezent însă au început să-și facă apariția mici publicații, ale căror instalații sînt destul de modeste dar ale căror eforturi pentru informații și reportaje sincere și veridice sînt din ce în ce mai apreciate. În fruntea acestora se situează săptămînala „1957” și revista bilingvă „Caretas”.

● Activitatea Uniunii ziaristilor iugoslavi pe anul trecut s-a încheiat prin organizarea a trei importante conferințe care au avut loc la Sarajevo, Novi Sad și Lubliana. Conferința de la Sarajevo s-a ocupat de îmbunătățirea rubricilor culturale în presă și radio, în timp ce la Novi Sad s-a discutat felul în care presa iugoslavă se ocupă de problemele agricole. La ordinea de zi a conferinței de la Lubliana a figurat problema îmbunătățirii reportajului și chestiuni relative la ridicarea nivelului ideologic, politic și profesional al reporterilor.

● Uniunea ziaristilor iugoslavi va organiza, în acest an, trei cursuri. Unul dintre ele va fi consacrat felului cum trebuie tratate chestiunile de politică externă și evenimentele cu caracter internațional. Celelalte două cursuri vor fi rezervate, unul rubricii de sport și presei sportive, altul rubricilor și publicațiilor cu conținut de magazin.

ALEX. V. BELDIMAN

1831 – 1898

(La 60 de ani de la moartea lui)

ATIT după tată, cit și după mamă, Alex. V. Beldiman descindea din boieri moldoveni. Unchiul, vornicul Alex. Beldiman, a avut un rol însemnat în Eteria din 1821 și a scris câteva lucrări printre care „Jalnică tragedie”. Nepotul, Alex. V. Beldiman, a luptat și el cu arma condeiului, cu mult curaj și însuflețire, întreaga sa viață, împotriva dinastiei străine, reprezentată prin Carol de Hohenzollern.

Se spunea pe vremuri că Beldiman adoptase atitudine antidinastică pînă la republicanism de necaz că nu aflase de complotul urzit împotriva domnitorului Cuza, prietenul său intim. În februarie 1866, cînd Cuza a fost detronat, Beldiman era doar prefect al Capitalei. Nu — răspundea cu revoltă Beldiman. El știa de complot și atrăsese atenția lui Cuza ca să ia măsuri de prevenire. Cuza, însă, nu ținuse seamă de sfaturile lui Beldiman.

Se prea poate ca ziaristul de atitudine și curaj de la începutul deceniului al 8-lea din veacul trecut să fi fost influențat în ideile sale democratice de mediul studențesc din Franța, în mijlocul căruia se afla în toilul mișcărilor revoluționare. Se poate ca precumpănitor să fi fost în atitudinea lui de frondă antidinastică marea și statornică sa prietenie pentru Alex. Ion Cuza. Nu este exclus ca și una și alta să fi contribuit la formarea ziaristului democrat, temerar și con-

secvent pînă la moarte cu principiile sale. Cert este, însă, că Alex. V. Beldiman ocupă un loc de frunte printre ziarisții progresiști ai veacului trecut.

Cînd a editat pentru prima oară „Adevărul” la Iași, în 15 decembrie 1871, ziar în care combătea cu vehemență și fără menajamente dinastia străină și politica personală a regelui Carol, Alex. Beldiman se afla aproape singur, împotriva tuturor politicienilor, care abdicaseră în fața „cuiului străin” înfipt în fruntea țării. La 5 aprilie 1872 „Adevărul”, ziarul săptămînal, dispăre. Ce se întîmplase? După patru numere apărute, Beldiman a compărut în fața judecătorului de instrucție de pe lângă tribunalul din Iași, acuzat fiind de insulte și calomnii la adresa domnitorului și apel la revoluție.

Alex. Beldiman își apără cu mult curaj ideile. Răspunzînd acuzației că l-ar fi declarat pe Carol incapabil, Beldiman arăta că aceasta

nu-i nici o... rușine, întrucît este vorba de instrucția pe care a primit-o omul respectiv. Greșeala lui Carol constă doar în aceea că „a fost o cutezare din partea măriei sale de a lua în mîna sa destinele Romîniei”.

Beldiman a fost arestat. După o deținere de peste trei luni în prevenție a fost judecat de Curtea cu juri din Roman — și achitat. Primul jurat: Vasile Alecsandri...

„Adevărulu”, prima serie, ziar modest, sărac, se situează pe o înaintată linie progresistă, smulgînd vîlul mistic cu care se împoșona dinastia. În primul articol din 15 decembrie 1871 Beldiman scria: „Dreptul divin ca temelie dinastică a devenit, în veacul în care trăim, un ce ridicol în care nimeni nu mai crede. Unele din dinastii nu au rezistat zguduitorilor revoluționare decît numai făcînd concesiuni, care dovedesc că chiar ele nu cred acestei misterioase puteri care transformă dumnezeirea în fon-

Arestat, în noaptea de 19 spre 20 Maiu 1894, de cel mai odios guvern ce l'a avut această țară, de un guvern care constituie o rușine pentru poporul românesc.

O inscripție a lui Beldiman pe un desen făcut cu prilejul arestării unor redactori ai ziarului „Adevărul” care-au opus cu forța unor vandalisme huliganice.

datrice de dinastii". Ca să mai supra-
viețuiască un timp, unele dinastii au
făcut concesii, dovedind prin aceasta
că nu „dumnezeirea e fondatoare de
dinastii." Altele, care „disprețuind ce-
rerile poporului, au voit, cu o oarbă
îndărătnicie, a se pune ca o stavilă
la mersul timpului și al progresului,
au fost răsturnate, fără ca mila lui
dumnezeu să le poată salva". Artico-
lul se termina cu aceste cuvinte pre-
vestitoare: „...Va veni momentul, și
nădăjduiesc că nu este departe, unde
poporul român va arăta că vrea să
fie liber...".

În al doilea articol din „Adevărul”
intitulat „Legitimitatea revoluțiilor”,
Beldiman susține că revoluțiile sînt
justificate. El încearcă să dea chiar
o definiție a revoluției: „Ce este re-
voluția? Sîntele unui popor de a re-
vendica, într-un mod mai mult sau
mai puțin violent, drepturile sale deja
cîștigate, și de a deschide o cale si-
gură pentru realizarea aspirațiilor sale
de viitor”.

Sînt momente în viața unui popor
— scrie Beldiman — cînd el are da-
toria a se pune în stare de revoluție.
„Cînd arbitrarul înlocuiește dreptul.
Cînd, în fine, vede amenințat întreg
viitorul său politic, nepăsarea este o
crimă”.

Desigur, astfel de idei sînt îndrăz-
nețe pentru un ziarist democrat bur-
ghez descins din boierime. Dar mo-
dul acesta de a privi revoluția apar-
ține concepției idealiste. El nu vedea
că arbitrarul, nedreptatea, sînt rezul-
tate ale unor cauze sociale. El nu ve-
dea că relele sociale sînt un rezultat
al orînduirii sociale, că la baza trans-
formărilor sociale se află legi obiec-
tive. De aici și greșelile sale politice.
Dacă partidul conservator era socotit
reacționar, potrivit poporului, în li-
berali Beldiman vedea, la un moment
dat, pe oamenii luminați care vor
schimba lucrurile în bine, vor ridica
masele populare...

Făcînd elogiul revoluționarilor de la
1821, de la 1848, evocînd cu emoție
anul unirii principatelor, Alex. Beldi-
man își manifestă părerea de rău că
România este împărțită în două ta-
bere. Și, cu toate că încerca — do-
rința era sinceră — să fie independ-
dent față de partidele politice, el cre-
dea că din partidul liberal fac parte
„toți românii... care sînt hotărîți a
lupta pînă vor smulge patria lor din
ghiarele reacțiunii”. Beldiman se refe-
rea la „aripa democratică” din parti-
dul liberal, în frunte cu Fleva. Avea
iluzia că partidul liberal va deveni
un adevărat partid democratic...

Și-a dat oare seama Beldiman că
se înșală în privința liberalilor? Noi
creдем că da. Dovadă: s-a apropiat la
un moment dat de socialiști. Aceasta
s-a întimplat după șaisprezece ani de
la încetarea „Adevărului” săptămînal
din Iași și reapariția lui, în august
1888, la București, ca mare cotidian.
Spunem că s-a apropiat numai de so-
cialiști. În redacția „Adevărului” se
aflau socialiști ca Anton Bacalbașa,
Traian Demetrescu, Ion Teodorescu și
Al. Ionescu, încă înainte de a veni
Const. Mille la direcția ziarului. Ală-
turi de socialiștii de la „Munca” Bel-

diman participase la o anchetă în fos-
tul județ Dorohoi, unde se săvîrșise o
crimă de către organe de stat locale.
Fusese și el arestat împreună cu cei-
lalți zariști: Ioan N. Roman, Const.
Bacalbașa, Alex. Ionescu și „trimis la
urmă”. La 9 ianuarie 1894, socialiștii
au ținut o întrunire la „Dacia”. Pe
lingă oratorii socialiști a luat cuvîn-
tul și Al. V. Beldiman, care a susținut
cu căldură votul universal.

Dar socialist n-a fost. Era prea
legat de clasa lui, de ideologia ei,
de credința în rolul individualităților
luminate, ca să poată concepe rolul
maselor în istorie, revoluția nu ca o
izbucnire spontană împotriva unor ne-
dreptăți, ci ca un moment culminant al
unei lupte istorice, în care o clasă
nouă, proletariatul, trebuie să înde-
plinească ceea ce a abandonat burghe-
zia, și, apoi, să-și ducă pînă la capăt

propria sa misiune istorică. Socialist
nu a fost Beldiman, dar niciodată nu
a atacat partidul muncitorilor. Beldi-
man nu a făcut ca alți descendenți de
boieri și burghezi, cum erau Morțun,
Radovici, Nădejde etc., care au intrat
în mișcarea socialistă cu ideologia lor
liberală, căutînd să lege pe muncitori
de carul liberalilor. Nu, Beldiman
putea să creadă că liberalismul consti-
tue un factor de progres; nu putea fi
însă sluga liberalilor, rol la care s-au
pretat „generoșii”.

În august 1888, cînd „Adevărul” re-
apare la București, Beldiman con-
tinuă, consecvent, lupta sa anti-
dinastică. Sub propria-i semnă-
tură scria: „Noi avem astăzi
un rege urît, disprețuit”. Faptul că
din plebiscitul de la 8 aprilie 1866 s-a
născut dinastia Hohenzollern nu se
datorește poporului „căci la această
dată nu a fost permis poporului de a
alege între mai mulți candidați la
domnie, ci numai de a da, prin votul
său, o formă ovasilegală unei numiri
făcute deja de un guvern ieșit din o
conspirațiune nocturnă și din trădarea
cea mai odioasă”.

Dar Beldiman nu a fost numai îm-
potriva unui domn străin. El a evoluat
pînă la republicanism. În 14 decembrie
1889, Alex. V. Beldiman scrie că „...re-
lele aduse de dinastia Hohenzollern au
ucis principiul monarhic în România”.

Lupta aceasta antidinastică, Beldi-
man o continuă în pragul bătrîneții,
aproape infirm. Și, ceea ce trebuie re-
marcat, atacurile sale erau îndreptate
fără cruțare înspre clasa din care des-
cinea. El lovea în prieteni, în rude,
în propria sa familie. Nu s-a dat înlă-
turi să polemizeze cu propriul său fiu.

Atunci „Adevărul” lupta pentru de-
mocrație și împotriva dinastiei. Era
încă un ziar sărac, Beldiman nu numai
că nu scotea nimic, dar vîra în gazetă
ultimul ban din averea sa proprie. „În
prima iarnă a „Adevărului” Beldiman
a purtat hainele de dril din timpul
verii” *).

La București, Beldiman a mai con-
dus „Adevărul” timp de șapte ani.
În fiecare an, la 10 mai, „Adevărul”
apărea în doliu. În cei șapte ani, cît
a condus Beldiman „Adevărul” la
București, după 1888, ziarul căpătă
coloratură republicană. Beldiman inau-
gurase chiar o rubrică din viața mun-
citorilor. Se uita cu simpatie la so-

* „Adevărul” — 1888 — 1913 — 25 de
ani de acțiune. Pag. 8-9.

cialiști. „Socialismul... pe mine nu mă înspăimîntă” scria Beldiman în „Adevărul” din 28 ianuarie 1894.

Și pentru că socialiștii nu-l înspăimîntau — dovadă: angajase ca redactori pe ziarisții socialiști Ion Teodorescu, C. D. Anghel, Anton Bacalbașa, pe tipograful Al. Ionescu și pe tînărul debutant Const. Graur — Alex. Beldiman ținuse să asigure încă din viață, ca, după moartea lui, la conducerea „Adevărului” să fie un socialist. De ce? Pentru că Beldiman socotea că „Adevărul” aparține întregii democrații. Și cum cei mai consecvenți apărători ai democrației erau socialiștii, unul de-ai lor trebuia să conducă mai departe această tribună populară.

Partidul social-democrat era însă de altă părere: ziarul „Adevărul” nu avea nici în clin nici în mînecă cu social-democrația romînă — spunea „Lumea Nouă”. Este adevărat că la „Adevărul” scriau și socialiști. Faptul acesta atrăgea la ziar mulți cititori din membrii partidului. Se crea astfel confuzie în mijlocul cititorilor. În același timp, intitulîndu-se și ziar socialist și ziar independent, avînd o sferă mai largă de acțiune și mijloace de redactare, de tipărire și difuzare mai mari decît avea presa partidului social-democrat, „Adevărul” constituia și o concurență serioasă pentru „Lumea Nouă”.

De aceea cînd, la 5 ianuarie 1895, Alex. V. Beldiman a publicat o declarație că a vîndut lui Const. Mille proprietatea „Adevărului”, păstrînd însă direcția pînă va închide ochii, în „Lumea Nouă” a apărut o contra-declarație în care se respinge afirmația că „Adevărul” ar aparține „întregii democrații romîne” și că în orice caz „nu aparține democrației socialiste”. Congresul socialist a confirmat această atitudine — iar Const. Mille a fost obligat să iasă din partid.

Alex. V. Beldiman nu era clarificat asupra factorilor care duc la dezvoltarea țării. Manifestînd ostilitate față de dinastia străină, el era împotriva „străinilor” fără a aplica criteriul de clasă, apropiindu-se la un moment dat de părerile șovine ale „Trompetei Carpaților” cu care era de altminteri în polemică pe tema dinastică. Cu toate aceste atitudini nejuste și neclare din punct de vedere democratic, Alex. V. Beldiman ocupă un loc de seamă printre ziarisții progresiști din a doua jumătate a veacului trecut.

I. FELEA

DIN VIAȚA UNIUNILOR FRĂȚEȘTI

U. R. S. S.

● Biroul de organizare al Uniunii Ziarisților din U.R.S.S. a ținut ședințe la 19 și 24 decembrie și la 7 ianuarie. I. F. Șipilov, membru al Biroului de organizare, a prezentat un raport asupra rezultatelor conferinței secretarilor Uniunilor de Ziarisți din țările socialiste, care a avut loc la Berlin. Biroul de organizare a rezolvat apoi o serie de probleme curente. S-a hotărît participarea Uniunii la editarea unei broșuri privind situația materială a ziarisților din țările socialiste; trimiterea unui delegat la conferința internațională a reporterilor, care va avea loc în luna mai la București; trimiterea unor reprezentanți la conferința redactorilor organelor Uniunilor de ziarisți, care va avea loc în martie 1958 la Varșovia.

Biroul de organizare a examinat problema reglementării salariilor diferitelor categorii de ziarisți, hotărîndu-se alcătuirea unei comisii care să facă propuneri în această chestiune.

S-a hotărît crearea unei serii de comisii: pentru organizarea muncii de creație, pentru legăturile internaționale, pentru activitatea editorială și pentru problemele muncii și traiului.

● La Leningrad și în regiunea Leningrad lucrează aproape 2.000 de ziarisți. Ei au primit cu multă satisfacție hotărîrea de a se înființa la Leningrad o secție a Uniunii Ziarisților din U.R.S.S. și participă cu mult interes la primele manifestări ale noii organizații.

De la început, biroul de organizare al secției locale a înființat o Casă a ziarisților, într-o clădire spațioasă și corespunzătoare în centrul orașului — pe strada Mohova. Aici vor avea loc întîlniri ale ziarisților, discuții de exemplu, pe următoarele teme: „Vorbește vechea gardă gazetărească”, „Despre materiale care n-au fost publicate”, „Cel mai bun interviu al anului”, „Carnetul meu de notițe”, „De ce a devenit dificil să te abonezi la „Smena”, „Schimb de experiență între redacțiile ziarelor raionale”.

Secția are între altele și sarcina de a realiza legătura dintre colectivele ziarelor orașenești și cele regionale. S-a propus astfel discutarea comună a unor numere ale ziarelor din Leningrad apărute în aceeași zi. Se proiectează de asemenea înființarea unor premii anuale ale secției locale a Uni-

unii Ziarisților pentru cele mai bune schițe, foiletoane, informații etc.

Biroul organizatoric și-a propus de asemenea să invite la Casa Ziarisților, la sfîrșitul fiecărei luni, pe conducătorii Consiliului local al Economiei Naționale la o conferință de presă pentru a-i informa pe ziarisți atît asupra realizărilor din luna precedentă cît și asupra sarcinilor și perspectivei de viitor.

De Consiliul Economiei Naționale din Leningrad țin și regiunile Novgorod și Pskov. Date fiind interesele comune ale celor trei regiuni, s-a propus și organizarea unor întîlniri ale ziarisților din Leningrad, Novgorod și Pskov. De asemenea vor fi stabilite legături și cu ziarisții din Moscova și Sverdlovsk, întrucît Consiliul Economiei Naționale din Leningrad se găsește în întrecere cu consiliile economiei naționale din acele regiuni.

Secția din Leningrad a Uniunii Ziarisților își mai propune să se ocupe de tînerele cadre gazetărești pregătite la universitate sau la școala de partid, înlesnindu-le luarea de contact cu viața, cu practica.

O prevedere de pe urma căreia ziarele vor profita mult este organizarea unei colaborări permanente cu Uniunea Scriitorilor, întrucît există multe preocupări comune ale scriitorilor și ale ziarisților. Ar urma de exemplu să fie discutate în comun, cu secția schițe a Uniunii Scriitorilor, unele materiale mai importante, iar ziarisții leningrădeni, la rîndul lor, ar putea colabora la „Istoria uzinelor” și la „Almanahul Leningradului”.

O problemă care a trezit mult interes printre ziarisții din Leningrad este și cea a organizării unei edituri proprii.

● În cadrul unei ședințe speciale, biroul de organizare din Belgorod al Uniunii Ziarisților a examinat cererile de înscriere în Uniune ale lucrătorilor din presă și radio-informații din regiune. În aceeași ședință a fost întocmit planul de muncă al biroului de organizare regional al Uniunii.

S-a proiectat o conferință de presă la Consiliul economiei naționale în problemele dezvoltării continue a regiunii miniere Belgorod și creării unor cercuri pentru învățarea conducerii auto și a fotografierii, stenografiei și dactilografiei. Sînt în curs tratative cu editura regională în ve-

derea publicării în 1958 a unei culgeri cuprinzând cele mai bune lucrări ale ziariștilor locali.

Pe lângă ziarul regional „Belgorodskaia Pravda” a fost creat un seminar permanent la care au fost invitați să țină conferințe alți ziariști, activiști de partid, propagandiști din localitate, cât și tovarăși calificați din Moscova, Harkov, Kursk.

R. CEHOSLOVACĂ

● În comitetul central și biroul Uniunii Ziariștilor Cehoslovaci au avut loc discuții în baza cărora se vor face propuneri privitoare la redactarea unui proiect al Ministerului Industriei de consum relativ la reorganizarea industriei poligrafice cehoslovace. Această reorganizare va avea ca scop o mai bună folosire a capacității tipografiilor pentru asigurarea apariției regulate și în cele mai bune condițiuni a ziarelor și altor periodice.

R. P. D. COREEANĂ

● Uniunea Ziariștilor din R.P.D. Coreeană, care a luat ființă în 1946, numără în prezent 2.300 membri, grupați în 60 de organizații locale. În fruntea Uniunii se află un Comitet Central compus din 35 de membri, care alege un prezidiu al Comitetului Central alcătuit din nouă persoane.

Prezidiul se întrunește odată pe lună, pentru a examina darea de seamă a secretariatului și a stabili planul de activitate pe luna următoare. Cu acest prilej se discută toate problemele care interesează Uniunea, luându-se hotărârile corespunzătoare.

În vederea ridicării nivelului profesional și politic, Uniunea a editat, pînă nu de mult, de două ori pe lună, un carnet „Material ajutător pentru ziariști”. De cîțva timp apare, în locul acestuia, revista lunară „Tšossön Kitša” — „Ziaristul coreean”. Pentru uzul corespondenților, Uniunea editează un carnet lunar „Ronon Then sin won” — „Corespondentul muncitor și țaran”. Din redacția acestei publicații fac parte redactori, redactori-adjuncți și secretari ai organelor centrale.

În vederea ridicării calificării ziariștilor, Uniunea organizează cursuri, conferințe, schimburi de experiență, discuții pe teme literare, excursii etc. În luna noiembrie s-au organizat, de pildă, o serie de cursuri la care s-au tratat probleme în legătură cu genurile

gazetărești, aspectul grafic, munca cu scrisorile etc. S-au discutat de asemenea probleme ale situației politice interne și internaționale.

Excursiile se organizează cu prilejul congreselor, cursurilor sau al altor întâlniri la care participă ziariștii din întreaga țară. La una din aceste excursii au participat 350 de ziariști care, împărțiți în trei grupe, au vizitat uzine, fabrici, sate, colonii ale pescarilor etc.

Între Coreea de nord și de sud nu are loc schimb de tipărituri, nici vizite reciproce de ziariști. Uniunea ziariștilor din R.P.D. Coreeană nu este, firește, indiferentă față de situația creată în Coreea de sud și, mai ales, față de încălcarea de către guvernul Coreei de sud a libertății cuvintului și a presei. La cel de-al doilea Congres al ziariștilor din R.P.D. Coreeană, din iunie 1957, Uniunea invitate 120 de ziariști din Coreea de sud. Ocupanții nu au îngăduit însă niciunui ziarist din Coreea de sud să se ducă în Coreea de nord. Uniunea Ziariștilor din R.P.D. Coreeană își propune să facă și în viitor tot posibilul pentru realizarea contactului cu ziariștii din Coreea de sud.

R. D. GERMANĂ

● Activitatea depusă de referenții și redactorii de carte reprezintă un ajutor prețios atât pentru scriitori cât și pentru autorii din diferite domenii de cunoștințe. Spre deosebire de ziariștii din R.D.G. care sînt organizați din 1945, nu a existat pînă în prezent o organizație care să cuprindă pe redactorii de carte și referenții de la edituri. Acum doi ani, o încercare de organizare a acestora în cadrul Uniunii Presei Germane a eșuat. Noua încercare făcută în decembrie 1957 a fost încununată de succes, luînd ființă — în cadrul Uniunii — o secție a redactorilor de carte și referenților. La ședința de constituire au participat 80 de membri. Cu acest prilej s-au stabilit sarcinile noii secții: educarea politică a membrilor potrivit liniei politice a statului muncitoresc-țărănesc; ridicarea calificării profesionale

a membrilor; elaborarea unor normative profesionale pentru redactorii de carte; stimularea schimbului de experiență între editurile din R.D.G. cit și pe scară internațională.

● Uniunea Presei Germane acordă o atenție deosebită educării profesionale și ideologice a ziariștilor. În acest scop Uniunea organizează diferite cursuri și seminarii, în strînsă colaborare cu facultatea de ziaristică a Universității din Leipzig.

● În vederea îmbunătățirii muncii în publicistică, Uniunea Presei Germane a organizat, în ultima vreme, numeroase concursuri între ziare, care s-au bucurat de frumoase succese. În cursul lunii ianuarie, spre exemplu, în colaborare cu Uniunea Sindicală de imprimare, s-a organizat un concurs pentru cel mai bun aspect grafic al ziarelor.

R. P. POLONĂ

● La sfîrșitul anului trecut o serie de ziariști polonezi au fost premiați. Astfel, a primit premiul pentru satiră al revistei „Przeład Kulturalny” umoristul Slawomir Mrozek, ale cărui foiletoane și desene satirice apar deseori în paginile publicațiilor „Przekorj”, „Dziennik Polski” și altele.

● Din inițiativa secției economice a Uniunii Ziariștilor Polonezi, la Kędzierzyn a avut loc o conferință a ziariștilor care se ocupă de problemele economice ale industriei chimice.

Însoțiți de specialiști, ziariștii au vizitat secțiile combinatului chimic din localitate care, în decursul acestui cincinal și în anii următori, va avea un rol decisiv în ceea ce privește dezvoltarea chimiei organice în Polonia. La conferința de presă care a urmat a participat și ministrul adjuncț al industriei chimice, ing. Adam Kowalski.

● Postul de radio Katowice a împlinit recent 30 de ani. Cînd și-a început activitatea, emisiunile îi erau ascultate doar de 25.000 de posesori de detectoare, azi are peste 3,5 milioane de radio-ascultători. Semnalul acestui post, al bazinului carbonifer silezian, corespunde unor lovituri de ciocan. Cu 30 de ani în urmă un currier al serviciului efectua aceste lovituri cu ajutorul unui ciocan adevărat pe o nicovală, primind pentru această activitate „radiofonică” un spor de salariu de 1 zlot pe zi.

Aniversarea a 30 de ani a postului de radio a fost marcată și de intrarea în funcțiune a noii stații de televiziune de la Katowice.

DIN ACTIVITATEA UNIUNII ZIARIȘTILOR DIN R. P. R.

IN CERCUL DE POLITICĂ EXTERNĂ

La 27 ianuarie cercul de politică externă al Uniunii Ziariștilor din R.P.R. a ținut o ședință în cadrul căreia au vorbit tovarășii I. Fintinaru, L. Sărățeanu, G. Ivașcu și Gloter. Vorbitoarii au împărtășit din experiența lor profesională.

La 12 februarie cercul de politică externă a ținut o altă ședință de lucru, în cursul căreia tov. A. Cernea a expus aspecte și impresii dintr-o călătorie făcută recent în Grecia.

IN CERCUL DE REPORTAJ

În cadrul ședinței cercului de reportaj care a avut loc în ziua de 3 februarie, tov. Victor Birlădeanu, membru în biroul comitetului de conducere al Uniunii Ziariștilor din R.P.R., a dat o serie de amănunte cu privire la organizarea de către Uniunea Ziariștilor din R.P.R. a Conferinței internaționale a reporterilor.

Această conferință, care va avea loc în prima jumătate a lunii mai, în acest an, la București, face parte dintr-o serie de conferințe pe genuri, pe probleme ale ziaristicii, care vor permite stringerea în jurul unei aceleiași mese a ziariștilor din țări cu sisteme sociale diferite.

Referatul principal al conferinței va avea ca temă „Reportajul, mijloc de cunoaștere și înțelegere între popoare”.

Se vor ține și cinci coreferate: Om și peisaj în reportaj; Reportaj de culoare, reportaj de problemă; Tendințe, curente, personalități în reportajul modern; Tehnica reportajului modern; Fapt divers și senzațional în reportaj.

În jurul fiecărui referat și coreferat vor avea loc discuții.

INTILNIRE CU MEMBRI AI ANSAMBLULUI DE BALET DIN LENINGRAD

Conducătorii și membri ai Ansamblului de balet al Teatrului Academic de stat de operă și balet „S. M. Kirov” din Leningrad, care a sosit în Capi-

tală pentru o serie de spectacole, s-au întâlnit, în după amiaza zilei de 7 februarie, la sediul Uniunii Ziariștilor din R.P.R., cu ziariști români și corespondenți ai presei străine.

S. N. Orlov, maestru emerit al artei din R.S.F.S.R., director al teatrului, a transmis salutul lucrătorilor din domeniul artei din Leningrad, a prezentat pe membrii ansamblului și a dat amănunte asupra spectacolelor pe care le va prezenta în Capitală ansamblul sovietic de balet.

Întrebărilor puse de ziariști au răspuns: conducătorul artistic al ansamblului, B. A. Fenster, artist al poporului din R.S.F.S.R. și soliștii ansamblului, artistul poporului al U.R.S.S. Konstantin Sergheev și artista poporului din U.R.S.S., Natalia Dudinskaia.

Întilnirea a decurs într-o atmosferă prietenească.

VIZITA UNUI ZIARIST DIN LUXEMBURG

În ziua de 5 februarie, ziaristul Pierre Aymands de la radio Luxemburg, aflat în țara noastră la invitația Institutului român pentru relațiile culturale cu străinătatea, a făcut o vizită

la sediul Uniunii Ziariștilor din R.P.R. unde s-a întâlnit cu reprezentanți ai conducerii Uniunii și cu redactori ai presei centrale și ai radiodifuziunii.

CONFERINȚA DE PRESĂ CU PARTICIPANȚII LA TURNEUL FILARMONICII DE STAT „GEORGE ENESCU”

La sediul Uniunii Ziariștilor din R.P.R. a avut loc, în ziua de 12 februarie, o conferință de presă cu participanții la turneul întreprins în Uniunea Sovietică, Finlanda și Suedia de orchestra simfonică a Filarmonicii de Stat „George Enescu” din București, colectiv artistic emerit al R. P. Române.

La conferința de presă au participat ziariști români, corespondenți ai presei străine și membri ai corpului diplomatic.

În cuvântul său tov. N. Minei, directorul O.S.T.A., a subliniat că prețutindeni concertele orchestrei Filarmonicii din București s-au bucurat de admirație și de un răsunător succes și a citat numeroasele cronică elogioase apărute în presa sovietică, finlandeză și suedeză în legătură cu acest turneu.

Conferința de presă cu membri ai Filarmonicii. Vorbește tov. N. Minei.

„ZIARISTUL DEMOCRAT“ Nr. 1 – IANUARIE 1958

„Există numeroase semne care arată că puternicele eforturi ale ziaristilor din lumea întreagă, tinzând la cooperare și unitate, nu sînt departe de a fi încoronate de succes și că evenimentele care se prevăd pentru anul 1958 vor avea în acest sens un rol decisiv“. Cu aceste cuvinte, pline de viguros optimism, începe articolul de fond din numărul 1 (ianuarie 1958) al „Ziaristului democrat“, semnat de secretarul general al O.I.Z., Jaroslav Knobloch, și intitulat „În pragul unei noi etape“. Și acest optimism este pe deplin justificat.

Caracteristicile unei noi etape sînt într-adevăr din ce în ce mai precis conturate iar factorii care-i vor determina evoluția sînt în plină acțiune.

În timp ce pe tot globul numărul organizațiilor de ziaristi și al publiciștilor care se alătură O.I.Z. crește tot mereu — O.I.Z. fiind astăzi cea mai mare organizație de ziaristi din lume, în cadrul căreia s-au grupat ziaristi din 56 de țări, de diverse opinii politice și credințe religioase — în rîndul ziaristilor din unele țări capitaliste, neorganizați sau făcînd parte din organizații aflate sub influența patronilor, situația devine din ce în ce mai grea. Problemele unei remunerări echitabile și ale asigurărilor sociale nu-și pot vedea acolo soluții imediate fără o acțiune unitară.

Puterea unei organizații mondiale unitare s-ar face fără îndoială simțită atît prin soluționarea acestor pro-

bleme cît și a acelor care interesează pe toți ziaristi din lume: călătoriile peste granița ale ziaristilor se vor înmulți, se vor crea noi ușurințe în exercitarea profesiei de ziarist, schimbul de materiale de presă va deveni din ce în ce mai amplu, problema drepturilor de autor își va găsi soluția cea mai justă, formarea cadrelor tinere de ziaristi va putea fi mult îmbunătățită. Întrarea în vigoare a Codului eticii publicisticii — scrie mai departe autorul — va aduce un spor de prestigiu și autoritate profesiei noastre. O.I.Z. are înscrise ferm, în programul său de acțiune, toate aceste avantaje pe care unitatea le-ar aduce ziaristilor.

Principalele articole din acest număr din „Ziaristul democrat“ confirmă în mod evident justetea expunerii din articolul de fond.

În comentariul asupra Conferinței de la Berlin a secretarilor Uniunilor naționale de ziaristi din țările socialiste, se arată că ceea ce a caracterizat această reuniune a fost în special „o unanimitate absolută a punctelor de vedere și a voinței de a se dezvolta cît mai larg posibil cooperarea ziaristilor din întreaga lume“. Aceasta înseamnă că eforturile și inițiativele O.I.Z. în domeniul cooperării internaționale vor găsi un sprijin total din partea uniunilor membre și astfel cel de-al patrulea Congres al O.I.Z. este în acest sens perfect pregătît.

Dorința aceasta de cooperare se manifestă însă puternic pe cele mai diferite meridiane. În articolul intitulat „Al patrulea Congres național al ziaristilor peruvieni“, G. Carnero Checa arată că Congresul a aprobat directive precise pentru viitor „pentru a se putea opune și lupta cu toate mijloacele contra a tot ce violează și restringe libertatea presei și limitează garanțiile de care ziaristul trebuie să se bucure în calitate sa de cetățean și lucrător în presă“. Dar directivele congresului ar putea fi îndeplinite cel mai bine prin luptă unită și, de aceea, într-una din rezoluțiile congresului, se declară că „organizația ziaristilor peruvieni va întreprinde legături cu organizațiile mondiale de ziaristi și va face totul pentru fuziunea lor“. De asemenea, într-o notă semnată de Hema Veerapperuma, ni se anunță că „congresul ziaristilor ceylonezi a decis în unanimitate să transforme secția din Ceylon a O.I.Z. în Uniunea presei din Ceylon (Press Association of Ceylon) afiliată la O.I.Z.“, în urma succeselor în luptă pe care această secție le-a cucerit. Căci în Ceylon, cu numai doi ani în urmă, — spune autorul, — situația era cu totul alta: „Ziaristul profe-

sionist nu se bucura de nici un fel de protecție în fața monopolurilor de presă. Ceylonul era o țară în care ziaristii nu aveau garantate prin lege nici salariul și nici condiții de lucru convenabile“.

Astfel de situații continuă însă să existe în alte multe țări. În foarte documentatul său articol „Dificultățile financiare ale presei braziliene“, cunoscutul ziarist brazilian Antonio Mesplé scrie: „În rezumat se poate spune că avînd în vedere salariile foarte scăzute, profesiunea de ziarist exercită o foarte mică atracție pentru oricine. Nevoile materiale vor face, fără îndoială, pe ziaristi să lupte cu și mai multă forță pentru îmbunătățirea condițiilor lor de viață. Această problemă, ca și amenințarea creșterii șomajului, fac să se prevadă, în viitor, o fază nouă și mult mai decisivă a luptei duse de ziaristi“.

Cît privește repetatele eșecuri ale eforturilor făcute pentru separarea „în blocuri“ a ziaristilor, în materialul cu privire la Conferința asiatică a Institutului Internațional al Presei care a avut loc la Kandy (Ceylon), în noiembrie trecut, ni se relatează cîteva aspecte suficient de concludente. La această conferință, cu o largă partici-

pare internațională, reprezentanții Chinei populare nu au fost invitați, în urma presiunilor americane asupra unora dintre delegați. S-a invocat același pretext răsunat că în China se pun diverse piedici corespondenților străini și că astfel libertatea de informare nu este asigurată. Dar de adevăr nu te poți scăpa aruncându-l pe fereastră; el intră din nou pe ușă și spulberă minciunile oricât de abil ar fi ticluite.

În cadrul Conferinței de la Kandy intervenția cea mai interesantă și care a pus capăt aserțiunilor după care China populară ar pune piedici libertății de informare, a fost aceea a reprezentantului agenției „Reuter”, Walton A. Cole din Londra. El a spus că agenția sa are corespondent în China încă din aprilie 1956. În tot acest timp corespon-

dentul a adunat o serie de materiale interesante. Walton Cole a pus accentul pe faptul că acest corespondent al lui „Reuter” se deplasează în China după cum îi place și că el a trimis agenției informații care nu puteau fi luate decît la fața locului; el are de asemenea posibilitatea să meargă oriunde la Hong-Kong și să lucreze peste tot în China în condiții cu totul normale.

Numărul pe ianuarie al „Ziaristului democrat” mai cuprinde următoarele materiale: un articol semnat de An Gan în care se arată entuziasmul cu care au răspuns ziariștii chinezi la apelul președintelui Mao Tzedun adresat intelectualilor chinezi pentru a se duce să lucreze în mijlocul muncitorilor și țărănilor, în vederea unei serviri cât mai bune a cauzei poporului, o interesantă relatare a ziaristului

polonez Bartolomej Golka despre lucrările cu privire la terminologia publicisticii care se fac de către secția de editură a catedrei de ziaristică a Universității din Varșovia și un scurt istoric al presei peruviene, care și are începuturile în 1790, semnat de Julio Castro Franco.

Despre articolul lui A. R. Suarez din cadrul „Tribunei de discuții în preajma Conferinței internaționale a reporterilor” nu este locul să vorbim aici, deoarece articolul e publicat în paginile acestui număr al revistei noastre.

Începînd cu acest număr „Ziaristul democrat” a introdus o serie de rubrici noi, bogat și variat informate: „În puține cuvinte”, „Din activitatea Uniunilor membre ale O.I.Z.” și „Iată ce scriu revistele ziaristilor”.

Foarte bine venită pagina „Fotografii care ne-au interesat” dedicată „fotografilor care și-au consacrat întreaga lor viață presei și au făcut astfel să profite de arta lor sute de mii de cititori din lumea întreagă”. Este o recunoaștere a rolului important pe care fotografia îl are în presă, ca element ziaristic de prim ordin și credem că organul O.I.Z. va continua publicarea unor astfel de pagini.

Odată cu acest număr, „Ziaristul democrat” anunță și componența conducerii sale redacționale: redactor șef: Jaroslav Knobloch; colegiul de redacție: An Gan (China); J.-M. Hermann (Franța); A. N. Langfang (U.R.S.S.); T. Lipski (Polonia) și K. Zieris (Cehoslovacia), secretar de redacție fiind Z. Dvoráček.

N. D.

„SOVIETSKAIA PECIATI” Nr. 1 – IANUARIE 1958

Care este locul ziaristului în viața socială? Veșnică goană după „material” pentru a potoli sau, mai degrabă, ațîța setea de senzațional a cititorilor, pentru a le închide ochii asupra conținutului real al vieții? Poate, undeva în capitalism, dar nu în societatea noastră. La noi, urmărind mersul ascendent al societății, cunoscînd și multe din greutățile de care se lovește în drum, ziaristul — alfit cel încărunțit în meserie, cît și cel care nu de mult a pus mîna pe pană — se întrea-bă adeseori care este rolul lui în acest proces, dacă

contribuie oare cît de cît la desfășurarea lui, la mersul înainte. Asemenea întrebări sînt de neconceput pentru ziaristul de altădată, pentru ziaristul burghez.

Răsfoind revista „Soviet-skaia Peciati”, citind articolele pe care le publică în legătură cu problemele ce preocupă pe gazetarul sovietic, resimți un puternic sentiment de satisfacție. Din paginile ei îți apare figura ziaristului sovietic, trăind din plin viața poporului său.

„Tania a venit în redacție direct de pe băncile școlii. Dar știți unde este

redacția ei? În stepa Ilă-mîndă, într-un vagon pierdut undeva printre cele două sute de mii de hectare de pustiu trezit la viață. Citești emoționat cum, îmbrăcată băiețește, escala-dează bordurile camioanelor în trecere pentru a ajunge la punctele unde este trimisă în reportaj. În vagonul-redacție nu sînt telefoane, tipografia este la distanță de 25 kilometri. Și totuși ziarul apare regulat, scris viu, combativ, mobilizînd la luptă împotriva stepii. „Ziarul nostru este, pe drept cuvînt, un exclusiv produs al entuziasmului” — spune redactorul șef, unul dintre cei nouă locatari ai vagonului din stepă.

Aceasta era la sud. În nord, la marginea pămîntului sovietic, apare „Soviet-skaia Ciukotka” în două limbi: rusă și ciukotă. Acolo, în locul stîloului, ziaristii preferă creionul. Are un avantaj: nu îngheață. Adeseori nămeții ascund redacția întreagă și totuși ziarul apare...

„Casa noastră nu-i prea mare și totuși nu ne lasă să dormim” este titlul semnificativ al articolului care redă viața dintr-o altă redacție mică, din orașul Mari (R.S.S. Turkmenă). Redacția este frămîntată de aceleași probleme ca și ra-ionul din jur. Recolta de bumbac, sporirea ei este o chestiune care o privește direct. Deci trebuie arătate cititorilor metodele cele mai noi de strîngere rapidă a recoltei. Redacția este conștientă și de rolul pe care-l are în desfășurarea întrecerii de pe marele șantier din apropiere. Articolul ne transmite frămîntările din redacție, problemele care n-o lasă să doarmă, probleme dintre care multe sînt cunoscute și în redacțiile noastre.

...Despre eroismul unui grup de ostași din Kursk, care au făcut inofensiv un întreg depozit de mine, ascuns de hitleriști în raza orașului, încă în timpul războiului, am citit și în ziarele de la noi. „Soviet-

**Советская
ПЕЧАТЬ**

skaia Peciati" ne informează cum a ajuns în presă, cum a fost valorificată, gazetărește, întreaga această chestiune. Și trebuie să recunoaștem că relatarea are multă valoare practică și pentru munca noastră. Ea ne arată cum se poate trece uneori nepăsător pe lângă o știre importantă, care ascunde o temă emoționantă. Într-o zi a apărut în ziarul „Sovietskaia Rossia” o scurtă informație care reda în câteva cuvinte întâmplarea de la Kursk. Atît și nimic mai mult. Aceste rînduri le-a citit însă ziaristul experimentat A. I. Saklin. El și-a dat seama că aici se ascunde mai mult decît serie. Saklin care era să plece spre Extremul Orient, s-a îndreptat spre Kursk, s-a infilnat acolo cu ostașii care îndepliniseră misiunea aceea grea și primejdioasă. Cu greu a aflat din partea acestor oameni modești amănuntele din care a alcătuit apoi tabloul faptei lor eroice. Publicată în „Komsomolskaia Pravda” schița a trezit ecou în opinia publică sovietică, la redacție au sosit nenumărate scrisori. Schița a fost citită în colectiv în adunările consomolului, în unități militare. Guvernul sovietic i-a decoraț pe eroicii ostași. „Dincolo de zidurile redacției clocotește o viață minunată, conchide articolul. Trebuie să descoperim într-însa zăcămintele de teme prețioase”.

Despre ziaristul care nu trece indiferent pe lângă viață, care ia în serios rolul lui de organizator, agitator și propagandist colectiv, vorbește și articolul lui N. Belogurov, redactor-șef al ziarului „Pravda Ucrainei”. El povestește cum redacția ziarului a organizat în întreprinderi convorbiri despre stilul leninist în muncă. La uzina „Excavatorul roșu” din Kiev discuțiile au avut un caracter cu totul deschis, sincer, emoționant. După adunare, directorul, inginerul șef, secretarul organizației de partid, președintele comitetului sindical au cerut să fie trecuți de organizația de

partid care grupa conducerea uzinei în organizațiile secțiilor, apropiindu-se în acest fel de problemele secțiilor, ale muncitorilor. În toate cazurile, aceste discuții inițiate de redacție și-au arătat roadele în activitatea întreprinderilor.

În interviul acordat recent ziaristului englez A. Macdonald din redacția lui „Times”, tovarășul Hrușciov a arătat că nu este numai satisfăcut, dar și de-a dreptul entuziasmat de felul cum se desfășoară reorganizarea conducerii industriei și construcțiilor. Se știe că în U.R.S.S. în locul ministerelor economice centrale au luat ființă recent Consilii ale economiei naționale, cărora le sînt subordonate uzinele și șantierele dintr-o întreagă regiune economică. În articolul „Rezerve și perspective”, ziarul „Krasnoiarski Rabocii” dezvoltă urmările pe care le-a avut această reorganizare pentru presa locală. Înainte, de pildă, ziarele nu îndrăzneau să atace probleme pe care le socoteau că ar avea amploare prea mare, întrucît considerau că acestea ar fi de competența presei centrale, a ministerelor. Acum, însă, după descentralizare, ziarul local atacă importante probleme economice. El are acum cui să se adreseze și cu propunerile și cu criticile lui — Consiliul economiei naționale — care are o largă competență în cadrul regiunii respective. Arătînd cititorului perspectivele ținutului său, ziarul poate stimula pe scară mult mai largă și dezvoltarea inițiativei locale.

În acest număr al revistei aflăm despre un ziarist sovietic care își îndeplinea misiunea în orice împrejurări, o figură care se aseamănă cu Egon Erwin Kisch. Este Mihail Rosenfeld care și-a scris reportajele ca marinar, pilot, mecanic, șofer, scafandru etc. A fost corespondent special în Spania, în ținuturile nordice, în diferite țări pînă ce, în exercițiul funcțiunii, și-a dat viața pe front unde era

trimis corespondent de război.

Ca o concluzie la caracterizarea ziaristului sovietic, așa cum se desprinde ea din acest număr al revistei, redăm cuvintele lui Nik Krjukov, din articolul de fond: „Unde nu ne-a aruncat destinul: în Donbas, în Siberia, în Kazahstan, pe malul Volgăi. Pretutindeni se înalțau fabrici și uzine, la sate avea loc marea cotitură: se creau colhozurile... Și peste tot am fost noi ziaristii sovietici. Noi scriam manifeste în mine și ateliere, organizam raiduri ale corespondenților muncitori, în articolele și corespondențele noastre demascam și instruiam, laudam și mustram, ne bucuram și ne indignam. Și munca noastră s-a contopit cu munca republicii. Și chiar la baionetă era prinsă pana noastră!”

Iată cuvintele care sînt adevărate și pentru ziaristul sovietic de astăzi, însoțitor al poporului său pe drumul spre comunism, constructor și luptător aflat alături de el.

Această idee o sprijină și celelalte materiale ale numărului: Rubrica „Interviul nostru” în care redactorii unor ziare noi împărtășesc colegilor de breaslă planurile lor: „Gînduri de anul

nou” este altă rubrică conținînd de astădată colaborări privind respectul față de cititor, grija pentru materiale de calitate, pentru îmbunătățirea bazei tehnice. În „Scrisori către redacție” sînt publicate nu numai scrisori ale unor ziaristi, dar și ale unor cititori care ridică pretenții justificate față de aceștia.

Dorinței ziaristilor sovietici de a cunoaște viața confracților de dincolo de hotare îi răspunde articolul intitulat „Ziarul combativ al poporului francez” care le mijlocește cunoașterea vieții din redacția ziarului „l'Humanité”. Pe de altă parte, un tablou al dominației monopolurilor în presă, în puternic contrast cu libertatea presei și cuvîntului în U.R.S.S. și celelalte țări socialiste, îl oferă articolul dedicat presei din R. F. Germană.

Este greu să te oprești asupra tuturor materialelor publicate în numărul de față al revistei „Sovietskaia Peciati”. Este un număr extrem de bogat în conținut, alcătuit la un înalt nivel ideologic, cu materiale interesante și utile pentru lărgirea orizontului și practica de zi cu zi a ziaristului comunist.

GHEORGHE BARBU

„NEUE DEUTSCHE PRESSE”

Nr. 11 și 12 (1957)

11

IMPLINIREA a 40 de ani de la Marea Revoluție Socialistă din Octom-

brie a fost sărbătorită și de către Uniunea presei germane. Cu acest prilej a vorbit prof. Albert Norden, secretar al C.C. al P.S.U.G.

În discursul intitulat „Un imperativ al inimii și al creierului” și publicat în „Neue Deutsche Presse”, el a arătat, între altele, că este o mîndrie a muncitorimii revoluționare germane, că la timpul său, l-a putut ajuta pe Lenin la Leipzig, la tipărirea și difuzarea pri-

melor numere ale ziarului „Iskra”.

Prof. Norden a făcut o comparație între dezvoltarea presei libere, socialiste și „fabricile de opinie publică” din occident, aflate în proprietatea trusturilor și concernelor. Astfel, din tirajul de 17,3 milioane exemplare al presei cotidiene din Germania occidentală și Berlinul occidental, numai a zecea parte aparțin de pildă, partidului social-democrat, restul aflîndu-se în cea mai mare parte în mîinile unor monopoluri ale presei: Editura

Axel Springer, concernul Unilever-Margarine (proprietatea lui Rockefeller), familia de industriași Bosch... Există în Germania occidentală și 395 ziare legale de uzină, redactorii acestora fac însă parte din direcția întreprinderilor și răspîndesc ideologia capitalistă. „Rădăcina bolii de care suferă ziaristica din Apus în secolul XX — a subliniat prof. Norden — este monopolul presei; căci monopolul... înăbușe părerea poporului și transformă instrumentul de creare a opiniei într-o puternică armă a războiului în mîna bogătaşilor, care nu sînt interesați decît într-o politică de încordare internațională, deoarece profită de pe urma ei“.

În încheiere, prof. Norden a cerut ziaristilor „vigilență spirituală“ pentru ca otrava antisocialistă, eliminată din primele pagini ale ziarelor să nu pătrundă cumva prin poarta din dos, prin foiletoane, prin reviste săptămîniile sau lunare...

În același număr al revistei, Werner Pincus relatează despre o „Vizită la presa și radiodifuziunea Indoneziei“. În introducerea, articolul ne oferă un scurt istoric al Indoneziei, arătînd că de la eliberare încoace numărul analfabeților s-a redus la jumătate.

Împărțirea țării în multe insule și lipsa unor mijloace rapide de transport au împiedicat pînă acum apariția unor mari cotidiane naționale, deși se poate constata o dezvoltare însemnată a presei în ultimii ani. Majoritatea ziarelor sînt însă locale și nu au decît un tiraj redus. În total există 81 de ziare în limba indoneziană cu un tiraj global de 736.000 exemplare, ceea ce reprezintă o creștere de 50% față de anul 1950. Au mai rămas opt ziare în limba olandeză, limbă în care se tipăreau înainte majoritatea organelor de presă, două în limba engleză. Cei

3,5 milioane de chinezi dispun de 15 ziare în limba chineză.

Ziarul cel mai mare este „Harian Rakjat“, organul central al partidului comunist, care atinge un tiraj de 60.000 exemplare. Un rol important îl îndeplinește radiodifuziunea, care înlesnește ca glasul Indoneziei să fie ascultat și în străinătate, organizînd emisiuni în limbile arabă, indiană, chineză, engleză și franceză.

Un articol interesant, din care se pot afla multe despre situația presei în Anglia este „Cum apare Daily Worker“ de dr. Rudolf Pichler. Autorul arată, cu acest prilej, că marile ziare engleze, dintre care cele mai multe au un tiraj de peste 4 milioane, se află într-o îndirjită luptă de concurență. Astfel, în 1956, „Daily Express“ și ziarele afiliate lui au cheltuit numai pentru scopuri de propagandă 800.000 lire sterline. Pentru a atrage cît mai mulți cititori, ziarele organizează concursuri mari la care se pot câștiga locuințe, automobile etc. Rezultatul luptei de concurență este, firește, o concentrare tot mai mare a presei în mîini puține și dispariția ziarelor mici.

Numai „Daily Worker“ se menține de 27 de ani deși are un tiraj de 100.000 exemplare. Sprijinul de nădejde al ziarului sînt cititorii lui. Societățile de difuzare a presei din Anglia hotărîseră, de pildă, să boicoteze ziarul, să-l înăbușe împiedicînd difuzarea lui. Atunci sarcina aceasta au îndeplinit-o cu succes organizațiile muncitorești.

În cel de-al doilea război mondial a fost distrusă, prin bombardament, tipografia lui „Daily Worker“. Pentru a salva ziarul lor, muncitorii au înființat o cooperativă cu 30.000 de membri. Acești 30.000 sînt de fapt proprietarii ziarului. „Daily Worker“ poate susține astfel cu mîndrie

că este singurul ziar englez care aparține cititorilor.

Dintre celelalte materiale ale revistei merită semnalat articolul „Stimmen, Hugenberg și alții de pe Rin și din Ruhr“, al cincilea articol din seria „Adevărații stăpîni ai „presei libere“ și care reprezintă o contribuție valoroasă la istoria ziaristicii burgheze, înfățișînd dezvoltările presei germane în perioada dintre cele două războaie.

Revista atacă și importante probleme profesionale în articolele: „Mai mult curaj pentru titluri și ilustrații mari“, „Din practica graficii chimice“, „Din viața Uniunii“ etc. Insistăm îndeosebi asupra articolului „Sarcinile reporterilor parlamentari“ care dă indicații cum pot deveni interesante și atrăgătoare reportajele despre activitatea reprezentanților populare, avînd astfel însemnatate nu numai pentru R.D.G. Unele materiale publicate sînt dedicate relațiilor internaționale ale Uniunii. În cazul de față vizitele în Polonia și Bulgaria. Cu acest prilej ziaristii germani desmint toate născocirile apărute în presa occidentală în zilele cînd a fost interzis în Polonia ziarul „Po prostu“ care abuză de libertatea presei. Ei au fost tocmai atunci la Varșovia, asistînd la evenimente.

O mărturie a frumoaselor relații tovarășești ce există în Uniunea presei germane este rubrica prin care se aduc felicitări unor colegi care au împlinit 50, 60 și 65 de ani.

12

ÎN acest număr al revistei, ziaristii din R.D.G. își exprimă îngrijorarea față de situația ce se creează presei și desfășurării activității gazetărești în R.F.G. după noua prelungire a guvernării lui Adenauer. Ziaristii din Bonn, relatează revista, s-au și adresat ministrului de interne, dr. G.

Schröder, un fost nazist, cu întrebarea dacă nu vine cumva acum „legea botniței“ pentru presă. Ministrul, firește, a negat. Totuși organele justiției au și arestat pe ziaristul social-democrat Stiller, care a îndrăznit să critice în presă deficiențe ale unor organe ale statului. Stiller a fost arestat, arată revista, pentru a fi silit să divulge numele acelora care i-au dat informațiile. Numai protestul opiniei publice a determinat autoritățile să-l elibereze din închisoare. Totodată revista informează că în R.F.G. permisele ziaristilor au fost supuse preschimbării, eliberarea unui nou permis de către Uniunea respectivă depinzînd de asentimentul... poliției. Ea decide deci, subliniază „Neue Deutsche Presse“, cine poate fi în „democrația“ vest-germană redactor, reporter sau corespondent.

În articolul „Sălcii plîngătoare la mormîntul concepțiilor liberale despre presă“, prof. dr. B. Spiru recenzează cartea „Abdică oare presa?“ de Walter Hagemann, profesor de știință a presei la Universitatea din Mînster, arătînd că lucrarea acestuia, deși nu era intenția autorului, a devenit un puternic act de acuzare împotriva burgheziei, care nivelează, standardizează și uniformizează presa. Hagemann, teoretician provenit din presa nazistă, încearcă să explice fenomenele pe care le observă în presa burgheză actuală. În 1880 existau, de pildă, la Londra, 33 ziare matinale, astăzi numai șapte. La New York au rămas numai două ziare matinale, față de șapte în 1900. Germania dispunea în 1932 de 4.000 de ziare, iar în 1956, R.F.G. avea doar 1.500, deși populația s-a redus numai cu 20 la sută. Insuși Hagemann se vede nevoit să constate că presa capitalistă, concen-

trată în tot mai puține mîini, oferă cititorului „o lume artificială, ireală... o lume a banalităților și întimităților, în locul unor reale actualități ale zilei“.

Sursa acestor fenomene — capitalismul monopolist — Hagemann nu o vede, firește. El este dispus chiar să acuze pentru această stare de lucruri pe cititor, care ar fi lipsit de exigență, care nici nu ar dori să se ocupe cu problemele vieții publice și din această cauză principalul conținut al ziaristice moderne ar fi eroismul, crima și aventura. Chiar și libertatea presei — arată recenzentul — Hagemann o vede într-un mod deosebit. „El este gata să accepte o asemenea libertate doar pentru ziare ca „Times“, „New York Times“ sau „Neue Züricher Zeitung“, pe măsură ce apără... „interese publice reale“. Criteriul adevărat al libertății presei — în mîinile cui se află garanțiile materiale ale acesteia, în mîinile poporului sau ale unui grup de bogătași — Hagemann îl ignoră cu desăvîrșire. În societatea capitalistă, constată foarte just recenzentul, renunțarea presei la vechile ei tradiții liberale nu este o „abdicare“, ci linia pe care i-o imprimă cei pe mîna cărora a ajuns.

Revista dedică două materiale muncii pe care o duc redacțiile ziarelor cu corespondenții voluntari sau „corespondenții populari“, curli se spune în R.D.G. În articolul „Contribuții cu pana voastră“ se relatează despre o întrecere între corespondenții poporului de la mîna Wismut. Obiectul întrecerii, inițiată de organizația sindicală a fost: Cine sprijină mai bine minerii în întrecerea lor socialistă? Rezultatul a fost, în primul rînd, o relatare mai bogată în pa-

ginile ziarelor locale a întîmplărilor din mină. Totodată corespondențele au devenit mai vii, pierzîndu-și în bună parte stilul de proces-verbal, a crescut și rețeaua de corespondenți.

În articolul dedicat muncii cu corespondenții la ziarul „Tribüne“ se insistă asupra faptului că aceștia trebuie considerați colaboratori permanenți ai ziarului, veriga lui directă de legătură cu întreprinderile, instituțiile și cartierele orașului. Aceasta face necesară o muncă sistematică și individuală cu corespondenții. O piedică era pînă nu de mult organizarea acestei munci de către redacția centrală. Acuma ea a fost trecută asupra corespondenților regionali, care organizează și conduc seminariile cu corespondenții voluntari, îi califică și crește din rîndurile lor noi cadre, în cazul de față, pentru presa sindicală.

Dintre celelalte materiale, atragem atenția asupra articolului „Monopolul lui Hitler și Amann“, care face parte din aceeași serie „Adevărații stăpîni ai presei libere“ (VI) și arată cu cit cinism și brutalitate fasciștii și-au subordonat, începînd din 1933, presa germană, constituînd un întreg trust al presei naziste.

Un articol este dedicat Expoziției internaționale de caricaturi, care a avut loc la Berlin. Cu acest prilej se reproduce și o lucrare a caricaturistului român Eugen Taru.

În domeniul problemelor profesionale, revista publică o relatare în legătură cu întrecerea dintre ziare privind îmbunătățirea aspectului lor grafic.

Revista mai cuprinde rubricile „Critică și bibliografie“, „Din viața Uniunii“ etc.

„PRASA POLSKA“ Nr. 1 — IANUARIE 1958

Primul număr din anul acesta al revistei Asociației Ziaristilor Polonezi — „Prasa Polska“ — publică un bogat material informativ privind activitatea asociației și aspecte variate din activitatea profesională a ziaristilor.

Sub titlul „Roadele anchetei noastre“ revista publică o serie de extrase viu comentate din scrisorile primite la redacție drept răspuns la buletinul-anchetă publicat în numărul precedent al revistei. În ultimul număr pe anul trecut revista „Prasa Polska“ s-a adresat cititorilor săi cu o anchetă original concepută în care le cerea păreri și propuneri în vederea îmbunătățirii revistei.

Un amplu articol informativ, bogat ilustrat cu date comparative din alte țări este închinat televiziunii poloneze. Articolul prezintă situația de astăzi privind baza tehnică, programele și nevoile televiziunii.

„Economia maritimă trebuie să aibă ziarul său“ este titlul unui articol semnat de J. T. Holovinski. Din rubrica informativă „Rețeaua profesională“ aflăm printre altele și o serie de date despre tirajul ziarelor poloneze. Astfel, „Trybuna Ludu“ are un tiraj de 223.000 exemplare, „Zycie Warszawy“ — 213.000, iar revistele ilustrate „Przekroj“ — 400.000 și „Swiat“ — 200.000 exemplare.

Din rubrica specială „Aniversări ale presei“ aflăm că în decembrie a apărut numărul 500 al săptămînalului social-literar pentru militari „Zolnierz Polski“ și alte aniversări asemănătoare. Un amplu articol este închinat postului de radio Katowice

care a împlinit nu de mult 30 de ani de existență. În ziua aniversării, la 4 decembrie 1957, a intrat în funcțiune postul de televiziune al Sileziei, care a emis primul său program.

Rubrica „În paginile ziarelor noastre“ cuprinde articolul „Despre publicistică și limbajul presei“.

Revista cuprinde de asemenea o dare de seamă asupra lucrărilor sesiunii cercetătorilor în domeniul presei care s-a ținut la Krakowia, semnată de Ignacy Krasicki, un articol dedicat memoriei lui Stanislaw Jarkowski, profesor la Școala superioară de studii ziaristice, scris de Maria Czajkowska, note de drum de Jan Dziedzic intitulate „10 zile în Franța“, o dare de seamă asupra lucrărilor din cadrul O.I.Z., ale conferinței secretarilor generali ai organizațiilor ziaristilor din țările socialiste care s-a ținut în decembrie la Berlin, un articol privind activitatea bibliotecii Asociației Ziaristilor Polonezi de Jadwiga Krawczynska.

Printre alte materiale informative se publică o scurtă dare de seamă asupra întîlnirii ziaristilor cu Roman Zambrowski, membru al Biroului Politic al C. C. al P.M.U.P. în cadrul căreia s-au discutat problemele sfaturilor populare, un articol despre elaborarea contractului colectiv pentru lucrătorii din presă, informații din secțiunile A.Z.P., materiale umoristice, rubrica „Ce scriu alții“ cuprinzînd recenzii ale revistelor „Ziaristul democrat“, „Sovietskaia Peciati“ și „Neue Deutsche Presse“, rubricile „Scrisori către redacție“ și „Indreptar bibliografic“.

G. B.

M. B.

„LUPTA DE ELIBERARE A POPORULUI SPANIOL ȘI SOLIDARITATEA INTERNAȚIONALĂ“

„Documente și fotografii
despre războiul național revoluționar
al poporului spaniol, 1936—1939“ *)

Cu mai bine de douăzeci de ani în urmă, în noaptea de 17 spre 18 iulie 1936, stația de radio Ceuta (Spania) a transmis fraza convențională: „Cerul e senin deasupra Spaniei“. Era semnalul lansat de Franco pentru dezlănțuirea rebeliunii fasciste în Spania.

Istoria a confirmat că războiul din Spania a fost preludiul celui de-al doilea război mondial. Poporul spaniol a fost prima victimă a agresiunii hitleriste în Europa.

... Spania anului 1936 era țara în care Frontul popular obținuse victoria în alegerile parlamentare. Poporul spaniol nu permisesese fascismului să vină la putere. Exemplul spaniol a exercitat o influență puternică asupra activității politice din alte țări, contribuind la întărirea luptei maselor populare contra fascismului și a pericolului de război. Iată cauzele principale care au determinat forțele reacțiunii internaționale să organizeze și să dezlănțuie ofensiva în primul rînd împotriva Republicii Spaniole.

Rebeliunea fascistă din Spania a făcut parte din planul general al reacțiunii mondiale și al fascismului german și italian de distrugere a mișcării muncitorești democratice și progresiste, de înăbușire a mișcării de eliberare națională

în colonii și în țările dependente, de dezlănțuire a celui de al doilea război mondial.

Culegerea de documente și fotografii despre lupta de eliberare a poporului spaniol și solidaritatea internațională, editată de Institutul de marxism-leninism de pe lină Comitetul Central al Partidului Socialist Unit din R. D. Germană, reprezintă o contribuție valoroasă la cultivarea eroicelor tradiții de luptă împotriva fascismului, pentru pace.

Este deosebit de semnificativ faptul că un asemenea volum e editat în Republica Democrată Germană. Alături de documente, fotografii, articole din presă și știri care arată solidaritatea internațională a întregii omeniri progresiste cu lupta pentru libertate și independență a poporului spaniol, culegerea conține un număr mare de documente inedite, care aruncă lumină asupra activității Partidului Comunist German, asupra faptului că, în ciuda terorii fasciste, comuniștii și oamenii muncii din Germania au fost solidari și au susținut lupta dreaptă a poporului spaniol.

Ca un fir roșu străbate prin carte importanța unității mișcării muncitorești internaționale, forța care se contrapune războiului.

De la primele pagini ale volumului reiese felul în care Partidul Comunist Spaniol s-a situat în fruntea luptei eroice a poporului spaniol și activitatea sa pentru mobilizarea tuturor forțelor interne și ex-

ERSTER JAHRESTAG DER INTERNATIONALEN BRIGADEN

**LE VOLONTAIRE
DE LA LIBERTE**

14. Oktober 1936-1937 * Vorwärts zum Sieg!

Illustration zweier Zeitschriften der Internationalen Brigaden.

terne, pentru apărarea independenței și cuceririlor democratice ale Republicii Spaniole. Sînt redacte înflăcărăte discursuri ale conducătorilor Partidului Comunist Spaniol, José Diaz și Dolores Ibarruri. Lozincă lansată în iulie 1936 de P.C.S. — „No pasaran!“ — Nu vor trece! (pag. 54) revine în fiecare chemare și manifest al P.C.S. Cu această lozincă au pornit la luptă masele populare pentru a nu permite fascismului să treacă.

Lupta sa dreaptă a poporului spaniol și-a dus-o în condiții internaționale deosebit de grele. Cu atît mai mult, ajutorul și sprijinul forțelor progresiste din lume în frunte cu Uniunea

Sovietică au constituit un izvor dătător de forțe noi și curaj pentru poporul spaniol în apărarea cuceririlor sale democratice. În telegrama C.C. al Partidului Comunist al U.R.S.S. se arată că victoria poporului spaniol asupra forțelor reacțiunii e cauza comună a tuturor popoarelor iubitoare de pace. (pag. 85)

Culegerea cuprinde un număr de documente ale Internaționalei Comuniste, care redau atitudinea mișcării comuniste internaționale față de evenimentele din Spania și acțiunile mobilizatoare ale comuniștilor din toată lumea în vederea susținerii luptei poporului spaniol. În culegere sînt reproduse fragmen-

*) „Der Freiheitskampf des spanischen Volkes und die internationale Solidarität“. Dokumente und Bilder zum national-revolutionären Krieg des spanischen Volkes 1936—1939 — Berlin, 1956.

te din „Chemarea Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste cu ocazia celei de-a 19-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie“ care mobilizează oamenii muncii din toată lumea la luptă împotriva fascismului (pag. 86). „Chemarea Conferinței partidelor comuniste din aprilie 1937“ mobilizează la susținerea luptei poporului spaniol prin acțiuni comune ale oamenilor muncii, pentru ajutorarea directă a poporului spaniol (pag. 149).

Volumul reproduce chemările Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste cu ocazia zilei de 1 Mai 1938, care oglindesc gravitatea situației din Spania și apelează la solidaritatea proletară internațională pentru a zăgăzui drumul fascismului în Spania.

Atrag atenția scrisorile care redau acțiunile concrete ale Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste pentru crearea frontului comun cu Internaționala Socialistă în problema sprijinirii poporului spaniol (pag. 81-83, 181-193).

Scrisorile de răspuns ale conducătorilor Internaționalei a II-a Socialiste dau posibilitatea cititorului să întrevadă una din cauzele înfringerii poporului spaniol.

Cu toate că politica unor lideri ai Internaționalei a II-a Socialiste a împiedicat în oarecare măsură desfășurarea unor acțiuni de solidarizare a proletariatului internațional, anii 1936-1939 cunosc nenumărate exemple ale solidarității proletare și a tuturor forțelor progresiste din lume cu lupta dreaptă a Spaniei Republicane.

Dintre formele de solidarizare a forțelor democratice din lume cu cauza dreaptă a poporului spaniol, fără îndoială crearea brigăzilor internaționale constituie cel mai înalt simbol al solidarității internaționale. Cu toate că inițiativa organizării brigăzilor internaționale a aparținut mișcării

comuniste, în efectivul brigăzilor, alături de comuniști, au luptat mii de socialiști, veniți împotriva voinței organelor de conducere ale partidelor din care făceau parte, precum și antifasciști cu alte concepții. Poporul român, la rîndul său, se mîndrește cu faptele de eroism ale fiilor săi săvîrșite pe pămîntul Spaniei.

Popoarele german și italian au dovedit, prin fapte, că nu împărtășesc politica fascistă a cercurilor guvernante din Germania și Italia.

Considerăm de un interes deosebit „Chemarea comună a Partidului Comunist German și a Partidului Comunist Italian împotriva politicii de război a fascismului, pentru solidaritatea activă cu lupta de eliberare a poporului spaniol“ (pag. 100). În această chemare se arată că „Politica agresivă a lui Hitler și Mussolini nu constituie voința și glasul popoarelor german și italian“ (pag. 102) și că masele populare din Germania și Italia stau de partea luptei de eliberare a poporului spaniol. Chemarea arată că acțiunile de solidaritate ale popoarelor german și italian n-au putut fi înăbușite nici prin lagăre de concentrare sau crime.

Antifasciștii din Germania și Italia au dovedit simțămîntele lor de solidaritate cu lupta poporului spaniol prin trimișii lor în brigăzile internaționale în Spania.

Culegerea recenzată redă o serie de aspecte din viața și lupta Brigăzii a 11-a internaționale compusă în special din germani. Cu ocazia aniversării unui an de luptă, în raportul intitulat „Adelante! Pasaremos!“ (Înainte! Noi vom trece!) batalionul Thälmann își trece în revistă succesele de pe fronturile de luptă și cinstește memoria sutelor de eroi căzuți pe cîmpurile Spaniei (pag. 213-215).

Articolele din revista „Internaționala Comunistă“, din presa partidelor comuniste și din presa progresistă a timpului care își ex-

primă solidaritatea cu cauza Spaniei republicane și cheamă la apărarea ei prin glasul unor personalități marcante ale mișcării muncitorești ca Gh. Dimitrov, Mao Tze-dun, Wilhelm Pieck, Walter Ulbricht, Klement Gottwald, Harry Pollitt, precum și al unor personalități apreciate ca dr. Hewlet Johnson, Heinrich Mann, Jawaharlal Nehru, Paul Robeson, Romain Rolland, ș. a. contribuie la ridicarea valorii documentare a culegerii.

Documentele din volum fiind redată în ordine cronologică, cititorul reușește să-și formeze o imagine vie asupra evoluției evenimentelor din Spania în anii 1936-1939, asupra minunatului exemplu al solidarității

internaționale cu lupta dreaptă a poporului spaniol.

Studiul introductiv al tovarășei Dolores Ibarruri ajută cititorilor la sintetizarea și analizarea luptei eroice a poporului spaniol, dă o privire de ansamblu asupra luptei împotriva ascensiunii fasciste. Volumul cuprinde un mare număr de fotografii și facsimile.

Solidaritatea internațională cu cauza dreaptă a poporului spaniol constituie un izvor nesecat de fapte, a căror cunoaștere contribuie la educarea patriotică și internațională a oamenilor muncii, pentru a nu mai permite niciodată fasciștilor și clicilor războinice să-și ridice capul.

R. DEUTSCH

SUCARNO INDONEZIA ACUZĂ

UN ACT DE ACUZARE ÎMPOTRIVA IMPERIALISMULUI*)

NU DE * MULT, în perioada dintre ultimele două războaie mondiale, Indonezia, „Țara celor 1000 de insule”, era cunoscută prin mijlocirea „cafelei olandeze” și a filmelor americane ale căror exteriore se turnau pe insula cu cele mai frumoase femei din lume — Bali.

Astăzi fosta colonie olandeză este bine cunoscută republicii Indonezia care numără 80.000.000 de locuitori, republica gazdă și co-înfiitoare a conferinței de la Bandung.

Culegerea de articole și cuvântări a dr. Ahmed Sucarno, publicată sub titlul „Indonezia acuză” — care reprezintă propria sa apărare în procesul ce i-a fost intentat în 1930 de coloniștii olandezi — contribuie la înțelegerea acestor transformări.

Sucarno este unul din reprezentanții cercurilor celor mai progresiste ale burgheziei naționale indoneziane. Născut în 1901, este de profesie inginer diplomat al Colegiului tehnic superior din Bandung și a devenit unul din întemeietorii partidului național indonezian, care, după doi ani de activitate, a fost interzis în 1929. În calitate

de președinte al partidului este condamnat și închis între 1929—1932. În 1933 — întrucât și-a reluat activitatea în cadrul Partidului Indoneziei — al cărui președinte devine, este deportat și eliberat de abia în 1942. Când la 17 august 1945 — în condițiile înfringerii iminente a Japoniei se proclamă Republica Indonezia, Sucarno e ales președintele ei. În septembrie 1945 trupele engleze ocupă Indonezia ceea ce declanșează războiul de eliberare națională. În cursul acestor operații, continuate de trupele olandeze, Sucarno este din nou arestat de olandezi în decembrie 1948. El își reia activitatea în fruntea statului după semnarea convenției olando-indoneziane din iulie 1949. În decembrie al aceluiași an este reales președinte.

Culegerea de articole, cuprinzând materiale selecționate pe o perioadă de 26 ani (1930—1956) exprimă tocmai poziția burgheziei naționale indoneziane, prin mijlocirea unuia din reprezentanții ei de seamă.

Dr. Sucarno nu stă pe pozițiile marxism-leninismului, dar din articolele sale cuprinse în lucrare, ca și din cuvântările și articolele scrise ulterior (deosebit de semnificativă este analiza luptei popoarelor asuprite pe care o face cu ocazia celei de-a 40-a aniversări a

Marii Revoluții Socialiste din Octombrie) se desprind ca un fir roșu interesele consecvent antiimperialiste ale clasei pe care o reprezintă, deși nici definiția pe care o dă imperialismului nu este marxistă.

Dr. Ahmed Sucarno

Indonezia, țara care a asigurat faimosul standard de viață al Olandei, n-a fost niciodată în stare să-și hrănească, în trecut, propria ei populație. Durata medie a vârstei fiind, din această cauză, în Indonezia, una din cele mai scăzute din lume: 26 de ani! În broșura scrisă pentru popularizarea programului partidului („Pentru o Indonezie liberă” 1933) se dau cifre impresionante

și exemple zguduitoare, edificatoare pentru nivelul de viață extrem de redus la care au fost împinși Marhaeni. (Sucarno folosește acest termen pentru a desemna pe oamenii simpli din popor, de altfel, doctrina lui poartă și numele de marhaenism). Bazându-se pe cifre, autorul demonstrează, comparând situația din mai multe țări coloniale, că raportul dintre export și import era cel mai defavorabil în Indonezia (220,4% exportul față de import în Indonezia, față de 118,7 Africa de sud, 123,1 Filipine, 129,9 Egipt etc.). Profitul net al capitalului investit era în medie de 9—10%. Suma totală a profitului atingea 540.000.000 rupii anual, în timp ce capul unei familii cu trei copii putea realiza doar 135,5 rupii, ceea ce însemna mai puțin de 8 cenți de om pe zi. Rezultatul, „la sate oamenii mănincă orez o dată la două zile, iar restul timpului se hrănesc cu rădăcini de ubi, thales, singkong și muguri de flori de banan. Înlocuim ca bovinele”.

Dar imperialismul nu subminează popoarele coloniale numai din punct de vedere biologic, ci le răpește și încrederea în propriile lor forțe, împiedicând odată cu dezvoltarea economică și pe cea culturală. Numărul știutorilor de carte bărbați era sub 7%, iar al femeilor sub

*) Sucarno, „Indonezia acuză” E.S.P.L.P. 1957, 362 pag. lei 8,50.

0,5%. La un astfel de nivel material și cultural nu mai apare inexplicabilă mortalitatea care se ridică în marile orașe pînă la 50%. În felul acesta „imperialismul contemporan¹⁾”, mîndrindu-se mereu cu „civilizația” sa și cu „pacea socială”, a reușit „să transforme pe marhaeni din oameni pe jumătate vii, în oameni pe jumătate morți”.

Față de imperialism care promova principiul „divide et impera”, programul partidului preconizează lupta pentru unitatea națională; față de politica de degenerare biologică și culturală, dezvoltarea „energiei populare”; față de principiul rasist al

popoarelor inferioare și superioare, dezrădăcinarea sentimentelor de inferioritate prin cultivarea „încrederii în propriile forțe”; față de încercările de a aplica principiul armoniei de interese cu imperialismul, precizarea opoziției antagonice față de el, lupta pentru cucerirea independenței naționale.

Lupta înverșunată și îndelungată împotriva imperialismului olandez și internațional explică actuala poziție a Indoneziei în politica internă și internațională. Deși foarte interesată să obțină sprijin din partea țărilor industriale dezvoltate, ea îl condiționează de păstrarea integrității a independenței. Ultimele materiale (cuvîntări roșite în S.U.A. în cursul vizitei făcute în primăvara lui 1956) stau mărturie. În aceste împrejurări Sucarno care a afirmat din nou necesitatea luptei împotriva im-

perialismului („Nu există colonialism binefăcător, așa cum nu există boală binefăcătoare”) a precizat că pentru asigurarea păcii, pentru eliberarea completă a Indoneziei prin retragerea olandezilor din Irianul de vest, „vom primi ajutorul indiferent de unde ar veni, pentru că acest ajutor poate liniști copilul care plînge de foame, sau salva de la o moarte prematură omul istovit de muncă. Dar mai curînd vom accepta să muncim pe pămîntul nostru și în junglă cu mîinile goale decît să dăm măcar o fărîmă din libertatea noastră în schimbul oricărui fel de ajutor”.

Caracterul progresist al politicii președintelui este confirmat de poziția permanentă activă a Indoneziei în apărarea păcii pe plan internațional. Recent plenara largită a Biroului Politic al

P.C.I. (20.II.1957) s-a declarat de acord cu actualul său program, deoarece îl consideră democratic, menit să garanteze unitatea națională, să combată acțiunile de dezbinare promovate de agenții imperialismului și de latifundiari, să determine unirea tuturor forțelor ce pot contribui la desăvîrșirea revoluției naționale.

Faptul că în schimb programul nu convine imperialismului, ni-l dovedesc ultimele acțiuni antinaționale ale clicilor militariste și feudalilor locali.

Pentru înțelegerea procesului obiectiv al destrămării sistemului colonial al imperialismului, pentru cunoașterea forțelor sociale care se confruntă în cadrul luptei de eliberare națională, citirea cărții „Indonezia acuză” poate fi de un real folos.

SERGIU STANCIU

ALMANAHUL „NEUER WEG” 1958

CA în fiecare an, ziarul „Neuer Weg”, organ al sfaturilor populare din R.P.R., a oferit cititorilor săi și cunoscătorilor limbii germane din țara noastră un frumos almanah.

Respectînd tradiția acestui gen de publicații, almanahul „Neuer Weg” 1958 are un cuprins bogat și variat, de la articole la reportaj sau note de drum, de la portrete literare la schițe sau povestiri, de la actualitatea tehnico-științifică la sfaturi practice sau colțul vesel. Versuri, semne de poezi germani din țara noastră, de poezi romîni în traducere germană, precum și versurile unor poezi străini, reproducerea unor picturi, îmbogățesc conținutul almanahului.

„Anul 1957 în imagini” este o scurtă trecere în revistă fotografică a principalelor evenimente ce au avut loc în 1957. Poezia lui Alfred Margul Sperber „Sputnicul” completează această trecere în revistă,

preamărînd în stihuri inspirate această izbîndă a geniului omenesc, o măreață realizare a Uniunii Sovietice. Anton Breitenhofer evocă principalele etape în dezvoltarea țării în drum spre socialism, în articolul său: „Zece ani de existență a Republicii Populare Romîne”. Despre Marele Octombrie, despre evenimentul care a însemnat nașterea unei ere noi în istoria omenirii vorbește în articolul său B. Rügge.

Paginile în care sînt descrise frumusețile patriei și care se referă în deosebi la ținuturile cu populație compactă germană sînt pagini în care vibrează dragostea pentru locurile natale. În aceste pagini cititorul găsește tablouri ale vieții de azi a populației germane în R.P.R. din Banat, Ardeal etc.

Interesantă și utilă ni s-a părut scurta prezentare a popoarelor și țărilor care și-au dobîndit în ultimii ani dreptul la o viață liberă sau

care luptă pentru neafîrnare. Cititorul află, astfel, lucruri folositoare despre Egipt și Siria, despre Oman, Ghana și Malaya.

Fragmentele din opera literară a lui Adolf Meschen-dörfer, un clasic al literaturii germane din R.P.R., și a lui Erwin Wittstock sau Otto Alscher, a lui Oskar Walter Cisek și Paul Schuster se citesc cu plăcere. La fel și paginile despre tehnica modernă. Aici pot fi citite o relatare despre Anul Geofizic Internațional și lucrările ce se desfășoară în cadrul acestei uriașe expediții științifice a popoarelor, precum și note despre diferite realizări ale științei și tehnicii mondiale. Trebuie menționat însă că în aceste pagini sînt tratate realizări care nu sînt întotdeauna recente, unele dintre ele fiind cunoscute în practică de cîțiva ani.

Într-o enumerare chiar succintă a conținutului almanahului trebuie amintit articolul despre electrifica-

rea țării noastre (autor W. Potocsnik), notele de drum din China „Al 4-lea drum”, de Ion Șova și cele din R.F.G. intitulate „Însemnări din Germania occidentală” de Ernst Breitenstein.

S-ar putea obiecta almanahului puținătatea materialelor pe teme interne, faptul că cele existente se ancorează prea mult în trecut și că nu vorbesc îndeajuns despre viața nouă a minorității naționale germane. Totodată se cuvine subliniat că meritoriuul faptul că „Neuer Weg” este, după cit se pare, singurul almanah editat de un cotidian și că în ciuda unor greutăți (de diferite ordine) în scoaterea lui, el a apărut totuși, oferind o lectură plăcută și constituind o carte de căpătîi pe 1958, pentru gospodina, pentru cetățeanul german din R.P.R. de la orașe și sate care găsesc în el multe lucruri interesante și folositoare.

I. B.

„LIBERTATEA PRESEI” ÎN GERMANIA OCCIDENTALĂ

HELFRID WEISS

A PARĂTORII „culturii occidentale” prezintă adeseori libertatea presei ca o dovadă a libertății care ar domni în Occident. De fapt în Germania occidentală lucrurile nu stau prea bine cu libertatea presei. Iată câteva exemple din acest stat capitalist.

La Coburg a fost concediat recent un muncitor tipograf. El refuzase să lucreze la scoaterea ziarului fascist „Nation Europa”, care glorifica organizațiile fasciste S. S. — ale căror crime n-au fost uitate — considerându-le drept precursori ale „ideii europene”. Judecătoria de muncă a aprobat măsura luată împotriva muncitorului, argumentând că în Republica Federală fiecare este liber să-și exprime părerea oral sau în scris. Un organ profascist ca „Nation Europa” are deci dreptul să uzeze de libertatea presei, presa comunistă este însă interzisă. Mult lăudata libertate a presei nu se extinde asupra acesteia.

Orice încercare de a milita prin presă pentru înțelegere între cele două state germane sau între organizațiile muncitorești din cele două state este împiedicată de guvernanții din Germania occidentală.

Presa din Germania occidentală este liberă să lanseze mari campanii de ațîțare împotriva R.D.G., a Uniunii Sovietice și a țărilor socialiste. Pentru aceasta sînt potrivite toate mijloacele. Procesul împotriva misitului de știri, Stephan, care s-a judecat în toamna anului 1957 în Berlinul occidental, a demonstrat că acest Stephan a putut aproviziona, ani de-a rîndul, presa Germaniei occidentale și oficialitățile de la Bonn cu știri despre R.D.G., inventate și mincinoase, bine plătite, firește. Cu acest prilej au apărut în toată goliiciunea lor nivelul

intelectual și cinstea ziaristică din presa Germaniei occidentale.

Care să fie cauzele care au dus la această situație? Răspunsul ni-l oferă o privire asupra structurii presei din Germania occidentală.

Ajunge să privești numai prevederile juridice, de formă, legile care reglementează activitatea presei, ca să cazii pe gînduri. Deși constituția vest-germană garantează în mod explicit libertatea presei, este totuși și astăzi în vigoare o lege a presei din 1874, de pe timpul lui Bismark. În 1951 a intrat în vigoare așa numita „lege de modificare a codului penal” cunoscută în general ca „legea fulger”. Această lege oferă procurorilor un mijloc de îngădire a libertății presei. Land-urile au, la rîndul lor, legi proprii ale presei. Haosul în domeniul legislației presei este recunoscut și de ziarele burgheze. Justiția vest-germană uzează bine înțeles de această junglă a paragrafelor pentru a persecuta, în primul rînd, presa muncitorească, pentru a interzice presa Partidului Comunist din Germania. O listă alcătuită de Uniunea centrală

a presei germane, arată că în anii 1954—1955 au fost condamnați 26 de ziaristi, în majoritatea lor membri ai P.C.G., la 150 luni și două săptămîni închisoare, 8.500 mărci amendă și 14 ani interzicere a profesiei. Cinci dintre ziaristii comuniști arestați în anii 1954—1955 se găsesc încă astăzi în detențiune preventivă fără a fi judecați.

Un caz petrecut la Wilhelmshaven demonstrează cum procedează justiția vest-germană pentru a reduce la tăcere presa muncitorească. La uzinele textile „Bawi” din localitate, un secretar al organizației sindicale a fost împiedicat de către conducerea întreprinderii să participe la o adunare în cadrul căreia se discuta problema salariilor. Pentru „vina” că a relatat acest fapt, tribunalul a dispus, la cererea patronului, confiscarea ziarului sindical local. Se pot cita multe exemple de acest fel. Dar și aceste fapte dovedesc că posibilitățile de a se uza de libertatea presei sînt în general anihilate prin legislație și justiție. În afara prevederilor juridice, există și numeroși alți factori care influențează asupra situației din presă. Aceștia sînt mai ales factori economici. În primul rînd trebuie să ne oprim asupra procesului de concentrare a presei vest-germane, cu totul incompatibil cu o adevărată libertate a presei. În Germania occidentală există, de pildă, un „rege al presei” — Axel Springer. În 1945, cînd ceruse de la comandamentul militar britanic autorizația ca să poată lucra ca redactor, i s-a pus întrebarea dacă în trecut s-a găsit sub urmărire. El a răspuns cu impertinență: „Da, de către femei”. Atunci a fost admis să lucreze ca redactor, numai cu anumite rezerve. Astăzi însă câteva edituri uriașe se găsesc în ne-

mijlocita lui proprietate. El mai face însă parte și din grupul de editori Springer-Stenzel-Ullstein și Schacht, toți partenerii aflându-se în strinse legături financiare. Lor le aparțin 8 cotidiene mari cu un tiraj total de 4,6 milioane exemplare sau 27% din cotidienele care apar în Germania occidentală. În Germania occidentală există însă și alte patru grupări editoriale monopoliste. Un număr de 47 de redacții, adică 3,2% din numărul total al redacțiilor din Germania occidentală, creează fizionomia politică a 10 milioane exemplare de gazete, adică a 60% din tirajul total. Procesul de monopolizare face ca ziaristilor democrați să le fie imposibil să-și apere opiniile lor. Ei sînt nevoiți sau să se supună voinței marilor financiarți care stăpînesc presa, sau să-și înceteze activitatea lor. Se poate denumi așa-ceva libertatea presei?

Dependența ziarelor din Germania occidentală iese la iveală și în alt chip. Un rol important îl joacă marile agenții de informații. Chiar și ziarele mari nu pot să-și permită luxul, din motive financiare, ca să trimită corespondenți în toate colțurile lumii. Ele sînt avizate la serviciile marilor agenții — AP, UP, DPA, Reuter, INS.

Agencia INS (International News Service) ține de concernul ziaristic Hearst, dependent de grupul Morgan. UP (United Press) este controlat de Scripps-Howard. Aceste agenții afirmă, firește, că asigură o informare obiectivă, în realitate însă dau numai acele știri și într-o asemenea formă, ca să fie în folosul cercurilor capitaliste și, în special, al acelor grupuri financiare de care depind agențiile respective.

Are o serioasă influență finanțarea ziarelor prin serviciile de publicitate. S-a ajuns pînă acolo încît ziarul „Rheinische Post“ avea, într-una din săptămînile lui ianuarie 1957, 80,5 pagini cu anunțuri, față de numai 62,5 pagini redacționale. La alte ziare situația este similară. Marile întreprinderi, în stare să plătească prețul enorm al publicității — o pagină de publicitate în ziarul „Die Welt“ costă 12.312 mărci — influențează în acest fel fizionomia politică a ziarului, sprijinind, firește, numai ziarele cu a căror politică sînt de acord. Ziarul „Koburger Neue Presse“, de pildă, a primit o scrisoare din partea unei agenții de publicitate din Frankfurt în care i se comunica că atitudinea manifestată de redacție o împiedică să-i mai plaseze anunțurile lui „Waageverein“ („Waageverein“ este o organizație de pro-

pagandă din Germania occidentală cu caracter monopolist, care plasează anunțuri cu conținut politic, pe jumătate de pagină sau chiar pe pagini întregi de ziar).

Însuși guvernul Adenauer influențează nemijlocit prin serviciul său de propagandă fizionomia politică a presei. Felix von Eckhardt, conducătorul serviciului „Bundespresse und Informationen“ a definit astfel rostul acestuia: „Ca șef al presei federale nu pot să scriu comentariile pentru ziare. Informații însă pot să fac“. (Centrala de informații a acestui serviciu produce zilnic materiale care însumează aproape 30 de mii de cuvinte). Bineînțeles că serviciul de propagandă al lui Adenauer influențează și comentariile presei.

În afară de aceasta, cancelarul mai are la dispoziția sa personală „fondul reptilelor“ care servește în cea mai mare parte la mituirea ziarelor. Merită subliniat și faptul că un număr tot mai mare de ziarști, dintre cei care în anii dominației fasciste au deținut roluri conducătoare în presă, sînt strecurați în redacții. Iată doar câteva nume:

Dr. Christian (baron) von Imhoff, de la „Rheinische Post“ a fost între 1934—1945 la „Dresdner Illustrierte“, „Münchener Neueste Nachrichten“ și în „campania de propagandă“ a lui Goebels.

Roland Burchmann de la „Nürnberg Nachrichten“ a fost în 1937 redactor șef la „Pommersche Zeitung“, a fost membru al partidului nazist.

Emil Frotscher de la „Abendpost“ din Frankfurt pe Main, a fost secretar de redacție al ziarului „Hamburger Tageblatt“ și membru al partidului nazist.

Dr. August Horlacher, de la „Stuttgarter Zeitung“ a fost în 1937 redactor șef-adjunct la „Stuttgarter N.S.-Kurier“ (ziar hitlerist).

Spațiul nu ne îngăduie să continuăm această listă.

În afară de această pătrundere a fasciștilor în presă, apar tot mai des organe de presă cu caracter militar-fascist ca: „Deutsche Soldaten Zeitung“, „Nation Europa“ ș.a. Redactorul șef al ziarului „Deutsche Soldaten Zeitung“, Erich Kernmayer, a fost pe timpul lui Hitler ofițer în trupele S.S. și șef al serviciului de presă din Saarbrücken. La înființarea ei, această vegetație de baltă a presei vest-germane a primit o subvenție de 1,5 milioane dolari din partea departamentului de stat al S.U.A.

Cîteva observații despre presa social-democrată. Partidul social-democrat dispune în prezent de aproape

CALENDAR

MARTIE

- 5 Înființarea ziarului „Rabotnicesko Delo“, organul Partidului Comunist Bulgar (1927)
- 14 A murit Karl Marx, întemeietorul socialismului științific (1883).
- 17 S-a născut scriitorul și criticul literar român Alecu Russo (1819)
- 18 A murit scriitorul și publicistul român N. Filimon (1865)
Proclamarea Comunei din Paris (1871)
A murit Gh. M. Vasilescu-Vasia, activist de frunte al P.C.R., ziarist comunist (1929).

20 de ziare, cu un tiraj total de aproximativ 1.600.000 exemplare. La fel ca în partidul laburist, majoritatea ziarelor se găsește în proprietatea particulară a unor membri ai partidului. Ele iau, ce-i drept, atitudine împotriva politicii de înarmare a lui Adenauer, apără însă în problemele interne de partid, poziția aripii de dreapta. Însuși tirajul acestor ziare arată în ce situație de inferioritate se află masele muncitoare din Germania occidentală. Ele reprezintă peste 50% din populație dar dispun numai de 10 la sută din ziare, pentru a-și exprima, fie numai într-o anumită măsură, părerile. Iar presa, care este cel mai consecvent apărător al intereselor oamenilor munși, presa partidului comunist, este interzisă, putînd apare doar ilegal.

Așa arată mult trîmbițata libertate a presei din Germania occidentală. Ea corespunde în întregime structurii sociale vest-germane — unde libertate au doar monopolistii, militaristii și fasciștii. Clasei muncitoare și celorlalți oameni ai muncii ea nu este accesibilă.

ÎN VÎRFUL PENIȚEI

Unui ziarist ale cărui materiale apar cam rar în gazeta la care lucrează.

*Colegii au găsit măsura
Printr-o idee inspirată:
Cînd vor să-i vadă semnătura,
Se uită-n... statele de plată.*

V. D. POPA

„НАША ПЕЧАТЬ“

Ежемесячный журнал Союза Журналистов РНР
III год № 2 (22) — февраль 1958 г.

СОДЕРЖАНИЕ

- Ал. Попеску :** Пропагандистская статья в еженедельной печати.
Ион Пас : Журналистика и литература.
Михай Бениук : Работа журналиста учит ближе подходить к человеку.
Захария Станку : Журнализм приучил меня писать ежедневно.
Ал. Корнеску : Несколько вопросов в связи с составлением газеты.
Армандо Родригес Суарес : Действенное средство для мирного сосуществования.
В. Бырлэдяну : Размеры настоящего и двери будущего.
Ал. Н. Трестиень : Лжерепортаж об отдельных авантюрах репортажа.
И. Бэешу : Жизнь и репортаж.
Н. Холбан : Не одни репортажи — очерки!
Доцент Б. Бэлтяну : Из боевого прошлого газеты „Ромыния либерэ“.
Акад. Ал. Граур : Злоупотребление прилагательными.
И. Якош : Роль журнала „Лупта ЧФР“ в подготовке февральских движений 1933 года.
Т. Каранфил : Репортаж о журналистах „Красной Гривицы“.
И. Феля : Алекс. Бельдиман.
Рецензии : „Демократический Журналист“ (Н.Д.), „Советская печать“ (Георге Барбу), „Нейе Дейтше Прессе“ (Г. Б.), „Праса Польска“ (М. Б.), „Освободительная борьба испанского народа и международная солидарность“ (Р. Дейтш), „Обвинение, предъявленное империализму“, (Серджиу Станчу), Альманах „Нейер Вег“ 1958 г. (И.Б.).
Документация : „Свобода печати“ в Западной Германии (Хельфрид Вайсс).

Редакция и администрация :

Бухарест, улица К. Доброджану-Геря № 5.
Телефон : 4.51.30 (183); 5.65.25, 6.36.39

„OUR PRESS“

Monthly of the Journalists' Union
of the Rumanian People's Republic
Third Year, No. 2 (22)—February 1958

CONTENTS

- Al. Popescu :** The Propaganda Article in the Daily Press.
Ion Pas : Journalism and Literature.
Mihai Beniuc : Life as a Journalist Teaches You how to Know People.
Zaharia Stancu : Journalism Accustomed Me to Write Every Day.
Al. Cornescu : How to Make up a Paper.
Armando Rodriguez Suárez : An Efficient Means for Peaceful Co-existence.
V. Birlădeanu : Present's Dimensions and the Gates of the Future.
Al. N. Trestieni : Pseudo-reportage about Some Adventures of the Reportage.
I. Băieșu : Life and the Reportage.
N. Holban : Not only Reportage-sketches!
University Lecturer B. Bălțeanu : From the Fighting Past of „Rominia Liberă“.
Academician Al. Graur : Rows of Genitives.
I. Iacoș : The Part Played by the Paper „Lupta C.F.R.“ in Preparation for the Grand Actions of February 1933.
T. Caranfil : Reportage on the Journalists of „Red Grivița“.
I. Felea : Alex. V. Beldiman.
Reviews : „The Democratic Journalist“ (N. D.), „Sovietskaya Pechiaty“ (Gheorghe Barbu), „Neue Deutsche Presse“ (G. B.), „Prasa Polska“ (M. B.), „The Liberation Struggle of the Spanish People and International Solidarity“ (R. Deutsch), „An Indictment of Imperialism“ (S. Stanciu), The „Neuer Weg“ Yearbook (I. B.).
Documents : „Freedom of the Press“ in Western Germany (Helfrid Weiss).

Editorial Offices and Administration :

Str. Dobrogeanu-Gherea 5, Bucharest, Rumania
Phones: 4.51.30 (ext. 183), 5.65.25 & 6.36.39.

COLEGIUL DE REDACȚIE : Const. Antip, Virgil Dănciulescu, Henri Donă, Vasile Dumitrescu, Ion Felea, Nestor Ignat, Gavril Inceze, Nicolae Moraru, Marin Roban, Al. N. Trestieni

REDACȚIA ȘI AD-ȚIA : str. C. Dobrogeanu-Gherea, 5. Telefon : 4.51.30 (int. 183), 5.65.25, 6.36.39

ABONAMENTE : anual 36 lei ; pe 6 luni 18 lei. Costul unui exemplar 3 lei
Abonamentele se primesc la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.
Revista se găsește de vânzare la chioșcurile difuzării presei

Tiparul executat în întreprinderea Poligrafică nr. 2. București, str. Brezoianu nr. 23—25, c. 581.

CASA SCÎNTEII
O parte a sălii de marmoră

P-II. 583

PRESA

noastră

P-1/9976

ANUL III

MARTIE 1958

✓ **Victor Birlădeanu** : La București, reporterii vor discuta probleme esențiale ale reportajului.

Pop Simion : Opinii despre reportajul radiofonic.

✓ **Acad. Al. Graur** : Clișee.

Eugen Jebeleanu : Nimeni nu se află mai în plinul vieții decât ziaristul.

Cicerone Theodorescu : Ziaristica, această excelentă școală a meșteșugului scriitoricesc.

Marcel Breslașu : Cuvîntul unui scriitor care nu a făcut ziaristică.

✓ **Lucia Demetrius** : Ziaristica e o școală de sinceritate.

✓ **Nicolae Tăutu** : Ziaristica mi-a născut interesul pentru ultimul eveniment al zilei.

✓ **Victor Nămolaru** : Reflecții pe marginea unor note de călătorie.

Danoș Mikloș : Trei probleme din cele multe...

✓ **Gheorghe Dinu** : Despre presa unor țări din Africa și Asia.

Nicolae Deleanu : Presa transilvană după 1848.

C. Prisăcaru : Problemele principale ale agriculturii în ziarele : „Steaua roșie“-Roman și „Viața Buzăului“.

S. Filerot : Aspecte organizatorice ale muncii unei redacții raionale cu corespondenții voluntari.

✓ **G. Rieus** : Senzaționalul în „magazin“ și unele deficiențe.

M. Coleșiu : Oamenii și caietul cu notițe al reporterului.

Recenzii : „Ziaristul democrat“ (**N. D.**) ; „Sovietskaia Peciati“ (**Gh. Barbu**) ; „Neue Deutsche Presse“ (**G. B.**) ; „Hîrca piratului“ (**Const. Sirbu**) ; Trei cărți de reportaj (**Boris Buzilă**).

PRESA *noastră*

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII ZIARIȘTILOR DIN R. P. R.

ANUL III

Nr. 3 (23)

MARTIE 1958

LA BUCUREȘTI, REPORTERII VOR DISCUTA PROBLEME ESENȚIALE ALE REPORTAJULUI CONTEMPORAN

VICTOR BIRLADEANU

ÎN luna mai a anului 1958 — lună în care țara noastră își dezvăluie cu deosebire călătorului frumusețile grandioase și delicate — reporterii din felurite colțuri de lume se vor aduna la București într-o primă întâlnire internațională menită să pună în discuție și să dezbată probleme esențiale ale reportajului contemporan.

Gen de maximă importanță în configurația presei de astăzi din orice țară, reportajul sintetizează în țesătura sa precizia documentară a relatării faptelor cu fiorul viziunilor poetice, cu profunzimea interpretărilor filosofico-sociale, cu vigoarea atitudinilor polemice. La granița publicisticii cu literatura, năzuind uneori către schiță, alteori către poem în proză sau eseu, reportajul vremii noastre are tendința din ce în ce mai evidentă de a lăsa o dîră mai adîncă în epocă decît simplul fapt divers, de a supraviețui zilei și anului în care a fost scris, de a se înscrie în memoria contemporanilor și urmașilor uneori ca un fapt de strălucită literatură (vezi reportajele lui Malaparte, Bogza sau Kisch), alteori ca un fapt excepțional de conștiință (vezi cutremu-

rătorul „Reportaj cu ștreangul de gît“ al lui Fucik). În pas cu dezvoltarea vertiginoasă a civilizației moderne, reportajul — sensibil seismograf al epocii — se dezvoltă și el neconținut îmbogățindu-și mijloacele de investigare și recreare pe hîrtie a realității, cucerind mereu noi domenii de reflectat în coloanele presei. Am putea spune că pe drept cuvînt o revoluționare a reportajului ca gen este apariția în ultimii ani, alături de reportajul clasic consacrat relatării faptelor petrecute și zugrăvirii lucrurilor existente, a reportajului științifico-fantastic care explorează viitorul înfățișînd, pe temelul datelor științei, realizări care azi ni se par un vis iar mîine vor părea o banală realitate. De altfel îndrăznesc să spun că dintotdeauna a existat la marii reporteri ai lumii o aspirație, uneori mărturisită, alteori nu, de a sonda ispititoare zone ale anilor ce vin. În zilele noastre ispita, firește, a crescut pe măsura avîntului formidabil al științei moderne.

Tema fundamentală a întîlnirii de la București va fi: „Reportajul — mijloc de cunoaștere și înțelegere între popoare“.

Și, într-adevăr, ce menire mai nobilă poate îndeplini reportajul în lumea modernă decât aceea de a servi de instrument exact și, totodată, pasionat în vederea înlăturării din conștiința oamenilor a acelor bariere de distanțe pe care știința le dărimă zi de zi cu atita ușurință și stăruință! Un rînd luminos, un paragraf cuprinzător, o frază de eseu, o observație fină poate să-ți apropie dintr-odată ținuturi situate la mii de kilometri depărtare, poate să-ți deschidă inima unui popor, să te facă să înțelegi obiceiurile și tradițiile, cultura și rînduiele sale. Reportajul modern are posibilități nesecate de a sluji pacea și coexistența pașnică între țări cu sisteme sociale și politice diferite.

Condiție fundamentală a îndeplinirii acestei nobile meniri este punerea la temelie a adevărului și numai a adevărului. *Vitam impendere vero* — celebra maximă a lui Juvenal se cuvine a fi deviza reporterilor de pe toată suprafața planetei.

De cîte ori, din păcate, mai avem prilejul să citim în unele ziare de pe felurite paralele și meridiane încălcări flagrante ale adevărului și despre țara noastră, ca și despre alte țări. Asemenea falsificări și diformări pe drept cuvînt irită, agită spiritele și nu servesc decît inveninării atmosferei internaționale.

Din ce în ce mai des se observă însă în multe organe din presa internațională — și uneori în ziare care pînă mai anii trecuți n-ar fi publicat așa ceva — tendința de a face să triumfe spiritul adevărului, de a publica reportaje obiective întemeiate pe observații reale, pe date culese la fața locului, din izvoare sigure, de a lăsa să vorbească nu atît imaginația — uneori diformată de un anumit exercițiu — a unor reporteri, cît faptele și realitatea văzută cu ochii.

Cercul de probleme pe care le vor ataca participanții la întîlnire va fi pe cît de larg, pe cît de numeroși vor fi doritorii de a pune noi probleme în discuție.

Mi se pare însă că la o astfel de întîlnire nu se va putea trece pe lîngă astfel de probleme ca: om și peisaj în reportaj, reportaj de culoare — reportaj de

problemă, reportajul-document sau literatură, „fapt divers“ și senzațional, după cum e firesc că se vor angrena dezbateri pasionate în legătură cu tehnica reportajului modern. Socotesc de asemenea că va fi utilă o discuție despre tendințe, curente și personalități în reportajul modern, asupra raporturilor dintre tradiție și inovație în reportaj. Neîndoielnic că acestea sînt numai cîteva din multitudinea de probleme care-i preocupă pe reporterii de azi și că întîlnirea va fi cu atît mai fertilă cu cît un număr mai mare de chestiuni vor fi dezbătute și rezolvate.

Firește că această întîlnire nu va fi un for academic întrunit spre a discuta idei și teorii. Ea va fi în primul rînd și înainte de toate un vast schimb de experiență între mai încercați și mai tineri profesioniști ai reportajului. Problemele se vor discuta la concret, în raport cu experiența de creație a fiecăruia. Cu cît fiecare va împărtăși mai multe din „secretele“ măiestriei sale, cu atita roadele întîlnirii vor fi mai bogate.

Noi, reporterii romini, gazdele întîlnirii, ne pregătim să primim cu sufletul deschis pe oaspeții noștri din diferite colțuri ale globului.

Peisajul reportajului nostru contemporan este luminos și variat. Firește că are piscurile și văile sale. Dar în paginile ziarelor, ca și în paginile cărților de reportaj, s-au adunat destule valori ale genului. În domeniul reportajului lucrează publiciști și literați cu temperamente și stiluri variate: avem lirici cu viziuni cosmice, imagiști cu fantezie bogată, povestitori sobri ai faptelor întîmplante, comentatori inteligenți și culti ai peisajului și oamenilor. Alături de succese, există și inerente scăderi.

Dar un lucru e cert: la noi reportajul și problemele sale pasionează. De aceea veți găsi la noi un climat prielnic celor mai serioase dezbateri. După cum veți găsi o țară frumoasă și primitoare ale cărei priveliști și oameni nu vor lăsa — sîntem siguri — indiferente condeiele și inimile.

(Din „Ziaristul democrat“ — Nr. 2, februarie 1958)

OPINII DESPRE REPORTAJUL RADIOFONIC

POP SIMION

Aș spune printr-un paradox că definirea reportajului radiofonic este o treabă foarte ușoară și în același timp foarte grea.

Ușoară pentru că nu văd o deosebire substanțială, de structură, între reportajul propriu zis și cel radiodifuzat, și grea, pentru că în ciuda tuturor acestora, reportajul pentru microfon reclamă o seamă de particularități specifice, (legate de stadiul de dezvoltare a tehnicii radiofonice) care, laolaltă, îl disting într-o măsură față de reportajul destinat presei, tiparului.

Așadar vom încerca să detectăm câteva din aceste particularități, care îi dau reportajului radiofonic o specificitate sesizabilă.

Dar pentru uzul discuției noastre e necesar să stabilim de la bun început două chestiuni. Prima, autorul acestor rânduri nefiind de fel teoretician și nici deprins cu vehicularea unor termeni de teorie și critică literară care ar numi, configura, desemna într-un fel munca pe care o practică, atrage atenție de la bun început că ideile pe care le pune pe hirtie au mai

mult o valabilitate personală, ivite fiind numai și numai dintr-o experiență limitată. Dacă ele vor putea folosi cuiva, subsemnatul va fi în primul rând bucurat.

A doua chestiune. Prin noțiunea de reportaj pe care în aceste asemui ale noastre o punem alături de reportajul radiofonic, vom înțelege întotdeauna reportaj literar, adică truda gazetărească concretizată în fructele unor scrieri durabile, cu rezonanțe deosebite în inimile oamenilor, ceea ce conferă, de altfel, reportajului dreptul de specie literară, cu puteri deosebite de investigație în realitatea timpului nostru.

Și acum care sînt particularitățile specifice pe care le observăm la reportajul radiofonic? Nu le arătăm într-o anumite ordine a însemnătății lor, ci mai degrabă după necesitățile pe care le solicită discuția de față.

Poate mai mult decît în oricare domeniu al manifestărilor spiritului, aici nu avem o tradiție (radioul a apărut destul de recent) deci, orice definiție poate fi ușor controversată, și mai

ales lesne poate fi incompletă. De aceea opiniile de față pot fi în cel mai bun caz modeste contribuții la cunoașterea reportajului radiofonic.

O particularitate a reportajului radiofonic mi se pare ORALITATEA lui. Cu alte cuvinte acela care face un reportaj pentru radio, trebuie să-l facă în așa fel ca el să poată fi spus, să se adreseze ușor și direct ascultătorului. Oralitatea reportajului radiofonic e în ultima instanță un anume ton, extraordinar prin valoarea lui, capabil să creeze de la primele fraze, între reporter și ascultător, un fluid misterios care îi pune pe cei doi în postură de oameni care conversează ușor, familiar, degajat și plăcut, despre cele mai serioase lucruri de pe suprafața pămîntului.

Microfonul solicită o anume coerezie de bună calitate, un fel de curtoazie discretă, care nu trebuie totdeauna căutată în cuvinte, în frază, în limbaj, ci mai degrabă în spiritul reportajului, care trebuie să creeze neapărat o atmosferă de intimitate decentă, favorabilă unei atare conversații în care obișnuit doar unul vor-

bește — reporterul. Însă vorbește în așa fel, încît parcă ascultătorul i-ar arunca mereu o seamă de replici, prin care l-ar aproba, l-ar fixa mai bine asupra unei idei, l-ar chestiona, ori l-ar face să-și apere mai îndelung demonstrațiile. Așa trebuie, se spune, să vorbească un reporter la radio. Asta înseamnă, se pare, că reportajul său, discuția pe care o angajează la microfon să aibă oralitate.

Cît de supărătoare sînt acele biete, și de mult uzate clișee așa-zis „radiofonice“, pe care le mai practică unii, îmbrăcîndu-și textul sărac cu flori ca... „...ne aflăm cu microfonul la gospodăria X... Zărim pe cîmp un pile de gospodari voioși... „între ei tovarășul Y... Noroc bun, tovarășe. Secerați, secerați?“ (depinde de anotimp. Tot așa de ușor poate zice reporterul nostru: „Prășiți, prășiți?“ după care, binevoitor, dă cîteva lămuriri de rigoare...) „...Trebuie să știți, iubiți ascultători... (unii preferă stimați ascultători, de gustibus...) că tovarășul Y este președintele cu o experiență de... care a dat anul trecut un procent de peste... la hectar... pentru că numai calitățile sale de harnic gospodar au putut face ca... de altfel tovarășul Y se apropie în clipa aceasta de microfon, dornic să vă spună cîteva cuvinte...“ și urmează o declarație în care e mai degrabă elogiat sfîntul procent și sfînta mașină, iar efortul omnesc, truda, care închide în ea dramaticele și infinit de originalele înțeleștări, sînt consemnate printr-o avalanșă de nume de frunzași care are darul de a spune ascultătorului neavizat pușin, ori aproape nimic.

„Nu te pîripi! Meditează!“, cred că ar putea fi un bun semnal de alarmă pentru reporterul de la radio.

„N-am timp. Eu trebuie să fiu spontan și modern pentru că fac o treabă modernă!“, îmi vor răspunde unii.

Răspunsul lor mi se pare bine venit, el ducîndu-ne la examinarea unei alte trăsături specifice a reportajului radiofonic: SPONTANEITATEA.

Spontaneitate, nerv, caracter modern? Da. Nu însă pripeală, treabă de mîntuială, superficialitate.

Am părerea că cineva e spontan nu pentru că așa dorește și că trebuie să fie spontan. Spontaneitatea este rezultatul unor calități pe care e bine să le aibă orice reporter, și care laolaltă te pot face foarte receptiv la lucrurile înconjurătoare, îți dau pușința să formulezi unele judecăți interesante și să le expui prin jocul seismografic al reportajului. Deci spontaneitatea este talent plus studiul realității.

Așa că, din acest punct de vedere e bine să fie abordată și spontaneitatea reporterului de radio. În cazul nostru, într-adevăr, dacă cineva are spontaneitate de o ascușime deosebită, poate face lucruri miraculoase; poate fi un adevărat vrăjitor.

Toate cele spuse pînă acum nu fac decît să sprijine ideea că, chiar și la radio, — subliniez! — și la radio reporterul trebuie să parcurgă toate fazele de lucru pe care le parcurge orice reporter care se respectă. Teoria leninistă a reflectării este o excelentă lecție pentru oricine ține condeiul în mînă, iar aprofundarea sensurilor pe care le înglobează învățătura despre treptele cunoașterii, și aplicarea creatoare la munca ta personală, este un exercițiu pasionant, generator de un inedit inepuizabil. Reporterul trebuie să reflecteze adesea cum a cunoscut un om, o floare, un război, un răsărit de soare pe mare, o pasăre mică, o dragoste, o ploaie de vară, o ceartă, o piață multicoloră, banală, cum descoperă iarba, soarele, cerul, arborii, stelele, ori pantoful cu care se încălță, tramvaiul cu care călătorește — lucruri pe care deși le vede în fiecare zi, nu le poate zugrăvi în scris atît de pregnant, atît de adînc și de plastic, încît imaginea lor să ne entuziasmeze multă vreme.

Deci spontaneitatea trebuie să fie rezultatul unei arderi, al unei elaborări anterioare. Chiar un vechi și iscusit reporter de radio, nu e bine să alcătuiască reportajul „la botul calului...“ Va ieși un exercițiu diluat, plicticos. Ascultătorul te va pedepsi, întorcînd butonul imediat. Oprit pe locul care va fi obiectul reportajului, între oamenii care-l vor popula ca personaje vii, e absolut necesar un prealabil și grijiul sondaj spiritual, un sondaj de atmosferă, de probleme. Numai elaborînd, creîndu-și mai întîi o dispoziție sufletească, reporterul cu microfonul în mînă va putea fi „călare pe situație...“ Chiar și foarte talentatul reporter sportiv al posturilor maghiare, Szepessy Gjörgy (de care nu ne putem plînge că nu e spontan), își alcătuieste în prealabil un întreg univers de informație, cu date dintre cele mai minuțioase, ori de-a dreptul ciudate; receptează scene, culori, gesturi, atitudini, care de obicei scapă ochiului comun. Abia văzîndu-l la lucru, poți observa ce zdrobitoare importanță are orice amănunt fixat anterior pe pelicula sufletească a reporterului. Iată, deci, că într-un fel, spontaneitatea în sine nici nu există, ca o stare pură, oarecare. Ea se creează, se educă, prin acumulare,

prin „pipăirea neconținută a terenului“, pentru ca tu, reporter, să poți cuvînta cu nerv, într-un ritm debordant, la un înalt nivel de inspirație. Și pentru asta reporterul trebuie să aibă ochi și urechi și miros și încă multe alte simțuri care nu sînt înscrise în cărțile de anatomie.

Așa că, revenind la acele biete clișee care se mai practică în stilul radiofonic și care dau un fel de surrogat de oralitate, încercînd să mimeze o spontaneitate reportericească, trebuie să spunem că e păgubitoare și poate amăgi multă vreme pe cel care o practică. Da, adevărat. Reportajul radiofonic este, prin excelență, un teren primejdut de clișee. Totuși ele trebuie sfărîmate, spre a se manifesta în cel mai înalt grad inviorătorul curent al noutății, al ineditului. Care sînt modalitățile? Nimeni nu poate da un răspuns mulțumitor unei atari întrebări. În acest domeniu n-au fost, nu sînt și nu vor fi scrise legi, orînduite, ca într-o carte cu paragrafe și articole prestabilite. Mai ales pe acest tărîm n-au fost (și dacă au fost ele au eșuat lamentabil), zic, n-au fost, nu pot fi și nu trebuie să fie rețete. Ele se află, trebuie să se afle în aprinsa imaginație a reporterului, în mobilitatea lui spirituală, în inteligența, în informația lui despre lume și oameni, în capacitatea lui de investigație, în adaptabilitatea lui la o anume realitate, în... în încă o mie și una de capacități care nu se cunosc, nu se pot defini, și care, — practic vorbind — nici nu-i chiar atît de necesar să fie definite, ele adunate fiind într-o splendidă unitate în făptura sensibilă și plurivalentă a omului-reporter.

O altă particularitate specifică a reportajului radiofonic cred că este RITMUL său. Și n-aș afirma că e de mica importanță.

Reportajul pe care îl scrii pentru radio trebuie să sune, să aibă un ritm propriu, o muzicalitate interioară, într-un cuvînt să fie auditiv. Dar să nu fii greșit înțeles. Aceste cerințe nu sînt solicitate din partea autorului niște exerciții sterile, de ordinul celor formaliste. Nu. Este o trudă pe care o reclamă însuși specificul activității în acest sector. Radioul este un instrument care se adresează auzului. Preocuparea pentru o formă îngrijită a expresiei difuzate, pentru ritmul frazei, pentru muzicalitatea cuvîntului, devine în cazul nostru o problemă ce sporște calitățile receptive ale textului, forța lui de captivare și, totodată, potențele lui emoționale. Cît de frumos sună la radio fraza dulce, amplă, ușor cîntată a povestirilor lui

Mihail Sadoveanu. Ea este, aş zice, prin excelenţă radiofonică, cum, la fel mi se par toate poemele în proză. Ele au fost scrise mai degrabă ca să fie spuse, decât să fie citite. De fapt, ideal ar fi ca în fiecare reportaj radiofonic să domnească mai mult sau mai puţin lirismul, culorile, şi incandescenţa de idei ale unui reportaj în proză. Poate microfonul este acel for selectiv în faţa căruia textul zgrunţuros, urit, greoi şi brutal se compromite uşor şi iremediabil.

CONCIZIUNEA mi se pare altă particularitate reală şi neignorabilă a reportajului radiofonic.

Reportajul de la radio trebuie să spună în cuvinte puţine cât mai mult posibil. Adică el trebuie să obţină în minimum de timp (la gazete asta se numeşte spaţiu) maximum de efect. Expresia radiofonică trebuie să fie limpede, pentru că, dacă n-ai înţeles ceva, nu poţi reveni asupra ideii, aşă cum, în cazul unei gazete, faci acest lucru fără greutate. Laconismul este una din calităţile cele mai de preţ ale reportajelor scrise pentru a fi citite la radio. Prin forţa lucrurilor urechea oboseşte mai uşor decât ochiul în faţa unui reportaj. De aceea fraza nu trebuie să aibă lungimi, încercături stilistice obositoare. Ea trebuie să configureze simplu şi direct o idee, o stare de lucruri şi să creioneze imaginea printr-o mare economie verbală (se înţelege nu în dauna calităţii, a plasticităţii ei).

În vreme ce un ziar, o gazetă, se adresează mai totdeauna unei anumite categorii de oameni, radioul (mai cu seamă în zilele noastre, când devine tot mai mult un bun popular), el se adresează tuturor categoriilor de oameni, indiferent de locul pe care îl ocupă pe glob, indiferent de biografie, vîrstă, sex, profesiune, grad de cultură şi aşă mai departe. Radioul trebuie deci să fie o mică şi în acelaşi timp o mare gazetă de circulaţie universală şi mai ales să aibă o mare **ACCESIBILITATE** — iată aşadar o altă particularitate şi a reportajului radiofonic.

Problema accesibilităţii poate chinui mult pe un reporter radiofonic, conştient de misiunea trudei sale. Reporterii care scriu pentru tipar se formează mai totdeauna pe lingă o publicaţie, care are o anumită finută, o anumită structură, care îşi propune să dea un anume ton în polifonia pe care o formează presa noastră comunistă. Altfel scrie un reportaj gazetarul de la „Scînteia“, ori acela de la „Informaţia Bucureştiului“; gazetarul „Contemporanului“ ori acela de la revista vîntătorilor şi pescarilor. Fie-

care dintre ei cunoaşte mai mult ori mai puţin universul spiritual al cititorilor lor, tot aşă cum un bun orator trebuie să-şi cunoască auditoriul, cum un actor mare trebuie să cunoască publicul spectator la prima ridicare a cortinei.

Reporterul de la radio e lipsit de acest simţ, care ar putea da o stabilitate activităţii sale. El trebuie să vorbească tuturor, vehiculînd cu idei şi fapte care trebuie să aibă o mare putere generalizatoare. Să câştigi de la primele fraze adeviziunea a mii şi poate sute de mii de ascultători — iată un gînd derutant, înfricoşător şi tiranic. Stilul universal (dacă poate exista aşă ceva) solicită în cel mai înalt grad măiestria reportericească, o fructifică, puţin dărîta o gamă infinită de posibilităţi. S-ar putea ca hotărîtor în această privinţă să fie simţul măsurii cu care este dotat reporterul, acela al armoniei gîndirii. Zborurile fanteziei reporterului de radio trebuie să ia înălţimi accesibile şi pentru aceia care văd numai la o aruncătură de ochi, precum şi pentru alţii care dispun de lunetele pe care le oferă cultura.

Personal nu ştiu care este acel limbaj universal şi nici nu cunosc cum se face reportajul radiofonic de accesibilitate maximă. Ştiu însă altceva. Cînd prin verbul tău poţi capta în acelaşi timp atenţia unui profesor universitar, a unei gospodine şi a unui ţăran din Maramureş, eşti fără îndoială un mare reporter.

În sfîrşit, o ultimă idee în sprijinul definirii specificului reportajului radiofonic: **PECETEA ACTUALITĂŢII**.

Mi se va replica poate că, de fapt, actualitatea este pîinea şi sarea oricărui reportaj, în general. Cit se poate de adevărat. Cu toate acestea în privinţa reportajului radiofonic perceptul actualităţii are, mi se pare, un plus de înţeles.

E firesc ca atunci cînd ţi se vorbeşte la radio despre un lucru, despre care ai mai auzit ceva, cîndva, undeva, să întorci butonul grăbit, spre a asculta o muzică italiană.

În ziare, gazete, reviste, o temă de actualitate poate fi reluată, privită din unghiuri diferite de vedere, disecată în chip felurit. Reporterii îşi pot permite să revină şi să dea cele mai personale interpretări fenomenului. La radio, pentru asemenea practici este un cîmp limitat. Altminteri rişti să nu fii ascultat. Mai precis. Ceea ce pentru o revistă este actual o lună, ori poate un an, pentru radiodifuziune este actual un ceas, o zi, ori cel mult o săptămînă. Deci la radio trebuie să fii, într-un fel, cel mai actual. Nu este deloc o exagerare. Radioul a intrat în viaţa socială ca un instrument care, prin specificul, mobilitatea sa, puţinţa rapidă de informare, deţine extraordinare puteri, de a dinamiza viaţa. Are nepuizabile resurse mobilizatoare şi poate influenţa, cultiva, în cel mai înalt grad conştiinţa publică cetăţenească. Este de la sine înţeles că în aceste condiţii, reportajele care se distribuie în eter, de la tribuna unui post radiofonic, trebuie să închidă în ele excepţionale calităţi informative, artistice şi educative. Numai aşă cuvîntul radiodifuzat al reporterului va putea deveni un prompt, fidel şi viu seismograf al vieţii contemporane.

UN EVENIMENT ÎN VIAŢA CULTURALĂ A CHINEI

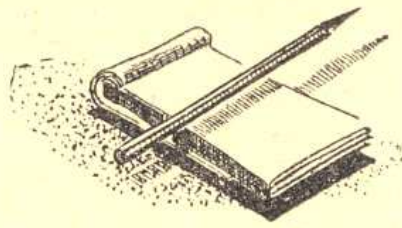
De curînd ztarele „Jenminjibao“, „Guanminjibao“ şi „Dagunbao“ au început să apară cu titlurile scrise atît cu caractere obişnuite chineze cît şi cu noile caractere ale alfabetului fonetic adoptat în şedinţa de închidere a sesiunii Adunării Reprezentanţilor Populari din întreaga Chină. Se ştie că în cadrul acestei şedinţe, care a avut loc în cursul lunii ianuarie, tov. Ciu En-lai a făcut un raport cu privire la sarcinile reformei scrierii chineze, sarcini care constau în simplificarea iero-

glifelor şi adoptarea alfabetului fonetic, cu litere latine.

Acest prim pas spre uşurarea scrierii şi citirii limbii chineze constituie un eveniment remarcabil în viaţa culturală a Chinei noi.

人民日報
REN MIN - RI BAO

CUM SCRIM

C L I Ș E E

Acad. AL. GRAUR

TREBUIE să spun de la început că nu intenționez să vorbesc de clișeele de zinecografie, care sînt și ele legate cu presa, ci de clișeele stilistice, care apar în tot felul de scrieri și deci și în ziare. Se înțelege prin *clișeu*, în stilistică, o îmbinare de cuvinte gata făcută, care se repetă adesea și prin aceasta a devenit banală. Există, bine înțeles, mai multe categorii de clișee, de exemplu unele pot fi întrebuințate fără rezervă (căci omul nu poate avea totdeauna pretenție la originalitate în exprimare), pe cînd altele s-au răsuflet într-atîta, încît e mai bine să fie evitate (căci nu trebuie să dăm impresia că ne exprimăm numai cu fraze făcute de alții). Pentru primul tip, dau ca exemplu expresia *a urmări pînă în pînzele albe*, iar pentru cel de-al doilea, expresia *ia și-o varză în mîină*, adresată cuiva care tremură de frig.

În rîndurile care urmează, vreau să mă ocup de două clișee care, fiind copiate servil, au ajuns să fie întrebuințate și acolo unde nu se potrivește, astfel încît dau frazei alt înțeles decît cel dorit.

Pentru a da o idee de mărimea unei cantități, se poate prezenta situația numai a unei mici părți din întregul care este dis-

cutat, și se ajunge la fraze, perfect corecte, de tipul următor:

Numai în Federația pariziană, la aceeași dată, se numărau 1022 noi membri („Scînteia“, 3 aprilie 1957, p. 4, col. 6).

Numai în primele zile ale popularei acțiuni (din Spania) au fost arestate peste 100 de persoane („Munca“, sfîrșitul lui februarie 1957).

În aceste pasaje, se arată că Partidul Comunist Francez a primit numai la Paris peste 1000 de aderenți; dacă însă am vorbi de întreaga Franță, atunci e clar că numărul ar crește enorm. Numai în cîteva zile poliția fascistă spaniolă a arestat peste 100 de persoane, pe cînd într-un timp mai lung trebuie să credem că arestații se numără cu miile.

Adesea însă formula, corect întrebuințată în citatele de mai sus, este aplicată la informații date în procente, și acolo ea încetează de a mai fi corectă:

Numai în primele trei luni ale anului trecut, prețul alimentelor de bază ... a crescut cu peste 100 la sută.

Numai în luna aprilie prețurile în Germania occidentală au crescut cu 5 la sută.

Putem oare să înțelegem de aici că în luna mai s-a constatat o creștere de 10 la sută? Bine înțeles că nu. Mai curînd înțe-

lesul devine următorul: numai în aprilie prețurile au crescut, apoi au început să scadă, ceea ce nu urmărea să spună textul. Iată și alt tip de folosire greșită a expresiei:

Numai la grîu producția a atins anul acesta 1.830 kg. la ha., iar la porumb, 2.700 kg. boabe la ha. („Ialomîța“, Slobozia, 30 decembrie 1957, p. 1, col. 5).

Înțelegem și aici că creșterea s-a realizat numai la grîu (eventual și la porumb), pe cînd la celelalte culturi ea a rămas staționară sau a scăzut chiar, ceea ce nu este adevărat și nu a dorit să spună autorul articolului.

Numai în regiunea noastră, de exemplu, au luat ființă în acești ani noi fabrici, printre care întreprinderea de piese de schimb... („Înainte“ Brăila, 31 decembrie 1957).

Oare în alte regiuni nu au luat ființă, în acești ani, noi fabrici?

Al doilea tip de clișeu privește expresia *producție la hectar*. Este evident că trebuie să facem deosebire între cantitatea totală de cereale produsă la un teritoriu și cantitatea produsă la hectar, căci recolta se poate mări fie prin exploatarea mai intensă a terenului cultivat, fie prin ex-

tinderea lui. Astfel este clar și corect textul:

Prin folosirea metodelor agrotehnice înaintate, se poate spori producția la hectar.

Dar nu este necesar ca ori de câte ori e vorba de recolte mari să se adauge *la hectar*, așa cum se întâmplă în unele publicații:

... recoltele mari obținute la hectar... („Drapelul roșu“, Timișoara, 26 decembrie 1957, p. 3, col. 3).

Producțiile obținute la hectar, datorită aplicării metodelor agrotehnice avansate, au fost frumoase („Someșul“, Dej, 30 decembrie 1957, p. 3, col. 3).

Să asigurăm obținerea unei producții sporite la hectar („Înainte“, Brăila, 31 decembrie 1957, p. 3, col. 2).

Datorită hărniciei cu care au muncit, colectivității din Ramna au obținut recolte sporite la hectar. („Flamura roșie“, Reșița, 31 decembrie 1957, p. 1, col. 2).

Cu sprijinul primit de la statul democrat-popular în mașini, îngrășăminte chimice, îndrumare agrotehnică, țărănimea lucrează pământul în condiții mai bune, realizând producții mărite la hectar („Flacăra“, Piatra-Neamț, 30 decembrie 1957, p. 1, col. 3).

... În viitor să obținem producții și mai sporite la hectar („Infrățirea“, Aiud, 31 decembrie 1957, p. 1, col. 5).

În toate aceste cazuri, este evident că mărirea producției la hectar constituie și o mărire a producției în ansamblu, prin urmare s-ar fi putut economisi cuvintele *la hectar*. Că se pot economisi, se dovedește ușor când e vorba, bunăoară, de producția de fructe:

... locuitorii lor vor culege cu siguranță în anul viitor producții sporite („Someșul“, Dej, 30 decembrie 1957, p. 1, col. 6).

SCRIITORII ȘI PRESA

ÎNTREBĂRILE REDACȚIEI

1. În ce măsură ziarul și munca de ziarist au constituit pentru dumneavoastră o școală scriitoricească și în ce măsură această activitate a avut urmări asupra creației dumneavoastră de mai târziu?

2. Există o deosebire între stilul scriitorului în articolul de presă și cel din literatură?

3. În ce măsură v-a ajutat ziaristica să stabiliți legături directe între dumneavoastră și viața de zi cu zi a poporului nostru?

În numărul trecut al revistei „Presă noastră“ au apărut primele răspunsuri din convorbirea cu scriitorii al căror început în scris l-a constituit ziaristica, sau care de-a lungul activității lor literare au acordat atenția cuvenită publicisticii.

În numărul de față publicăm răspunsurile tovarășilor EUGEN JEBELEANU, CICERONE THEODORESCU, MARCEL BRESLAȘU, LUCIA DEMETRIUS și NICOLAE TAUTU.

EUGEN JEBELEANU: Nimeni nu se află mai în plinul vieții decît ziaristul

EUGEN JEBELEANU

1) Se împlinesc, anul acesta, trei decenii (pe puțin...), de cînd am intrat în lumea gazetărească. Versuri începusem să scriu cu ani înainte, atent însă mai mult la ecurile naturii decît ale umanității. Prin ziaristică am stabilit un contact multipu, trepidant totdeauna, epuizant uneori, mereu pasionant, cu omenirea.

O redacție este un receptacol și un inregistrator al pulsului și ecurilor vieții nu doar dintr-o țară, ci din Univers. Ce ar putea fi mai de folos celui care nu rămîne indiferent la mișcările societății, la eforturile, tragediile și victoriile umanității?

Nicăieri „comanda socială“ nu este mai promptă decît într-o redacție. Munca redacțională m-a învățat, așa dar, să fiu prompt, să răspund fără întîrziere necesităților de informare a opiniei publice.

Promptitudine nu însemnează, firește, improvizație, ci prezența cu articolul tău (cu proza ta, cu versul tău) în acel moment cînd poate folosi la maximum.

Nimeni nu se află mai în plinul vieții decît ziaristul (bineînțeles, acela

care este ziarist adevărat, care nu ocolește greutățile, ci le caută cu luminarea; ziaristul în continuă mișcare, consumat de curiozitate, îndrăgind oamenii, luptind să le fie cit mai de folos, gelos să surprindă el, cu o clipă mai devreme, un fenomen nou pentru a-și informa cu iuțeala fulgerului cititorii).

Despre toate acestea m-a învățat ziaristica.

Ziarul și munca de ziarist au fost și sînt așa dar pentru mine o școală tonică, ale cărei cursuri au totdeauna materii inedite.

Poate că mai mult decît o școală, într-atît vîielul rotativelor și nu numai al lor, ci și al ideilor și gîndurilor în continuă agitație și efort de a-și găsi forma în literă — îți evocă o uzină.

Să nu se uite, însă, că uzina are nevoie neîncetat de materie primă și că ziaristul veritabil este acela care stă mai mult pe teren, decît la masa de redacție (chiar și artielierii).

Și aceasta m-a învățat gazetăria.

Dacă munca de ziarist a avut urmări asupra muncii mele literare? Fără îndoială. Urmări, în sensul că mi-a dat sentimentul, totdeauna reîmprospătat, că viața nu e o noțiune vagă, statică, metafizică, ci o succesiune de realități în necontenită transformare, neasemuit de vii, de o prezență și o actualitate tot atît de vie ca bătăile propriei tale inimi.

2) Evident că este o deosebire între stilul scriitorului în articolul de presă și în literatură.

Articolul de presă poate avea și elemente „literare“ (metafore, comparații etc.), după cum există mulți prozatori, despre care se spune că n-au stil (preferabili, aceștia, de multe ori, celor cu „stil“).

Dar articolul de presă rămîne articol de presă, iar lucrarea literară lucrare literară. E drept că, uneori, articole de presă excelente (începînd de la reportajul lui Pliniu cel tînăr asupra catastrofei abătute asupra orașelor Herculănum, Stabia și Pompei și pînă la reportajele lui Ehrenburg și Bogza) supraviețuiesc atîtor romane, moarte chiar din clipa apariției.

3) Îndeosebi prin reportaj, gen care, în formele lui majore, este și înaltă ziaristică și literatură durabilă — ziaristica m-a ajutat enorm.

Fără contactul, stabilit prin gazetărie, cu realitățile sociale ale timpului meu, n-aș fi putut scrie, înainte de eliberare, nici versurile din „Răscoala“ („Revoltat sînt pe mine că am răbdat atît, / Pe țara asta că rabdă încă. / Lațul mi-a ajuns pînă sub gît, / Prostia ne pune juguri și ne mîincă“), nici atîtea din versurile de după 23 August 1944.

CICERONE THEODORESCU: Ziaristica, această excelentă școală a meșteșugului scriitoricesc

1. Din mica mea experiență de vreo treizeci de ani de presă, am învățat și eu că ziarul și munca de zia-

CICERONE THEODORESCU

rist constituie, fără îndoială, o bună și foarte necesară școală scriitoricescă.

În același timp — nu fie nimănu cu supărare — am învățat ceea ce mă văd obligat să adaog aici din capul locului și cu toată stîmă, că alternativa se cuvine la rîndul ei privită cu multă băgare de seamă: în nici un caz cartea și munca de scriitor nu trebuie să constituie o școală ziaristică! Ceea ce, între noi fie zis, se cam întîmplă...

Pentru a da Cezarului ce-i al Cezarului, dar totodată pentru a nu lăsa văd obligat să adaog aici din capul locului și cu toată stîmă, că alternativa se cuvine la rîndul ei privită cu multă băgare de seamă: în nici un caz cartea și munca de scriitor nu trebuie să constituie o școală ziaristică! Ceea ce, între noi fie zis, se cam întîmplă...

chis că una e capacitatea de înregistrare rapidă și mai ales de formulare rapidă a ziaristului și alta a scriitorului.

Înregistrarea și mai ales redactarea rapidă, pe traectoria obligatoriu scurtă a douăzeci și patru de ore — și funcțional cerute de la o zi la alta — sînt însușiri specifice ziaristicii și prea puțin specifice literaturii.

Cred așadar că activitatea jurnalistică va rămîne mereu o bună școală scriitoricescă, în măsura în care prin ea se pot cunoaște mai bine, acumula mai temeinic, și discerne mai clar trăsăturile esențiale ale omului și zilelor noastre. Dar scriitorul nu poate uita nici o clipă și cu nici un preț (sau cu un preț foarte scump!) că trăsăturile fundamentale ale vremii sale îl cheamă să le proiecteze și dincolo de ziua de azi, ele avînd dreptul să trăiască și în ziua de mîne.

În acest sens, cei care tind să treacă de la această însemnată uzină de acumulare la „creația de mai tîrziu“ au de ce să rămînă totdeauna îndatorați și recunoscători față de ziaristica, această excelentă școală a meșteșugului scriitoricesc.

2. De cite ori citesc un articol al unui scriitor, care nu seamănă prin nimic cu literatura acestuia, îmi spun: e scris „din burtă“.

În articolul de presă, ca și în literatură, eu susțin că stilul scriitorului — dacă există — trebuie în orice caz să se străvadă măcar prin una din caracteristicile lui.

Altminteri, și asta iarăși se cam întîmplă din păcate!, nu ies — și nici nu pot să iasă — decît ceea ce numim: articole de serviciu.

3. Legătura dintre viața poporului și literatură mie mi se pare că nu se poate calcula după vreo măsură: e legătura directă dintre cauză și efect.

Îngăduiți-mi să afirm că o poezie chiar, are la temelie ei un simbul faptic, un cîmpei de viață adevărată, un șir de experiențe, adică mai precis — în felul lui! — un reportaj...

MARCEL BRESLAȘU : Cuvîntul unui scriitor care nu a făcut ziaristică

1. Mă tem că voi face notă discordantă în concertul glasurilor care răspund la ancheta „Presei noastre”. Și aceasta din pricină că, spre deosebire de aproape unanimitatea colegilor mei din breasla scriitoricească, nu am făcut „gazetărie” propriu-zisă în nicio perioadă a vieții mele, în sensul că nu am aparținut ca salariat unei redacții, că nu am avut obligațiile profesionale care decurg din această situație. Exigențele scrisului de la o zi la alta, de la un ceas la altul, necesitatea implacabilă de a preda materialul conceput și elaborat pe un colț de masă, îmi sînt străine și — o spun cu mîhnire — cred că o asemenea experiență m-a lipsit de o serie de virtuți în meseria mea de scriitor: disciplina unei munci regulate, operativitate, capacitate de a „reacționa” pe viu și pe concret la solicitările multiple ale cotidianului, poate și firescul, directul, nemijlocitul — accesibilul — în stilul pe care mi l-am format cu vremea. Pentru a-mi spune însă gîndul întreg, cred că lipsa acestei experiențe m-a păzit și de unele cusururi inerente practicii gazetărești: neadîncirea suficientă a temei tratate, falsul lirism cu care sînt poleite multe din textele scrise pe zor, relativul indiferentism profesional care intervine atunci cînd practica se preschimbă în rutină, spontaneitate în ticuri și șabloane. Să nu fiu rău înțeles, voi prețui întotdeauna mai mult gazetăria bună decît literatura proastă, un cursiv viu decît o nuvelă lăliie și, dragă doamne, un reportaj bogat în impresii și semnificații, decît același material de viață prelucrat în ritmuri șchioape și cu rime aproximative.

2. Am lucrat însă pentru presa cotidiană și pentru periodice, ca „artelier” extern și înainte de 25 August și mai ales după eliberare. M-am străduit întotdeauna ca aceste acte de prezență în actualitatea imediată să nu facă vreo concesie în ceea ce privește realizarea lor stilistică, acurateța, preciziunea lexicală, scrupolul clarității

— desigur în măsura în care posed aceste însușiri și în scrisul „pe indelete” cu care sînt obișnuit. To-

MARCEL BRESLAȘU

LUCIA DEMETRIUS: Ziaristica e o școală de sinceritate

Scriitorul poate să piardă din vedere cotidianul, cu întreaga lui semnificație, încercînd să prindă esența. Cu alte cuvinte, căutînd linia mare a evenimentelor și sensul lor larg, el se poate rătăci de faptul mărunt, zilnic, tocmai de acel fapt care demonstrează orientarea vremii pe care o trăiește, care exprimă caracterul adînc al contemporaneității. Fără fapte înărunte, fără fapte adevărate, oricît de mult ar vrea literatura să reflecteze realitatea, ea va fi săracă, lineară, schematică. Ceea ce nu poate realiza scriitorul cu propriile lui posibilități, adică cunoașterea completă a tuturor înfățișărilor vieții și a tuturor evenimentelor mici sau mari, a actelor și faptelor care dau la iveală situații, condiții, caractere, îi pune la îndemînă ziarul.

Ziarul nu înlocuiește contactul viu cu viața, cunoașterea prin cufundare

tuși, în campaniile pe plan intern sau internațional inițiate de partidul nostru, atunci cînd luarea de poziție nu suferă aminare, am cunoscut bucuriile — multă vreme ignorate — ale acestui alt mod de lucru, am atins un filon de sensibilitate pe care nu mi-a fost dat să-l explorez și să-l „extrag” decît sporadic și la zile mari. Dar „zilele mari” sînt, în toate împrejurările scrisului, salturi calitative.

3. Precum vedeți la a treia întrebare sînt nevoit să răspund: Da, m-a ajutat ziaristica să stabilesc legături directe cu viața poporului — dar gazetăria celorlalți, a domniilor-voastre, lucru pentru care mulțumesc cu recunoștință. Ingăduiți-mi, în incheiere, să afirm că socotesc drept o mare și măgulitoare cinste apariția unui poem al meu în „Scînteia” noastră sau în alt cotidian de mare tiraj și că de fiecare dată am simțămîntul că în felul acesta fac și eu un soi de „gazetărie” integrîndu-mă în contextul strădaniei noastre comune de a vorbi oamenilor despre viața lor, despre „zilnicul” acesta care clădește anii și veacul.

în felurite medii și conștiințe străine, dar le completează admirabil și ține sub ochii scriitorului, neconținut, oglinda cu trei dimensiuni a realității.

A colabora în presă înseamnă a te ține în pas cu evenimentele și a milita pentru adevăr în alt chip decît în literatură, cu alt soi de prezență, mai directă, mai promptă și într-un fel mai eficace, pentru că ea nu presupune întîrzierea pe care o implică germinația temei literare. Dacă prezentul te solicită, dacă ești viu, nu te poți lipsi de munca de ziarist, fie ea și întimplătoare, adică atunci cînd evenimentele nu rabdă aminare și-ți cer răspuns.

Socotesc că articolul te învață simplitatea, te învață drumul cel mai scurt de la emoție și gînd la expresie. Dacă mai păstrezi încă prejudecăți în privința scrisului literar, dacă

il mai consideri încă un drum ocolit de a spune lucruri care-ți stau pe suflet, ziaristica te învață să ataci de-a dreptul, ceea ce e lucrul cel mai potrivit. Ziaristica e o școală de sin-

LUCIA DEMETRIUS

ceritate. Sinceritatea nu are vreme să alege la forme întortochiate, când se exprimă prin figuri poetice; aproape totdeauna ele au darul spontaneității și au deci preț.

Cred că și eu am învățat, scriind articole, să nu dau ocoale poetice temei, ci să merg mai drept către ea. Poate că metoda cea bună, pe care aş recomanda-o oricărui începător în ale scrisului, ar fi să nu caute, scriind, mijloacele cele mai „frumoase“, pentru a exprima o idee, ci pe cele mai directe, fără să se gândească o clipă la cum va arăta ceea ce vrea să spună, ci numai la faptul că acel lucru trebuie înțeles. Atunci va fi și limpede și frumos. Tehnica vine de la sine, scriind, înaintînd în meșteșug, pe măsură ce materialul va deveni mai complex. Urmărind aceeași idee, aş putea spune că articolul e cel mai bun exercițiu pentru literatură, ca o disciplină necesară.

NICOLAE TĂUTU: Ziaristica mi-a născut interesul pentru ultimul eveniment al zilei

1. — Arta în genere este fundamentată pe cunoașterea vieții. O cunoaștere prin imagini artistice. De aici rezultă că prima condiție a unei opere literare e să îmbogățească această cunoaștere prin fapte, idei și emoții noi. Ziarul îl socotesc ca un laborator imens unde se pot urmări cu precizie fenomenele noi ale vieții. De aici o singură și importantă rezultantă: scriitorul, ca și savantul, trebuie să-și facă stagiul într-un laborator. Cu cît stagiul este mai îndelung, cu atît este mai util scriitorului. Pentru prelucrarea acestui material brut intervin ficțiunea, talentul și măiestria artistică. Personal, o parte din scrierile mele au pornit de pe timpul cînd eram corespondent special la ziarul „Apărarea Patriei“. Urmînd să scriu un reportaj despre faptele eroice ale unui soldat, materialul de viață cules cu această ocazie mi-a folosit mai tîrziu, cînd, după o perioadă de gestație, de reliefare a contururilor, de selecționare a permanențelor, am îndrăznit să scriu prima mea piesă „Furtună de primăvară“. La fel și cu poeziile „Prima misiune“, „Fratele eroului“ și multe altele.

Spiritul de observație, dezvoltat în cei peste zece ani de ziaristică, îmi ajută astăzi la analiza și pătrunderea mai temeinică a faptelor din viață și mai ales la cunoașterea oamenilor. Oricînd voi fi gata să-mi reiau locul în laboratorul experimental al unui ziar, socotind această participare ca a unui soldat care luptă în prima linie a ofensivei pentru transformarea în mai bine a vieții și a mentalității omului nou.

2. — Părerile sînt foarte diverse. Articolul de ziar se adresează în primul rînd convingerii pe calea rațiunii, a logicii. Convingerea în literatură se realizează pe calea efectului, a sentimentului, a emoției artistice. Dar între ele nu se poate ridica un zid despărțitor, de netrecut. Totuși, limba articolului de ziar diferă de stilul pur literar. Chiar și prin faptul că în ziaristică se operează, în mod obișnuit, cu generalizări, pe cînd în

literatură cu amănuntul în care se reflectă generalul, precum imensitatea stelară a cerului se reflectă într-o picătură de rouă!

Sînt genuri literare și ziaristice asemănătoare: reportajul, amintirile, evocările de călătorii etc., pe care le diferă numai stilul. E tocmai ceea ce era de demonstrat. Oricine poate deduce: e un reportaj jurnalistic sau literar...

NICOLAE TĂUTU

3. — Cred că la această întrebare am răspuns în mare măsură la primul punct. Aș mai adăuga o singură subliniere: ziaristica mi-a născut interesul, care, cu timpul, s-a transformat în pasiune, de a fi în contact cu ultimul eveniment al zilei. Această obișnuință, devenită aproape un reflex, mă ancorază cu toate antenele în actualitate. Adevăr, care măcar în parte l-am dovedit, cu modestele mele posibilități în majoritatea scrierilor mele prezente. Și, desigur, îl voi demonstra mai elocvent în scrierile mele viitoare!

DISCUȚIE DESPRE REPORTAJUL DE CĂLĂTORIE

In cadrul activității cercului de reportaj de pe lângă Uniunea Ziariștilor din R.P.R. a avut loc, la 10 februarie, un simpozion cu tema „Reportajul de călătorie”.

Expunerile au fost făcute de tov. **Virgil Dănculescu**, care a vorbit despre tradițiile notelor de călătorie în publicistica noastră, tov. **Tudor Vornic**, care a împărtășit din experiența sa personală câștigată în cursul a numeroase călătorii făcute peste hotare și tov. **Victor Nămolaru**, care a făcut o sumară analiză însoțită de păreri personale, asupra unei serii de reportaje apărute în presa noastră în ultima vreme. Au urmat apoi discuții.

Tov. **Nicolae Holban** a arătat că deși nu are o experiență prea mare în materie a ajuns totuși la concluzia că sarcina unui reporter care a fost peste hotare este să consemneze numai lucruri esențiale cu privire la locurile vizitate și să evite pe cât posibil nararea unor lucruri în general cunoscute sau de care poți lua cunoștință prin serviciile de documentare ale redacțiilor.

Plasându-se pe poziția de cititor de note de drum, tov. **Silviu Podină** a arătat de asemenea că nu mai sînt deloc interesante lucrurile cunoscute, comune, și că în notele și reportajele de călătorie cititorul caută totdeauna numai ineditul. Pot trezi interes numai acele reportaje și note de drum în care se încearcă o adîncire a celor văzute, o sintetizare a lor într-o idee just fundamentată, acelea în care, pe baza observațiilor făcute la fața locului, se trage o concluzie generală, se scot în evidență semnificații cu

total particulare, se fac asociații de idei pe coordonate de dezvoltare istorică sau comparații cu stări de lucruri de la noi.

Luînd cuvîntul, tov. **Victor Birlădeanu** a spus că atît ca cititor cît și ca autor de reportaje s-a întrebât adeseori care este deosebirea dintre un reportaj de călătorie în străinătate și unul de călătorie prin țară, de niște note de călătorie dintr-o regiune a țării?

Părerea sa este că ceea ce trebuie să caracterizeze în primul rînd și înaintea de toate un reportaj de călătorie, cu toată varietatea stilurilor și modalităților de construcție și împărtășire a impresiilor, trebuie să fie o mai mare concentrare pe semnificativ, o mai mare tendință spre sinteză, spre esențial.

Căutarea unei sinteze, unei concentrări semnificative, este cea mai grea operație din munca deloc ușoară a reporterului. Desigur că cel mai ușor lucru într-un reportaj de călătorie în străinătate este să începi: „M-am urcat în avion la ora cutare... avionul a zburat — cum a zburat... norii erau așa și așa... apoi am aterizat la ora cutare... ș.a.m.d.”. În felul acesta timpul trece, coloana se consumă și cititorul nu află nimic.

Năzuința trebuie să fie să desprinzi din amalgamul de amănunte tocmai acele linii principale de dezvoltare istorică, socială și politică a țării vizitate, particularitățile care o fac să nu semene cu celelalte țări. Aceasta este munca cea mai grea și mai migăloasă, care pune la contribuție nu numai ochii reporterului, dar și

gîndirea și cultura lui, și tot bagajul de cunoștințe pe care el le-a acumulat cu mult înainte sau chiar în decursul călătoriei.

În momentul acesta pe arena reportajului mondial există o serie întreagă de tendințe care, în mic, pe scară națională, sînt reflectate într-o oarecare măsură și în reportajele noastre de călătorie.

Ce fel de categorii, de tipuri de reportaje de călătorie sînt practicate astăzi în presa mondială?

Există în primul rînd tipul de reportaje de călătorie numit în limba rusă „ocerk”, adică povestiri, schițe ale unei călătorii. Acest reportaj povestește călătoria pe parcursul ei, mai mult după legile genului epic, relatînd ori o serie de întîmplări întîlnite, ori o singură întîmplare petrecută în decursul acestei călătorii.

Tov. Birlădeanu a arătat că această categorie de reportaje este, după părerea sa, categoria care într-o măsură mai mare se întîlnește și în presa noastră.

O altă categorie de reportaje de călătorie, care la noi abundă mai ales în hebdomadare și reviste de tot felul, este reportajul poem — s-ar putea spune chiar reportajul-extaz — reportaj bazat pe pitoresc și pe gigantism.

La noi există o mare tradiție a acestui reportaj: o personalitate de talia lui Geo Bogza a făcut și nu putea să nu facă școală în reportajul românesc. Acești reporteri poeți iau un fapt, un peisaj, un moment din viață, îl amplifică, îl detailează,

extrag din faptul sau din momentul respectiv tot ce se poate. Ei nu povestesc, ei descriu ceva și îl descriu din toate punctele de vedere, fotografiindu-l din față, din profil, hiperbolizându-l, zugrăvindui în deosebi laturile uriașe, ieșite în vreun fel din comun.

Atitudinea reporterului în astfel de reportaje este mai întotdeauna una de extaz, de admirație.

Acest gen de reportaj nu este totuși specific numai literaturii noastre; există și în literatura străină modele de asemenea reportaje. S-ar putea spune că un tip de reporter de genul acesta — deși nu e considerat reporter — este Antoine de Saint Exupéry prin cartea sa „Terre des hommes”, care nu-i, în fond, altceva decât un mare reportaj de aviație, de tipul acesta poetic, în care există momente, peisaje izolate, amplificate prin ochiul poetic al reporterului.

Există, în sfârșit, al treilea gen de reportaje, care se bucură de o foarte mare circulație în presa din Europa occidentală și care începe să-și facă loc și în presa sovietică și în deosebi în „Timpuri noi”. Acest gen de reportaj face unii pași, ce-i drept cam timizi, de intrare și în paginile presei noastre, prin unele reportaje ale tov. Ivașcu. Avem de-a face cu așa numitul reportaj esseistic, reportaj-comentar, în care faptele, momentele, peisajele sînt descrise nu de dragul descrierii propriu zise, ci de dragul comentariilor politice, economice, culturale, morale. Din acest punct de vedere notele de călătorie ale lui George Ivașcu din America sînt o încercare merituoasă.

În presa americană — presă care, în general, nu numără reporteri prea renumiți, nici prea numeroși — aceia care se întîlnesc sînt cel mai adesea tocmai asemenea reporteri comentatori, de genul fraților Alsop. Ei se duc într-o țară a lumii și descriu anumite momente folosindu-le doar drept pretext pentru un comentariu al situației politice și economice a țării respective.

Tipul acesta de reportaje este frecvent și în presa franceză. Un ziar care publică cu regularitate asemenea reportaje este „Le Monde”, care are cîțiva reporteri specializați.

Acest gen de reportaje are o anumită tradiție și la noi în țară, cultivat fiind mai mult de universi-

tari. De pildă Ralea, Rosetti, Vianu au scris asemenea reportaje-esseu.

Tov. Bîrlădeanu și-a exprimat părerea că în stadiul actual al dezvoltării reportajului nostru — fără a exclude nici unul din tipurile de reportaje despre care a vorbit, fără a îndemna la uniformizare — în configurația reportajului românesc contemporan ar trebui să se acorde mai multă atenție acestor tendințe spre reportajul-esseu, spre reportajul-comentariu, spre reportajele în care să se analizeze, să se comenteze viața politică, socială, economică a țărilor respective.

În momentul în care despre foarte multe din țările lumii, în special despre țările din lagărul nostru, cititorii noștri au aflat foarte multe lucruri — știu peisajele, știu cum arată capitalele, foarte mulți oameni au călătorit pe acolo, foarte mulți

au citit despre ele — reporterii noștri ar trebui să tindă spre asemenea reportaje-esseu, care să caute să dea o imagine mai adîncă, mai documentară, mai bogată, filtrată și prin gîndirea, nu numai prin sensibilitatea reporterului, cu privire la situația politică, economică, socială, a țării și poporului respectiv la momentul istoric dat. Aceasta — bineînțeles, fără a se transforma reportajul în studiu, cu exagerat de multe date, cu multe grafice, deși și graficele pot servi uneori în reportaje.

Trebuie deci să se facă reportaje mai serioase, mai documentate, mai comentate, astfel încît cititorul să nu mai întîlnească în reportajele noastre aceleași date vechi, amestecate și răsamesecate, sau chiar dacă le întîlnește, să le înțeleagă semnificația, substratul, esența.

REFLECȚII PE MARGINEA UNOR NOTE DE CĂLĂTORIE

VICTOR NAMOLARU

MELEAGURILE străine sînt prezentate deseori în Baedekere, ghiduri oficiale și broșuri de propagandă ale birourilor de voiaj. Dar, în aceste pagini, se vorbește numai despre foșnetul mării, despre ruinele vechiului castel — și eventual despre nevestele castelanului — despre confortul hotelurilor și numeroasele mijloace de transport care te pot aduce în „cel mai frumos loc de pe fața pămîntului”.

Notele de drum, reportajul de călătorie nu trebuie să fie un text în care să abunde faptele minore, neesențiale, prezentate dintr-un considerent mai mult sau mai puțin comercial. Notele de drum sînt un gen publicistic bine determinat, sînt reportaje în cea mai pură accepțiune a cuvîntului, lucrări artistice în care ziaristul, pe baza investigării realității concrete, redă adevărul, nimic altceva decât adevărul.

Ce se cere unui adevărat reportaj de călătorie? A arăta, pe baza celor ce ai văzut, ai auzit și simțit din vizita ta făcută pe meleaguri străine, principalul, esențialul despre poporul și epoca respectivă, a dezvălui, pe baza observațiilor și impresiilor pe

care le-ai acumulat, deseori după o călătorie de scurtă durată, esența stărilor de lucruri, a observa trăsăturile noi, deosebite față de viața din țara ta, a reda cu culoare și căldură acele coordonate ale vieții sociale, economice și politice care te vor face să înțelegi ceea ce este tipic în viața țării și poporului pe care l-ai vizitat.

Trebuie să mărturisesc deschis că am pornit cam sceptic la cercetarea unor note de drum; citind însă un șir de reportaje de călătorie publicate în ultimul timp, — poate că spiritul meu critic nu este suficient de ascuțit — mi-am dat seama că mulți dintre confrății noștri sînt oameni talentați, își cunosc bine meseria, au scris lucruri valoroase, interesante. Iată, de pildă, două din ultimele reportaje ale tovarășului Eugen Pop: „Stelele Damascului” și „Peisaje”, publicate în ziarul „Munca”.

Aceste reportaje îl atrag pe cititor, în primul rînd pentru că Eugen Pop nu se comportă ca un martor care depune la proces alături de alți martori și-l lasă apoi pe judecător să cerceteze cauza și să tragă singur concluziile. Nu! Eugen Pop are un punct de vedere, se străduiește să

descoperire conținutul și baza politică a faptelor pe care le descrie; ajuns într-o țară străină el nu scoate, la tot pasul, așa cum se întâmplă în unele din reportajele de călătorie apărute în presa noastră, semne de exclamare sau de uimire, nu se extaziază peste măsură, la tot pasul, nici în fața ruinelor Damascului, nici ale altor cetăți cunoscute din antichitate, ci, cu bun simț, cu pricepere, vorbește și despre aceste monumente, dar arată totodată și adevărata stare de lucruri din această țară. Iată, de pildă, reportajul „Peisaje”. În întregime acest material vorbește de fapt despre cumplita înapoiere în care acest harnic popor a fost ținut de către colonialiști, despre faptul că azi sirienii mai sînt nevoiți să lucreze pămîntul cu mijloace rudimentare. Sînt impresionante scenele pe care le descrie, dar cred că autorul procedează just înfățișîndu-ne viața țaranului sirian așa cum ea se prezintă într-adevăr, spre deosebire de cei care, deși sezisează o serie de aspecte negative în realitatea țărilor pe care le-au vizitat, se sfiesc — ca niște domnișoare de pension — să arate și aceste lucruri.

Tot în ziarul „Munca” am citit un alt reportaj interesant, semnat de N. Holban, un reportaj scurt: „Nu numai pe Unter den Linden cresc pomi tineri”. Acest reportaj abordează tema luptei împotriva militarismului german, a luptei pentru pace. Deși tema nu mai este nouă, N. Holban găsește însă elemente proaspete, modalități proprii și inedite. Refin o imagine: „Am văzut îndreptîndu-se spre piață o mamă care împingea un cărucior în care am zărit un căpșor blond și o femeie care împingea un cărucior în care se afla un invalid de război. Și acestor două cărucioare, care se strecurau unul lingă altul prin puhoiul de lume, oamenii le făceau loc de trecere”.

Fiind în atenția noastră un asemenea moment sugestiv, autorul îl cucerește pe cititor și-i dirijează gîndul spre obiectivul pe care și l-a propus. După ce arată o serie de fapte concrete care, în totalitatea lor, ne duc la concluzia că poporul german luptă pentru pace, N. Holban își încheie reportajul printr-o generalizare de o mare forță evocatoare: „Nu numai pe Unter den Linden cresc pomi tineri”.

Fiindcă am vorbit pînă acum de reportajele apărute în ziarul „Munca”, să-mi fie îngăduit să vorbesc despre alte două reportaje publicate tot în

acest ziar, unul intitulat „Calcuța-Delhi-Agra”, celălalt „Impresii din capitala Pakistanului”, semnate de tov. Puiu Popescu.

După părerea mea sînt două materiale nerealizate, slabe, care pot servi ca model pentru felul cum nu trebuie să fie scrise notele de călătorie. Realitatea este oglindită superficial, simplist și, de multe ori, ai impresia că aceste lucruri nu au fost scrise de cineva care a fost plecat la mii de kilometri depărtare, ci articolul a fost scris din București, pe baza unui material documentar luat din nu mai știu ce prospect de călătorie. Deseri întilnești fraze care dovedesc sărăcia de exprimare a autorului, neputința lui de a transmite cititorului tot ceea ce a simțit și a văzut, imposibilitatea unei analize și sinteze convingătoare: „este foarte greu să redai impresia...”, cuvintele sînt prea slabe pentru a reda...” ș.a.m.d.

Stilul în care sînt scrise aceste materiale amintește uneori de compoziția unui elev de școală medie. Iată cîteva mostre: „Au venit și noii prieteni. Am plecat cu ei. Ziua a fost rodnică. Am văzut indienii la muncă. Calcuța se reinnoiește. Noi construcții se ridică cu o viteză uimitoare” etc., etc.

În loc să facă observațiuni concrete, în loc să descrie fapte caracteristice, tov. Popescu recurge la generalități, ne cere la tot pasul să-l credem pe cuvînt. „Spre sfîrșitul vizitei mele la Caraci — spune el — am vizitat Universitatea, unde am întilnit studenți bine pregătiți științific și profund preocupați de soarta poporului lor. Unii dintre ei mi-au mărturisit ce greu le-a fost să ajungă la facultate...” Afîț și nimic mai mult! Sau, în încheiere: „Cu orice prilej în care am discutat cu populația am înțeles că poporul pakistanez dorește cu sinceritate pacea”.

Trebuie să mărturisesc că am rămas nemulțumit după lectura reportajului tov. I. Istrati „Prin marele Berlin”, publicat în revista „Magazin”. Mă așteptam la mai mult, poate fiindcă noi îl cunoaștem pe tov. Istrati ca pe un scriitor de valoare, cu mari posibilități publicistice. Reportajul de față transmite extrem de puține lucruri cititorului, o treime din economia lui este dedicat drumului în avion pînă la Budapesta, pentru ca, în restul de două treimi, să se spună puține lucruri despre Capitala Germaniei și despre oamenii ei. Autorul este conștient că în centrul reportajului trebuie să fie oamenii, el însuși mărturisind aceasta: „Cele mai valabile impresii pe care ți le procură un mare oraș nu sînt cele referitoare la natură, la ziduri ori la ceea ce ține de monumental, cît cele ce se raportează la oameni ca atare”.

Este păcat că autorul o spune numai, dar nu și realizează artistic această teză, nu o demonstrează concret — așa cum știm că are posibilitate să o facă.

Un reportaj interesant am citit în „Viața studentescă” sub semnătura tov. Al. Ionescu: „Ce știu oamenii despre miini”.

Studenții din Germania democratică, deși sînt viitori intelectuali, nu disprețuiesc cituși de puțin munca fizică, munca manuală; ei se servesc singuri la cantină, singuri își fac curat în camera unde locuiesc, singuri își spală vesela, singuri își construiesc terenul de sport, ba, uneori, mai intră să lucreze și în mină, chiar dacă nu vor deveni ingineri mineri. Tov. Ionescu a sesizat această trăsătură, a înțeles valoarea ei educativă și întregul reportaj îl convinge pe cititor de utilitatea unei asemenea comportări.

I-aș reproșa, poate, abundența de citate ca și faptul că în rezolvarea problemei, în conducerea cititorului spre acel punct-terminus — deși îl conduce bine — face prea multe ocolișuri, ceea ce obosește la un moment dat. În orice caz, reportajul este valoros și interesul pe care-l stîrnește, indiscutabil.

Am citit și două din ultimele reportaje pe care le-a publicat tov. Dănculescu: unul referitor la bucătăria chineză, celălalt la restaurantele din Praga — reportaje oarecum înrudite, prin caracterul lor, mai mult sau mai puțin, „gastronomic”. Materialele sînt scrise cu vervă, cu antren, vîdîndu-se de la bun început că autorul este „în problemă”. Tov.

Dănculescu nu s-a bizuit nici pe perspicacitate, nici pe deprindere „profesională”, așa cum mai fac unii dintre noi, nu numai cînd mergem în străinătate, ci și cînd călătorim prin țară, — ci s-a documentat temeinic, pentru a cunoaște datele chestiunii discutate. Citind materialele sale am simțit însă nevoia să aflăm și unele amănunte care cred că i-ar fi interesat și pe cititori. De pildă, aș fi vrut să știu cît costă o masă, ce reprezintă această sumă în raport cu câștigul omului muncii din țara respectivă.

Aș mai vrea să amintesc câteva cuvinte — pentru că problema mi se pare interesantă — și despre un scurt reportaj, mai curînd un „cartuș” — cum spunem în limbajul nostru gazetăresc — publicat nu de mult în revista „Flacăra”. Materialul era intitulat: „Am fost în țara celor o mie de însule” și avea semnătura ing. N. Dobrescu.

Se întîmplă deseori ca o serie de specialiști, în baza buneii lor pregătiri profesionale, să aibă posibilitatea să călătorească pe meleaguri străine și apoi să fie solicitați de către diferite redacții să publice note de călătorie. Acești tovarăși care nu sînt ziaristi de meserie răspund de obicei cu multă amabilitate cererilor, însă materialele pe care le realizează nu sînt nici reportaj, nici note de drum, așa cum le înțelegem noi. Sînt, de cele mai multe ori, un soi de articole generale care pot foarte bine să fie scrise și din București fără a avea nevoie să faci o deplasare pînă în lava sau Sumatra. Un asemenea articol este și cel pe care l-am citit în revista „Flacăra”. E păcat! Redacția ar fi trebuit să muncească mai mult cu autorul respectiv, să-l ajute ca puținele (sau multele) rînduri pe care ar fi avut de gînd să le scrie, să poarte amprenta lui personală, să transmită mesajul particular al unor fapte și locuri care se află la o asemenea distanță de hotarele țării.

Am vorbit pînă acum numai despre cîteva din reportajele apărute în ultima vreme; sînt sigur că s-au remarcat și alte materiale valoroase apărute în acest timp. Notele de călătorie sînt destul de frecvente în presa noastră — mă refer la reportajele despre America de Sud ale tovarășului N. Moraru — mă gîndesc la interesantele eseuri, materiale de analiză a realității americane, publicate de tov. G. Ivașcu în „Contemporanul”; sînt și alte reportaje care, cred, au fost remarcate de cititori.

Am înfățișat succint cîteva reflecții în legătură cu unele note de călătorie apărute recent.

Cred că notele de călătorie, ca toate reportajele de altfel, trebuie să acorde o atenție deosebită limbii în care sînt scrise, construcției propriu zise. Mi se pare că nu totdeauna aceste probleme sînt în atenția respectivilor autori. Prea frecvente, un adevărat abuz, un adevărat șablon, sînt acele lungi descrieri care ne înfățișează aterizarea ziaristului pe aerodrom și drumul lui pînă la hotelul din centrul orașului. Cred că ar trebui să începem altfel reportajele noastre.

Aș vrea să subliniez, ca o abatere de la regulă, admirabilul început al reportajului tovarășului Ionescu: „Achtung! Baustelle!” („Atențiune! Șantier!”) — este afișul cel mai răspîndit în întreaga R.D.G. De fapt nu este un afiș, ci un anunț, mîzgălit în fugă cu o vopsea, cu var sau cu cărbune, pe panouri imense sau numai pe frînturi de scindură neglăuită. Dar ar putea să fie și afiș sau poate chiar simbol”.

Este limpede că problemele de limbă, de construcție, trebuie adîncite, trebuie studiate.

După lectura a 10—12 reportaje de călătorie, aș vrea să împărtășesc unele impresii de ordin mai general.

Dacă există talent și pricepere, dacă există o documentare profundă, dacă ziaristul vrea să vorbească despre adevăr și socotește reportajul un mijloc de cunoaștere, el nu poate și nu trebuie să ocolească contradicțiile lumii pe care a văzut-o. Mi-aduc aminte că, în urmă cu cîtva timp, mulți din tovarășii noștri au făcut acest lucru. Din grupul de ziaristi romîni care a fost în Finlanda, la întoarcere mulți au scris reportaje — e vorba de articolele tov. Ivașcu, Mo-

raru, Antip, Cornescu, Birlădeanu și alții, — reportaje în spiritul înțelegerii și prieteniei dintre popoare, dar ei nu au emis ideea că în această țară nu ar mai fi și probleme de rezolvat.

Multe din reportajele noastre de călătorie abordează, într-o mică măsură, în mod științific, realitatea din țara respectivă. Mi se pare că un reportaj de călătorie ar trebui să cuprindă și elemente de istorie și de statistică, ar trebui să conțină și cifre, să convingă eventual și cu ajutorul diagramelor sau al graficelor. Mă refer în acest sens la un șir de reportaje de călătorie pe care le-am citit în revista sovietică „Timpuri noi” și care mi s-au părut foarte bune, foarte instructive.

Pe cititor îl interesează îndeosebi lucrurile necunoscute, particulare, dintr-o țară oarecare; el vrea să compare ce se întîmplă acolo, cu ceea ce se petrece la noi. Asemenea referiri am întîlnit extrem de rar, sau aproape deloc. Dacă vrem ca reportajul de călătorie să fie un însemnat mijloc de cunoaștere, trebuie să punem accentul nu numai pe latura pitorească — așa cum se întîmplă în unele din reportajele de călătorie publicate la noi.

În sfîrșit, multora din aceste reportaje le lipsește claritatea de țel, nu știi ce a urmărit autorul prin publicarea respectivului reportaj. Ai, de multe ori, impresia că autorul, sufocat, probabil, de toate cîte a văzut, nu a mai avut puterea să-și organizeze și să-și selecționeze materialul și a scris, fără a alege, fără a discerne, fără a-și organiza noianul de observații și impresii. Simpla relatare fotografică a ceea ce ai observat, fără a face apoi procesul extrem de important de selecționare a faptelor, de generalizare a problemelor, pe baza elementelor concrete, nu duce la reușită.

Deseori, ne referim la Egon Erwin Kisch, la măiestria și operativitatea lui, la îndrăzneala, umorul sau talentul acestui excepțional reporter. Uitam însă că Egon Erwin Kisch — de la începuturile activității sale, a știut pentru cine și de ce scrie. El a făcut — cum pe bună dreptate remarcă Henri Barbusse „din arta observării directe, din fresce sorbite direct din marea panoramă avieții — un gen literar de prim rang. Iar ca luptător și-a pus talentul, curajul și perseverența în slujba marii cauze — a eliberării omenirii și a justiției sociale!”

DIN EXPERIENȚĂ PERSONALĂ

TREI PROBLEME DIN CELE MULTE...

DĂNOȘ MIKLOȘ

MĂ voi ocupa, în cele ce urmează, cu analiza și aprecierea reportajului în limba maghiară, scris după eliberare. Mă voi limita la relatarea unor experiențe personale, la ridicarea — acum în preajma conferinței internaționale a reporterilor — doar a citorva probleme, care în anii trecuți i-au preocupat într-o măsură deosebită pe reporterii presei minorității naționale maghiare.

Nu e ușor să aleg cîteva din noianul discuțiilor despre reportaj. S-a discutat mult despre diferitele genuri ale reportajului, despre reportajul literar, despre locul reportajului în literatură etc... Toate aceste probleme sînt interesante, importante și chiar foarte complicate. Ele merită toată atenția noastră. Totuși, cu această ocazie voi începe cu abecedarul reportajului, cu problemele care par a fi cele mai simple. Iată-le:

1. — Reporterul trebuie să fie prezent, să fie un martor ocular al evenimentelor. Poate că acei care nu fac parte din breasla noastră vor zîmbi. Totuși, majoritatea reporterilor mă înțeleg foarte bine. Despre ce este vorba? Despre faptul că un reportaj de calitate cere o primă condiție premergătoare: reporterul trebuie să vadă cu ochii săi tema reportajului său. El este obligat să țină o evidentă a desfășurării evenimentelor de o importanță națională. El trebuie să fie prezent la tot ce este important. Impresiile personale sînt baza oricărui reportaj.

Ziaristul nu poate zugrăvi bine decît acele evenimente pe care le-a văzut cu ochii săi, evenimente care au trecut prin filtrul său sufletec. Din asemenea senzații se vor naște reportaje reale, bune, care vor oglindi nu numai faptele ci și atmosfera în care s-au desfășurat ele.

Să fie sinceri colegii mei, și cu mine ne inimă să mărturisească cu mine împreună, cîte și cîte reportaje nu am scris noi, după ce evenimentul respectiv se petrecuse, și am scris reportajul reconstituind faptele din relatările oamenilor, după cercetarea minuțioasă a datelor, după povestiri.

Ca scuză, se poate invoca faptul că reportajul a fost totuși veridic, el relatînd fapte petrecute în realitate. Da, faptele sînt adevărate. Dar lipsește din e'e forța senzației personale. Și această lipsă poate să fie decisivă pentru calitatea reportajului. Tocmai din acest motiv reporterul trebuie să aibă acel „fler“ al meseriei, trebuie să aibă spirit just de orientare. Flerul trebuie să fie însoțit de o muncă minuțioasă și conștiințioasă în detectarea evenimentelor. E obositoare această procedură? Da, este. Dar merită!

2. — Să descriem rădăcinile evenimentelor, felul cum se formează destinele oamenilor. Așa trebuie să procedăm fiindcă pe oameni nu-i interesează numai faptele în sine, ci îi interesează cauzele și consecințele evenimentelor. Toți reporterii cu experiență știu că un reportaj are numai atunci răsunet în toată țara, cînd ei nu și-au cruțat forțele pentru ca să dezvăluie rădăcinile cele mai ascunse ale evenimentelor, au avut suficiente impresii personale pentru a zugrăvi oamenii cu mijloace artistice și au avut o serioasă pregătire profesională pentru a putea înfățișa opiniei publice rezultatele cercetărilor lor. Reportajul are succes cînd reporterul nu s-a mulțumit cu un contact de suprafață în realizarea temei, ci a răscolit toate legăturile adînci și complexe, umane și morale ale temei, cînd reporterul a avut o poziție temerară și neechivocă, cînd și-a pronunțat verdictul de pe poziția moralei comuniste asupra oamenilor și asupra faptelor.

Un asemenea reportaj necesită multă trudă, multă căutare în cursul căroră sîntem obligați să ne aplecăm urechea pentru a sezisa toate punctele de vedere. Cînd munca e incununată de succes, reportajul va lăsa cititorilor impresii mai adînci decît, poate, zece reportaje superficiale.

3. — Reportajul „literaturizat“. Și aceasta este una din problemele mult frămîntate. Mulți reporteri își mani-

festă părerea că reportajul literar constă nu numai în redactarea în stil literar, dar și în „literaturizarea“ temei. Cu alte cuvinte reporterul pierde legătura cu realitatea. După bunul său plac schimbă faptele, oamenii, caracterele. Din realitate nu redă decît un „aproximativ“, iar restul îl lasă să fie completat de fantezia sa, de calitățile sale scriitoricești. Astfel, din reportaj se va naște un sfert de reportaj, o jumătate de schiță și un fragment de nuvelă. Bine înțeles o astfel de lucrare nu satisface pretențiile nici unui gen literar, și, bineînțeles, nici ale cititorului. După părerea mea un astfel de reportaj nu mai este reportaj. Nu folosește nici cititorilor, nici literaturii. Reportajul adevărat se bazează pe respectarea cea mai riguroasă a faptelor. Reportajul redă un fapt adevărat, într-o formă literară. Caracterul literar se asigură prin arta descrierii, prin alegerea temei tipice, prin zugrăvirea complexă a personajelor și nu prin jocul liber al fanteziei, prin „literaturizarea“ adevărului. Ziaristul să scrie **totdeauna adevărul, să zugrăvească numai realitatea**. Fără aceasta reportajul nu poate avea nici credit, nici efect. Or, reportajul comunist se bazează tocmai pe aceste două elemente constitutive. Inșă desvăluirea noțiunii complexe și dialectice a realității în cadrul unui reportaj este o sarcină grea și de mare răspundere. Dar nu este imposibilă și ea atare sîntem obligați s-o realizăm. Cu cît vom reuși să zugrăvim într-o formă mai artistică adevărul, cu cît vom reuși să punem mai veridic în mijlocul acestei realități omul, cu cît vom prezenta mai realist desfășurarea vieții sale, virtutile și lipsurile caracterului său, cu atît reportajul nostru va fi mai literar, mai frumos și va avea mai mare credit.

După părerea mea nu este nevoie de niște teme fanteziste, supraliteraturizate, ci de reportaje care oglindesc de pe poziții partinice adevărul, reportaje scrise la un înalt nivel artistic.

تمر في الجايس التركي

القض على ٩ من كبار الضباط بجمرة قلب نظام الحكم في تركيا

At Gumhuriya (Egipt)

DESPRE PRESA UNOR ȚĂRI DIN AFRICA ȘI ASIA

GHEORGHE DINU

PRESA egipteană datează de peste un secol, deși apariția ei este fixată în vremea expediției lui Napoleon care, după puțin timp, a făcut să apară aici două ziare: „Curierul egiptean” și „Decada egipteană”.

Dar aceasta a fost presa unor ocupanți, așa că istoriografilor consideră că adevăratul și primul ziar egiptean este „Al Wakach”, organul oficial al lui Mahomed Ali, fondatorul dinastiei care a domnit pînă în 1952, cînd a fost proclamată republica.

La început, timp de cîteva decenii, ziarele au fost organe guvernamentale. Apoi au început să apară ziare de opoziție sau informative, ziare care au fost martore a trei răscoale împotriva despotismului și a corupției dinastiei lui Mahomed Ali, împotriva feudalismului și a colonialismului englez, răscoale dintre care ultima, condusă de ofițerul egiptean Abder Gamal Nasser, a dus la eliberarea și la proclamarea republicii.

Evenimentul din 1952 a avut ca urmare dizolvarea partidelor politice care patronau o presă coruptă și venală, a dus la dispariția regimului feudal prin detronarea lui Faruk și la crearea unei prese care să militeze împotriva imperialismului, să continue tradițiile presei patriotice ce apăra interesele poporului egiptean.

În călătoria făcută cu ziaristii romîni: Mircea Rădulescu, Tudor Vornic și Alexandru Gheorghiu în Egipt, Siria, Sudan și Etiopia, am vizitat nenumărate redacții din aceste țări,

am urmărit presa, am cunoscut și am stat de vorbă cu nenumărați ziaristi. Din aceste țări, Siria, Egiptul și Sudanul și-au cîștigat de curînd independența, Etiopia fiind un stat independent dintotdeauna, cu excepția anilor cînd a fost ocupată de către fasciștii italieni.

Presă acestor patru țări este pusă astăzi în slujba marilor năzuințe ale popoarelor lor, în apărarea libertății cucerite și consacrată înfăptuirilor și vieții lor noi.

La Cairo și Alexandria apar zece ziare mai importante în limba arabă, franceză și engleză. Dintre acestea „Al Gumhuriya” (Republica) este organul oficial, a cărui redacție mai editează și „Le Journal d’Egypte”, „Le Progrès Egyptien”, „La Bourse Egyptienne” în limba franceză, precum și „Egyptian Gazette” în limba engleză, totalizînd un tiraj de circa 80.000 de exemplare.

Alte ziare sînt „Al Ahbar” (Informația) care mai editează cîteva reviste, un magazin, reviste de copii, de cinema; „Al Ahram” (Orientul); „Al Missa” (Seara) și „Al Shab” (Poporul).

Toate aceste ziare apar în format mare, cu multe fotografii, de largă informație și de reportaje.

În discuțiile pe care le-am avut în redacții, ziaristii egipteni s-au interesat îndeaproape de felul cum este organizată presa la noi, de condițiile în care lucrează ziaristii noștri, despre tirajele publicațiilor noastre, despre felul în care sînt organizați ziaristii.

Trebuie să mărturisesc că au rămas impresionată aflînd tirajele ziarelor noastre, numărul corespondenților voluntari, condițiile în care muncesc ziaristii și, mai ales, cuprinsul ziarelor noastre.

Ei s-au bucurat de vizita pe care le-am făcut-o, anunțînd în ziare prezența și scopul călătoriei noastre în Egipt.

Datorită faptului că nu cunoșteam limba arabă, n-am putut citi ziarele scrise în această limbă; am urmărit, însă, cu regularitate pe cele scrise în limbile franceză și engleză, care aveau cam aceeași structură și profil. Fotografii multe, o foarte largă informație și reportaje tratînd subiecte

LE JOURNAL D'EGYPTE

Propriétaire-Redacteur en chef: Edgard GAILLAD
Administratrice-Directrice: LITA GAILLAD

الجورنال دي جيت
باللغة العربية

Journal égyptien de langue française
ADMINISTRATION: 257, rue de la Harpe, PARIS
REDACTION DE JOUR: 257, rue de la Harpe, PARIS
REDACTION DE NUIT: 257, rue de la Harpe, PARIS
4 PAGES - 15 MILLIÈMES

LUNDI 27 JANVIER 1958

La plus forte vente et la plus grande diffusion des journaux de langue française d'Egypte et du Moyen-Orient

Trebuie să mai arăt că în toate aceste țări se vînd ziare engleze, franceze și italiene, fiind căutate de cei care vorbesc aceste limbi, pentru informațiile și articolele mai numeroase, pentru formatul lor.

În Sudan se citesc, de pildă, zia-rele egiptene în limba engleză.

De asemenea există un consum a-preciaabil de reviste și broșuri străine, o profunzime de publicații care, cred, că exercită o influență asupra opiniei publice și sîlesc zia-rele locale să le imite în ceea ce privește profilul lor redacțional.

Așa cum spuneam, ceea ce caracte-rizează însă zia-rele acestor țări este spiritul lor net antiimperialist și de apărare a intereselor naționale ale popoarelor respective.

Cum spune de altfel într-un istoric al presei egiptene Ahmed Guda, re-dactor șef la „Al. Gumhuria“: „Lupta nu este încă terminată. Presa egipteană își îndeplinește sarcina sa de a lupta împotriva imperialismului, fidelă spiritului care a animat-o în tot tim-pul glorioasei sale istorii“.

În același sens ne-au vorbit și zia-riștii din Siria, Sudan și Etiopia.

FORMELE PUBLICISTICE ÎN ZIARUL REGIONAL „VIAȚA NOUĂ“

T. CARANFIL

CIND am pornit, într-o dimineață de februarie, nespus de senină, către redacția ziarului „Viața nouă“ din Galați, porneam către orașul și ziarul începuturilor mele gaze-tărești.

Mergeam pe străzile bătrînului port dunărean, orientîndu-mă cu suficientă greutate. Pe vremea în care îl parasi-sem, orașul natal se trezea dureros de greu din letargia în care-l az-virliseră distrugerile războiului. Pe atunci, pe locul în care se ridică azi coloșii de beton ai blocurilor cen-trale, brigăzile de muncă voluntară ale tineretului năruiau cadavrele de cărămidă ale caselor ruinate. Pe atunci, pe locul în care se ridică azi marele șantier naval care dă remorhere de 1.200 tone, motonave de 2.000 de tone și cargouri mariti-me, era un mic atelier de reparat vase, aparținînd bancherului Fernic, iar în locul blocurilor de locuințe care înconjoară șantierul, în locul staționarului, creșei, bibliotecii, nu mai era nimic. Pe atunci, cînd veneau de la București șușanele cele mai oropsite, „revistele de mare anver-gură“ sau trupele vetuste de tragedie, la casa de bilete a teatrului-cinematograf Olympia era bătaie. Orașul are azi Teatru de stat unde se reprezintă Priestley și Lope de Vega, Teatru muzical care a dat de curînd în pre-mieră pe țară opereta „Frumoasa Elena“ de Offenbach, Filarmonică cu concerte săptămînale și cu sală pro-prie și Teatru de păpuși. Odată, un poet descumpănit de atmosfera în-ghețată de ignoranță și meschinărie a orașului meu, l-a numit „oraș cum-plit de negustori“, și decenii de-a rîndul au fost oameni care parcă se

mîndreau repetînd dureroasa apre-ciere ca pe un titlu nobiliar. Orașul acesta are azi patru teatre perma-nente iar spectacolele se dau întot-deauna cu săli pline.

Pe atunci elev în clasa IX-a, in-tram cu sfială pe poarta redacției ziarului comunist — se chema în vre-mea aceea „Dezrobirea“. Mă strecu-ram în sălile înguste ale redacției și miroseam cu nesaț cerneala șpal-telor proaspăt trase la „perie“. Zia-rul avea pe atunci cîteva camere, în curtea unui cinematograf. Jos era expediția unde lucra redactorul șef. Mă furișam în tipografie, unde în fața caselor destul de sărace, cu litere to-cite, zefării mă înspăimîntau cu iu-teala degetelor lor inteligente și mă extaziam în fața perfecțiunii meca-nice a mașinii plane care arunca din măruntaiele ei ziarul gata tipărit.

Azi „Dezrobirea“ se cheamă „Viața nouă“. Redacția ei ocupă o clădire im-punătoare în plin centrul orașului. În același local se află și tipografia, în care sînt cîteva linotipuri și o rota-tivă.

Reporterul nu și-a găsit la Galați adolescența. El a întîlnit acolo un oraș nou, oameni noi care trăiesc altfel decît trăiau pe timpul său și un ziar nou, cu care trebuie să facă de astă dată cunoștință.

INFORMAȚIA ȘI REPORTAJUL INFORMATIV LA LOC DE CINSTE

După părerea mea, predominanța unui sau altui gen publicistic este hotărîtă în primul rînd, nu de gus-tul sau de înclinațiile redactorilor

Barada (Siria)

unei gazete, ci de viața mai mult sau mai puțin intensă pe care o duce sectorul acoperit de ziar. Ceea ce izbește în orașul și regiunea Galați este puterea cu care pulsează aici construcția. Trecutul, prezentul și viitorul se îmbină în oraș mai mult decît oriunde. Un teren pustiu îți amintește de distrugerile războiului, alături șantierul imens care se întinde din centrul orașului pînă la firul albastru-verzui al Dunării îți indică efortul prezentului, iar viitorul își găsește seară de seară admiratori ce se adună în fața vitrinei feeric luminată în care a fost expusă macheta minunatei magistrale. (Lucrările vor fi terminate în cîțiva ani și vor da orașului un bulevard larg, străjuit de blocuri între trei și șase etaje).

Intr-un asemenea oraș și într-o asemenea regiune ai senzația că fiecare ceas aduce pe aripile sale noul. Și noul acesta este în primul rînd transportat în gazetă, în ranița informației, infanteria publicisticii.

Ziarul publică des informații interesante. Dacă la fabrica de cuie, sîrmă și lanțuri — întreprindere construită recent în Galați — sînt montate mașini moderne importate din R. D. Germană, sau dacă muncitorilor de la I.M.D.-Brăila le-au fost repartizați 400.000 lei premii de vechime, evenimentele acestea nu rămîn ascunse între zidurile întreprinderii, ci își găsesc locul în paginile ziarului regional. Cu interes poți să citești și o informație în care se vorbește despre prima serie de muncitori ai uzinelor „Cristea Nicolae” plecați în concediu de odihnă la Predeal, Sinaia, Herculane, Călimănești, Căciulata, alături de o casetă privind adunarea generală a colectivităților din Fărtănești din care află că fondul de bază al gospodăriei a crescut cu peste 100.000 de lei, iar sectorul zootehnic va spori cu încă 10 vaci, 30 stupi și 2.000 păsări.

În multe numere ziarul publică și informația de interes cetățenesc. Uneori se prezintă adevărate grupaje ca în „Cronică brăileană”, publicată în „Viața nouă” nr. 4085. O primă știre vorbește despre realizările gospodăriei comunale și perspectivele anului 1958 în această privință. Alte două informații anunță amenajarea unui al doilea spital brăilean pentru adulți și a unui nou restaurant modern, cu saloane de recepții luxoase. Însfîșit, o informație este dedicată celei de-a patra premiere din actuala stagiune a Teatrului de stat din Brăila, spectacolul „Take, Ianke și Cadîr” pus în scenă de D. Dinulescu. O asemenea „cronică” îți

poate pune sub ochi viața unui oraș întreg, evenimentele „la zi” și de aceea se citește cu plăcere.

Dacă întreprinderile textile gălățene pregătesc, pentru noul sezon, noi sortimente de calitate superioară, acesta este un bun subiect pentru o casetă informativă, care va atrage nu numai privirile cititoarelor. S-ar putea chiar renunța la introducerea banală de felul celei pe care o cităm din nr. 4119: „În scurtă vreme, zilele mohorâte ale iernii vor trece, lăsînd loc din ce în ce mai mult razelor înnoitoare ale soarelui să transforme întreaga natură, pentru a primi cum se cuvine primăvara”. În asemenea ocazii pe om îl interesează nu „poezia” de valoare cu totu! îndolnică, ci un lucru bine distinct: imprimeurile. Și asta află trecînd cu răbdare peste „introducția” imagistică. 44 modele noi, 14 din stambă, 10 din diftină, 20 din barchet — iată într-adevăr lucruri interesante.

V. Mîrza încerca în materialul despre care vorbeam mai sus un reportaj informativ. Reportajul de acest gen care are caracteristicile unei informații largite, folosindu-se mai puțin de imagini și punînd întreaga greutate a conținutului său în slujba informării cititorului, acest reportaj informativ este deseori abordat cu succes în „Viața nouă”.

În numărul 4078 din 5 ianuarie se publică o convorbire cu tov. Marcel Dumitru, directorul uzinei de celuloză din stuț. Este un material interesant din care aflăm obiectivele principale ale uzinei care vor fi terminate în anul în curs, roadele colaborării dintre țările socialiste și cite ceva despre măsurile luate pentru crearea cadrelor tehnice de specialitate.

Deși problemele dezbătute în informații, convorbiri și reportaje informative sînt de cele mai multe ori de ascuțit interes local, se întîmplă cite odată ca ziarul să facă incursiuni în sectoare ce depășesc cadrul regiunii. Dacă el publică o convorbire cu cineștii studioului de filme documentare „Al. Sahia” asupra proiectelor lor de viitor, aceasta nu e încă rău. Dar dacă în ziar apare un reportaj închinat planurilor de creație ale scriitorilor bucureșteni, în timp ce despre activitatea scriitorilor gălățeni — care există în carne și... condei — nu se suflă un cuvînt, asta e rău. Considerăm că viața propriei regiuni trebuie să fie principala sursă a consemnărilor pe care ziarul regional le oferă cititorilor.

MAI MULTĂ PREOCUPARE FAȚA DE GENURILE PUBLICISTICE

Bineînțeles că o regiune atît de mare și complexă ca cea a Galaților pune probleme importante și complicate care se cer analizate și dezbătute de presă. Nu-i de mirare deci că articolul de analiză este prezent în fiecare număr al ziarului. Oricît de complicate vor fi problemele analizate, un bun ziarist va avea întotdeauna grijă să scrie pe înțelesul cititorilor. Uneori, din păcate, ziaristul uită acest lucru. Așa se întîmplă cu seria de articole închinată analizei șantierului de reconstrucție al orașului — temă de larg interes pentru gălățeni — care este aproape îninteligibil din pricina abuzului de tehnicisme și a lipsei totale de preocupări pentru aspectul publicistic. D. Bichir, autorul articolului, avea la dispoziție seria reportajelor apărute în „Știința”, care se distingueau tocmai prin seriozitatea analizei imbinată cu accesibilitatea pentru largi mase de cititori. În definiție, acesta este și unul din scopurile materialului de analiză. Să pună în discuția maselor largi problemele noastre economice, lucru care se poate realiza numai printr-un asemenea stil larg accesibil.

Uneori ziarul închină pagini întregi analizei unei probleme importante. Așa, de pildă, pagina dedicată contractului colectiv la șantierul naval din Galați. Subiectul este multilateral abordat, din variate unghiuri de vedere, dar cu o ciudată sărăcie de mijloace publicistice. Nicolae Buiuoc și încă 32 de familii muncitorești și-au construit case, bucurîndu-se de sprijinul șantierului, care le-a transportat materialul pînă la locuință, le-a dat balast pentru fundații, material lemnos din deșeuri etc.; grija pentru sănătatea vopsitorului, 15 zile la Postăvarul cu 50 de lei, creșa modernă a șantierului, fabrica de apă carbo-gazoasă, condițiile noi de muncă — toate acestea sînt pasionant de interesante dacă-ți sînt prezentate în mod publicistic. Dar pagina e scrisă stereotip și ochiul îți fuge peste titluri.

Ziarul închină numeroase materiale de analiză problemelor gospodăriilor agricole colective. „Uniți într-o mare familie”, așa își intitulează A. Fogoreș un material scris viu despre succesele colectivităților din Lascăr Catargiu.

Materiale ca „Ce a dus la creșterea fondului de bază în gospodăria noastră colectivă” de Dumitru Lefter, președintele G.A.C. din comuna Băneasa, raionul Bujor, „Dezvoltarea sectorului zootehnic în centrul atenției organizației de bază din gospodărie” de M. Ghica, sau „Când munca în brigadă e bine organizată” de G. Ionescu sînt scurte și interesante.

Dar de ce sînt folosite în reflectarea problemelor gospodăriei colective atît de mult articolele de analiză? Oare reportajul n-ar putea să servească și el extinderii experienței gospodăriilor colective? Oare nu are ziarul reporteri? Așa s-ar părea dacă privești paginile ziarului care oferă prea puțină varietate de mijloace publicistice. Predomină în covârșitoare majoritate articolele și materialele de analiză, redactate în tonul proceselor verbale. Să luăm de pildă articolul „Comisiile permanente, forme de legătură ale ziarului cu masele” publicat în nr. 4089. (În acest număr sînt publicate în total șase materiale de analiză și acesta este numărul obișnuit de materiale analitice, întîlnit zilnic în ziar). Articolul începe arătînd rolul comisiilor permanente, importanța activizării lor, realizări și lipsuri pe concret și sarcini pentru viitor. Ne întrebăm însă de ce n-ar fi putut fi abordată problema comisiilor permanente în reportaj, descriind bunăoară activitatea unora dintre ele. N-ar fi pătruns mai ușor mesajul ziaristului în conștiința cititorului?

PREZENȚE ȘI... ABSENȚE PUBLICISTICE

Mărturisesc că am întîlnit în paginile ziarului „Viață nouă” reportaje la un nivel publicistic deosebit de ridicat, care ar fi făcut cinste oricărui din ziarele presei centrale. Iată de pildă reportajul „Din cronica anilor noștri” în care autorul povestește despre viața de altădată din Lunca Prutului. În anul 1948 s-a ridicat, precum se știe, digul. „Cînd s-a ridicat digul mare de la Prut, apele au fost izgonite dar în milul putred a rămas deșisul copleșitor de stuf, de scaieți și holeră pe sute de hectare. Într-o toamnă, oamenii i-au dat foc. Focul a coborît sub pămînt mocnînd în rădăcinile groase cit parul de la

gard. A ars așa aproape doi ani. Pe urma au pornit tractoarele”, întreg reportajul este o viziune a muncii gigantice care a fost dusă pînă ce în Lunca Prutului au pornit „exploziunile de aur cald ale grînelor”.

Gabriel Micu semnează adesea reportajul economic. „A fost odată ca niciodată” nu este o poveste cu feți frumosi și cosinzene, ci o istorisire adevărată despre o întreprindere textilă care ani de zile după naționalizare a mers prost. Reporterul redă cuvintele lui moș Herța, cel mai vechi om din fabrică. „Cînd au ridicat fabrica alde Palangioglu și ceilalți au zidit coșmeliile astea cu zgîrcenie și de mintuială. La naționalizare m-am bucurat din toată inima. Să vezi cum o să se schimbe lucrurile — imi ziceam. Și-mi inchipuiam niște clădiri mari cu hale largi, mașini noi în locul celor hodorogite și niște țesături să-ți mîngîie ochii”. Dar în primii ani nu s-a întîmplat așa. Într-o agitată consiștiuire de producție s-a luat hotărîrea să se treacă la reorganizarea fluxului tehnologic în filatură. Oamenii au început să muncească din toată inima, au venit și mașinile noi, s-a extins și țesătoria, s-a renovat și finisajul. Este un reportaj cald despre fabrică, despre oamenii care i-au dat prin hărnicia și hotărîrea lor viața de astăzi.

Un reporter, care semnează des în paginile gazetei este V. Gorunescu. În nr. 4087 publică reportajul „Au tremurat mustățile primarului” în care pleacă de la pretextul ingenios al plimbării fantomei primarului Brăilei, Orășanu, prin Brăila zilelor noastre.

Uneori însă V. Gorunescu se îngrijește mai puțin de unitatea reportajelor sale. Un material pe cit de lung — peste trei coloane — pe cit de neglijent redactat este cel publicat în nr. 4105 al ziarului, intitulat „Cum

a răsărit într-un sat soarele”. Reportajul începe cu următoarea frază, pe care vă sfătuiesc să nu încercați s-o citiți dintr-o singură suflare: „Se deschide tot mai primitoare zarea nesfîrșită a Bărăganului, conducînd călătorul în peisajul domol, răzbătut iarna de blăniile zăpezii, pe care crivățul le toacă și le plimbă pe dimburi și șanțuri, inchipuînd castele de omăt și turle nestatornice”. În prima jumătate a materialului continuă cu risipă de imagini și imprecășii de felul celei de mai jos: „Plîngi, inimă a strămoșilor noștri, că amare și-au fost zăcăniturile în veacurile trecute sub podvezi, sub biruri și oprești. Ți-auzim și azi plînsul zguduitor în tinguiala vîntului de toamnă și în hohotul devastator al furtunilor de primăvară”. Pentru ca în cea de-a doua sa jumătate, tonul să se schimbe: „Rănille trecutului au fost vindecate, făcîndu-se loc bucuriilor prezente și perspectivei strălucitoare ale viitorului”, iar întreg reportajul să fie încununat de finalul: „Printr-un efort susținut s-au obținut unele roade în munca culturală de masă care merită să fie cunoscute și de cei din afara comunei. Dar despre aceasta vom mai scrie în curînd mai cu de-amănuntul”.

Un alt reporter talentat al ziarului „Viață nouă” este Manole Auneanu. El se distinge prin idei îndrăznețe, prin reportaje muncite și prin căutări evidente. Din păcate însă, de multe ori, Manole Auneanu se dovedește prea influențabil. Dacă în „Flacăra” Nicuță Tănase are un conflict cu fotoreporterul revistei, Auneanu nu pierde ocazia ca în numărul 4093 să se certe și el cu fotoreporterul „Vieții noi”. Lipsa aceasta a unei personalități determinate a ziaristului, care-l face atît de influențabil, se vede și în stilul adoptat (nu format) în luna februarie, de cînd își publică Zaharia Stancu noul roman în „Gazeta literară”. Stilul la Auneanu a devenit o pastişă a lui Zaharia Stancu. Ascultați-l în reportajul „Vagonul 219”, publicat în nr. 4119 al ziarului: „Viscolește. Nu s-a mai pomenit de mult asemenea viscol. A amuțit gara. Viscolul a amuțit-o. Crivățul. Zăpada dă să acopere gara. Crivățul spulberă zăpada. O suflă. O îngheață”. S-ar putea spune că reporterul a avut nevoie de topica aceasta întretăiată a frazelor, pentru a crea atmosfera palpitantă a evitării unei catastrofe feroviare. În același număr însă și în aceeași pagină se publică materialul intitulat „Oamenii muncii discută chemarea Consiliului Regional F.D.P. Galați”. Materialul nu este semnat. Identificați-l totuși: „Pauza de prînz. Sirena șantierului sună prelung. O

aud ajustorii de la un capăt al șantierului. Montorii de la celălalt capăt o aud. Și cei de la pontoane... Înalt cerul. Sineliu. Lacrimă de curat". Nu cumva l-ați recunoscut pe Manole Auneanu în noua sa înfățișare de... februar? Se spune că lupul chiar de-și schimbă părul, nu-și schimbă năravul. Și năravul lui Auneanu mi se pare mie a fi talentul. De ce să fii ecou cînd poți fi strigăt? De ce să imiți, cînd ai cu ce fi tu însuși? După părerea mea, Manole Auneanu nu trebuie să se caute în alții, ci în sine însuși.

Pozitiv este faptul că alături de reportajele excesiv de întinse, au început să apară, încă prea rar, cursivele publicistice. L. Dinu publică în nr. 4098 un astfel de cursiv. El revine cazul întîmplat cu 25 de ani în urmă la Tămăoani, unde un învățător din opoziție a fost pedepsit după alegeri cu desființarea școlii. În aceeași comună a fost propus candidat al F.D.P. în alegerile care s-au desfășurat în martie învățătorul Vasile Văduvoiu. Faptul într-adevăr grăitor pentru schimbarea petrecută în sat, într-un sfert de veac, este valorificat cu pricepere de autor.

Un nume ne care-l poți întîlni des în ziarul „Viața nouă“ este al reporterului I. Tănăsache. El dă un exemplu de cursiv scurt și bine scris: „O caldă urare într-o stație de frontieră“ publicat în nr. 4076. Și I. Pătrașcu, se remarcă prin materiale scurte și — deși uneori neîndeminate lucrate încă — scrise cu inimă și cu inteligență. În nr. 4097 el publică cursivul „Candidatul Șan Bonjocea“. Eroul său este un cioban, slugă de la șapte ani. „Nimeni în trecut n-a căutat să afle ce se ascunde sub mindirul său de dimie“. Abia acum, în miezul vieții, cînd a apucat alte vremi, inima sa largă, rănită de disprețul chiaburilor, a renăscut. Iată unul din deputații zifelor de azi. Am insistat asupra cursivului publicistic deoarece existența acestuia arată că la „Viața nouă“ s-ar putea scrie și reportaj scurt.

Așa cum s-ar putea scrie și foileton — gen publicistic care împreună cu nota critică a fost izgonit complet din paginile ziarului. Din acest punct de vedere este cert că „Viața nouă“ a marcat un regres, căci însuși autorul acestor rinduri își amintește de foiletoane reușite publicate în trecut în ziarul gălățean.

Nu sînt subiecte de foileton? Ele sînt atît de numeroase încît pătrund nevalorificate în paginile ziarului. Ce temă de foileton savuros expediază

V. Ionescu în articolul „Căminul Cultural să-și îndeplinească cu totul menirea“ (nr. 4111). Directorului Căminului Cultural din Sătucu i se prezintă cererea de a acorda sala pentru a organiza acolo o nuntă, deoarece „căminul nu are în incinta sa nici bibliotecă, nici aparat de radio“. Resemnat, directorul pune viza de aprobare. Căminul cultural va servi totuși la ceva. Se pare că tov. V. Ionescu are mai multă înclinație către materialul critic. Într-o notiță intitulată „Acum, nu ceva mai tîrziu“, critică pe președintele sfatului popular din Ulmu, care amină preștirile campaniei agricole de primăvară cu fraza stereotipă: „Acum nu; ceva mai tîrziu!“.

Am mai putea servi încă numeroase exemple. Există foiletoniști, există subiecte de foileton. Probabil că nu există suficientă preocupare din partea conducerii ziarului de a promova și a stimula abordarea acestui gen dificil în coloanele „Vieții noi“. Sau poate nu există suficientă îndrăzneală.

CITE CEVA DESPRE ASPECTUL ZIARULUI

Ziaristii gălățeni nu sînt mulțumiți de aspectul general al ziarului lor. Ei vor să-l facă mai viu, mai interesant din punct de vedere grafic.

Intr-adevăr este regretabil că o tipografie atît de frumos utilată ca cea gălățeană, nu are decît litere cursive, drepte și aldine într-un singur corp: 8. Ar trebui sporite eforturile pentru completarea garniturilor de literă.

Cred totuși că litera nu va schimba încă radical situația. Ziarul dispune

de mari posibilități pe care nu știe încă să le folosească. Are o zincografie, are și o secție foto cu oameni talentați. În fiecare număr apar 5—7 poze. Dar nu toate sînt de calitate. Se întîlnesc încă multe imagini statice careucid subiectele ca fotografia publicată în nr. 4100. Sub titlul „Alte cinci getaxuri la Galați“ se prezintă fotografia a cinci „Pobede“ parcate lîngă o casă. Asemenea subiecte tratate plat, fotografiile lipsite de o idee sînt numeroase, deși G. Bercov și ceilalți minuiitori ai aparatelor foto au dovedit că posedă și imaginație și măiestrie.

Ziaristii gălățeni se plîng că tipografia lor nu dispune de variație de titluri. Cred că tipografia s-ar putea plînge la unison cu cititorii că redacția nu dă variație de titluri. Titlul, vitrina materialului de ziar, este unul din elementele cele mai neglijate în ziarul „Viața nouă“. Zilnic poți întîlni titluri de felul: „La întreprinderea X“, „Pentru o mai bună...“, „Realizări de la...“, „Mai mult...“, și alte combinații vetuste la care în general presa a renunțat în ultimii ani. Iată încă o problemă în care cred că o cotitură ar servi aspectului general al ziarului.

Dar schimbarea principală ar trebui făcută în problema dimensiunii materialelor. În ziarul din Galați te simți ca Gulliver în țara uriașilor. Pină și știrea, informația zilnică măsoară jumătate de coloană. Cum să poți pagina atrăgător, în cadrul unor asemenea dimensiuni pantagruelice. Tendința aceasta de lărgire a materialelor dăunează și conținutul articolelor și aspectului ziarului. Poate că ar trebui dat pe redacție un barem care să hotărască un număr minim de rînduri pe gen. Stimularea materialelor scurte și a abordării variate a genurilor pe care le oferă arsenalul publicisticii, ar contribui la modernizarea aspectului ziarului. De folos ar fi de asemenea organizarea unor cercuri profesionale unde să se dezbătă în colectiv problemele genurilor publicistice, unde să se discute materiale pe concret.

„Viața nouă“ are, după părerea mea, forțele necesare să-și ridice nivelul publicistic la cel cerut de epoca pe care o trăim. Ar trebui doar ca întreg colectivul să analizeze și să dezbătă problemele legate de rămî-nerea în urmă a prezentării materialului redacțional. Căci forma, nivelul publicistic al articolelor, nu trebuie socotită o problemă secundară. De ea depinde, într-o bună măsură, dacă slova ziaristului va pătrunde sau nu în conștiința cititorului.

CONTRIBUȚII LA ISTORIA PRESEI

XVII

PRESA TRANSILVANĂ DUPĂ 1848

NICOLAE DELEANU

DUPĂ înfringerea revoluției burghezei maghiare condusă de Kossuth, constituția democratică din 3 martie 1848 a fost abrogată. În Ardeal și Banat s-a introdus starea de asediu și o severă cenzură a presei, după ce în prealabil fuseseră suprimate 170 de gazete și reviste din tot cuprinsul imperiului.

Românii rămaseră cîteva luni fără nici un organ de presă. Periodicele „Organul național” și „Învățătorul poporului” din Blaj ca și „Amicul poporului” din Pesta își încetaseră apariția, încă din toamna anului 1848. „Gazeta de Transilvania” (devenită „Gazeta Transilvaniei”, fără de, în timpul revoluției) și „Foaia pentru minte, inimă și literatură” din Brașov fuseseră interzise la 17 martie 1849, odată cu intrarea armatelor generalului Bem în orașul de la poalele Timpei. „Democrația” lui Sigismund Pop (Pesta) și „Espatriatul” lui Cezar Bolliac (Brașov) care militaseră pe linia bălciștă a împăcării celor două revoluții, maghiară și română, își încetară și ele apariția odată cu triumful reacțiunii imperiale în iunie 1849.

Guvernul crezu că poate suplini lipsa unei prese românești tipărind buletinul oficial și în limba valahă: „Foaia generală” (ortografiat: „Foaiea dzenerale de ledzi și de akte ale guvernului pentru imperiul Ustriei”), Viena, pînă în 1852, iar în

anul următor „Foaia guvernului țarei-pentru Regnul Ungariei”, în românește și nemțește, publicații care ajungeau rar în popor și nu interesau pe cititori. Faptul nu convenea stăpînirii, deoarece ea simțea nevoia ca masele de toate limbile aflătoare în imperiu să ia cunoștință de decrete, dispoziții administrative etc., care totodată să fie comentate laudativ; așa că G. Bariț reuși să recapete autorizația de reapariție a foilor brașovene.

La 1 decembrie 1849 reapare vechea „Gazeta” care și-a statornicit de atunci definitiv titlul de „Gazeta Transilvaniei”, iar peste cinci zile suplimentul „Foaia pentru minte, inimă și literatură”.

Foile lui Bariț luară însă de la început atitudini politice pe neplacul stăpînirii. Ele pomeneau cu simpatie de revoluția înfrîntă; „Gazeta” și „Foaia” încep să tipărească amintiri și corespondențe „subversive”, iar Avram Iancu publică în cîteva numere consecutive un memoriu-raport despre revoluția romînilor, raport în care își dezvăluia amărăciunea pentru atitudinea murdară a curții din Viena față de romîni pe care îi manevraseră în timpul revoluției. Somat să retracteze opiniile incriminate, G. Bariț refuză cu îndărătnicie, așa că ambele gazete au fost iarăși suprimate, la 13 februarie

1850, adică după două luni și jumătate de la reapariție.

Curînd după aceasta a intrat în vigoare o lege a presei decretată la Viena; ea condiționa apariția sau reapariția oricăror periodice de obținerea unei autorizații speciale care se dădea cu multă zgîrcenie, și de depunerea unei mari sume de bani drept cauțiune pentru foile politice. Bariț n-avea însă bani pentru depunerea garanției care să asigure cel puțin *Gazetei* dreptul de a dezbate chestiuni politice și — semnificativ! — bogații negustori romîni din Brașov nu se învredniciră să-i înlesnească suma necesară; așa că, după cîteva luni, cînd se căpătă noua autorizație, redactorul responsabil (de astă dată Iacob Mureșanu, cu care Bariț va împărți multă vreme conducerea) și editorul Gött își luară obligația să redacteze *Gazeta* în stilul foilor oficiale, cu inserarea în prima pagină a „ordinațiunilor guvernului transilvan”...

Gazeta Transilvaniei și *Foaia pentru minte, inimă și literatură* reapar la 9 septembrie 1850. Cele două periodice din Brașov tinjesc cîteva ani, tîrînd o existență lamentabilă. Reflectau de fapt realitatea: însăși viața politică romînească din Transilvania stagneră — ori se redusese la vechea tactică rușinoasă a căciulelilor; se intrase într-o perioadă cînd deputații romîni toceau ia-

răși pragurile cancelariei imperiale. Doar rar, Gazeta izbutea să strecoare știri cu anumit înțeles, provenite din principate sau din Apus, și unele izbucniri de nădejde sau de ciudă, ca atunci când anunțând lovitură de stat a lui Ludovic Napoleon (1851) s-a cutremurat la gândul că fapta va fi rău prevestitoare pentru toți prietenii libertății.

În 1855, în urma unor divergențe de vederi dintre mitropolia ortodoxă din Sibiu și redacția „Gazetei Transilvaniei”, vlădica Andrei Șaguna, care păstra bune și nu prea lăudabile relații cu stăpînirea, făcu să apară la 3 ianuarie, la Sibiu, „Telegraful român”, de două ori pe săptămână, format 42 x 47, tipografia diecesană.¹⁾ Redactor-prim a fost desemnat Aaron Florian urmat de dr. Vasici, Ioan Bădilă, profesorul de teologie Visarion Roman care a debutat aici în publicistică, Ioan Rațiu (cleric, mai târziu protopop de Hațeg, deci nu dr. Ioan Rațiu ajuns președinte al partidului național-român), Nicolae Cristea, Silvestru Moldovan și alții. Și „Telegraful român” s-a menținut multă vreme pe poziții incolore, pină va izbucni între ardeleni lupta între „activiști” și „pasiviști”, despre care vom vorbi. În coloanele lui a predominat materialul „moral” inspirat de noul mitropolit, spre pildă articole cu titluri ca acestea: „Egoismul”, „Chemarea unui tată de familie în privința creșterii pruncilor lui”, „Educația morală-religioasă”, pline de citate din Evanghelie. Cu toate că sub aspectul ideologic, social, „Telegraful român” se afla anchilozat în formule înăpoiate, totuși din punct de vedere cultural el a jucat și un rol progresist: fiind mai răspîndit decît cele două periodice brașovene, a lărgit gustul cititului la sate, a grăbit tinerea primelor congrese învățătoresci în urma unei suite de articole scrise de Visarion Roman, cu titlul general „O provocare prietenească către toți învățătorii școa-

lelor noastre populare”, și a suplinit lipsa unor publicații special dedicate școlii și dascălilor, pină la apariția periodicelor „Amicul școlii” în 1860, „Organul pedagogic” în 1863 și „Magazinul pedagogic” în 1867.

Ceva despre limba presei transilvane din perioada de care ne ocupăm:

TELEGRAFUL ROMÂN.

În deceniile al șaselea, al șaptelea și al optulea din secolul trecut școala latinistă făcuse adevărate ravaje în graiul românesc scris, în special în Transilvania, stimulate și de „Dicționarul limbei romine” întocmit de A. T. Laurian și I. C. Massimu, îndreptar oficial de vreme ce apăruse sub patronajul Societății Academice din București în care predominau filologii ardeleni. Se eliminaseră toate cuvintele de origine slavă, chiar cele mai vechi, care de secole făceau parte integrantă din limba poporului și a cronicarilor. Cărțile și gazetele de la Brașov, Blaj etc., erau scrise într-o limbă oribilă. Eminescu îi spusese „ciudățenle de limbă” și protestase adesea în „Curierul de Iași” împotriva cuvintelor luate cu toptanul din latinește și înghesuite în coloanele gazetelor ardeleni, mai toate fără înțeles pentru cititorii necărturari. Nenorocirea și mai mare era că scrierea acestor

cuvinte se făcea după criteriu etimologic. („Fantasii etimologice” le taxase Eminescu în același ziar ieșean).

Campania dusă de Eminescu și alți publiciști de dincoace de munți a început să aibă efect salutar asupra presei din Transilvania de abia în a opta decadă a secolului. Astfel, marele poet avea să constate în „Convorbiri literare” (nr. 5 din 1877) „o schimbare în bine, care se petrece azi în Ardeal”. Este vorba de „Foișoara Telegrafului român” (Sibiu) care începuse la 1876 să fie scrisă de citiva tineri „sătui de pășăreașca filologilor”, cu o „ortografie fonetică, cu concesii etimologice pe care le-am făcut și noi”. Totuși dezbărarea de latinismul exagerat al presei transilvane a fost un proces lent, care a mai durat cîteva decenii.

Din această scurtă perioadă de după 1849, de timorare a presei transilvane, istoriografia se poate opri la evenimentul, care trebuie subliniat, al adoptării literelor latine în locul celor chirilice, fapt de netăgăduit progres. Presa de peste munți are meritul că a întrecut în această privință pe cea din principate, cu aproape zece ani. Este cazul să ne oprim asupra acestui eveniment, deoarece el face parte integrantă din istoria presei noastre.

Primele periodice românești, și deoparte și de alta a Carpaților, au fost tipărite întii cu litere chirilice. „Școala latinistă” — deviația „școlii ardeleni” — pe lângă nemerite a avut și meritul că a accelerat renunțarea la alfabetul chirilicesc și a impus în două etape modernizarea tiparului românesc prin acceptarea caracterelor latine. O primă treaptă au sărit-o în 1840 foile „Gazeta de Transilvania” și „Foae pentru minte, inimă și literatură” prin simplificarea unora din semnele slavone și adoptarea citorva semne latinești, ceea ce a dus la caracterul grafic mixt, semi-chirilic. De altfel în Transilvania tradiția scrierii cu literele vechi era mai puțin vie decît în principatele dunărene. Presa din aceste provincii a primit semichirilica ceva mai târziu.

În Țara Românească și Moldova tiparul mixt, semi-chirilic, s-a impus în presa anului revoluționar 1848 și a durat pină prin 1860—62, unele periodice prelungindu-l pină în 1866. Tendințe puternice de adoptare a alfabetului latin existau de mult și în aceste două provincii, dar de abia în 1856 oficialitatea le-a luat în cer-

¹⁾ Este interesant să semnalez aici că „Telegraful român” apare și azi, tot la Sibiu, (ortografiat: Român) ca oficios al arhiepiscopiei române de Alba Iulia și Sibiu. Se află în al 106-lea an de la apariție, și este deci cel mai vechi periodic, în viață, din țara noastră. Deși foaia se adresează cu precădere clerului, totuși nu este strălucită de preocupările laice, politice și culturale. Spre pildă în nr. 31—32 din 15 august 1957 găsim un articol de fond închinat zilei de 23 August, o dare de seamă despre foioasele contractărilor de cereale și un mic studiu despre pictorul N. Grigorescu.

cetare. O comisie de la București, a Eforiei școalelor, întocmi un alfabet de tranziție, dar numai pentru școli și administrație.

Odată cu izbucnirea războiului din Crimeea în 1854 și ocupația austriacă în principate, și mai cu seamă după înfringerea suferită de armatele austriace la Solferino (1856) și unirea țărilor românești în același an, politica imperiului habsburgic față de naționalități a suferit o schimbare importantă. Austria se temea de o alianță între Napoleon al III-lea, Kossuth Lajos aflat în refugiu, generalul ceh Klapka și românii lui Cuza, alianță care ar fi tintit la eliberarea naționalităților subjugate. Se și șoptea de un viitor stat suveran *Daco-România*, cu centrul în Transilvania. Urmind pe de altă parte vechia politică de învrăjpire între unguri și celelalte popoare conlocuitoare, dar totodată nerenunțând la coaliția feudal-burgheză dintre nobilime și marea burghezie maghiară aflată în impetuoaasă dezvoltare, absolutismul Vienei se hotărî să deschidă supape de siguranță. După recunoașterea mitropoliei ortodoxe de Sibiu se înființară două episcopii de același rit la Gherla și Lugoj, iar ceva mai târziu biserica ortodoxă căpătă autonomie completă (1864). Mai importante decât aceasta fuseseră improprietărirea parțială a țăranilor unguri și români în 1854, pe baza patentei imperiale din timpul revoluției, și trecerea la un regim oarecum constituțional. Apoi, o diplomă imperială din 1860 redase autonomia administrativă a provinciilor, deci și a Transilvaniei, iar un „rescript” prevedea — cel puțin pe hîrtie — ștergerea resturilor de obligații iobăgești și egala îndreptățire politică a tuturor cetățenilor, pentru țărani și meseriași menținându-se însă un criteriu censitar de avere.

Cîțiva ani românii cunoscuseră o dezvoltare mai puțin îngrădită; în aprilie 1863 ei intrară la alegerile dietale majoritatea relativă; participarea lor la viața politică deveni mai activă; cenzura slăbi hățurile și cele trei gazete cunoscuseră o epocă de avînt; magnații și virturile burgheziei maghiare care nu vroiau să împartă beneficiile prosperității economice cu noua burghezie română protestau, dar aceasta din urmă cu greu putea fi înfrînată sub un regim de oarecare libertăți, și începu să-și creeze primele citadele culturale și economice („reuniuni”, „case de păstrare” și asociații de răspîndire a culturii — ca *Astra* de la Sibiu în

1861), iar muncitorii și meseriașii împingeau din urmă, cerind drepturi egale și creîndu-și primele societăți de ajutor reciproc. Starea aceasta de năzuinți și pași realmente progresiști, justificați de efectele aplicării modestei constituții din 1854 își găsiră o concretizare în rezultatul alegerilor din 1863, cînd reprezentanții burgheziei române reușiră să pătrundă în mod impunător în parlament. Expresia acestui început de înflorire își găsi loc și în coloanele „Telegrafului român” care scria în numărul de la 1 ianuarie 1864:

„Precum anul 1848 a fost anul învierii noastre ca popor, așa anul 1863 ne inaugură ca națiune”.

„Gazeta Transilvaniei”, „Foaia pentru minte, inimă și literatură” și „Telegraful român” se înviorară în această perioadă care a durat doisprezece ani, luînd atitudine altădată complet neîngăduite, publicînd știri „din țară”, îndesînd colaborarea scriitorilor progresiști și salutînd unirea principatelor, atît de neplăcută Vienei. Despre Alexandru Ion Cuza „Gazeta Transilvaniei” scria în numărul 42 din 1860:

„Deși principele Cuza n-a ieșit din nu știu ce școală a diplomației și nu s-a suit pe tronul Romîniei²⁾ unite cu capul plin de gîrgăuni, dar mai bun domnitor pentru timpul de

²⁾ De notat că pe atunci țara se numea oficial „Principatele Unite”, nu „Romînia” (nota noastră)

față nu puteau afla românii în ambele aceste țări nici cu luminarea”.

În aceiași ani au apărut în Transilvania noi publicații românești: „Amicul școalei”, redactat de V. Roman, Sibiu, 1860—1865; „Concordia” tipărită la Pesta în excelente condiții grafice (1861—1870), redactată de Alexandru Roman pe linia politicii de înțelegere cu ungurii inițiată de pașoptistul izolat Sigismund Pop, cel ce scosese „Democrația” în 1848 în capitala Ungariei; gazeta aceasta a fost însă foarte puțin răspîndită; „Organul pedagogic” redactat de I. Popescu, Sibiu, 1863; „Aurora Romîna”, Pesta, 1863—1865, sub redacția literară a lui Ioanichie Miculescu; ba și trei reviste de umor, toate tipărite la Budapesta: „Tutti frutti” 1861 (semnalată în catalogul lui Al. Sadi Ionescu și Al. Hodoș), „Strigoiul”, 1862 (?) condusă de Emeric Stănescu; și „Umoristul” „foaie glumeață”, Pesta, între 1863 și 1871, apoi Arad 1871—1879 și Gherla după 1879. „Umoristul” a fost cea mai reușită publicație de umor din Ardealul acelor vremi; conducerea a avut-o Iosif Vulcan, cel care a înființat apoi vestita revistă „Familia”. Urmează „Stonul românesc” apărînd în 1865 la Viena, „foia besericesca, literaria și scolaristica”; „Progresul” din primăvara lui 1866, scos de același harnic Visarion Roman cu intenții laudabile și nerealizate; fusese sortit ca „scriere populară pentru românii țărani” și în fine „Familia” și „Albina”.

„Familia” a apărut la 15 ianuarie 1865, într-o vreme cînd începuseră să se întrevadă zorile unui nou val de reacțiune. A scos-o Iosif Vulcan la Orădea — ca publicație enciclopedică și beletristică — localitate nouă pentru cultura românească de atunci. Vulcan a fost precursor al deșteptării naționale în Bihorul de nord. Un entuziast, un apostol care dacă pe parcurs s-a dovedit neînzestrat cu talent literar a știut în schimb să dea ghies altora mai hărăziți, să-i încurajeze, să le asigure nemurirea. În cei 41 de ani cît a condus fără întrerupere „Familia”, Iosif Vulcan a stat în slujba unificării limbii literare românești fără excrescențe latiniste. La „Familia” lui a debutat marele Eminescu, acolo a scris versuri inspirate din popor George Coșbuc, ba, mai târziu, și alții, spre pildă — de ce să n-o spunem? — acel minunat poet de atitudine politică reprobabilă care a fost Octavian Goga.

Importanța istorică a „Familiei” lui Iosif Vulcan constă — din acest punct de vedere — nu numai în meritul că în paginile ei au văzut lumina tiparului primele scinte din geniul lui Eminescu, dar și în faptul că tot acolo s-a scris pentru întâia oară în presa românească despre socialism, Internaționala I-a și despre întemeietorul lor, reproducându-se totodată și chipul lui Marx. În numărul de la 31 decembrie 1871³⁾ „Familia” a publicat pe toată pagina întâi articolul „*Carolul Marx, președintele Internaționalei*”. Autorul (necunoscut, probabil chiar Iosif Vulcan) făcea un istoric succint al asociației internaționale întemeiată la Londra în 1864, reproducea un fragment din statutele ei și, vorbind la timpul trecut, comenta: „*Precum se vede dară, scopul acestei societăți, la constituirea ei, era nobil și uman*”. Mai mult chiar, autorul găsea cuvinte de elogii la adresa lui Marx „*președintele acestei societăți omnipotente*”.

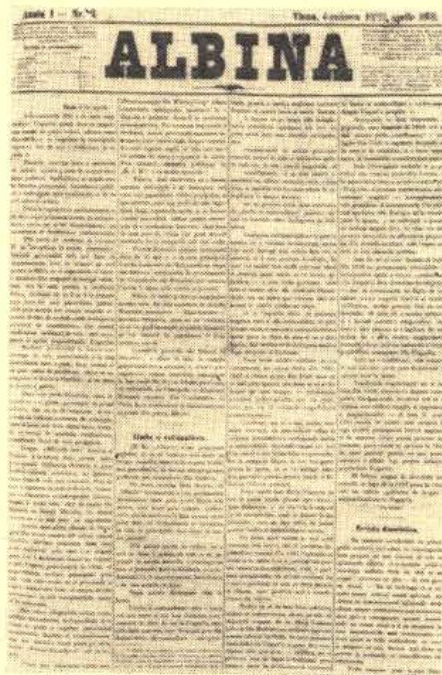
Repet că articolul a apărut în decembrie 1871, deci mult după ce se consumase în martie drama Comunei din Paris — așa că îndrăzneala revistei „Familia” (care apărea atunci în Pesta reacționară) de a recomanda Internaționala într-o perioadă de represiune pe scară europeană, merită să fie aplaudată cu priscosință. Totodată trebuie să facem și presupunerea că apariția acestui articol n-a fost ceva spontan, rupt de preocupările grupului de intelectuali români din capitala Ungariei și deci publicat doar ca o curiozitate politică. Lăsând la o parte naivitățile de stil și fond, autorul dovedește că avea cunoștințe ceva mai temeinice despre socialism și că el — împreună cu unii prieteni din juru-i — *le împărțeau în mare măsură*. Altfel articolul ar fi putut fi privit ca o provocare inutilă către autorități și cititori, mai cu seamă prin unele pasaje prea îndrăznețe, ca acesta:

„*Azi regimetele tremură la amintirea „Internaționalei”; azi ele o persecută, însă nu mai sînt în stare a mai pune stavile estinderii tot mai mare a acestei societăți. Ea e acum o întrunire uriașă și dominează nu numai masa necultă, ci numără în sinul ei mulțime de capete talentate și cu studii profunde, filosofi și literați*”.

³⁾ Vezi și I. Crișan: Inceputurile răspîndirii textelor marxiste în România. In „*Studii și cercetări de bibliologie*”, II, „*Bucureștii*”, 1957, pag. 11

Iosif Vulcan a meritat de la parte. Modestia lui proverbială și tenacitatea în a stimula și a duce mai departe făclia culturii românești bazată pe izvoare din popor i-au adus la bătrînețe, din partea lui Vlahuță, cel mai frumos omagiu cu prilejul aniversării a 40 de ani ai „Familiei”:

Sfîntă muncă e aceea
Ce răsplată-n ea-și găsește!
De-nțelegi tu asta — cheea
Fericirii tale-o ții
Cit de urgisit să fii...

Dar vremurile se înăspreau iarăși, Ardeleni stăteau tot mai mult cu ochii ațintiți spre București. Jar nobilimea și burghezia maghiară, înspăimîntate de gîndul că ar putea pierde fabuloasele bogății naturale ale Transilvaniei și Banatului, presau asupra Vienei, cereau să se revină asupra modestei autonomii a Transilvaniei, să se recunoască unirea acesteia cu Ungaria (hotărîtă odată, în vremea revoluției din 1848) și să li se dea mină liberă pentru maghiarizarea în tempo rapid a naționalităților conlocuitoare, în primul rînd a rominilor, pentru ca astfel să se împiedice procesul istoric care fatal trebuia să ducă la unirea tuturor rominilor într-un singur stat. Viena ezita. Se temea că unirea cu Transilvania va duce la o Ungarie puternică din punct de vedere teritorial, economic și implicit politic. Dar

în cele din urmă se supuse. Iși dădea seama că imperiul habsburgic se afla în ajunul marei ciocniri cu Prusia, pentru care motiv simțea nevoia să aibă spatele acoperit în primul rînd din partea ungarilor. În 1865 cancelaria dizolvă dieta de la Sibiu. Spre sfîrșitul aceluiași an venea dieta din Cluj, feudalo-burgheză, reconvocată, votă unirea Transilvaniei cu Ungaria. Cîteva luni mai tirziu armatele austriace fură totuși nimicite de cele prusace în marea bătălie de la Sadova (1866). De pe tronul Romîniei fusese alungat acel vodă Cuza care provocase atîtea insomnii stăpînitorilor din Viena și în locu-i fusese instalat un prinț de viță germană. Nemai tîmîndu-se dinspre partea Bucureștiiului și reluînd politica de a salva monarhia cînd tînuindu-i pe romîni în friu prin unguri, cînd tînuindu-i pe unguri în friu prin romîni — adică făcîndu-i, după vremei, să se bată cap în cap pînă la măcinare — Viena se pregătea să accepte dualismul. El va fi consfințit peste un an, la 17 iunie 1867, cînd împăratul Franz Iosef puse pe frunte coroana de rege al Ungariei.

Romîni transilvani simțiseră de doi ani că soarta lor se va schimba iarăși în rău; că vor fi jertfiți în baza unui compromis între burghezia austriacă și maghiară; că va începe o deznaționalizare sălbatică — și încercară să-și strîngă rîndurile. Așa se explică apariția, în martie 1866, a unei gazete care vroia să fie mai combativă decît „*Gazeta Transilvaniei*” și celelalte, să excludă certurile profesionale dintre romîni uniți și ortodoxi, atît de vizibile în coloanele celorlalte gazete românești, să dea uitării interminabilele dispute filologice, să promoveze limba naturală, grăită de popor, să țină piept deznaționalizării. În aceste condițiuni istorice speciale a apărut „*Albina*” fraților Mocioni, cu dublă semnificație: Andrei, George, Anton și Alexandru Mocioni — proprietarii „*Albinei*” — erau cei mai bogați romîni din Banat, cu indeletniciri agricole-comerciale-industriale, fără titluri de nobilitate. Ei reprezentau deci burghezia românească prin excelență, burghezie amenințată în ascensiunea ei naturală de dualism, deznaționalizare și împiedicare de la comerț. Cei patru Mocioni au scos „*Albina*” cu banii lor, la prețel jumătate din cost, și au tipărit-o la Viena care, capitală europeană fiind, își permitea liberalități și continua să jongleze cu ungaru, îngăduindu-i „*Albinei*” atacuri atît de neplăcute Budapestei, încît în 1869 se petrecu

PROBLEMELE PRINCIPALE ALE AGRICULTURII OGLINDITE ÎN ZIARELE „STEUA ROȘIE”-ROMAN ȘI „VIAȚA BUZĂULUI”-BUZĂU

CONST. PRISACARU

Este plăcut să constați că problemele principale ale construcției socialismului ocupă un loc de frunte în paginile ziarelor. Dintre acestea, problemele agriculturii se bucură de o atenție specială. E și normal, deoarece atât Congresul al II-lea al P.M.R. cât și plenara C.C. al P.M.R. din decembrie 1956 pun în centrul atenției partidului, întregului popor, sarcina mareașă și grea de a lichida rămășițele în urmă a agriculturii, socotindu-se aceasta ca o condiție de bază în ridicarea bunăstării poporului muncitor.

Bătălia pentru producții mari în toate sectoarele agricole este un proces continuu și complex. După recolta bună și experiența îmbogățită a anului agricol trecut, țărănimea muncitoare este hotărâtă să obțină în acest an succese și mai mari. Colectiviștii, întovărășiții, muncitorii din G.A.S.-uri și S.M.T.-uri, țăranii cu gospodărie individuală, se găsesc în plin avânt al pregătirii campaniei agricole de primăvară.

Am răsfoit numerele apărute în februarie ale bisăptămânalelor „Steaua roșie” din Roman și „Viața Buzăului” din Buzău, pentru a vedea cum se oglindesc în aceste ziare problemele actuale ale agriculturii. Deși în luna amintită au existat câteva evenimente cărora trebuia să li se acorde toată atenția — 16 februarie, pregătirea alegerilor de la 2 martie, vizita delegației guvernamentale și de partid a R. P. Ungare — ziarele

citade au reușit, după părerea mea în bună măsură, să cuprindă și problemele principale pe care le ridică producția agricolă.

Ceea ce caracterizează munca colegilor noștri de la Roman este grija lor pentru selecționarea tematicii agricole în funcție de sarcinile și preocupările ziarului. Cititorii ziarului „Steaua Roșie” au găsit în numerele din februarie teme variate, realizate într-un limbaj clar, concis, și axate pe problemele esențiale care preocupă statul nostru în ce privește agricultura.

Subliniez în mod deosebit contribuția ziarului la munca complexă de lărgire a sectorului socialist al agriculturii. Ignorând șablonul în popularizarea acestei munci de mare importanță, ziarul face cunoscute cititorilor săi acțiuni pornite de țăranii muncitori din două comune ale raionului pentru atragerea la formele de muncă în comun a noi familii de țărani. Pe această temă, la 8 februarie ziarul subliniază în articolul „Pășii cu încredere pe drumul agriculturii socialiste” eficacitatea acțiunilor „Cu tot pământul în întovărășirea agricolă” — pornită de membrii întovărășirii agricole din comuna Trifești — și „Vă chemăm alături de noi” — pornită de colectiviștii din satul Bogzești. Succesele obținute în sporirea recoltelor de cele două unități cooperatiste ale agriculturii, experiența mereu îmbogățită a colectiviștilor și întovărășiților, convingerea cu care a-

ceștia vorbesc consătenilor lor despre superioritatea marii agriculturi socialiste, sînt elemente propagandistice de mare eficiență, pe care ziarul le promovează cu dragoste, în permanență.

Cu știri scurte, pline de conținut, ziarul ține în curent cititorii în numerele următoare cu formarea de noi gospodării agricole colective și întovărășiri agricole.

Fără să considere transformarea socialistă o campanie, „Steaua roșie” încadrează această muncă în problemele pe care le ridică sezonul actual: pregătirea din timp a campaniei agricole.

Astfel, la 5 februarie ziarul a publicat editorialul „Campania agricolă de primăvară se pregătește de pe acum”, în care problemele sînt bine echilibrate, expuse într-un limbaj clar, cu aprecieri pozitive la adresa celor care fac eforturi de a se pregăti pentru apropiata campanie și cu critică aspră față de cei care se lasă pe tînjală. Țăranul care a deschis în luna trecută acest ziar a găsit publicat sfatul competent al unui inginer agronom despre ce trebuie făcut pentru a se obține recolte bogate. În acest material se subliniază importanța deosebită pe care o reprezintă, pentru obținerea de recolte bogate, folosirea seminței de soi și încercarea puterii ei de încolțire.

Reportajul „Mecanizatorul”, pe care îl apreciez și pentru stilul în care

a fost realizat, își propune să împărtășească experiența interesantă a unui mecanizator fruntaș din raion. Sint scoase în relief caracteristicile absolut necesare unui mecanizator: bagajul bogat de cunoștințe tehnice și agrotehnice, disciplina în muncă, dorința de a se perfecționa de la un an la altul.

Interesant și actual este articolul care face bilanțul învățămîntului agro-zootehnic de masă. După cum se știe, ridicarea nivelului de cunoștințe agrotehnice al țăranilor muncitori este un imperativ al timpurilor de astăzi. Cred însă că materialul creștea în importanță dacă se arată ce recolte au obținut acei țărani care frecvențează cu regularitate cursurile agro-zootehnice de masă.

Pornind de la indicația partidului că nu e de ajuns să avem multe gospodării colective și întovărășiri, ci trebuie ridicată mereu rentabilitatea celor existente, ziarul din Roman publică două analize bine documentate și foarte folositoare, mai ales pentru cei a căror muncă este analizată: „De ce nu se dezvoltă G.A.C. Gîndești” și „Își dezvoltă fondul de bază”.

În primul material se arată că slabele rezultate economice ale gospodăriei din Gîndești se datorează schimburilor prea dese de președinți, existenței prea multor tarlale, slabei preocupări de a atrage în gospodărie pe țăranul mijlocăș. Există perspective de îndreptare? Nu știu de ce ziarul ocolește să dea răspuns acestei întrebări. Condiții există și ziarul trebuie să arate cum pot ele fi mai bine folosite. Poate că e nevoie de o mai mare contribuție a comunistilor la organizarea muncii în gospodărie, poate că e nevoie de o mai temeinică îndrumare din partea organelor ingineresti.

Tot în paginile ziarului găsim un articol care tratează aportul comunistilor de la G.A.S. Secuieni la obținerea recoltelor bogate. (Amintesc că această unitate se numără printre G.A.S.-urile fruntașe pe țară).

Mi se pare interesant sfatul zootehnic care condiționează, pe bună dreptate, dezvoltarea sectorului zootehnic de existența unei baze furajere trainice. Autorul articolului, un inginer zootehnist, indică proporția care ar trebui să existe în raion — ținându-se seama de planul de creștere a animalelor — între suprafața arabilă și baza furajeră. Această proporție este exprimată astfel: la 100 ha. de teren arabil trebuie să existe 15 ha. de furaje; pentru unitățile cu profil zootehnic, această suprafață se poate ridica la 25 ha.

Acest sfat nu poate constitui în nici un caz o scuză pentru insuficienta atenție pe care ziarul o acordă, în general, creșterii animalelor — problemă ce-și are importanța ei bine stabilită; același lucru și despre legumicultură și plantele tehnice.

Din punct de vedere al genurilor ziaristice folosite de colegii noștri de la Roman mi se pare neindicată preferința lor de a publica mai ales materiale lungi, chiar prea lungi, în dauna informațiilor. Este nejust să se ignoreze acest gen gazetăresc foarte indicat pentru un ziar cum este „Steaua roșie”.

„Viața Buzăului” publică ce-i drept mai puține materiale pe teme agricole; cele publicate însă cuprind aspecte variate din munca și preocupările țăranilor muncitori.

La 2 februarie ziarul a publicat articolul „Mecanizatorii lucrează cu spor” unde se vorbește despre pregătirile intense ce se fac în S.M.T.-uri pentru apropiata campanie agricolă. Această muncă este determinată de sarcinile sporite pe care le au în acest an stațiunile de mașini și tractoare. Sporirea suprafețelor sectorului socialist, sarcina S.M.T.-ului de a executa mecanic tot mai multe lucrări agricole, sînt elemente importante pe care articolul le subliniază.

În același număr se publică articolul „Surse însemnate de ciștiguri” în care se scoate în evidență importanța creșterii animalelor în obținerea de venituri sporite. O altă sursă importantă de venituri este legumicultura care are condiții bune de dezvoltare în raionul Buzău. În „Sfatul legumicultorului”, publicat în același număr al ziarului, cei care lucrează în ramura legumicolă găsesc indicații științifice de mare folos.

Reportajul: „Inițiativa lor”, publicat în numărul din 6 februarie, prezintă istoricul formării gospodăriei agricole colective din satul Botnița, comuna Găvănești.

Reportajul în sine nu arată prea multe, el conține însă un fapt foarte important, și anume, ajutorul cu adevărat prietenesc pe care colectivității unei gospodării proaspăt înființată îl primesc de la colectivității din satul Găvănești care au înființat cu multi ani în urmă gospodăria. Experiența acumulată pe parcursul mai multor ani de zile, atît în conducerea treburilor gospodăriei, în organizarea muncii cît și în transformarea satului, de către colectivități, constituie un tezaur care se împarte cu dragoste, fără rezerve, țăranimii muncitoare din împrejurimi. Credem că acest gen de ajutor ce se manifestă sub diferite forme are o eficacitate

foarte mare. Ziarele ar trebui să-și facă un titlu de onoare publicînd acest aspect al ajutorului între colectivități și alte forme de ajutorare între țărani.

Pe aceeași temă ziarul întretine rubrica: „Veniți alături de noi”. Știri scurte, selecționate cu multă grijă, arată că transformarea socialistă a agriculturii preocupă pe țăranii muncitori care consideră aceasta ca singurul drum spre bunăstare.

Un loc de frunte îl ocupă în paginile ziarului „Viața Buzăului” discutarea în adunările generale ale colectivităților a realizărilor obținute anul trecut și discutarea sarcinilor anului agricol curent. E un merit al ziarului faptul că expune pe larg părerile celor mai harnici colectivități în legătură cu unele cauze care nu au permis anul trecut realizarea unor recolte bogate în funcție de condițiile existente. Colectivității, prin intermediul ziarului, dau sugestii foarte importante de care trebuie să se țină seamă în organizarea muncii din acest an pentru a se asigura ridicarea pe o treaptă economică mai înaltă a activității gospodăriilor agricole colective.

Consultația: „Porumbul hibrid — mijloc de sporire a producției” e bine venită, deoarece țăranimea muncitoare este interesată în mare măsură să cunoască amănunte despre această plantă agricolă foarte productivă. Inginerul care semnează consultația, scoate în evidență rolul deosebit al porumbului în hrana populației și a animalelor. Se precizează că în raionul Rîmnicu Sărat există toate condițiile pentru cultivarea pe scară largă a porumbului hibrid.

La sfîrșitul lecturii numerelor apărute în luna februarie rămîi surprins de lipsa aproape totală de informații referitoare la pregătirea campaniei agricole de primăvară. Cele cîteva informații nu rețin atenția cititorilor.

Campania agricolă în care ne aflăm pune în fața țăranimii muncitoare sarcini deosebit de importante. Mai întîi trebuie dată o grijă deosebită folosirii pe scară largă a semințelor de soi, aplicării îngrășămintelor cu maximum de randament, pregătirii cu grijă și la timp a terenurilor pentru semănat și executării însămînțării în cele mai bune condiții în epocile optime și în timp scurt. S.M.T.-urile să ia măsuri pentru organizarea lucrului în două schimburi la toate tractoarele. Acestea, și alte multe probleme importante ale producției agricole, vor trebui să stea în centrul atenției ziarelor, vor trebui să fie tratate cu simțul de răspundere pe care partidul îl cere ziaristilor.

ATELIERUL ZIARISTULUI

ASPECTE ORGANIZATORICE ALE MUNCII UNEI REDACȚII RAIONALE CU CORESPONDENȚII VOLUNTARI

SERGIU FILEROT

Secretar de redacție al ziarului „Flacăra Moineștiului”.

A trebuit să treacă vreme îndelungată și să se desfășoare multe discuții în colectivul nostru de redacție, uneori și pe un ton mai aspru, pentru ca să ajungem în stadiul actual. În prezent putem considera destul de dezvoltată în redacția noastră grija pentru activitatea corespondenților voluntari. Indrumările și unele analize făcute de biroul comitetului raional de partid în legătură cu munca noastră cu corespondenții voluntari, ne-au ajutat să obținem acest rezultat.

Ceea ce a fost mai greu de înlăturat a fost concepția unor membri ai redacției că mărirea numărului scrisorilor trimise de corespondenții voluntari ar însemna, practic, îngreunarea propriei activități interne a redacției, pentru că ar spori munca de verificare și prelucrare a scrisorilor și aceea de educare și formare a corespondenților. Din păcate, unele rămășițe ale acestei concepții dăunătoare ca: tergiversarea în rezolvarea scrisorilor, superficialitatea în întocmirea răspunsurilor către corespondenți, ocolirea și nefolosirea corespondenților de către unii redactori care merg pe teren și altele, se mai păstrează încă. Astfel de manifestări sînt însă din ce în ce mai rare.

„Flacăra Moineștiului”, ziar raional cu apariție bisăptăminală, are acum o rețea de 162 corespondenți voluntari (activi), din care 40 recrutați dintre muncitori iar 33 recrutați dintre activiști, întovărășiți și țărani mun-

citori. Ziarul are și un larg activ de corespondenți voluntari format din intelectuali ai satelor (învățători, ingineri și alții). Într-adevăr secția noastră de scrisori nu a folosit decît într-o măsură infimă rezervele pe care le oferă colectivele gazetelor de perete din întreprinderi, mulți dintre membrii acestora putînd deveni cu succes corespondenți voluntari ai ziarului raional.

Îmbunătățirea sensibilă a muncii noastre cu corespondenții voluntari se oglindește nu numai în lărgirea

juns ca în unele zile (de exemplu în februarie 1958) poșta să aducă la redacție pînă la 19 scrisori, cifră zilnică nerealizată înainte de ziarul nostru. (Pînă în noiembrie anul trecut maximum de scrisori primite zilnic era de 9).

Cum s-a ajuns la acest progres?

Într-un articol publicat anul trecut în „Presa noastră” se scria:

„La un număr destul de însemnat de activiști ai presei noastre dăinuie impresia că munca cu corespondenții voluntari constă în: 1) publicarea corespondențelor într-o rubrică sau alta, prelucrate mai mult sau mai puțin, și eventual folosirea lor pentru redactarea de către un colaborator literar a unui material mai mare; 2) trimiterea sezișărilor corespondenților către organele competente (de multe ori fără a urmări cu prea multă perseverență eficiența lor); 3) trimiterea de răspunsuri regulate și, pe cit posibil, într-un termen scurt, corespondentului și 4) organizarea, din cînd în cînd, a unor întîlniri cu corespondenții voluntari.

Fără îndoială că acestea sînt formele de bază în munca cu corespondenții voluntari și ele rămîn și vor rămîne ca atare în practica presei comuniste. Aceste forme sînt bune, încercate și dau rezultate care se cunosc. Ceea ce, însă, nu este bun, este limitarea numai la aceste forme”.

rețelei, ci și în creșterea numărului de scrisori trimise la ziar. Cele mai multe au un conținut și o formă cu mult deasupra nivelului scrisorilor trimise de aceeași corespondenți, cu un an în urmă. Cîteva cifre sînt elocvente.

În lunile ianuarie-octombrie 1957 redacția a primit 1.153 scrisori, în vreme ce numai în ultimele trei luni (decembrie 1957—februarie 1958) au fost primite 656 scrisori, dintre care circa 80% au fost publicate. S-a a-

SENZAȚIONALUL ÎN „MAGAZIN” ȘI UNELE DEFICIENȚE

GEORGE RICUS

ÎN dicționarul limbii române contemporane, în dreptul cuvîntului **senzațional** găsim următoarea explicație: **senzațional** — care impresionează puternic, emoționează, uimește, interesează în cel mai înalt grad; care face senzație (prin caracterul său neprevăzut sau excepțional).

Cuvîntul **senzațional** se aude tot mai puțin astăzi în vorbirea curentă a ziaristilor. Nu știu care poate fi explicația. Una și cea mai însemnată mi se pare a fi compromiterea **senzaționalului** în presa trecutului și în cea actuală din statele capitaliste. Altmădar nu mi-am propus să restabilesc în aceste rînduri prestigiul cuvîntului **senzațional** în presa noastră de azi. O vor face, desigur, reporteri de seamă cu prilejul apropiatei conferințe internaționale a reporterilor care se va ține în luna mai la București. În schimb, vă voi cere permisiunea să întrebunțez acest cuvînt exprimînd câteva păreri izvorite din experiența mea de colaborator al paginilor **magazin** din presa noastră centrală, întrucît el se potrivește cerințelor și exigențelor acestui gen. Oricine își poate da seama că un „**magazin**” bun nu poate apărea fără să cuprindă câteva teme deosebite, **senzaționale**.

Ziarele „**Informația Bucureștiului**”, „**Neuer Weg**”, „**Munca**”, „**Scinteia tineretului**”, scot săptămînal cite o pagină-**magazin**, iar ziarul „**Romînia liberă**” o adevărată revistă care, odată ajunsă la chioșc, se vinde cu viteza satelitului.

Genul a fost îndrăgit de public chiar din primele zile ale apariției. Opinia noastră publică întrezărea în ivirea paginilor-**magazin** și chiar a „**Magazinului**” (care nu face obiectul cercetării în acest articol întrucît ridică probleme speciale) o înviorare în concepția de alcătuire a ziarelor. O înnoire în cadrul buneii campanii de înlăturare a articolelor lungi, plicticoase, fără ecou în rîndul cititorilor. O aerisire — dacă vreți — a paginilor cu articole scurte, viu ilustrate, care să reprezinte tot ceea ce poate să fie mai divers, neprevăzut, unic și uneori excepțional.

Paginile au prins — cum se spune — la public, cu toate deficiențele, cu

toate formulele diferite de alcătuire a acestora.

La o simplă parcurgere a acestor pagini, în decurs de cîteva luni sau chiar de un an, un cititor ar observa două tendințe primordiale. Prima se referă la oglindirea aspectelor unice, **senzaționale** de pe teritoriul patriei noastre („**Informația Bucureștiului**”, o parte din paginile ziarului „**Neuer Weg**”). Cea de-a doua își propune să oglindească mai mult aspecte de peste hotare („**Scinteia tineretului**”).

Prima tendință e recomandabilă întrucît informează publicul cu tot ceea ce se petrece și se încadrează în limitele genului în țară. Dar la o analiză mai atentă a paginilor raportul calitativ nu este același. El variază de la o pagină la alta, de la un ziar la altul, de la o lună la alta, ca un barometru de necazuri și bucurii.

Dintre toate aceste pagini care apar astăzi în presa noastră cea mai interesantă sub raportul înfățișării faptelor **senzaționale** — deși cele mai multe reportaje se referă la fapte petrecute peste hotare — mi se pare a fi pagina „**Scinteii tineretului**”.

Din lectura reportajelor cuprinse în această pagină săptămînală se poate observa ușor cum redactorii ei sînt într-o continuă căutare a întâmplărilor deosebite, unice; o căutare febrilă, îndrăzneță care adeseori se soldează și prin deficiențe inevitabile.

În genere reporterii acestei pagini au înțeles cîmpul larg de acțiune al **magazinului**. Scris sub egida **senzaționalului**, **magazinul** oferă reporterului domeniu vast de cercetare. Știința, cultura, artele, toate ramurile de producție umană, viața, începînd de la

primele ei licăriri de acum milioane de ani, pînă la cuceririle și perfecțiunile omului contemporan, se pot cuprinde cu o simplă condiție: faptele descrise să fie unice, excepționale, în genere necunoscute sau puțin cunoscute.

Există, fără îndoială, un **senzațional** al zilelor noastre, un **senzațional** pe care reporterul îl sezisează și-l prezintă în paginile zilnice cît și în paginile speciale de **magazin**.

Noțiunea de „**senzațional**” a căpătat, de un deceniu și mai bine, o schimbare de conținut.

„A fost o vreme cînd ziarele **bucureștene** erau pline cu reportaje despre... „**minunile de la Maglavit**”... Un ziar își făcea o specialitate din a povesti viața diferiților schilози. De la piticul de circ și pînă la leprosul găsit într-o mahala a **Bucureștilor**, de la copiii cerșetori, schilodiți pentru a storce mila trecătorilor și pînă la pungașul de buzunare ciung „mare maestru în a opera cu o singură mînă”, tot felul de nenorociți erau descoperiți, sau cîteodată inventați, pentru ca pe marginea existenței lor triste și dureroase să fie brodate tot felul de povești stupide... „reportaje **senzaționale**.” („**Unele probleme ale reportajului literar**”, George Macovecu, E.S.P.L.A. 1956).

Ziarele lumii **burgheze** își făceau o veritabilă concurență prin publicarea a cît mai multe crime, sinucideri, accidente, știri de senzație culese cu litere de-o șchioapă pe pagina I-a.

Pe reporterul zilelor noastre îl interesează, însă, viața de fiecare zi a poporului nostru cu mii și mii de întâmplări variate, el refuză **senzaționalul** fals lipsit de conținut actual. Reporterul care lucrează în presa noastră se apleacă cu interes și pasiune peste faptele cu o semnificație nouă, dînd o mare atenție omului creator de valori deosebite.

Dar în ciuda strădaniilor de a înregistra cu promptitudine și precizie tot ceea ce se întîmplă **senzațional** pe teritoriul patriei noastre sau peste hotare, există unele deficiențe pe care aș dori să le semnalez întrucît ele îrînează dezvoltarea deplină a genului.

Reportajul magazin cere o modalitate specifică de creare a materialelor. Genul nu suportă lungimi și descrieri inutile. În „Enigma a fost dezlegată“ („Știința tineretului“ din 28 aprilie 1957) ca și în multe altele, până să ajungem la subiectul propriu zis trebuie să parcurgem o descriere destul de lungă și anevoioasă. Mai mult ca oricărui alt gen reportajului magazin i se cere să fie scurt și precis. Peisajele de culoare, alambicările de stil nu fac decît să atențeze la răbdarea cititorului și să rațeze poate tratarea adecvată a unei teme interesante.

Publicarea insistentă a unor teme minore goleşte de conținut reportajul magazin ajungîndu-se în situația confectionării adhoc a unui senzational de circumstanță, a unui fals senzational. Prea adeseori se prezintă în paginile magazin broaște acrobate sau saltele într-un vîrf de par. Într-un reportaj din 29 septembrie 1957 „Știința tineretului“ publică un asemenea reportaj nesemnificativ. În el ni se descrie o înfiorătoare jertfă adusă de un trib de indieni prin mijlocirea unui uriaș copac carnivor cu însușiri de-a dreptul fantastice. Cum autorul chiar în cuprinsul reportajului pune la îndoială autenticitatea întîmplării descrise, ne întrebăm: cui folosește un asemenea reportaj? Cititorului, în orice caz nu. Asemenea exemple se pot continua.

Există și reversul medaliei cînd reportajele sînt redade prin modalitatea informării.

Așa stau lucrurile la ziarul „Informația Bucureștilui“ care, limitat la un cadru restrîns, acela al orașului București, a recurs la crearea unui magazin informativ. Faptele deosebite sînt redade pe baza unor reportaje cu caracter pur informativ: „Vești de la operetă“, „Arhiva națională de filme“ (14 decembrie 1957), „Miine se deschide retrospectiva Cecilia Cruțescu Storck și Milița Petrașcu“ (22 februarie 1958), „Ce este o alertă?“ (25 ianuarie 1958), „Climatologia și ...bulletinul meteorologic“ (3 februarie 1958) etc.

În alte cazuri însă întîlnim reportaje de-o altă factură în care datele informative nu numai că nu s-au pierdut dar s-au îmbogățit cu altele inedite.

Așa sînt, de pildă, reportajele: „Casa unde s-a născut Povestea vorbei“, „Intîmplarea cu Marin Tușcă“, „Din vechiul București“ (14 decembrie

1957), „Orașul din mijlocul orașului“, „Chimia... în ajutorul coafurii dumneavoastră“ (28 noiembrie 1957) și altele.

Asemenea reportaje apar sporadic, din păcate, ceea ce dovedește o lipsă de consecvență în realizarea cu regularitate a unor pagini atractive și interesante.

Magazinul, prin reportajele sale, trebuie să devină o tribună prin mijlocirea căreia să se răspîndească în masele largi ale cititorilor cunoștințele cele mai recente, cuceririle noi în toate domeniile de activitate cuprinzînd ineditul, neobișnuitul și senzationalul în forme cît mai deosebite și variate.

INFORMAȚII

● *D-na prof. dr. Klara Maria Fassbinder, membru în Consiliul Mondial al Păcii, membră în prezidiul mișcării pentru pace a femeilor din Republica Federală Germană, care a vizitat țara noastră la invitația Comitetului național pentru apărarea păcii din R. P. Romîna, s-a întîlnit, în ziua de 17 februarie, la sediul Uniunii Ziariștilor din R.P.R., cu reprezentanți ai presei romîne și corespondenți ai presei străine.*

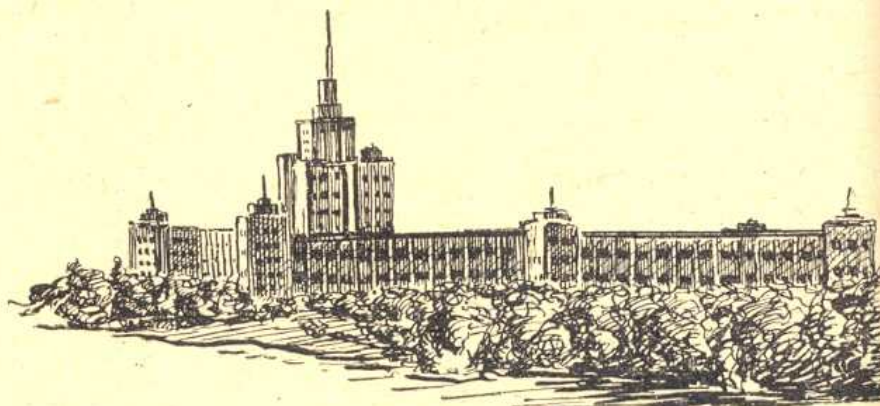
D-na Fassbinder a vorbit despre diferitele organizații și grupări care în Germania occidentală sînt atașate cauzei păcii și se opun remilitarizării, remarcînd în special contribuția tineretului în lupta împotriva unui nou război.

● *La 13 martie a avut loc la sediul Uniunii Ziariștilor din R.P.R. constituirea cercului secretarilor de redacție.*

S-a hotărît ca ședințele cercului să aibă loc din două în două săptămîni, iar printre primele probleme care urmează să fie discutate în cadrul activității cercului se află: ilustrația în presă, sarcinile secretarului de redacție, reflectarea justă a conținutului în forme publicistice și grafice etc. S-a stabilit de asemenea să se organizeze o serie de discuții între membrii cercului și tehnicienii din poligrafie.

● *În cadrul manifestărilor artistice organizate duminică seara la sediul Uniunii Ziariștilor, la 23 februarie a avut loc un recital dat de violonistul Ion Voicu, artist emerit, la 2 martie Maria Tănase, artistă emerită a interpretat numeroase cîntece din bogatul său repertoriu folcloristic, iar la 16 martie ansamblul de estradă al medicilor și studenților mediciniști a prezentat fragmente din spectacolul de muzică ușoară „Medicina pe note“.*

● *Artista americană de cinematograf Betsy Blair, aflată în vizită în țara noastră la invitația Direcției generale a cinematografului, pentru a asista la premierele filmelor sale „Strada Mare“ și „Marty“, s-a întîlnit în dimineața zilei de 18 martie, la sediul Uniunii Ziariștilor din R.P.R., cu reprezentanți ai presei, radiodifuziunii și televiziunii. Răspunzînd numeroaselor întrebări puse de ziariști, Betsy Blair a vorbit despre filmele în care a jucat, regizorii și actorii cu care a colaborat, despre activitatea sa și proiectele de viitor. Betsy Blair a făcut aprecieri pozitive asupra filmelor artistice romînești „Citadela sfărîmată“ și „Ciulinii Bărăganului“ pe care le-a vizionat în Franța.*

Caricatura internă LAZI

NELL COBAR

O VECHE tradiție a presei noastre cotidiene a reînviat: caricatura internă la zi, din pagina întâi. Ați înțeles, desigur, e vorba de „Punctul pe i” datorit lui Gh. Chiriac. „România liberă” — care de la primele numere ale apariției sale legale și-a fa miliarizat ani de zile cititorii cu caricatura la zi în pagina întâi, a reluat cu succes această frumoasă tradiție a presei noastre.

De luni de zile, cititorii „României libere” s-au obișnuit să caute zilnic, din ochi, de îndată ce pun mâna pe ziar, „Punctul pe i” pe care-l savurează ca pe un mic dar gustos aperitiv — luat în fugă, în picioare — menit să deschidă apetitul festinului. Nicio comparație nu poate fi fericită în întregime; iertată să-mi fie deci și cea făcută mai sus: Caricatura pe o coloană a lui Gh. Chiriac e, firește, mai mult decât un aperitiv, în orice caz însă ea predispune plăcut pe cititor, de la primul contact cu ziarul, înainte de a-i începe lectura. Factorul atractiv își are desigur importanța lui, și cred că nu trebuie subestimat. Totuși acesta nu e esențialul. Ceea ce dă forță caricaturii interne la zi, este actualitatea ei, combativitatea ei. Cititorul își întâlnește aici exact propria pățanie, faptul divers, mai mare sau mai mărunț de viață, pe care l-a înregistrat poate chiar ieri. Caricatura aceasta îi dă marea satisfacție cetățenească a racilei pusă „la zid”, șchiuită de biciul satirei, de ardeul ironiei sau tratată cu sarea lumii, de la caz la caz, după natura faptului. Caricaturistul... a pus punctul pe i! Și sezișind operativ faptele, direct și concret, el ajută la crearea unei opinii publice sănătoase care să acționeze asupra „răului”, să-l turtească sub presiunea sa, să-l silească să dea înapoi, cu timpul chiar să dispară.

Marea simpatie cu care cititorii iau contact zilnic cu „Punctul pe i” al lui Gh. Chiriac, dovedeste tocmai eficiența fără precedent a caricaturii zilelor no-

stre, a caricaturii care oglindește și sprijină punctul de vedere al opiniei noastre publice.

Viața cotidiană oferă un atît de vast cîmp tematic, încît nu depinde decît de observator ca subiectele lui să fie cu adevărat nelimitate. Iată ceea ce dovedește și „Punctul pe i” din „România liberă” confirmînd astfel zi de zi că Gh. Chiriac este într-adevăr un caricaturist-reporter. Succesul necontestat al caricaturilor lui reprezintă astfel — implicît — o mare victorie a caricaturii cu tematică cetățenească, realistă, față de caricaturile așa-zise „albe”, fără țintă și conținut, stoarse exclusiv din „umor grafic”. Dacă unii caricaturiști preferă tocmai acest gen de caricatură — fără țintă — în căutarea succesului de public, replica — nu de la masa de ședințe a Uniunii noastre — ci de o sută de

ori mai elocventă, din coloanele „României libere” pe care le-o servește Gh. Chiriac și interesul real stîrnit în rîndurile cititorilor de caricaturile lui — pun, cu drept cuvînt, capăt disputei. Sau, ar fi firese să pună...

Fără îndoială o glumă bună — cu bun simț, evident — e atît de prețioasă, încît dacă ea a fost creată, merită să fie și împărtășită. A urmări însă ca scop caricaturile fără scop, mi se pare a sufla tot timpul în flori de păpădie, cînd alături ai arcul cu săgeți.

Dar succesul „punctelor pe i” ale caricaturistului Gh. Chiriac nu ar fi fost un succes dacă autorul lor s-ar fi dovedit numai un „observator” al faptului divers. Cititorii au îndrăgit caricaturile sale pentru temele lor dar și pentru modul atît de umoristic și personal cu care le-a tratat autorul. Tocmai umorul lor firese, popular — nu bazat pe jocuri de cuvinte trase de păr, sau pe formule clasificate — a asigurat pătrunderea lor în masa cititorilor. De asemenea, înfățișarea lor plastică simplă, sugestivă, cu minimum de mijloace și totuși la un frumos nivel artistic.

Și, pentru că aceste notații ale unui coleg de breaslă al autorului „punctelor pe i” privesc nu numai activitatea caricaturistului Gh. Chiriac și acțiunea „României libere”, ci își propun și alte obiective, îmi permit să mă adresez și celorlalte redacții ale cotidienele noastre. De ce nu s-ar extinde „metoda” caricaturii interne zilnice în pagina întâi?

Știu că — în principiu — toată lumea (sau aproape toată) e de acord. Punerea în practică însă necesită cu mult mai mult decît un simplu acord de principiu. E nevoie ca redacția într-adevăr să lupte pentru acest obiectiv, să colaboreze strîns, permanent și să ajute pe caricaturistul-reporter. Această colaborare să

Punctul pe i

— Val, ce atent e bărbatul meu!...
— Ssst! Las-o să creadă că tăticul i-a adus florile!...

Desen de GH. CHIRIAC

nu fie o chestiune de campanie, de sezon, să nu opună obstacole, bariere artificiale în mecanismul intern redacțional care silesc de multe ori caricatura, în drumul ei spre tipografie, să facă fel de fel de halte neprevăzute în diverse sertare redacționale.

La acest punct, al colaborării strinse și permanente între redacție și caricaturist, trebuie să fac următoarele remarci, nu lipsite de semnificație: Gh. Chiriac e de mulți ani încadrat în colectivul redacțional al ziarului „România liberă”, „România liberă” e singurul cotidian care are în schema sa un caricaturist. Să fie o simplă coincidență că „România liberă” e singurul cotidian care publică zilnic caricatura internă de actualitate?

Pentru mine, aici e o explicație. Toți caricaturiștii care au asigurat — la vremea lor — caricatura zilnică a ziarului (mă gândesc la Iser, Resu, B'arg, Ross etc., etc.) au făcut parte din colectivele redacționale ale gazetelor respective. Poate că nici aceasta nu e o simplă coincidență. Oricum, atât caricaturiștii noștri frunțași — azi toți colaboratori externi — cât și redacțiile ziarelor pot să reflecteze..

Este evident că apariția zi de zi a caricaturii interne de actualitate în pagina întâi a ziarelor reprezintă o importantă funcție socială a presei, o armă operativă și concretă pentru depistarea și înfringerea vechiului, un mijloc eficace de educare cetățenească. Telul este atât de prețios încât merită eforturi conjugate din partea conducătorilor redacțiilor și a numerosului nostru colectiv de caricaturiști.

OAMENII ȘI CAIETUL CU NOTIȚE AL REPORTERULUI

M. COLEȘIU

Correspondent al ziarului
„Munca” pentru regiunea
Ploești

PE biroul meu, de la subredacție, am o hartă a regiunii. E, ca să-i spun așa, ghidul meu. Un ghid cu stegulețe. Însemn pe unde am fost. Și fiecare steguleț are un număr. Numărul corespunde unei anume foi din carnetul meu de reporter. Căci, ca orice reporter, am și eu un carnet. Un carnet obișnuit. Pe el îmi însemn roadele drumetțiilor.

Carnetul meu n-are o sistemă. Să zicem o împărțire pe capitole. Totul vine de-a valma (aș vrea să văd un reporter care zice că are un altfel de carnet...). Ce-mi notez în el? Tot soiul de amănunte slujind unei teme. Și, bineînțeles, cifre.

Sînt însă cifre și cifre. Ele pornesc invariabil de la oameni — se nasc din truda lor. Să spunem că scriu un cursiv despre brigadierul Gh. Savu, care forează cea de-a suta sondă din cariera sa. Care mi-i planul de strîns material necesar cursivului? Mai întîi, pînă la sonda 888 (unde forează brigada lui Gh. Savu), pe drum îmi fixează în minte împrejurimile. Ca să localizez. Tot atunci caut să-mi amintesc unde și cum l-am cunoscut pe brigadier. La ce-mi slujește acest amănunt? Păi, cînd îi vorbești omului ca unui cunoscut, și omul ți se destăinuie mai ușor. Altminteri greu scoți ceva de la sondori. Pentru ei sonda e un lucru banal — aproape că nici nu le vine să vorbească despre ea. Prin comparație cu alta, le trezești interesul. Căci despre sonde, oamenii din petrol vorbesc ca despre ființe. Fiecare sondă avînd „personalitatea” ei. În discuție vine vorba și

de viteza de foraj. Lucru necesar — mai cu seamă într-un cursiv ce tinde să înfățișeze un om care sondorește de peste 30 de ani. Căci nu e tot una să spui: „viteza de foraj este de 150 m adîncime la 24 de ore” cu „viteza de foraj este astăzi de 150 m adîncime la 24 ore, iar cînd s-a forat sonda „Steaua 113” (prin 1935) se înainta numai cu 15 pînă la 20 de metri în 24 de ore...” E un exemplu de cum folosesc cifrele comparative despre producție (orînduiala frazelor de mai sus nu este cea mai fericită). Și totuși asemenea cifre spun și nu spun multe. Ele se adresează, raportate la producția cu un specific nelimitat, unui mic grup de oameni. Ziarul nu se scrie însă numai pentru sondori. Ceilalți cititori vor să vadă cum trăiesc acești oameni care nu mai forează o sondă în 2—3 ani ci numai în 5—6 luni (uneori și în mai scurtă vreme). Atunci îmi însemn că sub salopeta pătată de barită, Gh. Savu poartă un rînd de haine din cea mai bună stofă. „Haine de lucru”. Unii ar pune la îndoială afirmația mea, dacă nu aș mai spune că brigadierul are 10 (notați bine — zece —) costume de haine. Dintre care 3 neîmbrăcate încă. Mai îmi notez în carnețel și poate folosesc în cursivul propus și faptul că în bordeiul în care locuia acum 12 ani, a făcut o cotineală pentru orătării. El stă acum într-o casă de cărămidă, învelită cu țigla. Pentru toate aceste amănunte, îmbogățite cu altele referitoare la preocupările extraprofesionale ale eroului meu, caut apoi forma

În care să-mi scriu materialul. Genul era stabilit — cursiv (cursivul îl consider o varietate lilipută de reportaj portret). Acum începe partea mai grea pentru mine.

Fiecare material are un ritm al său. Corespunzător tensiunii faptului pe care-l descriu. Un moment de întrecere cere un ritm sacadat. Telegrafic. Propozițiuni aproape simple, care să aibă (nu știu de ce mi se pare mai normal așa) predicatul la sfârșit. O descriere de natură îmi cere o frază complexă cu multe subordonate atributive, cu epitete sau comparații mai largi. După ce am terminat cu așa-zisul fundal, decor, al materialului, ajung la partea cea mai complicată: oamenii și mișcarea lor firească în material.

Reporterul trebuie să portretizeze oamenii cu economie de cuvinte. Și cel mai economic mijloc de portretizare mi se pare dialogul. De altfel, îl folosesc cu zgîrcenie. Numai silit de faptul că omul descris de mine trebuie să semene celui din realitate. Asta nu înseamnă că stenografiez vorbirea oamenilor. Nici n-aș putea. Cum scot carnetul și scriu cuvînt cu cuvînt cele spuse de un om, omul acela, observîndu-mă, nu-mi mai spune nimic sau se silește să nu mai fie el (vorbește „ca la carte“). Mai bine ascult și nu însemn nimic. Sînt însă foarte atent. E drept că toți oamenii vorbesc la fel, însă fiecare om are o particularitate a sa, o expresie a sa favorită. Pe care o repetă. Și tocmai aceea îl definește. Este el, între mii de alți vorbitori.

Discuțiile mele cu oamenii sînt foarte libere. Merg de la fotbal pînă la teoria parității atomilor. Cele ascultate nu-mi folosesc în întregime. Dar e mai bine să le știu. Acasă le însemn pe un caiet aparte. Cîndva, poate, îmi vor folosi...

★

Poate că a strînge material pentru un articol, articol-reportaj, reportaj sau portret, este lucrul cel mai ușor. Cel puțin așa mi se pare mie. Mai greu îmi este să hotărîsc singur ce trebuie să scriu. Sînt corespondent regional — cu alte cuvinte n-am un plan căruia trebuie să mă supun. Redacția, în cazul meu, este la 60 km de locul unde mă aflu. Singur hotărîsc ce-i mai demn de semnalat zia-

rului și prin el opiniei publice, în regiunea mea. Nu-s eu în măsură să spun dacă fac treabă bună sau nu. Mult, puținul pe care-l fac, se datorește însă în primul rînd unui colectiv larg de specialiști pe probleme felurite cu care mă consult atunci cînd trebuie să scriu vreun material mai complicat și cu multe amănunte tehnice. Indirect, acești oameni pricepuți în tehnică, scriu, prin mine, ziarului nostru.

Omul de specialitate îmi spune spre exemplu: „Din butan, prin tratare, obținem butadienă, iar din butadienă cauciuc sintetic“. Pentru că mi-a spus un specialist și am urmărit cu ochii mei procesul respectiv de chimizare, am priceput. Dar cititorul? Ce-i obligat el să știe ce-i butanul? Expunerea tehnică mi-o completez atunci cu cîteva cuvinte între paranteze. Scriu: „Butanul este gazul ce se află condensat în buteliile de aragaz. Pînă acum se folosea numai la ardere“. Atît. Cred că cititorul își dă seama acum ce este butanul.

Dacă numai la atît s-ar limita colaborarea cu oamenii de specialitate, ar însemna că ea are loc accidental. Or, într-un asemenea caz, eu, ca reporter, n-aș folosi nimic. De două ori pe săptămînă, uneori (după timp) și mai des, seara, stau de vorbă cu tehnicienii și inginerii. Întreb numai. Și ei, pasionați ai muncii lor, încep să-mi povestească. Îmi dau și formule. De nu înțeleg, nu spun. Notez formula și o caut singur în cărți. Acolo am și explicația ei. Mi se împlinesc astfel cunoștințele (unele doar mi se reîmprospătează).

Această colaborare cu specialiștii mai are însă și un alt folos. Văzînd că mă preocup de problemele lor, singuri vin să-mi spună unele noutăți. Despre unele scriu eu un „la zi“, despre altele îi rog pe ei să scrie. Și uneori devin corespondenți voluntari

credincioși ai ziarului. Eu de un asemenea lucru sînt bucuros, căci sînt sigur că orice lucru nou petrecut într-o fabrică sau schelă unde avem unul sau mai mulți corespondenți voluntari, va fi prezent, prin scrisorile lor în ziar.

Din totalul zilelor lucrătoare dintr-o lună, ca la vreo 10, stau pe teren. Adun material. Fără îndoială că de la redacție pornesc cu o idee. Dar planul de la redacție de multe ori îmi este răsturnat. Vreau să scriu, de pildă, despre economia de metal. Și unde am ajuns găsesc probleme mai interesante despre protecția muncii. Scriu despre ele.

Uneori plec, așa, fără o temă. Viața îmi oferă zeci de lucruri interesante. Le însemn. Nu scriu chiar despre toate. Totuși materialul adunat îmi ajută să cunosc și noutățile regiunii.

O preocupare deosebită o am, ca om ce-și cunoaște regiunea, să descopăr, și să ridic, prin ziar probleme de interes republican din industria pămînturilor ploestene. Într-o asemenea îndeletnicire mă ajută vechile mele cunoștințe, eroii reportajelor scrise. În vorbirile mele cu ei, sînt ridicate o seamă de, să le spunem, lipsuri. Așa s-a născut și acțiunea pe care ziarul nostru a întreprins-o împotriva pierderilor de țitei. Și semnalul nostru s-a dovedit a fi întemeiat. S-a stîrnit o preocupare colectivă din partea petroliștilor față de această problemă. Scrisorile pe care le-am primit de la sondori, rafinori și ingineri, mă îndreptătesc să cred că articolele și-au atins scopul. De altfel, cifra de aproape 40.000 tone de țitei economisite prin reducerea pierderilor, este semnificativă. Acesta este doar un exemplu. Mai am și altele. Important este faptul că asemenea inițiative nu s-au născut din birou. Ele mi-au fost sugerate de oamenii despre care am scris, despre care scriu. Multe din cele spuse de oameni am căutat, pe baza cunoștințelor mele, să le rezolv pe loc. Mă refer în special la probleme legate de încălcarea legislației muncii. Fiind cazuri izolate nu le-am mai scris prin ziar, ci, sezînd organele locale sindicale și administrative, ele au fost rezolvate pe loc. Căci nu mă consider un simplu ziarist, ci și activist al mișcării sindicale. Acest lucru mă apropie și mai mult de viață, de problemele specifice ziarului nostru.

EGON ERWIN KISCH, OMUL CU MÎINILE DE AUR

— Zece ani de la moartea lui —

PAUL B. MARIAN

Se împlinesc zece ani de cînd, la 31 martie 1948, se stîngea într-un spital din Praga, Egon Erwin Kisch. Cînd telegraful și undele invizibile ale radioului răspîndeau în întreaga lume vestea tristă a morții lui, telefonul clinicii Alberton din cartierul spitalelor, unde cu patruzeci și cinci de ani în urmă își începuse Kisch activitatea lui gazetărească, era luat cu asalt. Mii de oameni vroiau să afle dacă știrea este adevărată. Ei erau pătrunși de o adîncă părere de rău, ca la moartea unui prieten bun și drag. Sentimentul acesta pe care l-au încercat cititorii lui de pretutindeni, nu trebuie să ne mire, pentru că scrisul lui Kisch s-a inspirat totdeauna dintr-o încredere adîncă și nezdruincată în cauza oamenilor simpli. „Pentru noi, — spune el în cuvîntarea rostită la Congresul pentru apărarea culturii, care a avut loc la Paris, în anul 1935 — omul și viața sînt mai presus de orice. Oamenilor, ființei și conștiinței lor, trebuie să le slujească literatura noastră!“.

În adevăr, încă din primele sale reportaje, Kisch ne apare ca un aodător al oamenilor simpli și obidiți, ca un critic al societății. Ani de-a rîndul el n-a făcut altceva decît să observe viața celor de sus și a celor de jos. Putea oare un asemenea om care căuta adevărul real al vieții, să stea de o parte și să înfrunte logica

lucrurilor, care îi cerea imperios nu numai să observe ce se întîmplă într-o frîntură anumită de timp, ci și cum a fost înainte și cum s-a ajuns la aceasta? Putea oare un asemenea om să înțeleagă acest adevăr al vieții, fără să ia atitudine față de el? Nu putea, căci el era însuflețit de idealurile cele mai avîntate ale umanității, de idealurile progresului social.

De aceea, nu este o întîmplare că încă de la începutul activității sale, Kisch scrie despre săracii din Praga, care, pentru a-și cîștiga existența, pleacă spre cîmpurile de hamei din Zatec, că scrie despre o spălătoareasă disperată, al cărei iu este arestat fără a fi vinovat, pentru o crimă de jaf, că scrie despre plutași, despre cantina pentru săraci și despre bătrînii pe care i-a vlăguit capitalismul și i-a azvîrlit apoi peste noapte în stradă. Nu este întîmplător că nu scrie despre balurile de la curte, despre petrecerile aristocrației, despre expoziții de modă și despre scandalurile așa-zisei „lumi bune“ care oîereau, pe atunci, unor reporteri locali și celor ce-i plăteau o sursă mult mai mare de senzație decît viața sărăcimii din Praga.

Nu este de asemenea întîmplător că Egon Erwin Kisch nu se situează în primele sale reportaje de partea proprietarilor de fabrici, a directorilor de bănci și marilor moșieri, ci de partea muncitorilor, căci chiar de

la început el și-a pus întreaga sa activitate în slujba celor oprimați, împotriva exploataților.

Tocmai de aceea, în țara noastră, abia după răsturnarea vechei orînduirii, masele largi de cititori au putut lua cunoștință, chiar dacă numai parțial deocamdată, cu scrisul lui¹⁾, căci înainte vreme, simpatia lui caldă și largă lui înțelegere pentru asupriții și obidiții de pe tot întinsul lumii făceau ca lucrările lui să fie privite ca opere sedicioase, în stare să răstoarne „paradisul“ burghez.

★

Născut la 29 aprilie 1885 în vechiul oraș Praga, Kisch și-a început bogata și furtunoasa lui carieră de ziarist și scriitor înaintea primului război mondial, la ziarul german „Bohemia“ din Praga, ca reporter local de poliție, scriind, în fiecare duminică, ani de-a rîndul rubrica „Hoinăreala prin Praga“. Intocmai ca și marele său înaintaș, întemeietorul foiletonului în presa cehă, Jan Neruda, Kisch verifică în mod practic cele scrise: „Mă înghesuiam printre cei

¹⁾ Egon Erwin Kisch: „Razna prin cinci continente“, Editura de stat, 1948; „Cărbuni de sub mare“, Editura Tineretului, 1949; „Doctorul Becker la porțile raiului“, E.S.P.L.A., colecția „Meridiane“, 1955.

înghețați din sălile de încălzire, așteptam la un loc cu cei flămânzi, în cantinele pentru săraci, pentru a primi o farfurie cu ciorbă, dormeam în azme, la un loc cu cei fără adăpost, împreună cu șomerii spărgeam gheața de pe Vltava, am plecat până la Hamburg ca plutaș, am fost figurant de teatru, încadrându-mă în masa lumpen-proletariatului, am lucrat la culesul hameiului la Zatec, am muncit ca ajutor de jupuitor de piei", va scrie Kisch mai târziu în articolul „Despre reportaj” din cartea autobiografică „Iarmarocul senzațiilor”.

Pe vremea când și-a început Kisch cariera de reporter, la Praga mișunau mulți alți reporteri locali în goană după senzații, în locuri unde se îmbină mizeria cu un exotism aparent. Majoritatea lor n-a ajuns mai departe și s-au împotmolit în acel mediu al tavernelor, azilurilor de noapte și închisorilor, fără să cunoască mișcarea puternică a mării, pe care au descris-o atât de mult.

Nu astfel s-a întâmplat cu Egon Erwin Kisch. Încă de la primele lui reportaje — largi, epice și cu totul fără colorit, în care realitatea ne este înfățișată cu o precizie aproape matematică — Kisch a dovedit excepționala lui aptitudine de a ne face să simțim adevărul și oamenii pe care ni-i înfățișează, pentru că, încă de pe atunci, chiar dacă el nu încearcă să descopere conținutul și baza politică a evenimentelor și faptelor pe care ni le descrie, oglindirea lor plină de adevăr și precizie ne face să descoperim singuri acest conținut și această bază. Tînărul gazetar și-a câștigat repede o faimă internațională, dezvăluind una din cele mai răsunătoare afaceri de spionaj, cunoscute pînă azi: trădarea colonelului Redl, unul dintre conducătorii statului major al armatei austriece.

Înarmat cu creionul și cu un carnet, Kisch pleacă în primul război mondial nu ca un „tintenkuli” (conștopist) al comandamentului suprem al regelui-împărat, ci ca un ostaș din prima linie. Trimis pe front în Carpații Nordici, el e rănit de câteva ori, decorat și înaintat ofițer. Aceasta nu-l face însă să privească altfel lucrurile decît le-a privit la începutul războiului. Dimpotrivă, virful creionului său devine o armă ascuțită împotriva războiului imperialist, reportajele sale de război, ca „Ostaș al corpului de armată din Praga”, „Frontul de vest 1918” și „Revoluția franceză-Goethe” fiind mereu vii, nepierzîndu-și nici azi, după scurgerea atîtor ani, din combativitatea lor antiimperialistă.

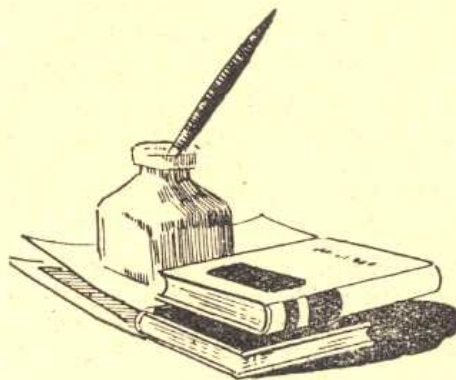
Ă venit victorioasă Marea Revoluție Socialistă din Octombrie. A avut loc o cotitură radicală în soarta omenirii. Imperiul austro-ungar s-a prăbușit. Ce drum va apuca Kisch? Încă din primele zile care au urmat încetării războiului, el a făcut cunoscute convingerile sale revoluționare, apărînd la Viena ca un comandant al „Gărzii Roșii”. În fruntea unui detașament al acestei Gărzii, ocupă redacția ziarului reacționar „Neue Freie Presse”, pentru a-l transforma într-o tribună pusă în slujba poporului. Pe atunci, scriitorul Hermann Bahr nota în jurnalul său: „Era cît pe aci ca Kisch să devină președinte al republicii austriece. Poate că măcar odată n-ar fi fost lucrul cel mai rău”.

Drumul ziaristului comunist Egon Erwin Kisch îl duce apoi prin lume: Germania, Uniunea Sovietică, „Eldorado”-America, arena de luptă din China, și iarăși în Germania.

În cel de-al treilea Reich, Kisch ia o parte activă la apărarea victimelor teroarei albe, distingîndu-se în acțiunea care a dus la eliberarea lui Max Holz, conducătorul muncitorilor din Germania centrală — conducător care zăcea în închisoarea de la Grosstrelitz, în Silezia superioară.

În momentul incendiării Reichstagului de către hitleriști, Kisch este arestat și aruncat în temnița de la Spandau. După doi ani de la eliberarea din închisoarea celui de-al treilea Reich, Kisch se întoarce de data aceasta dintr-o închisoare australiană, unde a zăcut șase luni.

Trimis, în 1934, de Henri Barbusse în Australia, în numele Comitetului mondial de luptă împotriva fascismului și războiului, spre a transmite un mesaj luptătorilor pentru pace de acolo, reușește într-un congres la Melbourne, autoritățile îi refuză debarcarea la Fort Perth. Dar pe cînd vaporul pe puntea căruia se afla se depărta de chei, Kisch sare pe uscat în mijlocul mulțimii entuziaste care-l așteptase — și-și rupe un picior. Au urmat internarea în spital și închisoarea...

În Spania fascismul dezlănțuie războiul civil. Kisch pleacă în Spania și participă la lupta de eliberare a poporului spaniol, în cadrul „Brigăzilor internaționale”. Nu se mai poate întoarce în patria lui dragă. Trupele hitleriste invadaseră teritoriul Cehoslovaciei. Pentru Kisch urmează o epocă grea de pribegie. Pleacă întii în Franța iar de aici caută să se refugieze în Statele Unite ale Americii. Activitatea lui antiamericană, adică lupta lui împotriva capitalismului american, face să i se refuze, pentru a doua oară, viza de intrare, pe motiv că este suspectat de... simpatii naziste.

Kisch pleacă atunci în Mexic, unde rămîne pînă la sfîrșitul războiului, consacîndu-și toată activitatea luptei împotriva nazismului și în favoarea concetățenilor săi din „protectorat”. Acasă, în patrie, se întoarce abia după terminarea celui de-al doilea război mondial, pentru a sluji poporul său eliberat.

Drumul „reporterului zburător” — cum a fost poreclit Kisch — a fost drept și consecvent. Acest drum l-a început criticînd vechea societate, dezvăluind viața celor oproșiți, săraci și exploatați și l-a terminat, contribuind la construirea noii societăți, unde foștii exploatați au devenit stăpîni în patria lor. L-a terminat, creînd ultimul său reportaj „Fabrica de încălțăminte”, în care a glorificat munca creatoare, fericită, a oamenilor liberi din republica liberă a Cehoslovaciei, eliberată din lanțurile exploatarei capitalismului.

Marele scriitor francez Henri Barbusse a scris următoarele cu prilejul celei de-a cincizecea aniversări a nașterii lui Kisch:

„Niciodată n-a avut loc o sărbătorire mai justificată decît a acestui bărbat energic și de talent, care a înțeles atît de surprinzător rolul intelectualului, adevărata menire socială a scriitorului. El este unul din acei care au făcut din reportaj, din arta observării directe, din fresce sorbite direct din marea panoramă a vieții — un gen literar de prim rang. Iar ca luptător și-a pus talentul, curajul și perseverența, în slujba mării cauze a eliberării omenirii și justiției sociale”.

★

Acest mare ziarist cunoștea legile de dezvoltare ale societății omenești. Astfel, în reportajele sale el nu pierdeă niciodată din vedere esențialul și nu pune accentul pe aspectele secundare, pe accesoriu. El știa să distingă „cu ochi liber” lucrurile mă-

runte, aparent invizibile, să descopere simptomele infime ale unor lucruri mari, tot atât de precis ca și medicul care descoperă origina bolii. Tocmai despre asemenea lucruri mărunte, neimportante la prima vedere, a scris Egon Erwin Kisch, oglindind prin ele realitățile vieții. Pentru a înțelege și mai bine această viziune dialectică, vom da un citat din „Semicolonia semifabricatelor“, în care Kisch, vorbind despre Corsica, nu ne face o descriere entuziasta a naturii minunate, ci ne arată exploatarea semicolonială a locuitorilor ei de către capitalismul francez, exploatarea bogățiilor acestei insule mediteraniene de către afaceriștii francezi.

„De aceea, tone de frunze și flori și milioane de tufișuri cu flori violete de mirt corsican trebuie să se transforme în sticle cu uleiuri eterice de care au nevoie firmele pariziene de parfum. De aceea trebuie să fie nimicite lăstărișuri înalte de erbacee ce incununează această minunată țară pentru a putea fi folosită o mică bucătică de lemn din rădăcina lor care se trimite în Anglia, unde din ea se taie, se scobesc și se fabrică pipele Bruyerb, după care se cunosc gentlemanii“.

Curiozitatea lui Kisch n-are limită. El reușește să se acomodeze la orice muncă, orice profesiune, fie ea cea mai neobișnuită. Căci nu se mulțumește niciodată cu o orientare superficială. El vrea să aprofundeze totul. Vrea să cunoască bine totul. Plutește cu plutașii, muncește la furnalul din Bochum, lucrează ca figurant cu Chaplin în studioul acestuia din Hollywood, asistă cu buzunarul gol la bursa din Chicago, se inițiază în munca de pe plantațiile de bumbac din Tadjikistan. Face toate acestea nu pentru că e un vânător de senzații, ci pentru că vrea să cunoască adevărul adevărat, să-l observe de aproape și să-l înregistreze fidel în reportajele sale.

„El (reporterul) — spune Kisch²⁾ — trebuie să redea, cu toată măiestria, adevărul, nimic altceva decât adevărul... Adevărul este materia primă cea mai de preț a artei, iar precizia este cel mai potrivit mod de prelucrare a ei“.

Adevărul acesta documentar se referă atât la prezentarea oamenilor, cât și la descrierea mediului. Forța reportajelor lui Kisch constă tocmai în aceea că el nu adaugă nimic fictiv sau imaginat, nu idealizează sau exa-

gerează nici o stare de fapt. „Nimic nu este mai surprinzător decât simplul adevăr“, scrie Kisch, „nimic nu este mai exotic decât lumea care ne inconjoară, nimic nu este mai plin de fantezie decât realitatea. Și nu este nimic mai senzațional pe lume decât epoca în care trăim“.

Reportajele lui Egon Erwin Kisch pot sluji ca exemple pentru măiestria artistică-literară, pentru exactitatea științifică și pentru adevărul documentar. În lucrarea „Kisch Kalender“, Joseph North explică esența reportajelor lui Kisch, dând următorul exemplu: „Am citit că el a observat o femeie frumoasă îmbrăcată în blănuri și mătase, care intră într-un elegant magazin de bijuterii și își alege o perla. El nu s-a declarat mulțumit până ce nu a urmărit această perla până în mările sudului de unde venea, până ce nu s-a scufundat împreună cu băștinașul subțire și mlădios până în fundul mării pentru a scoate scoica ce ascundea înăuntrul ei această comoară. El a trăit alături de pescuitor și a văzut câți bani primea și a urmărit fărărima de cristal mătăsoasă până în strălucitorul magazin de bijuterii, până la venirea unei femei îmbrăcată în blănuri și mătase, care a cumpărat această jucărie prețioasă, pentru care un om a fost nevoit să-și pună viața în joc“.

Pentru ca cititorul să trăiască și el evenimentul descris, pentru a descrie ceea ce este superficial și ceea ce este special în comportarea unui om, Kisch folosește amănunte caracteristice. Viața și culoarea reportajelor lui se bazează, în mare măsură, pe asemenea amănunte, pe care el le-a observat personal și pe care le folosește cu îndeminare, pentru a reda coloritul și atmosfera.

Dar ca să dea viață și culoare reportajelor sale, Kisch — Egonek, cum îi spuneau intimii — făcea o selecție severă și serioasă a materialului, își cizela compoziția, își șlefua dialogul, își migălea artistic fiecare rând. Despre munca lui răbdătoare și

grijulie, Norbert Fried ne comunică următoarele:

„Kisch era în odaia lui de lucru aplecat asupra unui manuscris. Era oare a treia sau a cincea copie? Textul părea încă departe de a fi desăvârșit. Exemplarul dactilografiat era întretăiat de linii horizontale și presărat cu linii întortochiate care începeau după un cuvânt oarecare, coborau cu trei patru rânduri mai jos și se încolăceau aici într-un punct oarecare. Condeii lui Kisch alerga încoace și încolo pe deasupra rândurilor scrise și era ușor de văzut că de greu îi venea să se despartă de o frază, că de greu punea punctul definitiv. Se întorcea mereu la primul paragraf, la prima pagină, la primul capitol; el prelucra, șlefua și se rătăcea iar în liniile întortochiate care încheiaseră mai înainte ideea și cu care, întocmai ca în durerile facerii, se zvîrcolea în formularea ei, fără a putea trece mai departe. Așadar, privindu-l pe Kisch la masa lui de lucru, mi-am dat seama că erau de neadevurate toate fanteziile care vorbeau despre un călător în lungul și în latul lumii, despre ușurința, rapiditatea și eleganța cu care maestrul reportajului strălucitor își scria cărțile: că ai bate din palme. Ședea la masa lui de lucru și se chinuia. Mereu nemulțumit, mereu îngrijorat că nu a exprimat un lucru sau altul destul de limpede, destul de lămurit. Mii de notări pe marginea filelor, idei aruncate la repezeală și însemnări cu caracter istoric zăceau de jur împrejur pe masa de lucru și el le răscolea ca o broască țestoasă neindeminată, scoțind din ele, centimetru cu centimetru, ceea ce cititorii înghit kilometru cu kilometru, încințați de abundența atât de ușoară, de cascada spumoasă a cuvintelor sale“.

Oricât ar fi fost de scurte reportajele lui, ele necesitau o muncă stăruitoare, care amintește de aceea a căutătorului de aur, care dezgroapă numeroși bolovani, pietricele și nisip, din care apoi extrage, prin spălat, grăunțele de aur. Din bogatul material adunat, Kisch reducea totul la esențial, abia după aceea începând turnarea operei de artă.

Astfel a putut el să făurească opere măiestre, reportaje măiestre, pe care citindu-le ajungi să te identifice cu creatorul lor, să privești cu ochii lui ca și cum ar fi ochii tăi proprii, să iubești și să urăști cu inima reporterului, ca și cum inima aceasta ar fi propria ta inimă. Și aceasta este cel mai mare triumf al reportajului gazetăresc.

²⁾ Din cuvîntarea „Reportajul, ca o formă de artă și luptă“, ținută de el la Congresul pentru apărarea culturii, la Paris, în 1935.

Acum zece ani s-a stins pentru totdeauna fraza pe care i-au adresat-o prietenii săi din întreaga lume: „Kisch, scrie aceasta!”

Reportajele sale, însă, trăiesc în gândurile și inimile milioanei de

cititori și de aceea sînt nemuritoare. Ele nu sînt numai adevărate monumente literare, nu numai adevărate lecții de ziaristică, ci și o mare lecție de omenie, căci punctul lor central — ca al fiecărei arte — este omul.

BIBLIOGRAFIE

„Von Blütenzweig der Jugend“ (Florile tinereții), povestiri, editura Pierson, Drezda, 1904.

„Der freche Franz“ (Francek cel obraznic), reportaje și nuvele umoristice, editura Hugo Steinitz, Berlin, 1905.

„Aus Prager Gassen und Nächten“ (Ulițe și nopți pragheze), reportaje, editura A. Haase, Praga, 1908.

„Prager Kinder“ (Copiii orașului Praga), nuvele, editura A. Haase, Praga, 1911.

„Der Mädchenfirt“ (Păstorul), roman social, editura Erich Reiss, Berlin, 1914.

„Abenteuer in Prag“ (Hoinăreală prin Praga), reportaje, editura E. Strache, Viena-Lipsca, 1919.

„Soldat im Prager Korps“ (Ostaș al corpului de armată din Praga), jurnal de război, editura André, Praga, 1920.

„Klassischer Journalismus“ (Clasicii gazetăriei), maeștrii epocii, antologie, editura Rudolf Kämmerer, Berlin, 1922.

„Die gestohlene Stadt“ (Orașul prădat), comedie istorică, editura Erich Reiss, Berlin, 1923.

„Der rasende Reporter“ (Reporterul frenetic), reportaje, editura „Sieben Stäbe“, Lipsca, 1924.

„Kriminalistisches Reisebuch“ (Itinerar criminalistic), reportaje, editura „Die Schmiede“, Berlin, 1925.

„Zaren, Popen, Bolschewiken“ (Țări, popi, bolșevici), impresii de călătorie din Uniunea Sovietică, editura Erich Reiss, Berlin, 1926.

„Der Fall des Generalstabschefs Redl“ (Cazul șefului marelui stat major Redl), reportaje, editura „Die Schmiede“, Berlin, 1927.

„Wagnisse in aller Welt“ (Riscuri în toată lumea), reportaje, editura Universum — Bücherei, Berlin, 1927.

„Hetzjagd durch die Zeit“ (În goana timpului), reportaje, editura Erich Reiss, Berlin, 1928.

„Sieben Jahre Justizskandal Max Hvelz“ (Cel șapte ani ai scandalului justițiar Max Hvelz), editura „Rote Hilfe“, Berlin, 1928.

„Schreib das auf, Kisch“ (Scrie și asta, Kisch), jurnal de război, editura Erich Reiss, Berlin, 1929.

„Die Reise um Europe in 365 Tagen“ (Călătorie în jurul Europei în 365 zile), comedie, în colaborare cu Jaroslav Hasek, editura Arcadia, Berlin, 1929.

„Paradies Amerika“ (Paradisul american), impresii de călătorie din S.U.A., editură Erich Reiss, Berlin, 1929.

„Prager Pitaval“ (Pitaval praghez), înfîplări criminale istorice din Boemia, editura Erich Reiss, Berlin, 1930.

„Asien gründlich verändert“ (Asia fundamental schimbată), impresii de călătorie din Uniunea Sovietică, editura Erich Reiss, Berlin, 1932.

„China geheim“ (China secretă), impresii de călătorie din China, editura Erich Reiss, Berlin, 1933.

„Eintritt verboten“ (Intrarea interzisă), reportaje, editura Carrefour, Paris, 1934.

„Abenteuer in fünf Kontinenten“ (Razna prin cinci continente), reportaje, editura Carrefour, Paris, 1935.

„Geschichten aus sieben Ghettos“ (Povestiri din șapte ghetouri), umoristice, editura Albert de Lange, Amsterdam, 1936.

„Landung in Australien“ (Debarcat în Australia), impresii de călătorie, editura Albert de Lange, Amsterdam, 1937.

„Die drei Küfe“ (Trei vaci), interviu cu niște țărani, editura batalionului austriac, Barcelona-Madrid, 1938.

„Soldaten am Meeresstrand“ (Soldați pe țărmul mării), reportaje, editura Brigăzii internaționale, Barcelona-Madrid, 1938.

„Markplatz der Sensationen“ (Iarmarocul senzațiilor), autobiografie, editura El Libro Libre, Mexico, 1942.

„Entdeckungen in Mexico“ (Descoperiri în Mexic), reportaje, editura El Libro Libre, Mexico, 1945.

„Geschichten aus Mexico“ (Povestiri din Mexic), editura Kinderbuch, Drezda, 1950.

„Karl Marx in Karlsbad“ (Karl Marx la Karlovi-Vary), editura Aufbau, Berlin, 1953.

„Vzdychy na levem Kridle“ (Intotdeauna pe aripa stîngă), editura Naše Vojesko, Praga, 1953.

„Käsebir und Fridericus Rex“ (Kasebir și Fredericus Rex), editura Philipp Reclam Jun, Lipsca, 1954.

Lucrările lui Egon Erwin Kisch au apărut în 74 de ediții și au fost traduse în următoarele limbi: engleză, franceză, olandeză, poloneză, rusă, suedeză, sîrbă, slovacă, spaniolă, cehă, ungară, romînă.

Afară de cele 34 de lucrări mai sus indicate, Egon Erwin Kisch a mai scris și două romane, a căror acțiune se petrece în Franța dinaintea și după Marea Revoluție din Octombrie: „Ducea de Berry” și „Dronet, dirigente de poste”, dar manuscrisele lor s-au pierdut în Franța, în timpul ocupației naziste.

2 S-a născut publicistul și scriitorul francez Emil Zola (1840).

6 S-a născut A. I. Herzen, publicist și scriitor rus (1812).

7 A murit Grigore Ureche, unul dintre primii cronicari români (1647).

9 La 10 aprilie apare la Iași „Revista socială”, publicație a cercurilor muncitorești-socialiste, în care au apărut traduceri din operele lui Marx și Engels (1884).

14 A murit Vladimir Maiakovski, eminent poet sovietic (1930).

CALENDAR

APRILIE

A fost asasinat de reacționari președintele Americii Abraham Lincoln, eliberatorul negrilor (1865).

15 A apărut la București bisăptăminalul socialist „Emanciparea” (1881).

A murit, în război, dr. Ottoi Călin, publicist socialist (1917).

16 S-a născut scriitorul progresist francez Anatole France (1844).

17 S-a născut N. S. Hrușciiov, prim-secretar al C.C. al P.C.U.S., președinte al Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. (1894).

22 88 de ani de la nașterea lui Vladimir Ilici Lenin. (1870).

23 S-a născut William Shakespeare, genial dramaturg englez (1564).

• La 28 februarie săptăminalul „France-Observateur“ a fost confiscat de autoritățile din Franța pentru motivul că a publicat extrase din cartea ziaristului algerian Henri Alleg: „Tortura“.

Scrisă într-un stil sobru dar mișcător prin precizia amanunțelor, această carte relatează torturile îndurate de către fostul director al ziarului „Alger Republicain“. Mărturia sa este zdrobitoare, dar guvernul francez, care se teme de adevăr, lovește mereu pe cei care luptă împotriva războiului din Algeria.

Astfel, la începutul acestei luni autoritățile polițienești de la Paris au confiscat din nou unele numere ale săptăminalului „France Observateur“ cit și numere ale revistelor „Express“, „France Nouvelle“, iar revista catolică „Témoignage Chrétien“ a fost interzisă pe teritoriul Algeriei. Toate aceste reviste au fost acuzate că au publicat materiale împotriva continuării războiului în Algeria.

În numerele excepționale apărute la 7 martie la Paris, revistele „France Observateur“, „France Nouvelle“ și „Express“ au publicat declarațiile unor personalități ca Jean Paul Sartre și Fr. Mauriac, scriitori, ofițeri superiori

DE PESTE HOTARE

din Algeria, etc., care, în unanimitate, protestează împotriva măsurilor abuzive ale guvernului francez în Algeria.

Biroul Politic al Partidului Comunist Francez a dat o declarație în care se subliniază măsurile arbitrare ale guvernului francez iar deputatul Waldeck Rochet, vicepreședintele grupului parlamentar al Partidului Comunist Francez, a depus în Adunarea Națională o interpelare cu privire la acțiunea de reprimare a libertății presei.

După cum se vede în desenul de mai jos, pînă și ziarul conservator englez „Observer“ care, de obicei, nu se revoltă cînd e vorba de uciderea populației pașnice din Kenia sau de executarea unor patrioți ciprioți de

către autoritățile britanice, este nevoit să recunoască politica antidemocratică dusă în problema algeriană de actualul guvern francez.

• Secția de fotoreporteri de pe lângă Uniunea Ziaristilor Cehoslovaci a organizat de curînd, la Praga, o expoziție de fotografii care s-a bucurat de un frumos succes. Cel de-al zecemiilea vizitator al expoziției a primit în dar numeroase cărți de valoare.

• Uniunea Ziaristilor Cehoslovaci a organizat la Bratislava un seminar național avînd ca obiect modul în care se fac comentariile în presă. Au luat parte la discuții circa șaptezeci de membri ai secției de politică internă a Uniunii.

• La începutul acestei luni a apărut la Moscova, primul număr al revistei lunare „Femeile lumii“, organ al Federației Democratice Internaționale a Femeilor. Revista apare în limbile rusă, franceză, engleză, germană și spaniolă.

Tot la Moscova se pregătește apariția unui mare ziar „Literatura și viața“ destinat unor cercuri largi de cititori de la orașe și sate. Tiraajul ziarului va fi la început de 500.000 de exemplare. Ca redactor șef a fost numit cunoscutul ziarist Viktor Poltoratsky.

• La Coburg (R.F.G.) lucrătorul tipograf Helmut Schammlberger a refuzat să lucreze pentru ziarul neo-nazist „Nation Europa“ care conținea grosolăniile la adresa foștilor deținuți din lagărele de concentrare naziste. Patronul tipografiei l-a concediat iar tribunalul de muncă a confirmat concedierea.

• La Rio de Janeiro a murit Hamilton Barata, ziarist și scriitor brazilian de frunte, fondatorul săptăminalului „O Homem Livre“ (Omul liber), care a luptat cu îndârjire toată viața pentru libertatea presei.

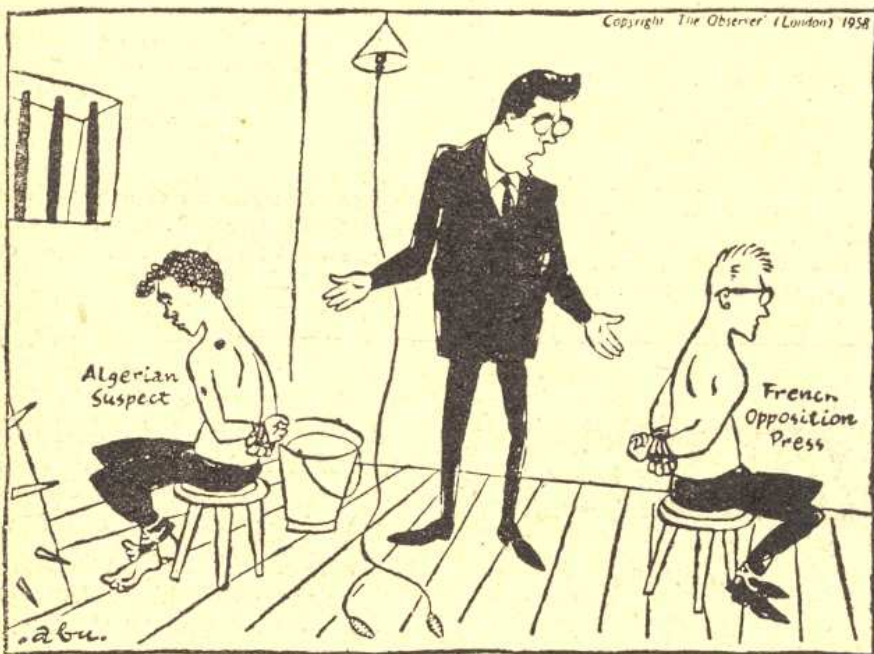
• Eva și Marshall Thompson, publiciști americani negri, au fost arestați la Johannesburg pentru că au îndrăznit să tragă la un hotel rezervat europenilor.

• Revista săptăminală engleză „Time and Tide“, care apare din 1921, își va înceta apariția în cursul lunii martie din cauza dificultăților financiare.

Ziarul „Financial Times“ comentînd acest fapt, consideră că el ilustrează dificultățile cu care se luptă publicațiile periodice și revistele din Anglia.

În cursul anului trecut și-au mai încetat apariția revistele „Picture Post“ și „Truth“.

THE OBSERVER. SUXDAY. MARCH 9. 1958

‘If only HE would talk and YOU would shut up .

Felix Gaillard, primul ministru al Franței vizitează pe doi deținuți: „suspectul algerian“ alături de care se văd diferite instrumente de tortură și „presa franceză de opoziție“. El se adresează acestui din urmă deținut cu următoarele cuvinte: „Numai dacă el ar voi să vorbească și dacă tu ai voi să taci...“

CONCURSUL DE FOTOGRAFII AL ZIARULUI „NEUER WEG” „FRUMOASA NOASTRĂ PATRIE”

În dorința de a contribui la îmbogățirea tematică a artei fotografice din țara noastră, ziarul „Neuer Weg” a organizat în cinstea lui 30 Decembrie, ziua Republicii Populare Române, un concurs de fotografii pentru amatori și profesioniști sub titlul „Frumoasa noastră Patrie”. Pentru fotografiile cele mai reușite au fost fixate următoarele premii: un premiu I în valoare de 3.000 lei, un premiu II în valoare de 2.000 lei, un premiu III în valoare de 1.000 lei și zece mențiuni.

Această inițiativă a ziarului „Neuer Weg” a găsit — după cum s-a putut constata la sfârșitul concursului — un larg ecou în cercurile fotografice atât din Capitală cât și din Ardeal și Banat. Participarea la concurs a fost foarte vie; deși termenul pentru trimiterea fotografiilor a fost destul de scurt (1 octombrie—1 decembrie 1957), am putut număra după trecerea acestui termen 648 fotografii sosite din diferitele regiuni ale țării noastre. Juriul, compus din reprezentanți de seamă ai artei noastre fotografice, a examinat fotografiile

trimise și a decis să nu se decearnă premiul I. În locul acestuia au fost acordate două premii II și anume lui Herman Heel (Reșița) și lui Romulus Bratu (Sibiu). Premiul al treilea a fost acordat lui Fritz Hausleitner (București). Zece participanți au primit mențiuni.

După cum s-a comunicat și în anunțul concursului, ziarul „Neuer Weg” a deschis în Casa de cultură „Friedrich Schiller” din București o expoziție, unde au fost expuse o parte din fotografiile trimise pentru concurs. Expoziția aceasta s-a bucurat de un mare succes în rindurile populației

SUS: Micul păstor de Romulus Bratu (Sibiu).

DREAPTA: Lăminorul de Herman Heel (Reșița).

bucureștene. Vizitatorii au remarcat înainte de toate tematica multilaterală a expoziției.

Fotografiile provin în cea mai mare parte din orașele și regiunile Banatului și Ardealului și reflectă deci deosebi peisajul, arhitectura și caracteristicile sociale ale acestor ținuturi; cu toate acestea tematica expoziției a fost mult mai largă, imbrățișând multe imagini ale patriei noastre de azi, începând cu oțelăria Combinatului Reșița și până la stadioanele Capitalei, de la muntele Retezat până la Marea Neagră, de la Bega până la Bistrița, de la „Kathi

Hans Hubbes (Cluj): Fetită din munți

din Lindenfeld“ și până la „Țărâna din Argeș“.

Această expoziție a stîrnit un viu interes. Mii de bucureșteni, mai precis peste 4.000 de cetățeni ai Capitalei, muncitori și studenți, femei casnice și funcționari, militari și intelectuali, specialiști și amatori, au vizionat expoziția timp de 12 zile; toți au găsit cuvinte de laudă pentru această expoziție reușită, care a ilustrat frumusețile peisajului și valorile uman-sociale ale patriei noastre.

Un rezultat important și binevenit al acestui concurs este și faptul că ziarul nostru dispune acum pentru un timp îndelungat de un valoros material ilustrativ.

GUNTHER SCHINK

Posta *redacției*

FLORIN ANGHEL, redactor al ziarului „Secera și Ciocanul“ Pitești — Materialul pe care ni l-ați trimis, intitulat „Cu sau fără plan?“ nu e suficient de clar. Mai întâi schițați patru „momente“ din viața redacției în care lucrați, pentru a ne face să înțelegem că lucrurile nu merg acolo prea bine, din cauza planului. Vă puneți apoi întrebarea: „Atunci, cu sau fără plan?“ Dar deși scăpați repede din această dilemă spunînd un hotărît „cu plan“, adăugați tot atît de repede un dar... și începeți o pledoarie pentru o... cale de mijloc: „Plan tematic, cu cele 5 pînă la 10 teme de bază, izvorîte la etapa respectivă din sarcinile comitetului regional de partid, ale sfatului popular regional etc. DA! Plan lunar cu 30 pînă la 40 de titluri, NU!“ Și încercați să motivați: „un astfel de plan tematic duce la înăbușirea inițiativelor...“

Cum se poate așa-ceva, tovarășe Anghel? Doar planurile lunare de titluri se stabilesc, printre altele, și pe baza propunerilor acelor membri ai redacției care cunosc realitățile de pe teren, în funcție deci de aceste realități. Nu poate fi deci vorba de „tipare înguste și preconcepute“ și noi ne mirăm că în redacția „Secera și ciocanul“ se întîmplă altfel. Iar dacă pe teren veți înțîlni un fapt semnificativ, un fapt nou de viață, neprevăzut în plan, și veți face un material bun, — treabă de la care nimic și nimeni nu vă poate opri, afară de lipsa de efort — noi nu credem că tovarășii din conducerea ziarului și cu atît mai mult secretarul de reacție nu vor face totul pentru publicarea lui.

Intrucît problemele profesiei noastre vă pasionează — după cum e și firesc — așteptăm de la dvs., ziarist cu practică îndelungată, materiale care să ajute și altor tovarășii, mai tineri în profesia noastră.

PETI ALEXANDRU, Oradea. — În cele ce ne-ați scris cu privire la ilustrația de

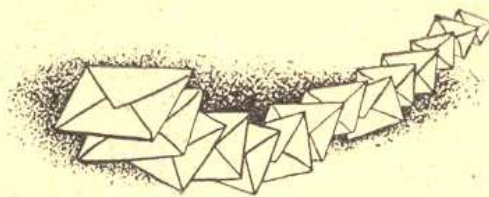
pe coperta numărului 1 din acest an al revistei „Urzica“ aveți perfectă dreptate. Deși în legenda ilustrației scrie clar „unele cămine culturale sătești stau închise în cursul iernii“, totuși pe coșul căminului cultural din ilustrație iese fum. De ce? Explicația nu cade în sarcina noastră. Noi putem cel mult constata aici o ilustrare a faptului că între o greșală de tipar și o greșală tipărită este o netă deosebire.

GH. CIRSTEA, Pitești — Faceți parte, probabil, dintre acei care socotesc că scrierea unei epigrame e un lucru ușor. Să dăltulești însă în patru rînduri și idee și poezie, să dai acestor rînduri și o scînteiere de spirit, e o treabă care — vă rugăm să credeți — impune anume calități.

FILIP HARAK, Dorohoi. — Am primit articolul cu privire la „O consfătuire rodnică“ organizată de redacția ziarului „Lupta noastră“. Ne pare rău că nu am putut folosi numeroasele date asupra acestei interesante — pe cît se pare — consfătuiri cu corespondenții voluntari ai ziarului, întrucît nu știm în ce calitate v-ați ocupat de eveniment.

ANONIM, Suceava. — Din amănuntele cuprinse în scrisoarea datată 7.III.1958 pe care ne-ați trimis-o, reiese clar că lucrați în redacția ziarului „Zori noi“. Ați voit să criticați pe unii din tovarășii dvs. de muncă și nu ați avut curajul să semnați. Sau mai bine zis ați avut curajul lui Farfuridi: ați dat-o anonimă. Și ca să nu vi se „cunoască slova“ ați bătut la mașină: „Vă trimit alăturat două tăieturi din ziare... Primul este intitulat...“ Astfel sună primele rînduri ale unei scrisori în care vă legați de alții că scriu agramat.

Dacă sînteți cu adevărat ziarist, scrieți atunci materiale semnate în care puteți face astfel de critici tovarășești, încît ele să constituie un ajutor în muncă atît pentru cei criticați cît și pentru alții.

Recenzii

„ZIARISTUL DEMOCRAT” Nr. 2 — FEBRUARIE 1958

Principalele eforturi și inițiative ale Organizației Internaționale a Ziaristilor tind către cooperarea ziaristilor cinstiți din lumea întreagă prin înlăturarea barierelor artificiale care stau azi în drum. Calea care trebuie folosită pentru realizarea unității este cunoașterea reciprocă a ziaristilor din diferite țări, a modului cum înțelege și cum poate fiecare să exercite această profesiune de răspundere în presa din țara sa.

Un minunat prilej de cunoaștere între ziaristi îl va constitui fără îndoială Conferința Internațională a Reporterilor care va avea loc la București în luna mai a acestui an. De aceea, numărul 2, pe luna februarie, al „Ziaristului democrat”, organ al O.I.Z. are ca editorial un articol prilejuit de acest important eveniment. Articolul este scris de tov. Victor Birlădeanu și e publicat în paginile acestui număr al revistei noastre.

Pentru cunoașterea presei din Egipt, țară liberată de curînd de sub jugul imperialismului, „Ziaristul democrat” publică un articol al cunoscutului ziarist egiptean Ahmed Kassem Guda, redactorul șef al marelui ziar „Al Gumhuria” (Republica). E un material foarte documentat cuprinzînd numeroase date. Sînt date importante: datele istoriei presei egiptene și totodată datele care marchează eta-

pele de luptă pentru independență a poporului egiptean, creșterea continuă a conștiinței naționale a acestui popor, cu toată opresiunea imperialistă. „Lupta nu este terminată” — spune autorul în încheierea articolului său. „Presa egipteană își îndeplinește datoria sa de a continua lupta împotriva imperialismului, credincioasă spiritului care a însuflețit-o în tot timpul glorioasei sale istorii”.

Dar dacă ziaristii egipteni pot susține azi, în mod liber, țelurile revoluției naționale, ziaristii din alte țări aflate sub dominație imperialistă nu pot susține aspirațiile popoarelor lor decît cu prețul unor mari sacrificii. „Viața ziaristilor e în plină primejdie” își intitulează articolul său D. E. Ralle, ziarist din R.F.G. „Bazîndu-se pe foarte numeroase dispozițiuni penale — spune autorul — tribunalele federale au dat o serie de sentințe care dovedesc că viața ziaristului e plină de pericole”. În afară de vechea lege a presei fostului Reich, datînd din 7 mai 1874, în R.F.G. sînt în vigoare încă șapte legi asupra presei. Pe baza acestor legi, autoritățile înăbușă glasurile care se ridică pentru dreptate și pentru pace.

Nu mai puțin grea e și situația ziaristilor din Italia. Sub titlul „Dreptate pentru Benedetti și Cancog-

gni”, organul O.I.Z. publică un articol semnat de Dante Cruicchi care relatează un fapt destul de concludent pentru zgrăvirea acestei situații.

Arigo Benedetti, redactor șef și Manlio Cancogni, redactor la săptămînalul ilustrat „Espresso”, au fost condamnați de către Curtea de Apel din Roma la opt luni închisoare și 70.000 lire amendă pentru că au susținut o campanie contra firmei „Societă Imobiliare”. Această societate — care este una din tentaculele Vaticanului — se ocupă cu specularea de terenuri. Ea a urmărit în justiție pe cei doi ziaristi pentru că au dat la iveală uriașele speculațiuni ale societății și nemaiomenitele fraude fiscale pe care aceasta le-a comis cu concursul unor înalți funcționari ai municipalității romane, printre care figurează și o apropiată rudă a actualului papă.

Într-un articol intitulat: „Bătăie de joc sau tragedie?” semnat P.B.B. (Uniunea Sud-Africană) ni se relatează situația din acea țară. O comisie guvernamentală specială însărcinată cu cercetarea situației publicisticii „nedorite” în Uniunea Sud-Africană și-a publicat raportul său prin care se recomandă introducerea unei cenzuri cît mai severă posibil pentru toate publicațiile. Acest raport este — după cum spune autorul — unul din documentele cele mai brutale care au fost întocmite vreodată în Uniunea Sud-Africană. După recomandările acestui raport se prevăd pentru ziaristi, pentru cele mai neînsemnate pretexte, pedepse cu închi-

soarea pînă la cinci ani, amendă pînă la 1000 de lire și interdicția dreptului de a profesa ziaristica. Președintele comisiei care a întocmit acest raport a fost profesorul Geoffrey Cronje de la Universitatea din Pretoria, fost membru al unei organizații înființată după modelul nazist și care în epoca în care Uniunea Sud-Africană se afla în stare de război cu Germania hitleristă juca rolul de a cincea coloană.

Profesorul de ziaristica dr. Meczyslaw Kafel de la Universitatea din Varșovia, semnează în acest număr al „Ziaristului democrat” un material în care se face o dare de seamă asupra primului curs al Centrului internațional de învățămînt superior al ziaristicii, organizat de U.N.E.S.C.O. la Strasbourg. Autorul constată cu satisfacție că în ciuda politicii oficiale a unor guverne occidentale, în timpul acestor cursuri a auzit adesea reprezentanți ai presei franceze sau britanice vorbind de necesitatea unei cooperări între țările din Est și Vest „pentru a ne permite, cu ajutorul schimbului de experiență și prin intermediul presei, să contribuim la menținerea păcii aflate în pericol” (profesorul Leauté, directorul Centrului de la Strasbourg).

Numărul pe februarie al „Ziaristului democrat” mai cuprinde și obișnuitele rubrici „In puține cuvinte”, „Din activitatea Uniunilor membre ale O.I.Z.” și „Iată ce scriu revistele ziaristilor” toate cu un bogat material informativ.

N. DOC.

LE JOURNALISTE

DEMOCRATIQUE,

Februarie 1958. Armata Sovietică aniversează 40 de ani de existență. De atunci, de când a luat naștere din viltoarea evenimentelor revoluționare, pe tot drumul ei de glorie au însoțit-o gazetarii sovietici. Prezenți în tranșee, în amplasamentele bateriilor, pe bordul tancurilor și avioanelor, pretutindeni, acești entuziaști ai scrisului, luptători devotați pentru cauza socialismului, minuiu cu aceeași pricepere și arma și condeiul. Și nu odată cuvântul lor tipărit, sau citit în scurtele opriri din timpul marșurilor ori la lumina plâpindă din adăposturi, a trezit forțele pe care nu le-a putut ține în loc nici focul cel mai îndirjit al inamicului. În spatele liniilor de luptă, rindurile lor trezeau alte forțe uriașe ce veneau în sprijinul frontului. Pe bună dreptate, în arsenalul forțelor armate sovietice, din primele zile pînă astăzi, alături de celelalte arme, clasice sau ultramoderne, se găsește și presa. Acestei prese și slujitorilor ei îi este dedicat numărul de față al revistei „Sovietskaia Peciati”. Revista reamintește lungul șir al ziarelor de front ce-și trag obârșia încă de la „Okopnaia Pravda” (Pravda tranșeeilor), apărută pentru prima dată în zilele furtunoase din februarie-martie 1917. După Revoluția din Octombrie, ziare militare de masă — ale fronturilor, corpurilor de armată, diviziilor — au apărut din nou în timpul războiului civil. Redacțiile lor, instalate de

obicei într-unul din acele dogearuri pe care erau montate mitralierele, urmau trupele roșii în mișcarea lor. „Hîrtia ziarelor era groasă, uneori nu era decît hîrtie de împachetat sau chiar hîrtie colorată, paginația lor era simplă, tiparul palid... Dar cit de bogat, de limpede, de savuros și expresiv era limbajul lor! Era într-adevăr graiul poporului, graiul muncitorului și țaranului, al omului cu arma, care pornea la luptă pentru Puterea Sovietelor” — reamintește în articolul de fond căpitanul de rangul I, I. Zolin, redactorul-șef al ziarului „Sovietski Flot”. Un alt articol evocă întâmplări din timpul luptelor împotriva lui Vranghel. De pe frontul din Ural fusese trimisă pe frontul din Ucraina redacția ziarului „Krasnii boiet”. Redacția era instalată într-un vagon, topografia într-altul. Vranghel folosise atunci pentru prima dată tancuri.

Corespondentul ziarului trimis la fața locului a descris prima încăierare cu aceste tancuri, nimicite prin tirul direct al artileriei. Apoi tancurile n-au mai trecut nici în alte locuri. Corespondența își făcuse efectul.

După războiul civil au urmat alte lupte, pe frontul cărbunelui, al fontei, al pînii.

Pentru soldatul și marinarul sovietic, conștienți de faptul că apără munca pașnică a poporului lor, citirea ziarelor a devenit de mult o necesitate. Alături de ziarele militare propriu-zise, ca, de pildă, „Krasnaia

Zvezda”, trec prin mîinile lor și celelalte — „Pravda”, „Izvestia”, „Komsomolskaia Pravda” etc. — care-i informează despre desfășurarea uriașei opere constructive din țară și contribuie la formarea chipului moral al ostașului sovietic, la educarea lui în spiritul patriotismului socialist și al internaționalismului proletar.

Revista evocă figuri de ziaristi deveniți comandanți pricepuți în timpul celui de-al doilea război mondial, figuri de ziaristi care și-au continuat meseria în condițiile schimbate. „Undeva lângă Leningrad” se intitulează articolul în care L. Plesceacevski își amintește de zilele petrecute ca redactor al ziarului scos de brigada a 4-a de partizani. A fost lansat cu parașuta pentru a-și putea lua postul în primire, cu altă parașută a fost lansată mica mașină tipografică „Partizanka”, construită special pentru aceste scopuri. Sînt mișcătoare rîndurile în care povestește cu cită emoție au privit partizanii „Pravda” pe care o adusesse și pe care nu o mai văzuseră de multă vreme. Și acolo, în fundul pădurilor, redactorul acelei mici gazete, scoase în condiții nespuse de grele și care nu avea în total decît 320 de rînduri, a știut să organizeze o întregă rețea de corespondenți partizani...

În anii războiului, corespondenții de război ai ziarelor sovietice au fost mereu în prima linie, acolo unde se dădeau luptele cele mai înverșunate. Unul dintre aceștia a fost și Vladimir Petrovici Stavski. Despre acesta, care a participat și la luptele din Spania, Alexei Tolstoi scria: „La Madrid, cînd fasciștii bombardau orașul, Vladimir Petrovici s-a urcat pe acoperișul unei clădiri înalte și a stat tot timpul acolo, iar a doua zi s-a vîrît unde luptele erau mai crîncene și nu avea nimic în afară de carnetul său de notițe. Într-un loc s-a în-

timplat așa: fusese ucis ofițerul, comandantul unui pluton. Ostașii au rămas culcați la pămînt. El însă a ridicat plutonul din nou la luptă...” Din 1941, Stavski este iarăși pe front în calitate de corespondent al „Pravdei”. El este tot timpul alături de soldați și de aceea schițele și corespondențele lui sînt pline de adevăr, redau luptele titanice din acele zile grele, impresionează pe cititor și-i transmit nezdruccinata hotărîre de a învinge a soldatului sovietic.

Alt nume de ziarist sovietic, astăzi bine cunoscut și în țara noastră, este Serghei Borzenko. Corespondențele și notele lui de drum sînt urmărite cu mult interes de către toți acei care citesc presa sovietică. Ca și mulți alți ziaristi, el a plecat voluntar în război, iar în 1941 îl găsim în redacția ziarului „Znamia rodin”, ziarul armatei a 18-a. Și nu odată a fost aruncat cu diferite unități militare în spatele dușmanului și de acolo trimitea... corespondențe. Ne putem închipui cît de greu îi era ziaristului în asemenea împrejurări. Chiar atunci cînd ostașii aveau drept la odihnă, el, după ce participase la lupte, abia trebuia să-și scrie materialele. Mai tîrziu, în luptele pentru eliberarea Crimeii, Borzenko se găsește în rîndul trupelor de debarcare. Împreună cu ele ocupă și menține timp destul de lung, pînă la sosirea întăririlor, un cap de pod pe malul unde debarcaseră. După căderea comandantului, Borzenko a condus cu succes mica unitate la asalt împotriva cazematelor betonate ale inamicului. Pentru curajul lui, Borzenko a fost distins cu înaltul titlu de Erou al Uniunii Sovietice.

Dar nu numai prin cuvîntul, ci și prin instantaneul fotografic elocvent, corespondenții de război ai ziarelor sovietice și-au dat contribuția la victorie. Ve-

Советская
ПЕЧАТЬ

dem astfel reproduse în acest număr al revistei, fotografiile din timpul luptelor, din viața partizanilor etc., dintre care unele au fost prinse de corespondent evident în împrejurări în care și primejduia propria viață.

Că tradițiile cultivate în timpul războiului au rămas vii și în timp de pace, că ziaristii sovietici plecați pe teren își încordează și acum toate forțele pentru a-și îndeplini cu cinste sarcina primită, arată captivantul reportaj, intitulat — nu împlător — „Prietenul nostru cititorul”. El arată cum doi ziaristi din Moscova, (dispunând de un minim de timp), folosesc toate mijloacele de comunicație pentru a ajunge la timp, dincolo de Urali, la desfășurarea unui eveniment important: o uriașă explozie care schimbă cursul unui râu. Cu avionul, cu drezina, cu heli-copterul etc., ei își urmează drumul pînă la țintă.

La fiecare etapă ei primesc ajutorul plin de înțelegere din partea oamenilor sovietici — al cititorilor — pentru misiunea lor. Ei ajung la destinație în ultima clipă, dar pot fotografia de sus, din heliconter, spectacolul feeric al exploziei și au văzut suficient pentru a putea scrie reportajul. I-a însulețit tot timpul simțul datoriei față de cititor, dar au întâlnit în drum și sprijinul cititorilor...

În acest număr al revistei sînt publicate și unele materiale care tratează probleme ce preocupă și pe ziaristii din alte țări, cum ar fi alcătuirea numărului de duminică și dificultățile ce se întîmpină cu acest prilej (redat sub forma unui foileton reușit); educarea cadrelor de gazetari în facultăți; recenzia cinematografică în ziarul local; dezvoltarea radiodifuziunii și televiziunii etc.

Dar privirile ziaristului-cititor nu sînt îndreptate numai spre problemele de natură internă; revista cuprinde și o mare rubrică „presa străină”. Aici se face prezentarea noii reviste „Sinven Cijanisian” (Pe frontul ziaristicii), noul organ al Uniunii Chineze a Ziaristilor, al cărei prim număr a apărut de curînd. De asemenea, „Sovietskaia Peciati” evocă, pentru documentarea ziaristilor, evenimentele memorabile petrecute în februarie 1948 în Cehoslovacia, iar cu mult interes se citesc notele de drum „Intîlnire la Kabul” ale lui V. Maievski, care vorbește cu acest prilej îndeosebi despre dezvoltarea presei în Afganistan.

Ca și în celelalte numere, cuprinde și acesta rubricile „Experiența și practica”, „Correspondența cu cititorii”, „Editura și tipografia” din care poate culege și ziaristul român multe sugestii interesante.

GHEORGHE BARBU

„NEUE DEUTSCHE PRESSE”

Nr. 2/1958

Problemele economice în ziar, o chestiune care interesează foarte mult și pe confrății de breaslă de la noi, au format obiectul unei largi discuții organizate de Uniunea Presei Germane. La baza discuției s-a aflat referatul întocmit de Emil Dusiska. Revista „Neue Deutsche Presse” repro-

duce un text prescurtat al acestui referat, intitulat „Îmbunătățirea metodelor gazetărești în propaganda economică a ziarelor”. În referatul său, autorul insistă asupra rolului pe care-l are presa socialistă în educarea economică a maselor, dat fiind că economia fusese înainte un

domeniu rezervat exclusiv capitaliștilor. În presa capitalistă, problemele economice dețin mult spațiu, ele sînt expuse de pe pozițiile clasei dominante. Relațiile sociale reale, condițiile dezvoltării economice, sînt însă trecute sub tăcere. Rubrica economică a ziarelor burgheze, greu accesibilă cititorului, servește mai degrabă camuflării legilor de mișcare ale economiei capitaliste, decît lămuririi maselor, căci interesele capitaliștilor dictează menținerea maselor în ignoranță, cit mai departe de orice putere reală. Totuși, arată autorul, în R.D.G., în condițiile schimbate, problemele economice sînt tratate insuficient în presa zilnică. Pricina ei o vede în faptul că clasa muncitoare din R.D.G., precum și clasele și păturile aliate cu dînsa nu dispun de o tradiție îndelungată în tratarea problemelor economice, la fel cu cea de care dispune presa burgheză. Sarcina ziaristului este deci de a mijloci cititorului o cunoaștere mai bună a acestor probleme, prezentîndu-i materialul economic, arid de altfel, prelucrat în mod competent și într-o formă interesantă. Aceasta cere însă ca ziaristul care lucrează pe tărîm economic să dispună de cunoștințe temeinice și de o cultură multilaterală. Referatul cuprinde și numeroase propuneri concrete pentru îmbunătățirea activității secțiilor respective. Reținem dintre acestea propunerea de a delega ziaristi în întreprinderi nu numai pentru a scrie reportaje, ci și pentru a sta de vorbă timp de cîteva zile cu muncitorii, contabilul-șef, membrii secției de planificare etc. Astfel vor apărea idei noi, multe cifre vor prînde viață, iar ziaristul va cunoaște mult mai bine viața din întreprinderi. Vorbînd despre genurile gazetărești în care ar trebui tratate problemele economice, autorul relevă lipsa „comentariului economic”. Totodată el ci-

tează unele exemple de intervenție operativă a ziaristilor în desfășurarea activității economice.

Revista acordă mult spațiu și discuției care s-a desfășurat în jurul referatului și care a fost prilejul unui interesant schimb de vederi. Ziarista Liselotte Thoms a vorbit de pildă despre metoda folosită la ziarul „Neues Deutschland” de a se organiza brigăzi care urmăresc evenimentele la anumite puncte-cheie ale economiei, informînd despre succesele sau lipsurile colectivelor respective. Profesorul Eisler a insistat asupra necesității unei colaborări mai strînse între ziaristi, specialiști în economie, și scriitorii etc. Mulți participanți la discuție au insistat asupra necesității de a se înființa un serviciu special de informare economică, care să difuzeze știri, materiale analitice, statistici din republică și regiunile ei; material informativ asupra vieții economice din țările socialiste; informații și lucrări proprii despre economia țărilor capitaliste.

Articolul „Să renunțăm la știrile senzaționale” de F. Joachim Herrmann expune punctul de vedere al ziaristului din R.D.G. în această problemă, principial diferit de cel al ziaristului occidental. Autorul arată că senzațional este ceea ce „prevestește o mare dezvoltare în viitor” și ceea ce este în interesul clasei muncitoare. Astfel trebuie considerate ca știri senzaționale punerea în funcțiune a primului reactor atomic în R.D.G.; lansarea sateliților artificiali în U.R.S.S. etc. Intrucît cititorul are dreptul să fie informat multilateral, incendiile, cutremurele, catastrofele feroviare, nașterea a patru gemeni — nu trebuie neglijate, fără a fi transformate însă în mari senzații în stilul presei capitaliste. Senzațională și în același timp utilă clasei muncitoare este scoaterea la

lumină a plăgilor ascunse cu grijă, ale sistemului capitalist, de exemplu: planurile N.A.T.O. cu privire la inarmarea atomică a armatei de la Bonn. Demascarea politică intră deci pe bună dreptate în domeniul senzaționalului. Știrea senzațională nu trebuie însă condamnată la o îngustare seacă și incoloră, ci trebuie să i se găsească forma potrivită.

Revista mai publică două interesante colaborări — „Presa populară din Albania” și „Ziarele din țara mongolilor” — care informează despre dezvoltarea presei în acele țări.

F. BRUNEA-FOX: „HÎRCA PIRATULUI”

FARĂ îndoială că o călătorie în susul apei este mai anevoioasă decât cea făcută în sensul scurgerii normale a șuvoaielor. În acest caz, vislașul se opintește din greu, trăgând la rame, asudă și cîștigă „terenul” lichid cu multă caznă. Așa i s-ar fi întimplat și lui Brunea-Fox dacă în călătoria lui reportericească s-ar fi folosit de o barcă, căci și el a mers în susul apei, pentru a ne prezenta unele aspecte din Sulina, Isaccea și de la Corabia. Reporterul a apelat însă la serviciile vaporului condus de căpitanul Novac, cel care descoperă Dunărea în ochii tuturor foștilor sau prezenților marinari de pe navele fluviale. Brunea-Fox a parcurs un itinerar lung, la propriu și figurat. El a străbătut o bună bucată pe luciul bătrînului fluviu, deși unii confrăți au scris că volumul „Hîrca piratului” cuprinde aspecte numai din Delta (inexact!) și a evocat totodată și un spațiu istoric apreciabil în care nu timpul este esențial, ci faptele. Mare parte din locurile descrise au mai fost văzute cîndva nu cu mulți

„Acuzatul se cheamă Speidel” este titlul articolului în care se vorbește despre procesul rușinos intentat ziarului „L'Humanité”, în care condamnarea ziarului la o amendă mică oglindește starea de spirit în care s-au aflat judecătorii, puși să aleagă între ceea ce le dicta conștiința și politica guvernului. Ziarul „L'Humanité” a declarat recurs, așa că nu s-a spus încă ultimul cuvînt.

Numărul mai conține o serie de rubrici interesante: „Mic consultant tehnic”, „Critică și Bibliografie”, „Din viața Uniunii” etc.

G. B.

ani în urmă. Brunea-Fox revine deci pe aceleași locuri care l-au mai chemat odată, locuri pline de un pitoresc exotic și de o intensă pulsație a vieții, spre care este atras orice reporter, pentru că Dunărea și Delta au o irezistibilă forță de atracție. Spre deosebire de mare, în ceea ce-i privește pe ziariști, ele au numai reflux.

În publicistica noastră actuală am mai avut prilejul să întilnim reportaje alcătuite pe osatura „trecut-prezent”. Sînt reportajele lui Maria Arsene, pe care le-am urmărit cu interes. Modul de abordare a subiectului era foarte simplu și elocvent.

Brunea-Fox utilizează un procedeu deosebit de al lui Maria Arsene. În reportajele „Canarul bea din hîrca piratului (Sulina)” și în „Isaccea — paradisul albinelor” nu există o asemenea linie de demarcație între cele două perioade fiindcă se întrepătrund. Totuși linia iese în evidență de-a lungul reportajelor, într-un mod sensibil. Este un merit al reportajelor, merit pe care ținem să-l subliniem, faptul că trecutul este răscolit nu

cu scopul de a produce cine știe ce amintiri duiioase și nostalgice ci, dimpotrivă, de a dezvălui unele vicisitudini. Aceasta dă o notă de combativitate reportajelor, notă absolut necesară.

Mulțora li s-a părut poate straniu și de neînțeles titlul volumului lui F. Brunea-Fox. Ei s-au dumirit însă în cursul lecturii de ce cartea se numește „Hîrca piratului”. Titlul este oarecum simbolic. Din semețul pirat care a prădat cîndva fără milă băștinașii porturilor, nu a mai rămas decât o țigvă găumoasă, așezată într-o colivie, din care un canar se adapă și în care apoi se scaldă. Un fel de „sic transit gloria” epocilor de exploatare.

F. Brunea-Fox, în reportajele sale, nu face inventarierii. El nu folosește ca alți reporteri situații și procentaje, n-are nevoie de multă matematică, ci lasă să vorbească imaginile. Cînd descrie „cherhanaua din partea cealaltă a canalului, la extremitatea dinspre mare”, nu se simte obligat să recurcă la cifre. Atenția lui se oprește la „manopera peștelui sărat”, așezat cu migală în butoaie de tinerele muncitoare. Urmăriți cîteva momente din această operație:

„Mii și mii de peștișori sînt suprapuși în același sens, unul lingă altul, cu o conștiinciozitate ce concurează în dibăcie și răbdare cu un meșteșug migălos, bunăoară acela al artizanului, care pe capacul cutiei de „table” încrustează cu sidef o floare, petală cu petală. Și în aceste butoaie cu miros tare, modelul aranjării e floarea, ampla, rotunda floarea soarelui, în care peștișorii ar inchipui semințele.”

Autorul știe să surprindă realitățile noi, concrete, constructive, ivite acolo unde a întîlnit altădată „izolarea și tînjirea”, felul cum artera fluvială generează o viață febrilă, care antrenează pe toți de la cel mai mărunt pescar pînă la comandantul vasului, ce trans-

portă baloturi de bumbac sovietic.

Desigur că dinamismul reportajelor lui F. Brunea-Fox este de netăgăduit și dacă apreciem că reporterul tentat de frumusețea florei și minunatei faune nu s-a lăsat furat de contemplare păstrînd în prim plan problemele noii vieți, este un merit în plus.

Dacă avem ceva de reproșat autorului este că adună sumedenii de detalii de pe tot parcursul. Aceste amănunte inăbușe uneori esențialul, făcînd lectura anevoioasă. Aș aminti în această privință, o deficiență care, cu puțină perspicacitate se putea evita, dacă se ținea cont de faptul că cerințele unui reportaj apărut în volum nu sînt tocmai identice cu cele ale unui reportaj de ziar sau ale unui material organizatoric. Mă refer la critica adusă în 1955 organelor de resort ale Ministerului Culturii de a nu avea grijă față de unele muzee locale care dețin obiecte rare.

O asemenea critică la o distanță de doi ani este nu numai inactuală dar și ineficace, iar în ceea ce privește economia reportajului constituie un balast.

N-aș vrea să închei după ce am recunoscut o serie de merite prin care se impune cartea, fără a face și unele considerațiuni de ordin să zicem tehnic. Cine citește reportajele din „Hîrca piratului” trebuie să-și stăpînească curiozitatea de a afla numaidecît subiectul lor, căci atenția prea distribuită a autorului și numeroasele reflecții fac destul de anevoios drumul pînă la subiect. De pildă, pînă la muzeul din Celei, care constituie subiectul ultimului reportaj (de 26 pagini) trebuie să parcurgi cu răbdare cele 12 pagini de introducere. Autorul însuși, răpit de divagații, trebuie să intervină enunțiativ pentru a aviza cititorul că introducerea s-a terminat. „Cu vizita la muzeul orașului ne-am apropiat de titlul reportajului”.

Abia peste câteva pagini îi cunoaștem pe Gh. Bumbea, muzeolog obsedat și măseaua de mastodont pe care o poartă în servietă de teamă să nu-i fie răpită de cei de la București (!?) Acesta este eroul și asta este comoara. Desigur cititorul va reține figura acestui erou poate mai mult decât a celorlalți, autorul având grijă să-l definească prin câteva trăsături psiho-fizice în care intră și o doză de original.

Dar să ne oprim puțin și la construcția celorlalți eroi ai cărții. După ce am închis cartea n-am reușit să-mi dau seama care dintre ei mi-a plăcut sau care nu mi-a plăcut, fiindcă nu mă îndoiesc că autorul avea oarecare sentimente față de oamenii acestia. Eroii cărții nu reușesc

să se ancoreze suficient în memoria cititorului tocmai fiindcă le lipsește individualitatea. Au nume dar n-au o personalitate. Se cereau mai definiți, fie direct, fie prin faptele lor. M-aș fi așteptat să-i văd pe oameni transformându-se odată cu înnoirile vieții, care e atitudinea lor față de noile condiții în care trăiesc, față de problemele construirii socialismului în țara noastră. Despre toate acestea autorul nu vorbește. Aceasta mă face să cred că aspectul uman este slab reprezentat.

Apariția volumului de reportaje „Hirca piratului”, trecind peste lipsurile arătate, reușește să arunce o lumină nouă peste orașele dunărene.

CONST. SIRBU

TREI CĂRȚI DE REPORTAJ

EDITURA tineretului a inaugurat, pare-mi-se, încă de acum câțiva ani, colecția de proză publicistică „Patria noastră”, ajunsă astăzi la un număr de titluri apreciabile.

Sub egida colecției „Patria noastră” au văzut lumina tiparului scrieri care au intrunit, încă din momentul apariției lor, sufragii unanime din partea cititorilor și a criticilor. Printre acestea am putea cita de pildă „Farmecul Genezei” de Traian Coșovei, lucrare premiată de Academia R.P.R.

Alături de editarea propriu-zisă a unor cărți de valoare, meritorie este și strădania autorilor, cu precădere a celor tineri, de a pași pe un făgaș propriu de dezvoltare, de a cultiva mijloace personale de expresie, de a cânta perspective și unghiuri noi. S-a remarcat de pildă, petru unele volume, efortul reporterilor de a scăpa de sub tutela marilor maeștri, de a folosi bagajul de experiență asimilat pentru determinarea

unui profil publicistic merit să fie numai al lor.

Din păcate aceste silințe, raportate la întreaga serie de apariții, din colecția citată, coexistă — câteodată chiar la unul și același autor — cu necesitatea (subiectivă) de a călca drumuri de mult bătătorite, de a ceda șablonului și spiritului de imitație.

Dintre ultimele volume apărute în această colecție trei ne-au reținut atenția prin tematica lor asemănătoare și prin natura comună a problemelor pe care le ridică: „Hoinar prin Buccegi” de Andrei Pandrea, „Apele lîne sînt adînci” de Gheorghe Ștefan, „Meleaguri minunate” de Xantus Ianoș.

Este vorba de trei incercări cuasi-monografice de prezentare a unor locuri, vestite prin pitorescul lor: Buccegi, Valea Mureșului, Retezatul.

Cartea lui Andrei Pandrea începe cu un itinerar merit să-i slujească cititorului de Baedeker pe potecile Bu-

cegilor, ne face să poposim printre „oamenii muntelui” — țapinari, păstori, pădurari, călugări, sfîrșind prin a ne înfățișa succesiunea calendaristică a anotimpurilor peste Buccegi, cu farmecul și curiozitățile acestora.

Gheorghe Ștefan străbate malurile Mureșului de sub Hăzmașul Mare pînă aproape de vărsarea în Tisa, încercînd o nouă carte nu „a Oltului”, ci a Mureșului.

„Meleaguri minunate” a lui Xantus Ianoș aplică aceeași metodă — cercetarea monografică — asupra unui masiv mai puțin străbătut de turiști — Retezatul.

Indiferent de competența autorilor față de domeniile abordate, aceste cărți sînt departe de a satisface exigențele artistice ale cititorilor și chiar dorința lor de a dobîndi noi cunoștințe. În ciuda abundenței de informație și a observației, câteodată subtilă, proza celor trei autori rămîne aproape integral inaccesibilă. De ce anume, voi încerca să răspund în rîndurile următoare.

Căutînd a încadra în genuri publicistice lucrările amintite, locul lor ar fi între poemul în proză și notele de călătorie, balanța apăsîndu-se mai mult către cel dintîi.

Proza de rezonanță profundă, cu cadențe solemne, lăsînd neconținut slobod zborul imaginației și al fanteziei, nu intră în conflict, ci, dimpotrivă, se acordă cu intenția de a pune accentul pe aspectul majestuos, plin de grandoare al realităților oglîndite. Este știut că în scrierile publicistice devenite azi clasice, la Hogaș, la Vlahuța, la Geo Bogza, munții, de pildă, nu apar niciodată, ca în tratatele de geologie, în descrieri seci, aride, ci întotdeauna, înfățișarea peisajului montan este trecută îndelung prin filtrul personalității autorului. Străin de orice inhibiție, scriitorul se entuziasmează nestînjinit, se bucură sau se întristează, ride sau plînge, contopindu-se cu na-

tura care îl inconjoară, împrumutînd de la ea odată cu sentimentul măreției și al iubirii de viață spontaneitatea și firescul pe care i le insuflă echilibrul acesteia.

Parcurgînd cele trei cărți nu m-am îndoit, nici o clipă că autorii lor n-au încercat în fața unei pașți carpatine, a dezlănțuirii stihilor pe vreme de iarnă ori pe un pisc de munte, sentimente puternice menite să insulețescă și să facă să vibreze sensibilitatea oricărui om.

Dar șocul puternic al emoției lor se bănuiește numai; mijloacele de expresie ale celor trei reporteri rămîn cu mult în urmă față de ceea ce aceștia au văzut, au simțit și erau chemați să înfățișeze.

Formele evidente ale acestui decalaj se manifestă în cultivarea pe de o parte a unui retorism strident, la care se adaugă, pe de altă parte, descriptivismul pedant pornit în fiecare moment pe divagații în toate disciplinele: zoologie, botanică, geologie etc., etc.

Introducerea la „Hoinar prin Buccegi”, intitulată „Scrisoare către cititor” îndeamnă la călătorie în munți, promișindu-ne că în acest voiaj vom avea tovarășă de drum fantezia.

„Ne vom folosi de gînd, pasăre măiastră, cu aripi străvezii de fantezie, care va pluti cu noi peste hăurile negre și afunde, peste pădurea întunecată a molizilor unduind în bătaia vîntului, peste crestele semețe...”

Ne vom folosi tot de gînd de data aceasta preschimbînd în corabie minunată, cu care, trecînd peste bulboane, năhlapi și topițe învolburate, vom pluti pe Ialomița-n jos”.

Scrisoarea către cititor ne introduce de fapt chiar în maniera de lucru a autorului.

Generos în atribute, gata oricînd să facă risipă de comparații cele mai năstrușnice, mereu înarmat cu paranteze și cu semne de trimitere la subsolul paginii,

Andrei Pandrea întrece prin prolixitate tot ce s-a scris în ultima vreme... cel puțin în colecția „Patria noastră”. Iată o descriere de interior în care cititorul este trimis la dicționar la două cuvinte odată.

„După ce totul a fost curățit, ciobanii încep să așeze, înăuntru, poverile aduse din vale. În camera mare se orînduiesc: buduroaiele, puținile și puținicile, vedrele, budăile și șteandurile, răvarele, cofele și cofăielele, donițele și putinejurile, horpacul, săcuia și trocurile, cața și brighidăul, fierbătoarea, închegătoarea, hodorul și tăbirceaua, veșea și zăvorul, zăgirnele, șiștarele, legăturile cu rafie și pieile pentru burdufuri, hîrzobi și burdușele alături de sticlele în care se găsește chiagul, folosit zilnic”.

Din economie de spațiu sau din motive de estetică grafică au fost lămurite în subsidiar sub semnătura „n.a.” numai șapte cuvinte. Din acest pasaj autorul renunță să ne mai furnizeze și alte explicații...

Nu demult într-o gazetă era citată o comparație a lui Andrei Pandrea care a-

semuia fecunditatea pădăii cu aceea a lui... Lope de Vega.

Din păcate nu este singura „figură de stil” stridentă prin artificialitatea și livrescul ei, prin refuzul de a se încadra și contopi organic cu universul în care este plantată. Ialomița este zglobie „ca o simfonie mozartiană”. În valea Mălăieștilor la vremea chindiei autorul se încarnează în „Mannohne Schatten”, Peter Schlemihl al lui Adalbert von Chamisso» contrariat în ce privește autenticitatea proverbului spaniol „e un caballo haze sombre” reproduș în extenso și în original...

Atunci cînd vrea să ne spună că, după ce a lăsat în urmă o ciupercărie călătorul a urcat, printr-un aluniș, o culme pripopoasă, Andrei Pandrea scrie:

„Mai încolo, părăsind belșugul ciupercăriei, poteca trece peste un vilcel abrupt și aproape sec, pe care un hugeag de aluni, mult căutat de veverițe, s-a cățarat, împiedicînd cu rădăcinile-i vajnice surparea malurilor”.

„Cînd seriu „omul s-a așezat pe iarbă” — spunea odată un mare scriitor —

este cît se poate de clar și pe înțeles. Se înțelege, pentru că nimic nu ne obosește atenția. Dimpotrivă, ar fi anevoie de înțeles și greoi dacă aș scrie „Un om înalt, de vîrstă mijlocie, cu pieptul supt, cu o bărbuță roșcată s-a așezat pe iarbă verde călcată de trecători, s-a așezat în tăcere uitîndu-se în jur sfios și speriat”.

Am insistat mai mult asupra lui Andrei Pandrea avînd convingerea că și colegii săi Gheorghe Ștefan și Xantus Ianoș sufăr de aceeași meștehnă — viciul „pompozității”, lipsa unui echilibru în ce privește construcția materialului publicistic, lipsă a cărei cauză este de fapt incapacitatea de a generaliza. În capitolul „Culesul de ciuperci” din cartea „Meleaguri minunate” este întreprins un adevărat studiu asupra acestei familii de plante care poate rivaliza cu orice tratat de specialitate. Iată o mostră.

„Ciupercile, neavînd clorofilă, nu sînt în stare să-și prepare — ca celelalte plante — materii organice hrănitoare din materiile anorganice. Pentru a se nutri ele sînt deci silite să între-

buințeze materii organice gata preparate. Din acest motiv ele cresc de obicei pe trunchiurile de copaci în putrefacție...” (urmează îndicarea locurilor unde mai cresc ciuperci etc. etc.).

În colecția „Patria noastră” a apărut pînă acum un număr însemnat de cărți al căror scop — cultivarea dragostei de țară — se presupune că trebuie să fie atîns exclusiv prin înfățișarea peisajului românesc. Cîntărind raportul dintre acest gen de cărți și reportajele menite să înfățișeze oameni și locuri în care se desfășoară fapte nu mai puțin pasionante, specifice vremurilor de astăzi, se poate observa un decalaj în favoarea celor dintii.

Abundența autorilor tentați să se avînte într-un asemenea domeniu dădea prilej Editurii să întreprindă o selecție mai severă, ceea ce ar fi asigurat și o proporție justă între temele și genurile abordate.

Autori, editori și iubitori de carte ar fi avut, de pe urma acestei selecții, numai de profitat.

BORIS BUZILA

„НАША ПЕЧАТЬ“

Ежемесячный журнал Союза Журналистов РНР
III год № 3 (23) — март 1958 г.

СОДЕРЖАНИЕ

- Виктор Бырлэдяну:** Очеркисты будут обсуждать в Бухаресте основные проблемы очерка
Поп Симион: Мнения о радиоочерке
Акад. Ал. Граур: Шаблоны
Еуджен Жебеляну: Журналист живет в самой гуще жизни
Чичероне Теодореску: Журналистика — прекрасная школа писательского мастерства
Марчел Бреслашу: Слово писателя, который не был журналистом
Лучия Деметриус: Журналистика — это школа искренности
Николае Тэуту: Журналистика пробудила во мне интерес к злободневному
Виктор Намолару: Кое-что с путевых заметках
Данош Миклош: Три проблемы из многих...
Георге Дину: О печати отдельных стран Африки и Азии
Т. Каранфил: Публицистические формы в областной газете „Вьяце ноуэ“
К. Присэкару: Основные вопросы сельского хозяйства в городских газетах „Стягул Рошу“ (г. Роман) и „Вьяца Бузэулуй (г. Бузэу).“
С. Филеро: Организационная сторона работы одной районной газеты с рабселькорами
Г. Рикус: Сенсационное в специальных воскресных полосах и отдельные недостатки
Нелль Кобар: Карикатура на текущие темы внутреннего характера
М. Колешу: Трансильванская печать после 1848 года
Пауль Б. Мариан: Эгон Эрвин Киш, человек с золотыми руками
Гюнтер Шинк: Конкурс на лучшую фотографию, объявленный газетой „Нейер Вег“
Рецензии: „Демократический журналист“ (Н. Д.); „Нейе Дейтше Прессе“ (Г. Б.); „Череп пирата“ (Конст. Сырбу); Три сборника очерков (Борис Бузилэ).

Редакция и администрация:
Бухарест, Каля Бикторией № 163
Телефон: 5.65.25, 6.36.39

„OUR PRESS“

Monthly of the Journalists' Union
of the Rumanian People's Republic
Third year, No. 3 (23) — March 1958

CONTENTS

- V. Birlădeanu:** Reporters will discuss the main problems of the reportage at Bucharest.
Pop Simion: Views on radio reportages.
Academician Al. Graur: Clichés.
Eugen Jelebeanu: Nobody is in closer touch with life than a journalist.
Cicerone Theodorescu: Journalism is an excellent school of the writer's craft.
Marcel Breslaşu: Comment of a writer who has not been a journalist.
Lucia Demetrius: Journalism is a school of sincerity.
Nicolae Tăutu: Journalism aroused my interest for topical news.
V. Nămolaru: Reflections on some travel notes.
Danoş Mikloş: Three problems out of many.
Gh. Dinu: The press of some African and Asian countries.
T. Caranfil: Journalistic forms in the regional paper „Viaţa nouă“
C. Prisăcaru: How the principal problems of agriculture are dealt with in the papers „Steaua Roşie“ of Roman and „Viaţa Buzăului“.
S. Filerot: Organizational aspects of the work of a district office with voluntary correspondents.
G. Ricus: The sensational element in „magazin“ and some shortcomings.
Nell Cobar: Topical cartoons on home subjects.
M. Coleşiu: People and the reporter's notebook.
Nicolae Deleanu: The Transylvanian press after 1848.
P. B. Marian: Egon Erwin Kisch — the man with golden hands.
G. Schink: The photo-competition of the newspaper „Neuer Weg“.
Reviews: „The Democratic Journalist“ (N. D.), „Sovietskaya Pechiaty“ (Gh. Barbu), „Neue Deutsche Presse“ (G. B.), „Hirca piratului“ (C. Sirbu), Three volumes of reportage (B. Buzilă).

Editorial Offices and Administration:
Calea Victoriei, 163, Bucharest, Rumania
Phones: 5.65.25 & 6.36.39

COLEGIUL DE REDACŢIE: Const. Antip, Virgil Dănciulescu, Henri Dona, Vasile Dumitrescu, Ion Felea, Nestor Ignat, Gavril Incze, Nicolae Moraru, Marin Roban, Al. N. Trestieni

REDACŢIA ŞI AD-ŢIA: Calea Victoriei, 163 Telefon: 5.65.25, 6.36.39

ABONAMENTE: anual 36 lei; pe 6 luni 18 lei. Costul unui exemplar 3 lei
Abonamentele se primesc la oficiile poştale, factorii poştali şi difuzorii de presă din întreprinderi şi instituţii.
Revista se găseşte de vânzare la chioşcurile difuzării presei

Tiparul executat în Intreprinderea Poligrafică nr. 2. Bucureşti, str. Brezoianu nr. 23—25, c. 939

Egon Erwin Kisch

EXPOZIȚIA DE FOTOGRAFII ORGANIZATĂ DE ZIARUL „NEUER WEG“
SUS: PROBA DE OȚEL (stînga), MECANICUL LOCOMOTIVEI MINIERE (dreapta).
JOS: CONVORBIRE.

Fotografiile: HERMANN HEEL (Reșița).

P. E. 83

PRESA

noastră

P-49976

ANUL III

APRILIE 1958

George Ivașcu: Reuniunea Internațională a Reporterilor.

Al. Cornescu: Al IV-lea Congres al O.I.Z.

Const. Mitea: Pentru o tratare larg accesibilă a problemelor economice.

Platon Voronko: „Iskra” leninistă (versuri).

Aurel Mihale: În pas cu viața.

Sergiu Fărcășan: Citeva păreri împotriva dezinformării

Scriitorii despre presă: Geo Bogza, Aurel Baranga, Otilia Cazimir, George Macovescu, Nicolae Moraru, Radu Bourcanu, Ion Istrati și Al. Mirodan.

Acad. Al. Graur: Un exemplu negativ.

Victor Birlădeanu: Întoarcerea reporterului la uneltele sale.

Lin Wei: Despre reportaj.

Alexej Rusak: Citind pe Egon Erwin Kisch.

Erich Pfaff: Erou principal sau element decorativ?

Sorin Holban: Reportajul și viața.

T. Caranfil: Pledoarie pentru conflict în reportaj.

Ilie Zaharia: Revista „Reporter” și animatorul ei Petre Șerbănescu.

Nicolae Deleanu: Editori, tiparnițe, tipografi și publicații de altădată.

I. Gătlan: Profilul grafic și contractele economice cu tipografiile.

V. D. Popa și A. Lăpușneanu: În vârful peniței.

Recenzii: „Ziaristul democrat” (N. Doc.); „Sovietskaia Peciati” (Gh. Barbu); „Pe frontul ziaristicii” (Șu Țzi Nu și E. Florescu); „Cecoslovensky Novinar” (Zdenek Hruša); „Sfârșitul lumii nu va avea loc” (Gabriela Gerota); „Corespondentul muncitoresc-tărănesc” (Gh. B.).

Наша ПЕЧАТЬ

Ежемесячный журнал Союза Журналистов РНР
III год № 4 (24) — апрель 1958 г.

СОДЕРЖАНИЕ

- Джордже Ивашку : Международная встреча очеркистов
Ал. Корнеску : IV конгресс МОЖ
Платон Воронка : Ленинская „Искра“ (стихи)
Аурел Михале : В ногу с жизнью
Серджиу Фэркэшан : Кое-что о дезинформации
Джео Богза : Работа в редакции позволила мне намного острее почувствовать лихорадочные темпы и масштаб политических событий
Аурел Баранга : Опыт работника печати был решающим для всего моего последующего развития
Отилия Казимир : Вкладывать жизнь в литературу, но не литературу в жизнь...
Джордже Маковеску : Не думаю что в наши дни есть лучшая для писателя школа, чем журналистика
Николае Морару : Рабочая печать научила меня искать основное в трактовке темы
Раду Боуряну : Реализм не исключает вдохновения ни в литературе, ни в журналистике
Ион Истрати : Журналистика научила меня владеть пером
Ал. Миродан : Надо писать что-то ради чего-то
Акад. Ал. Граур : Отрицательный пример
Виктор Бырлэдяну : О возвращении очеркиста к своему рабочему инструменту
Лин Вей : Об очерке
Алексей Русак : Читая Эгона Эрвина Киша
Эрих Пфафф : Главный герой или декоративный элемент ?
Сорин Холбан : Очерк и жизнь
Т. Каранфил : За наличие конфликта в очерке
Конст. Митя : За широко доступную трактовку экономических вопросов
Илие Захария : Журнал „Репортер“ и его вдохновитель Петре Шербэнеску
Николае Деляну : Издатели, типографии, типографы и печатные издания в прошлом
Рецензии : „Демократический журналист“ (Н. Док); „Советская печать“ (Г. Барбу); „На журналистическом фронте“ (Шу Цзы Ну и Е. Флореску); „Чехословацкий новинар“ (Зденек Хруша); „Рабочий крестьянский корреспондент“ (Г. Б.); „Конец света не будет“ (Габриела Джерота)

★

Редакция и администрация :
Бухарест, Каля Викторией № 163
Телефон : 5.21.02

Our PRESS

Monthly of the Journalists' Union
of the Rumanian People's Republic
Third year, No. 4 (24) — April 1958

CONTENTS

- George Ivaşcu : The International Reunion of Reporters.
Al. Cornescu : IVth Congress of the International Organization of Journalists.
Const. Mitea : Treat economic problems in an accessible manner.
Platon Voronko : Lenin's "Iskra" (a poem).
Aurel Mihale : Keeping in step with life.
Sergiu Fărcaşan : Some views on biased information.
Geo Bogza : Work on newspapers has made me feel much more acutely the surging rhythm and intensity of political events.
Aurel Baranga : Experience in journalism has been decisive in my subsequent development.
Otilia Cazimir : Put life into literature, but not literature into life.
George Macovescu : I do not think there is a better school for writers in our time than journalism.
Nicolae Moraru : The working-class press has me feel much more acutely the surging ring with a subject.
Radu Boureanu : Realism does not exclude inspiration; neither in literature nor in journalism.
Ion Istrati : Journalism has taught me how to write.
Al. Mirodan : Write something with a purpose.
Academician Al. Graur : A bad example.
Victor Birlădeanu : The reporter returns to his tools.
Lin Wei : On the reportage.
Alexej Rusak : On reading Egon Erwin Kisch.
Erik Pfaff : Hero or decorative element ?
Sorin Holban : Reportage and life.
T. Caranfil : A plea for conflicts in the reportage.
Ilie Zaharia : The magazine "Reporter" and its animator Petre Serbănescu.
Nicolae Deleanu : Editors, printing houses, printers and publications of the past.
Reviews: "The democratic journalist" (N. Doc.); "Sovietskaya Pechiati" (Gh. Barbu); "The journalist's front" (Shou Tsi & E. Florescu); "Ceskoslovensky Novinar" (Zdenek Hruša); "Worker and peasant correspondent" (Gh. B.); "The end of the world will not be staged" (Gabriela Gerota).

★

Editorial Offices and Administration :
Calea Victoriei, 163 — Bucharest, Rumania
Phone : 5.21.02

PRESA *noastră*

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII ZIARIȘTILOR DIN R. P. R.

ANUL III

Nr. 4 (24)

APRILIE 1958

BUCUREȘTI, MAI 1958

Reuniunea internațională a reporterilor

GEORGE IVAȘCU

INIȚIATIVA Uniunii Ziariștilor din R.P.R. de a organiza o reuniune internațională a reporterilor a stîrnit un interes deosebit atît în rîndurile ziariștilor romîni cit și printre ziariștii din alte țări. Faptul e întru totul explicabil: în ansamblul modalităților publicistice, reportajul ocupă un loc principal. Astăzi chiar un periodic săptămînal e greu de conceput fără reportaj, iar în ce privește presa cotidiană, reportajul face parte integrantă din viața fiecărui număr.

Reporterul e acela care, mai direct și mai înainte de oricare alt gazetar, ia contact cu realitatea, cu faptul, cu evenimentul, în accepția lor cea mai diversă și cea mai complexă. Reportajul reflectă ceea ce e mai tipic și mai semnificativ din caleidoscopul cotidian al actualității. „De culoare“ sau „de idei“, „geografic“ sau „politic“, „economic“ sau „cultural“, reportajul îmbrățișează un număr infinit de aspecte ale vieții, văzută în desfășurarea ei dialectică, în circumstanțele de timp și spațiu a căror varietate este și ea infinită.

Dacă am avea posibilitatea de a sintetiza tot ceea ce presa de pe întregul glob oglindește prin reportaj, într-o singură zi, am realiza o vastă fișă de identitate de o valoare universală. Aceasta, fiindcă de reportaj e legată în cel mai înalt grad noțiunea de actualitate în ce are ea mai divers și mai propriu. Reportajul ori este actual, ori nu este deloc. Odată cu știrea de agenție sau consecință a acesteia, reportajul este în mod direct produsul jurnalistic al evenimentelor, reflexul imediat al vieții în multiplele ei forme de manifestare.

Dar tocmai această complexă situație a reportajului în miezul realității și în ce are viața mai semnificativ îi conferă pe de o parte o vastă platformă ca mijloc de cunoaștere, pe de alta o mare responsabilitate. Dacă presa, în genere, e unul din cei mai importanți factori de opinie publică, reportajul, în speță, are una din cele mai determinante contribuții în ansamblul mijloacelor care stau la îndemîna ziaristului. Reporterul, ca de altfel și celelalte componente ale presei, trebuie să slujească nemijlocit ade-

vărul, să-l reflecte în ce are el mai autentic și mai semnificativ, într-o concepție obiectivă și nu obiectivistă, într-o modalitate compozițională și stilistică proprie, dar nu într-o concepție subiectivistă. Dacă la baza procesului de cunoaștere trebuie să stea adevărul, atunci reporterul trebuie, și el, nu numai să oglindească realitatea în ce are ea mai adevărat, dar să o și valorifice ca atare prin măiestrie publicistică. Așa cum fotografii-ziarist nu e un simplu înregistrator mecanic al unei tranșe din realitate, ci un căutător de valori elocvente ale acelei realități, proiectând obiectivul aparatului său mai ales asupra a ceea ce el consideră a fi mai semnificativ și mai elocvent, cu atât mai mult reporterul va selecta ceea ce îi va apărea lui mai propriu imaginii pe care o are el însuși despre lume, concepției care îl călăuzește în profesiune, punind în lumină acele aspecte care, mai mult și mai înainte decât oricare altele, vor putea proiecta adevărul pe care-l slujește, pe care trebuie să-l slujească, presa. În folosul cui? Evident, în folosul maselor largi populare.

Imi amintesc cu cită pasiune s-au discutat la cea de-a IX-a sesiune UNESCO (de la New Delhi din noiembrie 1956) problemele legate de informație, de presa scrisă sau televizată. Misiunea ziaristului, implicit a reporterului, a apărut atunci, în acea largă dezbateră internațională, ca integrată noțiunii de adevăr, ca un fapt de conștiință, de etică profesională, criteriul adevărului fiind criteriul major în valorificarea oricărui act de presă.

Slujind adevărul nu ca un arhivist sau ca un automat înregistrator de fapte, ci ca un om care gîndește asupra realității într-o concepție științifică și care vede această realitate într-o perspectivă istorică luminoasă, — reporterul poate contribui nu numai la cunoașterea, ci și la înțelegerea între popoare. Numeroase pot fi exemplele.

Ar fi de ajuns să ne amintim de câteva din reportajele făcute de cîțiva mari reporteri la Nagasaki și Hiroshima, după bombardamentul atomic din august 1945, și chiar de unele din anii următori, pe ruinele dezastrului. Cită putere de impresie au avut

ele asupra opiniei publice mondiale și cit de mult au contribuit la fărîmarea acelei pe cit de veridice pe atât de tragice imagini a morții atomice! Ele, acele reportaje, au generat procesul de opinie publică a cărui amploare o trăim astăzi, potențată de suspendarea unilaterală de către U.R.S.S. a experiențelor cu armele nucleare.

Mai recent, ar fi de ajuns să menționăm câteva din acele răsunătoare interviuri acordate de N. S. Hrușciiov unor ziariști americani. Dincolo de ineditul politic pe care-l vehicula, relatarea lor a constituit o adevărată contribuție la clarificarea unor importante probleme internaționale și, ca atare, la orientarea mai substanțială a opiniei publice mondiale.

Pe de altă parte, cu atât mai negativiste au putut apărea — în opoziție cu asemenea exemple — acele reportaje care privind în mod unilateral, tendențios, realitatea politică, au încercat și încearcă — uneori, vai!, nu fără efect — să îngroașe confuzia în raporturile internaționale, să ațîțe la acte de agresiune, să dezinformeze și să inducă în eroare opinia publică. Asemenea reporteri abuzează de situația unică, într-adevăr privilegiată, pe care o are actualmente presa în întreaga lume. Ea a devenit o necesitate cotidiană, ca piinea și ca apa. Omul modern, contemporan, nu se poate dispensa de această hrană spirituală pe care i-o dă ziarul: deci ziaristul, deci reporterul.

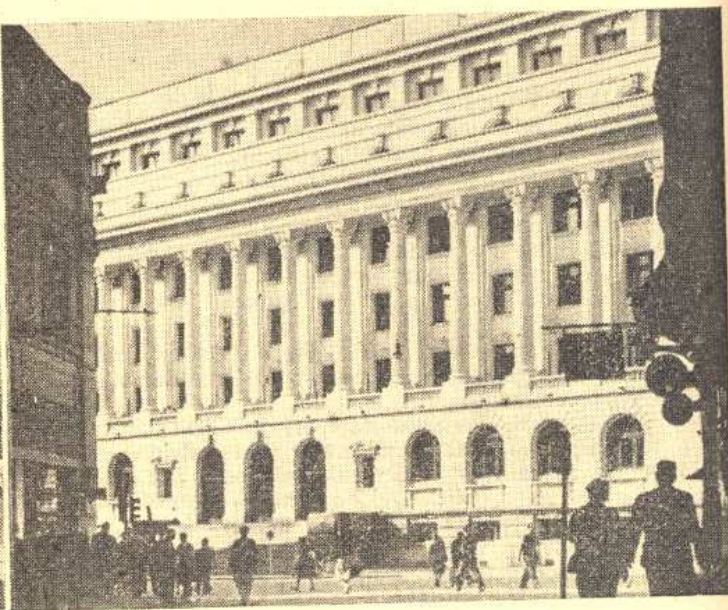
Hrana aceasta poate fi element de cunoaștere și de înțelegere între popoare, poate sluji progresul umanității și pacea.

Sau poate fi otravă.

★

...Iată doar câteva din reflecțiile pe care i le generează unui profesionist activ al presei apropiata reuniune internațională a reporterilor organizată de Uniunea Ziaristilor din R.P.R.

Mai sînt desigur multe altele. Întîlnirea de la București are tocmai scopul de a le împărtăși și a le dezbate.

AL IV-LEA CONGRES AL O. I. Z.

AL. CORNESCU

LA mijlocul lunii mai se va desfășura la București cel de al IV-lea Congres al Organizației Internaționale a Ziaristilor. Importanța acestui eveniment depășește cadrul relativ îngust al organizațiilor care vor fi reprezentate, dat fiind caracterul deosebit al profesiei de ziarist. A fi ziarist înseamnă a orienta opinia publică și aceasta incumbă o mare, o foarte mare răspundere față de destinele omenirii. În special azi, când, pe lângă atâtea-și atâtea probleme importante, cea a împiedicării izbucnirii unui război atomic preocupă toate popoarele, când de cuvântul și hotărârea opiniei publice mondiale depinde în foarte mare măsură soarta păcii și viitorului lumii — în asemenea împrejurări presa are de jucat un mare rol în lupta pentru apărarea vieții. Iată de ce un congres al unei organizații internaționale de ziaști privește nu numai pe profesioniștii presei, ci și masele largi de cititori interesate ca ziarul lor să fie purtătoarele cauzei păcii, cauzei independenței și securității popoarelor.

Din acest punct de vedere, Congresul Organizației Internaționale a Ziaristilor va avea de spus un cuvânt greu, nu numai prin faptul că O.I.Z. este cea mai numeroasă organizație de acest fel, dar și prin pon-

derea pe care o reprezintă în rîndul ziaristilor din toată lumea, datorită programului și activității sale. Într-adevăr, programul Organizației Internaționale a Ziaristilor cuprinde o serie de obiective de primă importanță pentru ziaristii de pretutindeni. Pe scurt, ele ar putea fi definite astfel: menținerea păcii în lumea întreagă și întărirea prieteniei între popoare, prin informare liberă, exactă și cinstită a opiniei publice; apărarea libertății presei și a ziaristilor; menținerea tuturor drepturilor ziaristilor și năzuința spre îmbunătățirea condițiilor de viață ale ziaristilor; menținerea dreptului popoarelor la o informare justă; lărgirea cooperării internaționale a ziaristilor, indiferent de concepțiile lor politice și religioase, în scopul realizării obiectivelor enunțate mai sus. Este cât se poate de firesc ca asemenea obiective să fi cointerestat cercuri foarte largi de ziaști din numeroase țări ale lumii. În perioada care s-a scurs de la cel de-al treilea Congres al O.I.Z. pînă în prezent, numărul membrilor Organizației Internaționale a Ziaristilor a crescut simțitor. În afara ziaristilor din țările socialiste, în rîndul O.I.Z. militează ziaști din aproape toate țările europene, s-au creat noi organizații în Asia și s-au strîns legăturile cu o serie de

organizații existente; în Mexic a luat ființă o secție a O.I.Z. iar cu ziariștii din cele mai multe țări ale Americii Latine s-au stabilit legături dintre cele mai trainice; legături trainice s-au stabilit și cu numeroși ziariști canadieni, australieni etc. La întâlnirea internațională a ziariștilor care a avut loc la Helsinki, delegațiile organizațiilor naționale afiliate la O.I.Z. au desfășurat o activitate încununată de succes în favoarea unei cooperări internaționale a ziariștilor în interesul păcii și prieteniei între popoare.

Trebuie amintit că Organizația Internațională a Ziariștilor este urmașa Federației Internaționale a Ziariștilor care a luat ființă în anul 1926 cu prilejul unei întâlniri a ziariștilor din 21 de țări, cu scopul de a lupta pentru asigurarea libertății presei și pentru condiții materiale corespunzătoare pentru ziariști. Este demn de relevat că, doi ani mai târziu, în 1928, cu prilejul celui de-al doilea Congres al Federației, congresiștii atrăgeau atenția asupra primejdiei pe care o reprezintă pentru opinia publică monopoliurile de presă.

Izbucnirea celui de-al doilea război mondial a întrerupt activitatea Federației. Totuși necesitatea unității ziariștilor a făcut ca, în 1941, această activitate să fie reluată sub numele „Federația Internațională a Ziariștilor din țările aliate și libere”, al cărei principal scop era să unească forțele tuturor ziariștilor progresiști în lupta împotriva fascismului, pentru libertatea presei, pentru libertatea popoarelor.

În anul 1946, din inițiativa Federației Internaționale a Ziariștilor din țările aliate și libere, a avut loc la Copenhaga un Congres internațional al ziariștilor cu scopul de a crea o nouă organizație internațională a ziariștilor care să continue activitatea Federației. În cadrul acestui Congres s-a luat hotărârea de a se înființa „Organizația Internațională a Ziariștilor”. La Congres au participat reprezentanți ai ziariștilor din 19 țări, pentru ca, în anul următor, la Congresul al II-lea de la Praga, numărul țărilor reprezentate să crească la 24, printre care, de astă dată, se număra și țara noastră.

Din păcate, însă, efectele „războiului rece” n-au întârziat să lovească și în activitatea O.I.Z. Așa se face că, în ciuda eforturilor Organizației de a păstra în

continuare unitatea de acțiune a ziariștilor, o serie de organizații naționale și ziariști din țările capitaliste au părăsit O.I.Z., încercând astfel o acțiune de spargere a O.I.Z. Acțiunea însă n-a reușit și, la cel de-al III-lea Congres, care a avut loc la Helsinki, au fost reprezentate ziariștii din 30 de țări prin 62 de delegați.

De la cel de-al III-lea Congres și pînă în prezent, activitatea Organizației Internaționale a Ziariștilor a continuat în conformitate cu principiile sale de bază, militînd continuu pentru pace și destinderea internațională, pentru colaborarea ziariștilor din toată lumea, pentru apărarea intereselor acestora. Prestigiu internațional al Organizației a crescut foarte mult, astăzi fiind recunoscută în cercurile de presă de pretutindeni ca cea mai importantă și mai activă Organizație Internațională a Ziariștilor.

Aceasta este situația în preajma celui de-al IV-lea Congres al O.I.Z. care se va desfășura în curînd la București. Cu acest prilej se va face bilanțul bogatei activități care s-a desfășurat pînă în prezent și se vor lua hotărîri privind activitatea de viitor.

Pe ordinea de zi figurează două rapoarte: raportul președintelui O.I.Z., J. M. Hermann, pe tema „Pentru colaborarea și unitatea tuturor ziariștilor” și raportul secretarului general J. Knobloch intitulat „Cu privire la activitatea O.I.Z. și la sarcinile ei de viitor”. Fără îndoială că, la discuții, vor fi ridicate probleme dintre cele mai importante legate de activitatea organizației și a ziariștilor în general. Se așteaptă, pe drept cuvînt, că, la cel de-al IV-lea Congres al O.I.Z., în urma discuțiilor ce vor avea loc, se vor lua hotărîri de mare însemnătate pentru ziariști, care vor contribui la dezvoltarea ziaristicii mondiale.

Pentru Uniunea Ziariștilor din R.P.R. este o cinste faptul că acest Congres se desfășoară în Capitala patriei noastre. Comitetul Uniunii Ziariștilor socotește sarcinile legate de organizarea Congresului drept sarcini de onoare și este hotărît să-și mobilizeze toate forțele în vederea îndeplinirii lor. Congresul trebuie să constituie în același timp pentru ziariștii din țara noastră un prilej de a-și ridica munca la un nivel mai înalt, astfel încît, mai bine decît pînă acum, să slujească nobila cauză a socialismului și păcii.

PENTRU O TRATARE LARG ACCESIBILĂ A PROBLEMELOR ECONOMICE

CONST. MITEA

SINT tot mai vizibile eforturile ce se depun în redacții ca ziarele noastre să intereseze — prin varietatea tematică și multitudinea de forme gazetărești — un cerc cât mai larg de cititori. În cadrul unor asemenea eforturi se remarcă strădanile de început ale unor ziare — „Scinteia“, „România liberă“ etc. — de a asigura tratarea unor probleme economice sub unghiul unei mai largi accesibilități pentru marea publică, pentru masa mare a cititorilor.

S-a vorbit deseori, în redacții, că problemele economice, prin natura lor, nu pot interesa decât un cerc limitat de cititori — pe cei care au contingență nemijlocită cu problema respectivă, pe specialiștii și activiștii în domeniul economic respectiv. De multe ori asemenea materiale au fost categorisite ca lipsite de interes, „aride“, „tehnice“ — și aceasta nu fără motiv. Tratând problema numai și numai din punctul de vedere al specialistului, cu argumentele specialistului — și fără nici o porțiță spre marile mase în calitatea lor de consumatori, de beneficiari ai bunurilor materiale care se creează în procesul activității economice, era normal ca astfel de articole să intereseze numai un număr mic de cititori, pe specialiști, și să apară ca lipsite de interes pentru marea publică.

„Scinteia“ și după ea și alte ziare au dovedit, în timpul din urmă, că se pot găsi teme și forme gazetărești prin care problemele economice să intereseze nu numai pe specialiști ci și un număr mare de cititori care prin natura profesiei și preocupărilor lor n-au vreo legătură directă cu problema respectivă. Aceasta fără însă a renunța totuși la tratarea aprofundată, documentată, a fondului de specialitate al problemei, fără a recurge la „floricelile“ (artificiale) de stil.

Pentru a fi mai explicit, îmi permit să recurg la un exemplu. La prima vedere problema îmbunătățirii muncii pe șantierele de construcții pare a nu interesa decât pe constructori. Pe ei

ii interesează dacă proiectele au fost bine întocmite, dacă documentația tehnică a sosit la timp, dacă șantierele sunt aprovizionate cu cele necesare etc. Și totuși tov. V. Pop într-o suită de trei articole publicate nu de mult în „Scinteia“ a făcut din problema aceasta a îmbunătățirii muncii pe șantiere o problemă de interes larg. Cum? În primul rând tratând-o din punctul de vedere al cetățeanului consumator — ca să zicem așa — din punctul de vedere al sutelor de mii de locuitori ai orașelor și satelor direct interesați în îmbunătățirea condițiilor de locuit. În felul cum pune în dezbatere problema construcțiilor, autorul dă răspunsuri clare cetățeanului, arătându-i, când, prin ce mijloace și ce trebuie făcut pentru ca o asemenea problemă de interes general — cum este aceea a lărgirii suprafețelor locative — să-și aștepte, treptat, rezolvarea. Cine recitește cu atenție această suită de articole despre construcții remarcă, fără îndoială, că autorul n-a folosit nici un fel de „meandre“ și „artificii“ pentru a capta interesul cititorului nespecialist în problemă — ci pur și simplu l-a câștigat printr-o aprofundare serioasă, argumentată, întemeiată pe fapte concrete, pe experiența vie. Articolul nu renunță de fel să adâncească și să analizeze temeinic laturile de specialitate ale problemei. Dar totul este dezbătut într-un asemenea cadru încât nu îndepărtează de fel pe cititor.

La fel se poate spune și despre suita de articole publicate în „Scinteia“ sub titlul: „Putem spori producția de carne, lapte, unt și ouă“ sub semnătura tov. ing. C. Bordeianu. Desigur, problema aprovizionării cu carne este tot o problemă de masă dar mai importantă decât cea a construcțiilor, și, tratând-o sub aceeași optică a consumatorului, autorul, ca specialist în problemă, a reușit să intereseze în dezbaterile problemei marea majoritate a cititorilor. Și în acest caz articolele dau răspunsuri clare problemelor din domeniul aprovizionării cu astfel de produse,

arătându-se precis ce trebuie făcut în diferite sectoare, în legătură cu rezolvarea cu succes a acestor probleme etc. Argumentația faptică, compararea experienței diferitelor colective care au acționat în această direcție, calculul economic concret, dau articolului forță de convingere, îl fac interesant.

Nu-i de loc întâmplător că articole de genul celor citate aici au avut un larg ecou, că zeci de cititori de cele mai diferite categorii au scris ziarului în legătură cu problemele ridicate, propunând și alte teme ca să fie dezbătute, comentate și explicate în presă. Într-un fel se poate spune că acest gen de articole a dovedit o eficacitate mai mare în domeniul educării economice a maselor — și pentru aceasta se cere ca ele să capete o frecvență cât mai mare în paginile gazetelor.

Bineînțeles scrierea unor asemenea materiale nu-i de loc un lucru ușor; ele trebuie să unească eforturile pentru o documentare cât mai serioasă, pentru o cunoaștere a problemei în cele mai mici amănunte, cu strădanile de a asigura o tratare cât mai publicistică, mai pe înțelesul, și la inima cititorului de rând. (Aici trebuie subliniată necesitatea pentru fiecare redactor care tratează asemenea probleme de a-și asigura sprijinul unui larg activ de specialiști cu care să se consulte, de a ști să dea răspunsuri clare întrebărilor pe care și le pun cititorii în legătură cu problema respectivă).

Am pomenit aici doar două cicluri de articole publicate în „Scinteia“. Încercări încununată de succes, de a trata într-o formă asemănătoare probleme economice de interes mai general, au făcut și alte ziare centrale. Desigur că astfel de materiale nu-s singurele, ca gen prin care se poate trata mai accesibil pentru marea masă a cititorilor problemele economice. Le-am semnalat — și am insistat asupra lor ca fiind un lucru mai nou, un început bun care trebuie continuat.

"Iskra" Leninistă

de
PLATON VORONKO

Citeau pe vremuri „Iskra“ în beciuri muncitorii,
Făcînd din ea o hrană și un stîndard al lor :
„Curînd pe cerul țării se vor aprinde zorii
Și-o cale luminoasă va duce-n viitor !“
Ardea în beznă „Iskra“ precum o torță vie.
Ea aprindea nădejdea în suflet și în gînd,
Ea deschidea în față o vreme ce-o să vie
Și îndruma săracul, în cale-i luminînd.
Ea aduna la miting șomerii și-oropsiții,
La Borislav adesea zăcea în hrube reci ;
Ea întîlnea în cale osînde, percheziții,
Și înfrunta mînia satrapilor zeozeci !
În Rusia țaristă lupta cu dregătorii
Și se lua la trîntă cu vulturul țarist.
Ea răspîndea chemarea : Se vor aprinde zorii !
Și pururi comunistul rămîne comunist !

Nu-l înspăimîntă lanțul, nici nemiloasa moarte,
 Nu-l veți vedea vreodată bicisnic ori răpus :
 „Sculați voi oropsiți ai soartei,
 Cei osîndiți la foame, sus !“ ...
 Citea-n celulă „Iskra“ în taină răsculatul
 Și veșnica-i văpaie ardea neconținut.
 Ea lumina Rusia de-a lungul și de-a latul,
 Ea te făcea mai tare ca stîncă de granit.
 Din sat în sat au dus-o flăcării fără teamă
 În isbe troienite păstrîndu-i focul treaz, —
 O ascundea țărăncă cu dragoste de mamă,
 Și o citeau bătrînii cu lacrimi pe obraz.
 Ea a trecut Carpații, s-a hodinit pe-o stîncă,
 Apoi în Ucraina aprinse vîlvătăi.
 Purtînd-o ca pe-o torță în noaptea grea, adîncă
 Porneau ucrainienii pe dealuri și prin văi.
 Sufla în față vîntul și clătina făclia
 Voia s-o stingă parcă nepotolitul vînt,
 Iar ea mergea în față, ducînd cu ea Rusia
 Și aprinzînd pojarul răscoalei pe pămînt !
 S-a ridicat poporul în crunta lui pornire
 A măturat în cale ce-i putred și urît ;
 Cu „Iskra“ leninistă pornind spre izbăvire,
 Lănțugul umilinței zvîrlindu-l de pe gît.
 Și val-vîrtej, boierii s-au dus în lumea largă,
 A libertății torță se-aprinse luminînd,
 A izbutit poporul ce-i rău și vechi să spargă
 Și să clădească-o altă dreptate pe pămînt.
 Infăptuit e visul ! Lumina fără moarte
 A „Iskrei“ leniniste mai arde și acum,
 Ea luminează țara în lung și-n lat, departe,
 Noroadele le poartă pe-al biruinței drum.
 Lumina ei măreață va arde-n veci nestinsă
 Și focul ei în suflet va arde pururi viu,
 Cum vie-i înfrățirea în țara necuprinsă
 Ce-și duce-n pace traiul sub steagul purpuriu !
 Adesea în muzee vreo filă-ngălbenită
 Din „Iskra“ leninistă o vezi în fața ta ;
 Și simți în suflet focul țîșnind într-o clipită,
 Ca focul sfînt ce „Iskra“ mereu îl aprindea !

In rominește de M. DJENTEMIROV

În clișeul din această pagină: *Piatra comemorativă aflată în fața casei din Leipzig-Probstheida, Rus-senstrasse 48. În această casă s-au tipărit, în anul 1900, primele numere ale ziarului bolșevic „Iskra“, fondat de V. I. Lenin.*

ÎN PAS CU VIAȚA

AUREL MIHALE

ÎN această primăvară rece și târzie, la Constanța, în inima Dobrogei colectivizate, a avut loc un mare sfat al agriculturii. În noul palat al sporturilor din străvechiul oraș s-au întâlnit colectivști și întovărășiți, președinți de gospodării colective și brigadieri, tractoriști și agronomi, oameni de știință și activiști de partid și de stat de pe tot cuprinsul țării. Ei au chibzuit îndelung, împreună, asupra roadelor luptei și muncii lor de pînă acum pe drumul transformării socialiste a agriculturii și cu aceeași grijă și răspundere au întocmit planuri îndrăznețe de viitor.

Prima constatare pe care consfătuirea a impus-o este aceea a unor uriașe realizări obținute în acești ani în domeniul colectivizării. Pămînturi întinse de milioane de hectare au fost alăturate și dau astăzi rod mai bogat, s-au ivit și se dezvoltă relații noi, socialiste, și în lumea satelor, prefaceri însemnate, structurale au avut și au loc zi de zi și ceas de ceas în conștiința unor mulțimi de milioane de oameni. Viața cea nouă se desfășoară cu tot mai multă putere și pe un front tot mai larg, cuprinzînd sate și pămînturi noi, apropiindu-ne de împlinirea deplină a năzuințelor noastre. Acolo, la Constanța, am avut imaginea cea mai limpede, dar în același timp tulburătoare, a vieții de acum a satelor noastre. Un sentiment de mîndrie, de incredere și de putere vie, mereu împrăspătată de fiecare vorbitor, m-a încercat. Șuvoiul acesta al vieții noi a căpătat de acum un curs hotărîtor. Lumea cea nouă se așează cu tot mai multă statornicie, biruitoare.

Imaginea reală a acestei lumi m-a obligat însă să mă gîndesc la cronică scrisă a acestor zile de bătălie pentru făurirea ei. Și, treptat, treptat, m-a cuprins amărăciunea. Și literatura și presa (partea beletristică mai ales) continuă să rămînă în urmă. S-au petrecut și se petrec fapte de viață de-o însemnătate covîrșitoare, cu profunde și unice experiențe umane, pline de semnificațiile revoluționare ale timpului nostru. Multe din ele au trecut și trec neconsemnate și rămîn poate numai în amintirea acestor generații care le trăiesc, precum și în conștiința omenirii viitoare, ca un ecou al cîntecului care a fost. Mi se pare că înregistrarea lor artistică imediată cade în primul rînd în sarcina reportajului literar. Reportajul, scriitor sau ziarist, cel mai sensibil și mai calificat seismograf al vieții oamenilor, a rămas, cred, prea mult dator vieții noastre noi. Inapoi a celor mai frumoase cifre și planuri, a acestui măreț efort colectiv al poporului nostru, stă viața oamenilor cu bucuriile și suferințele lor, cu îndoiala și certitudinea lor, cu dragostea și ura lor, cu pasiunile lor, cu frămîntările lor de astăzi și cu visurile lor de mîine. Reporterul știe și poate găsi mai repede și mai ușor drumul spre inima și sufletul lor, descifrînd și consemnînd înțelesurile noi ale zbuciumului lor creator. Orice întîrziere sau numai parțială și superficială preocupare a noastră de viața cea nouă este și va rămîne nemotivată și de neiertat.

Este poate inutil să mai amintesc că pentru reporterul încercat, plin de neastîmpăr, care mînuiește cu demnitate și pasiune, cu patos revoluționar con-

deci, viața cea nouă constituie o adevărată mină de aur. Reporterul, caracterizat de o acută și permanentă căutare a noului din viață, tinde să descopere cel dintâi izvoarele și înfățișarea a ceea ce este cu adevărat nou pe linia esențială a dezvoltării vieții. Poate oare exista o mai mare bogăție de fapte și de oameni noi, de manifestări concrete ale noului, decât în tumultoasa și largă, înalta desfășurare revoluționară a realității noastre? Unde poți întâlni mai mult înfățișarea noului cu cele mai adânci și complete semnificații decât într-o societate ca a noastră, în plină și rodnică transformare socialistă? Și câte din tulburătoarele apariții ale noului în viața milioaneilor de țărani, care au pornit sau vor porni pe drumul colectivizării, nu ar fi putut sau nu vor putea potoli această sfântă sete de nou a reporterului?

Reporterul, scriitor sau ziarist, caută în același timp conflictele cele mai ascuțite ale vieții oamenilor, ale realităților sociale. Tocmai prin aceasta, reportajul literar devine mai interesant, mai aproape de esența fenomenelor, mai valoros pe linia cunoașterii vieții, precum și în ceea ce privește funcția sa educativă. Tocmai dezvăluind conflictele cele mai adânci, înfățișându-le veridic, căutându-le cauzalitatea lor intimă și obiectivă, precum și finalitatea lor, într-un timp cât se poate de scurt, reporterul participă la bătălia pentru o viață nouă, cot la cot cu cei ce o făuresc. Reporterul care ocolește contradicțiile din viață, ciocnirile scăpărătoare din vremea noastră dintre diferitele tendințe de clasă, dintre nou și vechi în societate, în viața sau conștiința oamenilor, între interesele individuale și cele generale etc., poate avea ochiul oricât de ager, mintea oricât de ascuțită și pana oricât de iscusită. Reportajul său va fi lipsit de valoare și nu va interesa pe nimeni. Or, reporterul este prin excelență un luptător care, simțind pulsul vieții, se aruncă în iureșul bătăliilor, în miezul celor mai adânci frământări politice, sociale, umane, acolo unde nodul contradicțiilor este mai încilcit și mai năprasnic și interesul pentru viitoarea desfășurare a bătăliei mai înalt. Consfătuirea de la Constanța a arătat că tocmai în aceste zile, reporterii vor găsi conflictele cele mai adânci în viața satelor noastre. O lume veche, cu vestigiile, mentalitatea și prejudecățile ei se prăbușește, gonită treptat de pe arena istoriei, și o alta nouă se ridică, biruind încleștarea și împotrivirea din care se naște. Procese sufletești profunde și zguduitoare se petrec sub ochii noștri, cuprinzând clase și pături sociale, poporul întreg. Nu cred că vom găsi un material de viață mai bogat, cu ciocniri mai dureroase și mai mari, generatoare de lume nouă, decât în această epocă a prefacerilor revoluționare pe care le trăim.

Activitatea și opera literară a reporterului se caracterizează și prin frumusețea idealului, a cauzei pentru care luptă. În numele cui și în ce scop, de pe ce poziții, caută să descopere și să promoveze noul din viață, să dezvăluie și să înfățișeze conflictele social-umane, să oglindească veridic realitatea zilelor noastre atât de vie și de complexă? Ori, care ideal poate fi mai frumos și mai măreț, decât cel al societății noastre? Cauza socialismului a devenit cauza a milioane de oameni din țara noastră și a altor zeci de popoare de pe întregul pământ. O lume nouă, mai bună și mai plină de omenie decât tot ce a fost pînă acum, se clădește din temelie. Lumea aceasta nouă a apărut și se dezvoltă și în satele noastre. Este o lume lipsită de exploatarea și de asuprirea omului, animată de ideile libertății, ale fericirii și împlinirii depline a omului. Idealul comunismului spre care se îndreaptă cu pași hotărâți omenirea se concretizează treptat în însăși desfășurarea revoluționară a realităților noastre și asta va satisface în cel mai înalt grad și mândria reporterului care caută să lupte pentru o cauză nobilă și dreaptă. Să nu uităm că tocmai în aceste zile, acest ideal prinde tot mai multă viață și în satele noastre!

Totodată, desfășurarea vieții noastre noi în condițiile luptei de clasă, ale contradicțiilor dintre nou și vechi în toate domeniile, cere reporterului: să participe activ și curajos la această bătălie. Chiar asta și este dorința lui: să ajute, să însuflească milioanele de oameni care s-au angajat să schimbe fața lumii. Pentru aceasta, însă, reporterul trebuie să fie în miezul celei mai vii actualități, și anume, pe linia problemelor majore ale construcției socialismului. Orice tendințe de birocratizare a activității reporterilor, de slăbire a legăturilor lor cu viața cea nouă, trebuie grabnic înlăturate. Actualitatea dă reportajului conținut și strălucire și nici un reporter nu poate renunța la ea, pentru că ar renunța la însăși viabilitatea operei sale.

M-am oprit la aceste câteva probleme ale reportajului literar de astăzi, gîndindu-mă la realitățile care mi-au fost dezvăluite de consfătuirea de la Constanța. Trebuie să avem mai multă încredere în viața cea nouă, pentru că în ea găsim acel material de viață unic și excepțional după care alergăm cu răsuflarea tăiată. Dar materialul acesta nu vine singur pe masa noastră de lucru. El trebuie căutat, descoperit, urmărit, consemnat. Pentru asta însă este necesar să mergem în pas cu viața. Să nu uităm: timpul trece, viața merge tumultuos înainte, biruitoare, și nu ne așteaptă!

CÎTEVA PĂRERI ÎMPOTRIVA DEZINFORMĂRII ȘI O SCRISOARE A ZIARISTULUI VEST-GERMAN R. M. WALLISFURTH

SERGIU FARCAȘAN

POATE că unii dintre cititorii acestui articol se așteptau să scriu „Împotriva dezinformării” pur și simplu, și nu „Cîteva păreri împotriva dezinformării”. Să înșir adică o nouă serie de exemple ale felului cum o parte a presei occidentale își induce în eroare cititorii prin informațiile neadevărate și articolele pe care le publică cu privire la țara noastră și la alte țări socialiste — și apoi să biciuiesc aceste apucături așa cum se cuvine.

Dar „Presa noastră” e o revistă de breaslă a ziariștilor, și cred că fiecare ziarist ar putea cita el însuși nenumărate exemple de dezinformare din presa burgheză reacționară; fiecare dintre noi s-a izbit de asemenea cazuri. În ce-l privește pe autorul acestor rânduri, îmi amintesc că acum vreo doi ani, în „Giornale d'Italia”, atunci cînd studenții noștri erau în toiul examenelor de fine de an, o oarecare Gregory, corespondent din... Berna, s-a apucat să scrie niște năzbitii cumplite în legătură cu... lupte de stradă la București între studenți și armată, asedierea unui cămin studențesc „din centrul Bucureștiului” și așa mai departe. Puțin mai „apoi”, prin alte ziare, „frontul de război” se mutase în jurul... Ploieștiului. Tot în presa italiană am văzut pe urmă reportaje în care se afirma — desigur „din cele mai sigure surse” — că pe străzile Bucureștiului nu mai poți vedea nici un om valid între 30 și 50 de ani, toți „supraviețuitorii luptelor” fiind deportați! Mulți dintre noi

am scris despre toate astea la vremea lor, ca și despre asaltul de minciuni prin care agențiile americane Associated Press și United Press, în toiul tragicilor evenimente din Ungaria, cu ajutorul postului de diversiune și radio „Europa liberă”, căutau pe toate căile să facă instigații și afirmău că în mai multe orașe ale țării noastre se desfășoară lupte sau cel puțin incidente. În cîteva cazuri, erau indicate drept „sigure” incidente foarte mărunte și afit de amănunțit ticluite, încît am chemat la telefon corespondenții noștri, să-i întreb dacă n-a fost totuși vreun scandal de bețivani la fața locului și — după ce mă izbeam de negările lor ironice și pline de amuzament — cînd aflau despre ce născociri e vorba, izbucneau în ris, sau foloseau acele expresii pe care presa nu le publică niciodată. Au fost și cazuri cînd nu puteam verifica exactitatea informației din cauză că localitatea indicată pur și simplu nu exista în țara noastră, ca de pildă Pancevo!

Vin însă momente cînd ți se face lehamite să scotocești prin lături, mai ales cînd e vorba să le sintetizezi toate laolaltă, și cînd — în deosebi într-un organ profesional cum e „Presa noastră” — se simte nevoia nu numai de a biciui acest fenomen — necesitate permanentă, întovărișită, din păcate, de obligația insalubră de a frunzări mereu gunoiul minciunilor — dar și de a analiza puțin cauzele acestui fenomen și căile de a-l combate cel mai bine,

atît în presa noastră, cit și prin munca Uniunii Ziariștilor.

★

În primul rînd, se pune întrebarea: în ce măsură torentul de minciuni e datorat inițiativei și părerilor proprii ale ziariștilor respectivi, gradului lor rudimentar de conștiință, unui stil prost de muncă, sau marilor trusturi capitaliste de presă, care își impun voința... sau mai bine zis impun voința supertrusturilor de armament care au în momentul de față rolul conducător în politica occidentală a „războiului rece”.

E drept, se poate întîmpla ca o știre falsă sau alta să apară din cauza unui stil greșit de muncă, a setei de senzațional cu orice preț împletită cu lipsa de conștiințiozitate. S-a întîmplat recent, de pildă, ca un ziarist burghez, corespondent în Moscova, ascultînd la radio o emisiune științifico-fantastică și necunoscînd bine limba rusă, să înțeleagă că savanții sovietici au lansat un satelit pe bordul căruia se află un om. Multe ziare, în deosebi americane, s-au grăbit să reproducă această știre neverificată, cu titluri mari, în prima pagină — greșeală scuzabilă în parte prin faptul că astăzi de la Uniunea Sovietică, în materie de știință, poți să te aștepți la orice realizare. Cum se face însă că în 99% din cazuri „greșelile neintenționate” cuprind tocmai informații care nu sînt favorabile țărilor socialiste, ci, dimpotrivă, le insultă și le calomniază?

Precis că nu e vorba de interpretarea faptelor, ci de falsificarea lor. Există, de pildă, ziaristi reacționari sau pur și simplu confuzi care, scriind împotriva țării și regimului democrat-popular, au totuși grijă să nu lase în articolele lor date inexacte: ei compară numărul de mașini de la noi cu cel al mașinilor din S.U.A., fără să țină seama de unde am pornit unii și alții și în ce direcție ne dezvoltăm fiecare, cercetează gradul de lux al magazinelor și gradul de perfecțiune al lavabourilor și apoi, cu legendă de ici-colo câteva amănunte exacte, brodează pe marginea lor o întreagă filozofie antisocialistă.

Există unii care lucrând în presa burgheză nici nu îi înțeleg mecanismul și consideră orice manifestare de neîncredere față de probitatea ziarului lor drept un soi de jignire personală. Deunăzi, un ziarist din Viena — centru internațional de presă din care destui corespondenți reacționari americani, austrieci sau transfugi români au lansat un foarte mare număr de minciuni împotriva țării noastre — se plîngea într-un articol de o convorbire avută cu un ziarist român, în cursul vizitei pe care o făcuse la București. El se plîngea că a încercat să-l convingă pe redactorul șef al revistei „Narodnaia Ruminia” — e vorba de Nicolae Moraru — că în țara noastră n-ar trebui să existe absolut nici un fel de neîncredere față de oamenii și mai ales de ziaristii burghezi veniți din occident și că manifestările de „neîncredere” — între care el înșira pînă și controlul la vamă — ar fi o sursă principală a încordării internaționale. Sint convins că Moraru ar fi fost bucuros să-i poată spune că am făcut uneori greșeli și că nu ne vin din occident nici spioni, nici ziaristi care apoi îndrugă minciuni formidabile, nici alte păsări deloc rare — așa cum vin de altfel și numeroși oameni admirabili. Pentru că vorbind despre dezinformare, despre presa reacționară, nu uităm nici un moment că există ziare și ziaristi în țările capitaliste, care, indiferent de opiniile lor politice, filosofice etc., dau dovadă de onestitate, luciditate și atitudine realistă în exercitarea profesiei și în prezentarea evenimentelor și fenomenelor, lucru care nu numai că le face cinstite, dar le și asigură simpatia popoarelor de pretutindeni.

Poate că ziaristul austriac era sincer în părerile lui, dar oare putem închide ochii în fața faptului că aici nu e vorba de cinstea personală a unui ziarist sau altul ci de un sistem organizat ca un vast complot împotriva cetățenilor din occident — care sînt dezinformați — și împo-

triva țărilor socialiste — care sînt calomniate!

Oamenii cinstiți ajung — mai devreme sau mai tîrziu — să se ciocnească de acest sistem. E cunoscut de pildă cazul frunțașei laburiste Edith Summerskill, care a fost invitată de radio „Europa liberă”, sediul din Londra, să facă declarații despre țara noastră. De la primele cuvinte, deputata engleză — care dorea să facă o declarație obiectivă despre țara noastră — a fost întreruptă brutal de către un transfug, Rațiu, care

Ziaristul vest-german Rainer Maria Wallisfurth și soția sa în timpul vizitei pe care au făcut-o la sediul Uniunii Ziaristilor din R. P. R. la 25 iunie 1956.

înțelegea că d-na Summerskill să facă declarații dușmănoase la adresa țării românești.

Fosta președintă a partidului laburist, dezgustată, a plecat de la „Europa liberă” atît de grăbită încît și-a uitat acolo mănușile. Cînd „Scinteia” a scris despre acest caz, transfugul de la „Europa liberă” — plătit cu fonduri americane ca să „probe” declarațiile pe care le au de făcut cetățenii britanici în propria lor țară — n-a putut în răspunsul său să nege faptele de mai sus. Afirm că acesta a fost singurul caz, după cunoștința mea, cînd „Europa liberă” a recunoscut vreodată, măcar indirect, adevărul: asta numai din cauză că, dacă ar fi negat prea fățiș afirmațiile făcute de o personalitate britanică în propria ei țară, agentul apatrid și stăpînii săi americani ar fi riscat un scandal mult prea mare, pe care „Europa liberă” — și așa atît de compromisă, încît se cere evacuarea cursurilor ei din diferite țări — n-ar fi putut să-l suporte.

Recent, a parvenit pe adresa Institutului Român pentru Relațiile Culturale cu Străinătatea scrisoarea pe care o publicăm în facsimil, împreună cu traducerea, în pagina următoare.

Articolul doamnei Wallisfurth este un reportaj literar și economic totodată, lipsit de comentarii politice, cuprinzînd o descriere a Deltei Dunării pe baza constatărilor personale făcute la fața locului. Reportajul este publicat pe o pagină întreagă, despărțit în capitole care au fiecare subtitlul său. Or, articolul al doilea este intercalat între celelalte capitole, avînd titlul și textul culese exact cu aceleași caractere ca și celelalte capitole, așa încît poți jura că este o parte a reportajului. „Capitolul” rela-

tează „din auzite”, „conform unor svonuri” calomniilor din care reiese că măsurile de combatere a prostituției, huliganismului, alcoolismului, ar fi îndreptate împotriva... opozițiilor politice! Și toate acestea puse, fără consimțămînt, pe seama doamnei Wallisfurth.

Faptul în sine nu cere nici un comentariu fiind elocvent prin sine însuși. Mă voi mărgini să adaug un singur lucru: bănuiesc că redacția a recurs la această metodă „în extremis” — dat fiindcă avea de-a face cu niște ziaristi vest-germani care refuzau să semneze un articol în spiritul „războiului rece” — dar de obicei, redacțiile acestea au grijă să-și aleagă oamenii, și tot mai des ziaristi onești de mare capacitate profesională sînt înlăturați prin oameni fără scrupule, al căror singur talent e acela de a fi minciuni pe placul celor care îi plătesc — patronii „războiului rece”, cei care vor să demonstreze că nu există nimic mai bun pentru omenire decît înarmările nucleare, permanenta primejdie de război, subminarea politicii de coexistență pașnică, de neamestec al unui stat în treburile interne ale unui alt stat.

Căci dezinformarea nu e menită să lovească numai în cititorii din occi-

Sehr geehrter Herr Präsident!

Ich gestatte mir, diesen Schreiben einen Abdruck beizufügen, der kürzlich aus der Feder meiner Frau in den "Aachener Nachrichten" veröffentlicht wurde. Sie werden beim Studium dieser Seite erkennen, daß die Redaktion in den Artikel einen nicht von uns stammenden zweiten Artikel so eingebaut hat, daß der unbefangene Leser meinen muß, dieser Zusatz sei ebenfalls vom Verfasser. In dieser von uns nicht verantworteten Stück wird versucht, schnell noch etwas negativ-politisches auszusagen. Die angewendete Methode zeigt Ihnen, wie schwierig heutzutage eine zuverlässige Berichterstattung in Westdeutschland ist.

Wir möchten Sie gerne ermächtigen, von der hier mitgeteilten Tatsache in jeder beliebigen Form Gebrauch zu machen. Es handelt sich bei diesem Vorgehen der Redaktion um eine journalistische Unsauberkeit, die wir keinesfalls billigen.

Da der Artikel meiner Frau mit ihrem Namen gezeichnet ist, der zusätzliche Artikel aber durch die Anordnung der Spalten dem Fachmann als zweiter Artikel kenntlich sein muß, haben wir leider keine Möglichkeit gesehen, die Sache irgendwie anzugreifen. Vermutlich war sich die Redaktion über diese Zusammenhänge sehr klar und hat sie bewußt so gefügt.

Da wir nach der langsamen Besserung, die sich im Augenblick in dem "kalten Krieg" zeigt, jetzt wieder in zunehmendem Maße über diese Gebiete - und damit über Ihr Land - berichten können, werden wir uns gestatten, von Fall zu Fall weitere Abdrücke zu übersenden.

Mit vorzüglicher Hochachtung

R. W. Wallisfurth

Aachen, den 22.2.1958
Sanatoriumstraße 1

Mult stimată Domnule Președinte,

Imi permit să anexez acestei scrisori o pagină tipărită scrisă de soția mea și publicată recent în „Aachener Nachrichten”. Studiind această pagină, veți vedea că redacția a intercalat un al doilea articol care nu este scris de noi, astfel încât cititorul nepărtinitor să creadă că și acest articol aparține de asemenea autorului. În acest articol de care nu răspundem se încearcă să se spună în grabă ceva negativ-politic. Această metodă aplicată vă dovedește cât de greu este astăzi în Germania de vest de a face un reportaj real.

Cu plăcere v-am împuternici să faceți uz de cele comunicate aici, după cum veți crede de cuviință. Este vorba în acest procedeu al redacției de o necuviință ziaristică pe care în nici un caz noi nu o aprobăm.

Intrucât articolul soției mele este semnat cu numele ei, iar articolul intercalat, prin așezarea coloanelor face să creadă pe specialist că este vorba de un al doilea articol, nu am văzut din păcate nici o posibilitate să atacăm într-un fel oarecare această problemă. Redacția probabil și-a dat perfect de bine seama de acest aranjament și l-a făcut conștient așa.

Deoarece în urma lentei îmbunătățiri care în momentul de față se arată în „războiul rece”, putem din nou într-o măsură crescândă să scriem despre aceste regiuni — și cu aceasta și despre țara dvs. — ne vom permite să vă transmitem de la caz la caz în continuare pagini tipărite.

Cu deosebită stimă
R. W. WALLISFURTH

Aachen 22.2.1958
Sanatoriumstrasse 1

dent; se încearcă injectarea unei doze masive și răsăritului prin emisiunile posturilor de tip „Europa liberă”, „Vocea Americii”, emisiuni care cuprind neincetate amestecuri — bazate pe minciuni — în problemele lăuntrice ale statului român, imixțiuni contrare coexistenței pașnice.

★

În ultima parte a articolului, nu-mi propun să enumăr toate sarcinile ce ne revin nouă, ziariștilor, în combaterea dezinformării, ci numai citeva dintre ele, despre care am impresia că s-a vorbit mai puțin.

Desigur, nu trebuie dată importanță fiecăruia din escrociile presei și fiecărui zvon — dar nu e bine să pierdem prilejurile de a demasca și pe această latură murdăriile „războiului rece”.

La fel, unele posturi străine de radio — care în fața ascultătorilor din propria lor țară adoptă o mină democratică, sau poate că tind cu adevărat spre o informație ceva mai obiectivă — atunci când e vorba de emisiunile în limba română nu se jenează să transmită manifeste cu caracter fascist. Ca să nu mai pomenesc iar „Europa liberă”, voi aminti că, citind orice stenogramă a emisiunilor în limba română transmise de radio Roma — radioul unei Capitale de care ne leagă atâtea tradiții comune și simpatii — te izbește duhoarea de legionarism, ignoranță și obscurantism pe care o emit așa-zisele „articole”. Se vede că s-au aciuat acolo cițiva băcani legionari cărora redactorii italieni n-au cum să le stilizeze capodoperele scrise în limba română. Ce s-ar întâmpla însă dacă masa contribuabililor italieni ar afla pe ce soi de producții se irosesc banii lor? Cred deci că emisiunile noastre în limbi străine ar trebui să informeze mai des pe cetățenii din occident despre activitatea redacțiilor de radio instalate în vecinătatea lor și cu banii lor.

În sfârșit, Uniunea Ziariștilor — forul nostru profesional — întărindu-și legăturile internaționale, ar trebui să semnaleze organizațiilor profesionale interesate cazurile când unul din membrii lor, lansindu-se în minciuni cu privire la țara noastră, calcă fără rușine codul profesiei.

Desigur însă că dezinformarea nu va dispărea dintr-o bună parte a presei occidentale atâtea vreme cât nu va dispărea „războiul rece” care o inspiră. Combătând mai activ și pe toate căile dezinformarea, combatem însăși politica de menținere a „războiului rece” și de stîrnire a celui „cald”.

SCRIITORII ȘI PRESA

In cadrul convorbirii cu scriitorii începută în numărul 2 al „Presei noastre”, publicăm răspunsurile tovarășilor Geo Bogza, Aurel Baranga, George Macovescu, Otilia Cazimir, Nicolae Moraru, Radu Boureanu, Ion Istrati și Al. Mirodan.

GEO BOGZA: Munca în redacție m-a făcut să simt cu o acuitate mult mai mare ritmul trepidant și intensitatea evenimentelor politice

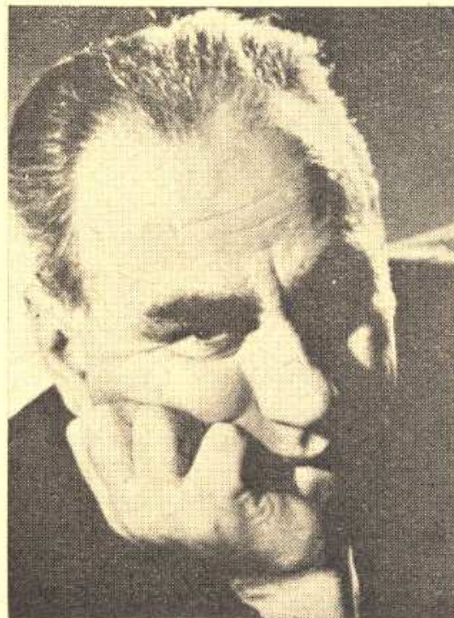
Vă mărturisesc că la nici una din cele trei întrebări n-am să vă pot răspunde cu aceeași claritate cu care au fost puse. Dacă ar fi fost să teoretizez — ceea ce însă îmi este cu neputință — v-aș fi putut da răspunsuri mulțumitoare. Dar pentru că vă referiți la propria mea experiență, și pentru că eu însumi nu pot vorbi decît din propria mea experiență, mi-e teamă că exemplul meu nu va fi concludent și nu va servi cel mai bine intențiile redacției.

Mai întii de toate, eu nici astăzi nu știu despre mine dacă sînt mai mult poet sau prozator, dacă sînt mai mult scriitor sau ziarist. Dacă s-ar întimpla să fiu toate la un loc, o compartimentare strictă între ele, ca și considerațiunile despre felul cum s-au influențat reciproc, nu pot să fac.

Am început, acum treizeci de ani, prin a scrie poezii, însă în multe din ele relatam — doar cu o amărăciune în plus și într-un stil nu prea poetic — fapte despre care de obicei vorbesc ziarele, de multe ori fapte diverse.

Cînd am încetat să mai public poezii în revistele pe care eu sau prietenii mei le tipăream cu bani proprii și am început să lucrez — pentru a avea o meserie — în redacția unor ziare, am încercat să scriu la fel cu toată lumea, pentru a-mi merita în mod cinstit salariul,

ce nu putea fi acordat în nici un caz unui poet, dar se pare că n-am putut să mă dezbrăc cu totul de a-

GEO BOGZA

numite frăsături ale primei mele îndeletniciri. Dificultatea cu care scriam și faptul că n-am putut să dobîndesc în decursul anilor nici un fel

ÎNTREBĂRILE REDACȚIEI

1. În ce măsură ziarul și munca de ziarist au constituit pentru dumneavoastră o școală scriitoricească și în ce măsură această activitate a avut urmări asupra creației dumneavoastră de mai tîrziu?

2. Există o deosebire între stilul scriitorului în articolul de presă și cel din literatură?

3. În ce măsură v-a ajutat ziaristica să stabiliți legături directe între dumneavoastră și viața de zi cu zi a poporului nostru?

de rutină, m-au făcut să nu mă consider un ziarist adevărat, ci — după cum spuneam despre mine — „un om care scrie din cînd în cînd la ziare“.

În lumina acestor imprecizii, îmi vine foarte greu să răspund cu promptitudine și precizie la primele două întrebări ale d-voastră.

Cît despre a treia, pot să precizez că munca în redacție m-a făcut să simt cu o acuitate mult mai mare ritmul trepidant și intensitatea evenimentelor politice, adăugînd variațiilor mele componente psihice încă una, foarte puternică. Acesteia, i-am plătit multe nopți de nesomn.

În ceea ce privește munca scriitorilor într-o redacție ca mijloc de a cunoaște mai bine viața, desigur că în lipsă de altceva mai bun — participarea directă cu trupul și cu sufletul la experiența sau drama unei colectivități — ea este indicată și, în orice caz, e de preferat „cabinetului de lucru“.

Dar, după părerea mea, biografia ideală a unui scriitor începe — ca a lui Maxim Gorki, Jak London sau Panait Istrati — cu vagabondajul și trebuie să treacă apoi prin cît mai multe și mai chinuitoare meserii. Cînd ziaristica, și mai ales activitatea de scriitor, vine mai la urmă, atunci e bine și de scriitor și de cititorii lui.

AUREL BARANGA: Experiența de presă a fost hotărîtoare pentru întreaga mea dezvoltare ulterioară

Am intrat în presă — cum se spune memorialistic — în 1936 la „Reporter“ unde am lucrat un an întreg sub supravegherea unui tovarăș, cu obrajii arși de flacăra credinței politice și a tuberculozei, și cu numele conspirativ, Jim. A murit curînd după 23 August, fără să cunoască nimic din bucuria zilelor noastre. Să-i fie veșnică memoria fiindcă a fost un tovarăș bun și un prieten delicat, cu un suflet loial, deschis tuturor înțelegerilor.

În 1937, un an mai târziu deci, adus de Horia Liman, am trecut la ziarul lui Zaharia Stancu „Lumea românească“, angajat pe cea mai coborîtă treaptă a schemei de atunci: corector la ediția de provincie. În șase luni însă, cel mult în opt, am urcat toată ierarhia, fiind pe rînd reporter de fapte diverse, redactor al cronicii judiciare, „articlier“ de cursive, secretar de zi și prim secretar de redacție, post deosebit de important pe vremea aceea, fiindcă „facea“ și gîra întreaga gazetă. Acolo la „Lumea românească“ am învățat să scot o perie, să fac o corectură, să dau un titlu, să redactez o știre scurtă, să scriu un „fapt divers“, să comentez o telegramă, să scriu un reportaj „de culoare“, și unul „de senzație“, să-mi fac mina la „cursive“, la pamflete și la articolul de fond, să scriu și sub semnătură și anonim, să improvizez la 11 noaptea, cu un ceas înainte de închiderea ediției, sub panica pierderii trenurilor, să scriu uneori pagini întregi, în timp ce vegheam materialele care mergeau la tipografie, să am în cap întreaga gazetă, ca să evit repețirile sau contradicțiile, și mai ales să scriu, să scriu, neconținut.

Astăzi mi-e limpede că experiența de presă a fost hotărîtoare pentru întreaga mea dezvoltare ulterioară, și puținul pe care-l aduc în literatură îl datorez, exclusiv, trudei gazetărești.

Sînt mai încredințat ca oricînd că o gazetă vie, activă, combativă și prezentă, un ziar ce se scrie, febril, astăzi, acum, între ora 6 după amiază și 12 noaptea, fiindcă trebuie să apară mîine, constituie cea mai bună școală literară. La gazetă înveți să scrii un „fapt divers“ (embrionul romanului de aventuri sau de senzație), un cursiv (embrionul schi-

AUREL BARANGA

ței), un reportaj (embrionul nuvelei sau al scenariului cinematografic) sau o simplă „poantă“ (embrionul comediei).

Scrisul zilnic, sub rigurile coloanei și ale sforii care măsoară „materia“, te învață economia cuvîntului, sunetul și nuanța lui. Acolo — dacă-ți respecti semnătura — înveți să dispregiești prolixitatea și locul comun, scrisul cotidian obligîndu-te la o permanentă primenire. Adevărata gazetărie exclude șablonul, schema, calapodul, prefabricatul, „deja spusul“ și „deja auzitul“, neexistînd pe lume

„intelectual“ mai jalnic decît ziaristul rutinier, funcționar, arhivar, lipsit de imaginație, de invenție și de umor.

Acum cînd scriu îmi lămuresc de ce un asemenea tip este profund ridicol, putînd deveni eroul unei comedii amare, de o neașteptată dimensiune: fiindcă funcția de ziarist este în primul rînd una stringent modernă, obligatoriu vie, necesarmente talentată, implicînd documentarea la zi și cultură, o funcție nobilă, adică tot ce se opune mai violent anchilozei și prostiei, dogmei și rigidității. Un ziarist învechit e ca un bas scopit.

O adevărată redacție te ține deci viu, te silește să circuli, îți impune să vezi, iar postul de secretar de redacție e după părerea mea obligatoriu în stagiul unui ziarist și viitor literat: fiindcă încumbă datoria lecturii, te învață să tai cu milă dar și necruțător, să scoți dintr-o mlaștină de materie amorfă și mediocră esențialul și eventualul simbur de aur, foarfeca fiind uneori tot atît de importantă ca stiloul. Munca de secretariat de redacție e o școală a caracterelor fiindcă implică răbdare și modestie, devotament și capacitate, entuziasm, pricepere, gust și simț de răspundere.

Ce altă universitate literară poate asigura atîtea discipline, legate, în același timp, de practica cea mai efectivă?

Și ce exemplu mai strălucit poate da decît faptul că doi dintre cei mai reprezentativi scriitori de astăzi vin din gazetărie? E vorba de Zaharia Stancu și de Geo Bogza.

Stancu și-a început „Desculțul“ sub forma unor scurte schițe ce purtau titlul: „Însemnările unui ziarist“ iar Geo Bogza și-a scris majoritatea perlelor fără model și fără egal în întreaga literatură universală a genului din „Anii de împotrînire“ pe colțul mesei mele de la „Lumea românească“.

Nu e clar?

GEORGE MACOVESCU: Nu cred că în vremea noastră există o mai bună școală pentru un scriitor decât ziaristica

Cu voia redacției revistei „Presa noastră”, voi contopi întrebarea primă cu cea ultimă, pentru că există între ele o asemenea strânsă legătură, încît nu merită despărțire.

Am început să scriu — și aceasta am făcut-o ca ziarist — pentru că am simțit nevoia de a spune ceva, de a-mi rosti cuvîntul, față de ceea ce se întimpla în jurul meu. (De altfel, această nevoie o simt oricînd ori pun mîna pe condei).

Ziaristica oferă în mod incontestabil cel mai prompt mijloc de a lua poziție față de un eveniment, de a arăta că participi, într-un fel sau altul, la viața societății în care trăiești. Dar, ca să iei atitudine — și gazetar fără atitudine nu poate exista — trebuie să cunoști bine acest mare și complex fenomen care este viața, trebuie să-i pătrunzi tainele, să fii ars de pasiunea de a ști totul, de curiozitate.

În ziaristică, nimic nu te poate lăsa indiferent, nu există la prima vedere mic și mare, important și neimportant, ci un noian de fapte față de care conștiința ta de ziarist vibrează, față de care trebuie să iei atitudine conform cu concepția ta despre lume, conform cu interesele clasei pe care o slujești, conform cu spiritul partidului a cărui disciplină ai acceptat-o.

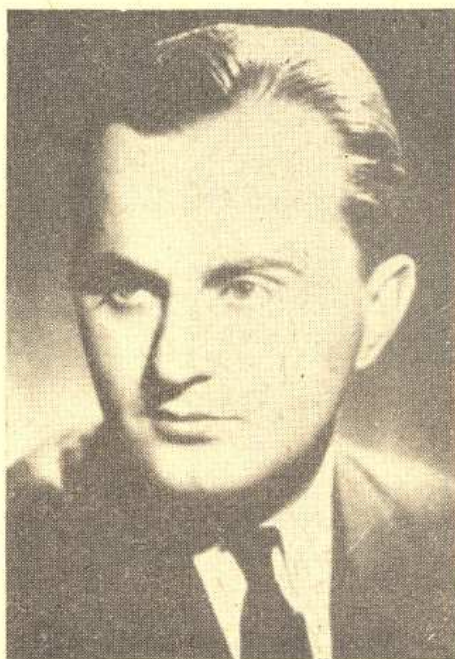
Cunoașterea vieții poporului nostru m-a adus spre gazetărie, spre necesitatea de a spune ceva despre ceea ce vedeam, auzeam, constătam.

Cu ani în urmă, înainte de război, secretarul de redacție al unui ziar la care lucram m-a anunțat că în țara moșilor s-ar afla un om care nu s-a dat jos din patul suferinței de douăzeci de ani și m-a expedit imediat... „la fața locului”, cu sarcina ca în patruzeci și opt de ore să-i și aduc un reportaj... tare, adică senzational.

Am ajuns în Valea Arieșului în mijlocul unor frămîntări grele ale moșilor, am văzut în grabă omul de pe patul suferinței, dar am rămas acolo nu patruzeci și opt de ore, ci șapte zile, deoarece ceea ce se întimpla era mult mai important decît povestea moșului Ruen Silvestru, mare mutilat din primul război mondial.

Rezultatul șederii mele în Valea Arieșului a fost concretizat într-o serie de reportaje dintre care au apărut numai cîteva, pentru că a intervenit, brutal, cenzura, dar n-aș fi putut scrie nimic, n-aș fi înțeles nimic dacă nu aș fi trăit în mijlocul frămîntărilor moșilor, nu le-aș fi cunoscut și înțeles necazurile.

Contactul nemijlocit al ziaristului

GEORGE MACOVESCU

cu viața poporului, cu manifestările concrete, variate și multiple ale acestei vieți este condiția esențială a activității ziaristice. N-am fost niciodată în stare să scriu un reportaj, (fie literar, sau simplu reportaj de fapte), un comentariu, un articol, dacă nu am cunoscut bine ceea ce aveam să aștern pe hirtie.

Munca de ziarist m-a obligat să observ viața, oamenii; să fac legătura între evenimente; să descopăr amănuntul; să memorez peisaje, figuri, gesturi; să-i ascult pe oameni cum vorbesc, să diferențiez limba unuia de a altuia. Toate acestea nu

fac oare parte din „arsenalul” scriitorului?

Nu cred că în vremea noastră există o mai bună școală pentru un scriitor decît ziaristica. Îmi veți da exemple ilustre care să probeze contrariul. Și totuși, dacă aceste exemple ilustre ar fi trecut și prin ziaristică, ar fi fost și mai iluștri scriitori.

Privitor la deosebirea dintre stilul scriitorului în articolul de presă și din literatură, aș putea să dau un răspuns scurt: există deosebiri. Dar afirmația aceasta necesită o asemenea argumentare, încît îmi este teamă că „Presa noastră” nu s-ar încumeta să-mi pună la dispoziție atîta spațiu. Un articol de ziar se construiește pe demonstrații logice, pe cînd opera literară este o înlanțuire de imagini artistice. Deosebirea este evidentă și ea se reflectă și în stil (N.B. În întrebarea dvs., stil este egal cu limba folosită de ziarist și scriitor. Noțiunea de stil, în sens estetic este mai complexă, ea referindu-se la personalitatea scriitorului manifestată atît în conținut, cit și în formă).

Mijloacele de construire a unei demonstrații logice și a unei imagini artistice sînt diferite. Totuși, aceasta nu înseamnă că nu pot fi folosite în articolele de presă mijloace literare. Cînd se întimplă invers, este mai grav.

Stilul unui scriitor nu este unic, în sensul de șablon. El are trăsături esențiale, permanente, care îl deosebesc pe un scriitor de altul, dar stilul — în sensul de limbă literară — nu se repetă în fiecare operă a scriitorului. Deci, cu atît mai mult, se va deosebi în articolul de ziar și în opera literară.

Să punem, însă, punctul pe i. Există un stil al articolului de ziar, un stil propriu ziaristicii.

Marii ziaristi — fără să fie în același timp creatori de artă — își au stilul lor, un stil ziaristic și nu literar.

Cum este acest stil? Să-l studiem la marii ziaristi și... mai ales ziaristii să contribuie la crearea lui.

N-a sosit, încă, vremea ca ziaristica să existe prin ea însăși și nu ca o rudă, mai săracă sau mai bogată, a literaturii?

Eu cred că a sosit.

OTILIA CAZIMIR: Să pui viață în literatură — Dar nu literatură în viață...

1) Deși am făcut parte, pe vremuri, din „Sindicatul ziaristilor profesioniști“, nu pot pretinde, totuși, că am practicat într-adevăr gazetăria. (De altfel, ca și G. Topirceanu și Mihai Codreanu, n-am fost decit... „membru de onoare“!).

Scriam, în coloanele gazetelor locale, diverse note și observații asupra vieții și asupra evenimentelor zilei, ridicându-mă — fără îndoială cu destulă naivitate și stingăcie, — împotriva a tot ce mi se părea nedrept, urit și strîmb. Arma mea, după exemplul marelui meu prieten G. Topirceanu, era ironia: mai subțire — floretă, — sau mai masivă — măciucă, — după împrejurări. Eram, pe-atunci, foarte tinără. Scrisul „la gazetă“ mi-a pus în mișcare curiozitatea și m-a apropiat de oamenii reali și de durerile lor reale, de acele fațete ale vieții care rămăneau de obicei ascunse tinerilor cu o educație de familie ușor învechită. Gazetăria, — atît și așa cum am practicat-o, aproape numai incidental, — a fost pentru mine un corectiv al sensibilității exagerate și al stilului încărcat cu zorzoane, primejdii care pîneau pe vremuri pe toți începătorii întru ale poeziei.

2) Cred că da, deși scriitorul își poate păstra (ba chiar trebuie să-și păstreze) și în gazetărie ceea ce este esențial și personal în stilul său. (Vezi Arghezi). Cînd scrii la zi și pentru toată lumea, cauți în primul rînd fraza concisă, cuvîntul direct și înțelesul precis: omul care citește gazeta în tramvai sau în pauza de lucru n-are vreme de „literatură“. De aceea supără (și pe mine mă exasperează chiar) reportajele care o iau razna, pe departe, cu ocoluri și cu inutile incursiuni prin folclor, ca să spună abia la urmă, incurcat și vag, ceea ce trebuiau să spună de la început, scurt și lămurit. Pentru că gazetăria e viață, în timp ce literatura e... literatură.

Intrucît mă privește, am avut îndrăzneala — chiar pe vremea cînd scriam articole de gazetă — să

OTILIA CAZIMIR

dau confrăților mei, în cadrul unui interviu în versuri, următorul sfat:

Să pui viață în literatură —
Dar nu literatură în viață...

NICOLAE MORARU: Presa muncitorească m-a învățat să caut esențialul în tratarea unei teme

Pentru mine niciodată munca de gazetar ca și aceea de scriitor nu a fost scop în sine. De pe băncile școlii am colaborat în presă prin informații și articole care încercam să ridice unele probleme ale învățămîntului și situației elevilor (în clasă și la internat). Făceam totodată încercări literare de proză — citită în cercul restrîns al uteciștilor, de critică literară — sub forma unor expuneri studii ținute la societatea „Ion Heliade Rădulescu“ care nu o dată se soldau dincolo de porțile școlii cu încăierări, cale pentru a rezolva ciocnirile de idei în care mîncaseră bătaie preopinienții fascizanți, tot din rîndul colegilor de altădată.

3) La această întrebare am răspuns, fără să vreau, răspunzînd la prima.

Tineretul dintr-o anumită pătură socială (din cea de mijloc), și mai ales cînd era vorba de fete, era ținut departe de viață, — de viața așa cum este, cu tot ce e lăudabil și cu tot ce e condamnabil în ea. Gazetăria a fost și pentru mine, ca și pentru mulți alții, cheea cu care am deschis nenumărate porți bine zăvoirite. Nu era totdeauna frumos ceea ce nu trebuia să știu. Dar nici urit nu era totdeauna. Era, însă, adevărat. Și adevărul, urit sau frumos, include o anumită măreție, care merge de-a dreptul la inimă. El zguduie, emoționează, trezește dragostea, stîrnește ura: te obligă să trăiești, să înțelegi, să compari — și să iei atitudine. Te învață să cunoști omul așa cum este el — și-ți taie cheful de literatura fictivă, cu evenimente fictive și cu oameni fictivi, făcuți iar nu născuți.

Și această cunoaștere a vieții și a realității, pe care o datoresc în general experienței făcute „pe viu“, dar și scurtei mele incursiuni în gazetărie, nu mi-a înăsprit sufletul și nu m-a îndepărtat de oameni: dimpotrivă...

plex de fapte care se cerea exprimat, spus în așa chip ca să ajungă la un cerc cât mai larg de oameni, luminat așa cum indica Partidul că trebuie puse și rezolvate cele mai arzătoare probleme ale momentului.

Porneam la scris mereu cu materialul „cald“, oferit de realitate, cu convingerea fermă că problema trebuie tratată urgent, că acel cuvânt pe care-l voi spune, cu sau fără semnătură, este necesar, așteptat și, în felul lui, o părțică a întregului efort pe care-l face Partidul nostru în desfășurarea acțiunilor clasei muncitoare. Iată de ce, fie în presa ilegală, fie în cea legală, abordam temele date cu toată pasiunea, așa cum fiecare activist de partid făcea în orice domeniu al activității sale. Căutam mereu să fiu clar, concret, convingător. Evitam floricelele de stil, „literaturizările“ care abăteau de la problema centrală; preferam faptele alese cu mare atenție pentru că ele sînt elementul de bază, convingător. Presa muncitorească m-a învățat să caut esențialul în tratarea unei teme și articolul să-l fac întotdeauna așa fel ca să bată la țintă. Și cred că o trăsătură de bază a presei noastre legale și ilegale, a presei de partid, combativitatea, și-a pus amprenta firească și asupra dezvoltării scrisului meu.

Azi, cînd mă gîndesc la vremurile de muncă la „Critica“ și „Vitrina“, la „Atlas“ și „Drumul“, la corespondențele pentru „Tînărul leninist“ și redactarea „Tinerii gârzi“, la munca din redacțiile ilegale din provincie, la munca ziaristilor din închisoare, îmi dau seama că ele toate au fost o școală mare, importantă, unică. Școala vieții, școala luptei, școala principialității partinice. Acolo am învățat cît de greu este atunci cînd nu studiezi fenomenul în esența lui. Acolo am învățat să privesc mai adînc în om, să nu-l judec după aparențe. Acolo am învățat să am încredere în el și să-l iubesc. Și tot în munca aceea s-au cizelat treptat imaginile, situațiile și caracterele oamenilor despre care am scris și, mai ales, voi mai scrie.

Evident, între felul cum scrii la gazetă și felul cum scrii literatură este multă deosebire. Nu pentru că articolul ar fi ceva inferior. Este vorba însă de două lucruri diferite, oricît de frumos ar scrie gazetarul. Literatura este reflectarea mijlocită a vieții, este plămădirea — pe temeiul fapticei reale a vieții — a unei imagini plămuite de artist în care situațiile, caracterele, conflictele sînt pro-

dusul efortului său creator, în care fantezia joacă un rol covârșitor. Desigur, imaginea realistă este aceea care reflectă viața în toată complexitatea și multilateralitatea fenomenelor ei, zugrăvește destinele eroilor în sensul legilor fundamentale care de-

NICOLAE MORARU

termină evoluția societății, relațiilor dintre oameni etc. Imaginea însă, cea mai realistă imagine, rămîne totuși plămuire artistică, concentrată, emoționantă, care reproduce viața în felul specific artei, care dă generalul, tipicul, în stricta individualizare a caracterelor particulare, eroi și situații ale căror destine poartă amprenta secolului, societății, luptei.

Materialul gazetăresc, articol, reportaj, informație, comentariu, cronică, este un material în care rolul fanteziei nu e exclus, dar unde operezi cu faptele exacte, cu situațiile și datele luate nemijlocit din viață. Concluziile ziaristului, sugerate sau răs-picat afirmate, în ciuda celei mai desăvîrșite tratări stilistice, se apropie totuși mai mult de știință decît de artă, cu toate că imaginea literară nu poate fi exclusă complet din atelierul gazetarului. Și asta nu numai în reportaj literar. Cert este însă că sub pana gazetarului faptul, datele zilei, materialul mai îndelung adunat, constituie obiectul analizei la capătul căreia, în spiritul Partidului, pe temeiul liniei lui, se desprinde sinteza, concluzia, deci mesajul trimis citito-

rilor pe linia unei logice concluzii. Nu vreau să spun că materialul gazetăresc nu trebuie să și emoționeze. Cum este cert că opera literară nu se adresează numai inimii, ci și rațiunii cititorului. Clar este însă că mijloacele folosite diferă. Scopul în mare este același: educarea oamenilor muncii. Lămurindu-i, animîndu-i, ridicîndu-i în luptă, rolul organizatoric al presei este cu deosebire important.

Munca de gazetar însă este o mare școală pentru scriitor. În primul rînd școala de cunoaștere a vieții în multiplele ei manifestări, contradicții, deveniri. În al doilea rînd este școala cunoașterii omului așa cum este el, a înălțimilor și micimilor lui, a reacțiilor și atitudinilor, școala capacității de alegere a ceea ce este esențial, a înlăturării întîmplătorului sau secundarului. În al treilea rînd gazeta educă în scriitor spiritul colectivismului, respectului și dragostei pentru colegul de meserie, al stimei pentru toți aceia care se spetesc pentru ca să ajungă cuvîntul Partidului, cuvîntul adevărului, în masele largi. În al patrulea rînd presa, munca în presa de partid, ne învață răspunderea pentru fiecare cuvînt scris, pentru faptele prezentate, pentru generalizările făcute, pentru ideile difuzate. Și, în sfîrșit, presa ne învață ce înseamnă a fi contemporani timpului pe care-l trăim, felul în care visînd la lumea de mîine a comunismului să muncim și să luptăm concret, azi cu tot elanul, cu toată pasiunea pentru a face acest mîine, a-l făuri.

Există desigur deosebiri între stilul gazetarului și stilul scriitorului. În mare ele se deosebesc prin însuși specificul lor. Dar, cum în literatură nu poate fi vorba de „stiluri“ gen „gotic“ sau „rococo“, ci de stiluri individuale, ca purtătoarele însușirilor specifice ale scriitorului dat, a felului care îi este propriu muncii lui personale în făurirea imaginii artistice, asemenea și în presă sînt stiluri proprii gazetarilor care în felul lor abordează și tratează diferitele probleme. Cred, de pildă, că un stil al său în presa noastră l-a avut neuitatul nostru coleg, ziarist scînteietor, Grigore Preoteasa. Stilul nu apare numai în reportaj, cum este cazul lui Geo Bogza. Un articol de Zaharia Stancu îl recunoști dintr-o mie. În materie de stil nu este vorba numai de temperament, cum încearcă unii să acrediteze ideea. Nu și nu. Firește că temperamentul are un rol însemnat. Dar și cultura ziaristului și experiența acumulată, și mediul în care activează

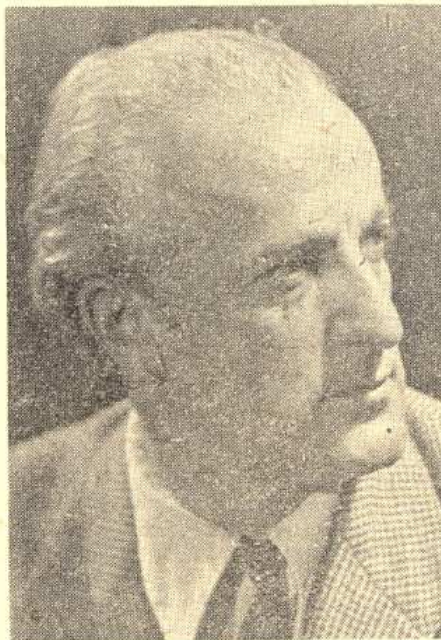
de mai multă vreme, și convingerile lui politico-sociale, toate se împletesc, se condiționează, modelînd profilul său particular, felul lui de a aborda și a trata problemele. Din acest punct de vedere apropierea sint mari față de felul în care se modelează stilul scriitorului. Căci, în ultima socoteală, în felul în care scrie ziaristul, în felul în care creează scriitorul se și conturează personalitatea lui.

Sînt dispute, firește, în raport cu stilul unor scriitori care introduc elemente publicistice în literatura pe care o fac. Cum se știe bine că sînt ziaristi care recurg deseori la procedee literare. În ciuda faptului, deseori salutar, în practica creației, afirm totuși că nu aceasta este esențial, căci literatura rămîne literatură chiar dacă Leonov și Ehrenburg, sau Zaharia Stancu și Em. Galan introduc elemente publicistice, chiar dacă Borzenco sau Poltoratki, Macovescu sau Ivașcu introduc elemente literare în articolele și reportajele lor. Firește, stabilirea unor ziduri chinezești este greșită. În tratarea problemei însă trebuie să pornim de la definirea literaturii ca artă și a ziaristicii ca o formă deosebită, de sine stătătoare, avînd sarcinile ei proprii și, în consecință, obiectul, procedeele, metodele ei bine definite.

La întrebarea a treia pe care o pune „Presa noastră“ nu e deloc greu să răspunzi. Oriunde, oricînd, în orice fel munca mea de ziarist m-a obligat să fiu mereu în contact în primul rînd cu oamenii, cu masa largă pentru care scriam și despre care scriam. Aceasta înseamnă a vedea omul la strung și la arătură, în biroul său de lucru și în sala de curs, la odihnă și acasă în mijlocul familiei. Altcum nu poți scrie nici două rînduri adevărate. Dar asta încă nu e totul. Ca să poți scrie despre cele ce se întîmplă în jurul nostru, just, în lumina acelor legi care determină dezvoltarea lumii, o condiție fundamentală este legătura cu Partidul, Partidul care este conștiința, călăuză și cinstea noastră cristalină. Cum nu-mi închipui viața în afara lui, în afara îndrumării lui de zi cu zi, așa nu-mi pot închipui nici activitatea mea creatoare, ziaristică sau literară.

RADU BOUREANU: Realismul nu exclude inspirația; nici în literatură, nici în ziaristică

Cel mai edificator, mai desăvîrșit exemplu, de scriitor, de poet care a strălucit în ziaristică este, fără îndoială, marele Eminescu. El aducea în scrisul zilnic, în presă, marca covîrșitoare sale personalități, timbrul unui inspirat, ai cărui ochi și a cărui conștiință pătrundeau în adîncul realității, în relațiile dintre oameni, în țesătura variată a vieții sociale și în mișcarea istoriei.

RADU BOUREANU

Către el, în primul rînd, trebuie să se îndrepte atenția celui care vrea să devină un mare gazetar. De la el poate învăța generație după generație.

Hotărit, în desfășurarea și adăosul timpului, ziaristica și-a perfecționat uneltele. Datele istorice, sociale, sînt structural schimbate. Dacă Eminescu ar fi scris astăzi în presa zilnică, firese, și-ar fi apropiat toate elementele componente ale ziaristului timpurilor noastre, în plus, ar fi vibrat, ar fi sunat timbrul ge-

nialului poet și gînditor de mare clasă.

Sînt temperamente poetice, care intrînd în presă nu se pot desbăra, sau mai curînd nu pot diferenția stilurile celor două țărîmuri de scris: literatura și gazetăria. Rămîn pînă la sfîrșit neadaptabili; fac o proză poetică slabă, lirizantă, destinată, improprie așa-zisului „stil gazetăresc“. Despre așa-zisul „stil gazetăresc“ ar trebui să se vorbească mai îndelung, pentru elucidarea acestui fenomen. În fond, prin rău înțelesul stil gazetăresc înțeleg acel mod de a scrie articole de ziar într-un limbaj nud, văduvit de orice vibrație, de orice frumusețe, sec și neconvîgător. Ca exemplu, ca enunțare numai, e un pericol să inviți ziaristii, în spe, la simplitate. E bine să se lămurească ce trebuie să aducă acea simplitate a stilului. Clasicii, scriitorii antichității, care au străbătut milenii către noi cu operele lor, își vehiculau gîndurile și consemnau faptele epocilor lor, într-o firească alcătuire de frază, într-o limbă bogată, colorată, plină de adîncimi și rezonanțe, care dădeau valoare gîndurilor, speculațiilor de gîndire, contur oamenilor și faptelor istoriei zilelor care le trăiau. Și Sofocle și Euripide și Eschil ca majoritatea clasicilor au fost în esență marii reporteri ai vremii lor. Ei căutau să fie exegeții și oglinda societății în care trăiau. Tindeau să aducă un corectiv, să influențeze cu viziunea și considerațiile lor etice, etica socială, etica umanității însăși.

Stilul lor era clar, nervos, vibrant, cu adînci rezonanțe sau cu efluvii sensibile, nu numai clar și nervos, nu numai simplu. Ei erau în primul rînd mari inspirați.

Lenin a fost un mare ziarist, el scria simplu, dar în această riguroasă formă vehiculau gîndurile geniale ale unui mare om de cultură dar și ale unui mare inspirat.

Cred că realismul nu exclude inspirația; nici în literatură, nici în ziaristică. Și un polemist trebuie să gonească prin meandrele inspirației. Heine a fost un poet de înaltă înălțime și în ziaristică n-a trădat calitățile talentului său. S-ar părea chiar că în articolele sale, în proza sa diurnă, e mai plin de vigoare, de adâncire, de putere a verbului și a gândirii.

Tudor Arghezi, în ziaristică n-a trădat felul său de a pieptăna, a dichisi fraza cu imagini, de a-i pune buchete de flori sumbre sau de hirtie, mirifice și pestrițe. Totuși, cititorii de ziare îl urmăreau și-l urmăresc cu pasiune.

Sînt poeți care sînt mîndri că datorită ziaristicii au adus în creația lor poetică „stilul gazetăresc”. Nu întotdeauna e bine. Am asistat la o sărăcire a modului poetic, urmărindu-se această osmoză, fie voită, fie datorită unei nemărturisite și nesimțite capitulări.

În ce mă privește, e adevărat că în epocile în care am făcut ziaristică, atît cît am făcut-o, am izbutit să acumulez experiențe varii; un mod de a privi viața, mișcarea socială și relațiile dintre oameni cît și o lărgire a puterii de cunoaștere a fenomenelor politice.

Nu sînt de acord că viața de ziarist te obligă întotdeauna la contactul multilateral cu viața etc., cum spune Beniuc. Am cunoscut foarte mulți ziaristi care scriau din redacție, nu cunoșteau viața, scriau din burtă, erau majoritatea timpului lipiți de scaunul redacției, de scaunul cafenelii și făceau naveta între oficialități. Așa erau unii gazetari de stil vechi.

Deși azi s-a schimbat în mare măsură modul de a face ziaristică, cred că întii trebuie să cunoști viața și omul și abia atunci poți sluji scrisul zilnic în presă.

ION ISTRATI: Ziaristica mi-a pus acătării condeii în mîna . . .

Deși nu am desfășurat o activitate de gazetar decît de vreo șase—șapte ani de zile, trebuie totuși să recunosc cinstit că ziaristica este aceea care mi-a pus acătării condeii în mîna. Dealtfel, cred că nici nu se prea află scriitori (mai ales prozatori) care să fi intrat de-a dreptul în literatură, fără ca în prealabil să nu-și fi făcut mica sau marea lor ucenicie într-o redacție de jurnal. Și asta pentru bunul și binecuvîntatul motiv că ziaristica îți oferă în permanență puțința sine qua non de a te găsi plasat veșnic în linia întia a actualității, cu o busolă fără de greș în mîna și mereu în căutarea de ceea ce reprezintă noutate pentru citito-

ION ISTRATI

rul de-a doua zi. Personal, în afară de faptul că lucrînd în presa cotidiană am învățat să stau de vorbă cu oamenii și să-i cunosc astfel mai bine și în afară că prin natura muncii mele am fost obligat să colînd țara în lung și lat, întorcîndu-mă de fiecare dată acasă cu desaga plină de material faptic, practica ziaristică mi-a lăsat cumintele „nărav” de a scrie în fiecare zi măcar cîteva rînduri, indeletnicire asemănătoare cu cea a mai fiecărui violonist care se respectă și care se simte dator ca prin exercițiul efectuat cu regularitate să-și formeze degetele și, în ultimă instanță, propriul său sunet. La toate

acestea trebuie să mai adaug și pasiunea dobîndită din vremea gazetăriei, de a cutreera și azi oridecîte ori am prilejul, prin locuri pe care nu le-am văzut nicicînd, sau le-am vizitat mai demult, — obicei care reprezintă pentru suflet ceea ce reprezintă sportul pentru corp. Pentru temeiuri ca acestea, nu pot uita și, mai ales, nu pot renunța la ziaristică, la mijloacele ei multiple de investigație și la ajutorul pe care, direct ori indirect, mi-l acordă munca scriitoricească.

În ceea ce privește stilul scriitorului în articolul de presă și în literatură, socot că aceasta este o problemă nu de tehnică, ci de viziune. Malițioșii spun despre tinerii dotați cu talent literar că aceștia e absolut necesar să lucreze în presa cotidiană, dar că e musaj să știe să se retragă la timp. Altminteri, pretînd respectivii, robotînd zi de zi la gazetă, viitorul scriitor își va ucide stilul. Dacă aș avea o discuție cu vreunul din răutăcioșii de care am pomenit, l-aș întreba, parafrazîndu-l pe bătrînul Buffon, cam așa: — „Mă rog, un stil și-l face omul, ori stilul lui îl face om?” Și dacă ar fi cumva literat, aș mai adăuga: — „Mă rog d-voastră cum cum vă vine cînd lucrați? Scrieți așa fiindcă-i „bine”, chiar de vă vine altfel, ori scrieți cum vă „vine” și-i „bine”, tocmai fiindcă procedați așa?”

Ca să ies din dilemă, aș încheia spunînd că în general nu trebuie să existe o deosebire între stilul scriitorului în articolul de presă și în literatură. Marii scriitori sînt ei înșiși și atunci cînd semnează într-o revistă literară, ori cînd scriu o navelă, după cum sînt ei înșiși și dacă iscălesc doar cîteva rînduri într-o gazetă. În ceea ce mă privește, chiar dacă în mod practic nu izbutesc să fac totdeauna dovada că militez pentru acest principiu, sînt totuși de părere că scriitorul trebuie să fie artist al cuvîntului și atunci cînd colaborează la „Viața romînească” ca și atunci cînd i se solicită o colaborare la un ziar raional.

Și fiindcă la întrebarea a treia am dat deja răspunsul, închei cele ce am avut de spus.

AL. MIRODAN: Să scrii ceva pentru ceva

1. Activitatea de gazetar m-a ajutat să deprind câteva însușiri care stau, dacă nu greșesc, în structura profesiei de scriitor. Și anume: fuga de vag și de vid, prin contactul cu viul care numai între oameni și fapte brute se află; simțul concretului; concizia, deoarece cuadrații zgirciți te împiedică (dacă redacția e redacție, și ziarul-ziar) să bați cimpii mai mult decât se cuvine; tăierea cuvintelor — lege a presei — obișnuindu-te să tai literatură, adică să faci literatură; un scop definit al scrisului de orice natură, împiedicându-te să uiți să scrii ceva, pentru ceva, adică săvârșești un act concret cu urmări reale, un exercițiu „pur“, sentimentul că ceea ce scrii e citit, provocând o reacție în public, care poate fi de

plietiseală sau mulțumire, de tonic sau pustiire, adică sentimentul că pagina are ecou și rezultat.

AL. MIRODAN

2. Scriitor înseamnă stil, adică un mod specific de exprimare prin cuvint a personalității. Un mod unic, deci, pentru că unică este personalitatea. Un mod unic (stil) pe care-l vom regăsi și în poezie și în articol (excepțind firește gazetăria ne, sau a, sau anti-personală, care nu interesează aici). Arghezi este același în „Flori de mușegai“ și în pamflet, ritmul reportajelor lui Zaharia Stancu din anii secetei sună ca-n „Descuț“, la Bogza se știe că nu poate fi definită deosebirea stilistică între literatură și gazetărie (ce este „Țara de piatră“ — reportaj? — ce este „A fi sau a nu fi“ — literatură?).

3. Făcându-mă să elimin din complexul spaimei de real, să vorbesc cu oamenii și să-i înțeleg în adânc, să văd și să aud, să pricep amănuntul și să analizez, în fulgerare, sinteza.

ÎN VÎRFUL PENIȚEI

Unui foiletonist cu stil cam
monoton

*Cum, bietul, suferea de astenie,
I s-a prescris o somno-terapie.
El conșormindu-se găsi cu cale
Să-și... recitească-articolele sale.*

Unui reporter „grăbit“ pe
teren

*Cu terenul ia contact
Intr-un mod vijelios,
Redând faptele exact
Numai că exact... pe dos.*

Unui crainic reporter spor-
tiv care se încurecă la mi-
crofon

*Observ mereu efortul ce-l depui
Ca tot ce vezi pe stadion să spui.
De-aceea, ți-aș propune ca măsură.
Să iei ca Demostene-o piatră-n gură.*

Unui gazetar „inactiv“

*De-ar fi să bată numai pentru el,
Dactilografa noastră, evident,
Ar tricota flanel după flanel,
C-ar fi într-un concediu permanent.*

V. D. POPA și A. LAPUȘNEANU

UN EXEMPLU NEGATIV

AM avut în mai multe rânduri ocazia să scriu că nivelul presei noastre este incomparabil mai ridicat decât al celei dinaintea de război și că, în general, ziarele din Capitală sînt fără greșeli grave. Chiar și ziarele din provincie sînt în linii mari bine scrise, deși ici și colo se pot găsi amănunte care-mi servesc de material pentru articolele de critică. Iată însă că, înimplător, îmi cade în mînă un număr (din 31 decembrie 1957) al ziarului „Infrățirea”, din Aiud. Se vede limpede efortarea pe care o face redactorii acestui ziar pentru a oglindi corect viața și munca concetățenilor lor, pentru a surprinde unele aspecte critice și pentru a mobiliza la obținerea unor rezultate și mai bune. Din păcate însă, ziarul prezintă foarte multe greșeli de exprimare.

Trec cu vederea greșelile de punctuație (...I-a întrebat tovarășul Chira Nicolae, pe funcționarul..., p. II, col. 3: virgula între predicat și complementul direct) și de ortografie (mulți... membrii de partid, p. II, col. 4, proiectul în loc de proiectul, tot acolo) și de acord (croitori care face haine, p. IV, col. 5), care pot fi considerate minore. Nu insist nici asupra unor greșeli oarecum curente, pe care le-am semnalat în articolele trecute, cu exemple din alte ziare:

...să stea singur acasă cînd părinții lui se duceau la lucru pe la cei înstăriți. De obicei însă aceștia îl luau cu ei la cîmp... (p. III, col. 1).

Aceștia nu se poate referi corect decât la cei înstăriți; autoarea însă l-a referit la părinții.

In viitor să obținem producții și mai sporite la hectar... (p. I., col. 4-5).

E greu de admis că sporit la hectar se poate folosi la gradul comparativ. Dacă în loc de clișeu sporit la hectar s-ar fi folosit formula normală (recolte și mai mari), totul ar fi fost bine.

Găsim însă și greșeli mai serioase:

...celor ce muncesc de unii singuri pe ogoarele lor... (p. II, col. 2).

În expresia cunoscută de unul singur, e clar că unul e numeral, iar dacă vrem să-l punem la plural, trebuie să spunem doi, trei etc. (Joc de

unul singur, joc de doi) și nu unii, care nu e numeral, ci pronume nehotărît. Dar cum pot munci oamenii de mai muți singuri?

Mai supărătoare sînt frazele lungi rău construite:

Mărturia bunei stări care marchează anii puterii populare, sînt și cele peste 312 familii care cu ajutorul statului și-au construit locuințe noi pe teren propriu sau atribuite de sfatul popular, familii ce în trecut n-au cunoscut decât mizeria și privațiunile vieții, construcțiile și amenajările făcute de I.L.L. pentru locuințe pe o suprafață de 1150 m² (p. I, col. 2).

Și aici virgula între subiectul mărturia și verbul copulativ sînt este greșită. Cît înseamnă peste 312? Desigur nu 312 și jumătate, ci 313. Atunci de ce nu se scrie 313? Peste se folosește numai cu numere rotunde (peste 300 ar fi fost ireproșabil). Și-au construit locuințe atribuite de sfatul popular? bineînțeles că nu, trebuia scris sau teren atribuit, sau terenuri atribuite, și astfel atribuite nu s-ar fi acordat cu locuințe. Nu ne vine a crede că familiile în chestiune au suferit în trecut, nu numai de mizeria și privațiunile vieții (dacă sînt ale vieții, nu e inutil să protestăm contra lor?), ci și de construcțiile și amenajările făcute de I.L.L. Nu știi dacă I.L.L.-ul local este chiar atît de rău cum pare a spune ziarul, dar în orice caz cred că el nu exista în trecut. Probabil autorul a crezut că construcțiile... se poate lega liber de mărturia... sînt..., deși a introdus la mijloc grupul familii ce...

Incepînd din 30 Decembrie 1947 istoria patriei noastre n-o mai făuresc scribii aplecați cu urechea la ordinul domnului, care-i preamăreau persoana și-i ascundeau cu dibăcie cruzimea de exploatator, ci o făuresc palmele bătătorite ale strungarului, turnătorului, minerul care scoate la lumina soarelui aurul negru al cărbunelui, bravul petrolist care zmușge din măruntaiele pămîntului bogăția petrolului nostru, inginerul legat de popor și năzuințele acestuia, savantul aplecat pe masa laboratorului încercînd să zmulgă naturii cît mai multe taine, țărănul muncitor răs-

turnînd cu tractorul brazda adîncă parcă fumegînd în dimineața de cleștar, pe pămîntul colectivei promițător de rod bogat, o făuresc poetul care cîntă în versurile sale minunatul drum pe care ne conduce partidul (p. I, col. 1).

Evident, cu cit fraza e mai lungă, cu atît sînt mai multe ocazii pentru greșeli. Le semnez pe cele mai evidente. A făuri istoria este o expresie care se poate înțelege în două feluri și autorul articolului, fără să ne prevină, trece de la un înțeles la celălalt, creînd astfel confuzie. În primul caz, scribii făureau istoria, adică o scriau efectiv; în al doilea caz, muncitorii făuresc istoria¹⁾, adică, prin munca lor, determină evoluția țării. Dar și în acest înțeles, în timpul regalității, tot muncitorii făureau istoria; scribii regali ar fi trebuit puși în opoziție cu autorii actuali de cărți de istorie, nu cu muncitorii. Între scribii și care este un interval atît de mare, încît cu greu ne convingem că propoziția atributivă care-i preamăreau... nu se referă la ordinul domnului (un mic dezacord în ce privește numărul nu ne mai sperie în acest text, vezi imediat alătura o făuresc palmele). Cum stau alături palmele strungarului cu minerul? Mă întreb de ce nu strungarul și palmele minerului. Aurul negru al cărbunelui e puțin supărător (aurul negru este chiar cărbunele, prin urmare expresia este oarecum egală cu cărbunele cărbunelui), dar autorul odată antrenat pe linia acestei formule, comite apoi și expresia zmulge din măruntaiele pămîntului bogăția petrolului nostru, care-mi dă tentația să strig: săriți, hoții! Mă opresc însă, văzînd că nu ne jefuiește pe noi, ci pe petrol. Care o fi fost interesul să se lipească la sfîrșit o compoziție cu brazda adîncă parcă fumegînd în dimineața de cleștar? Oare fumegatul brazdei are vreo legătură cu scrierea istoriei? Și cu tractorul nu se ară decât dimineața, iar dimineața se face din cleștar?

Condițiile de muncă și de trai ale oamenilor muncii, cresc cu fiecare zi ce trece (p. I, col. 3).

¹⁾ Dar continuarea textelor mărește confuzia: că istoria fericirii noastre o făurim noi înșine...

E rău dacă crește condițiile de trai, căci aceasta înseamnă că oamenilor muncii li se pun condiții tot mai mari (observați și virgula între subiect și predicat).

Dar cu'mea o ating figurile poetice, de care ziarul este împănăt. În general, stilul presei se ferește de figuri poetice, dar dacă le admite, ele trebuie să fie de mîna întâi. Judecați-le pe cele ce urmează. O hiperbolă:

Noul Ponor se poate vedea și în cele 40 de case, care s-au ridicat de curind, luindu-se parcă la întrecere cu înălțimea munților (p. II, col. 4).

Imagina e grotescă: casele cit munții aduc aminte de omul care-și aprinde țigara de la felinarul de pe stradă. Iată și metafore care, fiind luate din sfere diferite, contribuie la sporirea ridicolului:

Clocotul uriaș al cărui dangăt vestește pacea prin Manifestul păcii. (p. I, col. 4—5).

Clocotul Manifestului ar fi suficient: dar cine a auzit vreodată dangătul unui clocot? Dacă însă avem aici cumva o greșală de tipar, și în loc de clocot trebuia să citim clocot, atunci ne împăcăm cu dangătul, însă nu văd cum se împacă Manifestul cu clocotul.

Clocotul dragostei nețărnuite de patrie s-a unit armonios și puternic cu inițiativa creatoare a milioanelor de oameni ai muncii transformînd tînăra noastră Republică într-un enorm și nesfîrșit șantier unde în fiecare an apar noi și noi uzine, fabrici, termo și hidrocentrale, școli, spitale, case culturale, creșe etc., mărgăritare ce formează un adevărat briu ce va încununa fruntariile Republicii la 30 Decembrie 1957, ca dar al unui deceniu de victorii (p. I, col. 1).

Deci uzinele, școlile etc., sînt mărgăritare, iar mărgăritarele formează un briu și briul va încununa nu fruntea, cum s-ar putea crede după verbul derivat de la *cunună*, nici mijlocul, după substantivul *briu*, ci fruntariile (deși clădirile de care e vorba nu sînt în mod special la frontiere), și le va încununa *ierl* (căci ziarul poartă data de 31 decembrie). De ce să mai cităm fraza celebră *carul statului navighează pe un vulcan*?

După părerea mea, redactorii ziarului „Infrățirea” ar trebui să învețe gramatica și punctuația și să se hotărască să scrie simplu. Sînt sigur că rezultatele muncii lor vor fi atunci bune.

ÎNTOARCEREA REPORTERULUI LA UNELTELE SALE

VICTOR BIRLADEANU

PROZATOR, romancier și reporter de talent, ale cărui creații literare începuseră să se impună încă înainte de ultimul război, Horia Liman a militat ani de-a rîndul — și nu numai cu scrisul — în rîndurile luptătorilor pentru eliberarea țării de fascism. După eliberare, de asemenea Horia Liman și-a pus întregul talent publicistic în slujba cauzei partidului, publicînd ani de-a rîndul articole, în deosebi în paginile „Științei”, iar apoi în cele ale „Contemporanului”. Utilizînd cu predilecție genul pamfletului, publicistul ne-a dăruit cîteva memorabile portrete satirice ale unora dintre contemporanii incendiatori la război. Acaparată apoi o bună bucată de vreme de conducerea unei mari reviste cum e „Con-

temporanul”, Liman a publicat în decurs de cîteva ani foarte rar.

Și iată-l azi pe talentatul reporter întors la uneltele sale. Cine dintre noi, mai tineri minuiitori ai condeiului, n-a fost cuprins de o undă de bucurie luînd în mînă recentul volum de reportaje „Hotarul soarelui”? Am simțit reîntors lîngă umărul nostru umărul viguros al unui încercat ostaș pe frontul reportajului.

Ca în fața fiecărei noi cărți, întrebarea care m-a obsedat a fost și de data asta: ce aduce nou „Hotarul soarelui” față de alte tomuri de reportaj? Răspunsul s-a vădit a nu fi dificil: reliefată încă de la primele pagini, noutatea cărții se accentua pe măsura lecturii.

În configurația actuală a reportajului românesc, caracteristică este prezența copleșitoare a peisajului. Efortul creator al reporterilor noștri de seamă, de la „Romînia pitorească” pînă azi, s-a îndreptat îndeosebi în direcția descoperirii și zugrăvirii de noi aspecte și înfățișări ale geografiei naturale și umane.

Cu „Hotarul soarelui” se impune în literatura noastră reportericească, mai masiv decît cu orice carte anterioară, prezența puternică și obsedantă a istoriei, și îndeosebi a istoriei luptelor revoluționare.

Pe Horia Liman nu erele geologice, cu milenara, misterioasă și amețitoare lor stratificare de roci și ape, îl ispitesc, ci mai apropiatele ere ale istoriei umane, ale căror răstimpuri se măsoară nu cu zecile de mii, ci cu sutele de ani, ba uneori numai cu deceniile.

Pentru reporter locurile și oamenii întîlniți sînt un binevenit prilej spre a evoca trecutul îndepărtat sau a-

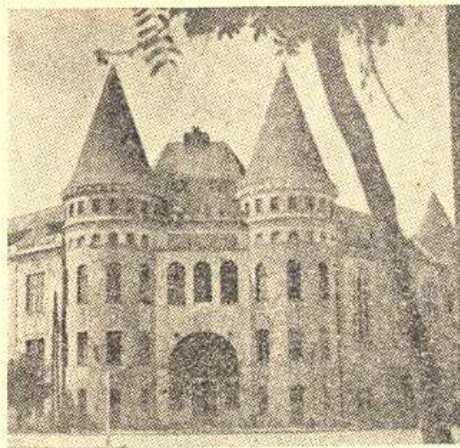

proprietat, spre a găsi semnificațiile prezentului în istorie, mai ales în confruntarea zilei de azi cu cea de ieri. Din această prezentă și confruntare permanentă cu istoria se obțin nebănuite virtuți reportericești.

Este interesant procedeele asocierilor care-i îngăduie lui Liman să realizeze o atît de pregnantă împletire a prezentului cu trecutul, o atît de subtilă luminare a prezentului prin trecut. Voi utiliza drept exemplu subcapitolul „Uraganul” din capitolul „Drumuri în legendă”.

În drum spre Carei, ajungînd la comuna Moftinul Mic, călătorul îl roagă pe șofer să abată mașina de la șosea pînă la un canton din apropiere. Aici descoperă un monument cenușiu, mincat de carii, pe care scrie „Szatmáry béke” — Pacea de la Satu Mare. Monumentul îi amintește reporterului de trădarea josnică din anul 1711 a baronului Károly Sandor care „a depus armele, gîtuind răscoala pînă atunci acoperită de glorie a curuților lui Rácóczy Ferencz”. Amintirea acestui eveniment istoric îl aduce cu gîndul la castelul înfipt în inima Careilor al grofului Károly Sandor și la cele 16.000 hetcare de pămînt ardelean pe care pusese stăpînire groful după abjecta sa faptă. De aici, iscoditoarea mințe a reporterului pornește pe drumul unei semnificative paralele istorice arătînd că, la două secole după marea trădare, un descendent al trădătorului lui Rácóczy, groful Károly Gyula, avea să începe în singe, în 1918, revoluția muncitorilor și țaranilor maghiari. Întîlnirea cu un țaran din Urziceni — comună aflată cîndva pe pămînturile familiei Károly — țaran care luase parte la evenimentele revoluționare din 1918—19, îi îngăduie lui Liman să amplifice evocarea acelor ani, să aducă elemente noi, dramatice, zugrăvind în culori puternice ridicarea maselor la luptă, sub conducerea lui Béla Kun, proclamarea gloriosului soviet din Satu-Mare care timp de o lună, în primăvara lui 1918, a întreținut ilacăra revoluționară în rîndurile populației de aici, apoi sîngeroasa represiune, măcelărirea a mii de revoluționari de către teroarea care se instaura la adăpostul baionetelor Antantei.

Să nu se creadă că Horia Liman ar face cumva pur și simplu operă

Un castel? Nu, e Casa raională de cultură din Sighet. (Ilustrație din cartea „Hotarul soarelui”, fotografie A. Bauh).

de istoric. Nu. Istoria joacă în cartea sa un rol esențialmente reportericesc, întregind conturul peisajului, definind mai clar profilul oamenilor, subliniind și adîncind realitățile sociale, economice, politice.

O altă preocupare majoră a lui Horia Liman este pentru destinele umane. În soarta feluriților eroi se intruchipează — în ochii reporterului — destinele istorice ale claselor

Porțile maramureșene te fărmeacă tot atît de mult ca și aceia care le fărînesc. (Ilustrație din cartea „Hotarul soarelui”, fotografie A. Bauh).

sociale, ale popoarelor. Semnificativă este în această privință evocarea unui personaj legendar, care trăiește și azi în imaginația locuitorilor de prin părțile Maramureșului — tovarășul Pop care, prin anii 1943—44, ar fi chemat minerii și țaranii maramureșeni la luptă revoluționară. Nimeni nu știe dacă a existat sau nu avea tovarășul Pop, dar în suflitele oamenilor a rămas ca o întruchipare a forței celei mai înaintate a poporului — partidul.

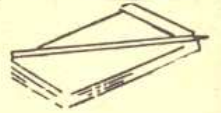
Unele reportaje cuprinse în volum sînt în întregime închinete cîte unui destin omenesc. O pildă este cel intitulat „Moș Zoicaș Gheorghe face împrăștiere de manifeste”. Figura acestui cioban din Chiuzboia, care a aflat adevărul vremii noastre — comunismul — încă de acum multe decenii și care i-a purtat flacăra ascunsă sub sumanul greu de oier prin coclaurii munților și văilor, se conturează impresionantă în simplitatea și umanitatea ei. Aici procedeele reporterului se apropie mai curînd de cele ale schiței și nuvelei. Caracterizarea eroului capătă o pregnanță deosebită prin redarea limbajului său pitoresc. Vă ofer o mostră aleasă la întîmplare: „Ș-apăi atunci m-o dus cu șasesprezece jăndari pînă la Baia Sprie și Satu-Mare, de zicea lumea că-s o minune de om. Era un frig spurcat, în dețembăr, iară ei mă ducea legat cu o bandură neagră. La Satu-Mare, gara era tăt numa jăndari și mă ghionteau cu ghionturi, pînă m-o băgat lăuntru în temniță și o fo tăvăleală de pămîl, de m-o stropsit singele pe tăt obrazu”.

N-am putea încheia aceste fugare însemnări pe marginea unui volum atît de dens și bogat fără a aminti fotografiile splendide ale lui Aurel Bauh. În volum fotografia nu joacă un rol de gratuitate și pitoresc, ci contribuie la sporirea farmecului și dramatismului locurilor și oamenilor evocați. Cît de fericiți ar fi reporterii noștri să aibă întotdeauna parte de o astfel de ilustrare a reportajelor lor!

„Hotarul soarelui” — zugrăvire reportericescă a regiunii Baia Mare — se vestește a fi prima dintr-un promițător ciclu închinat imaginii patriei. Urăm autorului ca, în desăvîrșirea acestui ciclu, valorile din „Hotarul soarelui” să se amplifice, să capete o și mai viguroasă împlinire.

În întâmpinarea REUNIUNII INTERNAȚIONALE *a reporterilor*

DESPRE REPORTAJ

LIN WEI

SĂ CAUTĂM SUBIECTELE CU CARACTER GENERAL ÎN PRO- BLEMELE MĂRUNTE

CORESPONDENTUL ajunge într-un loc oarecare, de pildă într-una din miile noastre de gospodării agricole, iar această gospodărie nu are probleme speciale sau succese deosebite. Poate corespondentul să descopere într-o astfel de gospodărie fenomene cu caracter general? Eu cred că le poate găsi. Însă pentru aceasta, e necesar ca corespondentul să îndeplinească anumite condiții. Una din condițiile importante este cunoașterea profundă a situației și a sarcinilor cu semnificație largă. De pildă: sistemul de retribuție stabilit pentru diferitele feluri de munci agricole ale unei brigăzi este mai mult sau mai puțin just; de pildă, un bărbat cu aceeași capacitate de muncă și depunând aceleași eforturi poate obține la unele munci agricole 50 de puncte pe zi, iar la altele numai 5 puncte. Caracterul irațional al acestui fenomen este foarte evident. Dar de ce s-a putut crea această situație? Desigur că din cauza abuzurilor. Adică brigadierul folosindu-se de dreptul său de a modifica normele brigăzii în raport cu condițiile existente (de exemplu dreptul de a modifica norma prășitului în raport cu cantitatea buruienilor de pe ogoare și în raport cu gradul de uscăciune sau umezeală a pământului), face unele modificări în favoarea sa, a prietenilor săi și în defavoarea aceluia cu care nu este în relații bune sau care-i sînt mai depărtați. De pildă, atunci cînd acei ce nu-i sînt prieteni trebuie să plece la rude sau după treburi, în brigadă rămînînd doar cei simpatizați de el, atunci aceștia

își ridică numărul de puncte cuvenit pentru munca depusă în acea zi sau în acea perioadă. În caz contrar numărul de puncte se micșorează. De aceea se întîmplă mereu ca unii să primească mai mult, iar alții mai puțin, unitatea brigăzii neputînd fi consolidată. Cum trebuie să privească corespondentul o astfel de situație? E foarte clar, el trebuie să studieze hotărîrea din primăvara anului 1957 care prevede „Să se dea puterea celor de jos” (adică să fie lărgite drepturile brigăzilor), să studieze felul cum trebuie dusă la îndeplinire această hotărîre, în ce condiții poate să ducă la rezultate pozitive și în ce condiții poate să ducă la rezultate negative etc. Desigur că aceasta devine o problemă cu semnificație generală. Aici e nevoie însă ca corespondentul să cunoască amănunțit întreaga formă de organizare a gospodăriilor agricole din prezent, linia politică generală care este strîns legată de aceste fenomene izolate, noua orientare și noile metode de lucru ce se folosesc pe scară largă etc. Dacă nu se cunosc aceste lucruri, atunci e extrem de greu de stabilit corelațiile necesare.

Pe sectorul ariei unei brigăzi se îngrămădește o clăie mare de porumb umed, de curînd strîns de pe cîmp. Porumbul trebuie mereu sorit, căci în caz contrar putrezește. Însă au trecut deja două săptămîni fără ca brigadierul să dea dispoziții să se facă aceasta, iar oamenii nu îndrăznesc, temîndu-se să nu fie bătuiți că fură porumbul. Prin urmare putrezește multe sute de kilograme de porumb. Ce fel de treabă e aceasta? Luată ca o întîmplare din alte mii de întîmplări asemănătoare, aceasta este o întîmplare cu caracter particular, dar cînd o dezbați în raport

cu întreaga activitate, atunci poți să-ți dai seama că în ea rezidă o problemă a educației în spirit colectivist (adică simțul de răspundere față de gospodăria agricolă), o problemă de dezvoltare a vieții democratice și promovare a obiceiurilor democratice (colectiviștii îl pot determina pe brigadier să dea dispoziții mai repede, ei pot de asemenea să facă această treabă din proprie inițiativă), o problemă care arată cum trebuie rezolvate lucrările atunci cînd cadrele comit acte de neglijență. Întîmplarea mai sus menționată, trebuie să-l facă pe corespondent să reflecteze la o întreagă serie de probleme, să pătrundă mai adînc în practică, să vadă cum se desfășoară munca de educație ideologică, cum se promovează sistemul de viață democratică, ce lipsuri există în sistemul brigăzilor. Procedînd astfel, corespondentul poate de asemenea găsi probleme cu caracter general legate de organizarea gospodăriilor agricole, probleme care trebuie rezolvate cu atenție.

Se mai pot da foarte multe exemple asemănătoare.

Orice particularitate conține în sine caracterul general, deoarece caracterul general se naște din cel particular, caracterul general neputînd exista fără caracterul particular. Noi însă nu putem studia în mod amănunțit, fără alegere, orice problemă întîlnită în cale, deoarece astfel ne pot scăpa alte lucruri importante. Trebuie să dăm atenție cit mai multor probleme, să ne dăm seama mai întîi care problemă are o mai mare semnificație și abia apoi să începem să o studiem. Cînd dorim să determinăm importanța unui lucru sau fenomen, trebuie să-l privim din punctul de vedere al semnificației lui pe scară largă. Dacă acel lucru sau

fenomen oglindește o problemă importantă cu semnificație largă, importanța sa va fi mai mare. În caz contrar importanța sa va fi mai mică. Aici trebuie să ne întoarcem la principiul enunțat mai sus, adică profundă cunoaștere de către corespondent a situației și sarcinilor cu semnificație largă.

SĂ SCRIM DESPRE PROBLEMELE ACTUALE

În octombrie 1956 am fost la Santung și Henan. Scopul meu inițial era cunoașterea vieții de partid și a situației în domeniul legislativ, iar tema concretă pe care mi-o propusesem era: problema situației ideologice a activiștilor membri de partid, felul cum sînt duse la îndeplinire hotărârile instanțelor judecătorești etc. Însă pînă la urmă, n-am scris nimic cu privire la toate aceste lucruri, am scris numai articole cu privire la „Necesitatea de a reduce de urgență întreprinderile comerciale”, și de a „trimite cadre care să întărească organele de jos” etc. De ce am schimbat temele? Problema legislativă și problema situației ideologice a activiștilor de partid pe care am vrut inițial să le clarific, cu toate că pe atunci încă nu fuseseră pe deplin rezolvate, cu toate că rămăseseră încă multe lucruri de rezolvare, ele erau însă deja în atenția conducerii, exista deja o experiență de rezolvare a lor. Privind și prin prizma situației din alte provincii, problemele de acest fel erau de asemenea mai puțin urgente deoarece cazurile de încălcare a legilor erau rar întâlnite, ele fiind considerate deci, mai puțin grave. În acel moment membrii conducerii organelor județene și raionale considerau — în discuțiile particulare pe care le purtau între ei — că o problemă deosebit de arzătoare, este aceea a creării gospodăriilor agricole pe scară largă. Pentru aceasta era nevoie de o conducere puternică. Iar noi, dimpotrivă, am adus la comitetul județean și am ridicat în funcții de șefi de departamente, șefi de servicii, directori și administratori pe o serie de tovarăși care fuseseră activiști la raioane și care aveau o experiență și un nivel ridicat. Astfel ei s-au închis în birourile instituțiilor și nu se deplasau la țară. Ei au devenit niște burocrati. Tovarășii conducători de raioane considerau că sistemul comercial, în deosebi, nu este organizat în mod rațional, și iată de ce: crearea unui mare număr de trusturi de specialitate a avut drept rezultat sporirea numărului de cadre și a fondurilor;

în același timp cerințele de aprovizionare a maselor nu mai puteau fi lesne satisfăcute. Se creau masele greu de găsit în plus. Desigur că această măsură nu era o măsură înțeleaptă. Concentrarea masivă a activiștilor în organele superioare, descompletarea numărului cadrelor organelor de jos, — iată o problemă arzătoare care se punea în acel moment.

Dacă sarcinile corespondentului erau identice cu sarcinile întregului partid avînd ca scop unic construirea cu succes a socialismului, și nu „a scrie de dragul scrisului”, atunci corespondentul trebuia să sezeze cit mai repede problemele de mai sus care cereau o rezolvare urgentă, căci scriind despre ele avea posibilitatea să atragă atenția organelor conducătoare, să accelereze rezolvarea acestor probleme. Aceasta nu constituie oare un avantaj pentru întreaga noastră cauză?

Cum poate fi descoperită o problemă urgentă de actualitate?

1. După părerea mea trebuie să ținem în permanență contactul cu organizațiile de partid, să menținem cu ele legături strînse, pentru a primi ajutor și îndrumare. În ceea ce privește problemele de pe teren, corespondentul le poate înțelege numai parțial datorită propriei sale experiențe în activitatea socială, dar numai organizația de partid este în stare să le înțeleagă în complexitatea lor. Un singur om nu este în stare. De aici necesitatea de a ne baza pe organizație. Aceasta înseamnă oare să nu mai judeci de loc independent? Desigur că nu. În problemele pe care ai de gînd să le tratezi, trebuie să-ți

pui mîntea la contribuție, să le studiezi, să clarifici caracterul și posibilitățile de rezolvare a acestora. Părerile altora trebuie bine gîndite înainte de a lua măsuri de rezolvare.

2. În al doilea rînd trebuie să intrăm cit mai mult în contact cu masele și cu activiștii care duc munci practice, să ne facem mulți prieteni, să ne dezvăluim reciproc cu toată sinceritatea felul de a interpreta și a privi fenomenele. Astfel vom putea afla tot felul de lucruri care-ți preocupă pe oameni pe scară largă. De asemenea, putem culege diferite feluri de interpretare, pentru a avea astfel multe puncte de sprijin cînd studiem o problemă oarecare. Asta ne dă putința să comparăm, să verificăm, ajungînd astfel la o studiere exactă a problemei. Adeseori putem înfîlni în mijlocul maselor păreri extremiste, și aceasta din cauză că ele nu cunosc decît situația cu caracter particular. Ziaristul trebuie să reflecteze prin prizma unei sfere mai largi, prin prizma politicii fundamentale a partidului. El nu trebuie să oglindească opiniile greșite ale maselor fără a adopta o poziție critică față de ele. Însă în nici un caz nu e posibil să se ignoreze sau să nu se țină seama de opiniile maselor. Dacă nu ții seama de părerea maseilor nu ai nici o bază pentru a scrie, scrisul tău este lipsit de eficacitate și nu exercită nici o influență.

Traducere din „Pe frontul ziaristicii” de
**ION IURĂȘCIUC și
CONSTANTIN BUȚURA**
studenți în anul II la secția de limbă
chineză a Universității
„C. I. Parhon”-București

CITIND PE EGON ERWIN KISCH

ALEXEJ RUSAK

AM răsfoit, de curînd, colecțiile îngălbenite și prăfuite ale ziarelor în paginile cărora „reporterul frenetic” Egon Erwin Kisch și-a făcut debutul: colecția de un an a lui „Prager Tagblatt” și colecțiile pe opt ani ale ziarului „Bohemia”. Anii 1905 și 1913 delimitează teritoriul în care am făcut această incursiune, îninat de un mare interes și — de ce nu aș mărturisi-o — de un deosebit respect. Știam că, dacă există un procedeu secret întrebîntat de Kisch în creația sa, el trebuie descoperit aici. Și nu m-am înșelat.

Ceea ce m-a surprins în studiul începuturilor lui Kisch a fost, în primul rînd, universalitatea sa. Numele său, și, mult mai des, inițialele „e. e. k.”, pot fi găsite atît sub faptele diverse cit și sub cronicile teatrale sau literare dar și sub unele povestiri sau chiar poezii care apăreau duminică în suplimentul pentru femei. Se vede deci că Kisch nu a început ca reporter, că el a trebuit să caute mulți ani calea sa. Abia la 7 august 1910 găsim în ziarul „Bohemia” un foileton extrem de caracteristic pentru evoluția de mai tîrziu

a reporterului Kisch. Titlul său „Prager Streifzüge“ (Hoinărind prin Praga) indica începutul unui întreg ciclu. Reportajele lui Kisch avură un succes nemai întâlnit și el putu să le adune curind în două volume: „Aus Prager Gassen und Nächten“ (Ulițe și nopți pragheze) și „Prager Kinder“ (Copii praghezi). Cititorii erau fascinați mai ales de puterea de convingere a scrierilor lui Kisch. Intr-adevăr, Kisch nu aborda subiectele sale ca un simplu ziarist. El voia să fie unul din aceia a căror viață o descria. El nu ezita chiar să-și pună îmbrăcămintea în acord cu locul în care se ducea, azilul de noapte spre exemplu. „Haina pe care am pus-o, servitoarea noastră voise, anul trecut, să o dea unui cerșetor, care o refuzase înjurând ca un păgîn. Dacă în interiorul pălăriei, pe care o înfundasem pe cap, ar fi fost încă eticheta pălărierului, ai fi putut să te servești de ea ca de un bun mijloc de șantaj: pălărierul ar fi plătit oricît pentru a face să dispară un obiect care îi făcea numele de rușine. Haina nu mai avea nicio formă și nici culoare nu mai avea; era în schimb plină de găuri care ar fi făcut cînste unui drapel de regiment. Găurile pantofilor erau în parte astupate de ciorapi roșii, căzuți, ca niște acordeoane. Pantalonii... dar mai bine să nu mai vorbim de ei.“ („O noapte într-un azil de noapte“).

Această arzătoare dorință de a fi unul din mulțime, pentru a putea scrie adevărul, este desigur foarte ciudată. Nu mi-ar fi greu să o ilustrez cu zeci de alte exemple. Dar intenția mea este să arăt care era metoda de a scrie a lui Kisch.

Kisch devenise un artist desăvîrșit în domeniul reportajului militant. El a spus într-una din declarațiile sale: „Dacă un scriitor, cu conștiință socială, și cu o activitate care se desfășoară pe două planuri, lupta și arta, s-ar delăsa fie în lupta sa, fie în arta sa, întreaga sa muncă s-ar găsi fărîmitată, ar deveni nulă și ineficace, în fiecare din cele două domenii de acțiune.“ Cu alte cuvinte: bătălia dată fără artă o pierzi. Dar Kisch a ieșit victorios din luptă. Ceea ce îl făcea să triumfe era mai ales cultura sa enciclopedică. Dacă el descrie, spre exemplu, salonul Goldschmied, una din cele mai renumite case de toleranță din Praga, el ne inițiază, cu erudiție de savant, în istoria prostituției din Boemia, începînd din vremea de dinaintea războaielor husite. Dacă vorbește de Mexic, ne face un curs complet a-

supra civilizației mexicane. Plecînd spre Australia el ne atrage atenția că printre bagajele sale se află o valiză plină cu cărți împrumutate de la Societatea geografică a Franței și că atît timp cît va lipsi din Franța, în biblioteca acestei societăți științifice nu se va mai găsi nicio carte despre Australia.

Dar nu e suficient să fii numai instruit. Ceea ce Kisch posedea, în afară de cultura sa, era stilul. În meseria sa el era întocmai ca un navigator care cunoaște toate stîncile, care cunoaște tot atît de bine și apele mici ca și marile adîncimi.

Să luăm un exemplu, un amănunt caracteristic stilului lui Kisch: sensul jocurilor sale de cuvinte. Cele mai multe din aceste jocuri de cuvinte sînt intraductibile; ele nu au un sens decît în limba germană. Voi cita însă aici cîteva din ele care sînt mai ușor de înțeles pentru oricine. În cartea sa „Asien gründlich verändert“ (Asia fundamental schimbată) el vorbește, spre exemplu, de un om care cunoaște Tașkentul ca pe propriul său buzunar; rezultă de-aici un frumos calambur: „Tachkent wie seine Tasch' kent“. Într-un reportaj despre exploatarea mercurului (culegerea de reportaje „Eintritt verboten“ — Intrarea interzisă) el vorbește despre șarlatanii care prescriau mercur bolnavilor: „Quacksalber, welche Quecksilber verordnen“. Acest reportaj atrage de altfel atenția cititorului chiar prin titlul său „Oamenii în mercur și mercurul în oameni“. Este una din formele tipice ale stilului lui Kisch. Iată și o frază

din reportajul său „Frontul de Vest în 1918“: „Oamenii sînt aici, culcați într-o groapă comună care se numește adăpost; ei sînt culcați într-un adăpost care se numește groapă comună“. În „Observații asupra casei de peste drum“ el vorbește despre celebrul Jeu de Paume din Paris și de jurămîntul de la 20 iunie 1879, în timpul căruia unul din cei 641 de deputați a refuzat să voteze: „Bailly a declarat că faptul că s-a găsit un opozant demonstrează perfect libertatea de hotărîre în momentul cînd se lua hotărîrea asupra libertății“.

Kisch excelează în a găsi poante reportajelor sale. Iată cum termină el un lung reportaj asupra unui atelier belgian de tăiat diamante: „Există încă oameni care pe degetele lor fac expoziție din bogățiile pămîntului pe care le cred neschimbatăore și care nu-și dau seama că acolo unde există străfulgerări, trebuie să bubuie și tunetul.“ Altă dată, într-un reportaj asupra unui orașel belgian în care se găsea un azil de nebuni, Kisch sîrșește prin a întreba pe doctor, care îi vorbea despre megalomanii săi, dacă nu are vreunul care se crede Hitler. Doctorul îi spuse: „Nu încă. Am avut însă un Göring, un caz foarte grav.“ Kisch a întrebat: „Era un german?“ Iar doctorul: „Da, era chiar Göring.“

Se înțelege ușor că nu poți demonta stilul lui Kisch ca pe un ceasornic. Rămîne totdeauna ceva care nu poate fi analizat, cercetat: să-l numim, dacă vrei, fluidul personalității lui Kisch, marcat de desfășu-

EGON ERWIN KISCH

(Desen de Otokar Štembera, din „Ceskoslovensky Novinar“)

rarea agitată a vieții complicate din Praga de dinaintea primului război mondial.

Sînt zece ani de cînd „reporterul irenetic” ne-a părăsit. Dacă rîndurile mele de azi vor să-i amintească opera, ele nu au desigur intenția de a face să se creadă că această operă este o culegere din care poți scoate, după voie, diverse rețete de publi-

cistică. Ar fi de altfel ceva foarte îndrăzneț, întrucît opera lui Kisch este inimitabilă.

Acum, în ajunul întîlnirii internaționale a reporterilor am voit doar să spun: „Iată un ziarist care cunoaște valoarea vieții și a cuvîntului”.

Din „Ziaristul democrat” —
nr. 3/1958

EROU PRINCIPAL SAU ELEMENT DECORATIV?

ERICH PFAFF

„Die Wahrheit” - Timișoara

AM primit într-o zi sarcina de a face un reportaj despre gimnastica de producție!

Obișnuita mea cale de a concepe un reportaj începea și începe de fapt și acuma cu studiul materialelor tipărite în legătură cu tema mea. Am căutat și de data aceasta, dar a căuta și a găsi sînt noțiuni foarte diferite. N-am găsit în presa cotidiană și de specialitate, care îmi era la îndemînă, niciun studiu sau măcar vreo știre mai amănunțită despre introducerea gimnasticii de producție și importanța ei pentru sănătatea oamenilor muncii. Totuși, dintr-o singură propoziție am reușit să-mi dau seama că introducerea gimnasticii de producție nu mai aparține domeniului viselor și a devenit în etapa actuală a dezvoltării culturii fizice și a sportului în țara noastră ceva perfect realizabil. Propoziția aceasta am găsit-o în hotărîrea din 2.VII.1957 a C.C. al P.M.R. și a Consiliului de Miniștri cu privire la reorganizarea mișcării de cultură fizică și sport în Republica Populară Romînă. „Colecțiunile sportive vor pune în centrul activității lor introducerea gimnasticii de producție... precum și alte forme atractive și recreative ale sportului de masă”.

Căutînd să mă documentez, am făcut cunoștință cu doctorul Petrovici, care se ocupă îndeaproape de introducerea gimnasticii de producție în întreprinderile regiunii noastre. Am răsuflet ușurat, deoarece dr. Petrovici, împreună cu soția sa, profesoară de gimnastică, la fel de pasionată pentru această formă de reconfortare și întărire a organismului, puteau să-mi dea toate datele necesare reportajului meu.

Bloc-notesul meu s-a dovedit necăpător pentru toate datele — foarte interesante de altfel — pe care mi le-a oferit tov. Petrovici ca director al centrului medical sportiv și ca unul care a reușit să lege de introducerea gimnasticii de producție numeroase probleme din domeniul medicinei sportive. Am reușit să-mi dau seama de însemnătatea bolilor profesionale ca flagel social în trecut. Impotriva lor s-au și luat la noi nenumărate măsuri de prevenire și de protecție; gimnastica de producție a fost însă totdeauna lăsată pe planul doi, ca un copil vitreg. De ce? Probabil pentru că rezultatele nu se pot observa imediat. De abia după o examinare amănunțită cu ajutorul dinamometrului sau al spirometrului, de abia după ce se urmărește timp mai îndelungat starea generală a muncitorului înainte și după recreația activă, se constată marile avantaje pe care le oferă gimnastica de producție.

Toate acestea, plus grijile organizatorice ale micului colectiv de pasionați ai acestei forme noi de odihnă activă de cîteva minute, le-am aflat de la tov. dr. Petrovici și numărul mare al problemelor discutate cit și varietatea lor m-au făcut să cred că voi putea scrie un reportaj interesant.

Am scris reportajul și l-am predat a doua zi, deoarece termenul bătea deja la ușă. Am fost mulțumit de ceea ce am scris. Am recitit copia. Ajunsesem la ultima pagină și nu-mi dădeam seama că e ultima. Mai așteptam ceva, îmi lipsea ceva. Eram nedumerit. „Ce vrei? — îmi spuneam — e scris corect, cu date multe, e documentat...” Și totuși! Articolul

îmi părea neterminat. Nu știam de ce. Amintisem doar de medic, de rolul U.T.M.-ului și al U.C.F.S.-ului, arătasem perspectivele de dezvoltare. Am scris cine a inițiat gimnastica de producție, am scris cine o organizează, am scris despre studiile științifice făcute, am scris cine o sprijină, cine o face...

Cine o face? Am scris eu despre muncitoarele de la fabrica de pălării și de la „Nikos Beloiannis” din Timișoara, despre părerile lor? Da, am amintit de ele. Am spus că eficacitatea gimnasticii de producție au dovedit-o măsurătorile făcute la muncitoarele: spirometrul arată 3.210 cm³ după odihna activă față de 2.917 cm³ înaintea ei, puterea miinilor după cele 3—4 minute de gimnastică a crescut în medie de la 20 la 24 kg., citite pe dinamometru, starea psihică...

În momentul acela, prin nu știu ce asociație de idei, mi-am amintit de cobaii pe care i-am văzut odată la facultatea de medicină. Cobai! Da, asta era, am vorbit în reportaj despre oamenii aceștia ca despre niște viețuți necesare pentru buna reușită a unui experiment. Uitasem că aceste experimente, aceste studii, se fac nu de dragul unei idei, ci tocmai de dragul oamenilor pe care, în reportaj, abia, abia i-am amintit. Ei, eroii principali, erau în reportajul meu doar niște figuranți, doar niște elemente decorative. Mi-am dat atunci seama că articolul era, cu toate elementele lui informative, greșit conceput, el lăsînd la o parte chiar ceea ce ar fi trebuit să constituie miezul lui: omul pentru care se fac toate acestea, omul societății noastre.

Am reușit să-mi retrag articolul și să primesc o aminare de două zile. A doua zi dimineața mă aflam la fabrica de pălării. Am avut ocazia să observ la secția de carde-coneze felul cum lucrează muncitoarele, mișcările pe care le execută și care prin repetare continuă devin foarte obositoare. Am putut observa cum, din cînd în cînd, cite o muncitoare se îndreaptă din poziția aplecată în care lucra, se întindea și pe urmă continua lucrul. Mi-am dat seama de nevoia lor de mișcare, de cîteva minute de relaxare. Am putut vedea cum, la intrarea în sală a tovarășului dr. Petrovici și a tovarășei prof. Petrovici, se opreau imediat mașinile și cum muncitoarele, fete și femei în vîrstă, începeau fără comenzi și fără multe vorbe, mișcările învățate în zilele anterioare. Totul se desfășura în ordine, ca la o serbare școlară de sfîrșit de an. Fețele zîmbitoare

ale muncitoarelor mi-au spus atunci de o sută de ori mai mult decât rezultatele înregistrate de dinamometru și spirometru.

Am scris prima dată despre munca doctorului Petrovici fără să fi cunoscut obiectivul muncii lui, am scris despre gimnastica de producție fără să fi cunoscut nici gimnastica și nici producția, am scris despre oameni

pe care nu i-am văzut niciodată. Nu m-am simțit prea bine în ziua aceea, iar reportajul mi l-am rupt în bucăți...

A doua zi mi-am refăcut reportajul. L-am recitit. Părea documentat și viu. Eram aproape mulțumit de el. Lipsea un singur lucru: cobaii. Nu mi-a părut rău de ei.

cente". Ceea ce, să recunoaștem, este hilar.

În fond, să nu uităm lucrul esențial; cei despre care scriem sînt chiar cititorii noștri, și ei vor fi primii care vor zîmbi îngăduitori sau se vor supăra de-a binelea — după temperament — oricîte ori le vom fixa caracterele, faptele, în tipare pregătite dinainte.

De fapt, întreaga noastră viață este plină de autentic senzațional, dar e un senzațional cotidian, ajuns — deși poate prea paradoxal, — la faza faptului divers. În urmă cu zece ani muncitorul care chibzuia săptămîni și luni în șir posibilitatea unei sporiri a producției printr-o inovație, era în felul său un deschizător de drumuri. Iar faptul ca atare, era cu adevărat senzațional. Astăzi inovații se numără cu miile, dar acestea nu înseamnă că pasiunea și inteligența lor nu continuă să fie subiecte de mare frumusețe pentru reporter.

Iată de ce n-avem de ce ne feri de faptul divers. Căci numai prin el pulsează de fapt viața așa cum este. Ori de cîte ori minerul își încordează mușchii în țacănitul pickhamerului; ori de cîte ori chirurgul apasă bisturiul în trupul bolnavului; ori de cîte ori un colectivist își încarcă sacii dolidora de bucate; ori de cîte ori un om pînă mai ieri analfabet schimbă încă o carte la bibliotecă; ori de cîte ori se petrec în prezența noastră asemenea fapte diverse, viața ne dictează în gura mare subiecte de reportaj.

Puțina experiență pe care o am în domeniul reportajului nu mă poate împiedica totuși să mă gîndesc uneori, de ce n-aș mărturisi-o, cu oarecare mîndrie: iată, am încercat și eu să scriu despre viața noastră nouă. Imi amintesc, de pildă, despre un reportaj de 40—50 de rînduri pe care l-am scris în urmă cu vreo opt ani și în care înfățișam șantierul Ferentari. Astăzi, Ferentarii au devenit o arteră modernă a Bucureștiului. De aceea mă gîndesc că n-ar fi poate rău să ne păstrăm cu grijă caietele de notițe, ca și reportajele noastre, nu pentru valoarea lor intrinsecă ci pentru cea pur documentară. Peste ani, cine știe: poate vom da de lucru istoricilor!

REPORTAJUL ȘI VIAȚA

SORIN HOLBAN

ÎN vara lui '57, un liricel de apă înaintînd cu sfiiciune pe o uriașă matcă de beton mi-a trezit simțămîntul unei a doua geneze a Bistriței. Mă aflam la Bicaz, într-unul din momentele cînd strădania adesea neștiută a sute și mii de oameni se materializează într-o realizare de o fantastică cutezanță; cînd capătă chip pregnant acel eroism colectiv al maselor, despre care mai scriem poate în stil ditirambic, deși el e mareț tocmai prin simplitatea sa. N-au fost atunci la Bicaz urale și nici discursuri sfiorătoare n-au fost. Bistrița își schimba cursul, înainta pe un nou făgaș — hărăzit de om — și în solia subțirică de apă, noi toți cei prezenți acolo deslușeam una din acele pagini de istorie pe care le scrie, cu egală modestie și inteligență, poporul nostru.

Am fost la Bicaz... Acest „am fost la...“ are pentru mine totdeauna putere de simbol. Și cred că nu mă înșel afirmînd că cea mai luminoasă latură a profesiei noastre de reporter constă tocmai în multilateralitatea de probleme, de imagini, de fapte, pe care ni le oferă viața. Sîntem reporteri norocoși. Fiindcă de pe înălțimea schelelor, zărim zorii viitorului. Fiindcă în fața cuptoarelor impurpurate sau în tăcerea de piatră a laboratoarelor, deslușim bogăția sufletească a omului nou, liber, a omului constructor. Fiindcă trăim în epoca celor mai îndrăznețe prefaceri. Și fiindcă scriem despre aceste prefaceri.

Avem o bogată tradiție în reportaj, în ziaristică în general. Citim

și răsцитim cu aceeași proaspătă emoție paginile din trecut — de o înaltă ținută publicistică — ale lui Tudor Arghezi, Geo Bogza, N. D. Cocea, Alexandru Sahia etc. Și totuși, chiar și cel mai tînăr și mai puțin înzestrat dintre noi, are față de înaintașii săi un avans apreciazabil: și anume, faptul că trăiește și scrie în anii construcției socialismului.

Nu-i însă de ajuns că viața ne oferă o multitudine de — vorbind în limbaj profesional — „subiecte“. Trebuie să știm să desprindem esențialul din ceea ce vedem; trebuie să scriem la înălțimea acestor subiecte; și trebuie, desigur, să cunoaștem viața în întregul ei, și nu doar o pojghiță subțire din ea, pe care s-o facem fals strălucitoare prin cuvinte ce doar în coadă au să sune...

Am învățat din propriile eșecuri că facilul, neconvingătorul, se ivesc în reportaj ori de cîte ori crezi că ai găsit „șozul“ (ca să folosesc termenul atît de popularului reporter Romeo) în banalități ce ți se par senzaționale. Mărturisesc că, din acest punct de vedere, sînt împotriva senzaționalului de duzină, care frizează de fapt cea mai crasă platitudine și foarte adesea de-a dreptul ridicolul. Imi amintesc, de pildă, despre un reportaj ce trata într-un mod cel puțin pueril întrecerea între un soț și soția sa care lucrau la aceeași mașină. După părerea reporterului, chiar la ceaiul de dimineață soții își spuneau între două dumi-cate: „Azi te depășesc cu atîtea pro-

PLEDOARIE PENTRU CONFLICT ÎN REPORTAJ

T. CARANFIL

IDEEA acestui articol s-a născut într-o seară, când, zeci de reporteri înfirziasem în sala prietenoasă a Uniunii Ziaristilor frământând odată mai mult problemele genului publicistic reportaj. Ascultasem un referat al tovarășului Eugen Atanasiu, care — el însuși aventurându-se în ultima vreme în domeniile reportajului — încerca o analiză a muncii unor tineri reporteri. Am cunoscut în seara aceea, din vorbele referentului, un repertoriu atât de variat de specii reportericești, un catalog pe sortimente atât de larg, încît clipeam buimăcit, fără să mai încerc a înțelege nimic din trudnica teorie a genului pe care-l abordăm în mod cotidian și empiric. Judecați numai ce copioasă listă: reportaj-portret, reportaj-schiță, reportaj de conflict, reportaj constatat, reportaj fără dialog, reportaj cu dialog, reportaj documentar... Și asta încă nu e totul! Doar atât am reușit eu să rețin. În clipa aceea mi-am zis că lucrurile sînt atât de încurcate, încît nimeni nu mai pierde nimic dacă mă amestec și eu.

Camarazii mei de arme, profesioniștii reportajului, îmi vor trece, sper, cu vederea faptul că m-am aventurat printre generalizările teoretice, domeniul aparținînd de drept simpatizilor noștri confrăți, criticii. Am gîndit însă de mult timp la problemele genurilor pe care le profesăm, și doresc să-mi confrunt opiniile cu părerile altora.

★

Cred că în primul rînd trebuie încercată o limpezire a lucrurilor în ce privește definiția reportajului. În ultima vreme, în domeniul nostru de activitate au apărut numeroși sistematizatori care au încercat să facă ceea ce a făcut în urmă cu două secole Linné în botanică și zoologie. Dar pentru sistematizarea florilor ai nevoie de un criteriu precis, de stamine, de pildă. Nu poți spune că există pe lume flori albastre, flori cu trei petale, flori cu sepale răsfrînte și alte asemenea definiții eclecticice, cu conștiința împăcată că ai realizat un pas înainte, așa cum nu poți înșira specii ale reportajului luînd ca deosebire specifică, ba dialogul, ba

constatarea, ba portretul. Dacă poți vorbi în definitiv de reportaj cu și fără dialog, de ce n-ai putea vorbi și de specia reportajului cu semn de întrebare, sau cu semn de mirare, cu treizeci de rînduri și — cine mai știe! — reportaj... cu aldine. Ridicînd la gradul de criteriu orice amănunt mai mult sau mai puțin întîmplător, vom ajunge să cuprindem în sistematizarea noastră atîtea specii de reportaj, cite reportaje s-au scris pe lume. Au dreptate cei care fug citii în picioare, cînd aud de asemenea generalizări.

Pentru definirea reportajului ca gen publicistic trebuie ales din mulțimea însușirilor genului ceea ce îl caracterizează în mod specific, nota lui esențială, fără de care însuși reportajul n-ar mai fi reportaj. Și mie mi se pare că acesta ar fi conflictul.

Mi se pare că reportajul, formă de tranziție de la publicistică la beletristică, analoagă în psihologie, de pildă, cu drumul de la reprezentare la noțiune, trăiește din legile specifice ambelor domenii scriitoricești. De la publicistică, reportajul ia izvorul concretului, îndatorirea de a-și avea temelie în întîmplări reale și eroi cu identitate reală. De la beletristică, reportajul ia ordonarea materialului de viață în jurul conflictului, care dezvăluie și subliniază sensurile voite de autor.

Mi se poate riposta desigur: dar cum să dai conflict reportajului informativ, care este atât de utilizat în ultimii ani de presa noastră. După părerea mea, reportajul informativ, gen pe care îl practic și eu atunci cînd gazeta are nevoie, nu face parte din speța reportajului propriu-zis. Reportajul informativ este mai curînd o informație lărgită, material care cere — e drept — mai multă ingeniozitate, mai multă lărgime, mai multe mijloace de sugerare, dar rămîne totuși o informație, cu scop principal de a înștiința pe cititor asupra unui eveniment sau a unei stări de lucruri. Telul reportajului este însă cu totul altul.

Asemenea schiței și nuvelei, reportajul trebuie să transmită cititorului o idee, un sentiment, o emoție, care sînt desigur ideile, sentimentele și

emoțiile autorului, trăite la vederea unui anume fapt de viață.

Deosebirea esențială dintre informație și reportajul informativ pe de o parte și reportajul propriu-zis pe de alta, îmi pare a fi — repet — conflictul. Avînd scopul redus la transmiterea unei vești, informația este asemenea unui clișeu. Statică, ea a prins viața la nivelul unei fracțiuni de secundă, întipărită pe hîrtie și transmisă. Pe cînd reportajul este pictura artistică care sugerează curgerea vieții, este devenire. Și cum poți sugera altfel devenirea decît dezvăluind — cu mijloace publicistice — motorul ei, contradicția.

Intr-una din dezbaterile cercului reporterilor, cineva, un om de spirit de altfel, a pus problema cam așa: — Eu am scris recent despre o demonstrație de masă dar n-am putut descoperi un conflict pentru reportajul meu. N-am văzut nicio încăierare.

Problemele teoretice nu se pot rezolva prin butade. Uneori însă glume de acest fel contribuie la lămurirea confuziilor. În speța se pare că există unii tovarăși care înțeleg prin conflict, dacă nu bătaia propriu-zisă, înfruntarea exterioară a două laturi antagonice. Lucrurile nu se întîmplă întotdeauna așa. În viață sînt bătaii care se consumă în adînc, în liniște, fără o fierbere exterioară. Și totuși această luptă din adîncuri împinge înainte „cu mii de cai putere“ viața. Dacă întreaga această luptă a contrariilor ar fi la suprafață, în raza privirilor tuturor oamenilor, atunci nici n-ar mai fi nevoie de scriitori, de filozofi și de... ziariști. Dar tocmai pentru că, spre a se zisa aceste înfruntări din adînc îți trebuie o anume pregătire teoretică și o sensibilitate deosebită, tocmai de aceea este nevoie și de reporteri și de reportaj.

Să luăm un exemplu. Reporterul a vizitat atelierul unei întreprinderi a industriei locale, și a văzut acolo un puștan abia ieșit de pe băncile școlii, care a doșpit o inovație mărunță, o perfecționare de detaliu la o mașină antedelviană. Ei și? Cum să scrii despre asta, azi, în secolul tehnicii înaintate, cînd la ordinea zilei se ridică tot mai ascuțit o nouă expediție a lui Cristofor Columb către lună, și mai departe, în oceanul sideral?

Și totuși aici există premisele unui puternic conflict care așteaptă numai să devină axul reportajului viitor. Un băiețuș abia ieșit din școală a început să-și gospodărească viața. Fără să fie luat în rîspăr de maestru, fără să-i pese de zîmbetele colegilor

săi de virstă, a stat și și-a frământat mintea, cum să facă să-și croiască o muncă mai ușoară și mai spornică. Conflictul iată-l: crearea noii abitudini față de muncă.

Am scris relativ nu de mult un reportaj despre vechi statui bucureștine. Putea ieși un interesant reportaj informativ. Despre eroii mei din piatră nu mai scrisese nimeni în presă și aveam asigurat avantajul ineditului. Era vorba despre două vechi sculpturi: statuia Libertății care n-a trăit decât cîteva săptămîni la 1848, în iureșul revoluției, și un Hercule gigantic, adus în același an în Capitală, care mai dăinuiește și astăzi. Am sesizat însă un lucru surprinzător: în timp ce Hercule-ul nu-i cunoscut decât în limita străzii în care a fost aruncat acum un secol și mai bine, fiind numit acolo „Omul de piatră”, statuia Libertății, în pofida scurtei sale vieți, trăiește în stampe, în documente și în amintirile oamenilor. Acesta a devenit axul, ideea principală a materialului meu, pe care l-am intitulat „Statuile trăiesc ca și oamenii”. Aidoma oamenilor, în viața statuiilor, important este nu cîtă vreme au trăit, ci cît de puternic au luminat viața cu strălucirea lor.

Fără îndoială, mi se întîmplă și mie să-mi scriu reportajul fără conflict. Ba — din păcate — aceasta mi se întîmplă cu cea mai mare parte a materialelor mele. Asta nu însă din pricina inexistenței conflictului. Ca să surprinzi contradicția, ca s-o poți descrie trebuie să te strecuri în interiorul fenomenului pe care îl observi, trebuie să-l demontezi ca pe un mecanism, piesă cu piesă. Și asta cere timp, și viața noastră este trepidantă și secretariatul ne cere materialul. Atunci te mulțumești să privești viața din afară și publici cunoscutul reportaj: „O vizită la fabrica X”, redactat la persoana I-a, care îl arată pe reporter prin secțiile întreprinderii, înreținindu-se spiritual cu muncitorii și interesându-se de mersul producției.

Se citează adesea cuvintele pe care maestrul Bogza le-a spus la convorbirea cu tinerii reporteri care a avut loc acum cîteva ani: „Cineva se întoarce de la slujbă și spune că pe strada Smîrdan s-a întîmplat un accident de tramvai, povestind tot ce s-a întîmplat acolo. Acesta este un reportaj”. Din aceste cuvinte se pot trage concluzii în sensul lipsei de exigență față de reportaj. Pentru ca să scrii reportaj este deci destul să informezi. După părerea mea fiecare din reportajele lui Geo Bogza infir-

mă, în mod practic, asemenea concluzie teoretică.

Amintiți-vă de pildă de teribilul „Un om a trecut peste munți”. În atmosfera tocmelii crîncene a unui tirg din creierii munților, după un viscol năprasnic de șapte zile, reporterul întîlnește un om care a trecut peste munți cu o legătură de lemne. În fond, un fapt cotidian, un fapt divers din viața moșilor în anii aceia. Dar ascultați-l pe Bogza: „Un om împins de cine știe ce nevoi venise cu o legătură de lemne să le vîndă la tirg. Trecuse pe drumuri anevoioase, pe margini de prăpăstii, străbătînd prin viscol acești munți teribili. Ajuns în tirg stătuse neclintit ore întregi, lângă grămada lui de lemne... În fine, venise cineva să i le cumpere. Un domn, un negustor, și îi oferise pe grămada de lemne, vîinars, cît să dea de două ori pe gît”.

Observați că aici nu mai este vorba despre o întîmplare din viața unui om, despre un fapt oarecare, ci despre tragismul unei întregi orînduiri sociale care își bate joc de truda oamenilor, de viața și puterile lor. Cine dă această uluitoare forță de generalizare unui fapt mărunț, cotidian? Conflictul, obiectiv existent în

viață, minunat proiectat în imagini vii, de reporter.

De altfel, în aceeași consițăuire cu tinerii reporteri, unul dintre participanți i-a spus maestrului Bogza: „Ceea ce este impresionant în materialele dumneavoastră, e tocmai faptul că nu există o singură piesă care să nu aibă o idee, să spun poetică, cu mare forță de generalizare”.

La care Bogza a răspuns punînd problema „coloanei vertebrale” a reportajului, după ce a precizat: „Eu nu am mai vorbit despre ea, socotînd-o ca pe un lucru de la sine înțeles”.

„Reportajul — spune Geo Bogza — este o școală a vieții adevărate, prin care trebuie să treacă orice scriitor care vrea să fie un autor viu, în ale cărui cărți să se zbată de la pagină la pagină, viața”.

Și tocmai pentru sugerarea acestei zbateri necontenite a vieții, trebuie să se dea conflictului întreaga sa însemnătate.

Fără îndoială, sesizarea conflictului cere eforturi sporite de receptare și redare din partea reporterului, cere o pregătire teoretică mult mai bună, cere o exigență a ziaristului cu el însuși. Dar cititorii noștri au dreptul la aceasta.

DOUĂ SIMPOZIOANE DESPRE REPORTAJ

În întîmpinarea Reuniunii Internaționale a Reporterilor, Uniunea Ziariștilor din R.P.R. a organizat, în cursul lunii aprilie, două simpozioane. La primul simpozion vorbitorii au înfățișat caracteristicile reportajului din cîteva țări. Al doilea simpozion a avut ca subiect tema centrală a Reuniunii: reportajul — mijloc de cunoaștere și înțelegere între popoare.

EXPUNERI ASUPRA REPORTAJULUI DE PESTE HOTARE

La sediul Uniunii Ziariștilor, în ziua de 18 aprilie, a avut loc un simpozion asupra evoluției și caracteristicilor reportajului în Franța, S.U.A., Italia și Uniunea Sovietică.

După ce tov. **GHEORGHE DINU**, secretar al Uniunii Ziariștilor din R.P.R., a deschis ședința, a dat cuvîntul tovarășului L. Sărățeanu.

Vorbînd despre reportajul francez și tradițiile lui, tov. **L. SARĂȚEANU** a spus că în primul rînd trebuie menționate cele două aspecte esențiale ale acestuia. Pe deoparte bogăția și nivelul înalt al reportajului francez

legat de lupta pentru promovarea ideilor generoase, a adevărului și dreptății, ilustrînd poziția forțelor progresiste ale Franței, pe de altă parte reportajul legat de apărarea poziției exploataților, a marelui capital francez expansionist. Ca părînte al marelui reportaj francez de idei poate fi considerat Alex. Dumas-tatăl care în ziarul lui, „Le Mousquetaire”, a introdus pentru prima dată marele reportaj ca gen ziaristic. Printre colaboratorii gazetei lui Dumas-tatăl se aflau pene ilustre ca Génard de Nerval, Rochefort, Alex.

Dumas-Iiul etc. Dar lupta forțelor progresiste din Franța a făcut nu numai să se nască dar și să se afirme și să se mențină în mod strălucit marele reportaj de idei. Sufiul larg, umanismul, bogăția de idei și bogăția sufletească, nivelul strălucit din punct de vedere literar ca și combativitatea care caracterizează acest reportaj se datoresc lui Jean Jaurès, Henri Barbusse, lui Marcel Cachin și tuturor celor care le-au urmat pe drumul deschis de ei. Dar paralel cu un astfel de reportaj s-a născut și s-a dezvoltat în Franța reportajul care nu apără o cauză nobilă, ci practică diversionismul, camuflarea, ocolind principalele probleme care preocupă masele.

Vorbitorul a arătat apoi, cu numeroase exemplificări, că și după cel de-al doilea război mondial cele două linii în reportajul francez au continuat fiecare pe tradiția sa. Reportajele lui André Stil, Pierre Courtade, Armand Gaty și alții oferă azi exemplul consecvenței în lupta grea dar dîrză pentru pace și progres, pentru dreptate și adevăr.

★

Despre reportajul în S.U.A. a vorbit tov. **NICOLAE LUPU**, arătînd că presa americană și-a creat tradiții în reportajul realist, dramatic, cu apel direct, concis și plin de umor prin condeiele ilustre ale unor mari ziariști ca Mark Twain și Walt Whitman. La prima vedere pare de aceea straniu că în țara cu cea mai vastă rețea de informație și cu o astfel de tradiție a reportajului și informației realiste să asistăm la fenomenul unei dezinformări a maselor de proporții îngrijorătoare. Explicația constă în faptul că dezvoltarea rapidă a capitalismului american și transformarea sa în imperialism a împus și o anumită dezvoltare a practicilor de presă în cadrul căreia a devenit dominantă practica tabloidelor de scandal și crime. Atît în reportaje cît și în știri, în presa americană este cultivat senzaționalul cu orice preț. Reportajul literar propriu zis nu se bucură în S.U.A. de mare preferință. Definiția unui reporter, după părerea redacției lui „New York Times”, nu este ceva clar: depinde de sarcină și de specializare, depinde de ce scrie și cum scrie. Există de aceea diferite tipuri de reporteri: reporterul local, ca Berger de la „New York Times”, care cunoaște bine orașul și scrie de trei ori pe săptămînă o coloană despre New York, începînd de

la crime și pînă la timpul probabil, reporterul corespondent din străinătate, ca Middleton din Londra, sau reporterul științific, care scrie materiale științifice pentru profani, ca Lawrence, tot de la „New York Times”, autorul unui reportaj „științific” făcut pe bordul avionului care a lansat bomba atomică la Nagasaki. Un alt tip de reporter este reprezentat de James Reston, omul prin care se lansează toate baloanele de încercare ale diplomației americane. Există apoi o puzderie de reporteri, tipuri foarte răspîndite în S.U.A., care se ocupă cu binelile în lumea bună, anecdotă din viața politică, viața intimă a actorilor sau felul cum își petrec timpul americanii în Europa.

★

Reportajul italian a fost caracterizat pe scurt de tov. **TUDOR VORNICU**. În presa italiană domină azi reportajul povestire. Curentul neorealist care s-a manifestat în ultima vreme în Italia în literatură, în cinematografie, se face simțit și în reportaj. De altfel scriitorii italieni neorealiști care au dat în ultimii ani cele mai bune cărți, — Alberto Moravia, Carlo Levi, Vasco Pratolini — au fost înainte reporteri, iar azi scriu din nou reportaje în ziarele și revistele italiene. Din punct de vedere al tendințelor există în presa italiană și reportaje de idei care merg spre stînga, chiar în unele ziare de dreapta. În ultimul timp, ca să scape de obligația de a publica reportaje care ar arăta adevărata situație internă a Italiei — mizeria din Sud, lipsa de locuințe etc., — ziarele de dreapta italiene umplu coloanele cu reportaje exotice scrise de reporteri speciali trimiși în cele mai depărtate colțuri ale lumii.

Vorbitorul a prezentat apoi două figuri proeminente ale reportajului italian: Curzio Malaparte și Danilo Dolci.

★

A vorbit apoi tov. **VICTOR BIRLADEANU** despre reportajul sovietic și tradițiile lui. „Eu cred că nu există țară în lume — a spus vorbitorul — unde reportajul și reporterul să se bucure de o atît de mare popularitate și considerație ca în Uniunea Sovietică și este semnificativ din acest punct de vedere faptul că pentru prima oară în istoria presei și în istoria litera-

turii, reportajul a fost considerat un gen literar tocmai de către teoria literară sovietică, teoria literară a realismului socialist”.

În Uniunea Sovietică, în afară de reportajul pur informativ există tipurile de reportaj pe care le cuprinde termenul „ocerk”. Acest termen poate însemna un reportaj literar — așa cum înțelegem noi — poate fi o schiță, un eseu. „Ocerk”-ul în literatura rusă are tradiții mari. Prin reportajele unui Hertzen, Salțikov-Scedrin, Gleb Uspenski, prin reportajele și notele de călătorie pe care le-a scris Cehov, s-a statornicit tradiția unor reportaje ample, bogate în idei și conținut. Legătura între reportajul literar al trecutului și reportajul literar sovietic, între publicismul clasic rus și publicismul sovietic, a fost făcută de Maxim Gorki, care a făcut de altfel legătura și între literatura clasică rusă și literatura sovietică. După ce a caracterizat amplu și cu numeroase exemple opera publicistică a lui Gorki, tov. Birădeanu a vorbit despre configurația actuală a reportajului sovietic, despre unele tendințe și câteva personalități.

În categoria de reporteri povestitori, cel mai cunoscut este Valentin Oviecikin, care a creat reportajul ciclic, un reportaj care deși se apropie de roman nu-și pierde cu totul caracterul reportericesc, caracterul documentar. Pe linia reporterilor povestitori sînt de asemenea de amintit Boris Polevoi, cu cunoscutele sale reportaje despre constructorii canalului Volga-Don, talentata reporteră Tatiana Tess, de la „Izvestia” și Boris Galin.

Există și o a doua tendință în reportajul literar sovietic, o a doua categorie de reporteri și anume reporterii esești. Pe primul plan al acestei categorii îl aflăm pe Ilya Ehrenburg, care lucrează în stilul gorkian al asociațiilor de fapte și idei. O altă figură de reporter este Marieta Saghinian. Din grupul reporterilor descriptivi — „bogzieni” i-am putea numi în limbajul nostru — vorbitorul remarcă pe Nikolai Mihailov, iar din cel al reporterilor de note de călătorie pe Juri Jukov, Olga Ceceatkina și Daniil Knaminov.

Reportajul sovietic este pus fără nici o rețicență în slujba idealurilor și ideilor celor mai înaintate ale epocii noastre.

SIMPOZION CU TEMA „REPORTAJUL — MIJLOC DE CUNOAȘTERE ȘI ÎNȚELEGERE ÎNTRE POPOARE”

Uniunea Ziariștilor din R.P.R. a organizat, în colaborare cu S.R.S.C., un simpozion cu tema „Reportajul — mijloc de cunoaștere și înțelegere între popoare”. Simpozionul a avut loc în ziua de 22 aprilie în aula Bibliotecii Centrale Universitare.

Tovarășul **GEORGE IVAȘCU**, vicepreședinte al Uniunii Ziariștilor din R.P.R., a arătat, într-un scurt cuvînt de deschidere, importanța Reuniunii Internaționale a Reporterilor. A dat apoi cuvîntul tovarășului Virgil Dănculescu.

Tov. **VIRGIL DĂNCULESCU** a spus că reporterii noștri vor avea ocazia să facă cunoscut colegilor lor de breaslă din alte țări tradițiile presei noastre, începuturile reportajului, tradiții de mai bine de o sută de ani în ceea ce privește folosirea notelor de călătorie, a însemnărilor de călătorie, a reportajului ca mijloc de cunoaștere și înțelegere între popoare. În timp ce în întreaga lume din acea vreme, în întregul Apus, în special, romantismul crea un climat favorabil scrierii notelor de călătorie amintitoare ale unor civilizații vechi, evocatoare ale unor lucruri pline de vișare și de incintăre, în țana noastră notele de călătorie au fost scrise din dorința de a ajuta pe oameni să cunoască progresul tehnic, progresul economic existent în alte țări și de a îndemna la un astfel de progres și la noi în țară. Vorbitorul a exemplificat aceasta prin felul cum au fost scrise atât însemnările de călătorie ale lui Dinicu Golescu cît și notele de călătorie ale lui Gh. Asachi și Chiril Călugăru. Tov. Dănculescu a vorbit apoi în continuare despre notele de călătorie ale lui Dimitrie Bolintineanu, Cezar Bolliac, Vasile Alecsandri, Ion Codru Drăgușanu și Nicolae Filimon, schițînd și câteva trăsături esențiale ale scrierilor lor.

Luînd cuvîntul, tov. **VICTOR BIRLADEANU** a făcut o scurtă schiță a peisajului actual al reportajului românesc, arătînd că în anii din urmă au apărut atât în ziare și reviste cît și în volume, nenumărate și foarte variate note și reportaje de călătorie, caracterizate tocmai de ceea ce constituie însăși tema Reuniunii Internaționale din luna mai, adică tema cunoașterii și înțelegerii între popoare. Reporterii noștri, scriitorii noștri, vizitînd țărîmuri străine, s-au străduit să redea în reportajele lor, în notele de călătorie, adevăruri despre locurile și oamenii înfîlșiți, să slujească prin fiecare rînd al lor tocmai cauza cunoașterii și înțelegerii între popoare.

În cadrul simpozionului a luat apoi cuvîntul tov. **ZAHARIA STANCU**, care a expus cîteva păreri personale și a făcut o serie de constatări cu privire la reportajul nostru actual.

Vorbitorul a subliniat că date fiind mijloacele extraordinar de rapide de care dispune azi omenirea atât pentru facerea călătoriilor cît și pentru așlarea veștilor, cititorul așteaptă acum de la un scriitor sau reporter să fie informat cît mai repede asupra lucrurilor pe care el le vede în țările pe care le vizitează. Timpul între momentul cînd a fost făcută o călătorie și momentul cînd reporterul trebuie să expună ceea ce el a văzut, în presa cotidiană sau literară, sutelor de mii de cititori, trebuie să fie cît mai scurt posibil, căci cititorii au azi la îndemîna radioul, televiziunea și știrile de presă, și relațiile reporterului pot deveni tardive.

Există însă și reporteri „operativi” care telegrafiază, spre exemplu la ziar: „Sosît Djakarta. Orașul foarte frumos, mi-au plăcut străzile foarte largi, casele grozav de mari, animale exotice, păsări exotice în toți co-

pacii, indonezienii luptă etc...” Sau: „Am intrat într-o pagodă. Era veche”. Cititorului trebuie să i se spună cum arăta, ce colorit avea, ce formă, ce înseamnă ea pentru perspectiva țării, ce fel de oameni o frecventează, religia oamenilor, ce fel de mobilier are.

„Vreau să spun — a precizat tov. Zaharia Stancu — că un reporter este obligat dacă se apucă să facă un reportaj sau un scriitor să scrie o carte, să le scrie așa încît, fie că a făcut o călătorie la Snagov sau la Djakarta, această călătorie s-o facă fiecare din cititorii lui, cu el de mîină. Eu să stau acasă, să citesc ziarul sau cartea și să fac întreaga călătorie pe care respectivul reporter a făcut-o”.

După ce a făcut apoi cîteva considerații asupra necesității ca un reporter să fie bine documentat în prealabil despre locurile pe care le vizitează, tov. Zaharia Stancu a încheiat spunînd: „După părerea mea principala sarcină a reporterilor romîni este astăzi înfățișarea pe linie de reportaj a țării noastre și a transformării ei socialiste care are loc. În ceea ce mă privește aș dori să vă comunic că un vechi vis al meu și pe care sper să-l transform într-o zi în realitate, este acela de a scrie măcar trei sute de pagini de reportaj despre Republica Populară Romîină în zilele noastre”.

În cuvîntul de încheiere a simpozionului, tov. **GEORGE IVAȘCU** a spus că organizarea Reuniunii Internaționale a Reporterilor va stimula cu siguranță presa noastră ca să abordeze în mod creator, mai bogat, toate formele reportajului.

Reuniunea Internațională a Reporterilor va aduce în dezbateri numeroase aspecte și probleme pe care le pune reportajul, putînd ajuta astfel ca presa să dea umanității și păcii o cît mai mare contribuție.

**DIN TRADIȚIILE PROGRESISTE
ALE PRESEI NOASTRE**

**REVISTA „REPORTER”
ȘI ANIMATORUL EI:
PETRE ȘERBĂNESCU**

Pagina 1-a din revista
„Reporter” din 25 iulie
1937, iscălită de Petre
Șerbănescu.

ILIE ZAHARIA

AU scris cu amărăciune unii ziaristi despre existența efemeră și zilnic reînnoită a publicației în care și-au cheltuit energia, talentul, în ale cărei coloane au strins zburciumul vieții zilnice, durerile și bucuriile, succesele și înfringerile, lupta de zi cu zi a oamenilor mari și mici. Document istoric, cronică ce consemnează faptele mărunte și cele epocale, valoarea publicației periodice — cotidian ori săptăminal — depinde în măsură hotărâtoare de perspectiva istorică și de poziția de clasă pe care o au făuritorii ei, ziaristi.

Nu iese din anonim cronică de mândrire în care s-au înregistrat decese și nașteri, recolte bune ori slabe, epidemii și războaie, vizite de prinți și danii sărace sau regale. Ziarele care și-au purtat existența ternă decenii de-a rindul, simple fotografiile mai mult sau mai puțin rețușate ale banalității cotidiene, au murit nu numai în fiecare zi; dispariția lor definitivă a trecut și ea ca un fapt divers, fără însemnătate, fără semnificație, fără regrete.

În schimb, au fost publicații periodice, de durată scurtă, dar care trezeau, făceau să mediteze profund, răscoleau, zguduiau pe cititori. Ele conțineau articole sau reportaje care au făcut epocă, care au rămas în istoria politică sau în istoria literaturii. Despre o astfel de publicație, despre revista „Reporter” și despre modestul ei secretar de redacție, Petre Șerbănescu (pentru prieteni Jim), unul din animatorii revistei, vreau să vorbesc astăzi tinerilor ziaristi.

„Reporter” a avut o viață scurtă, — vreo trei ani. A murit la începutul anului 1938, suprimat de guvernul fascist Goga-Cuza. Tribună a mișcării antifasciste, această revistă a grupat în coloanele ei cele mai strălucite condeie. Reprezentanți de frunte ai literaturii (Tudor Arghezi, Camil Petrescu, N. D. Cocea, Cezar Petrescu, Victor Eftimiu, Gala Galaction, Zaharia Stancu, Ion Călugăru, Victor Ion Popa, Mihail Sebastian și alții) se întâlneau în paginile „Reporterului” cu savanți ca C. I. Parhon, cu oameni politici ca Petru Groza, Ilie Pintilie, cu tineri publi-

ciști ca Gr. Preoteasa, Al. Joja, St. Voicu, B. Zaharescu, M. Constantinescu, A. Baranga, M. Brestășu, S. Iosifescu, M. R. Paraschivescu, Șt. Tita etc.

Scrișul în condițiile cenzurii carliste nu era deloc ușor. Nu era numai problema blestematului limbaj esopic în care trebuiau de multe ori travestite gândurile, contorsionate și așabulate ideile, pentru a putea rezista foarșecelui cenzorilor. În special în ultimul an de apariție al revistei, când conducerea ei a trecut în mâinile lui N. D. Cocea, în perioada ofensivei politice a fascismului german și a pregătirii instaurării dictaturii regale, trebuia și un curaj personal deosebit pentru a ataca fascismul și a demasca uneltirile agenților lui Hitler.

În ultima sa perioadă, „Reporter” a fost o tribună a partidului comunist. O armă de luptă legală, o țintă ascuțită și strălucitoare care tăia pansamentele, care spărgea abcese ascunse cu grijă de stăpînire și etala trupul putred al unui regim decrepît și muribund. „Reporter” a contribuit

mult la luminarea opiniei publice, la stringerea rindurilor clasei muncitoare și a micii burghezii în jurul partidului.

Le este greu tinerilor gazetari, cărorora orînduirea noastră le-a construit edificiul monumental care este „Casa Științei”, le este greu noilor cadre ale presei noastre, învățate să lucreze în redacții cu multiple birouri, avînd la dispoziție mijloace suficient, să-și poată imagina ce a însemnat o redacție ca „Reporter”.

Reportaje ca „Prin Dimbovița sărăciei și a uitării”, „Pr'n satele teleormănene”, „Se jură copii din sate... ca să-i facă jurnaliști”, „La marginea orașului se scuipe sînge”, „Colindînd sâlile de întruniri” etc., au fost făcute fără „cheltuieli de deplasare”, fără mașini, din păcate chiar fără fotografi, dar au fost scrise cu suflet, cu durere și revoltă, cu sarcasm și obidă, cu sînge nu cu cerneală.

În spatele Palatului Telefoanelor, pe o uliță perpendiculară aceluia colț pitoresc, agitat, frămîntat, aceluia „Fleet-street” al Bucureștiului, care a fost strada Sărindar, la etajul întii al unui imobil vechi, pe jumătate ruinat, cu scări de lemn putrede, într-o singură cameră, se afla întreaga redacție a revistei „Reporter”. În această unică odaie se scria, se discuta, aci erau primite delegațiile muncitorilor din fabrici, aici se „făcea” revista.

În această redacție l-am întilnit pentru prima dată pe Petre Șerbănescu, pe Jim. Ochi vii din care șineau întrebări multiple, o privire lucidă, ascuțită, dar caldă. Obraji roșii de jocul bolii care-l mistuia. Un glas blajin, de moldovean, care contrasta neferosimil cu chipul și privirile lui aprinse. Țintuit ziua întreagă la masa de secretar de redacție, Petre Șerbănescu „lucra” manuscrisele, de multe ori ilizibile (articolele dactilografiate erau o excepție rară, un lux nepermis), discuta cu colaboratorii, asculta și așternea pe hîrtia revendicările muncitorilor. În conversațiile înflăcărâte ale tinerilor redactori, intervenția lui potolită, cu o nuanță de ironie estompată de grija de a nu jigni vreo susceptibilitate juvenilă, aducea discuția pe jăgașul drept.

Petre Șerbănescu a publicat puțin. „Instituții, oameni, fapte”, „Cum se civilizează Abisinia”, „Un an de război civil în Spania”, „Cum n-a intervenit Germania” etc., sînt articole pline de vervă și sarcasm, în care se imbină o serioasă documentare cu un stil viu, direct.

A fost un gazetar modest. Cine răsfoiește colecția „Reporterului” poate constata că primele lui articole au fost semnate cu inițialele P. Ș., apoi P. Șerb. Cînd articolele lui au ajuns să ocupe în întregime prima pagină a săptămînalului, revista... a fost interzisă.

După anul 1938 Petre Șerbănescu n-a mai putut publica. Dictatura regală și apoi cea legionaro-antonesciană au pus căluș presei legale democratice și antifasciste. Petre Șerbănescu a dus tot timpul războiului o viață grea, chinuită, ocupîndu-se în permanență de studii economice, făcînd muncă de „negru”.

Îndată după eliberare, în primele zile ale lui septembrie 1944, i-am telefonat pentru a-l chema ca secretar de redacție la un mare cotidian. Nu-l mai întilnisem în ultimii ani. Nu știam că acești ani l-au măcinat complet, că zilele îi erau numărate. Cîteva săptămîni mai tirziu, un mic grup de ziariști, de tovarăși, i-am condus rămășițele la crematoriu. Un prieten al lui, medic, mi-a povestit lupta lui Petre Șerbănescu cu moartea. A luptat cu dinții și cu unghiile ca să reziste, să trăiască. Vroia să participe la luptă, să se bucure, alături de noi, de viața nouă care începea.

A prins începutul vieții noi. Și-a văzut realizat visul, idealul. Dar idealul este doar o etapă în mersul înjînit înainte. Odată atîns, acest ideal este înlocuit cu un țel mai înalt, care cere eforturi noi. Petre Șerbănescu n-a avut fericierea de a trăi „cotitura”. Pe drumul nou, de construire a societății socialiste, el n-a mai putut pași. E tragedia ultimului soldat căzut în ziua victoriei.

N-ARE SUBIECT

— N-ai subiect?! Dar ai vizitat zilele trecute o gospodărie colectivă; ce-ai aflat acolo?

— Nimic: toată lumea își vede de treabă, muncile agricole au fost terminate, planul depășit...

Desen de
FRED GHENADESCU

DE PESTE HOTARE

• Cinci reporteri de la postul de radio Alger au fost condamnați de tribunalele franceze la câte un an închisoare pentru că, după cit se pare, au întreținut legături cu luptătorii pentru independența Algeriei și pentru că le-au procurat acestora mijloace bănești.

• Organul Partidului Comunist Francez „l'Humanité“ a fost condamnat de către un tribunal la o amendă de 100.000 franci pentru că a publicat lista tinerilor care au refuzat să servească sub ordinele generalului Speidel, pentru că părinții lor au fost asasinați de către nașiști.

• In cadrul Uniunii salariaților din industria poligrafică din R. P. Ungară a fost creată o secție a salariaților care lucrează pentru presă și edituri. Secția își propune o cooperare strânsă cu Uniunea Ziariștilor din R. P. Ungară.

• Ziarul sovietic „Trud“ a anunțat că savanții sovietici au reușit să rezolve problema televiziunii în culori, problemă care face obiectul unor cercetări în lumea întreagă. Culorile sînt tot atît de clare ca și în cazul filmului în culori. Imediat ce lucrările pregătitoare vor fi terminate se va începe instalarea emițătoarelor. Aparatele de recepție au fost deja puse la punct.

• Uniunea ziaristilor belgieni și a corespondenților care lucrează în Belgia a instituit un concurs internațional pentru cel mai bun articol scris asupra expoziției universale de la Bruxelles.

ȘEDINȚA PLENARĂ A COMITETULUI DE CONDUCERE AL UNIUNII ZIARIȘTILOR DIN R.P.R.

În ziua de 16 aprilie 1958, la sediul din Calea Victoriei 163, a avut loc o ședință plenară a Comitetului de conducere al Uniunii Ziariștilor din R.P.R. La ședință au participat și reprezentanți ai unor ziare și instituții de presă din Capitală și din țară. S-au discutat probleme organizatorice și sarcinile pregătirii reuniunii internaționale, care va avea loc la București între 11—13 mai a. e.

Intrucît în ultima vreme Comitetul de conducere al Uniunii Ziariștilor din R.P.R. și Biroul Comitetului de conducere au fost descompletate, Comitetul a cooptat, în ședință, noi membri și a ales din sinul său un nou Birou.

Dăm mai jos numele membrilor care fac parte din Comitetul de conducere și din Biroul Comitetului, în noua lor compoziție:

COMITETUL DE CONDUCERE AL UNIUNII ZIARIȘTILOR DIN R.P.R.

1) Antip Constantin	20) Moghioroș Stela
2) Ardeleanu Iosif	21) Moraru Nicolae
3) Birlădeanu Victor	22) Moscu Maria
4) Brănișteanu Bucur	23) Pop Valeriu
5) Breitenhofer Anton	24) Rădulescu Mircea
6) Cantaragiu Ion	25) Savin Stelian
7) Constantinescu Virgil	26) Sărățeanu Leon
8) Cornescu Alexandru	27) Szilágyi Dezideriu
9) Dănculescu Virgil	28) Sion Bujor
10) Dinu Gheorghe	29) Ștefan Emil
11) Dona Henri	30) Toma Sorin
12) Dumitriu Mihai	31) Trestieni Alexandru
13) Felea Ion	
14) Hervian Dinu	
15) Ignat Nestor	
16) Incze Gavril	
17) Ivașcu George	1) Roban Marin
18) Manea Ion	2) Stan Vlad
19) Marinescu Teodor	3) Strujan Sorin

REVIZORI

BIROUL COMITETULUI DE CONDUCERE AL UNIUNII ZIARIȘTILOR DIN R.P.R.

Nestor Ignat, președinte, Teodor Marinescu, George Ivașcu, vicepreședinti, Dinu Hervian, secretar general, Gheorghe Dinu, secretar, Constantin Antip, Victor Birlădeanu, Alexandru Cornescu, Nicolae Moraru, Dezideriu Szilágyi, Bujor Sion, membri.

CONTRIBUȚII LA ISTORIA PRESEI

XVIII

EDITORI, TIPARNIȚE, TIPOGRAFI ȘI PUBLICAȚII DE ALTĂ DATĂ

NICOLAE DELEANU

O ISTORIE a presei, chiar foarte incompletă — așa cum este suita articolelor publicate în „Presa noastră” — nu poate ignora două elemente de căpetenie: mașina și omul, unealta și minutorii ei. De aceea credem necesar să ne oprim și asupra lor, pentru ca imaginea dezvoltării presei de la noi în veacul trecut să fie cât mai aproape de realitate.

Procesul de destrămare a feudalismului, început în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea și intensificat odată cu primii ani ai celui de al nouăsprezecelea, s-a manifestat în toate sectoarele de activitate publică. Acest proces progresiv n-a putut ocoli tiparul și tipărițiile, privity și din punct de vedere tehnic. Or, pentru feudalismul românesc caracteristica de căpetenie a tiparului și produselor sale a fost monopolul bisericesc și domnesc — deci o frînă — la care s-a adăugat în zorii capitalismului privilegiul acordat de domnie unor particulari, dar tot cu titlu de monopol. În perioada aceasta din urmă creșterea forțelor de producție, lărgirea pieții de mărfuri și dezvoltarea contactelor culturale cu Apusul, ca și cu Rusia au mărit necesitățile de informare politică și economică ale clasei dominante, ale păturii de intelectuali și slujbași publici, ca și ale burgheziei comerciale aflată în formare. Se simțea tot mai mult nevoia cărții laice de literatură, de învățămînt (abecedare și gramatici),

cărții populare (călindare, alixândrii ș. a.) și apoi a unor periodice de documentare negustorească (pentru bilciuri, prețurile mărfurilor la tirguri și schelele dunărene) și chiar a tipăriturii politice, în special cu stiri de peste hotare. Însăși stăpînirea era interesată în răspîndirea pe calea imprimatului a unora din hrisoavele domnești, a hotărîrilor divanului, a dispozițiilor fiscale, a mezzaturilor etc. În astfel de condiții noi, vechile tiparnițe minăstirești, închinată aproape exclusiv cărții mirene, se dovediră a fi depășite.

Pînă la ajungerea în acest nou stadiu, în țările românești funcționaseră (și unele mai erau în ființă la începutul secolului al XIX-lea) doar câteva tiparnițe. Cea mai veche fusese întemeiată de călugărul Macarie la 1508, la Tîrgoviște sau minăstirea Snagov¹⁾. Au urmat cele două tipografii dăruite de mitropolitul Petru Movilă al Kievului la 1635 și 1637, sub Matei Basarab, una la Cimpulung, iar cealaltă la Govora, mutată curînd la minăstirea Dealul²⁾, apoi, în 1649, la Tîrgoviște. Utilajul lor tehnic se compunea din prese de lemn sub care se așeza hîrtia pe zaț, câteva feluri de litere de plumb, gravuri-xilografii și

modele de cărți. Lucrătorii („așezători de litere”) erau și ei veniți din Rusia, călugări specialiști de la Kiev.

În 1643 Vasile Lupu a instalat o tipografie la Iași, cu același sprijin rusesc. O alta funcționa la minăstirea Neamț. Cea de la Iași se descompletase în 1679, cînd îl vedem pe Dosoftei, mitropolitul Moldovei, că cerea spătarului Milescu — stabilit definitiv la curtea țarilor — „un teasc de tipografie și citeva slove cu care să tipăresc cărți și forme din care să se verse slovele” (de plumb — n. n.).

Alte vechi tiparnițe din vremea feudalității românești au fost: cea din București, a lui Duca Vodă (1675), a episcopiei Buzăului (1691), a episcopiei Rîmnicului (1705), a minăstirii Sf. Sava din București existentă la 1740, mai tîrziu contopită se pare cu cea a mitropoliei, sau derivate una din alta. Patru ani mai tîrziu tipograful levantin Duca Sotiriovici funda o tipografie la Iași, cu sprijinul efectiv al domniei dar cu servituți, care trăi numai pînă în 1754. O alta, tot la Iași, socotită „tipografie politicească”, funcționa în 1785 cu titlu de monopol și scutelnice, înființată de Mihai Ștrilbițchi.

Cea dintîi tipografie particulară a fost întemeiată la București, în 1817, de învățatul doctor Constantin Caracaș, cu monopol dat prin hrisov domnesc pe timp de 20 de ani. Tipografia aceasta s-a bazat intrucît

¹⁾ Alexandru Grecu în „Studii și cercetări de biologie”, I, 1955, înclină pentru Snagov.

²⁾ Este posibil să fi fost una și aceeași tipografie, mutată din loc în loc. Vezi și G. Ionescu: Spicuri din istoria tipografiei, Buc., 1907.

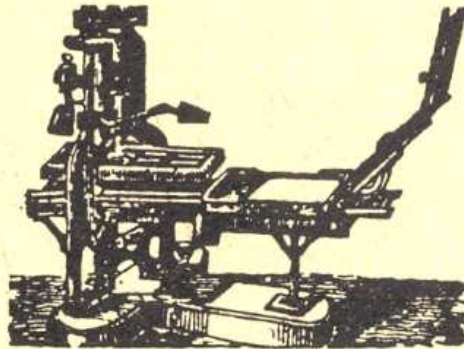

va pe utilajul grafic al așezământului mitropoliei. Era instalată în curtea bisericii Mavrogheni care există și azi în colțul străzii Monetăriei. Fiind țara în plină dezvoltare manufacturieră de tip iobăgist, tipografia avea privilegiu feudale de scutelnici, dar și servituți, printre care acelea de a contribui la cheltuielile spitalului Filantropia și a îngriji de buna funcționare a cișmelelor publice.

Cărturarii pionieri ai culturii românești progresiste de la începutul veacului trecut n-au fost numai deschișători de căi largi în literatură, în gazetărie și îndrumare politică. Luptători împotriva monopolurilor feudale, ei se văzură nevoiți să lupte de la început și împotriva aceluia vechi monopol care îngreădea dreptul de a imprima gândul prin slovă. Pentru reușita foilor periodice create de ei și cerute cu nesaț de proaspăta burghezie și de elemente înaintate din anumite straturi ale boierimei, ei trebuiră să-și încropească singuri mijloacele tehnice: tipografii, litografii, ba unii chiar mijloace de colportaj: librării și cabinete publice de lectură. Așa au făcut ziariștii tipografi și editori Eliade Rădulescu, Gh. Asachi, Zaharia Carcalechi, Mihail Kogălniceanu, C. A. Rosetti, Const. Leca de la Craiova, Cezar Boliac și alții — și s-a strădui în același sens Bariț de la Brașov în condițiuni și mai vitrege decât în cele două țări românești aflate sub puterea semilunei și a boierimii retrograde.

Curierul românesc s-a tipărit mai întâi la tipografia mitropoliei din București (1829), dar trei ani mai târziu Eliade întemeiază tiparniță proprie cumpărând pe cea a lui Caracaș și înzestrând-o cu utilaj adus de la Viena. Eliade s-a zbatut mult cu această întreprindere destul de riscantă pentru acele vremuri de pionierat în cultură. A mutat tipografia la Obor, în mijlocul unei grădini pe care o moștenise în apropiere de tirgul Moșilor; a reușit apoi să-i adauge secție de litografie; a adus din Apus mașini de turnai litere; a atras meșteri de peste munți; a creat primele cadre de lucrători dintre băștinași (cunoscutul Șt. Rasidescu, zețarii Petre Jorjan și Georgescu-Vraciu, puitorii „tescari” Petre Golea și Dumitru Petrescu); a devenit editor foarte puțin dependent de stat, tipărilor de numeroase periodice și cărți din toate genurile științei și literaturii. Inven-

tarul tipografiei lui Eliade era destul de cuprinzător la 1840: 6 teascuri de fier și aramă, un teasc „mașină” cu pietre (probabil mașină plană cu manivelă de învârtit valțul), numeroase sertare și 10 casete cu slove chirilice, latine și grecești, plus mărunțișuri ³⁾.

Mașina „Patent-Hager” instalată la 1841 de M. Kogălniceanu în tipografia „Cantorei” din Iași

Și Asachi din Moldova a trebuit să-și creeze în 1830 tipografie proprie pentru *Albina românească*, acțiune în care s-a bucurat de sprijinul generalului Kisselev. În 1832 Asachi — excelent maestru litograf — a adăugat institutului grafic „Albina” o secție de litografie, unde s-au editat cele dintii calendare de perete precum și numeroase ilustrații laice în mare parte cu caracter istoric, care au contribuit mult la stimularea dragostei pentru trecutul de lupte și la dezvoltarea gustului artistic al maselor. Prin aceasta și prin gazetele și calendarele destinate poporului sătesc, Asachi devenise principalul editor al Moldovei. Mai mult chiar, Gh. Asachi a întemeiat în 1841, pe pro-

³⁾ Vezi Augustin Z. N. Pop: Relațiile tipografice dintre Heliade Rădulescu și Kogălniceanu.

prietatea Petrodava de lângă Piatra Neamț, o fabrică de hirtie pentru care a adus mașini de tip olandez cu cilindre, prese și pompe nemăvăzute la noi ⁴⁾.

Un merit în progresul tehnicii grafice în Țara Românească l-a avut Zaharia Carcalechi care învățase meseria la tipografia cezaro-crăiască a universității maghiare din Buda, iar în 1821 ajunsese conducătorul secției românești a aceluia așezământ. Peste câțiva ani Carcalechi se stabilește la București, unde în 1836 întemeiază tipografia la care s-au imprimat *Cantor de avis și comers*, *Vestitorul românesc* etc. Și tipografia lui a creat cadre autohtone pentru industria grafică; e destul să amintim pe cel mai de seamă: lucrătorul Petre Ispirescu, minunatul scriitor și mai târziu editor al basmelor din popor.

După încheierea tratatului de la Adrianopol progresul cultural al țării intrase într-un tempo atât de rapid încât vechile tiparnițe, împreună cu cele noi ale lui Eliade, Asachi și Carcalechi, nu mai puteau pridi cererile de imprimate de tot felul, așa că se iviră la București noi întreprinzători: austriacul Frederich Walbaum care deschise în 1836 o tipografie în asociație cu librării Weiss și Thierry (deveniți și ei mai târziu patroni tipografi pe cont propriu); August Ruof instală o tipografie în 1839; urmă în același an tipografia lui C. Pencovici, iar în preajma izbucnirii revoluției din 1848 se instală tipografia lui Ioseph Koppainig. La așezământul lui Walbaum s-au imprimat ziarul *Bukarester Deutsche Zeitung* și primul cotidian de la noi: *România* (1837); la Ruof gazeta *Pămînteanul* (1839); la Koppainig *Poporul Suveran* (1848);

⁴⁾ Fabrica era însă acționată de roți cu lopeți, ca la moară. Încă nu răzbise pînă la noi mașina cu aburi.

LA Librăria K. A. Rosetti

KALEA MUGUȘOARE No. 18.

A sosit mi se află de vânzare

PINOLINE GAS

în klondire de tinicea de kate 5. Fapt (2 Okami) ka ureg de Lei 31-20.

O reclamă a „Stabilimentului” de tipo-librărie C. A. Rosetti la 1858, recomandând cumpărătorilor produse străine de gaz lampant.

Magazinul istoric pentru Dacia (1845—1847), Mondul (1847) și Reforma (1848) s-au imprimat în vechea tiparniță a colegiului național Sf. Sava, devenită mai târziu tipografia „Academiei Naționale“ și apoi „Imprimeriile statului“.

Mihail Kogălniceanu a avut o remarcabilă activitate de tipograf și editor la Iași. Nemulțumit de monopolul manufacturii grafice și de spiritul mai mult decît moderat al tipăriturilor lui Asachi, Kogălniceanu se asociază în 1839 cu pionierul teatrului românesc, Matei Millo, și cere autorizația de a întemeia două tipografii⁵⁾. Temîndu-se de concurență și bazat pe hrîsovul de privilegiu unic din 1828 Gh. Asachi a protestat, dar stăpînirea îi dotează lui Kogălniceanu concesiunea pe zece ani a unei părți din tipografia mitropoliei, pe baza căreia s-a întemeiat de fapt o întreprindere nouă cu firma „Cantora Foicei satești“, Kogălniceanu aducînd literă latină și gotică din Germania. Mai târziu s-a împăcat cu Asachi care i-a procurat casele și vreo două sute de kilograme de litere. Și Eliade de la București l-a sprijinit cu mașini de turnat litere și citeva teascuri⁶⁾. În 1841 Kogălniceanu a cumpărat din Germania o mașină de imprimat, un „Patent-Hager“ de fier⁷⁾. La „Cantora“ din Iași s-au imprimat Foia satească, Dacia Literară, Arhiva romînească, Propășirea, numeroase calendare etc. Kogălniceanu a avut de suferit destule neplăceri din cauza întreprinderii sale. Nimic nu ne împiedică să bănuim că acolo el avea și o cantitate de literă cu tăietură specială — neutilizată la tipăriturile autorizate — pe care o ținea bine ascunsă și cu care scotea clandestin acele citeva manifeste și pamflete tipărite, care au circulat sub domnia lui Mihai Sturza. De altfel îndeletnicirea asta se pare că a avut-o și Eliade la București (e sigur că la tipografia lui s-a imprimat ilegal, înainte de izbucnirea revoluției din 11 iunie, Proclamația de la Islaz). Dar și pentru unele tipărituri legale Kogălniceanu a avut de suferit dojeni, avertismente, supri-

5) Dan Simonescu: Mihail Kogălniceanu ca tipograf și editor la Iași. În idem, II, 1957.

6) Pe care Kogălniceanu n-a putut să i le achite decît în 1864. Vezi A. Z. N. Pop în idem pag. 288.

7) Imaginea acestei mașini moderne figurează ca vigneta pe coperta „Almanahului de învățătură și petrecere“ din 1843.

mări și chiar surghiunul, dînd astfel un strălucit exemplu de tipograf și editor progresist.

Constantin Leca, pictorul revoluționar de la 1848, a înființat în 1837 o tipografie la Craiova, centru în care exista un puternic cerc de intelectuali cu vederi înaintate, grupați în jurul profesorilor Aron Florian și Ion Maiorescu. Atelierul avea numai

Reclama tipografiei lui Cesar Bolliau, 1865.

un teasc instalat în casele marelui culcer Grigore Otetelișeanu. Mai târziu și-a completat utilajul cu scule procurate de Zaharia Carcalchi de la București. Acolo s-a tipărit revista lui Leca, Mozaicul (1838), Naționalul revoluționar din 1848, revista științifică Minunile Naturii (1850) condusă de naturalistul dr. Iuliu Barasch ș. a. În 1846 Leca a predat întreprinderea lui I. Samitca asociat cu Iancu Moise, iar mai târziu cu Teodor Macinca. Această tipografie a jucat un rol pozitiv în răspîndirea culturii în secolul trecut, sub numele foarte cunoscut de „Tipografia Națională, I. Samitca“; în 1922 a devenit societatea anonimă „Scrisul românesc“; azi este una din cele mai mari întreprinderi poligrafice din țară.

Deosebit de însemnată a fost activitatea de editor și tipograf a lui C. A. Rosetti, îndemnător prin exem-

plul său la adoptarea îndeletnicirilor burgheze. Spre indignarea rudelor și protipendadei (el era boier de neam) și după multă ezitare din partea stăpînirii de a-i da autorizație, Rosetti s-a asociat în 1846 cu librarul Winterhalder, austriac de fel, și au deschis împreună o librărie cu firma „Stabilimentul C. A. Rosetti“, pe podul Mogoșoaia nr. 18, peste drum de casele boierilor Otetelișeni, în corpul de clădiri al hanului Bossel⁸⁾. În același an Rosetti a cumpărat — sacrificînd moșia de la Obedeni — „Așezămîntul bibliografic al domnului Fr. Walbaum“ și a întemeiat o tipografie personală pe care a condus-o Winterhalder. Întreprinderea s-a lărgit cu secții de papetărie, instrumente muzicale și cabinet de lectură. După exil, Rosetti a transformat „stabilimentul“ în magazin universal cu mărfuri rare de import, cu vinuri scumpe și delicatose din Apus, cu manufactură pariziană, florărie, mobilă fină etc. Tipografia a mutat-o pe „calea Brezoianu“ nr. 10.

Este cazul să ne oprim și asupra acelor cabinete de lectură de care am pomenit mai sus, pentru că ele au jucat un rol progresist în răspîndirea presei. Iată despre ce este vorba:

În primele decenii ale secolului trecut nu existau chioșcuri de ziare și nici vinzători de gazete pe ulițe. Difuzarea se făcea în librării și prin poșta, abonaților — prenumerații. Dar librării erau foarte puține. Pionierii presei romînești au trebuit să le înființeze, să le încurajeze pe cele citeva existente și să stimuleze deschiderea de librării în orașele de provincie. La București se aflau librăriile lui Weisse și Walbaum (1826), Thierry (1829), Ioanid⁹⁾ (1832), Iosif Romanov & Co. cu adresa „la numărul 419 vîpșeoa Roșie, în ulița Brașovanilor“, ale lui Winterhalder și ale suziților străini Ferdinand Om (Ohm) și Baumgartner. Aceștia li s-a adăugat în 1846 marele stabiliment al lui Rosetti. La Iași existau librăriile lui Ioan Boguș (1829), Dimitrie Nica (1836) și, în decada a cincea, șapte „libreri“ evrei cu marfă tipărită mai mult în idiș, în Polonia austriacă și la Viena. La Craiova, Iosif Samitca de care am pomenit — cunoscut și sub

8) Vis-a-vis de palatul telefoanelor de azi, exact pe locul unde se află acum pasajul „Victoria“, fost pînă mai anii trecuți pasajul „Imobiliara“.

9) Potrivnicul lui C. A. Rosetti la stărosia negustorilor din Capitală.

numele de Iosif Logofătul — avea în 1835 legătorie de cărți și dughiană de anticariat cu librărie în curtea bisericii Sf. Ilie. Celelalte orașe n-aveau librării. Gazetele erau difuzate de „dătătorii de gazete“ (cum le spunea Eliade), binevoitori ca negustorul Hagi Const. Pop din Craiova și de sameșii de județe, deci posibilitățile de colportare erau reduse și nesigure. Strădaniile înaintemergătorilor presei au trebuit deci să se îndrepte și în această direcție, editurile de presă încurajând bănește înființarea de librării prin orașele, ca cea a lui I. Penescu din Brăila (1839), a lui Monferato din Galați, a lui Hagi Calciu din Focșani și a. Penescu și Monferato și-au instalat apoi și tipografii. La Penescu s-a imprimat în 1839—1840 gazeta comercială *Mercur*, iar la Monferato *Dunărea — Il Danubio* în 1846.

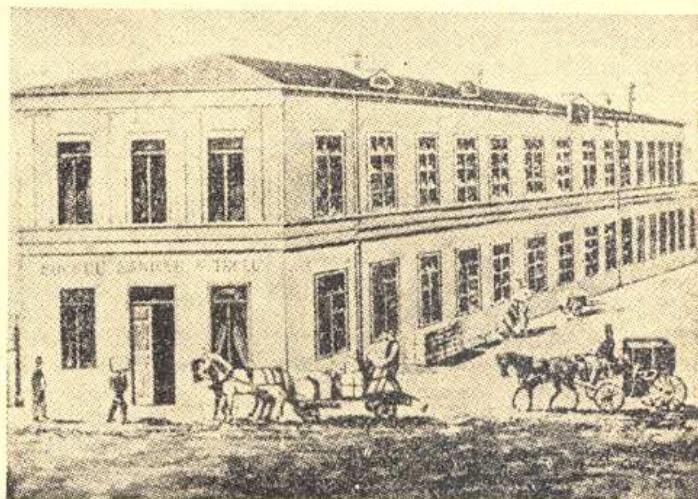
Dar nici aceste librării nu erau îndestulătoare pentru răspândirea gazetelor și revistelor. Promotorii scrișului periodic înființară deci cabinete publice de lectură, în care în afară de cărți cititorii găseau în permanență ziare și reviste românești și străine, puse la dispoziție în schimbul unei taxe de cîtiva sfanți pe lună. Acolo se îndeplinea și serviciul de „prenumeratie“, adică de încasarea abonamentelor la periodice. Aceste cabinete suplineau lipsa bibliotecilor publice oficiale ¹⁰⁾. Cel mai vechi cabinet de lectură din București a fost înființat de Walbaum în 1836 pe lângă librăria sa. Apoi, în 1843 cabinetul „Cazinului comercial“ al negustorilor bucureșteni, iar din 1846 cabinetul stabilimentului C. A. Rosetti. La Iași exista în 1830 un cabinet pe lângă librăria lui Boguș, în 1836 cabinetul lui Caliman și Comp., în 1839 cabinetul librarului Henning, iar în 1841 M. Kogălniceanu înființează un cabinet de lectură pe lângă „Cantora Foi sătești“.

Cabinetele acestea nu erau simple săli de lectură și de răspândire a presei, ci adevărate centre revoluționare. La „Cantora“ din Iași se aduna în a cincea decadă a secolului trecut

¹⁰⁾ Existau doar biblioteca „Societății medico-naturaliste din Iași“ (1833), biblioteca Academiei Mihăilene (1841), biblioteca Școlii Centrale din Craiova și biblioteca colegiului Sf. Sava din București, dar doțate numai cu cărți. Vezi și Paul Opreșcu: Înființarea și dezvoltarea bibliotecilor publice în epoca Regulamentului Organic; în idem, I, 1955.

tot tineretul progresist; se citeau și se comentau știrile de presă; se redactau memorii, se făureau planuri politice; iar Kogălniceanu strecura celor care inspirau încredere anumite publicații din Apus, interzise de domnitorul Mihail Sturza, dar care reușeau totuși să pătrundă în Moldova prin intermediul unor consulate și al oamenilor cumpărați anume din serviciul arendat al menzi-lurilor (poștelor).

Prima tipografie mare din București: întreprinderea „Socec, Sander & Teclu“, construită în 1871 pe strada Academiei.

Același lucru putem spune și de rolul cabinetului de lectură înființat de C. A. Rosetti la București în 1846. Mai tirziu Rosetti va arăta în scris folosul cabinetelor de lectură unde „cei mai mulți simt trebuința a petrece o oră, două pe zi sau pe seară, nu prin joc de cărți, nici prin desfătări ale cerului gurii, ci studiind starea politică și socială a lumii“ ¹¹⁾. Această „studiere“ se făcea de lumea progresistă din jurul anului 1848 prin informarea din presa romină și străină. La „stabilimentul“ lui C. A. Rosetti nu numai că se găsea toată presa legală și ilegală, dar acolo se țineau desori ședințele societății secrete „Dreptate-Frăție“ înființată de N. Bălcescu și I. Ghica în 1845 — și tot acolo se depozitau pistoalele și alte arme pe care „căuzașii“ le procurau în ascuns pentru a fi utilizate în ziua declanșării revoluției.

În Transilvania situația era cu totul alta. Acolo burghezia romină era mult mai firavă și totalmente lipsită de drepturi, așa încît nici vorbă ca elementele românești să

¹¹⁾ Vezi Al. Onuț și Octavian Barboșă: „Contribuții la istoria bibliografiei în vremea unirii“, în idem, II, 1957.

poată întemeia tipografia și librării ¹²⁾ — cu atît mai puțin „cabinete de lectură“. Cele mai vechi periodice românești au fost imprimate la întreprinderile unor sași din Brașov și Sibiu și la tipografia universității din Buda. Cel dintîi calendar românesc a fost editat de românul Petre Șoanul la Brașov, în 1733, dar nu în tipografie proprie. Cunoscutul calendar din 1782 s-a tipărit la Peter Barth din Sibiu, tipograful care în

1794 anunțase gîndul de a edita o gazeta românească pentru Valahia. *Chrestomaticul românesc*, periodicul lui Teodor Racocca (1820) s-a tipărit la Peter Ekhart din Cernăuți, iar *Biblioteca românească* dintre 1829—1834 la tipografia cezaro-crăiască din Buda. Importantele gazete *Foaia Duminicii* (1837), *Foaia de săptămîna din Transilvania* (1837), *Foaia literară* (1838), *Foaie pentru minte, inimă și literatură* (1838) și *Gazeta de Transilvania* (1838) își găsiră un tipograf și editor statornic în persoana lui Iohan Gött din Brașov ¹³⁾. *Espatriatul* lui Cezar Bolliac (1849), care se intitulă la Brașov „editor“, va fi apărut tot la Gött. Ceva mai tirziu vedem gazete apărînd în tiparnițele înființate de bisericile greco-orientale și greco-catolice: *Organul luminării* (1847—1848), *Organul Național* (1848) și *Invățătorul poporului* (1848) la tipografia seminarului greco-catolic din Blaj, *Telegraful român* (1853) și *Organul pedagogic* (1863) la tipografia bisericească Diecezana din Sibiu. Este

¹²⁾ Abia în 1859 aflăm la Sibiu o librărie a unui *Maroșan* și tot în acel an, la Zlatna, librăria *Grigore Mihail*.

¹³⁾ Ortografiat în fel și chip: Ioane Gött, Ion Gött, Ioann Gätt, Ioann Gätt etc.

interesant însă că între 1848 și 1863 a existat o tipografie românească particulară la Budapesta, explicabilă prin faptul că în marele oraș european nu mai era în vigoare interdicția, de factură medievală, de a se instala întreprinderi comerciale și industriale ale unor supuși de naționalitate „tolerată”: era tipografia lui Vasile Cosma¹⁴⁾, unde s-au tipărit gazetele revoluționare *Amicul poporului* și *Democrația* kossuthistului român Sigismund Pop la 1848, *Umoristul* din 1863 ș. a.; dar această tipografie românească a rămas multă vreme o excepție.

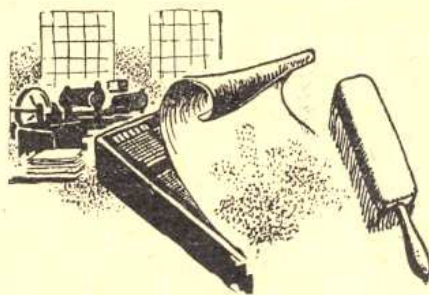
Cărturarilor ardeleni s-au străduit încă din decada a cincea să întemeieze o tipografie, dar nereușindu-le ei își asigurară pe mai departe bunele oficii ale editorilor sași cu care se înțelegeau foarte bine. În 1851 s-a deschis la Brașov tipografia lui Römer și Kamner cu sprijinul lui Gh. Bariț și Iacob Mureșeanu de la *Gazeta Transilvaniei* și mai cu seamă cu subvențiile negustorilor români Ioan Juga și Ioan George. (În 1940 Institutul grafic cu firma Römer și Kamner era încă în ființă la Brașov). De abia în deceniile următoare încep să apară tipografiile românești în Transilvania. În 1867 *Magazinul pedagogic* se imprima într-o tipografie românească din Năsăud; în 1879 *Gura satului* și *Umoristul* apăreau la tipografia lui George Lazaru din Gherla; *Tribuna* lui Slavici s-a imprimat la „Institutul tipografic” din Sibiu, aflat sub conducerea lui Mihail Gerula (1886), apoi sub direcția lui Popa Necșa (1890) încet-încet, în ciuda politicii de încercuire și deznaționalizare, burghezia română din Ardeal cucerea deci poziții economice și în acest sector.

Avântul cunoscut de presă în cele trei provincii românești în lunile revoluției de la 1848 fu frinat odată cu triumful reacțiunii. În perioada celor zece ani de restaurare a Regulamentului organic se întemeiară prea puține întreprinderi grafice; totuși progresul nu putu fi ținut în loc, burghezia continuând, chiar și

14) Ortografiat și Vasilie Kozma.

în acele împrejurări, să-și lărgescă, mai ales sub aspect economic, câmpul de activitate. Notăm tipografiile noi din București: H. Ohm, Adolph Ulrich, Naționala Romanov, „Romînul” (bazată pe vechiul stabiliment al lui C. A. Rosetti) și „Naționalul”. La Iași tipografiile: Gane, „Franceso-romină”, Moise Roman și „Buciumul român”. La Galați tipografia M. Cugino. Utilajul tehnic al acestora, ca și al celor vechi, fu renovat și mărit prin aducerea de mașini noi din străinătate. Vechile teacuri încep să fie înlocuite de mașini plane cu manivele acționate de „rotari”, apoi de puterea aburilor.

Cu toate acele restricții puse de stăpînire, apar și periodice noi. Mai întâi fără caracter politic sau prea puțin politic, spre pildă la București: *Anunțatorul român*, *Le courrier de Bukarest*, *Isis și Natura*, *Patria*; la Iași: *Foiaia Societății de medici și naturaliști*, *L'indiscret*, *Korot Haitim* (în idiș), *Nepărtinitorul*, *Săteanul și Patria*; la Galați: *Corriere italiano și Patria*; la Craiova: *Jurnalul Kraiovei și Vocea Oltului*. Dar în cei trei ani de mari frământări care au precedat unirea din 1859, profitind

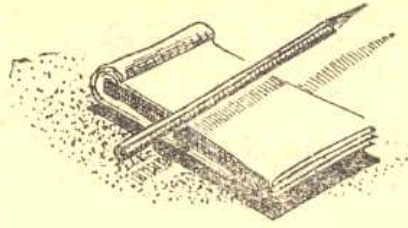

mai ales de prezența temporară la București și Iași a comisiilor europene de supraveghere, renaște cu vigoare — chit că cenzura căimăcămiilor funcționa — presa politică. La București: *Naționalul*, *Romînul*, *Dimbovița*, *Romînia*, *Secolul*, *Conservatorul*; iar la Iași: *Steaua Dunării*, *Zimbrul*, *Patria*, *Le constitutionnel* ș. a. În total, pînă în ajunul actului unirii au apărut 13 periodice la București și 12 la Iași

Despre avântul presei în vremea domniei lui Alexandru Ion Cuza am vorbit cu alt prilej. Nu e cazul să mai înșirăm aici titlurile gazetelor și revistelor apărute între 1859 și 1866. Cel mult să ilustrăm progresul cu două cifre comparative față de cele de mai sus: în 1859 au apărut la București 35 de periodice (față de 13 în anul precedent) iar la Iași 14 (față de 12). S-au înființat și tipografiile noi: C. N. Rădulescu, I. Weiss, Lucrătorii asociați, Baumgartner & Co., Cezar Bolliac, I. Wahlstein ș. a. la București. La Iași tipografiile Minerva și H. Goldner; iar la Galați tipografiile B. Strasser și J. Schenk. Utilajul tehnic a continuat să se modernizeze, atelierelor să se mărească, tipografia lui C. A. Rosetti s-a transformat în societate anonimă pe acțiuni. În 1865 *Trompeta Carpaților*, gazeta lui Bolliac, a publicat în numărul de la 1—13 martie, pe toată pagina ultimă reclama tipografiei, din care aflăm că întreprinderea era instalată în mahalaua Batiște, strada Scaunelor nr. 40, în casele Prejbeanului; că se oferea să tipărească „jurnale în orice mărime și cu tot felul de litere, afișe mari”, „uvraje în limbile latină, franceză, polonă, maghiară, greacă, în limbile slavone și în limba ebraică”, plus lucrări de „fantasie” cu litere caligrafice (pentru vizite, botezuri, nunți, înmormintări etc.). Pentru text și titluri mici tipografia poseda 18 caractere de litere, pe care reclama le și înfățișa sub formă de probă. Reclama anunța că „tipografia are corectorii săi”. Alte două anunțuri din „Romînul” (1861) și „Trompeta Carpaților” (1865) vesteau că cele două tipografii căutau lucrători. Căutau lucrători și corectori, ca și articlerii, pentru că pe parcurs se dezvoltaseră cele două categorii de meșteșugari: lucrătorii manuali din industria grafică și gazetarii profesioniști.

Cu aceasta am ajuns la a doua parte a subiectului ce ni l-am propus: situația, în perioada respectivă, a elementului uman indisolubil legat de ideea de presă modernă: lucrătorii tipografi și ziaristii salariați. Vom vorbi despre ei în numărul viitor.

PROPUNERI

PROFILUL GRAFIC ȘI CONTRACTELE ECONOMICE CU TIPOGRAFIILE

I. GĂTLAN

În linii mari, majoritatea ziarelor centrale au ajuns la soluții de principii asupra profilului lor grafic.

Despărțirea prin linii și între coloanele aceluiași material ori numai între texte diferite; pagini cu format de bază predominant sau fără număr fix de coloane; titluri unitare în caracter ori cu folosirea unor șrifuri variate; alegerea cu anumite corpuri a rubricilor fixe sau schimbări de la caz la caz; locuri permanente în pagină pentru materialele publicistice ori așezarea lor corespunzător condițiilor date; iată numai câteva din întrebările la care fiecare redacție a dat un răspuns corespunzător posibilităților și cerințelor specificului respectiv, cât și dotației tipografiei. Uneori chiar, aceasta din urmă a avut un cuvânt mai greu decât era recomandabil... Cuvânt ce a fost însă respectat întotdeauna, deoarece la primul contact al cititorului cu ziarul, aspectul grafic e hotărâtor.

Dar iată că scurt timp numai, după ce am pornit la drum, au și început să se ivească surprizele. Intrucât în majoritatea tipografiilor nu există decât în puține exemplare alte garnituri în afara celor de corp 8

(cursiv, drept, aldin), în dese cazuri, având de ales între respectarea profilului grafic al unor anumite rubrici și respectarea orei de apariție, redacțiile sînt obligate să recurgă la ultima variantă. În privința chenarelor, colecțiile gazetelor tipărite la Întreprinderea Poligrafică nr. 2, sînt adevărate probe... împotriva dorinței și eforturilor tipografiei. Cauza? În lipsa dotării ei cu matrite proprii, întreprinderea e obligată să lucreze cu ceea ce i se împrumută. Or, în dese prilejuri, matritele împrumutate nu concordă. Lipsa concordanței se face simțită și în reîmprospătarea garniturilor de zețarie. Nu toate garniturile uzate sînt înlocuite cu altele de același caracter. În asemenea condiții asigurarea profilului grafic devine o problemă dificilă.

Desigur, secretarii de redacție sînt ultimii dintre cei ce ar putea pleda în favoarea lipsei de varietate. Dar actualul sistem nu înseamnă varietate, înlocuirile efectuîndu-se atît la zețarie, paginație și linotipe, în cadrul unui număr fix de tăieturi.

E drept, la perpetuarea stărilor de fapt descrise mai sus, complice sînt și redacțiile. Intransigente, de pildă,

față de organizațiile comerciale, care la încheierea contractelor cu fabricile nu stipulează pînă la ultimul amănunt caracteristicile sortimentelor comandate, necruțătoare cu întreprinderile ce-și încalcă angajamentele, redacțiile ziarelor acceptă fără murmur contracte lipsite chiar de referiri vagi privind calitatea și cantitatea materialului pus la dispoziția lor de tipografie ca de pildă: gama șrifurilor de literă în corpuri diferite, pentru linotip, ludlow și zețarie, liniatura și chenarele, rastelele, cerneala etc.

Rezumarea contractelor la condițiile necesare asigurării orei de apariție nu poate constitui un stimulent în vederea îmbogățirii utilajului tipografiilor și nu corespunde stadiului actual al dezvoltării presei noastre. Fără îndoială, nu e recomandabil să fie luate peste noapte hotărâri pripite. Dar ar fi poate util ca cercul secretarilor de redacție, recent creat în cadrul Uniunii Ziariștilor, să treacă la discutarea elementelor necesare în vederea redactării unui proiect de contract ținînd seama de elementele noi intervenite în ultimii ani în industria poligrafică și presă.

„ZIARISTUL DEMOCRAT” Nr. 3 – MARTIE 1958

Oricare ziarist cinstit, din orice parte a lumii, știe că misiunea primordială a profesiei noastre este slujirea celor mai nobile aspirații ale umanității. Aceasta dă profesiei noastre caracter de universalitate, ne face pe noi, ziaristi, să ne simțim apropiați unul de altul în activitatea noastră.

În munca noastră de zi cu zi noi întâlnim, de asemenea, numeroase probleme, numeroase situații care ne sînt comune tuturor. Fie că este vorba de tehnica profesiei noastre, de răspunderea noastră socială, de revendicările pentru îmbunătățirea permanentă a mijloacelor tehnice care ne stau la dispoziție sau de probleme decurgînd din legăturile noastre internaționale — toate acestea necesită cooperare directă, unitate.

Orice pas făcut în direcția cooperării între popoarele lumii nu poate de aceea să constituie pentru ziaristii democrați un simplu eveniment izolat ci o confirmare a posibilităților reale de cooperare care există, cu toată situația încordată din arena politicii internaționale.

Faptul că nu de mult s-a semnat între U.R.S.S. și S.U.A. un important acord în domeniul cultural-științific este pentru noi, ziaristi, o nouă dovadă a caracteru-

lui realist al propriei noastre acțiuni pentru o largă cooperare pașnică a ziaristilor din lumea întreagă, pentru unitatea profesională pe plan mondial.

De altfel Organizația Internațională a Ziaristilor a arătat, prin acțiunile sale, nu numai odată, că obstacolele clădite în mod artificial între ziaristi pe plan mondial, pot fi înlăturate cu succes dacă există suficientă bunăvoință și mai ales bună credință.

Subliniind astfel importanța acordului încheiat între U.R.S.S. și S.U.A. editorialul numărului 3 (martie 1958) al „Ziaristului democrat”, intitulat „Un exemplu care trebuie urmat”, constată că „între Est și Vest s-au început unele schimburi de programe radiofonice sau de televiziune, și, pe o bază mult mai largă ca înainte, se înregistrează o îmbunătățire a schimburilor științifice, culturale și tehnice”. În încheierea acestui articol, organul O.I.Z., scrie: „Între țările socialiste legăturile culturale pe scară largă au deja tradiția lor și ele fac din plin dovada că schimburile de experiență și cooperare dintre ziaristi constituie, în mod firesc, parte integrantă a acestor legături. Credem deci că a sosit momentul ca în rîndurile tuturor ziaristilor să se dez-

volte o inițiativă de pe urma căreia ideile de cooperare și de unitate pe scară mondială să poată prinde viață. În acest sens O.I.Z. își va continua neîncetat eforturile sale”.

Sînt eforturi făcute în același spirit nobil în care s-au produs și se produc mereu toate inițiativele țărilor socialiste în frunte cu U.R.S.S. în vederea stabilirii unei cooperări între toate țările lumii, pentru instaurarea unei păci durabile. Se consemnează, de asemenea, faptul că Radiodifuziunea și Televiziunea cehoslovacă lansează un emoționant apel de cooperare în favoarea promovării idealurilor de pace, către toate organizațiile de radio și televiziune din lume. În acest apel, publicat în întregime în numărul 3 al „Ziaristului democrat”, se spune, între altele: „Lucrătorii de la radio și televiziune din Cehoslovacia sînt în mod serios neliniștiți văzînd că radioul, care ar trebui să contribuie la apropierea între popoare, este folosit în unele țări pentru calomnierea altor țări și mai ales pentru a se face propagandă războinică”. De aceea apelul continuă: „Să ne unim forțele pentru a pune capăt propagandei de război prin radio și televiziune”, arătînd că în vederea acestui scop radioul și televiziunea cehoslovacă sînt gata să încheie acorduri în vederea unei cooperări prietenești cu fiecare din organizațiile de radio și televiziune din lume, pentru ca prin schimburi de programe, prin adoptarea unei informări obiective, cinstite, să se poată realiza „încetarea imediată a propagandei de război prin radio și televiziune, încetarea

„războiului rece” pe calea undelor, radioul și televiziunea trebuînd să contribuie hotărît la cooperarea internațională pe plan cultural și la întărirea păcii în lumea întreagă”. Este apelul cetățenilor unei țări care a fost prima victimă a agresiunii hitleriste, o țară care a înscris Lidice în cartea suferințelor sale din trecut.

Dar glasurile ziaristilor care cheamă la cooperare internațională se aud nu numai în țările socialiste. De pe toate meridianele globului, odată cu glasul atîtor milioane de oameni care vor pace, numeroase grupări de ziaristi iau inițiative tinzînd la promovarea prieteniei și conlucrării pașnice a tuturor ziaristilor. Astfel, în acest număr al său „Ziaristul democrat” înserează atît știrea că o secție a Uniunii naționale a ziaristilor britanici s-a pronunțat pentru cooperarea internațională a tuturor ziaristilor, cît și o dare de seamă asupra ultimei întâlniri a ziaristilor din America Latină, care a avut loc la Mexic și în cursul căreia s-a adoptat o declarație în care, printre altele, se afirmă necesitatea conlucrării între ziaristii americani și ziaristii din lumea întreagă.

Consecvent programului său de a se ocupa și de situația ziaristilor din unele țări capitaliste în care libertatea presei este total înăbușită, organul O.I.Z. publică în acest număr un articol în care se arată lupta grea pe care o duc ziaristii din Coreea de Sud împotriva măsurilor guvernului marionetă de la Seul. De la încheierea armistițiului și pînă azi, guvernul Li Sin Man a suspendat peste 200 de ziare și reviste, a arestat și a condamnat la pe-

LE JOURNALISTE

DEMOCRATIQUE

depse privative de libertate numeroși ziariști și a organizat o serie întreagă de agresiuni armate contra sediilor unor publicații „supărătoare”. Ziariștii din Coreea de Sud, care au avut alături de suferit de pe urma opresiunii guvernamentale, se văd acum și mai mult amenințați de proiectul unei legi îndreptată contra presei, o lege cu un text destul de confuz și în care delictele nu sînt definite cu claritate. Organizația Internațională a Ziariștilor luînd cunoștință de această situație, s-a alăturat protestelor celor 11 organizații de presă din Coreea de Sud și a trimis guvernului de la Seul un energic protest.

Un loc din ce în ce mai important îl ocupă în „Ziaristul democrat” rubrica „Iată ce scriu revistele ziariștilor”. Prin scurte dar concise însemnări asupra a ceea ce este mai esențial în cuprinsul a numeroase reviste de specialitate, organul O.I.Z. ne înfățișează o serie de probleme specifice presei și organizațiilor de ziariști din diferite colțuri ale lumii. Sînt prezentate astfel, în acest număr, publicațiile: „Journalisten” (organul Uniunii Ziariștilor din Suedia), „Cahiers de l'I.P.” (revistă lunară a Institutului Internațional de presă din Zürich), „Der Journalist” (organul Uniunii Zia-

riștilor vest-germani) și „Gazette” și „Die Feder”, publicații profesionale aparținînd tot în R.F.G. Editorialele unuia din ultimele numere ale acestei din urmă publicații se ocupă de noua salarizare a ziariștilor din R.F.G., intrată în vigoare la 1 decembrie 1957. În articol se arată că „în realitate, noua salarizare nu numai că nu reprezintă un succes, dar, din contra, poate fi considerată ca o situație destul de umilitoare: reprezentanții Uniunii ziariștilor germani (Deutscher Journalisten-Verband) au fost obligați să bată în retragere în fața exigentelor asociației editorilor de ziare din R.F.G. (Bunddeutscher Zeitungsverleger)”.

În întîmpinarea Întîlnirii internaționale a reporterilor „Ziaristul democrat” publică un articol al lui Alexej Rusak despre metoda de a scrie a lui Egon Erwin Kisch pe care-l reproducem în acest număr al revistei noastre.

Numărul 3 al „Ziaristului democrat” este completat cu o notă despre constituirea din inițiativa U.N.E.S.C.O. a „Asociației internaționale de studii și cercetări asupra informației” și cu rubricile informative „In puține cuvinte” și „Din activitatea uniunilor membre ale O.I.Z.”

N. DOC.

„SOVIETSKAIA PECIATI” Nr. 3 – MARTIE 1958

Ca și cum ar fi prinse în raza puternică a unui reflector și scoase, rînd pe rînd din umbră, se perindă în fața noastră redacții diferite din Vilnius, Vladivostok, Moscova, Celiabinsk.. La fiecare din ele, reflectorul, revista „Sovietskaia Peciati” nr. 3, poposește cîteva clipe, îngăduindu-și să arunce o privire înăuntru, să vezi ce probleme frămîntă colectivul. Și nu odată, vrînd nevrînd, trebuie să zîmbești: iată o pro-

blemă care s-a dezbătut și la noi, în „letucică”, sau o chestiune interesantă, o sugestie, care și-ar putea găsi aplicare și în condițiile noastre.

„Ne trebuie o publicistică combativă”, scrie redactorul ziarului „Tiessa” din Vilnius. De cîte ori nu s-a pus și la noi problema articolului publicistic viu, aprofundat, bogat în conținut? O publicistică slabă, care ocolește problemele importante ce se cer adîncite,

susține pe bună dreptate autorul, face să scadă rolul educativ al presei. Eliminarea șabloanelor, renunțarea la demonstrarea adevărurilor de care este convinsă toată lumea și, înainte de toate, apropierea de viață, sînt pași necesari pe calea realizării acestui deziderat.

„Nu există situație mai periculoasă”, arată el „decît atunci cînd redacția sau redactorul își inchipuie că știu totul dinainte și că dețin pentru toate problemele vieții, ale practicii, răspunsuri de-a gata, pregătite dinainte”. Dimpotrivă, redacția trebuie să depună eforturi pentru a scoate problemele la iveală, pentru a constata ce este just și ce nu. În această privință, continuă autorul, este deosebit de valoroasă organizarea unei discuții în paginile ziarelor, chiar dacă redacția nu este uneori de acord cu toate punctele de vedere exprimate. O mărturie în această privință constituie experiența ziarului „Komsomolskaia Pravda”, care a știut adeseori să organizeze în coloanele sale convorbiri însulețite cu cititorii și aci rezidă, poate, secretul marii popularități a acestei gazete.

Trecem la Vladivostok. Redactorul ziarului „Krasnoe Znamia” ne povestește cum este organizată munca aparatului redacțional. El expune principiile de care se conduce redacția în munca de planificare — planurile secțiilor sînt discutate de colegiul de redacție, care menține numai atît cît poate secția să realizeze cu adevărat. Planurile, cuprinzînd tema, genul, autorul, sînt comunicate și tuturor corespondenților, pentru orientarea lor. La sfîrșitul perioadei, se examinează îndeplinirea planurilor, luîndu-se în considerare, firește, și corectivul pe care îl aduce viața. Planificarea sistematică a dus la lichidarea muncii în asalt, munca secțiilor a devenit mai organizată, a avut mereu un țel în față. În rețeaua locală s-a introdus pentru corespondenți prin-

cipiul obligativității de a lucra un timp în aparatul redacției. Aceasta duce la ridicarea calificării lor, le permite să judece propria lor muncă nu numai de jos, ci și de sus. Colegiul de redacție, la rîndul său, nu-și limitează activitatea la problemele administrative, membrii lui nu se mulțumesc numai cu serviciul pe gazetă, ci depun eforturi comune pentru ca ziarul să devină o publicație vie, combativă. Colegiul controlează planurile, ascultă dările de seamă ale corespondenților, analizează activitatea colaboratorilor literari, afirmîndu-se în totul ca un organ de conducere al redacției.

Articolul „Răspuns colegiilor” scris de redactorul ziarului „Znamia Ilicia” din Kunțevo, regiunea Moscova, ar putea da de gîndit și colegilor noștri, mai ales după Consfătuirea de la Constanța, dedicată problemelor agriculturii, cînd se impune să se dea hotărîriri luate cît mai multă eficacitate. Activitatea desfășurată de redacția ziarului din Kunțevo a făcut ca ea să primească multe scrisori. Ziare raionale din diferite colțuri ale U.R.S.S. i-au cerut să le împărtășească și lor din experiența ziarului de tratare a problemelor agricole. Aflăm cu acest prilej că ziarul „Znamia Ilicia” și-a cîștigat merite mari în întărirea economică-organizatorică a colhozurilor din raion. Ziarul a militat pentru introducerea porumbului în regiunile de lîngă Moscova, unde nu fusese cultivat niciodată, a răspîndit metodele înaintate de cultivare a lui, a mobilizat în acest scop agronomi și oameni de știință. Ziarul nu a scăpat din vedere problema porumbului nici iarna, cînd au fost publicate sistematic materiale despre metodele folosite de fruntași pentru a obține recolte mari, pentru a spori productivitatea creșterii vitelor. Ziarul și-a luat în serios rolul de organizator și roadele n-au întîrziat să se arate. A săltat la cifre mari, în unele cazuri

chiar la 5.000—5.300 litri, producția de lapte de vacă lurajată, a crescut producția de unt, căci un plus de 0,1 de grăsime la lapte a însemnat încă 3.468 kg. unt pe raion.

Printre preocupările revistei se găsesc și problemele eticele ziaristice. Revista se oprește, între altele, și asupra unei probleme care a fost discutată și la noi în cercurile gazetărești. Astfel, într-un material publicat, autorul nu se declară de acord cu campania ce s-a dezlănțuit în jurul „omului zăpezii”. O publicație a mers chiar pînă acolo încît a prezentat cititorilor un desen ipotetic al acestei ființe enigmatice, a cărei existență este de parte de a fi confirmată de știință. Deocamdată — spune revista — reproducînd o informație din ziarul uzbek „Pravda Vostoka” — această vilvă n-a folosit decît drept pretext pentru organizarea activității de spionaj în partea cealaltă a frontierei, sub camuflajul unei activități de cercetare științifică.

Rubrica „Să apărăm numele bun al ziaristului” dedicată aceluiași probleme ale eticii, cuprinde ecouri la un articol pe această temă, publicat anul trecut. Sînt condamnate astfel procedeele unor corespondenți și foiletoniști de a-și construi materialele pe baza datelor din anchetele prealabile de la instrucție, ponegrind oamenii care pînă la urmă pot apărea cu totul nevinovați. Ziaristul, se spune într-o scrisoare, trebuie să fie exigent față de sine însuși, el nu are voie să folosească date întimplătoare, obținute din terțe mîini, căci greșelile și inexactitățile periclitează prestigiul ziarului.

Dintre rubricile revistei merită semnalată una foarte originală „Idei și succese”, care prezintă diferite realizări ale unor ziare. Astfel „Pravda din Stalinogorsk” a dedicat la 6 februarie două pagini arătînd „poșta unei zile” pe care o primește redacția; ziarul „Trud” din Kamensk a calculat ce ar însemna pentru unele în-

treprinderi din oraș ridicarea productivității muncii cu un singur procent; „Buriat-Mongolskaia Pravda” a introdus o rubrică săptămînală „Intrebați și vă răspundem” în care lămurește fel de fel de probleme puse de cititori etc.

Rubrica „Din trecut” oferă pagini impresionante din

Reflectorul poposește și asupra unor redacții din occident. Ne mijlocește cunoașterea unei zile de muncă în secția de provincie a ziarului „Unita”, ne dezvăluie frămîntarea din redacție, căutările ei pentru a răspunde la problemele actuale, eforturile pentru a obține rapid informațiile din

lelalte ziare londoneze, invinuindu-se reciproc. „De acum în colo — a scris ziarul „Star” — cititorii lui „Times” vor fi convinși că toți ziaristii, în afară de cei de la „Times”, sînt niște nemernici”. Mulți cetățeni și-au exprimat indignarea față de procedeele repoterilor, au tăcut însă chitic „lorzii presei”, pe ei îi interesează doar tirajul, rentabilitatea, profitul — iar pentru aceste scopuri sînt bune toate mijloacele.

Alt aspect din această junglă îl oferă procesul intentat ziaristilor italieni Benedetti și Cancogni. Ei îndrăzniseră să dezvăluie cu curaj operațiunile speculative ale firmei „Immobiliare”, strîns legată de Vatican. În prima instanță au fost achitați, în a doua condamnați, iar acum au intentat recurs în casare. Revista „Mondo”, care a prezentat cazul opiniei publice, arătînd nedreptatea ce se face, a și primit un avertisment din partea autorităților: a fost confiscată pe tot teritoriul Italiei.

Și încă o imagine: Luind o greșeală de la telegraf drept bună, ziarul „Manchester Guardian” a difuzat fără jenă știrea că locuitorii lavei s-ar hrăni cu „șoareci”, în loc de „porumb” cum ar fi fost corect. În limba engleză cele două cuvinte se aseamănă. Dar adevărul nu interesea pe nimeni, important era doar, din punctul de vedere al ziarului, să fie compromis guvernul Indoneziei...

Revista îi mai oferă cititorului o serie de rubrici interesante: „Scrisorii către redacție”, „Cititorii despre revistă”, „Publicațiile ziaristilor din străinătate” etc.

GH. BARBU

Советская ПЕЧАТЬ

istoria „Pravdei”, din viața colaboratorilor de seamă ai presei sovietice. Filele semnate de Sofia Vinogradskaia evocă zilele cînd Maria Ilincina, sora lui Lenin, era secretar de redacție la „Pravda”. Din obligațiile ei, făcea parte, între altele, primirea vizitatorilor. Maria Ilincina avea în această privință un simț foarte fin, bazat pe cunoașterea relațiilor sociale, pe o educație politică temeinică. Maria Ilincina îi primea pe toți, îi asculta cu inima deschisă și-i ajuta în mai toate cazurile.

În schița „Un foileton nescris al lui Gorki”, F. Vențel redă o întîlnire cu marele scriitor, care i-a povestit o întîmplare trăită, un caz cînd și-a dovedit eficacitatea chiar și un „foileton nescris”. Un patron, sub impresia articolului în care fusese demascat un concurent al său pentru că hrănea pe muncitorii săi cu carne stricată, s-a speriat și temîndu-se să nu i se facă un portret la fel, a venit la Gorki să-l înduplece, ba chiar să-l mituiască. El l-a implorat pe Gorki să-l menajeze. Gorki a rămas însă ferm și pînă la urmă speculantul a aruncat toată carnea putredă la gunoi...

străinătate, pentru a găsi vreo „raritate” fotografică etc., respectîndu-se însă mereu linia politică a partidului comunist. Aflăm cu acest prilej că „Unita” are două redacții, una la Roma, alta la Milano, și că fiecare dintre ele scoate cite o ediție. Una pentru regiunile sudice, cealaltă pentru cele nordice. Autoarea articolului — Mirella Garritano — ne arată și dificultățile de care se lovește ziarul în activitatea lui. Articolul „Furtună pe Fleet-street” — Sărindarul londonez — vorbește despre o discuție ce a avut loc în paginile ziarului „Times”, în urma scrisorii unui cetățean. Acesta s-a plîns de năvala cu totul indecentă a repoterilor cînd i-a fost omorît un membru al familiei. În căutare de material senzațional ei nu s-au sinchisit în nici un fel de durerea familiei. Au intrat în discuție și ce-

„PE FRONTUL ZIARISTICII” Nr. 2 — FEBRUARIE 1958

Incepînd din luna ianuarie a acestui an apare la Pekin revista „Pe frontul ziaristicii”, organul „Aso-

ciației ziaristilor din întreaga Chină”.

Numărul 2 al revistei „Pe frontul ziaristicii” se

deschide cu un amplu articol conținând extrase din cuvântările lui Mao Tze-dun despre stilul literar. Multe din cuvântările din care sînt extrase fragmentele au fost rostite în anii grei ai războiului împotriva imperialismului. Fragmentele citate dovedesc atenția deosebită pe care Partidul Comunist Chinez a acordat-o și o acordă rolului de luptător al presei comuniste. Cu mulți ani în urmă, Mao Tze-dun a observat în rîndurile intelectualilor, și în special ale publiciștilor care sprijineau revoluția, apariția unor oameni cu veleități literare, avînd tendința de a se depărta de mase.

„Tendința aceasta — spune Mao Tze-dun — nu poate fi apreciată decît ca o manifestare a subiectivismului burghez și a sectarismului“. Mao Tze-dun combate și tendința unora dintre publiciști de a scrie articole lungi, dar nedocumentate bine și insuficient gîndite.

„Unora dintre tovarășii noștri le place să scrie lucrări de proporții mari, dar scrierile lor nu au niciun conținut... Ce rost are să scrii lucrări atît de lungi și încă atît de deșarte? Aici poate exista o singură explicație: probabil că autorii sînt morțiș ca masele să nu-i citească. Dacă o lucrare e lungă și pe deasupra lipsită de conținut, omul se uită și doar clatină din cap; cine mai are dorința s-o citească?“

Mao Tze-dun s-a pronunțat cu hotărîre și împotriva celor ce se folosesc în scrisul lor de șabloane, împotriva unor „publiciști care nu numai că flecăresc fără sfîrșit, dar își dau și aere teribile pentru a intimidă pe oameni...“ Mao Tze-dun cerea activiștilor din presă să scrie scurt, pe înțeles, să acorde mare atenție limbii și să nu neglijeze forma artistică a scrierii lor. În multe dintre fragmentele reproduse

de către revista „Pe frontul ziaristicii“ se subliniază necesitatea unor scrieri cu caracter artistic, altfel „oricît ar fi ele de progresiste din punct de vedere politic, sînt totuși neeficiente“.

„De aceea, luptînd împotriva operelor de artă care conțin vederi politice greșite, luptăm în același timp și împotriva tendinței de a scrie „lucrări agitatorice“ care conțin numai concepții politice juste, dar care sînt jalnice din punct de vedere artistic“.

Numărul 2 al revistei „Pe frontul ziaristicii“ conține, pe lîngă prețioasele indicații ale lui Mao Tze-dun, și un bogat material despre situația actuală a presei chineze, multe observații și multe îndrumări. Unul dintre articolele cele mai interesante din revistă este intitulat „Să muncim cu elan revoluționar în opera de ziaristică socialistă“, articol semnat de către Ian Young Ţzi, Ui K Min și Mu Cin, din conducerea unor ziare locale din Sanhai. Vorbînd despre legătura ziaristilor cu masele, autorii pun problema că redactorii șefi, redactorii șefi adjuncți și șefii de secții ai ziarelor trebuie să se afle cel puțin două zile din săptămîină pe teren, în mijlocul oamenilor. Fiecare dintre conducătorii de ziare trebuie să-și aleagă o unitate industrială, agrară sau culturală unde să meargă în permanență ca să studieze condițiile și să cunoască viața și aspirațiile oamenilor.

Analizînd munca corespondenților salariați ai ziarelor, semnatarii articolului arată că aceștia trebuie să fie „mai harnici la picioare, să meargă mai mult pe teren și să se apropie mai mult de masă, de oamenii care muncesc, nu numai de birourile de conducere ale întreprinderilor și instituțiilor“. Autorii mai pun problema reducerii la minimum a cadrelor de

conducere, redactorii care ocupă aceste funcții trebuînd totodată să colaboreze continuu la ziarul pe care îl conduc. Ian Young Ţzi, Ui K Min și Mu Cin pledează în continuare pentru un stil propriu al ziarelor locale. Fiecare ziar, spun ei, are cititorii săi, deosebiți după vîrstă, după preocupări, deosebiți după pregătirea politică și culturală. Fiecare ziar trebuie să aibă, deci, un stil propriu, adecvat cititorilor cărora se adresează, regiunii în care apare. Încercările de pînă acum ale redacțiilor locale de a-și crea un stil propriu au dus de fapt la ideea creării unui ziar general, sintetic, valabil pentru întreaga țară. Una dintre cauze este de natură tehnică: cînd discută despre stilul propriu, mulți se referă doar la forma tipografică (titluri, fotografii, formă grafică). Alții se referă numai la formele publicistice ale materialelor publicate. Autorii articolului arată că atît forma grafică, cît și forma publicistică folosită intră în stilul propriu. Mai important este însă conținutul articolelor. Ele trebuie să se deosebească în special de la ziar la ziar, țînînd seama de cititori, de pregătirea lor ideologică, de evoluția în timp a acestei pregătiri.

Cîteva articole din numărul 2 al revistei „Pe frontul ziaristicii“ sînt închinete combaterii concepțiilor de dreapta.

Restul articolelor revistei tratează probleme specifice presei chineze: „Despre titlul în ziar“, în care se face analiza titlurilor unor

articole apărute în ziarul „Jenminjibao“; reflectarea problemelor agricole în ziarele județene; „Cronica la zi în ziarul județului Mă Cian“ etc.

Unul dintre articole, „Dacă ziaristul este respins de popor, nu este un ziarist bun“, tratează probleme ale eticii gazetărești.

I Ci semnează în revista „Pe frontul ziaristicii“ articolul „Anunțurile în presă“. I Ci demonstrează că existența în presă a anunțurilor, a reclamei comerciale, este necesară. Anunțurile contribuie la întărirea prestigiului fabricilor, ajută pe cumpărător.

Numărul 2 al revistei „Pe frontul ziaristicii“ cuprinde în continuare cîteva dintre reportajele cele mai bune apărute în ziarele chineze, însoțite de către un comentariu al redacției, articole despre experiența de reporter („Din experiența mea de reporter“ — Iu Fu cin, corespondentul ziarului „Pravda“ la Pekin), articole-lecții de logică. La rubrica intitulată „Tribuna cititorilor“, revista publică o analiză a „Almanahului științei ziaristice“, editat de studenții facultății de ziaristică din Sanhai. Revista conține de asemenea numeroase informații cu caracter local din viața diferitelor ziare chineze sau a „Asociației ziaristilor din întreaga Chină“, fotografii și fotoreportaje.

ȘU ŢZI NU
și
EUGEN FLORESCU

新聞戰線

XINWEN ZHANXIAN

„CESKOSLOVENSKI NOVINAR“

Nr. 3 – MARTIE 1958

În acest număr al revistei lunare a Uniunii Ziariștilor Cehoslovaci se publică trei articole care conțin o serie de îndrumări și învățăminte pentru ziariști.

Primul articol se ocupă de conferința ziariștilor cehoslovaci cu privire la relațiile dintre cehi și slovaci, care s-a ținut la Bratislava în zilele de 14 și 15 martie a. c. din inițiativa secției de politică internă a Uniunii Ziariștilor Cehoslovaci. Adunarea celor 80 de ziariști cehi și slovaci a discutat contribuția pe care o aduc și o pot aduce și în viitor ziariștii, pentru consolidarea relațiilor frățești dintre popoarele ceh și slovac.

M. Hysko, lucrător al Institutului de studii ziaristice din Bratislava, a ținut un referat în care a îndemnat pe ziariștii socialiști să se ocupe de toate problemele ce interesează masele largi ale poporului. Aceste probleme trebuie însă tratate în spirit marxist, în concordanță cu linia partidului. Vorbitorul a subliniat importanța luptei împotriva rămășițelor ideologiei partidului popular slovac (partid care și-a desființat activitatea reacționară pînă la eliberare, în anul 1945). Aceste rămășițe mai apar prin unele manifestări ale naționalismului burghez. Mai există și revizionismul care capătă pe alocuri în Slovacia și trăsături naționaliste. Pentru a putea duce o luptă

eficace ideologică, lucrătorii din presă trebuie să cunoască și să combată cu tărie asemenea manifestări ale ideologiei burgheze. Pentru strîngerea relațiilor dintre amîndouă popoarele este necesar ca presa cehă să se intereseze mai mult de problemele slovace și presa slovacă să nu se limiteze, cum se întâmplă adesea pînă acum, la probleme înguste slovace.

La discuția în jurul referatului d-rului K. Pomajzl de la Cabinetul Filozofic al Academiei Cehoslovace de Științe, s-a constatat o îmbunătățire în materialele despre problemele slovace publicate în revistele culturale ceh. S-a subliniat în același timp lipsa de preocupare față de problemele slovace în presa centrală. Majoritatea din cei 15 participanți la discuție au subliniat necesitatea de a intensifica cunoașterea reciprocă prin schimb de materiale, prin tratarea problemelor ceh și slovace în mod sistematic, ținînd seama atît de faptele pozitive cît și de cele negative. S-a recomandat prezidiului Uniunii Ziariștilor Cehoslovaci să tragă concluziile necesare iar secțiile Uniunii să organizeze mai multe conferințe asemănătoare.

În articolul despre Egon Erwin Kisch autorul, J.

Trojan, arată că „dacă nu l-ar fi smuls moartea din rîndurile noastre tocmai în clipele cînd se deschideau posibilitățile cele mai largi pentru înlăptuirea planurilor lui de după război, el ar fi devenit fără îndoială cel mai de seamă reporter al transformării țărîlor de democrație populară, reporter al socialismului“. Kisch a știut să descopere legăturile cele mai minunate în lucrurile cele mai simple, a știut să scrie în mod senzațional la fel despre bursă ca și despre munca plutășilor sau croitorilor. A muncit greu, și cel mai greu la lucruri care, pînă la urmă, erau cele mai ușor de citit. Kisch și-a apropiat vaste cunoștințe și niciodată n-a încetat de a învăța. El a sprijinit pe tineri, i-a ajutat cu sfaturi prețioase, bazate pe bogata și îndelungată sa practică gazetărească. Al treilea articol vorbește despre unul din primii ziariști cehi, V. M. Kramerius, care trăia în anii 1753—1808, în epoca transformării societății feudale în societatea burgheză. El și-a îndreptat lupta împotriva rămășițelor feudalismului din gîndirea osmenilor, împotriva rămîinerii în urmă din punct de vedere economic și cultural; lupta împotriva misticismului și obscurantismului, pentru trezirea conștiinței naționale, pentru educarea politică și economică a poporului. În anul 1789 el a căpătat privilegiul de a edita un ziar propriu. Succesul gazetei editate de Kramerius se datora în primul rînd faptului că redactorul ei a știut să dea cititorilor în modul cel mai accesibil informații din lumea întregă, învățăminte necesare pentru ridicarea nivelului material și cultural al țărănilor și meseriașilor, îndrumări pentru micii întreprinzători care

apăreau din ce în ce mai des în noua societate.

Rubrica lingvistică conține multe contribuții, în parte polemice, cu privire la noul manual ortografic al limbii ceh. Rubrica însemnări informează, printre altele, despre felul cum se rezolvă problema educării ideologice și profesionale a tinerilor ziariști. În lumina hotărîrilor Congresului al II-lea al Uniunii Ziariștilor Cehoslovaci, Prezidiul Uniunii și-a exprimat părerea că educarea este în primul rînd sarcina redacțiilor respective. Cele două reviste ale Uniunii vor sprijini redacțiile în îndeplinirea acestei sarcini, publicînd mai multe materiale din acest domeniu.

Revista mai publică informații din viața Uniunii. Astfel se aduce la cunoștința ziariștilor cehoslovaci că Prezidiul Uniunii a aprobat alcătuirea delegației care va participa la Congresul Organizației Internaționale a Ziariștilor de la București. Delegația va fi compusă din tovarășii Vojtech Dolejsi, Miroslav Dockal, Ludovít Jacz și Marta Macková.

O altă știre arată că Ministerul Învățămîntului și Culturii a hotărît să fie admiși la secțiile de ziaristică din instituturile superioare ca studenți cu frecvență numai cei care au lucrat efectiv cel puțin un an într-o redacție, la cursurile fără frecvență vor fi admiși cei ce vor fi terminat o școală medie și au o practică de presă anterioară de doi ani. Se traduc în viață hotărîrile Congresului al II-lea al Uniunii privind transformarea Uniunii într-o organizație cu caracter voluntar și de creație, se stabilește un termen de doi ani pentru candidatură precum și modul de primire a noilor membri și candidați.

Despre activitatea Uniunii Ziariștilor Bulgari semnează un articol tov. Anghel

ČS. novinář

3

..... PRAHA BŘEZEN 1958 .....

Gheorghiev, secretar. Cronica revistelor străine publică extrase din „Soviet-skaia Peciati”, „Prasa Polska”, „Naşa Stampa” și „Neue Deutsche Presse”. Cititorul mai este informat și despre activitatea O.I.Z. în rubrica „Ziaristul democratic”.

Altit conținutul variat cit și prezentarea atrăgătoare, bogat ilustrată, fac revista „Ceskoslovenski novinar” mai interesantă și mai eficientă în îndeplinirea scopurilor ei de a educa, informa și a organiza pe ziarisții cehoslovaci.

ZDENEK HRUŠA

„RABOCII KRESTIANSKII KORESPONDENT”

O publicație mică — format buzunar. Dar cit de bogată în cuprins. „Correspondentul muncitoresc-tărănesc” apare în editura „Pravdei” și oferă ajutorul său zecilor și, poate, sutelor de mii de corespondenți pe care-i are presa sovietică în uzine, instituții, colhozuri, unități militare. Intensul schimb de experiență între corespondenți ce se desfășoară în paginile ei arată corespondenților noi metode de lucru, le deschide perspective pe care atunci, când au început să scrie, desigur că nu le-au avut. Publicația, prin materialele judicioase alese, scrise și de gazetari și de corespondenți cu experiență ajută la creșterea corespondentului, îndrumându-l de la prima colaborare la ziarul de perete, de la participarea la colegiul ziarului de perete la descoperirea problemelor care pot interesa ziarul tipărit al întreprinderii, al colhozului, al raionului, la participarea activă, prin scrisul său, la viața politică și economică.

„Correspondentul muncitoresc-tărănesc” dezvăluie corespondenților care sînt temele actuale, le arată ce fel de genuri pot fi utilizate în muncă, le arată cum pot fi organizate raiduri ale corespondenților etc. De la începutul acestui an au apărut patru numere și fiecare dintre ele aduce material nou, inedit.

Primul număr oferă, între multe altele, informații

de la consfătuiri ale corespondenților muncitori și țărani, al doilea este dedicat corespondenților din armată, al treilea cuprinde o colaborare a lui E. Kiselev, corespondentul „Pravdei” la București, care relatează despre întâlnirea sa cu Nicolae Militaru, corespondentul voluntar al „Științei” etc.

Ultimul număr, al patrulea, în rubrica „Pe temele zilei”, vorbește despre participarea corespondenților muncitori și țărani la discutarea tezilor tov. Hrușciiov în problema reorganizării S.M.T.-urilor, arată cum contribuie ei la descoperirea rezervelor interne pentru ca în întreprinderile sovietice care au trecut la ziua de muncă de 7 ore să nu scadă producția, trece în revistă materialele publicate de corespondenți în diferite ziare prin care dau ajutor la desfășurarea activității Consiliilor economiei naționale și prezintă, între altele, și o inițiativă nouă — organizarea de consilii ale corespondenților pe lângă secțiile respective ale redacțiilor. Această metodă nouă, pusă în aplicare de unele ziare, face ca ele să se apropie mai mult de viață, de problemele care-i frământă pe oameni.

În concluzie — o publicație care aduce multe sugestii utile nu numai corespondenților, ci și ziarisților de meserie.

G. B.

„SFÎRȘITUL LUMII NU VA AVEA LOC”

După cum picătura de rouă poate să oglindească în minuscula ei sferă imensitatea bolții cerești, și apoi dispare, tot astfel și ziarul, după ce oglindește în paginile sale evenimentele de o zi ale globului, își pierde însemnătatea și moare.

Cînd însă peste știrile din ziar trece mîna creatorului, ele capătă amploare și un suflu larg; acesta este cazul cărții lui Karl Stitzer „Sfîrșitul lumii nu va avea loc”. El și-a alcătuit cartea din știri și reportaje, din interviuri și declarații publicate în presă în legătură cu experiențele cu bombe atomice și cu hidrogen. Agențiile de presă TASS, France Presse, Reuter, Associated Press, United Press, ADN (Agenția de presă a R.D.G.) și DPA (A-

felul acesta ziarul nu și-au trăit numai viața lor de o zi.

Titlul cărții „Sfîrșitul lumii nu va avea loc” este optimist și reconfortant este și dirzenia și hotărîrea de a lupta pentru pace a milioane de oameni, dintre care mulți își spun cuvîntul în ultimele pagini ale cărții. Imaginile evocate nu se șterg ușor. Ele te urmăresc mult timp după ce ai închis cartea. Așa, de pildă, îți stăruie în urechi clipocitul liniștit al apei, care se izbește de pereții cuterului japonez „Fukuryu Maru” (Dragonul fericit), plecat în larg la pescuit; îl auzi pe pescarul Masuda uimindu-se într-o bună dimineață: „Ia te uită, ce ciudat răsare astăzi soarele!”. Douăzeci și trei de perechi de ochi se ațintesc spre orizont, unde un bulgăre incandescent inundă cu o lumină puternică tot cerul, pînă la zenit. Deodată, telegrafistul Kuoboyama strigă: „Asta nu e soarele! Soarele nu poate răsări din partea asta!”. „Atunci... atunci e bomba!” șoptește unul, apoi altul și altul. Bomba de la Bikini! Fuseseră anunțați prin t.f.f. că în acea zi va avea loc explozia și de aceea fugiseră mult spre zona interzisă. Acum se aflau la 150 km. depărtare de locul de experimentare și cit de aproape părea!

După cîteva secunde lumina incandescentă muri; cerul rămase pătat de un roșu sîngeriu, ce se întunecă treptat. În locul bulgărelui de lumină se înalță o imensă piramidă, îndreptată cu vîrfurile în jos. Cît o fi de înaltă? se întreabă echipajul de pescari, împietriți de uimire. Probabil 20 de km., deci pînă la stratosferă.

După cîteva minute se aude o detunătură; vine din străfundurile oceanului? din înaltul cerului?

Echipajul rămîne înmărmurit. Uluirea lui se trans-

genția din Germania occidentală), „Literaturnaia Gazeta” „L'Humanité”, precum și declarațiile unor profesori ca Notuo Kusano (Japonia) și Michel Rouzê (Franța) stau la baza cărții. Ca într-o viziune dantescă se perindă prin fața ochilor noștri ororile experiențelor, prezentate fie prin episoade vii, fie prin informații scurte, seci, dar nu mai puțin zguduitoare. În

formă în spaimă, cînd după două ore se văd acoperiți de o cenușe sclipitoare, care se lipește de nări, irită ochii, arde pielea. Căpitanul e îngrozit. Cine s-ar fi gîndit! La peste 150 km., cu mult peste zona interzisă! Ce poate să însemne acum cenușa asta drăcească, de care nu poți scăpa în niciun chip, oricît te-ai șterge sau spăla? Apoi grețurile, oboseala, durerile de cap, care au urmat, ce puteau să însemne? Căpitanul Tsutsui nu găsea explicația. Au găsit-o doctorii și radiologii de pe coastă. Ei au dat dispoziții ca toată încărcătura de pește radioactivizat să fie îngropată în pămînt, iar echipajul internat în spital.

Am spus la început că imaginile evocate dăinuiesc

mult timp după ce ai închis cartea. Intr-adevăr, nu poți ușor uita acest nefericit echipaj, pe care după șase luni îl regăsim în spital. Oamenii sînt paralizați, dureri atroce le sîrtecă măruntaiele. Tuburi introduse în nas și în ochi drenează puroiul din corpul putred. Iată-l din nou pe telegrafistul Kuoboyama. În jurul lui e adunată toată familia. Bolnavul își trăiește ultimele clipe. Familia plinge înfundat. Numai o femeie bătrînă nu-l slăbește din ochi. Ea tot mai speră, pentru că ea este mama...

Și experiențele continuă... Radioactivizarea face victime și printre echipajele vaselor aflate la 4.000 km. distanță de locul experimentării (distanța Moscova—Paris). În jurul orașelor

Tokio, Osaka și Nigata au căzut ploii radioactive. Fructele, legumele și nutrețul au fost în parte radioactivizate.

În orașul japonez Sopororo a nins cu zăpadă radioactivă.

Și experiențele continuă... Mii de tone de pește radioactivizat sînt aruncate în mare, unde, servind de hrană altor pești, otrăvesc apele pămîntului.

Și experiențele continuă... Insule întregi dispar, ridicate de exploziile bombelor cu hidrogen în înaltul cerului. Astfel insula Elugelab, de pildă, cutureă globul sub forma unui nor radioactiv, care coboară încet-încet, infestînd totul, răsbind moartea...

Oceanul Pacific! Ce ironie! În mijlocul lui se fac cele mai „nepacificice“ acțiuni

pe care le-a cunoscut omenirea!

★

Această carte are o deosebită importanță acuma, cînd Sovietul Suprem al U.R.S.S. a luat hotărîrea de a înceta, în Uniunea Sovietică, experiențele cu toate tipurile de arme atomice și cu hidrogen și a însărcinat Consiliul de Miniștri al U.R.S.S. să ia măsuri pentru traducerea în viață a acestei hotărîri și să facă apel la guvernele statelor care dețin arme atomice și cu hidrogen pentru a asigura și ele încetarea experiențelor nucleare pretutindeni și pentru totdeauna. Prin istorica hotărîre a Sovietului Suprem al U.R.S.S. s-a deschis drumul pentru asigurarea unei păci trainice, ca omenirea să aibă siguranța că „Șirșitul lumii nu va avea loc“.

GABRIELA GEROTA

COLEGIUL DE REDACȚIE : Const. Antip, Virgil Dănculescu, Henri Dona, Vasile Dumitrescu, Ion Felea, Nestor Ignat, Gavril Incze, Nicolae Moraru, Marin Roban, Al. N. Trestieni

---

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : Calea Victoriei, 163. Telefon : 5.21.02

ABONAMENTE : anual 36 lei ; pe 6 luni 18 lei. Costul unui exemplar 3 lei
Abonamentele se primesc la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.
Revista se găsește de vânzare la chioșcurile difuzării presei

---

Tiparul executat în Intreprinderea Poligrafică nr. 2, București, str. Brezoianu nr. 23—25, c. 1482

Notre PRESSE

Revue mensuelle de l'Union des Journalistes
de la République Populaire Roumaine
III-ème année, No. 4 (24) — Avril 1958

SOMMAIRE

- George Ivaşcu** : La Réunion Internationale des Reporters.
Al. Cornescu : Le IV-ème Congrès de l'O.I.J.
Const. Mitea : Pour une présentation largement accessible des problèmes économiques.
Platon Voronko : L'„Iskra“ léniniste (vers).
Aurel Mihale : En cadence avec la vie.
Sergiu Fărcăşan : Quelques opinions contre la désinformation.
Geo Bogza : Le travail dans la rédaction m'a permis de saisir avec une plus grande acuité le rythme trépidant et l'intensité des événements politiques.
Aurel Baranga : L'expérience de presse a été décisive pour tout mon développement ultérieur.
Otilia Cazimir : Mets de la vie dans la littérature — mais pas de littérature dans la vie...
George Macovescu : Je pense que de nos temps il n'existe pas de meilleure école pour un écrivain, que le journalisme.
Nicolae Moraru : La presse ouvrière m'a enseigné de chercher l'essentiel dans la présentation d'un thème.
Radu Boureanu : Le réalisme n'exclut pas l'inspiration ; ni en littérature, ni en journalisme.
Ion Istrati : Le journalisme m'a enseigné mieux écrire...
Al. Mirodan : Ecrire quelque chose, pour quelque chose.
Acad. Al. Graur : Un exemple négatif.
Victor Birlădeanu : Le retour du reporter à ses outils.
Lin Wei : A propos du reportage.
Alexej Rusak : En lisant Egon Erwin Kisch.
Erich Pfaff : Héros principal, ou élément décoratif ?
Sorin Holban : Le reportage et la vie.
T. Caranfil : Plaidoirie pour le conflit dans le reportage.
Ilie Zaharia : La revue „Reporter“ et son animateur, Petre Şerbănescu.
Nicolae Deleanu : Editeurs, imprimeries, typos et publications d'autrefois.
Notes de lecture : „Le journaliste démocratique“ (N. Doc.); „Sovietskaia Peciati“ (Gh. Barbu); „Sur le front du journalisme“ (Şu Ţzi Nu et E. Florescu); „Československy Novinar“ (Zdenek Hruša); „Le correspondant ouvrier-paysan“ (Gh. B.); „La fin du monde n'aura pas lieu“ (Gabriela Gerota).

★

Rédaction et Administration :
Calea Victoriei, 163 — Bucarest, Roumanie
Téléphone : 5.21.02

Unsere PRESSE

Monatsschrift des Journalistenverbandes
der Rumänischen Volksrepublik
Jahrgang III, Nr. 4 (24) — April 1958

INHALTSVERZEICHNIS

- George Ivaşcu** : Das Internationale Treffen der Reporter.
Al. Cornescu : Der IV-te Kongress der I.O.J.
Const. Mitea : Für eine besonders zugängliche Behandlung der ökonomischen Probleme.
Platon Voronko : Die leninistische „Iskra“ (Verse).
Aurel Mihale : Im Schritt mit dem Leben.
Sergiu Fărcăşan : Einige Meinungen bezüglich der falschen Information.
Geo Bogza : Die Arbeit in der Redaktion hat mich viel stärker den heftigen Rhythmus und die Intensität der politischen Ereignisse fühlen lassen.
Aurel Baranga : Die Erfahrung in der Presse war entscheidend für meine spätere Entwicklung.
Otilia Cazimir : Bringe Leben in die Literatur und nicht Literatur ins Leben...
George Macovescu : Ich glaube, dass es heutzutage keine bessere Schule für einen Schriftsteller gibt als die Journalistik.
Nicolae Moraru : Die Arbeiterpresse hat mich gelehrt das Wesentliche in der Bearbeitung eines Themas zu suchen.
Radu Boureanu : Der Realismus schliesst die Inspiration nicht aus ; weder in der Literatur, noch in der Journalistik.
Ion Istrati : Die Journalistik hat mir erst richtig die Feder in die Hand gesetzt...
Al. Mirodan : Beim Schreiben muss man einen Zweck verfolgen.
Acad. Al. Graur : Ein negatives Beispiel.
Victor Birlădeanu : Die Rückkehr des Reporters zu seinen Werkzeugen.
Lin Wei : Über die Reportage.
Alexej Rusak : Den Egon Erwin Kisch lesend.
Erich Pfaff : Hauptfigur oder dekoratives Element ?
Sorin Holban : Die Reportage und das Leben.
T. Caranfil : Plaidoyer für den Konflikt in der Reportage.
Ilie Zaharia : Die Zeitschrift „Reporter“ und ihr Befürworter Petre Şerbănescu.
Nicolae Deleanu : Verleger, Druckereien, Buchdrucker und frühere Zeitschriften.
Rezensionen : „Der demokratische Journalist“ (N. Doc.); „Sovietzkaia Peciati“ (Gh. Barbu); „Die Front der Journalistik“ (Şu Ţzi Nu und E. Florescu); „Československy Novinar“ (Zdenek Hruša); „Der Arbeiter und Bauernkorrespondent“ (Gh. B.); „Der Weltuntergang findet nicht statt“ (Gabriela Gerota).

★

Die Redaktion und Administration :
Calea Victoriei, 163 — Bukarest, Rumänien
Telefon : 5.21.02

FLORI DE PRIMĂVARĂ LA „CASA ȘCINTEII“

Foto Andrei Lovinescu

Lei 3

PRESA

noastră

I.

**REUNIUNEA
INTERNAȚIONALĂ
A REPORTERILOR**

II.

**AL IV-LEA CONGRES
AL ORGANIZAȚIEI
INTERNAȚIONALE
A ZIARIȘTILOR**

ANUL III

5-6

MAI—IUNIE 1958

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII ZIARIȘTILOR DIN R. P. R.

Proletari din toate țările, uniți-vă !

PRESA *noastră*

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII ZIARIȘTILOR DIN R. P. R.

ANUL III

Nr. 5-6 (25-26)

MAI-IUNIE 1958

COLEGIUL DE REDACȚIE

Const. Antip, Virgil Dănciulescu, Henri Dona, Ion Felea, Nestor Ignat, Gavril Ince,
Nicolae Moraru, Marin Roban, Al. N. Trestieni

BUCUREȘTI, 11-13 MAI 1958

REUNIUNEA INTERNAȚIONALĂ A REPORTERILOR

Aspect de la masa Prezidiului Reuniunii Internaționale a Reporterilor (de la stânga la dreapta): **Jocelyn Luiz Dos Santos** (Brazilia), **Hélène Gagnon** (Canada), **Drew Pearson** (S.U.A.), **George Ivașcu** (R.P.R.), **Abdul Rahman Aboukoss** (Republica Arabă Unită), **Ilya Mihailovici Kotenko** (U.R.S.S.)

DUMINICĂ 11 mai 1958, au început la București, la Casa de Cultură a Sindicatelor, Bulevardul 6 Martie nr. 14, lucrările Reuniunii Internaționale a Reporterilor, organizată din inițiativa Uniunii Ziaristilor din R.P.R.

La Reuniune au participat reporteri din 25 de țări: Albania, Republica Arabă Unită, Brazilia, Bulgaria, Canada, Cehoslovacia, Ceylon, China, R.P.D. Coreeană, Finlanda, Franța, R.D. Germană, R.F. Germană, Japonia, Mexic, R.P. Mongolă, Polonia, România, S.U.A., Suedia, Ungaria, U.R.S.S., R.D. Vietnam.

Lucrările Reuniunii au ținut trei zile: duminică, 11 mai, luni, 12 mai și marți, 13 mai 1958.

Reuniunea a fost deschisă de Nestor Ignat, președintele Uniunii Ziariștilor din R.P.R., care a salutat pe oaspeți, subliniind că țara noastră este bucuroasă să găzduiască manifestări internaționale menite să contribuie la stringerea legăturilor prietenești între popoare.

Pentru buna desfășurare a lucrărilor, participanții la Reuniune au ales apoi următorul prezidiu : Abdul Rahman Aboukoss (Republica Arabă Unită), Cin Ciunhua (R.P. Chineză), Hélène Gagnon (Canada), George Ivașcu (R.P.R.), Ilya Kotenko (U.R.S.S.), Drew Pearson (S.U.A.), Jocelyn Luiz Dos Santos (Brazilia).

În cadrul lucrărilor Reuniunii, GEORGE IVAȘCU, vicepreședinte al Uniunii Ziariștilor din R.P.R., redactor șef al revistei „Contemporanul”, a prezentat referatul „Reportajul — mijloc de cunoaștere și apropiere între popoare”; MARIA SEDLAKOVA (R. Cehoslovacă) a expus coreferatul „Ideile umanitariste și oamenii în reportaj”; JOCELYN LUIZ DOS SANTOS, redactor la ziarele „Gazetta”, „Gazetta de Sao Paulo” și „La Prensa Popular” (Brazilia), a prezentat coreferatul „Senzaționalul și urmările lui”; ILYA MIHAILOVICI KOTENKO, redactor șef al revistei „Molodaia Gvardia” (U.R.S.S.), a prezentat coreferatul „Reportajul literar și reportajul documentar”; HILMAR PABEL, fotoreporter al revistei „Quick” (R.F. Germană), a susținut coreferatul „Reportajul internațional ca mijloc de înțelegere între popoare și despre tehnica reportajului ilustrat modern”.

Pe marginea referatului și coreferatelor au avut loc discuții în cadrul cărora au luat cuvântul în ordinea înscrierii : PIERRE ABRAHAM (Franța), director al revistei „Europe”; HÉLÈNE GAGNON (Canada), colaboratoare la ziarul „Réforme” și la Radioteleviziunea canadiană; VIRGIL DĂNCIULESCU, redactor șef adjunct al ziarului „România liberă”; YUAN SUI-PO (R.P. Chineză), șeful secției de literatură și artă a ziarului „Jenminjibao”; WIESLAW GORNICKI (Polonia), șeful secției de politică externă a revistei „Świat”; HAMSARIAN SHAROVICHE (R.P. Mongolă); LUIS SUAREZ (Mexic), redactor la ziarul „Manana”; DREW PEARSON (S.U.A.), redactor la „Washington Post”, corespondent la mai multe ziare și comentator de radio; ABDUL RAHMAN ABOUKOSS (Republica Arabă Unită), redactor șef al ziarului „Al Vatan”-Alepe și NICOLAE MORARU, redactor șef al revistelor „Narodnaia Rumînia” și „Roumanie d'aujourd'hui”.

Au fost de asemenea prezenți la Reuniune : Ulf Blumenberg, redactor la mai multe agenții de presă și ziare suedeze; Alqi Cristo, redactor șef al revistei „Hosteni”, R.P. Albania; Piotr Ștefanovici Darienko, redactor șef al ziarului „Moldova socialistă”, președintele Uniunii Ziariștilor din R.S.S. Moldovenească; Vojtech Dolejsi, președintele Uniunii Ziariștilor din R. Cehoslovacă, redactor șef al revistei „Tvorbá”; Jens Feddersen, redactor șef al ziarului „Neuer Ruhr Zeitung”, din R.F. Germană; Vasil Aghiev Gheorghiev, R.P. Bulgaria; Shimizu Hideo, director al Congresului ziariștilor japonezi ; Ian Ki Ien, membru al Uniunii Ziariștilor din R.P.D. Coreeană ; D. F. Kariyakarawana, secretar general al Asociației Presei din Ceylon ; Gyula Kekesdi, R.P. Ungară ; Arne Laurila, Finlanda ; Renato Leduc, redactor la ziarul „Excelsior” din Mexic ; Hans Otten, redactor șef al ziarului „Wochen Post” din R.D. Germană ; Evgheni Riabcikov, redactor la „Literaturnaia Gazeta”, președintele secției de reportaj a Uniunii Ziariștilor din U.R.S.S. ; Figri Vogli, secretar responsabil la ziarul „Zeri i Populit” din R.P. Albania ; Kobayashi Yuichi, vicepreședinte al Congresului ziariștilor japonezi și alții.

La Reuniune au asistat, ca invitați, numeroși reporteri romîni de la ziarele din Capitală și de la cele din alte orașe ale țării precum și scriitori, artiști, reprezentanți ai organizațiilor culturale și obștești.

În timpul lucrărilor Reuniunii au sosit o serie de scrisori și telegrame de la numeroși ziariști din diferite părți ale lumii, prin care-și exprimau regretul de a fi împiedicați să participe la reuniune.

Astfel James Reston de la „New York Times”, apreciind inițiativa Uniunii Ziariștilor din R.P.R., și-a motivat absența prin obligațiile ce le avea în acel moment la Washington ; Joseph Alsop (S.U.A.) a comunicat că-l interesează foarte mult o

asemenea reuniune dar nu putea participa, deoarece obligațiile sale profesionale nu-i permiteau să se afle în acele zile în Europa.

De asemenea, conducerea Uniunii Ziariștilor din Delhi (India) a salutat inițiativa organizației noastre de ziariști. Ea regretă însă că, din cauza unor preocupări interne ale organizației respective, n-a putut să-și trimită un reprezentant la Reuniune.

Au mai sosit telegrame cu bune urări de succes lucrărilor Reuniunii din partea unor ziariști italieni de la „Unita“, „Il Contemporaneo“, „Paese della Serra“, „Vie Nuove“, „Rinascita“.

Paulo Silbeira, redactor șef al ziarului „Ultima Hora“ din Rio de Janeiro, arată într-o scrisoare că, deși nu poate lua parte la lucrările Reuniunii, va face tot posibilul pentru a populariza prin ziarul său rezultatele Reuniunii, iar Franz Grossfeld din Amsterdam, după ce-și manifestă regretul de a nu fi putut veni la Reuniune, amintește de Intilnirea Internațională a Ziariștilor de la Helsinki (1956), care i-a dat prilej să cunoască și gazetari români.

La sfârșitul lucrărilor Reuniunii Internaționale a Reporterilor, George Ivașcu, vicepreședinte al Uniunii Ziariștilor din R.P. Română, a rostit cuvântul de încheiere. El a subliniat interesul internațional pe care inițiativa ziariștilor români de a organiza această reuniune l-a stîrnit. Vorbitorul a arătat că astfel de inițiative sînt extrem de folositoare. În acest sens, în numele prezidiului el a dat citire unui apel către reporterii presei de pretutindeni, apel care a fost adoptat de reprezentanții tuturor celor 23 de țări prezente la Reuniune.

Aspect din sală în timpul lucrărilor Reuniunii Internaționale a Reporterilor

NESTOR IGNAT
Președintele Uniunii
Ziariștilor din R.P.R.

CUVÎNT ROSTIT LA DESCHIDERA REUNIUNII INTERNAȚIONALE A REPORTERILOR

Stimați colegi,

Permiteți-mi ca în numele Uniunii Ziariștilor din R. P. Română să aduc un cald salut tuturor participanților la Reuniunea Internațională a Reporterilor și să urez din toată inima bun sos și oaspeților de peste hotare, în Capitala țării noastre, București, care împlinește în curând 500 de ani de existență. Poporul nostru are vechi tradiții de ospitalitate. El e bucuros întotdeauna să găzduiască asemenea manifestări internaționale, care pot contribui la strângerea legăturilor prietenești între popoare. Ne vom folosi de acest prilej pentru a vă da posibilitatea să cunoașteți mai bine sentimentele și năzuințele pașnice ale poporului nostru, viața și realizările lui, frumusețile patriei noastre.

Deschizând astăzi Reuniunea Internațională a Reporterilor este nimerit să ne amintim ce țeluri ne-au animat atunci când Uniunea noastră a luat inițiativa organizării acestei largi manifestări ziaristice.

„Reuniunea Internațională a Reporterilor“ s-a născut din dorința de a răspunde sentimentelor multor milioane de oameni din lumea întreagă, care, în vremea de astăzi, plină de frământări, manifestă un in-

teres tot mai viu pentru o mai bună cunoaștere reciprocă și, pe această cale, pentru strângerea legăturilor dintre popoare, pentru pace și colaborare între popoare.

În realizarea acestor aspirații, presa în general și reportajul în special sînt chemate și pot să îndeplinească un rol dintre cele mai mari. De aceea ni s-a părut că ar fi de folos pentru cunoașterea și înțelegerea între popoare inițierea unei manifestări la care reporterii din diferite țări, cu diferite convingeri politice, filozofice, religioase, discutînd prietenește problemele lor profesionale, să se cunoască mai bine și să poată descoperi împreună puncte de contact și înțelegere.

Mulțumim oaspeților noștri, care, venind din țări și de pe continente îndepărtate, au manifestat interes pentru Reuniunea Reporterilor, pentru dezbateră problemelor reportajului ca mijloc de cunoaș-

tere și înțelegere între popoare.

Încredințați că dezbateră deschisă a problemelor profesionale comune este infinit superioară izolării, urăm Reuniunii Internaționale a Reporterilor deplin succes în desfășurarea lucrărilor sale.

REFERAT

REPORTAJUL — MIJLOC DE CUNOAȘTERE ȘI APROPIERE ÎNTRE POPOARE

NICIODATĂ mai mult ca astăzi popoarele lumii n-au avut mai multă nevoie de o caldă apropiere și înțelegere reciprocă, de un climat favorabil unei dezvoltări pașnice și creatoare. Calamitățile pe care cele două mari incendii mondiale le-au abătut asupra omenirii au dus pînă la limitele lor extreme suferințele și pierderile de valori materiale și spirituale. Un al treilea război mondial ar aduce calamități incomparabil mai mari.

Presei îi revine, dar, o mare răspundere în promovarea acelor curente de opinie care favorizează raporturile de conviețuire pașnică, de promovare a destinderii internaționale, a politicii de dezvoltare a relațiilor economice și culturale. Ea nu trebuie să uite nici o clipă caracterul de crimă contra umanității pe care l-a avut publicistica instigatoare de război a fascismului.

Între componentele publicistice ale presei de azi, reportajul e genul care înglobează cel mai mare volum de modalități prin care ziarul, imprimat, vorbit sau televizat, reflectă realitatea în accepția ei cea mai complexă, de la simplul aspect de fapt divers, pînă la evenimentul care poate deveni decisiv, epocal. De aici și marea răspundere ce revine reportajului ca factor de cunoaștere și de apropiere între popoare.

Pornind de la aceste constatări și considerînd că reportajul trebuie să stea în centrul atenției slujitorilor presei de pretutindeni, Uniunea Ziaristilor din R. P. R. a inițiat reuniunea de față. Ea reprezintă traducerea în fapt a propriei sale propuneri făcute la Reuniunea Internațională de la Helsinki din iunie 1956, cînd reprezentanți ai presei din 42 de țări au căzut de acord, între altele, să recomande „organizarea, cu sprijinul UNESCO, ca și prin alte mijloace, a unor conferințe internaționale de ziariști din diferite

ramuri și categorii”, pentru a dezbate sub toate aspectele problemele profesionale specifice.

Interesul deosebit al ziaristilor noștri pentru reportaj ca mijloc de cunoaștere și de apropiere între popoare izvorăște din însăși tradiția publicisticii din țara noastră. Nu vom insista aici asupra faptului că

unul din primii europeni care, după celebrul Marco Polo, a adus un *Jurnal de călătorie din China*, a fost românul Nicolae Milescu, trimis spre sfîrșitul veacului XVII (în 1676) de către țarul Rusiei în misiune diplomatică pe lîngă împăratul de la Pekin. Dar ne vom îngădui a cita din *Insemnarea călătoriei* lui Dinicu Golescu, publicată în 1832, în care acest călător, ce poate fi socotit părintele reportajului românesc, subliniază însemnătatea călătoriilor pentru lărgirea orizontului de cunoștințe menite a sluji progresului economic și social: „Binele, zice Golescu, l-au învățat oamenii întii unii de la alții, neamurile mai pre urmă unul de la altul, precum vedem în istorii, că Elinii prin călătorii în Eghipt au tras de acolo luminările știinților, multe din meșteșuguri, și Romanilor, strămoșilor noștri, înmulțite le-au comunicat. Iar aceștia în toată Evropa cea luminată le au revărsat și aceasta din zi în zi sporindu-le, în-

sutit roditoare le-au făcut. Și își ferește noroadele prin comunicația binelui adunat din călătoriile ce fac neamurile, unile prin țările altora și publicarisindu-le prin cărți”.

Respectul pentru adevăr și comunicarea lui ca atare sînt considerate de către înaintașul nostru drept cea dintii datorie: „Dar cum puteam — se întrebă el — ochi avînd, să nu văz, văzînd, să nu iau aminte, luînd aminte, să nu aseamăn, asemănînd, să nu judec binele și să nu pohtesc a-l face arătat compatrioților mei?”

La data cînd Dinicu Golescu scria aceste însemnări, pe marginea călătoriilor sale succesive din 1824, 1825 și 1826, memorialul de călătorie număra deja cîțiva autori consacrați: în Anglia, apăruse în 1768 *Voiajul sentimental* al lui Lawrence Sterne, în Franța, Chateaubriand își publicase în 1771 *Itinerariul de la Paris la Ierusalim*, în Rusia apăruseră (în 1780) *Călătoria de la Petersburg la Moscova* a lui A. N. Radiscev și *Scrisorile unui călător rus* publicate de N. M. Karamzin în 1790. În aceeași perioadă, Goethe publicase *Scrisorile din Italia*. În sfîrșit, în 1826 apăruseră *Icoanele de călătorie* ale lui Heine. Lamartine, cu ale sale *Amintiri și impresii... din timpul unei călătorii în Orient, 1832—1833*, aducea în literatura romantică europeană parfumul Levantului.

Cînd răsfoim astăzi aceste memoriale de călătorie, ceea ce ne frapează mai ales este decalajul enorm între viziunea noastră contemporană, atît de îmbogățită ca volum de cunoștințe și atît de rafinată ca experiență, și viziunea celor care acum un secol și ceva se minunau în fața unor cuceriri ale tehnicii — ca drumul de fier, de pildă, — care nouă astăzi, în epoca sputnicului, ni se par... preistorice. S-o înțelegem, deci, pe M-me Emilie de Girardin care în *La Presse* din 1 septembrie 1837 descrie cu destul umor „un prim voiaj pe drumul de fier”, acceptînd că „cel mai fermecător mijloc de călătorie”, căci „mergi cu o rapiditate înspăimîntătoare și totuși nu simți de loc spaima acestei rapidități”, dar protestînd împotriva textului prolix al unor ghiduri plicticoase: „Cînd călătorești pe drumul de fier, ai dreptul să ceri ca fraza pe care o începi la plecare, să se termine măcar atunci cînd sosești”.

Drumul de fier va deveni tot mai mult subiect de reportaj, în măsura mai ales în care devine principalul mijloc de călătorie pe continent. Spre deosebire de M-me Girardin, pentru reporterul autentic trenul va apărea curînd ca un mijloc de călătorie prea încet în raport cu setea lui de cunoaștere. E cazul unuia din primii noștri reporteri-ziariști, Nicolae Filimon, care în ale sale *Excursiuni* înfățișează, în anii 1858—1859, un șir de interesante impresii din voiajul său în Austria, Italia de Nord și Germania meridională. Pentru publicul românesc, reportajele lui Filimon au constituit un mijloc de cunoaștere din cele mai binevenite, dat fiind starea de izolare și ignoranță în care fusese ținut poporul român secole de-a rîndul, de regimurile opresoare.

Majoritatea reportajelor lui Filimon sînt impregnate de un generos spirit militant, autorul lor făcînd sugestive raportări la situația politică, la cea dată mai avansată, pe care o înțilnea în țările vizitate, și stările de lucruri din țara sa.

Frămîntata istorie a secolului XIX explică îndeajuns amprenta social-politică, militantă, a multor autori de reportaj din această epocă. Printre aceștia, Charles Dickens, care în ale sale *Note americane* din 1842 a surprins pe viu unul din procesele caracteristice societății de peste Ocean, în sînul căreia se ciocneau cele două tendințe: una a păturii feudale și aristocratice a marilor plantatori din Sud, cealaltă a burgheziei în ascensiune din Nord. Pînă la urmă ascuțirea acestor contradicții avea să ducă la Războiul de secesiune, ale cărui preludii Dickens le vede în excesele sudistilor față de populația neagră. Deși pline de incisivitate, notele au avut, la vremea lor, partea lor de contribuție în procesul de înrîurire a opiniei publice engleze și americane. În treacăt fie zis, sub pseudonimul Boz, la

Morning Herald, Dickens avea la acea dată o activitate bogată în domeniul reportajului parlamentar care în Anglia avea, precum se știe, o tradiție încă din 1736 cu dările de seamă publicate de *Gentlemen's Magazine*. Spiritul caustic al lui Dickens față de America avea să fie oarecum compensat de parodia burlescă asupra moravurilor din Europa a lui Mark Twain, apărută în 1869 sub titlul *Nevinovații în călătorie*. Ceea ce nu-l face pe scriitorul american să fie mai puțin sensibil la defectele compatrioților săi din Far West. Contemporanul său Walt Whitman a îmbinat și el pamfletul cu reportajul și s-a înscris în antologia presei generoase și combatante cu reportaje ca aceea „Extraordinară relatare asupra morții lui Abraham Lincoln”.

Se-nțelege că potențialul de cunoaștere a reportajului era determinat nu numai de însemnătatea evenimentului, subiectului sau a temei, dar și de gradul de celebritate al nîmelui celui care-l semna. În secolul XIX s-ar părea că marii reporteri citabili ca atare sînt în primul rînd marii scriitori. Prin urmare, e de la sine înțeles interesul pe care l-au stîrnit printre contemporani *Impresiile de călătorie* ale lui Dumas-père și reportajele dintr-un ziar ca *Le Mousquetaire*, precum și acele *Choses vues* ale lui Victor Hugo, considerat, spre sfîrșitul veacului trecut, drept „patronul reporterilor”. Astfel îl numește în *Le Temps*, într-un articol din 1888, Hugues Le Roux, autor el însuși al unui *Infern parizian* și care schițează un spiritual portret al primilor reporteri, — aceștia mai puțin celebri, dar dintre aceia care — în secolul următor — aveau, prin publicistica lor, să dea o nouă fizionomie presei: «Obscur, anonim, abia autorizat să-și semneze cu o inițială articolele lui fără pretenții literare, unica preocupare fiind exactitatea, el era mereu pe drumuri, în trăsură, pe vapor, în tren, alergînd pretutindeni unde era o serbare, un incendiu, o grevă; călătorea în avangarda armatelor, însoțea pe exploratori în expedițiile lor și, totdeauna cu creionul și carnetul în mînă, el lua note sub ploaia de gloanțe, era ultimul pe puntea ce se scufunda. Ca răsplată a răbdătoarelor lui eforturi, a dificultăților perpetuei lui căutări, el avea bucuria de a fi necunoscutul de la care se aștepta cu febrilitate articolul, acela care astimpăra acea imensă foame de „a ști” a publicului...» Și mai departe, același Hugues Le Roux trasa și perspectivele de viitor: „El va urca din subteranele ziarului la suprafață, și atunci el va ispiti toate categoriile merituoase, pe artiști, pe literați, pe poeți, pe toți cei care știu să vadă, să ghicească, să compară, să scrie, pe toți cei care au impresii juste și profunde, pe toți cei ale căror priviri pătrund dincolo de contururi și merg în inima oamenilor și a lucrurilor. În acel moment, reporterul va fi înfinit mai mult decît un om de spirit (...), ba uneori chiar un om de geniu”.

Literatura rusă, impregnată de realismul critic, avea să ofere un exemplu chiar în acea epocă. E vorba de Anton Cehov, autor al unui amplu și celebru reportaj, *Insula Sahalin*, apărut în 1894. Pregătirea minuțioasă, munca de documentare întreprinsă pe teren, marea lui conștiinciozitate în descoperirea și redarea adevărului, înalta conștiință civică de care a fost călăuzit — constituie un adevărat model al genului.

Animat de nemărginită dragoste pentru oameni, călăuzit de idealul generos al progresului, Cehov a

făurit una dintre cele mai emoționante imagini ale unei tragice realități.

Nici o mirare, dar, că reportajul lui Cehov a avut consecințe din cele mai interesante. Urmind exemplul marelui scriitor, mai mulți gazetari au întreprins călătorii în Sahalin iar guvernul țarist a fost nevoit să se ocupe de situația de pe insulă, trimițând acolo funcționari care au constatat că situația este „în toate privințele nesatisfăcătoare”. Cele câteva măsuri care s-au luat au fost considerate de contemporani ca o urmare a impresiei făcute în opinia publică de cartea lui Cehov. De altfel caracterul profund social, idealul progresului uman au caracterizat totdeauna pe marii reprezentanți ai acestui gen publicistic.

*

Am întreprins această, poate prea lungă, incursiune în trecut spre a sublinia că memorialistica de călătorie, și apoi reportajul de călătorie propriu-zis, cu imagini asupra naturii geografice, asupra civilizației și culturii, dar mai ales asupra moravurilor și psihologiei oamenilor, au fost nu întâmplător cele care și-au făcut loc în primul rând în presa și în genere în publicistica secolului trecut. S-ar putea afirma că reportajul — și în primul rând reportajul care răspundea nevoii de cunoaștere reciprocă a popoarelor — a fost acela care a contribuit enorm pe de o parte la creșterea progresivă a numărului de cititori, pe de alta la dezvoltarea presei în genere.

În măsura în care activitatea gazetarului pornește de la necesitatea înfățișării fenomenelor esențiale ale vieții în spiritul obiectivității și veridicității, presa devine fenomenul de cultură cel mai dinamic al epocii noastre, prin capacitatea de oglindire, prin potențialul tot mai mare de răspundere a cuvântului, tipărit sau radiodifuzat, în rîndurile maselor largi. Reportajul se afirmă tot mai mult ca unul din mijloacele cele mai accesibile și mai eficiente de cunoaștere a realității — a realității umane în complexa ei evoluție spre progres, în istoria ei cotidiană, dar mai ales în momentele hotărîtoare ale istoriei ei, în cele care o modifică în structura economică și socială, în suprastructura ideologică. În această privință, presa ne apare ca un adevărat seismograf social care-și îmbogățește instrumentarul pe măsură ce omenirea își îmbogățește și-și clarifică perspectiva.

Printr-un asemenea proces, reportajul trebuia cu necesitate să pătrundă în presa cotidiană și periodică și să-și croiască un drum ascendent, cîștigînd tot mai mult loc în cîmpul publicistic, tocmai prin aceea că răspundea cel mai adecvat setei de cunoaștere a cititorilor al căror număr creștea tot mai mult, a căror nevoie de a-și vedea reflectată în ziare propria lor viață era resimțită tot mai intens.

Un studiu asupra psihologiei publicului cititor în raport cu evoluția presei, cu creșterea numărului de titluri ale ziarelor și publicațiilor periodice și cu creșterea tirajelor, ne-ar lămuri desigur în mod științific, cum, în cadrul procesului de lărgire și îmbogățire a preocupărilor presei, reportajul s-a dezvoltat la sfîrșitul secolului trecut ca o rezultantă a aceluși complex de factori social-politici care marchează și definesc istoria secolului al XIX-lea.

Secolul nostru, deschizător al unei noi pagini în istoria omenirii, a pus în fața presei în general și a reporterului în deosebi sarcini noi. Mai mult ca ori-

cînd problema adevărului și a veridicității devine piatra de încercare a eticei profesionale.

Acum reportajul devine oglinda tot mai cuprinzătoare și tot mai fidelă a frământărilor, din ce în ce mai adînci, care caracterizează epoca în care contradicțiile din sinul orînduirii moștenite de la veacul precedent devin mai ascuțite, cu deznodăminte tot mai inevitabile.

În această lumină, una din cele mai puternice mărturii ale epocii contemporane este celebra carte a reporterului american John Reed, „10 zile care au zguduit lumea”. Cartea din 1928, *Dreiser Looks at Russia* (Dreiser privește Rusia), a romancierului american, ca și cartea *I Write as I Please* a lui Walter Duranty, între altele, au demonstrat interesul deosebit pe care l-a stîrnit Marea Revoluție din Octombrie.

Dar reporterii care au contribuit cel mai mult la cunoașterea propriei lor țări au fost înșiși reporterii sovietici. În fruntea lor era Maxim Gorki. Avînd drept criteriu călăuzitor caracterul militant al literaturii și artei, Gorki prețuia în mod deosebit reportajul ca unul din genurile publicistice cele mai cuprinzătoare.

Primul război mondial lăsase urme adînci.

Literatura lui Erich Maria Remarque din *Nimic nou pe frontul de Vest* sau a lui Ludwig Renn din *Krieg* demasca nu numai barbaria războiului dar și inutilitatea sacrificiului pentru o cauză nedreaptă. Transformați în simpli purtători de arme ucigașe, desumanizați și abrutizați, cei din *Contingent 24* ai lui Ernst Gläser mărșăluiau la infinit fără nici o perspectivă luminoasă la orizont. Reportajul „eroic” devenise acum reportajul macerării fizice și sufletești pe care o adusese războiul. Dar tocmai prin această demonstrație, scrisul unui Remarque, Renn sau Gläser căpăta valoare și semnificație protestatară, venind ca un duș rece peste capetele înfierbîntate ale celor care, sub înriurirea propagandei fasciste, pășeau din nou spre moarte și distrugere.

Una dintre cele mai scînteietoare figuri de reporteri care și-au pus talentul, pasiunea și rar-asemuita putere de muncă în slujba demascării masacrelor războiului a fost Henri Barbusse. Din zilele petrecute în tranșee, Barbusse a adus cu el un carnet cu foile zdrențuite pe care l-a purtat prin toate grozăviile războiului. Din carnetul acesta de note avea să se aprindă *Focul*, marele reportaj-roman, violent rechizitoriu, vibrantă chemare adresată tuturor oamenilor pentru înlăturarea asasinatului în masă ca formă de „rezolvare” a litigiilor dintre state. Mii de scrisori a primit Henri Barbusse după apariția *Focul*-ui. Unul dintre foștii combatanți nota în rîndurile pe care i le adresase: „Dumneavoastră ați făcut să răsune vocea adevărului”. Această remarcă venită din partea unui cititor era desigur cel mai distins blazon care poate înnobila pieptul unui reporter.

În aceeași perioadă dintre cele două războaie mondiale o serie de mari reporteri călătorește în diferite puncte ale lumii, făcînd din operele lor tot atîtea puternice mijloace de cunoaștere și de comprehensiune între popoare. Departe, în Asia, un popor de milenară tradiție pornea un energie marș al innoirilor. Este de la sine înțeles că extraordinara experiență a Revoluției chineze nu putea să nu trezească interesul palpitant al întregii lumi și, firește, și al reporterilor. Anne-Louise Strong, remarcabila ziaristă americană, a făcut epocă cu cartea sa *China neîn-*

oinsă. Agnes Smedley, de asemenea o inimoasă ziaristă din S.U.A., a adus la rîndu-i numeroase mărturii despre lupta pentru eliberare a poporului chinez. Apărute între anii 1928—1940, cărțile ei, *Destine chineze*, *Marșul Armatei Roșii Chineze*, *Marele drum*, exprimă pasiunea cu care un nobil condei s-a dăruit unei cauze pe care a socotit-o demnă de a fi cunoscută de toți oamenii. Și este semnificativ că acum șase ani cînd a murit, ea a cerut să fie înmormîntată în pămîntul Chinei.

Ziaristul român Alexandru Sahia, în *U.R.S.S. azi*, aducea în 1936, — într-o vreme în care noutatea sovietică era urmărită cu o pasiune cu atît mai justificată cu cît adevărul despre ea era mai dificil de afirmat — un documentar plin de înțelegere, sezisant și prezentat într-un stil de autentic nerv reporteresc.

Sfîrșitul primului război mondial însemna între altele și o substanțială deosebire față de trecut în ce privește dezvoltarea tehnicii. Mașini mult mai perfecționate înlocuiau vechile, rudimentarele și epuizantele mașini ale deceniilor precedente. Dar dacă metoda benzilor rulante făcea să sporească productivitatea, ea ridica în același timp problema sugrumării personalității umane în fața noului gigant-robot al mașinismului. În volumul *America într-un etaj*, reporterii sovietici Ilf și Petrov au înfățișat cu obiectivitate aspecte din viața omului simplu american.

Plecat de la Praga, un om începe să cutreere globul în căutare de „subiecte”. Totdeauna scrierile lui puneau față în față un om viu și o mașină nemiloasă. La numele pe care omul acesta îl prezenta în certificat se adăuga un supranume: „Der rasende Reporter” (Reporterul frenetic). Era Egon Erwin Kisch. Aflase că în America se poate întîlni o inimă care-și vede spulberate toate visele de tinerețe într-o biată spălătorie chimică. Sub nume de împrumut, spre a putea trece prin opreliștele vizei, Kisch pleca la fața locului. I se aducea la cunoștință că departe, în Australia, în minele aflate sub nivelul oceanului, pîlpiiile luminate curate ale unor oameni setoși de mai bine. Kisch se urca pe vapor și se îndrepta spre Australia. Se ducea în galeriile infernale și după aceea zguduia o întregă omenire punîndu-i în față tabloul palpitant și halucinant din *Cărbunii de sub mare*. Mergea apoi în Orientul Asiatic pentru a înfățișa copilașii care în fabricile textile țeseau la războaie special construite la dimensiuni pitice pentru ca micuții „muncitori”, plătiți înfîmțit mai prost decît muncitorii adulți, să poată lucra la ele...

„Reporterul trebuie să fie „scriitorul adevărului” — declara Kisch la Congresul pentru apărarea culturii în 1935 de la Paris — trebuie să pună trecutul și viitorul față în față cu prezentul, dînd dovadă de fantazie logică, evitînd banalitatea și demagogia».

Problematika legată de dezvoltarea mașinismului și-a mai găsit un exponent strălucit pe care dacă poezii și romancierii au dreptate să și-l revendice, reporterii n-au mai puține temeiuri să-l numere și ei ca pe unul de-ai lor. Un pilot învăța în hangarele întunecoase de pe aeroportul din Toulouse meșteșugul aspru al confruntării cu înălțimile. Dar în același timp, cît de prozaic era să iei un sac cu scrisori și diferite alte mesaje, să le introduci în pîntecul unui avion și să pornești cu el escaladînd munți, zburînd peste oceane! Era un adevărat pionierat pe care-l făceau eroii „Aeropostalei” din Toulouse, eroi care izbuteau pentru prima dată să străbată pe calea

aerului Atlanticul de sud și crestele pînă atunci neînvînse ale Anzilor Cordilieri. E ceea ce a surprins în *Terre des hommes*, Antoine de Saint Exupery, el însuși pilot dăruit nu numai cu tenacitatea spiritului de jertfă și forță morală a slujitorilor acestei profesii, dar și cu harul marelui reporter. Mort în timpul războiului al doilea, în timp ce executa un zbor de noapte spre liniile naziste, Exupery și-a încheiat viața și opera repetînd gestul eroului său din *Vol de nuit*, mort și el în timpul nopții, la datorie, singur între pămînt și stele.

Năzuința de a înfrînge tenebrele a însuflețit pana unor străluciți reporteri atunci cînd tot în perioada dintre cele două războaie mondiale umanitatea a cunoscut fascismul cu tot cortegiul lui de umilințe aduse omului.

Atunci cînd fascismul pornea asaltul împotriva Spaniei, unii dintre cei mai mari reporteri ai lumii au pornit în apărarea tinerei republici spaniole. Din Statele Unite a alergat Hemmingway după ce trimisese forțelor republicane cîteva ambulanțe sanitare achiziționate pe credit și pentru a căror plată se angajase cu munca lui de reporter. La Congresul din 1937 al scriitorilor americani, Hemmingway susținea necesitatea zdrobirii fascismului calificat de el „o minciună spusă de niște brute”. Pentru a înfrunta această minciună și-a scris Hemmingway reportajele lui de pe frontul spaniol, comentariul filmului „Pămîntul spaniol”, piesa antifascistă „Coloana a cincea”, precum și romanul „Cui îi bate ceasul?”. Războiul din Spania a fost zgrăvit în nemuritoare pagini de reportaj ale lui Ilya Ehrenburg. Aceleași nobile cauze i-a slujit Neruda, chilianul, nu numai prin poemele sale, dar și prin reportaje, și pentru aceleași idealuri a militat sovieticul Mihail Koltov, reputat reporter, însuflețit de năzuința de a contribui la afirmarea demnității umane. Publiciștii englezi Ralph Fox și Cristopher Caldwell, luptători în brigăzile internaționale, au contribuit de asemenea la zgrăvirea bătăliei dintre fascism și forțele libertății, bătălie căreia i-au dat obolul suprem: viața. Aceași bătălie au zgrăvit-o și Egon Erwin Kisch și compatriotul nostru Geo Bogza. Militînd astfel cu condeii și uneori cu arma în mînă, presa a demonstrat că în rîndurile ei numără adevărați combatanți pentru acele valori care, prin ele însele, constituie elementele aceluia prețios aliaj care este înțelegerea între popoare.

Lupta împotriva fascismului a cunoscut momentele ei culminante în anii celui de-al doilea război mondial. Pe frontul sovietic, prinși cîteodată în cleștele dușman, care împiedica aprovizionarea unor unități timp de zile întregi, soldații obișnuiau să-și învîrtească țigări din hîrtia ziarelor pe care le aveau la ei. Numai un singur crîmpei de pagină nu era niciodată folosit pentru aceasta: cel care cuprindea reportajul lui Ehrenburg.

Lupta antifascistă desfășurată de reporteri a înscris și multe jertfe. Una dintre cele mai zguduitoare e aceea a lui Julius Fucik, autorul *Reportajului cu ștreangul de gît*. „Oameni, eu v-am iubit! Vegheați!” Așa își încheie Fucik nu numai ultimul și cel mai mare reportaj al vieții lui, dar și însăși existența sa fizică. A doua zi după această chemare de unic dramatism dar și de optimism neînfîrînt, luptătorul a fost ucis. Sensul și pilda lui însă au rămas înscrise de-apururi în cartea mare a istoriei umanității ca și a istoriei adevăratului reportaj. Chemarea lui Fucik răsună și astăzi în conștiința a milioane de

oameni, unindu-i la acțiune împotriva războiului. Lupta dreaptă a coaliției antihitleriste a fost oglindită în reportaje de rezonanță mondială de către reporteri — martori oculari — și unii, participanți activi, ai marii înclăstări. Sute și sute de ziarști, sovietici și americani, englezi și francezi, ca și de alte naționalități, au fost prezenți pe toate fronturile aliate. Însuflețiți de aceeași voință comună a victoriei. Ne amintim cu toții de reportajele vibrante ale lui P. Lidov, cel care în *Pravda*, sub titlul *Tania* a înfățișat, între altele, poporul sovietic și lumii întregi chipul nemuritor al eroinei Zoia Kosmodemianskaia, de ciclul de reportaje *De la Marea Barent, pînă la Marea Neagră*, ale lui Konstantin Simonov, de reportajul lui Fadeev, despre eroismul tinerilor de la Krasnodon, care mai apoi aveau să devină eroii romanului *Tinăra Gardă*, de reportajele lui Kraminov de pe fronturile din Africa și din Europa Vestică. Pe frontul de Vest s-au remarcat prin reportaje valoroase figuri de seamă ale reportajului american ca John Steinbeck sau Ernie Pyle — acesta din urmă căzut eroic pe cîmpul de luptă.

Dintre atîția reporteri meritînd a fi citați, una din cele mai interesante figuri e desigur aceea a lui Curzio Malaparte. Cînd o mașină fascistă se oprea pe șosea, paralizată de vreo pană oarecare, conducătorul se apлека înclădat peste motorul care nu mai voia să respire și-și spunea lui însuși plin de tristețe: „Kaput”. Malaparte, „reporter de război” pe frontul fascist a înțeles cu ochiul său de experimentat observator al fenomenelor, că întreaga mașină de război nazistă nu are mult de mers. Cartea *Kaput*, adevărat model al genului de reportaj, este expresia cea mai pregnantă a convingerii lui Malaparte. A scris-o pe etape și în mare taină, ca să păzească manuscrisul de confiscările Gestapoului. A reunit diferite părți de manuscris sosite din Finlanda, din Suedia și din alte puncte cardinale, atunci cînd omenirea scăpase de obsesia nazismului agresiv. *Kaput* este un document zguduitor al jосniciei și totodată o patetică pledoarie împotriva agresivității și agresorilor hitleriști.

Ca un reputat meșter al reportajului, Malaparte a demonstrat că orice pornire agresivă nu poate avea alt sfîrșit decît ireparabilul *Kaput*; în același timp, că numai cei care apără valorile mereu actuale ale demnității umane, ale înțelegerii și justiției, sînt biruitori.

În clipele grele ale războiului, funcția mobiliza-toare a reportajului s-a afirmat mai mult ca oricînd și mesajul atîtor reporteri a constituit o manifestare pregnantă a alianței scrise și nescrise a popoarelor împotriva fascismului.

După cel de-al doilea război mondial care pustiise Europa, prefăcînd metropole, orașe și sate în ruine, reporterul, conștient de răspunderea sa umană și profesională, nu putea să treacă indiferent pe lîngă atîtea răni care nu se cicatrizaseră încă, după cum nu putea rămîne surd la imperativul creării unui climat de înțelegere între popoarele care luptaseră împreună pentru înfrîngerea celui mai mare inamic pe care l-a cunoscut vreodată omenirea — fascismul.

Dezlănțuirea războiului rece a pus pe ziarști în fața unei răspunderi de proporții uriașe. Intrarea bombelor nucleare în arsenalul armatelor pune pe fiecare gazetar în fața marii întrebări: a sluji sau a nu sluji păcii?

Ca unuia ce-i revine o anume parte din răspunderea pentru soarta întregii omeniri, e greu de presupus ca un gazetar cu un minimum de conștiință să se poată declara în mod deliberat în favoarea răz-

boiului atomic, chiar dacă omuciderea în masă capătă uneori titulatura voalată de „război preventiv” sau de „război necesar”. Din nefericire, sînt și unele elemente care se pretează, totuși, la o asemenea activitate, compromițînd astfel onoarea breslei noastre.

Dacă privim atitudinea gazetarului, a reporterului din punct de vedere profesional, al răsunsetului și al valabilității cuvintelor ce apar sub semnătura sa, nu ne putem imagina că reportajul care ar îndrăzni să pledeze deschis pentru catastrofa nucleară s-ar putea bucura de vreun dram de popularitate sau că în istoria publicisticii ar rămînea întipărit altfel decît ca un monument al ipocriziei și disprețului față de om.

E greu de închipuit că se vor găsi gazetari care să facă deschis un asemenea act — am spune criminal — față de destinele omenirii. În opoziție cu reportajele care se străduiesc a servi cauza păcii și apropierii între popoare, există, însă, reporteri care întregin o atmosferă înveninată între țări cu sisteme sociale diferite, care răstălmăcesc faptele, care inventează lucruri inexistente, care seamănă vrajbă și neîncredere.

Apartenența politică a unui individ este o chestiune de conștiință pe care el o rezolvă liber și pe propria sa răspundere. Dincolo de granițele ideologice care pot despărți pe ziarști există însă anumite obligații și răspunderi profesionale comune, de la care un veritabil reporter nu poate abdica: *respectarea adevărului, spiritul de obiectivitate*.

Din fericire, numărul reporterilor și al ziarelor din diferite țări care sînt călăuzite de aceste principii, însuflețite de această etică profesională, este reconfortant și dătător de multe nădejdi. Cele mai multe vă sînt desigur cunoscute și ar însemna să abuzăm de răbdarea dvs. dacă am încerca să le cităm pe toate și mai ales să stabilim o ierarhie de valori.

Ne mărginim deci la menționarea numai a cîtorva, — ca un memento de valori ce ne sînt nouă mai familiare.

Faptul de a i se fi acordat premiul „Viareggio” și Premiul internațional Lenin, pentru apărarea păcii, pe 1957, ne îndeamnă să cităm pe unul din cei mai originali reporteri contemporani, Danilo Dolci, autor al operei „*Ancheta la Palermo*”. Ancheta întreprinsă de Dolci printre cei 500 de șomeri între 18 și 50 de ani din cele 81 de comune ale provinciei Palermo, întrebările puse și răspunsurile primite constituie una din cele mai izbitoare și mai realiste imagini ale contradicțiilor sociale din lumea contemporană. Aportul lui Dolci la cunoașterea unor asemenea realități constituie un exemplu viu de conștiință și de etică profesională, un exemplu de gazetărie militantă, profund ancorată în actualitate.

Închinat omului și dreptului său de a trăi este și recentul volum *Voyage chez les vivants* al lui Pierre Gascar, care, trimis de Organizația mondială a sănătății, a parcurs peste 80.000 de km. de la țărmurile Pacificului pînă în inima Africii, participînd la lupta împotriva leprei, a variolei, a holerei, a tuberculozei, a mizeriei fiziologice din Siam, din Filipine, din Malaya, din India, Etiopia. „Am cercetat — spune autorul, în prefață — rasa umană, cea mai numeroasă, cea mai răbdătoare și cea mai animată de sentimente frățești, rasa oamenilor care suferă, cărora li-e foame. Rasa anonimă, pe care nici culoarea pielii, nici chipul feței, nici credința religioasă, nimic nu o desparte”.

Poți să nu fii de acord cu un anumit sistem social, poate să nu-ți placă cutare sau cutare lucru, însă spiritul de obiectivitate îți cere să nu ignori faptele a

căror existență nu poate fi anihilată prin negarea subiectivă și neînțelegerea.

Ni se pare că vorbind de obiectivitate nu poate fi trecut cu vederea ciclul de reportaje despre Uniunea Sovietică pe care l-a publicat în luna februarie, în *New York Herald Tribune*, cunoscutul gazetar american Joseph Alsop. El reprezintă o încercare serioasă de a înfățișa cu luciditate situația actuală în multiple aspecte din Uniunea Sovietică. Reorganizarea industriei sovietice, defrișarea pământurilor virgine, succesele științei și sistemului de învățământ sovietic, sînt fenomene surprinse cu efortul înțelegerii în spirit obiectiv a unei realități din atîtea puncte de vedere deosebite de cea americană.

Prin publicarea unor asemenea reportaje noi credem că Joseph Alsop a ajutat pe cititorii americani să-și formeze o opinie veridică asupra situației din U.R.S.S.

În Asia, în Africa și în alte continente se produc fenomene noi care aduc pe scena istoriei popoare cu o mare vitalitate și care vor avea un cuvînt greu de spus în evoluția umanității. Evenimentele care se petrec în China populară au atras pe admirabilul autor al „Tăcerii mării”, Vercors, care a scris un interesant volum de reportaje „*Divagațiile unui francez în China*”. Oameni politici ca foștii premieri Jules Moch și Edgar Faure au dat publicității volume sau cicluri de reportaje, cu intenția de obiectivitate, despre Uniunea Sovietică (*U.R.S.S. les yeux ouverts*) și despre China (*Le serpent et la tortue*).

Un substanțial aport la cunoașterea prefacerilor petrecute în Extremul Orient au adus reportajele englezului Winnington și ale australianului Wilfred Burchett, ca și mereu ineditele relatări ale neobositei Irène Hoă.

Gazetarii sovietici întreprind mereu călătorii în jurul lumii. Impresiile culese în S.U.A. au fost consemnate, de pildă, de către cunoscutul scriitor și reporter sovietic Boris Polevoi într-un volum de reportaje consacrat vieții politice, presei, culturii, nivelului atins de știință și tehnică, serviciilor publice, întîlnirilor cu personalități din cele mai diverse cercuri americane. Acest amplu volum de reportaje a adus, fără îndoială, o contribuție însemnată la cunoașterea mai profundă a realității actuale a vieții americane. O contribuție asemănătoare reprezintă și volumul de reportaje ale lui D. Kraminov, *Cinci continente*, o culegere de însemnări făcute de-a lungul a 18 ani, în Anglia, S.U.A., Belgia, Olanda, Franța, Germania, Egipt, Orientul Apropiat, Africa de Sud, India, Australia.

Se cuvine de asemenea a aminti aici numele unor ziaristi sau scriitori de prestigiu din țările democrat-populare care s-au remarcat și se remarcă prin reportajele publicate, scrise la un înalt nivel publicistic, în spiritul respectului pentru adevăr și înțelegere.

Printre aceștia un loc important îl ocupă ziaristii chinezi ca Cian Ci Nien, Cin Ciun și alții. Dieter Nell și Peter Nell (influențați evident de maniera reportajului lui Egon Erwin Kisch), F. C. Weiskopf ș. a. sînt cunoscuți în Republica Democrată Germană și nu numai acolo. Iată și cîteva nume din peisajul reportajului polonez contemporan: Marian Brandys, valoros romancier, continuă să semneze cu regularitate reportaje pe teme interne sau externe. Ciclul său de notații din Italia și Coreea a fost urmărit cu un deosebit interes. Zygmund Broniarek își consacră reportajele sale înfățișării vieții cotidiene din țările occidentale. La Wieslaw Gornicki, laureat al premiului Asociației ziaristilor polonezi, lucrurile văzute, întîm-

plările trăite devin elementul unor reportaje originale, de frumoasă ținută publicistică. Reportajele sale din Anglia se impun prin incisivitate și prin forța de exprimare a adevărului. Aceștia li se adaugă Lucjan Wolanowski, Olgherd Budrewicz, Kazimerz Driewanowski. Reportajul maghiar se remarcă prin Ronay Mihaly Andras, autorul apreciatelor note de drum din Uniunea Sovietică și Franța, Ruffy Peter și Feher Klara, reporteri de mare popularitate și, în sfîrșit, Urban Ernő — scriitorul și reporterul satului contemporan maghiar. Tradiția reportajului, bogat reprezentată prin Fucik și Kisch, este continuată astăzi în Cehoslovacia de reporteri ca Meisner, Galuška, Gel, Mirosław Zikmund și Jiri Hranzelka. Aceștia două din urmă sînt nume de circulație și prestigiu internațional. Volumele lor de reportaje (*Africa, America de sud*), ca și filmele documentare realizate de ei sînt rezultatul unor observații judicioase de-a lungul călătoriilor însumînd mii și mii de kilometri. Bulgaria are o bogată pleiadă de ziaristi și scriitori care publică reportaje pe teme internaționale. Ultimul volum al scriitorului Ghencio Belev se ocupă chiar de țara care găzduiește acum reuniunea noastră. Poetul Valerii Petrov și scriitorul Orlin Vasiliev au editat, fiecare în parte, cîte un volum de impresii din China. Krun Hristov se ocupă în reportajele sale mai ales de Franța. Evident, enumerarea nu se termină aici. Presa iugoslavă cultivă larg reportajul ca unul din genurile însemnate ale activității ziaristice.

Desigur că respectarea strictă a adevărului despre viața unui popor sau a altuia aduce o contribuție hotărîtoare la apropierea între națiuni. E un prim pas pe care l-au făcut, din fericire, foarte mulți gazetari, indiferent de opiniile lor politice. Am aminti, de pildă, un exemplu recent dat de Nestor Emans, secretarul Asociației ziaristilor din Bruxelles și decanul gazetarilor liberali din Belgia, care a făcut în cursul lunii ianuarie 1958 o vizită în Cehoslovacia. Într-o suită de reportaje apărute în cotidianul belgian de mare tiraj *La dernière heure*, Nestor Emans a descris cu obiectivitate aportul pe care-l aduce un popor de 15 milioane la tezaurul comun al umanității.

Lista gazetarilor cu o certă contribuție la înțelegerea între națiuni este destul de lungă și ne permitem s-o completăm, între alții, cu numele a doi ziaristi vest-germani, Heinrich și Hilmar Pabel, care au publicat un ciclu de reportaje despre China, Orientul Apropiat, Republica Populară Romînă; Marc Marceau care a scris în *Le Monde* despre R. P. Bulgaria; apoi tînarul gazetar francez Servan-Schreiber care a adus o impresionantă mărturie despre lipsa de rațiune și umanitate a războiului din Algeria, în cartea sa *Lieutenant en Algerie*. Henri Aleg, redactorul șef al unui ziar din Alger, a fost arestat și torturat. E ceea ce a dezvăluit, prin volumul *La Question*, producînd o vie emoție în rîndurile opiniei publice mondiale.

*

Pentru noi, românii, nu este niciodată lipsit de interes să urmărim — deși puține — paginile de reportaj care, în trecut (și ne-am obișnuit să numim trecut perioada încheiată în 1944—1945, odată cu războiul) s-au scris despre țara noastră. Printre acestea — însemnările lui Kotzebue, apoi cele ale lui Henri Barbusse sau ale lui John Günther din „*Inside Europe*”, volum în care acest cunoscut reporter american a dezvăluit, încă din 1952, ceva din adevărata față a monarhiei Hohenzollernilor și a venalilor ei reprezentanți din România.

Dar pentru ideea noastră conducătoare, aceea a reportajului ca mijloc de cunoaștere și de apropiere între popoare, este mult mai elocvent tabloul zugrăvit de gazetarii care au venit în România să vadă și să aprecieze mersul vieții pe făgașul nou, al anilor postbelici.

Printre cei care au observat, în liniile lui mari, sau în amănunte, itinerariul istoriei românești de la o perioadă care reunea rămășițele feudale cu elementele capitalismului modern, la epoca de instaurare și de consolidare a democrației populare, se înscriu nume consacrate în literatura și publicistica mondială. E cazul lui René Jouglet, președintele Asociației internaționale a autorilor și compozitorilor, al lui Jorge Amado, al lui Konstantin Fedin, Ehrenburg, Polevoi, al indianului Navtej, al egipteanului Abdel Rahman El Sarkaoui și al altora.

Citind ceea ce au scris publiciștii străini despre țara noastră și comparând relatările lor cu realitățile pe care le cunoaștem, am înțeles, de cele mai multe ori, simț de răspundere concretizat în minuțiozitatea documentării, spirit de observație dovedit prin amănuntele care, deși nespectaculoase, n-au scăpat totuși atenției reporterului, prilejuindu-i reflecții pline de interes, cu năzuința de a preciza contururile și a detașa esențialul din ansamblu. Toate acestea, filtrate prin propria personalitate a ziaristului, au dat rezultate pline de interes și corespunzătoare nobilei sarcini a gazetarului: aceea de a-i apropia pe oameni. Nu socotim printre aceste rezultate numai acele relatări reportericești care s-au oprit la aspectul cel mai surizător al lucrurilor. Am apreciat în deosebi obiectivitatea și imparțialitatea celor care fără a se fi ferit să observe și deficiențele încă existente, au știut să vadă esențialul, să-l identifice în fenomenul noului, în progresul general.

Astfel, ciclul de articole publicate în *Le Monde* de ziaristul Pierre Drouin, trimis special al ziarului, dovedesc că, în ciuda concepțiilor sale antisocialiste, un gazetar care se respectă nu poate să nu recunoască, în cele din urmă, realizările economice, sociale și culturale ale României democrat-populare.

Apreciabile atât pentru obiectivitatea lor cât și pentru vioiciunea epică a stilului sînt reportajele publicate de Paulo Silveira în ziarul brazilian *Ultima Hora*.

Mărturii interesante ale felului în care viața noastră se reflectă în conștiința străinilor au consemnat mulți și foarte diferiți (ca personalitate, stil, concepție și naționalitate) ziașiști și publiciști. Cităm doar câteva nume, cu titlu de exemplificare: pe scriitorii francezi Jacques Madaule și Hubert Juin, pe istoricul și criticul literar italian Giuseppe Petronio, pe sovieticii Grebnev și Zaharcenko, pe criticii de artă Jean de Beer, Michel Cartier, Ossia Trilling, Kolpinski, pe ziașiștii Luis Suarez, Alfredo Gravina, Hilmar Pabel, Wanda Strelecka, Danutka Bienowska, Jean Grandpierre, Mina Galeos, Gilberto Lima, Wohbi al Harir, Hartmut Bunke, pe Rudolf Brünin și pe Roland Bell; ziașiștii brazilieni Jocelyn Santos și Gilberto Lima au publicat un volum despre România, dedicat reuniunii de față.

Adesea, dorința de a împărtăși cititorilor din țara lor ceea ce au cunoscut în țara noastră a animat oameni de cu totul alte profesii decît cea de ziarist. Dintre ei, amintim pe profesorul american D. Liber (a cărui carte *New Rumania* este în același timp un reportaj cu calități literare și o operă de informare strict științifică), profesorul de literatură Echegaray din

Buenos-Aires, neurologul Raffaello Vizioli din Roma, compozitorul belgian Jean Abeil, folcloristul canadian Michel Cartier, directorul de scenă Mihail Kunelakis, scenaristul Zavattini și regizorul Zavadski, medicul Karl-Erik Sterner și mulți, foarte mulți alții.

Se numără însă printre cei care au scris despre țara noastră și ziașiști a căror optică, nelipsită de prejudecăți și intenții a priori stabilite, au mers pînă la a juca rolul unei oglinzi diformante ca aceea din *Schwäbische Landeszeitung* care descoperea un București cu „cartiere încercuite cu sîrmă ghimpată” și afirma că „circulația este interzisă în R. P. R. de la ora 19 pînă la 7 dimineața”; sau ca ziarul austriac *Neuer Kurier*, care, ignorînd elementare noțiuni de geografie și etnografie, inventa — furnizînd-o și agenției engleze *Reuter* — o știre despre niște bulgari din Delta Dunării care ar fi... atacat pe niște romîni pentru a lua apărarea unor cetățeni unguri!...

Cei care cunosc adevărul nu pot decît să facă haz cînd citesc asemenea ineptii ridicole. Dar asta nu înseamnă că ele n-au și un efect dăunător, exact opus celui pe care-l defineam ca fiind ținta unei prese conștiente de rolul ei în destinderea internațională. În țări îndepărtate, relatările acestea falsificate joacă rolul dezinformării. De foarte multe ori ele nu pot fi verificate de către cititori. Dezinformați, ei sînt puși, fără voia lor, pe o poziție ostilă unei țări căreia ar putea, spre binele comun, să-i fie prieteni. Căci oamenii cred în cuvîntul tipărit. Nerespectîndu-l, un gazetar își dă lui însuși un vot de blam și se situează pe poziția exact opusă menirii lui din totdeauna.

Nu odată, pentru un gazetar, evoluția actuală a situațiilor internaționale pune răscolitoare probleme de conștiință. Reporterul german Karl Stitzer a scris o zguduitoare carte, intitulată *Sfîrșitul lumii nu va avea loc*. Ea urmărește soarta pescarilor japonezi de pe vasul „Dragonul fericit” care se afla, în ziua experienței de la Bikini, la 150 de km. de locul exploziei. Autorul povestește cu dramatism cumplita soartă a acestor oameni. Cartea sună ca un violent rechizitoriu împotriva războiului atomic și totodată ca un mesaj de încredere în posibilitatea omenirii de a preîntîmpina catastrofa nucleară.

Reporterii diplomați pot avea un mare rol în descifrarea sensului evenimentelor internaționale, în propovăduirea unei politici de colaborare pe care s-o ducă conducătorii națiunilor. Geneviève Tabouis, figură de seamă a reportajului diplomatic contemporan, apreciază cu pondere și cu luciditate evoluția situației internaționale. D-sa e de altfel și autoarea unor interesante reportaje despre India. Dintre reporterii diplomați americani, pe lângă Walter Lippmann, cunoscutul autor a atîtor deosebit de interesante articole de analiză a politicii americane, îl vom aminti pe Drew Pearson de la *Washington Post*, autorul rubricii „The Washington Merry Go-Round”, remarcabil gazetar, care, în 1942 a fost premiat drept cel mai bun ziarist din Washington.

Continuatori ai tradiției unei literaturi realiste și ai unei publicistici cu mesaj social, scriitorii și publiciștii ai țării noastre au participat la nobila misiune a reportajului cu opere inspirate din realitatea vie a multor țări și popoare. Tudor Arghezi, Mihail Sadoveanu, Gala Galaction, Liviu Rebreanu, Cezar Petrescu, Zaharia Stancu sînt nume de mult consacrate de către cititori pentru profilul moral al preocupărilor, pentru optica și perspectiva viziunii lor.

Un mare talent al reportajului românesc cu caracter internațional este Geo Bogza. Culegerea lui de *Meridiane sovietice*, reportajele din China, din Ceylon sînt toate inspirate de o mare, atotcuprinzătoare dragoste de oameni. Umanismul lui Geo Bogza e totdeauna prezent, fie că e vorba de un reportaj inspirat din realitatea țării sale, fie că sub privirea lui intră peisaje și oameni de peste mări și țări.

Dominat de o observație lucidă și de un spirit prin excelență analitic este Mihai Ralea cu ale sale pagini din *Memorial din Spania* sau din seria intitulată *In Extremul Occident*.

George Călinescu, romancier și istoric literar, s-a consacrat și el adeseori reportajului, publicînd un volum despre U.R.S.S. și pe acela intitulat *Am fost în China nouă*.

Călătoriile prin țările în plină și nouă construcție socială, ca și în celelalte cu care stabilim și dezvoltăm tot mai larg relații prietenești, au făcut obiectul unor reportaje în care ziaristii romîni încearcă, reușind în bună măsură, să dea un tablou al realității noi surprinse în esențialitatea ei. Noile condiții create în țara noastră, marea sete de cultură, posibilitățile acordate astăzi păturilor largi populare, au creat climatul pentru un larg interes al publicului nostru cititor. Jurnalele și notele de călătorie, reportajele, sînt tot mai solicitate. Asemenea cărți sînt repede consumate în librării.

Cititorul romîn a luat cunoștință în ultima vreme prin intermediul reportajului din presa cotidiană periodică de mult variatele aspecte ale realității din Uniunea Sovietică, China și celelalte țări socialiste, din S.U.A., din Franța, India, Grecia, Germania, Italia, Argentina, Finlanda, Orientul Apropiat, Australia. Reportajele și însemnările de călătorie ale lui Zaharia Stancu despre Uniunea Sovietică, ale lui V. Em. Galan despre R. P. Chineză, ale lui Nicolae Moraru despre țările Americii Latine, ale lui Eusebiu Camilar despre China și Cehoslovacia, Virgil Dănculescu despre China și R. D. Vietnam, ale lui Nagy Istvan, Kovaci György, Victor Birlădeanu, L. Sărățeanu, I. Mihăileanu, Sergiu Fărcășan, Victor Vîntu, Eugen Mandric, Ștefan Luca, Ioan Grigorescu și ale altora au atras pe cititor nu numai prin valoarea documentară, dar și prin calitățile lor publicistice.

Dezvoltarea reportajului actual în publicistica noastră se datorește noutății și dinamismului construcției sociale. Descătușarea forțelor de creație ale poporului în toate domeniile de activitate determină un inedit care nu poate să nu facă obiectul cercetării atente și pasionate a ziarului.

Ineditul în construcția economică, ineditul în cultură, în fizionomia morală a oamenilor, ineditul în transformarea rapidă a înfățișării generale a patriei noastre — sînt tot atîtea motive pentru stimularea fanteziei și a imboldului creator al scriitorilor și publiciștilor noștri din toate generațiile prezente astăzi în cîmpul publicisticii romînești.

*

Relatarea — chiar sumară — a unora din cele mai de seamă înfăptuiri ale reportajului modern demonstrează că în epoca noastră acest gen publicistic a devenit un veritabil act de conștiință umană.

De adeziunea opiniei publice se poate bucura numai acel reporter care înfățișează în scrisul său adevărul, adevărul vieții în ce are el mai tipic și mai semnificativ, care face ca scrisul său să contribuie la

cunoașterea constructivă și la comprehensiunea popoarelor. Dimpotrivă, reportajele care nu redau decît ceea ce e doar întîmplător, neesențial, înlocuind realizarea imaginii veridice cu senzaționalul și diversivitatea, nu pot găsi loc larg în rîndurile maselor de cititori.

Au cîștigat circulație mondială, au cucerit stima și prețuirea opiniei publice internaționale numai acei reporteri care, peregrinînd de-a lungul meridianelor, au descris cu obiectivitate faptele și evenimentele, au fost capabili să descifreze sensul dezvoltării, aplecînd atent urechea la revendicările și aspirațiile maselor.

În momentul de față, cînd primejdia războiului atomic planează asupra întregii lumi, nu poate fi misiune mai nobilă, mai măreață și de mai mare răspundere umană, decît aceea de a contribui prin toate mijloacele la promovarea înțelegerii între popoare. Să facem ca scrisul nostru să anime și să unească popoarele sub semnul păcii și prieteniei. În acest scop am conceput această Reuniune și în acest sens înțelegem să desfășurăm discuțiile noastre.

Sîntem adunați aici gazetari din diferite părți ale globului; ca reporteri, cei mai mulți dintre noi am străbătut și am văzut lumea în variate aspecte. De felurite orientări politice sau filozofice, cu experiențe de viață din cele mai diverse, fiecare din noi purtînd în sine istoria specifică a poporului din care face parte, cu năzuințe și idealuri reflectînd un complex de împrejurări proprii, ne-am întrunit însufleșiți de un gînd comun, pe făgașul comun al profesiei noastre: să dezbatem problemele legate de acel gen care, și ca volum și ca frecvență, este printre cele mai importante din presă.

De aici a izvorît tema noastră: reportajul ca mijloc de cunoaștere și apropiere între popoare.

Profesioniști ai uneia din cele mai nobile îndeletniciri, cu una din cele mai mari — dacă nu cu cea mai mare — capacitate de înfrîurire a opiniei publice — avem și cea mai mare dintre îndatoriri: *promovarea și apărarea păcii*. Aceasta, ca obiectiv central, permanent, al preocupărilor noastre.

Nu există deci platformă mai largă decît aceasta — a promovării și apărării păcii —, platformă pe care cu toții ne putem întîlni, asupra căreia cu toții ne putem sfătui cum să ne conștientăm eforturile pentru a îndepărta norii atît de amenințători ai războiului, pentru a face ca de lumina soarelui, care luminează peste tot și pentru toți, să ne bucurăm din plin, din toată inima, eliberați de cosmarul distrugerii și al morții, dăruiți cu totul vieții în ce are ea mai frumos, misiunilor constructive ale civilizației și culturii.

În această privință sîntem convinși că fiecare din noi e pe deplin conștient de marea lui răspundere nu numai ca cetățean al propriei sale țări, ca profesionist în propria sa redacție, ci ca cetățean cu răspunderi ce se întîlnesc cu ale tuturor confrăților săi, de pretutindeni, unde se duce o activitate de presă.

Sîntem convinși că, deși tot ce ține de exercitarea profesiei noastre, tot ceea ce o circumstanțiază la locul de activitate al fiecăruia e specific și propriu și că reciproc trebuie stimat ca atare, un puternic fir călăuzitor, ca un fir al Ariadnei, ne leagă pe toți, pe fiecare în parte și pe toți împreună: *cel al păcii, al promovării și apărării ei în lumea întregă, pentru binele și viața întregii omeniri*.

Să-i auzim glasul, să vibrăm deci la îndemnul ei! Reporteri ai presei de pretutindeni, apărați cultura și civilizația, dreptul la viață al generațiilor tinere, viitorul de pace al omenirii!

C O R E F E R A T

SENZAȚIONALUL ȘI URMĂRILE LUI

În coreferatul meu voi face unele considerații privind o temă însemnată care constituie, cu siguranță, o preocupare pentru ziariștii din lumea întreagă.

Mă refer la problema senzaționalului, o metodă astăzi generalizată în unele publicații care difuzează informații, fapte, fie că e vorba de o știre internă, particulară, a unei țări, fie că atinge interese mai ample privind țări de peste hotare și care sînt prezentate cu ajutorul unor comentarii pătimașe, al unor expresii și fotografii țipătoare, scandaloase, urmărind să forțeze atenția cititorului.

Este o părere în general admisă că știrea, cel puțin în marile centre europene și americane, devine o marfă de vânzare. Dar permiteți-mi să fac observația că dacă această părere este justificată, nu înseamnă că trebuie încălcată etica profesională, vînzînd, eventualului cumpărător, o marfă falsificată, cu grave consecințe pentru onestitatea vînzătorului.

Se cuvine deci să analizăm care sînt avantajele și dezavantajele acestei metode pentru publicul cititor țînînd seama de concurența existentă între ziarele de același gen și de faptul că presa în țările capitaliste face parte integrantă din exploatarea comercială.

Se naște întrebarea : care latură atîrnă mai greu — cea utilă, sau cea nocivă ? Se naște întrebarea dacă

aceste metode sînt atît de necesare pentru viața economică a întreprinderilor ziaristice, încît trebuie folosite la maximum, în cadrul unei neînfrinate concurențe publicitare ?

În America Latină, de pildă, metodele senzaționale pricinuesc mai mult prejudicii decît foloase maselor de cititori. Marile ziare, angajate într-o concurență din ce în ce mai neînfrînată, tind să capteze atenția cititorilor prin expunerile unor fapte din viața cotidiană sub cele mai țipătoare forme publicitare, nerespectînd nici măcar amănuntele cele mai intime din dramele familiare.

Trebuie subliniat că elementul senzațional în politică folosește de asemenea aceleași frenezii publicitare. O știre cît de neînsemnată privind o schimbare intervenită în componerea guvernelor din diferite țări, cînd această schimbare convine anumitor elemente reacționare din cadrul unei întreprinderi subordonate intereselor unor monopoluri, este transformată în-

tr-un mare eveniment cu toate repercusiunile pe care le poate avea asupra maselor de cititori, mai întotdeauna necunoscătoare a adevărului. Aceasta agravează astfel tensiunea publică, mărește îngrijorarea maselor populare, pune poporul tot mai mult în situația unei incertitudini dureroase cu privire la ziua de mîine, cu un cuvînt, contribuie la menținerea războiului rece.

Dacă ne considerăm cu adevărat — și misiunea noastră ne impune aceasta — interpreții legitimi ai curentelor de opinii ale maselor de cititori — avem datoria de a câștiga de fiecare dată tot mai mult încrederea mandatarilor noștri: să fim leali cu aceste mase, să interpretăm evenimentele așa cum s-au întâmplat ele cu adevărat, în lumina lor adevărată.

Pe de altă parte, este un fapt necontestat că senzaționalul în presă, dat fiind considerabila dezvoltare a industriei ziaristice, și-a câștigat un loc însemnat în metodele publicistice actuale.

Elementul senzațional în difuzarea unei știri însemnate, care trebuie scoasă în evidență pentru a capta imediat atenția cititorului, este una din metodele frecvente, adesea utile, ale presei moderne.

Ce este, atunci, de făcut ?

Să folosim senzaționalul în sens constructiv, să utilizăm senzaționalul pentru a atrage atenția popoarelor împotriva denaturării, deformării faptelor, împotriva prejudiciilor pe care le cauzează anumite fapte

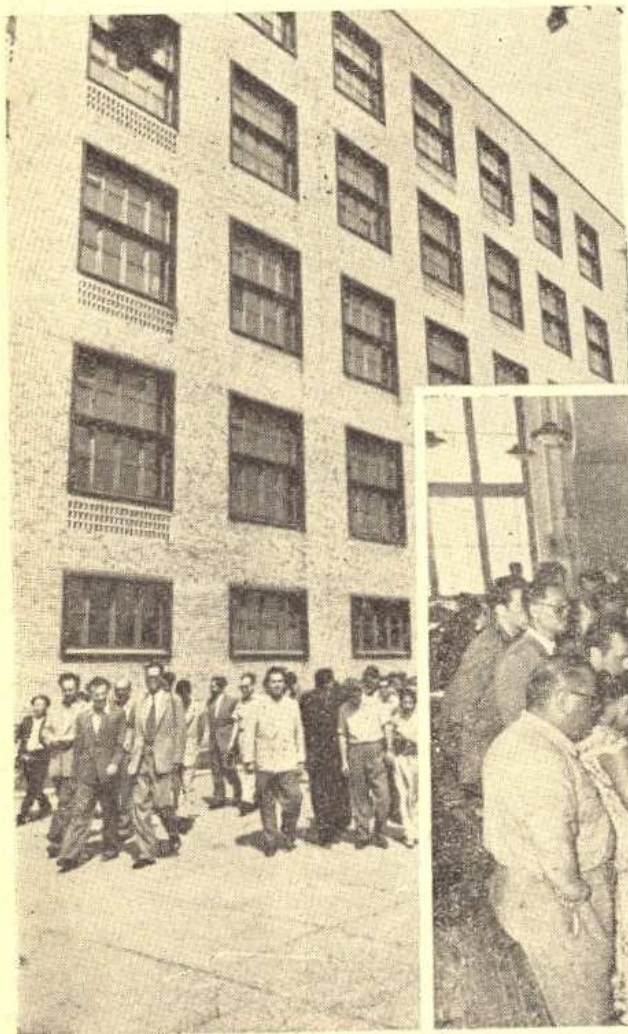
care nu sînt altceva decît manevre urmărind exploatarea politică, socială sau economică.

Un fapt, de pildă, care nu poate să treacă neobservat astăzi îl constituie îngrijorarea popoarelor — enervate, excitate, duse aproape la disperare — cu privire la teribilele consecințe ale experimentării armelor nucleare.

Și datoria ziaristului cinstit, conștient de misiunea sa umanitară, este de a ține trează conștiința cititorilor, de a-și preveni compatrioții, sugerînd măsurile de prevenire și de apărare împotriva daunelor îngrozitoare ce ar putea fi pricinuite omenirii.

Și atunci, pentru a scoate în evidență aceste fapte, se impune ca ziaristul să recurgă la acele resurse tehnice uzitate de presa modernă, — scoțînd în relief reportajele respective, oferindu-le cititorilor săi cu un maximum de putere sugestivă, impunînd o analiză veridică, o expunere cu adevărat profetică cu privire la ororile pe care omenirea le-ar avea de suferit din cauza nebuliei acelor care ar dori calamitatea războiului.

Participanții la Reuniunea Internațională a Reporterilor în vizită la fabrica de confecții „Gh. Gheorghiu-Dej” din București

COREFERAT

IDEILE UMANITARISTE ȘI OAMENII ÎN REPORTAJ

NU ne propunem să vorbim despre umanitarism în genurile gazetărești și în deosebi în reportaj ca despre o orientare literară. O asemenea orientare nu există. Umanitarismul trebuie să-și găsească întruchiparea în întreaga activitate a ziaristului, el trebuie să fie pus la baza reportajului. Vorbind însă despre umanitarism, despre idei în reportaj, este necesar în primul rând să vedem ce este reportajul, care este menirea lui, deoarece acest lucru are o legătură directă cu problema menționată.

Studiind cele spuse în legătură cu această problemă și în deosebi cele spuse în legătură cu aceasta de teoreticienii din domeniul literar sau gazetăresc, vom vedea că teoria literară și ziaristică îi datorează mult reportajului, că în această direcție s-a făcut puțin și că concepțiile în această problemă se deosebesc în unele cazuri. Dar care sînt concepțiile generale în ceea ce privește reportajul?

Astfel, de pildă, într-un vechi lexicon german se spune despre reportaj că este „o informație, o știre”. „Webster”-ul american susține, printre altele, că reportajul este „o descriere, o știre despre o întrunire...”. Dicționarul francez „Larousse” afirmă că „menirea lui în coloanele ziarului este să informeze. Adesea reportajele au un caracter nedelicat”. În dicționarul enciclopedic al lui Masaryk din anul 1957, care dă amănunte mai multe în legătură cu interpretarea noțiunii de reportaj, se spune: „Reportajul este un gen al activității literare și al operei literare creată de reporter, într-un sens mai larg — un gen de proză cu drepturi depline, de obicei un foileton, un articol de ziar sau o coloană de ziar în care este vorba despre o noutate interesantă sau care atrage atenția asupra acestei noutăți...” În același spirit se pronunță

despre reportaj și dicționarul german „Brokhaus”. Și astfel constatăm că în trecut, și adesea în prezent, predomină părerea că reportajul este o știre (de cele mai multe ori amplă, mai amănunțită). Rădăcinile acestei păreri rezidă în mare măsură în faptul că interpretarea estetică a reportajului, sau lipsește în general, sau este incompletă ori inexactă. Drept exemplu putem cita opera criticului literar german Josef Korner — „Bibliographie des Deutschen Schrifttums” (ediția a treia, 1949), în care nici nu se pomenește de reportaj. În timp ce în răsărit unii teoreticieni literari (cum ar fi de pildă L. Timofeev, Gyorgy Lukacs și alții), și unii lucrători în domeniul științei gazetărești (B. Polevoi, M. Scheer și alții) se ocupă măcar parțial de problemele esteticii reportajului, în occident, cu mici excepții, reportajul este în această privință în dizgrație, deși în presă el și-a cucerit temeinic locul.

După ce coreferenta analizează o carte despre reportaj spune:

Judecînd după formele pe care le-a luat în prezent genul ziaristic denumit reportaj, credem că reportajul este o formă literară a unei știri despre un eveniment. Menirea lui este să informeze pe cititor asupra unui anumit fapt concret, unui anumit eveniment, să-l informeze asupra unui anumit domeniu al activității omului, asupra rezultatelor unor cercetări științifice, asupra unei anumite țări etc. Este important faptul că asupra reportajului, ca formă artistică, se extind aceleași reguli și norme artistice ca și asupra unei opere literare. Aceasta impune în mod firesc reporterului o mare responsabilitate.

Astăzi reportajul a intrat în mod temeinic în coloanele ziarelor și revistelor din întreaga lume. El a

cucerit în rindurile cititorilor o mare popularitate. Această popularitate a reportajului cit și importanța lui au sporit, îndeosebi după primul război mondial, când cititorii au început să ceară de la presă mai puține știri senzaționale ieftine și de efect și mai mult umanitarism și adevăr. Nu este lipsit de interes și faptul că numeroși scriitori progresiști contemporani, care obțin mari succese, s-au ridicat din rindurile ziariștilor-reporteri, strins legați de popor, care scriu pentru cititori în mod veridic și în numele omeniei, progresului și al unui viitor luminos al omenirii.

Astfel sînt Egon Erwin Kisch, americanul Ernst Hemmingway, scriitorul sovietic Boris Polevoi, francezul Louis Aragon, Ilya Ehrenburg, Louis Fischer, Mate Zalka, olandezul Jefe Last, polonezul Xaver Prusziński, poetul negru Langston Hughes. Mulți dintre acești scriitori și poeți de seamă și-au călît pana în focul luptelor din Spania, au luptat eroic pentru libertate și democrație în Spania, împotriva fascismului. În ziare și reviste, în știrile radiodifuzate și în unele broșuri apăreau reportaje, versuri și articole de război, scrise de Ehrenburg și de prietenul lui, Hemmingway, reportajele curajosului reporter sovietic Kolțov („Jurnalul spaniol“ a fost reeditat recent la Moscova), reportajele mobilizatoare ale lui Kisch, reportajele lui Mate Zalka, Ludwig Renn, Last, Willy Bredel, André Viollis, Langston Hughes, Gyorgy Lukacs, Xaver Prusziński, reportajele lui O. Savici, redactor al ziarului „Komsomolskaia Pravda“, și alții.

Toți aceștia au luptat cu pana lor măiastră și uneori cu arma în mînă pentru o cauză dreaptă, pentru progres și pace. Reportajele lor de pe front erau un model al atitudinii pline de sensibilitate față de poporul spaniol, un model de dragoste față de luptătorii pentru libertate. Înalta măiestrie a acestor reportaje din Spania rezidă nu în descrierea naturalistă a scenelor de război, nu în descrierea unor fenomene exotice excepționale, a „oamenilor exotici“, nu în savurarea problemelor lor intime. Înalta lor măiestrie este condiționată de sensibilitate, de perspicacitate, de înțelegere a caracterului Spaniei, de atitudinea plină de înțelegere față de aspirațiile poporului spaniol care dorește cu înflăcărare libertatea. Ziariștii, scriitorii, poeții, care și-au scris chemările de luptă din Spania nu au fost spectatori indiferenți, seismografe care au înregistrat elementele și fenomenele, împrejurările, fără să-și exprime totodată punctul de vedere. Nu este un reporter bun acela care scrie în același fel despre fericire ca și despre durere, despre adevăr ca și despre minciună, despre un lucru bun ca și despre cel rău.

Nu au fost simpli observatori care să nu participe la operațiuni nici reporterii de pe cîmpurile de luptă ale celui de-al doilea război mondial. Americanul Edgar A. Morrow, care în reportajele sale transmise prin radio din Londra supusă bombardamentelor, a prezentat auditorilor săi viața, suferința și eroismul englezului de rînd; un alt american — Ernie Pyle, care a știut să descrie cu vorbe simple viața și sentimentele soldatului american obișnuit, care lupta în zona Oceanului Pacific și care a murit eroic pe cîmpul de luptă, publiciștii sovietici Ilya Ehrenburg și Alexei Tolstoi, ale căror reportaje de pe front au știut să însuflească ura sfîntă împotriva naziștilor și să contribuie la menținerea nivelului moral și politic al ostașilor, chiar și în cele mai grele împrejurări — acestea sînt exemple dintre cele mai tipice ale felului în care marea armată a reporterilor a știut în timpul celui de-al doilea război mondial să

scrie în mod veridic, obiectiv și totodată uman, să descrie omul în condițiile războiului și mărețele idei, care au dus pe acest om la eroism.

Nu pot fi considerate ca reportaje reușite culegerile de curiozități, intimități sau ponegrească realitatea, nici să trebuie de asemenea să ponegrească realitatea, nici să incline spre un patetism inutil; el trebuie să contribuie la cunoașterea vieții. El trebuie să oglindească atitudinea autorului față de societate, față de oameni, față de lupta pentru o lume nouă, mai bună, o lume în care omul să fie om.

În continuare, vorbitoarea a subliniat contradicția dintre obligațiile umanitariste ale reporterilor și interesele comerciale ale proprietarilor de ziare din țările capitaliste, arătînd că fiecare reporter care se mîndrește cu profesiunea lui și își dă seama de marea răspundere care-i revine, trebuie să rezolve această contradicție în favoarea obligațiilor sale umanitariste.

Punctul de vedere umanitarist în reportajul dintr-o țară străină trebuie să servească menirea nobilă a apropiării dintre popoare și întărirea păcii.

Vorbitorul a remarcat apoi că în reportajul actual din presa occidentală se află în luptă două tendințe: poziția reporterilor care lucrează după comanda proprietarilor de ziare și poziția reporterilor cu concepții comuniste și progresiste, care sînt formați de viața însăși — pe de altă parte. Mai clar, această luptă între cele două tendințe este oglindită în reportajele despre țările socialiste. Dar și în reportajele despre propria lor țară sau despre alte țări capitaliste se resimte la prima categorie goana după știri senzaționale, tendința de a subordona principalul scopurilor comerciale. Un reporter de acest tip încalcă în mod grosolan principiile cele mai elementare ale umanitarismului.

Acestui fel de reportaje îi pot fi opuse o serie de reportaje pătrunse de năzuința de a oglinde situația în mod veridic și obiectiv, iar la prezentarea lipsurilor — de a cunoaște și analiza cauzele lor. Asemenea reportaje apar chiar și în organele de presă cunoscute de mulți ani prin atitudinea lor ostilă față de țările socialiste.

De pildă: cunoscutul „rege al presei“ din Statele Unite ale Americii — William Randolph Hearst-junior — după înapoierea sa din U.R.S.S. în toamna anului trecut, fără să-și ascundă atitudinea ostilă față de comunism, a descris totuși în mod obiectiv și just ce a văzut în U.R.S.S. În seria de 11 reportaje intitulate „Oameni din Rusia“ (The People of Russia), publicate în vara anului 1957, William Jordan, corespondent al ziarului „New York Times“, descrie convorbirile purtate cu cetățeni sovietici, prezintă viața și situația din Uniunea Sovietică. El a dus astfel de convorbiri cu șoferul unui autobus, cu un medic, cu un scriitor din Moscova, cu o muncitoare din Soci, cu un secretar al unui comitet raional de partid din Moscova, cu o învățătoare din Armenia, cu un ofițer din Stalingrad, cu un colhoznic ucrainean, cu o artistă de cinematograf, un inginer din Stalingrad și un colonel sovietic. Reportajele acestea sînt obiective, umanitariste, prin spiritul lor, sînt pătrunse de năzuința de a înțelege și de a explica cititorilor problemele, viața și grijile, precum și realizările oamenilor sovietici. Se poate spune că aceste reportaje au contribuit la apropierea cititorului american de omul sovietic. Același lucru se poate afirma, de pildă, despre reportajele lui Joachim Steinmeyer, corespondent al ziarului „Suddeutsche Zeitung“ din München, care a descris în mod obiectiv și cu dorința de a cunoaște

situația, viața din Moscova, Tbilisi, de pe litoralul Mării Negre etc.

Numărul unor asemenea reportaje în presa occidentală sporește neconținut. Acest lucru se explică prin succesele Uniunii Sovietice și prin dorința cititorilor înșiși care cer tot mai multe informații obiective și veridice. Cititorul din Occident vrea să afle cum este în realitate omul sovietic care a obținut succese atât de uriașe. Numărul mare de articole apărute în presa americană, de pildă, despre nivelul extrem de înalt al școlii sovietice și îndeosebi al școlii tehnice care, după părerea specialiștilor americani înșiși, se află în prezent la un nivel superior celei americane, au ajutat la spulberarea minciunilor despre U.R.S.S.

Coreferenta vorbește despre un reportaj care a apărut la sfârșitul lunii martie a. c. în ziarul londonez „People”, care are un tiraj de peste 4 milioane de exemplare.

Corepondentul acestui ziar din Moscova — domnul Halliwell — scrie: „Zilele petrecute la Moscova m-au impresionat, m-au entuziasmat...”. Reportajul ziaristului englez se încheie cu următoarele cuvinte: „Mai există încă idioți care vorbesc despre Rusia ca despre o țară înapoiată”.

*

Umanismul socialist este elementul conducător în munca ziaristului cehoslovac. Dacă Gorki a denumit literatura „știința despre om”, acest lucru este și mai valabil pentru literatura socialistă, care pornește de la principiile creatoare ale prezentării realist socialiste a realității. În centrul intereselor sale principale stă de data aceasta omul nou, constructor al societății socialiste.

După ce vorbitoarea dă o serie de exemple în legătură cu dezvoltarea reportajului din Cehoslovacia, arată care este stadiul actual al reportajului cehoslovac.

Subliniind succesele obținute de poporul cehoslovac din 1948 și pînă în prezent, Maria Sedlakova a arătat că avîntul continuu al activității creatoare a poporului nu putea să nu fie reflectat și în reportaje.

Mai mult decît atât. Acest avînt a făcut ca reportajul să-și asume o nouă funcție: a ogîndi nu numai întreaga diversitate a vieții omului în timpurile noastre, ci și a-l avertiza de primejdia autoliniștirii.

Condiția de a face reportajul profund uman impune reporterului o mare răspundere. Sînt necesare, fără îndoială, talent, un fin spirit de observație, capacitatea de a face comparații, „simț gazetăresc”, abnegație și eforturi sistematice îndreptate spre ridicarea calificării.

De umanitarism ar trebui să fie cuprinsă întreaga muncă a reporterilor, atât din Est cit și din Vest. Principiul călăuzitor suprem al reportajului trebuie să fie interesele omului, ale oamenilor, dezvoltarea lor fizică și spirituală, lupta pentru o viață mai bună, indiferent unde trăiesc acești oameni — în Cehoslovacia sau America, în India sau Algeria sau în oricare altă țară.

Iată ce înseamnă adevăratul umanitarism.

*

Literatura țării noastre dispune de un tezaur neprețuit, bine cunoscut întregii lumi. Ne referim la „Reportaj cu ștreangul de gît”, scris în 1945 de Julius Fucik într-o închisoare nazistă și scos de acolo în mod clandestin. Dacă ne-am întrunit la Reuniunea

Internațională a Reporterilor, dacă acordăm o deosebită atenție ideilor umanitariste, trebuie să vorbim măcar pe scurt despre acest model unic de reportaj, scris în fața morții. În celula sa, în așteptarea călăului nazist, Julius Fucik nu se ocupă cu descrierea suferințelor sale fizice și sufletești, nu se lasă pradă gândurilor despre neveșnicia omului. El folosește pentru ultima dată strălucita sa capacitate de observație și posibilitatea tragică de a cunoaște ca martor ocular ce anume se petrece în spatele zidurilor unei închisori naziste. Și el dă despre toate acestea o imagine vie, pregnantă și, ceea ce este cel mai minunat, o imagine deosebit de optimistă, care, un timp îndelungat după aceea, capătă viață în Cehoslovacia eliberată, imagine care nu va fi uitată niciodată.

În „Reportaj cu ștreangul de gît” al lui Fucik sînt caracteristice, de pildă, două capitole intitulate: „Oameni adevărați” și „Oameni de nimic”. În ele sînt schițate în mod laconic o întreagă galerie de portrete ale tovarășilor săi din munca ilegală, tovarăși de închisoare, portrete ale gardienilor, membrilor S.S. etc.

„Reportaj cu ștreangul de gît”, care reprezintă un fenomen cu totul unic în literatura și publicistica mondială, este totodată o încununare organică a operei lui Fucik. În Cehoslovacia se știe acest lucru, însă este posibil ca el să nu fie știut în alte țări. Iată de ce considerăm necesar să amintim aceasta. Cu uriașul său talent, Julius Fucik ar fi putut, dacă ar fi vrut, să aleagă calea mai comodă și totodată mai puțin primejdioasă a criticii literare. În loc de aceasta, el s-a dăruit cu totul muncii gazetărești în presa cotidiană comunistă. În anii 1930, în perioada crizei economice mondiale, el a scris serii întregi de reportaje despre șomerii, despre felul în care aceștia își duceau existența. Cînd în Cehoslovacia burgheză aveau loc demonstrații ale șomerilor, în timpul cărora poliția trăgea în demonstranți, Fucik mergea imediat la fața locului. I s-a întîmplat odată ca timp de patru zile să asculte și să noteze amănunțit depozițiile a 126 de martori. Înarmat cu aceste informații, el a demascat apoi versiunea oficială mincinoasă despre felul în care a început să se tragă în demonstranți, versiune care scotea basma curată poliția și autoritățile burgheze. Iată un exemplu de reporter care pune mai presus de orice adevărul!

Aceste luări de atitudine ale lui Fucik au constituit adevărate bătălii ale unui reporter entuziast împotriva orînduirii neomenoase din acele vremuri, orînduire care arunca pe muncitori în stradă și care, la protestele acestora, răspundea cu focuri de armă. *El prezenta într-o lumină veridică omul și totodată lupta pentru om*, — iată ce se poate spune despre Fucik. Și în aceasta constă, după părerea noastră, sensul muncii reporterului, dacă el nu vrea să coboare pînă la rolul de simplu furnizor de lectură atractivă plătită. Din același motiv reporterului nu-i poate fi indiferent care anume sînt forțele predominante în lumea contemporană și care rezolvă în ultimă instanță destinul primului și principalului obiect al intereselor sale — destinul omului.

Nu de mult, însă, a fost jignită, într-un mod nemai întîlnit, memoria eroului nostru național. „Reportaj cu ștreangul de gît” a fost publicat pentru a treia oară în limba franceză. Dar cum! În aceeași carte ce cuprindea ultima operă a lui Fucik au fost publicate note scrise în închisoare de un colaboraționist francez condamnat, ca și amintiri și gânduri înainte de moarte ale unui gangster american condamnat.

Editorii acestui volum din seria „Bibliothèque Mondiale” au publicat și o explicație în care arătau că scopul urmărit a fost acela de a culege mărturiile de la diferite persoane condamnate la moarte și că editorii n-au acordat importanță motivului pentru care diverși acuzați au fost condamnați la moarte.

Acest cinism oferă un exemplu pentru o comparație deosebit de plastică a două concepții diferite, care în cele din urmă au o importanță hotărâtoare în problema căreia îi este consacrat acest referat.

Dacă dăm la o parte pojghița de cuvinte frumoase constatăm că adepții primei concepții judecă aproximativ cam așa: ne este indiferent dacă mergi la moarte ca complice al acestor criminali; ne este indiferent dacă ai fost luptător pentru libertatea tuturor oamenilor, gata să-ți dai viața pentru convingerile tale, sau dacă ai fost un brutal gangster! Pe noi ne interesează în primul rînd „omul ca atare”. Pe noi ne interesează „ultimele minute ale condamnatului”. În ultimă instanță, pentru noi este important să arătăm că a fi un gangster fricos sau un erou care își dă viața pentru idealurile sale, este unul și același lucru. De fapt, ne interesează numai aspectul exterior al chestiunii, numai senzația bine plătită, de dragul căreia sîntem gata să acceptăm orice.

Așa arată, dezbrăcată de cuvinte frumoase, această concepție pe care noi ziaristii cehoslovaci n-o putem accepta. Noi considerăm că un astfel de fals obiectivism este o otrăvă pentru munca oricărui reporter, pentru modul său de a aborda realitatea, evenimentele, lumea, oamenii. Reporterului nu-i pot fi indiferente frământările oamenilor pe care îi înfățișează, tendința evenimentelor pe care le descrie. Pentru noi toți ar trebui să fie jignitoare noțiunea unui reportaj orb și surd față de cele ce se întîmplă în jur.

Nu este vorba aici de o simplă teoretizare. Lumea actuală este o lume în care se rezolvă problema dacă va fi sau nu supusă atacurilor cu bombe atomice și cu hidrogen, care nimicesc atît ostași și populație civilă, cît și fabrici și biserici. Or, într-o astfel de lume, reporterul nu poate vorbi pe același ton despre un general care cere un război nuclear preventiv, sau despre grupul de americani care se îndreaptă pe yachtul lor în Oceanul Pacific pentru a protesta împotriva experiențelor cu arma nucleară, supunîndu-se de bună voie primejdiei de moarte.

În luna martie a acestui an, în revista „Wiener Illustrierte” a apărut un mare reportaj despre fiica lui Herman Göring. În acest reportaj, care ocupă o întreagă pagină, se povestește despre felul cum Eda Göring s-a decis să studieze jurisprudența, dreptul

internațional, pentru a-și reabilita tatăl, care, vedeți dvs., a fost condamnat pe nedrept. Pana reporterului, împreună cu fotografiile, prezintă toată această istorie într-o lumină favorabilă.

Adepții falsului obiectivism despre care am vorbit ar putea, firește, să obiecteze: ce legătură are reporterul cu toate acestea? El a fost trimis să descrie cum trăiește și ce spune fiica lui Göring și asta este tot. El nu trebuie nici să aprecieze, nici să întrebe la ce anume ajută reportajul său.

Noi, ziaristii cehoslovaci, credem însă că reporterul trebuie să facă toate acestea și că ele trebuie să figureze pe primul plan al activității sale. Nu ne putem imagina ca vreunul din noi să scrie „în mod obiectiv”, indiferent, un reportaj despre felul cum Eda Göring străbate coridoarele universității din München pentru ca într-o bună zi să poată obține reabilitarea tatălui ei. Considerăm că o astfel de relatare „obiectivă” înseamnă de fapt o mască în dosul căreia se ascunde simpatia față de fascism și față de tot ce amenință încă viața omului pe pămînt.

Iată de ce sîntem adepții unei cu totul alte interpretări a muncii literare, și prin urmare și reportericești, interpretare pe care a oglindit-o prin întreaga sa viață și prin toate acțiunile sale, Julius Fucik, interpretare care recunoaște că prima datorie a reporterului este ca prin fiecare rînd al său să ajute omul, viitorul, viitor eliberat de primejdia bombelor atomice și cu hidrogen.

În spiritul acestei interpretări diferite, pentru care ne pronunțăm, se poate scrie de asemenea un reportaj despre Eda Göring și hotărîrea ei, însă acest reportaj poate fi scris în așa fel încît el să contribuie la creșterea împotrivirii față de revenirea fascismului la putere. În numele umanitarismului, în numele omului, ceea ce, cu alte cuvinte, înseamnă: împotriva fascismului, împotriva apărătorilor săi, împotriva repetării istoriei de dată recentă, împotriva experiențelor cu arma atomică și cu hidrogen, împotriva bombelor nucleare și termonucleare, în general.

În încheiere, noi, ca reprezentanți ai ziaristilor cehoslovaci, protestăm împotriva modului în care a fost editat în Franța „Reportaj cu ștreangul de gît” al lui Fucik. Protestăm împotriva faptului că eroul nostru național a fost pus în rînd cu colaboraționiști și gangsteri, împotriva profanării memoriei unuia dintre cei mai mari reporteri care au pășit vreodată cu carnetul de ziarist pe pămîntul nostru și care au murit cu el în mînă. Sîntem convinși că întreaga această reuniune se va alătura acestui protest.

C O R E F E R A T

REPORTAJUL LITERAR ȘI REPORTAJUL DOCUMENTAR

ÎNGADUIȚI-MI ca, în numele Uniunii Ziariștilor Sovietici, să vă transmit dvs. și tuturor participanților la această întâlnire internațională, colegilor noștri, salutul cel mai fierbinte și cel mai cordial.

Tema raportului meu este „Reportajul literar și reportajul documentar”. Dar înainte de a începe tratarea acestei teme, doresc să împărtășesc în numele delegației noastre considerentele noastre asupra anumitor probleme și particularități generale ale reportajului.

Intr-adevăr, ce înseamnă reportajul din punctul de vedere al criticii literare clasice? S-ar părea că seamănă cu o povestire, însă nu este povestire, deoarece în reportaj sînt prezenți oameni care există în realitate, sînt descrise evenimente care s-au petrecut efectiv în viață. Reportajul se aseamănă și cu un articol de ziar, însă nu este un articol, deoarece în reportaj avem portrete, descrieri ale naturii, dialoguri, adică elemente care nu sînt deloc obligatorii într-un articol de ziar.

Și în timp ce criticii literari căutau să stabilească unde anume să situeze reportajul ca gen — în cocioabele ziaristicii sau în palatele literaturii, reportajul a continuat să crească, să se dezvolte și să cucerească tot mai mulți adepți, atît în rîndurile scriitorilor și ziariștilor, cît și în rîndurile cititorilor, în popor.

Dezvoltarea reportajului în U.R.S.S., ca și în alte țări, a început cu note de drum, însemnări din călătorii, pe uscat sau pe mare. Printre primii reporteri de la noi îl putem cita pe Afanasii Nikitin, care a străbătut trei mări și care a scris o carte plină de înflăcărare despre India. Un reportaj strălucit și care a avut un rol uriaș în dezvoltarea literaturii noastre, l-au constituit notele lui Radișcev, adunate în cartea „O călătorie de la Petersburg la Moscova”.

La granița dintre secolul al XIX-lea și al XX-lea, reportajul își face apariția în literatura clasică rusă cu o mare forță. În acest gen scriu Lev Tolstoi și Korolenko, Cehov și Uspenski, Mamin-Sibiriak și Gorki. De pe atunci începe să se contureze caracterul și particularitățile reportajului rus: caracterul său

publicistic, devotamentul față de ideile revoluționare, atenția pe care o acordă vieții poporului muncitor, patriotismul său.

Tocmai aceste tradiții nobile au fost preluate de literaturii sovietice în lucrările lor încă din primii ani ai revoluției. Este suficient să cităm pe D. Furmanov cu reportajul său „Ceapaev” și pe A. Serafimovici cu reportajul „Torentul de oțel”.

Ziariștii sovietici se mîndresc cu faptul că întrebate fiind care este profesiunea sa, Vladimir Ilici Lenin răspundea: ziarist! Lenin ne-a lăsat capodopere de publicistică înflăcărată și principială după care învață generațiile de scriitori și ziariști sovietici. Lenin iubea și prețuia în cel mai înalt grad reportajul partinic, ascuțit și sprijinea cu hotărîre activitatea lui Maxim Gorki în această direcție.

Delegația noastră este recunoscătoare colegului nostru român, autorul raportu-

lui principal, George Ivașcu, pentru înalta prețuire pe care a dat-o locului și rolului lui Maxim Gorki în dezvoltarea reportajului mondial.

Gorki și-a început activitatea literară cu reportajul și reportajul a fost ultima sa lucrare înainte de moarte.

Gorki este nu numai întemeietorul reportajului sovietic pe care îl definea ca ceva intermediar între schiță și cercetare, nu este numai cel mai de seamă organizator al forțelor scriitoricești care au fost atrase de el în orbita reportajului. De numele lui Gorki este

legată la noi cea de-a doua naștere a genului de reportaj.

Dacă pînă atunci, toate lucrările cu caracter de reportaj intran oarecum în noțiunea de reportaj care există și acum în multe țări, la începutul celui de al treilea deceniu al secolului nostru, din acest gen mai larg de reportaj la noi s-a separat și a pășit pe o cale independentă un gen bine definit de reportaj — reportajul riguros tematic, reportajul despre om.

Apariția acestui gen de reportaj a fost determinată de uriașele transformări ale epocii socialiste: făurirea unei industrii noi, colectivizarea agriculturii, dezvoltarea impetuoașă a întregii societăți. În toate aceste realizări pe primul plan apărea omul. Tocmai el, omul muncitor, devine eroul principal al reportajului.

Adevărații poeți-reporteri, care au cîntat eroismul muncii omului simplu, au fost Vladimir Stavski — care înfățișa oamenii satului din Cuban, porniți pe calea muncii colective; Nikolai Tihonov, povestitorul într-o limbă vie și plină de căldură a vieții republicilor socialiste din Asia și Caucaz; Iakov Ilin — creatorul „Povestirii despre un plan mareț”; Marieta Șaghinian, care a străbătut întreaga țară ca reporter, care a îndrăgit genul reportajului și a rămas credincioasă acestui gen și acum, la cei 75 de ani ai ei. În acea perioadă au făcut primii pași pe calea reportajului reporteri ca Serghei Dikovski, Valentin Ovecikin, Anatoli Kalinin, Boris Galin, Iuri Jukov, Viktor Poltoratki, Nikolai Mihailov, Ivan Riabov, Vasilii Veliciko, Evghenii Krigher, Leonid Kudrevatih și numeroși alți prieteni și tovarăși ai noștri.

Reportajul și-a datorat marea popularitate în masele largi de cititori faptului că se afla totdeauna în prima linie a luptei poporului pentru construirea societății noi ca și faptului că se situa pe pozițiile realismului socialist — metodă de creație care a devenit fundamentul literaturii sovietice.

A concepe viața ca o creație, a-l înfățișa pe omul curajos și puternic, lupta sa pentru marea fericire de a trăi pe pămînt, a devenit însăși esența reportajului sovietic.

Aceste calități ale genului s-au manifestat cu o deosebită forță publicistică în anii grei ai celui de-al doilea război mondial, în lucrările lui Aleksei Tolstoi, Mihaïl Șolohov, Alexandr Fadeev, Ilya Ehrenburg, Konstantin Simonov, Vsevolod Vișnevski, Boris Polevoi și ale multor alora.

Există un etalon al valorilor create de forțele spiritului omenesc: necesitatea pe care aceste valori o au pentru viața poporului.

Reportajul își consolidează tot mai mult pozițiile în diferite țări, ceea ce arată că el este necesar poporului.

Reporterii sovietici locuiesc și lucrează la Moscova, în Siberia, în Extremul Orient și în toate cele 15 Republici ale U.R.S.S.

Prin lucrările și talentul reporterilor sovietici, reportajul sovietic continuă să se perfecționeze și să se dezvolte. Ca gen reportajul este extrem de fecund și și-a mărit mult familia: la noi există reportajul de călătorie, cel economic, biografic, științific etc. Toate acestea, însă, se încadrează în două forme — reportajul literar și reportajul documentar.

Oricît de diferite ar fi prin aspectele lor formale, practica a statornicit un singur adevăr pentru amîndouă aceste forme, adevăr care a devenit absolut pentru noi: reportajul este interesant numai atunci cînd reflectă în mod veridic și profund viața po-

porului, numai atunci cînd are la bază faptul de viață.

Considerăm acest principiu obligatoriu. El este important pentru reporter și atunci cînd vizitează o țară străină, cînd scrie despre viața unui alt popor, și atunci cînd își alege o temă internă.

Dezinformarea împiedică popoarele să se cunoască în mod veridic, ea stă în calea prieteniei și păcii. De curînd cîțiva tovarăși de-ai noștri s-au întors de la Expoziția Internațională de la Bruxelles unde, printre numeroase exponate, se află și macheta uriașului stadion de la Lujniki, un adevărat orașel sportiv. Numeroșii vizitatori care admiră această machetă pun aceeași întrebare: „Cînd au de gînd Sovietele să construiască un astfel de stadion?” Și toți se miră sincer aflînd că stadionul a și fost construit, și încă în decursul unui singur an.

Capacitatea de a prinde esențialul, tendința de dezvoltare, iată condiția obligatorie a muncii reporterului.

De curînd a apărut în „Pravda” reportajul scriitoarei Ludmila Tatianiceva. La baza reportajului stă următorul fapt: într-o secție a unei uzine un tînăr muncitor a suferit arsuri grave. Pentru a-l salva era nevoie de piele de om viu. Aflînd acest lucru, sute de muncitori au oferit medicilor pielea lor, și astfel tînărul muncitor a fost salvat.

Faptul nu este de prea mare importanță, însă reporterul dezvăluindu-l, arată fenomenul caracteristic țării noastre și anume hotărîrea de a veni în ajutorul unui om aflat în primejdie, adevăratul umanism socialist.

Cînd însă la baza reportajului stă un fapt întîmplător, în aparență senzațional, dar care nu are în spatele său un vast fond, nu dezvăluie orizonturile vieții, atunci avem reportaje cenușii, plictisitoare, puțin expresive.

Pătrunderea activă în viață, iată elementul caracteristic al celor mai bune reportaje sovietice contemporane.

Unul din reportajele Marietei Șaghinian se cheamă „Alegerea variantei”. În el este vorba de construcția unei căi ferate în răsăritul țării. Inginerii aveau de ales între două variante — una nordică și una sudică. Scriitoarea a parcurs ambele trasee, a stat de vorbă cu mulți oameni, a studiat cu o exactitate științifică întregul material și a scris un reportaj în care a apărut varianta nordică, ca fiind cea mai economică și mai importantă pentru dezvoltarea industrială și culturală a regiunii respective. Ea a reușit să dovedească, să convingă, și astfel calea ferată a fost construită pe traseul nordic.

Dar oricît de entuziast ar fi reporterul, oricît de bine și-ar alege el materialul, succesul reportajului e determinat în primul rînd de mijloacele de prezentare.

Reportajul de culoare, care nu are un subiect bine lămurit, este alcătuit din mai multe elemente componente importante: natură, cifre, dialoguri, portrete etc. De felul în care vor fi prezentate aceste elemente depinde întregul reportaj.

Vreau să vorbesc despre unele din ele.

Natura. Noi, ziariștii sovietici, vrem ca în reportaj natura să ajute la dezvăluirea intenției autorului. Natura nu trebuie să fie un decor, o pauză la spectacol, cînd poți ieși din sală să fumezi o țigară.

Unii ziariști folosesc natura numai ca momeală atrăgătoare prinsă în vîrf de cîrlig. Un astfel de reportaj începe de obicei cam așa: Dimineață, răsare

soarele, se leagă în vînt porumbul, cîntă o ciocîrlie. Apoi avem un salt brusc, și urmează fraza: „În această dimineață tractoristul Ivan Petrov și-a îndeplinit planul în proporție de 200%”, după care vine o informație despre experiențe în producție, care nu au nimic comun cu tema reportajului.

Vom trece acum la rolul cifrelor în reportaj.

Vremurile noastre sînt vremurile unor cifre mari. Atît noi, cît și cititorii noștri ne-am obișnuit cu ele. Iar lucrurile cu care te-ai obișnuit, nu mai impresionează.

În reportaj cifra este un element obligatoriu. Ea trebuie însă prezentată neapărat prin mijloace artistice.

Un model clasic de astfel de prezentare a cifrei îl oferă scriitorul Gleb Uspenski în reportajul său „Un sfert de cal”. Aflînd din statisticile guvernului țarist că în Rusia la ficcare 4 gospodării țărănești revine cîte un cal, scriitorul pleacă într-un sat unde face cunoștință cu o familie de țărani căreia îi revine acest sfert de cal, și descrie viața grea și plină de mizerie a acestei familii.

Cînd pe colinele Lenin din Moscova a fost construită universitatea, am aflat că ea cuprinde 22.000 de camere. O cifră impozantă, care însă nu-l mai impresionează chiar atît de mult pe cititor. Or, cum poți obține ca cititorul să fie totuși impresionat? Și un ziarist a calculat: dacă așezi un nou născut în prima cameră a universității, iar apoi îl muți în fiecare zi în altă cameră, la ieșirea din clădire el va avea 60 de ani.

După cum se știe, tinerii din țara mea, care, la chemarea partidului au plecat să valorifice pămînturile înfelenite, au arat 35 milioane hectare de pămînt. Cum poate fi prezentat acest lucru în mod sugestiv? I-am întreat pe oamenii de știință dacă, presupunînd că în planeta Marte există ființe vii, ele ar putea să vadă de acolo această bucată de pămînt de 35 milioane de hectare. Ni s-a răspuns că o pot vedea și chiar foarte bine, tot așa cum vedem și noi canalele de pe Marte.

Am publicat acest lucru în ziar și iată că comparația pur literară a început să acționeze asupra oamenilor. Am arătat că, atunci cînd pe pămînturile înfelenite un tînăr se culcă în timpul lucrului, tovarășii îi spun: „De ce lenevești, te vād cei din Marte”.

Cuvîntul — materialul de construcție cel mai important — are o însemnătate deosebită pentru reportaj. Despre limba reportajului s-ar putea face un raport special. În legătură cu această problemă nu vreau să pomenesc decît despre două elemente de seamă. În primul rînd în reportaj trebuie folosită mai activ și cu mai mult curaj limba vorbită de popor, trebuie dusă o luptă hotărîtă împotriva cancelarismelor și formalismelor în limbă. În al doilea rînd: nu trebuie amestecat limbajul științific exact și rigid cu limbajul literar, care poate să transmită nu numai esența fenomenului dar care are totodată un parfum al său, o muzicalitate proprie. Orice amestec al acestor două feluri de exprimare duce la o scădere a calității reportajului și uneori la neînțelegeri.

În legătură cu aceasta îmi amintesc de un caz înțiplat cu un reporter. După cum se știe, potrivit tuturor legilor fizicii, orice obiect reflectat într-o oglindă sau pe suprafața apei, oferă o imagine inversată, adică mîna stîngă devine dreapta ș.a.m.d. Reporterul a trebuit să descrie o imagine și, folosind limba fizicienilor, a scris următoarele: „Pe malul

lacului fata mulgea vaca, iar în lac acest lucru se reflecta invers”. Reporterul nici n-a bănuît că această frază mai are un înțeles care a dat întregului tablou o interpretare oarecum neobișnuită.

Se naște deseori întrebarea: reportajul de culoare poate avea sau nu o temă? Sigur că da. Practica reportajului sovietic și universal confirmă acest lucru. Este adevărat că aceasta nu este o temă cu totul obișnuită, este totuși o temă. Mă voi referi la lucrările unui membru al delegației noastre, Evghenii Ivanovici Reabckikov. Este unul dintre cei mai de seamă reporteri ai noștri, care a străbătut întreaga noastră țară, care a fost la Polul Nord, în Australia, Africa și Antarctica. Una din lucrările sale — „Enisei, cale albastră”, se bazează tocmai pe o astfel de temă. Reabckikov a parcurs cîteva mii de kilometri de la izvoarele marelui fluviu siberian aflate la frontiera cu China, pînă la Oceanul Înghețat de Nord. S-a întîlnit cu sute de oameni — vînători, geologi, colhoznici, constructori de hidrocentrale, pescari, și ne-a prezentat pas cu pas acest ținut aspru, cu frumuseți, transformat de socialism. În reportajele sale însuși cursul fluviului Enisei a devenit temă.

Subiectul unor astfel de reportaje este mișcarea furtunoasă înainte, pe el este axat întregul material. Subiectul este asemănător unui ghid interesant, unei călăuze care te conduce pe drumul cel mai scurt și cel mai interesant, prin labirintul de fapte, înlăturînd din drum tot ce este de prisos, înfățișînd numai ceea ce este mai important.

În sfîrșit, subiectul lui este în mod obligatoriu omul.

Dacă în reportajul de culoare omul poate ocupa numai un loc cel mult egal alături de geografie, tehnică, știință, natură, în schimb în reportajul tematic el iese direct pe scenă, în lumina reflectoarelor. Și trebuie pus astfel în lumină încît să se vadă clar sufletul, gîndurile și caracterul său.

Înflorirea reportajului tematic din ultimele două-trei decenii poate fi lesne înțeleasă și este firească. Acest gen cu l-aș numi cel mai democratic, deoarece ne poate dezvălui viața omului simplu, caracterul, gîndurile și mediul în care acest om trăiește.

Dezvoltarea acestui gen de reportaj este condiționată de tendința omului simplu către libertate și pace, de lupta popoarelor pentru independența lor, de eroismul dovedit în efortul pentru construirea unei lumi noi și, în sfîrșit, de dorința de a cunoaște viața oamenilor din alte țări.

Esteticienii și formalistii au încercat în repetate rînduri să înfățișeze acest gen ca fiind un surogat de literatură, ca o marfă de mîna doua destul de prost ambalată sau, în cazul cel mai bun, ca un fel de material brut pentru adevăratele lucrări din viitor; iar reportajului în sine, întrucît acesta n-avea de gînd să moară nici din pricina farmecelor esteticienilor și nici din cea a blestemelor formalistilor i-au acordat cu îngăduință denumirea de „cercetaș al literaturii celei mari”.

Dar reportajul continua să trăiască, prindea puteri, lua forme precise și, lucrul cel mai important, începea să placă poporului.

Niciodată încă pînă acum arta cuvîntului — spunea Alexei Maximovici Gorki — nu a servit cauza cunoașterii vieții cu atîta sîrguință și cu un succes atît de mare. Aceasta se poate vedea în special în domeniul reportajului... Din rîndurile tinerei noastre literaturi a ieșit un grup de autori de reportaje talentați

și aceștia încetul cu încetul dau reportajului forma „unei arte înalte”.

Autorii de reportaje care au reușit să dea reportajului forma „unei arte înalte” au înfățișat în lucrările lor, în primul rând omul, au proslăvit omul muncii și eroismul lui, avântul creației. Ei au făcut acest lucru într-un chip interesant.

Reportajul devine interesant prin subiect.

Subiectul reportajului nu este un lucru ușor.

În schiță, scriitorul inventează numele și pronumele eroului său. În reportaj eroul este un om care există într-adevăr și poartă numele și pronumele ce i-au fost date de părinții săi. În schiță, poți face cu eroul tot ce poțtești. În reportaj, eroul trebuie să facă numai ceea ce a făcut cu adevărat și în viață. În schiță pot fi puse în gura eroului orice fel de cuvinte, în reportaj eroul vorbește numai cu propriile sale cuvinte.

În schiță, ești stăpîn deplin și îl duci pe erou după tine; în reportaj, eroul leagă de mâini și de picioare fantazia literatului.

Cum se poate, în astfel de condiții, să construiești subiectul? Unde să-l cauți? Și este oare în general posibil un astfel de subiect, avînd în vedere necesitatea absolută a documentării și a preciziei în genul reportajului?

Căutarea și construirea subiectului constituie lucrul cel mai greu în munca noastră reportericească. Oricine și-a încercat puterile în acest gen cunoaște starea apăsătoare de expectativă pe care o încerci atunci cînd reîntors de la personajele reale te așezi la masa de lucru.

Cu ce să începi? Întrebarea atîrnă asupra capului tău ca un fel de sabie a lui Damocles.

Un început odată găsit, fie chiar și minunat, seamănă cu prima iubire împărtășită. Dar omul care a trăit senzațiile acestei iubiri trebuie să trăiască și mai departe. În afară de început, reporterul trebuie să mai găsească și continuarea și sfîrșitul reportajului.

Mulți reporteri nu știu să finiseze artistic și logic întregul subiect, subliniez: întregul subiect, de la început pînă la sfîrșit.

Un subiect bine gîndit, în toate amănuntele sale, la început, în miezul povestirii și la sfîrșitul ei — iată ce poate asigura reportajului o armonioasă desăvîrșire, să-l facă frumos în ansamblul lui.

Dar unde poate fi găsit un subiect atît de plăcut din toate punctele de vedere?

Cred că efortul mental și sensibilitatea reporterului care se așază la masa sa de lucru și începe să se gîndească la înfățișarea reportajului sînt cu totul insuficiente.

Căutarea subiectului la masa de lucru ascunde în sine primejdia formalismului și a abstracțiilor care în niciun caz nu se pot împăca cu natura vie a genului de reportaj.

Subiectul sau în orice caz bazele subiectului trebuie căutate cu mult mai înainte de a te așeza la masa de lucru, în viață, printre eroii despre care ai de gînd să scrii. Numai viața poporului în toată multilateralitatea și complexitatea ei poate da naștere în mod natural unui subiect real, viu, emoționant.

Reportajul pătrunde în viața popoarelor ca un element necesar și firesc al culturii. Viața însăși scoate din adîncimile sale subiecte pe care ți le oferă, spunîndu-ți parcă: ia-le, scrie!

De curînd, în micul orașel Șadrinsk din Siberia s-au întîmplat următoarele: un băiat și o fată erau

buni prieteni. Se spune că această prietenie era pe punctul de a se schimba în dragoste. Dar într-o duminică, eroii noștri, împreună cu prietenii, au făcut o plimbare pe marginea unui rîu. S-au scaldat, au cîntat, s-au fotografiat și tînărul a dat aparatul său fotografic fetei să i-l țină un timp și ea l-a atîrnat la gît. Pe cînd se întorceau, ei au văzut o casă cuprinsă de flăcări din care se auzeau țipete speriate de copii. Fata s-a aruncat cea dintîi în foc. Curînd, incendiul a fost stins. Cînd totul s-a terminat, băiatul a întreat: „Unde-i aparatul meu fotografic?” Fata nu mai avea aparatul; după toate probabilitățile se pierduse în casa cuprinsă de flăcări.

Tînărul a dat fata în judecată. După cum se știe, judecata este judecată. Fata a fost întreată: ai luat aparatul? Ea a răspuns afirmativ. „Ai înapoiat aparatul proprietarului său?” Nu. Și ea a fost condamnată să plătească tînărului costul aparatului. Prietenii fetei au fost indignați de comportarea tovarășului lor și au relatat faptul într-o scrisoare adresată ziarului „Komsomolskaia Pravda”. Scrisoarea a fost publicată. Și atunci s-a întîmplat ceva la care nimeni, inclusiv ziaristii, nu se aștepta. Din toate părțile țării, din orașe, de la marile uzine și din cele mai mici cătune au început să curgă scrisori către redacție, personale și colective. Au scris studenți și muncitori, colhoznici și savanți, gospodine și elevi.

Într-o singură lună s-au primit la redacție aproximativ 15.000 de astfel de scrisori semnate de aproape 60.000 de oameni. Poporul care luptă pentru noua sa morală comunistă și-a rostit verdictul. Era cu neputință să citești aceste scrisori fără emoție; în ele se dezvăluia în foată măreția și noblețea sa sufletul mare și bun al poporului care de mult a alungat de pe pămîntul său legea animalică „omul este dușmanul omului”.

Scrisori primea și fata din Șadrinsk. Școlarii îi scriau pe foi rupte din caiete, adăugînd cîte o rublă economisită de la micile lor dejunuri și cu un post-scriptum scurt: „Dă-i aparatul dar să nu mai fii prietenă cu el”. Iar marinarii de pe petrolierul „Emba”, în ziua salariului, au strîns bani, s-au dus la un magazin și au cumpărat un aparat „Zorki” pe care l-au trimis fetei. Fata nu i-a dat tînărului aparatul. Ea l-a trimis la redacție declarînd că este prea scump pentru a-l da unui om rău. Și aparatul care a fost botezat „Prietenie” a pornit să colinde prin țară, din oraș în oraș, din sat în sat și cu el se fotografiau oamenii cei mai buni, vestiți prin faptele lor frumoase înfăptuite pentru binele poporului.

Vă întreb: oare nu este acesta un reportaj gata scris în care totul este interesant, în care avem și caractere deosebite în ciocnire, și desfășurarea temei și un subiect actual? Se poate obiecta: dar este aproape o schiță! Într-adevăr, aici avem de-a face cu multe elemente ale unei schițe, totuși este vorba de un reportaj, căci eroii lui au numele și adresele adevărate și găsim aici numele adevărat al vaselor, al școlilor, al orașelor care și ele au devenit personaje ale acestui subiect.

Vorbitorul a relatat în continuare unele discuții care au avut loc printre autorii sovietici de reportaje cu privire la folosirea fantaziei în construirea unui reportaj. Apoi a continuat:

Oare n-a sosit timpul să vorbim pe față și de acei ziaristi, pentru care nu există nimic sfînt, care pentru scopurile lor murdare mai continuă să pună piedici aporiei dintre popoare și prin aceasta devin autorii celor mai negre acțiuni?

Dacă cineva ar încerca să facă o istorie a calomniei, în această carte întunecată a răului și urei cel mai mare capitol ar fi acela consacrat calomniei împotriva Uniunii Sovietice.

Statul nostru a fost calomniat la nașterea lui, a fost calomniat și atunci când se apăra de dușmani, și calomniatorii au înșelat în primul rînd propriile lor popoare.

Satelitul, care pentru prima dată în istoria omenirii s-a ridicat în spațiile cosmice de pe pămîntul nostru sovietic, a deschis ochii milioanei de oameni de pe globul pămîntesc. Oamenii au văzut că la noi nu mai există de multă vreme analfabeți, că noi dăm cele mai mari promoții de ingineri și tehnicieni, că avem o știință înaintată, că se dezvoltă cu succes cultura, și — ceea ce este principalul — crește omul unei morale noi.

*

Organizatorii acestei întîlniri merită o vie recunoștință.

Trăim cu toții pe aceeași planetă, soarta ne-a făcut să alegem o singură profesie și asemenea întîlniri creatoare sînt folositoare pentru fiecare om care nu vrea să stea pe loc, care privește în mod creator munca sa și-și dă seama de răspunderea ce o are față de poporul său.

Tema discuției noastre este și importantă și interesantă. Nu totul a fost încă rezolvat și pus la punct. În domeniul reportajului multe lucruri vor mai fi în timpul vieții și al muncii pe care o vom desfășura și noi și voi.

Trebuie neapărat să ținem seama de particularitățile și tradițiile naționale și nu este deloc obligatoriu ca reportajul rusesc să semene cu cel italian. Și în

acest caz noi procedăm just în prezent, exprimînd aici toate părerile noastre despre reportaj și experiența acumulată de noi pentru ca fiecare să poată alege tot ce-i place, tot ce consideră că-i este folositor.

Un singur lucru îl putem afirma cu toată certitudinea și anume că reportajul trăiește, că este necesar poporului. Misiunea lui principală este marea și nobilă: de a înfățișa viața omului simplu, sufletul său, speranțele sale.

Vorbim despre apropierea între popoare. Nu poate fi vorba de apropiere fără cunoaștere. Cu ajutorul reportajului putem ajuta popoarelor să se cunoască între ele, înlesnind astfel primii pași ai apropierii. Prin aceasta participăm activ la cea mai marea mișcare a contemporaneității — lupta popoarelor pentru pace.

Scriitori ai păcii, adunați-vă în jurul mesei rotunde! La această chemare a lui Mihail Șolohov au răspuns oameni de litere din toate cele cinci continente.

Locul nostru al reporterilor este la această masă a prieteniei și păcii!

Popoarele nu ne vor condamna dacă în reportajele noastre nu vom scrie despre felul în care a fost stins un incendiu, căci în toate țările pompierii s-au învățat să se descurce bine în această treabă. Dar vom fi condamnați de istorie dacă vom admite pîrjolul unui nou război mondial.

Iată de ce reporterii sovietici spun: deschideți larg calea reportajului profund, interesant, uman, în paginile ziarelor și revistelor voastre!

Deschideți în reportaj calea omului simplu, al muncii, stăpîn și creator a tot ce este bun și mare pe pămînt! Lui trebuie să-i dăm întregul foc al inimii noastre, întreaga putere a minții noastre!

In vizită la Cheile Bicazului

C O R E F E R A TREPORTAJUL INTERNAȚIONAL CA MIJLOC
DE ÎNȚELEGERE ÎNTRE POPOARE ȘI DESPRE
TEHNICA REPORTAJULUI ILUSTRAT MODERN

VREAU să mulțumesc înainte de toate Uniunii Ziaristilor din România pentru invitația la această consfătuire internațională a reporterilor din Est și Vest. Această mulțumire include și recunoștința pentru inițiativa luată de Uniunea Ziaristilor din România și anume inițiativa de a oferi o șansă și o formă concretă dorinței multor zia-riști din întreaga lume de a se întâlni și de a se cunoaște.

Trebuie să adaug că am primit cu plăcere invitația la această reuniune, deoarece tema principală a acestei consfătuiri constituie de ani de zile scopul și tema propriei mele activități de fotoreporter. Încă de mult am rezervat în cea mai mare revistă a Germaniei, „Quick”, un spațiu de mai multe pagini sub lozinca: „cititorului revistei Quick îi aparține lumea” și în slujba acestei forme publicistice de înțelegere între popoare, colind lumea de ani de zile.

Mai departe vorbitorul arată că problemele litigioase dintre popoare nu mai pot fi rezolvate prin forță.

Un ziarist conștient și cu simțul răspunderii nu poate avea o sarcină mai înaltă decât de a lucra în sensul realizării unei înțelegeri între popoare — și prin aceasta aș vrea să confirm întru totul cele spuse de domnul Ivașcu. Noi zia-riști trebuie să deschidem larg ușile și ferestrele și să aducem un aer proaspăt în climatul spiritual dintre popoare, să ajutăm oamenilor de o parte și de alta a frontierelor să-și înlăture neîncrederea și să recâștige încrederea reciprocă. Această încredere ne este tot atât de necesară ca piinea zilnică. Căci fără încredere nu poate exista înțelegere, fără înțelegere nu poate exista prietenie și fără prietenie nu poate exista pace.

Cel ce colindă lumea înarmat cu aparatul fotografic sau cu carnetul de notițe și privește lucrurile sub

această prismă, acela va găsi peste tot prieteni, la toate popoarele lumii, atât în Est, cât și în Vest. El va constata cu emoție că populația de pretutindeni, indiferent de rasă, naționalitate sau concepții este în-suflețită de aceeași dorință: să conviețuiască în pace și să scape de groaza unui al treilea război mondial.

Știu din propria mea experiență: această dorință însuflețește atât pe fermierul din California, pe șoferul din Moscova cât și pe marinarul de pe Yang Tse; această dorință este nutrită de oameni din întreaga lume. Noi zia-riști, care în calitate de reporteri străbatem ambele lumi, am constatat cu toții același lucru în America sau în U.R.S.S., în China sau în Indonezia, în Japonia, Africa sau Europa, pe scurt, în toate cele cinci continente am întâlnit neconștient oameni care ne-au conștientat: spuneți compatrioților dvs. că nu dorim altceva decât să conviețuim în pace — și arătați-le aceasta, demonstrați-le aceasta prin materialele pe care le trimiteți din țara noastră.

Colegul meu George Ivașcu a amintit ieri în referatul său un reportaj despre pescarii din Yaizu care suferă de pe urma radiațiilor atomice. Eu — în calitate de fotoreporter — am făcut același reportaj, care a fost publicat în multe țări și chiar și aici în România. Îmi

amintesc și azi cuvintele unui pescar otrăvit de pulberea radioactivă, care m-a implorat: spuneți oamenilor din întreaga lume ce pericol îi amenință, povestiți-le cum ne-ați văzut zăcînd, bolnavi la trup și suflet, poate pentru toată viața. Avertizați-i, căci miine pot să pățească și ei la fel, dacă nu va învinge rațiunea.

Pentru un ziarist cu conștiință nu poate exista o datorie mai evidentă și o sarcină mai înaltă decât de a face să se audă în întreaga lume vocea acestui

biet pescar japonez și să facă în felul acesta apel la conștiința oamenilor politici.

Astfel fiecare de la locul lui de muncă, noi ziariștii putem contribui ca oamenii cu problemele și telurile lor să se cunoască și să se înțeleagă mai bine. Acest lucru este în deosebi valabil atunci când se vizitează țări cu o altă concepție despre lume. Aceste călătorii, ca și reportajele din țările în care domnește o altă concepție despre lume decât aceea a reporterului, cer o disciplină și o etică cu totul deosebită din partea acestuia. Legea supremă a acestei activități — așa cum a subliniat ieri domnul Ivașcu — trebuie să fie adevărul și obiectivitatea. Căci reporterul își ia o răspundere enormă. Reportajele sale pot contribui la mărirea sau slăbirea neîncrederii. Munca sa poate înăspri sau promova în mod sensibil relațiile dintre popoare. Căci afirmațiile sale, reportajele sale, determină imaginea pe care milioane de oameni și-o fac despre starea de lucruri din altă țară — în care, în majoritatea cazurilor, ei nu vor merge niciodată.

În ultimii ani am străbătut de mai multe ori pământul în lung și în lat. Am putut să circul liber atât în Est cât și în Vest și reportajele mele au informat milioane de cititori din patria mea despre viața oamenilor din multe țări.

Aș vrea să pledez aici ca, pentru ziariștii din toate țările lumii, care s-au calificat prin informații obiective, să existe un pașaport de ziarist asemănător cu pașaportul diplomatic. Căci, într-un anumit sens, și reporterii sînt diplomați care pot promova și cultiva relațiile pașnice dintre țări. Acest pașaport de ziarist ar trebui să permită tuturor reporterilor conștiinți de sarcina lor de răspundere accesul în orice țară din lume.

Urez din tot sufletul tuturor colegilor aflați aici ca și acelora care se află acum risipiți în lumea largă și care lucrează pe linia celor discutate aici — ca în curînd fiecare să aibă în buzunar un asemenea pașaport.

*

În admirabilul său referat, domnul Ivașcu ne-a făcut o prezentare istorică a marilor reporteri ai trecutului și ne-a arătat cu acest prilej cum au luat viața reportajele în acel timp. În zilele în care nu exista încă nici telegraful, nici tele-fotografia, nu existau, firește, nici știri actuale în concepțiunea de astăzi a cuvîntului. Dar odată cu dezvoltarea tehnicii, a tehnicii telegramelor pe de o parte și a tehnicii fotografice pe de altă parte, și odată cu apariția săptămînalelor ilustrate, s-a creat o activitate ziaristică de un stil cu totul nou: reportajul fotografic, ca factor ziaristic independent. La început el se limita la transmiterea unui eveniment important, prezentînd interes pentru opinia publică, prin așa-numita fotografie de actualitate de presă. În curînd a fost posibil, datorită tele-fotografiei, ca clișeele unor evenimente deosebite să fie transmise pe calea undelor în timp de cîteva ore în jurul globului, și să ofere astfel un eveniment senzațional, la puține ore după întîmplarea evenimentului. Cotidienele paginau fotografii de actualitate în spalturile lor și, datorită tehnicii lor de tipar mai rapid, și apariției lor zilnice, puneau la curent săptămînalele ilustrate. Pe de altă parte ilustrațiile au putut satisface mai bine setea de fotografii a maselor largi, prin faptul că nu le informau despre o temă actuală cu o singură fotografie, ci cu o serie întregă de fotoreportaje, aceasta într-un mod mai amănunțit decît o putea face presa cotidiană. În curînd, cadrul

reportajelor fotografice a depășit în mod considerabil informația de actualitate. S-a ivit reportajul de idei, adică informarea asupra unor stări de lucruri cu caracter social, care formau obiectul de discuție al opiniei publice. S-a ivit reportajul de popularizare științifică, despre noi descoperiri în toate domeniile de cercetări și despre invenții în domeniul tehnic, s-a ivit reportajul despre mari manifestări sportive, s-a ivit reportajul despre ultimele noutăți ale modei, s-a ivit reportajul de critică socială și, în sfîrșit, reporterii au atacat cu aparatul fotografic și blitzlicht-ul, teme și sectoare de muncă, înainte pur și simplu inaccesibile din cauza unor dificultăți tehnice.

Odată cu dezvoltarea tehnicii fotografice s-a creat astfel o profesiune cu totul nouă, profesiunea fotografului de presă, din care s-a format în ultimii 20 de ani fotoreporterul.

Astăzi există aceste două tipuri: fotografii de presă, care se limitează la redarea fotografică a punctului culminant al unui eveniment, deci oameni cu calificare în domeniul fotografic, și pe de altă parte oameni care sînt în primul rînd ziariști și care minuiesc aparatul fotografic tot atât de bine cum colegii lor minuiesc pana. În fruntea reporterilor se situează aceia care stăpînesc la fel de bine atât aparatul fotografic cît și pana și care pot folosi ambele la fel de bine în reportajele lor.

Foto-reporterul de astăzi are de făcut față unor pretenții neobișnuit de multilaterale. El trebuie să fie în primul rînd un bun ziarist, un interpret al evenimentelor care fac obiectul reportajului său. El trebuie să stăpînească tehnica fotografică tot atât de bine cum un virtuoz își stăpînește instrumentul muzical. Pe deasupra el trebuie să fie un om care știe să-și creeze relații, un bun psiholog care reușește să-și asigure legături cu oamenii într-un timp foarte scurt, cu oameni pe care abia i-a cunoscut. Căci, adesea, trebuie învinsă timiditatea sau repulsia față de aparatul fotografic. În sfîrșit, fotoreporterul trebuie să fie și un abil organizator, căci și cel mai bun reportaj ajunge în mod inevitabil în coșul de hirtie, dacă nu se află exact la timpul hotărît pe masa redacției. Pe lângă toate acestea, profesiunea noastră cere și o prestanță personală, o abilitate în contactul cu oamenii de toate categoriile, de orice vîrstă și de orice profesie. Solicitarea fizică, fără a ține seama de un orar de muncă normal sau chiar de sărbători, și într-un climat foarte schimbător, cere o sănătate viguroasă, răbdare și — în sfîrșit — un temperament echilibrat care nu cunoaște cuvîntul „nervi”. Astfel privit, fotoreporterul modern este un fenomen, un om care trebuie să întrunească două, trei sau chiar patru profesii. Ceea ce cere tehnica reportajului modern din partea lui, dați-mi voie să exemplific cu un caz practic din activitatea mea:

Recent am fost în Orientul Apropiat și cu acest prilej am transmis materiale și despre unirea Siriei și Egiptului în Republica Arabă Unită. Sarcina pe care o aveam din partea redacției mele era: un reportaj amănunțit despre această temă de importanță politică internațională. Cu o săptămîină înainte de eveniment am plecat deci cu avionul la Cairo, pentru a examina situația la fața locului. Am constatat că în Cairo mai sosiseră un mare număr de colegi, cu scopul de a asigura materiale despre aceeași temă. Aceasta nu mai era un lucru prea bun, căci exista riscul ca noi toți, aflați în același loc, să realizăm imagini similare. Iată că au intervenit, după cum știți cu toții, alegerile din cele două țări, deci

atît în Egipt cît și în Siria, și trebuia să mă hotărîsc dacă rămîn la Cairo sau mă reped la Damasc. Și o hotărîre ca aceasta, reporterul trebuie s-o ia cu totul independent și cu toată răspunderea personală. M-am hotărît pentru Damasc, pentru că la Cairo aflai că dorința pentru această federalizare pornea din Siria, și pentru că, aici, pentru prima dată în istorie, bătrînul și înțeleptul președinte al unei țări renunță de bună voie la postul și funcțiunile sale în favoarea unui conducător mai tînăr și mai viguros din țara prietenă învecinată, sacrificînd interesele personale cauzei patriei sale. Astfel, am plecat cu avionul la Damasc, m-am acreditat serviciului de informații din această capitală, și am cîpătat o autorizație specială pentru ziua alegerilor. La ambasada germană m-am orientat asupra conducătorilor din guvernul sirian, mi-am procurat material fotografic documentar despre viața președintelui Khatly, mi-am asigurat pentru trei zile un interpret tînăr și inteligent de la Oficiul turistic și mi-am închiriat pentru aceste importante zile un taxi care a stat permanent la dispoziția mea. Apoi m-am interesat la diferite birouri de călătorii aeriene despre legăturile aeriene cu Germania și am anunțat telegrafic redacția mea că reportajul meu va sosi la München cu avionul 621 Lufthansa din Beirut, duminică seara la ora 18.

Spuneți și dvs.: ce au toate acestea de-a face cu munca propriu zisă de fotoreporter? Cititorul nu întrevide în reportaj aceste pregătiri și eforturi, el știe despre acestea tot atît de puțin cît știe cel din fața televizorului despre munca complicată din studio. Toate aceste pregătiri condiționează în mod necesar o activitate reușită în orele critice. Unui reporter nu-i folosește de fapt nimic dacă se află cu aparatul fotografic cel mai bun, într-un loc greșit. Nu-i folosește la nimic dacă a uitat ca în locul unde se petrece evenimentul să privească în jurul său și dacă, în clipa cea mai importantă, un reflector cu 2.000 de vați lumină al jurnalului de actualități înecă obiectivul aparatului său. Nu-i folosește la nimic dacă, neasigurîndu-și din timp o poziție mai înălțată, se vede înconjurat de o mulțime de persoane, firește mai înalte decît el însuși, și pierde clipa în care președintele Siriei introduce în urnă votul său în favoarea președintelui Egiptului. Da, reporterul trebuie înainte de toate să aștepte unde se duce de fapt președintele pentru a vota. Autoritățile n-au nici un interes să divulge ziaristului locul acestui sediu de vot, căci altminteri ar exista riscul ca președintele să nu mai poată ajunge pînă la urna de vot, neputînd străbate mulțimea de zariști. Prin urmare, biroul de informații nu cunoaște acest lucru. Adjutantul președintelui dă din umeri: poate la parlament și poate la ora 10. Interpretul meu este însă de părere că acest lucru nu este verosimil, dat fiind că pînă acum președintele a votat totdeauna în circumscripția electorală din cartierul în care s-a născut. Care să fie adevărul? În sfîrșit, cu o oră înainte de alegeri îmi vine ideea salvatoare: mă duc la locuința președintelui. Slavă domnului, automobilul său se mai află în fața casei, șoferul tocmai șterge de praf parbrizul și așează pentru ultima oară stegulețul prezidențial — iată că am obținut cu exclusivitate o mică imagine istorică — iar șoferul știe firește încotro va îndrepta mașina: în orașul vechi, spre o mică moscheie.

Lumina obscură care pătrunde prin micile ferestre ale moscheiei contrastează cu valul de lumină din exterior. Reporterul trebuie să fie deci în situația de

a învinge dificultățile tehnice în fața cărora se află. Industria de materiale fotografice îi aduce astăzi un ajutor prețios în această privință. Ea îi furnizează filme ultrasensibile și săruri chimice speciale, care asigură coeziunea granulației necesare. Astfel, fără a fi nevoit a schimba filmul potrivit diferențelor de lumină, aparatul său este în poziție în orice clipă. Reporterul care mai are astăzi în caseta aparatului său un film pentru lumina zilei, va fi foarte handicapat și cel puțin va pierde un timp prețios dacă nu chiar și șansa unui succes al eforturilor sale, dacă va voi să ia un instantaneu sau mai multe, de pildă într-o asemenea moscheie. Reporterul care nu a învățat încă din experiența celor realizate cu 25 de ani în urmă de doctorul Erich Solomon cu mijloace tehnice mult mai primitive, și anume arta de a fotografia fără blitzlicht la o anumită luminozitate dată, se va face în mod neplăcut observat în asemenea ocazii oficiale cu tehnica sa de blitzlicht; în al doilea rînd trebuie să-și asume riscul unei pane, în al treilea rînd va putea face cel mult două fotografii în timp ce colegul său realizează fără blitzlicht cel puțin șase — și pierde astfel înainte de toate farmecul atmosferei pe care o realizează o imagine luată la lumina naturală, chiar dacă nu este ireproșabilă din punct de vedere tehnic, și care lasă mult în urmă orice imagine luată la blitzlicht.

Pentru a mă apropia de sfîrșitul referatului meu despre reportaj: la clipa oportună am reușit să stau în moscheie pe un scaunel care se clătina, în fața președintelui (și nu în spatele său). Mi-a reușit să fotografiez această clipă istorică. Lîngă mine se aflau încă vreo șase colegi care au descoperit acest loc neștiut și am constatat cu satisfacție că toți erau din alte țări și nu reprezentau prin urmare nici o concurență pentru mine.

În cele din urmă am reușit să mă cațăr pe cea de a doua mașină din coloana președintelui, în mijlocul unei mulțimi de sute de oameni și să fotografiez demonstrațiile de entuziasm ale populației din Damasc. Credeți-mă, îți trebuie oarecare îndemînare ca să izbutesti.

Seara m-am întors la hotel istovit, zdrobit de oboseală, însă cu o pradă bogată. După o zi de tratative rodnice, un negustor nu poate decît să intre în baie, să se schimbe, să se întâlnească jos la bar cu prietenii și să sîrbătorească printr-o masă bună încheierea unor afaceri rentabile. Reporterul fotograf intră și el în baie dar lui nu-i merge tot atît de bine, căci prima lui grijă trebuie să fie aceea de a dezvolta filmul. Este ora 8 seara și magazinele s-au închis de mult. Vai de el dacă și-a uitat cumva termometrul cu care trebuie să-și regleze soluția de dezvoltat la temperatura prescrisă. Vai lui, dacă nu s-a îngrijit din timp de un bloc de gheață cu care să poată răci repede apa prea caldă, și vai lui dacă a uitat să se îngrijească de hîrtie neagră și pioneze ca să acopere cumva, la nevoie, fereastra camerei de baie. La toate aceste „nimicuri“ el trebuie să se gîndească din vreme. Cele mai bune fotografii ajung la coșul de hîrtii, dacă filmul este expus la lumină în timpul dezvoltării sau dacă reporterul adoarme de oboseală în timp ce dezvoltă (ceea ce s-a întîmplat de altfel). Și apoi, în singurătatea unei camere de baie străină, departe de colegii lui de redacție, sosește clipa în care, după fixare, poate vedea la lumină filmele cele mai importante și mai grele din punct de vedere tehnic. În viața fiecărui reporter fotograf, fie el cîț de experimentat, aceasta este clipa în care are trac. A avut

lumină suficientă? Nu-i oare filmul prea subțire? Sînt imaginile destul de clare? Președintele nu a închis tocmai atunci ochii? Ah, cine dintre noi, reporterii, nu cunoaște aceste clipe de frămîntare în singurătatea și liniștea cămăruței în care lucrează! Și ce bine că nimeni dintre cititori nu știe ce spaimă îndurăm uneori după ce toate emoțiile reportajului au trecut de mult!

Dar, vă cer iertare, m-am luat cu povestitul și m-am îndepărtat de la subiect. Prin urmare, filmele au fost dezvoltate, ele atîrnă pe sfoară și vîntul cald al Siriei le va usca în curînd. Cu aceasta însă, munca reporterului e departe de a se fi terminat, el nu are încă dreptul la odihnă. Va urma încă o noapte din cele multe pe care le-a pierdut, slujind profesiei sale, slujind cititorilor. Căci el vede acum cu ochii minții „itinerariul” societății de transporturi aeriene. A doua zi dimineața la ora 11 trebuie să predea la aeroportul din Beirut reportajul complet gata. La ora 11! Nici o clipă mai tîrziu, căci altfel îl pîndește primejdia ca sacul poștal cu încărcătura-i respectivă să fi dispărut în pîntecele păsării uriașe și aceasta ar putea însemna nici mai mult, nici mai puțin, decît sfîrșitul carierei sale de reporter. Prin urmare, alungă oboseala, așează-te în fața mașinii de scris, e ora 1 noaptea, începe acum munca cu condeiul despre care am vorbit la început.

Tac, tac, tac... Nu, nu merge. Lîngă mine, deasupra mea, dedesubt, peste tot în hotel dorm oameni cu profesii onorabile și nu vreau să mă expun ca unul dintre ei să pună mîna pe telefon și să întrebe care e nebunul care-și maltratează în plină noapte biata mașină de scris. Prefer să cobor, cer permisiunea să scriu în biroul hotelului și un boy cumsecade îmi pregătește o cafea foarte tare. Ceva mai tîrziu, cînd

ridic pentru o clipă privirea de pe paginile manuscrisului și mă uit la ușă, îl văd cum încearcă să se instaleze comod pe două scaune. Știu că la ora șase fără un sfert trebuie să fiu gata. Cele 15 minute care mai îmi rămîn sînt calculate exact pentru împachetatul lucrurilor, căci la ora 6 dimineața taxiul pe care l-am comandat să mă ducă la Beirut va opri în fața ușii.

Șoferul intră în holul hotelului, pune mîna pe bagajul gata împachetat și pornim la drum. Mi-am făcut socoteala: dacă nu se întîmplă nimic vom fi la Beirut la ora 9. Dacă nu se întîmplă nimic! Pentru a mă asigura și împotriva acestor accidente, mi-am lăsat o rezervă de două ceasuri. În consecință la granița dintre Siria și Liban, funcționarul de la ghișeu n-are decît să dispară timp de 15 minute cu pașaportul meu ca să verifice de nu există cumva vreun ordin de urmărire împotriva-mi, fără ca să-mi pierd cumpătul. În consecință, șoferul n-are decît să se oprească brusc și să-mi spună: „Îmi pare rău, cauciucurile mele sînt ostenite”, așa cum se obișnuiește să se anunțe în Arabia o pană de cauciuc. Căci și aceasta nu poate dura mai mult decît 15 minute și tot mai îmi rămîne o oră și jumătate pentru întîmplări pe care nici chiar cel mai experimentat reporter nu-i în stare să le prevadă.

Și ca să ajung la capăt: am ajuns la aeroport la timp, am mai bătut chiar la mașină în biroul societății Lufthansa o scrisorică adresată soției mele și peste un ceas priveam cum dispărea la orizont marea pasăre argintie împreună cu reportajul meu.

Sper, dragi colegi, că prin această poveste adevărată am putut face să înțelegeți mai bine decît ar fi făcut-o o înșiruire de cuvinte seci, în ce constă tehnica reportajului ilustrat modern.

PIERRE ABRAHAM

Directorul revistei franceze
„Europe“

EU nu sînt cu totul un reporter profesionist; eu sînt numai în mod excepțional, accidental, reporter. Dacă nu sînt un autor de reportaje, în schimb sînt un cititor de reportaje.

În calitate de cititor, mă voi limita să fac doar unele observații. Cred că pentru cititorul obișnuit al presei, informațiile trebuie să aibă două trăsături: rapiditate și cinste. Și cred că pe baza acestor două trăsături esențiale el poate face deosebirea între diferitele publicații pe care le citește.

Există ziare care pun pe primul plan rapiditatea și pe al doilea plan cinstea. Este ceea ce cititorii numesc adesea „presa de senzație“. Există o presă care pune pe primul plan cinstea și abia pe planul al doilea rapiditatea, adică presa care controlează informația înainte de a o difuza prin scris sau prin viu grai.

Cred că noțiunea de cinste, adică noțiunea de control, de conștiință despre care s-a vorbit aici, — este o noțiune fundamentală pentru reporter. Pentru a explica prezența mea neprevăzută la această tribună aș vrea să justific calitatea mea de reporter de ocazie.

Eu conduc o revistă lunară care acordă un spațiu — din păcate nu prea mare — și reportajelor; dar am asistat în unele cazuri, în cursul carierei mele, la unele evenimente pe care îmi voi permite să vi le amintesc și dvs.

Problema rampelor de lansare a proiectilelor intercontinentale nu este cu totul nouă. Ea nu a așteptat ca energia atomică să completeze

celelalte mijloace de distrugere, pentru a face obiectul anumitor pregătiri și anumitor acțiuni — sau începuturi de acțiuni — care interesează foarte îndeaproape popoarele doritoare de pace.

Întîmplarea pe care îmi permit să v-o reamintesc în câteva cuvinte a trezit un viu interes în sinul poporului francez și în deosebi al populației din regiunea mediteraneană a Franței, regiunea din jurul

Nisei. În 1951, adică acum 7 ani, cînd energia atomică nu era încă cu totul la modă, populația din regiunea Nisei a aflat că într-o uzină din vecinătatea orașului Cannes și a cartierului Boca — o suburbună a orașului Cannes — se construiesc rampe de lansare. Cannes este cunoscut de majoritatea dintre noi ca un oraș în care au loc festivaluri cinematografice anuale, dar el este și un oraș industrial în care se întîmplă să se construiască rampe de lansare pentru proiectile de distrugere.

Aceste rampe de lansare, părți ale eșafodajului rampelor, au fost expediate într-o bună dimineață de la Boca, pentru a fi îmbarcate pe un vas aflat în portul Nisa. Populația Nisei, informată de acest transport, s-a îndreptat mai întîi în grupuri mici spre port, apoi, după ce a constatat că într-adevăr știrea era exactă, folosind diferite mijloace ca: sirenele uzinelor și claxoanele automobilelor, a mobilizat noi grupuri de cetățeni și s-a îndreptat în masă spre port pentru a împiedica îmbarcarea. Cum a reușit să împiedice îmbarcarea rampei? Foarte simplu: punînd stăpînire pe remorca pe care erau încărcate părțile componente ale acestei rampe și aruncînd-o cu încărcătura ei în mare.

Această întîmplare a alarmat autoritățile franceze locale. Ea a constituit subiectul unui reportaj pe care

l-am publicat în volum și căruia i-am dat o formă romanțată. De ce? De ce am dat această formă romanțată unui reportaj propriu zis? Pentru că actorii acestei drame fericite — sau acestei tragi-comedii dacă preferați așa, — urmau să fie căutați fără întârziere de autorități, prin intermediul a ceea ce se numește în Franța un comisar de poliție. Iar actorii acestei drame care au fost convocați la Comisariatul de poliție, au văzut pe masa comisarului cartea în chestiune de care însă nu se putea servi, deoarece numele proprii, bineînțeles, nu figurau...

Acest reportaj în formă romanțată justifică, cred, cel puțin în parte, intervenția mea la această reuniune.

De când mă aflu în mijlocul dvs. am auzit spunându-se lucruri pe care le consider profund rezonabile.

Cred că reportajul este una din formele cele mai directe prin care

popoarele pot să se cunoască unele pe altele. Înțeleg prin aceasta reportajul cinstit — așa cum am încercat să-l definim la început — care relatează fapte interesante pentru viața popoarelor.

Mă îndoiesc că toate reportajele care apar în presa noastră — vorbesc de presa de senzație din Franța — interesează atât de mult întreaga populație, fie că este vorba de botezul unei tinere principese din Monaco sau de căsătoria unei regine străine. Mă îndoiesc că aceste evenimente interesează atât de mult întreaga populație pe cât își închipuie directorii și redactorii șefi ai ziarelor. Dar există un lucru care interesează pe toți cititorii și pe toate popoarele: această cunoaștere reciprocă care este un factor al păcii între națiuni, între guverne și între popoare.

Am ascultat expunerea d-lui Pabel. Ceea ce vreau să spun nu se deosebește decît într-un singur punct

de ceea ce a spus d-sa. Nu cred de loc că un fotoreporter — fie că lucrează la un cotidian, la un săptăminal, la o publicație lunară sau la o carte — trebuie să fie un robot. Eu sînt profund convins că reportajul are ca sarcină esențială de a alege evenimentele, de a propune direcției ziarului, redactorului șef subiectele pe care el, în conștiința lui de om le consideră cele mai importante pentru viitorul umanității și nu să se limiteze să înregistreze pur și simplu faptele cu mijloace tehnice care ne plac prin complexitatea lor și prin dibăcia cu care sînt soluționate și dominate dificultățile.

Cred că — așa cum a spus și d. Pabel — reporterul este înainte de toate un om cu conștiință și conștiința sa trebuie să-l îndemne să alege în deplină cunoștință de cauză evenimente care vor duce popoarele cu un pas înainte spre unitate și pace.

Vizitînd Rafinăria 3 din Ploești

HÉLÈNE GAGNON

Canada

C ELE șase teme supuse studierii în cadrul reuniunii noastre înglobează, fără îndoială, toate aspectele reportajului modern. Multe din aceste aspecte au fost de-acuma tratate cu competență de către distinșii noștri colegi. Raportul domnului Ivașcu ne-a reamintit numele, uneori uitate, ale pionerilor reportajului; acela al domnului Santos, tentația pe care o încearcă unii reporteri, mai ales din Occident. Se știe că trei sferturi din spațiul imprimat în ziarele noastre este consacrat faptelor diverse și senzaționalului.

Între alte subiecte interesante, doamna Sedlakova a subliniat unele modalități de a denatura adevărul în reportaj — prin insistarea asupra unor detalii negative, în timp ce abia se menționează realizările importante.

Raportul eminentului nostru coleg sovietic, domnul Kotenko, a relevat, cu mult umor, totalitatea condițiilor unui bun reportaj. Cu un profund sentiment al omenescului, el a indicat, prin povestirea întâmplării cu aparatul fotografic, posibilitățile pe care le are presa de a contribui la îndreptarea unor greșite hotărâri judiciare; domnul Kotenko ne-a făcut aici un curs de gazetărie care ar trebui auzit de către tinerii reporteri, dar și de către numeroși veterani ai ziaristicii, care nu stau la

îndoială să-și câștige biftekul în dauna adevărului.

Aceasta mă face să mă gândesc la un aspect al reportajului care mă interesează mult: reportajul trebuie să fie document sau literatură?

Pornind de la principiul că pentru a merita titlul de reporter trebuie să stăpânești o oarecare ușurință de exprimare, înțelegând că noutatea câștigă fiind prezentată în forma cea mai atrăgătoare posibilă, eu voi adăuga că, din punctul meu de vedere, reportajul trebuie să rămână

un document. Cedind tentației de a-i da o formă literară, se poate numai mări numărul bunilor povestitori, care ar fi putut foarte bine să facă același lucru rămânând acasă. Mă gândesc la Pierre Loti, ale cărui elucubrații asupra Turciei, deși plăcute la citit, nu conțin mai multe noțiuni exacte asupra Turciei epocii sale decât cărțile de „ficțiune științifică”, sau ficțiune pseudo-științifică care nu conțin nimic asupra planetei Marte sau asupra Lunii.

În ceea ce privește reportajul internațional, tentația literară îmi pare că trebuie îndepărtată, deoarece literaturizarea reportajului tinde la înlăturarea faptelor prin vorbărie, a adevărului prin viziuni fantaziste, deformând astfel imaginea pe care reporterul ar dori s-o dea despre o țară străină.

Deoarece nu toată lumea are privilegiul de a călători și de a cunoaște alte țări, reporterul trebuie să vadă și să audă pentru cititorii săi; asemănător unui aparat fotografic, conștiința sa trebuie să înregistreze impresiile cu exactitate pentru a putea da o idee precisă despre ce a văzut și a auzit. Obiectivitatea trebuie să fie regula sa de purtare. Culegând faptele și asimilându-le bine, el va putea apoi să dea articolului său o formă agreabilă sau, dacă vrea, literară.

În referatul și coreferatele înfățișate în cadrul Reuniunii noastre destul de des am aflat abordată problema omului și peisajului în reportaj. Ridicarea acestei probleme în repetate rânduri determină intervenția de față deoarece socot că problema omului și peisajului în reportaj este una dintre cele care merită în mod deosebit atenția noastră.

În momentul de față fiecare dintre noi a putut constata o continuă creștere a mijloacelor de informare, o dezvoltare rapidă a radioului, a presei și televiziunii, o creștere vertiginosă, așa spune, a numărului de spectatori la televiziune, de ascultători de radio, de cititori de ziare și reviste. Statisticile UNESCO, care stau oricui la îndemână, oglindesc acest lucru deosebit de limpede. Realitățile înconjurătoare din țară de la noi, din România, sînt și ele elocvente în privința aceasta. Radioul pătrunde tot mai mult în sate, ziarele și revistele au tot mai mulți cititori. O singură cifră îngăduiți-mi să dau în această privință, o cifră — socot, concludentă: înainte de război tirajul total al presei centrale depășea 350.000 exemplare pe zi; astăzi tirajul total al presei centrale depășește două milioane și jumătate de exemplare. Ce dovedesc aceste cifre referitoare la presa din țara noastră precum și cele din alte țări? Dovedesc o sete mare de cunoaștere a maselor celor mai largi populare.

Dezvoltarea acestui fenomen, deloc întimplător, este determinată de factori obiectivi și subiectivi. Epoca noastră, epocă în care visul zborului cosmic este mai aproape ca oricînd de realitate, scurtează distanțele, apropie oamenii, micșorează, dacă vreți, pămîntul. Oamenii se simt mai aproape unii de alții, se cunosc mai bine și doresc, neîncetat,

să se cunoască mai bine. M-aș opri, bunăoară, la ceea ce noi am cunoscut altădată și la ceea ce azi cunoaștem despre China. De la Milescu Spătarul, primul român care acum cîteva veacuri redacta după

Marco Polo un jurnal de călătorie din China, pînă azi, drumul dintre noi și marea țară din Asia s-a scurtat imens. Întrebările pe care oamenii din țara noastră și le pun despre China nu mai sînt de domeniul fabulosului și al legendei ca pe vremea spătarului Milescu. Sînt întrebări care pornesc de la un minim de cunoștințe geografice, istorice, sociale, politice, normale în condițiile dezvoltării culturale a veacului nostru, în condițiile progresului tehnic pe care veacul nostru îl înregist-

trează. Totuși, setea de a cunoaște, dorința de a afla mereu lucruri noi despre China este mereu vie în țara noastră. Oamenii doresc să cunoască din ce în ce mai profund viața Chinei, viața poporului chinez. De aceea reportajele mele de acum doi ani — reportaje care, la vremea lor, au răspuns unor întrebări ale cititorilor romîni — cred că peste puțină vreme se vor istovi într-o anumită privință, vor cuprinde în ele lucruri poate depășite. Vor fi trebuincioase altele, în stare să răspundă la întrebările noi, iscate din adîncirea cunoașterii Chinei.

Am ales exemplul Chinei fiindu-mi mai aproape. Același lucru se poate spune despre alte țări, despre alte popoare.

Mi-am îngăduit aceste considerații de ordin general poate, urmărind să desprind două cerințe — din cele multe — ale reportajului modern. Prima: informarea rapidă, a unor părți cit mai largi, din ce în ce mai largi de cititori, și a doua — a informării din ce în ce mai profunde, mai temeinice.

În cadrul acestor coordonate îmi îngădui să pun în discuție problema omului și peisajului în reportaj, și, căutînd, în același cadru, o poziție de echilibru stabil, voi încerca să aflu răspuns la întrebarea: în favoarea cui înclină reportajul modern? În favoarea omului? În favoarea peisajului?

Ținînd seama că elementul peisaj în reportaj suferă o schimbare mai lentă și că elementul om e cel în continuă mișcare, că elementul om devine un factor determinant în schimbarea însăși a peisajului (mă gîndesc îndeosebi la peisajul citadin, la peisajul industrial), firește că accentul principal, ponderea reportajului modern va înclina dominant spre om. Va domina omul, fi-

rește, fără ca prin aceasta să se înțeleagă că reportajul modern exclude peisajul, înfățișându-l pe om în afara lui. E un lucru absurd. Nu poți gândi, bunăoară, nici ajuta pe alții să gândească alături de tine la Vietnam, la munca din orezării fără a înfățișa tropicele, natura tropicelor, într-un cuvânt omul la tropice. Dar nici înclinația de a pune accentul în mod esențial pe peisaj nu e mai puțin absurdă. Căci reportajul fără om e ca o splendidă scenă goală în care poți admira lumina, culoarea, poți admira talentul pictorului scenograf dar nicidecum oamenii, nicidecum faptele lor. Deci, pentru așezarea omului în inima reportajului.

Problema omului în reportaj ridică încă o problemă pe care îmi permit s-o înfățișez domniilor voastre. Este vorba de felul în care înfățișăm omul în scrierea reportericească. Spunând în această privință că ne interesează omul și faptele sale, nu descopăr un lucru nou. Virgiliu își începe Eneida cu vestitul vers: „*Arma virumque cano...*” Și înaintea lui Virgiliu, Aristotel, în a sa „Poetică” preciza același lucru. „*Telul vieții, spunea el, este un anumit fel de a acționa, nu de a fi. Numai datorită caracterului lor sint oamenii într-un fel sau altul, dar sint fericiți, sau, dimpotrivă, datorită faptelor lor*”. Pornind de aici, aș zice că faptele sint ținta reportajului. Și ca în orice lucru ținta e partea cea mai însemnată. Ea depășește starea prezentă printr-o năzuință lucidă spre progres și apropie de desăvârșire; ținta ajută la dezvoltarea posibilităților apropiate ori depărtate, a potențialităților mai mari ori mai mici, și cite odată arată chiar căile transformării lor în realitate. De aici tendința din ce în ce câștigătoare de mai mult teren în reportajul modern, tendința îmbrățișată din ce în ce mai mult de reporterii lumii, de a înfățișa omul simplu cu nevoile, cu problemele, cu faptele sale. În această tendință cred că se integrează reportajul lui Danilo Dolci, reportaj de care s-a pomenit aici, „Inchieste a Palermo”, reportaj direct, uman, vibrant; o adevărată secțiune făcută la un moment dat prin

gîndul, prin năzuințele contemporanilor. Aici se integrează și reportajul sovietic, la prezența pregnantă a omului simplu, a omului stăpin pe destinul său, a omului conștient de rolul și răspunderea sa socială. Același lucru se simte și în reportajul românesc.

În reportajul românesc omul a căpătat o pondere din ce în ce mai mare, înfățișat fiind ca un factor istoric, ca motor al transformărilor, ca un factor al schimbărilor în peisajul însuși. Acest loc al omului în reportaj este exprimat într-o vorbă de duh născută de înțelepciunea poporului nostru care spune că „*omul sfințește locul*”. Această vorbă plină de semnificație n-aș vrea s-o mai comentez. E atât de limpede!

Dar faptele? Oare faptele nude, oricare ar fi scopul lor, oricare ar fi țelul lor sint cele care interesează reporterul? Asta ar însemna că reporterul este un simplu aparat de înregistrat, asemenea unui aparat de filmat sau unei camere fotografice. Or, știut este că față de faptele omenesti noi avem o anumită atitudine. Noi le privim și le cîntărim, le socotim foloasele și dauna pe care o pot pricinui. Fapta pe care ar putea-o săvîrși pilotul beat dintr-un avion purtător de bombe cu hidrogen și fapta țaranului pașnic care seceră grîul, rodul muncii lui, tot faptă este. Fapte sint amîndouă, dar între ele e o distanță ca de la cer la pămînt. Deci, avînd în centrul reportajului omul, și privind omul prin faptele lui, datoria reporterului e de a judeca faptele în lumina judecății oamenilor mulți și simpli care sint cititorii reportajului, și care au morala lor, au părerile lor despre viață, despre lume. Aceste păreri trebuie luate în considerație, trebuie respectate. Și în acest ceas noi știm care sint părerile celor care le citesc, care sint aspirațiile lor, năzuințele lor. Aceste interese ale oamenilor simpli, noi avem datoria să le slujim. Sint interese care nutresc cunoașterea între popoare, statornicire de legături pașnice între oameni, năzuințe spre o viață mai bună, spre o viață în care să nu se

mai repete ororile războaielor pe care oamenii le-au trăit.

Problema omului în reportaj necesită, cred eu, și o formulă de muncă reportericească adecvată. Cred că această formulă de muncă presupune în primul rînd depășirea, în ce privește datele generale, nivelulul de cunoștințe medii al cititorilor. Să nu uităm creșterea neîncetată a nivelului cultural al maselor de cititori. O primă cerință este deci documentarea serioasă a reporterului la nivelul exigențelor sporite ale cititorilor. În al doilea rînd, și asupra acestui lucru aș vrea să stărui, e necesară o documentare profundă, atentă, bine gîndită, o documentare care să se sprijine pe discuțiile cu oamenii. Cu oameni de toate categoriile, pentru a le cere păreri, pentru a le cunoaște aspirațiile, pentru a le putea cîntări faptele și țelul lor. Ca meseriaș reporter mărturisesc că nu-i prea lesnicioasă această cale. Dar iarăși ca meseriaș reporter trebuie să spun că reportajul modern, reportajul capabil să satisfacă cerințele omului vremii noastre nu se poate scrie după comentarii din bibliotecă, nu se poate scrie cu o privire pe deasupra lucrurilor, nu se poate împlini din punerea, cap la cap, a citorva informații sporadice, întimplătoare. Oricît talent ar exista, un reportaj făcut în fugă, astăzi mai mult ca oricînd, este sortit eșecului. Oamenii știu din ce în ce mai multe lucruri, veghează din ce în ce mai atent la scrisul nostru. Avem datoria să respectăm această cerință a lor, să nu dezmințim încrederea pe care ne-o acordă atunci cînd ne citesc și de aceea să le înfățișăm reportaje menite să le satisfacă dorința. Să scriem reportaje despre oameni și faptele lor, reportaje menite să contribuie la cunoașterea între popoare, la înțelegerea între popoare. Și acest lucru ca să poată fi împlinit, trebuie să pornescă întii și întii de la noi. Căci noi și numai noi sintem în măsură să legăm scrisul nostru de cititorii noștri. Despre această legătură a scris Goethe într-un loc din Faust un vers memorabil: „*Dar sufletu-ți de alt suflet nu se leagă, / Din suflet dacă n-a pornit chemarea*”.

ÎNGADUIȚI-MI ca în numele tuturor reporterilor chinezi să exprim un salut cordial tuturor prietenilor care participă la această reuniune, și să exprim mulțumiri călduroase Uniunii Ziaristilor din R.P.R. pentru primirea care ne-a făcut-o. Simțem deosebit de satisfăcuți de convocarea acestei reuniuni.

Reportajul ocupă un loc important în presa chineză. Izvorul reportajului este însăși viața. În țara noastră viața este plină de un freamăt intens, ceea ce face ca reportajul care reflectă viața să fie foarte răspândit. O mare operă literară necesită o perioadă de pregătire și de creație mai îndelungată, în timp ce reportajul reprezintă cavaleria ușoară putând reflecta repede și la timp viața, ceea ce face ca el să corespundă dezvoltării „în ritm de mii de leghe pe zi” a țării noastre. Reportajul face parte din literatura noastră pătrunsă de realism socialist. În fiecare an, noi edităm culegeri de reportaje. La fel ca și în culegerile de versuri și proză, culegerea de reportaje cuprinde câteva zeci din miile de reportaje publicate în anul respectiv.

În 1956, în țara noastră s-a împlinit revoluția socialistă în domeniul proprietății asupra mijloacelor de producție, iar în 1957 revoluția socialistă pe frontul ideologic și politic a repurtat o uriașă victorie. Țăranii construiesc hidrocentrale pe care nu le-a cunoscut pînă acum istoria Chinei. Producția agricolă se dezvoltă rapid. Răspunzînd la chemarea guvernului de a întrece în aproximativ 15 ani Anglia în ce privește producția de oțel, fontă și alte importante produse industriale, muncitorii participă cu entuziasm la rezolvarea acestei sarcini. Poporul nostru de 600 de milioane pășește în ritm rapid. Toată

lumea folosește expresia „un mare salt” pentru a oglindi dezvoltarea diferitelor ramuri ale construcției economice. Mulți oameni obișnuiți săvîrșesc lucruri cu totul ieșite din comun.

Într-o știre scurtă este greu posibil să se dea o întruchipare concretă a portretului moral al creatorilor minunilor ce se săvîrșesc în societatea noastră — portretele oamenilor muncii. Reportajul însă poate oferi în mod concret cititorilor înțelegerea acestor minuni.

Se știe că e mai greu să înțelegi viața și profunzimea sufletului oamenilor decît să faci reportajul unui proces de producție și să culegi cifre despre brațele de muncă și mijloacele materiale necesare execu-

țării unei construcții. Acest lucru cere ca, în afară de culegerea informațiilor strict concrete, reporterii să pătrundă adînc în viața maselor. La noi în China există un proverb care sună cam așa: „Nu poți prinde puiul de tigru dacă nu intri în peșteră”. Adevărul vieții, pe care vor să-l înfățișeze autorii reportajului, reprezintă tocmai acest „pui de tigru”. Pentru aceasta autorii trebuie să pătrundă cu hotărîre și profund în viața și lupta maselor.

Ziaristii și scriitorii chinezi urmează linia întăririi legăturilor cu masele. Această chemare a fost lansată de președintele Mao Tze-dun la conferința scriitorilor în problemele literaturii și artei. De aceea, în cursul ultimilor zece ani, mulți ziaristi și scriitori au plecat în uzine, la sate, pentru a stabili legătura directă cu masele. Mai mult decît atît, ei trăiesc și locuiesc alături de muncitori și țărani. În felul acesta ei învață de la mase și se educă în spiritul maselor, află adevărul vieții, inaccesibil pentru cei care plutesc la suprafața vieții.

Reporterii și scriitorii noștri fac parte dintre oamenii care au lucrat și trăit timp îndelungat la sate și în mine. În afară de îndeplinirea sarcinii de scriitor și reporter, ei s-au preocupat cu munca practică în cooperativele agricole, în mine și uzine, și anume cu munca sindicală, cu munca culturală și de propagandă și cu munca de partid. Prin legătura strînsă cu masele, prin învățarea de la mase și transformarea totală a ideologiei lor, crește și se lărgeste detașamentul ziaristilor și scriitorilor care înțeleg cu adevărat viața.

Este adevărat că pentru noi cuvîntul „reportaj” este un termen nou. Judecînd însă după caracterul

său, în istoria literaturii chineze tradiția reportajului există de mult. Astfel, letopisetul istoric „Mi-Tzi”, scris acum 1000 de ani de istoricul chinez Sima-Tzian, este nu numai o mare operă istorică, ci și o remarcabilă operă literară. Multe capitole ale acestei cărți au un caracter de reportaj: reflectă viu omul. În anumite epoci ale istoriei Chinei au existat de asemenea lucrări cu caracter documentar și letopiseți. Acum 40 de ani, când a început mișcarea în favoarea unei noi literaturi chineze, genul reportajului a început să se dezvolte, în special sub influența literaturii sovietice. Cunoștințele scriitorilor și poeților chinezi Go Mo-jo, Mao Dun, Ba Tzin și alții au scris lucrări cu caracter de reportaj, fără a mai vorbi de ziariștii profesioniști, cunoscuți atât ca ziariști cât și ca scriitori, ca, de pildă, Liu Bo-iui și Hua San. Reportajele lor despre războiul de eliberare s-au bucurat nu numai în acea vreme de o largă popularitate în rândurile cititorilor, dar ele constituie și astăzi una din lecturile preferate ale maselor de cititori. Anumite reportaje sînt prelucrate sub formă de romane sau chiar de scenarii cinematografice. În timpul campaniei împotriva agresiunii americane și în vederea ajutorării Coreei, reportajele au avut un rol uriaș în trezirea spiritului de luptă al popoului nostru.

Unul dintre scriitorii noștri a scris un reportaj cu tema „Cine este omul cel mai iubit?” și de atunci voluntarii noștri populari sînt numiți „cei mai iubiți”. Aceasta mărturisește pe deplin ce rol mare joacă reportajele pentru mase. Formele reportajului sînt diferite: există reportaje care descriu fapte sub forma unor informații și sînt alte reportaje care asemenea romanului înfățișează caracterul personajului. Literatura și ziaristica

noastră servesc poporul cu scopul de a contribui la progresul societății. De aceea reportajul joacă un rol important pentru stimularea factorilor progresului din viață; de asemenea el are și un rol critic în domeniul înlăturării practicilor învechite care împiedică progresul. Noi sîntem pentru critică și nu ne temem de critică. În ultimul timp în țara noastră se desfășoară mișcarea pentru reglementarea stilului de muncă, mișcare care arată limpede că noi sîntem pentru critică și nu ne temem de critică.

Colegii noștri romîni au subliniat în mod just în raportul lor că o sarcină importantă a reportajului este o mai profundă înțelegere reciprocă și prietenie între popoare, care servește cauzei păcii. După Marea Revoluție Socialistă din Octombrie au apărut la noi schițe, reportaje și note de călătorie despre marea noastră aliată — Uniunea Sovietică — ca de pildă lucrările eroilor revoluționari Tui Tzui-bo, Ciu Chao-fen și ale altor tovarăși. În ultimul timp crește numărul reportajelor despre țările frățeste de democrație populară. Au fost editate numeroase broșuri despre România, iar de curînd au fost publicate în ziarul „Jenminjibao” cîteva reportaje ale corespondenților despre viața popoului român.

Aș vrea să exprim sincera recunoștință ce o nutresc corespondenților și scriitorilor străini pentru informațiile lor veridice despre China nouă. Poporul nostru de 600 milioane de oameni respectă munca lor. Trebuie totuși să subliniem că mai există oameni care nutresc intenții dușmănoase, își murdăresc conștiința și cinstea lor profesională.

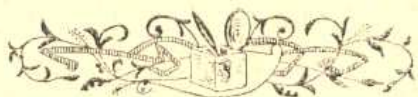
În timpul vizitei lor prin China unii dintre ei și-au exprimat cu fățărnicie recunoștința pentru primirea ce li s-a făcut, dar imediat după ce au sosit la Hongkong au

expediat ziarelor burgheze din țările lor o serie de știri și reportaje care denaturau adevărul despre viața țării noastre, cu scopul de a obține un onorar gras. Noi considerăm că această comportare demască adevărata lor față și îi discreditează în fața popoului. Iar în ceea ce privește China nouă, ea nu poate fi ștearsă de pe suprafața pămîntului datorită unui asemenea soi de reportaje.

Noi nu vom refuza niciodată critica binevoitoare din partea prietenilor noștri, deoarece această critică ne este de folos. Noi am exprimat această dorință tuturor celor care ne vizitează. Conducătorii țării noastre și-au exprimat de asemenea dorința ca ei să vadă în țara noastră atât realizările, cât și înapoierea rămasă de la vechea societate și pe care noi încă n-am reușit s-o lichidăm în perioada scurtă de opt ani. În felul acesta ei pot cunoaște multilateral profundele transformări precum și greutățile pe care le mai avem de învins.

De fapt, calomniile aduse socialismului și-au pierdut de mult rolul lor „senzațional”. Strămoșii acestor calomnatori erau virtuoși ai calomniei adresate primei țări socialiste din lume, iar calomnatorii contemporani — fiii și nepoții lor — nu s-au dovedit a fi mai înțelepți decît bunicii și părinții lor. Și acest lucru este tragic. Nu există nici o comunitate între activitatea lor și sarcina noastră nobilă pentru întărirea prieteniei între popoare, pentru lupta împotriva armei atomice și pentru apărarea păcii în lumea întreagă.

Noi sîntem mulțumiți că a fost convocată această întîlnire. Dorim reporterilor din toate țările succese însemnate în lupta pentru pacea și fericirea omenirii.

WIESLAW GORNICKI Polonia

În primul rînd țin să-mi exprim profunda mulțumire față de colegii noștri romîni pentru eforturile pe care le-au făcut cu ocazia organizării Reuniunii și pentru frumoasa ospitalitate pe care am întîlnit-o pretutindeni în România.

Primul lucru despre care aș dori să vorbesc este rolul senzaționalului, bineînțeles, în presa progresistă.

După părerea mea s-a spus prea mult numai despre o singură primejdie pe care o implică presa modernă — primejdia pe care o reprezintă numărul crescînd al știrilor senzaționale. Există însă și o altă primejdie la fel de mare: primejdia plietiselii. Doresc să fiu bine înțeles: nu iau firește apărarea știrilor tipice despre crime sau acte de sadism, care reprezintă o parte a specializării presei occidentale. Aceasta este imposibil de apărut, aceasta nu este cu putință de a fi apărut. Nimeni nu ar putea spune un cuvînt în sprijinul ziaristului care trezește în cititor cele mai josnice instincte. Sînt cu tîtul de acord cu ceea ce a spus ieri domnul Santos. Ziaristica unor reporteri de crime ca cei din S.U.A. sau Austria sau Germania occidentală sau Franța, care colaborează la ziarele specializate în asemenea reportaje reprezintă o mare rușine pentru profesiunea noastră.

Dar a vedea această singură primejdie înseamnă a vedea una din primejdii. Condamnarea oricărui

factor de senzație în informație și reportaj poate duce la un nivel profesional anost al ziarelor.

Am ascultat cu cea mai mare satisfacție cuvîntarea admirabilă și convingătoare a colegului nostru so-

vietic tov. Kotenko. Părerile lui sînt de mare importanță pentru noi toți. Există în viață fapte senzaționale cu caracter pozitiv.

Un exemplu. Am citit o povestire americană despre operația la care a fost supus un marinar, care s-a îmbolnăvit într-un submarin aflat pe fundul mării, la o adîncime de peste 350 m. Acest fapt nu are un

sens politic direct. Dar aceasta nu înseamnă că reportajul este lipsit de valoare. El este interesant pentru cititori și ne face să admirăm pe acești oameni bravi ca și curajul doctorului.

Un alt exemplu. Aș vrea să vă amintesc rolul progresist jucat de ziarul comunist UNITA acum doi-trei ani, în timpul cercetărilor făcute în cazul Vilmei Montesi. Acest caz scandalos și care ar ține mai degrabă de reportajul criminal-judiciar a scos la iveală întreaga imoralitate și iresponsabilitate a burgheziei italiene, în el fiind implicate persoane de frunte din partidul democrat creștin și chiar persoane din cercurile apropiate Vaticanului. Înseamnă oare că presa progresistă italiană trebuie să treacă cu vederea asemenea cazuri numai pentru că ele sînt senzaționale? În țările capitaliste se mai pot întîlni multe alte asemenea cazuri care se cer tratate în cadrul reportajului senzațional.

Repet: senzaționalul nu este ceva rău, cu condiția ca el să servească unui țel progresist. Totul depinde de unghiul sub care problema este privită. Cititorul contemporan, care are la dispoziția sa radioul, televiziunea și filmul, cere de la presă nu numai informații politice, operative, precise și fidele, dar și asemenea reportaje care să-i prezinte un tablou cuprinzător al vieții moderne din diferite țări. Noi căutăm să fim întotdeauna în slujba citi-

torilor și nu putem neglija interesele lor reale.

Senzaționalul, acest fel de senzațional pe care am încercat să-l descriu aici, nu va afecta niciodată țelurile reportajului amplu, social și politic.

În continuare vorbitorul arată că socotește reportajul un gen pur ziaristic.

A face ziaristică nu este altceva decât a scrie istoria contemporană. Și unele probleme istorice sînt mai vizibile de la o distanță de zeci de ani. În cazul acesta misiunea noastră nu este atît de a exprima opinii pre-

cise și generale, ceea ce o poate face însuși istoria mai bine, ci înainte de toate a observa, a aduna și a reproduce fapte.

Firește, nici un mare reportaj nu a fost scris pînă acum fără pasiune, avînd o tendință, de cele mai multe ori politică. Dar faptele creează aceste tendințe. Adevărul este concret. Egon Erwin Kisch a pornit de la studierea faptelor simple, pentru a ajunge la concluziile sale politice. Aceasta este o problemă pentru noi.

În încheiere aș vrea să adaug că ar trebui să sprijinim în mod unanim propunerea făcută astăzi de

colegul nostru Pabel, în legătură cu pașapoartele internaționale pentru ziariști. Eu aș dori să lărgesc această propunere: am fi recunoscători membrilor Prezidiului nostru dacă ar trimite Comisiei Internaționale UNESCO o scrisoare în care să prezentăm propunerea noastră. S-ar putea ca UNESCO să dea satisfacție acestei cauze juste.

Mulțumim colegilor romini pentru organizarea acestei reuniuni. A fost o idee bună. Ar trebui să organizăm mai des asemenea întruniri, chiar anual. Acesta este un mijloc bun de înțelegere și colaborare între noi.

O plimbare pe lacul Snagov

HAMSARIAN SHAROVIHE

R. P. Mongolă

ÎNGĂDUȚI-MI în primul rând să transmit prietenilor români, inițiatorii acestei minunate conferințe și dumneavoastră, dragi colegi și prieteni care ați sosit la această conferință din diferite țări, cel mai cordial și sincer salut din partea ziariștilor mongoli!

Mongolia are o tradiție literară milenară. Această tradiție se dezvoltă cu o nouă forță în Republica Populară Mongolă. Odată cu literatura, cu avântul general al culturii poporului nostru se dezvoltă și ziaristica.

Înainte de revoluția populară din 1921, în țara noastră existau foarte puține ziare de masă.

Numai după revoluția populară ziarele au devenit un bun al maselor. Din anul 1920 a început să apară și să se difuzeze în rândurile maselor ziarul „Mongolîn Uken“ (Adevărul Mongoliei). În acest ziar se publicau materiale al căror scop era să povestească maselor de arași despre eliberarea națională, despre autodeterminare și crearea unui stat popular; aveau drept scop educarea și organizarea maselor de arași. Atunci s-au pus bazele apariției ziarelor de masă.

Unul dintre marile succese obținute de poporul mongol în anii revoluției populare a fost înfăptuirea revoluției culturale în Mongolia în trecut înapoiată, lichidarea neștiinței de carte în rândurile populației. Odată cu ridicarea nivelului cultu-

ral al populației au crescut și tirajele ziarelor, revistelor, cărților. În prezent în R.P. Mongolă apar 27 de ziare și 16 reviste.

Reportajul este forma cea mai folosită de ziarele noastre. Ziariștii și scriitorii noștri recurg tot mai des la acest gen.

În anii de după revoluție, reportajul a căpătat o răspândire largă, fiind forma cea mai accesibilă de a relata realizările obținute în muncă de poporul muncitor.

În presa noastră au apărut în anii 1921—1938 reportaje despre realizările poporului mongol în lupta

pentru întărirea cuceririlor revoluționare, pentru calea socialistă de dezvoltare a țării, despre lupta poporului mongol împotriva forțelor reacțiunii interne și externe.

Începând din 1959, în ziarele noastre s-au publicat pe larg materiale, inclusiv reportaje, despre lupta curajoasă a poporului nostru pentru libertatea și independența țării sale, despre strânsele legături de prietenie frățescă dintre popoarele mongol și sovietic.

În anii Marelui Război pentru Apărarea Patriei, cititorii mongoli au urmărit cu interes în limba lor maternă reportajele scrise de corespondenții de război sovietici. Aceste reportaje au avut o mare importanță în însușirea de către ziariștii noștri a acestui dificil gen.

În acei ani, poporul mongol și-a îndreptat întreaga muncă și toate eforturile pentru a ajuta Uniunea Sovietică în dirza ei rezistență față de cotropitorii hitleriști. Reportajele ziariștilor mongoli reflectau evenimentele din acea perioadă. Un nou pas în dezvoltarea reportajului mongol l-a constituit publicarea de către ziariștii mongoli de frunte a unei serii de reportaje în care aceștia au descris cu un profund sentiment de patriotism și umanism bucuria muncii creatoare, au înfățișat viața liberă a țării lor.

În ziarele și revistele noastre au fost publicate multe reportaje ai căror eroi, neprecupețindu-și forțele

și viața, au luptat pentru înflorirea patriei lor.

Ziařiști și scriitorii noștri de după cel de-al doilea război mondial au tradus în limba maternă sute de reportaje ale scriitorilor și ziařiștilor din țările frățești. Printre acești autori se numără A. Tolstoi, A. Fădeev, I. Ehrenburg, B. Polevoi, Julius Fucik și mulți alții. Aceste traduceri au ajutat foarte mult pe ziařiștii noștri în însușirea meșteșugului de a scrie reportaje.

Eroii principali ai reportajelor publicate în ziarele noastre sînt muncitori și crescători de animale, creatori ai bunurilor materiale, precum și reprezentanți ai intelectualității legată de popor.

Se observă și cazuri cînd anumiți ziařiști nu reflectă deosebit de clar în lucrările lor lupta între noul care învinge și vechiul care și-a trăit traiul. Există și ziařiști care își

concentrează atenția principală asupra formei artistice în dauna conținutului.

Asemenea lipsuri pot fi însă lichidate și Uniunea Ziařiștilor Mongoli luptă în prezent cu rîvnă pentru a le lichida.

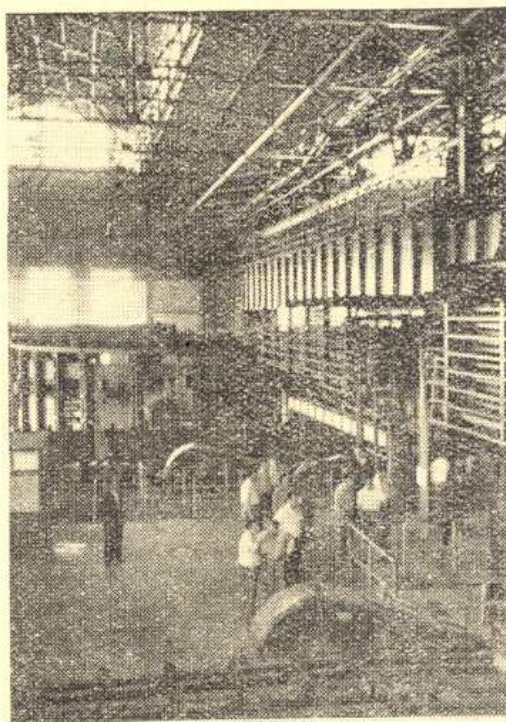
Ziařiștii mongoli au învățat și învăță în activitatea lor creatoare de la ziařiștii sovietici, de la ziařiștii din țările frățești, de la toți ziařiștii talentați, progresiști. Noi întreținem o legătură strînsă cu organizațiile de ziařiști din toate țările frățești.

Reportajul este chemat nu numai să reflecte evenimentele interne ale țării respective. El este genul cel mai potrivit pentru a face cunoscut oamenilor muncii viața din alte țări. De aceea Uniunea Ziařiștilor Mongoli face schimb de experiență cu ziařiștii din alte țări, pentru ca ziařiștii noștri să scrie mai multe reportaje despre viața țărilor pe care le-au

vizitat. În țara noastră au fost ziařiști din multe țări, inclusiv din S.U.A. Ziařiștii americani și-au exprimat dorința ca și ziařiștii noștri să viziteze țara lor. Exprimîndu-și însă această dorință, ei spun de obicei că este îndoielnic dacă Departamentul de Stat va permite aceasta. Noi considerăm cu desăvîrșire nejustă această atitudine din partea autorităților americane în legătură cu schimbul de ziařiști.

Cu cît mai largi vor fi legăturile dintre ziařiștii diferitelor țări, cu atît mai bine își vor putea acorda acest ajutor reciproc, cu atît vor reflecta mai veridic și mai profund în lucrările lor viața din alte țări.

Fără îndoială că această reuniune va avea o mare însemnătate în munca noastră și în întărirea legăturilor multilaterale dintre ziařiștii din diferite țări.

Participanți la Reuniune vizitează Laminorul din Roman

DEZVOLTAREA mijloacelor tehnice și interesul publicului situează reportajul pe un plan de primă importanță. În consecință, profesiunea de reporter se dovedește a fi și mai exigentă, și mai plină de răspundere. Pentru mine nu este un lucru fundamental să definim dacă reportajul este numai un document sau este și document și literatură. Este dificil de a situa reportajul exclusiv în limitele acestor termeni. Cu cât un reportaj va fi mai bine scris, cu atât se va apropia mai mult de literatură. Consider deci că reportajul este un document literar viu, care poate fi trecător și uitat după cum se uită și un ziar, din care apare un exemplar nou în fiecare zi, în fiecare săptămână sau în fiecare lună, sau care poate dura și poate fi amintit. Aceasta depinde în primul rând de tema, interesantă sau nu, și de măiestria autorului. Multe cărți se editează în lumea aceasta și deși toate pretind să fie încorporate în literatură, nu sînt puține acelea care nu reușesc, sau care au o viață trecătoare. De altfel, caracterul dinamic pe care viața îl are în timpul nostru, face ca numeroase reportaje să se transforme în cărți și pierzînd caracterul vremelnic al ziarului să treacă în patrimoniul de largă conservare al bibliotecii.

Nu vreau să ignorez cu aceasta deosebirile firești care există între opera de creație literară pură și reportaj, atât de judicios subliniată

aici de unii colegi. Reportajul trebuie să fie scris de multe ori chiar la locul faptelor sau imediat după cele întîmplate. Această exigență îi dă, în general, un anumit dinamism care lipsește operei literare produsă

cu mai mult calm și seninătate. Dar acest lucru care poate constitui un defect din punctul de vedere al celei mai exigente purități literare, este, în reportaj, o dovadă de prospețime și autenticitate.

De aici deduc că reporterul zilelor noastre, sau mai bine zis, autorul de reportaje, trebuie să-și îmbogățească în mod permanent cunoștin-

țele sale culturale, să-și dezvolte capacitatea sa de a scrie. Aceasta nu înseamnă că adopt atitudinea pedantă de a crede că fiecare autor de reportaje trebuie să scrie într-o manieră complicată și prea înflorită. Dimpotrivă, cred că a scrie simplu și limpede cere un efort deosebit și acest lucru trebuie să ne străduim să-l realizăm în munca noastră zilnică.

Reportajul trebuie să fie legat de viață, după cum pruncul este legat de sinul matern. Fără îndoială, eu nu împărtășesc părerea că reportajul trebuie să fie o oglindire mecanică a realității, sau reflexul său placid. În primul rând, pentru că este vorba de viață și sub aspectul ei cel mai aparent viața ascunde întotdeauna lucruri pe care reporterul trebuie să le caute și să le analizeze.

Am auzit vorbindu-se de reportajul de culoare. Se pare că este vorba de o lucrare incompatibilă cu punctul de vedere social în care totul este sacrificat frumuseții. Cu toate acestea eu cred că și acest gen de reportaj este necesar. În Mexic, de unde am venit, marele ziarist Renato Leduc și cu mine, există multă frumusețe, multă culoare. Dar uneori — în spatele tuturor acestora se găsește povara mizeriei în care trăiesc largi părți ale popoului. Noi ziarisții care lucrăm în întreprinderi de presă al căror interes constă în a vinde ziare și a face

publicitate pentru a câștiga bani, sîntem obligați de multe ori să folosim acest tip de reportaj pentru a zugrăvi ceea ce este țipător, straniu și ciudat; dar dacă ne vom limita la aceasta nu vom fi decît niște turiști, ca atîția care vin în Mexic pentru a fotografia pe indienii noștri, fără să pătrundă în mod real drama lor.

În cazul țărilor latino-americane, scoaterea în evidență a trăsăturilor esențiale și tipice ale acestora constituie astăzi o activitate pozitivă de apărare națională. Apărarea culturii naționale înseamnă și lupta împotriva penetrației imperialismului care, pe teren economic, ne asfixiază. Reportajul care prezintă

aceste lucruri este și el un reportaj combativ și util pentru cauza națională.

Noi reporterii de la ziarele care sînt întreprinderi capitaliste trebuie de multe ori să ne ocupăm de teme cu care nu sîntem de acord. Și nu putem rămîne indiferenți. Mulți ziaristi își riscă chiar postul cînd refuză să scrie ceea ce repugnă conștiinței lor. Cu toate acestea, cu cît ziaristul este mai serios din punct de vedere profesional, cu atît el este mai respectat, căci prestigiul său este mai mare.

Ziaristii cei mai apreciați sînt tocmai cei care nu adoptă criteriile conformiste de a scrie ceea ce li se comandă de către patronii întreprin-

derilor capitaliste. Sînt cei care știu să apere demnitatea lor profesională și nu se pretează la procedee josnice.

Mulțumesc Uniunii Ziaristilor din România și Republicii Populare Romîne pentru prilejul care ni l-au oferit. Și cer colegilor prezenți a nu pleca fără a-și fi luat angajamentul de onoare de a aduce aceste experiențe și dorința noastră de înțelegere la cunoștința reporterilor din țările noastre care nu au putut veni aici, deși, fără îndoială, se interesează de această Reuniune, apărînd astfel cele mai bune tradiții ale reportajului și folosirea sa la maximum, pentru cunoașterea, prietenia și pacea între popoare.

DREW PEARSON S. U. A.

VREAU să mulțumesc Uniunii Ziaristilor din România pentru inițiativa și munca ei grea. Este foarte dificil să organizezi o reuniune de acest fel. Știu câtă muncă trebuie să se fi depus pentru aceasta. Ca să vă spun adevărul, am ezitat puțin în privința venirii mele aici, deoarece în primul rând drumul e lung și oarecum costisitor și, în al doilea rând, la urma urmei sînt un ziarist capitalist și nu-mi dau seama exact ce veți fi gîndind despre mine. Așa că am întrebat pe cîțiva din șefii mei redactori — scriu pentru vreo 600 de ziare — oare să mă duc? Aceștia mi-au spus: Ei! A sosit vremea să cunoaștem mai bine lumea din România și din Europa răsăriteană și m-au sfătuit să vii. Pe lângă aceasta Institutul Internațional de Presă a ținut o ședință la Washington chiar luna trecută în care s-a ridicat problema cunoașterii mai bine a ziaristilor fie din Uniunea Sovietică, fie a acelor prieteni ai Uniunii Sovietice. D. Badon Mera Olivera, care este directorul Serviciului de știri din Filipine, a ridicat problema primirii ziaristilor din republicile ce formează Uniunea Sovietică sau sînt prietene ale acesteia, ca membri ai Institutului Internațional de Presă. El a spus că dacă vrem să încurajăm libertatea presei trebuie să facem aceasta, stabilind contacte cu redactorii din toate țările lumii, inclusiv Uniunea Sovietică. D. G. G. Stalment de la ziarul „Național Tennessee Banner” — un capitalist foarte conservator — a sprijinit această propunere, fiind chiar și mai hotărît în a cere ca redactorii din spatele așa-numitei cortine de fier — dar care, slavă domnului, nu mai există — să fie primiți ca membri ai Institutului Internațional de Presă. La fel a propus și d. Lester Mark Kell, redac-

torul ediției de duminică a lui „New York Times”.

Propunerea a fost combătută numai de un singur redactor, Oscar Pollak de la „Arbeiter Zeitung” din Viena. Ziaristii americani însă au

fost în favoarea unor discuții libere și sincere cu toți ziaristii, independent de politica lor. În acest sens Uniunea Ziaristilor din România a dus muncă de pionierat și a pornit înaintea Institutului Internațional de Presă, iar eu vă felicit și sînt foarte bucuros că am venit. Am și învățat cîteva lucruri interesante. Mi-ar place să vă vorbesc despre două chestiuni: mai întii problema informării și, în al doilea rând, modul cum ziaristii pot ajuta luptei pentru pace.

Cred că un element foarte serios al luptei pentru pace este problema informării asupra faptelor și cunoașterii faptelor pentru a le putea aprecia just. Dar eu nu sînt sigur că noi facem totdeauna treabă bună în Statele Unite. Sîntem într-o luptă continuă cu unii din birocrății noastre, cu unii din reprezentanții autorității noastre de stat pentru a obține informații asupra faptelor. Guvernul încearcă uneori să ascundă faptele, în special cînd acestea sînt neplăcute. De obicei acestea sînt faptele politice.

Cred că uneori noi ziaristii din America mergem probabil prea departe în reportajele noastre cu privire la unele fapte. Uneori sîntem criticați. De fapt am fost criticați de unele persoane pentru că am scris că Statele Unite nu au fost în stare să lanseze un sputnic și am scris de mai multe ori că încercările acestea au eșuat.

În Florida, la Cape Canaveral, unde este baza noastră pentru lansări, am încercat de mai multe ori să lansăm un satelit american și de fiecare dată sputnicul nostru a devenit kaputnic.

Vorbitorul a spus apoi în continuare:

Avem unele lucruri de care ne putem mîndri în căutarea noastră de fapte. Dar, o întîmplare cu care nu ne mîndrim s-a întîmplat la Little Rock, în Arkansas, toamna trecută, cînd niște studenți negri au fost împiedicați să meargă la o școală superioară. Sînt sigur că dvs. aveți cu toții cunoștință de acest lucru și despre faptul că în cele din urmă președintele Eisenhower a chemat armata pentru a asigura studenților negri posibilitatea de a merge la școală. Dar poate nu știți că în cursul acelei nefericite și foarte tragice întîmplări un ziar, „Arkan-

sas Gazette", a fost foarte curajos. Cei de la ziar au fost amenințați de extremiști că vor fi împușcați, că se vor arunca bombe asupra redacției. Ziarul a pierdut reclame, a pierdut cititori. Dar, cu toate acestea, acest ziar, ca și multe alte ziare, au avut dreptate. La Little Rock ziarul a continuat să arate că fiii negrilor au dreptul să meargă la școală.

Redacția a luptat energie pentru dreptul oricărei categorii de copii să meargă la școală și în special pentru copiii negri. Și a trecut prin momente grele. Ziarul a pierdut bani. Totuși, înaintea plecării mele din New York, într-una din zilele trecute, ziarul a primit două premii Pulitzer — premiul Pulitzer fiind cea mai mare cinste pentru ziariștii americani. El este acordat de ceilalți ziariști și aceștia au decis că „Arkansas Gazette” merita nu numai unul dar chiar două premii pentru lupta sa în slujba unor idealuri înalte.

Colegul nostru, d. Ivașcu, a spus, mai de grabă a stăruit, ca ziariștii să poată deveni diplomați. Mi-e teamă că nu sînt un foarte bun diplomat pentru că înfurii prea multă lume. Dar sînt complet de acord cu el. Acum zece ani, în mai 1948, am avut plăcerea să stau la masă lângă generalul Eisenhower — el nu era pe atunci președinte — în New York City, unde urma să fie o cuvîntare. Am stăruit atunci ca poporul american să organizeze ceea ce am numit un tren al prieteniei spre Uniunea Sovietică pentru a spune locuitorilor ei că noi, poporul american, îi sîntem prieteni și voim să-i fim prieteni, că voim pacea. Am spus atunci că nu există nici o deosebire fundamentală între poporul Statelor Unite și poporul vreunei țări și că avem multe legături comune cu lumea din România, Cehoslovacia, Polonia, Bulgaria, Iugoslavia, Rusia și celelalte țări.

Pe atunci, adică acum zece ani, Eisenhower era doar președintele universității Columbia și nu avea puterea să pună în practică acest

plan. De atunci, la conferința la nivel înalt de la Geneva el și conducătorii sovietici au făcut o declarație publică în care arătau că ar trebui să existe prietenie între popoare; de atunci, după cum știți, noi, Statele Unite și Uniunea Sovietică am semnat un acord pentru relații culturale; și poate mai știți că ministrul dvs. la Washington, domnul Brucan, lucrează din răsputeri ca să întărească relații de acest gen și între România și Statele Unite. Vreau să vă mai spun că mulți ziariști americani au militat pentru această politică.

In sprijinul afirmației sale, vorbitorul a citat dintr-un articol de fond al ziarului „Desert News” din Salt-Lake City, Utah :

„Putem uita noi oare căutarea celei mai perfecte soluții a crizei mondiale actuale? Putem uita noi că principiile frăției și înțelegerii ne oferă singura speranță de pace și securitate în lume? Nu avem nevoie de un program cu rachete atomice, ci avem nevoie de un program de culturalizare, de înțelegere umană și de pace...”

Mulți dintre noi socotesc încă marca americană ca o garanție a superiorității, fie că produsul reprezintă conserve de fasole albă sau este vorba de progresul tehnic de politica externă a Statelor Unite. Mult prea mulți cred că singurul răspuns față de problemele internaționale este construirea unei bombe și mai mari. Politica noastră națională este dirijată ferm către o supremație a armelor și o creștere a forței militare. (...) Să căutăm metode de a propovădui acestei Americi semete cu vederi înguste o atitudine de modestie și înțelegere. Să chemăm toate popoarele de ambele părți ale „cortinei de fier” să se unească într-un singur efort pentru atingerea marelui țel al păcii, stabilirii unor relații mai bune între oameni”.

Ziarul a mers mai departe chiar, cerînd numirea unei comisii formate din bărbați și femei de bună cre-

dință și cu spirit de înțelegere care să lucreze ziua și noaptea pentru cucerirea păcii.

Cu puțin înainte de plecarea mea din Washington — continuă Drew Pearson — la o reuniune a corespondenților din străinătate, un ofițer din marina americană, amiralul George Dufek, comandantul flotei americane din Antarctica, a prezentat un foarte interesant referat. El a spus: „Între rușii și americanii aflați la Polul Sud există o deplină armonie, colaborare și cordialitate. Rușii au trimis un observator la noi, în stațiunea Little America, iar noi am trimis un observator la ei. Atunci cînd vizităm stațiunea lor sîntem întîmpinați cu căldură, sîntem invitați la masă și primim și alte dovezi de ospitalitate. Aducem cu noi aparate fotografice și fotografiem tot ce vrem. Același lucru se petrece și atunci cînd vin ei la noi. Odată, un vas japonez a avut de întîmpinat greutăți pe parcurs, iar rușii i-au venit în ajutor. Altă dată, cînd același lucru s-a întîmplat unui vas rusesc, noi i-am venit în ajutor”.

Acesta este un citat din referatul amiralului Dufek, comandantul flotei americane din Antarctica; la cele spuse de el pot să mai adaug că guvernul american a propus ca rușii să preia și să utilizeze pentru un timp una din stațiunile noastre. La rîndul lor, rușii au oferit cîteva din stațiunile lor Noii Zeelande, Angliei, Argentinei și statului Chili.

Acesta este — după părerea mea — gradul de înțelegere la care se poate ajunge atunci cînd oamenii se cunosc unii pe alții și se străduiesc să lucreze împreună. Prin bunăvoință și înțelegere reciprocă noi putem fi la fel de prieteni în Arctica și pretutindeni în lume.

Sînt mișcat de atenția pe care mi-ați acordat-o, invitîndu-mă la această reuniune. Mulțumesc Uniunii Ziariștilor din România și închei exprimîndu-mi speranța și convingerea că noi, ziariștii, vom contribui cu toții la educarea opiniei publice în vederea atingerii mărețului țel al păcii și înțelegerii în lumea întreagă.

ABDUL RAHMAN ABOUKOSS

Republica Arabă Unită

AM ascultat în cursul acestei întâlniri mai multe expuneri despre reportaj și despre reporteri.

Noi am tras multe învățăminte din ceea ce am ascultat aici, deoarece ni s-au expus părerile unor colegi de seamă și cu o vastă experiență.

Vorbitorul dă apoi câteva exemple din activitatea sa de reporter în urma unor călătorii făcute în diferite țări.

Cînd am fost în China Populară — a spus Abdul Rahman Aboukoss — am fost însoțit de un tînăr interpret care avea vreo 20 de ani. Cînd am ajuns în orașul Șanghai, interpretul meu m-a condus în cartierele periferice, cu case vechi de lemn, unde am văzut o populație care îndeplinea cele mai multe munci zilnice pe stradă, iar copiii sub 5 ani umblau absolut goi.

Tînărul mi-a spus: „Vă arăt un aspect din viața poporului nostru moștenită dinaintea eliberării țării noastre. Vă rog să fotografiați tot ceea ce vedeți”. Stînd la îndoială, tînărul meu însoțitor mi-a explicat necesitatea fotografierii, afirmînd că eu nu pot să slujesc adevărul dacă nu prezint cititorilor mei două imagini contrastante din viața poporului chinez: prima arătînd așa cum a trăit atunci cînd era sub jugul imperialismului, iar a doua reprezentîndu-l astăzi cînd a devenit liber și a început să înfăptuiască miracole în transformarea țării sale.

Acest tînăr chinez mi-a dat o lecție de felul cum trebuie să privească evoluția popoarelor și să judece vestigiile trecutului.

Acum am să vă povestesc o altă întâmplare. De data aceasta despre o comportare urîtă.

Un ziarist american a vizitat Siria. Noi l-am întîmpinat cu toată ospitalitatea tradițională și i-am acordat

tot sprijinul. Cînd a cerut să viziteze așezarea beduinilor, noi am răspuns prompt la cererea lui. Cînd am sosit la una din aceste așezări, am explicat colegului nostru cauzele pentru care mai sînt încă pînă astăzi

în țara noastră beduini care trăiesc în corturi. Noi i-am arătat că toate acestea se datoresc tocmai vestigiilor trecutului și că dacă n-am reușit să învingem asemenea greutăți pînă astăzi, aceasta din cauza că avem de luptat împotriva imperialismului. Noi i-am explicat de asemenea situația beduinilor din deșert și ce influență au avut asupra lor coloniștii englezi, francezi și americani și domnia unor regi arabi care s-au pus în slujba imperialismului.

Ceea ce a impresionat mai mult pe oaspetele nostru a fost faptul că

a văzut în așezările acestea frigider, aparate de radio și mașini Cadillac alături de corturi și cămile. În loc să ne întrebe cum rabdă acești oameni exploatarea emirilor cu toate că își dau seama de diferența dintre viața pe care o duc ei în corturile lor mizerabile și cea pe care o duc emirii în corturile luxoase, ziaristul american s-a uitat îndeaproape la mărcile de fabricație ale aparatelor de radio și frigiderelor pentru a trage concluzia că toate sînt de fabricație americană.

Colegul nostru s-a urcat pe cămilă, s-a distrat cu copiii beduinilor, părăsindu-ne țara a doua zi.

Cînd am primit revista colegului american, am tras următoarea concluzie și anume că regimul bun dă naștere la ziaști buni iar regimul care se bazează pe exploatarea popoarelor dă naștere unei anumite prese care nu relatează faptele în mod obiectiv.

În anul 1956 am vizitat România, această frumoasă țară, răspunzînd invitației colegilor mei ziaști de aici. Am stat aproape o lună în România. La Eforie, stațiune cu o minunată plajă, am avut o mică întâmplare pe care aș vrea să o relatez. Eu am pus în versuri această întâmplare și am publicat-o în mai multe ziare arabe.

Permiteți-mi să vă arăt conținutul versurilor:

Pe biroul meu din Alep se aflau zeci de articole publicate de unele birouri de informații.

Toate aceste articole mă îndemnau să nu plec în lumea socialistă.

Poliția de acolo este insuportabilă.

La Eforie... Acest mal verde al Mării Negre

Acolo am întîlnit un tînăr

La început a ezitat să intre cu mine în vorbă, iar apoi a prins curaj.

N-am înțeles ceea ce vrea să spună: nu vorbea decât românește.

După încercări zadarnice m-a întrebat de unde sînt.

Cînd a aflat că sînt arab m-a luat în brațe.

M-a ridicat și m-a sărutat de trei ori, repetînd de trei ori cuvîntul „arab”.

Cînd am părăsit acest tînar i-am spus:

Dacă aceasta este poliția romîină, atunci să trăiască poliția!

La Praga am avut onoare să fiu primit în audiență de președintele guvernului care m-a întrebat de Siria și de poporul sirian. I-am transmis sentimentele poporului nostru și recunoștința sa pentru ajutorul ceh care a fost într-un anumit moment un mijloc de a ne salva din lanțurile dominației străine. Președintele mi-a spus:

„Sînt foarte bucuros de faptul că prietenia dintre Siria și Cehoslovacia s-a ridicat de la nivelul guvernelor la nivelul popoarelor”.

La Moscova n-am stat mai mult decît două zile. Și, totuși, am putut să învăț ceva deosebit de la populația moscovită. Într-o seară de ză-

pușeală m-am plimbat singur pe străzile Moscovei. Strada pe care am ales-o era, fără să știu, foarte lungă. Cînd am început să simt oboseală am intrat într-un mic parc pentru a mă odihni. Acolo s-au adunat în jurul meu vreo 20 de copii. Desigur ei erau... mai culți decît mine, deoarece cunoșteau o limbă pe care nu o cunosc. Copiii au încercat să stea de vorbă cu mine. Au încercat aceasta cu ochii lor mici, cu degetele subțiri și gingașe și chiar cu piciorușele lor cu care dădeau în pămînt pentru a-și exprima regretul față de faptul că nu ne putem înțelege.

Apoi, o fetiță a dansat și a plecat. Cînd s-a întors era însoțită de frațele ei cel mare care știa franceza. Atunci, problema a fost rezolvată. Și copiii au dat o mică serbare în cinstea mea într-una din casele lor. Aceasta a fost cea mai frumoasă serbare la care am asistat în viața mea, deoarece am simțit direct prețuirea părinților pentru copiii lor. Mi-am dat seama de prețuirea popoarelor prietene chiar la cei mici, ceea ce mi-a permis să învăț ceva în legătură cu educația copiilor sovietici.

Acum vă invit la o mică călătorie în lumea occidentală.

Vom merge la Londra, Roma, Paris.

La Londra vom întîlni un mare funcționar al ministerului afacerilor externe care ne spune: Noi am devenit slabi, și Gamal Abder Nasser ne amenință să ne dea afară din Egipt și să naționalizeze Canalul.

„Aceasta se întîmpla în 1953. Iar în 1956 gluma acestui colonialist s-a transformat în realitate și nu și-a mai putut bate joc de noi.

La Roma vom vedea un tînar elegant care este îmbrăcat într-o haină scumpă valorînd vreo 5.000 de lire, iar în buzunarul lui n-o să găsiți nici măcar un ban de o țigare. Dacă-l vom cunoaște îndeaproape vom afla că este un vagabond, poate chiar și mai mult.

La Paris. Și cit iubesc Parisul!

Acolo veți găsi oameni care spun: „Ce fac cei din guvern? Ce fac oamenii aceștia împotriva săracului popor algerian?”

În felul acesta căutăm noi, ziariștii arabi, să înfățișăm cititorilor noștri lumea, în urma călătoriilor pe care le facem.

Astfel înțelegem să slujim poporul prin misiunea noastră de ziariști, pentru a înfăptui visul de veacuri — eliberarea popoarelor subjugate și înfăptuirea păcii.

NE-AM întilnit aici pentru a face un schimb de experiență, un schimb de păreri și pentru a învăța unii de la alții. Pentru că, în trecut fie zis, meseria noastră este o meserie grea, și despre greutatea acestei meserii în genere se vorbește rar și puțin. Colegul nostru vestgerman, Pabel, ne-a arătat cam prin câte greutăți trebuie să trecă un foto-reporter. Dar parcă activitatea reporterului care scrie cu condeiul este mult mai ușoară? Problema aceasta a greutății meseriei cere un continuu schimb de vederi, un schimb continuu de experiență, pentru că realmente avem de învățat unii de la alții, și chiar dacă în anumite probleme avem puncte de vedere deosebite (și acest lucru este normal pentru că lumea e mare și problemele care apar în fiecare țară în parte sînt complexe) totuși așa cum mi se pare mie că se desprinde din discuțiile noastre, ale oamenilor care vin într-adevăr din cele patru colțuri ale zării, se pare totuși că într-o serie de probleme sîntem unanimi asupra meseriei noastre, sîntem de acord. Iată, de exemplu, n-am auzit pe nimeni aici să spună că la temelia activității presei n-ar trebui să stea principiul adevărului. Fie că este vorba de informația gazetărească, fie că este vorba de articol și mai cu seamă cînd este vorba de reportaj — în toate aceste genuri ale activității gazetărești problema adevărului a fost pentru fiecare vorbitor piatra unghiulară de pe poziția căreia și-a prezentat punctul de vedere.

E clar însă că, oricare ar fi formele în care scriem, urmărîm cert întotdeauna un scop: întotdeauna avem de spus despre ceva. Pentru că în activitatea gazetarului, înainte de a-și pune problema cum scrie, el se referă mereu la ceea ce are de

scris, la ceea ce are de înfățișat, la ceea ce are de spus.

De asemenea conținutul scrisului său, formele în care el înfățișează acest conținut trebuie totdeauna să se orienteze — și în cele mai multe

cazuri se orientează — spre cititor, adică spre acela căruia îi transmite ideii, gânduri, fapte.

Pentru noi deci, problema esențială a muncii este legată de triplul: *ce, cum, pentru cine scrii.*

Specializarea în presă este un lucru necesar; firește că reflectînd activitatea socială pe diferite trepte ale dezvoltării ei, căutînd să cunoaștem în profunzimea lor faptele, să înțelegem legitatea obiectivă conform căreia aceste fapte apar și se dezvoltă, noi trebuie să înfățișăm lucrurile în adevărata lor lumină

pentru ca astfel cititorul nostru să obțină exact acel lucru pentru care cumpără gazeta; el vrea să știe ce se întîmplă, el vrea să știe cum se interpretează faptele, fenomenele, realitățile. Din acest punct de vedere mi se pare că în genere activitatea presei nu este o activitate simplă de înregistrare, de consemnare de fapte; ci luînd faptul ca atare, presa încobște trebuie să dea o interpretare izvorită din analiză și respectiv din înlănțuirea faptelor, de felul cum se întîmplă și se desfășoară ele în viață.

Iată, de exemplu, s-a vorbit aici despre faptul că scriînd despre București se poate înfățișa o clădire dărîmată. Firește că acest lucru este cu putință, tot așa cum, de pildă, într-un oraș plin de dărîmături, la Port Said bunăoară, poți să alegi o singură clădire care a rămas în picioare și s-o înfățișezi pe aceasta. Important este însă să vezi pentru ce alegi, cu ce scop; adică ce urmărești selecționînd din noianul de fenomene ale vieții tocmai acelea pe care le descrii, sau le înregistrezi pe pelicula aparatului fotografic. Pentru că dacă vei alege dărîmăturile pentru a înfățișa ce înseamnă războiul, vei activa în conformitate cu adevărul vieții căutînd să demonstrezi urgiile războiului și deci să îndemni pe cititor să se ridice împotriva lui. Dacă vei alege clădirile frumoase și noi, acolo unde construcția este în plin mers, adică acolo unde casa mare și frumoasă nu e izolată — după cum nici clădirea dărîmată nu e izolată într-un oraș bombardat — atunci firește ceea ce zugrăvești, ceea ce înfățișezi, va corespunde adevărului. Izolarea faptelor însă, oricît aspect documentar ar avea, poate să ducă deseori chiar la deconcertarea, în fond la dezinformarea cititorilor.

Aș vrea să spun de asemenea că în ceea ce privește meseria noastră, deseori se vorbește despre formele pe care le utilizăm. Și bine se face. Dar am impresia că noi vorbim prea puțin despre talentul necesar gazetarului, despre pasiunea care trebuie pusă la temelie activității noastre. Or, în gazetărie mi se pare că este chemat acel om care are de spus și vrea să spună semenilor săi tocmai acele adevăruri despre viață, de care ei sînt însetați și pe care vor să le cunoască. De aceea îmi închipui activitatea gazetărească nu doar ca o simplă acțiune de informare strictă, ci ca o informare care se împletește cu interpretarea fenomenelor. Iar ca să spui un lucru important, adînc gîndit, trebuie să fii cult, capabil să înțelegi faptele, viața în profunzime. Și trebuie să ai acel har, acele însușiri care te fac, spre deosebire de alți oameni, să scrii, să zugrăvești faptele vieții cu pricepere, eu aș zice *frumos, emoționant, convingător*. Și aceasta înseamnă talent.

Din acest punct de vedere mi se pare de asemenea că deseori se stabilește un hotar aproape de nepătruns între activitatea literară și activitatea gazetărească. Nu cred că activitatea gazetarului este strict literară. Aceasta se datorează faptului că scriitorul confabulează faptele pe care le înfățișează în imagini artistice, chiar cînd ele sînt pornite din viață și reprezintă subiecte pe care autorul le-a născocit cu ajutorul fanteziei. Însă dacă faptele pe care noi gazetarii le înfățișăm sînt fapte reale, luate din viață, aceasta încă nu înseamnă că nouă ne este străină fantezia. Dimpotrivă, cred că fantezia pe nedrept este socotită numai apanajul exclusiv al activității literar-artistice. Cred că în activitatea omului de știință fantezia este de asemenea un fenomen absolut necesar. Nu este suficient să înfățișezi fenomenele brute, ci trebuie să cauți să intuiești caile acestor fenomene.

De aceea cred că nu e bine să ridicăm un zid artificial între activitatea pur documentară gazetărească și aceea a interpretării — după mine un fenomen extrem de important din activitatea noastră care, în ultimă socoteală, este pe deplin o activitate socială, obștească. Cel puțin noi gazetarii din Republica Populară Romînă așa înțelegem activitatea aceasta. De altfel în această privință noi lucrăm, acționăm mereu alături de confracții noștri, de frații noștri gazetari din țările socialiste.

Trebuie să spunem de asemenea că în avîntul nostru de a spune ade-

vărul noi ne întîlnim mereu și cu alți gazetari, cu gazetari din celelalte țări, colaborăm, participăm la diferite conferințe internaționale de toate felurile — politice, culturale și gazetărești — și pretutindeni căutăm să găsim și găsim mereu gazetari interesați în a ne întinde mîna unul celuilalt, pe de o parte în dorința de a face schimb de vederi, schimb de experiență, de opinii și păreri și pe de altă parte pentru că într-adevăr mulți gazetari din lume sînt animați de gîndul acesta generos de a sluji cauza păcii, cauza progresului, cauza umanității.

Acum mi-aș permite să spun cîteva cuvinte și asupra senzaționalului și nesenzaționalului în activitatea ziaristică.

Eu, în general, în principiu, n-aș putea spune că resping orice fel de senzațional. Totul depinde de natura lui. Bunăoară, acum un an și jumătate am avut o discuție foarte interesantă la redacția unde lucrez cu un cunoscut ziarist, domnul Jean de Heer de la „Gazette de Lausanne”. La un moment dat, discutînd diferite probleme ale activității profesionale, dînsul m-a întrebant:

— De ce în presa dvs. n-am întîlnit relatări cu privire la accidente de tren?

Eu nu sînt specialist în probleme feroviare, n-aș putea prezenta o statistică asupra numărului de accidente care eventual ar putea avea loc în țara noastră. Probabil că și la noi, ca și în multe țări unde se muncește, unde există activitate economică interesantă, nimeni nu poate garanta categoric că niciodată nu poate avea loc un accident de cale ferată. Dar l-am întrebant pe domnul Jean de Heer: „Propriu zis care este rostul anunțării senzaționale a unei astfel de nenorociri? Să semeni o teribilă grijă pentru miile și miile de familii ale călătorilor care se duc de la București la Craiova sau Tg. Jiu? Căci dacă s-a întîmplat vreo nenorocire cu o rudă de-a lor, nici odată nu este tîrziu să afli adevărul cu privire la necaz. Dacă nu s-a întîmplat nimic părintelui sau copilului care au călătorit, la ce să căsuăm griji familiei?” Acest argument a rămas fără contrazicere pentru că d. Jean de Heer n-a putut opune nimic. Și totuși, asta nu înseamnă că presa nu trebuie și nu poate să se ocupe de cazuri de acestea. Cu o singură condiție: nu aceea de a terifia oamenii de frică, ci de a analiza pricinile accidentelor și de a găsi calea înlăturării lor. Aici e vorba însă de articole de analiză și nu de anunțuri senzaționale.

Nu văd folosul în faptul ca senzaționalul să mizeze pe frămîntările și grijile omului. Cu totul altceva este dacă vorbim despre rapiditatea transmiterii de știri, de evenimente însemnate pentru popor. Și la noi în țară consider că există lucruri de adevărată senzație. Bunăoară atunci cînd în țara noastră a fost pus în funcțiune reactorul atomic, firește că aceasta constituia un fenomen de mare senzație, de justă, de bună senzație, care a bucurat inima oamenilor. Firește că atunci cînd este pus în funcțiune un nou furnal la uzinele noastre de la Hunedoara, este bine să dăm acest lucru cît de repede și apoi să-l înfățișăm în reportaje, care să arate oamenilor muncii cum putem munci, lupta și contribui la cauza mare a păcii, a grijei pentru om, pentru viața lui.

Iată de ce, după părerea mea, interesul pentru gazetele noastre din R.P.R. crește zi de zi. Aș putea să vă dau dvs. aici — gazetarii sînt obișnuiți cu cifrele — unele foarte concludente. Bunăoară cîteva lucruri de nedescumînt: cel mai mare cotidian de tiraj formidabil pe vremuri în România de altă dată, gazeta „Dimineața” a ajuns la 225.000 de exemplare pe zi. Ziarul „Știința” are azi zilnic 920.000 de exemplare. Altă dată celelalte gazete din București, cum erau de pildă „Curentul”, „Zorile”, nu treceau de 100.000 de exemplare. Azi ziarul „Știința tineretului” are 505.000 de exemplare, „Romînia liberă” are 252.000 de exemplare, ziarul pentru minoritatea maghiară „Előre” are 120.000 de exemplare, „Neuer Weg”, pentru minoritatea germană, are 70.000 de exemplare — și aceasta la un număr de 400.000 de germani care locuiesc în patria noastră. Publicații periodice ca „Contemporanul” scot 60.000 de exemplare săptămînal, iar revista noastră pentru străinătate, „Romînia Populară”, numără în total 200.000 de exemplare. Acestea sînt faptele. Încă nu s-a pomenit cineva care să scoată gazete numai ca să le stivuiască. Gazeta se publică pentru a fi vîndută. Și cînd vine la retur, reducerea tirajului gazetei este obligatorie. Ca să nu rămînă dubiu, am adus o serie de scrisori de la cititorii care se plîng că nu sînt destule gazete la chioșcuri. Bunăoară un învățător de la Curtea de Argeș se plînge că oficiul poștal local nu primește înscrieri pentru abonamente, zicînd că întregul tiraj pre-văzut pentru localitate este epuizat. Iată o scrisoare dintr-un sat de lângă Orașul Stalin, scrisă de un țaran care sezisează redacția „Romîniei libere” că de două săptămîni mereu

cere ca să fie aduse ziare și mereu primește același răspuns: „epuizat”.

Iată un învățător care se zisează în termenii următorii lipsa revistei pentru tineret — „Pionierul”: „Avem nevoie de gazetă. Tirajul gazetei nu trebuie micșorat, ci mărit. Și dacă ar fi nevoie de zece sau de o sută de ori mai multe exemplare, atunci trebuie tipărit de zece sau o sută de ori mai multe gazete. Nu primim înapoi banii dați pentru abonamente”.

Vedeți, limbajul este destul de tare. Cititorul vrea gazeta și, cinstit vorbind, are dreptul s-o capete. Ne străduim să dăm gazeta, dar este adevărat că posibilitățile noastre nu reușesc să crească în același ritm cu setea de cultură, de cunoaștere a poporului nostru. Și este firesc acest lucru. Acum zece ani, poporul român era un popor compus din 40 la sută analfabeți. În clipa de față poate cine știe ce bătrîn veți găsi undeva la țară, care să nu știe carte. Într-adevăr aceasta este una din acele transformări pentru care ne mîndrim și nu cred că cineva ne-ar putea-o lua în nume de rău. Fără îndoială că toate acestea se înmănunchiază între ele, toate nu ar fi cu puțință dacă nu s-ar fi ales un anumit drum, o anumită cale, dacă presa noastră nu ar milita în slujba intereselor acestui cititor, adică ale poporului nostru întreg. De altfel noi, gazetarii romîni, nu avem diferențe de opinii cu opinia publică a

țării noastre, cu cititorii. Noi exprimăm tocmai ceea ce gîndesc și spre ce năzuiesc oamenii muncii.

Aș vrea să citez aici cîteva din cuvintele profund gîndite și din inimă spuse de marele nostru poet Tudor Arghezi, rostite cu ocazia dezbaterii în Marea Adunare Națională a R.P.R. a problemei lichidării pericolului de război și amenințării cu armele atomice. Cu ocazia aceasta Tudor Arghezi spunea următoarele:

„Renunțarea totală la experiențele atomice va însemna intrarea într-o epocă premergătoare păcii adevărate, așteptată cu înfrigurare de popoare. Este locul să adăugăm că pe parcursul acestui timp scriitorii au rolul lor de îndeplinit: să scrie toate penele, să scrie toate condeele din toată lumea pentru trezirea tuturor conștiințelor și simțirilor, de la cele mai slabe pînă la cele mai tari. Pacea și buna înțelegere între neamurile pămînturilor sînt poeziile. Scriitorii să aducă din nou pentru oamenii descurajați și întristați, poezia”.

Ei bine, colegi și colege, oare nu mai scriitorii merită să fie oameni demni de a difuza cuvîntul păcii și înțelegerii între popoare? Oare noi, gazetarii, cei care zi cu zi ne înțilnim cu omul simplu, cei care zi de zi ne frămîntăm și ne preocupăm de cele ce se întîmplă în țările noastre și în lume, oare noi nu sîntem demni de a întinde mîna unul celui-

lalt, să scriem în spiritul adevărului, înțelegerii între popoare și al păcii? Eu cred că da. Crezul acesta fiind împărtășit de altfel de toți gazetarii din R.P.R. și nu numai din țara noastră, am luat această inițiativă și — cum mi se pare mie — n-am greșit. Împărtășesc în întregime dorințele și sugestiile domnului Pearson, care m-au bucurat pe mine și pe acei colegi cu care am discutat, în timp cît domnia sa vorbea, cu privire la inițiativa Institutului de Presă.

Aș vrea să închei asigurîndu-vă pe toți, că noi, gazetarii romîni, avem credința fermă că în toate colțurile lumii vom găsi aceeași străduință, aceeași pasiune, aceeași dorință de a face ca nobila misiune de reporter, acel gazetar care se află cel mai aproape de om, să fie încununată de succes. Să pledăm cu toții împreună, cu sau fără pașaport diplomatic, pentru cauza largă a păcii, a omenirii, a înțelegerii între popoarele lumii, a civilizației, în apărarea patrimoniului culturii universale, care pe nimeni în această lume nu-l poate lăsa rece.

În aceasta cred că stă marea și nobila noastră misiune. Și dacă înțînirea noastră se va solda cu încă un cuvînt spus pe această cale, atunci noi, gazetarii romîni, vom socoti că inițiativa luată a fost de bun augur.

Referatele, coreferatele și discuțiile, de la Reuniunea Internațională a Reporterilor, publicate în paginile revistei, sînt texte prescurtate

Către reporterii presei de pretutindeni

Întruniți la București, în cadrul Reuniunii Internaționale a Reporterilor, inițiată de Uniunea Ziariștilor din R. P. Română, reporterii ai presei din 23 de țări (Albania, Republica Arabă Unită, Brazilia, Bulgaria, Canada, Cehoslovacia, Ceylon, China, R.P.D. Coreeană, Finlanda, Franța, R.D. Germană, R.F. Germană, Japonia, Mexic, R.P. Mongolă, Polonia, România, S.U.A., Suedia, Ungaria, U.R.S.S., R.D. Vietnam) au dezbătut în mod liber și deschis diferite aspecte ale reportajului ca mijloc de cunoaștere și apropiere între popoare.

Dezbaterile Reuniunii au demonstrat că în secolul nostru, în plin avânt al presei și al mijloacelor de comunicație, reportajul trebuie să devină unul dintre cele mai puternice și mai eficiente instrumente de răspundere a adevărului cu privire la viața diferitelor popoare, un instrument de maximă însemnătate pentru promovarea cunoașterii și apropierii între popoare, deci pentru statornicirea unui climat propice păcii și colaborării internaționale.

În epoca noastră reportajul este nu numai o simplă relatare de fapte ci și un act de conștiință umană.

În aceste condiții profesiunea reporterului contemporan capătă amploarea transmiterii unui mesaj de încredere în umanitate, în progres, în virtuțile creatoare ale vieții omenești, în pace și colaborare — ca atmosfera cea mai prielnică creației și îmbunătățirii vieții oamenilor, misiunilor de civilizație și cultură.

Constatând profunda îngrijorare a omenirii amenințată de flagelul dezlănțuirii unui nimicitor război atomic, Reuniunea Reporterilor cheamă pe confracții de pe toate meridianele și paralelele globului să pună prin cuvântul lor scris sau vorbit o stavilă oricărei propagande războinice, să reflecte în mod obiectiv și realist marea neliniște a popoarelor pentru viitorul lor. Când vor cădea bombele morții atomice va fi prea târziu și însuși cuvântul nostru nu va mai avea nici o putere.

Să-i dăm deci acum cuvântului nostru, profesiei noastre, întreaga forță a cugetelor și inimilor noastre, vibrând intens la frământările și năzuințele umanității! E ceea ce așteaptă de la noi oamenii de pretutindeni, e misiunea și răspunderea noastră.

În această perspectivă considerăm Reuniunea de la București ca o manifestare a cărei generoasă semnificație trebuie să fie îmbrățișată de colegii din lumea întreagă, convinși fiind că inițiative similare vor putea fi în viitor cu atât mai rodnice, iar ecoul lor cu atât mai larg.

În numele Reuniunii Internaționale a Reporterilor,
membrii prezidiului:

ABDUL RAHMAN ABOUKOSS (Republica Arabă Unită), JOCELYN LUIZ DOS SANTOS (Brazilia), HÉLÈNE GAGNON (Canada), CIN CIUN-HUA (R.P. Chineză), GEORGE IVĂȘCU (R.P. Română), DREW PEARSON (S.U.A.), ILYA MIHAILOVICI KOTENKO (U.R.S.S.).

București, 13 mai 1958.

BUCUREȘTI, 15-18 MAI 1958

AL IV-LEA CONGRES AL ORGANIZAȚIEI INTERNAȚIONALE A ZIARIȘTILOR

Prezidiul celui de-al IV-lea Congres al O.I.Z. (de la stînga la dreapta): **Cin Ciun-hua**, vicepreședinte al Asociației Ziariștilor din întreaga Chină, **Constantin Prisnea**, adjunct al ministrului Învățămîntului și Culturii din R.P. Romîna, **Dmitri Petrovici Goriunov**, vicepreședinte al Uniunii Ziariștilor din U.R.S.S., **Jean-Maurice Hermann**, președintele Organizației Internaționale a Ziariștilor, **Nestor Ignat**, președintele Uniunii Ziariștilor din R.P. Romîna, **Josef Kowalczyk**, vicepreședinte al Asociației Ziariștilor din R.P. Polonă, **Jaroslav Knobloch**, secretar general al Organizației Internaționale a Ziariștilor.

JNTRE 15 și 18 mai au avut loc la București lucrările celui de-al IV-lea Congres al Organizației Internaționale a Ziaristilor (O.I.Z.).

La Congres au participat peste 80 de delegați și observatori din R.P. Albania, Republica Arabă Unită, Brazilia, R.P. Bulgaria, Canada, R. Cehoslovacă, Ceylon, R.P. Chineză, Chili, Cipru, R.P.D. Coreeană, Finlanda, Franța, R.D. Germană, India, Italia, R.P.F. Iugoslavia, Japonia, Mexic, R.P. Mongolă, R.P. Polonă, Peru, R.P. Română, R.P. Ungară, U.R.S.S., Venezuela și R.D. Vietnam. Delegația Uniunii Ziaristilor din R.P. Română a fost alcătuită din tovarășii Nestor Ignat, Teodor Marinescu, George Ivașcu, Dinu Hervian, Nicolae Moraru și Szilagy Dezideriu.

Au asistat de asemenea reprezentanți ai UNESCO, Consiliului Mondial al Păcii, Federației Sindicale Mondiale și Organizației Internaționale de Radio (O.I.R.).

Se aflau de asemenea prezenți, ca invitați, numeroși ziaristi romini, redactori ai ziarelor și publicațiilor din București și din țară, oameni de artă și cultură, reprezentanți ai organizațiilor culturale și obștești din R. P. Română.

Cuvîntul de deschidere a fost rostit de Jean-Maurice Hermann.

Au fost aleși în prezidiu: Jean-Maurice Hermann, președintele Organizației Internaționale a Ziaristilor, Jaroslav Knobloch, secretar general al Organizației Internaționale a Ziaristilor, Dmitri Petrovici Goriunov, vicepreședinte al Uniunii Ziaristilor din U.R.S.S., Cin Ciun-hua, vicepreședinte al Asociației Ziaristilor din întreaga Chină, Josef Kowalczyk, vicepreședinte al Asociației Ziaristilor din R.P. Polonă, Nestor Ignat, președintele Uniunii Ziaristilor din R.P. Română și Constantin Prisnea, adjunct al ministrului Învățămîntului și Culturii din R.P. Română.

Congresul a fost salutat de Nestor Ignat, președintele Uniunii Ziaristilor din R.P. Română, în numele ziaristilor din R.P. Română; Constantin Prisnea, - adjunct al ministrului Învățămîntului și Culturii, în numele guvernului R.P. Romine; Jorge Zalamea Borda, membru în Consiliul Mondial al Păcii, în numele Consiliului Mondial al Păcii; Anton Moiescu, membru în Consiliul General al Federației Sindicale Mondiale și vicepreședinte al Consiliului Central al Sindicatelor din R.P. Română, în numele F.S.M.; Henri Dona, vicepreședinte al comitetului de radio și televiziune din R.P. Română, în numele Organizației Internaționale de Radio (O.I.R.); Carlos de Freitas (Brazilia) în numele Sindicatului ziaristilor profesioniști din statul Sao Paulo; Gustave Joly, redactor la ziarul francez „l'Aurore”, în numele Sindicatului național al ziaristilor francezi; Luis Carnero Checa (Peru) în numele Federației ziaristilor din Peru și Francesco Fattorello (Italia) în numele Asociației Internaționale de studii și cercetări în domeniul informării.

S-a dat de asemenea citire unor saluturi adresate Congresului de Herbert Moses, în numele Asociației ziaristilor brazilieni, de Asociația ziaristilor din Indonezia, Federația națională a lucrătorilor din industria grafică din Brazilia, Federația ziaristilor profesioniști din India, Facultatea de ziaristică a Universității Centrale din Venezuela, Organizația Națională a Ziaristilor din regiunea siriană a Republicii Arabe Unite și Sindicatul redactorilor și corespondenților de presă din Alep.

Intrîndu-se în ordinea de zi a lucrărilor, Jean-Maurice Hermann a prezentat raportul: „Pentru colaborarea și unitatea tuturor ziaristilor”, Jaroslav Knobloch, raportul „Cu privire la activitatea Organizației Internaționale a Ziaristilor între Congresul al III-lea și al IV-lea și sarcinile viitoare ale organizației”, Slancio Vasev, președintele Uniunii Ziaristilor din R.P. Bulgaria, raportul „Despre construcția primei case internaționale de odihnă pentru ziaristi” și Vojtech Dolejsi, președintele Uniunii Ziaristilor din R. Cehoslovacă, raportul „Despre educarea ziaristilor și cooperarea internațională în domeniul învățămîntului ziaristic”.

Teodor Marinescu, vicepreședinte al Uniunii Ziaristilor din R.P. Română, a informat participanții la Congres despre lucrările Reuniunii Internaționale a Reporterilor de la București.

Rapoartele au fost urmate de discuții la care au luat parte (în ordinea înscrierii la cuvînt): Renato Leduc (Mexic), Jean François Dominique (Franța), Francesco

Fattorello (Italia), Juan Emilio Pacull (Chili), Michal Hofman (R.P. Polonă), Li Tu Dzin (R.P.D. Coreeană), Nestor Ignat (R.P. Română), Jacovides Stelios (Cipru), Cin Ciun-hua (R.P. Chineză), Vogli Fiqri (R.P. Albania), Abdul Rahman Aboukoss (Republica Arabă Unită), Dmitri Petrovici Goriunov (U.R.S.S.), Slavcio Vasev (R.P. Bulgaria), Herbert Stösslein (R.D. Germană), Yuichi Kobayashi (Japonia), Fereydoun Hoveyda (reprezentantul UNESCO), O. Punțac (R.P. Mongolă), J. B. Lara (Venezuela), Fam Van Hao (R.D. Vietnam), Toivo Ryhanen (Finlanda), Miroslav Dockal (R. Cehoslovacă) și Fernand Beauregard (Canada).

După patru zile de dezbateri Congresul a trecut, în cadrul ultimei ședințe, la discutarea și votarea rezoluțiilor.

Delegatul mongol O. Punțac, președintele comisiei financiare, a prezentat proiectul de rezoluție asupra activității financiare a O.I.Z. în perioada dintre congresele al III-lea și al IV-lea. Cu unanimitate de voturi, Congresul a adoptat proiectul de rezoluție.

A luat apoi cuvântul Nestor Ignat, președintele Uniunii Ziariștilor din R.P. Română, care, în numele comisiei de redactare, a supus Congresului o serie de rezoluții și hotărâri. Prima propunere a fost aceea de a se statornici dispoziția statutară ca congresele O.I.Z. să se țină din patru în patru ani. Pusă la vot, propunerea a fost adoptată în unanimitate. După discutarea pe puncte, Congresul a mai adoptat prin vot următoarele rezoluții: Rezoluția cu privire la colaborarea și unitatea ziariștilor; Rezoluția cu privire la problemele păcii; Rezoluția cu privire la instituirea premiului internațional al ziariștilor; Rezoluția asupra activității Organizației Internaționale a Ziariștilor și Scrisoarea de solidaritate adresată ziariștilor din țările unde se muncește în condiții de teroare și persecuție.

Delegatul bulgar Slavcio Vasev, președintele Uniunii Ziariștilor din R.P. Bulgaria, a expus apoi raportul comisiei de propuneri pentru alegerea noului Birou.

Cu vii aplauze delegații la Congres au salutat propunerile făcute de comisie. Trecându-se la vot, Congresul a hotărât în unanimitate să mențină numărul actual al membrilor Biroului: un președinte, șase vicepreședinți și un secretar general, să aleagă în funcția de președinte al O.I.Z. pe JEAN-MAURICE HERMANN (Franța), în funcția de vicepreședinți pe DANIL KRAMINOV (U.R.S.S.), vicepreședinte al Uniunii Ziariștilor din U.R.S.S., DEN TO (R.P. Chineză), președinte al Asociației ziariștilor din întreaga Chină și director al ziarului „Jenminjibao”, MAURI RYOMA (Finlanda) membru al prezidiului Uniunii Ziariștilor finlandezi, MICHAL HOFMAN (R.P. Polonă), redactor șef al departamentului pentru străinătate al Agenției telegrafice poloneze, RENATO LEDUC (Mexic). Al șaselea loc de vicepreședinte a rămas liber, comisia propunând rezervarea acestui loc pentru reprezentantul Africii și recomandând Comitetului executiv să coopteze ulterior pe candidatul prezentat de organizațiile de ziariști din Africa. În funcția de secretar general al O.I.Z. a fost ales JAROSLAV KNOBLOCH (R. Cehoslovacă).

În numele comisiei de propuneri pentru alegerea Biroului, Slavcio Vasev a rostit apoi un scurt cuvânt prin care a felicitat pe noii aleși, urindu-le succes în munca de conducere a Organizației Internaționale a Ziariștilor, cea mai cuprinzătoare organizație internațională a slujitorilor presei.

În încheierea Congresului a luat cuvântul Jean-Maurice Hermann în numele noilor aleși în conducerea Organizației Internaționale a Ziariștilor.

JEAN-MAURICE HERMANN
Președintele O. I. Z.

R A P O R T

PENTRU COLABORAREA ȘI UNITATEA TUTUROR ZIARIȘTILOR

ÎN momentul în care încep, dragi prieteni, acest raport consacrat activității organizației noastre, desfășurată în vederea colaborării și unității tuturor ziariștilor din lume, mă întreb dacă un asemenea raport era într-adevăr necesar, în cadrul unui asemenea Congres. Însăși prezența noastră aici dovedește măsura în care sîntem conștienți de necesitatea profundă de a uni și a organiza pe ziariști, noi cei care în țările noastre depunem eforturi în vederea realizării acestei unități și milităm în cadrul O.I.Z. pentru o solidaritate și unitate deplină extinsă pe plan internațional.

Desigur că acesta este un fenomen nou: el reflectă în cadrul profesiei noastre schimbările profunde care au intervenit în lume. A trecut timpul cînd ziaristul nu era decît un scriitor, un intelectual, un om politic, avînd adeseori o altă profesiune, exprimîndu-și părerea într-un ziar al cărui proprietar era el însuși de multe ori, și care necesita capitaluri modeste. Progresul tehnic care a permis tipărirea ziarelor de mare tiraj, necesitînd mașini costisitoare, a înlesnit o difuzare masivă a presei în rîndurile populației, a transformat ziarele în adevărate întreprinderi comerciale și industriale, iar pe ziariști, al căror număr era în creștere, în salariați. Ziaristica devenea o profesiune. A trebuit să treacă o anumită perioadă pînă cînd ziariștii și-au dat seama de acest lucru, recunoscînd necesitatea de a se grupa pentru a apăra condițiile lor de existență, condițiile de lucru și demnitatea unei activități a cărei libertate suferea presiuni cu totul noi și neașteptate. Aceasta, cu atît mai mult, cu cît proprietarii de ziare aveau tendința de a considera activitatea ziaristică ceva cu totul secundar, redactarea nefiind, după părerea lor, decît anexa unei afaceri

comerciale ale cărei interese trebuiau să dicteze linia de conduită. După primul război mondial a apărut în numeroase țări necesitatea unei adevărate organizări a ziariștilor.

Cînd la 12 iunie 1926 s-a constituit la Paris prima Federație Internațională a Ziariștilor, fiecare a înțeles că se punea problema de a face față situației creată în urma reducerii distanțelor datorită noilor înlesniri de comunicații. Munca ziariștilor devenea din ce în ce mai internațională și răspunderea lor care crescuse în propria țară devenea din ce în ce mai importantă în ceea ce privește relațiile cu celelalte națiuni. Era necesar ca ziariștii din toate țările să se cunoască între ei, să stabilească legături de prietenie, să facă schimb de experiență, să studieze împreună problemele ridicate de exercitarea profesiei lor și să caute să le rezolve. Federația Internațională a Ziariștilor a fost prima care a încercat instituirea unui statut profesional internațional și a formulat multe revendicări cu privire la exercitarea profesiei de ziarist; revendicări care nici astăzi nu sînt satisfăcute în întregime. Ea nu s-a temut să scoată în evidență pericolul influenței exercitate de concentrarea întreprinderilor de presă, a organelor de difuzare. Ea a pornit lupta împotriva abuzurilor care dezonorează profesiunea de ziarist, a știrilor false, tendențioase, care contribuie la înrăutățirea relațiilor internaționale.

Federația internațională a ziariștilor nu grupa pe toți ziariștii din lume, însă reprezenta prima grupare internațională care tindea spre acest scop. Șocul celui de-al doilea război mondial, agresiunea hitleristă, invaziunile, dictaturile personale, au dus la distrugerea Federației. Cu toate acestea, în rîndurile ziariștilor din

diferite țări care luptau împreună, în ciuda deosebirii de regimuri politice și sociale, pentru a salva libertatea omenirii, s-a făcut simțită din nou necesitatea unei organizații comune și au creat astfel o organizație provizorie. Bombele cădeau deasupra orașelor, pădurile erau populate de partizani, ziarile clandestine circulau din mână în mână aducând speranță și în lagărele de exterminare unde milioane de oameni erau asinași. În această atmosferă s-a pregătit noua federație — O.I.Z. — care a fost creată în mod oficial la Copenhaga în iunie 1946.

După cum era de așteptat spiritul său a fost dominat de lecția tragică pe care am trăit-o. Statutul a fost adoptat în unanimitate. El fixa scopul noii organizații care era apărarea libertății presei și a ziaristilor, informarea cinstită a cititorilor, promovarea unui schimb liber de informații pentru o mai bună înțelegere între popoare și, în sfârșit, organizarea sindicatelor de zariști. Se declara că „libertatea presei este condiția fundamentală a democrației și că ea nu poate fi apărată decât în cazul când sursele de informare și mijloacele de difuzare a știrilor sînt accesibile tuturor”. Era denunțată de asemenea propaganda fascistă și rasistă subliniindu-se că „o presă dominată de capital nu este o presă liberă”, iar zariștii erau chemați „să activeze pentru o pace trainică”, țelul suprem al omenirii, și să colaboreze cu F.S.M.

Cel de-al doilea Congres care a avut loc la Praga în iunie 1947 a luat aceeași poziție și a adoptat în unanimitate statutul definitiv confirmînd aceste țeluri. Acest statut este și astăzi valabil și nu a încetat să inspire activitatea noastră.

(Vorbitorul a dat citire capitolului I din statutul O.I.Z.).

Dacă la început aceste principii — care pot fi regăsite în Charta O.N.U. și cea a UNESCO — au fost adoptate într-o atmosferă de entuziasm, sciziunea care a intervenit ulterior între zariști nu se datorează desigur unei schimbări intervenite în atitudinea noastră. Din nenorocire, d-voastră știți că după eliberare acest entuziasm nu a durat multă vreme.

Vorbitorul a arătat apoi cum cercurile imperialiste au determinat o încordare a relațiilor internaționale între Est și Vest.

Aceasta nu a întârziat să aibă repercusiuni într-o profesiune ca a noastră care este atât de strîns legată de evenimente și poate juca un rol important pentru a accentua sau slăbi încordarea.

Organizația zariștilor americani a încetat să-și plătească cotizația, iar după schimbarea de regim intervenită în februarie 1948 în Cehoslovacia a încercat să schimbe sediul statutar al O.I.Z. Pînă la urmă, în condiții care vă sînt încă vii în minte, organizația americană a părăsit sesiunea Comitetului executiv de la Budapesta din februarie 1948 cînd s-a pus problema de a aplica în practică hotărîrile pe care ea însăși le-a votat și de a înfiera activitatea citorva zariști care — din nenorocire — au jucat fără îndoială un rol activ în provocarea urii și a „războiului rece”. Cel de-al treilea Congres, care trebuia să aibă loc în 1949 la Bruxelles, a fost amînat și pînă la urmă s-a constituit o organizație dizidentă, actuala F.I.Z. care, după cum știți, și-a fixat sediul la Bruxelles.

Organizația noastră a făcut față situației. Congresul a avut loc la Helsinki. El a menținut declarațiile de principii ale organizației noastre care este, astăzi, în ciuda tuturor manevrelor, calmniilor, a tuturor atacurilor îndreptate împotriva ei, cea mai puternică prin numărul membrilor săi și al cărei

prestigiu n-a încetat să crească în rîndurile zariștilor din lumea întreagă. Noi am rămas credincioși chartei noastre, ne-am străduit să îndreptăm imperfecțiunile și greșelile noastre și pînă la urmă am fost răsplătiți pentru aceasta.

Totuși, noi nu am acceptat niciodată drept normală sau definitivă lipsa de unitate dintre zariști. De asemenea, noi am urmărit să realizăm această unitate, primind în rîndurile noastre pe acei ce nu făceau parte din alte organizații. Rănile sciziunii abia au fost cicatrizate, iar resentimentele îndreptățite au fost liniștite, cînd am pornit cu răbdare și perseverență să căutăm a stabili unitatea cu toți zariștii, inclusiv cu acei care ne-au părăsit. Nu am dus polemici goale cu privire la vina din trecut, deoarece sîntem convinși că unitatea este în interesul comun al profesiei noastre și — dincolo de interesele noastre profesionale — o necesitate pentru ca această profesiune să-și îndeplinească cît mai bine misiunea în slujba umanității și păcii.

Noi am fost primii care am întins mîna, am continuat s-o întindem și vom continua s-o întindem cu toată sinceritatea, fără vreun gînd ascuns. Noi știm, chiar dacă apelurile noastre n-au fost încă auzite în mod oficial, că zariștii care sînt sensibili la aceste apeluri și recunosc bunăvoința noastră sînt din ce în ce mai numeroși. De ani de zile nici una din reuniunile noastre nu a avut loc fără ca în cadrul lor să nu fi fost evocată problema unității și fără ca să nu fi fost afirmată voința noastră de a realiza această unitate. N-a avut loc nici un congres al F.I.Z. fără ca noi să ne fi adresat lui în spiritul cel mai frătesc.

Ilustrînd acest lucru, vorbitorul subliniază propunerile făcute de conducerea O.I.Z. Congreselor F.I.Z. care au avut loc în aprilie 1954 (Bordeaux — Franța) și aprilie 1956 (Baden-Baden — R.F. Germană).

Noi nu am primit răspuns la propunerile noastre cu toate că în discuțiile particulare unii conducători ai F.I.Z. au recunoscut că nu va putea fi refuzată pînă la infinit ducerea unei discuții. Comitetul nostru executiv întrunit la Pekin în aprilie 1957 a confirmat poziția noastră, a aprobat și a sprijinit întru totul inițiativa luată de „Comitetul pentru colaborare internațională a zariștilor” în vederea încercării unei apropieri între O.I.Z. și F.I.Z. și a cerut intensificarea întîlnirilor și conferințelor internaționale ale zariștilor organizate pe baze profesionale în orice parte a lumii, întîlniri care nu pot decît să contribuie la înțelegerea și colaborarea generală între zariști. Toate intervențiile din cursul acestei sesiuni au sprijinit acest punct de vedere. Iată de ce noi nu am șovăit să scriem din nou o scrisoare cu ocazia recentului congres al F.I.Z. care a avut loc la Londra, scrisoare în care am arătat în același timp că invităm F.I.Z.-ul să trimită un observator la actualul congres.

Pînă în momentul de față nu am primit nici un răspuns. Ne-a parvenit știrea că la tribuna congresului un delegat austriac s-ar fi dedat la un atac surprinzător de frenetic la adresa O.I.Z. Ne-a parvenit de asemenea știrea că discursul său nu reprezenta deloc opinia de mijloc a asistenței care a sfîrșit prin a lăsa Uniunii membre libertatea lor de acțiune. Este un progres modest, dar totuși un progres.

Pentru ce, într-adevăr, am perseverat într-o direcție care părea să nu ducă la nimic?

Pozițiile juste sfîrșesc întotdeauna prin a fi recunoscute ca juste. În cursul acestor ani de fărîmîtare, necesitatea de a pune capăt sciziunii a fost re-

cunoscută și proclamată de un număr tot mai mare de ziaristi. Numeroase inițiative ne-au parvenit din toate colțurile lumii, reclamând unitatea și oferind multiple ocazii pentru a o realiza. Toate acestea au fost favorabil primite de către noi; dacă ele nu și-au atins încă scopul, aceasta se datorește doar rezervei manifestate încă pînă astăzi de către conducătorii F.I.Z.-ului. Prin activitatea noastră, climatul a fost favorabil modificat și ne permitem să întvedem că dacă acest curent continuă să se afirme și să crească, el va triumfa și va putea învinge și ultimele obstacole.

Au fost multe inițiative. Nu putem însă să le înșirăm pe toate. Mulțumim însă din toată inima autorilor lor. Voi da numai cîteva exemple edificatoare.

Confrații noștri din America Latină luaseră cu totul spontan și fără nici o legătură cu noi, hotărîrea de a acționa în vederea unității mondiale. Un comitet latino-american, format în urma Congresului internațional organizat de principalele Uniuni de ziaristi din America Latină — și în special din Mexic, Chili, Brazilia și din Uruguay — care s-a ținut la Sao Paulo în noiembrie 1954 — votase o rezoluție cerînd organizarea unei întîlniri între F.I.Z. și O.I.Z., în vederea creării unei organizații internaționale unice și a pregătirii un nou Congres Mondial pe a cărui ordine de zi figura această problemă. Congresul era prevăzut pentru 1956 la Montevideo. Cele două organizații au fost invitate oficial de către o delegație a comitetului latino-american venită special în Europa. O.I.Z. a acceptat fără întîrziere și fără condiții invitația, felicitînd organizatorii pentru această inițiativă.

Federația Internațională a Ziaristilor, după nouă luni de tăcere, a sfîrșit prin a refuza invitația.

Dumneavoastră știți cum s-a acționat pentru organizarea Congresului de la Montevideo, că el a constituit obiectul unor atacuri violente inițiate de F.I.Z., prin American Newspaper Guild și chiar în mod discret de către unele ambasade care l-au prezentat în mod calomnios ca o „manevră“ politică organizată de către noi și cum, în cele din urmă, a fost interzis prin presiunea directă a Statelor Unite asupra guvernului din Uruguay. Este sigur că, dacă el ar fi avut loc, ar fi votat în bloc și, în cea mai completă libertate, pentru unitate.

În cursul ultimelor luni, ziaristi brazilieni, — care invitaseră deja o delegație a O.I.Z. la Congresul lor din 1955 — au primit o nouă delegație a O.I.Z. condusă de președintele O.I.Z. la marele congres care a avut loc în septembrie anul trecut la Rio de Janeiro și care a sărbătorit cea de-a 50-a aniversare a Asociației Presei Braziliene. Ei au primit călduros această delegație și au votat în unanimitate o rezoluție exprimînd părerea că este necesar de a se ajunge la gruparea tuturor ziaristilor într-o singură organizație internațională. Veneratul și popularul președinte al A.B.I., domnul Herbert Moses, căruia țin să-i adresez de aici un gînd afectuos, și președintele O.I.Z. au semnat o declarație comună, constatînd identitatea proiectelor celor două grupări și înțelegîndu-se în vederea căutării mijloacelor unei mai bune colaborări profesionale. Curînd după aceea, în octombrie conferința națională a sindicatului național al redactorilor de presă din Mexic, reunită la Acapulco, a lansat un apel către F.I.Z. și O.I.Z., cerîndu-le să hotărască împreună cu reprezentanții marilor organizații de ziaristi care nu fac parte din nici o organizație internațională, asupra mijloacelor prietoare la realizarea unității lor. Aproape în același timp, cel de-al patrulea Congres al Federa-

ției Ziaristilor Peruvieni, întrunit la Lima, cerea pe de o parte organizarea unei confederații a presei din America Latină, idee emisă și în Mexic, iar pe de altă parte, întreținerea de legături între cele două organizații internaționale, pentru a face tot posibilul în vederea fuzionării lor. Colegii noștri din Chili manifestaseră încă dinainte aceeași dorință.

Trebuie oare să vă spun că organizația noastră a aprobat din timp gesturile spontane ale prietenilor noștri din America Latină și că ea s-a declarat gata să participe la orice conferință pe care ei o vor putea organiza în viitor? Trebuie oare să vă amintesc că este vorba de întîlnirea ziaristilor de toate opiniile, din toate țările unde, în majoritatea cazurilor, partidul comunist este interzis? Mai este necesar un alt exemplu?

Colegii noștri din Italia nu au aderat la nici o organizație internațională, dorînd în mod legitim să-și mențină unitatea federației lor naționale, unitate care le-a permis să-și apere victorios condițiile de muncă. Convinși, pe baza experienței lor de avantaje unității, ei au ținut să servească drept verigă de legătură și de loc de întîlnire, între F.I.Z. și O.I.Z. Astfel, ei au invitat pe conducătorii celor două organizații internaționale ale ziaristilor la cel de-al cincilea Congres al lor care a avut loc la Palermo, în noiembrie 1954, apoi la cel de-al șaselea Congres, care a avut loc la Triest în 1956. Aceste Congrese au constituit pentru noi posibilitatea de a avea discuții personale cu conducătorii F.I.Z. Pot afirma că în cursul acestor conversații, ca și în cursul aceluia pe care le-am avut în alte ocazii, și anume la UNESCO, noi n-am găsit la confrății noștri din F.I.Z. rațiuni valabile atitudinii lor ostile, cu privire la unitatea pe care o recunoșteau ei înșiși ca fiind de dorit, probabil pînă la urmă, dar prematură în împrejurările de față. Confruntarea publică a punctelor noastre de vedere în fața colegilor italieni a determinat Congresul de la Palermo să voteze o rezoluție exprimînd dorința de a vedea dezvoltîndu-se între cele două organizații internaționale „o cooperare fructuoasă în vederea stabilirii de relații tot mai strînse și mai cordiale între ziaristi din lumea întregă...“ dorință confirmată de Congresul din Triest, care, mergînd mai departe, s-a declarat convins că „realizarea unei organizații unice a ziaristilor este condiția primordială a apărării intereselor profesionale și sindicale, precum și a valorilor etice ale acestei profesii“, cerînd unitatea pe scară internațională.

După cum vedeți, noi am asistat la o adevărată înflorire a eforturilor conjugate în cercurile ziaristice cele mai variate, în favoarea unității. În centrul tuturor acestor eforturi trebuie rezervată o mențiune specială aceluia care sînt legate de marea întîlnire a ziaristilor care a avut loc la Otaniemi lîngă Helsinki, în Finlanda, în iunie 1956. Pregătirea acestei întîlniri, lucrările sale, difuzarea rezultatelor au însemnat un mare pas înainte pentru colaborarea internațională a ziaristilor profesioniști, cel mai important de la prima încercare făcută cu 50 de ani în urmă, la Paris, de a apropia pe ziaristi din lumea întregă.

Ideea acestei reuniuni a fost sugerată de către experiență, ea a fost generată de viața însăși. În timpul marilor conferințe internaționale, la Berlin sau la Geneva, s-au întîlnit sute de ziaristi, veniți din toate colțurile lumii. Timp de mai multe săptămîni ei au depus împreună aceeași muncă, au frecventat aceleași case ale presei, au mîncat la aceleași restaurante, au așteptat alături, ore întregi, știrile noi și au schim-

De la stînga la dreapta : *Dmitri Petrovici Goriunov* (U.R.S.S.), *Cin Ciun-hua* (R.P. Chineză), *Renato Leduc* (Mexic).

bat păreri și informații. Ei au constatat că au preocupări comune, că sînt în aceeași măsură interesați să vadă rezolvate anumite probleme și au constatat fraternitatea care unește pe oamenii care, oriunde s-ar afla, îndeplinesc aceeași sarcină. Un grup de ziaristi a avut ideea de a se reuni pentru a aprofunda această stare de spirit și a organiza o întîlnire, la care ziaristii să nu discute decît propriile lor probleme. Acest comitet s-a gîndit — așa cum era și natural — să se adreseze asociațiilor internaționale de ziaristi, pentru a le cere sprijinul. O.I.Z. le-a dat fără rezerve sprijinul secretariatului său. Am fi dorit cu toții ca Federația Internațională a Ziaristilor să facă același lucru: ea ar fi participat în măsură egală la responsabilitățile organizării și ar fi avut aceleași drepturi. Dar din păcate ea a refuzat.

Împotriva acestei întîlniri s-a declanșat o campanie violentă prin presă și prin radio și s-au exercitat diferite presiuni. Cuvîntul de ordine era boicotarea ei. Rezultatul a făcut să reiasă într-un mod și mai izbitor forța ideii de colaborare și scăderea prestigiului elementelor scizioniste. Între 10 și 14 iunie 1956, 259 de ziaristi din 44 de țări s-au întîlnit la Otaniemi. Dintre aceștia cei care aparțineau O.I.Z.-ului formau numai o minoritate. Trebuie subliniate eforturile deosebite făcute de unele țări. India a reușit să organizeze voiajul a 14 delegați, care au adus mesaje de simpatie ale tuturor autorităților politice naționale; 40 brazilieni traversaseră oceanul... În timpul ședințelor, în timpul desfășurării lucrărilor comisiilor, în timpul meselor luate cu veselie în comun și în timpul orelor de odihnă, la umbra parfumată a pinilor care inconjoară lacul, solidaritatea și unitatea ziaristilor au fost o realitate vie. S-a redactat și adoptat în unanimitate un program de revendicări studiate cu seriozitate; pentru prima dată ziaristii din întreaga lume precizau ei înșiși condițiile necesare pentru o mai

bună exercitare a profesiei lor. Ecoul acestui document a fost considerabil. Rezoluțiile de la Helsinki au fost citite pretutindeni, reținînd interesul a numeroși ziaristi sau profesori de ziaristică. Comitetul a primit scrisori aprobative, unele venind chiar de la mai multe universități de ziaristică din S.U.A.

Reuniunea s-a preocupat, bine înțeles, și de menținerea unității permanente a profesiei noastre, votînd o rezoluție în acest sens.

În fața succesului obținut, Comitetul de Inițiativă a înțeles că nu se putea opri aci.

El s-a transformat în Comitet pentru Cooperarea Ziaristilor și s-a angajat să difuzeze rezoluțiile de la Helsinki — rezoluții pe care Comitetul nostru Executiv de la Pekin le-a aprobat și adoptat.

Comitetul pentru Cooperarea Ziaristilor s-a întrunit la Paris în octombrie 1956, unde a studiat problemele colaborării, a aprobat diferite rezoluții adoptate în acest sens și a propus Federației Internaționale a Ziaristilor și Organizației Internaționale a Ziaristilor să organizeze în 1957 o întîlnire cu principalele uniuni de ziaristi neafiliate, și anume uniunile din Brazilia, Chili, India, Japonia, Italia și Iugoslavia, în cadrul căreia să se studieze posibilitățile și mijloacele prin care să se pună capăt sciziunii din rîndurile ziaristilor. Pînă în momentul de față, F.I.Z.-ul nu a acceptat această idee, la care noi ne-am raliat.

Comitetul va ține în cursul acestei luni o nouă sesiune la Bruxelles. Îi dorim succes și vom face totul pentru a-l ajuta să continue o acțiune ale cărei rezultate s-au dovedit atît de pozitive.

Helsinki a dat într-adevăr un puternic impuls mișcării de apropiere a ziaristilor. Întîlnirea se integrează în mare măsură în acțiunea întreprinsă în favoarea unității de către uniunile „neutre”. Ea ne-a ajutat să stabilim relații de prietenie care de atunci s-au extins și adîncit. Ea a risipit rezervele unui mare

De la stînga la dreapta : *Gustave Joly* (Sindicatul național al ziariștilor francezi), *Francesco Fattorello* (Asociația internațională de studii și cercetări în domeniul informării), *Henri Dona* (Organizația internațională de radiodifuziune).

număr de membri ai F.I.Z. care au fost prezenți și au putut constata spiritul de libertate și de adevărată democrație în care s-a desfășurat. Ea a constituit un prilej de a se lega prietenii personale, un prilej de invitații, de călătorii care au contribuit la o mai bună cunoaștere între popoare. Ea a constituit o încurajare și un exemplu.

Ce s-a mai întîmplat de atunci?

Este evident că deși lumea nu este aceea ce am vrea noi să fie — și cu atît mai puțin mica noastră lume a presei — totuși se conturează o evoluție favorabilă. Colaborarea progresează. Se înregistrează din ce în ce mai multe călătorii, rapoarte, delegații, reuniuni ale ziariștilor. Nu este tot atît de ușor ziariștilor sovietici sau chinezi să străbată S.U.A. pe cît le este de ușor ziariștilor americani să viziteze U.R.S.S. sau (în ciuda interzicerii guvernului lor) China Populară, dar schimburile între țări cu regimuri diferite sînt acum curente. Ele au jucat un anumit rol în evoluția opiniei mondiale, care este mai bine informată decît înainte. Pe de altă parte întîlnirile ziariștilor se înmulțesc, — fie că este vorba de o întîlnire a ziariștilor occidentali din „Mica Europă”, a ziariștilor din țările socialiste (ca aceea care a avut loc recent la Berlin), fie că este vorba de reuniuni pe ramuri profesionale, ca reuniunea din Bulgaria a ziariștilor care s-a ocupat de probleme de agricultură, sau reuniunea reporterilor care tocmai s-a terminat aici, la București.

Proiectele se conturează tot mai vaste: o conferință a ziariștilor din America Latină, o conferință la Bandung a ziariștilor afro-asiatici, idee emisă de delegațiile afro-asiatice la Helsinki și care, credem, va avea loc îndată ce împrejurările politice o vor permite. Acestea constituie și o încurajare pentru organizația noastră care, de cîte ori a avut posibili-

tatea, a recomandat și ajutat asemenea manifestații. Cum să nu amintim o altă idee emisă la Helsinki, care se transformă acum în realitate: construirea pe pămîntul ospitalier al Bulgariei a primei case internaționale de odihnă a ziariștilor, unde fiecare piatră va fi un monument ridicat prieteniei noastre frățești.

Continuăm. În jurul Organizației Internaționale a Ziariștilor, pe care unii au voit s-o distrugă, apoi s-o izoleze, s-a constituit acum o vastă „zonă a păcii”, un grup de simpatizanți, risipiți pe toată suprafața globului pămîntesc, despre care vorbesc prezența lor la fiecare din reuniunile noastre amicale, primirea făcută de pildă secretarului nostru general, cu ocazia vizitei sale în India sau președintelui O.I.Z. în Brazilia. Noi continuăm să acționăm pentru buna înțelegere și colaborare cu toți.

În ce mod? În primul rînd întărind scumpa și marea noastră Organizație Internațională a Ziariștilor care este de pe acum cea mai mare și mai vie din organizațiile noastre profesionale și cel mai bun instrument al unității internaționale a ziariștilor.

Continuăm de asemenea să lucrăm cu „neutri”, cu uniunile de ziariști care nevrînd să adopte o poziție față de sciziune, au rămas independente de orice asociație internațională. Ușa casei noastre le rămîne permanent deschisă. Îi vom primi cu bucurie, dar vom respecta libertatea lor de a decide și mai ales nu am vrea cu nici un preț ca venirea lor în mijlocul nostru să constituie în rîndurile lor un semnal al rupturii proprii lor unități — și deci al unei noi sciziuni. Vom continua să ne străduim pentru a face să pătrundă în cercurile ziariștilor care au aderat la F.I.Z. sentimentele care ne însuflețesc. Și ce încurajare constituie pentru noi, de a vedea tot mai des alături de noi pe unii dintre tovarășii noștri, de

a afla că o mare parte a Uniunii Ziariștilor Englezi a cerut ca la congresul acestora pe ordinea de zi să figureze problema unității, sau că ziariștii din Liban au propus același lucru Congresului F.I.Z.

Problema unității ziariștilor este evident în același timp problema unității nu numai între membrii Organizației Internaționale a Ziariștilor și ai Federației Internaționale a Ziariștilor ci și între cele două organizații înseși. Trebuie să ne oprim deci o clipă asupra piedicilor întimpinate de ea.

Din tot ce s-a spus pînă acum, reiese în mod limpede că piedicile nu vin din partea noastră. Ce argumente aduc însă conducătorii Federației Internaționale a Ziariștilor pentru a refuza, pînă în prezent, să ia contact cu noi? După cite știm, ei nu au contestat niciodată interesul pe care l-ar prezenta unirea tuturor ziariștilor pentru a obține satisfacerea revendicărilor noastre. Ei nu invocă decît considerente de ordin ideologic.

La Congresul de la Bordeaux, Federația Internațională a Ziariștilor a adoptat o rezoluție la care de atunci se referă întotdeauna cînd se eschivează de la tratative.

Ocupîndu-se de conținutul acestei rezoluții, vorbitorul subliniază că unele puncte de vedere cuprinse în ea ar putea fi luate în considerare pentru tratative și discuții în vederea unui acord comun cu condiția ca sensul noțiunilor să fie just definit, alît în ceea ce privește colaborarea ziariștilor pe plan internațional cît și în ceea ce privește libertatea presei.

Referindu-se la problema complexă a libertății presei, președintele O.I.Z. a arătat că aceasta trebuie abordată în mod concret, în funcție de realitatea concretă a epocii, nu din punct de vedere metafizic, al unei așa-zise libertăți „pure”, care n-a existat și nu poate exista niciodată.

Rolul social al presei este prea mare, influența sa prea accentuată pentru ca ea să poată fi lăsată pradă

anarhiei. Interesele publicului trebuie ocrotite. Pentru fabricarea alimentelor, a medicamentelor, pentru exercitarea profesiei de învățător nu se cer unele garanții? Toate țările interzic, mai mult sau mai puțin, ca presa să facă, de pildă, apologia crimelor să răspîndească în mod voit știri false etc.

Adunarea Generală a O.N.U. a cerut interzicerea propagandei urei rasiale sau a războiului și numeroase țări au introdus-o în legile lor. Este o restricție impusă libertății pure — însă cine ar putea s-o găsească nedreaptă? Dacă ea nu este aplicată pretutindeni nu putem decît să regretăm. Ea corespunde principiilor noastre, principiilor care au fost proclamate înainte de sciziunea uniunilor de ziariști care fac parte astăzi din F.I.Z.

Printre obstacolele care stau în calea libertății de informare și a libertății presei sînt în primul rînd unele de ordin pur tehnic. Este necesar să se îmbunătățească posibilitățile de călătorie ale ziariștilor, eliberarea devizelor și a vizelor, se pune problema telegramelor, telefoanelor, a distribuirii hîrtiei etc. Toate aceste probleme au o mare importanță. Nu ar avea oare o organizație de ziariști unică destulă influență în fața organizațiilor internaționale și a diferitelor guverne naționale, pentru a grăbi soluționarea acestor probleme? Pe acest plan unitatea ar fi un mijloc puternic de garantare și de accentuare a libertății presei în domeniul *faptelor*. Singurul care contează.

În calea libertății presei există de asemenea obstacole de ordin politic. Această libertate politică figurează în legile multor țări. Însă deseori dreptul nu este departe de realitate?

Pentru a nu vorbi decît de un exemplu pe care îl cunosc foarte bine, oferit de țara mea, unde libertatea politică garantată presei de către constituție nu împiedică totuși, din nenorocire, să se întreprindă împotriva unei părți a presei și a ziariștilor nenumărate represii: procese, sechestre, confiscări și chiar

De la stînga la dreapta: Michal Hofmann (R.P. Polonă), Slavcio Vasev (R.P. Bulgaria), Carlos de Freitas (Brazilia).

lucruri mai grave. În țările socialiste libertatea constituțională a presei este în folosul organizațiilor populare de masă, iar în țările capitaliste în avantajul deținătorilor de mari capitaluri.

As putea cita numeroase exemple oferite de mari ziare „libere” din țări „libere” care înăbușe sau denaturează sistematic anumite informații de o mare importanță pentru cititorii lor și pentru țara lor. Acest lucru nu s-ar putea spune că este democratic sau liberal. O libertate care este apanajul unei minorități nu mai este libertate, ci un privilegiu și ca orice privilegiu ajunge la un abuz care neagă însăși libertatea. Cu toate acestea, se pare că, atunci când unii vorbesc despre libertatea presei se gândesc, mai mult sau mai puțin conștient, la libertatea unică a editurilor de presă, adică la dreptul proprietarilor acestor edituri, care dispun de mijloace de a edita și de a exploata un ziar, să facă ce vor cu presa. Nu regăsim aici concepția deosebit de denaturată privită căreia este considerat ca membru al „lumii libere” orice stat, indiferent că este cel mai tiranic sau cel mai retrograd, unde există doar „libertatea de a întreprinde”, concepție care împinsă la absurd face să fie considerate ca bastioane ale democrației Coreea lui Li Sin Man sau Spania lui Franco?

În ceea ce ne privește noi nu sîntem deloc dispuși să identificăm libertatea pe care o are capitalul particular de a exploata presa cu libertatea profesională a ziariștilor, nici cu independența lor. Aceasta a fost ideea fondatorilor primei Federații Internaționale a Ziariștilor, împărtășită în unanimitate, pînă la sciuziune, de Organizația Internațională a Ziariștilor. Regretăm că această preocupare pare să fie lăsată astăzi pe planul al doilea de către colegii noștri din F.I.Z.

Și de altfel, pentru a relua exemplul oferit de țara mea, radioul și televiziunea franceză nu sînt proprietate de stat? Ziariștii care lucrează atât la radio cît și la televiziune nu sînt admiși ca membri ai F.I.Z. și delegați la congresele sale?

Aceste cîteva reflexii au drept scop numai să amintească că libertatea presei este o problemă care nu poate fi tratată într-un mod verbal și schematic. Ea cere o judecată sănătoasă. Ea nu ar putea constitui în orice caz un obstacol în calea unității noastre, ci, dimpotrivă, ea ar putea să ajute la găsirea unei soluții. Ceea ce ne-ar putea interesa în primul rînd, ca organizație de ziariști, este libertatea ziariștilor înșiși, cinstea lor, simțul lor de răspundere. Un ziarist este un om liber dacă scrie potrivit convingerilor sale, indiferent care sînt acestea, și cu singura rezervă de a respecta regulile onoarei profesionale și principiile (impuse de Charta O.N.U., de UNESCO și de O.I.Z.) care îi amintesc să nu abuzeze de încrederea cititorilor săi, să nu folosească calitatea sa pentru a instiga la război și la ură împotriva raselor. Am putea îndrăzni să afirmăm că libertatea nu trebuie să cunoască această barieră și că ziariștii tuturor țărilor, de orice convingeri religioase sau filozofice, indiferent de părerile pe care le au în ce privește cel mai bun sistem economic sau politic, nu ar putea fi de acord cu acest punct de vedere?

Orice libertate implică datorii aceluia căruia îi este recunoscută. Acela care nu este conștient de datoriile sale încetează prin aceasta de a mai fi demn de libertatea la care îi dau dreptul aceste datorii. Singura cenzură pe care o cerem este aceea a propriei noastre conștiințe: ea este absolut necesară. Oare nu avem

noi un rol de primă importanță: acela de a trezi simțul de răspundere, respectul față de noi înșine, respectul față de cititorii noștri? Oare nu putem fi de acord cel puțin asupra faptului evident al uriașei importanțe pe care o are presa în lumea modernă, asupra necesității ca această forță să fie în serviciul binelui general și al păcii? Acest criteriu nu va face să apară sub o lumină destul de ciudată anumite ziare pe care le numim cu atîta ușurință „libere” și ai căror redactori nu sînt întotdeauna liberi?

Desigur, între noi există unele divergențe. Însă potrivit punctului nostru de vedere acesta este un motiv în plus pentru a ne apropia, de a cunoaște și de a discuta ceea ce avem în comun pentru a studia totodată cele mai bune mijloace pentru noi toți, de a îndeplini cît mai bine munca pretutindeni, de a circula după bunul nostru plac pe întregul glob, de a găsi mijloacele de a ne elibera de prejudecăți și de false aprecieri. Refuzăm și vom refuza întotdeauna să opunem ziariștii dintr-o parte a lumii, ziariștilor din cealaltă parte a ei, fapt care nu le-ar putea fi de folos nici unora, nici altora. Niciodată nu am spus și nu vom spune niciodată că nu putem și nu trebuie să avem legături cu colegii care în țara lor și după metoda lor exercită în mod cinstit aceeași profesie ca a noastră. Considerăm că opoziția blocurilor este o concepție falsă, sterilă, periculoasă, care nu poate să ducă decît la ciocnirea antagonismelor de unde ar putea ieși cea mai grozavă catastrofă pe care a cunoscut-o vreodată omenirea, că coexistența pașnică a regimurilor diferite este singura cale rezonabilă, respectînd ideile fiecăruia. De altfel nu se numără printre membrii O.I.Z. o serie de ziariști care trăiesc și lucrează în țări capitaliste? Nu se află în rîndul uniunilor afiliate F.I.Z. ziariști comuniști? Ziariști de diferite opinii nu sînt membri ai acelorași uniuni naționale, în numeroase țări, și această unitate n-a fost un instrument prețios în apărarea drepturilor lor? De ce ar fi altfel pe plan internațional?

Sîntem convinși că mai ales între oameni care trăiesc sub regimuri diferite întîlnirile sînt cele mai utile, că pot fi cele mai rodnice, deoarece între astfel de oameni există cele mai multe probleme concrete care trebuie reglementate și cele mai multe prejudecăți care trebuie combătute. Ei sînt aceia care pot învăța cel mai mult unii de la alții. O organizație internațională nu trebuie să fie un instrument de luptă și de dezbinare, ci un loc de întîlnire. Nu vedem de ce crescătorii de porci din Ucraina și din Iowa pot să se cunoască și să facă schimb de experiență, de ce savanții din Leningrad și Filadelfia pot să colaboreze la aceleași lucrări, pentru ce artiștii din Est și din Vest pot să fie aplaudați pretutindeni, și pentru ce singuri ziariștii nu s-ar putea întîlni și uni. În ceea ce ne privește, sîntem profund convinși de contrariul. Nu punem nici o condiție. Dezbinarea ziariștilor, indiferent de pretextul invocat, nu este altceva decît o consecință a războiului rece și un mijloc de a-l agrava. Însă climatul de astăzi nu mai este același de acum patru ani. O serie de lucruri au evoluat: vom fi ultimii care să ne dăm seama de acest lucru?

În ianuarie U.R.S.S. și Statele Unite au semnat un important acord de schimburi culturale și tehnice. Uniunile ziariștilor din cele două țări pot continua să se ignoreze? Ziariștii vor fi excluși din aceste schimburi?

Tot ceea ce s-a petrecut de la ultimul nostru congres ne dă dreptate și singurii care pot să regreta sînt profesioniștii „războiului rece”, adică infima și

neglijabila minoritate care trăiește din instigare și neîncrederii și trădează cea mai nobile misiune a presei. Noi știm că nu este decît o minoritate, că uriașă majoritate a colegilor noștri sînt oameni cinști și sinceri dintre care, din nenorocire, mulți nu și-au dat încă osteneala să cîntărească în mod obiectiv rolul nostru, rolul lor, în această lume de astăzi atît de instabilă, plină de pericole, și cu toate acestea atît de minunată. Singura noastră ambiție este de a le da prilejul să se gîndească la acest lucru.

Doar urmările nefaste ale incordării internaționale constituie obstacolul în calea unității. Orice progres spre destindere o va înlesni, după cum orice progres pe calea unității noastre va înlesni destinderea contribuind la îmbunătățirea climatului internațional. Noi nu putem avea o atitudine pasivă în fața acestei răspunderi care ne revine. Încurajați de dorința una-

nimă a organizației noastre, de sprijinul oferit de uniunile de ziariști neutre, din ce în ce mai numeroase, de răsunetul pe care cuvîntul unitate l-a provocat chiar în rîndurile F.I.Z., sîntem hotărîți să continuăm opera noastră de reconciliere și unificare. Această obligație morală ne revine din faptul că sîntem cea mai mare organizație de ziariști din lume. Repet în concluzie că nu avem nici o pretenție asupra monopolului; o nouă organizație unificată poate să se înființeze pe baza unui statut discutat în mod liber și acceptat de toți. Afirm din nou că sîntem gata să dispărem odată cu F.I.Z. pentru a ne regăsi cu toții ca membri ai unei noi organizații, împreună cu toți aceia care, îndepărtați de actuala dezbinare, ni se vor alătura. Vom accepta, ca primă etapă, orice posibilitate de acțiune comună pentru realizarea acestui program.

Vojtech Dolejsi (R. Cehoslovacă)

Yuichi Kobayashi (Japonia)

R A P O R T

CU PRIVIRE LA ACTIVITATEA O. I. Z.
ÎNTR-UN CONGRES AL III-LEA ȘI AL IV-LEA
ȘI SARCINILE VIITOARE ALE ORGANIZAȚIEI

CEL de-al IV-lea Congres al Organizației Internaționale a Ziaristilor reprezintă un eveniment important în istoria organizației noastre; fără îndoială, el va avea și o mare influență atât asupra dezvoltării și întăririi continue a organizațiilor de ziariști din întreaga lume, cât și asupra principalelor tendințe care se manifestă în prezent în activitatea ziaristilor. Astăzi s-au adunat aici reprezentanți ai celei mai mari și mai influente organizații internaționale a ziaristilor, ale cărei eforturi și activitate trezesc un ecou de simpatie în rândurile unei uriașe majorități a ziaristilor profesioniști de pe toate continentele și ale organizațiilor naționale, care pînă în prezent au stat deoparte de evenimentele internaționale. Nu voi supraaprecia posibilitățile noastre dacă voi spune că nouă, organizației noastre, ne revine o mare răspundere pentru dezvoltarea continuă a colaborării între ziaristii din întreaga lume, pentru îndeplinirea obligațiilor lor profesionale, pentru dezvoltarea acelor tradiții minunate, datorită cărora un ziarist este un promotor al progresului, un exponent al aspirațiilor poporului său și un apărător înflăcărat al umanității.

Cunoaștem cu toții foarte bine cât de mare este forța cuvîntului tipărit. În toată activitatea, străduindu-ne să edităm cât mai de grabă ziarul, adesea nu ne dăm seama pe deplin că sute de mii, sute de milioane de cititori așteaptă cu nerăbdare ceea ce avem să le comunicăm. Și dacă acest cuvînt pe care ei îl așteaptă este adevărat și cinstit, are o valoare mult mai mare decît prețul unui exemplar de ziar, decît profiturile monopolurilor de ziare. Acest cuvînt este bogăția de neprețuit a întregii omeniri progresiste, deoarece el este pus în slujba ideilor înaintate, a

ideilor coexistenței pașnice a popoarelor de pe planeta noastră, a ideilor progresului și dezvoltării civilizației în întreaga lume.

Presă este documentul specific al unei epoci. Ar fi ideal dacă viitoarele generații, în urma citirii acestui document, ar putea declara: da, el a fost scris de oameni minunați, cu inima curată și plină de entuziasm. Din păcate, deocamdată lucrurile sînt departe de a fi astfel. Și calea spre realizarea acestui ideal nu este chiar atât de simplă și nici ușoară. Nu am reușit deocamdată nici măcar ca presa din toate țările din lume — conform cuvintelor simple și care impun anumite obligații, ale Chartei O.N.U. — să respecte principiile de înțelegere și coexistență pașnică, așa cum se obișnuiește între buni vecini.

Majoritatea covârșitoare a ziaristilor își dă seama însă de aceste înalte cerințe etice. Ei le-au pus în fruntea programului acțiunilor lor, atunci cînd după terminarea celui de-al doilea război mondial, au procedat într-o minunată unitate la constituirea organizației noastre. Și sîntem mîndri că am rămas credincioși acestei porunci, acestei cerințe, acestor idei. O mărturie a acestui fapt este întreaga activitate a organizației noastre și, îndeosebi, acea perioadă impetuoasă și furtunoasă a dezvoltării prin care a trecut Organizația Internațională a Ziaristilor între Congresele al III-lea și al IV-lea.

*

După cum se știe, cel de-al treilea Congres al Organizației Internaționale a Ziaristilor a avut loc la Helsinki în septembrie 1950. El s-a desfășurat în acel timp cînd „American Newspaper Guild” făcea sfor-

țări să rupă unitatea rindurilor noastre, introducând „războiul rece” în mijlocul ziariștilor. Prin aceasta, firește, a slăbit eficacitatea acțiunilor comune și a traducerii în viață a principiilor proclamate în trecut în unanimitate.

În mod formal, ruptura s-a petrecut în anul 1952, cînd în urma unor îndelungate acțiuni separatiste și scizioniste, unele uniuni ziaristice occidentale, în frunte cu „American Newspaper Guild”, au întemeiat Federația Internațională a Ziariștilor. Astfel s-a provocat sciziunea care, timp de mulți ani, a adus atîtea prejudicii intereselor ziariștilor.

Firește, ar fi nedrept să afirmăm că și organizația noastră nu are o anumită parte de vină — deși destul de neînsemnată. În unele cazuri, Organizația Internațională a Ziariștilor a adoptat o poziție sectaristă, pasivă. Ea nu a analizat în mod activ și profund problemele ziaristice din diferite țări și de aceea ajungea la concluzii superficiale. Subliniez aceasta ca să argumentez eforturile noastre de a aprecia în mod obiectiv această perioadă și năzuința noastră de a înlătura tot ce ar putea duce la adîncirea continuă a acestei scindări.

Această linie a noastră s-a conturat încă în cadrul sesiunii Comitetului executiv care a avut loc în octombrie 1953 la Praga. În cadrul acestei sesiuni s-a subliniat că deosebirea în ce privește concepțiile politice nu poate fi o piedică în calea colaborării între ziariști. Totodată s-a propus să se organizeze vizite reciproce, individuale și în grupuri ale ziariștilor „în interesul dezvoltării informațiilor veridice despre viața tuturor țărilor și popoarelor, precum și în scopul cunoașterii reciproce a vieții și a muncii ziariștilor din diferite țări”.

Prin aceasta a fost pusă o bază trainică pentru dezvoltarea continuă a colaborării internaționale între ziariști și au fost trasate căi concrete pe care se putea ajunge la o mai bună înțelegere reciprocă. Această linie — urmată în mod consecvent de organizația noastră și care an de an se întărește tot mai mult — are, fără îndoială, un mare merit în domeniul apropiării punctelor de vedere, în domeniul înlăturării diferitelor prejudecăți și neînțelegeri precum și în actuala năzuință puternică spre unitatea ziariștilor.

Nu mai puțin important este și un alt punct de vedere al Comitetului executiv: el afirmă că, cu toată existența unor opinii politice diferite, există unele interese profesionale comune tuturor ziariștilor. Acest punct de vedere este confirmat de recenta evoluție a relațiilor dintre ziariști și își găsește explicația în munca plină de răspundere a ziariștilor, în necesitatea furnizării unor informații operative și obiective. Viața însăși confirmă justetea acestui punct de vedere, însușit acum de o imensă majoritate a ziariștilor.

Un deosebit interes a stîrnit constituirea Fondului Internațional al Solidarității, al cărui scop este să acorde ajutor tuturor ziariștilor, fără deosebire de cetățenie, convingeri religioase și politice, care ar fi supuși vreunei forme de discriminare și persecuție pentru informații juste, pentru activitate în favoarea coexistenței pașnice.

Instituirea acestui fond a constituit o dovadă concretă a eforturilor noastre de a apăra interesele ziariștilor și de a-i ajuta printr-o solidaritate internațională. Și deși ajutorul nostru nu a putut lichida toate consecințele discriminării neîntemeiate, el a reușit totuși să ușureze suferințele multor ziariști și ale

famiilor lor. Pînă în prezent am eliberat din Fondul Internațional al Solidarității 16.212 dolari americani pentru ziariști din Elveția, Austria, Italia, S.U.A., Algeria, R.F. Germană, pentru familiile ziariștilor chinezi care au murit în accidentul de avion provocat de ciankaiștii, și pentru ziariștii maghiari care au avut de suferit în timpul rebeliunii contrarevoluționare de la sfîrșitul anului 1956.

În cadrul sesiunii sale de la Praga, Comitetul executiv a examinat de asemenea problema editării unui organ de presă al ziariștilor, care ar servi drept sursă de informații cu privire la problemele ziaristice din întreaga lume, ar apăra interesele ziariștilor și ar servi drept o tribună liberă pentru un schimb de păreri. S-a hotărît să se procedeze la editarea unei publicații lunare a Organizației Internaționale a Ziariștilor și anume „Ziaristul democrat”, care apare de atunci în mod regulat, avînd în mod incontestabil un mare rol în dezvoltarea organizației noastre.

Înviorarea activității O.I.Z., al cărei impuls l-a dat sesiunea de la Praga a Comitetului executiv, a stîrnit ecouri tot mai largi în rîndurile ziariștilor. Datorită acestui fapt, organizația noastră a condus mișcarea ziariștilor, cerînd lichidarea „războiului rece” în presă.

Am început din nou să legăm contactele care au fost întrerupte. Avem în față multe greutăți, create în mod artificial, dar totuși o bază favorabilă a fost pusă. Au răsunit voci pline de bun simț, cerînd convocarea unei întîlniri internaționale a ziariștilor, ceea ce s-a realizat la Helsinki în iunie 1956.

Comitetul executiv a adoptat o hotărîre cu privire la lărgirea continuă a schimbului de ziariști. S-a hotărît de asemenea să se dezvolte și mai mult colaborarea dintre ziariștii din țările socialiste. Deși contactele prietenești s-au întărit în continuu, totuși se simțea necesitatea unei înțelegeri reciproce mai profunde, necesitatea studierii și schimbului de experiență. De aceea O.I.Z. a recomandat ca de această problemă să se ocupe organizațiile de ziariști din diferite țări pentru a încheia acorduri bilaterale respective, pentru a dezvolta schimbul reciproc de delegații, pentru ca ziarele cu același profil să facă schimb de colaboratori. În această privință s-a obținut un mare progres. Experiența unei asemenea colaborări dovedește că există perspective strălucite și un avantaj multilateral în domeniul stabilirii unor contacte între organizațiile de ziariști din întreaga lume.

La mijlocul lunii octombrie 1955 a avut loc la Sofia următoarea sesiune a Comitetului executiv al O.I.Z., la care a fost subliniată cu satisfacție sporirea numărului membrilor organizației noastre. În hotărîrea adoptată se spunea că activitatea O.I.Z. trebuie să aibă drept scop obținerea unei cît mai largi colaborări între ziariștii din toate țările și de toate orientările. Organizațiilor membre li s-a propus să înlesnească prin toate mijloacele vizitele ziariștilor străini și să le acorde ajutor la îndeplinirea obligațiilor lor profesionale.

Sedința lărgită a Prezidiului Comitetului executiv al O.I.Z., care a avut loc la mijlocul lunii martie 1956 la Varșovia, a fost consacrată participării Organizației Internaționale a Ziariștilor la întîlnirea internațională a ziariștilor de la Helsinki. S-a confirmat din nou că organizația noastră consideră această întîlnire utilă și necesară. Totodată au fost elaborate propuneri pe care reprezentanții ai O.I.Z. urmau să le prezinte spre discutare în cursul acestei întîlniri.

Rezultatele Întîlnirii Internaționale a Ziariștilor de la Helsinki au fost discutate din nou în cadrul sesiunii Comitetului executiv al O.I.Z., care a avut loc la începutul lunii aprilie 1957 la Pekin. S-a constatat că hotărârile adoptate la Helsinki au avut ecouri pozitive. Comitetul executiv a salutat cu o mare satisfacție propunerea reprezentantului Uniunii Ziariștilor Egipteni, în care ziariștii din întreaga lume erau chemați să aplece principiile etice ale profesiei lor nobile. Tot atunci s-a hotărît convocarea celui de-al IV-lea Congres al O.I.Z., care s-a întrunit în prezent datorită contribuției amabile și sincere a Uniunii Ziariștilor din R.P. Română și a Guvernului R.P. Romine în ospitalierul și frumosul București.

În timp ce în preajma celui de-al III-lea Congres. O.I.Z. număra membri din 50 de țări, în prezent la această organizație participă membri din 59 de țări. Ele sînt: Albania, Algeria, Anglia, Argentina, Republica Arabă Unită, Australia, Austria, Belgia, Bolivia, Brazilia, Bulgaria, Canada, R. Cehoslovacă, Ceylon, R.P.D. Coreeană, R.P. Chineză, Danemarca, Ecuador, Elveția, Finlanda, Franța, Ghana, R.D. Germană, R.F. Germană, Grecia, Honduras, India, Indonezia, Iran, Islanda, Israel, Italia, Liban, Luxemburg, Madagascar, Malaya, Mexico, R.P. Mongolă, Nepal, Nigeria, Norvegia, Noua Zeelandă, Olanda, Pakistan, Panama, Paraguay, Peru, R.P. Polonă, R.P. Română, S.U.A., Sudan, Suedia, Tunis, R.P. Ungară, Uruguay, U.R.S.S., Uniunea Sud Africană, Venezuela, Vietnam.

Numărul total al membrilor colectivi și individuali ai Organizației Internaționale a Ziariștilor se ridică în prezent la peste 60.000 de oameni.

Dacă acum 7 ani O.I.Z. întreținea legături deosebit de slabe cu alte organizații de ziariști, în prezent ea a stabilit contacte prietenești cu majoritatea organizațiilor din țările Americii Latine și Asiei, precum și cu numeroase organizații din Europa. Sîntem invitați la importante conferințe și întruniri ziaristice, organizate de O.N.U. și UNESCO. De punctul nostru de vedere se ține seamă în genere. În multe privințe organizația noastră întrușchipează eforturile și țelurile ziariștilor cinstiți din lumea întreagă.

Una din inițiativele cu perspective frumoase ale activității noastre din perioada ce s-a seurs este organizarea de conferințe internaționale pe ramuri de activitate. Noi am pornit și pornim de la faptul că munca ziaristică se diferențiază tot mai mult și astăzi ziaristul trebuie să fie specialist cu o înaltă calificare în ramura sa de activitate. În afară de aceasta, ziariștii de același profil au numeroase interese comune care cer colaborarea cea mai strînsă pentru rezolvarea unei anumite probleme. De aceea, din inițiativa O.I.Z., în septembrie 1957 a avut loc în Bulgaria prima conferință internațională a ziariștilor, specialiști în problemele de agricultură. La această conferință au participat peste 80 de ziariști din majoritatea uniunilor membre ale O.I.Z. S-a constatat necesitatea de a întări colaborarea presei agricole și a ziariștilor care lucrează în această ramură, de a se face un schimb larg de materiale, precum și utilitatea unor călătorii în țări străine, practicate de ziariști specialiști în problemele agrare. La conferință s-a făcut propunerea ca pe lângă O.I.Z. să fie creată o secție internațională a ziariștilor specialiști în problemele agrare, cu un centru informativ în Bulgaria. În prezent se desfășoară pregătiri în vederea înfăptuirii acestei propuneri.

Cu cîteva zile înaintea Congresului nostru din București, a mai avut loc la București o altă confe-

rință internațională pe ramuri de activitate. La această conferință s-au întîlnit reporteri dintr-un mare număr de țări, din diferite colțuri ale lumii, pentru a discuta problemele reportajului, ca mijloc de cunoaștere și apropiere între popoare, precum și alte probleme profesionale legate de acest gen gazetăresc, popular și important. Despre rezultatele acestei reuniuni vor vorbi colegii noștri romîni.

În scopul de a înlesni schimbul de experiență și de a dezvolta și mai mult colaborarea dintre uniunile membre ale organizației noastre, în decembrie 1957 a avut loc la Berlin o consfătuire a secretarilor uniunilor membre ale O.I.Z. La această consfătuire a avut loc un schimb de păreri deosebit de util, care va aduce fără îndoială noi propuneri de îmbogățire a activității uniunilor ziaristice.

La această consfătuire secretariatul O.I.Z. a prezentat un raport despre dezvoltarea mișcării ziaristice în zilele noastre. S-a hotărît, cu acest prilej, o colaborare mai strînsă între uniunile membre și secretariatul general.

La începutul lunii aprilie 1958 am convocat la Varșovia consfătuirea redactorilor șefi ai organelor de presă ale uniunilor membre. Participanții la consfătuire au discutat sarcinile principale ale revistelor lor, care au drept scop să contribuie în primul rînd la ridicarea calificării lucrătorilor din presă.

În afară de aceasta, secretariatul O.I.Z. a contribuit la organizarea unor consfătuiri bilaterale între unele uniuni membre ale O.I.Z., ceea ce a dus la întărirea continuă a colaborării reciproce.

Acest fel de conferințe și consfătuiri s-a dovedit a fi extrem de util și ar fi de dorit ca și în viitor ele să fie organizate pe o bază cît mai largă. Este îmbucurător interesul crescînd față de conferințele internaționale pe ramuri de activitate în rîndurile colegilor noștri care nu fac parte din O.I.Z.

În ultimul timp s-a intensificat și activitatea noastră editorială. Revista noastră lunară „Ziaristul democrat” apare cu regularitate în cinci limbi — engleza, franceza, rusa, spaniola și germana. Noi o trimitem nu numai tuturor membrilor individuali, ci și tuturor organizațiilor ziaristice din lume, precum și principalelor ziare din lume. În uniunile noastre membre, această publicație se difuzează într-un număr mai restrîns, ceea ce se compensează într-o anumită măsură prin faptul că unele materiale din „Ziaristul democrat” sînt folosite de către organele de presă ale uniunilor membre.

Ne străduim prin toate mijloacele să îmbunătățim neconținut calitatea publicației O.I.Z. Mulțumită largului activ de colaboratori am izbutit să înlăturăm în parte lipsa informației obiective despre problemele presei și ale ziariștilor din toate continentele. Se poate spune că în această privință, „Ziaristul democrat” nu are rival. Din ianuarie anul curent am introdus o nouă rubrică: „Din activitatea organizațiilor membre”. Această rubrică are un țel deosebit de important: acela de a servi schimbul de experiență și de a da, în calitate de unic organ internațional al ziariștilor, informații despre activitatea bogată și variată a organizațiilor ziaristice din țările socialiste. Pentru a lărgi și mai mult cercul colaboratorilor noștri și pentru a spori interesul organizațiilor membre față de publicația noastră am instituit un colegiu redacțional internațional al „Ziaristului democrat” în care sînt reprezentați astăzi ziariști din Franța, U.R.S.S., R.P. Chineză, Cehoslovacia, Bulgaria, Polonia, Albania și Coreea. Dintre celelalte perfecționări

De la stînga la dreapta: *Li Tu Dzin* (R.P.D. Coreeană), *Fam Van Hao* (R.D. Vietnam), *Anton Moiescu* (F.S.M.).

menționăm că s-a introdus cronică majorității principalelor organe de presă ale ziaristilor din Occident. În afară de aceasta intenționăm să publicăm din cînd în cînd cele mai bune fotografii realizate de fotoreporteri.

De un deosebit folos pentru popularizarea activității O.I.Z. a fost editarea broșurii despre organizația noastră. Această broșură a apărut în 1956 cu ajutorul ziaristilor polonezi, în limbile engleză și franceză. Ea conține o scurtă istorie a O.I.Z., expunerea telurilor ei, precum și textul principalelor documente. Anul acesta, broșura a fost reeditată în limba arabă de către colegii noștri sirieni, devotați ideilor O.I.Z. În anul 1956 a fost publicată o broșură despre istoria mișcării ziaristice internaționale din zilele noastre, care a apărut în Cehoslovacia și Bulgaria, iar în anul 1957 și în Uniunea Sovietică.

Am examinat de asemenea propunerea editării unei reviste trimestriale a O.I.Z., consacrată problemelor de teorie ziaristică. A fost elaborat și planul acestei publicații. Nu am putut trece însă la îndeplinirea acestui plan din lipsă de mijloace. În prezent, acest plan a suferit modificări esențiale deoarece în Polonia a început să apară „Kwartalnic prasoznawczy”, („Revista trimestrială a științei ziaristice”) care s-a specializat în chestiunile științifice. Această revistă publică și articole semnate de autori străini și apare în câteva limbi. În Cehoslovacia se editează de asemenea revista teoretică „Novinarsky sbornik”, care are o însemnătate internațională. În câteva alte organizații membre ale O.I.Z. se discută problema editării unei asemenea reviste. Tocmai de aceea consider că în prezent nu este indicată publicarea unei reviste teoretice a O.I.Z. care, prin conținutul ei, să fie deopotrivă cu cele două reviste existente și care să necesite mari cheltuieli suplimentare.

S-au lărgit în mod considerabil și contactele noastre personale cu ziaristii din numeroase țări ale lumii. Ziaristi din circa 25 de țări, în care nu există organi-

zații membre ale O.I.Z., au vizitat secretariatul O.I.Z. La rîndul lor, reprezentanții organizației noastre au vizitat — cu prilejul unor conferințe ale ziaristilor — Italia, Elveția, Suedia, Anglia, Finlanda, Grecia, India, Ceylon, Brazilia, Chili și Argentina și au avut convorbiri cu organizațiile de ziaristi din aceste țări. Vreau să menționez în mod deosebit că reprezentanții Organizației Internaționale a Ziaristilor au fost pretutindeni întâmpinați cu cordialitate și că convorbirile s-au desfășurat cu succes. Ar fi de dorit ca aceste contacte personale să se lărgească cît mai mult. Practica dovedește că aceasta este una din formele cele mai eficace de întărire a înțelegerii reciproce între ziaristii tuturor țărilor și continentelor.

O.I.Z. a sprijinit și este gata să sprijine și în viitor, prin toate mijloacele, Comitetul pentru Colaborarea Ziaristilor din Paris. Reprezentanții organizațiilor membre ale O.I.Z. care sînt totodată membri individuali ai acestui comitet au participat la ședințele comitetului la Paris și Berlin și au contribuit mult la activitatea sa demnă de laudă și recunoștință.

Ca urmare a inițiativei noastre și mulțumită sprijinului primit din partea Uniunii Ziaristilor Bulgari, precum și din partea Guvernului Bulgar, au început pregătirile în vederea construirii primei case internaționale de odihnă pentru ziaristii din toată lumea. Sperăm să creăm o stațiune de odihnă în condiții cît se poate de favorabile pe coasta Mării Negre și care să fie pusă la dispoziția tuturor ziaristilor. Acesta este un proiect de mari proporții, necesitînd eforturi susținute cît și fonduri bănești, proiect care a fost întâmpinat cu viu entuziasm de către ziaristii din toată lumea.

Idea construirii Casei internaționale de odihnă a ziaristilor a fost salutată și de Întîlnirea Internațională a Ziaristilor de la Helsinki iar numeroase uniuni de ziaristi, care nu sînt afiliate la O.I.Z., au și anunțat că sînt gata să ajute la construirea

acestui centru de recreere. Cu toate acestea, este clar că principala răspundere a operei de înfăptuit cit și realizarea practică a proiectului revin uniunilor membre ale O.I.Z.

În ultima vreme am depus toate străduințele ca să dezvoltăm colaborarea noastră cu Organizația Națiunilor Unite și cu organisme ei, cu UNESCO, în primul rând. În legătură cu aceasta aș dori să atrag atenția asupra câtorva puncte fundamentale. Statutul organizației noastre și întreaga noastră activitate sînt în deplină conformitate cu Charta Națiunilor Unite. În nenumărate rînduri am ajutat la popularizarea și sprijinirea rezoluțiilor O.N.U. și UNESCO cu privire la informații și presă. Dar nu numai atît. După cum a arătat comitetul executiv al O.I.Z., la reuniunea de la Pekin, există o armonie remarcabilă între părerile noastre și părerile UNESCO asupra unor măsuri care ar ajuta la îmbunătățirea poziției în domeniul informațiilor internaționale.

Este de mare importanță și faptul că O.I.Z. e cea mai cuprinzătoare organizație internațională în acest domeniu, cu membri din 59 de țări, și în același timp este singura care întrunește pe toți ziarisții din grupul de țări ce cuprinde: U.R.S.S., China populară, Polonia, Cehoslovacia, Ungaria, Bulgaria, România, Albania, R. D. Germană, R. P. Mongolă, R. P. D. Coreeană, R. D. Vietnam. Iar multe din aceste țări, după cum este bine cunoscut, sînt membre active ale O.N.U. și UNESCO.

Prin urmare, considerăm că este de netolerat și în totală contradicție cu starea reală a lucrurilor că nu s-a re acordat O.I.Z. statutul consultativ nici de către O.N.U. și nici de UNESCO. Sîntem profund convinși că recunoașterea acestui statut va fi avantajoasă pentru ambele părți, va crea o bază mai largă de cooperare în probleme de presă și ziaristică, va contribui la popularizarea în rîndul ziarisților și ca urmare a acestui fapt, în marea masă a publicului, a activității Organizației Națiunilor Unite și UNESCO-ului.

În încheierea acestui scurt raport asupra activității O.I.Z. vorbitorul a trecut în revistă situația financiară a O.I.Z.

Apoi a vorbit despre unele probleme de actualitate în presă, arătînd că în momentul de față, cînd suprema aspirație a popoarelor lumii este o pace durabilă, datorită primordialei a fiecărui ziarist este să lupte pentru înțelegere și apropiere între popoare.

Aceasta se poate realiza în primul rînd printr-o informare obiectivă, care nu poate fi însă pe deplin asigurată, atîta timp cît z'are, agenții de presă și posturi de radio se găsesc exclusiv în mîinile unor particulari sau ale unor monopoluri particulare.

Nu poate exista identitate între interesele ziarisților și monopolizarea presei pentru că monopolizarea duce la scăderea continuă a numărului ziarelor, la somaj în mijlocul ziarisților.

Nu mai puțin grav este faptul că marile concerne de presă, datorită instalațiilor tehnice de care dispun constituie adeseori un serios obstacol în calea apariției unei prese naționale, așa cum se întîmplă în unele țări asiatice.

De asemenea, colonialismul și libertatea presei sînt două noțiuni care se exclud. Pretutindeni unde există dominație străină se folosesc metodele cele mai brutale pentru înlăturarea ziarelor și ziarisților incozi. În Vietnamul de Sud, de exemplu, a fost confiscat ziarul „Thoi Luan”, al cărui director a fost arestat pentru că scrisese articole îndreptate împotriva regimului totalitar din Vietnamul de Sud și a subordo-

nării acestui regim față de imperialismul american. Și acesta nu este decît unul din nenumăratele exemple de represiune exercitată împotriva presei și împotriva ziarisților din Vietnamul de Sud.

Monopolizarea presei este deci contrară intereselor ziarisților și — ceea ce e și mai grav — ea reprezintă o amenințare directă a dreptului popoarelor la o informare veridică și obiectivă.

În situația actuală a presei mondiale colaborarea strînsă între toți ziarisții și ajutorul pe care și-l dau reciproc pot duce la înlăturarea unor fenomene negative, rezultate din monopolizarea presei și totodată la apărarea unuia din cele mai importante drepturi ale omului — libertatea presei.

*

În exercitarea profesiei de ziarist joacă un rol de seamă și cîteva probleme profesionale și materiale. Congresul internațional de la Helsinki a atras atenția asupra unora dintre ele și a exprinat necesitatea încheierii unor acorduri internaționale prin care să se asigure ziarisților unele facilități indispensabile în exercitarea profesiei lor.

Pe lista acestor facilități figurează: dreptul fiecărui ziarist de a obține pașaport și viză pentru toate țările pe care dorește să le viziteze, dreptul de a fi ajutat în exercitarea profesiei lui într-o țară străină, adoptarea sistemului „Colex” de către toate țările, liberul acces la sursele de informație, protecția drepturilor de autor etc.

Încheierea unor acorduri internaționale de acest fel depășește desigur posibilitățile uniunilor ziarisților, ea fiind în primul rînd de competența autorităților guvernamentale respective. Dar uniunile ziarisților pot contribui la realizarea unor asemenea acorduri, depunînd toate eforturile în acest sens.

În această ordine de idei, uniunile membre ale Organizației Internaționale a Ziarisților se pot mîndri cu unele realizări. În primul rînd ele ajută pe ziarisții veniți din alte țări, permițîndu-le să obțină informațiile necesare, dîndu-le posibilitatea să cunoască mai îndeaproape situația din țara respectivă, punîndu-le la dispoziție mijloacele de a călători prin țară etc. Ele au înlesnit tuturor corespondenților străini intrarea în cluburile lor gazetărești, prilejuind astfel realizarea unor contacte personale între ziarisți.

Uniunea Ziarisților din U.R.S.S. organizează, de pildă, în mod regulat excursii comune pentru corespondenții străini. Uniunea Ziarisților din R. P. Polonă organizează dese reuniuni cu colegi veniți din alte țări și aceste reuniuni constituie un bun prilej pentru un schimb de păreri și experiențe.

Este bineînțeles vorba doar de succese parțiale care sînt însă de mare folos ziarisților străini. Am dori ca asemenea practici să se stabilească și în celelalte organizații de ziarisți. Și în alte chestiuni de specialitate, existența unei organizații internaționale unice a ziarisților ar face cu puțință în mod eficace și într-un timp mai scurt, realizarea unei ameliorări totale, așa cum a arătat președintele O.I.Z., J. M. Hermann.

În ceea ce privește problemele materiale ale ziarisților, voi menționa aci numai două dintre ele: problema salariilor și problema pensiilor. Sînt probleme foarte complicate, care se prezintă felurit în diferite țări. Conștient că prezint lucrurile în mod simplist și nu prea exact, aș dori să împart această problemă în trei grupuri. 1) Situația în țările din răsăritul Europei, 2) în țările slab dezvoltate, 3) în celelalte țări.

1. Situația materială a ziaristilor în țările din răsăritul Europei, alături de care trebuie să adăugăm R.P. Chineză, Mongolia, R.D. Vietnam și R.P.D. Coreeană. În aceste țări salariile și pensiile ziaristilor sînt stabilite prin legi, garantîndu-se astfel în mod absolut respectarea lor. Reprezentanții uniunilor ziaristilor și ai organizațiilor sindicale participă activ la elaborarea acestor legi și eventual la modificarea lor.

În această categorie veniturile ziaristilor ating în general nivelul salariilor funcționarilor de stat. Aceasta corespunde de altfel poziției sociale a ziaristilor din aceste țări. Salariile sînt calculate în raport cu funcția și pregătirea profesională a ziaristului și în raport cu importanța ziarului la care lucrează ziaristul respectiv. Celelalte înlesniri sociale, inclusiv pensiile, se acordă ca și tuturor cetățenilor din toate aceste țări, în cadrul prevederilor legilor pentru asigurări sociale. Se numără aici îngrijirea gratuită în caz de boală, dreptul la odihnă, condiții foarte favorabile pentru concedii de odihnă etc., precum și largi posibilități de completare a studiilor în mod gratuit.

2. Situația materială a ziaristilor din țările slab dezvoltate, mai ales din țările Africii și din unele țări asiatice. Se poate spune în general că situația lor nu este bună și că se impune o îmbunătățire radicală. Mai există încă și anacronisme izbitoare, de pildă în Uniunea Sud-Africană, unde ziaristii „albi” au salarii mult mai mari decît ziaristii „negri”.

Tratamentul și condițiile de asigurări sociale din aceste țări nu corespund gradului de responsabilitate și importanței muncii de ziarist. Chiar dacă în unele din aceste țări există cauze obiective care nu permit să se îmbunătățească în mod grabnic situația materială a ziaristilor, nimic nu justifică, totuși, actuala stare de lucruri.

Această situație domnește în deosebi acolo unde există trusturi puternice de ziare care încasează beneficii. S-ar putea da de exemplu India. La 19 martie

a. c., Curtea Supremă a anulat Hotărîrea Comisiei de salarii cu privire la salariile minime. Sforțările luptei de cinci ani a ziaristilor indieni pentru a obține ca salariile ziaristilor să atingă salariul mediu al unui profesor de școală secundară, au ajuns la un oarecare eșec.

În ceea ce privește acest grup, se impune, înainte de toate, să se pună capăt măsurilor de discriminare care există în tratamentul aplicat ziaristilor de naționalitate diferită. Apoi, trebuie să se obțină o îmbunătățire generală a situației materiale a tuturor ziaristilor. Organizația noastră este întotdeauna gata să sprijine revendicările legitime ale colegilor noștri din aceste țări.

3. Situația materială a ziaristilor din celelalte țări este cu totul diferită, dar, dacă chibzuim bine, nu putem spune că ea este cu totul satisfăcătoare. În țările unde există o organizație de ziaristi puternică, unificată, ca de pildă, în Italia, s-au obținut rezultate relativ satisfăcătoare. În ce privește Uniunea Națională a Ziaristilor Britanici, ea obține, cel puțin în parte, majorarea salariilor ziaristilor, pe măsură ce costul vieții crește. În cursul perioadei precedente ea a reușit să obțină șase majorări. Dar în genere, salariul ziaristilor rămîne cu un pas în urma creșterii costului vieții.

Există de asemenea diferențe remarcabile între salariile ziaristilor „de vază” și ale majorității ziaristilor. În această ordine de idei, trebuie menționat articolul președintelui organizației sindicale a ziaristilor din R. F. Germană — Enderle, apărut la sfîrșitul anului trecut în revista „Die Feder”, în care spune următoarele: „Marea majoritate a ziaristilor, mai ales cei care lucrează la ziare mai mici sau în redacțiile regionale ale marilor ziare, precum și aproape toți colaboratorii externi, care nu au o situație stabilă, încasează salarii sau onorarii atît de mici, încît abia au cu ce să trăiască”.

De la stînga la dreapta: *Fiqri Vogli* (R.P. Albania), *Luis Carnero Checa* (Peru), *Toivo Ryhanen* (Finlanda), *Juan Emilio Pacull* (Chili).

În unele țări care fac parte din această categorie, se obișnuiește să se folosească în redacții persoane care nu ocupă postul de redactori, dar execută lucrări redacționale. Aceasta permite directorilor de ziare să eludeze legea care reglementează situația ziariștilor și să plătească acestor ziariști salarii mai mici. Această practică aduce desigur mari prejudicii ziariștilor și îi împiedică — mai ales pe cei care sînt de o anumită vîrstă — să se pună în valoare. Ar fi de dorit ca și în acest grup să se obțină o îmbunătățire a situației materiale a tuturor ziariștilor.

Un mijloc de remediere a acestor diferite nedreptăți ar fi publicarea unei broșuri în care să se arate situația materială a ziariștilor din toate țările. Ziariști ar fi primii care ar aplauda publicarea unei asemenea broșuri, care ar fi cel mai indicat să fie încredințată Organizației Internaționale a Muncii de la Geneva. Organizația noastră oferă întregul ei sprijin acestui proiect.

De asemenea, ar putea fi foarte util un schimb de experiență între diversele organizații de ziariști. Acesta ar servi mai ales ziariștilor din țările unde situația materială este nesatisfăcătoare. Secretariatul Organizației Internaționale a Ziariștilor se va strădui să faciliteze acest schimb.

Permiteți-mi să vă prezint, în concluzia raportului meu, unele propuneri privind activitatea viitoare a organizației noastre.

Aș vrea să arăt înainte de toate că linia generală a activității noastre a fost întotdeauna justă, și că autoritatea de care se bucură acum Organizația Internațională a Ziariștilor este mult mai mare decît în trecut. Organizația noastră este singura care a rămas credincioasă principiilor enunțate în programul elaborat în comun după cel de-al doilea război mondial.

Am depus mari eforturi pentru a face să domine în opinia publică din întreaga lume, precum și printre ziariști, un spirit de bunăvoință și înțelegere. Am apărat libertatea presei și nobila sa misiune, precum și principiul răspunderii ziariștilor cărora le este încredințat acest puternic mijloc de influențare a opiniei publice. Și totdeauna și pretutindeni am luat apărarea drepturilor și intereselor ziariștilor și am lucrat pentru ameliorarea condițiilor care să le permită să-și exercite cît mai eficient posibil frumosa lor profesiune.

Deși activitatea noastră n-a fost lipsită de greșeli și ne-am dat seama de necesitatea de a ne dubla eforturile, bilanțul activității noastre este pozitiv și îmbucurător și putem fi mîndri de a-l prezenta membrilor noștri și tuturor publiciștilor din lumea întreagă.

Una din dovezile reușitei noastre este creșterea numărului membrilor noștri. Am onoarea de a face cunoscut Congresului că am primit cereri de afiliere la Organizația Internațională a Ziariștilor din partea următoarelor grupări. În primul rînd este vorba de secția mexicană a Organizației Internaționale a Ziariștilor, care a fost constituită în 1955 și al cărei președinte este ziaristul mexican de seamă dr. Jorge Carrion, iar secretar general un alt publicist mexican de seamă, Martinez de la Vega. O altă cerere de afiliere ne-a parvenit din partea Asociației de Presă din Ceylon, care a fost constituită în 1956 ca secție ceyloneză a Organizației Internaționale a Ziariștilor. Am primit în același timp cererea de afiliere a lui „Ceylon Journalists' Association“. În martie 1958, Biroul Sindicatului redactorilor, reporterilor și corespondenților de ziare din Alep (Republica Arabă Unită) a hotărît să se înscrie în rîndurile Organizației Internaționale a Ziariștilor.

În Madagascar există de asemenea o grupare de ziariști care cere afilierea la Organizația Internațională a Ziariștilor.

În afară de aceasta, numeroși membri individuali au cerut să fie înscrși în organizația noastră. Cum citirea listei nominale ar cere prea mult timp, propun să fie aprobată în bloc. Sînt ziariști din următoarele țări: Algeria, Argentina, Australia, Austria, Bolivia, Brazilia, Canada, Danemarca, Egipt, Ecuador, Elveția, Ghana, Grecia, Honduras, India, Indonezia, Iran, Israel, Italia, Liban, Luxemburg, Marea Britanie, Malaya, Nepal, Nigeria, Norvegia, Noua Zeelandă, Olanda, Pakistan, Panama, Paraguay, Peru, Republica Federală Germană, Sudan, S.U.A., Suedia, Turcia, Uniunea Sud Africană, Uruguay, Venezuela.

Creșterea numărului aderenților noștri nu este nicicum un fenomen întîmplător, ci este dovada simpatiilor pe care ziariștii, în număr tot mai mare, le nutresc față de organizația noastră.

După creșterea continuă a rîndurilor noastre trebuie subliniată lărgirea relațiilor noastre cu organizațiile de ziariști. De o importanță capitală este încheierea unui acord cu Asociația presei braziliene, semnat la cel de-al 7-lea Congres Național al ziariștilor brazilieni din Rio de Janeiro la sfîrșitul anului trecut. Colaborarea noastră cu Federazione Nazionale de la Stampa Italiana, care ne invită regulat la conferințele sale, a luat de asemenea o mare extindere. Avem o înaltă stimă pentru activitatea acestei organizații precum și pentru cea a lui Indian Federation of Working Journalists, cu care întretinem frecvente relații prietenești și personale. În ultimul timp am intrat în relații cu diferite alte organizații naționale și internaționale de ziariști. Sperăm ca aceste relații să fie fructuoase și că vor aduce mari servicii ambelor părți. Sînt de părere, în consecință, că ar trebui nu numai să întretinem aceste relații, dar să încercăm să legăm și altele. Congresul nostru va sublinia, fără îndoială, că sîntem dispuși să extindem cît mai mult posibil colaborarea noastră în problemele profesionale, respectînd punctele de vedere ale partenerilor noștri.

Mari posibilități se oferă în acest domeniu și uniunilor membre ale Organizației Internaționale a Ziariștilor. Este adevărat că colaborarea cu aceste uniuni se dezvoltă în general în mod satisfăcător, dar trebuie să recunoaștem de asemenea că sîntem departe de a fi epuizat toate posibilitățile de colaborare între uniunile membre ale Organizației Internaționale a Ziariștilor și organizațiile ziariștilor din alte țări.

Se știe că ziariștilor le place să călătorească. Este foarte natural, deoarece este vorba de oameni care scriu. Dacă aceste călătorii sînt justificate de dorința de a intra în posesia unor fapte veridice, merită laude, și organizația noastră va face tot ce îi stă în putere pentru a le ajuta. Dar dacă examinăm unele cifre, ne dăm seama de faptul că numărul de ziariști occidentali care se duc în țările Europei răsăritene este superior celui al ziariștilor din aceste din urmă țări care întreprind o călătorie în Occident. Se vede, deci, că mai ales ziariștii occidentali sînt aceia care călătoresc mai mult. Și totuși nu se poate spune că ziariștii din Europa răsăriteană nu doresc să călătorească. Problema își are rădăcinile în altă parte. Permiteți-mi să citez un singur exemplu — între multe altele — pe care colegii noștri pakistanezi probabil nu-l cunosc. Un reprezentant al Organizației Internaționale a Ziariștilor trebuia să se ducă în Pakistan pentru o vizită prietenească, la invitația Uniunii Pakistaneze; 9 luni după înaintarea cererii sale de viză

a primit răspunsul Consulatului britanic care-l anunța că viza nu-i putea fi acordată.

Pentru a realiza o colaborare prietenească între ziariști este nevoie de bunăvoință de ambele părți, și câteodată chiar din partea autorităților guvernamentale. În orice caz, Organizația Internațională a Ziariștilor nu este lipsită de bunăvoință și va face tot ce-i stă în putință pentru a da o dezvoltare mai mare colaborării între ziariștii din lumea întreagă.

Știm cu toții foarte bine că problema colaborării între ziariști este strâns legată de politica internațională. Presa reprezintă un seismograf extrem de sensibil al situației internaționale. Dar nu ar fi demn de profesiunea noastră să ne mulțumim cu rolul pasiv de seismograf. Trebuie, din contră, ca toți ziariștii democrați să se unească pentru a face ca evoluția colaborării internaționale să progreseze. Și un rezultat fericit ar putea fi prevăzut printr-o declarație solemnă în care am proclama hotărîrea noastră de a pune toate forțele noastre și tot talentul nostru în slujba vieții și împotriva morții, de a susține tot ce contribuie la colaborarea pașnică și prietenească între popoare.

Organizația noastră este mândră de atitudinea ei intransigentă față de această problemă capitală a omenirii. Și noi știm că nu sîntem singurii. De aceea propunem tuturor organizațiilor gazetărești să-și unească eforturile pentru a contribui în modul cel mai eficace la consolidarea păcii între popoare.

Acestui țel nobil și promovării muncii gazetărești i-ar sluji și înființarea unui „Premiu internațional al ziariștilor”, care ar putea fi acordat în baza următoarelor considerente :

1. Pentru activitate publicistică eminentă care contribuie în spiritul Chartei O.N.U., la menținerea păcii în lume și la dezvoltarea relațiilor de prietenie între popoare ;

2. Pentru a răsplăti o activitate importantă în domeniul teoriei ziaristice ;

5. Pentru a răsplăti o activitate importantă pusă în slujba colaborării și realizării unității între ziariști. Fiecare laureat va primi o diplomă și suma de 500 de dolari.

Considerăm de asemenea că organizația noastră are sarcina să sprijine pe ziariști în modul cel mai eficace cu putință în munca lor. Una din formele acestui sprijin, care, cu toate cele câteva dificultăți ivite la început, s-a dovedit totuși foarte utilă, este organizarea unor conferințe profesionale internaționale ale ziariștilor specializați într-o anumită ramură. Conferințele acestea prezintă marele avantaj de a discuta o singură problemă, de exemplu tratarea problemelor de agricultură, sau a problemelor reportajului. Metoda aceasta permite dezbateră minuțioasă a diferitelor aspecte dintr-un anumit domeniu al publicisticii. Nu trebuie neglijată de asemenea posibilitatea liberului schimb de păreri pe care o oferă aceste conferințe pe ramuri de specialitate, a realizării unei colaborări, a schimbului de materiale, a ajutorului reciproc și a stabilirii unor relații personale. Conferințele acestea deșteaptă un interes mereu crescînd. În consecință, propunem să se organizeze chiar în cursul acestui an o conferință internațională a ziariștilor specializați în probleme economice, iar în cursul anului viitor o conferință a redactorilor specializați în probleme de politică externă. Nu mai e nevoie să spunem că la aceste conferințe vor putea participa toți cei interesați, în primul rînd specialiștii cei mai de seamă din toate țările în domeniul respectiv.

Dacă s-ar adopta la aceste conferințe proiectul creării unei secțiuni internaționale a O.I.Z. — așa cum s-a întîmplat anul trecut la conferința ziariștilor specializați în probleme de agricultură, care a avut loc

De la stînga la dreapta : *Jean François Dominique* (Franța), *Miroslav Dockal* (R. Cehoslovacă), *Fernand Beauguard* (Canada), *Herbert Stösslein* (R.D. Germană).

în Bulgaria — noi vom saluta cu bucurie acest proiect. Cu conducerea acestor secțiuni profesionale ar putea fi însărcinat Comitetul executiv.

Proiectul de a construi în Bulgaria, pe țărmul Mării Negre, prima casă internațională de odihnă pentru ziariști, a avut un răsunet fără precedent în rândurile ziariștilor. Această casă de odihnă ar pune la dispoziția tuturor celor interesați frumoase posibilități de a se bucura de o odihnă plăcută în condiții foarte avantajoase. Cred că Organizația Internațională a Ziariștilor ar trebui să-și asume patronajul acestei case de odihnă. Aceasta va impune desigur uniunilor membre importante cheltuieli. Dar proiectul acesta este foarte important și el dovedește interesul pe care-l manifestăm pentru nevoile materiale ale colegilor noștri. Hotărîrea comitetului nostru cu privire la începerea construcției acestei case va avea desigur un puternic răsunet în rândurile ziariștilor din lumea întreagă.

Cred de asemenea că Congresul Organizației Internaționale a Ziariștilor ar trebui să aprobe rezoluțiile adoptate în unanimitate la Congresul de la Helsinki, dînd ca sarcină tuturor uniunilor membre să activeze pentru traducerea în viață a acestor rezoluții.

Felicităm Comitetul pentru Colaborarea între Ziariști — comitet cu sediul la Paris — pentru eforturile depuse în vederea realizării unei colaborări amicale și a unității ziariștilor din lumea întreagă.

Asigurăm Comitetul de întreaga noastră simpatie și de sprijinul nostru în orice acțiune întreprinsă în acest sens. Ținem să asigurăm de asemenea toate organizațiile de ziariști și pe toți publiciștii în general că Organizația Internațională a Ziariștilor va saluta întotdeauna cu adîncă simpatie și înțelegere eforturile depuse în vederea stabilirii unor relații prietenești de colaborare, pentru apărarea prestigiului profesiei

noastre și pentru îmbunătățirea situației lor materiale.

Constatăm cu satisfacție avîntul presei naționale independente în țările care au reușit să scuture dominația colonialistă sau care luptă încă pentru a se elibera. Urmărim cu admirație eforturile colegilor noștri din aceste țări. Ei trebuie să învingă dificultăți enorme pentru a putea da poporului lor o presă proprie, veridică, pusă în slujba intereselor naționale.

Cel de-al IV-lea Congres al Organizației Internaționale a Ziariștilor are importanta misiune de a judeca activitatea noastră actuală și de a fixa directivele care vor sta la baza muncii noastre viitoare. Am efectuat o muncă importantă, dar ne mai rămîne încă mult de făcut. Și vor fi necesare încă mari eforturi pentru a realiza în mod conștiincios tot ce așteaptă din partea noastră nu numai membrii noștri, ci și toți ceilalți ziariști.

Perioada prin care trecem reprezintă o verificare a idealurilor și a forțelor noastre. Verificare de fapt foarte fructuoasă. Putem privi viitorul cu încredere și optimism. Organizația noastră a devenit un sprijin puternic pentru toți ziariștii democrați din lumea întreagă în eforturile lor de a realiza o colaborare mutuală, prietenească. Autoritatea de care se bucură este mare, influența sa nu este de subestimat. Dar în același timp este o mare obligație pentru organizația noastră: trebuie să continuăm să muncim pentru a realiza unitatea tuturor ziariștilor, pentru a înlesni exercitarea profesiei lor frumoase și de răspundere într-o ambianță de pace și prietenie.

În încheiere, vorbitorul mulțumește președintelui organizației noastre, Jean-Maurice Hermann, pentru munca sa devotată, uniunilor membre care au colaborat în mod activ și care în mare măsură au luat parte la activitatea organizației noastre, Uniunii Ziariștilor din R.P.R. care fără să ezite și-a asumat sarcina să pregătească bine Congresul nostru.

TEODOR MARINESCU

Vicepreședinte al Uniunii
Ziaristilor din R. P. R.

INFORMARE DESPRE LUCRĂRILE REUNIUNII INTERNAȚIONALE A REPORTERILOR

Este o plăcută îndatorire pentru noi să vă informăm despre desfășurarea Reuniunii Internaționale a Reporterilor, care a avut loc la București între 11 și 13 mai. Luând inițiativa organizării acestei reuniuni, Uniunea Ziaristilor din Republica Populară Română a dat viață propriei sale propuneri făcute la Întilnirea Internațională a Ziaristilor de la Helsinki, din iunie 1956, și anume propunerii unanim acceptate de a se organiza reuniuni internaționale ale ziaristilor pe ramuri profesionale.

Reuniunea Internațională a Reporterilor a pornit din dorința de a răspunde aspirațiilor milioanei de oameni de pretutindeni pentru o mai bună cunoaștere reciprocă, din dorința de a servi ideea cooperării internaționale a ziaristilor pe platforma comună a adevărului, a păcii și colaborării între popoare. Ținând seama de locul special al reportajului în ansamblul mijloacelor publicistice moderne, de importanța lui deosebită ca factor de cunoaștere și apropiere între popoare, Uniunea Ziaristilor din R.P.R. a considerat ca fiind foarte utilă organizarea unei reuniuni la care reporterii din diferite țări, cu diferite convingeri politice și filozofice, să poată dezbate în spirit colegial probleme profesionale specifice, să se cunoască mai bine, să descopere împreună puncte de contact și înțelegere.

Putem aprecia că inițiativa ziaristilor români a fost primită cu mult interes. Datorită participării numeroase, datorită varietății și importanței problemelor abordate, Reuniunea Internațională a Reporterilor a căpătat caracterul unei largi manifestări ziaristice internaționale.

La Reuniune au participat ziaristi din 23 de țări: Albania, Republica

Arabă Unită, Brazilia, Bulgaria, Canada, Cehoslovacia, Ceylon, China, R. P. D. Coreeană, Finlanda, Franța, R. D. Germană, R. F. Germană, Japonia, Mexic, R. P. Mongolă, Polonia, România, S.U.A., Suedia, Un-

garia, U.R.S.S., R. D. Vietnam. În calitate de observator la Reuniune a fost prezent un ziarist grec. Pe adresa Reuniunii au sosit telegrame din partea unor invitați care nu au putut participa la lucrări și care au salutat Reuniunea Internațională a Reporterilor, urîndu-i rodnice rezultate.

Caracterul deosebit de reprezentativ al participării la Reuniune a-

pare limpede dacă vom aminti că au venit în Capitala noastră ziaristi din patru continente, că au fost prezenți un cunoscut ziarist din Washington și redactorul șef al unui ziar de tineret din U.R.S.S., secretarul general al Asociației presei din Ceylon și redactarea unui ziar protestant din Canada.

Ziaristii din țările socialiste își afirmă cu tărie convingerile; ei militază cu înflăcărare pentru victoria noii societăți și au o credință neșărămutată în victoria măreței cauze a socialismului. Pe de altă parte, ziaristul american susmenționat n-a pierdut prilejul să sublinieze că e un ziarist capitalist. Aceasta n-a împiedicat ca în cadrul Reuniunii să aibă loc discuții deschise, libere și acest fapt sporește importanța și semnificația acestei Reuniuni.

Tema principală a Reuniunii „Reportajul, mijloc de cunoaștere și apropiere între popoare” a făcut obiectul referatului prezentat de vicepreședintele Uniunii noastre, George Ivașcu. Expunând funcțiile sociale, de mare răspundere internațională, ale reportajului, referatul a scos în evidență ideea că dincolo de concepțiile politice și filozofice care pot despărți pe ziaristi, există obligații și răspunderi profesionale comune de la care nici un ziarist, nici un reporter, demn de acest nume, nu se poate eschiva: respectarea adevărului și promovarea nobilei idei de pace și colaborare între popoare.

În cadrul consfătuirii au fost prezentate de asemenea coreferatele: „Ideile umanitariste și oamenii în reportaj”, expus de ziarista cehoslovacă Maria Sedlakova; „Senzationalul și urmările lui” expus de ziaristul brazilian Jocelyn Luiz Dos Santos; „Reportajul literar și re-

portajul documentar", prezentat de ziaristul sovietic Ilya Mihailovici Kotenko ; „Reportajul internațional ca mijloc de înțelegere între popoare și despre tehnica reportajului ilustrat modern“, expus de foto-reporterul din R. F. G., Hilmar Pabel.

Am fost bucuroși să constatăm că, în referatele, coreferatele și discuțiile purtate în cadrul reuniunii, a fost puternic subliniată ideea că, în epoca noastră este necesar ca reportajul să fie un instrument tot mai puternic de răspundere a adevărului, un mijloc de cunoaștere și înțelegere între popoare, să contribuie tot mai mult la statornicirea unui climat favorabil păcii și activității creatoare a oamenilor, să fie stabilă propagandă războinică. Reportajul în zilele noastre are menirea să răspundă într-o tot mai mare măsură cerințelor de informare veridică a opiniei publice, care respinge minciuna și calomnia, falsul și dezinformarea.

Un spirit constructiv a animat, de la început până la sfârșit, Reuniunea Internațională a Reporterilor, care s-a desfășurat într-o atmosferă de colegialitate, de viu interes pentru problemele dezbătute.

Permiteți-mi să citez câteva opinii ale unor participanți la Reuniune asupra desfășurării și rezultatelor ei. D-na Hélène Gagnon (Canada), exprimându-și satisfacția de a fi participat la Reuniune, a apreciat că referatul și coreferatele expuse alcătuiesc un rodnic schimb de experiență în munca reporterilor doriți să facă din scrisul lor un mij-

loc de înțelegere și apropiere între popoare.

D-nul Drew Pearson (S.U.A.), apreciind inițiativa Uniunii Ziariștilor din R.P.R. și munca ei de organizare a Reuniunii, a spus printre altele : „Vă felicit pentru inițiativa dvs. Sint mișcat de atenția pe care mi-ați acordat-o invitându-mă la această Reuniune. Mulțumesc Uniunii Ziariștilor din România și închei exprimându-mi speranța și convingerea că noi, ziariștii, vom colabora cu toții pentru marele țel al înțelgerii și păcii mondiale“. Este cazul să menționăm că, în cuvântul său, d. Drew Pearson a arătat că o serie de ziariști americani se pronunță pentru discuții libere și sincere între ziariștii din diferite țări, pentru colaborare internațională a ziariștilor indiferent de opiniile lor politice.

Noi vorbim despre o apropiere între popoare — a spus ziaristul sovietic Kotenko. Nu poate fi vorba de o apropiere fără o cunoaștere. Cu ajutorul reportajului noi putem face ca popoarele să se cunoască între ele, iar aceasta înseamnă că participăm activ la cea mai măreață mișcare a contemporaneității — lupta popoarelor pentru pace.

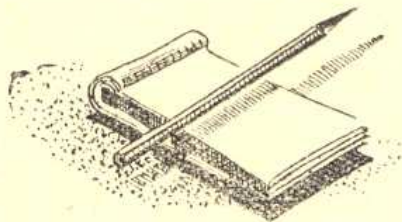
Ziaristul chinez, Iuan Sui-po, subliniind în cuvântul său înalta responsabilitate a reporterilor față de cititori, a arătat că virtușii contemporani ai calomnieriilor țărilor socialiste nu s-au dovedit mai înțelepți decât bunicii și părinții lor — calomnii Uniunii Sovietice. Nu există nimic comun între activitatea acestora și sarcina noastră nobilă de a de-

pune eforturi pentru întărirea prieteniei între popoare, în lupta împotriva armei atomice — a spus el. Noi sintem mulțumiți că a fost convocată această Reuniune, a declarat ziaristul chinez.

La rîndul său, ziaristul mexican Luis Suarez a spus printre altele : „La această Reuniune s-au adus contribuții valoroase la definirea reportajului, arătîndu-se care sint limitele sale, utilitatea și consecințele sale, uneori bune, alteori rele, după tendința și intenția autorului... Mulțumesc Uniunii Ziariștilor din România pentru prilejul care mi l-a oferit și cer colegilor prezenți, a spus el, să nu plece fără a-și fi luat angajamentul de onoare de a aduce aceste experiențe și dorința noastră de înțelegere la cunoștința reporterilor din țările noastre care nu au putut veni aici, deși, fără îndoială, se interesează de această Reuniune, apărînd astfel cele mai bune tradiții ale reportajului și folosirea sa la maximum pentru cunoașterea, prietenia și pacea între popoare“.

Aceste cuvinte ale unor participanți la Reuniunea Internațională a Reporterilor ne întăresc în convingerea că această Reuniune a corespuns pe deplin orientării O.I.Z.-ului de a favoriza pe diferite căi cooperarea internațională a ziariștilor.

In încheiere, vorbitorul a dat citire apelului către reporterii presei de pretutindeni, apel adoptat în ziua de 13 mai 1958 în cadrul Reuniunii Internaționale a Reporterilor.

CUVÎNT ROSTIT ÎN CADRUL LUCRĂRILOR CELUI DE AL IV-LEA CONGRES AL O.I.Z.

Uniunea Ziaristilor din Republica Populară Română își desfășoară activitatea în forma organizatorică actuală din luna decembrie 1955. Ea continuă activitatea depusă de Sindicatul Ziaristilor și de Casa Ziaristilor pînă la constituirea Uniunii noastre de astăzi.

Devotați cauzei poporului muncitor, membrii Uniunii noastre se străduiesc să militeze activ și cu simț de răspundere pentru construirea socialismului în patria noastră. Încadrați în marele proces revoluționar ce se desfășoară cu avînt în Republica noastră populară, noi înțelegem să ne îndeplinim datoria față de prezentul și viitorul poporului nostru.

Fermi în convingerile lor, neșovăitori în aplicarea acestora în viață, ziaristii romîni slujesc și vor sluji cu credință și devotament cauza celor ce muncesc, cauza socialismului și păcii. Pozițiile de pe care ne desfășurăm activitatea concordă pe deplin cu nobilele țeluri ale colaborării și prieteniei între popoare. Tocmai de aceea am depus și depunem eforturi pentru colaborare și înțelegere cu ziaristi din toate țările lumii, de concepții filozofice și politice diferite, fiind adînc convinși că există puncte de vedere comune pe baza cărora se poate realiza apropierea și colaborarea între ziaristii de bună credință de pretutindeni.

Începînd cu 1947, cînd a avut loc cel de-al II-lea Congres al O.I.Z., la

care pentru prima dată au participat reprezentanții ziaristilor din România, noi ne-am străduit să contribuim la consolidarea legăturilor internaționale dintre uniunile membre ale O.I.Z., precum și la promovarea cooperării internaționale între organizațiile ziaristice și ziaristii din toate țările lumii, indiferent de sistemul social și politic al acestora.

Profund devotați cauzei păcii în lume, ziaristii din Republica Populară Română au slujit și slujesc ideea nobile a cooperării internaționale a ziaristilor, pe platforma apărării păcii, a exprimării adevărului, a progresului omenirii. Cauza păcii, a colaborării între popoare, poate fi servită numai dacă ziaristul informează veridic și sincer asupra faptelor și evenimentelor. Subscriind întru totul la aprecierile făcute în ședința din prima zi a Congresului nostru cu privire la influența nefastă în diferite țări a monopolurilor asupra presei și informării opiniei publice, Uniunea Ziaristilor din R.P.R. condamnă cu hotărîre activitatea acelor ziare și ziaristi care slujesc interesele cercurilor agresive, ale celor ce urmăresc să împingă omenirea într-o catastrofă atomică.

Ideea cooperării internaționale a ziaristilor, pusă în slujba păcii și progresului, a constituit unul din obiectivele principale ale intervențiilor noastre la toate manifestările ziaristice internaționale, fie că a fost vorba de Congresul al III-lea

al O.I.Z., de sesiunile Comitetului Executiv O.I.Z. sau de alte manifestări.

Putem sublinia în această ordine de idei contribuția adusă de reprezentanții ziaristilor romîni la Întîlnirea Internațională a Ziaristilor care a avut loc la Helsinki în 1956. Printre propunerile făcute acolo de delegația romînă, de unanimă aprobare s-a bucurat propunerea organizării de reuniuni internaționale ale ziaristilor pe ramuri profesionale. După cum ne este cunoscut, această propunere a și prins viață. Astfel, în 1957, a avut loc la Sofia o întîlnire a ziaristilor pe probleme agrare, iar în preajma deschiderii Congresului nostru, între 11 și 13 mai, s-a desfășurat, la București, Reuniunea Internațională a Reporterilor — inițiată și organizată de Uniunea Ziaristilor din Republica Populară Română, reuniune despre care Congresul a fost informat de către colegul nostru Teodor Marinescu. Sîntem siguri că această Reuniune, la care au participat ziaristi din 23 de țări, corespunde întru totul orientării generale a O.I.Z., de căutare de noi și noi căi și mijloace pentru cooperarea internațională a ziaristilor.

Printre preocupările noastre centrale în această perioadă a fost și pregătirea Congresului O.I.Z. Uniunea noastră acordă celui de-al IV-lea Congres o importanță deosebită în întărirea organizatorică a Organizației Internaționale a Ziaristilor, în

consolidarea mai departe a legăturilor dintre organizațiile ziaristice naționale care fac parte din O.I.Z., în intensificarea acțiunilor pe linia cooperării internaționale a ziariștilor.

Socotim că în ultima vreme prestigiul și autoritatea O.I.Z. au crescut simțitor în cercurile ziaristice de pretutindeni și că numai printr-o ciudată rămânere în urmă în fața realității se mai poate explica faptul că UNESCO n-a recunoscut din nou organizației noastre statutul consultativ care i-a fost retras O. I. Z.-ului, în mod nedrept, acum nouă ani. O asemenea recunoaștere ar avea nu numai caracterul unui act reparator de interes general, dar ar spori pur și simplu prestigiul UNESCO, deoarece O.I.Z. reprezintă în momentul de față pe exponenții opiniei publice a sute de milioane de oameni. Socotim că Congresul nostru ar trebui să imputernicească Comitetul Executiv al O.I.Z. să continue eforturile pentru a reobține în sfârșit statutul consultativ pe deplin legitim pe lângă UNESCO. Uniunea noastră va propune delegației R.P.R. la viitoarea sesiune UNESCO să întreprindă acțiuni în acest sens și propunem ca și celelalte uniuni naționale să facă asemenea intervenții pe lângă delegațiile țărilor lor.

Vorbind despre legăturile internaționale ale Uniunii noastre, trebuie să menționăm pe prim plan participarea reprezentanților noștri la diferitele manifestări internaționale cu caracter ziaristic. La Întâlnirea Internațională a Ziariștilor de la Helsinki din iunie 1956, Uniunea Ziariștilor din R.P.R. a fost reprezentată printr-o delegație alcătuită din 10 membri, delegație care și-a adus contribuția sa la munca diferitelor comisii și la elaborarea documentelor Întâlnirii, precum și la stringerea legăturilor cu reprezentanții ziariștilor din alte țări. După cum sublinia în raportul său d. Jean-Maurice Hermann, în fața succesului obținut la Helsinki, Comitetul de Inițiativă al Întâlnirii s-a transformat

în Comitet pentru Cooperarea Ziariștilor, Comitet care în cursul acestei luni va avea o nouă sesiune la Bruxelles. Uniunea noastră se va strădui să contribuie la reușita acțiunilor acestui Comitet, acțiuni care pînă acum s-au dovedit atât de pozitive.

O delegație a Uniunii noastre a luat de asemenea parte la sesiunea Comitetului Executiv O.I.Z., care a avut loc în aprilie 1957 la Pekin. În cadrul acestei sesiuni delegația noastră a cerut o intervenție energetică pe lângă UNESCO pentru ca aceasta să vegheze la aplicarea de către țările membre a rezoluțiilor sale cu privire la onestitatea și veridicitatea informației. Un reprezentant al Uniunii noastre a fost invitat la al 17-lea Congres național al ziariștilor brazilieni și la a 50-a aniversare a Asociației de presă din Brazilia, cu care prilej am inițiat unele relații organizate între Uniunea Ziariștilor din R.P.R. și asociațiile de ziariști din Brazilia și Argentina.

Redactorul șef al revistei „Presă noastră” a luat parte la consfătuirea reprezentanților organelor de presă ale uniunilor de ziariști afiliate la O.I.Z., care a avut loc în luna aprilie a.c. la Varșovia. Subliniem de asemenea stringerea legăturilor cu ziare și ziariști din Republica Arabă Unită, Sudan și Etiopia, realizată în urma vizitei făcute în aceste țări de o delegație de ziariști români.

În procesul pozitiv din ultimii ani al dezvoltării relațiilor în lumea ziaristică internațională un rol de seamă îl joacă schimburile de ziariști între diferite țări. Uniunea noastră s-a străduit să contribuie la organizarea unui schimb de ziariști cât mai larg pe baze valutare și mai ales pe baze nevalutare. Considerăm astfel de schimburi drept utile și profitabile pentru ambele părți care le contractează. Anul trecut, de pildă, au fost făcute peste 60 de asemenea schimburi. Acorduri de schimburi avem cu toate uniunile din țările socialiste și încep să se înfiripe cu unele publicații din țări

rile capitaliste. Totodată, chiar în afara schimburilor organizate, ziariștii noștri au vizitat în ultimii ani un număr mult mai mare de țări ca în trecut, iar țara noastră a primit vizitele mult mai multor ziariști străini. Relevăm ca pe un fapt deosebit de important intensificarea vizitelor reciproce dintre ziariștii noștri și cei din celelalte țări balcanice.

Planul schimburilor de experiență s-a extins cuprinzând schimburi reciproce și călătorii documentare ale gazetarilor noștri în numeroase țări din lume.

În ce privește relațiile noastre cu ziare și ziariști din alte țări, menționăm că ele nu se desfășoară exclusiv în cadrul Uniunii. Fiecare ziar și revistă are legăturile sale proprii cu publicații similare de peste hotare. Totodată, unele instituții, cum sînt Agenția Română de Presă AGERPRES și Radiodifuziunea, au încheiat numeroase acorduri și convenții cu instituții similare de peste hotare, acorduri care privesc nu numai schimburile de ziariști, ci și schimburile de informații, publicații, emisiuni etc.

În aceeași ordine de idei, a întăririi legăturilor internaționale ale Uniunii noastre, subliniem faptul că la sediul Uniunii Ziariștilor din București au fost găzduite în ultimii ani numeroase conferințe și prelegeri ale unor ziariști sau personalități culturale din U.R.S.S. și S.U.A., din China și Brazilia, din India și Mexic, din Cehoslovacia și Franța, ca și din alte țări ale lumii. Uniunea Ziariștilor din R.P.R. se va strădui și pe viitor să-și intensifice legăturile pe plan internațional.

Trecînd la înfățișarea muncii Uniunii noastre pe plan intern, socotim necesară o scurtă trecere în revistă a situației presei noastre în acești ani.

De la Congresul al III-lea pînă la Congresul al IV-lea al O.I.Z. au trecut nouă ani. În acest răstimp, în țara noastră s-a desfășurat o vastă operă de construcție socialistă. În

pas cu această operă a crescut și presa noastră. Orînduirea democrat-populară a arătat o grijă deosebită presei, lărgindu-i baza poligrafică prin construirea unui adevărat palat al presei și tipăriturilor — Casa Științei.

O dată cu dezvoltarea presei au crescut numeroase cadre de ziaristi din rîndul muncitorilor și țăranilor, care lucrează astăzi în redacțiile presei centrale și locale, îndeplinind cu competență și spirit de răspundere sarcinile încredințate.

În presa noastră, în anii construcției socialiste, s-a instaurat o etică nouă — etica adevărului și a slujirii necondiționate a intereselor poporului. În spiritul acestei etici au fost și sînt educate noile cadre ziaristice.

În centrul preocupărilor presei noastre se află omul muncii. Lui îi este consacrat ziarul și o mare parte din coloanele acestuia sînt scrise chiar de muncitori, țărani muncitori, specialiști în diverse domenii etc.

O preocupare a ziaristilor noștri a fost și este dezvoltarea tradițiilor progresiste ale presei din țara noastră, valorificarea acestor tradiții în

noile condiții, punerea lor în slujba mărețelor țeluri ale presei noastre de azi. Uniunea Ziaristilor din țara noastră, care numără azi peste 2.000 de membri, și-a adus și își aduce contribuția la ridicarea nivelului ideologic, profesional și cultural al membrilor ei, la discutarea unor probleme de seamă ale ziaristicii noastre.

Dezbaterile largi care au avut loc în Uniune pe probleme ca reflectarea noului în presă, articolul de fond, informația în ziar, ilustrarea ziarului etc., au contribuit la educarea ziaristilor în spiritul slujirii idealurilor cărora le sînt consacrate eforturile creatoare ale poporului nostru.

La București, unde în mod firesc este concentrat cel mai mare număr de ziaristi, activează Casa Ziaristilor, cu un număr de cercuri pe ramuri ziaristice.

O activitate intensă a desfășurat în ultima vreme cercul de reportaj în pregătirea Reuniunii Internaționale a Reporterilor. Pe lângă dezbateri creatoare cu privire la notele de călătorie în presa noastră, cu privire la stiluri și modalități reportericești, au avut loc două

simpozioane — unul despre situația actuală a reportajului românesc, iar altul despre reportaje și reporteri din presa sovietică, americană, franceză și italiană.

Au activat de asemenea și cercurile de foiletoniști și satirici, de comentatori de politică externă, de gazetari sportivi, de secretari de redacție, de fotoreporteri.

Printre manifestările importante pe plan ziaristic subliniem întîlnirile care au avut loc în ultimii ani între conducerea unor ministere și instituții economice pe de o parte și ziaristi pe de altă parte. Aceste întîlniri devenite la noi o metodă de activitate mult prețuită, prilejuiesc cunoașterea de către presă a problemelor principale ale ministerelor, departamentelor, întreprinderilor și dau totodată posibilitatea ziaristilor ca să-și exprime și pe această cale părerile lor în legătură cu activitatea acestor instituții și unități economice.

Uniunea noastră desfășoară o activitate editorială. Revista „Presa noastră”, care este în al treilea an de apariție, se străduiește să dezbate probleme actuale ale ziaristicii în lumina sarcinilor generale

De la stînga la dreapta : *F. Hoveyda* (reprezentant U.N.E.S.C.O.), *O. Punfac* (R.P. Mongolă), *J. B. Lara* (Venezuela), *Jacobides Stelios* (Cipru).

ale presei noastre. În ultimele numere, revista a publicat numeroase materiale consacrate problemelor reportajului. Totodată Uniunea editează și un buletin, „Probleme de ziaristică“, cu materiale din revistele străine specifice muncii gazetărești. Pe viitor ne propunem editarea unei colecții în care intenționăm să publicăm materiale privind teoria și practica presei, istoria presei și de asemenea culegeri de reportaje, note de drum etc.

Uniunea Ziaristilor din R.P.R. este profund conștientă de îndatoririle sale de viitor atât pe planul muncii interne cât și pe planul relațiilor internaționale.

Socotim că preocuparea centrală a Uniunii noastre trebuie să fie cea profesională. În acest sens, ne propunem să îmbunătățim activitatea cercurilor profesionale din București și să activizăm filialele din provincie. Totodată, lupta pentru realizarea unei mai active cooperări între Uniunea noastră și ziaristi din toate țările lumii constituie un alt obiectiv principal al Uniunii noastre.

Sub acest aspect, credem că problemele muncii profesionale a ziaristilor ar trebui să se afle mai temeinic decât pînă acum pe primul

plan al preocupărilor O.I.Z. Considerăm necesar ca O.I.Z. să întărească și mai mult legăturile cu uniunile și ziaristii afiliați, să fie și mai activă pe linia cooperării internaționale a ziaristilor. Uniunile naționale afiliate, la rîndul lor, sînt datoare să facă sugestii și propuneri mai substanțiale privind planurile de activitate ale O.I.Z.

Inainte de a încheia doresc să fac cîteva propuneri în numele Uniunii pe care o reprezint. Socotim că în spiritul documentelor elaborate la Helsinki s-ar putea întreprinde o serie de acțiuni utile, cum ar fi, fără îndoială, o întîlnire a ziaristilor din țările latine sau organizarea unor întîlniri regionale pe zone geografice, ca și reuniuni bipartite între uniuni, organizații ziaristice, ziare și reviste din diferite țări etc.

Propunem O.I.Z. și uniunilor membre să întreprindă o vastă acțiune pentru extinderea sistemului de schimburi de ziaristi pe baze nevalutare.

Sprijinim ideea continuării reuniunilor internaționale pe ramuri și specialități ziaristice, cum ar fi desigur întîlnirea ziaristilor economiști și cea a comentatorilor de politică externă, și propunem organizarea

unei întîlniri a redactorilor de reviste ilustrate.

Sintem întru totul de acord cu propunerea cuprinsă în raportul secretarului general al O.I.Z. privind instituirea unui premiu internațional al ziaristilor. Propunem însă ca anul acesta, în cinstea Congresului popoarelor pentru pace de la Stockholm, să se instituie un concurs — „reportaje ale păcii“, urmînd ca celor mai bune reportaje prezentate la concurs să li se acorde un premiu în colaborare cu Consiliul Mondial al Păcii.

Cele cîteva considerațiuni și propuneri cuprinse în expunerea pe care am făcut-o în numele Uniunii Ziaristilor din R.P.R. n-au epuizat desigur toate problemele care stau în fața Uniunii noastre și a O.I.Z. Delegația noastră va studia cu atenție diferitele probleme și propuneri expuse în intervențiile prezentate în cadrul Congresului nostru. Expri-mîndu-ne adevărată față de rapoartele prezentate de președintele și secretarul general al O.I.Z., vom face tot ce depinde de noi pentru traducerea în viață a hotărîrilor Congresului, pentru întărirea Organizației Internaționale a Ziaristilor și realizarea unității organizatorice a ziaristilor din toată lumea.

Rezoluția cu privire la colaborarea și unitatea ziariștilor

Cel de-al IV-lea Congres al O.I.Z.:

Convins fiind că unitatea tuturor ziariștilor din lume, fără deosebire de concepții, de rasă sau de sistemul social al țării în care trăiesc, — unitate realizată în spiritul păcii și înțelegerii mutuale — va constitui o forță considerabilă în slujba propriilor lor interese profesionale, materiale și morale, precum și a îmbunătățirii relațiilor internaționale

Constată că colaborarea lor este necesară:

1. pentru a contribui printr-un schimb de informații cu privire la situația ziariștilor din diferite țări la îmbunătățirea generală a acestei situații;

2. pentru o muncă profesională mai bună prin obținerea unor înlesniri din ce în ce mai mari cu privire la strângerea și transmiterea știrilor;

3. pentru a atinge astfel obiectivul esențial al profesiunii lor: să se asigure popoarelor o

informare cinstită și adevărată care să le permită o mai bună înțelegere reciprocă, consolidându-se astfel pacea în lume.

Aprobă acțiunea dusă de conducerea O.I.Z., înregistrează cu satisfacție rezultatele deja obținute și o invită să-și dubleze eforturile în acest sens.

Felicită uniunile de ziariști neafiliate și Comitetul pentru cooperarea între ziariști, pentru inițiativele lor în favoarea apropierii între marile organizații de ziariști și se angajează să sprijine și pe viitor aceste inițiative.

Hotărăște să promoveze în orice ocazie, pe plan regional, pe ramuri ziaristice sau prin acorduri în probleme concrete de interes comun, oricare realizare posibilă în domeniul colaborării între ziariști și aceasta pînă la realizarea totală a unității lor internaționale.

Rezoluția cu privire la problemele păcii

Cel de-al IV-lea Congres al O.I.Z. declară:

a) Atmosfera de cordialitate și de prietenie care a domnit în cursul lucrărilor Congresului a dovedit în mod convingător deplina înțelegere mutuală și unitatea tuturor Organizațiilor de ziariști și a ziariștilor afiliați la O.I.Z. Colaborarea lor pașnică reprezintă o forță considerabilă în lupta popoarelor din lumea întreagă pentru pace și coexistență pașnică, pentru fericirea oamenilor.

b) Ziariștii sînt ferm decise să contribuie prin activitatea lor la victoria ideilor de pace și colaborare pașnică între popoare.

Ziariștii reuniți la Congresul din București își dau seama de întreaga lor răspundere și de rolul

lor și înțeleg că pot servi cel mai bine ideea de pace, dezvoltînd și difuzînd adevărul, și consolidînd legăturile frățești de prietenie și de unitate și exercitînd astfel influența lor asupra dezvoltării istorice a omenirii.

c) Congresul condamnă cu hotărîre cursa înarmărilor, amenințarea armelor atomice și a rachetelor, politica de propagare a psihozei de război.

d) Congresul invită pe toți membrii O.I.Z., pe toți ziariștii cinstiți să spună cu hotărîre: NU războiului! Popoarele nu vor permite ca civilizația făurită prin secole de muncă, cu sudoarea, sîngele și mintea omului să fie nimicită.

Rezoluția cu privire la instituirea premiului internațional al ziariștilor

Cel de-al IV-lea Congres al Organizației Internaționale a Ziariștilor a hotărît să instituie

UN PREMIU INTERNAȚIONAL AL ZIARIȘTILOR

avînd următorul statut:

STATUTUL PENTRU PREMIUL INTERNAȚIONAL AL ZIARIȘTILOR

În dorința lui de a contribui la ridicarea nivelului activității ziaristice, al cărei rol este astăzi imens în ceea ce privește informarea obiectivă a popoarelor din lumea întreagă și pentru a recompensa activitatea și abnegația ziariștilor care sînt purtători de cuvînt ai popoarelor și contribuie la crearea opiniei publice,

Congresul Organizației Internaționale a Ziariștilor a hotărît să instituie un premiu internațional al ziariștilor, care va fi decernat ținîndu-se cont de unul din următoarele puncte de vedere:

1. Pentru o activitate profesională care, în spiritul Chartei O.N.U., a contribuit în mod

deosebit la menținerea păcii în lumea întreagă și la dezvoltarea relațiilor de prietenie între popoare.

2. Pentru activitate deosebită în domeniul teoriei științei ziaristice.

3. Pentru o contribuție importantă la dezvoltarea colaborării și unității ziariștilor.

Premiul va fi decernat la sfîrșitul fiecărui an la cel mult trei ziariști, de un juriu internațional care va propune pentru premiere ziariști din toate țările, fără discriminări politice sau religioase. Fiecărui laureat i se va acorda o diplomă și un premiu special de 500 de dolari.

În același timp, cel de-al IV-lea Congres al Organizației Internaționale a Ziariștilor a însărcinat Biroul să numească un juriu internațional care să decerneze premiul internațional al ziariștilor.

Juriul va prezenta Biroului Organizației Internaționale a Ziariștilor, pînă la sfîrșitul lunii octombrie 1958, numele candidaților la Premiul Internațional al Ziariștilor, cărora li se va decerna acest premiu în decembrie 1958.

Rezoluția asupra activității Organizației Internaționale a Ziariștilor

Cel de-al IV-lea Congres al O.I.Z., care a avut loc la București între 15—18 mai 1958, hotărăște:

1. Să aprobe activitatea O.I.Z., a Comitetului său Executiv și a Secretariatului său în perioada dintre cel de-al III-lea și cel de-al IV-lea Congres, considerînd-o pe deplin conformă spiritului O.I.Z. și rezoluțiilor anterioare.

2. În semn de solidaritate cu ziariștii supuși represiunilor pentru activitatea lor în slujba păcii și înțelegerii mutuale între popoare, să facă apel la toți ziariștii din lume, pentru a se

stabili o zi de solidaritate, urmînd ca salariul pe această zi să fie în întregime sau parțial vărsat Fondului de solidaritate internațională creat de O.I.Z.

3. Să stabilească un premiu internațional pentru ziariștii cu merite deosebite în lupta pentru pace, pentru dezvoltarea colaborării și a studiilor ziaristice.

4. Să se înceapă construirea unei case internaționale de odihnă a ziariștilor pe malul Mării Negre, în Bulgaria. Congresul a însărcinat Comitetul Executiv al O.I.Z. să organizeze o colecție

în vederea construirii, înzestrării și asigurării buneii funcționări a acestei case de odihnă și încredințează această construcție Uniunii Ziariștilor Bulgari.

5. Congresul scoate în evidență faptul că ziariștii, membri ai O.I.Z., consideră drept o datorie a lor lupta pentru libertatea presei și împotriva monopolurilor care o aservesc unor interese particulare.

6. Confirmă că hotărârile adoptate de Întâlnirea Internațională a Ziariștilor de la Helsinki sînt și continuă să se afle în centrul atenției O.I.Z.

7. Congresul invită uniunile membre ale O.I.Z. și Secretariatul să intensifice toate formele de întărire a unității ziariștilor. În vederea ridicării nivelului profesional al ziariștilor va trebui și pe viitor să se convoace conferințe pe ramuri ziaristice.

Secretariatul va pregăti crearea unor secții specializate ale O.I.Z.

Avînd în vedere că stabilirea de contacte personale și schimbul de materiale și informații constituie una din cele mai bune metode de întărire a unității, se recomandă în mod deosebit această activitate.

8. Congresul cooptează cu mare satisfacție printre membrii O.I.Z. secția mexicană a O.I.Z., organizația ziariștilor din Ceylon, grupurile de ziariști din Madagascar și Alep (R.A.U.) și pe toți ziariștii din diferite țări care au trimis personal adeziunea lor la O.I.Z.

9. Însărcinează Secretariatul General cu punerea în practică a propunerilor concrete făcute la tribuna celui de-al IV-lea Congres.

10. Congresul exprimă mulțumirea și recunoștința sa poporului și guvernului Republicii Populare Romîne pentru ospitalitatea acordată și Uniunii Ziariștilor din R. P. Romîna pentru ajutorul prețios și concursul dat lucrărilor sale.

Rezoluția cu privire la modificarea statutului Organizației Internaționale a Ziariștilor

Paragraful III, art. 1 al Statutului O.I.Z. se modifică în felul următor:

III

Organismul conducător,

1. Organismul suprem al O.I.Z. este Congresul care se întrunește la fiecare 4 ani. În perioada dintre două sesiuni ale Congresului, organismul suprem al O.I.Z. este Comitetul Executiv.

Rezoluția asupra activității financiare a Organizației Internaționale a Ziariștilor în perioada dintre Congresele al III-lea și al IV-lea

Noi, membrii Comisiei de Revizie, aleasă de cel de-al IV-lea Congres și din însărcinarea lui, am verificat toate documentele și dările de seamă asupra activității financiare a O.I.Z. și am ajuns la următoarea concluzie:

a) să se recunoască că activitatea financiară a Secretariatului General al O.I.Z. este justă și legală;

b) să se recomande Congresului să aprobe activitatea financiară a O.I.Z.

PREȘEDINTELE COMISIEI

ss. O. Punteac (R. P. Mongolă)

MEMBRI:

Li-Do-Din (R.P.D. Coreeană)
Karoly Szanosy (R. P. Ungară)
Miroslav Dockal (R. Cehoslovacă)

Scrisoarea de solidaritate adresată ziariștilor din țările unde se muncește în condiții de teroare și persecuție

Dragii noștri prieteni și colegi,

În aceste zile de renaștere a naturii, ne-am adunat la București pentru cel de-al IV-lea Congres al Organizației Internaționale a Ziariștilor.

Primul nostru salut sincer, izvorât din adîncul sufletului, este pentru voi, dragi colegi, care lucrați în condiții de persecuție și teroare politică sau închiși în închisori și lagăre.

Vouă, dragi prieteni, v-a revenit sarcina grea de a croi drumul adevărului în ciuda interdicțiilor. Știm prea bine că îndurați atrocități fără precedent pentru singura vină de a vă fi îndeplinit cu cinste și curaj datoria voastră de ziariști, de a fi luptat pentru dreptul de a scrie

adevărul asupra poporului vostru, pentru dreptul de a-l servi în mod cinstit.

Lupta voastră trebuie să fie un exemplu pentru orice patriot care luptă pentru cauza sa dreaptă. Omenirea și istoria vor ști să prețuiască așa cum se cuvine curajul și fermitatea voastră.

Amintiți-vă, dragi frați și surori, că adevărul triumfă întotdeauna pentru că este nemuritor și pentru că în el sînt întrupate aspirațiile poporului. Adevărul să fie deci stindardul luptei voastre! Ați meritat încrederea și dragostea poporului. Sîntem mereu alături de voi.

Primiți, dragi prieteni, expresia sincerei noastre afecțiuni și urările noastre cele mai bune.

Cel de-al IV-lea Congres al O.I.Z.

17 mai 1958, București

B U C U R E S T I

МЕЖДУНАРОДНАЯ ВСТРЕЧА ОЧЕРКИСТОВ

THE INTERNATIONAL MEETING OF REPORTERS

LA RÉUNION INTERNATIONALE DES REPORTERS

DAS INTERNATIONALE REPORTERTREFFEN

МЕЖДУНАРОДНАЯ ВСТРЕЧА ОЧЕРКИСТОВ

Бухарест, 11—13 мая 1958 года

В воскресенье 11—13 мая 1958 года в бухарестском Доме культуры профсоюзов на проспекте им. 6 марта в доме № 14 начались работы Международной встречи очеркистов, организованной по инициативе Союза журналистов РНР.

На встречу съехались очеркисты и репортеры 23 стран: Албании, Объединенной Арабской Республики, Болгарии, Бразилии, Венгрии, Демократической Республики Вьетнам, Германской Демократической Республики, Федеративной Республики Германии, Канады, Китайской Народной Республики, Корейской Народно-Демократической Республики, Мексики, Монгольской Народной Республики, Польши, Румынии, СССР, США, Финляндии, Франции, Цейлона, Чехословакии, Швеции, Японии.

Работа встречи длилась три дня: воскресенье 11 мая, понедельник 12 мая и вторник 13 мая 1958 года.

Встречу открыл председатель Союза журналистов РНР **Нестор Игнат**. Приветствуя гостей, он подчеркнул, что наша страна рада принимать у себя международные мероприятия, направленные на укрепление дружественных связей между народами.

Для успешного проведения работ участники встречи избрали следующий президиум: **Абдул Рахман Абукос** (ОАР), **Чин Чун-хуа** (Китайская Народная Республика), **Элен Ганьон** (Канада), **Джордже Ивашку** (РНР), **Илья Котенко** (СССР), **Дрю Пирсон** (США), **Хоселин Сантос** (Бразилия).

В рамках встречи заместитель председателя Союза журналистов РНР, главный редактор журнала „Контемпоранул“ **Джордже Ивашку** сделал доклад на тему „Очерк — средство взаимного ознакомления и сближения народов“, **Мария Седлакова**, (Чехословацкая Республика) зачитала содоклад „Гуманистические идеи и люди в очерке“, **Хоселин Луис Дос Сантос**, редактор газет „Газетта“, „Газетта де Сао Паоло“ и „Ла пренса популяр“ (Бразилия) представил содоклад „Сенсация и ее последствия“; **Илья Михайлович Котенко**, главный редактор журнала „Молодая Гвардия“ (СССР), выступил с докладом на тему „Описательный и сюжетный очерк“; **Хильмар Пабел**, фоторепортер журнала „Квик“ (ФРГ), представил содоклад на тему „Международный очерк как средство взаимопонимания между народами“ и другой, посвященный „Технике современного фоторепортажа“.

В связи с докладами и содокладами развернулись оживленные прения. Выступали в порядке записи: **Пьер Абрахам** (Франция), редактор журнала „Эроп“; **Элен Ганьон** (Канада), сотрудница газеты „Реформ“ и канадского радиотелевидения; **Вирджил Дэнчулеску**, заместитель редактора газеты „Ромыния либерэ“; **Юан Суи-по** (Китай), заведующий отделом литературы и искусства газеты „Женьминьжао“; **Вьеслав Горницки** (Польша), заведующий отделом внешней политики журнала „Свят“; **Хамсарнан Шаровихе** (Монгольская Народная Республика); **Луис Суарес** (Мексика), редактор журнала „Маньяна“; **Дрю Пирсон** (США), редактор газеты „Вашингтон пост“, корреспондент многочисленных газет и радиокомментатор; **Абдул Рахман Абукос** (ОАР), главный редактор газеты „Ал Ватан“ из Алеппо, и **Николае Морару**, член бюро комитета руководства Союза журналистов РНР, главный редактор журналов „Народная Румыния“, и „Румыния сегодня“.

На встрече присутствовали также: **Ульф Блуменберг**, сотрудник нескольких шведских агентств печати и газет; **Алки Христо**, главный редактор журнала „Хостени“ (НР Албания); **Петр Штефанович Дариенко**, главный редактор „Молдова социалистэ“, председатель Союза журналистов Молдавской ССР; **Войтек Долейши**, председатель Союза журналистов Чехословацкой Республики, главный редактор журнала „Творба“; **Йенс Феддерсен**, главный редактор газеты „Нейе Рур Цейтунг“ (ФРГ), **Василь Агнев Георгиев** (НР Болгария); **Шимизу Хидео**, директор Конгресса японских журналистов; **Ян Ки Эн**, член Союза журналистов Корейской Народно-Демократической Республики; **Д. Ф. Кариакаравана**, генеральный секретарь Ассоциации цейлонской печати, **Гьюла Кекешди** (Венгрия); **Аарне Лаурила** (Финляндия); **Ренато Ледук**, редактор газеты „Эксельсиор“ (Мексика); **Ганс Оттен**, главный редактор газеты „Вохенпост“, (ГДР); **Евгений Рябчиков**, редактор „Литературной газеты“, председатель отделения литературного очерка Союза журналистов СССР; **Фикри Вогли**, ответственный секретарь газеты „Зери и популит“ (Албания); **Кобайяши Иуйки**, заместитель председателя Конгресса японских журналистов и другие.

На встрече в качестве гостей присутствовали многочисленные румынские журналисты, сотрудники цен-

тральных и местных газет страны, а также писатели, деятели искусства и представители культурных и общественных организаций.

В адрес встречи поступил ряд писем и телеграмм от многочисленных журналистов различных частей света, котовые выразили в них свое сожаление по поводу невозможности принять участие в работе встречи.

Так, например, Джемс Рэстон из редакции „Нью Йорк Таймс“, положительно расценивая инициативу Союза журналистов РНР, мотивировал свое отсутствие обязанностями, удерживающими его в Вашингтоне; Джозеф Альсон писал, что подобная встреча крайне интересует его, но, к несчастью, он в ней участвовать не может ибо его профессиональные обязанности не позволяют ему находиться в эти дни в Европе.

Руководство Союза делейских журналистов (Индия) также приветствовало эту инициативу нашей журналистской организации, выражая сожаление по поводу невозможности послать своего представителя на встречу в силу вопросов внутреннего, организационного характера.

Приветственные телеграммы были получены также от итальянских журналистов из редакции „Унита“,

„Иль Контемпоранео“, „Паэзе делла Серра“, „Вие нуове“, „Ринасчита“.

Пауло Сильвейра, главный редактор газеты „Ультима ора“ из Рио де Жанейро (Бразилия), говорит в своем письме, что — хотя он и не может принять участие в работе встречи, но сделает все от него зависящее, чтобы осведомить читателей своей газеты об ее результатах, а Франц Гроссфельд из Амстердама, сожалея о том, что не смог приехать на встречу, вспоминает о Международной встрече журналистов в Хельсинки в 1956 году, когда он познакомился и с румынскими журналистами.

Работы Международной встречи очеркистов закрыл заместитель председателя Союза журналистов РНР, Джордже Ивашку, который в своем выступлении подчеркнул большой интерес, вызванный в международных журналистских кругах инициативой румынских журналистов созвать эту встречу. Такие инициативы весьма полезны, отметил докладчик. От имени президиума он обратился к очеркистам всего мира с призывом, текст которого был принят представителями всех 23 стран, участвовавших в встрече.

THE INTERNATIONAL MEETING OF REPORTERS

Bucharest, May 11—13, 1958

The International Meeting of Reporters, organised on the initiative of the Union of Journalists of the Rumanian People's Republic, opened in the House of Culture of the Bucharest Trade Unions, Bulevardul 6 Martie No. 14, on Sunday, Mai 11, 1958.

The Meeting was attended by reporters from the following 23 countries: Albania, the United Arab Republic, Brazil, Bulgaria, Canada, Czechoslovakia, Ceylon, People's China, the Korean People's Democratic Republic, Finland, France, the German Democratic Republic, the German Federal Republic, Japan, Mexico, Mongolia, Poland, Rumania, the U.S.A., Sweden, Hungary, the USSR and the Vietnamese Democratic Republic.

The participants in the Meeting met on three successive days: Sunday May 11, Monday May 12 and Tuesday May 13, 1958.

The Meeting was opened by NESTOR IGNAT, President of the Union of Journalists of the Rumanian People's Republic, who welcomed the guests and stressed the fact that our country was happy to play host to international events which contribute to the strengthening of friendly relations between the nations.

The following Executive was elected to steer the Meeting: Abdul Rahman Aboukoss (United Arab Republic), Chin Chiun-hua (People's China), Hélène Gagnon (Canada), George Ivaşcu (RPR), Ilya Kotenko (USSR), Drew Pearson (USA) and Jocelyn Santos (Brazil).

During the Meeting GEORGE IVAŞCU, Vice-President of the RPR Union of Journalists and chief editor of the weekly *Contemporanul*, read a report entitled „Reportage as a Means of Knowledge and Rapprochement among the Peoples“; MARIA SED-LAKOVA (Czechoslovakia) presented the co-report „Humanitarian Ideas and Men in the Reportage“; JOCELYN LUIZ DOS SANTOS of the newspapers *Gazetta*, *Gazetta de Sao Paulo* and *La Prensa Popular* (Brazil), read the co-report „Sensationalism and its Consequences“; ILYA MIKHAILOVITCH KOTENKO, chief editor of the review *Molodaia Gvardia* (USSR), presented the co-report „The Literary Reportage and the Documentary Reportage“ and HILMAR PABEL, the photo-reporter of *Quick* (German Federal Republic), read the co-report „The International Reportage as a Means of Understanding among the Peoples“ and also spoke about „The Technique of the Modern Illustrated Reportage.“

The following participants took part in the discussions on the report and the co-reports: Pierre Abraham (France), director of the review *Europe*; Hélène Gagnon (Canada), of the paper *Réforme* and the Canadian broadcasting and television systems; Virgil Dănculescu (RPR), assistant chief editor of the paper *România liberă*; Yuan Sui-po (People's China), chief of the section Literature and the Arts of the paper *Dzenminzhibao*; Wieslaw Gornicki (Poland), chief of the international news section of the

review *Smiat*; Hamsarian Sharovihe (Mongolia); Luis Suarez (Mexico), of the newspaper *Manana*; Drew Pearson (USA), of the *Washington Post*, correspondent and broadcaster; Abdul Rahman Aboukoss (United Arab Republic), chief editor of the paper *Al Wataan* (Aleppo), and Nicolae Moraru, chief editor of the reviews *Narodnaya Ruminia* and *Rumania today*.

The Meeting was also attended by Ulf Blumenberg, who works for several Swedish news agencies and papers; Alqi Cristo, chief editor of the Albanian review *Hosteni*; Piotr Shtefanovich Darienko, chief editor of the paper *Moldova socialistă* and President of the Union of Journalists of the Moldavian Soviet Socialist Republic; Vojtech Dolejsi, President of the Union of Journalists of the Czechoslovak Republic and chief editor of the review *Tvorba*; Jens Feddersen, chief editor of *Neue Ruhr Zeitung* (German Federal Republic); Vasil Aghiev Gheorghiev (Bulgaria); Shimizu Hideo, Director of the Congress of Japanese Journalists; Yan Ki Yen, a member of the Union of Journalists of the Korean People's Democratic Republic; D. F. Kariyakarawana, Secretary-General of the Ceylon Press Association; Gyula Kekesdi (Hungary); Aarne Laurila (Finland); Renato Leduc of the Mexican paper *Excelsior*; Hans Otten, chief editor of *Wochen Post* (German Democratic Republic); Evgeny Riabchikov of *Literaturnaya Gazeta* and chairman of the reportage section of the USSR Union of Journalists; Figri Vogli, chief subeditor of the newspaper *Zeri i Populit* (Albania); Kobayashi Yuiki, Vice-President of the Congress of Japanese Journalists, and others.

Many Rumanian reporters from Bucharest and other Rumanian towns and cities, as well as writers, artists and representatives of cultural and civic organisation attended the Meeting as guests.

The Meeting received a series of letters and wires from many journalists in various parts of the world in which they expressed regret at being unable to attend the Meeting.

James Reston of the *New York Times* expressed his appreciation of the initiative of the RPR Union of Journalists and wrote that his absence from the Meeting was due to his professional obligations which kept him in Washington; Joseph Alsop wrote that he was most interested in a meeting of this kind, but was unable to attend it because his professional duties did not permit him to be in Europe during the Bucharest Meeting.

The Executive of the Delhi Union of Journalists (India) welcomed the initiative of our organisation and regretted that due to some internal problems of the Union it was unable to send a representative to the Meeting.

Telegrammes with good wishes for the Meeting's success also arrived from Italian journalists working for *Unita*, *Il Contemporaneo*, *Paese della Sera*, *Vie Nuove* and *Rinascita*.

Paulo Silveira chief editor of the newspaper *Ultima Hora* of Rio de Janeiro (Brazil), said in his letter that although he was unable to attend the Meeting, he would do everything he could to popularize its results in his paper, and Franz Grossfeld of Amsterdam expressed regret at being unable to attend the Meeting and recalled the International Journalists' Rally held in 1956 at Helsinki, where he had opportunities to meet Rumanian journalists.

The closing speech at the International Meeting of Reporters was made by George Ivaşcu, Vice-President of the Union of Journalists of the Rumanian People's Republic. He pointed to the international interest aroused by the initiative of Rumanian journalists in organising this Meeting and stressed that initiatives of this kind were most useful. On behalf of the Executive he read an appeal to press reporters of all countries which was endorsed by the participants from all 25 countries who had attended the Meeting.

LA RÉUNION INTERNATIONALE DES REPORTERS

Bucarest 11—13 Mai 1958

Les travaux de la Réunion Internationale des Reporters, organisée sur l'initiative de l'Union des Journalistes de la R.P.R., ont commencé le 11 mai 1958 à la Maison de Culture des Syndicats de Bucarest, dont le siège se trouve 14 Bd. 6 Martie. Des reporters des 25 pays suivants ont pris part à la Réunion : Albanie, République Arabe Unie, R. D. Allemande, R. F. Allemande, Brésil, Bulgarie, Canada, Ceylon, Chine, R. P. D. Coréenne, Etats-Unis, Finlande, France, Hongrie, Japon, Mexique, R. P. Mongole, Pologne, Roumanie, Suède, Tchécoslovaquie U.R.S.S., R. D. Vietnam.

Les travaux de la Réunion ont duré trois jours : le Dimanche 11 mai, le Lundi 12 mai, et le Mardi 13 mai, 1958.

La Réunion a été ouverte par NESTOR IGNAT, président de l'Union des Journalistes de la République Populaire Roumaine qui a salué les hôtes étrangers en soulignant que notre pays était heureux d'offrir l'hospitalité à des manifestations enclines à contribuer au resserrement des relations amicales entre les peuples.

Afin d'assurer un bon déroulement des travaux, les participants à la réunion ont élu ensuite le praesidium suivant : Abdul Rahman Aboukoss (République Arabe Unie), Hélène Gagnon (Canada), George Ivaşcu (R.P.R.), Ilya Kotenko (U.R.S.S.) Drew Pearson (Etats-Unis), Jocelyn Santos (Brésil) et Tchou Tchoun-hua (R. P. Chinoise).

Au cours des travaux de la Réunion, GEORGE IVAȘCO, vice-président de l'Union des Journalistes de la R.P.R., rédacteur en chef de la revue „Contemporanul“ a présenté la rapport intitulé „Le reportage, moyen de compréhension et de rapprochement entre les peuples“; MARIA SEDLAKOVA (Tchécoslovaquie) a présenté un corapport intitulé „Les idées humanitaires et les hommes dans le reportage“; JOCELYN LUIZ DOS SANTOS, rédacteur au journaux „Gazetta“, „Gazetta de Sao Paulo“ et „La Prensa Popular“ (Bresil) a présenté un corapport sur „le sensationnel et ses conséquences“; ILYA MIHAILOVICI KOTENKO, rédacteur en chef de la revue „Molodaia Gvardia“ (U.R.S.S.) a présenté un corapport intitulé „Le reportage littéraire et le reportage documentaire“; HILMAR PABEL, reporter photographique à la revue „Quick“ paraissant en République Fédérale Allemande, a parlé dans son corapport du „reportage international, en tant que moyen de compréhension entre les peuples“ et de „la technique du reportage illustré moderne“.

Au cours des discussions qui ont suivi le rapport et les corapports, des allocutions ont été prononcées dans l'ordre suivant par : PIERRE ABRAHAM (France), directeur de la revue „Europe“, HÉLÈNE GAGNON (Canada) collaboratrice au journal „Réforme“ et à la radiotélévision canadienne, VIRGIL DĂNCULESCO (R.P.R.) rédacteur en chef adjoint du journal „România Liberă“, YUAN SUI-PO (R. P. Chinoise), chef de la section de littérature et d'art du journal „Jenmin-jibao“, WIESLAV GORNICKI (Pologne), chef de la section de politique étrangère de la revue „Swiat“, HAMSARIAN SHAROVICHE (R. P. Mongole), LUIS SUAREZ (Mexique), rédacteur au journal „Manana“, DREW PEARSON (États-Unis), rédacteur au „Washington Post“, correspondant à plusieurs journaux et commentateur à la T.S.F., ABDUL RAHMAN ABOUKOSS (République Arabe Unie), rédacteur en chef du journal „Al Vatan“ d'Alep et NICOLAE MORARU, rédacteur en chef des revues „Narodnaia Rumînia“ et „Roumanie d'aujourd'hui“.

Ont participé également à la Réunion : *Ulf Blumemberg*, rédacteur à plusieurs agences de presse et journaux suédois *Alqi Cristo*, rédacteur en chef de la revue „Hosteni“ (R. P. Albanie), *Piotr Stefanovici Darienko*, rédacteur en chef du journal „Moldova Socialistă“, président de l'Union des Journalistes de la R. S. S. Moldave, *Vojtech Dolejsi*, président de l'Union des Journalistes de Tchécoslovaquie, rédacteur en chef de la revue „Tvorba“, *Jens Feddersen*, rédacteur en chef du journal „Neuer Ruhr Zeitung“ paraissant en République Fédérale Allemande, *Vasil Aghiev Guéorguiev*, République Populaire Bulgarie, *Shimizu Hideo*, directeur du Congrès des Journalistes Japonais, *Yan Ki-ien*, membre de l'Union des Journalistes de la R. P. D. Coréenne, *D. F. Kariyakarawana*, secrétaire général de l'Association de la Presse de Ceylon, *Gyula Kekesdi*, République Populaire Hongroise, *Aarne Laurila*, Finlande, *Renato Leduc*, rédacteur au journal

„Excelsior“ du Mexique, *Hans Otten*, rédacteur en chef du journal „Wochen Post“ de la République Démocrate Allemande, *Evguëni Riabtchikov*, rédacteur à la „Literaturnaia Gazeta“, président de la section de reportage de l'Union des Journalistes de l'U.R.S.S., *Fiqri Vogli*, secrétaire responsable du journal „Zeri i Populit“, de la République Populaire Albanie, *Kobaiashi Yuiki*, viceprésident du Congrès des Journalistes japonais, et d'autres reporters.

De nombreux reporters roumains des journaux de Bucarest et de province, ainsi que des écrivains, des artistes et des représentants des organisations culturelles, ont été invités à assister à la Réunion.

Le Praesidium a reçu au cours des travaux des lettres et des télégrammes de la part de nombreux journalistes de différentes parties du monde, qui, à leur grand regret, furent empêchés de participer à la Réunion.

C'est ainsi que James Reston du „New York Times“, apprécie l'initiative de l'Union des Journalistes de la R. P. R. et regrette que ses obligations professionnelles l'empêchent de quitter à ce moment-là Washington. De son côté, Joseph Alsop fait savoir qu'une telle Réunion l'intéresserait particulièrement mais qu'il ne peut y participer étant donné que ses obligations professionnelles ne lui permettent pas de se rendre pour le moment en Europe.

La Direction de l'Union des Journalistes de Delhi (Inde) a salué à son tour l'initiative de notre Organisation des Journalistes. Elle regrette cependant qu'en raison de préoccupations intérieures de l'Union des Journalistes de Delhi, elle ne peut envoyer un représentant à Bucarest.

Des télégrammes de félicitations et de souhaits de succès ont été également reçus de la part de journalistes italiens des journaux „Unita“, „Il Contemporaneo“, „Paese della Sera“, „Vie Nuove“, „Rinascita“.

Paulo Silveira, rédacteur en chef du journal „Ultima Hora“ paraissant à Rio de Janeiro, souligne dans sa lettre que bien que ne pouvant pas prendre part aux travaux de la Réunion, il fera tout son possible pour faire connaître aux lecteurs de son journal les résultats de la Réunion et Franz Grosfeld, d'Amsterdam, qui exprime également son regret de ne pas avoir pu venir à la Réunion, rappelle qu'il a eu l'occasion de connaître des journalistes roumains à la Réunion Internationale des Journalistes de Helsinki (1956).

À la fin des travaux de la Réunion Internationale des Reporters, George Ivașco, viceprésident de l'Union des Journalistes de la R.P.R. a prononcé une allocution de clôture. Il a souligné l'intérêt international suscité par cette Réunion organisée sur l'initiative des journalistes roumains. L'orateur a relevé que de telles initiatives sont extrêmement utiles. Dans ce sens il a donné lecture, au nom du Praesidium, à un appel adressé aux reporters de la presse du monde entier, appel adopté par tous les reporters des 25 pays représentés à la Réunion.

DAS INTERNATIONALE REPORTERTREFFEN

Bukarest 11—13 Mai 1958

Sonntag, den 11. Mai 1958 begannen im Kulturhaus der Gewerkschaften in Bukarest, Bd. 6 Martie Nr. 14, die Arbeiten des Internationalen Reportertreffens, das auf Initiative des Journalistenverbandes der RVR organisiert wurde.

Am Treffen nahmen Berichterstatter aus 25 Ländern teil: Albanien, Vereinigte Arabische Republik, Brasilien, Bulgarien, Kanada, Tschechoslowakei, Ceylon, China, Koreanische VDR, Finland, Frankreich, DDR, DBR, Japan, Mexico, Mongolische VR, Polen, Rumänien, USA, Schweden, Ungarn, UdSSR, DR Vietnam.

Die Arbeiten des Treffens dauerten drei Tage: Sonntag, den 11. Mai, Montag, den 12. Mai und Dienstag den 13. Mai 1958.

Der Vorsitzende des Journalistenverbandes der RVR, NESTOR IGNAT, hielt die Eröffnungsansprache in der er die Gäste begrüßte und hervorhob, dass unser Land erfreut ist die Stätte internationaler Kundgebungen zu sein die zur engeren Gestaltung der Freundschaftsbeziehungen beitragen.

Zur guten Entfaltung der Arbeiten wählten die Teilnehmer folgendes Präsidium: Abdul Rahman Aboukoss (Vereinigte Arabische Republik), Tschin Tschun-hua (VR China), Hélène Gagnon (Kanada), George Ivaşcu (RVR), Ilja Kotenko (UdSSR), Drew Pearson (USA), Jocelyn Santos (Brasilien).

Innerhalb der Arbeiten des Treffens legte der stellvertretende Vorsitzende des Journalistenverbandes der RVR, Schriftleiter der Zeitschrift „Contemporanul“ GEORGE IVAŞCU, das Referat „Die Reportage als Mittel zum Kennenlernen und zur Verständigung zwischen den Völkern“ vor; MARIA SEDLAKOVA (Tschechoslowakische Republik) referierte über das Thema: *Die humanitären Ideen und die Menschen in der Reportage*, JOCELYN LUIZ DOS SANTOS Redakteur der Zeitung „Gazetta“, „Gazetta de Sao Paulo“ und „La Prensa Popular“ (Brasilien) brachte das Referat „Das Sensationelle und seine Folgen“ vor; ILJA MIHAILOVITSCH KOTENKO, Schriftleiter der Zeitschrift „Molodaja Gwardia (UdSSR) referierte über *Die literarische und die Dokumentarreportage*. Der Bildreporter des „Quick“ (DBR) HILMAR PABEL, sprach über *Die Reportage als Mittel zur Völkerverständigung und über die Technik der modernen illustrierten Reportage*.

Zu den vorgelegten Referaten fanden Erörterungen statt, innerhalb welcher in der Ordnungsreihe der Einschreibungen folgende Journalisten das Wort ergriffen: PIERRE ABRAHAM (Frankreich), Direktor der Zeitschrift „Europe“; HÉLÈNE GAGNON

(Kanada) Mitarbeiterin der Zeitschrift „Réforme“ und des Kanadischen Fernsehdienstes; VIRGIL DĂNCIULESCU, Stellvertretender Schriftleiter der Zeitung „România Liberă“; YUAN SUI-PO (VR China), Leiter der Abteilung für Literatur und Kunst der Zeitung „Shenminshibao“; WIESLAW GORNICKI (Polen), Leiter der ausenpolitischen Abteilung der Zeitschrift „Swiat“; HAMSARIAN SHAROVHIE (Mongolische VR); LUIS SUAREZ (Mexiko), Redakteur der Zeitung „Manana“; DREW PEARSON (USA), Redakteur der „Washington Post“, Berichterstatter mehrerer Zeitungen und Radiokommentator; ABDUL RAHMAN ABOUKOSS (Vereinigte Arabische Republik), Schriftleiter der Zeitung „Al Vatan“-Aleppo und NICOLAE MORARU, Chef-redakteur der Zeitschriften „Narodnaia Rumina“ und „Rumänien heute“.

Am Treffen nahmen ferner teil: *Ulf Blumenberg*, Redakteur mehrerer schwedischer Presseagenturen und Zeitungen; *Alqi Cristo*, Schriftleiter der Zeitschrift „Hosteni“ (VR Albanien); *Piotr Stefanowitsch Darienko*, Schriftleiter der Zeitung „Moldova Socialistă“, und Vorsitzender des Journalistenverbandes der Moldauischen SSR; *Vojtech Dolejsi*, Vorsitzender des Journalistenverbandes der Tschechoslovakischen Republik und Schriftleiter der Zeitschrift „Tvorba“; *Jens Feddersen*, Schriftleiter der Zeitung „Neue Ruhrzeitung“ (DBR); *Vasil Aghiev Ghiorghiev* (VR Bulgarien); *Shimizu Hideo*, Direktor des Kongresses der Japanischen Journalisten; *Ian Ki Ien*, Mitglied des Journalistenverbandes der Koreanische VDR; *D. F. Kariyakaramana*, Generalsekretär der Pressevereinigung in Ceylon; *Gyula Kekesdi* (VR Ungarn); *Aaarne Laurila*, Finland; *Renato Leduc*, Redakteur der Zeitung „Excelsior“ in Mexiko; *Hans Otten*, Chefredakteur der Zeitung „Wochenpost“ (DDR); *Edgenji Rjabschikow*, Redakteur der „Literaturnaja Gazeta“, Vorsitzender der Reportage-Abteilung des Journalistenverbandes der UdSSR; *Fiqri Vogli*, Verantwortlicher Sekretär der Zeitung „Zeri i Populit“ (VR Albanien); *Kobaiashi Yuiki*, Stellvertretender Vorsitzender des Kongresses Japanischer Journalisten u.a.

Am Treffen nahmen als Gäste zahlreich rumänische Berichterstatter der Bukarester Zeitungen, sowie der Zeitungen anderer Städte des Landes, ferner Schriftsteller, Künstler, Vertreter der Kultur- und Massenorganisationen teil.

Im Verlaufe der Arbeiten gingen eine Reihe von Briefen und Telegrammen zahlreicher Journalisten der ganzen Welt ein, in welchen sie ihrem Bedauern Ausdruck verliehen an der Teilnahme verhindert zu sein.

So, schätzt James Reston von der „New York Times“ die Initiative des Journalistenverbandes der RVR und begründet sein Ausbleiben durch Verpflichtungen, die er zur Zeit in Washington zu erfüllen hat; Joseph Alsop teilt mit, dass ihn ein solches Treffen sehr interessiert, er jedoch aus beruflichen Gründen, die ihm nicht gestatten in jenen Tagen in Europa zu weilen nicht teilnehmen kann.

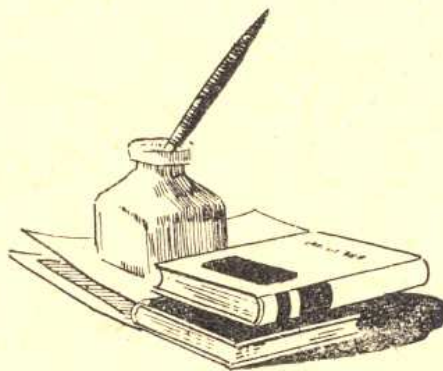
Auch der Journalistenverband in Delhi (Indien), begrüßte die Initiative unserer Journalistenorganisation. Er bedauert jedoch aus organisatorischen Gründen keinen Vertreter zum Treffen schicken zu können.

Glückwunschtelegramme trafen ferner von italienischen Journalisten der „Unita“, „Il Contemporaneo“, „Paese della Serra“, „Vie Nuove“ und „Rinascita“ ein.

Paolo Silveira, der Schriftleiter der Zeitschrift „Ultima Hora“ in Rio de Janeiro — Brasilien, führt in einem Brief aus, dass er, obzwar verhindert an den Arbeiten des Treffens teilzunehmen, alles daransetzen

wird, um in seiner Zeitung die Ergebnisse des Treffens bekanntzugeben, und Franz Grossfeld aus Amsterdam erinnert, — nachdem er sein Bedauern ausdrückt, am Treffen nicht teilnehmen zu können, — an die Internationale Journalistenzusammenkunft in Helsinki (1956), die ihm Gelegenheit bot auch rumänische Journalisten kennenzulernen.

Beim Abschluss der Arbeiten des Internationalen Reportertreffens, hielt der Stellvertretende Vorsitzende des Journalistenverbandes der RVR, George Ivaşcu, die Abschlussrede. Er hob das internationale Interesse hervor, das von der Initiative der rumänischen Journalisten dieses Treffen zu organisieren, erweckt wurde. Der Sprecher wies darauf hin, dass derartige Initiativen überaus nützlich sind. In diesem Sinne verlas er im Namen des Präsidiums einen Aufruf an die Presseberichterstatte der ganzen Welt, ein Aufruf, der von allen Vertretern der 23 Teilnehmerländer angenommen wurde.

IV-й КОНГРЕС МЕЖДУНАРОДНОЙ ОРГАНИЗАЦИИ
ЖУРНАЛИСТОВ (МОЖ)

THE IV-TH CONGRESS OF THE INTERNATIONAL ORGANISATION
OF JOURNALISTS (I. O. J.)

LE IV-ÈME CONGRÈS DE L'ORGANISATION INTERNATIONALE
DES JOURNALISTES (O. I. J.)

DER IV. KONGRESS DER INTERNATIONALEN
JOURNALISTENORGANISATION (I. O. J.)

IV-й КОНГРЕС МЕЖДУНАРОДНОЙ ОРГАНИЗАЦИИ ЖУРНАЛИСТОВ (МОЖ)

Бухарест, 15—18 мая 1958 года

15—18 мая в Бухаресте проходили работы IV конгресса Международной организации журналистов (МОЖ).

На конгрессе присутствовали свыше 80 делегатов и наблюдателей из Народной Республики Албании, Объединенной Арабской Республики, Народной Республики Болгарии, Бразилии, Венгерской Народной Республики, Венесуэлы, Народной Республики Вьетнам, Германской Демократической Республики, Индии, Италии, Канады, Кипра, Китайской Народной Республики, Корейской Народно-Демократической Республики, Мексики, Монгольской Народной Республики, Перу, Польской Народной Республики, Румынской Народной Республики, СССР, Финляндии, Франции, Цейлона, Чехословацкой Республики, Чили, ФНР Югославии и Японии. В состав делегации Союза журналистов Р. Н. Р. вошли товарищи Нестор Игнат, Теодор Маринеску, Джордже Ивашку, Дину Хервиан, Николае Морару и Силаги Дезидериу.

Присутствовали также представители ЮНЕСКО, Всемирного Совета Мира, Всемирной федерации профсоюзов и Международной организации Радио.

В качестве гостей на съезде присутствовали многочисленные румынские журналисты, редакторы и сотрудники бухарестских и местных газет и периодических изданий, деятели искусства и культуры, представители культурных и общественных организаций РНР.

С вступительным словом выступил Жан Морис Эрман.

В президиум были избраны: Жан Морис Эрман, председатель Международной организации журналистов, Ярослав Кноблох, генеральный секретарь МОЖ, Дмитрий Петрович Горюнов, заместитель председателя Союза журналистов СССР, Чин Чун-хуа, заместитель председателя Всекитайской ассоциации журналистов, Иозеф Ковалчик, заместитель председателя Союза журналистов Польской Народной Республики, Нестор Игнат, председатель Союза журналистов РНР, и Константин Присня, заместитель министра народного образования и культуры РНР.

От имени журналистов РНР, конгресс приветствовал председатель Союза журналистов РНР Нестор Игнат,

а от имени румынского правительства — заместитель министра народного образования и культуры *Константин Присня*; Хорхе Саломеа Борда, член Всемирного Совета Мира — от имени Всемирного Совета Мира; *Антон Моисеску*, член Генерального Совета Всемирной федерации профсоюзов и заместитель председателя Центрального совета профсоюзов РНР — от имени ВФП; *Х. Дона*, заместитель председателя Комитета радио и телевидения РНР — от имени Международной организации Радио; *Карлос де Фрэйтас* (Бразилия) — от имени Профсоюза журналистов-профессионалов штата Сау Паулу; *Гюстав Жоли*, редактор французской газеты „Орор“ — от имени Национального профсоюза французских журналистов; *Луис Карнеро Чека* (Перу) — от имени Федерации перуанских журналистов, а *Франческо Фатторелло* (Италия) — от имени Международного общества исследований в области информации.

Были также зачитаны приветствия, направленные конгрессу Гербертом Мозесом от имени Ассоциации бразильских журналистов; Ассоциацией журналистов Индонезии, Национальной федерацией работников полиграфической промышленности Бразилии, Федерацией журналистов-профессионалов Индии, Факультетом журналистики Центрального университета Венесуэлы, Национальной организацией журналистов Сирийской области Объединенной Арабской Республики и Профсоюзом редакторов и корреспондентов печати ис Алеппо.

Приступив к выполнению повестки дня, *Жан Морис Эрман* представил доклад „За сотрудничество и единство всех журналистов“, *Ярослав Кноблох* — доклад „О деятельности Международной организации журналистов в период между III и IV конгрессами и о дальнейших задачах организации“; *Славчо Васев*, председатель Союза журналистов Народной Республики Болгарии, сделал доклад „О строительстве первого международного дома отдыха для журналистов“, а *Войтек Долейши* — „О подготовке журналистов и международном сотрудничестве в области газетной науки“.

Заместитель председателя Союза журналистов РНР *Теодор Маринеску* информировал участников кон-

гресса о работе Международной встречи очеркистов в Бухаресте.

В прениях по докладам участвовали (в порядке записи на слово): *Ренато Ледук* (Мексика), *Жан Франсуа Доминик* (Франция), *Франческо Фатторелло* (Италия), *Хуан Эмилио Пакулль* (Чили), *Михаль Хофман* (Польская НР), *Ли Ту Дзин* (Корейская НДР), *Нестор Игнат* (Румынская НР), *Яковидес Стелиос* (Кипр), *Чин Чун-Хуа* (Китайская НР), *Фикри Вогли* (НР Албания), *Абдул Рахман Абуко* (ОАР), *Дмитрий Петрович Горюнов* (СССР), *Славчо Васев* (НР Болгария), *Герберт Штёсслейн* (ГДР), *Иуики Кобайяши* (Япония), *Ферейдун Ховейда* (представитель ЮНЕСКО), *О. Пунцак* (Монгольская НР), *Х. Б. Лара* (Венесуэла), *Фам Ван Хао* (Д. Р. Вьетнам), *Тоиво Риханен* (Финляндия), *Мирослав Докаль* (Чехословацкая Республика) и *Фернан Борегар* (Канада).

После четырехдневных прений Конгресс приступил, на последнем заседании, к обсуждению и принятию резолюций.

Монгольский делегат *О. Пунцак*, председатель финансовой комиссии, представил проект резолюции о финансовой деятельности МОЖ за период между III и IV конгрессами. Проект резолюции был принят единогласно.

Выступил затем председатель Союза журналистов РНР *Нестор Игнат*, который от имени редакционной комиссии представил конгрессу ряд резолюций и решений. В первую очередь было предложено установить по уставу периодический созыв конгрессов МОЖ каждые четыре года. Предложение было принято единогласно. После обсуждения по пунктам, конгресс принял также и следующие резолюции: Резолюцию о сотрудничестве и единстве журналистов; Резолюцию по вопросам мира; Резолюцию об учреждении международной премии для журналистов; Резолюцию о деятельности Международной организации журналистов и Послание солидарности, направленное жур-

нальстам тех стран, где им приходится работать в условиях террора и притеснений.

Болгарский делегат *Славчо Васев*, председатель Союза Болгарских журналистов представил затем доклад комиссии по выдвиганию предложений в связи с избранием нового бюро.

Делегаты конгресса приветствовали бурными аплодисментами предложения, внесенные комиссией. Перейдя к голосованию, делегаты единогласно решили сохранить настоящий численный состав бюро: председатель, шесть заместителей председателя и генеральный секретарь; избрать председателем МОЖ *Жана Мориса Эрмана* (Франция), заместителями председателя *Даниила Краминова* (СССР), заместителя председателя Союза журналистов СССР, *Ден То* (Китайская НР), председателя Всекитайской ассоциации журналистов и директора газеты „Женьминьжибао“, *Маури Риома* (Финляндия), члена президиума Союза финляндских журналистов, *Михаля Хофмана* (Польская НР), главного редактора зарубежного департамента польского телеграфного агентства, *Ренато Ледука* (Мексика). Шестое место заместителя председателя осталось свободным в результате предложения комиссии сохранить его для представителя Африки и рекомендации исполнительного комитета позднее копировать на это место кандидата, выдвинутого журналистскими организациями Африки. Генеральным секретарем МОЖ был избран *Ярослав Кноблех* (Чехословацкая Республика).

После избрания нового бюро, председатель комиссии предложений для избрания бюро *Славчо Васев* выступил с краткой речью, в которой поздравил новоизбранных и пожелал им успеха в работе в руководстве Международной организации журналистов, самой обширной международной организации работников печати.

С заключительным словом от имени нового руководства Международной организации журналистов выступил *Жан Морис Эрман*.

Наша ПЕЧАТЬ

Ежемесячный журнал Союза Журналистов РНР

Редакция и администрация:
Бухарест, Каля Викторией № 163
Телефон : 5.21.02

THE IV-TH CONGRESS OF THE INTERNATIONAL ORGANISATION OF JOURNALISTS (I. O. J.)

Bucharest, May 15—18, 1958

The IV-th Congress of the International Organisation of Journalists (I.O.J.) was held in Bucharest between May 15 and 18, 1958.

The Congress was attended by more than 80 delegates and observers from Albania, the United Arab Republic, Brazil, Bulgaria, Canada, Czechoslovakia, Ceylon, People's China, Chile, Cyprus, the Korean People's Democratic Republic, Finland, France, the German Democratic Republic, India, Italy, Yugoslavia, Japan, Mexico, Mongolia, Poland, Peru, Rumania, Hungary, the U.S.S.R., Venezuela and the Vietnamese Democratic Republic. The delegates of the Union of Journalists of the Rumanian People's Republic were Comrades Nestor Ignat, Teodor Marinescu, George Ivaşcu, Dinu Hervian, Nicolae Moraru and Dezideriu Szilagy.

The Congress was also attended by representatives of UNESCO, the World Peace Council, the World Federation of Trade Union and the International Broadcasting Organisation.

The guests included many Rumanian journalists working for newspapers and periodicals published in Bucharest and other parts of Rumania, artists and cultural workers, and representatives of cultural and civic organisations of the Rumanian People's Republic.

The Congress was opened by Jean-Maurice Hermann.

Congress elected the following Presidium: Jean-Maurice Hermann, President of the International Organisation of Journalists; Jaroslav Knobloch, Secretary-General of the International Organisation of Journalists; Dmitri Petrovich Goriunov, Vice-President of the U.S.S.R. Union of Journalists; Chin Chiun-hua, Vice-President of the All-China Association of Journalists; Josef Kowalczyk, Vice-President of the Journalists' Association of the Polish People's Republic; Nestor Ignat, President of the Union of Journalists of the Rumanian People's Republic, and Constantin Prisnea, Deputy Minister of Education and Culture of the Rumanian People's Republic.

The Congress was greeted by Nestor Ignat, President of the Union of Journalists of the Rumanian People's Republic, on behalf of Rumania's journalists; by Constantin Prisnea, Deputy Minister of Education and

Culture, on behalf of the Government of the Rumanian People's Republic; by Jorge Zalamea Borda, a member of the World Peace Council, on behalf of the World Peace Council; by Anton Moisescu, a member of the General Council of the World Federation of Trade Unions and Vice-President of the Central Trade Union Council of the Rumanian People's Republic, on behalf of the WFTU; by Henri Dona, Vice-President of the Broadcasting and Television Committee of the Rumanian People's Republic, on behalf of the International Broadcasting Organisation; by Carlos de Freitas (Brazil), on behalf of the Trade Union of Professional Journalists of Sao Paulo State; by Gustave Joly, of the French paper *L'Aurore*, on behalf of the National Trade Union of Journalists of France; by Luis Carnero Checa (Peru) on behalf of the Peruvian Federation of Journalists, and by Francesco Fattorello (Italy) on behalf of the International Association for the Study and Research of Information.

Messages of greetings to the Congress were received from Herbert Moses on behalf of the Association of Brazilian Journalists, from the Indonesian Journalists' Association, the National Federation of Employees of the Brazilian Printing Industry, the Federation of Professional Journalists of India, the Faculty of Journalism of Venezuela's Central University, the National Journalists' Organisation of the Syrian Region of the United Arab Republic and the Press Editors' and Correspondents' Trade Union of Aleppo.

The agenda of the Congress began with the report of Jean-Maurice Hermann, entitled *„For Cooperation and the Unity of all Journalists“*. It was followed by Jaroslav Knobloch's report *„Concerning the Activity of the International Organisation of Journalists between the Third and the Fourth Congress and the Future Tasks of the Organisation“*, the report of Slavcho Vassev, President of the Union of Journalists of the Bulgarian People's Republic, entitled *„Concerning the Construction of the First International Rest House for Journalists“*, and the report of Vojtech Dolejsi, President of the Journalists' Union of the Czechoslovak Republic *„Concerning the Training of Journalists and International Cooperation in the Domain of Education“*.

Teodor Marinescu, Vice-President of the Union of Journalists of the Rumanian People's Republic, informed the Congress of the results of the International Reporters' Meeting, held in Bucharest.

The reports were followed by contributions to the discussion by Renato Leduc (Mexico), Jean François Dominique (France), Francesco Fattorello (Italy), Juan Emilio Pacull (Chile), Michal Hofman (Poland), Li Tu Tsin (Korean P. D. R.), Nestor Ignat (Rumania), Jakovides Stelios (Cyprus), Chin Chiun-hua (People's China), Vogli Fiqri (Albania), Abdul Rahman Aboukoss (United Arab Republic), Dmitri Petrovich Gorunov (U.S.S.R.), Slavcho Vashev (Bulgaria), Herbert Stösslein (German D. R.), Yuichi Kobayashi (Japan), Fereydoun Hoveyda (representing UNESCO), O. Puntsak (Mongolia), J. B. Lara (Venezuela), Fam Van Hao (Vietnamese D. R.), Toivo Ryhanen (Finland), Miroslav Dockal (Czechoslovakia), and Fernand Beauregard (Canada).

After four days of debate, Congress discussed and adopted several resolutions at its last session.

The Mongolian delegate O. Puntsak, chairman of the financial commission, tabled the draft resolution on the financial activity of the International Organisation of Journalists between the Third and the Fourth Congress, which was adopted unanimously.

On behalf of the resolutions commission Nestor Ignat, President of the Union of Journalists of the Rumanian People's Republic, submitted several draft resolutions and decisions. The first suggestion provided for the endormement of the paragraph contained in the Statutes that I.O.J. should hold its congresses every four years, and it was adopted unanimously. After detailed discussions, Congress also adopted the following resolutions: *The Resolution concerning the Cooperation and Unity of Journalists*; *The Resolution concerning the Problems of Peace*; *The Resolution concerning the Establishment of an International Journalists' Prize*; *The Resolution concerning the Activity*

of the International Organisation of Journalists and the Letter of Solidarity addressed to Journalists in Countries where they work in Conditions of Terror and Persecution.

The Bulgarian delegate Slavcho Vashev, President of the Union of Journalists of the Bulgarian People's Republic, then read the report of the election commission.

Congress delegates welcomed the commission's suggestions for the election of the new Bureau with lively applause. They unanimously decided to maintain the number of members of the Bureau, i. e. one President, six Vice-Presidents and one Secretary General, electing JEAN-MAURICE HERMANN (France) as President of the I.O.J., DANIL KRAMINOV (U.S.S.R.), Vice-President of the U.S.S.R. Union of Journalists, DEN TO (People's China), President of the All-China Association of Journalists and director of the paper *Dzhenminzhibao*, MAURI RYOMA (Finland), a member of the Presidium of the Finnish Union of Journalists, MICHAL HOFMAN (Poland), chief editor of the foreign service of the Polish Telegraph Agency, and RENATO LEDUC (Mexico) as Vice-presidents. The sixth vice-presidency was left vacant; the commission proposed that this place be reserved for a representative from Africa and recommended to the Executive Committee to co-opt the candidate proposed by the journalist's organisation of Africa. JAROSLAV KNOBLOCH (Czechoslovakia) was elected as Secretary-General.

After the election of the new Bureau, Slavcho Vashev, on behalf of the election commission, congratulated its members, wishing them success in the leadership of the International Organisation of Journalists, which is the most comprehensive international organisation of newspapermen.

Jean-Maurice Hermann made the closing speech on behalf of the newly elected leadership of the International Organisation of Journalists.

Our **PRESS**

Monthly of the Journalists' Union
of the Rumanian People's Republic

Editorial Offices and Administration:
Calea Victoriei, 163 — Bucharest, Rumania
Phone: 5.21.02

LE IV-ÈME CONGRÈS DE L'ORGANISATION INTERNATIONALE DES JOURNALISTES (O. I. J.)

Bucarest 15—18 Mai 1958

Les travaux du IV-ème Congrès de l'Organisation Internationale des Journalistes (O.I.J.) se sont déroulés à Bucarest du 15 au 18 mai, 1958.

Plus de 80 délégués et observateurs des pays suivants ont participé au Congrès : R. P. Albanie, République Arabe Unie, R. D. Allemande, Brésil, R. P. Bulgarie, Canada, Ceylon, R. P. Chinoise, Chili, R. P. D. Coréenne, Chipre, Finlande, France, Hongrie, Inde, Italie, Japon, Mexique, R. P. Mongole, R. P. Polonaise, Pérou, R. P. Roumaine, Tchécoslovaquie, U.R.S.S., Vénézuéla, R. D. Vietnam et Yougoslavie. La délégation de l'Union des Journalistes de la R. P. Roumaine comprenait les camarades Nestor Ignat, Teodor Marinesco, George Ivaşco, Dinu Hervian, Nicolae Moraru et Szilagy Dezideriu.

Des représentants de l'UNESCO, du Conseil Mondial de la Paix, de la Fédération Syndicale Mondiale et de l'Organisation Internationale de Radio (O.I.R.) ont assisté au Congrès.

De nombreux journalistes roumains, rédacteurs aux journaux et aux publications de Bucarest et de province, des artistes et des intellectuels, des représentants d'organisations culturelles et de masse de Roumanie ont été également invités à assister aux débats du Congrès.

Le Congrès a été ouvert par Jean Maurice Hermann. Les participants ont ensuite élu un Praesidium comprenant Jean-Maurice Hermann, président de l'Organisation Internationale des Journalistes, Jaroslav Knobloch, secrétaire général de l'Organisation Internationale des Journalistes, Dimitri Petrovici Goriunov, vice-président de l'Union des Journalistes de l'U.R.S.S., Tchih Tchion-hua, vice-président de l'Association des Journalistes de toute la Chine, Josef Kowalczyk, vice-président de l'Association des Journalistes de la R. P. Polonaise, Nestor Ignat, président de l'Union des Journalistes de la R. P. Roumaine, et Constantin Prisnea, ministre adjoint de l'Enseignement et de la Culture de la R. P. Roumaine.

Le Congrès a été salué, au nom des journalistes de la R. P. Roumaine, par Nestor Ignat, président de l'Union des Journalistes de la R. P. Roumaine, au nom du gouvernement de la R. P. Roumaine, par Constantin Prisnea, ministre adjoint de l'Enseignement et de la Culture, au nom du Conseil Mondial de la Paix, par Jorge

Zalamea Borda, membre du Conseil Mondial de la Paix, au nom de la Fédération Syndicale Mondiale, par Anton Moisesco, membre du Conseil Général de la Fédération Syndicale Mondiale et vice-président du Conseil Central des Syndicats de la R. P. Roumaine, au nom de l'Organisation Internationale de Radio par Henri Dona, vice-président du Comité de Radio et de Télévision de la R. P. Roumaine, au nom du Syndicat des Journalistes Professionnels de l'Etat de Sao Paulo, par Carlos de Freitas (Brésil), au nom du Syndicat National des Journalistes Français par Gustave Joly, rédacteur au journal français „L'Aurore“, au nom de la Fédération des Journalistes du Pérou, par Luis Carnero Checa (Pérou), au nom de l'Association Internationale d'Etudes et de Recherches dans le domaine de l'information par Francesco Fattorello, Italie.

Le Praesidium a lu également des messages de salut adressés par Herbert Moses, au nom de l'Association des Journalistes Brésiliens, ainsi que par l'Association des Journalistes d'Indonésie, la Fédération Internationale des Travailleurs de l'industrie graphique du Brésil, la Fédération des Journalistes Professionnels de l'Inde, la Faculté de Journalisme de l'Université Centrale du Vénézuéla, l'Organisation Nationale des Journalistes de la Région Syrienne de la République Arabe Unie et par le Syndicat des Rédacteurs et des Correspondents de Presse d'Alep.

Entrant dans l'ordre du jour des travaux, Jean-Maurice Hermann a présenté le rapport intitulé „Pour la collaboration et l'unité de tous les journalistes“. De son côté Jaroslav Knobloch a présenté un rapport touchant „L'activité de l'Organisation Internationale des Journalistes entre le III-ème et le IV-ème Congrès“ et touchant „Les tâches futures de l'Organisation“, Slavcio Vasev, président de l'Union des Journalistes de la R. P. de Bulgarie a présenté un rapport sur „La construction de la première Maison Internationale de Repos pour les Journalistes“ et le rapport de Vojtech Dolejsi, président de l'Union des Journalistes de Tchécoslovaquie a traité de „l'éducation des journalistes et la coopération internationale dans le domaine de l'enseignement journalistique“.

Teodor Marinesco, vice-président de l'Union des Journalistes de la R. P. Roumaine, a informé les parti-

cipants au Congrès sur les travaux de la Reunion Internationale des Reporters de Bucarest.

Les rapports ont été suivis de discussions au cours desquelles ont pris la parole dans l'ordre suivant : *Renato Leduc* (Mexique), *Jean François Dominique* (France), *Francesco Fattorello* (Italie), *Juan Emilio Pacoull* (Chili), *Michal Hofman* (R. P. Polonaise), *Li Tu dzin* (R. P. D. Coréenne), *Nestor Ignat* (R. P. Roumaine), *Jacovides Stelios* (Chypre), *Tchin Tchioun-hua* (R. P. Chinoise), *Vogli Figri* (R. P. Albanie), *Abdul Rahman Aboukoss* (République Arabe Unie), *Dimitri Petrovici Goriunov* (U.R.S.S.), *Slavcio Vasev* (R. P. de Bulgarie), *Herbert Stösslein* (R. D. Allemande), *Yuiki Kobayashi* (Japon), *Fereydoun Hoveyda* (représentant de l'UNESCO), *O. Puntzac* (R. P. Mongole), *J. B. Lara* (Vénézuéla), *Fam Van Hao* (R. D. Vietnam), *Toivo Ryhanen* (Finlande), *Miroslav Dockal* (R. Tchécoslovaque) et *Fernand Beauregard* (Canada).

Après quatre jours de débats, les participants ont procédé, au cours de la dernière séance du Congrès, à la discussion et au vote des résolutions.

Le délégué mongole O. Puntzac, président de la Commission Financière, a présenté le projet de résolution touchant l'activité financière de l'O.I.J. pendant la période qui s'est écoulée entre le III-ème et le IV-ème Congrès. Le projet de résolution a été adopté à l'unanimité.

Nestor Ignat, président de l'Union des Journalistes de la R. P. Roumaine, a soumis ensuite, au nom de la Commission de Rédaction, à l'approbation du Congrès, une série de résolutions et de décisions. La première proposition prévoyait l'entérinement de la disposition statutaire prévoyant la convocation du Congrès de l'O.I.J. tous les quatre ans. Cette proposition fut également adoptée à l'unanimité. Après les avoir discutées point par point, le Congrès a adopté les résolutions suivantes : la résolution touchant la collaboration et l'unité des journalistes, la résolution touchant les problèmes de la paix, la résolution concernant la création d'un prix international des journalistes, la résolution touchant l'activité de l'Organisation Inter-

nationale des Journalistes et la lettre de solidarité adressée aux journalistes des pays où l'on travaille dans des conditions de terreur et de persécution.

Le délégué bulgare Slavcio Vasev a présenté ensuite le rapport de la Commission de Propositions pour l'élection du nouveau Bureau.

Les propositions de la Commission ont été vivement applaudies par tous les délégués, qui ont décidé à l'unanimité de maintenir le nombre actuel des membres du Bureau c'est à dire, un président, six viceprésidents et un secrétaire général. JEAN-MAURICE HERMANN (France), a été élu président de l'O.I.J. Les viceprésidents élus sont : DANIIL KRAMINOV (U.R.S.S.), viceprésident de l'Union des Journalistes de l'U.R.S.S., DEN TO (République Populaire Chinoise), président de l'Association des Journalistes de toute la Chine et directeur du journal „Jenminjibao“, MAURI RYOMA (Finlande) membre du Praesidium de l'Union des Journalistes Finlandais, MICHAL HOFMAN (R. P. Polonaise), rédacteur en chef du Département pour l'Etranger de l'Agence Télégraphique Polonaise, RENATO LEDUC (Mexique). La sixième place de viceprésident est demeurée vacante, la Commission ayant proposé de réserver cette place au représentant de l'Afrique en recommandant au Comité Exécutif de coopter ultérieurement le candidat qui sera présenté par les Organisations de Journalistes d'Afrique. JAROSLAV KNOBLOCH (Tchécoslovaquie) a été élu secrétaire général de l'O.I.J.

Après l'élection du nouveau Bureau, le président de la Commission de propositions pour l'élection du Praesidium, Slavcio Vasev, a prononcé une courte allocution, au cours de laquelle il a félicité les nouveaux élus et leur a souhaité d'obtenir beaucoup de succès dans leur travail à la Direction de l'O.I.J. qui est la plus large organisation internationale des journalistes.

Le Congrès a pris fin par l'allocution de Jean-Maurice Hermann qui a parlé au nom des nouveaux membres du Bureau de l'Organisation Internationale des Journalistes.

Notre **PRESSE**

Revue mensuelle de l'Union des Journalistes
de la République Populaire Roumaine

Rédaction et Administration :
Calea Victoriei, 163 — Bucarest, Roumanie
Téléphone : 5.21.02

DER IV. KONGRESS DER INTERNATIONALEN JOURNALISTENORGANISATION (I. O. J.)

Bukarest 15—18 Mai 1958

Am Kongress nahmen über 80 Delegierte und Beobachter teil und zwar aus: VR Albanien, Vereinigte Arabische Republik, Brasilien, VR Bulgarien, Ceylon, VR China, Chile, DBR, DDR, Finland, Frankreich, Indien, Italien, FVR Jugoslawien, Japan, Kanada, Koreanische VDR, Mexiko, Mongolische VR, VR Polen, Peru, RVR, VR Ungarn, UdSSR, Venezuelas, DR Vietnam und Zypern. Zur Delegation des Journalistenverbandes der Rumänischen Volksrepublik gehörten die Genossen Nestor Ignat, Theodor Marinescu, George Ivaşcu, Dinu Hervian, Nicolae Moraru und Desideriu Szilagy.

Beim Kongress waren auch die Vertreter der UNESCO, des Weltfriedensrates, des Weltgewerkschaftsbundes und der Internationalen Rundfunkorganisation anwesend.

Zugegen waren ferner als Gäste, zahlreiche rumänische Journalisten, Redakteure der Zeitungen und Veröffentlichungen aus Bukarest und dem ganzen Lande und Kunst- und Kulturschaffende, Vertreter der Kultur- und Massenorganisationen der RVR.

Die Eröffnungsansprache hielt Jean-Maurice Hermann. Ins Präsidium wurden gewählt: Jean-Maurice Hermann, Vorsitzender der Internationalen Journalistenorganisation, Jaroslaw Knobloch, Generalsekretär der Internationalen Journalistenorganisation, Dmitri Petrowitsch Goriunow, Stellvertretender Vorsitzender des Journalistenverbandes der UdSSR, Tschin Tschunhua, Stellvertretender Vorsitzender der Journalistenvereinigung in der Chinesischen VR, Josef Kowalezyk, Stellvertretender Vorsitzender der Journalistenvereinigung der VR Polen, Nestor Ignat, Vorsitzender des Journalistenverbandes der RVR und Constantin Prisnea, Stellvertretender Minister für Unterricht und Kultur der RVR.

Der Vorsitzende des Journalistenverbandes der RVR, Nestor Ignat, begrüßte den Kongress im Namen der Journalisten der Rumänische Volksrepublik; der Stellvertretende Minister für Unterricht und Kultur der RVR, Constantin Prisnea, im Namen der Regierung der RVR; Jorge Zalamea Borda, Mitglied des Weltfriedensrates im Namen dieser Organisation; Anton Moisescu, Mitglied des Generalrats des Weltgewerkschaftsbundes und Stellvertretender Vorsitzen-

der des Zentralrats der Gewerkschaften der RVR, im Namen des WGB; Henri Dona, Stellvertretender Vorsitzender des Rundfunk- und Fernsehausschusses im Namen der Internationalen Radioorganisation; Carlos de Freitas (Brasilien) im Namen der Gewerkschaft der Berufsjournalisten des Staates Sao Paulo; Gustave Joly, Redakteur der Französischen Zeitung „L'Aurore“ im Namen der Landesgewerkschaft der französischen Journalisten, Luis Carnero Checa (Peru) im Namen des Journalistenbundes in Peru und Francesco Fattorello (Italien) im Namen der Internationalen Gesellschaft für Studien und Forschungen auf dem Gebiete der Information.

Es wurden sodann Grusschreiben an den Kongress von Herbert Moses, im Namen der Gesellschaft Brasilianischer Journalisten, seitens der Gesellschaft der Journalisten Indonesiens, vom Landesbund der Arbeiter der Graphischen Industrie Brasiliens, der Berufsjournalistenföderation Indiens, der Journalistenfakultät der Zentraluniversität Venezuelas, der Landesorganisation der Journalisten der Syrischen Region in den Vereinigten Arabischen Republik und der Gewerkschaft der Redakteure und Pressekorrespondenten in Aleppo.

Als man zur Tagesordnung überging, legte Jean-Maurice Hermann den Bericht „Für die Zusammenarbeit und Einheit aller Journalisten“ vor. Jaroslaw Knobloch referierte in Bezug auf die Tätigkeit der Internationalen Journalistenorganisation in der Zeitspanne zwischen dem III. und IV. Kongress und die künftigen Aufgaben der Organisation der Vorsitzende des Journalistenverbandes der VR Bulgarien, Slavtischio Wassew, sprach über den Bau des ersten internationalen Erholungsheims für Journalisten und Vojtech Dolejsi, der Vorsitzende des Journalistenverbandes der Tschechoslowakischen Republik legte den Bericht über „Die Erziehung des Journalisten und die internationale Zusammenarbeit auf dem Gebiete des journalistischen Unterrichts“ vor.

Der stellvertretende Vorsitzende des Journalistenverbandes der RVR, Theodor Marinescu, berichtete dem Kongress über den Verlauf der Arbeiten des in Bukarest abgehaltenen internationalen Reporter-treffens.

Die Berichte wurden sodann erörtert. In Reihenfolge der Einschreibungen ergriffen das Wort: *Renato Leduc* (Mexiko), *Jean François Dominique* (Frankreich), *Francesco Fattorello* (Italien), *Juan Emilio Pacull* (Chile), *Michal Hofman* (VR Polen), *Li Tu Dzin* (Koreanische VDR), *Nestor Ignat* (VR Rumänien), *Jacovides Stelios* (Zypern), *Tschin Tschun-hua* (VR China), *Vogli Fiqri* (VR Albanien), *Abdul Rahman Aboukoss* (Vereinigte Arabische Republik), *Dmitri Petrowitsch Goriunow* (UdSSR), *Wassew Slawtschjo* (VR Bulgarien), *Herbert Stösslein* (DDR), *Yuichi Kobayashi* (Japan), *Fereydoun Hoveyda* (Vertreter der UNESCO), *O. Puntzac* (Mongolische VR), *J. B. Lara* (Venezuelas), *Fam Van Hao* (VR Vietnam), *Toivo Ryhanen* (Finland), *Miroslaw Dockal* (Tschechoslowakische Republik) und *Fernand Beauregard* (Kanada).

Nach viertägiger Beratung ging der Kongress bei seiner letzten Sitzung zur Erörterung und Abstimmung der Entschliessungen über.

Der mongolische Delegierte, O. Puntzac, Vorsitzender der Finanzkommission, legte das Entschliessungsprojekt über die finanzielle Tätigkeit der IOJ in der Zeitspanne zwischen den III. und IV. Kongress vor. Der Kongress nahm mit Stimmeneinheit das Entschliessungsprojekt an.

Sodann ergriff der Vorsitzende des Journalistenverbandes der RVR, Nestor Ignat, das Wort und unterbreitete im Namen der Redaktionskommission dem Kongress eine Reihe von Resolutionen und Beschlüssen. Der erste Vorschlag bestand darin, die statutenmässige Verfügung festzulegen gemäss der die IOJ-Kongresse alle vier Jahre abzuhalten sind. Zur Abstimmung unterbreitet, wurde der Vorschlag einstimmig angenommen. Nach der Erörterung aller Punkte nahm der Kongress durch Abstimmung noch folgende Entschliessungen an: die Entschliessung in Bezug auf die Zusammenarbeit und Einheit der Journalisten; die Entschliessung in Bezug auf Fragen des Friedens; die Entschliessung in Bezug auf die Aussetzung eines Internationalen Journalistenpreises; die Entschliessung über die Aktivität der Internationalen Journalistenorganisation und das an die Journalisten der Länder,

in welchen unter Bedingungen des Terrors und der Verfolgungen gearbeitet wird, gerichtete Solidaritätsschreiben.

Der bulgarische Delegierte Slawtschjo Wassew, Vorsitzende des Journalistenverbandes der Bulgarischen Volksrepublik, unterbreitete sodann den Bericht der Kommission für Vorschläge zur Wahl des neuen Büro.

Mit lebhaften Applaus begrüsst die Kongressdelegierten die Vorschläge der Kommission. Bei der Abstimmung beschloss der Kongress einstimmig die gegenwärtige Mitgliederzahl des Büro beizubehalten: 1 Vorsitzender, 6 Stellvertretende Vorsitzende, und 1 Generalsekretär; für die Funktion des Vorsitzenden der IOJ, JEAN-MAURICE HERMANN (Frankreich), für die Funktion der Stellvertretenden Vorsitzenden: DANIIL KRAMYNOW (UdSSR), Stellvertretender Vorsitzender des Journalistenvereins der UdSSR, DEN TO (VR China), Vorsitzender der Journalistenvereinigung von Gesamtchina und Direktor der Zeitung „Shenminshibao“, MAURI RYOMA (Finland), Mitglied des Präsidiums des Finnländischen Journalistenverbandes, MICHAL HOFMAN (VR Polen), Chefredakteur der Auslandsabteilung der Polnischen Telegraphenagentur, RENATO LEDUC (Mexiko). Der Platz des sechsten Stellvertretenden Vorsitzenden blieb frei, da die Kommission vorschlug diesen Platz für den Vertreter Afrikas freizuhalten und dem Exekutivausschuss empfahl später den von den Journalistenorganisationen Afrikas genannten Kandidaten zu kooptieren. In die Funktion des Generalsekretärs der IOJ wurde JAROSLAW KNOBLOCH (Tschechoslowakische Republik) gewählt.

Nach Wahl des neuen Büro hielt der Vorsitzende der Kommission für Vorschläge zur Wahl des Präsidiums Slawtschjo Wassew eine kurze Ansprache, in der er die Neugewählten beglückwünschte und ihnen Erfolg in der Leitungsarbeit der Internationalen Journalistenorganisation, der umfassendsten internationalen Organisation der in der Presse Tätigen, wünschte.

Abschliessend sprach Jean-Maurice Hermann im Namen der in die Führung der Internationalen Journalistenorganisation Neugewählten.

Unsere PRESSE

Monatsschrift des Journalistenverbandes
der Rumänischen Volksrepublik

Schriftleitung und Verwaltung:
Calea Victoriei, 163 — Bukarest Rumänien
Telefon: 5.21.02

P. 11. 583.

PRESA noastră

B. C. A.

ANUL III

IULIE 1958

— O glorioasă aniversare.

Ing. V. N. Ciaușu : Cum sînt oglindite problemele actuale ale agriculturii în cîteva ziare regionale. ✓

D. Zaslavski : Scriitorul-ziarist.

Acad. Al. Graur : Pentru folosirea corectă a cuvintelor.

— Concluzii la o discuție despre scriitori și presă.

Virgil Dănciulescu : De vorbă cu un reporter despre reportaj. ✓

Dr. A. Profeta : În vizită la redacția ziarului „Mediținskii Rabotnik“ din Moscova.

I. Felea : Materiale interesante și materiale inutile.

Nicolae Deleanu : Lucrători tipografi și gazetari din secolul trecut.

Gheorghe Dinu : Henri Alleg — un erou al poporului algerian.

I. Plîșevski : Nasib Metni.

Recenzii : „Ziaristul democrat“ (N. Doc) ; „Sovietskaia Peciati“ (Gh. Barbu) ; „Pe frontul ziaristicii“ (T. Radian) ; „Neue Deutsche Presse“ (G. B.) ; „Ceskoslovensky Novinar“ (E. T.) ; „Prasa Polska“ (M.B.) ; „Ziaristul coreean“ (E. Florescu).

Sublinieri. — Din activitatea uniunilor de ziariști frățești. — De peste hotare.

PRESA *noastră*

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII ZIARIȘTILOR DIN R. P. R.

ANUL III

Nr. 7 (27)

IULIE 1958

O GLORIOASĂ ANIVERSARE

În fiecare an, glorioasa aniversare a lui 23 August 1944 — ziua eliberării patriei noastre de sub jugul fascist — prilejuieste nu numai evocarea unui moment de răscruce în viața poporului român, ci și o trecere în revistă a prefacerilor adânci petrecute în viața țării noastre, a marilor succese dobândite pe drumul construirii socialismului.

În condițiile create de înaintarea vertiginoasă a trupelor sovietice pe teritoriul României, când starea de spirit a poporului se caracteriza prin ura împotriva fascismului, când clica antonesciană era din ce în ce mai izolată, iar cercurile conducătoare ale burgheziei erau cuprinse de panică, Partidul Comunist Român a înlăturat acțiunea coordonată a forțelor patriotice populare și a soldaților, ofițerilor și generalilor din armată. Insurecția armată de la 23 August 1944 a răsturnat dictatura militaro-fascistă, a dus la ieșirea României din războiul hitlerist și la întoarcerea armelor împotriva Germaniei fasciste.

Pregătirea și înlăturarea insurecției armate constituie una din cele mai strălucite demonstrații ale forței și capacității politico-organizatorice a Partidului Comunist Român; insurecția armată a constituit încununarea luptei pline de sacrificii dusă de partid pentru unirea — sub conducerea clasei muncitoare — a tuturor forțelor patriotice interesate în lupta pentru zdrobirea fascismului.

Alăturându-se cu toată convingerea Armatei Sovietice și participând la lupta comună a coaliției antihitleriste cu 15 divizii, România și-a adus contribuția la înfrângerea Germaniei hitleriste. Ostașii români, alături de forțele armate ale marelui stat socialist, au făcut minuni de vitejie în lupta pentru aceeași cauză dreaptă.

Actul de la 23 August a marcat începutul revoluției populare din țara noastră. Partidul a organizat uriașa mobilizare a maselor de milioane ale oamenilor muncii, în frunte cu clasa muncitoare, pentru înfrângerea rezistenței claselor exploatoare și a sprijinitorilor acestora de peste hotare, pentru cucerirea puterii politice de către oamenii muncii de la orașe și sate, uniți printr-o indestructibilă alianță revoluționară.

În anii care au urmat, sub conducerea partidului, puterea politică a fost cucerită în întregime de către clasa muncitoare, în alianță cu țărănimea muncitoare, a fost smulsă din mâinile burgheziei și moșierimii puterea economică, s-a trecut la construirea socialismului.

Cei 14 ani care se împlinesc de la 23 August 1944 sînt ani de luptă, de muncă încordată, ani în care poporul român a făcut un adevărat salt în istoria sa.

Moștenirea lăsată de burghezie era una dintre cele mai grele. În cunoscuta enciclopedie franceză, Larousse, editată acum 20 de ani, țara noastră era caracterizată cam în felul următor: „România este o țară eminentemente agricolă și crescătoare de animale. Activitatea industriei românești este limitată, în general, la exploatarea petrolului și sării. Din punct de vedere comercial, principalele articole de export ale României sînt cerealele și subprodusele lor, lemnul și animale vii“. Această caracterizare redă succint starea de înapoiere economică a României burghezo-moșierești — un tablou dezolant, rod a 100 de ani de orînduire capitalistă.

Poporul descătusat din robia capitalistă, condus cu înțelepciune de către partid, bucurîndu-se de puternicul sprijin al Uniunii Sovietice, colaborînd frățește cu popoarele celorlalte țări socialiste, a lichidat greaua moștenire a trecutului, a pus temelile și ridică cu succes edificiul unei Romîni noi, socialiste.

Marile prefaceri politice, economice, sociale înfăptuite în anii puterii populare au schimbat înfățișarea patriei, poziția ei în lume, situația și viața oamenilor muncii. Romînia a făcut un adevărat salt de la starea de adîncă înapoiere în care o țintuise regimul burghezo-moșieresc, la situația înfloritoare de azi a țării cu o industrie puternică și o agricultură în plină dezvoltare. Oamenii muncii, odinioară asupriți și exploatați cu sălbăticie de capitaliștii și moșierii din țară și de monopolurile de peste hotare, au devenit stăpînii țării și ai bogățiilor ei, stăpîni pe propria lor soartă.

Romînia a devenit astăzi o țară industrial-agrară în plină dezvoltare. Producția industrială a R. P. Romîne a întrecut de 3,5 ori cea mai înaltă producție obținută în timpul regimului burghezo-moșieresc. Industria constructoare de mașini și utilaje, aproape inexistentă în trecut, a căpătat o largă dezvoltare, asigurînd astăzi în bună parte nevoile noastre interne. Succese importante au fost obținute în dezvoltarea industriei petrolifere, în realizarea planului de electrificare a țării. Industria chimică, care are în țara noastră o puternică bază de materii prime, se bucură de o atenție deosebită din partea partidului și guvernului, dezvoltîndu-se într-un ritm accelerat.

Iată cîteva cifre edificatoare în legătură cu dezvoltarea economică a Romîniei:

Încă din anul 1957, producția industriei siderurgice a depășit de 3,4 ori nivelul din 1938, producția de energie electrică de 7,4 ori, a industriei petrolifere aproape de două ori, extracția de gaz metan de 15 ori, producția materialelor de construcții de peste 9 ori. Industria bunurilor de consum produce acum de 3 ori mai multe mărfuri textile, de pielărie și încălțăminte decît în 1938, iar producția industriei alimentare s-a dublat. De o însemnătate deosebită pentru propășirea întregii vieți economice și culturale sînt progresele industriei constructoare de mașini care dă astăzi o producție de aproape 7 ori mai mare decît în 1938; această ramură a industriei socialiste pune astăzi numai la dispoziția agriculturii un număr de circa 50 de tipuri diferite de mașini agricole, între care tractoare, semănători de cereale, cultivatoare, secerători-legători, combine etc.

Dar să dăm mai departe glas cifrelor. Ceea ce se producea în 1938 într-un an întreg, în 1957 am produs astfel: energie electrică în 3 luni, minereu de fier în 84 de zile, gaz metan în 28 de zile, oțel în 4 luni. Pe cap de locuitor producția de fontă crescuse de 3 ori încă din 1957 față de 1938, cea de oțel de 3 ori, cea de energie electrică de 3,9 ori, cea de gaz metan de 12,8 ori.

Dezvoltarea continuă a industriei noastre grele creează posibilitatea creșterii bunurilor de larg consum. Industrializarea nu este un scop în sine. Am dezvoltat și dezvoltăm industria pentru că vrem să trăim mai bine, să ne îmbrăcăm și să locuim mai bine, să avem condiții mai bune pentru cultură, pentru odihnă. Viața arată că între succesele obținute în construcția economică și realizarea acestor aspirații legitime ale maselor există o legătură organică. Încă din 1957 consumul de carne și zahăr crescuse pe cap de locuitor, față de 1938, de 2 ori iar al grăsimii de 3 ori.

Iată cifre, cifre care demonstrează că scopul suprem al partidului nostru, țelul politicii și al tuturor eforturilor sale este făurirea unei vieți de bună stare pentru oamenii muncii, ridicarea necontenită a nivelului de trai al poporului — posibil numai pe baza progresului economic al țării.

Succese importante s-au obținut și în agricultură. Transformarea socialistă a agriculturii se află în plin avînt, sectorul socialist cuprinzînd în prezent peste 52 la sută din suprafața agricolă a țării. Mai mult de jumătate din numărul total al familiilor de țărani muncitori au intrat în diferite forme de cooperativizare a agriculturii. Aceasta demonstrează că se îndeplinesc cu succes sarcinile trasate de Congresul al II-lea al partidului. Trebuie subliniat că în ansamblu producția totală

de cereale și leguminoase boabe a întrecut cu mult cele mai mari producții realizate în timpul regimului burghezo-moșieresc.

Colectivizarea completă a întregii regiuni Constanța și a unui șir de raioane din alte regiuni ale țării, oglindește încrederea și avântul cu care țărănimea muncitoare pășește pe calea arătată de partid.

Consfătuirea de la Constanța din primăvara acestui an, raportul prezentat de tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej în cadrul acestei consfătuiri, au constituit o etapă de mare însemnătate în dezvoltarea și întărirea sectorului socialist din agricultură, în ridicarea producției de cereale. Îndeplinirea mărețelor sarcini trasate de partid în domeniul agriculturii va duce la un nou avânt al acestui important sector al economiei țării, la ridicarea bunăstării poporului.

Dacă adăugăm la toate acestea izbînzile obținute pe tărîm cultural, dacă adăugăm la toate acestea marele prestigiu pe care și l-a cucerit țara noastră pe arena internațională, avem în față tabloul Romîniei noi, socialiste, deosebit ca de la cer la pămînt de cel cuprins în laconicul citat din Larousse de acum 20 de ani.

Succesele istorice obținute de poporul nostru pe toate tărîmurile vieții sociale — în economie, cultură, viața de stat — demonstrează întregii lumi viabilitatea regimului nostru democrat-popular, imensa sa superioritate asupra regimului capitalist. Regimul nostru este puternic și invincibil pentru că își soarbe forța din lupta și munca plină de avînt a maselor, din sprijinul unanim al întregului popor, din elanul nesecat cu care lucrează oamenii muncii pentru construirea vieții noi.

Desigur mai sînt încă greutăți care trebuie învinse, dar nu încapă îndoială că uriașele forțe chemate la viață de puterea populară, avîntul în muncă și inițiativa creatoare a maselor conduse de partid le vor învinge, așa cum atîtea piedici și lipsuri au fost învinse pînă acum.

Marile izbînzi dobîndite în anii de după 23 August 1944 ca și succesele obținute în aprigile bătălii de clasă din anii premergători lui 23 August, poporul nostru le-a obținut sub conducerea partidului. Aplicînd consecvent învățătura marxist-leninistă, zdrobind orice încercare de spargere a unității rîndurilor sale, luptînd cu hotărîre împotriva revizionismului, întărindu-și necontenit rîndurile prin eliminarea elementelor antipartinice, șovăielnice, lipsite de fermitate, Partidul Muncitoresc Romîn conduce cu înțelepciune lupta poporului, slujește cu devotament interesele acestuia, pune în fața poporului țeluri clare, dătătoare de forțe noi, de încredere în victorie. Partidul se bucură în rîndul poporului de mare prestigiu. Poporul romîn vede în partid călăuza sa credincioasă, este strîns unit în jurul partidului și-l urmează cu dragoste și încredere, înfăptuind cu avînt politica sa. Recenta dezbatere a documentelor Plenarei din iunie a C.C. al P.M.R. a demonstrat din plin aceasta.

Am citat mai înainte cîteva cifre elocvente care oglindesc realizările noastre. În spatele acestor cifre stau oamenii muncii. Făuritorii regimului de democrație populară, ai tuturor marilor transformări și înfăptuiri cu care ne mindrim sînt masele largi ale poporului nostru — muncitorii, țărani muncitori, intelectualii, tineretul, femeile. Pe stimularea și dezvoltarea inițiativei creatoare a maselor în toate domeniile construcției economice și culturale, pe patriotismul lor fierbinte se bazează întreaga activitate a statului și statului nostru democrat-popular.

Poporul romîn consideră drept o sarcină de o însemnătate hotărîtoare pentru construirea socialismului întărirea necontenită a statului democrat-popular, scut puternic al tuturor libertăților și drepturilor poporului, principalul instrument al făuririi vieții noi în patria noastră. Poporul muncitor este hotărît să apere ferm proprietatea obștească, avuția țării noastre, să pedepsească cu cea mai mare asprime pe cei ce atentează la bunurile țării.

Partidul cheamă la întărirea continuă a alianței de nezdruccinat dintre clasa muncitoare și țărănimea muncitoare — temelia regimului democrat-popular — la dezvoltarea și adîncirea prieteniei frățești dintre poporul romîn și minoritățile naționale din R.P.R. Și acestei chemări îi răspunde întregul nostru popor muncitor.

Trebuie subliniat cu toată tăria că mărețele înfăptuiri ale poporului nostru au fost posibile datorită ajutorului dezinteresat și multilateral acordat țării noastre de către Uniunea Sovietică precum și colaborării frățești cu celelalte țări socialiste.

Împreună cu celelalte țări socialiste România face parte dintr-o familie frățească, unită, în fruntea căreia se află marea și puternica Uniune Sovietică. Unitatea de nezdruccinat a țărilor lagărului socialist este chezașia principală a independenței și securității țărilor socialiste. Partidul nostru, guvernul R.P.R., clasa muncitoare și toți oamenii muncii din România nu-și vor cruța forțele pentru a contribui și pe viitor la continua întărire a unității de granit a lagărului socialist în frunte cu U.R.S.S.

În timp ce Uniunea Sovietică și întregul lagăr socialist cunoaște un avînt continuu în dezvoltarea economiei, culturii și științei, în S.U.A. și în alte țări capitaliste apar noi fenomene de criză, întreprinderile se închid sau își reduc programul de lucru, se agravează situația oamenilor muncii, crește în proporții de masă numărul șomerilor, se adîncesc pauperizarea și mizeria maselor.

La baza avântului comun al țărilor lagărului socialist stau relațiile de tip nou întemeiate pe principiile internaționalismului proletar, de colaborare frățască și ajutor reciproc. Rezultatele recentelor tratative de la Moscova cu privire la colaborarea economică între Uniunea Sovietică și țara noastră, în anii următori, au demonstrat încăodată forța relațiilor de tip nou ce s-au statornicit între țările socialiste și însemnătatea uriașă a sprijinului pe care Uniunea Sovietică, cea mai mare și cea mai puternică dintre țările socialiste, îl acordă celorlalte țări ale lagărului socialist. Înfăptuirea importantelor hotărâri adoptate de Consfătuirea reprezentanților partidelor comuniste și muncitorești din țările participante la Consiliul de Ajutor Economic Reciproc va asigura un nou și puternic avânt al economiei și culturii țărilor socialiste.

În calea dușmanilor păcii și socialismului se ridică ca un zid de granit unitatea indestructibilă a țărilor lagărului socialist, a partidelor comuniste și muncitorești din întreaga lume. Întărirea continuă a acestei unități are în zilele noastre o importanță vitală pentru succesul cauzei păcii și socialismului. Partidul nostru împreună cu celelalte partide marxist-leniniste frățești duce o luptă susținută împotriva revizionismului, principalul pericol în mișcarea muncitorească internațională. El aplică cu consecvență prevederile Declarației de la Moscova a partidelor comuniste și muncitorești din țările socialiste, document marxist-leninist de însemnătate excepțională.

Omenirea este martora unor evenimente tragice. Imperialismul se dedă față de la acte de agresiune. Așa cum arată evenimentele din Orientul Arab, puterile imperialiste își extind amestecul brutal în viața internă a altor țări și popoare și în special a popoarelor care luptă pentru cucerirea și consolidarea independenței lor naționale. Întreaga omenire și-a exprimat sentimentul de revoltă și indignare față de intervenția militară a S.U.A. în Liban și a Angliei în Iordania, față de pregătirea intervenției armate a imperialismului împotriva tinerei republici irakiene.

Este limpede că în spatele acțiunilor agresive cotropitoare ale imperialiștilor anglo-americani se află monopolurile petrolifere și marile trusturi de armament, că aceste acțiuni au drept scop să sugrume mișcarea de eliberare națională a popoarelor arabe, care luptă pentru scuturarea definitivă a jugului colonialist. În același timp, intervenția armată anglo-americană în țările arabe urmărește scopul de a împiedica destinderea relațiilor internaționale, creind o primejdie serioasă pentru pace în Asia și în întreaga lume.

Țările socialiste și alte țări iubitoare de pace au luat o poziție fermă de condamnare a acțiunilor agresive ale imperialiștilor americani. Această poziție și-a găsit expresie în declarațiile guvernului Uniunii Sovietice, în declarațiile publicate de guvernul Republicii Populare Romine și de celelalte țări socialiste cu privire la intervenția trupelor americane în Liban și a celor engleze în Iordania.

În țara noastră, ca și în multe alte țări, a avut loc un puternic val de demonstrații populare, prin care mase de oameni ai muncii și-au manifestat indignarea față de acțiunile agresive ale S.U.A. și Angliei, cerind să se pună capăt intervenției imperialiste în Orientul Apropiat și să se respecte dreptul popoarelor arabe de a dispune libere de soarta lor.

Poziția poporului nostru, a țării noastre în această problemă este expresia politicii externe a R. P. R. Noi sîntem solidari cu lupta popoarelor de pretutindeni pentru independență națională, progres și pace.

Republica Populară Romină se pronunță cu hotărîre pentru înfăptuirea dezarmării și interzicerea armei atomice, pentru crearea unui sistem de securitate colectivă în Europa, împotriva înarmării și înzestrării cu armament atomic a armatei vest-germane, pentru crearea unei zone denuclearizate în Europa etc.

★

14 ani au trecut de la 23 August 1944. 14 ani de luptă, de muncă încordată a poporului nostru. Ani de victorii care au ridicat România mereu tot mai sus pe treptele ce duc spre culmile socialismului.

La victoriile obținute, la biruirea greutăților și-a adus contribuția sa și presa comunistă. Conducerea presei noastre de către partid i-a asigurat un important rol mobilizator și organizatoric în lupta pentru construirea socialismului. În paginile presei comuniste a fost răspîdită experiența înaintată a oamenilor muncii, a organizațiilor de partid și organelor de stat, au fost combătute lipsurile, au fost indicate multe din căile pentru îndeplinirea sarcinilor trasate de partid. Presa comunistă a inspirat oamenii muncii încredere în forțele lor, mîndrie față de readele muncii lor, le-a dat noi imbolduri în luptă.

Acum, la sărbătorirea celei de a 14-a aniversări a eliberării, ziaristii împreună cu toți oamenii muncii din patria noastră, făcînd bilanțul activității lor, își exprimă hotărîrea de a milita neobosit, cu și mai multă fermitate, pentru a aplica în viața politică partidului de construire a socialismului, de apărare a păcii.

CUM SÎNT OGLINDITE PROBLEMELE ACTUALE ALE AGRICULTURII ÎN CÎTEVA ZIARE REGIONALE

Ing. V. N. CIAUȘU
Șeful secției agrare
a ziarului „România liberă“

ÎN această perioadă, în fața oamenilor muncii de la sate stau sarcini multiple și de mare răspundere, izvorite din hotărârile adoptate la Consătuirea de la Constanța. În articolul de față ne ocupăm de felul în care sînt oglindite aceste hotăriri și cum sînt tratate problemele actuale ale agriculturii în ziarele „Dobrogea nouă“ din Constanța, „Înainte“ din Craiova și „Flacăra Iașului“.

Între sarcinile actuale pe care le au de îndeplinit cei ce muncesc pe ogoare, strîngerea recoltei de grîne se situează la loc de frunte, mai cu seamă că lucrările respective trebuie făcute în cel mai scurt timp.

În regiunile Constanța și Craiova, datorită condițiilor specifice acestui an, grînele au ajuns la maturitate mai devreme. Așa se face că ziarele din aceste regiuni au publicat în numerele apărute în primele zile ale lunii iulie știri și unele materiale despre începerea masivă a secerișului.

În aceste articole se arată — printre altele — importanța efectuării acestei lucrări la timpul potrivit, reușind să convingă — prin argumentările făcute — că întîrzierea secerișului duce la pierderi de recoltă. Credem însă că ziarul „Înainte“ a publicat cu întîrziere articolul „Necesitatea recoltării la timp a culturilor

de grîu“. Pînă la 4 iulie, în regiunea Craiova se recoltase o bună parte din suprafețele cultivate cu grîu. Mai mult, articolul nu cuprinde date experimentale din cadrul regiunii deși este scris de către un profesor de la Institutul agronomic „Tudor Vladimirescu“ din Craiova.

O atenție deosebită acordă ziarele în acest timp gospodăriilor agricole de stat. Astfel ziarul „Dobrogea nouă“ — într-unul din articolele publicate — recomandă gospodăriilor agricole de stat să folosească din plin capacitatea de lucru a combineelor, dîndu-le indicații concrete.

Tot în această perioadă ziarele „Dobrogea nouă“ și „Înainte“ publică „Calendarul muncilor agricole pe luna iulie“. Din păcate însă, aceste calendare au fost scrise prea teoretic și la modul general, fără a se spune măcar un cuvînt despre condițiile locale în care se vor executa lucrările respective.

Din experiența anilor trecuți s-a constatat că publicarea hărții regiunii cu raioanele frunțase și codase la recoltări duce la mobilizarea celor rămași în urmă, la grăbirea lucrărilor. Ziarul „Dobrogea nouă“ a publicat o asemenea hartă în cadrul unui raid-anchetă, în numărul apărut în

ziua de 13 iulie. Dar la această dată majoritatea raioanelor din regiunea Constanța se apropiau de sfîrșit cu recoltările. Această hartă ar fi avut un rol mult mai stimulator dacă era publicată mai devreme, cînd în regiune se tîrăgăna începerea recoltării masive a păioaselor.

Ziarul „Flacăra Iașului“ a publicat în primele numere din luna iulie știri sporadice ce consemnau începerea secerișului în unele raioane din regiunea Iași. Deși în titlul grupajelor se arată că pîrga este momentul optim de recoltare, acest ziar nu explică în ce constă acest „moment optim“, cît durează el și de ce este bine să nu se întîrzie nici o zi cu recoltarea păioaselor. Ziarul „Flacăra Iașului“ s-a orientat însă bine ridicînd problema amenajării ariilor de treier din vreme, cînd de abia se pornise la seceratul orzului. Era necesar însă ca această problemă să fi fost susținută și în următoarele numere.

În privința treierii, ziarele „Dobrogea nouă“ și „Înainte“ nu au susținut la timp și cu tărie începerea acestei lucrări concomitent cu desfășurarea secerișului, și nu au luat atitudine față de decalajul nepermis care s-a creat în această privință. Și acest lucru a fost sezisat în paginile acestor ziare abia după circa două

săptămîni de la începerea recoltărilor în regiunile Constanța și Craiova. La acea dată (11 iulie) 7 raioane din regiunea Craiova terminaseră recoltatul păioaselor.

În ziua de 10 iulie ziarul „Dobrogea nouă” publică la rubrica „Viața de partid” articolul: „Organizația de bază și campania de recoltat și treierat”. În acest articol se vorbește mult despre planuri, sarcini, întrecere socialistă, iar cînd ajunge să arate și realizările se spun următoarele: „Măsurile luate de către organizația de bază nu au avut rezultate pozitive, totul fiind pregătit pentru recoltare și treieris. De altfel, pînă la sfîrșitul lui iunie se recoltaseră 70 de hectare orz de toamnă”. Asta, repet, se spune la 10 iulie. Cît despre treieris nu se dă o cifră măcar, fie ea și tardivă. Se arată, în schimb, că tinerii colectivști din Ceamurlia de jos au însilozat 600 tone furaje pentru hrana animalelor.

Campania treierisului este susținută mai bine de ziarele „Dobrogea nouă” și „Înainte” abia în numerele apărute în a doua jumătate a lunii iunie. În acest timp sînt publicate o serie de grupaje și raiduri pe această problemă, cu articole ce popularizează experiența bună sau critică lipsurile înfîlnite. Între acestea trebuie menționat ca un lucru pozitiv articolul „Cum mi-am organizat campania agricolă de vară” apărut în „Tribuna deputatului” în numărul din 15 iulie al ziarului „Înainte”. Marin I. Vlădoi, deputat în circumscripția electorală nr. 28 Rast, raionul Băilești, împărtășește din experiența sa o serie de lucruri demne de luat în seamă, între care este amintită munca rodnică ce se desfășoară în cadrul circumscripției sale de către comitetele de cetățeni. De altfel, în această perioadă de timp și ziarul „Flacăra Iașului” reia problema treierisului, criticînd mai întîi decalajul creat față de seceris, în cadrul gospodăriilor agricole de stat (17 iulie). În numărul apărut pe data de 23 iulie, ziarul „Flacăra Iașului” publică la pagina a treia un grupaj intitulat: „Treierisul să fie în pas cu recoltatul”. Ca și în alte grupaje însă, aceste articole nu reflectă problemele care se pun pe planul unui raion ci se mărginesc la situații locale, pe comune, sate. În felul acesta s-a irosit spațiu mult, tratîndu-se despre cîte o comună, două și cîteva unități agricole.

Către sfîrșitul lunii iulie toate ziarele de care ne ocupăm publică regulat articole mobilizatoare pentru grăbirea treierisului și predarea la

timp a cerealelor contractate la bazele de recepție.

Munca rodnică depusă într-un an de zile de lucrătorii gospodăriilor agricole de stat, de mecanizatorii din S.M.T. și de către colectivștii din

PROLETARI DIN TOATE TĂRILE, UNITĂVI!

Dobrogea nouă

ORGAN AL COMITETULUI REGIONAL P. M. R. CONSTANȚA ȘI AL STATULUI POPULAR REGIONAL

regiunea Constanța este oglindită într-o pagină intitulată: „Muncă însuflețită — recolte îmbelșugate” care a apărut în 18 iulie în ziarul „Dobrogea nouă”.

Gospodăriile agricole de stat, după cum se știe, au fost dotate în acest an cu numeroase mijloace mecanizate.

PROLETARI DIN TOATE TĂRILE, UNITĂVI!

Înainte

ORGAN AL COMITETULUI REGIONAL P. M. R. ȘI AL STATULUI POPULAR REGIONAL CRAIOVA

Cu ajutorul lor, aceste unități au scurtat serios durata stringerii recoltei față de alți ani. Totuși, atît în regiunea Craiova cît mai ales în regiunea Constanța au existat deficiențe în folosirea chibzuită a noilor mașini, fapt care a dus la întîrzierea recoltărilor peste termenul prevăzut. Ziarele respective nu au luat atitu-

PROLETARI DIN TOATE TĂRILE, UNITĂVI!

FLĂCĂRA IAȘULUI

ORGAN AL COMITETULUI REGIONAL P. M. R. ȘI AL STATULUI POPULAR REGIONAL

dine critică față de lipsurile existente. Și chiar cînd au făcut acest lucru s-au limitat doar la o unitate, cum a procedat ziarul „Dobrogea nouă” publicînd în numărul apărut în ziua de 5 iulie: „Ritmul de lucru la recoltat poate fi mai mult mărit la G.A.S. Fetești”.

Tot „Dobrogea nouă” publică după cîteva zile (11 iulie) o convorbire cu tov. Bucur Schiopu, ministru adjunet în Ministerul Agriculturii și Silviculturii, intitulată: „Măsuri pentru stringerea recoltei din G.A.S. în timpul cel mai scurt și fără pierdere”. Deși la această dată gospodăriile agricole de stat din regiunea Constanța trebuiau să încheie strînsul recoltei, acest articol este prezentat de parcă

convorbirea ar fi avut loc în preajma campaniei de recoltare. Nu se arată stadiul recoltărilor la acea dată (cu excepția suprafețelor cultivate cu grîu pentru sămînță), ce lipsuri există în privința organizării muncii atît în cadrul unităților cît și mai sus, iar recomandările menționate sînt făcute la modul general („în unele G.A.S.-uri”) fără a arăta concret, pe gospodării, deficiențele care există și care duc la tărăgănarea recoltărilor.

O lucrare importantă care trebuie efectuată odată cu stringerea recoltei este și arătura de vară. Trebuie spus că toate cele trei ziare regionale s-au ocupat puțin de această problemă, publicînd din cînd în cînd doar cîte o știre. Ele nu au acționat cu destulă vigoare în combaterea obiceiului țărănilor de a nu se apuca de arături decît după terminarea treierisului. Arăturile de vară sînt tărăgănate și în gospodăriile de stat, deși aceste unități dispun de suficiente mijloace mecanizate pentru executarea acestei lucrări. Ziarele respective însă nu au luat nici o atitudine față de această stare de lucruri și este bine s-o facă măcar de acum înainte.

La Consfătuirea de la Constanța au fost discutate diverse probleme legate de consolidarea și dezvoltarea sectorului socialist al agriculturii. Aceste probleme constituie un bogat izvor de învățăminte pentru toți cei ce muncesc pe ogoare. Este de remarcat faptul că ziarele de care ne ocupăm, alături de problemele campaniei agricole de vară, oglindesc felul în care hotărîrile adoptate la Consfătuirea de la Constanța își găsesc aplicarea în diferite raioane sau unități agricole. Felul în care tratează ziarele respective problemele sectorului socialist al agriculturii diferă între regiunea Constanța a cărei agricultură complet colectivizată trebuie consolidată și celelalte regiuni unde alături de întărirea unităților agricole cooperatiste existente se pune și problema lărgirii sectorului cooperatist al agriculturii. Este necesar ca aceste probleme să stea permanent în atenția colectivelor de redacție și să fie îmbinate cu problemele campaniilor agricole. În actuala campanie, popularizarea recoltelor bogate pe care le obțin unitățile agricole cooperatiste și cu aceasta a muncii în comun și cu mijloace mecanizate, superioare nuncii făcute pe loturi individuale, trebuie să-și găsească spațiu larg în coloanele ziarelor regionale. Ziarul „Dobrogea nouă” bunăoară, în numărul apărut în 8 iulie, publică articolele: „Pentru ca gospodăria colectivă să fie tot mai puternică” și „Vi-

zintă gospodăria colectivă din Niculițel". În ambele articole sînt remarcate primele succese, iar autorii lor pun problema dezvoltării multilaterale a acestor unități pe baza condițiilor locale existente.

În numărul din 17 iulie, același ziar publică un material al ing. M. Nicolae de la gospodăria colectivă „1 Mai” din Ciocîrlia de Jos despre cointeresarea colectivștilor în scopul creșterii producției agricole. Ziarul „Dobrogea nouă” poate și trebuie să contribuie mai mult la extinderea anumitor metode privind organizarea muncii în gospodăriile colective, metode aplicate cu succes de unele unități din regiune.

Ziarul „Înainte” publică o serie de articole care popularizează diferite sisteme de retribuire a muncii ce duc la cointeresarea materială a colectivștilor („Colectiviștii din raionul Caracal au hotărît să aplice pe scară largă sistemul de retribuire suplimentară a muncii” — din 2 iulie; „Cum se face retribuirea, suplimentară a muncii în G.A.C. la culturile prășitoare” — din 18 iulie).

În articolul: „Ce am cîștigat de pe urma dezvoltării sectorului zootehnic” publicat în numărul din 24 iulie al aceluiași ziar — Dobre Ștefan, președintele G.A.C. „1 Mai” din comuna Bîrza, raionul Segarcea și Stoican Atanase, secretarul organizației de bază din G.A.C., împărtășesc din experiența acestei gospodării colective în creșterea animalelor, lucruri ce pot și trebuie să fie aplicate de către toate gospodăriile colective din regiune.

La rubrica „Aveți cuvîntul”, ziarul „Înainte” publică colaborări de la diferiți președinți de întovărășiri agricole pe problemele cele mai importante ale întăririi și dezvoltării acestor unități („Dezvoltarea proprietății obștești în întovărășirea noastră agricolă” în numărul din 16 iulie; „Așa se muncește în întovărășirea noastră” — în numărul din 22 iulie).

Ziarul „Flacăra Iașului” publică în numărul din 18 iulie un articol: „Viitorul — în cifre și fapte”, în care se arată ce și-au propus să realizeze colectivștii din Lungani — Tg. Frumos în următorii ani, în lumina Consfățuirii de la Constanța. Pe această problemă, a perspectivelor de dezvoltare a unor gospodării colective, ziarul „Flacăra Iașului” publică și alte materiale.

Ceea ce-i demn de remarcat în coloanele acestui ziar și în special în numerele apărute în a doua jumătate a lunii iulie, adică în perioada în

care a început să se desfășoare treieriișul păioaselor, este reparația rubricii: „Pășii și voi pe calea belșugului”. În cadrul acestei rubrici au apărut știri ca: „Faptele i-au convins”; „S-au înscris în marea familie”; „Alte 18 familii au intrat în colectivă”; „Vin alături de întovărășii”; „36 de familii au venit alături de noi” etc.

Din conținutul acestor știri se desprinde puterea de convingere pe care o au rezultatele unităților agricole cooperatiste — producțiile mari — asupra țăranilor muncitori care își dau seama astfel că munca în comun și cu mijloace mecanizate este mai spornică. Ziarul „Flacăra Iașului” trebuie să popularizeze mai mult producțiile obținute de gospodăriile colective care sînt mult superioare celor obținute în sectorul individual.

Vorbînd despre popularizarea succesele obținute de colectivștii trebuie să ne întoarcem din nou la ziarul „Înainte” care a publicat cîteva articole foarte sugestive. În numărul din 17 iulie, de pildă, oricine citește articolul: „Două feluri de a munci — două rezultate”, desprinde modul în care regulile agrotehnice și-au spus cuvîntul în condițiile acestui an. Cu toată seceta care a fost în acest an, colectivștii din comuna Caraula, raionul Pleșița, aplicînd regulile agrotehnice, au obținut cu 600—1.000 kg grîu la ha mai mult decît țăranii cu gospodării individuale din comună. Un articol asemănător intitulat: „Colectiviștii au învins seceta, peste 2.000 kg grîu în medie la hectar” — poate fi citit în numărul din 19 iulie.

Tot în ziarul „Înainte” în numărul din 20 iulie, a apărut articolul „Să fie întărită munca politică la arile de treieriiș”. Autorul articolului ia atitudine față de organele locale din comuna Vinători, raionul Cujmir, deoarece acestea nu se ocupă de popularizarea producțiilor colectivștilor din comună care au realizat 2.100 kg. grîu la hectar, iar lanurile lor de porumb întrec în înălțime 2 m. și prevestese de asemenea o recoltă bogată.

Asemenea succese trebuie larg popularizate, organizîndu-se în acest scop schimburi de experiență cu alte unități, vizite ale țăranilor muncitori cu gospodării individuale etc. Cunoșcîndu-le îndeaproape, țăranii muncitori care lucrează încă pămîntul în mod individual vor păși cu încredere în gospodăria colectivă, așa cum reiese de altfel din articolul „În marea familie a colectivștilor”, publicat în numărul din 15 iulie al ziarului „Înainte”.

ÎN CURÎND
VA APARE

„PROBLEME ALE PĂCII ȘI SOCIALISMULUI”

REVISTĂ TEORETICĂ
ȘI INFORMATIVĂ
A PARTIDELOR COMUNISTE
ȘI MUNCITOREȘTI

În a doua jumătate a lunii august va apare revista teoretică și informativă a partidelor comuniste și muncitorești „PROBLEME ALE PĂCII ȘI SOCIALISMULUI”.

Revista va trata probleme ale socialismului științific și ale mișcării muncitorești internaționale, probleme ale luptei pentru pace, probleme ale mișcării de eliberare națională a popoarelor dependente, probleme privitoare la relațiile internaționale și legăturile economice mondiale, probleme privitoare la rolul științei și culturii în dezvoltarea societății etc.

Revista „Probleme ale păcii și socialismului” va apare lunar în limbile: romină, rusă, chineză, bulgară, cehă, coreeană, poloneză, maghiară, franceză, engleză, germană, italiană, spaniolă.

La revistă vor colabora conducători ai partidelor comuniste și muncitorești, fruntași de seamă ai vieții sociale, savanți, economiști, publiciști.

Abonamente pentru ediția în limba romină se pot face la toate oficiile poștale din țară și la librării. Prețul abonamentului pînă la sfîrșitul anului este de 4 lei.

Abonamentele pentru ediția în limba rusă se pot face la Agenția pentru difuzarea presei. Adresa: Praga 6, Sadova 3. Pentru celelalte ediții se pot primi informații de la aceeași agenție.

ȘEDINȚA COMITETULUI PENTRU COOPERAREA ZIARIȘTILOR DE LA BRUXELLES

Intre 28 și 29 mai 1958 s-a desfășurat la Bruxelles ședința Comitetului pentru cooperarea ziariștilor, sub președinția lui Juan Emilio Pacull (Chili). După cum se știe, acest comitet a fost constituit cu doi ani în urmă la Helsinki, cu prilejul Întilnirii Internaționale a Ziariștilor, care s-a desfășurat în acest oraș.

La ședința Comitetului pentru cooperarea ziariștilor de la Bruxelles au participat: *Gordon Schaffer* (Anglia), *Luiz Beltrao* (Brazilia), *João Antonio Mesplé* (Brazilia), *Ljuben*

Velev (R. P. Bulgaria), *Vojtech Doletski* (R. Cehoslovacă), *Jaroslav Knobloch* (R. Cehoslovacă), *Cin Cün-hua* (R. P. Chineză), *Juan Emilio Pacull* (Chili), *Jean-Maurice Hermann* (Franța), *Karl Bittel* (R. D. Germană), *David Eskhol* (Israel), *Yuichi Kobayashi* (Japonia), *Renato Ledue* (Mexic), *Michael Hofmann* (R.P. Polonă), *Al. Cornescu* (R. P. Română), *I Bau-En* (U.R.S.S.).

Au trimis scrisori de adeziune următorii membri ai Comitetului, care n-au putut participa: *Luiz Ferreira*

Guimaraes (Brazilia), *Ibrahim Amer* (Egipt), *Karl August Weber* (R. F. Germană), *Nassib Nemer* (Liban) și *Francisco Martinez de la Vega* (Mexic).

Participanții la ședință au discutat felul cum au fost primite și aplicate rezoluțiile adoptate la Întilnirea de la Helsinki, precum și căile de urmat de aici înainte în vederea realizării unei colaborări internaționale a ziariștilor. La sfârșitul ședinței a fost adoptată în unanimitate următoarea

R E Z O L U Ț I E

Comitetul pentru cooperarea ziariștilor a ținut o ședință la Bruxelles la 28 și 29 mai 1958. Comitetul a constatat că cooperarea între ziariști a progresat în mod considerabil de la data întilnirii de la Helsinki. Căltătorile și schimburile de ziariști se înmulțesc, contacte și întilniri au avut loc pe plan regional sau pe acela al specialităților profesionale, numeroase legături personale s-au stabilit între ziariști trăind în țări cu regimuri diferite. Aceasta a contribuit la și mai buna informare și la înțelegerea mutuală a popoarelor. Mai rămân totuși multe de făcut pentru a pune în practică măsurile concrete cerute la Helsinki de către ziariști în vederea înlesnirii concrete a îndeplinirii misiunii lor.

Comitetul a constatat cu satisfacție largă desfășurarea a curentelor în favoarea unității internaționale a ziariștilor care s-a manifestat de la Întilnirea de la Helsinki. El a subliniat în special importanța atitudinii luate în favoarea unității de către numeroasele uniuni de ziariști care nu sînt afiliate nici uneia din cele două mari asociații internaționale. Apelurile lansate în deosebi de către ziariștii din Mexic, din Brazilia, din Peru, din Chili, din Italia, din Iugoslavia, din Pakistan, din Israel și din Liban și de toate uniunile naționale afiliate la O.I.Z. nu mai pot fi ignorate. Momentul pare deci favorabil unei noi examinări serioase a posibilităților de unitate a tuturor ziariștilor din lume pentru a se putea face față revendicărilor lor materiale și morale.

Comitetul face apel la toți membrii săi să-și sporească eforturile pentru a face să progreseze realizarea rezoluțiilor de la Helsinki. El le cere să insiste pe lingă guver-

nele lor ca acestea să susțină în organizațiile internaționale la care sînt afiliate toate mijloacele propuse pentru apropierea ziariștilor. La rîndul său, el decide să răspundă favorabil oricărei inițiative care ar fi luată de către ziariștii unei țări sau ai unui grup de țări pentru organizarea unei asemenea conferințe.

Hotărît să continue propria sa acțiune, el adoptă principiul organizării unei a doua întilniri internaționale a ziariștilor.

Pentru pregătirea acesteia el invită secretariatul:

- să studieze proiectul de ordine de zi al unei asemenea întilniri;
- să procedeze la o anchetă prealabilă asupra rezultatelor deja obținute în legătură cu fiecare din revendicările profesionale definite la Helsinki;
- să solicite noi sugestii ziariștilor cit și uniunilor de ziariști;
- să creeze comitete naționale de pregătire;
- să caute posibilitățile de a lărgi comitetul pentru cooperare cu noi membri;
- să studieze condițiile de loc și dată care să permită realizarea acestei întilniri în cele mai bune condițiuni.

Incurajat de rezultatele deja obținute, Comitetul este convins că această întilnire va permite ziariștilor din toate țările să progreseze în studiul problemelor profesiei lor, în cunoașterea mutuală cea mai perfectă și va da de asemenea un nou impuls voinței lor de unire pentru îmbunătățirea condițiilor lor de lucru și de apărare a demnității profesiei lor.

PENTRU FOLOSIREA CORECTĂ A CUVINTELOR

Acad. AL. GRAUR

M-AM ocupat în mai multe rânduri de greșeli comise la alcătuirea frazelor. Dar este cazul să ne ocupăm și de vocabular, căci și în acest domeniu apar în presa noastră unele greșeli regretabile. Uneori scriitorul nu cunoaște suficient înțelesul unui cuvânt recent împrumutat sau al unui arhaism care nu se mai întrebuințează prea des, și astfel, e ispitit să ghicească înțelesul dintr-o expresie dată și să-l generalizeze.

...apele au debit mare, putînd fi navigabile (Viața Buzăului, 6 ianuarie 1957, p. 4, col. 2).

Navigabil înseamnă „pe care se poate naviga”: Dunărea e navigabilă, Dîmbovița nu e navigabilă. Prin urmare apele de care e vorba în articol sint navigabile, nu pot fi. Autorul a înțeles că **navigabil** înseamnă „pe care se navighează”.

...o țară nu poate supraviețui mult timp dacă este lipsită de relații comerciale cu celelalte țări (telegramă Agerpres din 25 ianuarie 1958, publicată în Știința tineretului, 26 ianuarie 1958, p. 3, col. 3).

Ce înseamnă a **supraviețui**? Pentru autorul articolului pare că e egal cu a **trăi**, dar ce rost are atunci prefixul **supra**? De fapt, a **supraviețui** înseamnă „a rămîne în viață după ce altcineva a murit”, deci nu se poate întrebuința singur, fără confruntarea cu un al doilea termen. Trebuia tradus: o țară nu poate trăi mult timp...

Dacă ar fi existat un hrisov al vremurilor prin care a trecut satul, ar fi inserat fără doar și poate în paginile sale cuvînte ca: sărăcie, mizerie... Și răsfoind acest hrisov, el ne-ar oferi o imagine... (Drumul socialismului, Hunedoara, 27 decembrie 1957, p. 1, col. 6).

Probabil că redactorul a crezut că hrisovul este un registru, care se poate răsfoi și în care se înregistrează durerile și bucuriile. În realitate, hrisovul e un act, de obicei o simplă foaie, care emana de la domnitorul țării și prin care se confirmau drepturile cuiva la o moșie, la un titlu etc. Probabil reporterul nostru l-a confundat cu **cronică**.

Ați făcut tot ce era posibil pentru a asigura creșterea producției de ciurapi de bumbac cit și îmbunătățirea continuă a calității acestora? Credem că nu (?!) ne veți satisface alit pe noi cit și pe consumatori dacă veți răspunde favorabil. (România liberă, 27 decembrie 1957, p. 1, col. 4).

Probabil că, în mîntea autorului, a **răspunde favorabil** este tot una cu „a răspunde afirmativ”, dar nu e de loc imposibil ca **favorabil** să fie de fapt egal cu „negativ”: asta depinde de natura întrebării. (Mai adaug că ar fi corect: nu ne veți satisface **nici** pe noi, **nici** pe consumatori).

...o recoltă bogată, mult mai sporită decît în anii trecuți... (Drapelul roșu, Timișoara, 26 decembrie 1957, p. 3, col. 5).

Dacă interpretăm corect rîndurile acestea, ar trebui să credem că recolta a fost sporită în toți anii, nu-mai că anul acesta a sporit cu mai mult decît în anii trecuți. Autorul a crezut că **sporit** înseamnă „mare”.

...alegerile electorale... (România liberă, 31 mai 1957, p. 4, col. 3).

Există oare și altfel de alegeri decît „electorale”? **Electoral** înseamnă tocmai „de alegeri”.

Alte ori greșeala provine nu din necunoașterea sensului, ci din necunoașterea felului cum trebuie format un cuvînt derivat.

...numărul elevilor frecvenți... (Viața Buzăului, 6 ianuarie 1957, p. 2, col. 1).

După cum știe oricine, **frecvent** înseamnă „des”; dar deoarece alături de **absentă** există adjectivul **absent**, cu înțelesul „care absentează”, s-a putut părea că și alături de **frecvență** trebuie să existe un adjectiv **frecvent**, cu înțelesul „care frecventează”. Faptul că acest cuvînt circula efectiv în mediul didactic nu constituie o scuză pentru folosirea lui.

Pentru buna funcționare a frigiderului, fabrica garantează timp de doi ani. Orice defecțiune ivită în acest interval de garanție, va fi reparată în mod gratuit (Munca, 31 ianuarie 1957, p. 2, col. 3).

Un caz analog cu cel de mai sus. Deoarece alături de **perfect** există sub-

stantivul **perfectiune**, se consideră că alături de **defect** trebuie să existe **defecțiune**. Dar **defect** e substantiv el însuși, nu adjectiv ca **perfect** (adjectivul **defect**, creat recent în romînește, nu e nici el fără cusur), și, pe de altă parte, un substantiv **defecțiune**, împrumutat și cu altă bază de formare, există dinainte și înseamnă „părăsire a unui aliat”, „trădare”. Astăzi însă sensul greșit a devenit mai curent decît cel corect.

Greșeli se mai fac și din cauză că nu se cunoaște modul de folosire a unui cuvînt, felul în care trebuie construit.

Politica lui Dulles „la marginea prăpastiei” este repugnată în toată lumea (Munca, 26 ianuarie 1958, p. 3, col. 5).

Se construiește corect: **politica lui Dulles îmi repugnă**, nu **eu repugn politica**, deci nu se poate nici **politica este repugnată de cineva**.

...aplicarea întreținerilor tractoarelor după un grafic dinainte stabilit... (Drapelul roșu, Timișoara, 26 decembrie 1957, p. 1, col. 7).

Dacă înțeleg bine, cred că e vorba de **aplicarea măsurilor de întreținere**.

În sfîrșit, mai apar greșeli din cauză că se cunosc cuvintele numai din anumite clișee și, amestecînd aceste clișee cu alte expresii, ajungem la fraze în care cu greu se mai poate descurca cineva.

...puțin vax negru aplicat cu dărnicie... (Constructorul Hidrocentralei, Bicaș, 4 ianuarie 1957, p. 2, col. 4).

Dacă e puțin, cum să fie aplicat cu dărnicie?

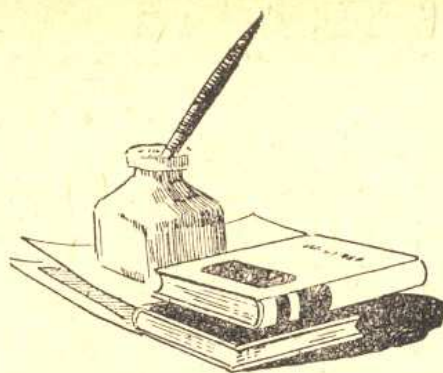
...productivitatea muncii a fost îndeplinită în proporție de 131 la sută (același ziar, același număr, p. 1, col. 3).

Planul a fost îndeplinit, sarcina de a mări productivitatea a fost îndeplinită, dar productivitatea cum poate fi îndeplinită?

Punerea întregului portret moral sub semnalul unui simbol (același ziar, același număr, p. 2, col. 4).

Semnalul unui simbol? Mărturisesc că aici nu mai înțeleg nimic. Ar fi de dorit să se scrie pe romînește.

SCRIITORUL-ZIARIST

D. ZASLAVSKI

BORIS NICOLAEVICI POLEVOI a împlinit cincizeci de ani. În cadrul festivităților organizate în cinstea sărbătoritului s-au spus despre el multe cuvinte bune și calde. Căci este o adevărată plăcere să vorbești despre el: Este doar unul din scriitorii și ziariștii noștri cei mai iubiți. Este al nostru, spun scriitorii; al nostru, îl revendică ziariștii.

Al cui este el, de fapt?

Boris Polevoi se bucură de o foarte largă popularitate. Este bine cunoscut și la noi în țară și pretutindeni dincolo de granițele ei. Dar cum ar putea fi măsurată popularitatea? Nici prin kilograme, nici prin kilometri. Delegațiile noastre la congrese internaționale au putut să-și aprecieze comparativ popularitatea prin numărul de autografe care li s-a cerut. Tineretul diferitelor țări l-a asaltat mai cu seamă pe Mihail Șolohov. Conform observațiilor noastre, Boris Polevoi ocupa „locul III”.

Articolul de față nu este un studiu de critică literară. Polevoi își are istoricii săi literari. Noi nu ne amestecăm în rindurile lor. Știm însă că activitatea lui literară reprezintă o ființă ispititoare pentru criticii literari de profesiune. Polevoi prezintă dificultăți mari mai cu seamă pentru

acei dintre ei care se consideră ca un fel de topografi în materie de literatură, pentru care critica este un fel de împărțire a scriitorilor pe categorii, clase și sectoare. Acest fel de critici așează semne de hotar și trag fruntarii: de aici până aici avem literatura beletristică. Aici își capătă domiciliul stabil scriitorii. De aici până aici este publicistica, spațiul locativ legal al ziariștilor.

Spre marea nedumerire și ispită a topografilor critici și a persoanelor „investite cu puteri pe lingă bariere”, Polevoi se plimbă nestingherit într-un spațiu locativ în altul, răstoarnă semnele de hotar și încalcă toate regulile mișcării literare. Serie cu aceeași ușurință schițe și povestiri, reportaje, romane, articole și pamflete. Unde să-l căutăm? Vi se va spune: la sediul Uniunii Scriitorilor. Dar dacă nu-l găsiți acolo, duceți-vă la redacția „Pravdei”. Căci locuiește în două case odată, una a scriitorilor, cealaltă a ziariștilor.

Repet că aceasta răstoarnă în aparență oarecari reguli ale mișcării literare, corespunde însă întocmai tradițiilor literaturii ruse. Genialul nostru poet A. S. Pușkin era și un mare ziarist. Pe vremea lui acesta era numele care li se dădea directorilor și

redactorilor de ziare. Visa să aibă un ziar al lui și începuse chiar să-l scoată. Dar în anii de domnie a țarului Nicolae I, un ziar progresist era un lucru de neconceput. Pușkin a creat atunci ziarul său „Sovremennik”. Nekrasov a fost în același timp un mare poet și un înflăcărat ziarist.

Tradițiile acestea au rămas vii și în literatura sovietică. Scriitorii noștri contemporani de frunte conduc redacțiile citorva reviste. Din când în când numele lor apar și în ziare. Pentru Polevoi caracteristic este tocmai faptul că „nu apare”, ci este pur și simplu temeinic înrădăcinat în cărți ca și în reviste și ziare.

Intr-o notă informativă apărută într-o ediție impunătoare (Marea Enciclopedie Sovietică) un istoric al literaturii a definit specificul din opera lui Polevoi ca „năzuință spre caracter de documentare”. Rog să fiu iertat, dar în inchipuirea mea de foiletonist, acest critic literar a apărut ca un fel de contabil. L-am și văzut în gând luind în mină o nouă scriere a lui Polevoi și cerind sever: Prezentați documentele. Și dacă documentele sînt în regulă, își dă aprobarea: totul este în regulă. Cît despre mine, încep să mă tem puțin pentru Pole-

voi. Și dacă printre aceste documente nu există referințe din partea administrației casei? Va reuși oare să treacă bine acest sever examen literar?

Cred totuși că, în formularea stin-gace a criticului nostru literar, există și un grăunte de adevăr. Este numai o formulare greșită. Aș zice că trăsătura caracteristică, în operele lui Polevoi, o reprezintă portretizarea, căci Polevoi este un maestru de frunte în genul portretului literar artistic.

Portretul este un gen din domeniul artelor plastice și un gen din cele mai importante. Privită în mod formal, arta portretului este într-un oarecare fel o artă documentară. Este zugrăvirea unei persoane concrete. Și totuși, portretul nu devine operă cu adevărat artistică decât atunci când conține în el ceva general, tipic, când găsim în el nu numai un „document” personal, individual, ci avem de-a face cu o idee generală, vedem în el ceva tipic generalizat, un document al epocii și un monument al artei.

Privim cu mare incintare estetică portretele lui Borovikovski și ale lui Kiprenski. Odată și odată au fost documente, fotografii ale unor oameni cu numele și adresa bine stabilite. Dar oamenii aceștia au fost uitați, persoana lor nu ne mai interesează ca atare, în timp ce portretele lor trăiesc și ne desfată ochiul ca opere de artă. Fără aceasta, nu poate exista nici portretul artistic. Gogol a exprimat acest lucru cu remarcabilă profunzime în povestirea lui „Portretul”.

Portretul artistic există ca gen de sine stătător și în beletristică. Ce este oare „Trecutul și gândurile”? O galerie de minunate creionări și portrete literar-artistică. Este un monument genial al literaturii artistice ruse. Dacă vrei este „documental” de la început pînă la sfîrșit. Nu găsim în el fantezie creatoare, ci numai personaje vii, concrete. Citim însă „Trecutul și gândurile” ca un roman, al cărui erou este însuși Herzen.

Tot de același gen al literaturii ține, bineînțeles păstrind proporțiile, și „Povestea unui contemporan al meu” de V. G. Korolenko, scriitor și redactor, artist și publicist.

Tot astfel sînt, în zilele noastre, prin genul său, povestirile și reportajele lui B. N. Polevoi. Așa este și romanul său „Povestea unui om adevărat”. Avem aici un portret în înțelesul cel mai bun și cel mai înalt al cuvîntului. Este o capodoperă a cuvîntului artistic măreț și puternic. Scriitorii folosesc diferite procedee. Unii pot să creeze figura unui om

inexistent pe calea fanteziei creatoare, din trăsături și caractere izolate, și personajul acesta va trăi întocmai ca un om viu. Așa au fost creați eroii din numeroase romane. Alți scriitori făuresc imagini de mare nivel artistic pe baza trăsăturilor autentice ale unui personaj izolat, cu existență istorică certă. În „Război și Pace” al lui L. Tolstoi găsim personaje de ambele feluri. Bătrînul prinț Bolkonski este o ființă tot atît de vie și de reală ca și Kutuzov și Napoleon. Iar Kutuzov și Napoleon sînt zugrăviți cu aceeași minunată artă ca și prințul Bolkonski cel „născocit”.

BORIS POLEVOI

Desen de N. Lisogorski

Polevoi are o carte intitulată „Contemporanii”. Sînt creionări artistice, portrete ale unor oameni de frunte din zilele noastre. La timpul său au fost tipărite în ziar, au fost „material de gazetă”. Trăsătura lor esențială era actualitatea. Au trecut ani, în locul unor contemporani au venit alții, numele lor se șterg treptat din memorie, iar portretele trăiesc mereu, păstrindu-și caracterul documentar și trăsăturile tipice. La temelia generalului a fost pus particularul. Documentele individuale se transformă în documente ale epocii și în fața noastră apare, de fapt, o nouă poveste a omului adevărat — chipul general, colectiv, al constructorului socialismului. Marea putere a acestei imagini este tocmai în gradul înalt al măiestriei sale artistice. N-a fost zugrăvit cu creionul unui reporter, care se șterge ușor, ci cu penelul și culorile cuvîntului artistic.

Polevoi se plimbă prin uzine ca un colaborator al ziarelor. Se plimbă prin țară în chip de reporter. Procedeele sale sînt cele ale unui ziarist. În schimb, scrie ca un scriitor, ca un

maestru al cuvîntului. Scriitorul consacra și generalizează munca ziaristului. De aceea, pentru măiestria literară a lui Polevoi și redacția unui ziar, mai cu seamă a unui ziar de felul „Pravdei”, este o școală.

Deși cunoscut de toți ca un scriitor de frunte, Polevoi nu părăsește ziarul. Cunoaștem numeroși scriitori care au trecut și trec prin redacția unui ziar. Unii și-au început acolo activitatea lor, au crescut, au căpătat aripi, apoi au părăsit-o ca să se consacre literaturii sau dramaturgiei. Scriitorii aceștia își aduc aminte de ziar cu recunoștință, nu se întorc însă în locurile de baștină. Doar din timp în timp „trec” pe la redacție ca să publice în ziar un reportaj ori un articol publicistic. Sînt primiți cu bucurie ca niște oaspeți dragi și se simt, la rîndul lor, ca niște oaspeți în casa unor gazde primitoare. Polevoi nu este însă un musafir. El n-a plecat niciodată din presă și, probabil, nici nu va pleca. El este un fiu bun al colectivului „Pravdei” și aduce în viața acestui colectiv aportul experienței sale în domeniul literaturii. Este ziarist cu ziaristii și scriitor cu scriitorii. Se poate întimpla și astfel: să fie ziarist cu scriitorii și scriitor cu ziaristii. Una n-o contrazice pe cealaltă. În persoana lui Polevoi se îmbină armonios cele două ipostaze ale literatului sovietic care nu poate să nu fie măcar în parte publicist și care este chemat să îmbrace publicistica într-o formă artistică.

Școala „Pravdei” i-a dat foarte mult lui Polevoi după cum o recunoaște chiar el însuși.

Polevoi este un scriitor comunist.

Partinitatea lui combativă îl face să fie publicist. În timpul Marelui Război pentru Apărarea Patriei și-a îndeplinit datoria de scriitor-ziarist pe front. Se afla în posturile înaintate ale literaturii sovietice, acum de curînd, cînd în unele rînduri ale acestei literaturi o mică parte dintre scriitorii s-a lăsat stăpînită de influențe burgheze strecurate din apus. Dar dirzenia și principialitatea unei majorități covârșitoare de literați au format bastionul de care s-au zdrobit valorile acestea tulburi.

Polevoi este acum în floarea vîrstei. Muncește mult și rodnic.

Cititorii sovietici îl iubesc mult. Este cunoscut celor mai largi cercuri din străinătate nu numai ca scriitor dar și ca activist pe tărîm social, luptător pentru pace. Ziaristii îl iubesc ca pe un mare maestru al profesiunii lor.

(Din „Sovietskaia Peciati” nr. 6/1958).

CONCLUZII LA O DISCUȚIE DESPRE SCRITORII ȘI PRESĂ

IDEEA călăuzitoare a discuției despre legătura care trebuie să existe între scriitori și presă, redacția a mărturisit-o chiar de la început, în manșeta numărului doi, din februarie 1957. Urmăream ca scriitorii înșiși să arate în paginile „Presei noastre” cât de mult le-a folosit în creația lor literară munca la ziar. Astăzi putem afirma că sintem bucuroși de rezultat. Dacă la întrebarea doua și a treia răspunsurile difereau, la prima întrebare aproape toți scriitorii participanți la discuție au mărturisit, cu căldură, că opera lor literară datorează mult activității lor ziaristice. Dintre acei puțini, foarte puțini, care au fost de altă părere, este și poetul Geo Bogza care ne-a declarat că mai întâi a fost poet iar atunci când a început să lucreze în redacția unor ziare (cităm) „Am încercat să scriu la fel cu toată lumea, pentru a-mi merita în mod cinstit salariul, ce nu putea fi acordat în nici un caz unui poet, dar se pare că n-am putut să mă dezbar cu totul de anumite trăsături ale primei mele indeletniciri”.

Incontestabil, Geo Bogza scriind la un ziar, a fost ajutat de talentul său poetic deosebit. Dar noi știm că scriind în trecut despre oamenii simpli, cunoscându-i de aproape, prin acele fapte diverse și tragice dintr-o societate cu stăpîni și stăpîniți, lira poetului Bogza a tremurat de indignare și revoltă. De altminteri, chiar în numărul patru (aprilie) în care a apărut răspunsul lui Geo Bogza, dramaturgul Aurel Baranga scrie: „Stancu și-a început „Desculțul” sub forma unor scurte schițe ce purtau titlul: „Insemnările unui ziarist” iar Geo Bogza și-a scris majoritatea perlelor fără model și fără egal în întreaga literatură universală a genului din „Anii de împotrîvire” pe colțul mesei mele de la „Lumea românească”. Nu e clar?”.

Da, e clar. Și sintem bucuroși că așa este. Deoarece sintem convinși, adînc convinși că munca de ziarist a scriitorilor și poezilor, a creatorilor de artă este ca un izvor de apă limpede venit din înălțimile munților pentru călătorul care urcă tot mai sus. Nu este vorba de acea colaborare ocazională, în pagini festive; nu ne-am gîndit cînd am inițiat discuția la prezența, reală, a scriitorilor, în anumite ocazii, spunîndu-și cuvîntul înaripat în anumite probleme. Ci, pe noi ne-a preocupat, în formularea primei întrebări, posibilitatea exercitării concomitent a muncii de ziarist și de scriitor.

Tov. Ion Pas ne-a răspuns că a fost și scriitor de articole, și secretar de redacție, și reporter, iar la început a făcut și corectură. Pe vremea regimului burghezo-moșieresc nu era ușor să fii și ziarist și scriitor. „Condițiile istovitoare ale muncii gazetărești, așa cum era dusă în

trecut — spune tov. Pas — nu au fost prielnice desfășurării activității de creație literară. Aceasta nu a fost numai cazul meu, ci și al altora. Ne rămînea timp prea puțin. O realizam printre picături, cum s-ar zice”.

Erau grele condițiile, foarte grele — cu toate acestea poetul și scriitorul Mihai Beniuc își amintește: „Am scris articole de fond, am ținut cronică externă, cronică culturală, am comentat faptul divers și am dus muncă redacțională scriind nu odată pe un colț de masă sau corectînd noaptea materialele în tipografie”. Pentru ce această muncă de salahor? Numai pentru a avea un salariu? Beniuc spune că această muncă a avut un efect pozitiv asupra scrisului său literar („nelăsîndu-mă niciodată să mă înstrăinez de ceea ce frămîntă inima oamenilor”).

Aceasta urmăreau scriitorii progresiști prin gazetărie; să se apropie de inima oamenilor, să cunoască viața lor, suferințele și năzuințele lor spre mai bine. Pe scriitorii progresiști activitatea ziaristică i-a făcut să cunoască în adînc viața grea a poporului muncitor. Aceasta — spune Mihai Beniuc — mi-a călit convingerile. Munca de ziarist — ne-a declarat Zaharia Stancu — „mi-a furnizat un uriaș material pe care nu l-am folosit pînă azi, ca scriitor, decît în mică măsură”.

Acest rod bogat în fapte și cunoștințe, în convingeri și sentimente, nu se poate aduna numai printr-o participare sporadică în munca de presă. Se cere o prezență activă, vie, încordată.

Ca ziaristica să te apropie de oameni, să cunoști realitatea, să participi la ea și să-ți călească convingerile în progres, în triumful adevărului, trebuie să îndrăgești această meserie, s-o exerciți cu pasiune, așa cum ne relatează Aurel Baranga: „Acolo la „Lumea românească” am învățat să scot o perie, să fac o corectură, să dau un titlu, să redactez o știre scurtă, să scriu un „fapt divers”, să comentez o telegramă, să scriu un reportaj „de culoare” și unul „de senzație”, să-mi fac mina la „cursive”, la pamflete și la articolul de fond, să scriu și sub semnătură și anonim, să improvizez la 11 noaptea, cu un ceas înainte de închiderea ediției, sub panica pierderii trenurilor, să scriu uneori pagini întregi în timp ce vegheam materialele care mergeau la tipografie, să am în cap întreaga gazetă, ca să evit repezirile sau contradicțiile, și mai ales să scriu, să scriu, neconștient”.

S-ar părea că ne-a preocupat presa „în general”, că ne-a interesat colaborarea scriitorilor cu care am stat

de vorbă, indiferent la ce ziar, experiența lor gazetărească „în general“. Această impresie este aparentă. Noi am pornit discuția cu gândul de a cunoaște ceva din munca ziaristică a scriitorilor în trecut, o muncă dusă cu riscuri adeseori, la o presă progresistă, în care au putut, în limitele specifice, să înfățișeze viața și vreața poporului muncitor, să se apropie de oamenii trudiți pentru a-i îndemna la luptă, să-i învețe pe ei și să învețe de la ei. Cu acest gând am venit la ziaristică — ne-a spus de la început George Macovescu: „Am început să scriu — și aceasta am făcut-o ca ziarist — pentru că am simțit nevoia de a spune ceva, de a-mi rosti cuvântul față de ceea ce se întâmpla în jurul meu“. Această nevoie de a spune ceva, de a folosi presa ca o armă de luptă iese în mai mare lumină la acei scriitori care au scris în presa legală și ilegală de partid. Vorbind despre presa muncitorească, presa de partid, Nicolae Moraru a subliniat că ea a constituit pentru el „școala vieții, școala luptei, școala principialității partinice“.

În convorbirile noastre am avut în vedere și munca ziaristică a scriitorilor la presa aflată pe o linie înaintată, progresistă, utilizând și presa democratică burgheză, acele eforturi făcute de unii în folosirea paginilor ziarelor burgheze de mare tiraj pentru a introduce materiale în interesul maselor populare. Dacă ar trăi Alex. Sahia ne-ar povesti multe în această direcție. Am putea afla amănunte inedite și din amintirile tovarășilor Ion Pas, George Macovescu, Nicolae Moraru, Zaharia Stancu, Geo Bogza, Cicerone Theodorescu, Aurel Baranga și alții. Cîndva, redacția noastră le va solicita și astfel de amintiri. În primul rînd, însă, ne-am gândit la experiența scriitorilor-ziaristi comuniști, la activitatea lor combativă în presa de partid, la cei care au scris la presa muncitorească unde învățai esențialul în tratarea unei teme, ca articolul „să bată la țintă“.

Da, în presa muncitorească de partid articolul trebuia să bată la țintă. Nu numai pentru a informa și în nici un caz de a distra se făceau mari sacrificii pentru tipărirea presei muncitorești de partid. Muncitorii rupeau de la gura copiilor și dădeau banul pentru hîrtie, pentru tipografie. Scriitorii și ziaristii care scriau la presa legală, semilegală și ilegală de partid, erau adesea răsplătiți de guvernele burgheziei cu ani grei de închisoare. Dar colaborînd la presa de partid, scriitorii-ziaristi au învățat să scrie în așa fel ca articolul să meargă la țintă, au cunoscut pe oameni, i-au iubit și s-au sacrificat pentru eliberarea oamenilor de sub jugul exploatării.

La o astfel de presă nu se putea pune problema participării scriitorilor numai cu articole festive, a unei colaborări din cînd în cînd, ca ziarul să aibă nume în paginile sale. Exista o îndelungată tradiție în presa muncitorească în ceea ce privește abnegația, modestia, anonimatul chiar din partea colaboratorilor. Ziarul muncitoresc era privit ca o armă de luptă în presa noastră revoluționară. Începînd cu „Socialistul“, care a apărut în țara noastră în mai 1877, redactorul avea o singură preocupare: articolul să meargă la țintă.

În primul număr al ziarului „Socialistul“ editorialul întreabă pe cititori ce găsesse în ziarele burgheze. „Ce găsiți în ele voi, care aveți nevoie de lumină? Tu, agricultorul, ai văzut undeva cum poți lucra pămîntul mai bine?... Tu, om al științei, ce știință vezi? Tu, preot al binelui, ce încurajare înțilnești? Și tu care suferi, ce consolație capți?“.

Cît despre acei care întrebau cine scrie la o publicație care declara război tuturor ziarelor burgheze, autorul, sub pseudonimul Verina, cerea cititorilor să nu întrebe cine sînt. „Oameni mari, oameni mici, cunoscuți, ne-

cunoscuți, oricum vom fi, v-am spus ce vom. Iată însă ce să vă întrebați: acești pseudonimi au ei dreptate?“

Dar pentru ca să poată reflecta în scrisul lor dreptatea poporului muncitor, scriitorii și ziaristii progresiști au fost înainte de toate militanți pentru cauza poporului muncitor și foloseau presa ca o armă de luptă.

Lenin ne învață că această armă trebuie să fie cunoscută foarte bine de acela care o mînuiește. El trebuie s-o cunoască în toate amănuntele ei. În volumul 35 al *Operele* lui Lenin există un material bogat, sub formă de scrisori, din care scriitorii și ziaristii noștri pot trage multe învățăminte în legătură cu folosirea acestei arme. Chiar în prima pagină, Lenin cere lui Gorki să scrie o proclamație de 1 Mai. Dar cum s-o scrie? Lenin nu-i dă lui Gorki o tematică, un punctaj. Ii spune numai atît: „Ca pe vremuri — amintește-ți de 1905 — așterne cîteva rînduri, dacă vei avea chef de scris“. Lenin îi cerea lui Gorki să-și amintească de momentele de luptă; să scrie proclamația ca un luptător.

Într-un ziar muncitoresc nu au existat niciodată sarcini de valoare și sarcini fără valoare. Orice muncă cît de mică are valoare într-o redacție călăuzită de învățătura lui Lenin.

Adresîndu-se ziarului „Pravda“, Lenin arată în mod concret cum poate redacția să participe efectiv la alegeri. „Vă sfătuiesc insistent să trimiteți un reporter la primărie ca să afle cîte declarații se primesc din partea chirișilor (din ce raioane, străzi etc., în mod amănunțit) și să începeți să publicați regulat materiale în legătură cu această chestiune (încurajînd raioanele în care treaba merge și îmboldînd pe cele rămase în urmă). A mai rămas foarte puțină vreme, și ziarul trebuie să-și asume toată această muncă“ (pag. 19).

Lenin ne învață că un ziar comunist trebuie să fie scris viu. Un mijloc de combatere a monotomiei în ziar este forma polemică — spunea Lenin. „Totul este să duci o polemică vie, să ataci, să pui problemele în mod de sine stătător, și nu să te limitezi la o apărare searbădă, plicticoasă“ (pag. 20). Dar nu poți fi în același timp împotriva scrisului plicticos și împotriva tonului mînios. „Dimpotrivă, cogi, dimpotrivă. Să scrii fără „minie“ despre un lucru dăunător înseamnă să scrii plicticos“ (pag. 26).

Lenin ținea foarte mult ca Gorki să scrie la ziarele muncitorești. El cerea chiar lui Maxim Gorki să atragă și pe alți literați. „Ar fi într-adevăr minunat dacă încetul cu încetul am apropia de noi literați și am urni din loc „Proșpeșcenie“! Minunat! Cititorul nostru este un cititor nou, proletar; vom face ca revista să fie ieșină, iar d-ta nu vei publica decît literatură democratică, fără vîicăreli, fără renegare“ (pag. 66).

Primul număr al „Scînteii“, organul central al Partidului Comunist, care a apărut, în condiții de a încă ilegalitate, la 15 august 1931, se situează pe linia ideologică a presei leniniste. Editorialul primului număr arată că „Scînteia“ apărea „într-o situație extrem de încordată, de luptă pe moarte și pe viață dintre două clase“.

Apariția gazetei partidului este cu atît mai necesară — spune editorialul primului număr al „Scînteii“ ilegale — „cu cît membrii partidului și toți muncitorii revoluționari au nevoie să cunoască linia partidului în toate chestiunile care se pun la ordinea zilei“.

Presa noastră merge pe drumul trasat de Lenin presei comuniste. Presa de tip nou, presa leninistă, veghează la păstrarea purității ideologice a partidului, ea luptă împotriva revizionismului și a oricăror influențe ale ideologiei străine. Ea combate cu hotărîre manifestările naționaliste, concepțiile idealiste. Presa noastră se ridică

împotriva moralei burgheze și demască fără cruțare pe toți acei care se fac vinovați de fraude în avutul obștesc.

De aceea este o cinste, o deosebită cinste pe care o acordă partidul acelor care lucrează în redacțiile presei noastre. Pentru a-și îndeplini misiunea ziaristii trebuie să cunoască în adâncime, să-și însușească și să folosească în mod creator ideologia marxist-leninistă. Nu poți să scrii în presa unui popor care construiește socialismul dacă nu știi să folosești ziarul ca o armă de luptă, dacă nu știi să întocmești un material care să meargă la țintă.

Obiectivul discuției noastre cu scriitorii mai în vârstă a fost ca să atragem atenția în primul rând tinerilor scriitori, crescuți în anii puterii populare, asupra importanței muncii lor la ziar pentru creația lor artistică. Toți scriitorii cu care redacția noastră a stat de vorbă au arătat cât de mult au învățat despre viață, despre oameni, în activitatea lor ziaristică. Cu atât mai mult au de învățat tinerii scriitori din participarea activă la munca de presă din zilele noastre, care este o armă ascuțită a partidului. Din mijlocul tinerilor scriitori se pot ridica luptători care să folosească condeiul cu devotament și dârzenie pentru cauza partidului, cauza poporului: construirea socialismului. Și aceasta fără să dăuneze muncii lor literare. Dimpotrivă.

Ne pare rău că răspunsul tov. Mihai Novicov a sosit cu întârziere la redacție, după ce convorbirea cu scriitorii se terminase. Vorbind despre existența unei prejudecăți potrivit căreia munca de presă l-ar împiedica pe scriitor să facă literatură, el scrie: „Un scriitor, mai ales un scriitor tânăr, ar trebui să caute munca de presă, să se bată ca să fie acceptat în redacția unui ziar. Dacă majoritatea scriitorilor ar lucra în presă ar ciștiga și presa și literatura”.

Am publicat răspunsurile unor scriitori cunoscuți care au arătat cât de mult le-a folosit în creația lor literară munca ziaristică. Nu din colaborarea lor vremelnică, la ocazii festive, ci, din prezența lor activă la întocmirea ziarului, din participarea cu scrisul lor în diferite sectoare ale presei.

Din convorbirea cu unii scriitori au de tras învățăminte și unii ziaristi.

E bine ca tinerii ziaristi cu talent literar să tindă spre dezvoltarea posibilităților lor creatoare pe tărâm artistic. Ei nu trebuie însă să rupă legătura lor de zi cu zi cu presa, legătură care, după cum s-a văzut din exemplele de mai sus, le va fi extrem de folositoare în munca lor de creație artistică. Ei trebuie să îmbine în mod continuu și cu perseverență munca în presă cu cea scriitoricească.

REDACTIA

MESAJUL DE SALUT ADRESAT O. I. Z. DE CĂTRE ZIARIȘTII MAGHIARI

În zilele de 31 mai și 1 iunie a.c. a avut loc la Budapesta adunarea generală a Uniunii Ziariștilor din R.P. Ungară, în cadrul căreia a fost ales un nou birou. Arpad Szakasits a fost ales președinte iar Norbert Siklosi, secretar general.

Cu această ocazie, ziariștii maghiari au adresat Organizației Internaționale a Ziariștilor următoarea telegramă:

„Uniunea Ziariștilor din R. P. Ungară a ținut, în zilele de 31 mai și 1 iunie 1958, adunarea sa generală. Delegații întruniți trimit Organizației Internaționale a Ziariștilor salutul lor cordial. Adunarea generală a subliniat necesitatea unei activități ziaristice pentru bunăstarea poporului. În cadrul discuțiilor noastre s-au arătat sarcinile în fața cărora ne pune lupta internațională pentru pace. Asigurăm Organizația Internațională a Ziariștilor că ziariștii maghiari vor fi mereu în slujba progresului și vor coopera cu O.I.Z. în eforturile sale făcute pentru menținerea păcii în lumea întreagă, pentru triumful progresului și umanității”.

Adunarea generală a Uniunii Ziariștilor din R. P. Ungară

(Din „Ziaristul democrat“ nr. 6/1958).

DE VORBĂ CU UN REPORTER DESPRE REPORTAJ

VIRGIL DANCIULESCU

FĂCEAM parte din biroul de presă al Reuniunii Internaționale a Reporterilor și în această calitate căutam să stau de vorbă cu unii dintre participanții străini spre a putea întocmi apoi scurtele prezentări cerute de confracții intru reportaj de la noi din țară și de peste hotare. Căutând delegația sovietică m-am îndreptat spre un om înalt și gros, cu cap mare și privire ageră, a cărui trupeșie strașnică părea, chiar de la prima vedere, descumpănitor de contrastantă cu ochii blajini și mina bonomă. Purta pantalonii încinși pe sub pintecele cu început de proeminență, o cămașă albă proaspătă, cu minecile sumese și de git atirnat cu aceeași nebagare în seamă cu care purtăm ceasul de la mină, un aparat de fotografiat. Cind m-am apropiat de el și-a întrerupt convorbirea cu un om scund, tot blond, enorm de vesel; și m-a privit lung, mirat oarecum de cererea mea. Mi-a răspuns, prompt, după cum urmează, la întrebări:

— Numele și pronumele?
— Evghenie Ivanovici Reabcicov.
— Născut; cînd și unde?
— În anul 1909, la Iaroslav.
— Unde lucrați?
— La „Literaturnaia Gazeta“.
— Căsătorit? Cu copii?
— Da. Soția e doctor în științe chimice și profesor. Copii am doi, doi băieți. Cel mai mare e student la Institutul de Ziaristică din Pekin; cel

mai mic e elev în clasa VI-a; e din fire curios, îndrăzneț și-i place să hoinărească. Cred c-are să ajungă ziarist.

— Cînd ați început meseria?
— Acum treizeci de ani.
— Ați făcut studii speciale? Ce studii aveți?

— Nu m-am pregătit pentru meseria de reporter. Am studiat pedagogia și filologia. Sint absolvent al Institutelor de pedagogie și filologie din Gorki.

— Ce-ați făcut înainte de-a deveni ziarist?

— Am fost învățător în raionul Sormov, apoi profesor la Bongorotk, un centru de pielărie de lângă Gorki.

— Cum ați devenit ziarist?
— E o poveste lungă. Vrei s-o lăsăm pe altă dată?...

— Bine. Care au fost primele dvs. scrieri reportericești?

— Primele scrieri gazetărești care au atras atenția cititorilor asupra mea au fost un ciclu de cinci reportaje intitulat: „Impușcătura“.

— În ce țări ale lumii ați călătorit?

— Am fost în Australia, în China, în Egipt, în Germania Occidentală, în Polonia, în Africa de Sud... De trei zile adaug Rominia...

— Care e genul reportericesc preferat?

— Nota de călătorie.
— În afara reportajelor la „Literaturnaia Gazeta“, unde mai publicați?

— În volum. Am opt cărți de reportaje. Acum lucrez la a noua. Și dacă se poate spune „publicat“, public și la televiziune. Am făcut pînă acum peste 10 emisiuni reportericești și, mărturisesc, treaba mă pasionează. Poate mai mult decît altădată scenariul de film documentar.

— Unde activați, în afară de „Literaturnaia Gazeta“?

— La Uniunea Ziaristilor din U.R.S.S. Sint membru al Biroului Organizatoric al Uniunii și șeful secției de reportaj a Uniunii.

— Activați și în învățămîntul ziaristic?

— Da, predau lecții despre reportaj la Facultatea de Ziaristică...

Cel ce fusese, înaintea venirii mele, interlocutorul lui Evghenie Ivanovici Reabcicov, urmărea amuzat dialogul nostru, sorbind dintr-un pahar de limonadă. La toate dificultățile mele, intervenea pe rominește, cu accent incontestabil moldovenesc. Mi-am îndreptat, profesional, întrebările spre el:

— Numele dvs.?
— Pelrea Darienco.
— Poetul?
— Da.
— Poetul de la Kișinău? Redactorul șef al „Moldovei Socialiste“?
— Da, da... De ce vă miră?

Interviul, pornit pe drumul unei informări rapide asupra personalității participanților, începu în acel moment să divagheze,

— Nu mă miră — zic — mă bucură! Din citite și din auzite vă cunosc de mult...

— Ați spus din auzite...

— Mă refer exact la Ion Istrati. El mi-a vorbit de dvs.

— Il cunoști pe Ion Istrati? Nu cumva ești și dumneata moldovean?!

— Da, din Iași...

Pedepsit probabil pentru abandonarea întrebărilor de meserie în folosul celor personale, m-am trezit singur cu Petrea Darienco: Evghenie Ivanovici Reabcicov dispăruse. Il căutam din ochi dornic să înnod firul convorbirii întrerupte, să-mi întregesc datele trebuincioase prezentării lui la reuniune.

Petrea Darienco interveni.

— Vrei să mai știi ceva despre Reabcicov?

— Firește.

— Uite, îți spun eu. Și-ți spun eu nu ți-ar spune el niciodată. Intre reporterii noștri sovietici el e în multe, în multe privințe, primul. Notează! A fost primul reporter sovietic care a urcat în stratosferă, primul care a mers în fundul mării, primul care a mers în Antarctica ca să cunoască tainele pustului glacial. Odată cu primii gazetari a zburat pe turboreactor și a pășit pe pământurile virgine. Cit îl vezi de gras să știi că a zburat un milion și jumătate de kilometri...

Pauză se terminase; la bufet rămăseserăm doar noi doi și ospătarul care adunau sticlele goale, paharele, farfuriile...

— Intrăm? — făcu Petrea Darienco. Au început discuțiile...

★

Trei zile după această rapidă întrevvedere, întimplarea avea să ne adune iarăși, spre a fi împreună nu câteva minute ci vreme de aproape o săptămână. Așteptam în zori, în hol la Athénée Palace să se formeze un grup din reporterii participanți la reuniune, care aveau să întreprindă o scurtă călătorie de documentare prin țară: Ploești, Bacău, Roman, Minăstirea Agapia, Bicăz, Orașul Stalin, Sinaia. Printre cei care-și duceau bagajele în mașini i-am zărit și pe Evghenie Ivanovici și pe Darienco. „Am prilejul — mi-am zis, — să întregesc interviul luat. Să aflu taina milionului și jumătate de kilometri zburăți în avion, să adun păreri despre reportaj ale unui reporter sovietic...”

Din clipa aceea, planul era făcut. La Ploești, din păcate, nu l-am putut pune în aplicare; la rafinăria nr. 2, unde am mers, ne aflam în grupuri diferite. La Bacău, în atmosfera de bucurie iscată de aflarea vestii lansării celui de-al treilea sputnik sovie-

tic, iarăși n-am aflat prilej prielnic. La Roman abia, în hala uriașă a laminorului ne-am trezit împreună. Dar acolo Reabcicov lucra: întreba scurt, precis și firul întrebărilor se depăna pe două planuri: pe plan tehnic și pe plan, să zic, biografic; întreba despre fabrică și despre mașini, cerea date și lămuriri despre funcționarea lor, apoi întreba, asemenea unui biograf conștiincios, oamenii. Ne-am oprit la cabina de unde o fetișcană minuia, parcă în joacă, mașina cu care se încărca, automat, cuptorul. Evghenie Reabcicov o întreba, o întreba mereu și nota. Din cind în cind își ștergea fruntea îmbrobonată. Erau întrebări scurte, precise. După putere, slujeam de tâlmaci, încetinind ritmul întrebărilor și stinjenind promptitudinea răspunsurilor.

— V-am cam incurcat; imi pare rău e-ați folosit un tâlmaci așa de prost ca mine.

Reabcicov hohoti: „Te înșeli. Un om de aceeași meserie e cel mai bun tâlmaci... Am întrebat scurt și-am primit la fel răspunsurile... Ce-aș mai fi avut nevoie? Să fac conversație? Nu eram în salon. Spune-mi, d-ta cum întreb?...”

Ne-am oprit undeva pe-o platformă privind țigărirea tuburilor roșii, incandescente, lunecarea lor zgomotoasă pe role.

— E foarte important cum întreb — reluă Evghenie Ivanovici. Oamenii sînt dispuși totdeauna să vorbească mult. Știi, fac vorbind cum fac la fotograf. Se aranjează. Întrebarea scurtă îi surprinde ca un instantaneu. Răspunsul lor e atunci ca fotografia fără pozare...

Grupurile se îndepărtau și ne-am grăbit.

Despre reportaj n-am mai vorbit; l-am văzut în schimb pe Evghenie Ivanovici Reabcicov la lucru. Mai întâi la Minăstirea Agapia...

Discuta cu stareța, cu maicile; întreba, întreba mereu, nota în carnet și fotografia. Stăpinea convorbirea și fiecare întrebare nouă adinea ori lărga înțelesul răspunsului primit la anterioara întrebare. Uneori, urmărindu-l, imi aminteam de lucrul mi-

nerilor: punea o întrebare așa cum dau minierii o gaură cu perforatorul; apoi o alta, aparent independentă de prima; urma o a treia, o a patra, apoi deodată încă una pregătită cu grijă, punind în cumpănă interlocutorul ca și strigătul, „pușcăaaa!...” Urma explozia și prin ea se dezlega rostul întrebărilor și legăturile dintre ele.

Metoda de lucru nu-mi era străină, minuirea ei era însă entuziasmantă: nici o clipă de lincezeală, nici o poticnire. Dimpotrivă, o punte de voce bună, de încredere, de optimism se țesea în mod evident între reporter și interlocutorii săi. Reporterul nu părea, pentru privitorul superficial, a-și face doar meseria: părea un om pus pe „fair play...” Și mă întrebam: e oare experiență reportericească ori o anumită însușire a firii? Asist la o manifestare a caracterului lui Reabcicov ori la o metodă de muncă?

Răspuns aveam să aflu, mai târziu, la Bicăz.

Pe șantierul hidrocentralei l-am văzut notînd: ici o schiță, colo un fel de hartă. Vorbind cu tehnicienii nu contenea întrebările de ordin tehnic; cu muncitorii cele privind viața de pe șantier. Din cind în cind țigărea, cit era de mare și de gras, gonind năpraznic spre cutare sau cutare ispită de reporter fotograf care trebuia să-și facă meseria fără a stinjeni grupul cu care, împreună, călătorește. Fiecare loc de oprire îl nota atent și-l localiza cu grijă. „Cum se numește dealul din față? Dar satul de colo? Dar valea aceea?...” Apoi nota, cu semne proprii pe schițele făcute, conștiincios, meticulos chiar. Vioiciunea descoperită de mine, la Agapia, se întregea aici cu o trăsătură nouă a muncii reportericești și, mărturisesc, personalitatea lui Reabcicov mă interesa din ce în ce mai mult.

Așa se explică de ce, plecînd de la șantier și poposînd la Ghilcoș, ne-am așezat pe o pajiște, sub munte, să vorbim pe îndelete, în lumină de aur și-n tihnă, despre reportaj... Am întrebat rar și-am ascultat...

EVGHENIE IVANOVICI REABCICOV POVEȘTEȘTE...

PRIMA ZI ÎN REDACȚIE

Lucram într-o noapte acasă. Corectam lucrările elevilor. Un om a bătut în fereastră și m-a chemat grabnic la telefon. Mă căuta raionul de comsomol. Eram pe atunci corespondent voluntar la „Schimbările leniniste” și drept să-ți spun m-a luat

groaza. Bănuiam că s-a întimplat vreun bocluc cu vreun articol critic. Dar nu asta era. Mi s-a spus să vin imediat la Gorki să lucrez la ziarul de ținut în locul unui tovarăș plecat la școală, la Moscova.

De la Bogoroșk, unde mă aflam, pînă la Gorki am luat trenul; dar pînă la tren am mers voinicește vreo

opt kilometri pe jos. Cum i-am făcut, nu știu; ce mă mina din urmă, n-aș putea spune; cert e însă că a doua zi, în zori, mă găseam la redacție.

De scris, cum am spus, mai scriesem eu, dar lucrul dintr-o redacție nu-l văzusem și nici din auzite măcar nu-l cunoșteam. Am remarcat, dintii, oameni grăbiți. Apoi am înregistrat o convorbire între mine și-un tovarăș de muncă de răspundere. Am înregistrat-o fiindcă eu am spus mai nimic și el mi-a comunicat că voi conduce secția de informații. În paranteză vreau să spun că pe-atunci secția de informații la un ziar de ținut cuprindea în egală măsură informația în probleme interne și externe.

M-am îndreptat spre biroul meu și aici, sfios, am întrebat un om vîrstnic cam ce-aș avea de făcut. Mormăind, cetățeanul mi-a dat un foarfece mare și borcan de clei și dădu să iasă din birou bombănind înciudat: „Li aduce pe toțiăștia cu caș la gură să facă gazetărie, poftim de fă cu dinșii ziar...”. Din ușe se întoarse și-mi aruncă răstit: „Ai grijă și dă în lucru telegramele...”

„Dă în lucru” — „telegramele” — „caș la gură” îmi umblau prin cap pe cînd priveam uluit încă foarfecele mare și borcanul cu clei. Nici vorbă să mă fi desmeticit cînd în birou intră, cu un vraf de hirtii, o fată. O chema Katia, țin minte și azi. Le puse pe masă și dădu să plece.

— „Tovarășă... — îndrăznii eu să deschid gura — ce să fac cu asta...” Și arătai, îngrozit, cu degetul, spre teancul de foi. Cu o degajare inebunitoare fata răspunse serios:

— „Să le dai în tipografie...”

— Pe toate?” întreb eu uluit.

— „Cum pe toate!? Numai pe cele mai interesante...”

M-am așezat și-am început să citesc. Prima telegramă era din Londra; am găsit-o interesantă. A doua era din Paris; și pe aceea am găsit-o interesantă. A treia din Tokio; am apreciat-o la fel. Și-așa una cite una toate telegramele mi-au părut interesante drept care le-am dat la tipografie pe toate, sigur fiind că-am ales bine. Erau, trebuie să spun, materiale pentru cel puțin patru gazete.

De la isprava mea n-au trecut nici zece minute și-l văzui intrînd furios în birou pe redactorul șef.

— „D-ta ce faci aici? Habar n-ai de lucrul...”

I-am răspuns exact ceea ce gîndeam:

— „E adevărat, habar n-am...”

Eoghenie Ivanovici Reabcicov și Petrea Darienco, redactor șef al ziarului „Moldova Socialistă”, de vorbă cu o muncitoare de la laminorul din Roman

Omul se apucă cu minile de cap, scoase un țipăt de groază și își puse pe ușă năucit...

CELE DINTII REPORTAJE

Mă deprinsesem oarecum cu lucrul la gazetă cînd, într-o noapte — toate cele de seamă parcă se întîmplă noaptea — se vesti că într-un sat, departe, peste Volga, chiaburii au ucis un comsomolist. Conducerea redacției hotări să plec eu. Și-am plecat. Era prima mea deplasare pe teren.

Am alergat la Volga. Incepuse tocmai să înghețe și bacul nu mai umbla. M-am învoit cu un barcagiu și încet, încet, printre ghețurile care începuseră a scriși, am trecut. Cu chiu, cu vai, am ajuns la gară; dar de plecat cu trenul nici vorbă; primul era peste șase ceasuri. Am explicat temeiul grabei mele și i-am convins pe cei de la calea ferată... Mi-au dat o drezină de mină și cu ea am pornit. Peste 100 de kilometri... Așa am ajuns în oraș la Katelnici, unde, la raion, am primit un cal. Călare, în fuga mare, am pornit, însoțit de secretarul de raion, spre satul cu pricina. Înnoptă, era frig și peste cim-

puri se lăsa o piclă subțire. În zare, ne apărură deodată roșeața unui foc. Nu deslușeam prea bine ce-i, dar îl auzii lingă mine pe secretar scrișînd: „Au dat foc satului, bandiții...”

Goneam în noapte spre locul pojarului, pe lingă o pădure... Deodată ne opri o pocnitură, apoi încă una; pe lingă noi șuerară gloanțele...

„Trag în noi, nu opri calul...” răcni secretarul și descărcă pistolul spre locul de unde auzi a treia, apoi a patra împușcătură.

Goneam improșcați de gloanțe spre satul de unde spre cer țîșneau vilvităi și scînteii în trimbe. Calul secretarului își încetini mersul, șovăi, apoi căzu... Pornind în doi, pe șea, am ajuns în sat. L-am găsit, într-o easă, pe comsomolistul rănit, corespondent voluntar al ziarului nostru; ultima suflare l-a ajutat să ne spună cum l-au lovit și cine, l-a ajutat să ne înfățișeze în vorbe puține starea satului. (Era în vremea colectivizării). Apoi muri...

M-am întors de acolo la redacție și am scris. Am cinci-reportaje cu un titlu comun: „Impușcătura”. Au fost primele mele reportaje...

După aceea am trecut la „Komsomolskaia Pravda”, la Moscova, unde am lucrat cincisprezece ani...

CORRESPONDENT DE AVIAȚIE

La „Komsomolskaia Pravda” am fost corespondent de aviație. Era prin 1934. Se formau, pe-atunci, într-un ritm rapid, cadre de aviatori și parașutiști. Ca să-mi fac bine meseria am urmat și eu lecțiile de zbor la un aeroclub. La examenul pentru brevetul de pilot președintele comisiei era Gromov. Cunoscutul aviator care a zburat deasupra Polului Nord. La sfârșit m-a întrebat:

— „Evghenie dragă, de ce nu te faci aviator?...”

— „Gromov dragă — i-am răspuns — fiindcă sint ziarist”. Și ca ziarist am zburat mult.

Parașutismul mă pasiona pe atunci ca și aviația. Voiam să scriu despre parașutiști și nu știam cum. La un moment dat mi-am dat seama: învățând parașutismul.

Dar să fac o paranteză... Am spus că mi-am dat seama; să povestesc cum.

Primisem într-o bună zi, din partea redacției, sarcina să scriu despre Cicalov. Pe aeroport, m-am dus să-l acostez tocmai când cobora din avion. M-a primit rece, oarecum agasat de intervenția mea. Am pus prima întrebare, apoi a doua, a treia; întrebările mele intrau mereu în intimitatea muncii lui. Așa a început să-l intereseze discuția... Și-așa am aflat că numai bine documentat, adine cunoscător al preocupărilor celui cu care stai de vorbă, poți să afli ceva de seamă, ceva nou... Dar asta-i de-acum o problemă de teoria și practica presei, s-o lăsăm... Să-ți istorisesc pățania cu parașutismul...

Cum spuneam, m-am hotărât să sar și eu ca să știu cam ce simte exact un parașutist. Am plecat la o școală din Extremul Orient și, după o bucată de vreme, sosi și ziua sorocită primului salt în gol.

În avion eram cinci inși. A sărit primul, al doilea... Mi se apropia rîndul și n-aș zice că-mi sporea curajul... M-am aruncat ultimul deasupra unui ținut muntos și împădurit... Și prima săritură a fost și prima aventură: parașuta mi s-a agățat de-o stîncă, și-am rămas spînzurat, deasupra unei prăpastii. N-am stat mult: o jumătate de zi... Și tot o jumătate de zi am socotit în cite fărîme și fărîmițe pot să mă rup dacă cumva se desprinde parașuta și mă prăbușesc...

Am mai sărit și după aceea; în condiții normale, firește. Aș mai sări și acuma, dar nu mă lasă afurisita asta de burtă...

Din vremea aceea am rămas cu trei cărți de reportaj despre aviație și cu două întâietăți: primul zbor cu zepelinul și primul zbor de cursă lungă — 100.000 de km. în Arctica, în 1934. Pe vremea aceea aviația era un lucru strașnic! Era, la începuturile ei, stîrnea pasiunea pionieratului...

INTRE GHEȚURILE VEȘNICE

Zborul în Arctica l-am făcut într-un avion de trei locuri, în cabina

La laminorul din Roman

de comandă era pilotul și mecanicul, în cabina de bagaje, între sacii cu provizii, eram eu, reporterul. Purtam un echipament grozav: blănuri groase, cisme, mănuși enorme și mască pe față. Dar pe cit de strașnic era echipamentul, pe atita de primitive erau mijloacele noastre de orientare. Harta, un fel de hirtie albă cu citeva notații; instrumente de bord mai nici unele; pilotul era de toate, pînă și meteorolog. Dar un meteorolog care mai mult nîmerea mersul vîntului. Așa am plecat... După citeva mii de kilometri, deasupra imensității de gheață și zăpadă am rătăcit; după multă trudă și căutări, am aterizat. Ne-am coborît tustrei din avion și-am văzut, în lumina lunii, că ne găseam pe fața unui lac înghețat, între munți. Simțeam prin blănurile groase gerul cumplit, vegheat de luna uriașă...

— „Trebuie să ajungem la o stațiune, pe Enisei, să cerem ajutor”, făcu pilotul. „Să vedem cine merge. Mecanicul trebuie să rămînă, pentru preîntîmpinarea oricărei defecțiuni;

eu trebuie să rămîn ca să conduc avionul...”

— „Deci de plecat, trebuie să plec eu...”

— „Ești perspicace, Evghenie Ivanovici! Bravo!”

Acestea zise, m-au înarmat cu o pușcă, mi-au dat schiuri, o pereche de cisme de rezervă, merinde și urări de drum... Să nu uit; mi-au dat și-o busolă... Am urcat sus, pe munte. Jos, pe fața lacului, mai vedeam ca o cruce mică avionul și lingă el, două puncte negre, mișcătoare: pilotul și mecanicul. În jur zăpadă, ghețuri, o tăcere infricoșătoare...

Am coborît pe schiuri și-am ajuns în imensitatea de ghețuri singur, singurel, contemplînd aurora boreală. După două zile de mers, cismele s-au rupt; după alte două s-a terminat și hrana și oboseala a început să-și arate colții. Imi era teamă să dorm, știind că somnul înseamnă moarte... Totuși, răpus de foame și osteneală, am căzut. Mi-am făcut o gaură în zăpadă, am intrat în acest ciudat invelis, și, prevăzător, mi-am lăsat capul afară. Priveam cerul și mă gîndeam la fericirea celor care trăiesc departe de aceste locuri înfiorătoare, departe, departe în țările calde...

Pînă la urmă m-a găsit o expediție. Și cu bine am terminat zborul.

Trei luni mai tîrziu — îndeplinind o altă sarcină a redacției — mă găseam în deșertul Kara-Kum și înduram cumpline călduri. Într-o noapte înstelată privind cerul, m-am po-neni vîsînd la fericirea oamenilor care trăiesc departe de căldurile cumplite, departe, departe, tocmai în Arctica...

★

Mi-am îngăduit să transcriu istorisirile lui Evghenie Ivanovici Reab-cicov, procedînd întru ce-l privește, așa cum aș fi procedat cu oricare erou de reportaj. Asta pe de o parte; pe de altă parte, am socotit necesar să le transcriu pîrîndu-mi convingătoare argumente la opiniile sale despre reportaj...

★

Părerii despre reportaj i-am mai cerut ulterior, la București, în preajma plecării.

— Mi-ați spus odată, stimate Evghenie Ivanovici, că îndrăgiți cu osebire, ca gen reportericesc, notele de călătorie. Sinteți bun să-mi spuneți de ce?

— Fiindcă-mi stau la inimă. Fiindcă-mi satisfac curiozitatea, fiindcă cer o formă fizică bună, cer încordare, efort. În fine fiindcă pun la încercare mintea, pentru că cer o pricepere rapidă a situațiilor.

— Știu că ați călătorit la cei doi poli ai pământului și că ați colindat multe țări. În Uniunea Sovietică ați călătorit mult?

— Am să-ți răspund printr-o istorioară. La noi în redacție, mai de mult, pe cînd eram și eu mai tînăr, participam la un joc al reporterilor; era un joc ciudat și hazliu. Puneam pe masă o hartă a Uniunii și luam un bănuț. Il aruncam în sus, ca la rișcă și așteptam să cadă. Despre locul unde cădea banul unul dintre noi trebuia imediat să improvizeze un reportaj, vorbit firește, ori să istorisească o pătanie de-a lui.

— Și-ați câștigat de multe ori?

— Totdeauna.

— Care au fost temele reportericești și locurile care v-au atras în deosebi?

— Mi-am ales temele de reportaj în funcție de oamenii pe care i-am îndrăgit și-i îndrăgesc mai mult. Imi plac curajoșii; de asta poate m-am îndreptat spre aviatori, spre exploratorii polari, spre marinari.

— Bine, dar acestea sînt indeletniciri mai deosebite...

— Înțeleg ce vrei să spui. Din indeletnicirile omenești cele mai comune mi-a plăcut aceea de constructor. De aceea am și colindat, cu pasiune, toate marile șantiere ale țării mele. Imi plac și mă atrag apoi geologii și munca lor. Dar în general, repet, imi plac profesiunile în care bărbăția și curajul au o trăsătură caracteristică indisolubilă cu profesiunea însăși.

— Cum se ogîndesc aceste preferințe în preocupările dvs. actuale?

— Se ogîndesc și nădăduiesc să se ogîndească bine în cartea pe care o scriu, carte de reportaj intitulată — firește provizoriu — „Mereu la drum”.

— Titlul ăsta pare un fel de indemn...

— Și este. Un indemn și-un învățămînt. Doresc să explic în cartea asta, cu fapte și date, ce-i meseria de reporter. Să arăt celor mai tineri, care aspiră la ea, care sînt greutățile și care sînt marile ei satisfacții. Vreau să-i ajut să iubească meseria de reporter dar și să înțeleagă că-i o meserie grea, o meserie tare grea... Și cei care cred că pot trăi ușor ca reporter se înșeală, se înșeală amar. Au poate carnet de reporter, au salariu de reporter, dar reporteri nu sînt... Este de altfel o părere a mea personală dar, în felul ei, cred că-a subliniat-o și Reuniunea de la dvs., de la București. Muncă grea și răspundere multă: răspunderea vremurilor tale și a contemporanilor tăi... Cred că asta-i pe scurt, foarte pe scurt, meseria de reporter.

M-am simțit obligat să opresc aici întrebările. În jurul nostru, în camera de hotel, valizele stăteau pregătite. Evghenie Ivanovici Reabcikov se grăbea. A doua zi, în zori, urma să plece. La Moscova începea un seminar al reporterilor și era așteptat: avea să prezinte referatul principal.

ÎNCETAREA DIN VIAȚĂ A LUI GEORGE VOCILĂ

La 25 iulie a.c. a încetat din viață în S.U.A. — la Detroit — George Vocilă, redactor al gazetei „Romînul American”, fruntaș al mișcării democratice a romînilor emigrați în Statele Unite.

Militant consecvent pentru drepturile democratice și cetățenești ale po-

Am primit cu profund regret vestea încetării din viață a lui George Vocilă, redactor al gazetei dvs., fruntaș al mișcării democratice a romînilor emigrați în Statele Unite.

Ziaristii din Republica Populară Romînă au cunoscut și stimat în persoana lui George Vocilă un militant consecvent pentru apropierea dintre poporul român și poporul american. Prin activitatea sa gazetărească, el a împărtășit cetățenilor americani de origine romînă realizările patriei lor de obîrșie, dorința de pace și prietenie a poporului român cu toate popoarele lumii.

La greaua pierdere pe care ați suferit-o, sîntem alături de dvs., exprimîndu-vă cele mai sincere condoleanțe.

București, 30 iulie 1958.

UNIUNEA ZIARIȘTILOR
DIN REPUBLICA POPULARĂ ROMÎNA

O NOUĂ
PUBLICAȚIE
LITERARĂ

„LUCEAFĂRUL”

În anii puterii populare, creația literară a luat un mare avînt în țara noastră. Au apărut în acest timp cărți valoroase de poezii și de proză, desfășurîndu-se o activitate scriitoricească în toate domeniile, astfel încît nenumăratele publicații ale Uniunii Scriitorilor din R.P.R. se dovedesc insuficiente. Recent apăruta revistă „Luceafărul” este o mărturie vie a acestui fapt. Ea este o nouă publicație în care scriitorii noștri vor putea prezenta în beletristică realizările regimului nostru, transformările rapide care se petrec sub ochii noștri, oamenii noi, constructori ai socialismului. Mai ales omul — așa cum își propun să-l înfățișeze redactorii acestui nou organ de literatură: „Omul de azi, lucid și înflăcărat, sobru și romantic, admirator al frumuseților trecutului și constructor al splendorilor de azi și de mîine, este cel mai mare și mai autentic poet pe care l-a produs poporul român”.

Este un mare adevăr și un angajament precis. În paginile acestei reviste — cum începe să se desprindă încă de la primul număr — așteptăm să fie reflectat acest om contemporan, cu sarcinile lui mărețe, înscriind cea mai avîntată și glorioasă pagină din istoria sa. Redacția va milita pentru o literatură strîns legată de popor și pentru popor, o literatură partinică pe care o va sluji cu devotament, cu ardoare, cu dragoste fierbinte.

Poemul „Avînt” al lui Mihai Beniuc, apărut în primul număr, constituie și el un program de luptă, strîngerea tuturor forțelor devotate cauzei noastre, împotriva acelor care manifestă în creația lor influența unei ideologii străine poporului nostru muncitor.

Apărut în frumoase condiții grafice, cu un conținut variat și substanțial care, sperăm că se va îmbunătăți mereu, primul număr al revistei „Luceafărul” ne dă încrederea că-și va îndeplini sarcinile pe care și le-a propus. Acest lucru i-l dorim din toată inima, cu tot entuziasmul.

TEODOR IORDĂCHESCU

În noaptea de 30—31 iulie a înecat din viață, după o lungă suferință, tovarășul Teodor Iordăchescu, vechi militant al mișcării muncitorești, membru al Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român, deputat în Marea Adunare Națională.

Născut la 1 august 1884, la Galați, din părinți muncitori, tovarășul Teodor Iordăchescu a intrat încă din anul 1904 în rândurile mișcării muncitorești căreia i-a rămas devotat până în ultima clipă a vieții sale. Activând în anul 1905, pe linie sindicală, la Constanța, a dus o curajoasă acțiune împotriva autorităților burghezo-moșierești cu prilejul debarcării marinarilor revoluționari de pe crucișătorul „Potemkin”.

Membru al Partidului Social-Democrat, avînd sarcini de răspundere în conducerea acestuia, publicist și ziarist plin de combativitate, tovarășul Teodor Iordăchescu a desfășurat o nemăsurată activitate în special în domeniul presei muncitorești, fiind redactor principal al ziarelor „România Muncitoare”, „Lupta”, „Socialismul” și al altor publicații consacrate deșteptării conștiinței socialiste a oamenilor muncii în lupta pentru eliberarea lor de sub exploatarea capitalistă.

În anii 1908—1916, la începuturile mișcării de organizare a tineretului muncitor din țara noastră, tovarășul Teodor Iordăchescu a activat în rândurile tineretului, ca îndrumător plin de căldură sufletească și de înțelegere politică.

Tovarășul Teodor Iordăchescu a salutat victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie și a militat pentru

recunoașterea puterii muncitorilor și țăranilor și pentru încheierea păcii cu țara sovietică.

Luînd parte activă la luptele clasei muncitoare din anii de după primul război mondial, el a fost arestat cu prilejul evenimentelor de la 13 Decembrie 1918 și al grevei generale din 1920.

Membru în Biroul Politic și secretar general al Partidului Social-Democrat, tovarășul Teodor Iordăchescu a fost unul dintre principalii militanți ai aripii de stînga a Partidului Social-Democrat, care a colaborat la acțiunea dusă de Partidul Comunist Român pentru făurirea, la 1 Mai 1944, a Frontului Unic Muncitoresc, factor de cea mai mare însemnătate în mobilizarea tuturor forțelor democratice și patriotice la lupta împotriva cotropitorilor hitleriști și a dictaturii militarofas-ciste — iar după eliberarea țării, pen-

tru făurirea unității politice, ideologice și organizatorice a clasei muncitoare.

La Congresul de unificare din februarie 1948, el a fost ales membru în Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Român și reales în aceeași calitate la Congresul al II-lea din decembrie 1955.

În anii 1947—1949, tovarășului Teodor Iordăchescu i s-au încredințat funcțiile de subsecretar de stat al Ministerului Afacerilor Interne și apoi de ministru al Construcțiilor.

Deputat în Marea Adunare Națională încă din anul 1946, deputat în Sfatul Popular al Orașului București în anii 1950—1952, el și-a îndeplinit cu cinste mandatul pe care i l-au încredințat alegătorii.

În anii 1949—1951 a fost conducător al Universității serale de marxism-leninism de pe lângă C.C. al P.M.R.

În îndeplinirea tuturor sarcinilor care i-au fost încredințate, tovarășul Teodor Iordăchescu a adus contribuția experienței sale de vechi militant la întărirea rolului de conducător al partidului, la construirea socialismului în Republica Populară Română, activitate pe care numai suferințele bolii au putut-o îngradi și pe care a putut-o curma numai moartea.

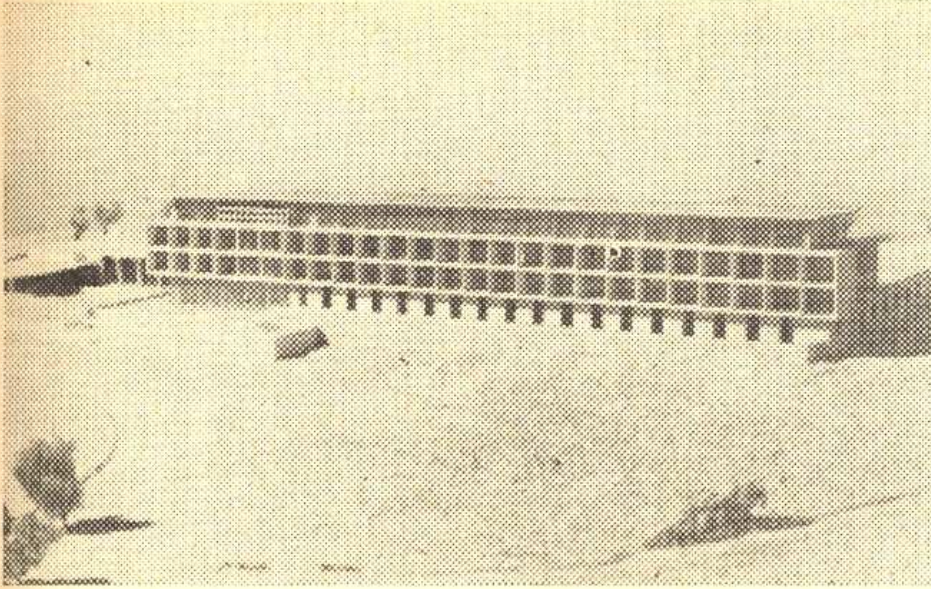
Pentru meritele sale deosebite în opera de construire a socialismului, de întărire a regimului democrat-popular, tovarășul Teodor Iordăchescu a fost distins cu numeroase ordine și medalii ale R. P. Romîne.

Moartea sa înseamnă o grea pierdere pentru partid și pentru poporul nostru muncitor.

Amintirea îi va rămîne vie și luminoasă în inimile noastre.

COMITETUL CENTRAL
AL PARTIDULUI MUNCITORESC ROMIN

Macheta construcției

PUNEREA PIETREI FUNDAMENTALE A CASEI INTERNAȚIONALE DE ODIHNĂ A ZIARIȘTILOR

La 5 iulie 1958 a avut loc, la Varna, solemnitatea punerii pietrei fundamentale a primei Case internaționale de odihnă a ziariștilor. Inițiativa construirii acestui adevărat palat, unde vor veni anual în timpul verii câteva sute de ziariști din toate țările lumii, a fost luată la Întâlnirea Internațională a Ziariștilor, care s-a ținut în anul 1956 la Helsinki. Anul acesta cel de-al IV-lea Congres al O.I.Z. de la București a hotărât ca el să fie construit lângă Varna, pe țărmul Mării Negre din R.P. Bulgaria, în localitatea Armutlia, unde se află minunata plajă numită Nisipurile de aur. Guvernul bulgar a pus la dispoziție un teren vast pe țărm, plantat cu cringuri de migdali și vii, precum și suma de 2.000.000 leva. Construcția se face cu contribuția Uniunilor de Ziariști afiliate la O.I.Z. și mai cu seamă cu cea a organizațiilor de ziariști din Uniunea So-

vietică și țările de democrație populară.

Clădirea va avea patru etaje cu o sută de camere, cu vederea spre mare, restaurant cu 250 de locuri, sală de cinematograful și concerte, bibliotecă, săli de lectură și de distracții, o grădină restaurant, cu terase, bar etc. Proiectul este executat de un colectiv de arhitecți sub conducerea tov. Nicola Nicolov, în stilul arhitectural al vechilor case bulgărești de pe litoral, cu o fațadă îmbrăcată în piatră. Clădirea este prevăzută să fie dată în folosință la 1 iunie 1959 când va veni să-și petreacă concediul de odihnă primul grup de 200 de ziariști.

La solemnitatea începerii lucrărilor au fost invitați reprezentanți ai organizațiilor de ziariști din diferite țări. Au participat Jaroslav Knobloch, secretar general al O.I.Z., M. A. Petrov, secretar general adjunct al O.I.Z.,

Walter Graul, secretar general al Uniunii Ziariștilor din R.D.G., Miroslav Dockal, secretar general al Uniunii Ziariștilor din R. Cehoslovacă, Norbert Siclosi, secretar general al Uniunii Ziariștilor din R.P. Ungară, Dinu Hervian, secretar general al Uniunii Ziariștilor din R.P.R., Vasili Juravski din partea Uniunii Ziariștilor din U.R.S.S., și corespondent al ziarului „Pravda“, Li Cen, din partea Asociației ziariștilor din întreaga Chină și corespondent al agenției „Hsin Hua“, corespondenți din R.P. Polonă, Republica Cehoslovacă, R.P.F. Iugoslavia, Anglia și alții.

De asemenea au luat parte Hristo Calaidjiev, membru al C.C. al Partidului Comunist Bulgar și ministru adjunct al Invățămîntului și Culturii, Ivan Bașev, secretar al comitetului regional al P.C.B. din Varna, precum și ziariști bulgari din Sofia și alte orașe.

Solemnitatea a fost deschisă de Slavcio Vasev, președintele Uniunii Ziariștilor din R.P. Bulgaria, care, în cuvîntarea ținută a exprimat bucuria lucrătorilor din presa bulgară pentru faptul că prima Casă internațională de odihnă a ziariștilor se construiește în Bulgaria. Aici își vor putea petrece concediul de odihnă anual câteva sute de ziariști din toate părțile lumii.

În cuvîntarea sa N. A. Petrov, secretar general adjunct al O.I.Z., a adus mulțumirile sale Comitetului Central al Partidului Comunist Bulgar și Consiliului de Miniștri al R.P. Bulgaria pentru sprijinul dat la construirea

Casei internaționale de odihnă a ziariștilor, și i-a asigurat că ea va fi o adevărată casă a prieteniei și colaborării internaționale.

Au mai luat cuvîntul inginerul Popov, președintele sfatului popular al orașului Varna și brigadierul N. Caracasev, în numele constructorilor Casei internaționale de odihnă. După aceasta redactorul șef al ziarului „Narodno delo” din Varna, tov. Alexiev, a citit textul documentului scris care a fost introdus, potrivit tradiției, în piatra fundamentală a viitoarei clădiri.

După amiază, între reprezentanții Uniunilor de ziariști au avut loc con-

vorbiri privind lucrările de construcție a Casei internaționale de odihnă a ziariștilor. În cursul serii s-a dat o recepție în cinstea oaspeților.

Ziariștii din R.P. Romină salută cu toată căldura inițiativa construirii unei case, unde se vor întîlni cu colegii lor din toate părțile lumii spre a se cunoaște mai bine, spre a strînge relațiile de prietenie și colaborare și spre a petrece împreună zilele lor de vacanță într-un loc plin de farmec și de reconfortare.

Urăm constructorilor bulgari deplin succes în munca lor avîntată, pentru realizarea acestui măreț monument al prieteniei între ziariști.

CONFERINȚA REDACTORILOR REVISTELOR UNIUNILOR ȘI ASOCIAȚIILOR DE ZIARIȘTI AFILIATE LA O. I. Z.

Din inițiativa Organizației Internaționale a Ziariștilor, în luna aprilie s-au desfășurat la Varșovia lucrările Conferinței redactorilor revistelor uniunilor și asociațiilor de ziariști afiliate la O.I.Z. Dat fiind că numerele 5 și 6 ale revistei „Presa noastră” au fost consacrate integral lucrărilor Reuniunii Internaționale a Reporterilor și celui de al IV-lea Congres al O.I.Z., care au avut loc în cursul lunii mai la București, spațiul nu ne-a permis să informăm cititorii asupra conferinței de la Varșovia decît în numărul de față.

La conferința amintită mai sus au luat parte: Gizela Svobodova și Karl Vanek din partea revistei „Ceskoslovenski Novinar” (Uniunea Ziariștilor Cehoslovaci), An Gan din partea revistei „Xinven Zhanxian” (Asociația Ziariștilor din întreaga

Chină), dr. Günther Kertzschner din partea revistei „Neue Deutsche Presse” (Uniunea Ziariștilor din R.D. Germană), Tadeusz Lipski, Artur Hajnicz și Mieczyslaw Krzepakowski din partea revistei „Prasa Polska” (Asociația Ziariștilor Polonezi), Const. Antip din partea revistei „Presa noastră” (Uniunea Ziariștilor din R.P.R.), Victor Podkurkov din partea revistei „Sovietskaia Peciati” (Uniunea Ziariștilor din U.R.S.S.), Zdenek Dvořáček din partea organului de presă al O. I. Z. — „Ziaristul democrat”.

Conferința a avut un caracter de lucru, determinat de însuși scopul pentru care a fost convocată: realizarea unui schimb de experiență între revistele uniunilor de ziariști afiliate la O.I.Z. și stabilirea unor forme concrete de colaborare între aceste reviste.

În cadrul discuțiilor, desfășurate într-o atmosferă cordială, au fost expuse referate documentate din partea fiecărei redacții reprezentate, pe marginea cărora au luat cuvîntul toți participanții.

Conferința s-a remarcat prin unitatea de vederi în problemele examinate, contribuind la un rodnic schimb de experiență și realizarea unui contact strîns între redacțiile acestor reviste.

Participanții la conferință au adoptat următorul

COMUNICAT

Reprezentanții revistelor uniunilor de ziariști din China, Cehoslovacia, R.D. Germană, Polonia, Rominia și Uniunea Sovietică precum și al „Ziaristului democrat” — organul O.I.Z. — s-au întîlnit la Varșovia într-o Conferință organizată de O.I.Z. în

zilele de 1—2 aprilie 1958. Ei au discutat problemele colaborării dintre revistele uniunilor membre și problemele legate de editarea lor și au avut un schimb de păreri asupra celor mai importante sarcini care revin revistelor uniunilor de ziariști din fiecare din aceste țări.

S-a constatat la Conferință o unanimitate absolută asupra chestiunilor tratate și s-au stabilit forme concrete de colaborare între revistele uniunilor de ziariști, ceea ce, după părerea participanților la consfătuire, va permite să se obțină informații mai amănunțite, să se realizeze o cunoaștere reciprocă între ziariștii din țările noastre, să se întărească unitatea lor și să fie mai bine îndeplinite sarcinile pe care le au organele uniunilor.

Pentru realizarea acestui scop Conferința a adoptat următoarele măsuri:

1. Redacțiile vor asigura un schimb reciproc regulat al revistelor lor;

2. Se va acorda atenție folosirii materialelor pe care le publică organele uniunilor pentru informarea ziariștilor din țara respectivă asupra problemelor de actualitate interesind pe ziariști și asupra experienței acumulate în cadrul activității publicistice din celelalte țări;

Participanți la conferință la o masă tovarășească

3. Se vor pregăti în țările respective materiale de presă solicitate de către organele uniunilor.

Conferința ia cunoștință cu satisfacție de declarația reprezentantului redacției „Ziaristul democrat” că va ajuta redacțiile revistelor uniunilor în obținerea de materiale cu privire la problemele profesionale ziaristice din diferite țări.

Participanții la conferință își exprimă convingerea că o mai bună colaborare între revistele uniunilor poate contribui la stringerea contactelor între uniunile ziariștilor.

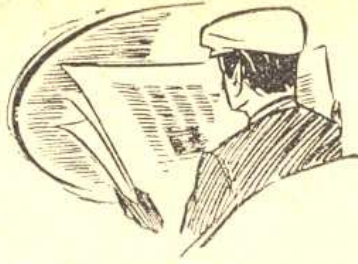
Conferința își exprimă părerea că ar fi util să se organizeze o întâlnire asemănătoare a reprezentanților revistelor uniunilor de ziariști în cursul anului 1959.

S-a recomandat organizarea unui schimb individual de ziariști pe baze nevalutare între diferitele redacții ale revistelor uniunilor.

Participanții la întâlnire aduc mulțumirile lor ziariștilor polonezi pentru cordiala primire și sprijinul acordat pentru organizarea conferinței.

SCHIMB DE EXPERIENȚĂ

ÎN VIZITĂ LA REDACȚIA ZIARULUI „MEDIȚINSKII RABOTNIK” DIN MOSCOVA

Dr. A. PROFETA

Redactor șef al ziarului „Muncitorul Sanitar”

ESTE bine cunoscută schița satirică a lui Twain despre munca ziariștilor la gazeta de specialitate. Deși avînd ca scop o sarcină politică, cu totul diferită de subiectul amintit, schița izbutește, în secundar, să scoată în lumină problematica dificilă a ziarelor de specialitate. Twain nu este singurul gazetar care cunoscînd din propria practică greutățile acestui domeniu al ziaristicii găsește loc să le discute. Ilf și Petrov o fac cu același umor descriind pe ziaristul Gavrilă; au făcut-o și alții.

Uneori, în paginile presei centrale din țara noastră au apărut de asemenea aprecieri critice asupra ziarelor noastre de specialitate, dar mai mult în legătură cu materialele apărute, mai puțin în legătură cu conținutul, cu problematica, cu organizarea lor și scopurile și mijloacele lor specifice.

Firește că, făcînd parte din marea familie a presei comuniste, ziarele de specialitate se conduc după principiile leniniste ale muncii de presă.

Dar problematica gazetelor săptămânale de specialitate — organe departamentale și sindicale în același timp — nu este asemănătoare nici cu cea a presei zilnice de larg tiraj și nici nu este comună tuturor. Există însă unele trăsături comune tuturor ziarelor de specialitate a căror

cunoaștere poate contribui la buna lor organizare, la conturarea mai precisă a profilului lor.

Iată de ce încă de ani de zile în redacția ziarului „Muncitorul Sanitar” a existat dorința stabilirii unor legături cu ziarele de același profil din țările prietene, în scopul cunoașterii reciproce a problematicii și a schimbului de experiență organizatorică și tehnică.

După ce în 1956, cu ajutorul Uniunii Ziariștilor, redacția noastră a putut să cunoască munca ziarului „Zdraven Front” din Bulgaria, la sfîrșitul anului 1957 am putut vizita ziarul „Mediținskii Rabotnik” din Moscova, organ al Ministerului Ocrotirii Sănătății al U.R.S.S. și al C.C. al Sindicatului muncitorilor sanitari din Uniunea Sovietică. Am putut cunoaște deci la fața locului experiența acestui ziar, care, de curînd a împlinit 20 de ani de la apariția sa. Astfel, cu ajutorul Uniunii Ziariștilor din R.P.R., redacția noastră și-a putut realiza una din dorințele sale cele mai arzătoare, aceea de a învăța din experiența unui ziar cu profil sensibil asemănător, de a cunoaște în amănunt problema planificării materialelor unui ziar sanitar, modul realizării lor, recrutarea și creșterea cadrelor redacționale etc., precum și problemele ocrotirii sănă-

tății din U.R.S.S., țara cu cel mai înaintat sistem de organizare a ocrotirii sănătății.

Descrierea realizărilor sovietice, a minunatelor orașe sovietice, a unităților sanitare de la orașe și sate, nu face obiectul acestui articol. Voi aminti doar despre primirea frățească pe care am întîlnit-o, despre grija de a mi se pune la dispoziție tot ce mi-a fost necesar pentru a-mi putea lămurii — în amănunt — obiectivele ce m-au interesat.

Schimbul de experiență cu redacția ziarului cuprinde un număr mare de aspecte. Mă voi limita însă numai la acele probleme care reprezintă un interes comun pentru întreaga presă, și în special pentru ziarele departamentale, cu apariție săptămînală.

De multe ori în redacția noastră — și după cîte știu și în alte redacții — s-a pus problema numărului de ziariști necesari.

— Este doar un ziar limitat în preocupări, are apariție săptămînală. Ce vă trebuie atîția oameni? — ne spuneau unii tovarăși care lucrau la un ziar cu apariție zilnică. Aveau dreptate.

Însă numărul cadrelor este relativ. Este vorba de un minimum neapărat necesar asigurării muncii ziaristice de calitate superioară.

În fața presei stau sarcini mari. Trebuie cuprinse domenii largi. Trebuie crescute cadre tinere.

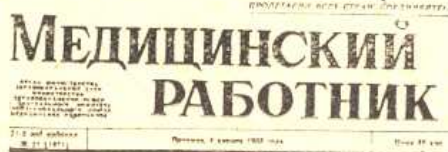
Iată deci că unul dintre obiectivele schimbului de experiență a fost acela al numărului de cadre necesar. „Medișinskii Rabotnik“, ziar cu apariție bisăptăminală, dispune de un număr nu prea mare de cadre; există secții care cuprind sectoare de mare importanță pentru sănătatea publică în care nu lucrează mai mult de doi redactori și aceștia pentru o țară ce se întinde pe două continente. E drept că redacția se sprijină foarte mult pe corespondenții săi salariați din toate republicile unionale, din centrele medicale importante ale U.R.S.S., e drept că la „Medișinskii Rabotnik“ majoritatea ziaristilor au un stagiu îndelungat în redacție, de 10—15 și chiar 20 ani. Concluzia la care s-a ajuns este că numărul cadrelor trebuie limitat, că acolo unde există o creștere excesivă a numărului de cadre munca redacțională lincezește și este mai greu controlabilă.

Una dintre concluziile importante la care de asemenea a ajuns colegiul de redacție este că numărul secțiilor redacționale nu trebuie să fie prea mare. Fărâmițarea colectivului redacțional, într-un număr crescut de secții, ducе — e drept — la cuprinderea unei foarte largi perspective. Aceasta se întâmplă numai formal. Avînd un colectiv compartimentat într-o mulțime de secții dintre care unele numai cu un singur colaborator, redacția nu-și poate concentra activitatea asupra cercetării problemelor la ordinea zilei. Ea își va pulveriza atenția spre sute de probleme care nu pot fi adîncite și se va vedea veșnic împiedicată de structura sa funcțională atunci cînd va trebui să ia sub reflector acțiunile principale din planul său de activitate. Aceasta pentru a nu mai vorbi despre acțiuni neprevăzute care — după cum se știe — ocupă un volum apreciabil din munca ziaristilor.

Recrutarea cadrelor de ziaristi specialiști reprezintă de asemenea o problemă dificilă. Este vorba de a asigura redacției un cadru tehnic, capabil să cunoască în adîncime domeniul respectiv și în același timp să desfășoare o muncă gazetărească de înaltă calitate. Deci pregătire tehnică superioară, talent și experiență gazetărească. După cum se știe cadrele de tehnicieni ale unor facultăți se decid cu greu să-și pără-

sească munca pentru care s-au pregătit pentru a face ziaristică și nu toți acei care sînt dispuși să facă acest pas au înclinațiile naturale și calitățile moral-politice necesare.

Dacă la aceasta se mai adaugă și faptul că recrutarea cadrelor tehnice ziaristice este de dorit să se facă din rîndurile celor ce au acumulat și experiență în munca lor de bază, problema devine mult mai complicată. „Medișinskii Rabotnik“ dispune astăzi de cadre medicale bine pregătite,

cu reale calități de ziaristi. Concluzia este că, în această direcție, ziarul de specialitate trebuie să facă eforturi permanente, de lungă durată, descoperind cu perseverența talentele gazetarilor și organizatorice printre corespondenții și colaboratorii săi externi, crescându-i în jurul redacției și aducîndu-i apoi în cadrul redacțional.

Cred că această sarcină nu privește numai gazetele de specialitate. Hotărîrea Biroului Politic al C.C. al P.M.R. privind munca ziarului „Scinteia“, trasează ca sarcini întregii prese să-și asigure cadrele de specialitate necesare muncii redacționale.

Trec peste numeroasele probleme legate de experiența redacțională în ceea ce privește activitatea medico-sanitară. Menționez numai că ziarul „Medișinskii Rabotnik“ reușește să le cuprindă cu mult succes, datorită legăturilor sale organizatorice, bine precizate. Permanentul contact dintre conducerea redacției și conducătorii Ministerului Ocrotirii Sănătății din U.R.S.S., C.C. al S.M.S. din U.R.S.S., relațiile sistematice dintre secțiile redacționale și organele centrale, dau redacției o privire de ansamblu asupra sănătății publice sovietice, posibilitatea de a asigura o bună cu-

noaștere a problemelor, o justă planificare tematică.

Paralel cu aceasta, redacția desfășoară un mare volum de muncă cu scrisorile și de cunoaștere a realităților terenului.

Nu voi vorbi aici despre organizarea secției scrisori. Ea are un sistem de înregistrare și evidență a lucrărilor, a materialelor și a eficienței articolelor și sezișărilor oamenilor muncii, cunoscut și aplicat în majoritatea redacțiilor din R.P.R. Este însă interesant felul cum redacția izbuteste să asigure analiza conținutului scrisorilor intrate în redacție. Pentru a se crea posibilitatea cunoașterii permanente a principalelor probleme sezise de corespondenți, redacția a organizat codificarea scrisorilor imediat după ce ele au fost citite, după un tabel de 20 de simboluri, întocmit după studierea corespondenței pe o lungă perioadă de timp. Astfel, spre exemplu, se codifică — cu simbolul 6 — scrisorile privind lipsurile în activitatea unităților sanitare orășenești; cu simbolul 7 aceleași probleme în mediul rural; cu codul 10 lipsurile privind activitatea de construcții și repartiții în unitățile sanitare; cu simbolul 2 scrisorile de mulțumire pentru buna îngrijire acordată de medic sau colectivul medical etc.

Analizînd periodic numărul scrisorilor, din fiecare cod, redacția poate avea indicații suficiente de importanță despre starea ocrotirii sănătății și munca desfășurată de organele sanitare pe întregul întins al U.R.S.S. Dacă la aceasta mai adăugăm că redacția întocmește, periodic, tabele sinoptice în care se poate vedea repartitia codurilor pe republici, regiuni, raioane etc., ne dăm seama cât de util este acest sistem pentru prelucrarea de ansamblu a scrisorilor primite de redacție.

Bazîndu-se pe o muncă plină de grijă față de scrisorile oamenilor muncii și pe ajutorul redactorilor, reporterilor și corespondenților salariați din întreaga țară, pentru cunoașterea profundă a realităților, ziarul poate să-și formeze o părere proprie asupra activității organelor sanitare, poate interveni la timp și cu eficiență în diferite probleme, contribuind din plin la lupta pentru continua îmbunătățire a sănătății poporului sovietic.

Puternic sprijin organizatoric aduce redacția acestui ziar diverselor acțiuni ale Ministerului Ocrotirii Sănătății al U.R.S.S. și C.C. al Sindicatului muncitorilor sanitari. Astfel, în preajma

conferințelor, consfăturilor, congreselor, ziarul pune în discuție temele ce urmează a fi dezbătute. Participanții la conferințele Ministerului Ocrotirii Sănătății al U.R.S.S. sînt întotdeauna la curent cu problematica acestora din coloanele ziarului „Meditsinskii Rabotnik“.

Sînt încă multe de spus — schimbul de experiență a cuprins atît întreaga activitate redacțională, cit și cea a corespondenților salariați din republici. Nu putem enumera aci zecile de aspecte din care redacția noastră a avut de învățat și nici ceea ce noi — din experiența noastră — după 9 ani de apariție am putut împărtăși.

Între redacțiile noastre s-au stabilit legături de prietenie și colaborare tovarășească, legături pe care tindem să le realizăm cu organele de presă similare din toate celelalte țări socialiste frățești.

Cu ocazia vizitei la Moscova între redacțiile noastre s-a încheiat și semnat un program de colaborare, despre care este interesant să amintesc următoarele:

Ambele redacții vor delega, din cadrul colectivelor lor, colaboratori prin care se va comanda și pregăti materialul de care au nevoie ziarele noastre și care se vor comunica telefonic. Este de dorit ca ambele redacții să facă un schimb de materiale și informații (problematica cuprinzînd schimb de informații în domeniul realizărilor în științele medicale, industriei de medicamente și aparataj medical, experienței înaintate în organizarea ocrotirii sănătății etc.).

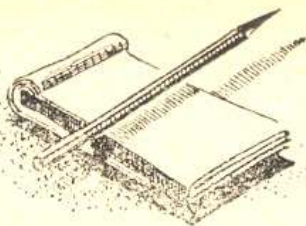
Este de dorit ca în fiecare semestru să se facă un schimb de planuri asupra tematicii și colaborării, după comanda specială a fiecărei redacții.

Este de dorit ca ambele redacții să facă schimb de articole scrise de savanți prin care să se demaște concepțiile idealiste ale științei burgheze în domeniul medicinei și științelor medicale.

Este de dorit ca cititorii ambelor gazete să poată citi în ziarele respective materiale despre cei mai eminenți activiști în domeniul științelor medicale din cele două țări.

S-a căzut de acord în această direcție ca „Meditsinskii Rabotnik“ să publice materiale despre personalitățile medicinei rominești, tot așa după cum „Muncitorul Sanitar“ va prezenta cititorilor săi figurile strălucite ale savanților, cercetătorilor din domeniul medical, ruși și sovietici.

Redacția noastră se va strădui cu cea mai mare grijă să pună acest program în aplicare.

CARNET PROFESIONAL

MATERIALE INTERESANTE ȘI MATERIALE INUTILE...

Țin să fac de la început o mărturisire: citesc cu plăcere unele ziare locale. Cred că rău fac acei ziaristi din Capitală care nu se uită, cel puțin din cînd în cînd, în paginile ziarelor locale. Adesea se poate constata că un grup modest de lucrători în presă fac eforturi laudabile ca să dea, cu mijloace reduse, un ziar citit cu interes de localnici, să informeze, să evedențieze, să ajute, să critice, să mobilizeze pe oamenii în muncă, în fața vrednice obștești.

Să luăm, de pildă, ziarul „Steagul roșu“ din Petroșani. Un ziar raional. Are formatul de 32 × 47. Prin urmare un ziar mic pentru cititorii săi cu fapte mari. Un ziar mic, dar interesant. În primul rînd pentru că are materiale care reflectă, sub diferite aspecte, noua viață pe care o duc muncitorii din raion. Și... prezentate ziaristic.

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Steagul roșu

Organ al Comitetului raional P.M.R. Petroșani și al Statului popular raional

Citirea ziarului „Steagul roșu“ din Petroșani a căpătat în ultima vreme un interes deosebit. Minerii au hotărît să întîmpine Ziua Minerului și 23 August cu deosebite succese în muncă.

Și alte ziare regionale și raionale au început să publice din luna iulie rubrica „În întîmpinarea zilei de 23 August“. Citești astfel cu interes știrile scurte, dar concrete și vioaie, în legătură cu mersul întrecerii apărute în „Avîntul“, ziar raional din Tecuci, ca și în altele. „Steagul roșu“ din Petroșani prezintă, însă, în mod deosebit realizările în cadrul întrecerii socialiste, scoate în evidență sub diferite forme publicistice succesele unora din oamenii muncii, ceea ce constituie un stimulent pentru alții.

În prima pagină (18 iulie), de pildă, știrile în legătură cu întrecerea socialistă sînt așezate în coloană de luptă după gradul vredniciei: „Mina cea mai tinără e mereu în frunte“, „Minerii din Vulcan sînt la plan“, „De ce a rămas mina Petrila în urmă?“.

Și, în mod deosebit, interesează citirea unui ziar ca „Steagul roșu“ pentru felul cum muncitorii înșiși prezintă succesele lor. În rubrica „Însemnări de reporter“ cu titlul „Plusul treacă de la noi“ (19 iulie), tov. Liciu Lucia dă cuvîntul brigadierului Mănăilă Vasile care arată cum el cu ortacii lui s-au angajat să scoată din abataj 2.000 tone de cărbuni peste plan. „Cînd voi veni să anunț că ne-am ținut vorba oi spune mai multe“. De atunci, din abatajul 10 au luat drumul spre patrie mai mult de 1.300 tone de cărbune peste plan. Și iar vorbește brigadierul Mănăilă: „Astea 700 tone cite ne-au rămas din angajament le dăm gata într-o săptămînă. Și-apoi ce-om scoate în plus pînă la Ziua noastră, treacă de la noi“. Acest „treacă de la noi“ e plin de savoare. E un gest de mîndrie muncitorească. E gestul omului muncii care, conștient de forța lui, de posibilitățile sale pentru mari înfăptuiri, oferă țării tot mai mult. Titlul acestei vorbe constă în faptul că dăruirea nu se mai face țării cu stăpîni, cu exploataatori, ci țării libere, în care poporul e stăpîn. E un aspect al atitudinii noi, socialiste, în muncă. E spus sincer, fără

intervenția reporterului în vorba minerului... Tovarășii de la „Steagul roșu” nu stau numai la Petroșani și fac un ziar. Ei caută să se alle cât mai aproape de mineri, să cunoască cât mai bine munca și traiul lor. De aceea muncitorii se simt bine în paginile ziarului.

Cînd dezbate probleme cetățenești nu le discută, cele mai adesea ori, prin condeiul vreunui specialist în forma unui articol-cearșaf. Într-o rubrică cu un chenăraș simpatic, în pagina treia a numărului 2710 din 24 iunie 1958, ziarul înfățișează o doleanță cetățenească. Supratitlu: *Cetățenii cer.* Apoi titlu: *Să se termine pavarea străzii...* Pe tema aceasta se poate scrie și un articol kilometric, anost, ca și o informație banală. Autorul însă a găsit că nu e cazul să se încurte și nici să facă un foileton. A făcut o simplă notă. Nu a găsit, deocamdată, necesar că trebuie scris un articol lung. Dacă cei în drept nu vor ține seamă de conținutul notei, se vor putea analiza mai adine cauzele nevăzării. Dar cum a întocmit nota? Mai întii a prezentat strada. Așa cum o cunosc, dealtmînteri, și cetățenii: cu o porțiune de noroi și propi, cu o altă porțiune asfaltată și cu a treia porțiune brăzdată de un șanț pe toată lungimea „împodobit cu multe șanțulele transversale” cu crămezi de noroi și bolovani pe ambele trotuare.

După ce ziaristul face această prezentare a străzii, arată (nu cetățenilor care o cunosc, ci conducătorilor sfatului popular) — cum e și firese — modul în care se circulă pe această stradă. Face să vă citez acest pasaj așa cum l-a scris autorul: „Circulația pe această porțiune se face în serpentină, pe plan orizontal și vertical, iar transversarea pentru a intra în casă sau la una din prăvălii se face cu ocholiri și sărituri peste șanț. (O eventuală cădere în șanț nu e mortală, căci adîncimea maximă e de 1,683 m. și unele porțiuni sînt pline cu apă, dar nu-i va fi deloc moale celui care o încearcă...)”.

Citind o astfel de notă în legătură cu strada 23 August din Petroșani, nu credem ca cei în drept de la sfatul raional „să nu se simtă” și să ia măsuri urgente pentru pavarea în întregime a străzii.

Să luăm o altă notă, intitulată „Pe teren”. În ziua de 21 iunie, Vagner Rudolf și Pek Ludovic, de la Gospodăria de locuințe Petroșani au ieșit... pe teren. Oamenii, grijulii de bunurile obștești, s-au dus să vadă cum se prezintă cartierul de blocuri Gh. Dimitrov. Picioarele li s-au oprit,

însă, — spune autorul — la bufetul T.A.P.L. „Livezeni” din vecinătatea blocurilor. „Aici, conștiincioși, au început să „studieze” terenul... teighelelor și al rafturilor, analizînd în „adîncime” cuprinsul problemelor... lichele de diferite țării, comprimate în sticle de diferite forme”.

Din ziarul „Steagul roșu”-Petroșani

După aceasta nu urmează sudălmii, amenințări, stringere de pumni. Nu. Calm, cu unor, ziaristul care a făcut această „notă” arată în câteva rânduri încheiate situația unor blocuri de case pe care cei doi bețivani nu le-au mai putut vedea. El scrie: „Dar din cauză că numitul bufet este așezat cu spatele spre blocuri, cei doi „tereniști” nu au mai putut vedea că de două zile 10 blocuri din cartier nu au picătură de apă, că la blocul D de săplănăni de zile locatarii nu pot intra în boxele din subsol din cauza apei ce a inundat totul, că la blocul G — magazin — locatarii de pe scările 2 și 3 nu pot ieși din casă din cauza gunoaielor neridicate, că sub geanurile locatarilor de la scara 2 a blocului 26 e așezat un coteț cu păsări care infectează aerul. că... Dar ce? Sînt de vină ei?!”

Dar de ce nu se iscălese „notele” acestea? Probabil din cauza acelei prejudecăți care mai stăruie în practica gazetărească: numai un articol de genurile (adică lung) se iscălește. Or, se știe: un material scurt, bine gîndit, bine prezentat, e uneori mult mai greu de realizat decît unele articole extrem de lungi... „Steagul roșu” din Petroșani are o rubrică

intitulată sugestiv: „Cite una pe zi”, în care se ridică probleme de interes local și sînt agreabil prezentate.

★

Ziarele regionale au format mare. „Flacăra Iașului”, de pildă, are patru pagini de 44 × 63. Apare zilnic. Are rubrici multe și unele sînt scrise viu. Totuși, găsim uneori materiale inutile. La rubrica „Caleidoscop” (9 mai 1958) ne-a atras un titlu: „Primăvara”. În orice anotimp al vîrstei te-ai afla, te atrage un astfel de titlu... Despre ce era vorba? O studentă tină a intrat într-un salon de coafură; acolo a văzut o coafeză care avea „părul tăiat scurt, băiețește” și a vrut și ea așa-ceva. Coafeza, tină și frumoasă ca și studenta, „o privi cu simpatie: se gîndi și ea că-s de-o seamă și fetele tinere nu-s tipicere” (!). La dorința clientei, coafeza răspunse: „Cu plăcere, dar la ora 2 isprăvesc tura și azi nu pot sta nici un minut mai mult”. Studenta îi răspunse: „Și eu am o treabă urgentă la 2”. Și pînă cînd să allăm ce e cu această oră fatidică, autoarea (Mia Dumitriu) face următoarele considerații filozofice: „Două lete — două destine”...

Adică, coafezei i-a fost „destinat” să lie coafeză, iar studenta tot „destinului” îi datorează faptul că e studentă...

Dar și tinerii cu care trebuiau să se întilnească cele două tinere fix la ora 2 aveau „două destine”. Iată-i:

„În colț un tinăr se plimba nerăbdător, consîltîndu-și cu înfrigurare ceasul. Trecuse de nenumărate ori pe lîngă un alt tinăr, cam de aceeași vîrstă, care studia de un sfert de oră așîșul Pronosport lipit de chioșcul din colț”.

Veți spune: nici o deosebire. Ba da, există o deosebire. Băiatul studentei își întimpină iubita altfel, în altă limbă chiar, decît cea în care a fost întimpinată micuța coafeză. Dar să lăsăm pe autoare să vă arate cum au fost întimpinate cele două fete tinere:

„Cînd ușa „Igienei” s-a deschis, ochii li s-au luminat deopotrivă.

— Inevitabilul „l'attendrai”. — a zîmbit tinărul care se plimbăse, către studenta emoționată la gîndul că noua coafură s-ar putea să-i placă...

— Te cam lași așteptată, a spus și tinărul care se documentase în Pronosport, strîngînd mîna mică a coafezei”.

Cui folosește un astfel de material?

Un alt material inutil găsim în „Flacăra Iașului” cu data de 16 mai

1958, la rubrica „Carnet de reporter”, iscălit P. Costin și intitulat „Pe teren, după concret!”. După titlu te așteptai să citești un reportaj *tare* din moment ce reporterul s-a consultat cu tov. Pantofaru, directorul Agevacoop-ului, iar acesta i-a indicat să facă un drum lung pînă la cooperativa Bivolari „adică la capătul de est al raionului” Cînd colo...

Mai întîi autorul ne anunță că a vrut, așa cum „meșteșugul reportajului te obligă” să facă „o prezentare geografică a meleagurilor respective”. A renunțat, însă, pentru că el fuge de descripții banale, șablonarde... „Am renunțat la o astfel de prezentare pentru reportajul meu și am luat-o „direct” — scrie reporterul. Apoi încep o serie de întrebări și de răspunsuri *la concret*. Contabilul dictează din bilanț, iar reporterul notează în carnet; mă rog: *la concret*. Deodată vine și președintele. Reporterul, în câteva cuvinte, ni-l descrie (în silă): „că era oacheș, bine legat și cu multă energie exprimată în trăsături, n-are nici o importanță”.

Reporterul nu stă de vorbă nici cu președintele. El a venit după *concret* și, scrie el: „Mă uit în carnetul președintelui, după aceea în situația borderoanelor centralizate și notez: grîu...” Urmează o jumătate de coioană de cifre.

La sfîrșit reporterul conchide: „Deci în concluzie la Bivolari munca-i la concret și nu în general. Așa că nu văd ce aș mai putea adăuga la reportajul de față”. Nici eu nu văd. Dacă reporterul socotește că prezentarea geografică a meleagurilor e o muncă inutilă pentru reporter, că a sta de vorbă cu oameni „nu e concret”, și că tot ce e important este să copiezi ce are contabilul în registre, iar președintele în carnet — ne întrebăm: ce rost mai avea deplasarea pe teren a reporterului? „Concretul” din bilanț putea să-i parvie prin poștă, fără cheltuială cu deplasarea și fără oboseala care nu aduce nici un folos. Ca să vorbim la concret...

Și în alte ziare găsim unele materiale inutile. Ce caută, de pildă, „Norocul vînătorului” în „Steagul roșu” din 24 iunie 1958, ziarul uzinelor cu același nume din Orașul Stalin? Și încă la pagina „Viața culturală și artistică”!

Alfaseră vînătorii că la Cheile Postăvarului un urs s-a năvălit la stîna colectivă și „din vreme în vreme ciu-

pește cite o oaie drept vamă”. Ei hotărîră să „vie de hac” ursului. Vînătorii au fost primiți de ciobani cu brațele deschise.

Pînă una-alta s-a pus masa. Vînătorii făcură doar un drum destul de bunicel. Li se făcuse foame. Și ce credeți că au mîncat? Caș sau urdă? Ori poate zer cu mămăligă? Nu!

„Pînă ne-am lăsat armele și sacii cu merinde în comarnic, s-a și înlîpt un miel în proșap, bureții au început să sfîrșie pe o lespede încinsă, iar în ceauș clocotea balmușul. Un mînător de cîrd luă o colă, urcă povînișul și ne aduse zmeură. Tolăniți în jurul focului cădem la învoială să facem pîndă cu rîndul iar pentru pielea ursului ciocnim cite o ulcică”.

Mă rog: frumos scris, literar. Dar după cit înțeleg, deocamdată vînătorii noștri „ciupiseră” și ei o oaie drept vamă... Plus bureții, *balmușul*, bașca ulcelele...

Ca pînă la urmă să aflăm că un vînător, după ce duse la gură nu știm cite ulcele, luase un buștean drept ursul cu pricina. Să vă citim concluzia: „Mare noroc am — gîndii eu coborînd Cheile Postăvarului. Ce s-ar fi ales de mine dacă luam un urs adevărat drept buștean și săream peste dînsul...”

Tovarășe Alexandru Sergiu, spune-ne și nouă: ce ai vrut să scrii? O schiță literară, cu personaje fictive? Nu se vede. Și chiar în cazul acesta, cui folosesc asemenea „povești vînătorești” pe două coloane în pagina culturală a „Steagului roșu”? Povestea pare a fi însă adevărată...

E foarte bine ca ziarele locale să publice recenzii de cărți, să facă note bibliografice. Dar cînd recomanzi o carte trebuie să-ți spui părerea asupra lucrării despre care e vorba. Nu astfel a înțeles să facă redacția ziarului „Drum nou” din Orașul Stalin (18 iulie 1958) cînd a hotărît să recomande cititorilor săi cartea „Fetele lui Barotă” de Cella Serghi. Nota bibliografică e pur și simplu o reclamă editorială de tip vechi, pe două coloane, cu corp 10 cursiv.

Prezentînd cuprinsul cărții, autorul notei arată că între cele două familii — cea a meșterului Barotă de la fabrica de instrumente chirurgicale și familia burgheză a fostului proprietar — care locuiesc în aceeași casă, nu există nici un conflict de ordin ideologic, așa cum ar fi firesc să existe între reprezentanții a două clase antagonice. Recenzentul face numai ușoare aluzii la mici conflicte

pe cale de atenuare printr-o... căsătorie. El nu arată că autoarea cărții, Cella Serghi, a scos în evidență posibilitatea existenței în aceeași casă a unor oameni aparținînd unor clase deosebite, care doar se ignorează, se bîrfesc, manifestă mici răutăți, fără să reușească însă a arăta că e vorba de concepții de viață deosebite.

După ce nota din „Drum nou” povestește pe scurt conținutul, pedalînd pe intrigă și senzațional, fără nici un cuvînt critic cu privire la acel conținut, ea se încheie într-o formă care ne amintește de unele finaluri ale romanelor-fascicole din trecut: „Pe scurt, aceștia sînt locatarii casei. Ca să vorbesc despre ei mai pe larg mi-ar lua prea mult timp. Dar nu e nici un necaz. Cartea a apărut de curînd și ea va pune la dispoziția celui interesat toate amănuntele despre cei pe care i-am trecut în revistă doar în câteva cuvinte”.

Astfel de „note bibliografice” nu sînt numai inutile, ci și dăunătoare.

Cred că din cele scrise mai sus nu reiese că orice material scurt e bun. Se poate scrie scurt și șablonard. Cum este, de pildă, „cursivul” intitulat „Studentii pe ogoare” și scris de tov. M. Chioreanu în „Drapelul roșu” din Timișoara (8 iulie 1958). S-ar putea spune: iată un model cum un subiect interesant poate fi ratat atunci cînd recurgi la floricele eftine, la banalități. Autorul se miră cum studenții poartă snopii „de parcă ar fi crescut și ar fi muncit numai pe ogoare”. Studentii „s-au obișnuit cu viața la țară”. Sau „unul știe să cînte din muzicuță, altul și-a adus mandolina”.

Cînd ai un astfel de subiect, ai prilejul să scoți în evidență noul, ineditul. Poți vorbi de întrecerea studenților la adunatul și transportul cerealelor. E bine să dai numele studenților ca și facultatea din care fac parte. Se poate arăta cum studenții organizează seri literare, spectacole cu participarea și a țărănilor, și nu cuvînte goale ca: „seara se aud cîntînd de ție mai mare dragul...”.

Ca să scrii ceva interesant poți mări puțin „cursivul”, așa cum l-a mărit tov. I. Chiușdea cu „Secretul” său alăturat (cursiv lîngă cursiv — lucru inadmisibil din punct de vedere tehnic). În genere, însă, cursivele trebuie să fie scurte. Și interesante. Să aibă conținut și să fie prezentate frumos. Dacă nu îndeplinesc aceste condiții ar fi mai bine să fie culese cu... dreptele. Și, dacă se poate, cu o literă mai mică de corp șase...

CONTRIBUȚII LA ISTORIA PRESEI

XIX

LUCRĂTORI TIPOGRAFI ȘI GAZETARI DIN SECOLUL TRECUT

NICOLAE DELEANU

BREASLA lucrătorilor tipografi de la noi nu are vechimea celor similare din Apus deoarece — așa cum am arătat — în secolele al XVII-lea și al XVIII-lea și chiar la începutul celui de-al nouăsprezecelea tipografiile fiind monopol bisericesc și domnesc și așezate mai mult pe la mănăstiri, meseria imprimării literelor era socotită și ea ca un fel de monopol monahicesc. Arta tiparului era o taină stăpinită doar de câțiva inși. Călugării nu erau simpli „așezători de cuvinte” și „tescari”, ci și artiști gravori-xilografi, pictori, legători în piele încrustată și adesea oameni învățați și autori de cărți mirene, precum un Timotei Alexandrovici Verbițkii de la tiparnița sfintei Lavre din Kiev, cedat de mitropolitul Petru Movilă în 1635 tipografiei lui Matei Basarab.

În perioada de descompunere a feudalismului, cind domnii fanarioși încurajau manufacturile și câțiva particulari începeau să capete privilegiu de înființare a tiparnițelor, meseria de tipograf își pierdu, treptat, secretul și depăși cinul călugăresc, cu toate că tiparul continua să se mențină ca o armă în slujba bisericii și a clasei conducătoare. Dar despre o breaslă de lucrători tipografi nu se putea încă vorbi, munca la culegător și tease fiind îndeplinită de beneficiarul concesiunii și de câteva elemente aduse de peste hotare, cu situații de asemenea privilegiate. Totuși s-au creat unele cadre firave de lucrători cu îndeletniciri pe

lingă unelte, care — bănuim — mai târziu își vor fi însușit tainele meseriei. Așa s-a întâmplat, probabil, cu unii iobagi de la tipografia lui Duca Sotirioviici din Thasos, care, îndemnat de domnitorul fanariot Constantin Mavrocordat, adusesse în Moldova tipografie însoțită de câțiva lucrători la 1741 (sau 1743), dar care prin hrisovul de privilegiu căpătase nu numai moșie, stupi, oi și scutiri de vamă pentru antimoniu și hirtie, ci și dreptul de a ține scutelnici, țărani iobagi de pe moșie cu care să îndeplinească unele munci minore în atelier. Tot astfel și cu Mihail Strilbițchi care instalase, tot în Moldova, o tipografie cu scutelnici către sfârșitul veacului al XVIII-lea.

Despre formarea unei categorii profesionale noi, de lucrători tipografi *permanent salariați*, nu se poate vorbi decât după ce doctorul Constantin Caracăș înființă tipografia sa de la Cișmeaua Mavrogheni (1817), Asachi tipografia „Albina” din Iași (1830) și Eliade Rădulescu tipografia din Obor (1832), deci odată cu începuturile presei. Necesitățile presei săptămânale, apoi bi și trisăptămânale și, în fine, zilnice (ziarul *România* din 1837) au reclamat brațe de muncă. Unele au fost aduse de la Brașov, Sibiu și Budapesta, dar multe se formară din băștinași, satisfăcând nevoile vechilor tipografii, dar servind și noile ateliere înființate de Walbaum, Kopainig, Winterhalder ș.a.

În ce situație se aflau lucrătorii grafici din prima jumătate a secolului trecut o bănuim, în lipsa izvoarelor care, descoperite și cercetate, nu vor putea decât să aducă confirmarea. Muncitorimea fiind în stare embrionară, iar burghezia în ofensivă antifeudală pentru cucerirea de noi poziții economice și politice — luptă în care îi antrena și pe lucrători — aspectele relațiilor de exploatare dintre aceste două categorii sociale erau mai puțin evidente. Politicește lucrătorii se aflau în coadă burgheziei, o secundau și o împingeau din urmă către soluții mai radicale, în speranța lor (înșelată de burghezie mai târziu) de a obține îmbunătățiri economice și politice proprii. Ei — nu numai negustorii — au fost aceia care l-au împințat cu urale pe Tudor Vladimirescu atunci cind pandurul și-a făcut intrarea în București, în martie 1821; ei au format grosul căuzașilor de nădejde în revoluția de la 1848; ei au provocat, sub grozavă amenințare pentru boieri, dubla alegere a lui Alexandru Ion Cuza la 24 ianuarie 1859. Exista o oarecare identitate de interese politice între lucrătorii și patronii de atunci (exploatați în ateliere, dar aflați pe poziții politice progresiste) pe linia revendicărilor general-democratice, identitate care, datorită numărului redus al celor dintii, datorită sistemului de angajare a ucenicilor cu simbrie în natură, ca și condițiilor primitive de trecere a treptelor de la ucenic la călfiță și apoi

la meșier lucrător — a favorizat stabilirea unor relații evisipatriarhale și menținerea lor pînă la data cînd au început să se întemeieze, sub Cuza, primele așezăminte grafice de amploare pentru vremea aceea, și, în orice caz, de tip clasic capitalist. O ilustrare a acestor relații o oferă situația din tipografia lui C. A. Rosetti, unde, după mărturia unor memorialiști, lucrătorii își îngăduiau să citească, să comenteze în atelier și să aprobe sau să dezaprobe, înainte de a le culege, manuscrisele destinate ziarului *Românul*. Faptul nu trebuie pus neapărat pe seama sentimentelor democratice ale lui Rosetti în perioada respectivă, ci mai curînd pe seama realităților obiective, existente atunci.

Am face însă o mare greșală dacă am trage de aici concluzia că situația

profesională și la greve. Se lucrau 12 pînă la 15 ore pe zi; nu exista repaus duminical; atelierele erau niște maghernițe întunecoase și insalubre; salariile se aflau sub orice nivel de trai și, cele mai dese ori, erau plătite atunci cînd vroiau patronii; despre ajutor de boală, asistență spitalicească, pensii de bătrînețe etc., nici nu se pomenea.

Așa se explică de ce în 1858 — lucrătorii tipografi au simțit nevoia să facă un prim și modest pas spre stringerea rîndurilor, înființînd o societate de ajutor reciproc, formă minoră de asociere profesională, potrivit timpului. Fiecare formă de asociere a lucrătorilor (societate de ajutor mutual, asociație profesională cu țel și compunere mixtă, sindicat bazat pe temeiul luptei de clasă) a corespuns totdeauna și pretu-

astfel că forma de asociere cu scopul foarte limitat al ajutorului de boală și înmormîntare, se dovedî, treptat, necorespunzătoare.

La începutul deceniului al optulea lucrătorii grafici din Capitala noastră erau ca de organizare mai elicace. Cu cîțiva ani înainte, tipograful Petre Ispirescu și G. Walter făcuseră să apară cea dintîi publicație de breaslă din țara noastră: *Tipograful român* (doua serii: august 1865 — februarie 1866 și 25 februarie 1870 — 20 ianuarie 1871), lipsit de combativitate. Între noiembrie 1869 și august 1872 se intercalase însă, *Annalele tipografice*, care — fără să mai tîmîieze pe patronii „binevoitori” — constata că „lucrătorul este azi nevoit să lucreze zi și noapte, lucru ce e mai presus de puterea omenească” și cerea mărirea salariilor prin adoptarea unui tariful de prețuri valabil pentru toate întreprinderile grafice. În 1871 lucrătorii de la întreprinderea „Thiel și Weiss” își crează o organizație proprie de într-ajutorare; iar în 1872 vechea asociație din 1858 fu reactivată sub numele de societatea „Gutenberg”. Se dovedî însă curînd că nici acestea nu erau corespunzătoare, patronii virîndu-și omenii în comitetele de conducere. Lucrătorii vroiau o organizație profesională pe picioare proprii, spre a putea purcede cu succes la cucerirea unei serii de revendicări urgente. Agitația lor, tipică breslelor înainte de perioada cînd vor să se desprindă de carul burgheziei — avu ca urmare intervenția guvernului în favoarea patronatului. În 1873 Socec, întocmi, din însărcinarea ministerului de resort, un proiect de lege asupra industriilor, cu scopul să împiedice organizarea muncitorilor în alt spirit decît al ajutorului mutual. Legea rămase în stare de proiect, dar nu era mai puțin semnificativă. În același an se pornî prima prigoană polițienească împotriva lucrătorilor tipografi, începută cu arestarea celor mai dîrzi de la „Monitorul Oficial”.

Intimidarea nu reuși decît pentru scurt timp. La 8 septembrie 1879 se constituî organizația profesională „Deșteptarea”, care avea în conducere numai lucrători: I. S. Rădulescu, G. Ionescu, D. Velniță, N. Ionescu și G. Iorgulescu. Patronii tipografi și presa reacționară dezlănțuiră atacuri împotriva acestei organizații pe care o dușmăneau pentru că din pricina ei lucrătorii le scăpau din mînă. Dar drumul fusese croit. „Deșteptarea” lansă un manifest prin care arăta că „*nemai putînd privi cu nepăsare decadența treptată a pozițiunii lucrătorilor tipografi*”, ei se organizează pe cont propriu pentru ca „*fără preget și fără in-*

ASOCIATIUNEA LUCRATORILOR TYPOGRAPHI DIN ROMANIA

Domnul *Daniel Sătescu* este recunoscut de membru al acestei Asociațiuni, în ziua de *14 de la Aprilie* 1872.
Această Diploma a dat în vedere a se da lui *Sătescu*, pe baza căruia membrul în cauză va avea de toate beneficiile ce acordă Asociațiunea membrului ori, pe cît timp se va conforma angajamentelor generale prevăzute de statute.

PREȘEDINTE *Sătescu*

VICE-PRȘEDINTE

[Signature]

SECRETAR

[Signature]

Diplomă de membru în Asociația lucrătorilor tipografi, 1872

era idilică și că relațiile de clasă se bazau pe bună înțelegere. Așa ceva nu s-a pomenit niciodată în istoria orînduirilor bazate pe clase antagoniste. Istoria a cunoscut doar perioade de mai slabe sau mai ascuțite antagonisme de clasă. În cazul de față adevărul este că evoluția progresivă a industriei grafice de la noi a fost posibilă nu numai datorită conjuncturii economice generale; nu numai prevederilor favorabile din tratatul de la Adrianopol care a contribuit și el la dezvoltarea presei — ci și câștigurilor mari realizate de patronat în urma *exploatării muncii în condițiuni sălbatice*. Situația economică a trudnicilor din tipografia în prima jumătate a secolului al XIX-lea a fost de la început și a continuat să se mențină dezastruoasă pînă cînd trezirea conștiinței de clasă i-a împins pe lucrători la organizarea

tîndeni stadiului de dezvoltare a întregii societăți la momentul dat și implicit situației muncitorilor din breaslă respectivă din punct de vedere al numărului, conștiinței de clasă și deci combativității. Așa că era normal ca muncitorimea grafică, cea mai prețioasă auxiliară a presei, să se asocieze acum o sută de ani — cînd nu ajunsese o „clasă pentru sine” — în forma cea mai înăpoiată, înființînd „*Casa de prevedere și economie a lucrătorilor tipografi din București*”, pusă sub auspiciile unor patroni cu idei considerate progresiste în acea vreme dar oricum: patroni și implicit exploataitori. Însă pe măsură ce trecură anii și creșcu numărul tipografiilor și slujitorilor lor manuali, situația acestora din urmă se agravase fiindcă patronii își sistematizaseră și perfecționaseră metodele de exploatare a muncii,

„tirziere și astfel mai cu înlesnire să putem scoate carul destinelor noastre din făgașele sdruncinatoare în care rătăcește”. Peste un an, când „Deșteptarea” a publicat primul raport de activitate, comitetul preciza țelurile:

„De ce să nu fie și la noi o regulă generală cum este și în alte țări? O tarifă generală de plata lucrătorilor, și un regulament general pentru orele de lucru și altele?...”

„...Să fie dar bine înțeles, că lucrătorii tipografi din România... ne mai puțin suferi in justiția din ce în ce mai apăsătoare, ridică fruntea și cer dreptate”.

Deși societățile „Gutenberg” și „Thiel și Weiss” continuau să activeze pe tăgașul lor limitat, aproape totalitatea corpului grafic din Capitala a aderat la noua organizație care își propunea în primul rând să lupte împotriva exploatarei patronale. Prin această rupere de carul burgheziei și prin țelul propus, tipografilor începeau să devină reprezentanții unei clase care din sine devenea pentru sine. Statistica ne arată că numărul întreprinderilor grafice din București existente în acel an (1879) se dublase față de cifra din 1866, prin întemeierea tipografiilor „Laboratorilor români” (devenită mai târziu „Tipografia Curții”), Franco-romină, „Independența” lui D. Papazoglu (devenită „Centru”), Mihaescu și Vaidescu, I. G. Costescu, Oprea Dumitrescu, Antoniu Mănescu (devenită Dorothea A. Mănescu, apoi Dor. P. Cucu), Ștefan Mihaescu (devenită Mihaescu și Luis), C. Popescu-Conduratu, Offenbach și Wündermann, „Svoboda”, refugiaților bulgari și mai cu seamă marne stabilimente „Carol Göbl” și „I. V. Socec”¹⁾. În a-

¹⁾ Aceasta din urmă fusese întemeiată de fostul funcționar I. V. Socec de la secția de librărie a magazinului de brașovenie „Ioanid”. Socec înființase librărie proprie în 1856 în calea Mogoșoafa 7, pe locul din dreapta casei baronului Meitani (azi palatul Miliției Capitalei), unde se află acum marele magazin universal „Victoria”. În 1871 Socec a adus de la Brașov tipografia lui Teclu și a întemeiat pe str. Academiei un stabiliment „de toate artele grafice”, adăugând apoi și utilajul litografic Sander et Co. Firma întreprinderii era „Socec, Sander și Teclu”. Afacerile mergând excelent, asociații au construit atelierele de pe strada Berzei, într-o clădire care în parte există și azi la nr. 21. Ca amănunt — nu lipsit de semnificație pentru ilustrarea stadiului relativ înaintat în care intrase presa și industria grafică — adăugăm știrea că la atelierele din Berzei a fost introdus în 1882 primul telefon din România, având fir cu librăria rămasă pe „podul” care din 1879 căpătase numele de „Calea Victoriei”. Telefonul a fost introdus la București de către Direcția Generală a Poștelor, abia în 1892.

SOLIDARITATEA

ZIAR AL LUCRĂTORILOR TIPOGRAFI

BIROUL
STRADA TEATRULUI
No. 8

APARE ODATA PE SEPTEMANA

Administrator N. IONESCU

A abonamentul:
Pe an 10 lei, pe 6 luni 5 lei, pe 3 luni 3 lei.
Pe anul abonații pe jumătate — București — abonamente se returnează

celăși interval de ani luaseră ființă alle 5 tipografii la Iași, 4 la Galați, 3 la Ploiești, două la Brăila, două la Bacău, și câte una la Craiova, Botoșani, Călărași (a județului), Fălțiceni, Focșani, Piatra Neamț (tot a județului) și Pitești.

Numărul gazetelor și al altor periodice crescuse și el simțitor. În 1880 apăruseră la București 64 periodice (multe efemere), la Iași 9, la Craiova 5, la Brăila 4, la Focșani 3, la Birlad două și altele la Botoșani, Râmnicul Sărat, Ploiești, Pitești etc. (De la *Curierul românesc* din 1829 și pînă în 1877 se tipăriseră la București 522 de periodice.) Se putea vorbi deci, la data când asociația profesională „Deșteptarea” începu în 1880 luptele contra patronatului, că în România se formase într-adevăr un proletariat grafic bine încheșat și strins legat de existența presei. Mai trebuia de făcut încă un pas: contactul cu ideile revoluționare și aderarea la socialism, cu atât mai mult cu cît revendicările de ordin profesional se cristalizaseră și erau chiar sprijinite de o serie de ziaristi profesioniști care lucrau la ziarurile *Telegraful*, *Românul*, *Pressa*, *România liberă* (III), ba, într-un timp, chiar de către cei de la *Timpu* conservatorilor (nr. 249 din 1879), care nu puteau fi alții decît Eminescu și Caragiale.

Enumerarea revendicărilor profesionale aflate de asociația „Deșteptarea” ne ilustrează situația în care se aflau atunci lucrătorii tipografi. Ei protes-

tau în primul rînd împotriva concurenței dintre patroni, concurență care ducea la scăderea continuă a salariilor. Fenomenul — inevitabil sub regimul patronatului — era agravat de o clică de samsari politici care impuneau să li se adjucece la licitații lucrările grafice ale statului și comunelor, pentru ca apoi să le predea spre executare tipografilor în condiții oneroase, ei rezervîndu-și partea leului. Urmarea firească: scăderea salariilor. Apoi, mai protestau lucrătorii tipografi împotriva numărului prea mare de ucenici. Se ajunsese în 1880 la situația că atelierele grafice aveau un număr de ucenici aproape egal cu al lucrătorilor! Ucenicii — plătiți în natură sau cu cîte doi lei pe săptămîină — erau puși de patroni, după numai cîteva luni de învățătură, să muncească doi inși în locul unui lucrător calificat. Urmarea: șomajul. În consecință membrii „Deșteptării” cerură mai întii tarif general de salarizare cu asigurarea minimumului de trai și reglementarea numărului de ucenici în raport cu al lucrătorilor și mașinilor — apoi: reducerea orelor de lucru la 9 pe zi, respectarea repausului duminical și a celor 12 sărbători legale, plata orelor suplimentare, preaviz în caz de concediere, cursuri de învățătură pentru ucenici și fixarea timpului precis cînd se face plata salariilor. Toate aceste cereri au fost cucerite treptat, în anii următori, prin lupte grele, sprijinite de mișcarea socialistă care se înliripase.

ANUL I. — No. Suplimentar

LUCURESCI

12 OCTOMBRE 1886.

„Unirea face puterea”

ARGUMENTE

Pe un an 10 lei
Pe șase luni 5 lei
Pe trei luni 3 lei
Elevii gratuit pe jumătate

GUTENBERG

ORGAN AL LUCRĂTORILOR TIPOGRAFI DIN ROMANIA

„Drepturi și datoriri”

ARGUMENTE

Pe un an 10 lei
Pe șase luni 5 lei
Pe trei luni 3 lei
Elevii gratuit pe jumătate

— REDACTAT EXCLUSIV DE LUCRĂTORI —

— APARE DE FINE ORI PE LUXA —

Activitatea redacției

Printat la tipografia Redacției și Administrației a se adresa
Tipografia „România Liberă”, 8, Biserica Euf. I

Secțiunea de distribuție

Un rol important în radicalizarea muncitorimii grafice l-au jucat gazetele de breaslă respective. La 15 iunie 1880 a apărut *Solidaritatea* care deși pe alocuri s-a bălăcit în confuzionism, în reminiscența relațiilor de așa-zisă armonie cu patronii tipografi, totuși a afirmat încă de la început că lucrătorii constituiesc o clasă aparte. Cristalizarea ideilor înaintate n-a întârziat să se producă în focul luptelor cu patronatul. În același an *Solidaritatea* a pledat pentru trimiterea unui delegat la congresul internațional al lucrătorilor tipografi (Bruxelles) și a publicat apelul partidului socialist belgian pentru convocarea unui congres socialist universal.

În 1881 a apărut gazeta *Vocea lucrătorului tipograf*. Ea și-a unit glasul cu *Solidaritatea* pentru contopirea celor trei asociații de tipografi în spiritul combativ al „Deșteptării”, contopire care a și început în 1882 prin fuzionarea mai întâi a celor două vechi societăți sub numele de „Gutenberg”. Trei ani mai târziu a apărut *Tipografia*, gazetă scrisă exclusiv de lucrători, apoi, în 1886, ziarul *Gutenberg* redactat chiar de la primul număr de socialistul Alexandru Ionescu. În acel an s-a întâmplat un eveniment important în istoria muncitorimii grafice din România: s-a adoptat arma grevei. Prima grevă s-a desfășurat la 3 septembrie în tipografia ziarului conservator *Epoca*, iar a doua, în octombrie, la tipografia „Moderna”, cu care ocazie ziarele *România* și *Natiunea* au fost nevoite să apară tipărite numai pe o pagină. Ambele greve au avut succes. În toată această mișcare s-a făcut și contopirea între organizațiile „Deșteptarea” și „Gutenberg” (23 octombrie 1886), pentru ca peste doi ani să se declanșeze greva generală a lucrătorilor tipografi din Capitală, susținută și de cei din provincie, iar în 1899 o grevă care a durat zece săptămâni, cu sprijin internațional. Multe din revendicările formulate în 1880 au fost cucerite mulțumită acestor greve.

Citind azi colecțiile gazetelor de breaslă ale tipografilor din vremea aceea constatăm grave scăderi, articole confuze, altele — strecurate sau impuse — favorabile spiritului „armoniei de clasă” etc., dar un lucru ieșe în evidență: masa lucrătorilor tipografi se radicaliza, ideea socialistă pornise spre contopirea cu mișcarea muncitorească, majoritatea tipografilor aderau la socialism. La 22 februarie 1887 gazeta *Gutenberg* saluta triumful socialistilor în alegerile parlamentare din Germania, iar Alexandru Ionescu îi îndemna pe lucrătorii tipografi să se înregimenteze în rîndurile mișcării socialiste pentru că

„muncitorul nu poate fi nici liberal, nici conservator, nici fracționist, nici alb, nici roșu, el trebuie să fie din partidul muncitorilor, să fie socialist!”.

✱

Dar care era în acel timp situația ziaristilor?

Tot altul de greu!

Pînă în deceniul al șaptelea nu se poate vorbi de o breaslă a ziaristilor realmente constituită. Mare parte a publicațiilor periodice erau săptămânale, deci nu reclamau personal redacțional decât cel mult un corector și un articolier. Reportajul nu apăruse, iar rubrica știrilor diverse, interne, era firavă. Proprietarii gazetelor zilnice duceau greul redacției (Cezar Bolliac — la *Buciumul* și *Trompeta Carpaților*, Dimitrie Bolintineanu la *Dimbovița*, B. P. Hașdeu la *Columna lui Traian* etc.), cu excepția *Românului* lui C. A. Rosetti și a încă vreo două-trei ziare care aveau angajați câțiva redactori permanenți, salariați. Coloanele presei erau umplute cu articole aduse de „colaboratori”, — gazetari care erau plătiți cu bucata, 2 lei pentru un articol sau pentru un foileton de cele mai multe ori tradus din franțuzește, o „băncuță” de argint (50 de bani) pentru o știre etc. Puținii profesioniști, salariați permanenți, erau plătiți în medie cu 120 de lei pe lună, adică leafa unui impiegat public. Dar acest salariu nu constituia o bază reală pentru întreținerea familiei „negritorului de hîrtie” (expresia lui C. Bacalbașa) pentru că era achitat în rate mici, cînd binevoia stăpînului. Iar stăpînul era partidul politic, conservator sau liberal, coteria politică dizidentă, „Iruntașul” politicianist care întemeia un ziar de șantaj spre a-i servi ca trambulină. *Meserie plină de umilinți* — asta a fost caracteristica profesiunii de ziarist, la noi, în perioada începuturilor presei și chiar mai târziu, în anii cînd s-au consolidat cele două partide care luaseră în antrepriză exploatarea țării. Gazetarul era la cheremul omului politic (care, adesea, începuse el însuși cariera, ca ziarist), alerga pe culoarele Camerei sau Senatului ținînd pulpana „șefului” și solicitîndu-i o știre, o restanță sau un avans din leafă, tocea treptele locuinței oamenilor politici cu vază, făcea anticameră ore întregi pînă să fie primit — și atunci, vai!, ca o otreapă — zăbovea noaptea la pâlăvrăgelile de la cluburile partidelor, se transforma în agent electoral cu ocazia întrunirilor de la „Rașca”,

„Bossel” și „Dacia”, apoi alerga într-un suflet la „redacție”. Aceasta era o cameră mizerabilă la „club”, o scîndură așezată pe un regal dintr-o tipografie întunecoasă, un colț de masă la cafeneaua „Fialcovschi”, sau... o bancă din Cișmigiu.

În astfel de condiții s-a născut breasla gazetărească la noi și au înflorit acei Rică Venturiano imortalizați de Caragiale, care au dăinuit pînă spre zilele noastre. Evident, Venturiano era un inculț, un agramat. Am face o nedreptate meseriei și memoriei unor înaintași demni de respect dacă nu amesteca pe toți ziaristii de pe vremuri în tagma celor zugrăviți de marele nostru dramaturg. Chiar în perioada deznăului publicistic de după 1866 presa a fost onorată de profesioniști demni, culti, talentați, elemente superioare ca Mihail Eminescu, Ion Slaviici, Anton Bacalbașa, Al. Beldimari, G. Dem. Teodorescu etc. și de însuși ziaristul militant I. L. Caragiale. Din păcate însă, nota plină de ridicol o dădeau cei mici și mulți, eroii „Șchițelor” și „Momentelor”. (Gangsterii presei vor apare mai târziu, cînd ziarul va ajunge o mare întreprindere capitalistă). Dar, totodată, din fericire, Venturienii nu rămîneau în presă. O căsătorie cu fiica unui negustor bogat, sau o slujbă cu leafă sigură la „axize” ori la vreo arhivă, îi scotea din presă.

Putem considera — cu bunăvoință — anul 1871 ca dată a afirmării profesiunii de ziarist în România. Aceasta pentru că atunci s-a ținut pentru întâia oară la noi un congres al presei. Cel puțin așa l-au intitulat inițiatorii, reprezentanții principalelor gazete liberale și independente. De fapt a fost o conferință care n-a discutat nici o problemă de ordin profesional, ci s-a mărginit la elaborarea unor rezoluții — de altfel foarte importante — care urmau să constituie un îndreptar politic și moral pentru exercitarea meseriei de ziarist.

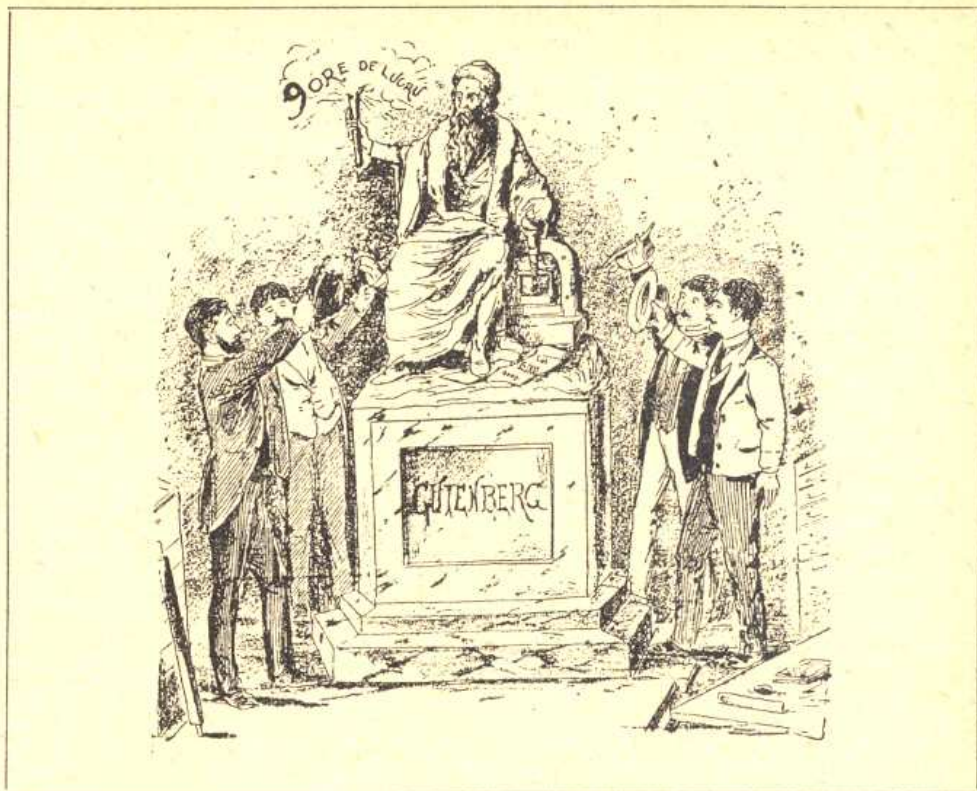
„Congresul” s-a ținut la 8 noiembrie 1871 la București. Au fost prezenți 13 ziaristi reprezentînd tot atîtea periodice: Emil Costinescu de la *Românul*, Cezar Bolliac (*Trompeta Carpaților*), V. A. Ureche (*Informațiunile bucureștene*), G. Dem. Teodorescu (*Ghimpel*), N. T. Crășanu (*Daracul*), M. Nerone Pop (*Opinia publică*), dr. D. Severeanu (*Gazeta medico-chirurgicală*), Dem. Pandrav (*Asmodeu*), preot Gr. Musceleanu (*Biserica romînă*), iar din provincie: Al. D. Holban (*Uniunea liberală* din Iași), George Mihail (*Gazetta de Bacău*), Al. Lupașcu (*Semănătorul*, Birlad) și Al. Lăzărescu de la *Informațiunile din Galatz*. Au lipsit

toți ziarisții de la presa conservatoare, dar și unii de la *Telegraful și Românul*, profesioniști activi în anul 1871: I. L. Caragiale, I. C. Bibicescu, Eugen Carada, C. Bozianu, T. Codrescu, I. C. Fundescu, P. Grădișteanu, G. H. Granda, B. P. Hașdeu, Radu Ionescu, Gh. Tăutu, și I. G. Valentineanu. *Curierul de Iași*, al cărei redactor unic în 1871 era Mihail Eminescu, de asemenea n-a fost reprezentat, deși s-ar fi putut încadra în spiritul congresului.

Lipsa reprezentanților presei conservatorilor (partidul lor era la putere), ca și rezoluțiile și un protest de la sfârșitul sesiunilor ne îndreptătesc să afirmăm că reuniunea a fost o manifestare politică radicală burgheză a citorva elemente din burghezia cu pretenții de radicalism. Într-adevăr, rezoluția-program a fixat sarcini politice presei democratice și independente, printre altele să lupte pentru „o adevărată politică națională (care) nu poate admite asupra unei părți din națiune prin cealaltă”, combaterea concesiunilor industriale date pe mîna străinilor, autonomia județeană și comunală, înființarea de bănci județene și comunale, în proprietățile însușite, reorganizarea armatei pe baza principiului înarmării generale a poporului, eligibilitatea magistraturii, combaterea impozabilității excesive, a taxelor de timbru și înregistrare ca fiind nimicitoare a principiului gratuității justiției și adoptarea impozitului progresiv pe venit, și, în fine, libertatea desăvîrșită a presei, întrunirilor și învățămîntului. Precum se vede, postulate burghezo-democratice (unele specifice rosettiste), radical-liberale, care contraziceau linia de conduită a partidului lui Ion Brătianu, naufragiat în brațele moșierimii. De fapt, însă, și acest program radical-burghez a fost părăsit curînd...

La sfîrșit congresul a trebuit să discute o chestiune penibilă. Ministrul conservator G. Costaforu (tatăl ziaristului democrat C. G. Costaforu de mai tîrziu) declarase cu cîteva zile mai înainte, ca răspuns la o interpelare a senatorului Deșliu, următoarele: „Am dat destui bani ziarisților ca să susție convenția Strussberg, pentru ca să mînce și ei o pîine, dar neîncetat nu le pot da”. Congresul de la 8 noiembrie a protestat vehement împotriva acestei afirmații pe care o considera infanție, și a votat o moțiune-ultimatum prin care ministrul era somat ca în 24 de ore să indice numele acelor gazetari care se lăsară cumvătărați „pentru ca să putem lua măsuri în contra tuturor acelor ce discreditează prestigiul presei romîne și speculează cu interesele poporului”.

Fragment dintr-un clișeu apărut în 1892, în gazeta „Gutenberg”, după cucerirea de către muncitorii tipografi a zilei de lucru de 9 ore.

Protestul scris a fost prezentat de G. Dem. Teodorescu de abia la 16 noiembrie, iar G. Costaforu a împăcat lucrurile declarînd că se referise la corespondenții presei străine. S-ar părea că nu putea fi vorba de ziarisții prezenți la congres, de vreme ce aceștia votaseră teza îndrumătoare la combaterea oricărei concesiuni industriale către străini, dar, desigur, ministrul nu dăduse subvenții numai reprezentanților presei străine în România, ci și unor gazetari romîni, și în special celor de la presa conservatoare. În cele din urmă, însă, pentru ca incidentul să nu se transforme în scandal public, lucrurile se aranjaseră în culise, înainte de prezentarea protestului, și se convenise la formula cu... ziarisții străini, pentru că, oricum, trebuia să plătească cineva oalele sparte. De reținut însă acest nou aspect al scandaloasei afaceri Strussberg, ca și halul de mizerie al unora din ziarisții profesioniști de atunci cărora li se aruncau fărîmituri „pentru ca să mînce și ei o pîine...”

A doua manifestare publică a breslei gazetarilor de la noi a fost congresul din 29 ianuarie 1883, congres de constituire a primei societăți de presă din România. El s-a ținut la

București și a fost inițiat de Mina D. Minovici, conducătorul *Curierului financiar*. Cunoaștem puține amănunte despre dezbaterile și hotărîrile lui, totuși suficiente pentru ca să ne dăm seama de stadiul în care ajunsese profesiunea de ziarist în intervalul celor 12 ani scurși de la conferința din 1871. În primul rînd știm că în prealabil s-au ținut conciliabule la sediul redacției *Curierului*, cu participarea profesioniștilor Mihail Eminescu (de la *Timpul conservatorilor*), Barbu Delavrancea (de la *Voința națională, liberală*), I. C. Bibicescu (*Romînul*), I. G. Valentineanu (*Reforma, independentă*), Const. Bacalbașa, Zamfir Arbune (redactor socialist la *Romînul liberalilor radicali*), D. Racoviță (redactor la *Binele public, gazeta „liberal-conservatoare”*), B. P. Hașdeu (*Columna lui Traian*), C. A. Rosetti (*Romînul*), C. C. Berlescu (*Telegraful*), G. D. Georgescu (*Resboiul*) și un delegat al *Romîniei libere*.

Nu cunoaștem numărul și numele tuturor participanților la congres, dar nu este lipsit de interes să notăm aici că între 1871 și 1883 rîndurile ziarisților realmente profesioniști sporise simțitor — între alții cu Anton Bacalbașa (*Emanciparea*), G. R. Bossueceanu (*Timpul*), Ion Slavici (*Timpul*),

Frederic Damé (*Correspondence hebdomadaire*), I. C. Fundescu (*Telegraful*), Al. V. Beldiman, A. Casolțeanu, Al. Ciureu, Lupu Dichter, D. Frunzescu, Em. Frunzescu, Em. Galli, I. Ionescu-Gion, Radu Ionescu, N. Ocșan, Al. Rubiț, D. Teleor, Gr. Ventura, N. Xenopol, D. Roco, Panail Macri, D. A. Lepădătescu, Iuliu Roșca, Ion Teodorescu etc., plus alții din provincie; șapte din aceștia din urmă au participat la lucrările congresului, dar nu le cunoaștem numele.

Important este că manifestarea gazetărească din 1883, spre deosebire de cea din 1871, a fost profesională. Congresul a hotărât constituirea ziaristilor într-o societate căreia i s-a dat numele de „Presa”. O comisie compusă din N. Xenopol de la *Românul*, D. A. Laurian de la *Constituționalul* (fiul lui August Treboniu Laurian care întemeiasă cu N. Bălcescu în 1845 *Magazinul istoric pentru Dacia*), Barbu Constantinescu și D. Roco, a alcătuit un statut al cărui conținut nu-l avem la îndemână. Problema principală a congresului a fost asigurarea unui fond de pensii pentru bătrânețe. S-a ajuns la o înțelegere în acest sens, după care s-a purces la alegerea președin-

telui asociației, ceea ce a dus la debateri furtunoase. S-a cerut alegerea unui președinte dintre ziaristii salariați, o parte din congresiști fiind nemulțumiți de prezența citorva ziaristi proprietari de gazete (ca C. A. Rosetti, Mina Minovici și B. P. Hașdeu). Figurile lui Rosetti și Hașdeu erau însă prea covârșitoare, iar conștiința profesională a ziaristilor salariați prea puțin dezvoltată, astfel că în cele din urmă au rămas candidați la prezidenție numai aceștia doi. Eminescu, care a fost sufletul congresului și care era ziarist salariat, l-a susținut pe Hașdeu și a luptat împotriva alegerii lui C. A. Rosetti pe considerentul că întemeietorul *Românului* era patron. Desigur că vor fi atârnat greu în atitudinea marelui ziarist Eminescu și anumite resentimente care se lăsaseră între-văzute în monumentală „Scrisoarea III-a”, unde poetul infierase pe gazetarul liberal ce-și etala în presă „veninoasele-i nimicuri” — și al cărui prototip ar fi fost C. A. Rosetti, cel cu „bulbucății ochi de broască...”.

Atitudinea lui Mihail Eminescu a fost justă. B. P. Hașdeu, deși proprietar de gazetă, nu era mare patron, ci tira existența *Columnei* ciine-cii-

nește. Votul congresului a confirmat punctul de vedere al poetului, și Hașdeu a fost ales președinte al primei asociații de presă din România. Dar marele istoric și lingvist n-a deținut mult această cinste. După puțin timp Hașdeu a demisionat și a trecut prezidenția lui Rosetti, iar peste câteva luni, nefericitul Eminescu pornea cu mintea împăienjenită spre un lăcaș de sănătate.

Societatea „Presa” a trăit numai doi ani, în care timp n-a dus o activitate profesională efectivă în spiritul prevederilor statutului votat.

Societatea „Presa” și-a irosit slabele forțe în câteva serbări pentru strîngerea de fonduri; în lansarea unor liste de subscripție pentru subvenționarea citorva ziaristi străini care naufragiaseră pe la noi; în ajutorarea sinistraților dintr-o regiune inundată a Moldovei; și pentru desdăunarea unor artiști de circ cărora un foc năprasnic le mistuise uneltele și panorama...

În 1885, prima asociație a ziaristilor din România s-a desființat. Breasla gazetarilor nu ajunsese încă la maturitate.

De la corespondenții

O SUBREDACȚIE VOLUNTARĂ FRUNTAȘĂ

Se împlinesc, în curînd, doi ani de cînd un grup de cinci corespondenți voluntari ai ziarului „Drumul socialismului” din Deva au pus, cu concursul organelor locale de partid, bazele subredacției voluntare din orașul Hațeg.

De la început, responsabilul subredacției din Hațeg a ziarului „Drumul socialismului” — tov. Petre Fărcașiu — a organizat munca astfel încît subredacția să poată informa ziarul la timp și în bune condițiuni despre cele mai noi evenimente din raionul nostru.

Potrivit unui plan de muncă, întocmit în amănunțime, subredacția a trimis cu regularitate ziarului diferite știri, reportaje, foiletoane, note critice și materiale mai ample ca: articole de analiză, recenzii literare, redactînd uneori, cu ocazia unor evenimente mai importante în viața raionului Hațeg, cite o pagină întregă

în ziarul „Drumul socialismului”. Pentru activitatea depusă s-a conferit subredacției din Hațeg, de către comitetul regional de partid, în cadrul consfătuirilor avute cu celelalte 17 unități similare din regiune, titlul de subredacție voluntară fruntașă pe regiunea Hunedoara, înmînîndu-i-se drapelul respectiv.

De la înființarea subredacției, numărul celor atrași în munca de corespondent voluntar s-a mărit, el trecînd astăzi de 40. Din cînd în cînd, colectivul restrîns al subredacției organizează consfătuiri cu corespondenții voluntari și colaboratorii din raion, evidențiînd și premiînd pe cei care s-au dovedit a fi mai activi, ca: Nicolae Beșliu — Ostrov, Andrei Năstase — Sălaș Ecaterina Duncea — Riu Bărbat, Nicolae Roșu — Covragi, Staicu Doru — Hațeg, Marin Cehan — Subcetate și alții.

Activitatea subredacției nu se limitează însă numai la expedierea, în

mod cît mai operativ, a diferitelor materiale.

De exemplu, multe sesizări juste ale oamenilor muncii au fost rezolvate pe loc, luîndu-se în acest scop contact cu organele locale. Așa a fost cazul cu sesizările referitoare la defectuoasa iluminare a orașului, distribuția în condiții nu tocmai bune a pîinii, nerespectarea orarului de către unele unități din cooperarea de consum etc.

Subredacția se preocupă, în egală măsură, și de o cît mai bună și rapidă difuzare a ziarului „Drumul socialismului” în localitățile raionului.

În cinstea zilei de 23 August, împreună cu casa raională de cultură, subredacția voluntară a organizat un concurs literar de poezie și proză, dotat cu premii în obiecte și cărți.

NICU SBUCHEA
Hațeg

HENRI ALLEG

UN EROU AL POPORULUI ALGERIAN

GH. DINU

CEL de-al IV-lea Congres al Organizației Internaționale a Ziaristilor a trimis un salut — „Salutul nostru sincer“ — colegilor care lucrează în condițiile de persecutare și teroare politică, sau închiși în închisori și lagăre din țările capitaliste.

„Vouă, dragi prieteni, — li se adresează Congresul — v-a revenit sarcina grea de a croi drumul adevărului în ciuda interdicțiilor. Știm prea bine că îndurați atrocități fără precedent, pentru singura vină de a vă fi îndeplinit cu cinste și curaj datoria voastră de ziariști, de a fi luptat pentru dreptul de a scrie adevărul asupra poporului vostru, pentru dreptul de a-l servi în mod cinstit“.

Solidarizându-se cu lupta lor, ziariștii adunați la București i-au asigurat că vor milita cu toată energia pentru libertatea presei, pentru scrisul pus în slujba adevărului.

În rapoartele ținute, în intervențiile făcute, de la tribuna congresului, a răsunat în nenumărate rinduri glasul apărării drepturilor liberei exercitări a presei.

Delegații R. P. D. Coreene, ai R. D. Vietnam și Japoniei — în cuvântul lor — au arătat persecuțiile la care sînt supuși ziariștii în Coreea de Sud, în Vietnamul de Sud, ziariștii din Ja-

ponia, de către cercurile reacționare și proamericane.

Emoționantă în această privință a fost intervenția delegatului francez Jean François Dominique, care a arătat Congresului persecuția exercitată asupra ziariștilor din Alger, supliciul la care a fost și mai este supus Henri Alleg, directorul ziarului „Alger Republicain“.

El a arătat că încă de mulți ani în Alger este încălcată libertatea presei, că ziariștii care își făceau în mod cinstit meseria, se află arestați, internați în lagăre, aruncați în închisori și chiar amenințați cu pedeapsa cu moartea. Intotdeauna și peste tot în vremea noastră, înăsprirea regimurilor, procesul de fascizare începe prin suprimarea drepturilor și libertăților cetățenești, prin atentate la libertatea presei. Așa s-a întâmplat și în Algeria unde a fost pregătit terenul pentru instaurarea regimului dictatorial de astăzi.

Cazul lui Henri Alleg este concludent. El a fost arestat de parașutiști, schingiuit și încarcerat. Tortura la care a fost supus o descrie chiar el în tulburătoarea lui mărturie, editată într-o carte de către prietenii lui din Franța.

„Tortura“, cum a fost intitulat teribilul document, a impresionat profund

opinia publică franceză. 65.000 de exemplare s-au vîndut în primele zile. Succesul cărții a silit guvernul francez — al lui Pflimlin — s-o confişte. Patrioții francezi au ținut însă ca suferințele lui Henri Alleg să fie cunoscute în mase cît mai largi și au tipărit cartea într-o foaie volantă, difuzată clandestin, trecută din mină în mină, răspîdită.

Din această foaie volantă, Jean François Dominique a adus cîteva zeci de exemplare pe care le-a împărțit congresiștilor.

„Vă rog să citiți cu atenție aceste rînduri — a cerut el — și veți vedea cum un ziarist a reușit să-și facă datoria în ciuda încercărilor cele mai grele. Este fără îndoială o lecție de curaj, dar și de modestie, de cinste profesională care trebuie să ne dea de gîndit“. El a făcut apoi un scurt istoric al încălcării libertății presei din Algeria. Începîndu-se cu aceasta s-a ajuns treptat la suprimarea ziarelor naționaliste, care militau pentru independența poporului algerian. Apoi s-a trecut la persecutarea ziarelor și ziariștilor francezi care scriau despre cauza justă a Algeriei. „Alger Republicain“ era singurul cotidian care nu se afla în mîinile marii burghezii coloniale. Redactat de ziariști francezi și musulmani, ziarul se adresa

unui public extrem de larg, fiind din ce în ce mai răspândit. Acest lucru nu putea să convină burgheziei, așa că încă din anul 1947 a început o crâncenă prigoană împotriva lui. Confiscări, procese, amenzi etc. Toate acestea erau făcute spre a pune ziarul în imposibilitate de a mai apare, spre a fi redus la tăcere. Totuși el continua să apară, înfruntând toate persecuțiile, toate samavolniciile. S-a trecut apoi la adevărate atacuri armate împotriva redacției și a redactorilor. S-au aruncat bombe și grenade asupra clădirii, s-a tras cu mitraliera în ferestrele redacției, ziaristii au trecut la apărarea imobilului, a foii lor. Au format gărzii, astfel că „Alger Républi-cain“ a devenit o mică fortăreață în mijlocul orașului Alger. Intr-o noapte poliția îi evacuează din sediul redacției, pe care-l sigilează. Se întentează procese. Tribunalul le dă câștig de cauză. Ziarul urma să reapară.

Spre a împiedica acest lucru, poliția recurge la actul cel mai samavolnic. La începutul lunii noiembrie 1956 ea operează arestarea tuturor ziaristilor și salariaților ziarului „Alger Républi-cain“ care au fost găsiți acasă. Localul a fost rechiziționat de armată. Henri Alleg, care se ascunsese, este arestat în iulie de către parașutiști, întemnițat și torturat.

Și de atunci se află închis.

În cartea sa „Tortura“, Henri Alleg relatează suferințele lui din închisoare. Este o mărturie cumplită, plină de demnitate și un act de acuzare împotriva reacțiunii neofasciste din zilele noastre. Este glasul unui patriot, al unei conștiințe care nu se lasă îngenunchiată și care, îndurînd cele mai groaznice torturi, continuă să strige, să scrie, să reziste. Cartea lui este o mărturie mai mult decât emoționantă, un țipăt de alarmă, o demascare curajoasă a persecutorilor. O relatare simplă și crudă a supliciului său, un exemplu de abnegație și de modestie.

„În această imensă închisoare, suprapopulată — își începe el mărturia —, unde fiecare celulă adăpostește o suferință, a vorbi de sine este ca o indecență. În etajul de jos se află „divizia“ celor condamnați la moarte. Sint în număr de optzeci, cu picioarele în lanțuri, așteptîndu-și grafiera sau sfîrșitul. În ritmul lor trăim noi toți ceilalți. Nu există nici un deținut care să se culce seara pe saltea lui fără gîndul că zorile pot fi ceva sinistru, care să nu adoarmă fără să-și dorească cu toată puterea

să nu se întîmple nimic. Totuși, din încăperea lor, se aud în fiecare zi cîntecele interzise, minunatele cîntece care fișnesc totdeauna din inima popoarelor în lupta pentru libertatea lor“.

Și dacă Alleg ne face cunoscute torturile prin care a trecut, pe care le-a văzut în cele patru luni de detențiune, o face fiindcă știe că acest lucru poate fi util, spre a face cunoscut adevărul. „Acesta este și el un fel, scrie Alleg, de a ajuta la încetarea războiului, la pace. Am auzit urlînd oameni torturați și țipetele lor mai răsună în mintea mea. Am văzut arestați aruncați de la un etaj la altul cu lovituri de bastoane și care, năucii de bălăi, nu puteau decît să mormăie în arabă cîteva cuvinte dintr-o rugăciune veche. Am aflat de dispariția unor prieteni, arestați și duși cine știe unde... Scriu această povestire s-o citească și alții ca mine, fiindcă ea poate fi a fiecăruia dintre ei“.

Și Henri Alleg relatează supliciul lui. Cum a fost arestat, închis, anchetat cu cinism, cu brutalitate dat pe mîna călăilor. A fost chinuit cu șocuri electrice și alte mijloace de tortură moderne, ca să-și denunțe prietenii, gazdele. Henri Alleg a făcut. Torturile au continuat. L-au vîrit un maș legat de robinet în gură și l-au umflat cu apă, întrebîndu-l înainte de asta: „Știi să înoți?“. „Apa îmi curgea peste tot: îmi intra în nas, în gură, curgea peste față. Senzația că mă înece îmi da o spaimă cumplită; aceea a morții înseși. Cu toate astea mușchii corpului se umflau inutil spre a mă scăpa de la înăbușire. Fără să vreau, degetele mîinilor se mișcau. Era semnul pe care mi-l ceruseră, să-l fac dacă accept să vorbesc. Văzînd că nu de asta e vorba, m-au pus din nou la robinet“.

Apoi a fost însetat. Șocurile electrice dau o sete groaznică. A fost ținut șase zile fără apă. Și alte torturi. Din ce în ce mai diabolice. Henri Alleg tăcea, nu trăda.

„Niciodată — termină Alleg — n-am scris atît de greu. Poate și pentru că toate acestea sînt încă prea proaspete în memoria mea. Sau poate pentru că mă gîndeam că acest coșmar îl trăiesc și alții în momentul în care scriu, și că el va exista atît timp cît nu va înceta acest război odios. Dar trebuie să spun tot ceea ce știu. Am această datorie față de prietenul meu Audin „dispărut“, față de toți care sînt umiliți și torturați și care con-

tinuă lupta cu curaj, față de acei care zi de zi mor pentru libertatea țării lor.

Scriu aceste rînduri, după patru luni petrecute în celula 72 a închisorii din Alger.

Au trecut abia cîteva zile de cînd singele a trei tineri algerieni a acoperit, în curtea închisorii, singele algerianului Fernand Iveton. În imensul țipăt de durere care a izbucnit din toate celulele în momentul în care călăul a venit să-i ridice pe cei condamnați, ca și în tăcerea absolută, solemnă, care i-a urmat, era sufletul Algeriei care vibra. Ploua și picăturile se prindeau, strălucînd în întuneric, de barele celulei mele. Toate ferestrele au fost închise de către gardieni, dar noi am auzit, înainte de a le închide, pe unul din condamnați strigînd: „Tahia El Djézair!“ („Trăiască Algeria!“) Și ca o singură voce a răsunat, din închisoarea femeilor, în momentul în care desigur primul din cei trei condamnați urca pe eșafod, cîntecul luptătorilor algerieni:

„Din munții noștri
Se înalță glas de oameni liberi
Care cer independența
Patriei.

Tie îți dăm tot ce avem mai scump
Îți dăm viața.

Țară a mea... O țară a mea“.

Toate acestea trebuie să le spun pentru francezii care vor să mă citească. Ei trebuie să știe că algerienii nu confundă pe schingiuitori cu marele popor al Franței, de la care au învățat atît și a cărui prietenie le este atît de scumpă.

Ei trebuie să știe totuși ceea ce se face aici în numele lor“.

*

În cartea sa, Henri Alleg ne arată că fascismul are peste tot unde apare el aceeași figură hidă, aceleași mijloace crunte, aceleași măsuri pentru sugrumarea libertăților cetățenești. Ea este încă un documentar viu la pagina neagră a istoriei vremurilor noastre, un strigăt luminos și vibrant la continuarea luptei împotriva acelor care pregătesc moartea popoarelor, cînd acestea se ridică ca să-și ceară dreptul la viață. Ea este strigătul conștiinței unui ziarist cinstit, care a înțeles că profesiunea lui nu este un scop în sine, ci o sarcină socială, pusă în serviciul întregii umanități, chiar atunci cînd în joc este viața sa.

ASASINAREA UNUI ZIARIST PATRIOT LIBANEZ

N A S I B M E T N I

EGREU să te resemnezi la gândul că Nasib Metni, omul cu o energie clocotitoare și o voință puternică, nu mai există. În ziua de 7 mai o mână de asasini a curmat firul vieții acestui curajos patriot, activist social de frunte din Liban, redactorul responsabil și proprietarul ziarului libanez „Telegraf”. Nu-i mult de când, în ziua de 25 ianuarie c.r., ne aflam în apartamentul său modest, la etajul II al unei case nu tocmai mari, situată într-o stradă îngustă din Beirut. Ne expunea cu însuflețire planurile sale privitoare la îmbunătățirea ziarului său, spunând că ar trebui să atragă în redacție cât mai mulți ziaristi tineri și capabili, buni patrioți.

— Tăticul nostru este un mare visător! — spuse adresându-se băiețelului lor de șase ani, soția lui Metni care lucrează și ea în redacția „Telegrafului”.

— De ce spui asta? Privește în jur: avem în țară destui scriitori și ziaristi talentați, care rabdă de foame, dar nu-și vind conștiința. Oamenii aceștia vin la redacția noastră cu toate că, după cum știi și tu, nu le putem oferi onorarii ridicate. E bine să fii visător atunci când visurile se împlinesc. Există însă, desigur, și un alt soi de „ziaristi”.

Nasib Metni vorbea cu dispreț de acei proprietari de ziare care și-au transformat publicațiile în întreprinderi comerciale bănoase, ca și de ziaristi care-și schimbă convingerile pentru bacșișuri mizere.

— Da, da! se amestecă iar în vorbă soția lui Metni. Mai bine te-ai privi mai des în oglindă. Poate că atunci n-ai uita chiar atât de ușor ce fel de „patrioți” avem în țară...

— Știi doar prea bine că nu-i uităm nici în paginile ziarului nostru, răspunse Metni.

— De ce vă recomandă soția dumneavoastră să vă priviți mai des în oglindă? îl întrebai eu nu fără oarecare mirare.

— Vedeți cicatricea aceasta...

Fruntea și obrazul lui Metni erau brazdate de o cicatrice adincă.

— Asta am pățit-o anul trecut. Mă întorceam o dată de la redacție la o oră târzie de seară. În apropiere de casă s-a năpustit asupra mea un grup de derbedei și unul din ei m-a lovit cu cuțitul. Am căzut. Derbedeii au fugit crezând că și-au atins scopul murdar pe care-l urmăreau din ordinul cuiva. Am fost nevoit să stau apoi câteva săptămâni în pat. Dar dușmanii îl cunosc cam prost pe Nasib Metni dacă cred că-l pot abate de pe calea ce și-a trasat-o. Aceasta nu se va întâmpla! Singele vărsat de mine a și pus pe cite unii pe gânduri cu privire la calea pe care trebuie s-o urmăm și oamenii alături de care trebuie să mergem...

N-a fost un simplu atac de derbedei, ci o răzbunare politică, urmă Metni. Vedeți că am cam fost prevenit. Lucrul s-a întâmplat în toamna anului 1956, în zilele agresiunii anglo-franco-israeliene asupra Egiptului. În zilele acelea frământate, ziarul „Telegraf” s-a străduit să demaște actul de provocare imperialistă, semnalind primejdia pe care o prezintă pentru întregul Orient Arab, inclusiv Libanul. Se știe că imperialiștii rezervaseră în planurile lor un loc deosebit Libanului... Și iată că în zilele acelea în redacția noastră s-a prezentat un grup de necunoscuți. M-au întrebat de ce desfășor o campanie împotriva imperialiștilor din

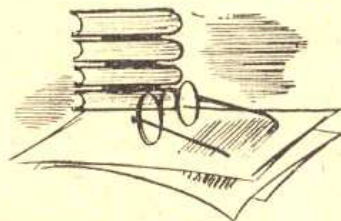
Apus și nu vreau să sprijin campania antisovietică, dezlănțuită în presa libaneză în legătură cu evenimentele din Ungaria. Le-am răspuns la aceste întrebări că, în ceea ce privește campania antisovietică, o găsesc nedemnă de mine întrucât evenimentele din Ungaria au fost provocate de încercările imperialiștilor de a reinstaura capitalismul în această țară. Vizitatorii mei au făcut multă gălăgie în redacție și mi-au declarat în cele din urmă că, în cazul când „Telegraf” nu ar vrea să înserze în paginile lui articole „corespunzătoare” despre Ungaria, asemenea celor pe care le publică majoritatea ziarelor libaneze, și dacă eu voi scrie că țările arabe sînt amenințate de imperialismul apusean, o să mai regret acest lucru. Cu toate că am informat forurile de resort despre această întâmplare, declarația mea nu a fost luată în seamă. Firește, mi-am urmat și mai departe linia de conduită în paginile ziarului meu. Puțin după aceea am fost victima atentatului pomenit...

Nasib Metni intenționa să întreprindă anul acesta o lungă călătorie, să viziteze Europa și Asia. Visa să ajungă la Moscova și la Pekin... Dorea să vadă cu proprii săi ochi transformările din țările socialismului și să stabilească legături personale cu ziaristiile statelor socialiste. Vorbea cu mândrie de faptul că „Pravda” a publicat articole de ale lui, spunând că astfel se poate considera și el un corespondent al acestui ziar.

O mână mișească de asasin plătit a curmat firul vieții clocotitoare a unui patriot libanez, sincer luptător pentru viitorul mai luminos al patriei sale, pentru pace în întreaga lume, bun prieten al Uniunii Sovietice.

I. PLIȘEVSKI

(Din „Sovietskaia Peciati” nr. 6/1958).

Sublinieri

„SCRIITORI ȘI ZIARIȘTI“

Poetul Tudor Arghezi publică în „Contemporanul“ din 27 iunie o „Tabletă“ intitulată: **Scritori și ziariști.**

Maestrul Arghezi, care a făcut o viață întreagă și ziaristică și literatură, își amintește că ziariștii erau pentru unele **măreții scriitoricești** „niște oropsiți, niște bastarzi“. Aceste „măreții“ măguleau gazele, „ziariștii fiindu-le de mare trebuință la celebritate“. Cîteva **notițe** intercalate între știri, echivalau cu strigătele bine chibzuite, la lăsarea cortinei de teatru: Autorul... Autorul!

După ce face cîteva observații interesante cu privire la stilul scriitorului și al ziaristului, poetul Arghezi, în cîteva rinduri de cuvinte potrivite, amintește de propria sa muncă în gazetărie, care constituie, în același timp, un îndemn pentru tinerii scriitori de a face gazetărie și un omagiu adus de către un ilustru înaintaș lucrătorilor din presă:

„Am trăit ani mulți în gazetărie. Aș putea să afirm că spontaneitatea, caracteristică în viltarea ziarului cotidian, unde redactorii și tipografii, lucrînd cot la cot, în atelier, pentru a degaja din furnicarul faptelor petrecute în toată lumea, o foaie nouă și o sinteză, sporește facultățile scriitorului și-i dă nervul sprintenelii și rapidității.

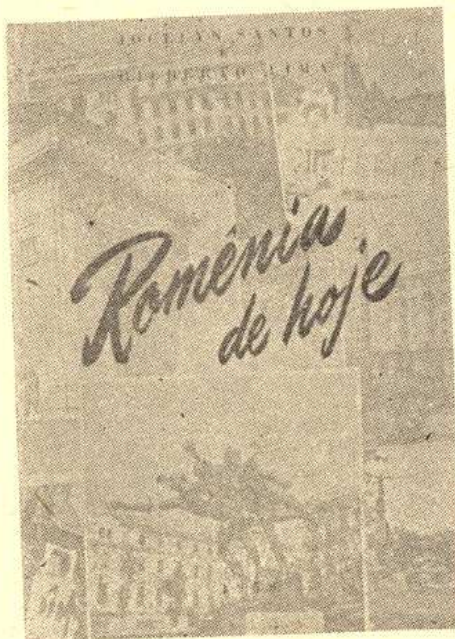
În ce mă privește, după o muncă, zi și noapte, de 60 de ani, îmi dau seama că cea mai însuflețită epocă din ei a fost trăită la ziarul cotidian. Emoțiile mari le-am avut lângă mașinile de tipar. Așteptarea, la coada rotativei, a primului exemplar im-

primat, cînd vezi cu bucurie că a ieșit bine sau, cu descurajare, că e deficient, nu se aseamănă cu nici o altă înfrîntare. Știi că foaia ta, ca fluturii de lampă, moare chiar în seara în care sîngele și speranțele tale au fost înglobate în efemera cerneală.

Să fie permis un sfat: Aș îndemna pe începătorii condeiului să facă gazetărie. Munca ziarului te învață mai mult decît biblioteca. E o strădanie în mijlocul activității de forfotă și de aprigă tensiune. Departe de a ofili, cum s-a spus, frăgezimile sufletești, ea zilnic le înprospătează“.

„ROMINIA DE ASTĂZI“

Cartea de reportaje despre țara noastră a ziaristilor brazilieni Jocelyn Luis Dos Santos și Gilberto Lima, „România de astăzi“, scrisă

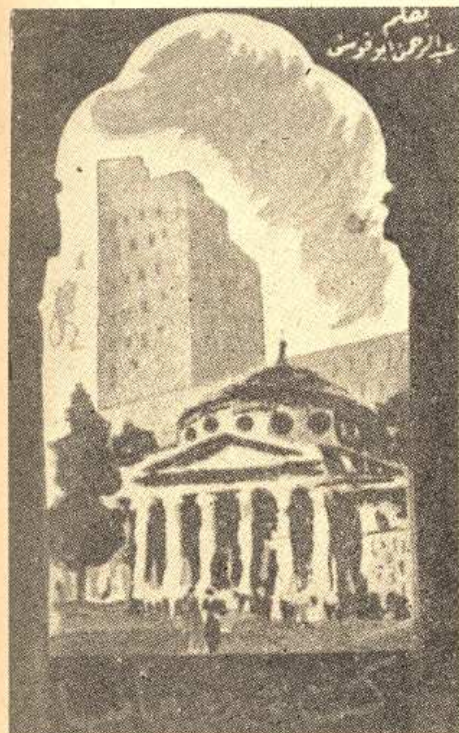
cu prilejul vizitei lor în anul 1957, este dedicată Reuniunii Internaționale a Reporterilor, ținută la București în mai, anul acesta, și cîtorva ziariști romîni pe care i-au cunoscut aici. Cartea și-a propus să prezinte publicului brazilian aspectele fundamentale ale vieții politice, economice și artistice de la noi. Ei au avut prilejul să le cunoască și în timpul șederii lor la București, Ploești, Cluj, vizitînd instituții de cultură, întreprinderi industriale, gospodării agricole colective, redacții etc. Cartea se deschide cu conferința lui Jocelyn Luis Dos Santos, despre cel de-al IV-lea Congres Sindical Mondial, ținută la sediul Sindicatului Ziariștilor profesioniști din Rio de Janeiro. După o scurtă introducere în care se face un mic istoric al trecutului apropiat al țării noastre, înainte de instaurarea regimului democrat-popular, cei doi ziariști, pe baza unor date și lucruri văzute, prezintă aspecte din România de astăzi. Ei arată dezvoltarea economică și culturală din ultimii ani în toate sectoarele, realizările obținute de oamenii muncii, condițiile create pentru scriitori și creatorii de artă, pentru minoritățile naționale.

Autorii au reușit să prezinte, în-lățînd cîteva locuri, date, oameni și aspecte bine alese și cu discernămint, o relatare succintă dar sugestivă care permite cititorilor brazilieni să-și facă o părere justă despre țara noastră, să o cunoască și să alele etorturile făcute de poporul nostru ca să-și făurească o viață din ce în ce mai bună, dornic de pace și de prietenie cu toate popoarele lumii.

„AM FOST ÎN ROMÎNIA“

Abdul Rahman Aboukos, ziarist din Alep (R.A.U.), ne-a vizitat țara în anul 1957. Anul acesta el a participat ca delegat la cel de-al

IV-lea Congres al O.I.Z.-ului, ținut la București. Cu acest prilej ne-a adus și cartea sa de reportaje scrisă cu prilejul primei sale călătorii la noi, intitulată „Am fost în România”. Cartea înfățișează realizările regimului democrat-popular.

— Ceea ce m-a surprins mult, ne-a spus Aboukos, a fost asemănarea multor obiceiuri ale popoarelor noastre. Am vizitat țara dvs. cu

pasiune de reporter și m-am despărțit ca un mare prieten al ei. Am primit cu emoție invitația de-a participa la cel de-al IV-lea Congres, unde știam că voi întâlni pe colegii mei din România, că voi cunoaște alți colegi și că voi avea încăodată prilejul să admir frumoasa dvs. țară și să îmbogățesc cartea mea cu prilejul unei noi ediții. În această carte am scris despre dezvoltarea vieții economice, sociale și culturale, despre familie și femeia romincă, noile construcții, despre libertățile cetățenești și noua viață a minorităților naționale și despre atâtea lucruri într-adevăr mărețe, înfăptuite de regimul democrat-popular.

Cartea de reportaje „Am fost în România” vreau să fie o mărturie. Și cred că am reușit s-o fac în măsura posibilităților mele.

„INSEMNĂRI DIN R. P. BULGARIA“

Cartea lui Șerban Nedelcu, „Insemnări din R. P. Bulgaria”, apărută recent, ne face cunoscute marile succese dobândite de mișcarea cooperatistă din această țară. În marea luptă pentru victoria socialismului la sate — ne spune autorul — R. P. Bulgaria este a doua țară din Europa care a înfăptuit aproape în întregime colectivizarea gospodăriilor agricole, dând încă un exemplu al superiorității orinduirii socialiste, față de orinduirea capitalistă.

Autorul exemplifică cu un bogat material, de date, oameni, realizări și rezultate. El a vizitat cooperative

agricole puternice, descriind cum au fost ele înființate și cum s-au dezvoltat în mari unități de producție, asigurând hrana poporului muncitor. Arată cum sint ele organizate, cum s-a transformat viața satului, a oamenilor. Subliniază rolul conducător al partidului comunist, luptele eroice împotriva dușmanului, dîrzenia cu care poporul bulgar și-a cucerit libertatea și a devenit stăpînul țării sale.

Fără să se oprească la materialul strict faptic, Șerban Nedelcu descrie cadrul geografic și social, notează diferite aspecte, realizînd în acest fel o carte de reportaj și de documentare în același timp.

DIN ACTIVITATEA UNIUNII ZIARIȘTILOR DIN R. P. R.

Secretariatul general al O.I.Z. exprimă profunda sa recunoștință Uniunii Ziariștilor din R.P.R., cit și Biroului său pentru plăcuta ospitalitate și uriașa muncă depusă la organizarea celui de-al IV-lea Congres al Organizației Internaționale a Ziariștilor.

Vă dorim, dragi colegi, numeroase succese în munca voastră pentru fericirea poporului și pentru menținerea păcii în întreaga lume.

Secretariatul General al O.I.Z.

● La sfârșitul lunii mai o delegație de oameni de cultură din Grecia, în frunte cu academicianul Stratis Mirivilis, președintele Societății naționale a scriitorilor greci, aflată în țara noastră la invitația Institutului român pentru relațiile culturale cu străinătatea și a Uniunii Scriitorilor din R. P. Română a făcut o vizită de câteva zile prin țară.

După înapoierea în Capitală, în ziua de 27 mai, membrii delegației au făcut o vizită la sediul Uniunii Ziariștilor din R. P. Română unde au avut convorbiri cu membri din conducerea Uniunii și cu redactorii ai ziarelor din Capitală, cărora le-au împărtășit impresii din vizitele pe care le-au făcut în țara noastră.

● În seara zilei de 13 iunie revista „Narodnaia Rumînia” a organizat, la sediul Uniunii Ziariștilor din R.P.R., un simpozion în cadrul căruia câțiva din redactorii revistei au împărtășit impresii din călătoriile făcute peste hotare. Tov. Adrian Nestor, redactor-șef adjunct, a descris cele văzute în cursul unei călătorii în Grecia, tov. Maria Savin-Ilea a arătat frumosul

succes de care s-a bucurat expoziția economică a R. P. R. în China, iar tov. Silviu Podină a vorbit despre o călătorie făcută în Uniunea Sovietică.

● În ziua de 27 iunie, ziaristul indian K. Shankar Pillai, editorul săptăminalului umoristic „Shankar's Weekly” din Delhi, aflat în Capitală la invitația Institutului român pentru relațiile culturale cu străinătatea, a făcut o vizită la sediul Uniunii Ziariștilor din R.P.R. în cursul căreia s-a întreținut cu redactorii ai ziarelor din Capitală.

● Ziaristul englez Gordon Schaffer, președintele Comitetului englez pentru apărarea păcii, membru al Consiliului Mondial al Păcii, care a vizitat țara noastră la invitația Comitetului național pentru apărarea păcii din R. P. Română a avut, în ziua de 30 iunie, o întâlnire cu ziaristii din Capitală, la sediul Uniunii Ziariștilor din R. P. Română.

Răspunzînd la numeroase întrebări puse de ziaristi, oaspetele a vorbit despre creșterea influenței mișcării pentru pace și colaborare internațională în rîndurile unor cercuri din ce în ce mai largi ale poporului englez.

● În ziua de 21 iulie ziaristul Wolfgang Libal de la „Deutsche Presse Agentur” din R. F. Germană a făcut o vizită la sediul Uniunii Ziariștilor din R.P.R. unde a vorbit despre cele văzute în călătoria sa prin țara noastră în cursul căreia a vizitat Orașul Stalin, Ploești, Delta Dunării etc.

● Ziaristul englez Stephen Preston, redactor la ziarele „News Chronicle” și „Observer”, aflat în vizită în țara noastră a făcut, în ziua de 24 iulie, o vizită la sediul Uniunii Ziariștilor din R.P.R. unde a avut convorbiri cu membri ai conducerii Uniunii și cu alți ziaristi din presa din Capitală și Radiodifuziune.

● Ziaristul Pak Zon Ler de la Agenția Telegrafică Centrală din R.P.D. Coreeană, care ne-a vizitat țara în cadrul planului de muncă pentru aplicarea acordului cultural dintre R.P.R. și R.P.D. Coreeană, a fost oaspetele Uniunii Ziariștilor din R.P.R. în ziua de 31 iulie. D-sa a avut convorbiri cu membri din conducerea Uniunii, interesîndu-se de felul cum sînt organizate și funcționează Uniunea și Casa Ziariștilor, de calificarea profesională a ziaristilor în țara noastră etc.

● Din inițiativa centrului de televiziune a avut loc în cursul lunii iunie în grădina cinematograful de la Casa Ziariștilor proiectarea unor filme speciale de televiziune primite de Televiziunea noastră de la centrele de televiziune din U.R.S.S., R. Cehoslovacă și R. P. Ungară.

● Pe tot timpul verii, în grădina cinematograful Casei Ziariștilor au loc proiectări de filme artistice și documentare în fiecare miercuri seara. Membrii Uniunii Ziariștilor pot juca în fiecare zi la Casa Ziariștilor șah și pot viziona programele de televiziune. Restaurantul Casei Ziariștilor este deschis în fiecare seară de la orele 20, cu excepția zilei de luni.

DIN ACTIVITATEA UNIUNILOR DE ZIARIȘTI FRĂȚEȘTI

U.R.S.S.

Uniunea Ziariștilor din U.R.S.S. este cea mai vastă dintre toate organizațiile de creatori ale intelectualității sovietice — uniunile scriitorilor, artiștilor plastici, compozitorilor și cineaștilor. Din august anul trecut, când s-a publicat Statutul său provizoriu și pînă acum s-au primit în rîndurile acestei uniuni aproape zece mii de membri, dar numărul celor care și aduc aportul creator în presa sovietică și în diferitele organe de informație întrece cinci zeci de mii.

Primul Congres Uniional al Ziariștilor sovietici va fi convocat peste câteva luni. Pretutindeni, în republici, ținuturi și regiuni se desfășoară intense pregătiri pentru o trecere în revistă, adîncită și exigentă, a activității ziariștilor.

Subliniind importanța acestui eveniment într-un articol publicat în numărul din iunie a.c. al revistei „Sovietskaia Peciati” I. Șpilov, secretar general ad-interim al Biroului organizatoric al Uniunii Ziariștilor din U.R.S.S., scrie: „De buna și temeinica organizare a lucrărilor pregătitoare depinde în mare parte succesul acestui viitor Congres. El va avea de făcut un bilanț al activității creatoare a ziariștilor, va trebui să aprecieze în mod critic experiența acumulată și să traseze noi sarcini.

O mare importanță principială în materie de îndrumare are pentru ziariști cunoscuta cuvîntare a lui N. S. Hrusciiov „Pentru o strînsă legătură a literaturii și artei cu viața poporului”. Pregătindu-se pentru Congresul viitor, organizațiile de ziariști sînt datoare să lupte activ chiar și împotriva celor mai neînsemnate influențe ale ideologiei burgheze și să respingă cu hotărîre orice încercare de a rupe activitatea ziariștilor de viața poporului și de politica partidului. Credincioasă principiilor partinității leniniste, presa sovietică a parcurs o cale glorioasă, s-a oțelit și s-a dezvoltat în lupta cu dușmanii partidului și ai poporului și este străină de filistinism și lipsă de principialitate.

Partidul îi învață pe ziariști să nu-și tocească tăișul armei ideologice și să fie totdeauna exigenți și consecvenți în muncă.

În lunile care preced Congresul se cere o intensă activizare a tuturor forțelor ziaristice. Să aperi puritatea

ideologică a publicațiilor noastre, să contribuie la o înflorire multilaterală a măiestriei ziariștilor, să duci mai departe opera de demascare a tot felul de calomnatori burghezi care persistă în încercările lor de a ponegri ideile socialismului — iată care este datoria noastră, a ziariștilor.

Congresul care se va ține curînd va fi o dare de seamă pe care ziariștii profesioniști o vor prezenta partidului și cititorilor.”

● În cadrul unei adunări orășenești a lucrătorilor din presă și radio organizată de Biroul organizatoric al secției regionale din Astrahan a Uniunii Ziariștilor, s-a discutat, printre altele, și despre necesitatea ca orice ziarist să cunoască dactilografia, stenografia, să știe să fotografieze și să conducă un automobil. Biroul organizatoric a luat notă de propunerile făcute în acest sens și în curînd vor lua ființă cercurile și cursurile necesare.

● Biroul organizatoric al secției orașului Kostroma a instituit un concurs al ziarelor din raion pentru cel mai bun număr de duminică. Cele trei premii în bani s-au acordat după analiza făcută ziarelor apărute în decurs de două luni, ținîndu-se seama de varietatea materialelor, participarea activă a corespondenților voluntari muncitori și țărani în oglindirea vieții din raion, popularizarea experiențelor înaintate și prezentarea grafică a ziarelor.

● La Magnitogorsk s-a organizat o școală permanentă de corespondenți voluntari din rîndurile muncitorilor. Cursurile școlii sînt frecventate de peste 70 de metalurgiști și constructori, activiști de partid și din comsomol.

● La Sverdlovsk, Leningrad, Saratov, Kirov, Cîta și Perm s-au inaugurat case și cluburi ale ziariștilor, întocmindu-se și planurile de activitate pentru următoarele trei luni. Astfel secțiile de reportaj, de foileton, satiră etc., din cadrul clubului din Saratov și-au propus să organizeze simpozioane avînd ca teme: „Reportajul în presa cotidiană”, „Corespondența — un gen gazetăresc combativ” și altele.

Tot la Saratov, biroul organizatoric al secției locale a organizat o „zi a ziaristului” din regiune. În sala de conferințe a redacției ziarului „Comunist” s-au întrunit în acea zi colaboratorii ziarelor regionale, orășenești, raionale, de uzină și de universitate, ai editurii locale, de la radio și televiziune. Primul secretar al comitetului regional al P.C.U.S. din Saratov a prezentat un referat despre „Sarcinile lucrătorilor din presă în opera de ridicare viitoare a economiei naționale”.

Redactorii și colaboratorii ziarelor regionale și raionale au împărtășit, după aceea, din experiența lor de mobilizare, prin intermediul presei, a oamenilor muncii, pentru îndeplinirea planurilor de dezvoltare a industriei, agriculturii și a construcției socialiste din regiune.

Astfel de „zile ale ziaristului” în cadrul cărora se dezbate diferite probleme de creație, sau au loc întîlniri cu personalul de conducere din ministere, directori de întreprinderi importante, oameni de știință, literatură și artă etc., au loc din ce în ce mai des în foarte multe orașe.

● Numeroase organizații locale ale Uniunii Ziariștilor din U.R.S.S. au început o susținută activitate editorială.

Secția raională din Harkov a pregătit pentru tipar colecția „In ajutorul corespondentului voluntar”, compusă din 15 broșuri printre care: „Corespondenții voluntari de la uzină”, „Din experiența raidurilor de corespondenți voluntari”, „Gazeta de perete zilnică”, „Ziarul de colhoz tipărit” etc.

Tot la Harkov un grup de ziariști a tipărit o culegere de articole intitulată „Cu propriile noastre mâini”. Culegerea este o generalizare a experienței în domeniul construcției de

locuințe cu forțele proprii ale oamenilor muncii.

Ziaristii din Odesa pregătesc pentru tipar culegerea intitulată „Cuvântul este armă de oțel“, care va reliefa numeroase aspecte din ziaristica ucraineană în perioada 1920—1958.

Biroul organizatoric din regiunea Cita a editat o serie de reportaje care înfățișează viața plină de eroism a oamenilor care de pe pământurile desțelenite dau acum patriei piine, carne și lapte, lână, aur, cositor și plumb și numeroase metale rare.

O săptămână înainte de cea de a 40-a aniversare a Armatei Sovietice, în rafturile librăriilor din Cita și din regiune a mai apărut încă o lucrare a ziaristilor din Cita: culegerea intitulată „Soldații“, iar conform hotărârii grupului organizatoric al Uniunii Ziaristilor se află acum în pregătire o altă culegere, închinată celei de-a 40-a aniversări a Comsomolului leninist.

R. D. GERMANĂ

● La Asociația Ziaristilor din R.D.G. a avut loc o discuție pe tema îmbunătățirii metodelor de propagandă în problemele economice. Referatul a fost ținut de Emil Dusiska, activist al secției de agitație și propagandă a C.C. al P.S.U.G.

Referentul a propus o serie de măsuri care să ajute la îmbunătățirea tematicii ziarelor cu privire la problemele economice.

R. CEHOSLOVACĂ

● În cadrul Uniunii Ziaristilor din R. Cehoslovacă a fost creată o secție a ziaristilor specializați în prezentarea grafică a ziarelor. Secția are ca sarcină o mai bună pregătire profesională a acestor ziaristi în vederea unei prezentări grafice a ziarelor din ce în ce mai juste și mai atrăgătoare.

● Uniunea Ziaristilor din R. Cehoslovacă a organizat un seminar-internat de 4 zile pentru foto-reporteri. Participanții la seminar au luat cunoștință, atât teoretic cât și practic, de problemele fotografiei în presa modernă.

● O rară colecție de ziare și reviste, numărând 120.000 de exemplare, tipărite în 300 de limbi, a fost formată în decurs de șaiszeci de ani de către tipograful elvețian John Oetiker. Din cauza situației sale materiale precare Oetiker vrea acum să-și vândă colecția, dar întrucât autoritățile elvețiene nu se interesează de aceasta, el a hotărât să-și vândă colecția peste hotare.

● Cursurile de ziaristică organizate la Strasbourg de către Centrul internațional de învățămînt superior de ziaristică, vor începe anul acesta abia în noiembrie și vor dura patru săptămîni.

● Pe lângă publicațiile care apăreau înainte, în prima jumătate a acestui an au apărut în R.P.D. Coreeană numeroase alte ziare și reviste, dintre care cităm: „Ciosin Kiza“ (Ziaristul coreean) revistă lunară a Uniunii Ziaristilor, „Kisur kendesinnun“ (Ziarul tehnic și economic), organ comun al Asociației tehnicienilor din industrie și al Comitetului național tehnic, „Kukte sjanchvor“ (Viața internațională), revistă de politică internațională, „Tjedjun Kachan“ (Știința în slujba maselor), „Mindju sa bep“ (Știința dreptului), „Kige Koneb“ (Industria mecanică), „Ken Koneb“ (Industria ușoară) etc.

● În Germania occidentală au apărut două cărți pe teme de presă: una scrisă de prof. Waldemar Hagemann și alta de Kurt Ziesel. În cartea lui Ziesel

sînt citați o serie de propagandiști inveterați ai fascismului care astăzi sînt ziaristi. Autorul afirmă că dacă asemenea ziaristi lucrează azi în presa R.F.G., în această țară nu poate să se întărească democrația.

În cartea sa Hagemann scrie, printre altele: „Creșterea și scăderea prețului hîrtiei este astăzi pentru editor, vînzătorul hîrtiei tipărite, un lucru mai important decît cel mai bun articol al unui redactor șef“. „Anunțurile sînt astăzi o chestiune de viață și de moarte pentru multe ziare“ arată Hagemann.

● Otto Abetz, fostul ambasador hitlerist în Franța, condamnat ca criminal de război la 20 de ani închisoare și grațiat în 1954 este în prezent redactor la ziarul vest-german „Der Fortschritt“ din Düsseldorf, al cărui redactor-șef este Siegfried Zoglann, fost șef al tineretului hitlerist în ținutul sudeților și mai tirziu șeful aceleiași organizații în Germania nazistă.

UN „CLUB DAUMIER“ AL CARICATURIȘTILOR

După cum anunță „Ziaristul democratic“ la începutul lunii mai, cu ocazia aniversării a 150 de ani de la nașterea neuitatului părinte al caricaturii progresiste, Honoré Daumier, s-au întrunit la Paris caricaturisti de vază din numeroase țări. Profitînd de prilejul oferit, cunoscutul desenator danez Herluj Bidstrup a propus crearea unei organizații internaționale, grupînd pe cei mai de seamă caricaturiști din lume care-și pun arta lor în slujba progresului.

Ideea lui Bidstrup a fost acceptată. După discuții însușite s-a redactat un manifest, în care se spune: „Caricaturiștii satirici și umoristici au hotărît să creeze o asociație internațională menită să ușureze legăturile dintre membrii săi și să aperse idealurile care le sînt comune și interesele lor profesionale. Asociația se va numi

„Clubul Daumier“, pentru cinstirea numelui artistului care a ridicat considerabil prestigiul caricaturii, punînd minunatul său talent în slujba progresului.

Fondatorii „Clubului Daumier“ pun accentul pe responsabilitatea morală a artistului în fața opiniei publice și proclamă voința lor de a face toate eforturile pentru menținerea păcii și prieteniei între popoare.

Ca președinte al noii asociații a fost ales în unanimitate Jean Effel, popularul caricaturist francez, iar printre membrii aleși ai biroului se află celebrul trio sovietic Kukriniksi și Herluj Bidstrup.

Din bogatul plan de activitate al „Clubului Daumier“ face parte și editarea, în mai multe limbi, a unei reviste internaționale „Caricatura“.

„ZIARISTUL DEMOCRAT”

Nr. 6 – IUNIE 1958

DUPA cum era de așteptat, materialele principale ale numărului pe iunie al revistei O.I.Z. se referă la cele două manifestări ziaristice internaționale care au avut loc în cursul lunii mai a.c. la București.

Editorialul acestui număr, intitulat „La lucru, dragi prieteni!”, este o scurtă prezentare de ansamblu a lucrărilor celui de-al IV-lea Congres al O.I.Z., care pune în lumină, mai ales, ambianța favorabilă în care s-au desfășurat la București aceste lucrări, evidențind totodată caracteristicile principale ale dezbaterilor și hotărârilor Congresului.

„In ambianța cordială a Congresului — se spune în articol — delegații au constatat că legăturile de prietenie între ziaristii din diferite țări se întăresc neîncetat, că alit Comitetul executiv cit și Secretariatul general au contribuit substanțial la dezvoltarea cooperării pe baza unei încrederi reciproce și a unei prietenii sincere”.

După ce se arată importanța rezoluțiilor adoptate în cadrul Congresului, în editorialul organului O.I.Z. se spune în continuare: „Reprezentanții organizațiilor de ziaristi care au luat parte la Congresul O.I.Z. s-au declarat hotărâți să contribuie la largirea cooperării între ziaristii din toate țările, care duc nobila luptă pentru pace, progres și un viitor mai luminos al omenirii.

Problemele figurind pe ordinea de zi a celui de-al IV-lea Congres al O.I.Z. de la București au fost discutate într-o atmosferă cordială și prietenească, într-un spirit de sinceră înțelegere; o unanimitate completă a putut fi constatată în cazul tuturor problemelor discutate. Din capitala ospitalieră a României, participanții la Congres au dus în inimile lor căldura convorbirilor cordiale, a reuniunilor prietenești”.

După editorial, „Ziaristul democrat” publică în întregime documentele adoptate în cadrul lucrărilor Congresului, anunțând totodată că principalele expuneri, mesaiele de saluț și intervențiile la discuții vor fi publicate în numărul următor al revistei.

Revista O.I.Z. publică de asemenea un material referitor la lucrările Reuniunii Internaționale a Reporterilor de la București. Materialul este redactat după textul informării asupra Reuniunii Internaționale a Reporterilor pe care a făcut-o tov. Teodor Marinescu, vicepreședinte al Uniunii Ziaristilor din R.P.R. în cadrul lucrărilor celui de-al IV-lea Congres al O.I.Z.

Acest material este urmat de textul Apelului „Către reporterii presei de pretutindeni” adoptat în unanimitate la 13 mai a.c. de către Reuniunea de la București.

Mergând pe linia unei prezentări permanente a si-

tuăției presei și ziaristilor din întreaga lume, „Ziaristul democrat” publică și de astă dată câteva materiale interesante. Cel mai important este articolul semnat de Norbert Siklósi, noul secretar general al Uniunii Ziaristilor din R. P. Ungară care se ocupă de „Noile sarcini ale ziaristilor maghiari”.

În zilele de 31 mai și 1 iunie 1958 a avut loc la Budapesta adunarea generală a Uniunii Ziaristilor din R. P. Ungară. Toate redacțiile s-au pregătit îndelungat în vederea acestui important eveniment și au ales un număr de 177 delegați reprezentând pe cei 2.200 de lucrători actuali ai presei ungare. Această adunare generală a reflectat în mod cit se poate de veridic situația actuală din presa ungară — din rîndurile căreia au fost eliminate elementele contrarevoluționare și revizioniste, — delegații putînd declara astfel, pe bună dreptate, de la tribuna adunării generale: de acum înainte presa noastră liberă va servi poporul cu credință și devotament, va contribui la construirea socialismului în R. P. Ungară și va lupta pentru pace și prietenie între toate popoarele lumii.

În cadrul adunării generale s-au purtat discuții asupra sarcinilor Uniunii care numără astăzi, inclusiv cei noi primiți, 2.200 de membri. Delegații au subliniat

în unanimitate necesitatea pentru Uniune de a deveni un factor important în viața socială din R. P. Ungară, intensificîndu-se în acest scop activitatea creatoare a tuturor ziaristilor.

În adunarea generală s-a vorbit de asemenea de relațiile cu uniunile de ziaristi din țările frățești.

După două zile de dezbateri în cadrul cărora s-au discutat numeroase probleme profesionale, în numele tuturor ziaristilor care lucrează acum în redacții, delegații au adresat Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Socialist din R. P. Ungară o scrisoare în care lucrătorii din presă declară că ei consideră ca cea mai importantă sarcină a lor slujirea cauzei poporului muncitor, contribuind totodată la cultivarea prieteniei între popoare, la menținerea păcii și construirea socialismului.

Un alt articol din „Ziaristul democrat” se ocupă de situația presei sud-africane. Este începutul unei foarte minuțioase prezentări a situației presei dintr-un colț al lumii în care trăiește cea mai oprimată populație de culoare. Articolul va continua în numărul următor al revistei și ne vom ocupa de el într-o viitoare recenzie.

Materialele informative din acest număr ne dau amănunte asupra întîlnirilor bilaterale de cooperare în cadrul

LE JOURNALISTE
DEMOCRATIQUE

O.I.Z. dintre uniunile de ziariști din R. Cehoslovacă și R. D. Germană pe de o parte și R. P. Polonă și R. P. Bulgaria pe de altă parte. Sub semnătura lui Tadeusz Lipski, un alt material ne informează de pregătirile care se fac în R. P. Polonă pentru sărbătorirea în 1961 a 300 de ani de la apariția primu-

lui ziar polonez „Mercuriusz Polski”

Știrile cuprinse în cele două rubrici permanente ale „Ziaristului democrat”: „Iată ce scriu revistele ziariștilor” și „Din activitatea Uniunilor membre ale O.I.Z.” sînt variate și de substanță, deși parte din ele cam tardive.

N. DOC.

„SOVIETSKAIA PECIATI”

Nr. 6 – IUNIE 1958

NU există ziarist care să nu fie doritor să ale impresii, efectul pe care l-a produs cuvîntul său asupra cititorului. Mai ales dacă este conștient că-i revine și lui fie numai o părțică din răspunderea pentru uriașa operă constructivă ce se desfășoară pe pămîntul țării sale. Eficacitatea materialelor, întrebarea: își ating ele ținta? — pare a fi problema principală a acestui număr al revistei.

Eficacitatea, subliniază articolul de fond, trebuie înțeleasă în sens larg, ca influența pe care o exercită presa asupra conștiinței oamenilor, ca întreaga contribuție pe care o aduce la dezvoltarea economiei și culturii. Aceiași ideie — pătrunderea cuvîntului tipărit în inima cititorului — re apare în articolul „O dare de seamă sau un raport formal”. Este iarăși vorba de o problemă care frămîntă și

redacțiile noastre. Cum să fie prezentat „materialul oficial” despre adunări, sesiuni, consfătuiri etc., ce cuprind informații importante, a căror publicare este necesară, care însă, prin felul obișnuit al redactării nu sînt în stare să capteze interesul cititorului. Război hotărît șabloanelor, transformarea redactării și a „dărilor de seamă” în muncă creatoare, este cerința pe care o exprimă articolul. Acestui scop îi servește, între altele, și seminarul unional cu privire la problemele informației, proiectat de Uniunea Ziaristilor din U.R.S.S.

Problema eficacității re apare și într-un articol dedicat întrecerii socialiste. Nu chemări adresate unor grupuri mari — metalurgiști, șoferi, colhoznici — recomandă autorul, ci găsirea unei „adrese concrete”, folosindu-se eventual un gen nou, neprevăzut în teoria presei:

articolul de fond-scrisoare. Astfel ziarul „Siberia sovietică” a publicat în martie 1958, în spațiu destinat articolului de fond, scrisoarea unei mulgătoare adresată nominal altor tovarășe de aceeași profesie. Efectul, un salt considerabil al producției de lapte: participarea la întrecere și a altor mulgătoare...

Trebuie urmărită, desigur, și eficacitatea materialelor critice. Semnalele cu privire la diferite abateri nu trebuie lăsate fără urmă. Ziaristul nu poate admite nici un fel de liberalism, de împăciuitorism, față de încălcări ale legalității socialiste. Revista relatează o întâmplare, cînd un ziar regional venind în ajutorul ziarului raional, prin stăruința sa, a obținut desființarea și sancționarea unor măsuri abuzive.

Presa socialistă are, în mod firesc, printre principalele sale directive, eficacitatea muncii de partid. În articolul „Cu ajutorul activului de partid”, Ș. Karkarașvili, șeful secției viața de partid a ziarului „Zaria Vostoka” arată cum a reușit secția lui să asigure rubricii „În ajutorul activistului de partid” un conținut variat, atractiv, concret și util.

Verificării aplicării în practică a hotărîrilor importante, a inovațiilor și invențiilor, a situației în anumite ramuri, îi servesc raidurile organizate de redacții — deci încă un aspect al controlului eficacității. Redactorul ziarului „Magnitogorski raboci” ne împărtășește cum organizează redacția lui asemenea raiduri, care iau adesea proporții destul de mari — 500 de brigăzi, cu participarea a 3.500 de muncitori, funcționari, ingineri etc.

Din rubrica „În paginile presei”, o mică trecere în revistă a unor materiale importante apărute în diferite publicații, respiră cu putere viața de astăzi a Uniunii Sovietice. Materialele citate sînt dedicate îndeosebi programului de dezvoltare gigantică a industriei chimice

și etapei noi inițiate în construcția colhoznică prin reorganizarea S.M.T.-urilor. Aceste probleme nu rămîn fără ecou în viața organizațiilor ziariștilor sovietici. Secția Uniunii din orașul Kazan a și luat măsuri pentru a lărgi cunoștințele membrilor săi în domeniul chimiei.

Interesul ziariștilor sovietici este îndreptat și spre viața colegilor lor de peste hotare. Rubrica presa străină cuprinde o colaborare scrisă de Fan Tin, un ziarist chinez, „Procesul auto-educării”. În articolul semnat de Jan Dzedzic, secretarul general al Asociației Ziaristilor Polonezi, se expune organizarea și problemele principale ale acestei Uniuni. Ziaristul sovietic D. Bociarov relatează despre vizita sa la Uniunea Ziaristilor din Ungaria, relevînd activitatea tot mai vie pe care o duce Uniunea.

Asasinarea ziaristului progresist libanez, Nasib Metni, coincide în timp aproape cu începerea evenimentelor cunoscută din Liban. I. Plișevski evocă întîlnirea pe care a avut-o cu patriotul libanez la începutul acestui an. (În paginile acestui număr al revistei noastre se află traducerea articolului semnat de I. Plișevski.) D. Ilin relatează despre activitatea intensă depusă de ziarul algerian „El Mudjabid”, editat de Frontul Eliberării Naționale, care în condiții grele informează despre lupta eroică dusă de poporul algerian. Ziarul reușește să informeze pînă și despre acțiunile, grevele etc., organizate de patrioții algerieni în lagărele franceze.

Советская ПЕЧАТЬ

Sub titlul „Moravurile presei burgheze” este înfățișat inveteratul agitator la război și propagandist al „bombeii curate”, Dawid Lawrence, editorul și redactorul revistei americane „United States News and World Report”.

Acest număr al revistei, — care cuprinde, între altele, foiletoane, parodii literare, îndrumări practice — mai informează asupra des-

fășurării la București a Reuniunii Internaționale a Reporterilor și a Congresului al IV-lea al O.I.Z. Biroul organizatoric al Uniunii Ziaristilor Sovietici a și aprobat în unanimitate hotărârile Congresului; totodată a hotărât începerea lucrărilor pregătitoare pentru Congresul Uniunii Ziaristilor din U.R.S.S., care va avea loc la începutul anului 1959.

GH. BARBU

„PE FRONTUL ZIARISTICII”

Nr. 6 — Iunie 1958

NUMARUL pe iunie al revistei Asociației ziaristilor din întreaga China, acordă o atenție deosebită rolului presei în propaganda pentru însușirea liniei generale de construire a socialismului. Editorialul intitulat „Câteva probleme cărora trebuie să li se dea atenție în activitatea propagandistică pentru linia generală” sintetizează sarcinile presei în etapa actuală. Presa trebuie să explice în primul rând maselor conținutul chemării: „Să ne concentrăm toate forțele, să tindem mereu înainte, mai mult, mai repede, mai bine, mai economic”. Această propagandă trebuie făcută la un înalt nivel teoretic.

O altă sarcină a presei este popularizarea orientării trasate de partid: „Dezvoltarea concomitentă a întreprinderilor mari, mici și mijlocii”, „Dezvoltarea industriei este pusă pe același plan cu dezvoltarea agriculturii”.

Presa trebuie să se ocupe de problemele ideologice ce au o mare importanță practică. Ea trebuie să folosească metoda comparației pentru a-i face pe cititori să-și dea seama de conținutul celor două feluri de concepții existente în procesul formării liniei generale, de lupta dintre cele două metode. Propaganda trebuie făcută la un

înalt nivel ideologic, ea trebuie să dispună de cât mai multe argumente logice.

Presa trebuie să se ocupe de revoluția tehnică și culturală, de mișcarea pentru reglementarea stilului de muncă, de problema luptei de clasă.

Problema rolului presei în propagarea liniei generale mai este dezbătută și în articolele: „In problema propagandei pentru linia generală” (interviu acordat de conducerea de partid din provinciile Dziang Si și Dziang Su); „Cum trebuie dusă propaganda în problema revoluției tehnice în agricultură” (interviu acordat de conducerea Ministerului agriculturii); „De ce probleme trebuie să țină seama reportajele cu privire la industria locală?”; „Un articol interesant cu privire la felul cum trebuie dusă munca de presă este cel intitulat „Lucrătorii din presă trebuie să termine cu prejudiciile”, în care se vorbește despre descătușarea gândirii și despre necesitatea lichidării anumitor prejudecăți care există încă în rîndurile ziaristilor, și anume: proslăvirea ziaristilor de tip vechi, tratarea fără discernămint a vechilor tradiții din presă, atitudinea de îngăduință față de unele teorii ziaristice învechite, proslăvirea a ceea ce este străin,

înerederea fără rezerve în propria experiență îngustă etc.

Articolul intitulat „In lumina începuturilor presei, să combatem teoria lui Vang Djung referitoare la „necesitățile societății”, dă o serie de date concrete referitoare la primele publicații de presă din lume, date care atestă caracterul presei ca instrument al luptei de clasă. Este combătută teoria lui Vang Djung care pretinde că ziarurile sînt un produs al „necesităților societății”, adică ele apar datorită faptului că oamenii vor să-și dea seama de situația înconjurătoare, vor să afle știri cu privire la politică, economie și cultură. Presa, după Vang Djung, are deci un caracter de marfă, și nu un caracter de clasă.

Revista acordă o mare atenție reflectării în presă a problemelor arzătoare ale actualității. Articolul: „In reportaje trebuie sesizată și situația generală și contradicțiile principale” (articol scris de redacția ziarului „Dzielangjiibao”-„Șanhai”) are un conținut concret din care reiese experiența acestui ziar în sesizarea contradicțiilor de bază și în reflectarea lor în presă.

Pe aceeași temă a reflectării este axat și articolul „Grupa flotantă de reporteri — în organele de bază” (o bună metodă de aprofundare a realității, de realizare a legăturii cu realitatea).

Problemele de tehnică ziaristică și de ridicare a calității ziarului sînt dezbătute în articolele:

„Să înălțăm steagul roșu — iată cheia îmbunătățirii calității ziarelor” (articol scris de un redactor al ziarului „Ciunguocinienbao” — organ al C.C. al U.T.C.) și „Recomandăm corespondența „Șen nun dă asalt asupra

muntelui Utai”. Revista reproduse și textul integral al acestei corespondențe referitoare la o cooperativă de aprovizionare și consum.

O problemă mereu de actualitate pentru orice redacție este aceea tratată în articolul „Autor — redactor — stil” în care se încearcă să se facă o delimitare a drepturilor pe care le are redacția de a interveni în textul unui autor.

Revista consacră câteva pagini felului în care au fost redactate unele titluri de materiale apărute în diferite ziare, titluri care se bucură de aprecieri pozitive în întrecerea care a avut loc.

Sub titlul „O sută de flori se întrec în frumusețe” se discută câteva titluri și subtitluri ale știrilor apărute cu prilejul lansării celui de-al 3-lea satelit sovietic al pământului.

Pentru documentare revista publică un studiu amplu intitulat „Publicațiile de presă revoluționare și publicațiile de presă progresiste din Șanhai, în perioada războiului anti-japonez”.

Numărul 6 mai publică două articole consacrate filmelor documentare (jurnalelor de actualități) și expoziției de fotografii din Pekin.

Problemele legate de presa internațională sînt dezbătute în următoarele articole:

„Intorși de la Reuniunea Internațională a Reporterilor”, „Cel de-al IV-lea Congres al O.I.Z.”, „Impresii din vizita făcută în Vietnam” și „Ziarul poporului albanez” („Zeri i popullit”) articol scris de șeful secției externe a acestui ziar.

Revista continuă publicarea cursului de logică (lecția III-a) și mai cuprinde și o pagină de scrisori de la cititori.

T. RADIAN

新聞戰線

XINWEN ZHANXIAN

„NEUE DEUTSCHE PRESSE“

Nr. 6 – IUNIE 1958

ÎN cercurile ziaristilor din R. D. Germană se desfășoară în prezent discuții în jurul noilor „principii de calificare“, elaborate de Uniunea presei germane și care au menirea „de a ridica pregătirea profesională a ziaristilor la un nivel mai înalt, ideologic și politic, de a impune activității politice a ziaristilor o calitate nouă“. Tendința aceasta străbate și din cuprinsul principalelor materiale ale numărului de față. Articolul de fond se declară împotriva oricărei „acalmii ideologice“ în presă, subliniind că, „redactorii care nu sînt înflăcărați ei înșiși, nici nu pot fi purtători ai făcliei concepției socialiste asupra lumii“. Articolul de fond ironizează pe acei ziaristi care se refugiază în domeniul „ziaristicii pure“, pentru a elabora probleme de specialitate, făcînd abstracție de lupta ideologică și politică din jur, dar și pe acei care așteaptă, funcționărește, indicații de sus. Un nou „Sturm und Drang“, conchide articolul, trebuie să domnească în presă, pentru ca ziaristul să fie cu adevărat un luptător pentru schimbarea revoluționară a ceea ce și-a trăit traiul.

Participării active la transformarea societății sînt dedicate și o serie de alte materiale. Articolul „Colegiul de redacție — organul de conducere politică a redacției“ ne înfățișează principiile după care și-a organizat munca colegiul ziarului „Volksstimme“ din Magdeburg. „Colegiul de redacție, subliniază autorul, are sarcina obligatorie de a asigura oricînd conducerea politică și ideologică a redacției — linia politică stabilită de partid și guvern, de a o duce la îndeplinire cu cele mai bune mijloace gazetărești“.

Propaganda economică însăși nu trebuie să fie „ziaristică pură“ ci să determine transpunerea planurilor în

realitate. Acestui scop i-a servit campania organizată de ziarul „Freie Erde“ din Neubrandenburg și care a dus la grăbirea aplicării unei metode noi în creșterea vitelor — construirea de grajduri deschise.

Un articol analitic este dedicat activității ziarelor regionale pe tărîm cultural, constatîndu-se că unele ziare scot, poate, o rubrică culturală dar nu fac încă politică culturală. Se cere, între altele, să fie larg deschise coloanele ziarelor pentru discuții pe asemenea teme, dîndu-se cuvîntul oamenilor muncii.

Ziaristul-luptător politic nu trebuie să-și mărginească activitatea numai la munca din redacție. Un ciup larg de activitate pentru formarea conștiinței politice a maseilor el îl poate găsi în contactul direct cu cititorii. Și revista relatează despre întîlnirile pline de învățămînt cu locatarii unor blocuri, cînd s-a discutat despre înarmarea atomică a R.F. Germane. Ziaristii au plecat de la aceste întîlniri cu multe argumente și sugestii noi, pe care le-ar putea aplica apoi în munca lor propriu zisă.

În același timp, revista demască și metodele folosite de dușmanul de clasă pentru a influența opinia publică. Într-un lung și documentat articol este înfățișată întreaga rețea de organizații subordonate lui „Office of Strategic Services“ din Washington, care deține conducerea „războiului rece“. De la această organizație, care

este de fapt statul major suprem al armatei S.U.A., pornesc fire care duc spre principalele agenții occidentale de informații, posturi de radio, Vatican, Uniunea europeană a cărbunelui și oțelului, guvernul R. F. Germane etc., unindu-le într-un singur tot, subordonat pregătirii psihologice a unui nou război.

O serie de scrisori a unor ziaristi din R. D. Germană care au fost arestați în R. F. Germană pentru singurul fapt că doreau să-și exercite misiunea, arată cum se prezintă de fapt „libertatea presei“ în Germania de vest.

Revista mai cuprinde materiale dedicate istoriei presei muncitorești germane, tehnicii poligrafice, rubricile „Critică și bibliografie“, „Din viața Uniunii“ etc.

Organizării mai bune a muncii slujesc articolele despre „Suplimentul pentru copii“, „Secția de documentare a unui ziar regional“, „Standardizarea manuscriselor“ etc.

În felul acesta, numărul de față ne mijlocește cunoașterea multor probleme care-i frămîntă pe colegii de breaslă din R. D. Germană.

GH. B.

„CESKOSLOVENSKY NOVINAR“

Nr. 6 – IUNIE 1958

NUMĂRUL 6 al revistei Uniunii Ziaristilor Cehoslovaci cuprinde o serie de contribuții noi la rezolvarea problemelor care preocupă în prezent pe ziaristii cehoslovaci, adică a problemelor îmbunătățirii conținutului, limbii și formei publicațiilor periodice.

Astfel în articolul intitulat „Să ne apropiem mai mult de om“ autorul O. Klokoc comentează următorul pasaj din Darea de seamă prezentată de Comitetul Central al Partidului Comunist Cehoslovac la cel de-al XI-lea Congres: „Trebuie să ridicăm mereu nivelul, caracterul partinic și ideologic al presei“. Calea spre realizarea acestui deziderat, autorul articolului de mai sus o vede într-o nouă atitudine față de viață și față de om, în evitarea expunerii numai a faptelor fără sublinierea elementului uman care a dus la realizarea lor. Cu acest prilej autorul arată că în presă predomină de obicei latura formal-organizatorică a întrecerii, a luării angajamentelor, iar latura politică educativă de obicei este relevată prea puțin.

În același timp autorul subliniază și importanța limbii în scris; ea trebuie să

fie clară și ușor de înțeles și să se asemene cu vorba vie, fără a deruta pe cititori prin expresii și construcții de fraze greu de înțeles.

Un alt articol publicat în acest număr al revistei se ocupă de prezentarea grafică și problema paginajii ziarelor (autor A. Kodeda). În articolul respectiv intitulat „Prezentarea grafică și paginajia“ autorul relevă elementele principale cărora trebuie să fie acordată o atenție deosebită la editarea unei publicații periodice. Aceste puncte sînt: formatul hirtiei și numărul de pagini, caracterele de bază ale textului, amplasarea materialului principal, lățimea coloanei și stilul prezentării; de asemenea trebuie să se țină seamă de cititori, de posibilitățile tehnice ale tipografiei respective și de periodicitatea apariției revistei. Autorul analizează aceste elemente subliniind că sarcina principală a întregului colectiv redacțional constă în colaborarea la amplasarea materialului principal, care devine un fel de piatră fundamentală a întregii construcții, a conținutului numărului respectiv. Autorul subliniază importan-

NEUE
DEUTSCHE
PRESSE

ța știrilor mărunte și a diferitelor rubrici de valoare secundară, insistând asupra prezentării lor cu gust. În funcție de importanța și de forma literară, spune autorul, trebuie să fie alese și caracterele literelor.

În ceea ce privește conținutul variat al unor reviste, care caută noile metode și forme de paginație pentru impresionarea cititorilor, autorul atrage atenția asupra pericolului destrămării materialului, al amestecului lipsit de gust al caracterelor titlurilor și al extremismului care impresionează negativ pe cititori. Pentru ca prezentarea ziarelor și revistelor să-și îndeplinească scopul ei ar fi necesară, spune autorul, o colaborare strinsă între redacție și tipografie și cunoașterea perfectă a posibilităților tehnice ale tipografiei. Chiar în cazul când tipografia nu dispune decât de mijloace modeste, bunăvoința și gustul pot să ajute la obținerea ziarelor cu un conținut viu.

În ceea ce privește limba revistelor și ziarelor, A. Nor, în articolul intitulat „Păstrarea măsurii în stil, în special în limbajul de specialitate”, atrage atenția asupra rezultatelor negative ale stilului prea „înălțat” și artificial.

Disproporția între vorbe și conținut nu poate avea decât urmări negative. De aceea autorul recomandă păstrarea unei măsurii în alegerea expresiilor și în construcția frazelor și propozițiilor pentru ca faptele expuse să fie mai ușor seziabile de către cititori.

Problema stilului și limbajului publicațiilor periodice constituie subiectul unui alt articol scris de K. Gubin, redactor șef al ziarului sovietic „Izvestia”, intitulat „Arma ideologică eficientă” și reproduș din „Sovietskaia Peciati”, nr. 5 din 1958. În acest articol autorul se ridică contra șablonului, contra abuzurilor și frecvenței prea mari a expresiilor „a îndeplinit”, „a depășit” etc.

Acest număr al revistei „Ceskoslovensky Novinar” cu-

prinde și impresiile de la al IV-lea Congres al Organizației Internaționale a Ziarștilor și de la Reuniunea Internațională a Reporterilor. Astfel, Maria Sedlakova subliniază importanța Reuniunii care a permis un schimb larg de idei între reporterii din diferite țări.

Revista mai conține și o serie de rubrici speciale din care menționăm: „Din viața Uniunii noastre”, cuprinzând știri interesante ca: organizarea seminarului pentru fotoreporteri, care s-a ținut la Roztej în zilele de 20—24 mai a.c. și la care au fost invitați specialiști cunoscători ca prof. K. O. Hrubv din Brno și prof. L. Linhart. Din programul seminarului făceau parte problemele privind teoria și practica foto-reportajului cu sublinierea rolului și importanței acestui gen ziaristic.

Relevăm de asemenea știrea în legătură cu organizarea la 27—28 mai a examenelor de calificare a ziarștilor la Uniunea Ziarștilor Cehoslovaci, la care au luat parte 16 candidați, ținerea unei serii de conferințe în presă cu reprezentantul Comitetului de Stat al Planificării pentru Slovacia, cu reprezentanta „Comitetului femeilor cehoslovace din Slovacia” etc.

Rubrica „Note” cuprinde, printre altele, date interesante în legătură cu primii absolvenți ai cursurilor fără frecvență organizate pe lângă catedra de ziaristică de la Universitatea din Bratislava. Merită atenție faptul că absolvenții cursurilor s-au distins prin frecvența sudă la sută ca și prin participarea activă la toate consultațiile organizate de catedra respectivă. Din alte note cuprinse în această rubrică relevăm: „Legătura cu cititorii” în care se vorbește de organizarea anchetelor printre cititori, și „CTK — prima din lume”.

Pentru informarea cititorilor în legătură cu problemele care preocupă pe ziarștii din străinătate, revista cuprinde două rubrici, și anume: „Din revistele uniuni-

Ās. novinar

lor de ziarști din străinătate” în care redă pe scurt conținutul ultimelor numere ale revistelor „Sovietskaia Peciati”, „Prasa Polska”, „Prasa noastră” și „Neue Deutsche Presse”, și rubrica „Ziaristul democrat” în care expune materialul principal apărut în ultimul număr al organului O.I.Z.

În afară de rubricile „Recenzii” și „Să vorbim corect ceha și slovacă” în care se arată modul de întrebuintare corectă a diferiților termeni

și expresii, revista mai cuprinde și o rubrică de știri mărunte intitulată „De pretutindeni”, care conține, printre altele, informații în legătură cu: deschiderea cursurilor la „Centrul internațional pentru pregătirea superioară a ziarștilor” din Strassbourg, apariția unor noi reviste în R.P.D. Coreeană, printre care și un magazin cu subiecte din tehnologie și economie etc.

E. T.

„PRASA POLSKA”

Nr. 6 — Iunie 1958

REVISTA Asociației Ziarștilor din Polonia discută în numărul pe iunie situația presei locale. Autorul — M. Szulczewski — după ce arată situația relativ bună în ceea ce privește tirajul total și numărul de exemplare de ziare care revin la 1.000 de locuitori, analizează și aspectul negativ al problemei — numărul mic de titluri de ziare locale. El arată că din cele 49 de ziare locale marea majoritate apare în centrele de reședință voevodale, indiferent de mărimea și importanța economică a acestora, iar într-un număr destul de însemnat de orașe mari, prin-

tre care cele cu peste 100 mii de locuitori ca Bytom, Czestochowo, Radom, Walbrzych și altele nu apar ziare locale.

Sub titlul „Învățămîntul e necesar — deci trebuie să discutăm asupra formelor sale”, Wladyslaw Swidrak scrie că formele de creație sînt foarte variate, iar folosirea lor depinde de inițiativa, posibilitățile personale ale ziaristului, priceperea lui în a cunoaște, comenta și generaliza faptele și fenomenele.

Aceasta nu înseamnă că învățămîntul ziaristic nu-și are importanța lui în pregătirea ziaristului. Swidrak

PRASA
POLSKA

„ZIARISTUL COREEAN”

Nr. 6 – IUNIE 1958

arată că învățământul ziaristic ajută pe acei care nu au greșit alegându-și această profesiune. El propune ca înainte de începerea studiilor, sau în timpul lor, studenții să facă o practică mai îndelungată la diferite redacții.

Asociația ziaristilor ar trebui să acorde un ajutor mai substanțial în această direcție. Se pot organiza prelegeri pe teren, se pot ține conferințe și întâlniri cu activiștii din domeniul economiei în reședințele voevodate.

Wanda Strzalkowska relatează despre constătuirea care a avut loc la Kozalin în legătură cu problema ținuturilor apusene. S-a vorbit despre trecutul, prezentul și viitorul acestor ținuturi și s-a subliniat rolul important pe care ziaristii trebuie să-l aibă în această problemă.

Printre altele se subliniază marile eforturi și rezultate obținute în anii puterii populare în lichidarea urmărilor războiului și reconstruirea acestor regiuni, fapte care nu sînt încă în mod corespunzător oglindite în presă.

Tadeus Kupis scrie sub titlul „Ziaristii despre ei”, despre primele rezultate ale unei anchete în rîndul ziaristilor din Varșovia cu privire la o serie de chestiuni cum ar fi: scăderea unor tiraje, îmbunătățirea caracterului publicistic al presei, tendința de lărgire sau îngustare a tematicii informației, greutățile muncii profesionale, sarcinile cele mai importante ale Asociației Ziaristilor Polonezi. Datele

obținute pînă acum constituie un material documentar care arată atitudinea ziaristilor polonezi față de problemele de bază ale presei și profesiunii de gazetar.

Mieczyslaw Krzepkowski scrie despre discuțiile în legătură cu formele grafice ale ziarelor poloneze, iar Mikolaj Wadyas consideră că reclama „este una din disciplinele ziaristicii”.

Deputatul Boleslaw Drobner a împlinit vîrsta de 75 de ani și 50 de ani de activitate în mișcarea muncitorească din Polonia. El se bucură de o deosebită simpatie în mijlocul ziaristilor polonezi. „Prasa Polska” relatează modul cum a fost sărbătorit deputatul Drobner de ziaristii din Krakovia. La clubul ziaristilor din localitate, în cadrul unei calde manifestări din partea celor prezenți, bătrînul militant al mișcării muncitorești „și-a deschis în fața ziaristilor sacul cu amintiri, povestindu-le diferite împliniri din bogata-i activitate”.

Sub titlul „Din istoria presei noastre”, dr. Franciszek Jakubowski arată că cea mai veche publicație poloneză datează din anul 1661 și se numea „Mercurul polonez”.

„Prasa Polska” nr. 6 mai publică o pagină satirică, rubrica de știri din rețeaua profesională, scrisori către redacție, rezultatele concursului de fotografie, informații din viața asociației, recenzii la „Ziaristul democrat” și „Sovietskaia Peciati” și o lecție a cursului de stenografie.

M. B.

Numărul 6 al revistei „Ciosin Kija” („Ziaristul Coreean”) care apare la Phenian, este în mare parte consacrat celui de al IV-lea Congres al Organizației Internaționale a Ziaristilor care a avut loc la București. Revista reproduce textul prescurtat al cuvîntării rostite la acest Congres de Jean Maurice Hermann, președintele O.I.Z., cuvîntarea lui Li Tu Dzin, președintele Uniunii Ziaristilor din Coreea, o scurtă expunere a referatului lui Jaroslav Knobloch, secre-

porter” (Pak Sak Bem), „Printre muncitori” (Li Do Ghin) sînt cîteva dintre titlurile articolelor publicate la aceste rubrici.

Majoritatea articolelor publicate se referă la sarcinile imediate ale presei coreene în legătură cu contribuția pe care ziarele trebuie s-o aducă la îndeplinirea sarcinilor trasate de partid, la lupta împotriva imperialismului. Un amplu articol redacțional explică pe larg care sînt aceste sarcini. La rubrica „Experiență” Ten Ghi En sen-

조인기라

tar general al O.I.Z. Revista publică de asemenea alte cîteva documente ale Congresului printre care „Rezoluția cu privire la colaborarea și unitatea ziaristilor”, „Rezoluția cu privire la problemele păcii”, „Rezoluția asupra activității O.I.Z.” etc.

„Ciosin Kija” informează pe cititori despre construirea în R. P. Bulgaria a primei case internaționale de odihnă a ziaristilor.

În partea a doua a revistei sînt grupate sub titlurile „Teorie” și „Experiență” un mare număr de materiale referitoare la activitatea practică a ziaristilor coreeni. „Ca să scrii scurt trebuie să-ți alcătuești bine planul” (Kyon O Cian), „Radioreporterii și magnetofonul” (Pak Den Sun), „Cum să ne ferim de șabloane” (Iun Tu Hen), „Din activitatea mea de re-

portaj” (Pak Sak Bem), „Printre muncitori” (Li Do Ghin) sînt cîteva dintre titlurile articolelor publicate la aceste rubrici.

Revista „Ciosin Kija” mai publică: traduceri din revista „Sovietskaia Peciati”, note și informații, o rubrică de impresii ale ziaristilor străini care au vizitat R.P.D. Coreeană, fotoreportaje de la munca patriotică pe care ziaristii coreeni o prestează în diferite sectoare ale economiei, în timpul liber.

E. FLORESCU

„НАША ПЕЧАТЬ“

Ежемесячный журнал Союза Журналистов РНР

III год № 7 (27) — июль 1958 г.

СОДЕРЖАНИЕ

- Славная годовщина.
Инж. В. Н. Чаушу : Как отражаются актуальные проблемы сельского хозяйства в отдельных областных газетах
Д. Заславский : Писатель — журналист
Акад. Ал. Граур : За правильное употребление слов
— Выводы из дискуссии о писателях и печати
Вирджил Данчулеску : Беседа с очеркистом об очерке
Др. А. Профета : В гостях в редакции московской газеты „Медицинский работник“
И. Фея : Материалы интересные и материалы бесполезные
Николае Деяну : Типографические рабочие и журналисты прошлого века
Георге Дину : Анри Аллег — герой алжирского народа
И. Плишевский : Насиб Метни
Рецензии : „Демократический журналист“ (Н. Док) ; „Советская печать“ (Г. Барбу) ; „На фронте журналистики“ (Т. Радян) ; „Нейе дейтше прессе“ (Г. Б.) ; „Чешкословенски Новинар“ (Е.Т.) ; „Праса Польска“ (М. Б.) ; „Корейский журналист“ (Е. Флореску).
Заметки — О деятельности братских журналистских союзов — Из-за границу

Редакция и администрация :
Бухарест, Каля Викторией № 163
Телефон : 5.21.02

„OUR PRESS“

Monthly of the Journalists' Union
of the Rumanian People's Republic

Third year, No. 7 (27)—July 1958

CONTENTS

- A glorious anniversary.
Eng. V. N. Ciaușu : How the current problems of the agriculture are reflected in some county newspapers.
D. Zaslavski : The writer — journalist.
Acad. Al. Graur : For the correct use of the words.
— Conclusions to a discussion on the writers and the press.
Virgil Dănciulescu : Talking with a reporter on the reportage.
Dr. A. Profeta : A call at the editors' office of the paper „Mediținskii Rabotnik“ of Moscow.
I. Felea : Interesting materials and useless materials.
Nicolae Deleanu : Typos and journalists of the last century.
Gh. Dinu : Henri Alleg — a hero of the Algerian people.
I. Plisevski : Nasib Metni.
Reviews : „The democratic journalist“ (N. Doc) ; „Sovietskaia Peciati“ (Gh. Barbu) ; „The journalist's front“ (T. Radian) ; „Neue Deutsche Presse“ (G. B.) ; „Ceskoslovensky Novinar“ (E.T.) ; „Prasa Polska“ (M.B.) ; „The Korean journalist“ (E. Florescu).
Outlines . — From the activity of the friend journalists' unions. — From abroad.

Editorial Offices and Administration :
Calea Victoriei, 163, Bucharest, Rumania
Phone : 5.21.02

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : Calea Victoriei, 163. Telefon : 5.21.02

ABONAMENTE : anual 36 lei ; pe 6 luni 18 lei. Costul unui exemplar 3 lei.
Abonamentele se primesc la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.
Revista se găsește de vânzare la chioșcurile difuzării presei

Tiparul executat în Întreprinderea Poligrafică nr. 2, București, str. Brezoianu nr. 23—25, c. 2625

NOUL SEDIU AL UNIUNII ZIARIȘTILOR DIN R. P. R.

Foto A. LOVINESCU

N. 583
Biblioteca UNIV. Ubu

PRESA

noastră

ANUL III AUGUST-SEPTEMBRIE 1958

- A. Grebnev**: Munca de masă a redacției unui ziar de partid. ✓
- V. Iosipescu**: Solidari cu cauza dreaptă a popoarelor arabe.
- M. Calianu**: Cum ajută ziarele „Făclia“-Cluj, „Drapelul roșu“-Timișoara și „Viața nouă“-Galați la îndeplinirea sarcinilor Consfățuirii de la Constanța. ✓
- I. Șpilov**: În întâmpinarea primului Congres al ziariștilor sovietici.
- M. Deac**: Pe marginea expoziției caricaturistului Gh. Chiriac.
- Al. Ionescu**: Seminarul internațional al redactorilor presei studentești de la Sinaia.
- N. Deleanu**: Presa socialistă de la sfârșitul veacului trecut.
- „Înainte“ — organ al Secției de Educație și Cultură a Diviziei de voluntari români „Tudor Vladimirescu“.
- Gh. Dinu**: Presa revoluționară bulgară din România.
- 8 septembrie, ziua solidarității internaționale a ziariștilor.
- P. B. Marian**: Julius Fucik, neînfricat luptător revoluționar.
- F. Brunea-Fox**: Boris Polevoi — „Impresii din America“. ✓
- J. Jungwirth**: Presa din Cehoslovacia.
- Recenzii: „Sovietskaia Peciati“, „Neue Deutsche Presse“.

Sublinieri — Note

8-9

REVISTA UNIUNII ZIARIȘTILOR DIN R. P. R.

PRESA *noastră*

REVISTA UNIUNII ZIARIȘTILOR DIN R. P. R.

ANUL III

Nr. 8 - 9 (28 - 29)

AUGUST - SEPTEMBRIE 1958

MUNCA DE MASĂ A REDACȚIEI UNUI ZIAR DE PARTID

A. GREBNEV

Redactor șef adjunct al ziarului „Izvestia“

ARTICOL SCRIS SPECIAL PENTRU REVISTA „PRESA NOASTRĂ“

PRESA comunistă, presa de tip nou, se întemeiază pe cea mai largă participare, la editarea ei, a activului de corespondenți din rîndurile poporului. Aceasta este una din tradițiile glorioase ale presei partidului comunist.

La sfîrșitul veacului trecut, V. I. Lenin remarcă minunatul obicei de a trimite corespondențe din proprie inițiativă la ziarele socialiste, obicei care se răspîndea în rîndurile muncitorilor din Rusia. Mai tîrziu, în cartea „Ce-i de făcut?“, Vladimir Ilici scria: „O adevărată pasiune de „a se vedea publicat“, o nobilă pasiune, a cuprins pînă și pe muncitorii cei mai înepoiți“¹⁾.

Colaborarea muncitorilor la ziarele ilegale și legale ale partidului se lărgea din an în an și ea a devenit una din minunatele trăsături caracteristice ale presei noastre.

După Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, colaborarea în presă a muncitorilor, țăranilor și intelec-

tualității a căpătat o amploare nemaivăzută. Crescînd cu o repeziune uimitoare, mișcarea corespondenților muncitori și țărani a cuprins mase mereu noi de oameni ai muncii. Obiceiul de a trimite din proprie inițiativă corespondențe și scrisori ziarelor a intrat în obișnuința poporului nostru. Pasiunea nobilă de a se vedea publicat a devenit o cauză patriotică a omului sovietic.

MIȘCAREA CORESPONDENȚILOR MUNCITORI ȘI ȚĂRANI

În toate etapele de dezvoltare a statului sovietic, mișcarea corespondenților muncitori și țărani, condusă de partid, a jucat un rol important în întărirea presei noastre, în construcția socialistă. Corespondenții muncitori și țărani au militat ca participanți activi la construirea socialismului, ca fruntași în producție, ca luptători neobosiți pentru creșterea puterii Uniunii Sovietice. Partidul a aplecat întotdeauna cu atenție ure-

¹⁾ V. I. Lenin. Opere. vol. 5 pag. 382, E.P.L.P.

chea la glasul corespondenților muncitori și țărani, la glasul acestor comandanți ai opiniei publice sovietice.

Astăzi, în perioada luptei poporului sovietic pentru înfaptuirea marelui program al construcției comuniste, mișcarea corespondenților muncitori și țărani joacă, ca și înainte, un rol important în munca ziarelor noastre, în viața social-politică a țării. La activitatea presei centrale și locale ia parte activă o armată uriașă de corespondenți din rândurile poporului. Numărul scriitorilor și corespondenților pe care le primesc zările noastre centrale, republicane, regionale, orașenești și raionale se ridică la milioane.

Mișcarea corespondenților muncitori și țărani a crescut și s-a extins odată cu dezvoltarea economică și culturală a țării. Acum, această mișcare se deosebește din punct de vedere calitativ de aceea care a fost în primii ani ai puterii sovietice. În mersul construcției socialiste, nivelul cultural al poporului a crescut considerabil. În clipa de față, în uzine și în fabrici, în colhozuri și sovhozuri există un mare număr de oameni cu studii elementare de 7 ani, medii și superioare.

Marile transformări socialiste, revoluția culturală, care au avut loc în țară, au schimbat fața activului de corespondenți ai presei. Cine sînt actualii corespondenți muncitori și țărani? Aceștia sînt fruntași în industrie și în agricultură, inovatori, oameni pregătiți din punct de vedere cultural și tehnic, oameni care sînt dotați cu un minunat simț al noului. Astăzi, corespondenții muncitori și țărani sînt oameni cu un larg orizont cultural și politic, călăuzitori ai criticii și autocriticii obștești, care se pronunță cu curaj împotriva a tot ce e înapoiat, nefolositor, împotriva rămășițelor capitalismului în conștiința oamenilor; aceștia sînt oamenii înaintați ai societății noastre, care, prin exemplul lor personal, demonstrează atitudinea comunistă față de muncă. La mișcarea corespondenților muncitori și țărani, care se află în continuă extindere, participă activ intelectualitatea sovietică: ingineri, agronomi, savanți, învățători și cadrele din aparatul de partid, economic și de stat.

În felul acesta, zările noastre dispun de cele mai prielnice condiții pentru sporirea necontenită a activului lor de autori, pentru tratarea mai aprofundată și mai calificată a tuturor problemelor construcției economice și culturale.

După cel de-al XX-lea Congres al partidului, concomitent cu avîntul general al activității și inițiativei maselor populare, mișcarea corespondenților muncitori și țărani a început să capete o și mai mare amploare. În ultimul timp, în republici, ținuturi și regiuni se desfășoară cu regularitate congrese și consfătuiri ale corespondenților muncitori și țărani. Multe zăre centrale și locale și-au intensificat considerabil munca lor de masă. Au început să se folosească mai larg cele mai diferite forme ale muncii corespondenților voluntari.

Antrenarea activului de autori la munca ziarelor, intensificarea activității și inițiativei corespondenților muncitori și țărani — acestea sînt probleme fundamentale ale muncii de presă și ele trebuie să ocupe locul principal în activitatea cotidiană a aparatului redacțional. Comitetul Central al Partidului nostru a îndreptat cu seriozitate munca redacțiilor și organelor locale de partid atunci cînd ele încetau să acorde cuvenita atenție legăturii cu activul de autori al ziarelor și revistelor. În hotărîrea C.C. al P.C.U.S. „Despre îmbunătățirea calității și mărirea formatului ziarelor republicane, de ținut și regionale“ (1945) se arată că redacțiile ziarelor „au slăbit munca cu activul de autori și legăturile lor cu cititorii. În coloanele ziarelor apar rar articole scrise de activiști de partid și oa-

meni cu munci de conducere, de cadre din economie, de ingineri, agronomi, fruntași ai industriei și agriculturii, oameni de știință, cultură și artă. Unele zăre își umplu coloanele cu articole și corespondențe superficiale, lipsite de conținut, scrise în stilul unor instrucțiuni seci, cancelariste.“²⁾

Comitetul Central a obligat atunci comitetele centrale ale partidelor comuniste ale republicilor unionale, comitetele de ținut, și comitetele regionale ale partidului să adopte măsuri care să ducă la îmbunătățirea ziarelor republicane, de ținut și regionale.

Indicații deosebit de importante cu privire la munca redacțiilor ziarelor cu corespondenții au fost date în Hotărîrea C.C. al partidului „Cu privire la măsurile pentru îmbunătățirea ziarelor regionale „Molot“ (Rostov-pe-Don), „Voljskaia kommuna“ (Kuibișev) și „Kurskaia pravda“ (1946). Luînd în considerație faptul că antrenarea la munca ziarelor a corespondenților din rândurile muncitorilor, țăranilor și intelectualilor este condiția cea mai importantă pentru îmbunătățirea ziarelor și pentru întărirea legăturii lor cu masele, Comitetul Central al partidului a propus redacțiilor ziarelor să organizeze o muncă zilnică cu activul de autori, să convoace adunări ale activului de autori din afara redacției pentru discutarea planurilor de muncă ale redacțiilor, precum și adunări ale cititorilor la care să se dea citire rapoartelor redactorilor despre munca ziarelor.

În toate redacțiile munca trebuie astfel organizată încît fiecare colaborator să considere drept cea mai importantă sarcină a sa, paralel cu activitatea gazetărească pe care o desfășoară, antrenarea activului de autori, educarea și creșterea de corespondenți muncitori și țărani. Activitatea ziaristului trebuie apreciată nu numai după numărul de corespondențe și articole tipărite, ci și după felul în care el antrenează la munca ziarului autori din afara redacției, după felul cum ajută colectivul redacțional la stringerea unui larg activ în jurul ziarului.

Legătura cu masele trebuie să străbată întreaga muncă a redacției ziarelor. Activitatea literară a ziaristilor sovietici este de neconceput fără o legătură permanentă cu oamenii muncii, cu organizațiile de partid.

V. I. Lenin ne învață că lucrătorii presei de partid au o sarcină permanentă: să scrie istoria contemporaneității. Dar ei trebuie să se străduiască să o scrie astfel încît cronică lor să ajute nemijlocit participanților mișcării, să scrie astfel încît să contribuie la alegerea conștientă a mijloacelor, măsurilor și metodelor de luptă, capabile să dea cele mai bune și mai trainice rezultate, cu cea mai mică cheltuială de forțe.

Lucrătorii ziarelor pot îndeplini cu succes această sarcină numai cînd cunosc bine viața, cînd sînt strîns legați de popor. Pentru a ajuta activ constructorilor comunismului trebuie să studiezi cu atenție munca lor eroică, să deschizi drum liber noului, la tot ce este progresist, să popularizezi cu perseverență tot ce este înaintat. Vasăzică trebuie să fii în permanență în centrul acelor evenimente prin care trăiește partidul, prin care trăiesc masele populare.

Munca de masă a redacției — care este mijlocul cel mai important de îmbunătățire a ziarului, de largire a tematicii lui — nu poate fi transformată într-un fel de sector de activitate redacțională separat

²⁾ Culegerea „Hotărîri și documente ale P.C. (b) al U.R.S.S. cu privire la propagandă și agitație“, Ed. P.M.R. — 1952, pag. 534.

de munca literară. Munca de masă se integrează în mod organic în procesul de publicare a ziarului, ea este legată în modul cel mai strâns de conținutul paginilor ziarului.

În arsenalul presei noastre există multe și diverse forme ale muncii de masă, ale muncii cu corespondenții, forme verificate de viață și experimentate în toate etapele construcției socialiste. Să ne oprim la formele de bază ale muncii redacției cu activul de autori, cu corespondenții muncitori și țărani.

MUNCA INDIVIDUALĂ CU AUTORUL

Munca individuală este forma cea mai importantă de legătură a redacției cu autorii și de ajutorare a corespondenților în activitatea lor.

Datoria fiecărei redacții este de a trezi la autori interesul față de activitatea de corespondenți, de a-i educa în spiritul răspunderii pentru ceea ce scrie în presă, de a-i ajuta să scrie la ziar. Munca de zi cu zi a redacției cu activul de autori, cu corespondenții muncitori și țărani, contribuie la dezvoltarea lor din punct de vedere literar.

N. K. Krupskaja povestea cu cită minuțiozitate lucrul V. I. Lenin cu autorii. „Este necesar, să zicem, să se trateze o anumită temă nouă. Nimeni nu-și exprimă dorința de a scrie. Atunci, Ilici, aduce vorba și începe să-l prelucereze pe acela care, după părerea lui, este cel mai potrivit să scrie despre tema dată. Nu îi propune de la început să scrie despre această temă ci începe să discute cu el despre problemele care sînt cuprinse în această temă, să-i trezească interesul față de ele, să-l dispună într-un anumit sens; ascultă ce va spune acela. Cîteodată lucrurile nu merg mai departe și Ilici caută pe altcineva, începe să vorbească cu el și cînd vede că acela „se prinde“ începe să discute problema mai în amănunt, vede din răspunsuri, din replici, cum va trata omul tema, îi expune atunci amănunțit părerea sa și dezvoltă mai amănunțit punctul său de vedere. Iar pe urmă îi propune — „Scrieți despre problema aceasta, va ieși bine“. Și, atras de punctul de vedere al lui Ilici, omul se apucă să scrie și, deseori, expune pur și simplu părerea lui”³⁾.

Iată un exemplu clasic de muncă individuală cu autorul. În felul acesta trebuie să-și desfășoare munca fiecare ziarist al unui ziar comunist.

Cîteodată se pune întrebarea cum să obținem ca autorul să scrie un articol, în ce trebuie să constea ajutorul acordat autorului, ce este admisibil și ce inadmisibil? Este inadmisibil ca lucrătorii din redacție să scrie pentru autori. Dar aceasta nu înseamnă că trebuie să se renunțe total la ajutorarea autorilor.

Să presupunem că un redactor sau un colaborator din redacție solicită unui activist de partid, unui cadru din economie sau unui inovator să trateze în ziar o anumită temă. Trebuie să discutăm amănunțit cu autorul, să ne înțelegem cu el care sînt problemele ce trebuie tratate în articol sau în corespondență, care sînt materialele, faptele care urmează să fie folosite. În urma unei asemenea discuții, se poate alcătui planul articolului. Numai după aceasta începe munca independentă a autorului. În timpul procesului de pregătire pentru publicare, materialul poate fi îmbogățit, stilizat. Toate acestea sînt pe de-a întregul admisibile, dar numai cu asentimentul autorului.

³⁾ N. K. Krupskaja „Să învățăm să lucrăm de la Lenin“, pag. 110 (ed. rusă).

SCHIMBUL DE SCRISORI CU CÔRESPONDENȚII

Redacția ziarului ține legătura cu autorii și prin intermediul corespondenței. Ea răspunde corespondențelor și notelor sosite la redacție, trasează autorilor sarcini în scris, le acorda consultații, îi stătuiește cum să prelucereze mai bine cutare sau cutare tema.

În condițiile de muncă ale oricărei redacții, schimbul de scrisori cu corespondenții muncitori și țărani, cu activul de autori, ocupă un loc important și buna sa desfășurare are o mare însemnătate. În primul rînd trebuie să renunțăm cu hotărîre la corespondența șablon prin intermediul diferitelor scrisori tip. Corespondența trebuie să aibă un caracter simplu, creator, să dea sfaturi autorilor, să contribuie la creșterea corespondenților-activiști obștești, să ducă la afluența de materiale.

Este important ca și prin corespondență să se poarte cu autorii o discuție directă și sinceră. Dacă articolul sau corespondența trimisă ziarului nu sînt bune, scrie aceasta autorului, sfătuiește-l cum să le transforme, ce material și ce fapte să utilizeze. Avem numeroase dovezi asupra atenției deosebite cu care corespondența V. I. Lenin cu autorii. Într-un rînd el scria: „Tema... e bine aleasă și prelucrata just, însă insuficient finisată din punct de vedere literar“. Iată un fragment dintr-o altă scrisoare: „Intregul stil, trebuie, după părerea mea, transformat într-unul mai popular — pentru aceasta totul trebuie rescris de la capăt“.

Autorul nu se va simți niciodată jignit dacă va primi o scrisoare conținînd o critică rațională și clară a articolului sau corespondenței sale. Dimpotrivă, el va fi recunoscător pentru faptul că redacția se interesează de munca lui și vrea să-l ajute partinic. Orice autor, chiar și cel mai experimental, se va declara de acord să transforme sau chiar să rescrie materialul dacă i se va demonstra această necesitate. Foarte bine a spus odată despre aceasta strălucitul cunoscător al limbii ruse, I. S. Turgheniev: „Dacă Pușkinii și Gogolii, scria el, munceau și transformau de cîte zece ori lucrările lor, atunci nouă, oamenilor mici, însuși dumnezeu ne-a poruncit-o“.

Multe redacții difuzează periodic celor mai activi corespondenți muncitori și țărani scrisori în care comunică planul lor de muncă și indică temele care interesează în acel moment ziarul. Este mai rațional să se alcătuiască asemenea scrisori diferențiat, raportîndu-le la diverse grupe de autori.

CONSFĂTURILE, CONFERINȚELE ȘI CONGRESLE CORESPONDENȚILOR

O formă importantă de muncă cu corespondenții muncitori și țărani, cu activul de autori, este organizarea diferitelor consfătuiri, conferințe, congrese și adunări.

Practica arată că în condițiile muncii ziarelor republicane, de ținut și regionale, este mai rațional să se organizeze consfăturile cu autorii, pe secții. Asemenea consfătuiri se convoacă pentru instructaj, pentru discutarea problemelor muncii gazetărești, pentru analizarea planurilor de lucru ale secției precum și a materialelor de greutate destinate spre publicare.

Rezultate bune dau consfăturile pe ramură ale corespondenților muncitori și țărani. De pildă, redacția organizează o întîlnire cu corespondenții muncitori dintr-o anumită ramură a industriei sau din anumite întreprinderi; întîlnirile cu corespondenții țărani au ca

temă cultura pământului, creșterea vitelor, activitatea stațiilor tehnice de reparații etc. Asemenea constături vor avea un caracter concret și vor da mai multe rezultate practice.

În republici, în ținuturi, în regiuni și raioane, comitetele de partid și redacțiile ziarelor organizează congrese, conferințe și adunări ale corespondenților muncitori și țărani. Este necesar ca toate aceste adunări de masă ale corespondenților să aibă un caracter practic și să dezbată problemele cu adevărat actuale ale muncii de presă. La unele congrese ale corespondenților, care s-au desfășurat în republici și regiuni, după ascultarea rapoartelor generale, delegații au lucrat în secții care s-au ocupat de probleme specifice diferitelor ramuri ale economiei și culturii.

Înainte de a convoca cutare consfătuire a autorilor din afara redacției, trebuie să se determine cu precizie scopul acesteia; trebuie să se stabilească ce anume vrea să obțină redacția de la această consfătuire, ce anume va învăța ea pe autori. Numai în condițiile unei pregătiri minuțioase se poate conta pe succesul oricărei acțiuni de masă a ziarului.

SEMINARIILE ȘI CONSULTAȚIILE ALE ACTIVULUI DE AUTORI

Seminariile pentru activul de autori din afara redacției consolidează legăturile ziarului cu corespondenții muncitori și țărani, transmit acestora deprinderile necesare activității de corespondent, sporesc interesul lor pentru o colaborare mai activă la ziar.

Seminariile activului de autori se organizează în redacții precum și în marile întreprinderi sau raioane. Programul unui asemenea seminar este calculat să cuprindă, de obicei, 10—12 lecții. În acest program se includ, de pildă, astfel de teme: sarcinile curente ale presei (2—3 lecții referitoare la diverse sectoare ale muncii ziarului); formele literare și genurile gazetărești (articolul, corespondența, informația, foiletonul etc.); munca creatoare a corespondentului; cum se organizează munca unei gazete de perete. În programul seminariilor trebuie să se prevadă cât mai mult timp pentru lucrările practice. Este foarte important ca participanții la seminarii să capete deprinderea scrierii unei corespondențe, culegerii de informații, deprinderea muncii la o gazetă de perete ș.a.m.d.

Pe lângă multe redacții există cercuri literare permanente. După cum a arătat experiența, aceste cercuri sînt nu numai o formă foarte vie și eficientă de muncă cu activul de autori dar și un adevărat atelier în care se formează cadre de ziariști. Din cercurile literare au ieșit mulți scriitori.

Într-o serie de redacții regionale, orașenești și raionale funcționează cabinete ale corespondenților muncitori și țărani. La aceste cabinete se organizează tot felul de expoziții, se dau consultații pe teme de creație, se organizează întâlniri ale activului de autori cu scriitori și ziariști.

Se înțelege de la sine că în munca cu autorii redacția nu poate să se limiteze numai la instructaje. Obligația ei constă și în ajutorarea de zi cu zi a corespondenților-activiști obștești, în pregătirea lor chiar în timpul desfășurării muncii practice, în dezvoltarea la aceștia a minunatului simț al noului și al intransigenței față de lipsuri.

Corespondenții muncitori și țărani sînt ajutoare active ale partidului în lupta pentru comunism. Redacția zia-

rului este obligată să arate, prin fapte concrete, felurile acestei lupte în fiecare etapă a dezvoltării țării. În clipa de față acestea sînt: înfăptuirea perseverență a sarcinii de sporire continuă a productivității muncii, de grăbire a progresului tehnic, de folosire maximă a rezervelor de producție, avîntul puternic al tuturor ramurilor agriculturii, amploarea largă a construcției de locuințe, grija pentru creșterea permanentă a nivelului de trai material și cultural al poporului. Din mii de realizări mari și mici se alcătuiește marea cauză istorică a construirii comunismului. Iar milioanele de corespondenți muncitori și țărani, fiind participanți activi la construcția comunistă, strîns legați de rădăcinile vieții, sînt ajutoare de neînlocuit pentru presă. Corespondențele, reportajele, notele și scrisorile lor sînt un letopiseț al minunatei noastre vremi și o chemare la noi victorii în înfăptuirea idealurilor comuniste.

RAIDURILE ȘI INSPECȚIILE OBȘTEȘTI

O formă importantă și eficientă a muncii corespondenților o constituie raidurile și inspecțiile obștești.

Raidurile corespondenților muncitori și țărani au intrat pe scară largă în practica muncii redacțiilor. Materialele brigăzilor de raid, care se publică în ziare, sînt de regulă pline de conținut și cuprind multe observații critice și propuneri prețioase.

În ultimul timp, ziarele locale au efectuat cu succes raiduri în următoarele domenii: lupta pentru regimul de economie, împotriva risipei; utilizarea tehnicii în întreprinderi; pentru onoarea mărcii fabricii (calitatea producției); controlul gradului de pregătire al colhozurilor și sovhozurilor pentru muncile agricole; munca organizațiilor comerciale; producerea bunurilor de consum; utilizarea rezervelor de producție în întreprinderi; construcția de locuințe; deservirea sanitară a oamenilor muncii; activitatea întreprinderilor pentru deservirea populației.

Raidurile sînt o formă reușită de muncă colectivă a corespondenților. De obicei, alături de autorii activi, se atrag la raiduri oameni noi care capătă deprinderile muncii de corespondent, învață să analizeze materialul adunat și să tragă concluziile corespunzătoare.

Succesul raidului depinde în primul rînd de minuțiozitatea cu care a fost pregătit de redacție. Această pregătire include următoarele măsuri principale: alegerea brigăzilor de raid și a conducătorilor acestora; instruirea amănunțită a participanților la raid; trasarea sarcinilor concrete diverselor brigăzi; alcătuirea planului de tratare a rezultatelor raidului în ziar; atragerea la efectuarea raidului a redacțiilor raionale și orașenești, a gazetelor de uzină și a colegiilor gazetelor de perete.

Unele ziare regionale, orașenești și raionale organizează diferite inspecții obștești la care de asemenea participă brigăzi de corespondenți. Se fac inspecții obștești în problemele muncii cluburilor sătești și caselor de citit, ale muncii cluburilor muncitorești și fermelor colhoznice zootehnice, inspecții în privința stării de funcționare și a folosirii utilajului la întreprinderile industriale și altele. De obicei, inspecțiile durează două-trei luni cu scopul ca ziarul să poată cuprinde, prin controlul obștesc, cât mai multe obiective, să relateze rezultatele acestui control, să trateze experiența pozitivă și să se străduiască de a o populariza cât mai larg.

FORMELE DE PARTICIPARE ALE ACTIVULUI ZIARULUI LA POPULARIZAREA EXPERIENȚEI ÎNAINȚATE

Am mai arătat că obligația cea mai importantă a presei noastre este popularizarea și răspândirea în mase a experienței înaintate, a măsurilor și metodelor înaintate de muncă. În binecunoscutul său articol, „Despre caracterul ziarelor noastre“, V. I. Lenin, punând problema care trebuie să fie profilul ziarelor în societatea sovietică aduce pe primul plan problemele economice. El arată că problemele economice sînt necesare nu în sensul unor raționamente genera'e, ci în sensul strîngerii, verificării, amănunțite și studierii faptelor construcției reale a vieții noi.

Să căutăm cu atenție, cu grije și cu minuțiozitate și să găsim grăuntele experienței înaintate, al noului, să-l facem să devină un bun al tuturor — aceasta este sarcina principală. Forța presei constă tocmai în aceea că ea poate să facă repede un bun pentru milioane, din orice idee și din orice experiență. Se știe, de pildă, că primul care a comunicat minunata inițiativă a minerului Nicolai Mamai din bazinul Donețului a fost ziarul orășenesc din Krasnodar „Socialističeskaia Rodina“. Apoi au scris despre această inițiativă și alte ziare. Comitetul Central al Partidului Comunist din Ucraina a aprobat inițiativa inovatorului și mișcarea începută de brigada lui Mamai s-a răspîndit în întreaga țară. Astfel de exemple sînt numeroase.

În arsenalul ziarelor se află multe și diverse forme de popularizare a experienței înaintate. Aceste forme trebuie folosite cu pricepere, căutîndu-se și forme noi mai eficace. Pentru aceasta trebuie să se pornească de la tendința ca în paginile ziarelor să ia mai mult cuvîntul înșiși inovatorii din industrie și agricultură. Printre formele existente de popularizare în mase a experienței, se numără: tribuna frunțașilor în întreceri, consfătuiri prin corespondență, întâlniri ale inovatorilor în redacții sau în întreprinderi, serile micuriniste în colhozuri, chemări reciproce la întrecere, paginile tehnice, secțiunile de inițiativă și experiență, conferințele prin corespondență ș.a.m.d.

De un mare succes se bucură serile de întâlniri de creație în redacții cu diverse grupuri de muncitori, colhoznici, intelectuali-tehnicieni, savanți. De obicei ele se desfășoară astfel: redacția invită un grup de muncitori dintr-o ramură oarecare a economiei sau culturii, aduce în discuția lor probleme actuale, iar apoi publică în ziar aprecierile și propunerile făcute cu acest prilej.

Pentru popularizarea interesantă a experienței înaintate poate fi folosită corespondența participanților la întrecere. De pildă, minerii Donbasului și Gruziei se întrec de mult între ei și a devenit o tradiție ca ziarele „Zarea Vostoka“ și „Luganskaia Pravda“ să publice în paginile lor corespondența minerilor.

Cititorii au o părere foarte bună și despre alte forme interesante ale muncii de masă a ziarelor, ca, de pildă, „anchetele“. Acestea sînt utilizate cu folos nu numai cu prilejul unor zile sau sărbători anumite. Redacția poate adresa și în zilele obișnuite diverse întrebări oamenilor muncii, publicînd apoi răspunsurile cele mai concludente.

POSTURILE ȘI BRIGAZILE CORESPONDENȚILOR MUNCITORI ȘI ȚĂRANI

Redacțiile multor ziare utilizează și o formă mai veche și încercată de muncă cu activul lor de corespondenți ca, de pildă, crearea posturilor de corespondenți muncitori și țărani în întreprinderi, pe șantiere, în colhozuri și în sovhozuri. Posturile se înființează provizoriu pe durata unei anumite campanii sau pentru punerea în aplicare a unor anumite măsuri. De pildă, în perioada strîngerii recoltei, redacțiile organizează posturi la arii, la elevatoare, la locurile de muncă pe cîmp; în întreprinderi, asemenea posturi provizorii se înființează cu prilejul îndeplinirii unei anumite comenzi speciale sau cu prilejul verificării contractelor colective. Unele redacții au posturi permanente de corespondenți muncitori și țărani care întrețin o legătură zilnică cu ziarul scriindu-i cu regularitate.

POȘTA REDACȚIEI

În ultima instanță, întreaga muncă organizatorică de masă a redacției, toate acele forme diverse de legătură cu corespondenții muncitori și țărani, cu activul de autori, trebuie să aibă drept rezultat creșterea continuă a afluenței de articole, corespondențe și scrisori la redacție. Practica de ani de zile arată că mijlocul cel mai sigur de atragere a autorilor este pagina ziarului. Dacă ziarul publică multe materiale ale corespondenților săi obștești, el va primi mereu mai multe materiale.

Un rol hotărîtor îl joacă, de asemenea, tratarea de către ziar a unor ample probleme ale construcției economice și culturale care să aibă o importanță vitală pentru republică, regiune, oraș sau raion. Ziarul, legat de viață, care știe să aplece urechea la glasul maselor, care este capabil să trateze combativ sarcinile tratate de partid, nu va duce nici odată lipsă de autori și nici de articole și corespondențe din partea lor. Drept exemplu poate servi dezbaterea în întreaga țară a proiectelor de legi pe care o organizează partidul și guvernul. Se știe că în timpul dezbaterii de către întregul popor a problemelor reorganizării conducerii în industrie, a problemelor dezvoltării continue a orînduirii colhoznice, în ziare s-au tipărit multe materiale care au ajutat la elaborarea definitivă a hotărîrilor partidului și guvernului. În timpul discuțiilor tezelor raportului lui N. S. Hrușciov cu privire la reorganizarea conducerii în industrie, discuție care a avut loc în anul 1957, în paginile ziarelor centrale și locale și-au spus cuvîntul peste 68.000 de oameni. În timpul discuțiilor problemei dezvoltării continue a orînduirii colhoznice și reorganizării SMT-urilor, la redacțiile ziarelor, revistelor și radiodifuziunii au sosit circa 126.000 de articole și scrisori.

Trebuie avut în vedere că în acest caz s-au discutat probleme însemnate și complexe de importanță națională. Prin urmare, presa dispune astăzi de un activ de autori care este capabil să trateze orice probleme ale construcției noastre economice și culturale, fiind cu adevărat în cunoștința de cauză și avînd calificarea necesară.

Ziarul trebuie să dezbate problemele, să discute cu cititorul. Este instructivă în această privință experiența ziarului „Komsomolskaia pravda“. Acest ziar, pune în permanență în discuție probleme care interesează tineretul și cititorii răspund activ la aceasta. Paginile ziarului „Komsomolskaia pravda“, care poartă de altfel titlul „Correspondență cu cititorii“ sînt o formă gazețară care are o adevărată interesanță care are o mare în-

semnătate educativă. Nu în zadar redacția ziarului „Komsomolskaia pravda“ primește anual mai bine de 120.000 de scrisori.

În condițiile noastre sovietice, împrejurările sînt de așa natură încît atunci cînd ziarul abordează probleme importante de viață, redacția poate fi sigură că acțiunea sa va avea ecouri. Astfel, de pildă, redacția ziarului „Izvestia“ a primit, ca un ecou la materialele pe care le-a publicat în anul 1957, peste 5.000 de scrisori.

În scopul atragerii cît mai masive a autorilor, redacțiile organizează diferite concursuri: pentru cea mai bună povestire, reportaj, foileton, schiță, fotografie etc. Merită să fie folosită și această formă de muncă: ea dă rezultate pozitive. Este necesar însă ca toți participanții la concurs să primească răspunsuri și consultații din partea redacției.

Trebuie să vorbim, de asemenea, despre corespondența redacțiilor ziarelor înseși. În practica noastră s-a înrădăcinat de mult sistemul ca ziarele regionale, de finut, orășenești și raionale să activeze ca corespondenți colectivi ai ziarelor „Pravda“, „Izvestia“ etc. Redacțiile orășenești și raionale mai trimit corespondențe la ziarele republicane, regionale și de finut. Corespondenți colectivi mai sînt și colegiile de redacție ale gazetelor de perete, fapt deosebit de important pentru presa orășenească și raională.

În felul acesta, la fiecare redacție sosesc zilnic scrisori de la corespondenți. Cea mai importantă sarcină este ca acestea să fie folosite just și cît mai deplin.

Experiența practică a celor mai bune ziare ale noastre demonstrează că ziarul poate folosi toate scrisorile ce sosesc, cu excepția cererilor strict personale. Totul constă în alegerea formei celei mai potrivite pentru publicare, raportată la fiecare scrisoare, iar asemenea forme, elaborate de presa noastră de-a lungul istoriei sînt foarte multe. Principalul constă în aceea ca materialele ale corespondenților muncitori și țărani și scrisori ale cititorilor să-și găsească locul în fiecare număr de ziar. Aceasta este legea muncii fiecărei redacții.

LEGĂTURA CU CITITORII

Munca de masă a redacției trebuie să contribuie la lărgirea permanentă și la întărirea legăturilor cu cititorii.

Tot ceea ce face colectivul oricărui ziar se face pentru cititori. Este de aceea pe deplin normal ca redacția să fie obligată să știe ce prelinde cititorul din partea

ziarului, care sînt impresiile sale asupra materialelor publicate și ce propune el. Noi sîntem obligați să ne îngrijim în permanență de satisfacerea pe cît e posibil mai bine a cerințelor cititorilor, pentru ca cuvîntul ziarului să ajungă la fiecare om al muncii, să pătrundă în conștiința lui, să ducă la intensificarea activității sale în producție și a celei social-politice.

V. I. Lenin acorda o mare atenție ecourilor, observațiilor și propunerilor venite de la cititori. În înștiințarea despre editarea ziarului „Raboceaia Gazeta“ în 1910, el scria:

„Contăm pe sprijinul organizațiilor locale și al diferitelor grupuri de muncitori, deoarece numai colaborarea lor activă la ziar, numai sprijinul lor, aprecierile, articolele, materialele, informațiile și observațiile lor pot să pună pe picioare „Raboceaia Gazeta“ și să asigure apariția ei“⁴⁾.

Este necesar să adunăm mai des cititorii, să ne sfătuim cu ei, să apucăm cu atenție urechea la glasul lor. Pentru aceasta sînt necesare nu adunări de paradă, ci discuții concrete cu cititorii cu privire la apariția ziarului. Să lăsăm pe cititor să spună ce îi place în ziar și ce este, după părerea lui, negativ. Cititorul nostru este criticul cel mai exigent, cel mai sever, este cel mai bun prieten și ajutor în munca ziarului.

Acestea sînt cîteva din formele muncii de masă ale redacțiilor ziarelor, acestea sînt căile de îmbunătățire a muncii cu activul de autori și corespondenți.

Experiența îndelungată a presei partidului comunist ne învață că succesul activității fiecărui ziar depinde într-o măsură hotărîtoare de justa organizare a muncii în redacție. Această experiență ne învață că este necesară o îmbinare pricepută în activitatea gazetărească a muncii ideologico-politice și literare cu munca organizatorică de masă.

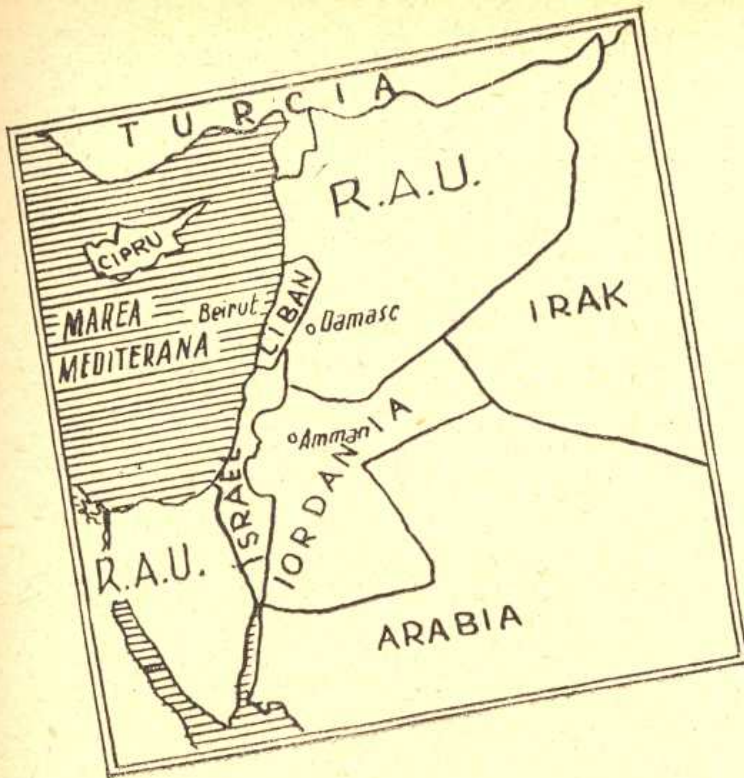
Marea amploare a muncii de masă a redacțiilor, dezvoltarea pe toate căile a mișcării corespondenților muncitori și țărani este condiția cea mai importantă pentru întărirea ziarelor, pentru ridicarea nivelului lor ideologic, pentru extinderea legăturilor cu masele de oameni ai muncii. Toate acestea ridică și mai mult rolul presei în întreaga viață economică, politică și culturală a țării.

⁴⁾ V. I. Lenin, Opere, vol. 16, pag. 292, E.S.P.L.P.

RĂSFOIND CITEVA
DIN ZIARELE
CENTRALE

SOLIDARI
CU CAUZA DREAPTA
A POPOARELOR
ARABE

V. IOSIPESCU

DE multă vreme Orientul Arab constituie capul de afiş al evenimentelor internaţionale. Această regiune, situată la răscrucea drumurilor ce unesc trei continente, a fost — şi în bună măsură continuă să fie şi azi — teatrul unor evenimente tragice. Popoarele arabe iubitoare de libertate şi independenţă — care cu multe jertfe şi-au cucerit ori îşi cuceresc în prezent dreptul de a dispune de soarta lor, de a trăi de sine stătătoare — au fost atacate de forţele armate ale imperialismului agresiv. Diplomaţia americană a transformat Orientul Arab într-un teren pentru sinistrele-i exerciţii de „dans pe marginea prăpastiei războiului“. Problema Orientului Arab a depăşit de mult cadrul acestei regiuni.

Pericolul pentru pacea lumii generat de agresiunea americano-engleză împotriva ţărilor arabe a mobilizat, a ridicat la luptă hotărâtă pentru apărarea păcii, pentru apărarea drepturilor legitime ale popoarelor arabe, tot ce are omenirea progresistă, înaintat şi luminat.

Ţările socialiste, în frunte cu Uniunea Sovietică, s-au solidarizat cu lupta popoarelor arabe pentru pace, libertate şi independenţă, au luat o atitudine fermă, hotărâtă împotriva agresiunii imperialiste. Această atitudine a lagărului socialist a avut un dublu efect: pe deo-

parte, a determinat, într-o bună măsură — calmarea febrei intervenţioniste a imperialiştilor, iar pe de altă parte a avut un puternic efect mobilizator asupra opiniei publice mondiale, orientînd, grăbind şi dînd un puternic impuls uriaşului proces mondial de solidarizare cu cauza victimelor agresiunii imperialiste. Rezultatul concret, profund pozitiv, al atitudinii opiniei publice progresiste şi iubitoare de pace din întreaga lume a reieşit clar la sesiunea extraordinară a Organizaţiei Naţiunilor Unite care, prin rezoluţia adoptată, a marcat o ruşinoasă înfrîngere pentru cercurile agresive ale imperialismului american şi englez. Politica aventurii războinice, a tunurilor, crucişetoarelor, politica bombei atomice, promovată de marile puteri imperialiste, politică condamnată de istorie, a primit o ripostă dintre cele mai ferme din partea forţelor progresiste de pretutindeni.

Evoluţia evenimentelor din Orientul Arab este urmărită cu deosebit interes de către poporul român.

Lupta de eliberare a popoarelor arabe este privită cu simpatie de către oamenii muncii din ţara noastră. Poporul român care din propria sa experienţă ştie ce înseamnă jugul imperialismului, cât de sălbătecă este exploatarea exercitată de marile monopoluri capitaliste, a salutat cu bucurie scuturarea jugului

imperialist de către o parte din popoarele arabe, eforturile făcute de aceste popoare pentru ca marile bogăţii ale ţărilor lor să nu mai fie sursă de profituri fabuloase pentru imperialismul rapace, ci mijloace de ridicare a propriului lor nivel economic şi de viaţă. Partidul Muncitoresc Român şi guvernul nostru, masele largi de oameni ai muncii au salutat crearea Republicii Arabe Unite, şi, recent, a Republicii Irak, lupta hotărâtă a patrioţilor din Liban şi Iordania împotriva forţelor reacţionare înfeudate imperialismului.

Dezlănţuirea agresiunii imperialiste în Orientul Arab a stîrnit indignarea şi mînia profundă a poporului nostru, la fel ca a tuturor oamenilor cinstiţi din lume. Aşa cum se sublinia în Declaraţia guvernului R. P. Romîne, agresiunea colonialistă avea drept scop „apărarea intereselor marilor monopoluri petrolifere imperialiste, şi în primul rînd a celor din Statele Unite şi Anglia, care jefuiesc bogăţiile naturale ale ţărilor Orientului Mijlociu şi Apropiat“. Ziarul „Scînteia“ reluînd această problemă într-unul din articolele sale a demascat cu tărie scopurile mîrşave ale agresiunii imperialiste împotriva popoarelor arabe. „Statele Unite — sublinia articolul — tîneau să frîneze impetuosa mişcare de eliberare a popoarelor arabe, să asigure jaful nestîngerit

al petrolului de către rockefelleri și să restabilească rinduielile coloniale în această regiune, să frneze mișcarea de eliberare a popoarelor dependente și coloniale, să intimideze și să ingenunche țările care-și apără independența, atrăgându-le în combinațiile agresive de felul pactului de la Bagdad, să-și creeze noi capete de pod împotriva lumii socialismului, să agraveze încordarea internațională, menținând lumea „pe marginea prăpastiei” după formula atit de dragă inimii d-lui Dulles”.

Iată, așa dar, scopurile intervenției militare a imperialismului în Orientul Arab. Scopuri net reacționare, războinice, expansioniste, anti-populare, antiprogresiste, scopuri în totală contradicție cu mersul firesc al istoriei.

Demascat de către propriile sale acțiuni în fața popoarelor, imperialismul american și englez și-a atras nu numai oprobiul și minia lumii arabe ci și ale tuturor popoarelor lumii.

În rindurile poporului român agresiunea americană și engleză în Orientul Arab a ridicat un adevărat val de indignare, de proteste vehemente. În mii de adunări, mitinguri, prin declarații făcute presei și radioului, reprezentanții celor mai diferite pături sociale s-au solidarizat cu cauza dreaptă a popoarelor arabe, au înfierat pe agresori.

„JOS MIINILE IMPERIALIȘTI-LOR DE PE ORIENTUL ARAB” („Scinteia”). „AFARA CU AGRESORII ANGLO-AMERICANI DIN ORIENTUL ARAB” („România Liberă”), „SA INCETEZE AGRESIUNEA AMERICANĂ ȘI ENGLEZA ÎN ORIENTUL APROPIAT” („Scinteia tineretului”). „OPINIA PUBLICĂ CERE RETRAGEREA NEINTIRZIATA A TRUPELOR ANGLO-AMERICANE DIN ORIENTUL ARAB” („Steagul roșu”) — iată câteva din zecile de titluri combative, demascatoare, sub care au fost grupate în presa centrală telegramele, comentariile, declarațiile diferitelor personalități privitoare la evenimentele din lumea arabă.

Intr-unul din comentariile sale „România liberă” sublinia: „Trimițându-și trupele în Liban — deși nimeni nu le dădea acest drept — S.U.A. nu numai că încalcă principiile fundamentale ale Chartei O.N.U., că atentează la drepturile și libertățile arabilor, ci mai mult tind să transforme Orientul Mijlociu în focarul unui război de mari proporții care ar putea periclita pacea întregii lumi”.

Pericolul în care imperialismul a pus pacea lumii a mobilizat conștiințele cinstite de pretutindeni. La Stockholm reprezentanții a 78 de țări, printre care și ai țării noastre, reuniți în Congresul Mondial pentru dezarmare și colaborare internațională, au lansat un vibrant Apel pentru încetarea agresiunii în Orientul Apropiat, chemînd popoarele să salveze pacea lumii.

Țările socialiste, forțele păcii și progresului, au trecut la acțiuni concrete și ferme pentru a curma pericolul războiului. Declarațiile, notele U.R.S.S., ale R.P. Chineze, ale celorlalte țări socialiste au avertizat imperialismul că a trecut de mult vremea cînd forța tunurilor și cuiraselor putea să hotărască soarta popoarelor. În întreaga lume mișcarea de protest împotriva agresiunii imperialiste a luat în scurt timp o vastă amploare. Toate acestea au constituit o forță politică și morală uriașă, forța invincibilă și fără precedent în istorie a mișcării contemporane a popoarelor pentru apărarea păcii. „De o astfel de forță — scria „Scinteia” — agresorii imperialiști, care au luat arma în mînă pentru profiturile trusturilor petrolifere vor trebui fie că vor, fie că nu vor, să fină seama”

Evenimentele ulterioare au demonstrat că imperialismul nu poate ignora forța uriașă a popoarelor iubitoare de pace.

Eșecul rusinos al planurilor imperialiste în Orientul Arab a început să se vădească clar încă din zilele cînd a fost răsturnat regimul monarhic și guvernul Nuri Said din Irak și această țară, socotită multă vreme bastionul colonialismului și imperialismului în lumea arabă, a fost proclamată republică cu o orientare antiimperialistă și anticolonialistă. „Irakul si-a ales un nou drum” — scria „România liberă” a doua zi după victoria revoluției din această țară. „Poporul irakian, care a încercat în atitea rînduri prin puternice răscoale populare — de fiecare dată innecate în sînge — să pună capăt politicii de aserviire a Irakului imperialiștilor, a reușit pînă la urmă să răstoarne dominația celor ce-l învrăjbeau cu celelalte popoare arabe frățești”. Iluziile imperialismului s-au prăbușit în mod jalnic. Evenimentele de la Bagdad au demonstrat cît de falimentar s-a dovedit regimul lui Nuri Said pentru susținerea căruia monopolurile imperialiste au cheltuit multe sute de milioane de dolari. Chiar armata

care dispunea de arme americane și engleze a dat lovitura de grație regimului proimperialist. Represiunile și teroarea, oricît de crunte au fost, n-au putut împiedica insurecția populară; iar faimosul pact de la Bagdad s-a dovedit o șandrama putredă care n-a putut salva nici interesele colonialismului în Irak, nici pe apărătorii acestor interese.

Uriașa mașină propagandistică a S.U.A. se străduiește să pună succesele mișcării de eliberare a popoarelor arabe pe seama unui amestec extern. Faptele dezminț categoric aceste calomnii. A devenit limpede că „pericolul comunist” trimbițat de magnații dolarului este necesar acestora pentru a-și desfășura ofensiva împotriva noilor state din Orient, pentru a se amesteca în treburile lor interne, pentru a le sili — cu ajutorul șantajului și amenințărilor — să renunțe la politica lor independentă și neutră. Există într-adevăr factori care influențează evenimentele din lumea colonială și grăbesc prăbușirea acestui odios sistem, dar aceștia sînt factori obiectivi ca: mișcarea națională, antiimperialistă a popoarelor arabe; ura acestor popoare împotriva imperialismului cotropitor; înfrîurirea exercitată de politica externă a U.R.S.S., Chinei populare și a celorlalte state socialiste; ciocnirea dintre interesele de clasă ale burgheziei naționale arabe și cele ale cercurilor monarhice feudale

Revoluția antiimperialistă și anti-feudală se împletește strîns cu mișcarea de solidaritate a popoarelor arabe. Această mișcare — în etapa actuală — are în frunte burghezia națională arabă interesată în scuturarea jugului imperialist, în eliberarea din strînsoarea economică imperialistă, în crearea unei piețe arabe comune. Dat fiind orientarea ei, această mișcare are un caracter progresist, fiind sprijinită de către clasa muncitoare și țărănimea din țările arabe, care participă activ la lupta de eliberare națională și la înfăptuirea unor prefaceri social-economice și politice. Clasa muncitoare este interesată să adîncească orientarea progresistă, democratică, a mișcării revoluționare arabe.

Asemenea factori obiectivi influențează mersul evenimentelor în Orientul Arab și acțiunea lor nu poate fi stăvilită nici de flota a 6-a a S.U.A., nici de infanteria marină americană, nici de puterea financiară a rockefellerilor, de nici un fel de măsuri agresive ale imperialismului.

Voința hotărâtă a popoarelor s-a impus. Incercarea imperialismului de a dezlănțui un atac împotriva tinerii republici irakiene n-a putut fi pusă în practică. Irakul se bucură de sprijinul întregii omeniri. Inșiși cei care au căutat să-l sugrume au fost siliți să recunoască noul stat irakian. În Organizația Națiunilor Unite — a cărei adunare extraordinară a fost convocată din inițiativa U.R.S.S. — cu toate mașinațiunile diplomației americane și engleze, agresorii imperialiști au fost demascați — rezoluția O.N.U. obligându-i să-și retragă trupele din Liban și Iordania. Rezoluția O.N.U. a constituit o înfringere zdrobitoare pentru statele imperialiste. Caracterizând această înfringere „Scinteia” scria: *„O asemenea înfringere era inevitabilă, ca orice act opus procesului de destrămarea a rușinosului sistem colonial, avântului de nestăvilit al mișcării naționale de eliberare. Desfășurarea evenimentelor din Orientul Mijlociu dovedește din nou că aceia care, din miopie politică și sete de profituri, ignorează acest proces inexorabil al dezvoltării istorice, se condamnă inevitabil la eșec”.*

Se pare însă că nici de data aceasta imperialiștii nu vor să țină seama de lecțiile istoriei și se cramponează de poziții iremediabil pierdute.

Demascind această poziție „Scinteia tineretului”, arată: *„Popoarele știu că au de-a face cu puteri agresive, sint vigilente și urmăresc în continuare felul în care este adusă la îndeplinire rezoluția celor zece state arabe, adoptată de sesiunea specială extraordinară a Adunării Generale a O.N.U.”.* Indemnul la vigență este pe deplin îndreptățit. Agresorii încearcă să nesocotească O.N.U., să ignoreze punctul de vedere care le-a fost impus de opinia publică și să-și mențină trupele în Liban și Iordania. *„Popoarele lumii — subliniază „Munca” — nu pot fi amăgite. În interesul păcii ele cer ca trupele agresoare să părăsească Libanul și Iordania”.* E o cerință legitimă care exprimă năzuința, hotărârea fermă a clasei muncitoare, a tuturor oamenilor muncii din R.P. Română.

Aventura agresivă a imperialismului în Orientul Arab a spulberat definitiv mitul despre „anticolonialismul” S.U.A., despre „dragostea de pace” a Statelor Unite ale Americii. Prezența soldaților americani în Liban, focurile trase de ei împotriva patrioților libanezi care luptă pentru independență și libertate, au spulberat legenda că S.U.A. s-ar afla de partea popoarelor mici, a celor ce-și iau soarta în propriile lor mâini. De asemenea omenirea s-a putut convinge încă o dată unde poate duce nefasta politică a lui Dulles „pe marginea prăpastiei războiului”, s-a putut convinge că principalul pericol pentru pacea lumii îl constituie imperialismul american și politica sa agresivă. Aventura militară a imperialismului în Orientul Arab a demonstrat nu forța ci slăbiciunea imperialismului. Motivele pentru care imperialiștii și-au pierdut capul și au trecut la agresiune fâțișă constau în frica de urmările pe care le pot avea succesele mișcării de eliberare a popoarelor coloniale și dependente asupra pozițiilor imperialismului, constau — cum se exprimă „Scinteia” — în *„neputința cercurilor imperialiste de a mai acționa prin mijloacele politico-diplomatice de pînă atunci...”.*

În momentul de față S.U.A. sînt tot mai izolate pe arena mondială. Chiar partenerii ai Statelor Unite din blocul N.A.T.O. se desolidarizează de politica cercurilor conducătoare americane, cer schimbarea cursului acestei politici. Coaliții și pacte agresive considerate inexpugnabile de imperialism se subrezesc, se clatină datorită nu numai loviturilor puternice ale popoarelor lumii ci și contradicțiilor tot mai ascuțite între partenerii blocurilor imperialiste.

Lupta împotriva agresiunii imperialiste în Orientul Arab a determinat o unire și mai strînsă a forțelor păcii și socialismului.

Acțiunile provocatoare și amestecul grosolan al puterilor imperialiste în viața internă a altor țări, agresiunea militară fâțișă împotriva popoarelor care scutură jugul colonialismului, planurile agresive de a dezlănțui un nou război mondial s-au izbit și se izbesc permanent de fer-

mitatea politicii de pace promovată de țările lagărului socialist în frunte cu Uniunea Sovietică. Acțiunile Uniunii Sovietice și ale celorlalte țări socialiste în apărarea păcii, împotriva acțiunilor imperialiste de agresiune, au întărit prestigiul politic și moral al țărilor lagărului socialist și contribuie la un avînt și mai puternic al luptei popoarelor împotriva planurilor provocatoare ale agresorilor, împotriva colonialismului înrobitor.

Marele și puternicul lagăr al țărilor socialiste s-a dovedit din nou speranța și sprijinul întregii omeniri iubitoare de pace care luptă pentru a bara calea războiului, pentru apărarea dreptului popoarelor la libertate și progres social.

Dușmanii păcii și ai independenței popoarelor nu mai pot să nu țină seama că în apărarea păcii se ridică în întreaga lume, alături de țările socialiste, asemenea noi forțe uriașe ca țările nesocialiste, iubitoare de pace, popoarele din țările coloniale și foste coloniale, sutele de milioane de oameni din întreaga lume, care luptă împotriva imperialismului.

Aceste forțe sînt invincibile. Acțiunea lor hotărâtă poate să zădărnicească punerea în practică a planurilor agresive ale imperialismului agresiv. Un mare succes a și fost obținut prin stăvilirea agresiunii imperialiste în Orientul Apropiat și Mijlociu.

O cerință arzătoare a momentului de față este asigurarea dreptului popoarelor din Orientul Apropiat și Mijlociu la o dezvoltare liberă și independentă, retragerea fără întîrziere a trupelor americano-engleze din Liban și Iordania, în vederea slăbirii încordării internaționale și preîntîmpinării dezastrului unui nou război mondial.

Pentru îndeplinirea acestei cerințe luptă consecvent și poporul nostru în rîndurile marelui front al păcii și socialismului.

Poporul nostru este convins că lupta dreaptă a popoarelor arabe, cu care el s-a solidarizat deplin, va triumfa.

Vîntul istoriei nu mai este de mult favorabil corăbiei imperialismului agresiv.

CUM AJUTĂ ZIARELE „FĂCLIA”-CLUJ, „DRAPELUL ROȘU”-TIMIȘOARA ȘI „VIAȚA NOUĂ”-GALAȚI LA ÎNFĂPTUIREA SARCINILOR CONSFĂTURII DE LA CONSTANȚA

M. CALIANU

MI amintesc mereu de zilele în care s-au desfășurat lucrările Consfăturii de la Constanța. Parcă-i văd pe Viorel Uibaru din Lenauheim, pe președintele întovărășirii din Hirtiești și pe alții alții îndreptându-se cu pași siguri spre tribună, pentru a împărtăși și altora din experiența lor. Și atunci când gândurile mă poartă la Consfătuirea de la Constanța, la care am participat, ca lucrător în presă, e firesc să răsfoiesc diferite ziare pentru a vedea, pe de o parte în ce măsură experiența celor care au luat cuvântul acolo e folosită, în ce măsură și cum capătă forme materiale vastul program de dezvoltare a agriculturii expus limpede în cuvântarea tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej și în celelalte documente ale Consfăturii, iar pe de altă parte să cunosc modul în care alte ziare ajută la îndeplinirea sarcinilor mari puse de Consfătuire.

La o răsfoire sumară, a colecției sale pe luna iulie, ziarul „Făclia”, organ al Comitetului regional Cluj al P.M.R. și al sfatului popular regional, impresionează plăcut. În afara campaniei de recoltare și trejeriș, susținută zi de zi prin materiale multe și variate ca genuri gazetărești, în fiecare număr al ziarului se găsesc și alte articole scrise pe teme agricole. Numărul mare de materiale demonstrează desigur importanța pe care redacția o acordă agriculturii.

Dacă nu te mulțumești însă cu răsfoirea ziarului și citești cit de cit atent articolele publicate, impresia bună de la început se schimbă treptat.

În primul rând nu-ți poți da seama care dintre problemele Consfăturii de la Constanța au fost în luna iulie în centrul atenției ziarului. De asemenea, consultarea articolelor nu-ți arată că ziarul ar fi inițiat în această perioadă vreo acțiune sau că ar fi susținut măcar una din acțiunile întreprinse de organele locale sau de către unitățile agricole socialiste.

În lunile anterioare — învățând din experiența altor ziare regionale — „Făclia” și-a propus, cei drept, să susțină o prețioasă inițiativă a unităților cooperatiste din regiunea Cluj. Din păcate, sub titlul foarte artistic desenat: „Colectiviștii în întrecere pentru producții și venituri cit mai mari, la suta de ha.”,

au apărut doar câteva articole prea puțin izbutite. În luna iulie, atunci când se puteau înfățișa și primele rezultate, ziarul a încetat să mai scrie despre desfășurarea acestei întreceri care răspunde cum nu se poate mai bine Chemării Consfăturii de la Constanța. De ce a renunțat oare ziarul la susținerea întrecerii? Ce anume cuprind totuși numeroasele articole publicate? Observațiile ce urmează vor răspunde, sper, pe deplin la aceste întrebări.

Frecvența materialelor care se ocupă cu lărgirea sectorului cooperatist și îndeplinirea planului de contractări duce la concluzia că aceste două probleme au fost urmărite mai îndeaproape.

Dar, în afară de faptul laudabil că n-a fost pierdută din vedere, despre modul cum a fost tratată prima problemă nu se pot face prea multe aprecieri pozitive. Au apărut, e drept, unele materiale foarte bune ca, de pildă, reportajul „Popas la o gospodărie colectivă fruntașe”. Acest reportaj descrie succese remarcabile și o experiență valoroasă; cititorul înțelege de aceea lesne că pregătirea întregului sat de a intra în gospodărie este urmarea firească a rezultatelor pe care ea le obține și, bineînțeles, a muncii politice care face

cunoscute și explică țăranilor muncitori individuali aceste rezultate. Alături de materialele bune au apărut însă destule articole și reportaje ce conțin doar înșiruire de cifre, motivate insuficient sau chiar greșit motivate. Iată un exemplu. Reportajul „Încă un pas spre o viață îmbelșugată” publicat în nr. 3.663, are ca temă influența pe care o exercită o gospodărie colectivă asupra țăranilor muncitori individuali și întovărășiți dintr-un sat vecin. Din reportaj aflăm cum într-o seară, cu 6 ani în urmă, doi bărbați au urcat pe culmea dealului care desparte cele două sate. Unul a întins mina în direcția în care, undeva, departe, era porumbul colectivei și a spus: „Cînd o să avem și noi așa porumb?”. În continuare reporterul ne anunță că anul acesta colectivității au recoltat cartofii timpurii. Al treilea moment al reportajului este întilnirea celor doi țărani cu instructorul teritorial de partid căruia, după ce îi spun că ar fi timpul să înceapă și în sat la ei munca pentru gospodăria colectivă, îi întind cererile.

Vasăzică porumbul văzut într-o seară, cu șase ani în urmă, și recoltatul cartofilor de vară, despre care reporterul nu ne spune dacă știu ceva și întovărășiții, sînt faptele care conving pe primii oameni din sat să facă cereri de înscriere în gospodăria colectivă. Trebuie să recunoaștem că dacă într-o carte de literatură, unde ficțiunea își are rostul ei, am întilni asemenea motivări, cartea ar rămîne necitită.

Cît privește cea de-a doua problemă, a îndeplinirii planului de contractări, susținută și prin cîteva raiduri-anchetă, se pare că situația din regiune necesită intervenția ziarului. Această intervenție a fost însă foarte tardivă. Primul material a apărut sub fotografia unei batoze care treieră, fapt care indică limpede că la ordinea zilei se pune în acel moment nu problema încheierii de contracte ci problema preluării cerealelor contractate. Reiese de aici că redacția cunoaște puțin situația din regiune și din această cauză nu poate interveni la momentul oportun.

Articolele publicate ne mai arată că redactorii „Făcliei” au slabe legături cu terenul și cunosc încă insuficient unele din problemele economice și organizatorice importante ale unităților agricole cooperatiste. Numai prin slaba legătură cu terenul se explică de ce în plină campanie de recoltare, în trei numere consecutive ale ziarului, au apărut materiale despre treierîșul orzului în G.A.C. din Cițcău.

Oricine le citește observă din capul locului că autorii articolelor nu au prea avut ce să scrie despre treierîșul orzului. Din această cauză într-un reportaj intitulat „La aria colectivîștilor din Cițcău” se vorbește nu despre organizarea muncii pentru grăbirea treierîșului ci despre grădina de legume, despre atelierul de mături și gaterul gospodăriei. În celălalt reportaj, care se ocupă tot cu treierîșul orzului gospodăriei din Cițcău, lipsa faptelor este și mai evidentă. Ele sînt înlocuite printr-o literaturizare care stîrnește zîmbete. Și nu numai zîmbete.

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚIVA

FĂCLIA

ORGAN AL COMITETULUI REGIONAL CELUI AL P.M.R. ȘI AL STATULUI POPULAR REGIONAL

Necunoașterea problemelor apare evidentă în articolele despre organizarea muncii în comun și crearea averii obștești în întovărășiri.

Autorii articolelor fac istoricul întovărășirilor, dau numeroase exemple de unități care au fond de bază, vorbesc despre foloasele muncii în comun; ei nu scriu însă mai nimic despre felul cum se organizează și se retribue munca în întovărășiri, despre mijloacele de formare, componența fondului de bază și modul cum trebuie să fie folosite veniturile ce se obțin datorită averii obștești. Or, este știut, necunoașterea acestor probleme (cele enumerate aici nu sînt singurele) este pentru întovărășiți o piedică serioasă în organizarea muncii în comun și în crearea fondului de bază.

Cele cîteva lipsuri semnalate mai sus puteau fi ușor evitate. După numărul mare al semnăturilor apărute în ziar se vede că în redacția „Făcliei” colaborează destui gazetari, dintre care mulți abordează teme agricole. Aceasta înseamnă că există posibilitatea scrierii unor materiale documentate, cu conținut bogat, care să popularizeze experiența unităților agricole frunțase.

Ziarul „Drapelul roșu” din Timișoara acordă problemelor agriculturii mai puțin spațiu decît „Făclia”; în schimb ele sînt incomparabil mai bine tratate. Înainte de a mă ocupa de felul cum a sprijinit ziarul, în cursul lunii iulie, înlăptuirea sarcinilor trasate la Consfătuirea de

la Constanța, trebuie să arăt că, începînd cu zilele imediat următoare Consfătuirii, „Drapelul roșu” a urmarit cu consecvență, lună de lună, una sau două probleme importante. În lunile de după Consfătuire în coloanele ziarului și-au găsit în permanență loc articole pe probleme ca ridicarea gospodăriilor colective rămase în urma la nivelul celor frunțase, rentabilizarea G.A.S.-urilor, introducerea acordului individual și a retribuției în raport cu rezultatele muncii. Intrucît regiunea Timișoara are un mare număr de sate de munte în care există întovărășiri zootehnice și pomicole, ziarul îndrumat de comitetul regional de partid, a acordat o deosebită atenție întăririi lor economice și organizatorice. Ca urmare a acțiunii întreprinse și susținute de ziar, întovărășirile din satele de munte au trecut la sporirea efectivului de animale și la pregătirea de noi suprafețe pentru a fi plantate în toamna cu pomi.

În luna iulie „Drapelul roșu” a continuat să sprijine cu energie și competență două acțiuni importante. Una din aceste acțiuni intitulată „Toate întovărășirile la nivelul celor frunțase” a fost pornită din inițiativa ziarului. Înțelegînd că nu-i de ajuns să-i îndemne pe întovărășiți să-și lucreze în comun ogoarele, ci trebuie să-i și învețe cum să-și organizeze munca, ziarul a pus în centrul preocupărilor sale tocmai această problemă. Colaboratorii ziarului s-au străduit să prezinte întovărășirile ce folosesc metode înaintate de organizarea muncii și să popularizeze aceste metode.

Interesant și plin de învățăminte în această privință este articolul: „Cum este organizată munca la întovărășirea „Victoria” din Cuvin”, publicat în nr. 4.225. În prima parte a articolului care are subtitlul „Cu ce s-a început” se arată de ce întocmirea tarifului de plăți este primul lucru pe care trebuie să-l facă întovărășiții pentru a putea munci în comun. Atît în prima parte cît și-n a doua intitulată: „Cum se face recoltarea și împărțirea produselor” cititorii găsesc expusă clar experiența valoroasă a unei întovărășiri cu adevărat frunțase.

Bine susținut este și angajamentul gospodăriilor colective din raionul Ciacova care au hotărît să livreze statului cîte 5.000 de kg. de carne la fiecare 100 ha. de teren. Arătînd în permanență ce fac gospodăriile colective pentru a-și putea îndeplini angajamentul, ziarul a devenit o tribună de popularizare a experienței lor. Dar ziarul nu se

mulțumește doar cu popularizarea experienței. Sprijinul pe care-l acordă el gospodăriilor din raionul Ciocova e mult mai activ. Folosind specialiști din afara redacției, ziarul îi învață pe colectivști cum pot obține 5.000 de kg. de carne la o sută de ha. Merită amintită aici consultația tehnico-economică apărută în nr. 4.221 al ziarului în care se arată colectivștilor cum pot obține furaje pentru un număr sporit de animale, fără a micșora suprafețele cultivate cu cereale, plante tehnice, legumicole etc.

Acordând o bună parte din spațiul de care dispune problemelor de mai sus, ziarul nu pierde din vedere nici alte probleme importante. Fără a neglija unitățile fruntașe ziarul se ocupă îndeaproape de gospodăriile colective mai slabe.

Combativitatea față de stările de lucruri criticabile din activitatea unităților cooperatiste și a organelor care au sarcina de a le îndruma, este o caracteristică a articolelor publicate de „Drapelul roșu”. Trebuie avut însă grijă ca în aceste critici să nu se strecoare exagerări care le micșorează eficacitatea. Un exemplu de critică exagerată îl constituie articolul: „Oravița — un raion unde nu se respectă regulile agrotehnice”. Exagerarea o găsim, după cum se vede, chiar în titlu.

★

Hotărît lucru, ziarul regional din Galați „Viața nouă” s-a schimbat mult în bine după Consfătuirea de la Constanța. Din aprilie încoace ziarul se orientează spre problemele majore ale dezvoltării agriculturii. Cine citește ziarul nu mai are impresia că-i făcut cu ce s-a nimerit ci, dimpotrivă. Trebuie remarcat și faptul că sarcinile ce și le-a asumat ziarul nu au fost alese arbitrar; ele au fost de fiecare dată sarcinile principale și imediate ce trebuiau rezolvate în regiune. Printre altele ziarul „Viața nouă” a publicat un lung ciclu de materiale sub titlul: „Toate întovărășirile agricole să lucreze în comun și să-și creeze fond de bază”.

Acțiunea întreprinsă de ziar a dat roade. Numărul întovărășirilor care au organizat munca în comun a crescut repede. Eficace au fost și materialele publicate pe tema „cîștigului pe care-l au unitățile cooperatiste lucrînd pămîntul cu mașinile statului. Ca rezultat al folosirii mașinilor au crescut producțiile la hectar, iar gospodăriile colective au putut să reducă numărul animale-

lor de muncă procurîndu-și în locul lor animale de producție.

Izvorită de asemenea din nevoile arzătoare ale regiunii a fost și acțiunea inițiată de ziar în iunie și continuată în cursul lunii iulie, în legătură cu problemele dezvoltării sectorului zootehnic. După cum se știe printre unii membri ai unităților cooperatiste ca și printre

țărani muncitori individuali din regiune există părerea greșită că în satele lor nu-i rentabil să crească vaci de lapte. Ziarul și-a luat sarcina să dovedească contrariul. Aproape zilnic „Viața nouă” a publicat numeroase articole și fotografii prin care a îndemnat și demonstrat gospodăriilor colective că-i în folosul lor să crească animale multe și de înaltă productivitate. Au apărut pînă-n prezent numeroase articole privind asigurarea furajelor, hrănirea rațională, construirea de adăposturi ieftine, dar durabile și igienice.

Au fost publicate în ultima lună și citeva materiale prin care brigadierii zootehnici și simpli îngrijitori de animale își prezintă metodele de muncă. Alături de practicieni și organizatori nemijlociți ai producției zootehnice au iscalit articole diferiți oameni de știință care i-au învățat pe colectivști cum se pot obține produse animale mai ieftine și de mai bună calitate.

Spre deosebire de celelalte două ziare, „Viața nouă” a acordat atenție și întreprinderilor agricole de stat — S.M.T. și G.A.S. Trebuie spus însă că în privința materialelor despre G.A.S. s-a mers din nou pe improvizație așa cum se făcea mai înainte în ziar. Două numere consecutive de ziar (4.239 și 4.240) conțin nu mai puțin de trei foto-reportaje din gospodăriile de stat.

În sfîrșit, ținînd seama de greutatea pe care o are agricultura în economia regiunii, socotesc că ziarul poate acorda problemelor agriculturii mai mult spațiu. Acest spațiu poate fi obținut prin scurtarea unor materiale exagerat de lungi.

★

În cele de mai sus am căutat să înfățișez felul în care a contri-

buit fiecare dintre cele trei ziare în perioada anunțată, la traducerea în viață a sarcinilor puse în fața agriculturii de Consfătuirea de la Constanța. Este de la sine înțeles că în timp de o lună ziarele nu puteau trata prea multe probleme. De aceea consider ca foarte pozitivă activitatea ziarelor „Drapelul roșu” și „Viața nouă” care, spre deosebire de „Făclia”, și-au propus obiective precise, de durată, și le-au urmărit cu consecvență. Nu trebuie trecut însă cu vederea că atît „Drapelul roșu” cît și „Viața nouă” au neglijat aproape complet problema lărgirii sectorului colectivist în raioanele cerealiere care, încă de anul trecut, sînt complet cooperativizate. Este bine ca, în prezent, ziarele să reînceapă munca de popularizare a veniturilor obținute de colectivști și întovărășiți, punîndu-le față în față cu cîștigurile țăranilor muncitori individuali care sînt mult mai mici. Dar acest lucru trebuie făcut cu pricepere, arătînd legătura strînsă ce există între bunăstarea colectivștilor și întărirea economico-organizatorică a unităților agricole socialiste, sporirea fondului de bază, crearea de ramuri anexe etc. Trebuie sprijinit, de asemenea, și procesul de creștere a sectorului cooperatist din satele de deal și munte, știut fiind că această creștere grăbește rezolvarea sarcinilor legate de dezvoltarea viticulturii, pomiculturii și zootehnicii.

Înainte de a încheia consider necesar să mă opresc, cit de puțin, asupra felului în care sînt scrise unele articole în cele trei ziare și asupra unor greșeli destul de frecvente.

Des întîlnită este greșeala de a se numi „retribuție suplimentară” metoda de organizare și retribuție a muncii pe bază de acord individual, pe familii, grupe mici, sau pe echipe. Noua metodă de organizare și retribuție a muncii s-a născut din inițiativa creatoare a colectivștilor, prin perfecționarea continuă a ceea ce numeam retribuție suplimentară. Noii metode i se spune corect: lucru în acord cu retribuție în raport cu rezultatele muncii. Dacă exprimăm același conținut îi putem spune, desigur, oricum altfel. Vorbind despre crearea averii obștești în întovărășiri, ziarele „Drapelul roșu” și „Viața nouă” popularizează unități care și-au format fond de bază din saci, îngrășăminte etc. Prin cost, prin durata lor de funcționare, prin modul în care participă în procesul de producție, prin felul în care își transmit valoarea

în valoarea produsului nou creat, sacii și îngrășămintele pot fi socotite mijloace circulante. Or, fondul de bază cuprinde mijloace de producție de felul fondurilor fixe din întreprinderile industriale.

În unele articole despre comasarea pământului sau rotația culturilor în întovărășiri, ziarul „Drapelul roșu” folosește greșit termenul „tarlalizare”, prin care s-a numit la vremea sa una din formele cele mai simple de cooperare în producția agricolă.

Pe lângă greșeli de felul celor arătate, în articolele publicate de cele trei ziare se observă și redacții neglijente. De remarcat că ele se ivesc de obicei în acele articole lipsite de conținut, în reportajele care nu spun lucrurile de-a dreptul, care înlocuiesc faptele prin vorbărie. Neglijența în redactare este mai des întâlnită în „Făclia”.

Iată trei fraze consecutive dintr-un articol apărut în acest ziar și intitulat „La treieris în pauza de prânz”: „Sacii plini, rotofeii, zac leneș, legați fedeleși, adunându-se mereu în carele ce se umplu. O fetiță călărată în vârful lor deranjează — fără succes însă — odihna

molatică a celor 2 boi. Soarele e alit de aprins încît ar părea crud dacă vrednicii colectivisti i-ar da importanță”. De altfel aceste încercări de „literaturizare” se țin lanț provocînd confuzii sau făcînd aproape de neînțeleș ceea ce vrea să spună autorul. Autorul însemnărilor „Clarinetul colectivistului” afirmă despre un țaran că a plecat în trecut din sat crezînd

— „că-l va pricopsi stăpinul cel nou — orașul”. În nr. 3.641 al ziarului „Făclia” citim: „încă 20 de familii și-au adus animalele și pământurile alături de colectivisti”, iar în următorul aflăm că „în întovărășirea din Dumitra, într-o singură săplămină întovărășiții și-au completat suprafața totalizînd aproape 70 la ha”. Cum de se strecoară în ziar asemenea formulări este greu de priceput.

Se mai observă la ziarul „Făclia” și neatenție în prezentarea unor materiale valoroase. Sînt sigur că, din cauza tehnoredactării lui, puțini au citit foarte reușitul și instructivul reportaj „Mindria bătrînului Bortolici”. Tehnoredactarea nu pune în lumină reportajul, nu-l recomandă cititorilor, lucru care se întimplă, de altfel, cu foarte multe materiale.

Lipsuri de tehnoredactare se găsesc și-n ziarul „Drapelul roșu”. De ele suferă mai ales unele materiale de dimensiuni mari.

Acestea sînt cîteva din constatările pe care le-am făcut citind numerele din iulie ale ziarelor „Făclia”, „Drapelul roșu” și „Viata nouă”. Unele evidențiază o experiență utilă și altor ziare, altele, mai puțin plăcute, vor stimula, credem, la redactarea unor materiale mai adîncite, scrise cu mai multă grijă. De aceea, sper că munca de a le pune pe hirtie nu a fost în van.

PENTRU TRATAREA EFICIENTĂ A PROBLEMELOR AGRICOLE ÎN CAMPANIA DE TOAMNĂ

CINE urmărește cu atenție felul în care unele ziare se ocupă de desfășurarea muncilor agricole în timpul campaniilor de primăvară, vară și toamnă, poate observa că, de multe ori, o serie de probleme importante care se pun în fața oamenilor muncii de pe ogoare, nu sînt urmărite și dezbătute în mod sistematic, ele fiind prezentate sub forma unor informații seci, uneori publicîndu-se chiar simple comunicate luate de la serviciile de planificare ale regiunilor sau raioanelor, în care se expune pe scurt stadiul muncilor la zi. În felul acesta, acțiuni de cea mai mare importanță pentru executarea lucrărilor agricole la vreme, care ar trebui să fie în centrul preocupării ziarelor, sînt trecute cu vederea sau prezentate superficial, ceea ce constituie o deficiență în ajutorul pe care trebuie să-l dea presa pentru bunul mers al lucrărilor agricole.

Ocolirea unor probleme specifice în anumite campanii agricole se datorează tocmai faptului că unii ziariști care lucrează în cadrul secțiilor agrare ale ziarelor nu țin o legătură permanentă cu Ministerul Agriculturii și Silviculturii, cu Secțiile agricole ale sfaturilor populare regionale, nu se informează serios asupra măsurilor tehnico-organizatorice care trebuie luate pe teren în funcție de situația nouă ce se ivesc în desfășurarea lucrărilor.

Socotim de aceea de un real folos expunerea făcută în ziua de 27 august 1958, de către tov. inginer Martin Caraivanschi, directorul general al Direcției tehnico-științifice din Ministerul Agriculturii și Silviculturii, la Uniunea Ziariștilor, în fața unui mare număr de redactori de specialitate de la ziare și reviste, radio și televiziune, cu privire la sarcinile ce trebuie îndeplinite în campania agricolă din toamna acestui an.

Subliniind că însămînțările de toamnă au menirea să asigure peste 35% din cerealele necesare economiei noastre naționale și peste 95% din balanța pîinii, vorbitorul a scos în evidență în primul rînd, necesitatea terminării grabnice a pregătirilor acestor munci în întreaga țară.

În condițiile unei agriculturi înaintate, alegerea terenului cel mai potrivit devine o problemă căreia oamenii muncii de pe ogoare trebuie să-i acorde toată atenția. În toamna aceasta trebuie să se evite procedeul greșit care s-a menținut chiar și anul trecut, în unele locuri, de a se însămînța grîu în terenuri prea îmburuienate sau infestate de dăunători, fapt care contribuie la diminuarea producției la hectar. Atunci cînd nu sînt plante bune premergătoare (mazăre, ierburi perene, rapiță etc.), se poate semăna și în miriștile de pe care s-au recoltat păioasele, dar în niciun

caz în miriști infestate de dăunători. Mai degrabă să se recolteze porumbul și să se semene grâu după porumb, decât în miriști unde s-a constatat că a existat atac de dăunători.

Vorbitorul a subliniat necesitatea ca oamenii muncii de pe ogoare să fie sfătuiți să termine cât mai grabnic arăturile de însămînțări. Nu se poate găsi în această privință nici o scuză unor regiuni cum sînt Iași și Suceava unde arăturile sînt mult întirziate, deși aici au existat și mijloace suficiente de lucru și umiditate în sol.

Îndeosebi, ar fi bine ca presa să analizeze zi de zi activitatea S.M.T.-urilor în legătură cu îndeplinirea acestor sarcini în gospodăriile colective și întovărășirile agricole.

Ar fi necesar, de asemenea să se popularizeze pe scară largă executarea a două lucrări ale solului înainte de însămînțările de toamnă — toate cercetările oamenilor de știință din agricultură și practica de fiecare zi demonstrînd pe deplin, că grăul semănat după două arături dă un spor la hectar de cel puțin 400—500 kg, iar cel semănat după desmiriștire plus două arături, chiar 600 kg, la hectar.

Legată strîns de problema pregătirii terenului, este și folosirea îngrășămintelor, lucrare căreia unele ziare nu-i acordă încă atenția cuvenită.

În acest an, oamenii muncii din agricultură li s-au pus la dispoziție cantități de îngrășăminte minerale mai mari decît în 1957. Situațiile de pe teren arată însă că acestea nu sînt încă folosite potrivit planurilor întocmite. Totodată, numai în toamna această gospodăriile de stat trebuie să încorporeze în sol, odată cu arăturile, 2.600.000 tone de îngrășăminte organice. Fiecare inginer și tehnician din agricultură trebuie mobilizat să desfășoare o temeinică activitate în rîndul oamenilor muncii din unitățile de stat și din cele cooperatiste, spre a se folosi pe scară largă îngrășămintele chimice și naturale.

Vorbitorul a insistat în mod deosebit asupra necesității folosirii unor semințe de bună calitate, cu atît mai mult cu cît în ultimii ani — datorită măsurilor care s-au luat — au fost obținute în țara noastră soiuri bune de grâu.

Deoarece se constată că în multe unități agricole cooperatiste încă nu s-a asigurat sămînța de calitate, prin schimb, de la bazele de recepție, este necesar să se desfășoare în această direcție o susținută muncă de îndrumare.

Este necesar ca presa să urmărească nu numai problema folosirii semințelor de soi ci și aceea a condiționării și tratării lor, acțiuni care în prezent sînt întirziate, chiar și în gospodăriile agricole de stat.

Firește, paralel cu buna pregătire a terenului și a semințelor, trebuie de asemenea sprijinită și terminarea în timp cît mai scurt a pregătirii utilajului, necesar executării însămînțărilor de toamnă (tractoare, semănători etc.). Or, din datele centralizate de către Ministerul Agriculturii și Silviculturii, se constată că atît în unele gospodării de stat cît și în unele S.M.T.-uri, revizuirea și repararea tractoarelor, plugurilor, semănătorilor, discurtoarelor, cultivateoarelor, selectoarelor și trioarelor este mult întirziată. Cu toate acestea, în multe ziare n-au apărut nici măcar scurte știri — de data aceasta, — cu privire la pregătirea utilajului.

În mod deosebit s-a subliniat necesitatea executării însămînțărilor de toamnă în termen optim, astfel ca grăul să intre în iarnă bine înfrățit. Pentru aceasta, potrivit datelor institutelor noastre de cercetări agrotehnice, în regiunile nordice oamenii muncii de pe ogoare trebuie îndrumați să înceapă aceste lucrări între 5—10 septembrie și să le termine la începutul lunii octombrie — iar în regiunile sudice, de la 10—15 septembrie la 15 octombrie.

În scopul eliberării terenurilor în timp cît mai scurt, e necesar să fie popularizat sistemul recoltării porumbului cu cocenii și știuleții în același timp, iar acolo unde porumbul a fost prășit de 3 ori, să se facă numai discuitul și grăpațul terenului și să se treacă de îndată la semănat.

Acum este momentul cînd trebuie să se însămînțeze rapița și secara furajeră. Avem nevoie să semnăm cel puțin 50.000 hectare cu rapiță — plantă valoroasă din care se fabrică ulei vegetal.

Unii ingineri și tehnicieni însă dovedesc o nejustificată reținere față de însămînțatul rapiței. Este deci necesar ca în ziare să apară materiale prin care, cu exemple, să se explice oamenilor muncii că gospodăriile care însămînțează rapiță au prin aceasta numai de cîștigat

În scopul desfășurării în cele mai bune condițiuni a tuturor acestor acțiuni, — cărora trebuie să li se adauge și recoltările de toamnă (sfecla de zahăr, porumbul, cartofii, floarea soarelui, viile și livezile) — este necesar ca atît în unitățile agricole de stat cît și în cele cooperatiste, să se dea atenția cuvenită întocmirii unui plan concret de muncă, cuprinzînd sarcini precise pe brigăzi, oameni, mașini etc.

De asemenea paralel cu atenția acordată arăturilor, însămînțărilor și recoltărilor de toamnă, ar fi necesar ca presa să se ocupe și de alte probleme importante care stau acum în fața oamenilor muncii de pe ogoare: asigurarea furajelor necesare animalelor — și în deosebi în silozării furajelor (acțiune care e mult întirziată), adăpostirea animalelor pe timpul iernii și, deci, amenajarea grajdurilor și terminarea construcțiilor începute — în deosebi în gospodăriile colective.

În sfîrșit, muncile din timpul toamnei nu trebuie să ducă nici un moment la neglijarea sarcinii permanente pusă în fața oamenilor muncii de pe ogoare de către Consfătuirea de la Constanța: întărirea economică și organizatorică a gospodăriilor colective și întovărășirilor agricole și munca pentru convingerea unor mase cît mai mari de țărani individuali de a porni pe drumul agriculturii socialiste. Aceasta se poate face cu atît mai bine cu cît în acest an, pe ogoarele unităților agricole cooperatiste, s-au obținut recolte cu mult mai mari decît cele obținute pe terenurile țărănilor individuali.

★

Expunerea tov. ing. Martin Caravanschi, care a informat pe ziaristi despre situația existentă și despre sarcinile principale în campania agricolă de toamnă, a marcat și începutul activității Cercului de economie agrară din cadrul Uniunii Ziaristilor din R.P.R.

Ziaristii care se ocupă cu problemele agrare trebuie să se considere și ei ca mobilizați în această campanie. Ei trebuie să fie seama de aceste sarcini principale pe care să le urmărească și să le aducă la cunoștința celor interesați, să urmărească felul în care ele sînt respectate la locurile de muncă, pe ogoare, sprijinind pe cei care asigură pîinea întregului popor, să termine la timp și bine muncile agricole din toamna acestui an.

AL. RAICU

ÎN ÎNTÎMPINAREA PRIMULUI CONGRES AL ZIARIȘTILOR SOVIETICI

INCEPUTUL anului viitor va fi marcat de congresele ziariștilor țării noastre. Ziariștii sovietici vor raporta asupra activității lor în fața partidului și poporului, vor trasa perspectivele dezvoltării în viitor a organizației lor de creație — Uniunea Ziariștilor din U.R.S.S.

În lunile ianuarie-februarie vor avea loc congresele republicane, iar în februarie-martie se va ține primul Congres unional al ziariștilor sovietici. Congresele vor fi precedate de conferințe și adunări ale ziariștilor din republicile autonome, regiuni și ținuturi.

Încă de pe acum, pretutindeni începe, cu toată seriozitatea și exigența, analizarea activității de creație și a muncii practice a Uniunii Ziariștilor. Această analiză trebuie să contribuie la activizarea ziariștilor sovietici în vederea mobilizării eforturilor oamenilor muncii în lupta pentru victoria comunismului în U.R.S.S., la ridicarea nivelului ideologic al presei, la dezvoltarea măiestriei profesionale și a inițiativei creatoare a ziariștilor.

Ziarul, revista și cartea s-au înrădăcinat adânc în viața fiecărui om sovietic. Presa noastră a devenit o presă cu adevărat populară. Ea a cucerit această prețuire prin slujirea permanentă a adevărului, prin ideologia comunistă pe care o exprimă, printr-o înaltă principialitate, prin legătura ei trănitică cu masele.

Oamenii sovietici văd în presa lor un prieten și un sfetnic, o expresie a gândurilor și aspirațiilor lor, o puternică pirghie care transmite zi de zi celor mai largi mase cuvântul înțelept al partidului comunist.

Presă sovietică a acumulat experiența prețioasă a luptei pentru linia generală leninistă a partidului comunist. Ziarele și revistele sovietice au propagat pe larg hotărârile Congresului al XX-lea al P.C.U.S., au desfășurat o vastă activitate în vederea mobilizării maselor largi ale

reorganizării conducerii industriei și construcțiilor, a măsurilor în vederea avântului continuu al agriculturii socialiste. În legătură cu cea de-a 40-a aniversare a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, ziarele și revistele au publicat numeroase materiale vii și cu un conținut bogat.

În prezent, în fața presei sovietice stau noi sarcini de răspundere. Aceste sarcini sînt cuprinse în hotărârile plenarelor din mai și iunie ale C.C. al P.C.U.S. Presa este chemată să organizeze în mod combativ lupta întregului popor pentru realizarea mărețelor sarcini trasate de partidul comunist.

Subliniind sarcinile trasate de Congresul al XX-lea al P.C.U.S. în domeniul propagandei, autorul arată că în condițiile actuale cînd se muncеște cu avînt pentru realizarea sarcinii economice fundamentale a U.R.S.S., latura economică a teoriei marxist-leniniste trebuie să treacă pe primul plan.

De aceea în centrul propagandei prin presă și verbale trebuie puse problemele realizării practice a sarcinii istorice de creare a bazei tehnico-materiale necesare pentru construirea comunismului.

După Congres tematica materialelor de propagandă publicate în presă s-a schimbat, a devenit mai apropiată de viață. Aceasta se poate vedea în paginile multor ziare. În afara materialelor consacrate problemelor economice se publică articole, consultații și răspunsuri la întrebări în legătură cu unele dintre cele mai actuale teme ale istoriei și teoriei P.C.U.S., în legătură cu

**„SOVIETSKAIA PE-
CIATI“, revistă lunară a
Uniunii Ziariștilor din
U.R.S.S. publică, în numărul
său pe luna iulie a.c.,
editorialul intitulat „În
întîmpinarea primului
Congres al ziariștilor
sovietici“ semnat de I. ȘIPILOV,
secretar general adjunct al
Biroului Organizatoric al
Uniunii Ziariștilor din
U.R.S.S.**

**Redăm în traducere
textul prescurtat al acestui
articol.**

clasei muncitoare, lăranimii colhoznice și intelectualității sovietice pentru traducerea în viață a acestor hotărâri istorice. Deosebit de grăitor s-a manifestat rolul presei ca agitator, propagandist și organizator colectiv în perioada discutării de către întregul popor a problemelor

problemele luptei împotriva revizionismului contemporan.

Autorul arată că este necesar ca articolele propagandistice să aibă un bogat conținut de idei, iar ziaristii care scriu asemenea articole să aibă un stil propriu și personalitate.

El arată de asemenea că este necesar ca organizațiile ziaristilor să influențeze activ ridicarea măestriei profesionale a ziaristilor care scriu articole de propagandă, combătând lipsa de originalitate și căutând mijloacele cele mai potrivite de îmbunătățire a articolelor de propagandă.

Cerințele cititorului sovietic sînt vaste și variate. Pentru satisfacerea lor trebuie cultivate toate genurile ziaristice. Poporul sovietic apreciază reportajele, schițele, pamfletele și foiletoanele scrise viu. Dar lucrări de acest gen — bune și sugestive — sînt încă prea rare în ziarele și revistele noastre, în programele de radio și televiziune, iar ziaristii cu experiență, din vechea generație, nu-și pregătesc schimbul cu destulă energie.

Acum, în preajma primului Congres unional al ziaristilor sovietici, a sosit momentul să se discute locul pe care trebuie să-l ocupe în paginile ziarului diversele genuri ziaristice. Problema varietății genurilor este în multe privințe, în prezent, o problemă a bogăției conținutului, a „puterii de gândire“ — o problemă a priceperii profesionale a ziaristilor de a face un ziar.

Tendința generală a întregii prese sovietice constă în prezent în năzuința tot mai puternică a ziaristilor noștri de a înviora ziarele și revistele, de a evita șablonul, de a le îmbogăți prin materiale originale, vii, colorate, de a pătrunde mai energic în viață, de a ridica nivelul ideologic al presei.

Îmbunătățirea neconținută a presei noastre este obiectul grijii permanente a Partidului comunist și a Comitetului său Central. Uniunea Ziaristilor trebuie să-și mobilizeze toate forțele pentru a ajuta tot mai activ și mai eficace Partidul comunist în opera de îmbunătățire continuă a ziarelor, revistelor, editurilor, radioului și televiziunii noastre.

Arătînd însemnătatea ridicării permanente a conținutului de idei al presei și a luptei împotriva banalităților literare stagnante și a stanfărilor cînsimțite, autorul scrie în continuare:

În tratarea evenimentelor actuale se resimte cu atît mai mult nevoia unui ochi ager, a inteligenței și ta-

lentului ziaristului sovietic! Actualitatea înseamnă oameții vii, lupta lor, marile, nemaivăzutele lor realizări, viața clocotitoare a poporului. Și, în toate colțurile țării, această viață îl așteaptă pe ziarist, care, odată ce s-a numit ziarist sovietic, are obligația să o descrie viu și inteligent.

Seminarele unionale ale reporterilor și lucrătorilor ziarelor de seară, care s-au terminat de curînd, au în-suflețit activitatea de creație a Uniunii, a lucrătorilor presei sovietice. Discuțiile aprinse care au avut loc în timpul acestor două seminare de la Moscova au dat naștere unui am- plu schimb de păreri în colectivele multor ziare și reviste.

Perioada de formare a Uniunii noastre a coincis cu apariția unor noi forme de muncă. Au început să aibă loc conferințe de presă ale conducătorilor consiliilor economiei naționale, directorilor de întreprinderi și sovhozuri, președinților de colhozuri. Astfel de conferințe de presă aveau loc în trecut numai pentru lucrătorii ziarelor centrale și mai ales în problemele de politică externă. După cum se recunoaște pretutindeni, aceste conferințe de presă sînt de un neprețuit ajutor ziaristilor locali, îmbogățesc cunoștințele acestora în cele mai importante probleme ale dezvoltării economiei și culturii, ceea ce, la rîndul său, exercită o influență considerabilă asupra îmbunătățirii conținutului presei.

Secțiile pe genuri ziaristice, create pretutindeni, au lărgit fără îndoială cadrul activității de creație a Uniunii. Nu mai constituie o raritate reuniunile ziaristilor consacrate analizei lucrărilor foiletoniștilor, reporterilor, autorilor unor corespondențe operative. Casele și cabinetele de presă, create în unele centre republicane și regionale, contribuie de asemenea la îmbunătățirea întregii noastre munci.

Autorul subliniază apoi influența pozitivă a discuțiilor care se duc după înființarea Uniunii Ziaristilor Sovietici și în preajma primului Congres al acesteia, în legătură cu orientarea în problemele presei sovietice, și ale propriei creații a ziaristului, năzuința de a ține veșnic seama de datoria pe care o are ziaristul în fața Partidului comunist și a poporului.

Presă noastră va putea pătrunde și mai activ în viață dacă legăturile ei cu masele vor deveni destul de largi și trainice. Una din manifestările grăitoare ale acestor legături o constituie participarea corespondenți-

lor voluntari la munca ziarelor și revistelor. După Congresul al XX-lea al partidului mișcarea corespondenților voluntari s-a întărit considerabil. Organizațiile locale ale Uniunii Ziaristilor procedează just atunci cînd găsesc propriile lor metode de lucru cu corespondenții voluntari, fără să dubleze activitatea redacțiilor în această direcție, ci contribuind la lărgirea legăturilor ziarelor, ziaristilor cu activul de corespondenți permanenți, muncitori, colhoznici și intelectuali. Astfel, secția Novosibirsk a Uniunii Ziaristilor, organizează întâlniri ale corespondenților voluntari cu ziaristii experimentați, patronarea individuală a acestor corespondenți de către ziaristi. Secția Celeabinsk a Uniunii Ziaristilor a creat la Magnitogorsk o școală de corespondenți voluntari, care funcționează permanent.

Nu trebuie uitat că atît corespondenții muncitori, cît și cei de la sate îl consideră pe ziaristul sovietic un prieten și sfetnic apropiat și de încredere. Credem că tocmai de aici trebuie să se pornească, atunci cînd se va organiza munca Uniunii în domeniul lărgirii mișcării corespondenților voluntari.

Cititorul nostru a crescut într-un mod cu totul neobișnuit. Pentru a i se satisface cerințele spirituale, ziaristii nu numai că nu trebuie să rămînă în urma lui, ci să pășească înainte, luminîndu-i calea. După Congresul al XX-lea al partidului, multe ziare centrale și locale au devenit mai combative, mai interesante. Hotărîrile partidului, care au dat un impuls uriaș inițiativei populare, au imprimat un conținut nou presei noastre.

Ce și cum trebuie făcut? Această problemă se pune tot mai acut în fața colectivelor de redacție ale ziarelor, revistelor, radioului și televiziunii.

La radio și televiziune lucrează cu succes un mare detașament de ziaristi sovietici. Mare și folositoare este activitatea radiodifuziunii care, în mod sistematic, organizează emisiuni consacrate problemelor de actualitate ale teoriei marxist-leniniste, economiei naționale și culturii. Dar ziaristii care lucrează la radio și televiziune, cît și organele de conducere ale Uniunii noastre, trebuie să depună maximum de eforturi pentru o continuă îmbunătățire a emisiunilor radiofonice. Printre altele ar trebui acordată o serioasă atenție îmbunătățirii radicale a emisiunilor consacrate temelor industriale și agricole.

În articol se arată în continuare că este necesar ca la radio să se transmită mai multe comunicări privind munca oamenilor; omul să nu rămână neobservat, umbrit de procentajele de randament și declarații exclamative.

Radiodifuziunea, televiziunea, la fel ca și ziarele, revistele, cărțile și organele de informare, pot și trebuie să facă foarte mult pentru popularizarea pricepută a hotărârilor Partidului comunist privind avântul continuu al economiei și culturii socialiste.

Credem că ziaristii mai experimentați au datoria să dezvăluie cu persistență și răbdare tinerelor cadre ziaristice conținutul atât de adânc și frumos al unor noțiuni ca aceea a bogăției de idei și a spiritului partinic al presei noastre; ei trebuie să apere cu hotărâre aceste principii în întreaga activitate a Uniunii

Ziaristilor, în lupta de fiecare zi împotriva a tot ce este străin, să apere cu dirzenie principiile adevăratei măestrii ziaristice, ale originalității fiecărui articol.

La viitoarele congrese, conferințe și reuniuni, în afara altor probleme, se va discuta și proiectul noului statut al Uniunii Ziaristilor. Vor trebui găsite cele mai bune forme organizatorice și metode de lucru ale Uniunii Ziaristilor, care să pună în centrul activității ei problemele de creație. Este necesar ca activitatea Uniunii noastre să fie organizată în așa fel încât să contribuie la o mai completă punere în valoare a forței creatoare și a aptitudinilor fiecărui ziarist sovietic. Nu există căi bătătorite în activitatea unei astfel de organizații de creație. Aici nu te poți uita în urmă, la cine știe ce mostre vechi. Inițiativa trebuie să pornească de la noi.

În rândurile Uniunii noastre se numără azi peste 11.000 de ziaristi. Încă de pe acum ea este una dintre cele mai mari organizații de creație din țara noastră. Datoria organelor de conducere ale Uniunii constă în a îndruma eforturile ziaristilor spre îmbunătățirea radicală a presei noastre, spre ridicarea continuă a nivelului ideologic al ziarelor, revistelor, radiodifuziunii, spre învierea activității creatoare a tuturor organizațiilor noastre ziaristice.

Lucrătorii din presă formează azi un detașament unic, însuflețit de ideile marxist-leniniste, strâns unit în jurul Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice.

Fie ca conștiința marii răspunderi, dragostea față de partid și popor să-i însuflețească pe ziaristii sovietici în mersul neabătut înainte, în lupta pentru îmbunătățirea întregii noastre presei sovietice!

ÎN AJUTORUL ACTIVITĂȚII PROFESIONALE

DICȚIONAR POLITIC – Ed. II-a. Gospolizdat. Moscova, 1958

Editura de Stat pentru Literatură Politică din Moscova a pus la îndemâna ziaristilor un instrument deosebit de valoros: „Dicționarul Politic”, apărut acum în cea de a doua ediție. Lucrarea servește în special colaboratorilor secțiilor de politică internațională și de propagandă, deoarece majoritatea termenilor explicați în dicționar se referă la aceste două domenii, dar el poate fi la fel de util redactorilor de probleme economice, agrare sau culturale, ca și celor ce urmează învățământul de partid de diverse grade.

Tematica acestei lucrări este foarte vastă. Ea cuprinde termeni din domeniul construcției de partid, al politicii externe, al practicii diplomatice, al economiei politice, al filozofiei și esteticii, al dreptului internațional și al istoriei generale. Dicționarul conține scurte informații complexe referitoare la toate țările și regiunile globului. Aceste informații cuprind atât principalele date geografice, cât și elementele esen-

fiale ale vieții economice, politice și sociale din fiecare țară. Cititorul găsește de asemenea informații privitoare la diverse partide politice, organizații naționale și internaționale, ziare și publicații, diferite personalități etc.

„Dicționarul politic” oferă un bogat material referitor la cele mai importante evenimente politice, conferințe internaționale, convenții și tratate, grupări economice, politice și militare. Unele doctrine politice,

curențe și tendințe sînt de asemenea explicate în această lucrare. Un loc important îl ocupă tratarea activității partidelor comuniste și muncitorești, ca și cea a mișcării democratice internaționale. Temele de mare importanță se bucură de o analiză aprofundată și multilaterală în cadrul unor articole cu caracter enciclopedic.

Cele enumerate reprezintă doar cîteva din calitățile acestei ample lucrări. Este în același timp necesar să se sublinieze înaltul nivel la care sînt tratate temele cuprinse în dicționar, fapt care permite o informare și o orientare temeinică a cititorului.

Fentru a se ușura găsirea termenilor, dicționarul este prevăzut cu un indicator tematic. De asemenea, lucrarea mai cuprinde și un tabel de măsuri și greutate folosite în diferite țări ale globului.

„Dicționarul politic” este o carte care nu trebuie să lipsească din instrumentarul gazetarului.

ZIARUL
România liberă
REVISTA LITERARĂ, CREATIVĂ ȘI POLITICĂ
 ORGANIZEAZĂ
EXPOZIȚIA DE CARICATURI
„PUNCTUL PE Î”
GH. CHIRIAC

SALA DALLES   AUGUST   1958

PE MARGINEA EXPOZIȚIEI CARICATURISTULUI GH. CHIRIAC

MIRCEA DEAC

MULTĂ vreme — și se mai întâmplă și azi la unii dintre caricaturiștii noștri — caricatura a fost privită, în mod cu totul greșit, ca o distracție de o zi care nu pretinde nici cunoștințe nici înțelegerea adâncă a fenomenelor. Rolul caricaturii constă, după astfel de artiști, în a te face doar să rizi.

Ca ramură a artelor plastice, însă, caricatura exprimă în modul cel mai pregnant protestul împotriva tuturor acelor elemente din viață care se opun mersului înainte. Purtătoare a unui mesaj înaintat, militant prin esența ei, caricatura răspunde unor cerințe sociale. Ea este o armă în mina luptătorilor pentru progres. Acestei necesități îi răspunde rubrica „Punctul pe î”, susținută cotidian în „România liberă” de caricaturistul Gh. Chiriac.

Folosirea caricaturii de către presă are în țara noastră o tradiție valoroasă. În revistele satirice care apăreau în secolul trecut, prin mijlocirea caricaturii, a desenelor satirice, artiștii demascau racilele orânduirii burghezo-moșierești, falsa democrație burgheză, caracatița monarhică, politicianismul etc., militând pentru drepturile poporului, pentru libertate și independența națională, împotriva asupritorilor autohtoni și străini.

Demascarea tarelor societății românești din vremea aceea își propuneau asemenea reviste ca „Satyrul”,

„Asmodeu”, „Nichipercea”, „Ghimpele”, „Sarsailă”, „Daracul” și altele. De pildă, revista „Țințarul” își propunea în articolul-program să începe: „pe toți aceia care se fac patrioți, pentru a căpăta cite o funcție, spre a-i putea apoi cunoaște oricine... ca lingăi ai binelui public”. Satira cunoaște o largă dezvoltare la sfârșitul secolului trecut și în primii ani ai secolului nostru, în revistele satirice: „Moftul Român”, „Zeflemeaua”, „Furnica”, „Tocila”, „Viespea Umoristică”. Cu „Facla” și alte publicații se permanentizează rubrica satirică în care creionul lui Iser, Ressu, Șirato, Murnu ne-au lăsat desene care conțin o profundă caracterizare a evenimentelor sociale și politice ale timpului. După primul război mondial „Socialismul”, ca și alte ziare și reviste progresiste, au folosit cu curaj arma caricaturii pentru a demasca stările de lucruri din România, partidele de guvernământ burgheze. Merită a fi subliniate numele unor artiști de seamă ca N. Tonitza, A. Jiquid, Victor Ion Popa, B'Arg. Ross.

După eliberarea țării noastre de sub jugul fascist, s-a ridicat o nouă

pleiadă de caricaturiști talentați care continuă, în noile condiții istorice, tradițiile militante ale înaintașilor. Activând de preferință în presa zilnică și periodică, caricaturiștii români au avut și au posibilitatea să cunoască și să aprofundeze problemele la ordinea zilei, ceea ce le-a deschis un orizont larg și a dus la lărgirea tematicii caricaturii.

Contribuabilul american:
 — Ventuzele astea mă sug
 prea tare.

Dacă în primii ani de după eliberarea țării caricaturistii noștri manifestau o predilecție aproape exclusivă pentru caricatura pe probleme externe, mai târziu ei au început să abordeze și problemele interne, propunându-și să combată rămășițele vechiului, tot ceea ce frânează dezvoltarea societății noastre pe drumul socialismului. Astfel sînt combătute cu ascuțitul satirei, birocratismul, risipa, servilismul, lenevia, rămășițele capitaliste în conștiința și comportarea oamenilor etc.

În această ambianță, acum doi ani, a început să apară în ziarul „România liberă” rubrica „Punctul pe i” susținută de caricaturistul Gh. Chiriac. Această rubrică a devenit o necesitate pentru exprimarea și pe această cale a poziției principiale, combative a ziarului, o cerință vie a cititorului.

Prin rubrica „Punctul pe i”, „România liberă” continuă astfel o veche tradiție a presei noastre progresiste din trecut, în care desenul satiric apărea zilnic.

În pas cu viața, rubrica „Punctul pe i” răspunde cu promptitudine unor probleme acute și importante, ajutînd astfel la formarea opiniei publice.

Am putea spune că spiritul ascuțit de observație, ironia fină, umorul sănătos al lui Gh. Chiriac, și-au găsit adevărata împlinire în coloanele ziarului „România liberă”.

Comicul eficient, fantezia creatoare, priceperea de a rezuma într-un gest, într-o expresie a feții o întreagă poveste

NEINDEMINARE

Șoferul: — Ah, asta mi-a scăpat!

tire sau un caracter omenesc, caracterizează pe caricaturist, realizîndu-se în lucrări care au ridicat prestigiul și popularitatea rubricii „Punctul pe i”.

Activitatea caricaturistului Gh. Chiriac este mult mai largă. În expoziții de stat ca și în paginile altor publicații ca „Urzica”, „Magazinul” etc. el a fost prezent cu lucrări ce se mențin la aceeași viziune largă prin redarea justă a laturii umoristice și satirice. Desigur, și pe bună

SENS UNIC

Dulles: — Eu nu mă îndepărtez de ia politica mea.

CRITIC „ERUDIT”

— Pentru ce cronică te documentezi?
— Pentru schița „La noi în colecția”.

dreptate, i se poate imputa artistului limitarea, uneori numai la subiectele interne, și mai puțin, aproape deloc, la teme de satiră externă. De data aceasta însă, în expoziția din sala Dalles, în care au fost prezentate un număr restrîns din caricaturile apărute la rubrica „Punctul pe i”, artistul vine și cu caricaturi ce militează pentru pace și care infierează politica agresivă a imperialismilor.

Valoarea ca și noutatea caricaturilor apărute în rubrica amintită constă în conținutul ideologic și în combativitatea ce se îmbină cu măiestria artistică.

Simțul just al proporțiilor nu este depășit. Autorul caricaturilor expuse fuge de exagerări grotești, de exagerarea lipsită de sens, superficială și formală, de comicul „în sine”. Satira sa este izvorită din observația ascuțită a vieții și oamenilor.

Caricaturistul Gh. Chiriac a reușit astfel să facă din expoziția sa o puternică manifestare a unei arte plastice militante, închinată vieții și luptei pentru socialism, pentru apărarea păcii. Fără îndoială că el va trebui să-și dezvolte gama subiectelor sale și cu lucrări care să fie rodul unor deplasări pe locurile de producție în uzine și fabrici, în sectorul socialist al agriculturii etc.

Inițiativa ziarului „România liberă” de a prezenta cele mai bune caricaturi apărute la rubrica „Punctul pe i” în cadrul unei expoziții este laudabilă, binevenită și un îndemn de a fi urmată și de alte ziare.

CONFRUNTARE DE OPINII ÎN PROBLEME ESENȚIALE

AL. IONESCU
Redactor șef al revistei
„Viața studențească”

LARGIREA contactelor dintre ziarele și publicațiile tineretului universitar de pretutindeni este o contribuție a dezvoltării cooperării în mișcarea studențească internațională. Sensul principal al mișcării internaționale studențești se identifică, în mod organic cu sensul mării mișcări contemporane a luptătorilor pentru apărarea păcii.

Pe acest temei au loc străduințele forțelor progresiste din mișcarea studențească mondială de a dezvolta cooperarea între organizațiile și uniunile naționale ale tineretului universitar din toate țările lumii. Uniunea Internațională a Studenților, organizațiile studențești din țările socialiste și numeroase alte organizații fac eforturi pentru a lichida sciziunea și atmosfera de război rece, existente acum în mișcarea studențească, provocate și întreținute de C.I.S.—COSEC, uniune diversionistă cu sediul la Leida, aflată în serviciul cercurilor războinice ale imperialiștilor.

Printre acțiunile inițiate de Uniunea Internațională a Studenților (U.I.S.) pe linia apropierei între studenții din țări diferite, se află și numeroasele seminarii pe teme de specialitate sau de un interes mai larg, deduse din problemele cele mai acute ale mișcării studențești mondiale. Un astfel de seminar, consacrat însăși cooperării și mijloacelor de dezvoltare a acesteia, a fost organizat anul trecut la Sinaia de Uniunea Asociațiilor Studenților din R.P.R., în colaborare cu U.I.S. Ziarele au relatat atunci despre succesul acestui seminar, care a reunit în jurul aceleiași mese, la o dezbatere prietenească, 90 de delegați ai studențimii din 42 de țări ale lumii. Anul acesta, consecventă politicilor sale de promovare a colaborării in-

ternaționale, U.A.S.R. a luat inițiativa de a organiza, împreună cu U.I.S. un seminar internațional al redactorilor din presa studențească. Seminarul a avut loc în luna iulie la Sinaia și s-a bucurat de participarea reprezentanților unor ziare și organizații studențești din 19 țări ale Europei, Africii, Asiei și Americii Latine.

Necesita oare tema „Rolul ziarului studențesc în viața universitară” o dezbatere internațională? Categorie, da! Pentru că în cadrul ei urma să aibă loc o confruntare de opinii asupra unor chestiuni esențiale cum sînt funcția politico-socială a ziarului studențesc, menirea educativă și înalta responsabilitate a acestuia, etica studenților gazetari, modalitățile cele mai eficiente de tratare a problemelor profesionale, culturale, sportive și materiale ale studenților, formele de colaborare internațională între ziarurile universitare și munca în redacțiile acestora. Dezbateră s-a dovedit, prin însăși natura și conținutul ei, actuală, complexă și utilă.

Clarté

Director: R. GARAUDY, Deputat   Rédacteur en chef: François FENAL
ÉDITÉ PAR L'UNION DES ÉTUDIANTS COMMUNISTES DE FRANCE

Cum spuneam, colaborarea între ziarurile studențești este revendicată de însăși necesitatea dezvoltării cooperării în mișcarea studențească internațională. Dar ea nu este un simplu deziderat și nici un domeniu oarecare al cooperării ei, mai exact, o condiție a acesteia și, totodată, un mijloc eficient de apropiere între

studenții tuturor universităților lumii. Căci ziarul înseamnă informație, înseamnă cunoaștere. Or, dacă informația se face în spiritul adevărului și probității, corolarul ei firesc va fi slăbirea suspiciunilor, ceea ce poate constitui punctul de plecare al dorinței de a colabora. Și, mai mult decît atît, cu marea lui putere de influențare, ziarul poate fi un factor determinant în formarea opiniei studențești, putînd aduce astfel servicii prețioase ideii de cooperare. Tot așa cum poate juca și un rol negativ atunci cînd urmărește sciziunea și învrăjbirea.

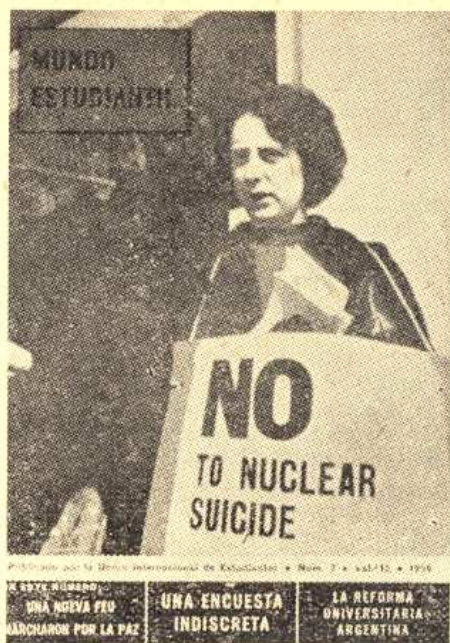
Toate aceste aspecte au făcut obiectul atît al raportului principal prezentat de delegația noastră cit și al numeroaselor intervenții ale participanților la seminar. La capătul dezbaterii de la Sinaia putem afirma că în centrul ei a stat chestiunea fundamentală a poziției ziarului studențesc față de problemele sociale și politice ale contemporaneității, a stat întrebarea „a face sau a nu face politică”, la care toți participanții au căutat să dea un răspuns.

Desigur că întrebarea aceasta ar putea să pară puțin bizară. Căci este greu să concepi ziarul în afara vieții și politicii. Evident că nici presa studențească nu se poate sustrage — și de fapt nici nu se sustrage — acestei reguli, am putea spune, implacabile. Dar întrebarea de mai sus, în esență nefirească, este totuși justificată iar prezența ei în sfera de preocupări a unui seminar internațional al redactorilor din presa studențească, într-un totuși oportună. Și iată de ce. Printre mijloacele folosite de imperialism pentru a rupe tinăra intelectualitate de lupta popoarelor pentru progres social, se află și mult trîmbițata diversione a școlii în afară de politică și socie-

tate, a universității închise în turnul de fildeș al preocupărilor strict științifice. Ca urmare, profesarea apolitismului a devenit principiul de bază al activității unor organizații studențești din țările capitaliste și, implicit, al ziarelor acestora care pretind că nu au alte preocupări în afara chestiunilor profesionale și distractive ale studenților. Ele arborază cu emfază ipocrită steagul deja ferfenițit al „ziarului apolitic” și susțin opinia potrivit căreia abordarea unei tematici sociale militante nu are ce căuta într-un ziar universitar. Sint evidente însă lipsa de teme și caracterul rău intenționat al pretenției de a edita un ziar studențesc apolitic. În primul rând, pentru că ideea de apolitism este prin ea însăși un non-sens demonstrat cu argumente logice. Încă Aristotel spunea că: „dacă ai poziție filozofică, faci filozofie; dacă nu ai o poziție filozofică, tot faci filozofie”. Ceea ce, în speță, înseamnă următoarele: a adopta o poziție politică favorabilă luptei poporului tău pentru libertate și progres înseamnă a servi interesele acestui popor; a te izola de politică, menținându-te la un nivel de preocupări așa-zise strict profesionale, înseamnă a servi interesele aceluia care dorește ca tineretul universitar să rămână în afara acestei lupte. În al doilea rând, apolitismul este un fals pentru că argumentul potrivit căruia universitatea s-ar afla în afara frământărilor de ordin social și politic este infirmat atât de trecutul istoric, care nu a cunoscut nicăieri și niciodată școala în afara de politică și societate, cât și de realitatea zilelor noastre când corelația dintre universitate și societate a devenit foarte strinsă.

În consecință, problema prezentei ziarului studențesc în viața politică nu mai poate fi pusă ca o chestiune de principiu, ci doar ca una de apartenență practică la o ideologie sau alta. Se pune deci numai problema de a servi cu adevărat interesele masei de studenți pentru care scrii. Or, aceasta presupune a servi marilor idealuri de pace, colaborare și înțelegere între popoare, în realizarea cărora tineretul studios este direct interesat, înseamnă a servi aspirațiilor și luptei pentru progres social ale propriului tău popor. Ceea ce, de altfel fac în mod deschis și cu multă mândrie toate ziarele studențimii din țările socialiste, ziarele organizațiilor comuniste și progresiste ale studenților din țările capitaliste și marea majoritate a publicațiilor studențești din țările coloniale.

Izolarea studențimii de masele populare nu corespunde intereselor acesteia. Epoca noastră se caracterizează printr-un avânt uriaș al luptei maselor populare, prin destrămarea sistemului colonial al imperialismului, prin triumful socialismului, prin trecerea destinelor civilizației și culturii umane în mâinile clasei muncitoare. Este știut că activitatea intelectualului nu poate fi rodnică fără o atitudine realistă față de viață, ceea ce în condițiile epocii noastre — de altfel ca întotdeauna de-a lungul istoriei — înseamnă a lupta pentru înlăptuirea aspirațiilor înaintate ale poporului tău. Iată de ce gazetele studențești din țara noastră re-

flectă pe larg contopirea studențimii cu năzuințele poporului, cu lupta nobilă a acestuia pentru socialism și pace. Și nici nu poate fi altfel pentru că studențimea noastră este formată în spiritul ideologiei marxist-leniniste, potrivit căreia datoria supremă a intelectualului este servirea devotată a intereselor poporului. Presa noastră studențească are în această privință o bogată și nobilă tradiție. Încă în 1925, ziarul „Viața universitară” scria sub semnătura eminentului savant profesor dr. C. I. Parhon că ceea ce dă o notă frumoasă, înălțătoare sufletului omului de știință, este conștiința contribuției aduse de el la ridicarea nivelului de viață și de cultură al poporului, la dezvoltarea prieteniei între popoare, la lupta pentru transformarea societății.

În universitățile și institutele din Uniunea Sovietică apar peste două sute de ziare studențești. Alte aproximativ o sută de ziare și reviste de fineret consacră problemelor studențimii un spațiu important. Nu mai vorbim de cele mai mult de opt sute de foi volante și gazete de perete existente în facultățile sovietice. Aceste cifre, redând amploarea deosebită a presei studențești sovietice, sînt totodată concludente pentru însemnătatea atribuită ziarului studențesc în sistemul de educare a viitoareii intelectualități sovietice. „La noi — spunea delegatul Oleg Kozlov — ziarul studențesc ocupă un loc de cinste în viața universitară”.

Ne este cunoscută puternica unitate realizată în U.R.S.S. între popor și intelectualitate. Mișcarea studențească sovietică luptă împreună cu întregul popor pentru construirea societății comuniste. Acesta este spiritul în care sînt redactate ziarele tineretului universitar iar contribuția adusă la educația comunistă a studențimii constituie criteriul suprem de apreciere a acestor ziare. Tematica lor este consecvent orientată în direcția realizării acestui scop nobil. Iată de pildă — ca să luăm la împlinire — ziarul „Studentul sovietic” editat la Institutul de limbi străine din Moscova. Cîteva rubrici permanente, printre care și aceea intitulată „Oameni și timpuri”, vorbesc studenților despre îndatoririle lor cetățenești, despre menirea tinărului intelectual, despre dragostea de patrie și drizeria în luptă. Ziarul oferă studenților exemplul oamenilor care muncesc cu abnegație în industrie, agricultură și știință. Despre cei 400.000 de studenți — mulți din acest institut — care în ultimii trei ani au mers să lucreze pe terenurile des-

L'ETUDIANT AFRIQUE NOIRE

ORGANE MENSUEL DE LA FEDERATION DES ETUDIANTS
D'AFRIQUE NOIRE EN FRANCE (F. E. A. N. F.)

LE PROBLEME KAMERUNAIS

SOMMAIRE

- 1) DITES, SOUTENEZ PLUS ACTIVEMENT LES MOUSQUARDS KAMERUNAIS
- 2) SMOVICATION HISTORIQUE DU TERRITOIRE KAMERUNAIS
- 3) SANS LA GUERRE D'ALGERIE
- 4) LA POSITION DE LA FRANCE AU KAMEROUN DE 1954 A 1960
- 5) O.S. AU PIERRE KAMERUNAIS
- 6) DISCOURS POUR LE 10 ANIVERSAIRE DE LA REVOLUTION DE LA REVOLUTION

TRAVAILLER dans l'unité
RECHERCHER la JUSTICE
DIRE la VERITE

NUMERO SPECIAL

telenite, după ce în prealabil se calificaseră rapid ca tractoriști sau combainieri, se scrie, de asemenea, pe larg.

Și problemele de învățămînt stau în atenția redacției. Pe baza unei discuții organizate de ziar asupra metodei de studiere a limbilor străine, rectoratul a introdus unele modificări în programa analitică. Un număr special a consacrat ziarul studierii și construirii în institut a unei mașini electronice pentru translație simultană.

La Seminarul de la Sinaia, trimișii ziarelor studentești din țările socialiste au subliniat cu toții că presa studentească din aceste țări se caracterizează în primul rînd prin marea răspundere pe care și-o asumă în opera de educare a tineretului studios din țările respective. Sinceritatea, caracterul de masă, atitudinea politică deschisă și situarea fermă pe pozițiile luptei pentru socialism, rolul de organizator și strînsa legătură cu viața, sînt trăsături fundamentale ale acestei prese. Ar putea fi aduse nenumărate exemple în scrijina acestei afirmații. Ele pot fi luate din „Moskovskii Universitet” sau din „Studentska Tribuna” care apare la Sofia, din „Forum” al studenților din R.D.G. sau din „Universitet Karlova” al bătrînei Universității Caroline din Praga. Munca studenților ziaristi care lucrează la aceste ziare ca și conținutul publicațiilor redactate de ei nu se opresc între zidurile universității ci știu să cuprindă, atacîndu-le de pe poziții înaintate, problemele cele mai acute ale contemporaneității.

În Franța, ziarul „Clarté”, acum organ al Uniunii Studenților Comuniști, este de 12 ani primul și cel mai mare ziar politic al studențimii franceze. Articolele apărute în „Clarté” ajută studențimii să se orienteze în viața politică a țării și să intervină de pe poziții progresiste în împrejurările critice. Și nu este vorba numai de studenții comuniști. După cum arăta la seminar un redactor al acestui ziar, „Clarté” a ajutat ca astăzi fiecare student francez să aibe o atitudine clară în problema cea mai actuală a Franței: războiul din Algeria a cărui imediată încetare ei o cer cu hotărîre.

Ziarele studenților din țările coloniale au pe primul plan al atenției lor reflectarea și sprijinirea luptei popoarelor respective pentru libertate și independență națională. Mii de studenți cad victime colonialismului. Alte zeci de mii luptă efectiv în Algeria și Liban, în Kamerun și

Madagascar, în Cuba și Cipru, pentru ca țările lor să fie eliberate de sub jugul imperialist. Multe ziare din aceste țări au înscris chiar pe frontispiciile lor lozinci de luptă. Pe coperta lui „l'Etudiant d'Afrique Noire” stă scrisă chemarea la unitate în luptă: „Dacă toți fiii țării ar veni să acopere cu degetele lor găurile vasului lovit, țara ar fi salvată”. În interior, majoritatea articolelor demască vandalismele colonialiștilor în Kamerun, chiamă la luptă, arată necesitatea promovării culturii naționale a popoarelor negre ș.a.m.d. Pe coperta lui „l'Etudiant guyanais” stă scris: „la responsabilité de chacun fera la liberté de tous!” (responsabilitatea fiecăruia va aduce libertatea tuturor). Și, niciodată interiorul nu desminte coperta.

Aș mai adăuga aici cîteva din declarațiile — adevărate profesii de credință — făcute în cadrul Seminarului de la Sinaia de redactorii unor publicații studentești din țări coloniale. „Ziarul la care lucrez nu cunoaște un țel mai înalt decît lupta pentru pace și independența țării mele” (Saban Santosa de la ziarul universității din Djogiacarta — Indonezia); „Jurnalul nostru este tribuna respectată a studențimii” (Musa Abdalla Hamid — de la ziarul „El Hakeim”, al universității din Khartum—Sudan); „Ne riscăm viața pentru a ridica Africa la luptă. Stilul muncii noastre este stilul luptei revoluționare” (Agboton Leopold de la „l'Etudiant d'Afrique Noire”); „Pretenția de a edita un ziar studentesc apolitic nu are nici-un fundament” (Edmond Frederic de la „l'Etudiant guyanais”).

În fața unor atari poziții hotărîte de luptă, unele publicații ale COSEC-ului încearcă să înlocuiască politica apolitismului printr-o demagogie murdară. Se publică pe ici pe colo cite o declarație de protest împotriva vreunui fapt mărunț dar nu se ia nicio poziție în fața problemelor majore.

Cîți naivi mai pot crede oare în sinceritatea și seriozitatea ziarelor studentești din țările capitaliste care afișează apolitismul? COSEC-ul primește numai din partea fundației Ford 400.000 de dolari anual și alte sume importante de la ministerul de război al Franței. De ce? Pentru ca să se ocupe de distracția studenților? Evident că nu pentru asta ci pentru a edita, printre altele, o revistă cum este „Student” — organul COSEC-ului — care are ca ocupație de bază calomnierea studențimii din țările socialiste. De asemenea, pentru a organiza conferințe ale redactorilor din presa studentească așa cum a fost cea de anul trecut de la Helsinki.

La Helsinki, de pildă, a fost elaborată o Chartă a presei studentești în care se repetă pînă la obsesie că presa studentească trebuie să fie liberă, dar despre menirea ziarului studentesc, despre conținutul și rosturile acestei libertăți nu se spune nici măcar o vorbă. Confuzia, deruta, îndepărtarea de chestiunile esențiale ale studențimii, iată adevăratele coordonate ale acestei Charte.

În modul de a concepe libertatea este inclusă o chestiune de etică. Libertatea pe care și-o dorește gazetarul adevărat, hotărît să-și pună condeul în serviciul intereselor și aspirațiilor poporului său, este libertatea de a putea milita în direcția realizării acestor interese și aspirații. Libertatea gazetarului este deplină numai atunci cînd poporul însuși este liber. Libertatea gazetarului este o consecință firească a libertății poporului său.

Cazurile recente, al libanezului Nasib Metni ucis de agenții imperialiștilor în propriul său birou, al algerianului Henri Alleg torturat de colonialiștii francezi mai crîncen decît pe vremea închiziției, al italianului Danilo Dolci persecutat de guvern și alții, arată cîtă libertate dau imperialiștii ziaristilor care-și pun condeul în slujba popoarelor lor.

Marea majoritate a organizațiilor participante la C.I.S.—COSEC sînt din țări anglo-saxone. Dar delegații lor la conferințe gazetărești ca aceea de la Helsinki uită un foarte înțelept proverb englez: „Cînd locuiești într-o casă de sticlă, nu da cu picioarele în vecini”.

Seminarul de la Sinaia a respins categoric diversiunea apolitismului ziarului studentesc. Cea mai importantă concluzie a acestui seminar rămâne afirmarea necesității ca ziarul studentesc să fie un ziar militant, să lupte pentru realizarea năzuințelor fundamentale ale studențimii, care nu pot fi altele decât năzuințele de libertate și progres ale poporului respectiv.

Multă atenție au acordat participanții la seminar discutării problemei poziției ziarului studentesc față de lupta popoarelor pentru apărarea păcii. Mase de studenți din ce în ce mai mari văd clar legătura dintre problemele lor fundamentale și lupta pentru pace. Puțini sînt cei care mai îndrăznesc să susțină fățiș ideea că lupta popoarelor pentru pace nu-i privește pe studenți. Majoritatea ziarelor studentești de pretutindeni, indiferent de coordonatele geografice pe care se află redacțiile lor, militază pentru a convinge pe studenți de importanța marilor revendicări ale mișcării pentru pace.

S-a arătat la seminar că ziarele studentești au datoria să pună problemele luptei pentru pace în strînsă legătură cu lupta împotriva colonialismului. Despre colonialism — această rușine a epocii noastre — s-a discutat pe larg. Toți vorbitorii au înfierat colonialismul iar delegații ziarelor din țările coloniale au arătat în cuvinte emoționante situația de sclavi în care se află popoarele lor și lupta acestora împotriva colonialiștilor. O seară specială a fost consacrată condamnării agresiunii americano-engleze în Liban și Iordania.

Pe baza discuțiilor, comunicatul final — adoptat în unanimitate — consemnează pe larg toate problemele pe care am încercat să le expun mai sus. În comunicat sînt înscrise și o serie de propuneri interesante menite să ducă la dezvoltarea colaborării între ziarele studentești.

Unanimitatea celor care au participat la seminarul de la Sinaia s-a manifestat și în acordul acestora că inițiativa U.A.S.R.-ului de a organiza o întîlnire internațională a redactorilor din presa studentească a fost binevenită, că ea va servi la apropierea între ziarele tineretului universitar și, implicit, la dezvoltarea cooperării studentești pe plan mondial.

CONTRIBUȚII LA ISTORIA PRESEI

XX

PRESA SOCIALISTA LA SFÎRȘITUL VEACULUI TRECUT

NICOLAE DELEANU

BUNA conviețuire dintre ideile anarhiste și socialiste în coloanele periodicelor *Dacia Viitoare* și *Drepturile Omului*¹⁾ a început să slăbească odată cu apariția *Revistei Sociale* în 1884²⁾. Pe coperta revistei figura numele lui Ioan Nădejde. Adevăratul redactor și conducător a fost însă C. Dobrogeanu-Gherea, care vedea încă din anul precedent, în *Emanciparea*, că se orienta către socialismul științific. Simțindu-se însă expulzabil, Gherea s-a ascuns sub anonim în tot timpul cit a durat noua publicație.

Revista Socială a fost cea mai de seamă tribună a ideilor socialiste în a noua decadă a secolului trecut. Însă redactorul și animatorul ei nu ajunsese să înțeleagă imperativul purității ideilor socialiste și credea că diferitele curente din mișcarea muncitorească internațională, „etațiști ca și anarhiști, colectivști, posibilști, marxiști, bakuniști etc.” au „ceva comun care face să fie numite socialiste” — acel *ceva comun* fiind lupta împotriva proprietății individuale.³⁾ Cu toată această nejustificată largheță în atribuirea calificativului *socialist*, în concepția lui Gherea marxismul căpătase prioritate asupra celorlalte curente. Răspîndirea

ideilor socialiste, elaborarea unui program de revendicări adecvate împrejurărilor din țară și pregătirea terenului pentru înființarea partidului — acestea au fost sarcinile *Revistei Sociale*, și trebuie să recunoaștem că indiferent de rezervele categorice cu privire la părțile negative ale programului, țelurile au fost atinse în cursul anilor imediat următori. În special trebuie să subliniem că materialul tipărit în această revistă a contribuit încă din acea perioadă la ridicarea nivelului politic și cultural al clasei muncitoare.

Revista Socială a analizat profunde deosebiri dintre socialism și anarhism într-un lung studiu cu același nume, nesemnat, scris de Gherea. Dar dacă divorțul de anarhiști a fost iremediabil, în schimb simpatia pentru vechile credințe din prima tinerețe, narodnice (*nihiliste*, cum li se spunea pe atunci), s-a menținut tot timpul în paginile revistei, cu observația că dragostea era platonică deoarece publicația respingea, pentru țara noastră, aplicarea tacticii exodului intelectualilor în mediul rural, ca și a metodei teorismului individual.

În articolul-program, intitulat „De la redacție”, revista ieșeană nu se mai codea (ca *Emanciparea* cu un an în urmă) să se mărturisească socialistă. Ea afirma: „*Socialismul a ajuns în Europa o putere adevărată, o putere de cea mai mare însemnătate, o putere pe care nimeni nu o neagă*”. Analizînd poziția mișcărilor revoluționare, *Revista Socială* constata că în Rusia,

1) Vezi „Presa noastră” nr. 10—11/1957: „În căutarea drumului către socialismul științific (II)”.

2) Iași, aprilie—decembrie 1884, septembrie 1885 — august 1887, iunie 1888, lunar, format mic 24 x 16, tip. Lucrătorii romîni asociați.

3) *Revista Socială*, an. 1, 1884, pag. 190.

paralel cu acțiune nihilistilor se dezvoltă mișcarea marxistă: „Alături însă cu lupta teroristă se urmează altă muncă mai puțin zgomotoasă, dar nu mai puțin însemnată, și poate mai folositoare pentru viitorul Rusiei — organizarea lucrătorilor, împrăștierea ideilor socialiste în popor“ (Sublinierile noastre).

Prioritatea marxismului era deci vădită — cu toate că reminiscențele narodnice stăruiau. De altfel ele s-au făcut simțite în presa socialistă de la noi încă un șert de veac după apariția *Revistei Sociale*. Dar fapt este că ruptura de tactica „nihilistă“ se făcuse din 1884, rămânând însă simpatia, slăbiciunea din tinerețe de care vorbeam mai sus. Astfel, între altele, revista a publicat un lung articol elogios despre Sofia Perovskaia, revoluționara de viță nobilă, transfigurată de lozinca „Să mergem în popor!“ și executată în urma participării ei, efective și cu succes, la asasinarea țarului Alexandru al II-lea în martie 1881.

Tot așa *Revista Socială* a popularizat figura lui Ferdinand Lassalle. Glorificarea activității acestuia s-a făcut, însă, cu rezerve asupra ideilor sale, în special cu privire la fetișul ce-l avea agitatorul pentru votul universal și pentru creditul statului burghez întru promovarea intereselor proletariatului: „Votul universal nu va putea lucra asupra statului“, și nici alte măsuri-paleative, căci, în aceste cazuri „statul ar trebui să se facă schimbătorul societății, să fie revoluționar, lucru cu neputință“. În 1886 socialiștii români vor dovedi însă, cu ocazia programului, că nu se debarasaseră complet de toate ideile lassalliene.

Va-să-zică poziția *Revistei Sociale* însemna un progres în trei direcții: repugnarea categorică a anarhismului, respingerea „socialismului“ de tip lassallian și contestarea foloaselor tacticii narodnice în împrejurările din țara noastră. Curînd, însă, acest progres se va vedea frînat de apariția *tacticii legale* aplicabilă, după susținătorii ei, în orice împrejurare, care a mers pînă la condamnarea violenței în lupta proletariatului pentru cucerirea puterii politice. Chiar editorialul primului număr, dină ce arăta că „revista noastră e menită, pe cît ne stă în putere... a arăta ideile socialiste științifice“, ținuse să adauge: „Cît despre întrebuintarea mijloacelor violente... ca socialiștii ruși

etc., spunem verde că pentru țara noastră ar fi o nebunie; ar însemna a folosi celor mai răi dușmani ai noștri — s-ar compromite socialismul în țară și acei care ar împinge la asemenea mijloace n-ar putea fi, cu știre sau fără știre, decît niște agenți provocatori“.

Poziția aceasta nu se referă numai la tactica teroristă. În esență ea era de un cras reformism; anticipa tac-

sufă un cuvînt despre regimul monarhic, despre ideea de republică, pentru care luptaseră la 1848 revoluționarii democrați în frunte cu Nicolae Bălcescu. El viza pentru sectorul industrial, ca soluție finală, preluarea fabricilor de către niște imagine asociatii muncitorești încurajate cu credite din partea statului burghez-moșieresc, ceea ce era o reminiscență lassalliană. Programul amesteca revendicările minimale cu cele maximale, fără ca acestea din urmă să meargă pînă la exproprierea capitalului prin îmfăptuirea revoluției sociale și instituirea dictaturii proletariatului. Această atitudine programatică a fost o ghiulea pentru întreaga mișcare socialistă pe parcursul a cîteva decenii, căci ea a fost urmată în mod logic de adoptarea unei tactici politice oportuniste, astfel de reforme putîndu-se obține, după părerea revistei, pe cale parlamentară, eventual cu sprijinul unei fracțiuni de stînga liberală.

Aceasta a cauzat mult rău mișcării muncitorești revoluționare din România.

În 1886 se produsese o răscoală țărănească în județul Botoșani; o alta la 3 aprilie 1887 tot în Moldova. La guvern erau liberalii, iar conservatorii, desigur, speculau izbucnirile violente ale clăcășilor împroprietăriți la 1864. *Revista Socială* (an. II, nr. 4) s-a grăbit să publice atunci un manifest „În numele partidei ieșene“, în care se făcea apel la „ținerimea cultă a nu se face instrumentul reacțiunii“ (conservatoare) și afirma că liberalii „au luptat pentru puținele libertăți de care ne bucurăm... *Lor trebuie să le mulțumim!*... Iată de ce oricît de răi, de greșiți or fi liberalii, tot pe dinșii trebuie să-i lăsăm la cîrmă“. Iar țărănilor le adresa sfatul: „*Trebuie să vă iasă din minte că o răscoală vă va scăpa de toate nevoile*“ (Sublinierile noastre). Numai necunoașterea rolului istoric al proletariatului în revoluție, ca avangardă, putea să ducă la o astfel de atitudine reprobabilă din partea unei reviste teoretic socialistă.

Cu toate confuziile ideologice și gravele greșeli tactice, nu se poate contesta că activitatea periodicelor *Revista Socială*, *Drepturile Omului* și a fratelui mai vîrstnic *Contemporanul* a fost deosebit de însemnată sub aspectul pozitiv al propagării în România a ideilor celor mai înaintate ale timpului, fapt care a mers paralel cu dezvoltarea mișcării de masă. În deceniul al nou-

lica oportunistă adoptată de P.S.D.M.R. peste cîțiva ani și teoretizată mai tirziu în „Neoibăgia“. Este adevărat că în paginile *Revistei Sociale* ideile de bază ale marxismului, revoluția socială și dictatura proletariatului, au fost afirmate în două ocazii: într-o amicală polemică cu un redactor de la *Drepturile Omului*, C. A. Filiti (care nu era socialist, ci dor un democrat, un boier sentimental) și în studiul lui C. Dobrogeanu-Gherea „Ce vor socialiștii romîni“.

Studiul lui Gherea a apărut în numerele 8, 9 și 10. El are meritul de a fi făcut la noi prima expunere metodică a principiilor socialismului științific și de a fi arătat rațiunea existenței unei mișcări socialiste în România, chiar în condițiile înapoierii economice în care se afla țara atunci. Dar Gherea lega posibilitatea biruinței proletariatului romîn aproape exclusiv de transformările sociale care urmau să se producă în Europa (și anume în *Apus*) sub presiunea partidelor socialiste din țările cu industrie dezvoltată. Gherea n-a înțeles că revoluția burgheză din România se opriese la jumătate de drum, așa că n-a sesizat nici imperativul lichidării moșierimii printr-o reformă agrară totală și fără despăgubiri. Programul din *Revista Socială* preconiza împrumutarea prin răsкупărarea totală a moșiilor pe seama comunelor, ceea ce convenea proprietarilor. El nu

lea au luat ființă numeroase noi cercuri socialiste la orașe; unii muncitori au început să se organizeze în societăți profesionale; iar numărul periodicelor socialiste s-a mărit. La 9 noiembrie 1886 a apărut gazeta *Lampa*, la Brăila; la 1 noiembrie 1887 a apărut la Iași *Muncitorul*, gazetă săptăminală; la 12 decembrie 1887 *Dezrobirea* din București; în anul următor (18 aprilie) *Frăția* din Galați și la 3 septembrie *Unirea Muncitorilor* din Brăila și *Socialistul* din Turnu Severin.

Important este că aceste publicații se adresau maselor muncitoare din orașele respective: nu publicau decât modeste articole de ideologie și mai mult fapte în legătură cu viața proletariatului și grevele care izbucneau, neorganizate temeinic, dar tot mai dese; în redacțiile acestei prese noi figurau și muncitori. Se poate spune că începuse un timid pas de contopire a ideilor socialiste cu mișcarea muncitorească propriu-zisă. Dar din păcate și aceste gazete au fost influențate puternic de tactica oportunistă.

În anii aceia se înapoiaseră în țară o întreagă pleiadă de tineri culți care participaseră ca studenți la mișcările revoluționare din Franța. Acești tineri parizieni — cum li se spunea — erau cu atât mai „revoluționari” la întrunirile socialiste din București, Iași și Ploiești, și mai violenți în proza gazetărească, cu cât ideile lor erau mai confuze, prinse din zbor la întrunirile din Paris, și mai cu seamă cu cât origina lor socială era mai dubioasă, burgheză, dacă nu chiar neaoș boierească. Preconizând respectarea strictă a legilor statului burghez-moșieresc, elementele oportuniste urmăreau să abată muncitorimea de la lupta de clasă. Și, în bună măsură, pentru un timp, au reușit.

Editorialul primului număr din *Muncitorul* (1887) de la Iași afirmase că gazeta „nu va face nici o legătură cu partidele stăpînitorilor”. Gazeta se preocupa mai mult de necazurile țărănilor. Totuși cu prilejul marilor răscoale țărănești care s-au produs patru luni mai târziu, aceeași gazetă scria:

„Ce poate ieși din aceste răscoale? Putea-va norodul să-și capete drepturile pe această cale? Nu, nu va putea!... Armata va zdrobi fără întîrziere răscoala și bieții muncitori vor cădea într-o robie și mai grea...”. Concluzia unor astfel de concepții defetiste nu putea fi decât acești indemn către țărani: „Nu vă răsculați, stați liniștiți, dar cereți cu tărie drepturile voastre...; calea aceasta e neprimejdioasă.”⁴⁾

4) *Muncitorul* nr. 28 din 7 aprilie 1888,

Noroc că n-a adăugat: și comodă pentru conducătorii partidei noastre...

Dezrobirea de la București, care se subintitula „Organ al partidei muncitorilor” și se adresa mai mult lucrătorilor industriali, a jucat un rol pozitiv în ridicarea nivelului ideologic al proletariatului orașenesc, deși în articolul-program nu pomenea de ideea socialistă și afirma categoric că „partidul

muncitorilor va lucra pe căi legale (înțelege *exclusiv* legale — n.n.), folosindu-se de drepturile constituționale ale țării, deci în marginile constituției”. Mai mult: *Dezrobirea* făcea loc confuzionismului atunci cînd, în același program, afirma că, deși potrivnic tuturor partidelor burgheze, „știm să facem deosebire între unii și alții, căci unii ne pot fi mai mult și alții mai puțin dușmani”. Ultimii erau... liberalii lui Brătianu — care guvernau de 11 ani — și radicalii lui Gh. Panu!

În astfel de condiții nu este de mirare că *Dezrobirea* a făcut și ea apel la țărani, cu ocazia răscoalelor, să se potolească și să se mărginească a cere guvernului să facă „reformele trebuincioase pentru ca războiul civil să nu mai fie cu puțință”.

Nu se poate contesta însă meritul presei socialiste de a fi dezvoltat

cauzele adinci ale răscoalelor, mizeria țărănimii, și de a fi înfierat guvernul pentru ororile săvîrșite.

Aceeași comportare au avut-o și alte gazete muncitorești, spre pildă *Frăția* din Galați, care în numărul de la 18 aprilie 1888 striga disperată: „Săteni! Vă rugăm noi, adevărații voștri prieteni: *Stați liniștiți!* Aveți răbdare, nu părăsiți calea liniștită, calea legală, căci numai astfel vom putea căpăta drepturi...”. Și toate acestea în plină răscoală țărănească, tocmai atunci cînd rolul presei socialiste ar fi fost să îndemne la îmbinarea luptei greviste a muncitorilor cu acțiunile revoluționare ale țărănimii

Mai curajoasă a fost atitudinea gazetei *Unirea muncitorilor* din Brăila, care în editorialul de la 3 septembrie 1888 îndemna la rezistență, „și încă o rezistență înverșunată”, dar după ce răscoalele fuseseră înecate în sînge, atitudine care seamănă cu cea a *Romîniei Viitoare*, din același oraș dunărean, urmașa *Lampe*. Și *Socialistul* de la Turnu Severin avusese o atitudine mai dîrză. El constata la 24 martie 1888 că „partidele de astăzi nu sînt decît niște șleahțe negustorești”, iar partidul liberal „un amestec dezgustător de toate gunoarele societății, sub steagul fals al liberalismului”.

Dar nici *Frăția*, nici *Socialistul* n-au trăit decît cîteva numere. În ce privește însă atitudinea reprobabilă a celorlalte gazete socialiste față de răscoala țărănilor, este locul să arătăm că soldații și lucrătorii au avut o comportare mult mai realistă, o atitudine care a depășit în mod pozitiv tactica preconizată de gazetele socialiste. Fără să se transforme într-o mișcare de masă, muncitorii din cîteva orașe au sprijinit răscoalele țărănești din proprie inițiativă, din instinct, cu toate că erau de parte de a înțelege rolul proletariatului industrial în conducerea luptelor țărănimii. Înșiși soldații trimiși să reprime răscoala au văzut mai bine decît presa socialistă. Deși actele de rebeliune armată erau tănuite de guvern, totuși au pătruns și în presă unele știri despre răfuiiri ostășești. Presa socialistă nu le-a înregistrat, dar unele au fost divulgate de presa burgheză, spre pildă de ziarul *Lupta* care în numărul de la 30 mai 1888 informa că la Consiliul de Război se judeca procesul a 34 de soldați din regimentul 6 dorobanți care refuzaseră să tragă în răsculați...

Revista Socială are meritul de a fi solicitat și *Contemporanul* meritul de a fi publicat o pagină de covîrșitoare importanță istorică, europeană. Este vorba de o scrisoare a lui Friedrich Engels redactată în următoarele împrejurări:

Gheorghe Panu — fostul procuror care dirijase represiunea împotriva socialistilor din Iași cu ocazia aniversării, în martie 1881, a zece ani de la Comuna din Paris — intrase în viața politică și înfiinșase un partid radical cu pretenții ultraprogresiste. Programul său fiind republican și încărcat de reforme care mergeau pînă la ideea de naționalizare a latifundiilor, a constituit o diversiune în viața politică și totodată un prilej de mărire a confuziei printre socialiști. În toamna anului 1887 regele Carol I urma să facă o vizită oficială la Iași.

Conservatorii, care se aflau de peste zece ani în amară opoziție, organizaseră o manifestație ostilă la care aderară Mihail Kogălniceanu și radicalii paniști, aceștia din urmă fiind adevărații conducători ai opoziției coalizate. *Revista Socială* și *Muncitorul* din Iași refuzaseră să participe la manifestația împotriva monarhului, sub motiv că nu vor să facă jocul reacțiunii. Presa socialistă din București a avut însă o atitudine opusă. *Dezrobirea* a luat poziție contra tovarășilor din presa ieșeană. S-au iscat polemici, trecerea ziaristului C. Bacalbașa în lagărul radicalilor lui Panu, îndepărtarea citorva redactori de la *Dezrobirea* și trecerea acestora sub controlul direct al executivei clubului muncitorilor din București etc. și, în fine, apelul la arbitrajul socialiștilor din Apus și, în special, s-a apelat la nestorul socialismului internațional.⁵⁾ Fr. Engels a trimis atunci o scrisoare către socialiștii din România, care a fost publicată în *Contemporanul* din 15 noiembrie 1887. Importanța documentului este internațională. Această latură o subliniem aici :

„Încă din 1875 Engels constatase într-un scurt studiu despre stările de lucruri din Rusia țaristă⁶⁾ că centrul de greutate al mișcării revoluționare din Europa se deplasa în Rusia. „Aici — spunea el — se află întrunite toate condițiile unei revoluții... ; o revoluție care va fi de cea mai mare importanță pentru întreaga Europă, tocmai pentru că va distruge dintr-o singură lovitură ultima rezervă, pînă acum intactă, a întregii reacțiuni din Europa. Această revoluție este pe drum sigur“.

În scrisoarea cu care Engels a onorat redacția *Contemporanului* el completa geniala previziune din 1875 astfel :

„Căderea țarismului, nimicirea acestui vis rău care apasă Europa întreagă, iată după noi cea dintîi condiție pentru dezrobirea națiunilor din mijlocul și Răsăritul Europei. Țarismul căzînd, puterea nelegiuită reprezentată acum prin Bismarck (Germania junckerilor, n.n.) lipsită de sprijinul său cel mai puternic, va cădea și ea ; Austria se va desface în bucăți, pierzînd singura pricină de viață ce mai are...“

5) V. I. Lenin a arătat că socialiștii din țările cu mișcări mai slab dezvoltate se adresau adesea lui Engels pentru sfaturi teoretice și îndrumări tactice. Vezi V. I. Lenin : „Marx, Engels, marxism“, Editura P.C.R., 1949, ediția II-a, pag. 62 ; și V. I. Lenin, Opere, vol. II, ed. P.M.R., 1951, pag. 12.

6) Apărut și în românește sub titlul „Despre relațiile sociale în Rusia“, în Biblioteca marxist-leninistă, 1949. (pag. 18).

După ce Engels arată rolul civilizator ce-i revine poporului rus în viitor, conchide: „O revoluție în Rusia, acum, ar scăpa Europa de nenorocirile neputuse ale unui război general și AR FI INCEPUTUL REVOLUȚIEI SOCIALE ÎN TOATA LUMEA“.

Pentru romini scrisoarea lui Engels era cu atât mai importantă cu cît marele teoretician al socialismului științific preciza că țarismul era acela care împiedica unirea Transilvaniei cu România și că „dacă mîine despotismul din Petersburg ar cădea, poimîine n-ar mai fi în Europa nici o Austro-Ungarie“.

Cea ce s-a și întîmplat în 1918, un an după triumful Marii Revoluții Socialiste din Octombrie 1917 !

Una din sarcinile de căpetenie ale presei socialiste și muncitorești din deceniul al nouălea a fost pregătirea terenului pentru înființarea partidului. Toate gazetele și revistele au militat în acest scop, începînd cu *Revista Socială* și *Drepturile omului*. Aceasta din urmă destăinuia la 25 octombrie 1885 că guvernul, alarmat de succesele propagandei socialiste, intenționa să-i dea o lovitură de grație. Tocmai de aceea, argumenta ziarul, „ne-am gîndit că lucrul cel mai grabnic ce avem de făcut, este să procedem la organizarea partidului socialist în toată țara“.

Nu numai acesta era motivul. Cel mai puternic era însuși procesul de dezvoltare a mișcării muncitorești de masă, care își urma cursul în pofida frînelor puse de conducerea oportunistă, și faptul că în 1889 luase ființă Internaționala a II-a, la a cărei întemeiere participase și o delegație de socialiști romîni. Începuseră să crească și elementele de conducere din rîndurile muncitorilor autentici : vajnicul ceferist Const. Olcescu, cizmarii Arghir Parua și D. Th. Neculuță, tipograful Al. Ionescu și Al. Georghescu, curelarul Acelenescu etc. Aceștia vroiau o mișcare socialistă centralizată, intransigentă și militau în acest sens prin viu grai și prin scris.

După răscoala țărănească din 1888 au apărut noi publicații socialiste care, cu o singură excepție au propagat ideea de partid : *Revolta* din București (1889) transformată în *Steagul roșu* (1890) „organ eminentemente redactat de muncitori“, după cum mărturisea în subtitlu : *Școala nouă* din Roman (1889) din redacția căreia făceau parte Raicu Ionescu Rion, G. Ibrăileanu și Izabela Sadoveanu ; *Răzvrătirea* din Focșani (1891), *Cu noi*, gazeta din Botoșani, șapirografiată, (1891) și mai cu seamă

Munca din București. Aceasta din urmă a fost o gazetă de prestigiu. A apărut de la 25 februarie 1890 pînă la 23 octombrie 1894 cu mare regularitate, săptămînal. La început, redacția era compusă din I. Nădejde, C. Mille, I. Catina, P. Mușoiu, și lucrătorul Al. Ionescu, care era redactorul principal al publicației. Un timp, în 1894, a apărut și un supliment cu numele *Munca științifică și literară*, sub conducerea studentului C. Popescu, mai lirziu cunoscutul dr. C. Popescu-Azuga. Pînă la congres au mai apărut și alte organe de presă socialiste, dintre care pomenim : *Critica Socială* (Iași, decembrie 1891—aprilie 1893), și *Democrația Socială* din 1891, la Ploești, sub redacția lui Anton Bacalbașa, gazeta în care C. D. Gherea a polemizat cu Titu Maiorescu pe tema „formei fără fond“.

Dintre toate periodicele, *Munca* a jucat rolul de căpetenie în închegarea partidului care a luat ființă în 1893. Redactată cu mare îngrijire, paginată corect și citeodată chiar vioi, lipsită de reclamele întreprinderilor capitaliste, grijulie cu materialul ideologic din clasicii marxismului, gazeta de debut pentru condeie dirze ca Max Vexler, dr. C. Parhon, C. Z. Buzdugan și alții, activă în polemicele principiale și tactice cu *Timpul* conservatorilor și alte ziare reacționare, atentă la toate sesiunile venite din cîmpul muncii, conținînd lupta împotriva rămășițelor anarhiste, *Munca* a fost o adevărată trîmbună de luptă care a antrenat mase și a pregătit efectiv congresul de înființare a P.S.D.M.R. În privința tacticii politice de zi cu zi redactorii muncitori nu și-au putut valorifica punctul de vedere intransigent. El a rămas același, impus de timoratul Gherea și de „olimpul socialist“, cum îi spunea anarhiștii „păturai culte“ care acaparase conducerea efectivă a mișcării. Prin ce metode vom ajunge la socializarea mijloacelor de producție ? — se întreba gazeta în numărul din 14 iunie 1892. Și răspundea singură : „Prin cucerirea puterii politice pe cale legală, pe cale pasnică !“...

Răzvrătirea, organ anarhist, era împotriva ideii de centralizare. Ea îndemna pe soldați să îndrepte baionetele împotriva „galonaților“, pe osîndiți, să spargă pușcăriile — și atacînd pe „socialiștii setoși de deputăție“, arăta că „parlamentul e o casă de prostituție“, iar „trecerea treptată a societății de azi în cea viitoare, nu-i decît o boscărie“. Panait Mușoiu, care și el scria la *Munca* a fost exclus din redacție tot pentru tendințe anarhiste. Curentul pentru partid era prea puter-

nic. Congresul din 1—5 aprilie 1893, căruia *Munca* i-a dedicat numeroase pagini, a dus la înființarea partidului socialist. Crearea P.S.D.M.R. are o deosebită însemnătate istorică. El marchează o victorie a elementelor care reprezentau punctul de vedere proletar al necesității centralizării și organizării forțelor mișcării muncitorești într-un partid unic, în vederea unor acțiuni deschise, revoluționare, de mare amploare. Dar insuficiența cadrelor muncitorești la congres a dat posibilitatea elementelor oportuniste să impună un program care se limita numai la revendicări general-democratice, fără să pomenască nimic despre necesitatea luptei revoluționare pentru doborârea capitalismului și instaurarea dictaturii proletariatului... Programul reducea aproape întreaga activitate politică a partidului exclusiv la lupta electorală-parlamentară. Prin lozincă reformistă, înșelătoare, a răscumpărării treptate a pământurilor particulare, programul ocolea rezolvarea pe cale revoluționară a problemei agrare. Agenții burgheziei strecurati în conducerea P.S.D.M.R. au reușit astfel să imprime programului o linie reformistă.

La congres s-a hotărât ca partidul să-și creeze un organ zilnic de presă. Hotărârea a întârziat șase luni, din cauza greutăților financiare. S-a recurs la liste de subscripție. Elementele muncitorești au dus o intensă propagandă pentru strângerea de fonduri. Gherea a ținut o conferință la 1 octombrie 1894 în care a lămurit necesitatea gazetei zilnice, arătând că o gazetă zilnică însemna un admirabil mijloc de propagandă socialistă, o armă de luptă practică, un steag împrejurul căruia se vor putea strânge luptătorii. Conferențiarul a făcut o aspră critică presei burgheze și slujitorilor ei, arătând că aceștia „sunt recrutați dintre băieți ce n-au putut să-și sfârșească studiile, din fineri fără cultură, lipsiți de orice autoritate politică și socială”. Ziaristul socialist „trebuie să fie om cult, pentru ca să priceapă bine structura economică a societății, și ca să știe cum să apere interesele clasei sale”, — și în plus acestuia i se cere „multă, multă moralitate”.

„Gazeta zilnică socialistă — continua el — nu va trăi prin știri senzaționale și false, prin scandaluri și violențe extreme... care sînt hrana predilectă a gazetăriei noastre (burgheze); gazeta zilnică nici n-are interes să fie violentă, fiindcă violențele extreme se fac la noi mai ales în vede-

dă”, izbînda fiind condiționată însă de „lupta curajoasă și fără nici o sfială”.

Din nenorocire mișcarea intrase într-o fază de și mai accentuat oportunism. Elementele burgheze și boierești frămîntau de mult gîndul trădării deschise, trecerii la partidul liberal. În august 1895 Friedrich Engels a încetat din viață. În numărul de la 12 august 1895 *Lumea nouă* a găsit prilejul să declare că: „Va trebui acum să ne îndreptăm... la Bernstein și alții pentru teorie”.

Redactarea gazetei s-a făcut din ce în ce mai lamentabil, mai lipsit de viață, mai oportunist. S-a abordat genul senzaționalului pentru știrile de scandal și pentru toată acea gamă de publicistică-revolver, de care pe bună dreptate și-a bătut joc marele Caragiale. Iar pagina ultimă a gazetei era tot mai plină cu reclame gras plătite de reprezentanții întreprinderilor capitaliste din străinătate.

Această manieră de prezentare a oficiosului partidului, care începea să nu se mai deosebească de presa burgheză, reflecta de fapt atmosfera din partid, premergătoare trădării pe care au săvîrșit-o în 1899 elementele burgheze și moșierești din conducere. Trădarea a fost urmarea acțiunii lichidatoriste în fruntea căreia se aflau intelectuali ca V. G. Morțun, G. Diamandi ș.a., care începuseră să se teamă de ascendența pe care o căpătaseră în partid elementele muncitorești. Acestea erau nemulțumite de „tactica legală”, cereau acțiuni mai energice și organizare profesională de tip sindical.

La 15 februarie 1899 *Lumea Nouă* publica demisia lui Ion Nădejde de la conducerea gazetei și comitetului executiv. Cîteva zile mai tîrziu C. Z. Buzdugan, în numele stîngii din partid, ia poziție împotriva trădătorilor, iar la 28 martie 1899 Al. Ionescu publică cunoscutul articol „Sintem și rămînem!”. La 11 iulie *Lumea Nouă* trece sub conducerea grupului muncitorilor în frunte cu I. C. Frimu, secretar de redacție fiind Buzdugan.

Dar lovitura dată de „generoși” fu prea mare. Seria doua din *Lumea Nouă* își încetează apariția la 1 octombrie 1900.

**INTERVIEW
CU D-SOARA GORJAN**

In ultimii ani „Lumea Nouă” adoptase genul gazetei-revolver. Cliseul reprezentă „Lumea Nouă” din 12 noiembrie 1897. Titlul pe toată pagina se referea la un reportaj din cuprinsul ziarului, privind cazul unei femei care, din gelozie, atentase la viața unui medic.

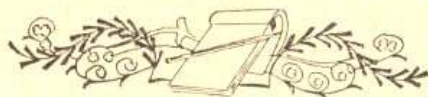
rea venirii la guvern, pe cînd partidul socialist, pentru moment, *nici n-are acest gînd, fiindcă venirea la guvern a partidului socialist va fi posibilă numai după ce socialismul va învinge definitiv în OCCIDENTUL Europei*”.

Iarăși vechea tactică oportunistă, care frîna mișcarea revoluționară.

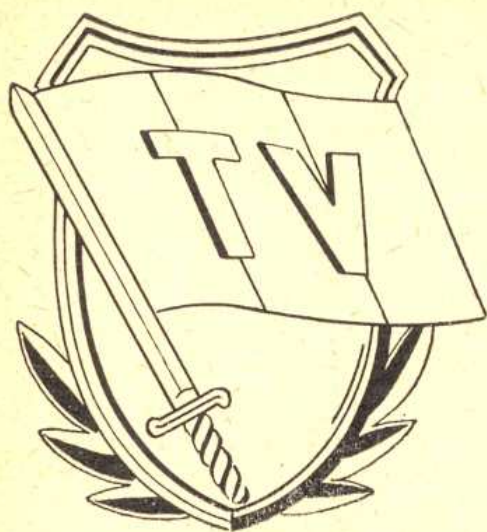
La 23 octombrie 1894 *Munca* a apărut cu editorialul intitulat „Cel din urmă număr al *Muncii*”. La 1 noiembrie a început să apară gazeta zilnică *Lumea Nouă*.

Fruntașul socialist german August Bebel a salutat apariția ziarului printr-o scrisoare publicată în numărul de la 5 noiembrie 1894. El începea astfel: „Vestea că prietenii romîni, care stau ca o santinelă la poarta sud-estică a Europei, au hotărît scoaterea unui organ zilnic de partid, ne-a umplut sufletul de mare bucurie și mulțumire. Vedem în acest fapt un nou semn de neoprită și victorioasă pătrundere a ideilor socialiste în toate țările cu cultură modernă”.

Bebel considera apariția *Lumii Noi* ca o „îndrăzneată încercare”, dar... „încercarea este o jumătate de izbîn-

Anul I
11 Februarie
1944

Nr. 30 (38)
Anul II

ORGAN AL SECȚIEI DE EDUCAȚIE ȘI CULTURĂ
A DIVIZIEI DE VOLUNTARI ROMÎNI
„TUDOR VLĂDIMIRESCU”

IN curînd, la 18 decembrie, se împlinesc 15 ani de la apariția ziarului „Inainte”, organ al Secției de Educație și Cultură a Diviziei „Tudor Vladimirescu”. În istoria presei românești apariția gazetei „Inainte” reprezintă un moment însemnat.

Fiecare din cele peste 500 de numere ale ziarului „Inainte”, numere de care ne ocupăm în articolul de față, apărute de la 18 decembrie 1943 și pînă în toamna anului 1945, era așteptat și citit cu drag de către soldații și ofițerii Diviziei. Limităm cercetarea ziarului „Inainte” la perioada fixată mai sus, deoarece această perioadă este esențială pentru înțelegerea caracterului primei foi ostășești democratice din România. De această perioadă se leagă nașterea, activitatea din timpul războiului și din primele momente de după război a Diviziei „Tudor Vladimirescu”. Ținem să precizăm faptul că „Inainte” și-a continuat neîncetat apariția, fiind astăzi organul de presă al unei regiuni militare.

Scurt timp de la apariția sa, ziarul „Inainte” devenise, așa cum arată un sergent într-o scrisoare publicată într-un număr jubiliar, o necesitate sufletească pentru cititorii săi: „Inainte” este pentru noi o a doua hrană. Îl așteptăm în fiecare zi cu nerăbdare și nu sînt rare cazurile cînd ostașii îl smulg din mîna curierului”.

Răsfoind foile de format mic, îngălbenite acum, ale ziarului „Inainte” (apărut — în prima sa perioadă de existență — în două pagini, iar apoi în 4—6 pagini), cercetătorul de astăzi este izbit de modul deosebit de reușit în care materialele publicate, oricît de variate ca

temă, concură toate la îndeplinirea țelurilor principale ale publicației.

În perioada instrucției militare efectuate de panduri în tabăra Selți pe teritoriul Uniunii Sovietice, „Inainte”, urmărind îndeplinirea scopurilor sale educativ-politice, acorda o deosebită atenție pe de o parte popularizării realizărilor poporului sovietic, a eroismului cu care ostașii sovietici luptau pentru salvarea patriei lor și pentru salvarea întregii omeniri din ghiarele hitlerismului, iar pe de altă parte demascării dictaturii militarofasciste din România și a partidelor „istorice” care sprijineau fascismul, precum și evidențierii luptei antihitleriste desfășurată de poporul român sub conducerea Partidului Comunist din România. Materialele publicate pe această temă sădeau în inimile pandurilor dragoste și admirație față de eroicul popor sovietic, față de Partidul Comunist și poporul muncitor din țara noastră și, în același timp, ură cumplită față de fascism, dușmanul de moarte al poporului român.

În afara articolelor comemorative închinat lui Lenin, ziarul publica ample stiri despre cea de-a X-a sesiune a Sovietului Suprem al U.R.S.S., care își începuse lucrările la 28 ianuarie 1944. Nr. 28 din 9 februarie 1944 al ziarului publica articolul intitulat „Succesul politicii naționale a statului sovietic” în care era evidențiată trăinicia frăției popoarelor sovietice.

O deosebită grijă arăta ziarul popularizării faptelor de arme ale ostașilor sovietici. În afară de ordinea Comandamentului Suprem al Forțelor Armate ale U.R.S.S. în afara comunicatelor Biroului Sovietic de informații, în paginile ziarului

erau publicate diferite reportaje scrise de pe cîmpul de luptă în care erau consemnate faptele de vitejie ale Armatei Sovietice. Așa, de pildă, reportajul intitulat „Toate atacurile respinse” vorbea despre eroismul cu care un transmisionist sovietic, riscîndu-și viața, se avîntase în linia tranșelor dușmane, asigurînd prin telefon o bună conducere a tirului de artilerie. Deși rănit de 3 ori în toiul luptei, el și-a îndeplinit misiunea primită... În spațiul rezervat acestui reportaj era publicată și fotografia militarului sovietic care avea să primească pentru comportarea sa vitejească titlul de Erou al Uniunii Sovietice.

Aproape fiecare număr reproducea portrete ale diferitelor eroi ai Uniunii Sovietice însoțite de scurte note biografice. În felul acesta pandurii i-au cunoscut și i-au îndrăgit și mai mult pe vitezii soldați sovietici al căror exemplu ei doreau din tot sufletul să-l urmeze.

Ca o expresie a sentimentelor pandurilor față de frățeasca Armată Roșie au început să apară în coloanele ziarului și numeroase poezii.

Ziarul „Inainte” acorda o foarte mare atenție demascării dictaturii militarofasciste și partidelor „istorice”, dușmane ale poporului român. Rubrica intitulată „Ce se petrece în România” era destinată tocmai acestui scop. Citind această rubrică, pandurii aveau posibilitatea să constate grozava panică în care intraseră guvernării fasciști din România în fața înaintării victorioase a Armatei Sovietice eliberatoare.

Tot din această rubrică, soldații aflau cu durere, de măsurile luate de fasciști pentru încătușarea poporului,

despre grozava înfometare a populației civile, despre mobilizarea forțată a femeilor la muncă în industrie și despre multe altele. Ei erau adinc revoltați auzind de creșterea terorii în România, de arestarea comuniștilor și a luptătorilor antifasciști.

Pandurii aveau de asemenea prilejul să cunoască adevărata față a șefilor așa-ziselor „partide istorice” — PNT și PNL — sprijinitori ai diktaturii fasciste. Citind știrile despre evenimentele ce se petreceau în România pe la începutul anului 1944, pandurii rețineau cu bucurie faptul că în țară forțele patriotice populare conduse de comuniști acționau înfruntând prigonirile cu toată hotărârea.

Ură cruntă trezea în sufletele pandurilor știrile și reportajele publicate de ziarul lor despre modul sălbatic în care se comportau hitleriștii cotropitori în România. Nr. 90 din 19 mai 1944 al ziarului publica însemnările de călătorie ale unui ofițer pandur care vizitase câteva localități din Moldova, eliberate de Armata Sovietică. Autorul acestor note povestea despre distrugerile provocate de hitleriști în retragerea lor, despre jalea pe care aceștia o semănaseră în casele oamenilor. Parcurend paginile ziarului, pandurul afla cu inima strinsă cum hitleriștii batjocoreau femeile de prin satele din jurul Botoșanilor, ori despre fapte ca acelea petrecute în comuna Vultur, jud. Iași, unde hitleriștii nu au ezitat să arunce afară din spitalul local pe soldații români răniți.

Un reportaj apărut în ziar sub semnătura unui ofițer povestea o mică întâmplare petrecută în cazarmă, foarte semnificativă pentru înțelegerea stării de spirit a pandurilor. Într-o seară, după ce se sunase stingerea, în biroul ofițerului s-au prezentat cinci panduri care, din cauza sănătății lor, urmau să părăsească tabăra și deci să piardă posibilitatea de a lupta pe frontul antihitlerist. Aceștia au rugat pe comandant să le permită să rămână alături de ceilalți tovarăși ai lor, să lupte și ei pentru eliberarea poporului român de sub jugul fascist.

Rîndurile avintate scrise în ziar de diferiți panduri în nenumărate ocazii sînt străbătute de aceeași hotărâre de luptă, de aceeași ură față de dușmanii poporului român. Cuvintele jurămîntului pandurilor: „Jur poporului meu rob și nemții să lupt pentru libertatea și propășirea lui... — jur să-mi îndeplinesc fără șovăire îndatoririle mele de ostaș în tabără, pe cîmpul de luptă... — jur să lupt

pentru o prietenie trainică între România și Uniunea Sovietică...” etc., erau adinc întipărite în inimile lor. Un soldat care învățase în tabără să scrie și să citească trimise redacției cu ocazia depunerii jurămîntului următoarele rînduri: „Cea mai mare bucurie a mea este că prima mea iscălitură, de cînd am învățat să scriu, o dau pe jurămînt. Acesta este un jurămînt adevărat. Il iscălesc cu mîna mea dreaptă și cu cugetul curat”.

Ziarul „Inainte” constituia și o oglindă fidelă a noii vieți ostășești ce se încetățenise în Divizie. Relațiile dintre ofițeri și soldați, relații noi, munca, existența școlilor de noi ofițeri recrutați din masa soldaților capabili și merituosi, munca de alfabetizare și de culturalizare depusă în unitățile Diviziei și multe altele erau preocupări centrale ale ziarului „Inainte”.

Ziarul stimula de asemenea cu toată grija spiritul critic și autocritic în rîndurile pandurilor, constituind pentru aceștia o tribună liberă de discuții pe marginea vieții lor de tabără. Ziarul evidenția cu grijă, pe baza unei temeinice documentări pe teren, aspectele muncii de pregătire militară a unităților și subunităților Diviziei — căutînd să cuprindă în sfera reportajelor sau simplelor informații, aspectele cele mai semnificative din activitatea pandurilor din toate armele — infanteriști, artileriști, pionieri etc.

Ceea ce e de notat în privința aceasta este faptul că fiecare din materialele legate de pregătirea militară a pandurilor era din belșug presărat cu exemple concrete.

Dar „Inainte” nu se mulțumea numai cu prezentarea aspectelor pozitive sau negative de pe cîmpul de instrucție, de la trageri, din timpul exercițiilor tactice de luptă etc., ci relatea și aspecte ale modului în care pandurii își petreceau timpul liber. În ziar apăreau adesea materiale, scrise în formă literară, asupra felului în care pandurii erau ajutați să-și ridice nivelul cultural.

Ziarul „Inainte” rezerva un spațiu important și materialelor umoristice. Pe lingă glume și zicale populare — în paginile sale, aproape cu regularitate, apăreau poezioare satirice — fie pe teme politice, fie pe alte teme (legate de viața de cazarmă).

Nr. 73 din 10 aprilie 1944 consacra aproape toate materialele noilor și marilor probleme care surveniseră la ordinea zilei pentru panduri: plecarea Diviziei pe front. Nu-

merele ziarului „Inainte” din acest moment și pînă la intrarea Diviziei în luptă au urmărit îndeplinirea cîtorva obiective de bază și anume: asigurarea bunului mers al operațiilor de transport (disciplina, îndeplinirea exemplară a ordinelor etc.) și ridicarea neîncetată a calităților morale și de luptă ale pandurilor. Aceste țeluri importante au fost atinse din plin. E cazul să notăm aici și faptul că apariția ziarului se făcea din acest moment în condițiuni mai grele. Dar greutățile au fost învinse, și ziarul, atunci cînd pandurii aveau mai mare nevoie de un sfătuitor și de un prieten drag, în toată luptelor, continua să apară.

Numărul 177 din 2 septembrie 1944 insera articolul intitulat „Botezul focului” — cu care se deschidea de fapt seria materialelor care aveau să consfințească comportarea vitejească a pandurilor pe frontul antihitlerist. În el se vorbea despre prima ciocnire a unor unități ale Diviziei cu dușmanul. Faptele erau relatate pe un ton sobru, deoarece autorul articolului își dădea seama de mărimea și de importanța lor pentru panduri. Ele se petrecuseră pe șoseaua Vaslui-Birlad, la cîțiva kilometri Nord de Crasna. Inițiativa și curajul unor subunități ale Diviziei au dus cu acest prilej la alungarea hitleriștilor din sectorul respectiv și la capturarea a 103 dintre ei.

Intregul drum lung străbătut de Divizie prin România, Ungaria și Cehoslovacia, cot la cot cu glorioasele armate sovietice și cu celelalte divizii rominești participante la războiul antihitlerist — drum care avea să ducă la zdrobirea hitlerismului — își găsește o fidelă oglindire în paginile ziarului. Nenumăratele bătaii purtate de panduri în România — (Sf. Gheorghe, pe Mureș, Oradea etc.), în Ungaria (Debretin etc.) pînă în Cehoslovacia, în munții Stiașnița, sînt prezentate în ziar.

Descrierea figurilor de eroi despre ale căror fapte se vorbea în ziar îmbărbăta la luptă pe ceilalți ostași. Așa, de pildă, în numărul 182 din 9 septembrie 1944, ziarul „Inainte” relatează fapta eroică a sublocotenentului Turturică Gheorghe. Acest ofițer, provenit din rîndurile trupei, s-a aruncat asupra unui tanc fascist pe care l-a incendiat. Explozia i-a provocat moartea. Într-alt material se vorbea despre curajul cu care un singur pandur a reușit să înfrunte un mare număr de hitleriști într-o situație de luptă, și să facă dintre ei 20 de prizonieri.

Participarea Diviziei la eliberarea orașului Debretin din Ungaria a scos

în evidență eroismul pandurilor. Ziarul a redat cu acest prilej numeroase scene de încrâncenată luptă. Din toate reieșea înalta conștiință cu care pandurii înfruntau moartea, conștiința faptului că prin lupta lor contribuie la eliberarea popoarelor înrobite de fasciștii germani. Ziarul aducea cu mândrie la cunoștința pandurilor, după alungarea hitleriștilor din Debrețin, Ordinul de zi al Comandamentului Suprem Sovietic prin care, în semn de cinstită eroismului pandurilor, se atribuia Diviziei denumirea onorifică: „Debrețin“.

Ziarul „Inainte“ s-a ocupat pe larg în iarna anului 1945 și de tinerii voluntari uteciști încadrați în Divizie după 23 August 1944 la chemarea Partidului Comunist din România.

Venirea noilor voluntari a fost salutată cu bucurie de ziarul „Inainte“ (vezi nr. 320 din 9 februarie 1945):

„Bine ați venit, tineri patrioți români! Umăr la umăr în rind cu noi, alături de glorioasa Armată Roșie, pornim la asaltul birlogului fiarei fasciste, să asigurăm o viață fericită poporului nostru, viitorului țării“.

Ziarul consemna cu atenție nenumăratele fapte eroice ale tinerilor voluntari uteciști săvârșite în Cehoslovacia în luptele pentru cucerirea localităților Visoka, Kopanița, Mo-

derstolnia, Kisla, Volah, Repisco, Povasni, Lucawitze etc.

Ziarul „Inainte“ felicita cu căldură pe pandurii care în urma faptelor eroice de arme primeau diferite decorații.

Divizia de voluntari români „Tudor Vladimirescu“ — care și-a adus contribuția glorioasă la războiul anti-hitlerist alături de celelalte divizii românești — a luptat până la alungarea inamicului peste riul Gron, în martie 1945. Misiunea ei de luptă a fost considerată din acest moment ca încheiată și vitejii panduri s-au reintors în țară.

Ziarul „Inainte“ a continuat să apară mai departe, cu regularitate, orientându-se spre noile sarcini care îi stăteau în față într-o vreme de mari frământări sociale interne. După cum se știe, primii ani de după 23 August 1944 au cunoscut marea asalt al clasei muncitoare și al întregului popor muncitor condus de Partidul Comunist Român pentru cucerirea puterii politice din mâinile claselor exploatare. Zvircolirile desperate ale reacțiunii interne, zvircolirile partidelor „istorice“ îndreptate în direcția salvării vechilor poziții de clasă, căpătau riposta energetică a maselor populare conduse de partidul comunist.

Ziarul „Inainte“ s-a străduit și a reușit să facă o temeinică educație politică soldaților de pe pozițiile ina-

intate ale clasei muncitoare. În coloanele sale, ziarul demasca manevrele partidelor „istorice“ și susținea cu fermitate Frontul Național Democrat inițiat de P.C.R.

Ziarul relatează diferite forme pe care le îmbrăca atașamentul pandurilor față de Partidul Comunist Român și față de guvernul dr. Petru Groza, instaurat la 6 martie 1945. Noile acte ale guvernului ca și atitudinea frățească manifestată de U.R.S.S. față de poporul român erau cu căldură salutate de ziar și de ostași, care organizau mitinguri înflăcărate de simpatie.

În această perioadă a existenței sale ziarul „Inainte“ a continuat să rămână primul organ de presă al ostașilor români, oglindind în paginile sale viața nouă a armatei populare, ce se înjgheba în toiul luptelor și frământărilor acelor ani.

Pentru meritele sale, ziarul „Inainte“ a fost decorat cu ordinul „Apărarea Patriei“.

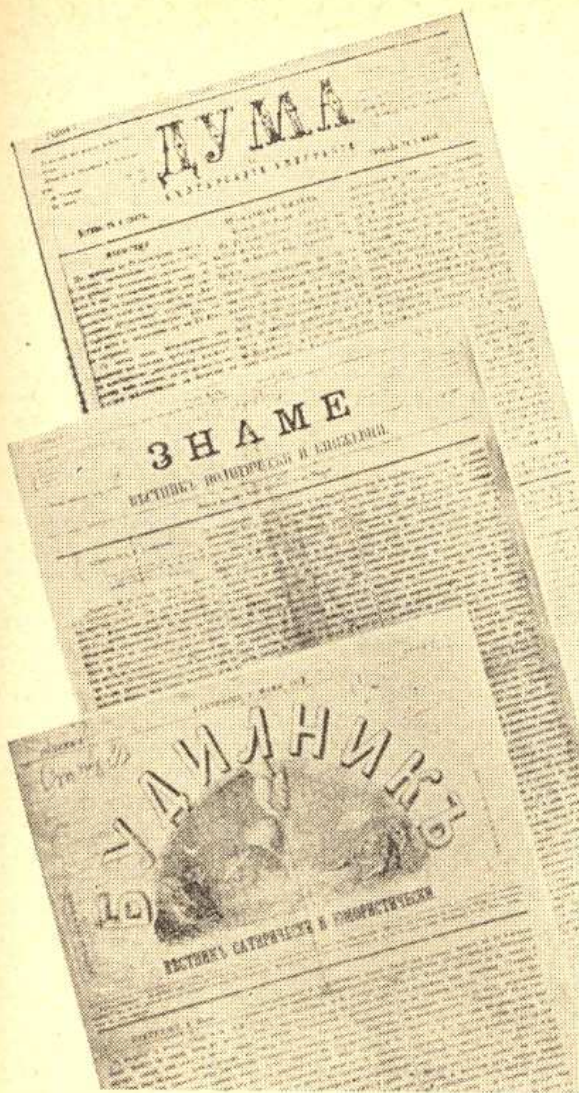
„Inainte“ rămâne în istoria presei progresiste din patria noastră un moment de seamă pe drumul dezvoltării presei ostășești care în armata nouă a Republicii Populare Române contribuie din plin la rezolvarea sarcinilor puse de partid și guvern în fața militarilor noștri.

PRESA UCRAINIANĂ

Până la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, în Ucraina existau 198 ziare, dintre care numai 14 erau editate în limba ucrainiană. Azi republica posedă 2964 de ziare. Peste 76% din numărul lor total apar în limba ucrainiană. Organul republican „Radeansca Ucraina“ apare zilnic într-un tiraj de 450.000 de exemplare iar ziarul „Kolospne Selo“ în 250.000 exemplare. Tirajul general pe zi al ziarelor care apar în republică ajunge la 7,5 milioane de exemplare, întrecind tirajul tuturor ziarelor rusești din anul 1913, mai mult de două ori.

Tirajul anual al celor 379 de reviste, carnete de agitatori și alte publicații periodice ucrainene atinge 29 milioane de exemplare.

PRESA REVOLUȚIONARĂ BULGARĂ DIN ROMÎNIA

Primul număr al ziarului „Viitorul” apare la 8 martie 1864, salutat de presa românească de pe atunci cu toată căldura și prietenia. „O foaie romuno-bulgară editată în București, rechemă vechea noastră unire cu bulgarii... Redactorul ziarului este neobositul luptător bulgar G. S. Racovschi” — scrie „Buciumul”. „Romînul”, foaie condusă de C. A. Rosetti arată că „alianța, concordia și drepturile naționalităților”, care sînt puncte din programul ziarului „e și ținta noastră”. Ziarele „Aghiută”, „Reforma” și „La voix de la

Odată cu apărarea drepturilor și intereselor poporului bulgar, ziarul militează și pentru cele ale poporului nostru. El pune și cere rezolvarea problemei eliberării țăranilor de robie, lichidarea feudalismului, atît în Bulgaria, cît și în Romînia. El demască și biciuiește ciocoi romîni, care se împotriveau reformei agrare și cere lichidarea averilor ciocoiești

„Cuvîntul emigranților bulgari”, „Drapelul” și „Deșteptătorul” — ziare editate în Romînia de Hristo Botev.

ANUL trecut la casa de pe strada Cuza Vodă nr. 28 s-a pus o placă comemorativă. Este locul unde a fost, în anul 1864, redacția ziarului bulgăresc revoluționar „Viitorul” editat de Gheorghe S. Racovschi, care, din exil, a militat pentru libertatea Bulgariei.

„Viitorul” purta ca subtitlu „Ziar cetățenesc, comercial și iubitor de literatură”, avînd într-o parte și cealaltă a titlului scrise lozincile: „Dragoste și frăție”, „Dreptate popoarelor”.

În paginile acestui ziar tipărit în limba bulgară și romînă, Racovschi a demascat politica puterilor occidentale față de Orient, politică legată de înrobirea poporului bulgar și a celorlalte popoare din Balcani de către imperiul otoman.

Roumanie” (tipărit în limba franceză), salutau și ele apariția publicației. În numărul din 12 mai, „Viitorul” reproduce un articol al lui B. P. Hașdeu.

Din ziarul „Viitorul” au apărut numai zece numere. După o lună Racovschi scoate un alt ziar „Apărătorul”, de asemenea tipărit în bulgărește și romînește, dar din care nu apare decît un singur număr.

În articolul program al ziarului „Apărătorul” Racovschi scrie că problema Orientului nu s-a pus niciodată atît de ascuțit ca în acel moment și el apelează la înțelegerea romuno-bulgară, fiindcă „noi ne găsim în fața unui ocean mare prin care nu putem înota altfel decît folosindu-ne împreună forțele ființei, caracterului și gândirii noastre”.

Gheorghe S. Racovschi

și împărțirea pământurilor lor țărănilor.

El mai lua și apărarea drepturilor celorlalte popoare înrobite de imperiul otoman.

Partea literară a ziarului „Viitorul” era menită să întorzeze și să convingă pe cititori de existența vechilor relații între popoarele noastre, care au trăit întotdeauna în prietenie și frație și au apărut împreună interesele naționale și drepturile lor împotriva dușmanului comun.

În perioada acestei grele lupte a poporului bulgar, nenumărați revoluționari de peste Dunăre s-au refugiat în România, unde nu numai că întrețineau viu spiritul de luptă pentru eliberare, atât printre bulgarii stabiliți în țara noastră și printre cei din patria lor, dar duceau și o intensă muncă organizatorică în vederea pregătirii și desfășurării răscoalei poporului. Ei au format din România detașamente de luptători care au trecut Dunărea spre a ridica poporul la luptă. În această activitate ziarul era un element principal. El însușea și făcea să fie auzit de întreaga opinie publică, glasul unui popor asuprit.

Foarte mulți dintre luptătorii revoluționari bulgari care au activat la noi au editat broșuri, reviste și ziare.

Numai între anii 1863—1877, în diferite orașe din România au apărut un număr de 52 periodice, ziare și reviste bulgare. Multe din aceste publicații, așa cum vom arăta mai jos, au avut o existență scurtă. Toate însă au avut același țel, de a pregăti și ridica poporul bulgar împotriva asupritorilor.

Primul ziar bulgăresc săptăminal „Albina bulgară” apare la Brăila în mai 1863 și publică 71 de numere până la 6 octombrie 1864. Urmează apoi „Viitorul” și „Apărătorul”, ale lui Răcovschi, despre care am vorbit.

În noiembrie 1867 apare, tot la Brăila, „Zorile Dunării” (ziar pentru bulgarii liberi). În acest ziar Hristo Botev anunță apariția primelor sale încercări de proză și de poezie. Din acest ziar apar câte 52 de numere în primul și al doilea an. În cel de-al treilea an apar numai patru numere, pentru ca ziarul să reapară după șapte ani ca bisăptăminal, mutându-se apoi la Sviștov, în Bulgaria.

La 21 octombrie 1867 apare la București săptăminalul „Naționalita-

tea” din care, în cei doi ani de apariție, se publică 77 de numere, fiind continuat de săptăminalul politic și social, tipărit în limbile română și bulgară, „Patria”. Aici colaborează Ivan Vazov. Paralel cu activitatea sa revoluționară, ziarul duce o intensă propagandă pentru stringerea fondurilor necesare înarmării cetelor de voluntari care treceau Dunărea

Hristo Botev

să lupte împotriva turcilor. Din acest ziar apar, din 1869 până în 1871, un total de 98 de numere.

Liuben Caravelov, unul din cei mai vajnici luptători revoluționari care au activat în România, publică, timp de trei ani, ziarul „Libertatea”, în care își tipărește producțiile sale literare și își expune ideile politice.

În 1869 apar foile satirice „Toba” (la București), și „Petre cel isteț” (la Brăila). Tot la Brăila apare în 1870 „foaia literară, distractivă și economică” — „Drumețul”.

Hristo Botev, acela care în anul 1876 pleca din România în Bulgaria, în fruntea unei cete, să lupte și să moară pentru eliberarea poporului său, editează cele mai multe și mai importante publicații revoluționare bulgărești în țara noastră. Din zia-

rul său „Cuvîntul emigranților bulgari” apar la Brăila numai cinci numere, în 1871. Din „Deșteptătorul”, cel de-al doilea ziar scos de el la București, ziar cu caracter satiric și umoristic, apar numai două numere în mai 1873, pentru ca cel de-al treilea ziar tipărit la București — „Drapelul” să încununeze activitatea revoluționar-publicistică a lui Botev care-și exprimă aici ideile sale revoluționare cele mai avîntate și cele mai înaintate. El atacă aici cu toată violența pe conducătorii emigrației bulgare, care nu aderau la mișcarea de eliberare cu toată hotărîrea, pe oportuniști și liberalii împăciunitoriști, pe reprezentanții burgheziei bulgare stabiliți la noi în țară, pe venali, pe obscuranțiști. El combate cu aceeași virulență pe politicienii români și militează pentru ideile progresiștilor noștri din acea vreme.

„Drapelul” lui Botev, moștenind experiența celorlalte publicații și datorită patosului poetic al redactorului său, pregătirii sale de socialist utopic și cunoștințelor sale politice, se înscrie ca ziarul cel mai reprezentativ al luptei revoluționarelor bulgari, care și-au desfășurat activitatea în România. „Cronici bulgare”, „Neatîrnarea”, „Balcan”, „Re-nașterea”, „Vulturul”, „Independența națională”, „Albina” și „Broasca” (ziare satirice), „Bulgarul”, „L'Etoile d'Orient” (în limba franceză), „Noutățile zilei”, „Școala” (apărut la Giurgiu) și altele pînă la numărul lor total de 52, au fost publicații care constituie un larg și foarte important capitol al presei revoluționare bulgărești din România.

În muzeul „Hristo Botev” de la Brăila sînt păstrate mai multe exemplare din ziarele marelui luptător. În București, pe Calea Călărașilor, pe str. Elena Cuza și Șerban Vodă, sînt însemnate, prin plăci comemorative, locurile unde au fost redacțiile unora din aceste ziare.

El a militat pentru libertatea poporului bulgar, au adus contribuția lor însemnată în educarea revoluționară și patriotică a bulgarilor, au întretinut spiritul revoluționar al maselor, care, după aceasta, organizate de Partidul Comunist Bulgar au trecut la luptă pînă la biruința finală de la 9 septembrie 1944.

GH. DINU

8 SEPTEMBRIE

ZIUA SOLIDARITĂȚII INTERNAȚIONALE A ZIARIȘTILOR

CEL de-al IV-lea Congres al O.I.Z., ținut la București, anul acesta, în zilele de 15—18 mai, a ales ziua de 8 septembrie ca zi internațională de solidaritate a ziariștilor. Această manifestare constituie un eveniment deosebit de important în viața noastră, a gazetarilor, intrucit este vorba de solidaritatea oamenilor care și-au pus pana și măiestria profesională în slujba păcii și a progresului omenirii; este vorba de lupta împotriva persecuțiilor ziariștilor cinstiți și pentru apărarea drepturilor lor.

Participarea activă la această luptă este o chestiune de onoare a tuturor gazetarilor comuniști, a tuturor gazetarilor progresiști din întreaga lume. Strâns uniți în O.I.Z., ei își ridică cu tărie glasul împotriva samavolniciei cercurilor reacționare din țările capitaliste care urmăresc cu ură pe acei ce și-au pus condeii în slujba nobilelor idei ale păcii, în slujba intereselor popoarelor.

Ziua de 8 septembrie, care a fost aleasă ca zi a solidarității internaționale a ziariștilor, are o semnificație deosebită. În această zi, în anul 1943 a fost ucis de către hitleriști eroul național cehoslovac, ziaristul Julius Fucik, redactorul ziarului central al Partidului Comunist Cehoslovac „Rude Pravo“, acela care a scris celebrul „Reportaj cu ștreangul de gît“ și ale cărui cuvinte au un deosebit de actual răsunet, azi cînd imperialismul amenință lumea cu un război nuclear.

Din întreaga viață și operă a lui Julius Fucik se desprinde puterniciul său atașament față de lupta poporului său pentru libertate și independență națională, dragostea față de Uniunea Sovietică, dragostea față de oameni exprimată prin nemuritoarele sale cuvinte testamentare: „Oameni, eu v-am iubit! Vegheați!“

Cit de actuală este această cerință de a veghea împotriva tuturor acelor care amenință viața ne-oi demonstrează situația din țările în care bintuie reacțiunea, unde ziariștii progresiști devotați poporului lor sînt supuși unor persecuții crunte, ajungîndu-se pînă la torturi și asasinat, ca pe vremea odioaselor represalii ale hitlerismului.

E cunoscut cazul lui Henri Alleg, redactor-responsabil al ziarului „Alger Republicain“, care a fost supus unor torturi inchizitoriale pentru că s-a ridicat cu curaj în apărarea intereselor poporului algerian. Cartea „Tortura“, pe care Alleg a scris-o în închisoare, este un zguduitor document uman. „Mă simțeam totodată mîndru și bucuros de a nu fi cedat: eram convins că aș rezista încă odată dac-ar reîncepe; că m-aș bate pînă la capăt; că nu le voi ușura sarcina sinucigîndu-mă“.

Față de samavolniciile îndreptate asupra lui Henri Alleg, care și-a sfidat cățaii aruncîndu-le în față ura și disprețul, toți ziariștii cinstiți din lume și-au alăturat glasul înfierînd cu indignare comportarea barbară a autorităților franceze din Alger.

Trebuie să denunțăm în fața întregii lumi represiaunile împotriva presei comuniste și progresiste din țările capitaliste și coloniale, presă care militează cu consecvență pentru nobilele idealuri ale păcii și fericirii umane.

Situația presei din Coreea de Sud poate constitui un exemplu grăitor al „libertății presei“ pe care au introdus-o imperialiștii americani. Această situație a fost în mod deosebit ilustrată în timpul alegerilor parlamentare din luna mai. După cum se știe aceste alegeri s-au desfășurat în condițiile unor samavolnicii cumplite, într-o atmosferă de teroare.

Încercînd să ascundă mașinațiile electorale, autoritățile din Coreea de Sud au interzis ziariștilor să culegă date asupra rezultatelor reale ale alegerilor. După cum relatează agenția engleză „Reuter“, doi redactori ai ziarului „Tona Ilbo“ care au dorit să afle datele precise ale alegerilor, au fost arestați de teroriști și au fost grav răniți. Astfel de cazuri nu constituie nicidecum o excepție.

Numărul ziariștilor aruncați în închisori numai în primul an de cîrmuire a administrației militare americane, depășește de cîteva ori numărul ziariștilor aruncați în închisoare în întreaga perioadă a dominației japoneze din Coreea.

Numai în decurs de două luni (mai-iunie 1946) au fost suspendate patru ziare. Din septembrie 1946 pînă în august 1947 au fost devastate redacțiile a 11 ziare mari, în timp ce 55 de ziariști au fost grav răniți. Maltratarea ziariștilor de către polițiști, chiar și în plină zi, a devenit un lucru obișnuit.

Dar cazurile care ilustrează persecuțiile din țările capitaliste și coloniale împotriva ziariștilor progresiști sînt nenumărate.

Recent au avut loc evenimente revoltătoare la Hong-Kong, unde, în ziua de 26 august, polițiștii englezi au maltratat cîteva ziariști chinezi. Protestul a 18 corespondenți străini din Pekin împotriva acestui act mirșav va fi, fără îndoială, sprijinit de toți ziariștii cinstiți din lume. Nimeni nu va îngădui ca bastoanele de cauciuc ale polițiștilor să pună stavilă libertății presei.

În țările capitaliste și coloniale însă teroarea împotriva ziariștilor cinstiți nu se exercită numai în beciurile poliției; ziaristul curajos și iubitor de adevăr este terorizat în viața lui de toate zilele, la masa lui din redacție.

Uneori simplul refuz de a-și pune talentul în slujba dușmanilor progresului, a adepților unui nou război, este un motiv de persecutare. Astfel, recent, Robert Jung, a fost dat afară de la revista „Die Weltwoche“ din Zurich la care lucra de 20 de ani.

În ce a constat „crima“ lui Jung? În primul rînd el a refuzat să facă reclamă bombelor atomice „curate“ în paginile revistei și în al doilea rînd, în timpul unei manifestații care a avut loc la Frankfurt pe Main s-a pronunțat împotriva înarmării atomice a Germaniei occidentale.

De curînd „Rude Pravo“ a publicat un articol intitulat: „Pentru un articol patru luni închisoare, iar pentru un asasinat o săptămînă de închisoare“. În acest articol, se relatează cum tribunalul din Düsseldorf a condamnat pe Kerber, fost redactor responsabil al organului central al Partidului Comunist din Germania „Freies Volk“, la 4 luni închisoare — cu suspendarea pedepsei — pentru că în 1952 ziarul a publicat un articol care aducea jîgniri membrilor guvernului. Vorbînd în apărare, avocatul lui Ker-

ber a arătat că tribunalul de la Arsberg a condamnat pe unii ofițeri din unitățile S.S. la pedepse atît de mici, încît pentru fiecare crimă comisă de ei revenea doar o săptămînă de detențiune.

Un alt caz ni-l semnaleză Uniunea Ziariștilor Vietnamezi, profund indignată de faptul că în poftida apelului adresat lui Ngo Dinh Dien, de către Organizația Internațională a Ziariștilor, la începutul anului 1958, pentru a se pune capăt fără întirziere represaliilor împotriva presei și ziariștilor, aceste represalii continuă și azi.

Corespondentul din Saigon al Agenției „Associated Press”, transmitea la 18 mai 1958: „Șapte ziariști sud-vietnamezi „au dispărut” în cursul ultimelor zile. Nu există nici o îndoială că ei au fost arestați în cadrul noii campanii de teroare și intimidare dusă în prezent de ministrul de interne al Vietnamului de Sud împotriva ziariștilor cu vederi progresiste”.

Ziarul „Thoi Luan” a fost confiscat iar directorul lui a fost aruncat în închisoare pentru că a demascat, într-un articol caracterul reacționar al regimului din Vietnamul de Sud și dependența lui față de imperialiștii americani. În afară de aceasta, recent, au fost arestați și supuși unor chinuri îngrozitoare alți zece ziariști, acuzați de propagandă comunistă.

Din întreaga lume capitalistă și colonială ne parvin zilnic știri despre campania dezlănțuită de cercurile reacționare împotriva ziariștilor comuniști și progresiști. Iată doar cîteva dintre acestea:

11 aprilie 1958. „Potrivit relatărilor presei franceze, la 9 aprilie André Stil, redactorul șef al ziarului „l'Humanité”, a fost citat în fața unei instanțe judecătorești din Paris, fiind acuzat de a fi instigat pe militari la nesupunere”.

Acuzația a fost formulată la insistența ministrului Apărării Naționale, Chaban-Delmas, pentru că, la 30 septembrie 1957, Stil a publicat un articol în care cerea eliberarea soldatului francez Alban Liechty, întemnițat pentru refuzul de a lupta în Algeria.

23 aprilie 1958. „În Turcia continuă persecuțiile îndreptate împotriva ziariștilor și a organelor de presă de opoziție. Recent au fost confirmate condamnările lui Nihat Subași și Șinași Berker, colaboratori ai ziarului „Ulus” — organ al Partidului popular republican — la cîte 8 luni închisoare. Un alt colaborator al ziarului se află în închisoare, fiind condamnat la 1 an. Ziarul „Ulus” este interzis pe timp de o lună”.

27 august 1958. „Din ordinul comisarului suprem al Franței în Africa occidentală franceză, autoritățile polițienești din Senegal au expulzat din Dakar pe Robert Lambert, corespondentul special al ziarului „l'Humanité”. Timp de 9 ore corespondentul a fost ținut în clădirea aerodromului din Dakar sub paza a doi jandarmi”.

Un fapt de o deosebită gravitate, care demonstrează mirșăvia cercurilor imperialiste care nu se dau în lături de la cele mai murdare crime împotriva ziariștilor progresiști este asasinarea lui Nasib Metni, redactor responsabil al ziarului progresist libanez „Telegraph”. El a plătit cu viața pentru articolele sale în care a demascat fără teamă uneltirile imperialiste în Liban.

Aceste cîteva exemple, luate din noianul celor care se întimplă zilnic, dovedesc minunatul eroism al ziariștilor presei comuniste, al ziariștilor progresiști din întreaga lume. Uneltirile mirșave ale cercurilor reacționare imperialiste se lovesc de dirzenia acestor neînfricați luptători pentru răspîndirea adevărului, pentru mobilizarea maselor în lupta pentru pace și libertate națională.

Către acești neînfricați luptători ne îndreptăm gîndurile și salutăm cu căldură pe toți ziariștii persecutați pentru că au răspîndit adevărul și au militat pentru prietenia între popoare. Li asigurăm de întreaga noastră solidaritate și de dorința noastră fierbinte de a face orice pentru a ameliora situația lor deosebit de grea.

Conștienți de marea răspundere pe care ne-o impune profesiunea noastră, să ne unim eforturile în lupta pentru pace și progres, pentru încetarea războiului rece, pentru coexistență pașnică și prietenie între popoare.

ADUNAREA FESTIVĂ CONSACRATĂ ZILEI SOLIDARITĂȚII INTERNAȚIONALE A ZIARIȘTILOR

In seara zilei de 8 septembrie, la sediul Uniunii Ziariștilor din R.P. Romîne a avut loc o adunare festivă consacrată zilei solidarității internaționale a ziariștilor.

La adunare au participat redactori ai presei centrale, ai Agenției Romîne de Presă „Agerpres” și Radiodifuziunii și Televiziunii.

Tov. Mircea Rădulescu, redactor-șef al ziarului „Romînia liberă”, a vorbit despre însemnătatea zilei de 8 septembrie, subliniind că ziua solidarității internaționale a ziariștilor contribuie la stringerea unității ziariștilor din întreaga lume în lupta pentru crearea unei atmosfere de coexistență pașnică și prietenie între popoare, pentru pace și progres social.

Ziariștii prezenți și-au afirmat încă o dată solidaritatea cu colegii lor din toată lumea care luptă neînfricat pe baricadele adevărului și păcii.

In încheierea adunării s-a adoptat o moțiune de solidaritate cu ziariștii din toată lumea, luptători pentru pace și progres.

JULIUS FUCIK, NEÎNFRICAT LUPTĂTOR REVOLUȚIONAR

LA 8 septembrie se împlinesc cincisprezece ani de la moartea lui Julius Fucik, ziarist și scriitor cehoslovac de reputație mondială.

Julius Fucik s-a născut la 23 februarie 1903 în cartierul muncitoresc Smichov din Praga, părinții săi fiind muncitori. Încă din copilărie Julius Fucik s-a simțit atras spre literatură.

În timpul primului război mondial, tatăl lui fiind mobilizat la fabrica Skoda, din Plzen, Julius îi aducea de mâncare, atunci când părintele lui lucra în echipa de noapte. Astfel, Gustava Fucikova, vrednica lui soție și tovarășă de luptă: „Julius Fucik a putut face mai bine cunoștință cu muncitorii, cu munca lor, și de asemenea și cu solidaritatea muncitorească.” Mizeria muncitorilor crescuse odată cu războiul și pentru a căpăta o piine făcută de multe ori din făină de porumb, trebuia să faci coadă ore întregi. După amieze, seri, nopți întregi Julius făcea și el coadă ca să aducă acasă un coltuc galben de piine de porumb. La coadă, el auzea deseori pe femei plângând pierderea soților sau băieților lor pe front, vedea chipurile lor răvășite de griji, ochii lor plini de spaimă pentru că se întrebau ce vor putea aduce de mâncare copiilor lor. El le auzea plângându-se și blestemând

războiul. Toate astea i-au dat de gândit, și atunci s-a apucat să redacteze un ziar pentru copii, al cărui titlu era „Slovan” (Slavul). Așadar, la doisprezece ani el devenise, pentru prima dată, „redactorul” unui ziar scris, cu mâna lui stângace de copil, într-un caiet de școală. „Slovan”-ul „publica” informațiile oficiale de la Viena, știri din străinătate, comentarii despre situația socială din timpul războiului, despre înființarea bonurilor de piine, despre „făina” făcută din paie, un foileton literar, o pagină culturală, cronici teatrale, sportive. În 1916, adică peste doi ani el „scoate” un nou ziar „Vesela Mysl” (Buna dispoziție), pe care îl scria în bucătăria întunecoasă din casa părinților lui. „Ziarul” cuprindea desene și poezie, șarade și ghicitori. El îl scria în anii întunecați ai primului război mondial pentru a-l citi părinților și vecinilor lor „ca să uite timpurile triste de azi”. La vârsta de cincisprezece ani colaborează în mod activ la redactarea ziarului satiric „Nebojsa” (Nu-ți fie teamă), condus de binecunoscutul scriitor Karel Capek.

La vârsta de 14 ani el a fost martorul unor evenimente care au lăsat urme adânci în mintea lui: a asistat la explozia pulberăriei Bolevec din Plzen, unde și-au găsit moartea 400 de muncitoare și, un an mai târziu, la împușcarea unor copii înfomețați dintr-un cartier mărginaș, tot din

Plzen, copii care au „cutezat” să ceară unor soldați piine.

În urma acestor fapte, dar, mai ales, sub influența Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, muncitorii de la fabrica Skoda din Plzen declară grevă generală.

Evenimentele acestea au avut o influență hotărâtoare asupra dezvoltării adolescentului Fucik. El se situează încă de atunci de partea clasei muncitoare, căreia i-a rămas credincios întreaga lui viață. El manifestă un interes extraordinar pentru mișcarea socialistă, devine membru al stângii marxiste și aderă la Partidul Comunist Cehoslovac chiar de la întemeierea lui, în 1921.

După ce își ia bacalaureatul, vine la Praga, cu 2 coroane și 40 de heleri în buzunar, ca să studieze filozofia, literatura cehă, istoria artei și muzicii. În timpul studiilor colaborează la „Pravda”, organul Partidului Comunist din regiunea Plzen, ziar în care apare primul lui studiu critic literar de o oarecare amploare, consacrat poetului ceh Jiri Wolker. În 1923 scrie la ziarele progresiste ale vremii „Socialista” și „Pranen” (Izvorul), iar în 1925 dă la lumină, împreună cu Jan Sverma și Ivan Sekaneria, periodicul revoluționar studentesc și muncitoresc „Avangarda”. Tot în acest an începe și colaborarea lui la organul central al Partidului Comunist din Cehoslovacia „Rude Pravo”.

1) „Julius Fucik” de Gustava Fucikova, editura Orbis, Praga, 1955.

În noiembrie 1928, cu o lună înainte de alegeri, guvernul „democrat” și-a călcat în picioare propriile sale legi, suspendând toate ziarele comuniste. Devenit co-redactor, încă din 1927, la săptămânalul literar și artistic „Tvorba” (Creația), condus de binecunoscutul critic literar F. X. Salda, Julius Fucik n-a mai stat nicio clipă la îndoială ca să rezolve această grea problemă pentru partidul său. S-a dus la fostul lui profesor și i-a cerut să-i cedeze lui conducerea ziarului partidului comunist, pentru toată perioada cât presa comunistă va fi redusă la tăcere, ceea ce Salda a acceptat fără nicio ezitare. Primul număr al noii publicații „Tvorba” a apărut la 4 noiembrie 1928 și datorită lui Fucik, ea devine, curînd, una din cele mai remarcabile reviste culturale și politice. În același timp el intră și în redacția ziarului „Rude Pravo”.

În 1930 el își vede împlinit unul din visele lui cele mai scumpe: să vadă și să cunoască Uniunea Sovietică.

El a stat patru luni în U.R.S.S., străbătînd mii de kilometri, de la Leningrad la Moscova, Ucraina, Stalingrad, pînă în Asia centrală și la frontierele Chinei. El era plin de entuziasm pentru tot ce vedea acolo și îi scria soției lui: „Niciodată nu m-am simțit atât de liber. Aici totu-i minunat și ceea ce văd eu aici reprezintă cu mult mai mult decît tot ce am îndrăznit să presupun. Transmite salutul meu tuturor și spune-le că pentru forța care se află aici merită să te bați”. Înapoiat în patria sa, Fucik îi inițiază pe muncitori despre noile condiții de existență ale oamenilor so-

vietici, vorbește la diverse întruniri, înfățișează ceea ce a văzut în coloanele lui „Rude Pravo”, „Rude večernik”, „Tvorba” și serie remarcabile lui carte „O lume în care mine a devenit istorie”. În această carte, el a știut să sezeze și dificultățile prin care trecea atunci Uniunea Sovietică, dar dincolo de ele el a știut să vadă și forța care, în pofida tuturor acestor dificultăți, construia socialismul.

Pentru că a avut cutezanța să răspîndească adevărul despre Uniunea Sovietică, Fucik a fost urmărit de către autoritățile polițienești ale guvernului reacționar ceh și închis în închisoarea Pancrăț din Praga, în aceeași închisoare și în aceeași celulă — 267 — unde aveau să-l închidă mai tîrziu și naziștii.

În 1934, fiind urmărit de justiția acelorași „industriași și negustori cehi”, care lansase un mandat de arestare împotriva lui pentru activitatea lui politică, Partidul Comunist, spre a-l pune la adăpost, îl trimite în calitate de corespondent al ziarului „Rude Pravo” în Uniunea Sovietică. Aceasta îi oferă un nou prilej să călătorească foarte mult și să înfățișeze, în nenumăratele lui reportaje, marile realizări din Uniunea Sovietică.

El a scris o carte care a fost tipărită abia în 1949, sub titlul „In țara mult iubită”. În cartea aceasta el pomenește de prima lui călătorie în U.R.S.S., pe vremea cînd construcțiile uriașe ale primului Plan Cincinal începeau să se înalțe spre tîriile cerului: Dnieprostroi, Traktorstroi, Magnitstroi. Atenția lui Fucik n-a fost însă reținută doar de aceste lucrări — terminate — ale socialismului, ci înainte de toate de omul sovietic: „Omul. În numele omului și pentru el s-au construit acești coloși industriali. Omul este acela care devine acum un uriaș, prodigioasa problemă a întregii construcții a socialismului. Plugul eroismului primului Plan Cincinal a arat ogoarele a 160 milioane de suflete pe care veacuri de înapoiere le-au lăsat în paragină. Și iată că azi apare prima sămînță: un om ale cărui relații cu societatea încep să se lămuirească. — Iată cum creștem noi! — îi spuneau ei acum patru ani, arătîndu-ți uzinele lor noi. — Iată cum creștem noi! — spun ei de acum înainte arătîndu-ți un om al acestei uzine”.

În 1936, după ce s-a înapoiat din Uniunea Sovietică, Julius Fucik își reia colaborarea lui la „Rude Pravo”, luptînd pentru crearea unui larg front al tuturor oamenilor cinstiți și progresiști, împotriva perico-

lului fascismului și războiului, care își făcuseră apariția în Spania. Iar în 1938, reia conducerea revistei „Tvorba”, transformată acum în cotidian.

★

Anii trec și cu ei primejdia fascistă se apropie de granițele Cehoslovaciei. Hitler țipă și strigă la toate posturile de radio ale Reichului nazist că trebuie să i se cedeze regiunea sudetă.

Guvernul burghez cehoslovac semnează dictatul de la Berchtesgaden, prin care regiunea sudetă este cedată Germaniei hitleriste. Partidul Comunist Cehoslovac mobilizează întregul popor, care demonstrează împotriva actului laș al guvernului Hodza. Julius Fucik participă la multe din aceste demonstrații, îndemnînd poporul la solidaritate și luptă. Guvernul Hodza este silit să demisioneze. Dar, peste puțin timp, urmează capitularea de la München, care va transforma Cehoslovacia într-un simplu protectorat al Reichului nazist.

„Rude Pravo”, ca și toate celelalte ziare și publicații ale Partidului Comunist sînt suspendate, iar activitatea partidului interzisă. Dar partidul trăiește și își duce mai departe activitatea. Julius Fucik primește sarcina, alături de alți tovarăși de luptă, de a scoate mai departe ziarele și revistele partidului. Începînd din octombrie 1938 — data interzicerii ziarului partidului comunist de către guvernul adeptilor politicii Münchenului — și pînă la eliberarea Cehoslovaciei de sub ocupația fascistă, „Rude Pravo” a apărut ilegal. Ziarul a apărut regulat și a fost difuzat pe scară largă. El oglindea operativ toate evenimentele importante, înfățișînd pe larg lupta eroică a poporului sovietic împotriva ocupanților hitleriști. „Rude Pravo” a întărit în rîndurile poporului încrederea în victorie asupra forțelor întunecate ale fascismului. Hitleriștii au depus toate eforturile pentru a sili ziarul comunistilor cehoslovaci, popular în rîndurile poporului, să tacă. Colective întregi ale redacției au fost arestate, mulți din lucrătorii ei au fost executați, dar ziarul a continuat să apară.

Articolele lui Fucik din această epocă au apărut în culegerea „Noi ne iubim națiunea” și în ele Fucik scria despre tot ceea ce putea vorbi poporului său despre trecutul glorios, despre tot ceea ce îi putea ține treaz spiritul de luptă împotriva dușmanului hitlerist.

La 15 martie 1939, ocupația totală a Cehoslovaciei încoronază trădarea de la Munchen. Și chiar de a doua zi, Julius Fucik începe să scrie romanul „Generația dinaintea lui Petru”, în prefața căreia găsim aceste cuvinte profetice: „Noi simțem grăunța semănată în pământ, Petru”.

Cînd toate zierele la care colabora Julius Fucik au fost suspendate, el se refugiază în sătulețul Șotimerice, din Boemia sud-vestică. Teroarea fascistă devine din zi în zi mai mare. Muncitorii cehi pătrunși de conștiința de clasă și reprezentanții intelectualității cehi, sînt insultați de Hitler și de creaturile sale ca „oameni interiori”. Dar tuturor acestor insulte, Fucik le răspunde printr-un manifest clandestin, „Scrisoare deschisă lui Goebbels”.

Prigoana pe care Gestapo-ul o dezlănțuise împotriva luptătorilor comuniști nu putea să-l cruțe pe Julius Fucik.

La 24 aprilie 1942 Gestapo-ul îl arestează și îl întemnițează în închisoarea Pancraț din Praga, unde este deținut pînă în primăvara anului 1943. Torturat, chinuit, el reușește nu numai să reziste călăilor, dar să ducă mai departe chiar lupta lui. Ajutat de gardianul ceh A. Kolinsky, care îi aducea în celulă hirtie și creion și care scotea apoi în ascuns din închisoare filele scrise, Julius Fucik reușește să scrie acel neuitat document uman „Reportaj cu ștreangul de git”, care este una din cele mai iubite cărți a tuturor oamenilor care îndrăgesc libertatea, dreptatea, pacea.

În iunie 1943, el este deportat la Baulzen, și la 25 august 1943 e adus în fața unui tribunal nazist din Berlin, care îl condamnă la moarte, sentința fiind executată în ziua de 8 septembrie 1943.

Atitudinea lui Fucik în timpul ultimelor lui zile de viață este descrisă în cartea lui J. Reznik intitulată „Lupta înaltă a lui Julius Fucik”:

„În timpul procesului, președintele Freisler îl întrecăbă pe Julius Fucik: — Recunoști că prin actele d-tale ai ajutat Rusia bolșevică, Stat dușman al Reichului? Iar Fucik ripostează cu mîndrie călăilor lui naziști: — Da, am ajutat Uniunea Sovietică, am ajutat Armata Roșie. Aceasta este tot ce am făcut mai bun în timpul celor patruzeci de ani ai vieții mele!

Și el continuă: — Cetățean al Republicii Cehoslovace, am devenit

Proletarii vășech zemej ogojto soj

Číslo 1 Kč.

Listopad 1941

RUDÉ PRAVO

Ústřední orgán Komunistické strany Československa • Sekce III. Internacionály

7. Listopad v Moskvě.

7. listopadu 1941 — tak, jako každého roku

... v Moskvě vel-

comunist pentru că nu puteam și nici nu voiam să mă resemnez a trăi în regimul capitalist. Sînt încredințat că după războiul acesta va începe o eră nouă. Am început să acționez ilegal ca să-mi ajut poporul să izgonească pe ocupanți și, odată cu ei, pe trădătorii guvernanți ai „Protectoratului”. Dar nu mă gîndesc numai la asta. Toată lupta noastră și-ar pierde semnificația dacă, odată cucerită libertatea, puterea ar fi preluată de aceia care au dus poporul meu la catastrofă și care, încă înainte de 1938, pregăteau trădarea. Ar fi lipsit de sens ca aceiași orbi politici să vină iar la conducerea țării mele. Cu alte cuvinte, activitatea mea revoluționară ilegală urmărea să cucerească libertatea reală pentru poporul meu, să elaboreze condițiile victoriei viitorului stal cehoslovac socialist”.

„— O să-mi citiți acum sentința, spune el mai departe. Cunosc ce conține: moartea pentru omul acesta. Cit privește verdictul meu împotriva voastră, el a fost de multă vreme pronunțat. Iată ce conține, scris cu sîngele tuturor oamenilor einștiți din lume: „Moarte fascismului, moarte robiei capitaliste! Viața omului! Viitorul e al comunismului!”

În timp ce era dus spre locul de execuție, el cînta Internaționala. S.S.-iștii i-au vîrit un căluș în gură, dar deținuții din blocul 3, care îl auziseră pe Fucik, intonară și ei imnul proletarilor de pretutindeni. Astfel cîntecul mîndru al milioanei de luptători pentru fericirea oamenilor, acest cîntec pe care el l-a făcut să răsune în închisoare, l-a însoțit în celula numărul 4 în care a fost omorît”.

★

Julius Fucik face parte dintre acei oameni care, cum spune el însuși în testamentul său, și-au făcut datoria. „Repet: noi am trăit pen-

tru bucurie, pentru bucurie ne-am avîntat la luptă, pentru ea murim. De aceea, tristețea nu trebuie niciodată legată de numele nostru”. Și nici nu este. El este azi drag tuturor oamenilor progresiști din lume, pentru că în „Reportaj cu ștreangul de git” el dă glas gîndurilor unui om care luptă pentru libertatea patriei lui, pentru o nouă viață adevărată și fericită a omenirii, pentru prietenie, împotriva războiului imperialist. De aceea Julius Fucik a primit, post mortem, pentru această lucrare, la cel de-al doilea Congres al Consiliului Mondial al Păcii, ținut la Varșovia în 1950, Premiul internațional al păcii, căci în cartea aceasta el își exprimă dragostea pentru patria lui, pentru viața ei liberă și fericită, dragostea lui pentru Uniunea Sovietică, dragostea lui pentru oameni, cărora le spune:

„Oameni, eu v-am iubit. Vegheați!”

Azi, cînd imperialiștii vor să arunce întreaga omenire într-un nou război, indemnul lui Julius Fucik răsună mai viu ca oricînd în inimile tuturor celor care nu doresc distrugeri, ruine, moarte, ci viață, bunăstare, fericire, ale tuturor celor care-și demonstrează voința și unitatea lor de neclintit în lupta pentru menținerea păcii.

Au trecut ani de cînd, cu imnul proletariatului pe buze, Julius Fucik se îndrepta spre locul de execuție, de cînd îi îndemna pe oameni la vîgilență, și de atunci, în fiecare zi, copilașii se joacă, zidarii, cățărași pe schelele lor, înalță noi construcții, oțelarii toarnă noi șarje, iar pe întinsul cîmpurilor, țărani muncesc, își seamănă ogoarele, oamenii simpli trăiesc, visează și iubesc, știind că popoarele vor asculta acest indemn și vor lupta pentru salvarea păcii, care i-a fost atât de dragă eroului național cehoslovac.

PAUL B. MARIAN

Sublinieri

JOCELYN LUIZ DOS SANTOS DESPRE ROMÂNIA

Ziaristul brazilian Jocelyn Luiz Dos Santos, care a participat la Reuniunea Internațională a Reporterilor, ținută în luna mai în Capitala țării noastre, a dat un interviu unui redactor al revistei braziliene „O Semanario”.

Dăm mai jos un fragment din acest interviu, care se referă la Reuniunea de la București.

— Care a fost scopul vizitei dvs. în România?

— Am participat la Reuniunea Internațională a Reporterilor la care au luat parte peste 70 de ziariști din 23 de țări europene, americane și asiatice.

— Numai ziariști comuniști, nu-i așa?

— Nu, nu! Au fost ziariști comuniști și anticomuniști, liberali sau reacționari. Au fost invitați ziariști, reporteri și oameni de presă fără deosebire de rasă sau de clasă.

— Care a fost scopul acestei Reuniuni?

— O întâlnire între colegii din numeroase țări pentru a discuta în mod amical probleme profesionale de interes comun.

— Și ați reușit să vă înțelegeți?

— Perfect și minunat de bine. A fost una dintre cele mai reușite conferințe la care am avut onoarea de a participa. Am reușit să ne înțelegem cu toții, cu toate că se auzeau limbi latine, slave, anglo-saxone și asiatice. Toți participanții vorbeau o singură limbă: aceea a reportajului.

— Și ce ați rezolvat la această Reuniune?

— Multe lucruri bune, inclusiv trimiteră un apel către reporterii din lumea întreagă. În acest apel semnat de Prezidiul Reuniunii Internaționale a Reporterilor, în numele tuturor participanților — prezidiu din care am avut onoarea de a face parte — constatăm că, în secolul nostru, reportajul trebuie să servească la apropierea între toate popoarele, că reportajul trebuie să unească toate popoarele și să fie un mijloc de propagare a adevărului, iar adevărul mai mult decât orice poate constitui cea mai bună legătură între popoare. Dacă aceasta s-ar putea realiza, fără îndoială că rezultatele ar fi spre binele popoarelor care din lipsa unor ample și sincere reportaje nu se cunosc suficient. E de dorit ca acest apel să-și atingă scopul pe care ziariștii reuniți la București într-o atmosferă frățească îl preconizau și-l doreau cu putere.

Am trecut la o altă temă.

— Am dori să cunoaștem ce gândiți despre România și poporul său.

— România înainte de toate este un parc imens pe care aș dori să-l pot vizita în fiecare zi. Dintre toate țările pe care le-am cunoscut și pe care le apreciez mult, România este țara care m-a atras cel mai mult. De exemplu, cînd ajung la București, simt că am ajuns în propria mea casă. Totul îmi e familiar acolo, e o parte din sufletul meu. Vorbesc cu românii ca și cum aș vorbi cu prietenii de aici din Rio.

Oameni care după ce mi-au fost prezentați devin pentru mine vechi prieteni.

Nu numai atât. Romîni — datorită nu știu cărei împrejurări, au o ciudată putere de atracție, care degajă simpatie.

— Ați fost numai în București, sau ați vizitat și alte orașe?

La această întrebare Dos Santos a arătat că a vizitat Sinaia, litoralul Mării Negre și alte locuri minunate, încheind:

— Într-o zi voi povesti într-o serie de reportaje sau într-o carte tot ce am văzut și auzit.

„DE LA TIAN-ȘAN LA MUNTII DE JASP”

Prin notele de drum cuprinse în cartea „De la Tian-Șan la munții de Jasp”, Alexandru Sahighian ne

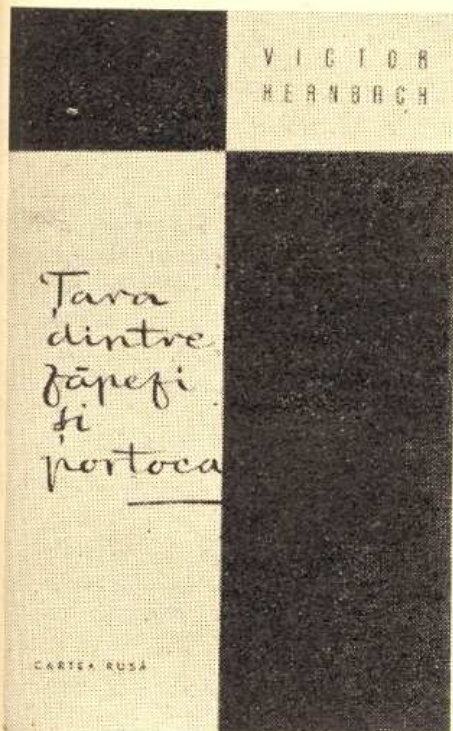

face cunoscută Republica Unională Sovietică Kazahstan. In această parte a imensei țări sovietice s-a desfășurat grandioasa operă de desțelenire a pământurilor. Tineretul sovietic, răspunzând chemării P.C.U.S., muncind cu elan, a dăruit agriculturii regiuni întinse, pînă atunci întelenite, sau sterpe. „Au învins încremenirea și-au trezit la viață pustiul” — se entuziasmează pe drept cuvînt scriitorul român, întocmind o sugestivă monografie a Kazahstanului. El ne înfățișează sovhozurile nou create, așezările noi, noii locuitori stabiliți aici, frumusețea peisajului inobilat de munca însuflețită a oamenilor care i-au dat adevărata viață. Alexandru Sahighian a vizitat pe învingătorii stepei și ni-i descrie cu dragoste și pasiune în cadrul unui mare reportaj. Cartea lui este o carte vie, o cronică de viață nouă, o cronică despre construirea comunismului în U.R.S.S. Și de aceea cu aît mai instructivă și mai interesantă.

„ȚARA DINTRE ZĂPEZI ȘI PORTOCALI”

Despre o altă republică unională sovietică, Gruzia, pe care a vizitat-o, scrie publicistul Victor Kernbach. Titlul sugestiv al cărții „Țara dintre zăpezi și portocali” vorbește nu numai despre frumusețea acestei republici

ALEXANDRU SAHIA

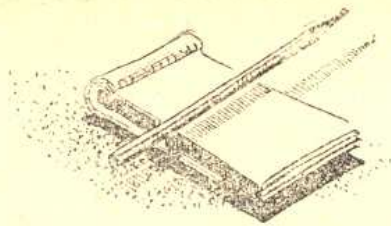
Desen de MEDY DINU

sovietice, dar, mai ales, despre destinul nou al unui popor străvechi, păstrător al unor tradiții milenare, trezit la viața tineretii comuniste. In cartea sa V. Kernbach a izbutit să ne înfățișeze prezentul socialist și tradițiile luminoase din trecut ale acestui popor, într-o armonoasă simbioză. Lingă orașele vechi, cum este Tbilisi, capitala Gruziei, au apărut orașe noi, ca Rustavi, care, deși vecine, sint separate prin cincisprezece veacuri. In Tbilisi, care

are o vîrstă de un mileniu și jumătate, te întilnești cu mărturiile impresionante ale unui trecut glorios; in Rustavi faci cunoștință cu imaginea epocii noastre, imaginea contemporaneității sovietice.

Pe acest itinerar al comunismului, Victor Kernbach a călătorit și l-a însemnat cu grije, cu dragoste și pricepere, imbogățind literatura notelor de drum cu o carte bună și cu un răspuns tovărășesc dat unor gazde prietene.

INSEMNAȚI DE REPORTER

BORIS POLEVOI: „IMPRESII DIN AMERICA”

INCEPUTA la New York la 17 octombrie 1955, chiar în ziua sosirii lui Boris Polevoi în Statele Unite, cartea (450 de pagini!) a fost încheiată la 18 noiembrie, tot acolo, în ziua plecării. O carte admirabilă ca formă și conținut, scrisă într-o lună! Cui îi revine meritul? Scriitorului? Reporterului? Autorul se prevalează — spre mândria breslei noastre — de cea de-a doua îndeletnicire a sa. Ca redactor al ziarului „Pravda”, Polevoi a făcut parte din delegația ziariștilor sovietici care au vizitat Statele Unite.

Știm ce puternic rol are „Pravda”, și întreaga presă sovietică — ca să ne dăm seama ce tip nou de ziarist poate crea și forma o ambianță ideologică înaltă, un climat redacțional tovărășesc, veșnic deschis spre boarea proaspătă ce vine din zărilor largi ale vieții și aspirațiilor constructive ale poporului. Lumea Americii l-a cunoscut cu manifestă simpatie pe acest ziarist oricând gata de a sta la vorbă cu oamenii simpli, dornici de informare și lămurire, participând la simpozionuri publice și la conferințe de presă, cu sau fără televiziune, nerefuzând o invitație la o familie de treabă nesperiată de maccarthism.

Sub celelalte aspecte ale personalității sale — ca patriot și cetățean al mării fără socialiste, mândru de pașaportul său sovietic, neînfricat și demn la provocările puse la cale

de răuvoitori — l-au cunoscut și reprezentanții oficialității americane. De pildă, la Cleveland, important centru al industriei automobilistice, câteva sute de derbedei alcoolizați, recrutați dintre refugiații care au fost în serviciul hitleriștilor pe frontul de răsărit, au blocat cu ciomege,

Prin ferestre se vedeau polițiștii „care stăteau lângă trepte, cu mâinile la spate, contemplând cât se poate de impasibili țirșenia această”.

Ziariștii erau așteptați „la un lunch oferit de multimilionarul Cyrus Eaton, un mare capitalist, conducătorul grupului financiar din Cleveland”.

„—Ei fraților, dacă e să mergem, atunci să mergem, spuse Izakov (redactor la revista „Viața Internațională” — n.n.) și porni înainte”.

Ziariștii și-au făcut loc fără frică prin gloata huliganilor, îndreptându-se spre limuzinele ce-i așteptau. Haidamacii s-au răzburat pe șoferii... negri, pocnindu-i cu reteveele și placardele în cap.

Merită de arătat, prin contrast, cum a reacționat mister Cyrus Eaton, care, avertizat pesemne de la postul de poliție, ieșise în întâmpinarea ziariștilor: „Domnilor, salutându-vă în pragul acestei vechi case americane, găsesc necesar să vă spun că ceea ce ați văzut adineauri nu reprezintă America. Nu, nu, aceasta nu e America! Adevărata Americă, gentlemen, se rușinează de asemenea manifestări. America cea adevărată vă spune: te salut, străine!”

Cyrus Eaton și-a exprimat părerile în legătură cu necesitatea relațiilor de colaborare între poporul american și poporul sovietic.

Această părere despre necesitatea relațiilor pașnice, financiarul ameri-

impresii din AMERICA

placarde injurioase și proferări fasciste, intrarea hotelului. Ciceronele oficial, mister Glenn, atașat pe lângă delegație pentru tot programul vizitei, i-a sfătuit, chipurile înfricoșat, să nu părăsească apartamentul.

can a ilustrat-o prin vizita făcută de curînd în Uniunea Sovietică.

La invitația Ministerului Agriculturii al Uniunii Sovietice, la 27 august el a sosit la Moscova cu soția sa.

A parcurge în 32 de zile 9.420.670 kilometri pătrați de teritoriu, cîți măsoară Statele Unite, ce splendidă performanță turistică! A extrage însă din acest timp alit de limitat, la suprafață, ca dintr-un filon ce-și tăinuiește materia prețioasă în adîncime, pepite pentru o carte de 450 de pagini, dense de documentație, palpitate de viață, ce record de agerime și ce realizare pentru un reporter. Ca locomotivele-fulger ce se alimentează în gări din mers, Boris Polevoi a comutat în substanță vie de reportaj viteza unui vast itinerar, întocmit ad-hoc de forurile ad-

ministrative americane, cu cronometru și fișier. Cum a izbutit Polevoi să ancoreze viteza, pentru a permite ochiului să înregistreze o înfinitate de imagini concrete, clare și sugestive, despre oameni și locuri înfilniți înția oară?

Despre ceea ce a văzut Polevoi în S.U.A., e mai util, pentru cititori, să recurgă direct la carte. Vor așea astfel prilejul să afle multe lucruri interesante despre realitățile americane, despre omul de rînd, atit de frămîntat de problema pînii, condiționată de marele imperativ al păcii, avid de a trăi în frățietate și bună înțelegere cu popoarele de care urzitorii războiului atomic l-au despărțit printr-o barieră cumplită.

Cititorul are, de asemenea, prilejul să facă cunoștință cu cel care cu îndemnarea și talentul unui reporter experimentat, scrutează realitățile cu un ochi înțelegător, cu bo-

nomie și umor cînd e cazul, cu ironie mușcătoare alte ori. Polevoi nu e un cronicar sgîrcit în cuvinte, consemnator de curiozități minore, ca-leidoscopice, anecdotice — scumpe scriitorilor de „jurnale”. E un ziarist pentru care reportajul constituie o temă ce trebuie construită arhitectonic, argumentată cu fapte, susținută pe idei luminoase, temeinice și convingătoare, emenate dintr-o inteligență ascuțită. Cele 32 de zile de peregrinări în Statele Unite reprezintă tot atitea substanțiale reportaje, scrise de Polevoi în fiecare noapte, la hotelul unde ar fi trebuit să se odihnească pentru a-și recupera energia cheltuită în alitea ceasuri de încordare diurnă. Nu pot încheia aceste rînduri decit aducînd un omagiu de reporter, reporterului care se pune cu atita entuziasm în slujba vieții și a păcii între oameni.

F. BRUNEA-FOX

În prima jumătate a lunii mai a acestui an, a avut loc, la Bruxelles, congresul Federației internaționale a redactorilor șefi, o organizație înființată la Bruxelles, în 1935, a cărei conducere se află acum la Paris și din care fac parte numai redactori de publicații din țările capitaliste.

La congresul ținut anul acesta au asistat, în calitate de observatori, din partea Biroului organizatoric al Uniunii Ziaristilor din U.R.S.S., cîțiva redactori ai ziarului „Trud”.

Unul dintre acești abservatori, B. Burkov, aduce în numărul din iulie al revistei „Sovietskaia Peciati” cîteva amănunte interesante cu privire la dezbaterile care au avut loc în timpul congresului. Autorul se oprește, în deosebi, asupra raportului ținut de D. Sampieri, corespondent principal la Paris al ziarelor „Il Resto del Carlino”, „Nazione” și „24 ore”.

D. Sampieri a subliniat cu hotărîre că influența americană are un caracter dăunător asupra presei din Europa occidentală, în care înfloresc năravurile americane. El a citat numeroase exemple de pervertire a acestei prese după modelul american. Această parte a cuvîntării lui D. Sampieri a fost sublinia-

MĂRTURISIRI...

tă în două rînduri de aplauzele participanților la congres.

Iată, în esență, ce a spus Sampieri: Trebuie evitată repetarea greșelilor provocate după război de răspîndirea obiceiurilor americane... În perioada post-belică gustul american a schimbat în mare măsură ziarele noastre. În Franța un anumit stil a dat naștere maniej de senzațional... Gustul american a adus la lumina zilei o serie de săptămînale de senzație care au contribuit în foarte mare măsură la scăderea nivelului moral sau la incitarea pasiunilor politice.

Un alt exemplu tipic al moștenirii americane este apariția „comics”-urilor în anumite ziare vest-europene. Toate acestea nu pot să nu dăuneze gustului nostru firesc pentru lectură.

Urmările acestei moștenirii americane s-au manifestat nu numai în presă ci și în toate celelalte domenii de exprimare a gîndirii, și ele au rezultate nefaste în Europa occidentală... Tineretul a fost îmbuibat zi de

zi cu scandalurile petrecute în așa-zisa „lume bună”. Procesul Montesi, care a otrăvit întreaga Italie timp de cinci ani, afacerea „J-3”, care a pervertit tineretul francez, cronica cotidiană a numeroaselor divorțuri sau a aventurilor mai mult sau puțin sentimentale ale stelelor Hollywoodului, memoriile și descrierile laturilor întime ale vieții unora, au pervertit gustul unor categorii de cititori din țările occidentale. De cînd reporterii americani l-au învățat pe unii reporterii europeni să calce în picioare tot ce este frumos în viață, nu mai trebuie să ne mirăm de nimic. Trebuie să ridicăm un zăgaz în fața acestui val de prost gust și descompunere, de scandaluri.

Trebuie precizat că presa are menirea să educe masele și nu să le descompună — a încheiat raportul său D. Sampieri.

Luînd cuvîntul la dezbateri, reprezentantul presei din R. F. Germană a declarat că în acțiunea de pervertire a tineretului este vinovată în măsura considerabilă însăși presa vest-europeană.

Credem că aceste mărturisiri, făcute în plenul unei adunări de redactori șefi ai presei capitaliste, nu mai au nevoie de niciun fel de comentariu.

„Sportul popular” și actualitatea

Intr-o zi, pe la sfârșitul lunii august a acestui an, gândurile sutelor de mii de iubitori ai sportului din patria noastră se îndreptau către Stockholm, unde se desfășurau campionatele europene de atletism.

Printre reprezentanții atletismului românesc ce concureau acolo se afla și maestra emerită a sportului Iolanda Balaș, de la care așteptam o performanță valoroasă: cișligarea titlului european la săritură în înălțime-femei. În dimineața zilei care a urmat disputării acestei probe, nenumărați cititori au răsfoit ziarul pentru a afla, printre altele, dacă Iolanda Balaș confirmase sau nu speranțele puse în ea. Excelenta noastră atletă nu ne dezamăgise: cișligase titlul european. Din păcate ne-a dezamăgit ziarul „Sportul popular” care, în numărul apărut în acea zi, vineri 21 august, nu conținea nici un rind despre această performanță de prestigiu a sportului românesc. Ziarul „Scinteia” din aceeași zi anunța pe prima pagină victoria Iolande Balaș, victorie a mișcării de cultură fizică și sport din patria noastră.

Desigur că, nedumeriți, cititorii „Sportului popular” s-au întrebat: cum este posibil ca tocmai ziarul de specialitate să fie atât de slab informat în problemele ce-l privesc direct, să fie atât de departe de actualitate? Trebuie să precizăm că rezultatul obținut de concurența română la Stockholm a fost publicat abia în numărul de luni 25 august, adică la 4 zile după disputarea probei, după ce întreaga noastră presă îl făcuse cunoscut de-a lungul și de-a latul țării.

Acest exemplu nu constituie, din păcate, un caz izolat. S-a mai întâmplat și altădată ca în probleme de specialitate „Sportul popular” să rămână în urma presei centrale și chiar a celei locale. De pildă, marți 26 august, ziarul „România liberă”, sub titlul „Măsuri pentru îmbunătățirea activității fotbalistice”, a publicat unele hotărâri ale Federației Române de Fotbal, menite să pună capăt fără șovăire unor atitudini cu

totul străine de morala sportivului de tip nou.

Spre surprinderea sutelor de mii de sportivi din țara noastră ziarul „Sportul popular” apărut în aceeași zi, marți 26 august, nu a publicat nici un rind despre hotărârile F.R.F.

Hotărârile F.R.F. au fost publicate de „Sportul popular” abia în numărul de joi 28 august, adică după ce aceste hotărâri fuseseră publicate de mai toate ziarurile locale. Consfătuirea Federației Române de Fotbal avusese loc la 20 august, deci cu multe zile în urmă. Redactorii secției de fotbal a „Sportului popular” ar fi avut suficient timp să-și procure comunicatul și să-l publice, dacă nu în numărul de luni 25 august, cel puțin în cel de marți 26 august, adică odată cu „România liberă”.

Ziarul „Sportul popular” este unul din cele mai răspândite organe de presă și lucrătorii din redacția lui au datoria permanentă de a lupta contra unor astfel de lipsuri care nu pot decît să scadă prestigiul ziarului.

În afară de acestea am dori să dăm acestui ziar câteva sugestii de care socotim că merită să se țină seama. Să nu mai folosească, de pildă, titluri care, atît prin formulare cît și prin litera cu care sînt culese, nu scot în evidență conținutul unei informații.

Dacă se pune ca titlu: „Un nou record mondial de parașutism”, cititorul poate crede că undeva, în altă țară, a fost doborît un record și trece cu vederea o astfel de știre. Fiind vorba însă de recordul unui parașutist român, socotim că era mai nimerit să se menționeze aceasta chiar în titlu.

O altă sugestie: în avancronicile etapelor campionatului categoriei A la fotbal, să se renunțe la acele așa-zise declarații „obținute cu mari sacrificii” înainte de meciuri, declarații searbede, stereotipe, care de cele mai multe ori sună cam așa:

— Tovarășe antrenor, cu ce rezultat socotiți că se va termina meciul de miine...?

— O să fie un meci greu, deschis oricărui rezultat. Un pronostic pot să dau însă cu certitudine: va învinge echipa cea mai bună!

Servesc oare la informarea cititorului astfel de banalități?

Cititorii ar prefera desigur avancronici în care redactorii de specialitate să facă o analiză temeinică a șanselor echipelor care urmează să se întâlnească.

Intrucît există toate condițiile ca lipsurile semnalate în prezenta notă — și desigur mai sînt și alte lipsuri — să poată fi înlăturate în scurt timp, sperăm că ziarul „Sportul popular” își va justifica din ce în ce mai mult popularitatea de care se bucură în rindurile maselor de cititori din patria noastră.

ION GOJA

Forme publicistice interesante

O preocupare permanentă a redacțiilor trebuie să fie căutarea de noi forme publicistice. Nu există teme care trebuie să fie turnate numai în anumite genuri ziaristice. O temă interesantă, de pildă, poate fi tratată și într-un articol și într-un reportaj. Se poate scrie și despre o singură fabrică

sau o singură gospodărie colectivă; se poate, de asemenea, trata o problemă care să fie exemplificată cu mai multe fapte din diferite unități de aceeași categorie, industrială sau agricolă. Important este ca forma folosită să fie atractivă, mobilizatoare.

„ROMANIA LIBERĂ” cu data de 2 septembrie, ne oferă un asemenea exemplu. Ea a folosit o formă originală în prezentarea unui material cu privire la dezvoltarea sectorului socialist în agricultură. În pagina întâia, sub titlul „Crește sectorul socialist al agriculturii”, redacția publică, sub

Exemplu din toate zitiile, unitiv-vef

 România liberă
ORGANUL SFATURILOR POPULARE DIN REPUBLICA POPULARA ROMINA

formă de grupaj, știri despre înființarea de noi gospodării colective în diferite regiuni ale țării, de întărirea sectorului socialist al agriculturii, de sporirea numărului colectivizatorilor în alte gospodării colective.

Noul constă nu numai în aceasta, ci și în faptul că știrile sînt transmise prin telefon de la corespondenții ziarului. Sînt prin urmare, știri cu totul proaspete, materialul căpătînd astfel un caracter operativ.

Grupajul acesta interesant este însoțit de o introducere scurtă în care se accentuează asupra faptului că, deși anul acesta nu a fost prea prielnic agriculturii, „unitățile agricole so-

cialiste, datorită măsurilor agrotehnice înaintate pe care le-au aplicat, au obținut producții mari de cereale“. Aceasta a convins pe mulți țărani muncitori cu gospodărie mică și mijlocie să pășească și ei pe calea colectivizării.

Datele concrete, sugestive, și forma vie a materialului, conving, își ating ținta. Ceea ce dovedește că în presă avem multe posibilități de îmbunătățire a muncii redacționale. Se cere un singur lucru: preocuparea permanentă pentru găsirea și punerea în practică a variatelor forme publicistice potrivite importanțelor teme legate de construirea socialismului.

Mai multă atenție în prezentarea unor materiale

„CRIȘANA“ din Oradea publică în numărul din 28 august un articol în pagina întâia intitulat „Marea familie“.

Este vorba de sărbătorirea a opt ani de existență a gospodăriei colective din satul Batăr. Autorul articolului, tov. A. Mineață, a ținut să înfățișeze realizările colectivizatorilor din cei opt ani. Și sînt multe aceste realizări. Dar autorul nu a găsit altă formă decît să le înșire una după alta. Ai impresia că a copiat dintr-un registru datele, le-a legat prin cîteva fraze de circumstanță și a dat drumul materialului. Cînd citești „Marea familie“ — titlul desenat frumos — ești informat că gospodăria colectivă din Batăr e bogată, colectivizatorii trăiesc bine. Dar ideea mării familii care trebuie să în-

suflețească datele și cifrele lipsește. Lipsește, de asemenea, comentariul mobilizator, chemarea în marea familie a celorlalți țărani din sat. Cu atît mai bine putea autorul să folosească acest prilej, cu cît constatăm din înseși datele din articol, că ceilalți țărani din sat s-au unit în trei întovărășiri, că tot satul este cooperativizat.

Cînd autorul a strîns documentarea și a văzut ce frumoase realizări au înregistrat țărăni colectivizatori din Batăr, trebuia mai întîi el să fie pătruns de un sentiment de mîndrie, să simtă bucuria acestor realizări socialiste, dacă urmarea prin scrisul său să entuziasmeze pe cititori.

Din citirea articolului reiese că autorul a înregistrat numai faptele. Atît. De ce? Una din explicații o dă însuși tov. A. Mineață. „Nu am stat mult timp printre colectivizatorii din Batăr“ — scrie el în încheiere. Apoi mărturisește: „N-am putut cuprinde totul“.

Este o explicație; ea nu justifică însă redarea plată, cenușie, a unui eveniment însemnat din viața mării familii din satul Batăr.

O carte a celui de-al IV-lea Congres al O. I. Z.

Numărul dublu 7—8, pe lunile iulie-august 1958, al „Ziarului democrat“, cuprinde scurte extrase din rapoartele și discuțiile celui de al IV-lea Congres al O.I.Z. care a avut loc la București între 15—18 mai a.c.

Organul de presă al O.I.Z. anunță totodată că toate discursurile ținute în timpul desfășurării lucrărilor Congresului vor apare în extenso într-un volum.

DIN VIAȚA UNIUNII NOASTRE

● În cursul lunii august au făcut vizite la sediul Uniunii Ziaristilor din R.P.R. următorii ziaristi străini: Ghenadi Iacovlenici Kovalenko, șeful secției literatură de tineret de la Editura „Tinăra Gardă“-Moscova, Nicolai Antonovici Morozov, redactor șef al revistei „Smena“ din Leningrad, Pavel Filipovici Bogdanov, redactor șef al revistei „Comsomolet Donbasa“, Arhip Ciobotaru, redactor la revista „Știința leninistă“ — Chișinău, M. Ciozil, redactor la revista „Pravda tineretului“ (R. P. Mongolă), Camil Abdul Mazid și Tasik Azis, ziaristi irakieni, Gheorghii Marinov, redactor al revistei „Slavianul“ (Sofia), Mieczyslaw Kerek, membru în biroul de presă al Partidului Muncitoresc Unit Polonez, Andrei Senda, redactor al secției economice a ziarului „Tribuna Ludu“, Jerszy Zajchowski, membru în colegiul de redacție al agenției poloneze A.P.I., Adam Stanek, membru în colegiul de redacție al ziarului „Wroclawska“ (Wroclaw), Sami Saud, redactor al ziarului „Al Gumhuria“ (Egipt) și Hasni Salambibou, critic al ziarului egiptean „Al Missa“.

În cursul vizitelor oaspeții au avut întrevederi cu membri din conducerea Uniunii Ziaristilor din R.P.R., interesându-se de activitatea Uniunii.

● La Uniunea Ziaristilor a avut loc în dimineața zilei de 29 august o conferință de presă în cadrul căreia acad. Horia Hulubei, directorul Institutului de fizică atomică, reprezentantul R. P. Romîne la conferința de la Geneva a experților tehnici pentru studierea metodelor de detectare a exploziilor nucleare, a făcut o expunere asupra importanței conferinței și a concluziilor comune adoptate cu acest prilej de experți.

La conferința de presă au luat parte conducători și redactori ai organelor centrale de presă, ai agenției romîne de presă „Agerpres“, ai Radiodifuziunii, numeroși ziaristi romîni și corespondenți ai presei străine.

După conferință a fost prezentat un film documentar asupra lucrărilor pe care le fac oamenii de știință din R.P.R. pentru folosirea pe cale pașnică a izotopilor radioactivi, datorită ajutorului tehnic pe care țara noastră l-a primit din partea Uniunii Sovietice.

DOCUMENTARE

PRESA ÎN CEHOSLOVACIA

JOSEF JUNGWIRTH

Dezvoltarea economiei naționale și a culturii din Cehoslovacia democratică este oglindită în toată bogăția și diversitatea sa în presa periodică și neperiodică.

Ziarele și cărțile sînt nu numai o oglindă fidelă a acestei mărețe dezvoltări, ci au devenit unul dintre principalii factori activi și ajutători în cadrul efortului constructiv al poporului cehoslovac și în domeniul educației sale naționale și morale. În felul acesta publicațiile cehoslovace fac legătura cu trecutul progresist al presei ceh și slovace, constituind unul dintre capitele glorioase ale istoriei cehoslovace, mai cu seamă cînd ne referim la perioada renașterii naționale din secolul trecut și la lupta desfășurată în cadrul mișcării muncitorești.

Sarcina de bază a presei cehoslovace constă în ajutorul pe care trebuie să-l dea efortului constructiv al poporului cehoslovac, să colaboreze la educarea acestuia în spiritul socialismului.

Persoanele particulare și societățile anonime nu au dreptul să utilizeze presa pentru interesele lor private, căci prevederile legii permit editarea ziarelor doar partidelor politice care fac parte din Frontul Național, organizațiilor sindicale, organelor de stat, organizațiilor culturale, economice, juridice, sociale și de educație fizică.

Constituția Republicii asigură presei libertate deplină.

În prezent în Cehoslovacia apar 1494 de ziare și reviste. Dintre acestea în regiunile ceh apar 10 cotidiene, 12 ziare regionale, 379 ziare de uzină, 179 ziare raionale sătești și 533 reviste de specialitate și altele. În Slovacia la 381 de ziare și reviste revin 7 cotidiene, 7 reviste regionale, 112 ziare de uzină și 90 ziare raionale sătești cit și alte 165 de

reviste. Cotidienele apar la Praga, Bratislava, Ostrava și Brno.

Cotidienele din Cehoslovacia au în prezent un tiraj mult mai mare ca cel existent înaintea celui de-al doilea război mondial. Statistica anului 1938 ne arată că tirajul total al presei zilnice, în ceea ce privește ediția de dimineață, ajungea cu greu la un milion de exemplare.

În prezent ziarele cotidiene cehoslovace au un tiraj total de peste două milioane și un sfert de exemplare și în ultimul timp tirajul crește foarte rapid. Cel mai de seamă și cel mai răspîdit cotidian este „*Rude Pravo*”, organ central al Partidului Comunist Cehoslovac. Tirajul său zilnic atinge șase sute cinci zeci de mii de numere, iar cel de luni chiar un milion.

Cotidienele mai importante ale organizațiilor de masă sînt în primul rînd „*Prace*”, organ al mișcării sindicale, „*Gazeta Agricolă*”, cotidian pentru cititorii de la sate, „*Obrana Lidu*”, cotidian al armatei cehoslovace și „*Mlada Fronta*”, cotidian al Uniunii Tineretului Cehoslovac.

Aceste cotidiene au corespondentele lor în rîndul celor editate în Slovacia. Ziarul de după amiază din Praga „*Vecerni Praha*” și cel din Bratislava „*Vecernik*”, apar în jurul orei 17. Pe la această oră în fața centrelor de difuzarea presei sînt cozi, astfel că tot tirajul este imediat difuzat. Deși cotidienele republicane sînt trimise pe tot teritoriul republicii, cotidienele din Ostrava și Brno, de pildă, au un tiraj mult mai mare ca cel avut înainte de război de cotidienele din Praga. Pentru cetățenii de naționalitate maghiară apare în Cehoslovacia cotidianul „*Uj szo*” iar pentru cei de naționalitate poloneză ziarul „*Glos Ludu*”.

Pe lângă ziarele principale apar și gazete și reviste regionale; marile întreprinderi editează gazetele lor de

uzină și în fiecare raion apar ziare raionale sătești.

În vederea satisfacerii celor mai diverse interese ale cetățenilor, apar sute de gazete și reviste începînd cu cele științifice și de specialitate și terminînd cu cele distractive și ilustrate. Astfel de pildă domeniului literar și artistic îi slujesc 58 de gazete, cum ar fi săptămînalul politico-cultural „*Kultura 58*”, săptămînalul „*Literarny Noviny*” organ al Uniunii Scriitorilor cehoslovaci, săptămînalul slovac „*Kulturni život*” și o serie de periodice bilunare și lunare care se ocupă de literatură, artă plastică, film, muzică și alte probleme asemănătoare. Evident că nu pot fi numite toate periodicele care slujesc celor mai variate necesități și doleanțe ale poporului.

Indicăm deci cel puțin cîteva exemple. Astfel, în domeniul medical apar 58 periodice, în toate domeniile tehnice alte 43 de periodice și 49 de periodice în domeniul agriculturii. Alături de ziarele principale și săptămînalele sportive, fiecare disciplină sportivă își are periodicul ei.

Pentru nevoile comerțului exterior sînt editate periodice în cinci limbi străine, de pildă: *Czechoslovak Foreign Trade*, *Cz. Glass Review*, *Cz. Heavy Industry*, *Cz. Motor Review*, *Economic News Service* etc.

Majoritatea cotidianelor cehoslovace au format mic, așa zis de tipul celor din Europa centrală. Numai „*Rude Pravo*” și „*Gazeta agricolă*” au format mare.

Dat fiind că gazetele și periodicele dependente economic de inserări au dispărut, spațiile ocupate de aceste anunțuri au dispărut și ele și a rămas doar un „mic informator” care dă cetățenilor miei informații. Publicarea programelor culturale și a altor informații care folosesc publicului este gratuită.

„SOVIETSKAIA PECIATI“ Nr. 7 – IULIE 1958

UNIUNEA Ziaristilor din U.R.S.S., care numără astăzi peste 11.000 de membri, se găsește în fața primului ei Congres.

În articolul de fond al revistei, dedicat acestui eveniment important din viața colegilor de breaslă din U.R.S.S., I. Șipilov, secretar general adjunct al biroului organizatoric al Uniunii Ziaristilor din U.R.S.S., trece în revistă problemele care se ridică în fața ziaristilor sovietici, chemați să contribuie, prin munca lor, la înlăptuirea marilor planuri ale partidului comunist. Un text prescurtat al acestui articol este publicat în acest număr al revistei noastre.

Revista „Sovietskaia Peciati” dedică mult spațiu prezentării discuțiilor de la seminariul unional al reporterilor, care s-a desfășurat la Moscova între 24—26 mai a. e. Cu acest prilej au prezentat referate I. Kotenko, redactor șef al revistei „Molodaia Gvardia”, P. Kuznețov, corespondent special al ziarului „Pravda”, E. Reabciukov, membru în colegiul de reacție al revistei „Literaturnaia gazeta”, V. Poltorățki, redactor al ziarului „Literatura i jizni” și scriitorul O. Pissarjevski.

În referatul său intitulat „Subiectul și compoziția reportajului”, I. Kotenko, face o caracterizare a acestui gen, scoțind în evidență elementele care-l aproprie sau îl deosebesc de celelalte genuri gazetărești sau literare.

În U.R.S.S., arată I. Kotenko, reportajul își trage originea de la notele de drum scrise, cu secole în urmă, de primii călători prin țări îndepărtate. Cu acest gen și-au început activitatea literară și Lev Tolstoi, Korolenko, Cehov, Uspenski, Mămin-Sibiriak, Gorki. În anii 1930—1940, în U.R.S.S., datorită avântului năvalnic al transformărilor socialiste din țară, a cunoscut o perioadă de înflorire și reportajul. Eroul principal al reportajelor dedicate poeziei muncii a devenit omul muncitor. Vladimir Stavski a înfățișat în coloanele ziarelor pe locuitorii stanițelor din Kuban, care au pornit pe drumul colectivizării, Nikolai Tișonov a oferit imagini ale vieții noi pe care o trăiau republicile socialiste din Asia și Caucaz, Iakov Ilin a scris „Povestea marelui plan”, Marietta Șaghinian a arătat cititorilor cum bate pulsul vieții noi în cele mai diferite puncte ale

țării. Lucrările acestora și ale multor alora, au însemnat pentru cititorul sovietic o relatare autentică a evenimentelor din prima linie a frontului pe care partidul și poporul duceau lupta pentru societatea nouă. Exemplul reporterilor de atunci a fost urmat de acei care recent, ca Pogodin, Bubennov, Selvinski, Solouhin etc. au pornit împreună cu miile de tineri spre pământurile ce aveau să fie desțelenite.

Reportajul, a subliniat Kotenko, are succes numai atunci când oglindește profund și veridic viața poporului. Aici vede referentul o deosebire principală față de concepția ziaristilor de dreapta din Occident. După dinșii, ajunge să relatezi un fapt și îndeosebi unul senzațional. Faptul de la temelie reportajului sovietic însă trebuie să reprezinte un fenomen semnificativ. Bun cunoscător al faptelor, al vieții, ziaristul sovietic are astfel posibilitatea să in-

tervină activ în desfășurarea fenomenelor sociale. Un exemplu elocvent în această privință, arată Kotenko, ar fi reportajele ziaristului Viunicenko, publicate în revista „Oktiabr”. Acesta a studiat cu pasiune relațiile dintre S.M.T. și colhozuri, înlăptându-le apoi, sub forma unui interesant reportaj publicistic, această importantă problemă de stat.

În jurul reportajului se duc discuții: are reportajul dreptul să inventeze elemente noi sau să amplifice altele, deși faptele și eroii sînt luați din viața reală? Problema aceasta, a arătat Kotenko, nu este încă soluționată. Problemele dragostei, prieteniei, vieții familiare etc., pot ele să fie tratate în reportaj? Kotenko s-a declarat pentru, propunînd ca și acestea să intre în sfera de preocupări a reporterilor.

Despre „reportajul-portret” a vorbit P. Kuznețov. Sub această formă se cristalizează, după observații îndelungi și amănunțite,

Советская
ПЕЧАТЬ

trăsături tipice. Așa, de pildă, prin studii amănunțite la fața locului, Piotr Lidov de la „Pravda” a reușit să evoce în reportaje reușite, chipul nemuritor al Zoei Kosmodemianskaia. S-au manifestat de asemenea ca măștri talentați ai „reportajului despre om” Boris Galin, Boris Polevoi, Boris Gorbатов, Vadim Kojevnikov, Serghei Borzenko etc. Dintre reportajele lor, multe au servit apoi drept material pentru lucrări mari în literatură, dramaturgie, muzică și cinematografie.

„Reportajul de călătorie” a fost tema tratată de E. Reabcikov. După ce face istoricul acestui gen, el condamnă procedeele unor ziariști burghezi care în notele lor de călătorie denaturează intenționat viața, înșelându-i pe cititori. Școala reportajului sovietic, dimpotrivă, a dezvoltat mai departe tradițiile înaintate ale notelor de drum rusești din trecut, adăugându-le elemente noi. Reportajul pe teme sovietice se caracterizează prin profundul spirit de partid și principialitate, înfățișând cititorului patria cu viața ei reală, mijlocind cunoașterea marilor șanțiere, a uriașelor transformări ale naturii, cu toate acele fenomene care-l bucură pe cetățeanul sovietic și pe prietenul U.R.S.S. din străinătate. Toate acestea nu-l împiedică însă pe ziaristul sovietic ca în notele sale de drum să dezvăluie lipsurile sau să discute probleme importante. Ca exemple reușite, Reabcikov a citat „Călătoria de-a lungul meridianului” de N. N. Mihailov, reportajele lui D. Zaslavski, care — în ciuda virstei înaintate — a pornit la drum de-a lungul Donului, Niprului și Volgăi, reportajele lui V. Osipov strinse în cartea „Taina platformei siberiene”, în care relatează despre descoperirea diamantelor în Iakuția.

În acest domeniu, a subliniat referentul, esențialul este spiritul de observație

al autorului; dacă acesta uită să pătrundă viața din jur, să reflecteze asupra ei, atunci în notele sale de drum va luneca doar la suprafață.

V. Poltoratki, dezbătând tema „Reportajul pe teme internaționale”, arată că în acest domeniu s-ar putea observa, în linii mari, două metode: pe de o parte materialele scrise de corespondenții permanenți ai TASS-ului, clădite pe material factual și documentar strict, fără comentarii și generalizări proprii, iar pe de altă parte reportajele ziariștilor care, călătorind în alte țări, fac abstracție de tot ce s-a scris înainte și nu dau crezare decât observațiilor și sentimentelor proprii. Poltoratki respinge ambele metode, recomandând imbinarea analizei politice juste cu cunoașterea aprofundată a vieții din țara respectivă. Modele strălucite ar fi reportajele lui Ilya Ehrenburg, ale lui Iuri Jukov, Nikolai Gribaciov.

În referatul „Reportajul de popularizare a științei”, scriitorul Oleg Pisarjevski a vorbit despre curiozitatea care-i îndeamnă pe unii reporteri să-și îndrepte atenția spre fenomenele noi ale vieții, fără să se sperie de dificultățile legate de teme dificile, care pretind adeseori cunoștințe enciclopedice. El insistă de asemenea asupra obligației omului de știință de a contribui la popularizarea noilor realizări ale științei. Ziaristul însă, în reportajul lui, trebuie să dezvăluie locul științei în societatea de astăzi, să-i arate pe savanți, tehnicieni și muncitori ca luptători pe frontul înaintat al construcției comuniste. Știința și tehnica trebuie prezentate nu ca o magazie de invenții și descoperiri, ci ca o arenă de luptă, în care omul învinge rezistența atât a materialelor cât și a tradiției.

La seminarul unional al reporterilor și-au expus părerea, sub forma unor convorbiri tovarășești, și un număr de ziariști care pri-

miseră sarcina de a examina diferite reportaje din presa locală. Alegerea temei, stilul propriu, eroii reportajului, faptul și explicarea lui, coloritul local, au făcut parte din problemele tratate cu acest prilej. O scurtă dare de seamă redă și cele evocate de către ceilalți participanți la seminar.

Data fiind însemnătatea problemelor economice, revista publică în acest număr un articol despre „Problemele industriei chimice în ziar”, și altul pe tema „Planul livrărilor cooperat între întreprinderi are putere de lege”, redind experiența unor ziare în această privință.

Deosebit de bogată este rubrica „Presa din străinătate”, în care D. Kraminov relatează despre călătoria sa în America de Sud, S. Seliuk despre o vizită în Finlanda, iar B. Burkov despre congresul redactorilor șefi organizat la Bruxelles de Federația internațională a redactorilor-șefi, congres la care a participat în calitate de observator. În rubrica „Năravurile presei burgheze” sînt demascate unele metode folosite de ziarul „Welt-

woche” din Zürich, revista „Paris-Match” și altele.

În rubrica „Din viața organizațiilor Uniunii Ziariștilor din U.R.S.S.”, aflăm între altele, că ziariștii din R.S.S. Moldovenească au scos o revistă proprie „Jurnalist”, care tratează probleme profesionale, că au înființat o școală pentru corespondenții din rîndurile tinereții și au alcătuit o comisie, care va examina problemele legate de editarea lucrărilor scrise de ziariști. În R.S.S. Bielorusă, în unele capitale de regiuni s-au înființat cabinetele ale presei, iar secția din Harkov a Uniunii Ziariștilor, a editat o culegere de reportaje și pregătește pentru editare o „Bibliotecă a corespondentului muncitor și țaran”, compusă din 15 broșuri.

Acest număr al revistei, atât de bogat în conținut, cuprinde și articolul lui D. Goriunov, vicepreședintele biroului organizatoric al Uniunii Ziariștilor din U.R.S.S., privitor la rezultatele celui de-al IV-lea Congres al O.I.Z., care a avut loc în primăvara aceasta la București.

GH. B.

„NEUE DEUTSCHE PRESSE” Nr. 7 – IULIE 1958

EXISTA o veche zicătoare germană: „Nu poți trăi în liniște, dacă perfidul tău vecin n-o doarește!” Ilustrarea ei concretă ne-o oferă persecuțiile la care sînt supuși de către autoritățile vest-germane ziariștii din R. D.

Germană cînd se află în R.F.G. Din septembrie 1957 și pînă în iulie 1958, au fost arestați în vest nu mai puțin de unsprezece ziariști din R.D.G., cărora nu li s-a putut imputa nimic afară de exercițiul corect și cinstit al profesiei lor. Ultimul a fost Walter Baumgart, corespondentul ziarului berlinez „Junge Welt”, organ al consiliului central al Tineretului Liber German. Sub presiunea opiniei publice, după o detențiune de cîteva luni, autoritățile de la Bonn au fost totuși nevoite să-i redea libertatea. R. D. Germană, în

**NEUE
DEUTSCHE
PRESSE**

schimb, a putut fi vizitată în ultimul timp de aproape 900 ziaristi din Germania occidentală și Berlinul occidental.

Bonnul caută să ia mereu noi măsuri legislative pentru a pune botniță ziarelor și ziaristilor din R.F.G. O asemenea încercare — relatează revista Uniunii Ziaristilor din R.D.G. — a fost proiectul legii numită „Soraya” prin care urma să fie interzisă publicarea oricăror materiale care ar aduce atingere unor conducători străini de state sau membrilor familiilor lor. Instanța nici nu ar fi trebuit să procedeze la o examinare a veridicității faptelor relatate. Pretextul acestui proiect de lege l-a oferit divorțul împărătesei Iranului, Soraya, căruia presa vest-germană i-a dedicat multe materiale. Incontro se ținea și-au dat seama însă și ziaristii vest-germani care în organul uniunii lor au publicat drept protest un vehement articol de fond. Protestele au făcut

ca acest proiect de lege să cadă; rămâne însă întrebarea dacă pe baza lui ar fi fost sancționate și atacurile calomnioase ale unor ziare din R.F.G. îndreptate împotriva Uniunii Sovietice sau a celorlalte țări de democrație populară.

„Neue Deutsche Presse” ne aduce în acest număr unele amănunte interesante asupra unei întâmplări caracteristice în presa americană: fuzionarea celor două mari agenții de informații United Press (U.P.) și International News Service (I.N.S.). După cum rezultă din comunicatul publicat, această fuzionare a fost determinată de costul crescând al transmiterii informațiilor și imaginilor și de concurența cu alte agenții. E drept că prin fuzionare cele două agenții au câștigat preponderența asupra lui Associated Press, dar unirea celor două agenții nu reprezintă altceva decât un fenomen obișnuit în lumea capitalistă: o concentrare a capitalului prin in-

ghițirea unei întreprinderi mai slabe de către alta mai tare. Aceasta o dovedește și împrejurarea că U.P. și-a păstrat întregul personal inclusiv directorul general, pe când de la I.N.S. a fost angajat numai o parte din personalul de conducere, fostul director general trebuind să se mulțumească cu locul de adjunct iar masa salariaților a rămas fără ocupație.

O colaborare plină de roade — aflăm din paginile revistei — au inițiat ziarele „Prubaj” din R. Cehoslovacă și „Sächsische Zeitung” din R.D.G. Cele două redacții au elaborat un plan comun, prevăzând schimbul lunar de două articole, iar împreună cu ziarul „Gazeta Robotnicza” din R. P. Polonă, au publicat un apel adresat ziarului „Allgemeine Zeitung” din orașul Mannheim (R.F.G.), chemînd colectivul acestui ziar să se alăture acțiunii împotriva morții atomice. Deși „Allgemeine Zeitung” nu a pu-

blicat apelul, el a devenit cunoscut la Mannheim; rămîne acum ca cititorii să oblige redacția să dea un răspuns propunerii celor trei ziare.

Dintre celelalte materiale ale revistei, privind problemele profesionale, merită să fie relevat articolul „Munca la informații — nu cu mîna stîngă”, în care se insistă asupra necesității ca fiecare redactor de secție să fie și redactor de informații, ca și articolul care examinează tratarea problemelor „politicii mari” în ziarele de uzină. Anexa revistei cuprinde o relatare despre sesiunea conducerii centrale a Uniunii Ziaristilor din R.D.G. în care s-a examinat problema educării de cadre ziaristice de înaltă calificare.

În numărul de față se publică și documentele principale ale Congresului al IV-lea al O.I.Z., și un articol despre Reuniunea Internațională a Reporterilor de la București.

G. B.

NOI PUBLICAȚII SOVIETICE

● A apărut primul număr al revistei „Sovietskoie chitaevdenie”, organul Institutului de Sinologie al Academiei de științe a U.R.S.S. Noua revistă își propune de a releva succesele realizate de Republica Populară Chineză în construirea socialismului, de a publica articole științifice privind istoria, economia și cultura chineză, și de a organiza discuții în jurul celor mai importante probleme de sinologie, pentru a contribui în mod activ la dezvoltarea relațiilor de prietenie frățescă între Uniunea Sovietică și Republica Populară Chineză.

Primul număr al revistei conține articole cu privire la industrializarea socialistă a Chinei, la colaborarea economică între U.R.S.S. și Repu-

blica Populară Chineză, la reforma scrierii chineze etc.

● Consiliul Central al Sindicatelor din U.R.S.S. a început, de curînd, editarea unei noi reviste lunare „Protecția muncii și asigurarea socială”. Revista este destinată activiștilor sindicalii din acest domeniu.

● „Sevastopolul literar” — este titlul unei noi reviste artistice-literare, care se editează în orașul erou. Revista apare trimestrial.

● A apărut primul număr al buletinului săptămînal „Vladivostokul se construiește”. Buletinul va populariza metodele înaintate de muncă ale constructorilor și va publica rapoarte despre desfășurarea întrece-

rilor socialiste între muncitorii industriei de construcții.

● La Tbilisi a început să apară ziarul „Soplis meurneoba” (Gospodăria agricolă) în limba georgiană — un supliment al ziarului republican „Comunisti”.

● Zăcămintele de fiței de la Scapovo sînt dintre cele mai importante din Bașchiria. Aici muncește un numeros colectiv de constructori și montori. De curînd trustul „Scapovo neftestroi” a început editarea unui cotidian intitulat „La schela petroliferă”.

● „Radeanshii student” — este titlul noului ziar studențesc editat de institutul pedagogic „Pușkin” din Chirovograd.

„НАША ПЕЧАТЬ“

Ежемесячный журнал Союза Журналистов РНР

III год № 8—9, август—сентябрь 1958 г.

СОДЕРЖАНИЕ

- А. Гребнев:** Массовая работа редакций, как метод ведения партийной газеты.
- В. Иосипеску:** Солидарны с правым делом арабских народов.
- М. Калиану:** Как помогают газеты „Фэклия“ (Клуж), „Драпелул Рошу“ (Тимишоара) и „Вьяца Ноэ“ (Галац) осуществлению заданий совещания состоявшегося в Констанце.
- И. Шипилов:** Навстречу первому всесоюзному съезду советских журналистов.
- М. Деак:** О выставке карикатуриста Г. Кириака.
- Ал. Ионеску:** Международный семинар работников студенческой печати в Синае.
- Н. Деляну:** Социалистическая печать в конце прошлого века.
— „Инаинте“ орган культурно-воспитательного отдела дивизии румынских добровольцев им. Тудора Владимиреску.
- Г. Дину:** Революционная болгарская печать в Румынии.
- П. Б. Мариан:** Юлиус Фучик — бесстрашный революционный боец.
- Ф. Бруня-Фокс:** Борис Полевон — „Американские впечатления“.
- И. Юнгвирт:** Чехословацкая печать.
- Рецензии: „Советская печать“, „Нейе дейтше прессе“.

Смесь — Заметки.

Редакция и администрация:
Бухарест, Каля Викторией № 163
Телефон: 15.21.02

„OUR PRESS“

Monthly of the Journalists' Union
of the Rumanian People's Republic

Third year, No. 8—9, August-September 1958

CONTENTS

- A. Grebnev:** Mass work as a method of publishing a party paper.
- V. Iosipescu:** Solidary with the just cause of the Arab peoples.
- M. Calianu:** How the papers „Făclia“ of Cluj, „Drapelul roșu“ of Timișoara and „Viața nouă“ of Galați are contributing to the implementation of the tasks outlined by the Constanța Conference.
- I. Shipilov:** On the eve of the first Congress of Soviet journalists.
- M. Deac:** Cartoonist G. Chiriac's exhibition.
- Al. Ionescu:** The international seminar of journalists of student papers, held at Sinaia.
- N. Deleanu:** The socialist press at the end of the last century.
— „Inainte“, organ of the educational and cultural section of the Rumanian „Tudor Vladimirescu“ Volunteer Division.
- Gh. Dinu:** Bulgarian revolutionary papers published in Rumania.
- P. B. Marian:** Julius Fucik, a fearless revolutionary fighter.
- F. Brunea-Fox:** Boris Polevoi's „Impressions of America“.
- J. Jungwirth:** The press in Czechoslovakia.
- Reviews: „Sovietskaya Pechiaty“, „Neue Deutsche Presse“.

Miscellany — Notes

Editorial Offices and Administration:
Calea Victoriei, 163, Bucharest, Rumania
Phone: 15.21.02

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: Calea Victoriei, 163. Telefon: 15.21.02

Abonamentele se primesc la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.
Revista se găsește de vânzare la chioșcurile difuzării presei

Tiparul executat în Intreprinderea Poligrafică nr. 2, București, str. Brezoianu nr. 23—25, c. 3207

UZINELE „23 AUGUST“: SE DISTRIBUIE ZIARUL „VIAȚA UZINEI“

Foto DUMITRU F. DUMITRU

Lei 3

PRESA

noastră

ANUL III.-OCTOMBRIE-NOIEMBRIE 1958

Ideile Marelui Octombrie, far călăuzitor al presei comuniste.

Wilfred Burchett : Uniunea Sovietică construiește pentru pace.

Nicolae Deleanu : Influența Marii Revoluții Socialiste din Octombrie în presa muncitorească din anii 1917 și 1918.

Victor Birlădeanu : Arme din arsenalul Revoluției.

Gheorghe Dinu : Alexandru Sahia, primul ziarist român care a scris o carte despre Uniunea Sovietică.

Șerban Nedelcu : În vizită la redacția ziarului „Selskoe haziastvo” din Moscova.

Acad. Al. Graur : Cuvinte rău înțelese.

Victor Vintu : Cartea în ziar.

Conf. univ. Ilie Stanciu : Rolul educativ al publicațiilor pentru copii.

Ilie Rădulescu : În vizită la prietenii chinezi.

Elena Edroiu : Convorbiri cu ziaristi din R. D. Germană.

Ernst Breitenstein : Adâncirea prieteniei între poporul român și minoritățile naționale.

Lilian Crețu : Cum se reflectă problemele industrializării socialiste în unele ziare centrale.

— Din activitatea Studioului de Televiziune București.

Nicolae Culcea : Cum ne adresăm cititorilor de la sate.

Const. Fugaru : Rezolvarea sezișărilor oamenilor muncii.

U Iui-Cijan : Reforma scrierii chineze.

De peste hotare — Note — Recenzii

1-11-12

10-11

PRESA *noastră*

REVISTA UNIUNII ZIARIȘTILOR DIN R. P. R.

ANUL III

Nr. 10—11 (30—31)

OCTOMBRIE—NOIEMBRIE 1958

IDEILE MARELUI OCTOMBRIE, FAR CĂLĂUZITOR AL PRESEI COMUNISTE

DE anii premergători Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, de zilele furtunoase ale lui Noiembrie 1917, de anii de crâncene bătălii de clasă care au urmat, de învingerea greutăților, de strălucitele izbînzi dobîndite de popoare pe drumul deschis de marele Octombrie sînt strîns legate făurirea și dezvoltarea presei comuniste.

Presa comunistă, creată de Lenin, s-a dovedit a fi arma ideologică cu bătălia cea mai lungă a partidului marxist-leninist al clasei muncitoare. Presa comunistă se află în slujba ideilor și politicii partidului clasei muncitoare, este condusă de partid — exponentul cel mai devotat al intereselor poporului. Spiritul de partid este trăsătura fundamentală, care caracterizează ziarul comunist și sintetizează întreaga activitate a presei de tip nou.

Lenin cerea presei comuniste să fie un propagandist, agitator și organizator colectiv, să fie un ostaș credincios revoluției, să nu lipsească de la nici o luptă, de la nici o bătălie a proletariatului.

Deceniile care au trecut de la făurirea ei demonstrează că farul călăuzitor al presei comuniste îl constituie ideile marxism-leninismului, ideile luminoase, înnoitoare, ale Revoluției din Octombrie.

În anii cînd proletariatul rus pregătea marea sa luptă pentru zdrobirea orînduirii capitaliste pe pămîntul Rusiei, în zilele cînd revoluția sfîrșima această

orînduire, în anii de edificare a noii societăți socialiste în U.R.S.S., în anii de luptă crîncenă împotriva fascismului și apoi în anii de făurire și consolidare a sistemului mondial al socialismului, de luptă pentru apărarea păcii și securității omenirii, presa comunistă a fost în prima linie a tuturor bătăliilor de clasă. Tot ce este mare, progresist și înaintat în istoria mișcării muncitorești revoluționare s-a oglindit în coloanele ei și de multe ori a pornit de la ea. Din mină în mină, din fabrică în fabrică, din oraș în oraș, din țară în țară, ea răspîndea ideile, cuvîntul partidului, devenind o tot mai puternică forță care contribuia la mobilizarea maselor revoluționare.

Marx — întiiul gazetar comunist — și-a răspîndit ideile înnoitoare în primul rînd prin presă. Geniala învățătură leninistă poate fi foarte bine reconstituită din nenumăratele articole scrise de Lenin în paginile presei de partid. Ca și Marx, Lenin a demonstrat ce armă minunată a partidului este presa, ce forță, ce influență poate avea un articol care expune clar, combativ ideile marxismului, sarcinile ce decurg pentru aplicarea practică a acestor idei. Să nu uităm că Lenin a găsit în presa de partid mijlocul cel mai eficient pentru a apăra puritatea ideologiei revoluționare a clasei muncitoare; în paginile presei de partid Lenin a dus o mare bătălie pentru zdrobirea reformismului și revizionismului, care, atunci, ca și în zilele noastre,

încearcă să golească învățătura marxistă de conținutul ei revoluționar. Prin condeiul lui Lenin — la fel ca și prin condeiul lui Marx — filozofia, teoria și practica revoluționară au fost exprimate în formule clare, convingătoare, profund mobilizatoare, de o eficacitate puternică.

★

Din marele detașament al presei comuniste se desprinde, prin exemplul său luminos, presa sovietică în frunte cu „Pravda”, minunatul ziar al bolșevicilor despre care Lenin spunea că este prima rîndunică a acelei primăveri în care întreaga Rusie se va acoperi cu o rețea a presei cu adevărat libere, muncitorești.

„Pravda” leninistă constituie pentru presa comunistă din lumea întreagă un înalt exemplu de principialitate marxist-leninistă, de intransigență revoluționară, de atitudine militantă pentru cauza victoriei socialismului și comunismului, pentru apărarea păcii. „Pravda” este pentru toți gazetarii comuniști un model de măiestrie gazetărească.

În zilele furtunoase ale revoluției sub numele său, ori sub alte nume, „Pravda” a desfășurat o activitate uriașă, greu de redat în cuvinte, pentru răspîndirea ideilor revoluționare, pentru unirea maselor muncitoare în jurul partidului, pentru educarea acestor mase. În „Pravda” au fost publicate celebrele Teze din Aprilie ale lui V. I. Lenin în care era elaborat planul trecerii de la revoluția burghezo-democratică la revoluția socialistă. În „Pravda”, care apărea sub numele de „Rabocii Puti” a apărut la 6 noiembrie apelul la insurecție. Același ziar publica la 8 noiembrie comunicatul care făcea cunoscută întregii omeniri biruința Marii Revoluții Socialiste din Octombrie.

Împreună cu „Pravda” au militat numeroase alte organe de presă bolșevice. La sfîrșitul lui octombrie 1917 apăreau 80 de publicații bolșevice cu un tiraj săptămînal de 3.500.000 exemplare. Ele desfășurau o largă muncă propagandistică, agitatorică și organizatorică, bucurîndu-se de o mare popularitate. Printre ele se aflau „Soțial-Democrat” (Moscova), „Uralskii rabocii” (Ekaterinenburg), „Golos soțial-democrat” (Kiev), „Bakinskii rabocii” (Baku), „Tinia” (Riga), „Privoljskaia pravda” (Samara), „Sibirskaia pravda” (Krasnoiarsk), „Zvezda” (Minsk) și altele.

Ideile marelui Octombrie au găsit un puternic ecou și în presa progresistă și muncitorească din întreaga Europă care s-a ridicat în apărarea cuceririlor proletariatului rus, amenințate de intervenția imperialismului mondial. Ziarul socialist italian „Avanti” scria în 1920: „Muncitori italieni, nu lăsați să fie strivită Rusia!”, iar „Unita” cerea feroviarilor să împiedice transportul materialelor de război pe fronturile intervențiștilor imperialiști.

În anii războiului civil presa bolșevică chema poporul la luptă pentru apărarea revoluției împotriva intervenției străine. Ea îi însoțea pe luptători în tranșee, răspîndea înflăcărarea în rîndurile partizanilor, aprindea flacăra patriotismului și internaționalismului.

Intervențiștii și ceilalți dușmani ai revoluției au fost înfrinți. Au început anii construcției pașnice. Ideile Revoluției din Octombrie au constituit în permanență farul călăuzitor al presei sovietice. În lupta pentru industrializarea socialistă a U.R.S.S., pentru construirea agriculturii colhoznice, în lupta pentru victoria socialismului pe pămîntul U.R.S.S. presa sovietică a adus o contribuție de mare preț, exercitînd un puternic rol mobilizator, fiind o adevărată trihună

a experienței înaintate, un luptător combativ împotriva lipsurilor, pentru înfringerea greutăților.

În zilele de grele încercări din perioada Marelui Război pentru Apărarea Patriei, glasul „Pravdei” și, alături de el, glasul întregii prese sovietice, a răsunit cu o deosebită putere, în mobilizarea poporului sovietic pentru apărarea patriei socialiste. În frunte cu „Pravda”, presa sovietică a jucat în anii războiului un uriaș rol organizatoric în vederea subordonării întregului potențial economic, politic și militar al U.R.S.S. cauzei zdrobirii dușmanului. Ea s-a dovedit a fi o armă de luptă a partidului și a întregului popor sovietic, tot atît de periculoasă pentru dușmani, ca infanteria, artileria, tancurile, aviația.

Din primele zile ale războiului și pînă la terminarea lui victorioasă, presa sovietică a avut o contribuție deosebită în îndeplinirea genialelor planuri elaborate de P.C.U.S. în frunte cu Comitetul său Central pentru distrugerea fascismului cotropitor. Ea a lămurit zi de zi esența și scopul Marelui Război pentru Apărarea Patriei, a mobilizat sursele inepuizabile ale forței și capacității Uniunii Sovietice, a cultivat încrederea nemărginită în victorie.

În timpul războiului presa sovietică în frunte cu „Pravda” a fost o verigă principală de legătură între front și spatele lui, între toate sectoarele frontului și cele mai îndepărtate uzine, fabrici și colhozuri ale țării sovietice.

Chemările „Pravdei” și ale întregii prese sovietice au avut o influență deosebit de puternică în rîndurile poporului sovietic.

„Totul pentru front, totul pentru victorie”, aceasta era lozincă sub care presa sovietică îndemna poporul la luptă.

În fiecare zi, presa sovietică învăța pe oamenii muncii din spatele frontului și pe ostașii de pe front să urască tot mai mult pe dușmani.

Un rol deosebit de important în întărirea spiritului de luptă al poporului sovietic și a încrederii în victoria asupra cotropitorilor l-au avut ziarele sovietice aruncate cu parașuta detașamentelor de partizani, care acționau în spatele frontului german. Ele aduceau la cunoștința acestora chemările și indicațiile partidului, puneau în fața lor sarcini concrete pentru nimicirea dușmanului.

Cînd sosea „Pravda”, taberele de partizani se transformau în imense săli de lectură în inima codrilor. A doua zi, ziarele erau distribuite populației civile, fiecare număr trecînd prin mii și mii de mîini. „Pravda” constituia pentru partizani „explozibilul cel mai puternic”.

Anii de după război, anii de construcție a bazelor comunismului în U.R.S.S. găsesc presa sovietică tot în primele rînduri. Acum ea constituie un puternic detașament de luptă pentru comunism, pentru pace.

Azi în U.R.S.S. se editează peste 7.000 de ziare în 60 de limbi. Tirajul lor total este de peste 53,5 milioane exemplare. În același timp, în U.R.S.S. se editează peste 2.500 de reviste și alte publicații periodice, cu un tiraj anual de peste 420 milioane exemplare. „Pravda”, care apărea în 1912 într-un tiraj de 60.000 exemplare, are azi un tiraj ce depășește 5 milioane exemplare.

Pretutîndeni presa sovietică este primită cu interes de către oamenii muncii. Aceasta se explică prin faptul că ei iau cunoștință din paginile ziarelor de uriașă experiență a marelui popor sovietic în construirea socialismului și comunismului, că în aceste pagini se dezbate cele mai actuale și pasionante probleme ideologice și internaționale, este apărută cu consecvență cauza progresului și a păcii, a viitorului fericit al omenirii. În

paginile presei sovietice își găsește expresie prietenia frățească a poporului sovietic față de popoarele din țările socialiste; ea dă glas zi de zi sentimentelor internaționaliste ale oamenilor sovietici.

Exemplul și tradițiile de luptă ale presei sovietice inspiră nu numai pe ziariștii comuniști, dar însușește pe toți cei care în lumea capitalistă, în ciuda persecuțiilor și represaliilor, apără cu ardoare cauza păcii, interesele vitale ale popoarelor lor. Oamenii muncii de pretutindeni găsește în paginile presei sovietice, ale presei comuniste din întreaga lume ideile Revoluției din Octombrie, imaginea veridică a transformării acestor idei într-o uriașă forță materială transformatoare a societății.

★

Ideile Marii Revoluții Socialiste din Octombrie au găsit un puternic ecou și în rîndurile oamenilor muncii din România.

Muncitorii și țăranii din România au salutat cu entuziasm marea veste că frații lor din Rusia au sfărîmat jugul robiei capitalistă-moșierești. Flacăra înnoitoare a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie a înțesat focul luptei poporului român, dîndu-i încredere în forțele sale, luminîndu-i calea propriei lui eliberări, calea arătată de ideile marelui Lenin.

În ciuda teroarei burghezo-moșierești, în ciuda valului de minciuni și calomnii cu care guvernăntii și oficiile lor de propagandă încercau să înșele masele asupra adevăratului caracter al luptei proletariatului rus, presa progresistă și muncitorească a răspîndit cu curaj și perseverență ideile Revoluției Socialiste din Octombrie.

Pe drumul lui Octombrie a pornit ferm și clasa noastră muncitoare.

Principalul învățămînt tras de clasa muncitoare din România din exemplul Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, din propriile lupte revoluționare care au avut loc în anii 1917—1920, a fost acela al necesității de a-și făuri un partid revoluționar de tip nou, leninist.

Crearea Partidului Comunist Român, născut în focul luptelor revoluționare dintre anii 1917—1920, a avut o însemnătate hotărîtoare pentru soarta poporului român, a fost o victorie a marxismului revoluționar asupra reformismului și oportunistului în mișcarea muncitorească din țara noastră. Clasa muncitoare, întreg poporul muncitor au căpătat atunci un stat major înarmat cu o ideologie revoluționară limpede, capabil să aplice această ideologie pornind de la necesitățile dezvoltării societății românești și să conducă lupta poporului la izbîndă.

Odată cu apariția pe arena vieții politice românești a P.C.R., ca forță politică de sine stătătoare, s-a produs o serioasă schimbare în raporturile dintre clase în țara noastră. Clasele exploatare n-au mai putut să-și ducă în tihnă politica lor antipopulară și antinațională. P.C.R. și-a afirmat din ce în ce mai puternic în anii următori rolul său de organizator și mobilizator al maselor populare, reușind să conducă lupte de mare însemnătate pentru destinele țării. Însușindu-și tot mai profund ideile leniniste, învățînd din experiența P.C.U.S., luptînd împotriva diferitelor concepții oportuniste, partidul și-a consolidat rîndurile, s-a legat tot mai strîns de masele muncitoare, le-a condus în marile bătălii de clasă care au culminat cu insurecția armată din august 1944 și înfăptuirea revoluției democrat-populare, instaurarea dictaturii proletariatului.

În toți acești ani presa de partid, „Scînteia“, „Lupta de clasă“, „România liberă“, „Tînărul luptător“, „Tînărul leninist“ și alte publicații ale partidului, în condițiile grele ale ilegalității, ale teroarei polițienești, a militat neobosită pentru a da viață ideilor marxism-leninismului, idei care au călăuzit și călăuzesc fermașii partidului nostru. Victoriile clasei muncitoare sub conducerea partidului pot fi considerate și victorii ale presei comuniste române — arma ascuțită și încercată a partidului nostru.

În anii puterii populare, și în țara noastră presa comunistă s-a dezvoltat; s-a făurit o puternică și vastă rețea a presei de partid, care s-a dovedit un puternic instrument al luptei pentru construirea socialismului. Ideile comunismului, ideile Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, ideile pentru a căror înfăptuire militează cu consecvență partidul nostru — sînt un adevărat far călăuzitor pentru presa de partid de la noi. Forța presei noastre constă în faptul că și-a însușit concepția leninistă potrivit căreia ea trebuie să îndeplinească rolul de agitator, propagandist și organizator colectiv, de aparat sensibil și operativ, care contribuie la realizarea și lărgirea continuă a legăturilor partidului cu masele.

Unul din principalele izvoare de forță ale presei noastre este acela că ea este scrisă de oamenii muncii. Cuvîntul muncitorilor, al țăranilor muncitori, al inginerilor, tehnicienilor expus în coloanele ziarelor și revistelor contribuie la răspîndirea largă a experienței maselor, la îndreptarea unor deficiențe ce se mai manifestă în unele domenii. Zecile de mii de scrisori care sînt adresate redacțiilor de oameni muncii, corespondenți voluntari, denotă nu numai dragostea ce o poartă față de presa de partid, ci și spiritul lor de înaltă răspundere față de treburile obștești. În urma sezisărilor oamenilor muncii se rezolvă probleme de mare însemnătate pentru oamenii muncii, pentru economia și cultura națională. Partidul nostru condamnă cu tărie chiar și cea mai neînsemnată încercare de gîtuire a criticilor venite din partea corespondenților voluntari.

Presa noastră îndeplinește indicația lui Lenin, după care „Presa trebuie să fie un instrument al construcției socialiste“. De aceea, principala direcție de activitate a presei noastre este lupta pentru înfăptuirea hotărîrilor Congresului al II-lea al P.M.R., ale plenarelor C.C. al P.M.R., care stabilesc linia de luptă pentru continuarea succeselor pe tărîmul construcției socialiste, pentru ridicarea continuă a nivelului de trai al oamenilor muncii. Sarcini de cea mai mare însemnătate se pun în fața presei noastre în urma consfăturii de la Constanța a lucrătorilor din sectorul socialist al agriculturii.

Chezășia succeselor presei comuniste stă în conducerea de către partid.

Partidele comuniste și muncitorești din țările lagărului socialist printre care și Partidul Muncitoresc Român au demascat acele elemente oportuniste, revizioniste, ostile dictaturii proletariatului, care, căuțînd să submineze rolul conducător al partidului, și-au îndreptat în mod deosebit atacurile împotriva spiritului de partid al presei, a conducerii ei de către partid.

Presa din țara noastră consideră ca o sarcină vitală să contribuie la lupta partidului pentru apărarea purității ideologiei marxist-leniniste, împotriva revizionismului, pentru aplicarea cu fermitate în toate domeniile a ideilor marxism-leninismului. Ziariștii comuniști din țara noastră consideră drept datorie de onoare să condamne cu toată hotărîrea revizionismul, mani-

festările naționaliste, toate manifestările antipartinice, să popularizeze larg în rîndurile maselor ideologia și politica partidului, să răspîndească ideile patriotismului socialist, ale internaționalismului proletar, ale frăției cu toate țările lagărului socialist în frunte cu U.R.S.S.; să risipească confuziile, să demaște și să zdrobească minciunile și acțiunile dușmanului de clasă, să contribuie la întărirea statului democrat-popular, să militeze cu consecvență pentru apărarea nobilei cauze a păcii.

Membră a familiei unite a presei comuniste, urmînd exemplul presei sovietice, presa de partid din țara noastră se află în primele rînduri ale poporului nostru muncitor care pășește victorios pe drumul construirii socialismului.

★

Împreună cu popoarele de pretutindeni, puternicul detașament al ziaristilor comuniști și progresiști sâr-

bătorește Marele Octombrie cu o uriașă însuflețire, cu o nestrămătată încredere în victoria socialismului.

Presă comunistă este azi o puternică și de necontestat realitate mondială. Pe ziaristii comuniști, fie că militează în țările socialiste, fie că militează în țări unde mai dăinuie încă nemiloasa exploatare a capitalismului, îi unește aceeași încredere, aceeași idee, aceeași forță — ideea revoluției socialiste, forța de nebiruit a clasei muncitoare, înfăptuitoarea revoluției.

Răspîndind adevărul vremurilor noastre — victoria socialismului pe o treime a globului, destrămarea odiosului sistem colonialist, șubrezirea continuă a capitalismului — presa comunistă se călăuzește de ideile marxism-leninismului, idei care au luminat calea Măreței Revoluții Socialiste din Octombrie, cucerind de partea lor mase uriașe.

Victoria acestor nobile idei pe întregul glob — în ciuda oricăror zvîrcoliri ale imperialismului agresiv — este inevitabilă.

DIN „SOVIETSKAIA PECIATI“

CU PRIVIRE LA ÎMBUNĂTĂȚIREA MUNCII DE ÎNDRUMARE A MIȘCĂRII CORESPONDENȚILOR VOLUNTARI AI PRESEI SOVIETICE

O HOTĂRIRE A COMITETULUI CENTRAL AL P.C.U.S.

Comitetul Central al P.C.U.S. a examinat problema îmbunătățirii muncii de îndrumare a mișcării de masă a corespondenților voluntari ai presei sovietice, și a adoptat următoarea hotărîre:

C.C. al P.C.U.S. constată că, în urma celui de al XX-lea Congres al P.C.U.S., mișcarea de masă a corespondenților voluntari ai presei sovietice a luat un nou avînt care se manifestă atît prin creșterea numărului de corespondenți voluntari, cit și prin sporirea importanței lor în viața socială a țării. Reprezentanți de frunte ai clasei muncitoare, ai țărănimii colhoznică și intelectualității sovietice vin să completeze rîndurile corespondenților voluntari. Bogata experiență de viață a acestor corespondenți, nivelul lor cultural, tehnic și politic ridicat permit să se puna și să se analizeze, într-un chip profund și calificat, în paginile presei noastre, problemele actuale ale construcției economice și culturale, mărindu-se astfel înrîurirea cuvîntului

tipărit asupra maselor largi ale populației.

În anii din urmă mai multe organizații republicane, de ținut, și regionale de partid au desfășurat o anumită activitate cu scopul de a îmbunătăți munca de îndrumare a mișcării corespondenților voluntari. După o lungă întrerupere, în majoritatea republicilor unionale, în numeroase regiuni și raioane au fost organizate congrese și conferințe ale corespondenților voluntari și s-au ținut conferințe pe țară ale activului de colaboratori ai unor ziare centrale. S-au inițiat pe o scară largă raiduri de masă ale corespondenților voluntari, s-au creat posturi de corespondenți muncitori sau țărani, iar pe lângă redacțiile ziarelor s-au organizat cursuri, seminare ș.a.m.d.

În același timp C.C. al P.C.U.S. a subliniat că unele comitete de partid și redacții de ziare subapreciază încă marele rol social al corespondenților voluntari în lupta pentru îndeplinirea celor mai importante sarcini politico-

economice. În practica a numeroase redacții de ziare și reviste se observă tendința dăunătoare de a scoate ziarul (revista) de preferință cu forțele proprii ale colaboratorilor lor, fără a se sprijini pe corespondenții voluntari.

Organizațiile de partid și redacțiile ziarelor nu luptă adesea cu suficientă vigoare pentru eficacitatea materialelor publicate sau pentru trimiterea scrisorilor oamenilor muncii forurilor în drept, pentru luarea măsurilor necesare, nu depun toate eforturile pentru a obține înlăturarea deficiențelor din munca instituțiilor, întreprinderilor și organizațiilor, semnalate de corespondenți. Cazuri de persecuții și de urmăriri ale corespondenților voluntari — rușinoase în condițiile realității noastre — mai au încă loc, iar înăbușitorii criticii vinovați de asemenea fapte rămîn adesea nepedepsiți.

Comitetul Central al P.C.U.S. a hotărît:

1. Să se considere necesară îmbunătățirea continuă a muncii de în-

drumare a mișcării de masă a corespondenților voluntari din rindurile presei sovietice cu scopul de a spori rolul lor în lupta pentru îndeplinirea cu succes a sarcinilor puse de construcția comunismului.

Comitetele Centrale ale partidelor comuniste ale republicilor unionale, comitetele de ținut, regionale, orașenești și raionale ale P.C.U.S. sînt obligate să ia zi de zi măsuri cu scopul de a îmbunătăți îndrumarea corespondenților voluntari și a le acorda un sprijin practic în activitatea lor atît de importantă.

2. Ținîndu-se seama de necesitatea întăririi muncii organizatorice, politice și educative de masă în rîndurile corespondenților voluntari se recomandă organizațiilor de partid:

a) să se țină periodic conferințe republicane, de ținut, regionale, orașenești și raionale ale corespondenților voluntari iar în întreprinderi, pe șantiere, în transporturi, colhozuri și sovhozuri — adunări ale corespondenților voluntari, pentru generalizarea experienței acumulate și lămurirea sarcinilor curente ale presei și ale corespondenților voluntari;

b) să se organizeze învățămîntul activului de corespondenți pe lîngă redacțiile ziarelor și ale revistelor, precum și nemijlocit la întreprinderi mai mari;

c) să fie promovați în posturi permanente, în redacțiile ziarelor și revistelor centrale și locale corespondenți voluntari din rîndul muncitorilor care au dat dovadă de aptitudini deosebite pentru munca de ziarist.

3. Se recomandă comitetelor și organizațiilor de partid de la întreprinderi, colhozuri, sovhozuri instituții și institute de învățămînt:

a) să dea un ajutor concret redacțiilor ziarelor centrale și locale în desfășurarea activităților de masă printre cititori și corespondenți vo-

luntari, mai cu seamă pentru organizarea de întîlniri cu cititorii conștăuiri cu activul de colaboratori, raiduri și posturi de corespondenți voluntari, în organizarea dărilor de seamă publice.

b) să se îmbunătățească munca de îndrumare și control a gazetelor de perete și de uzină care sînt puncte de sprijin ale mișcării de masă a corespondenților voluntari, să se prezinte anual dări de seamă și să se facă alegeri ale colegiilor redacționale ale acestor gazete în ședințe ale muncitorilor și funcționarilor.

4. Se consideră necesar ca în toate ziarele și revistele să se mărească spațiul acordat pentru publicarea materialelor primite de la muncitorii, colhoznici și intelectuali.

În ceea ce privește scrisorile corespondenților voluntari care nu pot fi folosite în presă, redacțiile trebuie să le sistematizeze și să le comunice cu titlul de informație organizațiilor de resort, de partid, de stat sau sindicale al căror organ este respectivul ziar sau revistă, pentru ca aceste organizații să poată discuta periodic comunicările redactorilor cu privire la aceste materiale și să ia măsuri concrete corespunzătoare.

5. Corespondenții ziarelor centrale, republicane, de ținut și regionale, aflați pe teren, să fie obligați să asigure participarea activă în presă a muncitorilor colhoznicilor, specialiștilor și activiștilor de frunte din rîndul organizațiilor de partid, de stat economice, profesionale și de comsomol, în calitate de autori de informații, corespondențe, articole, reportaje, foiletoane.

6. Se consideră că ziarul „Rabocrestianskii corespondent” are ca sarcină de bază generalizarea practicii și a experienței acumulate, precum și lămurirea multilaterală a problemelor

și sarcinilor care se pun în legătură cu dezvoltarea viitoare a mișcării corespondenților voluntari.

7. Se atrage atenția organizațiilor de partid și sindicale, precum și a organelor de stat asupra necesității unei intensificări hotărîte a luptei pentru eficiența scrisorilor primite de la corespondenți și a sezișărilor din presă. Să se introducă în munca organelor de partid și de stat practica audierii regulate a comunicărilor făcute de conducerea organizațiilor și direcțiilor cu privire la măsurile concrete luate de acestea în urma sezișărilor corespondenților.

8. Intrucît în unele regiuni și raioane se constată cazuri de persecutare a corespondenților voluntari, se consideră necesar ca — pe lîngă măsurile luate de procuratură în conformitate cu legile în vigoare — asemenea cazuri să fie luate în dezbatere de către organele de partid, opinia publică și presă.

9. Uniunea Ziariștilor din U.R.S.S. este însărcinată să generalizeze și să popularizeze sistematic experiența activității de masă dusă de redacțiile ziarelor și revistelor. să ajute în practică organizațiile de partid în organizarea învățămîntului pentru corespondenții muncitori și țărani.

10. Se consideră util să se asigure Zilei Presei care se sărbătorește în fiecare an, la 5 mai, un caracter mai pronunțat de manifestare de masă și de interes profesional. Se recomandă comitetelor de partid și redacțiilor ziarelor să organizeze, de Ziua Presei, în întreprinderi, la safe, în centre raionale și orașenești, întîlniri ale corespondenților obștești din presa de partid și de stat cu cititorii, să se citească și să se discute la aceste adunări dări de seamă ale redacțiilor și să se organizeze expoziții ale gazetelor de perete.

(Septembrie 1958).

UNIUNEA SOVIETICĂ CONSTRUIEȘTE PENTRU PACE

WILFRED BURCHETT
(ziarist australian)

ARTICOL SCRIS PENTRU REVISTA „PRESA NOASTRĂ“

ÎN vara acestui an, printre sutele de mii de vizitatori ai Uniunii Sovietice, au fost mulți ziaariști și scriitori din apus. Unii călătoreau ca profesioniști, alții, ca simpli turiști și aproape toți vizitau Uniunea Sovietică pentru prima dată.

Ceea ce i-a impresionat pe toți în mod deosebit a fost cel mai bine explicat de către un foarte cunoscut redactor american de magazin, pe care l-am întâlnit după ce călătorise timp de o lună, în calitate de turist, prin regiunile de vest și de sud ale Uniunii Sovietice.

„Cinci mii de turiști americani s-au înapoiat anul acesta din Uniunea Sovietică foarte supărați” — a spus el.

„Nu au petrecut bine?”

„La dracu, nu e vorba de asta” — a răspuns el. „Ei erau supărați pe Departamentul de Stat din cauză că au găsit totul diferit de ceea ce le povestise atât Departamentul de Stat cât și personalul propriei lor ambasade și unele dintre ziarele americane.

Să luăm chiar primul lucru pe care ei l-au văzut în Moscova: Kremlinul! În majoritatea ziarelor din Apus se descrie întotdeauna Kremlinul ca ceva „misterios, de nepătruns”. Dar când înăuntrul acestor „ziduri misterioase, de nepătruns” ei au întâlnit în fiecare zi turiști aflați în vizită, și-au dat seama că au fost înșelați. Și fiecare dintre ei recunoaște că Kremlinul nu este deloc „însămintător” sau „de nepătruns” ci o bijuterie arhitecturală. Aceasta însă nu este totul. Lor li se spunea că rușii sînt bănuitori față de străini, neprietenoși și reci. Dar au găsit tocmai contrariul. În Ucraina am întâlnit o delegație de fermieri din Mid-West care măsurau spicele

de grâu și mîngiau porcii împreună cu colhoznicii ruși; am văzut de curînd diferite grupuri de turiști înolînd în Marea Neagră împreună cu rușii și toți aceștia spun că rușii sînt cel mai prietenos, cel mai cordial popor pe care l-au întâlnit vreodată. De aceea ei se întorc acasă și povestesc acestea prietenilor lor, ceea ce nu este deloc pe placul Departamentului de Stat”.

Sedeam într-un restaurant din portul rîului Moscova cu un ziarist, care se afla în capitala Uniunii Sovietice ca trimis al unuia din cele mai mari cotidiene engleze.

Un om, care părea foarte tînăr, se căznea să vină la masa noastră, sprijinindu-se de spătarele scaunelor și marginile meselor.

„Un bețiv” — spuse însoțitorul meu tocmai cînd omul reuși să se așeze pe un scaun la masa noastră. „Exact ca simbăta după amiază la noi”.

Dar nu era un bețiv. Omul își pierduse ambele picioare la vîrsta de șaptesprezece ani, apărînd Moscova împotriva fasciștilor germani. Venise să dea bomboane unor copii aflați la masa noastră și să le spună ce lucru groaznic e războiul și cit de fericiți sînt ei că trăiesc în timp de pace. După ce și-a pierdut picioarele, el a instruit pe alți tineri — băieți și fete — pentru luptele de partizani. „Dacă n-ar fi fost naziștii — noi am fi mers cu toții la școală, bucurîndu-ne și învățînd, și eu n-aș fi fost acum un schilod” — ne-a spus el.

„Acesta e un lucru care m-a impresionat puternic în puținele săptămîni cît am fost la Moscova” — comenta însoțitorul meu, mai tîrziu. „Toți par aici a avea o ură personală contra războiului din cauza că-

ruia au avut de suferit ori ei ori preunul din membrii familiei lor. Trebuie să vii aici ca să observi aceasta. Hotărit: ei urăsc războiul!”

Într-un taxi, în drum spre casă, șoferul s-a interesat de naționalitatea mea. „Australian? Care e atitudinea lui Mr. Menzies cu privire la Quemoy și Matsu? De partea americanilor? Preferați pe Menzies sau pe Sharkey?”

„Intr-adevăr fantastic” — spuse ziaristul. „La noi nu poți găsi o persoană din zece care ar putea să-ți spună numele primului ministru sau al secretarului Partidului Comunist chiar din Cehoslovacia, care este foarte aproape de noi, iar aici, un șofer, de pildă, știe cum stau lucrurile în depărtata Australie. La noi mulți oameni aproape nici nu vorbesc de Quemoy și Matsu, dar fiecare om pe care-l întilnesc aici mă întrebă care este atitudinea Angliei cu privire la „insulele de lingă coastă”. Și noi pălăvrăgim că ei nu știu nimic despre ceea ce se întimplă în lumea din afară”.

Am fost într-o berărie în strada Gorki. Auzind engleza, grupuri de tineri au făcut roată în jurul nostru, copleșindu-ne cu bere și țigări și cu întrebări asupra Angliei. „Știi, — mi-a spus însoțitorul meu — nu pentru că berea e foarte bună, dar mă simt aici absolut ca acasă. Am simțit aceasta din minutul în care am sosit. Totul e complet diferit de ceea ce mă așteptam. Cînd mă voi înapoița voi avea mult de lucru pentru a explica toate acestea”.

La o recepție la ambasada Mexicului l-am întâlnit pe Mitchell Wilson, binecunoscutul romancier american. Era de două luni în Uniunea

Sovietică. Tocmai sosise din Armenia unde petrecuse cîva timp. „In regiunile de frontieră patruleau avioane cu reacție sovietice” — spunea el. „Era pentru prima oară că le auzeam. Numai cînd le-am auzit mi-am dat seama că era pentru prima oară. Atunci am știut că-mi lipsise ceva tot timpul. În orașele noastre din Statele Unite, și în fiecare oraș pe care l-am vizitat în vestul Europei, reactoarele de luptă și bombardierele șuerau asurzitor tot timpul. Dar aici, în Uniunea Sovietică, am călătorit peste tot fără să aud unul; a trebuit să mă duc tocmai lîngă o regiune de frontieră ca să aud pentru prima dată un reactor care nu era un avion de transport. De altfel este firesc ca frontiera unui stat să fie păzită. E sigur că aici, în Uniunea Sovietică, nu există o psihoză a războiului”.

Un foarte umblat corespondent englez, care sosise la Moscova direct din Iordania, unde aterizase împreună cu trupele aeropurtate britanice, a spus următoarele: „De la unul din aeroporturile Moscovei și pînă în oraș am mers numai printre

construcții noi, pe o distanță de trei mile. Probabil că niciodată nu s-a construit astfel de-a lungul istoriei. La orice margine a Moscovei vezi șiruri de macarale uriașe și case de locuit în diferite faze de construcție. Dacă unii gîndesc că poporul sovietic nu activează pentru pace, atunci aceia sînt curat nebuni. N-aș fi crezut niciodată că ritmul construcțiilor poate ajunge la un asemenea grad”.

Exemple de impresii similare ale ziariștilor din Vest, aflați în Uniunea Sovietică în vara acestui an, se pot cita la nesfîrșit. Oriunde au călătorit, prin ținuturile virgine ale Siberiei și Kazahstanului, prin republicile asiatice sau prin vechile regiuni industriale, impresiile lor au fost aceleași: prietenie caldă a poporului sovietic și faptul mai mult decît evident că Uniunea Sovietică lucrează și construiește pentru pace. Totuși nu trebuie să ne închipuim că aceste impresii vor lua drumul spre tipar. Dar mie îmi pare că remarcabilele succese ale oamenilor de știință sovietici în cucerirea spațiului cosmic, au influențat atitudinea

ziariștilor din Vest — și a editorilor lor — în direcția de a satisface curiozitatea publicului din Vest cu privire la cele ce dorește și gîndește poporul sovietic.

Cei mai mulți dintre ziariștii aflați în vizită cu care am vorbit sînt de acord că a sosit momentul ca în ziaristică să se pună capăt războiului rece, care are drept scop numai agravarea tensiunii internaționale. Ei și-au exprimat speranța că ziariștii vor juca acuma un rol efectiv în reducerea încordării internaționale și în apropierea dintre Est și Vest. Mulți dintre ei își dau seama că începutul ar trebui făcut printr-o mai luminoasă prezentare a Uniunii Sovietice prin presa americană și cea a țărilor din Vest în general. Mi se pare că în această direcție există bunăvoința în rîndurile multor ziariști din Vest. Dacă editorii lor și proprietarii de ziare doresc să coopereze în această acțiune, bineînțeles e o altă chestiune. În orice caz, în vara aceasta, cîteva mii de turiști s-au întors supărați în Vest, cerînd o mai cinstită prezentare a Uniunii Sovietice decît așa cum s-a făcut în trecut.

SEMNAREA UNEI CONVENȚII DE COLABORARE ÎNTRE UNIUNEA ZIARIȘTILOR DIN R. P. ROMÎNĂ ȘI UNIUNEA ZIARIȘTILOR DIN R. P. UNGARĂ

La începutul lunii octombrie a.c., a fost semnată la Budapesta o convenție de colaborare pe anul 1959 între Uniunea Ziariștilor din R. P. Romînă și Uniunea Ziariștilor din R. P. Ungară.

La tratativele care au avut loc la sediul Uniunii din Budapesta au participat din partea ungară Arpad Szakasits, președintele Uniunii Ziariștilor din R. P. Ungară, Norbert Siklosi, secretarul general al Uniunii și alți reprezentanți, iar din partea romînă Teodor Marinescu, vicepreședinte al Uniunii Ziariștilor din R.P.R. și Dinu Hervian, secretar general. La semnarea convenției au fost de față din partea ambasadei R.P.R. în R. P. Ungară tov. Podrumaru și corespondentul „Agerpres” la Budapesta, tov. Emil Soran.

Înțelegerea încheiată cu Uniunea Ziariștilor din R. P. Ungară, țara

vecină și prietenă, se inspiră înainte de toate din poziția internaționalistă care leagă țările membre ale marelui lagăr al păcii și socialismului. De asemenea, ea corespunde rezoluțiilor adoptate la cel de-al IV-lea Congres al Organizației Internaționale a Ziariștilor care a avut loc în luna mai anul acesta la București.

Convenția pe anul 1959 încheiată între cele două Uniuni prevede organizarea schimbului de experiență în ceea ce privește exercitarea profesiei, informarea reciprocă în problemele politice și de muncă. Uniunile vor organiza schimburi de ziariști, își vor transmite materiale de studiu, publicații și se vor sprijini reciproc în cercetările de teorie și istorie a presei. Prin convenția încheiată, Uniunea Ziariștilor din R.P.R. și Uniunea Ziariștilor din R. P. Ungară își iau de asemenea

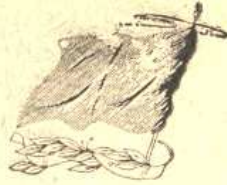
obligația să dea tot sprijinul ziariștilor care activează în calitatea de corespondenți permanenți sau temporari în țările respective.

La înapoierea lor din vizitele făcute în cealaltă țară în cadrul schimbului de experiență, ziariștii vor face dări de seamă Uniunii respective în scopul de a se urmări folosirea justă a experienței dobîndite.

Delegația Uniunii Ziariștilor din R.P.R. a fost primită în R. P. Ungară cu multă prietenie. Presa maghiară a acordat atenție semnării convenției, publicînd relatări și informații.

Convenția de colaborare semnată la Budapesta va contribui la stringerea legăturilor de prietenie dintre ziariștii din R. P. Ungară și ziariștii din R. P. Romînă.

INFLUENȚA MARI REVOLUȚII SOCIALISTE DIN OCTOMBRIE ÎN PRESA MUNCITOREASCĂ DIN ANII 1917 ȘI 1918

NICOLAE DELEANU

PERIOADA primului război imperialist a fost și pentru muncitorimea din România o perioadă de mari frământări și de lupte împotriva claselor exploatoare care împinseseră România în acel groaznic măcel. În anii 1914, 1915 și până la 14 august 1916, muncitorimea din România a luptat împotriva intrării în acest război imperialist.

Lupta împotriva războiului s-a dus prin întruniri, demonstrații de stradă și presă. Manifestațiile au avut ca urmare împușcarea unor bravi muncitori din portul Galați la 16 iunie 1916, iar campaniile de presă s-au întrerupt odată cu decretarea mobilizării. Ziarul *Lupta* (zilnică) cu data de 17 august 1916, a apărut așa cum arată clișeul: cu pagina albă. Cenzura a masacrat întreg conținutul paginii întii — desigur material redacțional antirăzboinic. Se disting numai liniile de coloane, iar în colțul de jos decretul de mobilizare. Pagina doua reproducea din ordin dispozițiile legii stării de asediu, primul comunicat de pe front și câteva informații cu caracter oficial, printre care aceea că „toate publicațiile afară de ziarele cotidiene sînt suspendate pînă la noi dispozițiuni”. Dar peste câteva zile și-a încetat apariția și *Lupta* (zilnică). Guvernării se puneau la adăpost de orice critică a presei muncitorești, suprimînd-o.

Războiul a început. După cîteva luni de crîncenă încăierare rămăsese liberă numai Moldova. Restul țării, Muntenia, Oltenia și Dobrogea se aflau sub ocupația și administrația armatelor germane. La București primă autorizații de apariție doar două ziare: *Gazeta Bucureștilui* (cu o ediție în limba germană), oficiosul Comandaturii germane, și *Lumina*,

semi-oficiosul lui Const. Stere. La Iași apăreau cîteva oficioase și semi-oficioase burgheze: *Opinia*, *Tribuna*, *Evenimentul* ș.a. Glasul muncitorimii fu sugrumat. Dar nu pentru mult timp, pentrucă în Rusia izbucni revoluția din februarie 1917 care a spulberat autocrația țaristă. Lupta revoluționară a muncitorimii ruse, condusă de bolșevici, pentru cucerirea puterii, pentru instaurarea primului guvern muncitoresc-țărănesc, a insuflat curaj proletariatului din toată lumea, implicit din ținuturile romînești și mai cu seamă celui din Moldova, care simțea efectele pozitive ale prezenței armatei ruse de pe frontul Mărășeștilor și Carpaților, armată care lupta împotriva

asalturilor trupelor germane dar în același timp se afla în plină transformare revoluționară.

Ziua de 1 Mai 1917 s-a serbat la Iași de către ostașii ruși în piața Unirii, printr-o grandioasă manifestație de stradă la care au participat numeroși oameni ai muncii din localitate, cu care au fraternizat; după care cîțiva militanți ai mișcării muncitorești, în frunte cu M. Gh. Bujor, s-au refugiat la Odesa, unde se aflau numeroși muncitori romîni „dispersați”, între alții și 400 de lucrători ai șantierului „Fernic” din Galați; acolo au putut activa în libertate, sub scutul revoluției în plină desfășurare și au creat „Comitetul de acțiune social-democrat romîn”, întregit apoi cu un comitet militar care a organizat două batalioane revoluționare romîne pentru lupta împotriva gărzilor albe. Una din acțiunile acestui comitet a fost și tipărirea unor manifeste introduse clandestin în Moldova și împrăștiate pe front și în fabrici. Vreme de cîteva luni aceste manifeste au constituit hrana sufletească a muncitorilor din teritoriul neocupat de nemți, au difuzat știri pe care presa burgheză din Iași le trecea sub tăcere și au luat atitudine revoluționare care au contribuit efectiv la radicalizarea spiritului maselor. Un astfel de manifest din iulie 1917 arunca asupra clasei stăpînitoare întreaga răspundere a dezastrelui militar suferit pe front în toamna și iarna precedentă, demasca cursa „votului universal” și exproprierea parțială a moșilor — promisiuni fluturate de burghezie prin glasul regelui ei, Ferdinand, în ajunul marii bătălii de la Mărășești; și constatînd că „a sosit vremea ca poporul romîn, făcînd propria lui revoluție, să se libereze de oligarhie și monarhism”, anunța că „Partidul

LUPTA

social-democrat pornește la luptă pentru răsturnarea țarismului român. Foiaia sfârșea cu lozincile: „Jos oligarhia! Trăiască Republica!”.

Un alt manifest, tot din iulie, fixa noile sarcini care stăteau în fața muncitorimii: „Pentru ca România săgerată, secătuită, lipsită de resurse să poată renaște, trebuie să se lase liberă dezvoltare a tuturor forțelor sale economice, sociale, politice. Numai printr-o largă democratizare a instituțiilor țării se poate asigura viitorul poporului român”¹⁾

După cum se vede, platforma manifestului nu depășea cadrul revendicărilor de ordin general democratic. Aceasta nu înseamnă că tezele din aprilie ale marelui Lenin nu ajuseseră la cunoștința revoluționarilor români din Odesa. Procesul era însă în curs de desfășurare. Au dovedit-o celelalte tipărituri apărute imediat după biruința Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. Dar chiar și în acest manifest din iulie se întrevade viitoarea evoluție progresistă a cuceririi revoluționarilor români, acolo unde, către sfârșit, foiaia volantă se adresa „în primul rând bravului proletariat rus”, căruia îi cereau „sprijin larg pentru salvarea poporului român!”

La 5 septembrie 1917 s-a făcut un important pas înainte pe făgașul presei muncitorești: la Odesa a reapărut *Lupta*, din inițiativa aceluiași centru revoluționar român. Gazeta se tipărea de trei ori pe săptămână, la început în două pagini, formatul 48x36, la o tipografie de pe bulevardul Nicolaevski, unde se găsiseră literele latine necesare²⁾.

Reaparitia *Luptei* se dovedise neapărat necesară; o pretindeau muncitorii, nu numai cei stabiliți vremelnice în colonia română din marele port de la Marea Neagră, ci și masele de lucrători moldoveni și cei munteni refugiați în Moldova; ele doreau o presă de curaj, cu apariție regulată, cu știri nerăstălmăcite, căci urmăreau cu toții, plini de entuziasm, frământările sociale din Rusia, luptele interne care lăsau să se întrevadă marea biruință a Revoluției din Octombrie.

Primul număr din *Lupta* a publicat cu titlu pe toată pagina întâia articolul „Reînvier”, expresie a poziției

1) Pentru citatele din manifeste vezi: „Documente din Istoria Partidului Comunist din România”, Editura de Stat pentru literatură politică, vol. I, ed. a II-a, București, 1955.

2) M. Gh. Bujor, „Presa noastră la Odesa”, în revista „Presa noastră”, anul II, nr. 5, mai 1957, pag. 6.

ce urma să fie adoptată de partid când își va relua activitatea legală. Articolul observa că ziarul „apare în condițiuni cu totul deosebite de cele din trecut — deosebite și excepționale”; că poporul „nu va uita o

clipă pe cei vinovați de catastrofă” (catastrofa războiului, n.n.); că regimul burghezo-moșieresc „nu va putea supraviețui operei sale de dis-

trugere și de moarte”; că ideea socialistă rămâne nemuritoare indiferent de abaterile și trădările unora din militanții ei; că Internaționala

muncitorească trebuie să renaască „pentru dezrobirea popoarelor de sub jugul capitalist”.

Un alt articol, „Trăiască revoluția!”, prevestea că prefacerile din Rusia vor fi urmate de prefaceri și-

milare în întreaga Europă și sfârșea cu lozincă: „Trăiască revoluția rusă!”.

Celelalte numere din *Lupta* sînt scrise în spirit din ce în ce mai combativ, mai revoluționar, pe măsura răspîndirii în mase a ideilor leniniste. Istorică biruință a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie a fost anunțată și slăvită într-un număr de gazetă scos în ediție specială, iar Decretul pentru pace a fost tipărit și într-o foaie volantă, ca manifest adresat „Către tot poporul român!” Se aducea la cunoștința poporului nostru că guvernul sovietelor a propus începerea tratatelor de pace și că în acel moment crucial muncitorimea și țărăimea din România aveau datoria să impună guvernului de la Iași încheierea imediată a armistițiului și a păcii — altfel, „o singură cale ne mai rămîne: să izgonim pe ciocoi și trădătorii de la putere, pentru ca poporul însuși, prin oamenii lui, să ia în mînă conducerea țării, să-i aducă pacea mult așteptată”.

Incepături de trecere la acțiunea preconizată în acest îndemn nu s-au lăsat așteptate: după 7 Noiembrie 1917, și apoi în ianuarie 1918, marinari români de pe vasele aflate în porturile Chilia și Sulina s-au revoltat, iar *Lupta* vestea că flota română de la Sevastopol a arborat pavilionul roșu...

Și în teritoriul ocupat de nemți, au început să se desfășoare acțiuni revoluționare. Astfel, o lună după lansarea manifestului de mai sus, în decembrie 1917, a apărut și la București un manifest semnificativ. El era semnat *Un grup de maximaliști*³⁾ și constata că „începe o nouă eră în istorie”, făgăduia spinzurători guvernanților care vîrseră țara în nenorociri, preconiza „o constituantă aleasă de tot poporul, care să hotărască republica socialistă, darea moșiilor la țărani, confiscarea averilor, a fabricilor și a tuturor mijloacelor de producție” și sfârșea: „Trăiască socialismul revoluționar al lui Lenin!” (sublinierile noastre).

La 11 martie 1918 ziarul *Lupta* a fost nevoit să-și suspende apariția odată cu evacuarea Odesei ocupată de trupele germane, totuși activitatea de presă prin mijlocirea manifestelor ilegale a continuat, aducînd pretutindeni în Moldova speranță și încredere. O foaie micuță, adresată către țărani și lucrători, îndruma:

3) *Maximaliști*, termen pe atunci curent, prin care erau desemnați comuniștii ruși, în opoziție cu menșevicii reformiști (minimaliști).

„Exproprierea silită a ciocoilor — luarea pământurilor din stăpînirea lor — trebuie înfăptuită cu toată hotărîrea și prin toate mijloacele chiar de noi! Exproprierea ciocoilor trebuie înfăptuită cu sila, cu forța!”, iar la sfîrșit preciza: „dacă va fi nevoie, chiar cu armele”.

La 19 aprilie 1919 a apărut *Comunistul*, devenit, după 3 august 1919, *Scinteia* (seria veche).

Urmarea activității presei revoluționare de la Odesa (răspîdită, cum am spus, ilegal, dincoace de Prut) și a acțiunii grupelor revoluționare ilegale care începuseră să se constituie în principalele orașe din Moldova, au fost grevele muncitorești izbucnite în 1917 și 1918 — în ciuda teroarei curților marțiale și consiliilor de război — și extinse în cel mai sensibil sector din acel moment: armata.

Încă la sfîrșitul anului 1917, în decembrie, deci în plin război, se semnalează o primă grevă la atelierele c.f.r. din Iași; o alta, în martie 1918, la atelierele respective din Iași, Pașcani și Galați; la 15 aprilie 1918 grevele de la minele de cărbuni din Comănești-Bacău, de la atelierele militare de confecții, de la arsenalul armatei din Iași și greva din docuri-Galați. Revendicările greviștilor erau nu numai economice ci și politice, în primul rînd demobilizarea armatei și demilitarizarea fabricilor, iar ceva mai tîrziu desființarea stării de asediu și a curților marțiale.

În anul 1918 muncitorii ieșeni au serbat ziua de 1 Mai prin întruniri și demonstrații de stradă, sfidînd prevederile categorice ale decretului stării de asediu. De la această manifestare grevele s-au întîlit în toată Moldova (fabrica de hirtie Letea, întreprinderile Filderman din Bacău etc.), urmate de demonstrații cu caracter net politic și de hotărîrea lucrătorilor de a reînființa sindicatele. Cum mișcarea nu dispunea încă de un ziar, iar *Lupta* de la Odesa nu mai apărea, s-a recurs iar la tipărirea unei presei ilegale sub formă de manifeste, de astădată chiar în tipografiile de pe teritoriul Moldovei, cu toate că ele erau strașnic pázite de forțe polițienești.

La 7 iunie 1918 a izbucnit marea grevă a ceferiștilor, precedată de o consfătuire generală pe malul Bahului⁴⁾, grevă care a paralizat întreg transportul feroviar din provin-

4) V. Liveanu: *Grevele ceferiștilor din Moldova în 1918*, în volumul „Din istoria luptelor greviste ale proletariatului din România”, Ed. C.C.S., București, 1957.

cia de peste Milcov, și împotriva căreia autoritățile au luat măsuri foarte severe.

Sub presiunea maselor guvernul a fost nevoit să autorize reînceperea activității secțiunii partidului social-democrat. Poate chiar cu gîndul punerii unui zăgaz valului revoluționar... De asemenea a autorizat gazeta săptămînală *Social-Democrația*, apărută la Iași, în 27 mai 1918.

„Reaparem astăzi în fața muncitorimii din România, cu gînduri hotărîte de luptă”, afirma gazeta în editorialul primului ei număr.

lașul Socialist

PATRU ANI DE LUPTA!

Influența Marii Revoluții Socialiste din Octombrie era atît de hotărîtoare încît, sub presiunea maselor, oficiosul mișcării socialiste fu nevoit să publice și articole în spiritul acestor tendințe radicalizate, îndemnuri la încetarea oricărui intervenții armate în treburile interne ale Rusiei Sovietice și lozinci „maximaliste”. *Social-Democrația* a publicat și un articol despre personalitatea lui V. I. Lenin. Iar în numărul cu data de 14 octombrie 1918 gazeta, vorbind de aniversarea unui an de la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, recunoștea că este „cea mai mare și cea mai adîncă din cîte cunoaște omenirea” și justifica instaurarea dictaturii proletariatului, necesară „pînă cînd forțele reacționare vor fi doborîte (în Rusia se desfășura războiul civil — n.n.) și noua orînduire socială definitiv consolidată”.

Cu toate acestea redacția gazetei continua să fie sub influența vechilor concepții oportuniste. Încă de la primul număr ea afirmase: „*Social-Democrația* nu se abate de la tactica încercată și consacrată mișcării noastre...” și „Numai reconstituirea Internaționalei socialiste... poate garanta rezolvirea pe cale pașnică a tuturor problemelor economice și naționale”. Ceea ce înseamnă că gazeta, devenită oficios al mișcării social-democrate încerca să frizeze avîntul maselor, canalizîndu-l pe vechea linie oportunistă.

Deoarece gazeta nu reproducea fidel nestăvilitul avînt revoluționar al maselor, grupele comuniste au recurs iarăși la presa ilegală: manifestele, foi volante.

În toamna anului 1918 conferința regională socialistă a Moldovei, întrunită la Iași, a hotărît schimbarea titlului gazetei, pe motivul bine justificat că termenul „social-democrat” fusese compromis de trădarea social-democraților care votaseră creditele de război. *Moldova Socialistă*, noua gazetă, a făcut eforturi să se mențină în spiritul maselor și a fost suprimată pentru un articol anti-războinic, în locu-i apărînd *Iașul Socialist*.

Pacea separată cu Germania se încheiase la începutul anului 1918, instituindu-se guvernul reacționar al conservatorului Al. Marghiloman, cu autoritate pe tot cuprînsul țării ciunțite; circulația între cele două provincii de dincoace de munți începuse a se relua; se înapoiau la vatră demobilizații și refugiații, dar unități germane continuau să ocupe țara. În această împrejurare specială, greve nu se puteau face, dar ziua de 1 Mai a fost sărbătorită la București de un grup de socialiști demobilizați⁵⁾, iar în cursul aceleiași luni a apărut un manifest ilegal semnat de un organ revoluționar în curs de constituire, care se denumea „Sfatul muncitorilor și soldaților maximaliști”. Manifestul se adresa demobilizaților și conchidea: „*Noi trebuie să fim gata de luptă cea mare. Revoluția rusă să ne fie de pildă și model. România trebuie să fie o republică socialistă!*”

Au urmat alte manifeste ilegale. Unul din ele, din iulie, arăta: „Dar fantoma maximalistă îi urmărește pretutindeni (pe capitaliștii romîni — n. n.). Cu siguranță că și în vis se vîd detronați și averile lor împărțite poporului. Însă de ce le este frică nu vor scăpa chiar dacă ar infunda toate pușcăriile cu socialiști și și-ar asigura pe încă zeci de ani concursul militarismului german, devenit mai odios de cînd se îndeletnicește cu înăbușirea revoluțiilor”.

Aceste manifeste corespundeau spiritului maselor sătule de război și de exploatare. Ele erau răspîdite în special în cartierele industriale și circulau din mină în mină, ducînd pretutindeni lumină și încurajare.

În noiembrie 1918 a apărut — tot clandestin — broșura „Un an de la revoluția rusă”, în care se preamăreau etapele victorioase parcurse de la 7 noiembrie 1917. Broșura era semnată: „Muncitorii comuniști din România” și sfîrșea cu aceste lozinci:

5) Au fost arestați toți fruntașii mișcării și deferiți Justiției.

„Trăiască revoluția socialistă internațională!

Trăiască comunismul, care se va înfăptui!

Trăiască Republica Sfaturilor din România!

Cu toată ocupația germană din teritoriul cotoplit, avântul revoluționar n-a putut fi înăbușit. El a izbucnit cu putere după fuga armatelor nemțești intrate în descompunere. În noiembrie și decembrie 1918 s-au desfășurat mari greve la București, în regiunea petroliferă și în alte centre industriale. La 3 decembrie greva de la manufactura de tutun „Belvedere”, urmată imediat de lupte greviste la atelierele Nord și Grivița, greve în metalurgie, grevele tipografilor de la „Sfetea” și „Minerva” etc. Toate s-au desfășurat sub semnul unor grandioase manifestații de stradă. Era vădit că odată cu prăbușirea imperiilor german și habsburgic avântul revoluționar creștea și în centrul și sud-estul european. „Focul a trecut și în România” constata V. I. Lenin⁶).

Presa muncitorească a continuat să-și aducă aportul la educarea în spirit revoluționar a maselor. La 14 noiembrie 1918 apare la București ziarul *Trăiască Socialismul*, devenit *Socialismul* cu numărul 3 de la 19 noiembrie 1918. Primul articol preciza că ziarul este continuarea *Luptei*.

La început gazeta aceasta a fost redactată în spirit revoluționar. În numărul 3 *Socialismul* constata cu privire la situația din țara noastră: „Radicalizarea maselor este indeplinită. Pe de altă parte burghezia tuturor țărilor e în agonie. A doua Internațională, internaționala oportunistului din timpul unei burghezii stăpînă pe sine, nu mai există. Indiferent de număr, Internaționala în formație... este fundamental deosebită de *Internaționala partidelor social-democrate* de dinaintea războiului. Ea este *Internaționala proletariatului*”, (sublinierile în text).

Despre revoluția rusă ziarul scria într-un articol din pagina doua că „...visul nostru al tuturor a luat o formă concretă într-un colț al lumii, grație muncitorimii ruse. Vom vedea cum și aci, utopia de ieri e realitatea de azi”, — iar în ce privea

6) V. I. Lenin, *Opere*, E.S.P.L.P., vol. 27, pag. 41.

fanfaronadele demagogice ale burgheziei romine care căuta cu promisiuni să momească și să descumpănească muncitorimea, un alt articol declara că „în cadrul alcătuirii sociale de azi, care cuprinde clase deosebite în sinul ei, o democrație nu este cu puțință și în sensul acesta

ței burgheziei, n. n.) deci triumful proletariatului, se apropie” și că „Revoluția rusă a fost primul ei semnal”.

După aceste enunțări, documentul trecea la repudierea reformismului în următorii termeni:

„Tactica reformistă oportunistă a partidului, lupta permanentă pentru reforme — paliative sociale —, credința că transformarea socială se va înfăptui prin etape succesive, fără zguduiri și revoluții, ideologia naționalistă, au împiedicat și au întârziat dezvoltarea conștiinței de clasă a proletariatului în vederea țelului final, deci revoluționarea maselor”, dar „sub influența și pilda dată de proletariatul rus, proletariatul european nu va întârzi să ajungă la conștiința necesară realizării idealului său de dezvoltare totală”.

Documentul solidariza muncitorimea din România cu Partidul comunist rus și cu toate partidele socia-

liste revoluționare din lumea întreagă. Nu stabilea care trebuia să fie strategia și tactica de luptă revoluționară, nu spunea nimic de alianța cu țărănimia dar are meritul că, fixind pozițiile generale ale partidului, declara la sfârșit:

„Că lupta pentru cucerirea (cenzurat: prin orice mijloc a) puterii politice din mâinile burgheziei (cenzurat: romine și intronarea dictaturii proletare în vederea realizării idealului comunist formează unicul său scop);

Că pentru atingerea acestui scop partidul socialist din România se va folosi de toate libertățile politice (cenzurat: și-și va cucerii altele noi);

Că se va folosi de parlament, comună și județ pentru a duce și acolo critica (cenzurat: opoziția și dezorganizarea statului burghez”⁷).

Cinci zile mai târziu⁸), la 13 decembrie, guvernul lui Ion I. C. Brătianu a profitat de manifestația pașnică a lucrătorilor tipografi și a altor muncitori solidarizați cu greviștii și a săvârșit odiosul asasinat în masă din piața Teatrului Național, sperind

7) Completările din paranteze — lipsă în textul tipărit, cenzura lăsînd în gazetă doar spații albe — sînt făcute după textul reproduș la pagina 99 din „Documente din istoria Partidului Comunist din România”, vol. citat.

8) Gazetele apăreau antedatate cu o zi.

nici nu putem deci vorbi de democrație”.

Grupele comuniste se înmulțeau, căpătau ascendență asupra maselor și făceau eforturi de a da partidului un program cu adevărat revoluționar. Dar la conducerea mișcării se dădeau lupte crincene, vechile cadre căutînd să treacă peste spiritul revoluționar al maselor, să imprime ziarului *Socialismul* o directivă moderată, reformistă, și să impună un program ca atare. Nu le-a reușit. Cel puțin în atmosfera revoluționară de la acel sfîrșit al anului 1918. *Socialismul* nr. 29, cu data de 9 decembrie 1918, a publicat pe pagina întâia, la loc de frunte, o *Declarație de principii* care a dezamăgit pe reformiști. Documentul, de mare importanță istorică, fusese impus de membrii de rînd ai secțiunii din București a partidului, refăcut sub numele de Partidul Socialist, muncitori care se înscriseră cu miile în noua organizație. Declarația de principii — care urma să constituie baza programului partidului — constata că partidul, „este un partid revoluționar”; că regimul capitalist „a creat condițiile pentru înfăptuirea societății socialiste”; că „momentul prăbușirii ei totale (a for-

că astfel va distruge mișcarea muncitorească și va salva burghezia de la pieire. Masacrul nu și-a atins scopul. A întârziat doar vremelnic prăbușirea regimului capitalist — și asta datorită în special faptului că după 13 decembrie elementele reformiste din mișcare au ridicat iar capul, ceea ce s-a reflectat și în coloanele *Socialismului* din anii 1919 și 1920.

★

În timpul războiului imperialist din 1914 și 1918 n-a existat presă muncitorească în Ardeal și Banat, nici în limba română, nici în maghiară și germană.

Adevărul, organul secțiunii române a partidului social-democrat din Ungaria, a reapărut la Budapesta, în condițiile avântului revoluționar din octombrie 1917, iar mai tirziu *Mineurul*, foaia Uniunii lucrătorilor băieși din Transilvania și Banat. Deși mișcarea social-democrată română de peste munți se dezvoltase înainte de război sub puternica amprentă a reformismului germano-apusean, totuși gazeta ei oficială a luat de la început o atitudine hotărâtă pentru Marea Revoluție Socialistă din Octombrie. Într-un articol de fond din numărul din 26 noiembrie 1917 *Adevărul* publica următorul înflăcărat salut:

„Slavă și mărire vouă, muncitori ruși!

Slăvit fie numele vostru, tovarăși ruși, care prin hotărîrea voastră eroică, prin sîngele vostru vărsat în luptele cu dușmanii poporului, ne-ați întărit credința în puterea socialismului și ați arătat lumii calea cea dreaptă ce duce la pace și la înfrățirea popoarelor“.

Iar mai departe:

„Preamăriți fiți voi, socialiști ruși! Voi ați dat pildă tuturor popoarelor muncitoare din lume“ — iar ca încheiere: „...să nădăjduim că brațul muncitorimii va fi destul de puternic în toate țările și va putea să ducă la învingere ideea păcii. Iar omenirea va vedea apoi că nu e decît o singură putere în lume care e în stare să înfrîngă furiile războiului sîngeros — și această putere este muncitorimea socialistă“.

În numerele următoare *Adevărul* s-a menținut pe linie justă, convins că — după cum scria în numărul de la 18 noiembrie 1918 — „*Revoluția rusă este cauza comună a democrației și socialismului din toată lumea*“.

Curînd după unirea dela 1 decembrie 1918 muncitorimea din Banat și Valea Jiului încerca să întemeieze republici locale, independente și socialiste. Dar frunțașii social-democrației ardeleni intraseră, împotriva sen-

pele comuniste din Ardeal se străduiră să mențină elanul maselor cu ajutorul unei gazete noi: *Steagul Roșu* și al manifestelor tipărite clandestin; dar trădarea fusese săvîrșită, și consecințele ei au fost simțite de muncitorimea de peste munți un sfert de veac.

Cu toate piedicile puse de liderii de dreapta în calea dezvoltării mișcării din țara noastră, presiunea maselor conduse de grupele comuniste asupra conducerii anchilozate în vechi formule reformiste, s-a făcut tot mai simțită în următorii doi ani pînă la înființarea Partidului Comunist. Această presiune, care exprimă avîntul muncitorimii sub impulsul Marii Revoluții din Octombrie, s-a reflectat din ce în ce mai puternic în presa mișcării, pe măsură ce grupele comuniste din partidul socialist s-au înmulțit, au căpătat experiență și s-au transformat într-o adevărată aripă de stînga, aripă de avangardă revoluționară.

Oficiosul *Socialismul* a dus în 1919 și 1920 — împotriva frinelor conducerii — viguroase campanii pentru susținerea numeroaselor greve, pentru demascarea politicii imperialiste a Antantei și a guvernului român, pentru spulberarea calomniilor murdare debitate de presa burgheză cu privire la situația din Rusia Sovietică, pentru transformarea partidului socialist în partid comunist și pentru afilierea la Internaționala Comunistă de la Moscova — act istoric înfăptuit la 8 martie 1921.

În tot acest timp *Socialismul*, secondat de numeroase gazete muncitorești care apăreau în provincie, și apoi de revista teoretică comunistă *Lupta de clasă* (seria 1-a), și-a făcut pe deplin datoria de tribună de avangardă revoluționară în anii aceia grei, ani de ofensivă contrarevoluționare împotriva întîiului stat muncitoresc din lume. „*E vremea ca socialismul să se înfăptuiască, și pașii istoriei nu-i pot opri nici tunul german, nici crucișătoarele engleze, cu atît mai puțin baionetele românești*“ scria *Socialismul* din 25 ianuarie 1920, — confirmînd astfel afirmația marelui Lenin⁹⁾ că „*revoluția rusă a aruncat scînteii în toate țările lumii și a apropiat și mai mult de marginea prăpastiei imperialismul, care a luat-o razna*“.

9) V. I. Lenin, *Opere*, E.S.P.L.P., vol. 28, pag. 36.

timentului maselor, în Consiliul Dirigent care, în numele burgheziei române de peste munți ajunsă la putere, administra provinciile eliberate cu metode luate din arsenalul oligarhiei liberale. În locul *Adevărului* apărură *Tribuna socialistă* la Cluj, organ de presă tipic reformist. Avîntului revoluționar al proletariatului i se puse astfel un nou zăgaz. Gru-

Arme din arsenalul REVOLUȚIEI

VICTOR BIRLADEANU

ÎN arsenalul Revoluției din Octombrie se găseau nu numai tunurile Aurorei, carele blindate ale regimentelor din Petrograd, puștile și mitralierele, revolverele și grenadele adunate cu grijă de muncitorii și soldații revoluționari. Se găseau acolo și altfel de arme, cele mai amenințătoare pentru capitalism: ideile leninismului. Și se mai afla ceva: explozivele articole ale presei democratice și revoluționare, care demascau fără ocol șubrezenia și putreziciunea țarismului și claselor exploatare din Rusia.

De curind a apărut la Moscova o extrem de interesantă antologie intitulată „Foiletonul rus”. Au fost strinse în această antologie modele strălucite ale foiletonului rus de până la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie. Multe dintre aceste foiletoane — indeosebi cele din perioada imediat premergătoare Revoluției — sînt încărcate de patos demascator, izbînd la temelile orînduirii țariste.

Printre aceste foiletoane un loc însemnat l-au avut cele publicate în presa ilegală și legală bolșevică — „Zvezda”, „Proletarii”, „Pravda” etc.

Unii dintre cei mai de seamă scriitori și ziaristi proletari — Maxim Gorki, Vladimir Maiakovski, Alexandr Serafimovici, Demian Bednii, V. Vorovski, A. Lunaciarski, M. Olmînski — au folosit cu îndemînare biciul sfîchiiuitor al foiletonului dînd lovituri usturătoare moravurilor și năravurilor Rusiei țariste.

Iată, de pildă, foiletonul lui Alexandr Serafimovici, „Muncă gratuită”. Aici pana satirică a scriitorului dezvăluie una dintre cele mai cumplite racile ale societății capitaliste: șomajul.

Tema este atacată frontal, fără tircoale inutile:

„Dintre toate nedreptățile vieții, cel mai mare, cel mai groaznic este

cînd un om puternic, sănătos, doritor de muncă nu-și găsește loc în cîmpul muncii:

— Sînt tînăr, puternic, sănătos, am miini puternice, un cap plin de cunoștințe și vreau să muncesc”.

Hidoșenia acestui spectru al șomajului este apoi înfățișată în toată goliiciunea ei prin descrierea unor cazuri de oameni de diferite meserii care, luni și ani de-a rîndul, munceau fără plată în unele întreprinderi sau institutii în nădejdea că doar-doar se va elibera vreun loc și pentru ei.

Intr-alt foileton, „Legea lui Plevako”, Serafimovici demască minciuna și fățărnicia care stau la temelia justiției burgheze. Plevako era unul din corifeii avocaturii rusești din acea vreme. Specialitatea lui era de a scoate basma curată pe criminalii și escrocii din „lumea bună” — bineînțeles, în schimbul unor onorarii exorbitante.

Scriitorul zugrăvește apoi două cazuri elocvente. Primul: un moșier, Korolkov, bate un argat, Karpenko, pînă îl omoară. Pentru această crimă i s-ar fi convenit muncă silnică pe viață în minele din Siberia. Dar, sub oblăduirea faimosului Plevako, criminalul cu avere primește doar opt luni de închisoare. Al doilea: milionarul Mesniankin îl jefuiește pe muncitorul Subbota de leafa care i se cuvenea pe cîțiva ani de muncă fără odihnă. Pentru furtul unei sume echivalente, un hoț obișnuit ar fi fost condamnat la cel puțin zece ani de închisoare. Dar același Plevako își pune la bătaie toată demagogia avocățească și l-ar fi scos, fără îndoială, complet nevinovat pe Mesniankin dacă acesta nu s-ar fi zgîrcit la onorar. Pînă la urmă escrocul primește doar... două luni de închisoare.

Maxim Gorki, înainte de a fi marele scriitor al desmoșteniților soartei, cunoscut pînă dincolo de hotarele Rusiei, a fost ani de-a rîndul un prețuit foiletonist al ziarelor din orașele așezate pe malurile Volgăi, în deosebi al ziarului „Samarskaia Gazeta”. Aici, la „Samarskaia Gazeta”, Gorki avea o rubrică permanentă: „Printre altele” în care pana sa funcționa ca un adevărat scalpel chirurgical.

Despre ce scria Gorki în ironicele, dar atît de amarele sale foiletoane? Despre jefuirea țăranilor de către negustorii care, pe urmă, îl purtau pe păgubași pe la judecări dină acestora li se făcea lehamite să-și mai ceară drepturile; despre schilodirea în bătaia a unui ucenic de la uzina Lebedev pînă „i s-au cules oasele de pe jos”; despre amendarea unui funcționar dintr-o institutie pentru „absențe nemotivate” pînă ce s-a constatat că „absentul” de fapt murise. Din toate aceste fapte ca și din multe altele se alcătulește imaginea unor rînduieți neomenoase, în care omul simplu, omul muncii, era supus samavolniciei neînfrinate de nimic a îmbuibăților vieții.

Gorki practica și un alt gen de foileton deosebit de gustat: portretul satiră. Sub semnificativul titlu „Basmă rusești”, Gorki a publicat o savuroasă culegere de asemenea portrete satirice. Printre ele, la loc de frunte se găsesc portretul filozofului care predică toată viața pesimismul, dar care-și duce viața în îndestulare și multumire de sine burgheză, al poetului care nu reușește să-și plaseze versurile decît atunci cînd cîntă „doliul universal”, și așa mai departe. În aceste portrete, Gorki, creionînd figuri reprezentative ale anilor 1905-1912, realiza totodată atmosfera de putreziciune și decadență care domina viața intelectuală după înfrîngerea primei revoluții ruse.

Cu măiestrie utiliza arta portretului satiric și A. V. Lunacearski, a cărui ascuțime de spirit era caracterizată de contemporani prin metafora: „Oțel de Damasc“. Unul dintre portretele care au făcut mare vilvă la vremea lor, a fost cel intitulat „Seli-fanul din partid“, publicat în ziarul „Vperiod“ în anul 1906. Verva mușcătoarea a foiletonistului se revarsă din plin pentru a contura portretul satiric al lui Plehanov care, în acea perioadă, aluneca tot mai mult în mlaștina oportunismului.

Un loc important în foiletonistica rusă dinainte de revoluție îl ocupau foiletoanele în versuri.

Genialul talent poetic al lui Vladimir Maiacovski se dezvoltă încă de pe atunci în versuri satirice de o ascuțime rar întâlnită. „Imn savan-tului“ e un tipic portret satiric în versuri, în care figura învățatului rupt de viață se reliefează în culori acide. Iar poezia „Atitudine atentă față de șperțari“ dezvoltă cu toată forța satirei maiacovskiene moravurile putrede care domneau în administrația țaristă.

Un alt talentat minuior al foiletonului în versuri era Demian Bednii a cărui colaborare la presa bolșevică se bucura de caldă prețuire a lui Lenin.

Bednii își îndrepta satira violentă împotriva aspectelor celor mai caracteristice ale falsei democrații burgheze, ale exploatării capitaliste.

Un foileton în versuri care a făcut mare vilvă stîrnind furia cenzurii țariste, se numea „Evet, Effendim!“ . Dezvăluind, în aparentă, stări de lucruri din Turcia, Bednii ataca de fapt în plin simulacru de „democrație“ pe care-l „promova“ țarismul sub forma Dumei de Stat.

Citind antologia de foiletoane satirice editată recent la Moscova îți dai seama mai profund de potențialul revoluționar pe care-l conține acest gen gazetăresc tradițional în presa democratică și muncitorească.

ALEXANDRU SAHIA

PRIMUL ZIARIST ROMÂN CARE A SCRIS O CARTE DESPRE UNIUNEA SOVIETICĂ

GHEORGHE DINU

ALEXANDRU SAHIA a vizitat Uniunea Sovietică în anul 1934. Întors în țară, el a desfășurat o intensă activitate de popularizare a Țării Socialismului, publicind, sub regimul de teroare burghezo-moșieresc, o carte „U.R.S.S.-azi“.

Ajutat de partid, Alexandru Sahia a reușit să-și tipărească cartea după șase luni de la întoarcerea sa. Șase luni de străduință, de căutare de bani pentru hirtie, clișee, tipografie.

Încă din prima zi a întoarcerii lui din călătoria făcută în Uniunea Sovietică, Sahia spunea: Trebuie să public cartea repede de tot; am adus material destul, fotografii.

La aeroport s-a dus un grup de prieteni nu numai să-l întâmpine, dar să-l apere de agenții siguranței despre care știau că vor veni să-l primească cu un mandat de arestare. Într-adevăr copiii veniseră. Prietenii lui Sahia i-au recunoscut zgrăbuliți în paltoanele lor, suspectind pe toți acei ce veneau la aeroport.

Era decembrie, frig. Avionul aterizează. Grupul de agenți se repede spre ușa care se deschide. Sahia coboară împreună cu pasagerii. Prietenii se reped și ei și-l iau pe Sahia în brațe, îi iau servieta plină de hirtii, valiza, și fac cerc în jurul lui până a urcat cu ei în mașină. Cei doi agenți n-au îndrăznit să se mai apropie.

De la aeroport, Sahia a venit la redacția unde lucra și acolo până di-

mineața a povestit cit a putut din tot ce văzuse, ce întâlnise.

În timpul povestirii Sahia se oprea să sublinieze: „Vă povestesc eu ce-am văzut, dar cel mai important lucru este să facem să apară cartea. Știu că n-o să pot pune în ea tot ce-am văzut, ci numai ceea ce o să poată scăpa din ghiarele cenzurii. Cartea însă trebuie să apară, tot mai mulți să cunoască Uniunea Sovietică“.

Și cartea a apărut, la București, abia după șase luni, cu paginile sfîrtecate de cenzură, cu enorme greutăți, corectată de Sahia singur — dar a apărut. Din librării a dispărut în câteva zile: cumpărată de cititori și — față de acest succes — ultimele exemplare confiscate de siguranță.

Cam în aceleași condiții a apărut și ediția II-a la o tipografie din Craiova.

„U.R.S.S.-azi“ nu rămîne numai documentul care a arătat, pentru prima oară în România, după 17 ani de la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, realitățile din Uniunea Sovietică, pină atunci denaturate, calomniate de presa reacționară burgheză, dar și un model de carte de note de călătorie, care trebuiau să împărtășească la cit mai mulți în cuvinte cit mai simple, cele văzute în Țara Socialismului.

„Citind această carte, fiecare trebuie să rămînă cu impresia că a călătorit cu mine — ne spunea Sahia. Eu nu am plecat ca un turist în Uni-

unea Sovietică, ci să văd pentru cit mai mulți. Gîndul acesta m-a urmărit toate cele trei luni cite le-am petrecut ca să cutreier, într-o mică măsură, uriașa țară a socialismului. Să scriu cit mai bine și să prezint cit mai concis cele văzute, ca ele să fie ușor înțelese de cei ce vor citi cartea, de muncitori, de țărani, de oamenii cinstiți; bineînțeles reacționarii o vor înjura și vor turba“.

Și cartea lui Sahia a fost într-adevăr cartea cu ajutorul căreia mii de cititori au cunoscut Uniunea Sovietică, au cunoscut Moscova, cu parada celei de a 17-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, Leningradul, leagănul revoluției, Kievul și cîmpiile Ucrainei. Au cunoscut șantierele, fabricile și uzinele, colhozurile și sovhozurile, patosul muncii eroice a poporului sovietic condus de bolșevici. Au cunoscut viața de zi cu zi a oamenilor sovietici, marile lor drepturi și libertăți, cultura socialistă în plină înflorire.

Cartea lui Sahia, mărturia celor văzute de el, avea o considerabilă importanță în răspîndirea adevărului despre U.R.S.S., în spulberarea calomniilor și minciunilor trimbițate de propaganda reacționară.

În această carte se putea afla pe atunci — cînd în România domneau mizeria și analfabetismul, șovinismul și destrăbălarea — că în Uniunea Sovietică existau 580 de teatre în care se juca în 40 de limbi, iar planul cincinal prevedea construirea a încă 120.

„Ascultînd pe scriitorii sovietici, pe Gorki, pe scriitorii progresiști care participau la acest congres (Congresul I al scriitorilor sovietici — n.n.) — spunea Sahia — am înțeles ce înseamnă realismul socialist, care tre-

buie să fie arta vremurilor noastre, cum trebuie să scriem. Literatura sovietică este cea mai tinăra literatură a popoarelor contemporane, dar ea este, însă, în același timp literatura cea mai bogată în idei, cea mai înaintată și cea mai revoluționară. Presa bolșevică are o tradiție în presa leninistă a „Iskrei“ și a „Pravdei“, presa scrisă de muncitorii orașelor și satelor, e o presă scrisă de corespondenți din toate colțurile țării, de pe șantiere și locurile de muncă, acolo unde se construiește socialismul, unde se făurește zi de zi, ceas de ceas, o nouă istorie a lumii, a unei ere noi“.

La întoarcerea din U.R.S.S. Alexandru Sahia vroia să treacă prin Germania hitleristă, dar nu i s-a permis. Viza i-a fost refuzată.

„Trecerea dintr-o țară — spunea el — unde exploatarea omului de către om a dispărut, iar ura de rasă nu mai există, — într-o alta în care se propovăduia și se aplica ura de rasă, se înăbușeau libertățile și se distrugeau roadele civilizației, mi-ar fi folosit mult, cred, să compar felul de viață a două lumi întru totul opuse“.

Sahia nu s-a oprit numai la carte. El continua și prin viu grai să arate cele văzute. Cînd veneau la redacție muncitorii cu o plîngere, cu un protest, el nu scăpa prilejul să le vorbească despre Uniunea Sovietică, fiind ascultat cu însuflețire.

În mai multe rînduri a fost întilnit în îndepărtate cartiere muncitorești, într-o casă unde se adunau între 20—30 de lucrători de fabrică, cu soțiile și copiii, unde Sahia povestea pînă noaptea tîrziu despre Uniunea Sovietică.

„Oamenii parcă uitau de mizerie și de necazurile lor, ascultînd ce le

spuneam — mărturisea el odată. Ei se gîndeau că odată și odată va fi și la noi așa, dar simțeam în același timp cum crește mai puternic în ei ura împotriva exploataților, a acelor care ponegreau Uniunea Sovietică“.

N-a refuzat, deși suferind, să se ducă, la chemarea unor tineri comuniști, tocmai pînă la Rădăuți, pe atunci un centru al huliganismului, ca să vorbească despre dezvoltarea culturală în Uniunea Sovietică.

Prin cartea lui, prin acțiunea care a desfășurat-o spre a populariza Uniunea Sovietică, Alexandru Sahia a adus o însemnată contribuție la cunoașterea marii țări a socialismului, într-o perioadă dintre cele mai întunecate și mai crincene ale regimului reacționar care numai după cîțiva ani avea să tirască în mod criminal poporul nostru în războiul hitlerist. Prin cartea „U.R.S.S.-azi“ Sahia a adus o însemnată contribuție la acțiunea dusă de Partidul Comunist Român pentru demascarea pregătirilor de război împotriva Uniunii Sovietice.

Sahia s-a stins din viață în 1937, la doi ani după apariția cărții lui. Avea 29 de ani. Dacă n-ar fi murit, el împlinea anul acesta, la 11 octombrie, 50 de ani. În cele două decenii care au trecut de la moartea lui Sahia, Uniunea Sovietică s-a transformat în țara cea mai puternică din lume, pășind hotărît pe drumul comunismului. Au apărut noi țări socialiste. Cele văzute în 1934 de Sahia la Moscova, Leningrad și Kiev, pot fi văzute astăzi la Pekin și Hanoi, la Ulan Bator și Tirana, în Germania de răsărit, în țara noastră, în imensa geografie a orînduirii socialiste stăpînită de aproape un miliard de oameni.

ÎN VIZITĂ LA REDACȚIA ZIARULUI „SELSKOE HAZIAISTVO” DIN MOSCOVA

ȘERBAN NEDELCU

Redactor șef al ziarului „Agricultura nouă”

ÎN primăvara acestui an am avut prilejul să vizitez redacția ziarului „Selskoe haziastvo” din Moscova. Vizita mea a durat numai câteva zile, dar a fost suficient să-mi producă o impresie deosebit de puternică și să-mi dea o imagine clară asupra rolului imens al presei sovietice în lupta de educare a oamenilor, de mobilizare a lor pentru construirea comunismului și pentru apărarea păcii în lume.

Evident că într-o țară ca Uniunea Sovietică, cu un teritoriu de circa douăzeci de milioane de kilometri pătrați, cu un popor de peste două sute de milioane de oameni, cu ținuturi și clime diferite, — începînd de la cea tropicală și pînă la clima ghețurilor veșnice — se ridică zilnic mii și mii de probleme noi și pentru redacția unui ziar nu e ușor să aleagă pe cele mai de seamă dintre cele mai importante. „Selskoe haziastvo”, — organ al Ministerului Agriculturii și al Comitetului Central al Sindicatului Muncitorilor Agricoli din U.R.S.S. — rezolvă cu succes aceste situații. Atît colhoznicii din R.S.F.S.R. cit și cei din Cuban, din R.S.S. Moldovenească, din Crimeia, din Afganistan și din Cazahstanul însoțit, ori din îndepărtatele ținuturi nordice, găsesc în ziarul lor cele mai importante articole despre probleme care îi interesează, precum și informații, reportaje, scrisori etc. despre rezultatele muncii lor.

Legăturile strînse cu ministerele și cu cele mai variate instituții agricole, zecile de mii de corespondenți voluntari — de la care se primesc 70.000 scrisori pe an — corespondenții regionali și republicani asigură informarea rapidă a ziarului.

Am rămas viu impresionat atît de numărul de scrisori sosite zilnic la redacție din partea cititorilor și corespondenților voluntari, cit și de grija pe care redactorii o au față de fiecare scrisoare în parte. Îmi aduc aminte că în timp ce aveam o întrevvedere cu redactorul șef al ziarului și cu cei doi redactori șefi adjuncți, în birou a intrat un redactor care și-a cerut iertare că ne deranjează, arătînd totodată că a fost nevoit să facă acest lucru, deoarece avea de rezolvat o problemă foarte urgentă. „Problema urgentă” era scrisoarea unui colhoznic din Azerbaidjan, al cărei conținut privitor la rezultatele obținute în crearea de noi soiuri de bumbac necesita o cercetare mai amănunțită. În vederea efectuării acestei cercetări, redactorul cerea încuviințarea să plece personal la fața locului, întrucît prin convorbirea telefonică pe care o avusese cu corespondentul ziarului nu putuse lămuri problema. Mai tîrziu cînd am vizitat și secția de scrisori, mi-am dat seama că toate scrisorile se bucură de o atenție deosebită. Fiecare rînd, fiecare pasaj al scrisorilor sînt cîuțite cu atenție și studiate

înainte de a fi publicate sau de a li se trimite răspunsuri. Tovarășii care lucrează în această secție nu consideră o povară citirea și rezolvarea celor 200—250 de scrisori ce sosesc zilnic. Promptitudinea și grija pe care redacția le dovedește față de comunicările cititorilor și corespondenților au contribuit, de altfel, la ridicarea prestigiului ziarului în fața oamenilor muncii de pe ogoarele Uniunii Sovietice, la mărirea continuă a numărului celor ce se adresează gazetei cu cele mai arzătoare și mai variate probleme.

Ducîndu-mă după câteva zile în câteva colhozuri din R.S.S. Moldovenească, am putut să verific în practică roadele muncii de stringere a legăturilor redacției cu masele.

Îmi amintesc că într-o după amiază mă aflam în fața casei de cultură a colhozului Lenin din comuna Copanca, raionul Bender. Abia venise poștaşul și colhoznicii se grămădiseră în jurul lui ca să-și primească ziarele la care erau abonați. Am constat cu plăcere că mulți dintre colhoznici se interesau în mod special de „Selskoe haziastvo”. Am întrebat ce anume îi interesează mai mult în acest ziar și mi s-a spus:

— Ziarul este foarte citit în colhozul nostru căci găsim în el îndrumări prețioase. Acuma însă avem un motiv și mai însemnat. De vreo

săptămână am trimis redacției câteva întrebări privitoare la cultivarea merilor și căutăm răspunsul.

Nu știm ce mijloc a folosit redacția pentru a răspunde la întrebarea colhoznicilor din Copanca, poate le-a trimis o scrisoare, sau a publicat un articol, sau poate a găsit altă cale de comunicare. Un redactor al ziarului mi-a povestit însă că ei studiază în mod deosebit întrebările cititorilor și folosesc cele mai variate mijloace de rezolvare a lor. Astfel, în anul trecut, mecanizatorii dintr-un S.M.T. au trimis o scrisoare prin care întrebau: de ce uleiul folosit la tractoare este de calitate inferioară? Pentru a putea afla cauza acestor lipsuri, redacția a organizat o constatare, ale cărei concluzii le-a publicat în ziar. Rezultatul: într-un timp foarte scurt, lipsurile semnalate de mecanizatori au fost înlăturate.

Vreau să relev aci și felul cum colectivul de redacție reușește să dezbătă cu competență și promptitudine problemele de bază în cele mai variate genuri gazetărești. Mă aflu la Moscova în primele zile de la publicarea în presă a expunerii tovarășului N. S. Hrușciiov cu privire la dezvoltarea continuă a orînduirii colhoznice și la reorganizarea stațiilor de mașini și tractoare. Acest eveniment de covârșitoare însemnătate, care a fost primit cu nemărginit entuziasm de către țărănimea colhoznică, a constituit o preocupare de frunte pentru redacția ziarului „Selskoe haziastvo”. Pe marginea expunerii tovarășului N. S. Hrușciiov, ziarul a organizat o dezbatere largă, la care au participat mii de economiști și mecanizatori, președinți de colhozi, activiști de partid și de stat, colhoznici fruntași, ingineri, profesori etc., spunîndu-și părerea nu numai asupra importanței măsurilor ce urmau a se lua, dar și venind cu propuneri prețioase. Alături de semnătura lui M. Luțenco, ministrul agriculturii al R.S.S. Bielorusie — care printre altele făcea și propuneri asupra felului cum să fie folosite cadrele vechi de mecanizatori, în vederea unei bune funcționări a mașinilor și tractoarelor, — se afla semnătura lui V. Pavlov, membru corespondent al Academiei Unionale de științe agricole V. I. Lenin, precum și a lui T. Smirnov, Erou al Muncii Socialiste și președinte al colhozului Regiunea Militară Belorusia din regiunea Minsc; a lui M. Beliakov, agronom în colhozul Drujba, regiunea Kalinin; a lui G. V. Vanenko, muncitor la uzina de tractoare din Stalingrad și altele.

Bineînțeles că în această perioadă, cu toate că dezbaterile ocupau zilnic mai mult de jumătate din spațiul ziarului, n-au fost neglijate nici alte probleme la ordinea zilei, cum ar fi: pregătirile de însămînțări și efectuarea lor, creșterea animalelor, dezvoltarea multilaterală a colhozurilor și sovhozurilor, diverse probleme de pregătire a cadrelor și de educație politică și profesională a oamenilor muncii de pe ogoare.

Pornind de la premiza că fiecare țară, mare sau mică, are experiența și realizările sale care prezintă un mare interes și pot contribui la întărirea colaborării dintre țările lagărului socialist, redacția ziarului „Selskoe haziastvo” socotește necesar să arate pe larg oamenilor sovietici aspecte din experiența și realizările țărilor de democrație populară în agricultură. Ziarul a publicat articole despre experiența cooperativelor și gospodăriilor de stat fruntașe din R. Cehoslovacă; despre succesele obținute de cooperatorii bulgari în legumicultură și în transformarea socialistă a agriculturii; despre cultura porumbului în R.P.R. și altele. S-a vorbit amănunțit despre regimul de economii din cooperativele agricole chineze, despre munca oamenilor de știință chinezi în cultivarea orezului și în crearea de noi varietăți de plante.

În anul acesta, în R. D. Germană a început o campanie de dezvoltare a producției de animale. Redacția ziarului nu s-a mulțumit numai să informeze pe cititorii săi asupra începerii acestei campanii, ci a organizat și publicarea unor materiale în care s-au arătat metodele folosite de țărani germani în vederea măririi producției și a micșorării prețului de cost.

Între ziarul „Agricultura nouă” și „Selskoe haziastvo” s-a inițiat o legătură mai strînsă în vederea împărtășirii mai largi a experienței ambelor redacții. Periodic, noi publicăm articole semnate de către specialiști sovietici în agricultură, de către redactorii ai ziarului „Selskoe haziastvo”, de către colhoznici etc. De asemenea, folosind experiența ziarului sovietic, noi am organizat numeroase acțiuni care au fost încheiate cu succes. Printre acestea putem cita

ancheta privitoare la creșterea animalelor care a durat mai mult de șapte luni și la care au participat sute de specialiști și tehnicieni, profesori, colectiviști, crescători de animale din gospodării de stat și alții; discuțiile privitoare la problema construcțiilor în gospodării colective precum și o acțiune care se desfășoară în prezent, urmărindu-se cum sînt traduse în viață învățăturile Consfătuirii de la Constanța a muncitorilor și țărănilor din sectorul socialist al agriculturii.

La rîndul ei, redacția ziarului „Selskoe haziastvo” s-a interesat îndeaproape de modul cum ziarul „Agricultura nouă” folosește diferite genuri publicistice în prezentarea problemelor. De asemenea, redacția ziarului „Selskoe haziastvo” a căutat să cunoască formele pe care le folosim în popularizarea frunțășilor în muncă, în special pe acei care se evidențiază în folosirea celor mai bune metode de muncă în cultura porumbului. În acest sens redacția „Agricultura nouă” a alcătuit și o pagină specială care a fost publicată de „Selskoe haziastvo”.

Trebuie să recunoaștem însă că n-am făcut totul pentru a folosi în măsură și mai mare prețioasa experiență a ziarului sovietic „Selskoe haziastvo”. Pe viitor ne vom strădui să o cunoaștem mai bine și să o aplicăm în mod creator. Mă gîndesc în primul rînd la problema recrutării și îndrumării corespondenților voluntari, care, așa cum a fost rezolvată de „Selskoe haziastvo”, constituie o înaltă școală pentru noi.

CUVINTE RĂU ÎNȚELESE

Acad. AL GRAUR

ȘTIM cu toții că, atunci când întâlnim un cuvânt pe care nu l-am mai auzit, putem căuta în dicționar ca să aflăm sensul lui exact. Dar nu totdeauna avem la îndemână dicționarul și mai ales nu totdeauna ne dăm seama că nu cunoaștem exact valoarea cuvântului. Numai în dicționar cuvântul se găsește izolat și explicat prin el însuși; în viață, cuvintele ne apar în construcții, adică legate de alte cuvinte, și de cele mai multe ori, cunoscând sensul general al frazei, ne lămurim și cu privire la sensul fiecărui cuvânt în parte, chiar dacă unele dintre ele nu le-am mai auzit înainte.

Din păcate însă nu totdeauna știm să desprindem din context sensul cuvântului nou, adică, înțelegând cum trebuie fraza, sintem tentați să atribuim cuvântului nou o valoare care se potrivește în construcția dată, dar nu se potrivește în alte exemple. De curînd, în tren, o călătoare declara că favorizează locul de lângă geam. Desigur vorbitoarea, auzind expresii de felul următor: **regele îl favoriza pe Malaxa**, adică „îi acorda favoruri”, a înțeles că „regele ținea la Malaxa”, ceea ce nu e prea departe de înțelesul real. Dar cînd a folosit în alt context cuvîntul, cu sensul pe care i-l presupunea, rezultatul a fost ridicol.

Exemple de acest tip apar uneori și în scris: **abnegație** înseamnă „punerea propriilor sale interese mai prejos de ale altora”. De aceea putem să vorbim de abnegație cînd un muncitor intră în foc pentru a salva uzina, sau cînd un militar acopere cu pieptul său mitraliera dușmană. De asemenea se poate munci cu abnegație pentru a depăși planul întreprinderii. Din fraze de felul acesta a putut ieși ideea că **abnegație** înseamnă „sîrguință”. Și astfel citim fraze ca:

...*elevii muncesc cu multă abnegație pentru a-și însuși temeinic meseria.* (Someșul, Dej, 30 decembrie 1957, p. 3, col. 3).

În primul rînd **abnegație** spune destul și nu mai e nevoie să adăugăm că e „multă”. În al doilea rînd, elevii învață pentru a-și perfecționa propriile lor cunoștințe, deci nu se poate spune că uită de interesele lor.

Protagonist era în tragedia greacă actorul care juca primul rol (în total erau trei actori și fiecare din ei era numit după importanța rolului), deci în fiecare tragedie nu putea fi decît un protagonist. S-a putut însă înțelege că înseamnă „personaj important”, astfel că ajungem ca discutîndu-se despre săritura în înălțime, să se vorbească de

...*una din principalele protagoniste.* (Sportul popular, 25 august 1958, p. 4, col. 1.)

Prin urmare acum nu numai că există mai multe protagoniste, ci unele dintre ele principale și, desigur, altele sînt secundare.

În alte cazuri, sensul cuvîntului nu este denaturat, numai construcțiile în care intră sînt greșite. Mecanismul greșelii rămîne însă același.

Am mai semnalat altă dată întrebuintarea greșită a verbelor **a comemora** și **a aniversa**. Desigur, sensul lor nu este mult deosebit de al lui **sărbători**. **A comemora** este „a pomeni cu cinste”, deci „a sărbători pe cineva după moarte, la o anumită ocazie”. La noi însă adesea se „comemorează” nu persoana celui dispărut, ci numărul anilor scurși de la moartea, eventual de la nașterea lui:

Opinia publică democrată germană a comemorat la 15 ianuarie împlinirea a 38 de ani de la asasinarea lui Karl Liebknecht și a Rozei Luxemburg. (Telegramă Agerpres în „Informația Bucureștiului”, 16 ianuarie 1957, p. 3, col. 7.)

Greșeli similare se fac și cu **a aniversa**, care are drept obiect o persoană sau un eveniment, nu un număr de ani.

O situație oarecum asemănătoare are verbul **a tergiversa**. În latinește, de unde este împrumutat, acest cuvînt înseamnă „a întoarce spatele”, adică „a se codi”, „a căuta pretexte pentru a nu face o treabă”. Același este sensul și în romînește, numai că, în mod greșit, verbul devine tranzitiv:

...*Israelul nu are nici un temei să tergiverseze retragerea trupelor de pe teritoriul egiptean.* (Telegramă Agerpres în „Scinteia”, 31 ianuarie 1957, p. 4, col. 5.)

Pretextul acestei dizolvări a fost că deputații... din aceste comisii ar duce o activitate de natură să ter-

giverseze constituirea noii armate vestgermane. (Telegramă Agerpres în „Romînia liberă”, 16 ianuarie 1957, p. 4, col. 4.)

De ce oare nu s-ar folosi în astfel de formule cuvîntul romînesc **a tărgăni**, care nu face nici o greutate?

A incumba înseamnă în latinește „a se lăsa cu toată greutatea” (propriu zis „a se culca asupra”). De aici expresia **mie îmi incumbă** (o datorie, o sarcină etc.), adică „asupra mea apasă, pe umerii mei cade” etc. Se înțelege că cu acest sens verbul nu poate folosi decît la persoana a III-a. Și acest verb, folosit de altfel destul de rar în romînește, devine sub penița unora tranzitiv:

(rezoluția) **incumba agresorilor obligația retragerii forțate a trupelor lor de pe teritoriul Libanului și Jordaniei.** (Scinteia, 23 august 1958, p. 4, col. 7.)

Dacă această construcție ar fi corectă, ar trebui ca verbul să poată fi folosit și la persoana I-a sau a II-a. Pînă astăzi însă nu cred să fi zis cineva eu **îți incumb o sarcină** sau **tu îmi incumbi o obligație**.

Iată, în sfîrșit, verbul **a eșua**. Sensul lui e clar: „a nu reuși”. Se zice deci că cutare persoană **a eșuat** în încercarea ei de a face o anumită acțiune. Răsturnîndu-se însă relația, se spune că **acțiunea a eșuat**. Asta încă nu e prea rău: dacă a eșuat autorul acțiunii, a eșuat și acțiunea. Dar adesea auzim că **misiunea** cuiva a eșuat:

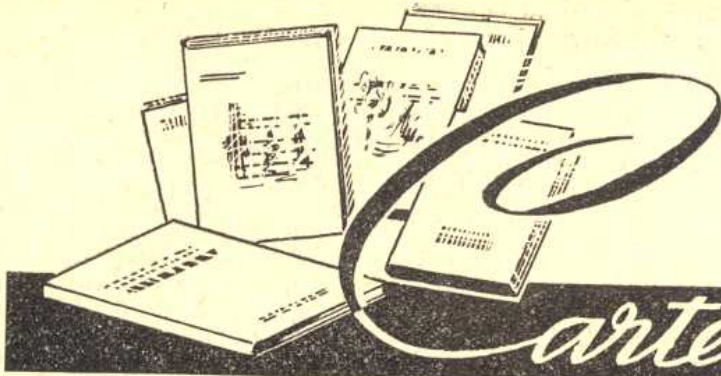
Misiunea lui Richards a eșuat. (Telegramă Agerpres, în „Scinteia”, 5 mai 1957, p. 4, col. 12.)

...*misiunea lui Henderson în organizarea unui complot împotriva Siriei a eșuat.* (Telegramă Agerpres, în „Scinteia”, 4 septembrie 1957, p. 4, col. 7.) Ziarul a pus și titlul „Eșecul misiunii lui Henderson”.

Misiune înseamnă, în cazul nostru, nu executarea dispoziției, ci primirea ei, adică „ordinul”. Și e clar că nu ordinul a eșuat, ci executarea. Deci Richards, Henderson au eșuat în misiunea lor.

În toate aceste cazuri, se vede că e nevoie să cunoaștem nu numai sensul lexical, ci și folosirea sintactică a cuvîntului.

artea în ziar

VICTOR VINTU

EXISTENȚA în țara noastră a unui cititor nou precum și aceea a unei multilaterale și vaste producții editoriale reprezintă unul dintre cele mai de seamă rezultate ale revoluției culturale înfăptuite de partid și guvern. Cifrele stau la îndemina oricui, vădind limpede — de la numărul de biblioteci la tiraje — pașii uriași făcuți în ultimii ani, setea și dragostea de cultură a maselor muncitoare, pasiunea cu care e primită și asimilată cartea. Fenomenul nu e inedit numai prin proporțiile sale ci, în aceeași măsură, prin conținutul său nou — cel al unei culturi de masă, socialiste. Iată temeiurile care fac atât de importantă și plină de răspundere contribuția presei la apariția, popularizarea și pătrunderea în mase a cărții bune — factor de seamă al educației în spiritul ideologiei socialiste. Așa dar, un vast și permanent perimetru de preocupări — răspunzând interesului cel mai larg — de la informația bibliografică regulată și competența la interpretarea critică marxistă, de la analiza activității editoriale la problemele difuzării cărții. Ceea ce și constituie obiectul rîndurilor de față, simple însemnări rezultate din lectura citorva cotidiane într-o ultimă perioadă (iulie-octombrie) — însemnări, iar nu o analiză exhaustivă, despre cartea în presa cotidiană.

★

Ți se impune de la bun început frecvența și constanța locului ocupat de problemele cărții în unele ziare, atenția plină de grijă pe care o acordă informării și orientării operative, formele publicistice variate care apropie cartea de cititor. A devenit astfel o obișnuință de a găsi în suplimentul cultural săptăminal al Științei informații, cronici și recenzii

cu privire la ultimele apariții, în special beletristice, precum și note și articole critice despre cărți fără mesaj, confuze ideologicește, necorespunzătoare din punctul de vedere al formei artistice. Alături de prezentarea unor opere aparținând scriitorilor de frunte ai literaturii (Arghezi, Bogza, Breslașu), întîlnim și o îndrumare competentă și o grijă deosebită față de cărțile tinerilor scriitori, aflați chiar la prima lor carte (D. R. Popescu, V. Căbulea). Stilul prezentărilor e accesibil, atrăgător — potrivit masei largi de iubitori de literatură.

Deosebit de interesante din punctul de vedere al problemei pe care o discutăm, ni se par numerele din august ale ziarului Munca, în paginile căruia — atât numeric cit și ca varietate de conținut și forme — au apărut o serie de materiale interesante, la specificul organului central al C.C.S. Pe lângă diversele recenzii — la cărți politice și literare — au apărut o prezentare amplă a monografiei despre uzinele „I. C. Frimu” — Sinaia, precum și articole despre bibliotecile sindicale. O frumoasă realizare o constituie pagina specială Cultură și Educație din 30 august, cu tema: „Munca de masă cu cartea”, pagină vie, atractivă, densă prin material factic, constituind o bună îndrumare oferită rețelei vaste de activiști culturali sindicali. Din păcate, ca un revers al medaliei, în numerele pe septembrie nu întîlnim decît un singur material — o vitrină despre cărți apărute în editura C.C.S. Atita.

E de remarcă, sub aspectul numeric al materialelor despre cărți și al informației regulate, operative, în forme variate, aportul sectorului de critică de la Informația Bucureștiului, bine reprezentat în cadrul rubricii permanente „Actualitatea culturală”.

Dacă, în general, cartea de literatură își găsește un loc corespunzător, ca spațiu, în paginile unor ziare, nu același lucru se poate spune despre alte categorii de cărți foarte apreciate și răspindite în rîndul cititorilor. Bunăoară Steagul roșu n-a publicat, în ultimele trei luni, decît o singură recenzie despre cartea politică, neglijînd, ca și Știința tineretului, această sarcină de frunte din domeniul popularizării cărții. Lipsesc de asemenea din coloanele unor ziare, materiale despre cartea științifică, agricolă, tehnică, de popularizare etc. — care, după cum se știe, au un cerc larg de cititori în rîndurile muncitorilor și țăranilor muncitori.

De aceea se simte în acest sector necesitatea unei munci redacționale mai sistematice, mai organizate și mai operative — pentru ca orice carte importantă, de conținut, să nu scape din raza atenției cititorului. Or, în perioada de care ne ocupăm, au apărut volume deosebit de interesante, nereflectate în presă: Maurice Thorez: „Articole și cuvîntări”, Sadoveanu: „Opere”, vol. XIII, Ehrenburg: „Ce-i trebuie omului”, N. A. Dmitrieva: „Despre educația estetică”, „Patrie și libertate” (culegere, „Biblioteca pentru toți”) etc.

★

Firește, în primul rînd, cititorul caută în ziar o informare asupra cărților care apar, pentru a-si alege volumele preferate. Deci: bibliografie. Dar chestiunea nu constă doar în publicarea cu regularitate a titlurilor, numărului de pagini și a prețului — deși bunăoară, Steagul roșu omite s-o facă de luni de zile — ci a unei bibliografii mai explicite, din care să reiasă tema cărții, sarcina căreia îi răspunde, cine este autorul ei, cărei categorii de cititori i se

adresează, în ce epocă a fost scrisă. Faptul își are însemnătatea lui, deoarece simplul titlu menționat la bibliografie nu-i spune, citeodată, prea multe cititorului, și el poate să treacă pe lângă o carte foarte importantă. În această privință, e utilă „Vitrina cu cărți” din Informația Bucureștiului. Ar fi de dorit, în general, să fie prezentate, sub această formă, cit mai multe cărți — deoarece prin intermediul ei se stabilește un prim contact (de multe ori hotărâtor) între cititor și carte. S-ar putea înființa, în cadrul paginilor culturale ale ziarelor, o rubrică permanentă de acest gen, care ar oferi săptăminal imaginea celor mai importante apariții din ultimele șapte zile. O altă formă — din păcate aproape neutilizată — este o vitrină cu cărți pe specialități (cărți științifice, de popularizare) sau pe genuri (volume de călătorie, albume de artă etc.). Asemenea modalități stimulează interesul, organizează aparițiile în conștiința cititorului, prezintă eficiență. Din păcate, o primejdie care amenință de multe ori informația este șablonul, uscăciunea, sărăcia, datorită faptului că redactorul respectiv cercetează superficial cărțile, ori nici nu le vede măcar, și preia mecanic formulările puțin fericite ce-și mai fac loc în buletinele editurilor.

★

O confuzie care se practică adesea — pricinuind o pendulare ciudată între rezumatul școlăresc, pedant, obiectivist, și însemnarea superficială, din vîrfurile condeiului, pășărească — este aceea, pe de o parte, dintre scurta notă bibliografică și recenzie, iar pe de altă, dintre recenzie și cronică literară. Or, fiecare dintre aceste specii își are funcția sa bine determinată, trebuind să slujească, în primul rînd, conținutul cărții la care se aplică, după importanța și problematica respectivă. Iar asta presupune o atitudine ideologică, selectivă, avînd ca bază aprecierea „cui se adresează” și „ce exprimă” cartea, cerînd astfel o interpretare fermă marxist-leninistă, excluzînd obiectivismul, superficialitatea.

Nu e locul aici de a face o discuție, însă atunci cînd, de pildă, Informația Bucureștiului consacră un spațiu deosebit de mare pentru cronică literară la „Fetele lui Barotă” de Cella Serghi — o carte față de care însuși cronicarul are rezerve ideologice dintre cele mai serioase — și doar o simplă notă bibliografică la cărți mult mai importante, ca volumele despre U.R.S.S. ale lui Kernbach și Șahighian, e limpede

că redactorul respectiv își „uită” rolul său ideologic. Același ziar, care a acordat — în raport cu specificul și spațiul său — o atenție nejustificată unor probleme puțin interesante și ca mesaj și ca realizare, a lăsat oarecum în umbră un succes al literaturii realist-socialiste: „Se-tea”, de Titus Popovici. Citeodată, din motive neprincipiale care împing la aprecieri necritice, sau acordin-du-se un spațiu nejustificat, se ajunge la situația ca cititorul să fie îndreptat spre cărți confuze sau nerealizate, în timp ce opere valoroase sînt înfățișate într-o simplă notă bibliografică. Deci, ignorate.

În felul acesta, munca de critică și bibliografie riscă să devină o arhivistică obiectivistă — o ușă deschisă larg influențelor ideologiei străine — și nu o activitate specific militantă (presupunînd deci îndrumare și nu numai „popularizare”) subordonată întăririi ideologiei socialiste. În articolul „Pentru întărirea principialității marxist-leniniste în critica literară” (Știința) se subliniază în mod deosebit: „Criticii noștri literari au datoria de cinste de a milita permanent pentru orientarea literaturii și oglindirea marilor transformări care au loc în țara noastră la orașe și sate. Nici o operă literară de acest fel nu trebuie să scape atenției criticilor, care sînt chemați să imbine dragostea pentru literatură noastră nouă, cu exigența față de tot ce este deficitar din punct de vedere al conținutului și formei artistice”.

Din acest unghi al folosirii cu simț de răspundere a spațiului destinat cărții și al găsirii celor mai potrivite modalități — în raport cu conținutul și problematica volumelor — un exemplu grăitor îl oferă materialele din Știința, în care diferențele dintre specii sînt urmărite riguros, constituind într-adevăr o bună orientare pentru cititor. Un alt fapt pozitiv care reține atenția cititorului în ceea ce privește o serie de materiale despre cărți apărute în Știința e acela că pot fi întîlnite semnăturile unor scriitori și critici apreciați, competenți. Așa după cum semnătura lui Paul Georgescu la cronică literară a Romîniei libere era un indiciu al modului plin de răspundere cu care a privit ziarul această rubrică. Ulterior însă, prin mutarea cronicii lui Paul Georgescu în Gazeta literară, ziarul n-a mai găsit, timp de peste două luni, modalitatea de a întreține cronică, ceea ce a dăunat sectorului respectiv. Problema colaboratorilor de specialitate și prestigiu depășește însă cadrul strict al cronicii literare (aflată, în general, în suferință) și

se raportează în egală măsură la cartea politică, științifică, de artă etc. Ar trebui întreprinsă o muncă mai activă pe acest teren, fiindcă numai o strînsă colaborare cu specialiști din diferite domenii ar putea duce la o substanțială și așteptată îmbunătățire a popularizării prin presă și a altor categorii de cărți decît cele literare.

Să revenim la cronică literară. Pe lângă problema alegerii cărții într-adevăr reprezentative, se observă citeodată (în Steagul roșu) o înțelegere greșită a menirii cronicii literare în raport cu cititorii ziarului: se fac simțite tendințe de a identifica această cronică cu aceea din publicațiile literare de specialitate. Dacă în alte sectoare, Steagul roșu vădește o justă preocupare pentru a aborda genuri publicistice mai accesibile, apreciate de cititorii săi (în deosebi țărani muncitori din regiunea București), în domeniul popularizării cărții, în loc de a da atenția cuvenită unor forme cum ar fi: vitrina cu cărți, note bibliografice, recenzii, ziarul se orientează exclusiv spre cronică.

★

Modalitățile de prezentare a cărților nu sînt însă — după cum se știe — doar de ceea ce am notat mai înainte: mesajul pe care-l poartă, funcția lor ideologică, ci — într-o mare măsură — și de categoria de cititori a respectivului ziar. Fără îndoială că despre cărțile cele mai importante va scrie, să zicem, și Știința tineretului. Ne așteptăm însă ca în coloanele sale să citim mai cu seamă despre cărți adresate tinerei generații, după cum Munca va fi ziarul care va acorda cea mai mare atenție cărților din Editura C.C.S., Principiul însă nu-și găsește totdeauna aplicarea practică. Astfel, Știința tineretului a acordat în ultimele trei luni o atenție cu totul insuficientă concursului „Iubiți cartea”, publicînd un singur material; de asemenea a neglijat recenzarea cărților unor tineri scriitori. Alt aspect e legat de existența paginilor sale speciale: pagina științifică, a elevului, a studentului etc. De ce nu se prezintă în ele niciodată, la specific, unele cărți apărute, care ar interesa în mod deosebit respectiva categorie de cititori? Ar fi de dorit ca pagina științifică să acorde o rubrică permanentă cărților tehnice, din colecția „Știința învinge” etc. Pagina femeii din Steagul roșu ar putea adăposti prezentări ale unor cărți special închinată femeii muncitoare. Și nu le adăpostește.

O atenție mai susținută față de specificul cititorilor săi vedește Munca, unde s-au tipărit note și recenzii folositoare despre unele cărți destinate a sprijini activitatea culturală de masă, activitatea organizațiilor sindicale etc. Același ziar acordă atenție muncii de masă cu cartea, publicând materiale la specific; în general însă, ele s-ar cere mai bine scrise, mai adâncite, mai sintetice.

Scînteia tineretului a publicat o bună relatare, tot pe specific, pe tema „Sărbătoarea tinerilor iubitori de literatură din uzină”, descriind vizita unui grup de scriitori, legătura lor cu cenaclul, evidențiind tinerii talentați din uzină. Din păcate, a fost singurul material de acest gen, deși genul e foarte gustat și stimulează dragostea tineretului muncitoresc pentru lectură, interesul pentru concursul „Iubiți cartea”. Pe această linie, s-ar putea iniția anchete în rîndul cititorilor cu privire la „ce citiți” și „ce ați vrea să citiți”, „ce carte v-a plăcut mai mult și de ce”. Luna prieteniei romino-sovietice sau întîmpinarea aniversării Republicii sînt prilejuri cît se poate de potrivite pentru a întări caracterul educativ al cititului în masele largi de muncitori și țărani muncitori.

Bine venit, în acest sens, a fost concursul cu premii al ziarului Steagul roșu, „Poeți și poezie”, trezind interes în rîndul cititorilor prin formula sa interesantă, atractivă din punct de vedere publicistic. Ce păcat însă că desenele — sub orice nivel, denaturînd de multe ori chipul poezilor într-atîta încît nici intîmii lor nu i-ar mai fi putut recunoaște — precum și unele strofe nu tocmai bine alese (ori prea ușor de ghicit — la Eminescu —, ori prea greu — la unii poeți contemporani, din care s-au dat uneori versuri puțin reprezentative sau depășite în evoluția

lor artistică), au știrbit din valoarea inițiativei!

E limpede că există numeroase „rezerve interne” țînînd de specificul fiecărui ziar în parte, și care ar duce — prin forme publicistice vii, agitatorice ce s-ar împleti cu obișnuita muncă de recenzare a cărților — la stimularea gustului de citit, la orientarea lui. Se cere însă fan-
tezie!

★

Un domeniu în care sînt multe de făcut este acela al producției de carte (activitatea editorială, cu nenumăratele sale aspecte: de la planul editării pînă la ilustrația de carte) și al difuzării cărții. Greșește acel redactor care subapreciază aceste aspecte majore, și se rezumă la poziția de simplu recenzent. După cum se știe, legăturile redactorilor cu terenul sînt destul de slabe în această privință. Nu mulți își fac drum pe la edituri, în tipografii, la oficiile de difuzare a cărții, la librării (exceptînd stricta pasiune personală pentru standurile de cărți).

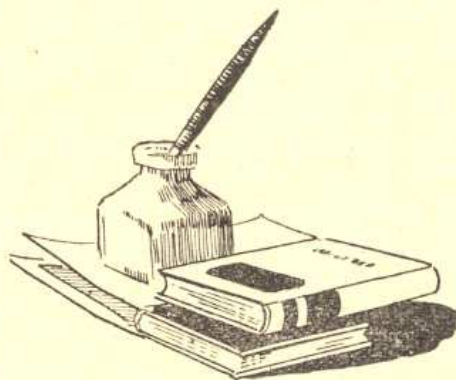
Cum ar putea fi ajutate aceste sectoare, pentru ca într-un termen cît mai scurt și în condiții grafice cît mai bune, volumul mult așteptat să ajungă la cititor? Ce ar trebui tipărit? Iată întrebări și probleme de prim ordin în rezolvarea cărora masa largă de cititori e direct interesată. Ne este încă proaspăt în minte importantul articol apărut acum cîteva luni în Scînteia, în legătură cu munca editurilor. E drept, ici, colo, mai apare într-o notă cite un semnal în legătură cu diferite lipsuri legate de tăragăneala unor apariții, de erori tipografice etc. (Munca, Informația Bucureștiului), dar ele sînt insuficiente și nesusținute de o acti-

vitate mai profundă, multilaterală și consecventă.

În legătură cu munca de conținut a editurilor, România liberă a publicat, în cadrul paginii duminicale de cultură (28 septembrie), un articol intitulat „Se apropie un nou an editorial”, la care însă conținutul nu justifică prin nimic seriozitatea și amploarea titlului. Scris superficial, din birou, lipsit de date, articolul nu face decît să enunțe sumar problema care se pare că ar sta în centrul atenției autorului, și anume eforturile editurilor pentru stimularea creației pe teme de actualitate. Tema aceasta merită deplina noastră atenție și ar fi deosebit de util să fie cercetate, pe baza unei documentări temeinice, planurile de apariție ale anului 1959, fiind un ajutor de preț în orientarea activității editoriale.

Nici difuzarea cărții — a cărei importanță nici nu mai trebuie amintită — nu s-a bucurat, în vremea din urmă, de o atenție corespunzătoare. Doar Informația Bucureștiului a tipărit un material mai mare, un interesant raid pe la standurile de cărți din cîteva întreprinderi bucureștene; însă raidul și-ar fi sporit eficiența dacă ar fi înmănușiat și păreri ale cumpărătorilor, ridicîndu-se, totul, la concluzii mai generale.

În special în acest domeniu, al producției de carte și al popularizării, ar trebui publicate păreri ale oamenilor muncii, sugestii de îmbunătățire, deoarece e cu totul nejust — ori cît de numeroase și de măiestre recenzii și cronici am scrie — să rezumăm „cartea în ziar” strict la problema creării cărții ca atare. O carte nu poate fi privită doar ca manuscris. Pentru a-și împlini misiunea, ea trebuie tipărită la vreme, și difuzată, difuzată larg, operativ, în rîndurile celor pentru care a fost ea scrisă.

ROLUL EDUCATIV AL PUBLICAȚIILOR PENTRU COPII

Conf. univ. ILIE STANCIU

LA întrebarea dacă pedagogia este o știință sau o artă, răspunsul nu poate fi dat cu ușurință. Legile obiective ce se descoperă în legătură cu predarea cunoștințelor necesare tinerei generații situează pedagogia în rînd cu celelalte științe; metodele ei însă care duc la cunoașterea copilului și la modelarea lui în sensul dorit de educator, trec în rîndul celor mai desăvîrșite arte.

— „Să-și iubească copiii, asta știe și o găină — scria Maxim Gorki într-un articol. Dar să educi copiii, aceasta este o problemă importantă de stat, care cere mult talent și o profundă cunoaștere a vieții“.

De stăpînire a acestei arte nu poate fi scutit nici părintele și nici profesorul. De ea nu poate fi scutit nici ziaristul care se adresează copiilor în publicațiile anume scrise pentru ei. Am putea spune că în special ziaristul este obligat să posede această artă în cel mai mare grad, pentru că citirea unei publicații nu este obligatorie pentru copii așa cum este ascultarea față de părinți sau învățarea lecțiilor pentru școală. Revista pentru copii, din această cauză, trebuie să fie atît de atrăgătoare, atît de apropiată de preocupările și sensibilitatea copilului, atît

de convingător și de vioi scrisă, în-cît micul cititor să o aștepte cu nerăbdare, să o citească pe nerăsuflăte și apoi s-o recitească fără să se mai indure să se despartă de ea.

Aceasta nu scade cu nimic din rolul educativ al publicațiilor pentru copii, dimpotrivă, îl întărește. Stăpînirea artei pedagogice duce cu mai multă hotărîre și precizie la însușirea idealului nostru de viață. De acest lucru și-au dat seama de multă vreme redacțiile publicațiilor noastre pentru copii, dar o hotărîtă îmbinare a scopurilor educative și a formei artistice se observă mai ales în ultimele luni, ca o urmare a însușirii sarcinilor pe care plenara C.C. al P.M.R. din 9—13 iunie a.c. le-a trasat tuturor aceluia care se ocupă cu educarea comunistă a tinerei generații.

Amintim în primul rînd de *Luminița*, revista celor mai mici cititori, a cărei redacție dovedește o orientare din ce în ce mai hotărîtă către teme actuale, legate de viața și de lupta poporului muncitor din țara noastră. Pentru tratarea acestor importante și valoroase teme, redacția a găsit mijloace noi, atrăgătoare și ingenioase. Astfel, pentru a vorbi unor copii de 5—6 ani despre

partidul nostru și despre marile lui înfăptuiri, revista publică în numărul din august a.c. povestirea „Desenele lui Vlăduț“. În această povestire se pleacă de la trei litere și citeva desene. Literele sînt P.M.R. iar desenele reprezintă un steag roșu, o fabrică, un tractor, o școală etc.

— Dar unde-i partidul în tot ce-ai desenat tu? întrebă pe desenator o fetiță.

— Partidul e în fiecare desen, draga mea. Partidul este peste tot!

Această scurtă dar atrăgătoare povestire îi învață pe micii cititori că fabrica, școala, tractorul și spitalul nu ar fi putut fi construite dacă în fruntea oamenilor muncii n-ar fi stat partidul. Căldura acestor rînduri îi face pe copii să simtă li-cărînd în sufletul lor o dragoste puternică și sinceră pentru partid. Povestirea este cu atît mai convingătoare cu cît mijloacele folosite de autor sînt simple și apropiate de sufletul copiilor. Aceleași sentimente de dragoste pentru partid se des-prind și din povestirea reportaj „Colțurile cravatei“, publicată în numărul din 3 iulie a.c. al gazetei *Științea pionierului*. Trei colțuri are cravata roșie: unul reprezintă organizația de pionieri, al doilea pe cea de tineret și al treilea, partidul. Povestitorul, un fost pionier, a trecut cu cinste prin U.T.M. și acum a fost primit în rîndurile candidaților de partid. El își amintește cu emoție cum a intrat acum zece ani în rîndurile primului detașament de pionieri. Și azi mai păstrează cravata roșie pe care a primit-o atunci. O va păstra întreaga viață. Sînt amintirile scumpe ale primei generații de pionieri din țara noastră și ale celei mai tinere generații de candidați de

Proletari din toate țările, uniți-vă!

La luptă pentru cauza Partidului Muncitoresc Român fiți gata!

Științea
pionierului
ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL UNIONII TINERETULUI MUNCITOR

partid. Ei au crescut odată cu mărețele construcții ale socialismului.

Copiii noștri de astăzi s-au născut după eliberarea țării. Ei n-au cunoscut nici zilele de neagră teoroare, nici amarul exploatării, nici ororile îngrozitoare ale războiului.

Pentru ca ei să poată înțelege deosebirea dintre „ieri” și „astăzi”, pentru a-și da seama de lupta eroică a clasei muncitoare și de marile ei victorii, pentru a putea prețui cu adevărat viața fericită pe care o duc trebuie să li se vorbească mereu de felul cum arăta în trecut viața poporului nostru. Transpunerea copiilor în situații atât de diferite de viața lor de astăzi, emoționarea și convingerea lor sînt condiționate și de data aceasta de talentul povestitorului.

În *Scinteia pionierului* din 3 iulie a.c. s-au publicat „Trei povestiri” de Ștefan Zăides. În prima este înfățișată figura unei fete de bogătaș, leneșă și rizgiiată, figură obișnuită în lumea care stăpînea în trecut țara noastră. În celelalte două apar figuri din zilele noastre, un tânăr brigadier și un elev harnic, fiu de muncitor. Cele trei povestiri, momente ale aceleiași compoziții, sînt inegal tratate. Dacă momentul prim, imaginea din trecut, este prezentat viu și cu un simbul epic, celelalte două momente, privind pe tinerii zilelor noastre, conțin mai mult fraze declarative, ceea ce le reduce mult din atractivitate. Cititorii ar fi vrut să se apropie mai mult de brigadierul Costin Anton sau de micul Mihai, să-i cunoască direct, din faptele și gândurile lor. Autorul celor „trei povestiri” nu le-a dat însă acest prilej.

Aceeași temă este tratată și de Al. O. Zotta în povestirea „Sandalele de lemn” (*Scinteia pionierului* din 22 august a.c.). De data aceasta povestirea se bazează pe un conflict autentic care izbucnește între copiii de bogătași și copiii unor muncitori săraci. Deși mici, copiii proletarilor își dau seama de micimea sufletească a odraslelor de boieri, înzorzonate și pomădate, și le înfruntă plini de mîndrie. Conflict de clasă văzut prin prizma celor 12 ani. Povestirea lui Zotta este vie și cu toată naivitatea intrigii, ea reușește să-i impresioneze pe copii, contribuind astfel la formarea unei imagini veridice asupra stărilor de lucruri din trecut.

Reușite sînt și povestirile publicate de cele trei reviste în cinstea zilei de 23 August. Autorii s-au inspirat din nenumăratele fapte de vitejie ale oamenilor muncii din țara noastră, care, sub conducerea Parti-

dului Comunist, s-au ridicat împotriva ocupanților fasciști.

În povestirea „Binoclul” de C. Mihai (*Cravata roșie* din luna august a.c.) și în povestirea „Zi de august” de Vasile Mănușianu (*Scinteia pionierului*) din 7 august a.c.) se relatează faptele de vitejie ale unor copii care, înfruntînd pri-

mejdia morții, au ajutat armatele sovietice și gărzile de luptă muncitorești la nimicirea unor cuiburi de mitralieră hitleriste. Actele de eroism ale copiilor sînt spontane, ele pornesc din inima lor caldă; dorința de a fi folositori armatelor eliberatoare este mai puternică decît frica în fața pericolului. Ei devin luptători din dragoste pentru părinții lor care au avut de suferit de pe urma războiului, din ură față de cîmpitorul care

le-a întunecat cei mai frumoși ani ai copilăriei. Asemenea acte de vitejie îi entuziasmează pe micii cititori și le servește drept pildă de dragoste față de țară și față de poporul muncitor. Cu aceste povestiri, literatura noastră pentru copii se îmbogățește cu lucrări valoroase și de mult așteptate.

Eroismul oamenilor muncii s-a manifestat cu putere și după eliberarea țării noastre. Răspunzînd la chema-

rea partidului, sute de mii de muncitori s-au evidențiat în mod deosebit pe marile șantiere naționale, prin devotamentul, hărnicia și priceperea lor. Prezentarea acestor oameni minunați care săvîrșesc cu modestie cele mai îndrăznețe fapte, care veghează zi și noapte la mersul mașinilor în fabrici sau care luptă cu puhoaiile, deschizîndu-le drum nou prin inima munților, formează o preocupare permanentă a celor trei publicații pentru copii de care ne ocupăm.

În *Luminița* din 22 august a.c. este prezentată copiii Eleonora Nicoară, pilot pe un avion sanitar, o tină ră plină de entuziasm și curaj, care și-a pus de multe ori viața în pericol pentru a veni în ajutorul celor în suferință. Povestirea „Pilotul copiilor” în care este prezentată aceeași fată vitează, este scrisă sub forma unui reportaj original, unde se păstrează tot timpul o notă naivă și hazlie care place atît de mult micilor cititori.

Tot „trăsăturile de caracter ale omului nou” formează obiectul unei alte povestiri. „Așa s-a întimplat la Bicaz”, publicată în *Cravata roșie* în numărul din luna august. În această povestire, scrisă de Horia Tonea, momentele dramatice se succed cu repeziune. Sînt clipe de reală emoție cînd micii cititori urmăresc cu sufletul la gură pătania muncitorului rămas suspendat deasupra prăpastiei. Doi tineri își pun viața în pericol pentru salvarea tovarășului lor. Gest cu atît mai mișcător cu cît el este privit de toți ceilalți ca un act firesc între tovarăși.

Mai puțin reușită ni se pare culegerea de povestiri și poezii apărută în *Luminița* (numărul din luna august a.c.) sub titlul „Întîmplări adevărate de la Bicaz”. Cu tot efortul autorilor, materialul rămîne palid, lipsit de vigoare dramatică și de emoție autentică.

Nicuță Tănase, însă, în numărul din luna septembrie al aceleiași publicații, găsește o cale ingenioasă pentru a prezenta pe înțelesul celor mici momente din viața oamenilor muncii. Cele două personaje create de el, *Totmămir* și *Totmăntreb*, sînt reporteri autentici care, cînd glumeș și cînd serios, povestesc cititorilor întîmplări sau prezintă figuri de muncitori frunțași de pe marile șantiere. Autorul, într-un text plin de vervă, găsește loc și pentru critică la adresa unor copii care nu se spală pe dinți, dîndu-le numele și adresa exactă, dar reușește să prezinte, în același timp, tot atît de viu, aspecte interesante de la șantierul tineretului

din Galați. Este un mijloc ingenios, iar autorul trebuie stimulat să continue pe această cale.

Primirea în rândurile organizației de pionieri este o problemă deosebit de serioasă pentru un copil. Înainte de a-i da cravata roșie, organizația de pionieri se interesează dacă acesta o merită, dacă și-a făcut datoria ca școlar, dacă se poartă cum trebuie acasă, dacă a adus prin munca lui o contribuție cât de mică la lupta clasei muncitoare.

Pentru a cerceta aceste lucruri *Luminița* a deschis o rubrică intitulată „Merită ei să devină pionieri?” în care cititorii sînt chemați să se pronunțe asupra primirii în organizațiile de pionieri a unor copii care s-au evidențiat în munca lor de elevi. Această cale de popularizare a copiilor merituoși ni se pare nimerită, deoarece ea contribuie la crearea aceluși curent de opinie care influențează direct asupra educării copiilor. Tot în „Luminița” se relatează în note vioaie despre faptele deosebite ale unor pionieri care ajută colectivităților strîngînd spicele de grâu, ajută la culesul fructelor etc. Redacțiile revistelor *Cravata roșie* și *Știința pionierului* acordă de asemenea o mare atenție acestor probleme.

Știința pionierului publică cu regularitate informații cu privire la faptele deosebite săvîrșite de unii pionieri. Copii care prin vigilența lor contribuie la evitarea unor accidente de cale ferată, la prevenirea sau stingerea unor incendii, la prinderea unor răufăcători etc. Importanța educativă a unor asemenea materiale publicate în revistele pentru copii este covârșitoare. Redacțiile

ar trebui însă să acorde o mai mare atenție la întocmirea acestor note, pentru a nu cădea, cum se mai întîmplă cîteodată, într-o formă rigidă, stereotipă, nepotrivită cu specificul unei publicații pentru copii.

De asemenea lipsuri suferă, din păcate, unele note și cronici de politică internațională. Putem da ca exemplu, în acest sens, articolul „Pentru pacea lumii” de Vasile Mănuceanu publicat în *Știința pionierului* din 31 iulie 1958. Nota ar fi putut apărea, aproape fără modificări, într-un ziar pentru adulți. S-ar putea face chiar o listă destul de lungă cu termeni folosiți în acest articol, cu care copiii nu sînt deloc familiarizați și pe care nu-i înțeleg. În locul unor asemenea materiale redacționale ar trebui publicate articole asupra situației internaționale, scrise cu aceeași vioiciune, plasticitate și accesibilitate ca și celelalte materiale care se publică în revistele pentru copii. În felul acesta copiii vor parcurge cu plăcere și interes notele asupra situației internaționale și vor reține tot ceea ce este necesar pentru informarea lor politică.

Un exemplu pozitiv în această privință ni-l oferă Octav Pancu-Iași în scrisorile și articolele pe care le publică în periodicele pentru copii. O scrisoare se adresează „Tuturor copiilor care au împlinit șapte ani” și este scrisă cu prilejul deschiderii noului an școlar. Prilej pentru autor de a vorbi despre școala de ieri și de a arăta superioritatea școlii noastre de astăzi. Copiii rețin cu ușurință, aproape pe nesimțite, date interesante și sugestive. Tonul potrivit, plin de căldură și de vioiciune, al autorului nu distonează, dimpotrivă,

se acordă cu importanta temă a educării patriotice a copiilor, cu dorința noastră de a-i informa asupra stărilor politice de ieri și de astăzi.

Desigur că pentru copii mai mari sînt necesare forme deosebite de cele folosite de Octav Pancu-Iași pentru copiii mici. Dar scriitorul ne dovedește că asemenea forme pot și trebuie să fie găsite pentru diferitele etape de vîrstă ale copiilor.

Nu ne mai rămîne loc pentru a ne ocupa și de alte aspecte ale preocupării pe care o arată redacțiile respective educării comuniste a copiilor. Amintim, în treacăt, de lupta împotriva superstițiilor care a inspirat pe mulți dintre colaboratorii revistelor și care au scris materiale reușite.

Plenara C.C. al P.M.R. din iunie 1958 a trasat sarcini deosebite celor ce se ocupă de educarea comunistă a copiilor și tineretului. Redacțiile celor trei reviste de care ne-am ocupat au ținut seama în bună măsură de noile sarcini ce le revin. Aceasta reiese din noua orientare pe care au dat-o tematicii publicațiilor pentru copii și din felul cum au înțeles să prezinte micilor cititori cele mai actuale și mai importante probleme ale construirii socialismului în țara noastră.

Basmele și povestirile cu teme din trecut, care aveau prioritate în aceste publicații, fac din ce în ce mai mult loc povestirilor legate de viață, de actualitate.

Mergînd cu hotărîre pe drumul trasat de partid, publicațiile pentru copii își vor îndeplini mereu mai bine importantul rol ce le revine în educarea comunistă a tinerei generații.

● Incepînd din luna octombrie a.c., revista „Pe frontul ziaristicii”, organul Asociației Ziaristilor din întreaga Chină, va apare bilunar. Această hotărîre are ca scop răspîndirea mai operativă a experienței ziaristice precum și stimularea avîntului permanent în domeniul presei.

● În spiritul hotărîrii celui de-al IV-lea Congres al O.I.Z., la Pekin a avut loc o adunare a lucrătorilor din presă consacrată „Zilei solidarității internaționale a ziaristilor”. Ansamblul artistic al radiodifuziunii centrale a dat un spectacol în folosul fondului pentru solidaritatea internațională. Adunări asemănătoare au avut loc și în orașele: Tien Tsin, Șen Ian, U Han. La U Han lucrătorii din presă au dat un spectacol în folosul fondului pentru solidaritatea in-

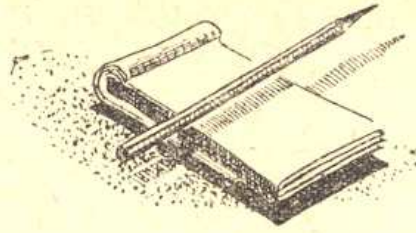
ternațională, iar la Șanghai lucrătorii din presă au întreprins o campanie pentru strîngerea de sume destinate acestui fond.

● Cotidianul „Hpeijibao” a înființat o școală de ziaristică cu scopul de a trans-

forma pe lucrătorii din redacție în redactori, reporteri și tipografi „și roșii și specialiști”. Deocamdată școala are două secții: de ziaristică și de tehnică tipografică. Metoda de predare este îmbinarea laturii politice cu cea profesională. Director al școlii a fost numit redactorul șef al ziarului. Profesorii sînt recrutați din rîndul lucrătorilor redacției.

● În cadrul unei adunări generale a Sindicatului ziaristilor profesioniști din Rio de Janeiro, Luiz Ferreira Guimaraes a fost reales președinte cu o mare majoritate de voturi. L. F. Guimaraes este membru al Comitetului internațional pentru cooperarea ziaristilor și a condus delegația ziaristilor brazilieni la întîlnirea de la Helsinki.

FILE DE CARNET

ÎN VIZITĂ LA PRIETENII CHINEZI

ILIE RĂDULESCU

(„Lupta de clasă“)

CÎND am fost înștiințat că voi vizita Republica Populară Chineză în cadrul acordului de colaborare culturală dintre țara noastră și țara prietenă, am căutat să-mi împăspățez cunoștințele despre poporul chinez și patria sa, despre presa chineză. În paginile unui ziar rominesc la rubrica „Știați că...“ atenția mi-a fost atrasă de un anunț interesant: cel mai vechi ziar din lume este ziarul chinez „Kongaoe“ care apare de 1.047 de ani. Primul număr al acestui veteran al presei a apărut în anul 911 la Pekin. Călătorind prin China aveam astfel de aflat multe lucruri interesante din activitatea publicistică dintr-o țară cu o cultură multimilenară. Am inserat de aceea în planul meu de lucru și un punct special: cunoașterea experienței tovarășilor chinezi în domeniul presei. La aceasta m-a îndemnat și faptul că, din istoria mișcării muncitorești știam că presa comunistă are în China glorioase tradiții de luptă.

Trebuie să mărturisesc de la bun început că nu mi-a fost greu să mă documentez din experiența de muncă a ziaristilor din țara prietenă. Mulțumită minunatului spirit organizatoric de care a dat dovadă Asociația Ziaristilor din întreaga Chină și amabilității prietenilor din redacțiile ziarelor și revistelor pe care le-am vizitat, am putut să cunosc tot ceea ce mă interesa din activitatea presei chineze. Întilnirile cu prietenii chinezi au depășit orice limite protocolare. Am discutat tovarășește tot ce ne interesa. La Pekin, întrevederile de la redacția ziarului „Jenminjibao“ și redacțiile revistelor „Steagul roșu“ și „Știința“ au prilejuit rodnice informații despre munca redactorilor din organele centrale

de presă, iar în orașele de provincie printre care Șenian, Tianțin, Șanghai, Hanciou, Guanciou, Uhan, Cenciou și altele am putut să cunosc activitatea presei locale și cu deosebire a revistelor teoretice a căror experiență m-a interesat în mod deosebit. După călătoria prin țară, la întoarcerea în Pekin, tovarășii din conducerea Asociației Ziaristilor din întreaga Chină și-au făcut timp pentru o întrevedere pe tema activității Asociației. Cu multă bunăvoință ei mi-au vorbit pe larg despre munca Asociației, organizarea ei interioară, legăturile cu filialele, legăturile sale internaționale etc. Firește, într-un articol de revistă este greu de redat tot ce am aflat din experiența interesantă a prietenilor chinezi. Mă voi rezuma de aceea să expun numai câteva aspecte ale muncii redacțiilor și Asociației Ziaristilor din întreaga Chină.

La intrarea în sediul unei redacții de provincie atenția mi-a fost atrasă nu atât de severitatea portarului, cât de decorul neobișnuit pe care îl formează foile volante agățate pe pereți și denumite aici frecvent „Dațzibao“. Interpretul mi-a citit pe față interesul și a găsit cu cale să-mi explice lucrurile înainte ca eu să apuc a pune o întrebare.

— La noi, redactorii, ea și muncitorii și țărani, exprimă prin „Dațzibao“ părerile critice față de activitatea la gazetă, se angajează să lucreze mai bine, fac propuneri privind munca redacției.

Am citit câteva din aceste „Dațzibao“. Una îndemna ziaristii să depună stăruințe pentru a face ca ziarul să devină o puternică armă de luptă pentru construirea societății socialiste, alta sublinia necesitatea de a pregăti fiecare număr de

ziar cu dragostea cu care grădinarul își îngrijește grădina, a treia vorbea de legătura dintre conținutul ziarului și aspectul său grafic etc., etc. Asemenea „Dațzibao“ am întâlnit și la alte redacții, iar dacă amintesc de ele în aceste rânduri o fac pentru a evidenția un fapt care vorbește de exigența ziaristilor chinezi față de propria lor activitate, pentru că exigența în muncă și preocuparea de a se ridica la înălțimea sarcinii de ziarist comunist caracterizează întreaga activitate a ziaristilor chinezi.

În Republica Populară Chineză presa de toate categoriile — centrală, locală, departamentală etc., reunește peste 27.000 de lucrători. În fruntea acestui detașament al frontului gazetăresc se află ziaristii comuniști, căliți în lupta revoluționară. Alături de aceștia se formează noi cadre gazetărești, care își fac din slujirea cauzei socialismului scopul principal în activitatea publicistică.

În perioada mișcării pentru îmbunătățirea stilului de muncă, în cursul căreia au fost demascate și alungate din presă elementele de dreapta, în rândul ziaristilor chinezi au sporit entuziasmul și răspunderea în muncă. În redacții s-a intensificat preocuparea generală pentru pregătirea politico-ideologică și profesională a gazetarilor. Accentul principal se pune pe studiul individual. Fiecare redactor și-a întocmit un plan personal de studiu pentru a deveni „și roșu“ (a-și ridica cunoștințele politice și ideologice) „și calificat“ (a-și perfecționa măiestria scrisului). De obicei asemenea planuri prevăd studierea lucrărilor tovarășului Mao Tze-dun, studierea documentelor de partid, participarea la munca practică într-o întreprindere sau comună popu-

lară agricolă, schimb de experiență în munca gazetărească. Asociația Ziariștilor din întreaga Chină sprijină activ studiul individual al tovarășilor. Deseori organizează expuneri de referate în fața personalului din presă, pe probleme de actualitate din viața internă și internațională. Printre referatele expuse în acest an, spre exemplu, se numără: „Despre comunele populare“, „Mai mult oțel patriei“, „Criza economică din S.U.A.“, „Revizionismul — pericol principal în mișcarea muncitorească“, „Situația politică din Orientul arab“, „Eliberarea Taivanului o chestiune internă a poporului chinez“ și altele. Uneori, Asociația organizează discuții cu privire la reflectarea în paginile ziarelor și revistelor a unor astfel de probleme importante.

Asociația Ziariștilor din întreaga Chină folosește și alte mijloace pe linia ridicării măiestriei gazetărești și îmbogățirii cunoștințelor politico-ideologice ale ziariștilor. Pe lângă Asociație funcționează o Academie a cărei sarcină de bază este pregătirea ziariștilor de a deveni și roșii și calificați. Printre disciplinele de studiu se înscriu: logica, literatura, limba chineză, teoria ziaristicii, filozofia și altele. Ceea ce trebuie subliniat este faptul că accentul principal se pune pe studierea teoriei în strinsă legătură cu

practica. Catedra de teoria ziaristicii, de pildă, a devenit o adevărată tribună de răspundere a experienței înaintate dobândite de diferite ziare și reviste. De la pupitrul catedrei un conducător al ziarului „Ciunguocinienbao“, organul Uniunii Tineretului Comunist, a vorbit despre experiența acestui ziar în ridicarea conștiinței politice a tineretului. Redactorii din conducerea ziarului „Peitinjibao“, organul comitetului de partid orășenesc-Pekin, au împărtășit auditoriului din experiența lor în domeniul muncii de educare politică a membrilor de partid.

Trebuie, de altfel, subliniat că generalizarea experienței pozitive dobândite de redacțiile ziarelor și revistelor este considerată de Asociația Ziariștilor din întreaga Chină ca una din obligațiile sale permanente și de mare răspundere. În cadrul Asociației funcționează secția de studii care în activitatea sa se călăuzește de principiul: să cunoaștem experiența bună și s-o facem cunoscută tuturor redacțiilor. Membrii acestei secții citesc ziarele centrale și locale, se deplasează la diverse publicații și analizează munca, publică în revista „Pe frontul ziaristicii“, organul Asociației, articole de popularizare a experienței bune. Asemenea articole se referă atât la munca internă a redacțiilor cât și la

felul în care ziarele activează pentru transpunerea în viață a politicii partidului comunist. În acest an, spre exemplu, secția de studii a Asociației Ziariștilor urmărește cu insistență cum lucrează ziarele pentru înfăptuirea liniei trasate de partid de a spori producția de fontă și oțel, a obține recolte bogate și a organiza comunele populare. În paginile revistei „Pe frontul ziaristicii“ și-au făcut loc articole care fac cunoscută practica ziarului „Hinanjibao“ pe linia muncii de construire a comunelor populare și de ridicare a producției agricole, vorbesc de experiența redacției ziarului „Şansijibao“ în organizarea activității interne a redacției. Experiența unui colectiv redacțional devine astfel un bun al tuturor ziariștilor.

Mi s-a părut interesant felul în care Asociația Ziariștilor din întreaga Chină stimulează redacțiile publicațiilor în perfecționarea necentenită a muncii lor gazetărești. Adevărat, prin intermediul organului de presă al Asociației se organizează întreceri între ziare sau reviste. Cu puțin timp în urmă, la inițiativa Asociației, ziarele s-au întrecut pentru cele mai bune titluri și subtitluri. Cei care s-au distins publicând articole cu titluri atrăgătoare, expresive, au avut satisfacția morală de a citi în paginile revistei „Pe frontul ziaristicii“, numele lor și titlurile care au obținut aprecierea cititorilor și a comisiilor de întrecere. În prezent între redacții se desfășoară întrecerea pentru publicarea celor mai bune editoriale pe tema luptei pentru cât mai mult oțel. Asociația Ziariștilor consideră ca o sarcină de răspundere stimularea acestei întreceri.

Presă, spunea Lenin, este un propagandist, agitator și organizator colectiv. Îndeplinirea acestei funcții sociale a presei depinde într-un înalt grad de ceea ce se scrie și cum se scrie în fiecare ziar sau revistă. Preciziunea, limpezimea și strălucirea, îmi declara un prieten chinez, constituie trei dintre lozincile ce călăuzesc gazetarii în munca lor. Să scrii precis înseamnă să militezi pentru adevăr, să reflecti viața în dezvoltarea ei revoluționară, să sezezi noul și să comunici cititorului ceea ce îl ajută să pătrundă esența evenimentelor interne și internaționale, să înțeleagă politica partidului și să se dăruiască pentru transpunerea ei în viață. Limpezimea și strălucirea în gazetărie înglobează logica și arta expunerii. Cum scriu, cum ne adresăm cititorului — iată o proble-

La sosirea în orașul Şenian, provincia Leaoanin.

mă ce stă mereu în fața gazetarilor chinezi. În China sînt multe flori, o vegetație bogată care încîntă privirea. Probabil de aceea tovarășii chinezi preferă adesea să folosească figuri de stil în expunerea părerilor. Mi s-a explicat la o redacție că fiecare număr de ziar trebuie să semene cu o grădină; flori frumoase care te îmbie să le privești îndeaproape cum cresc în mijlocul ierbii luxuriante care îți desfată privirea. Descifrînd sensul celor expuse de interlocutorul meu este necesară sublinierea că, în ziar și revistă trebuie să existe un conținut socialist, o tendință, o chemare, un îndemn care să influențeze conștiința cititorilor și să le înflăcăreze inimile și, în același timp, să fie o varietate în prezentare, totul să placă maseilor de cititori, cărora ne adresăm.

În mîinile oamenilor muncii presa este o armă, o armă a luptei politice, a luptei pentru victoria socialismului. Bătăia sa este nebănuț de lungă, depășește chiar granițele țării. Dar care este efectul acestei bătăi? Ce urmări au articolele publicate în presă? Iată o problemă ce nu poate fi neglijată și care, am putut vedea, se bucură de atenția redacțiilor ziarelor și revistelor din China populară. În afară de metode obișnuite de legături cu cititorii, cunoscute și la noi — scrisori, consfătuiri etc., unele redacții au organizat așa-numitele grupe redacționale în provincii sau orașe. De obicei aceste grupe reunesc corespondenți voluntari dintre cei mai activi. Ei se interesează cum se citește presa, culeg păreri ale cititorilor despre articolele publicate, stimulează trimiterea de corespondențe către ziare și reviste, propun teme pentru consultații în presă, ținînd seama de necesitățile muncii de propagandă pe plan local. Redacțiile stimulează activitatea acestor tovarășii, publicînd din corespondențele primite sau popularizînd experiența lor.

Am subliniat doar cîteva aspecte din munca tovarășilor de breaslă din R. P. Chineză. Spațiul nu îngăduie deocamdată mai mult. Nu pot însă să închei fără a îndeplini un angajament. La Pekin, la masa de rîmas bun, gazdele, tovarășii din conducerea Asociației Ziariștilor din întreaga Chină și din colegiile de redacție ale unor ziare și reviste centrale m-au rugat să transmit ziariștilor din R.P.R. urările lor de muncă rodnică spre binele construcției socialiste și al lagărului socialist, spre binele păcii și colaborării pașnice între popoare. Îndeplinesc această dorință prin rîndurile de față.

CONVORBIRI CU ZIARIȘTI DIN R. D. GERMANĂ

ELENA EDROIU

Redactor șef
al revistei „Femeia“

INAINTE de a înfățișa unele date desprinse din convorbirile cu ziariștii a căror cunoștință am făcut-o în cursul călătoriei în Republica Democrată Germană, îmi îngădui cîteva rînduri drept introducere.

Se obișnuiește să se spună cu satisfacție: „Am fost și am vizitat!“... Urmează nume de țări și locuri celebre prin tradiție. Nimic împotriva unei atari satisfacții. Este incontestabil însă că a putea spune „Am fost și am văzut încă un loc în care învinge cauza noastră“ îndreptățește mult mai mult la satisfacție.

O vizită într-una din țările lagărului socialist îi dă celui ce are un astfel de prilej bucuria de a pătrunde într-un orizont mai larg de cunoaștere a fenomenelor din care se compune procesul istoric al construcției socialismului. Călătorînd prin Republica Democrată Germană, aveam senzația că mi se dezvăluie o nouă dimensiune a pasului pe care-l săvîrșește epoca noastră trecînd de la capitalism la socialism. Da, poporul care i-a dat omenirii pe Marx și Engels înfăptuiește chiar el ideile lor universale. O parte a țării lui Ernst Thälmann a intrat în dimineața socialismului. Se împlinește astfel și patetica prezicere a lui Iosef Dietzgen, tîmplarul-filozof din secolul trecut, care la decretul autorităților „Viitorul social-democrației este interzis“ a răspuns: „Nu a biciuit oare Xerxes marea fiindcă era agitată? Lăsați-i pe prusaci să biciuiască: social-democrația își va făuri totuși viitorul ei“.

Dar din Germania, noi am văzut pornînd puhoiul hitlerist. Amintirile sînt încă vii, poporul german însuși mai are rîni. Iată însă că la Stalinstadt, oraș nou, socialist, un grup de muncitoare mă întîmpină cu cuvintele: „Să știți că noi facem totul, pentru ca ceea ce a fost să nu se mai repete“. În fond garanția îndeplinirii acestui legămint stă în lupta pentru construirea socialismului. Și astfel, faptele care certifică strădania unui întreg popor pentru ca să nu se mai repete „ceea ce a fost“ constituie totodată realizări ce intră în patrimoniul experienței de muncă de pe șantierul internațional al construcției socialismului.

De la primele contacte cu stilul de muncă al tovarășilor din R. D. Germană — indiferent că activează într-o organizație obștească sau într-o instituție de stat, într-o editură de artă plastică sau într-un teatru — se desprinde ca trăsătură dominantă atenția deosebită față de legătura cu masele. Cu această pîrghie pot fi aduse în perspectivă de prim-plan, spre examinare și soluționare, problemele concrete ridicate de viață.

În alt sens, manifestările acestei pîrghii în acțiune explică una din sursele generatoare ale echilibrului și siguranței, optimismului calm, vi-

guros, evidente în starea de spirit a oamenilor Germaniei noi. Da, ei sînt calmi, lucrează metodic, ferm, în ciuda greutăților. Mă gîndesc la greutățile de care noi, de pildă, sîntem scutiți într-o țară pe care istoria a ferit-o să aibă infipt în coastă un bastion al reacțiunii, ca acela pe care-l înfruchipează regimul de la Bonn. Fiind în Germania democrată, în orice convorbire cu caracter de schimb de experiență, indiferent de specificul problemelor abordate, apare leit-motivul: „...Dar avem problema spărturii! Dincolo renaște fascismul, de acolo ne vin fel și fel de pie-

dici, valuri de otrăvă imperialistă“. Greutăților acestora, poporul german le face față tenace, fortificat de legăturile care-i unesc rindurile și-l strâng în jurul partidului și al guvernului.

Din relatările citorva ziariști cu privire la experiența muncii lor am extras ca aspect principal tocmai aportul adus de presă la organizarea acestor legături ce țes unitatea moral-politică a maselor populare.

★

— O acțiune organizatorică interesantă, o anchetă de mare ecou în rindurile cititorilor — cu această întrebare i-am întrerupt din cunoscuta activitate cotidiană, febrilă ca în orice redacție, pe citiva din ziariștii de la organul regional de partid „Sächsische Zeitung“ din Dresda.

Răspunsul l-a dat Schwarz Hans, din colegiul de redacție, povestind următoarele:

— Anul trecut colegiul a organizat o brigadă care a studiat timp de patru luni mijloacele de îmbunătățire și ieftinire a construcțiilor, iar concluziile acestui studiu au fost aduse la cunoștința cititorilor, cerându-li-se și lor părerea. Au venit propuneri în masă: atât de la muncitori cit și de la arhitecți de construcții industriale și edilitare. Pe baza acestor propuneri, au fost modificate prin hotărârea ministerială câteva paragrafe din legea care reglementează activitatea în domeniul construcțiilor.

În cursul acestei acțiuni a sosit la redacție și scrisoarea unei brigăzi de constructori de pe șantierul unei școli de căi ferate. Muncitorii criticau proiectul prea costisitor și propuneau schimbări în concepția lui, preconizând o economie de 8 milioane mărci. Brigada colegiului redacțional a întreprins o expertiză la fața locului, găsind justificată critica adusă de muncitori. Scrisoarea acestora a fost publicată și, bineînțeles, a stîrnit o reacție foarte vie. Autorul, laureat al premiului de stat, împreună cu alți arhitecți, refuzau să accepte posibilitatea unei modificări în proiect. A urmat o consfătuire a arhitecților cu muncitorii. Autorul s-a convins că simplificarea proiectului său este posibilă, fără a dăuna calității. Economiiile s-au majorat la cifra de 13 milioane mărci.

Convorbirea de la „Sächsische Zeitung“ a atins și tema preocupărilor de a da un caracter cit mai viu materialelor rubricii „Viața de partid“. „Răspunzînd la problemele vii din munca concretă a oamenilor, este

normal ca însăși rubrica să fie vie“, a fost de părere Dietze Lutz, șeful acestei rubrici, invocînd exemplul articolului intitulat „A frina, sau a stimula?“. Articolul a fost determinat de următoarea împrejurare. La alegerile de partid dintr-o uzină, muncitorii au criticat planul de producție prea mic față de posibilități

și au făcut propuneri de mărirea sarcinilor. Articolul amintit a pus problema: cum se explică faptul că organizația de partid nu s-a sezișat din timp de situația planului? De ce n-a cunoscut părerile muncitorilor? Reiese că organizația a rămas în urma maselor, în loc să meargă în fruntea lor. La început, cei răspunzători de această stare a lucrurilor au respins critica. Dar problema a fost dezbătută și la conferința orășenească, apoi la cea rațională. „Abia după cinci săptămîni a urmat autocritica“, a încheiat Dietze Lutz.

Dacă articolul „A frina, sau a stimula?“ se înscrie prin efectul lui în planul de consolidare a poziției firești pe care trebuie s-o ocupe organizația de partid în raporturile ei cu masele, un alt articol, „Mun-

citorul și Grupul de Luptă“*) se înscrie în planul de educare a conștiinței oamenilor. Acest articol sezișează problema delicată a confuziei din conștiința unui tînăr care a declarat că nu poate face parte din Grupul de Luptă. Motivul: fratele său a pierit în război, iar el s-a jurat să nu pună niciodată mîna pe armă.

În discuția ce a avut loc pentru a clarifica această atitudine, au luat cuvîntul muncitori bătrîni. De pildă, o femeie i s-a adresat tînărului astfel: „Eu am pierdut doi fii în război. Și tocmai de aceea îmi pun serviciile la dispoziția Grupului de Luptă. Dacă va fi nevoie, voi lua arma în mîini, căci eu, spre deosebire de fiii mei, voi avea de apărut o cauză dreaptă, cauza independenței țării noastre noi“.

Publicînd articolul cu această temă, ziarul a urmărit să pună problema grijii și tactului necesar față de manifestările demobilizante, chiar dacă astfel de manifestări aparțin unui individ izolat. Articolul a fost dezbătut în mai multe organizații de partid și astfel a adus o contribuție la munca de educare a maselor în spiritul cunoașterii intereselor lor reale, în spiritul unei atitudini revoluționare.

★

Sugestive ca metodă de organizare a legăturilor cu masele de oameni ai muncii sînt consfătuirile pe care le ține periodic ziarul regional de partid din Leipzig, „Leipziger Volkszeitung“. Este vorba despre consfătuiri în al căror cadru redacția organizează discuții cu cititorii în jurul unor probleme de interes local, stimulînd inițiativa lor pentru soluționarea acestor probleme. De pildă, recent avusese loc consfătuirea cu cititorii dintr-un raion pe tema stilului de muncă al funcționarilor de stat, numărul participanților fiind de aproximativ 800. Orientarea dată de redacție discuțiilor și criticile vii au dus la învățăminte și măsuri importante. O altă consfătuire s-a soldat cu o... naționalizare! E cazul unui orașel în care aprovizionarea cu apă se făcea foarte anevoios. Pricina era stația de pompare, ținută în stare defectă de către proprietarul particular. Nemulțumirile se adresau însă statului. Consfătuirea organizată de ziar s-a încheiat cu cererea populației ca stația să treacă în proprietatea statului.

* Grupul de Luptă corespunde formațiilor AVSAP din țara noastră.

După fiecare consfătuire, ziarul publică o pagină specială. Importanța consfătuirilor de acest fel reiese din opinia exprimată de redactorul șef al ziarului: „Aceste consfătuiri sînt deosebit de utile prin posibilitatea ce o dau ziarului — și prin intermediul lui partidului — de a conduce masele”.

Firește, și munca cu scrisorile reprezintă, ca pentru orice ziar comunist, un mijloc de organizare a legăturii cu masele. „Leipziger Volkszeitung” publică rubrica de scrisori de două ori pe săptămână. Și ca urmare, de unde înainte soseau la redacție doar 60 de scrisori zilnic, în prezent rețeaua corespondenților voluntari activi a ajuns la 4.500. Redacția nu se mulțumește însă cu acest rezultat. Se ține seama că tirajul este de 350.000 exemplare zilnic, în 6 pagini, iar odată pe săptămână în 14 pagini. „Trebuie să ajungem la nivelul presei sovietice în ceea ce privește atât numărul scrisorilor de la cititori, cât și cel al corespondenților voluntari” spun tovarășii din redacție.

Efect pozitiv în lărgirea și întreținerea legăturii ziarelor regionale de partid cu masele de oameni ai muncii, îl au paginile naționale: fiecare număr de ziar apare cu ultima pagină în tot atâtea ediții cîte raioane există în regiune. Efortul de organizare și tipărire a acestor pagini este compensat prin faptul că legătura pe care o mijlocește ziarul între partid și mase e dusă pînă adînc, în miezul problemelor concrete, locale, ale fiecărui raion. Implicit, ziarul atrage la munca sa un număr mai mare de colaboratori din rîndurile maselor.

Inseind aceste aspecte din activitatea redacțiilor amintite într-un contur general, ele lasă impresia că ziarele respective sînt schele în marele șantier al construcției socialiste din noua Germanie. Iar lucrătorii lor se vădese pătrunși de conștiința înaltă de militanți angajați în slujba maselor.

O SARCINĂ CONTINUĂ A ZIARELOR NOASTRE

ADÎNCIREA PRIETENIEI ÎNTRE POPORUL ROMÎN ȘI MINORITĂȚILE NAȚIONALE

ERNST BREITENSTEIN

Redactor șef adj. al ziarului „Neuer Weg”

CU cîteva luni în urmă mă aflam cu alți colegi romîni în Sicilia.

La Palermo, reprezentanți ai Organizației ziaristilor italieni au oferit o masă în cinstea noastră, cu care prilej s-a iscat o discuție foarte semnificativă, determinată de faptul că lucrez la un ziar german care apare în România. Întîi au crezut că este vorba de vreo publicație de propagandă în limba germană, destinată străinătății, și nu mică le-a fost surpriza cînd au aflat că în R.P.R. apar chiar mai multe ziare în limba germană, redactate de germani pentru minoritatea germană de aici. Mirarea lor s-a datorat faptului că minoritățile de la noi își au presa lor proprie.

Mirarea colegilor italieni se explică în bună măsură prin faptul că, spre exemplu, minoritatea austriacă din nordul Italiei continuă să fie supusă discriminărilor de tot felul, în timp ce guvernării italieni depun eforturi susținute pentru asimilarea ei. De altfel, burghezia cu greu își poate închipui o altă metodă de „rezolvare” a problemei naționale decît asimilarea minorităților în populația majoritară. Așa a fost în trecut și pe meleagurile noastre. În perioada dominației imperiului austro-ungar guvernării urmăreau maghiarizarea, iar sub regimul burghezo-moșieresc din România, romînizarea minorităților naționale. Faptul că asemenea practici naționaliste au dus la rezultate tocmai contrarii decît cele scontate, îl știm din propria noastră experiență.

Învățătura marxist-leninistă și exemplul Uniunii Sovietice au ajutat și însuflețit partidul clasei muncitoare din România să găsească și să aplice și în problema națională politica justă potrivit cu specificul țării noastre, unde alături de poporul român trăiesc 15 minorități naționale.

Rezolvarea marxist-leninistă a problemei naționale în R.P.R. constituie unul din meritele istorice ale Partidului Muncitoresc Român.

Cert este că ziarele noastre au ajutat mult partidului și guvernului în aplicarea politicii marxist-leniniste în problema națională și mai ales în educarea internaționalistă a tuturor oamenilor muncii din țara noastră. Întreaga presă, atât ziarele în limba romînă cît și cele care apar în limbile minorităților naționale, au contribuit mult la spulberarea multor prejudecăți, la adîncirea cunoașterii reciproce, la apropierea și întărirea slimei reciproce în rîndurile oamenilor muncii de diferite naționalități. Tot ce s-a publicat despre trecutul de luptă comună a poporului român și a minorităților naționale, despre literatură și artă, despre folclorul și tradițiile poporului român și ale minorităților naționale a fost de mare însemnătate. Un rol important revine în această privință, în primul rînd, unor ziare care apar în regiunile unde trăiesc minoritățile naționale. Ziare ca *Steaua roșie* și *Vörös Zászló* din Tg. Mureș, *Făclia* sau *Igazság* din Cluj, *Drum nou* și *Volkszeitung* din regiunea Stalin sau *Drapelul roșu* și *Szabad Szó* din regiunea Timișoara se ocupă relativ intens de aceste probleme și ceea ce este poate și mai important, ele tratează numeroase probleme concrete pe care le ridică conviețuirea comună a oamenilor muncii de diferite naționalități.

Cred că tocmai această conviețuire comună sau mai exact munca și viața cot la cot a oamenilor de diferite naționalități ar trebui să constituie în momentul de față tema principală a preocupărilor presei noastre pe linia problemei naționale. Prietenia și

frăția se făuresc și se sudează în primul rînd la locul de muncă, în uzine, fabrici, în gospodării colective și de stat, în activitatea politică și culturală comună.

În ziarele noastre — mai ales centrale — apar destul de des articole pe această temă, însă trebuie spus că în afară de unele excepții, ele sînt de un ordin prea general. Aproape toate articolele în această problemă, apărute în presa centrală în ultimele luni, sînt articole generale cu aspecte din viața culturală, iar atunci cînd se abordează și teme ca munca sau viața în comun, unele materiale au un caracter oarecum formal. În astfel de cazuri multe ziare se mulțumesc să înșire în cite un reportaj alături de cîteva nume de fruntași romîni și unele nume aparținînd unor oameni ai muncii de altă naționalitate. Articolele de acest fel creează impresia că nu există nimic mai firesc decît prietenia și înțelegerea între oamenii de diferite naționalități. Despre greutățile care au trebuit învinse pînă a se ajunge aici, despre felul cum aceste greutăți au fost trecute, nu se scrie de obicei nici un cuvînt. Altădată se procedează ca în cazul articolului „Ani cu rod bogat” din ziarul *Munca* din 16 august 1958. În acest material se povestește despre succesele frumoase obținute de artiștii amatori de la Măgura Codlei. Se scrie aici despre activitatea celor mai diferite formații artistice și despre influența pozitivă a activității culturale asupra producției, dar despre faptul că această intensă activitate culturală de masă a contribuit nespuse de mult la apropierea și sudarea legăturilor de prietenie între muncitorii romîni și germani de la această întreprindere nu se amintește în articol.

Sînt însă alte cazuri cînd nu se face nici atîta. În *Romînia liberă*, de pildă, a apărut acum cîteva luni un reportaj despre G.A.C. Lenaueim. Această unitate socialistă, care cuprinde printre membrii săi țărani muncitori romîni, germani și maghiari, este o adevărată școală a frăției între naționalități. Autorul articolului n-a văzut însă nimic din toate acestea.

Urmărind presa în această direcție, ai cîteodată impresia că viața i-a depășit cu mult pe unii din ziarisții noștri. Muncitorii de la „Janos Herbak” sau „Ernst Thälmann” sau țărani muncitori romîni, maghiari, sîrbi, germani etc. din Ardeal și Ba-

nat sînt de mult pătrunși de necesitatea și foloasele prieteniei și frăției dintre oamenii muncii de diferite naționalități. Ceea ce așteaptă ei din partea ziarelor ar fi în primul rînd o urmărire concretă și cotidiană a felului în care este aplicată linia partidului în problema națională. Reacționarii de toate naționalitățile folosesc rămășițele naționalismului și șovinismului în scopurile lor, ziarele în schimb se ocupă prea vag și prea rar de demascarea lor.

Nici pe linia activității culturale a minorităților naționale presa nu dă decît un ajutor sporadic. În această privință multe ziare ar trebui să urmeze exemplul *Scînteii* care, în ciuda multiplelor sale obligații, a găsit posibil, numai în ultimul timp, să rezenzeze cîteva numere din *Neue Literatur* și să se ocupe de activitatea Casei de Cultură „Friedrich Schiller” din Capitală etc. Și revista *Contemporanul* a dat atenție literaturii germane de la noi. Dar nici *Contemporanul* și nici *Gazeta literară* n-au publicat pînă în prezent vreo recenzie adîncită a unei opere din creația literară în limba germană, apărută în anii regimului de democrație populară. Mai mult și mai bine s-au ocupat de aceste probleme alte reviste.

Munca culturală de masă este o formă excelentă de educație socialistă și internaționalistă. Dar de acest lucru nu pare să fie pătrunse unele organe care au obligația să se ocupe de această activitate. Este curios că în timp ce în Orașul Stalin, bunăoară, sub îndrumarea directă a Comitetului Regional de partid și cu ajutorul Sfatului popular regional, activitatea culturală de masă în rîndurile minorităților naționale este intensă și rodnică, în orașul Mediaș, în schimb, care aparține aceleiași regiuni, lucrurile nu sînt deloc mulțumitoare. N-ar fi oare bine ca, în asemenea cazuri, mai ales presa regională să intervină cu energie?

Tot pe scurt aș vrea să înșir cîteva din problemele care au stat și mai ales urmează să stea în centrul preocupărilor redacției noastre.

Am dat și vom da o atenție și mai sporită publicării de materiale de propagandă care să explice politica partidului nostru în problema națională. Ne-am gîndit printre altele și la elaborarea unor materiale bine documentate care să demonstreze cititorilor noștri că nu există o altă cheazășie mai bună pentru progresul material

și cultural al minorității germane din R.P.R., decît frăția și prietenia strînsă cu poporul român și minoritățile naționale.

Cititorii noștri au primit cu mult interes materialele în care am abordat diferite momente din trecutul de luptă comună a populației muncitoare germane și a oamenilor muncii romîni și maghiari.

Am făcut un lucru bun popularizînd literatura romînă, în special cea clasică. Am publicat în suplimentul nostru cultural fragmente și poezii într-o traducere de calitate. Am neglijat însă oarecum literatura nouă, socialistă. Socotim de asemenea că va trebui să dăm mai multă atenție decît pînă în prezent literaturii maghiare din R.P.R.

În scopul adîncirii prieteniei cu poporul român cît și a noțiunii de patrie, am făcut o experiență bună publicînd numeroase reportaje din viața nouă a unor locuri de însemnătate istorică pentru poporul român ca: Țara Moșilor, Craiova, diferite orașe și așezări moldovenești etc. Ne vom strădui să folosim din plin privilegiul pe care ni-l oferă cea de-a 500-a aniversare a Bucureștiului pentru a contribui la adîncirea sentimentelor patriotice ale populației muncitoare germane pentru patria comună, Republica Populară Romînă.

Sperăm că în felul acesta să putem lupta cu succes împotriva acelor rămășițe ale concepției burgheze despre patriotismul local — răspîndite și astăzi cu asiduitate de către elementele reacționare.

Ne-am ocupat și noi mult prea puțin de aspecte concrete și vii ale muncii comune de zi cu zi, ale luptei cot la cot a oamenilor muncii romîni, maghiari, germani etc., în opera de construire a socialismului. Sîntem însă hotărîți să remediem urgent și în chip radical această lipsă a noastră.

Firește că ar mai fi încă multe de spus în privința rolului care revine presei comuniste pe linia aplicării politicii partidului în problema națională. Articolul nostru n-are însă nici pe departe pretenția să epuizeze subiectul, deoarece acest lucru ar trebui să-l facă fiecare redacție în parte, luînd totodată măsurile necesare pentru ca fiecare ziar să dea un ajutor cît mai complet posibil la adîncirea prieteniei dintre poporul român și minoritățile naționale din R.P.R.

Din activitatea UNIUNII ZIARIȘTILOR DIN R.P.R.

● In seara zilei de 15 octombrie a avut loc, la Casa Ziaristilor, prima din seria de manifestări organizate de Uniunea Ziaristilor din R.P.R. în cadrul Lunii prieteniei romino-sovietice. Manifestarea — la care au participat numeroși redactori ai presei din Capitală, ai Agenției Române de Presă „Agerpres” și Radiodifuziunii și Televiziunii — a fost consacrată comemorării lui Alexandru Sahia.

Intr-un scurt cuvînt de deschidere, tov. Dinu Hervian, secretarul general al Uniunii, a spus că evocînd pe Sahia — de la a cărui naștere s-au împlinit 50 de ani — evocăm totodată figura primului ziarist român care a scris o carte asupra realităților din Uniunea Sovietică.

Au luat apoi cuvîntul tovarășii George Macovescu, director general al Cinematografului și Gheorghe Dinu, secretar al Uniunii Ziaristilor, care l-au cunoscut și au lucrat în aceeași redacție cu Sahia.

Tov. G. Macovescu a arătat că Sahia desfășura o intensă activitate de ziarist comunist, îndrumînd și îndemnînd la acțiuni un mare număr de muncitori și activiști de partid care-l vizitau la redacție și pentru care era un exemplu de devotament față de partid prin întreaga sa activitate ziaristică și literară.

Tov. Gh. Dinu a vorbit apoi de greutățile pe care le-a întâmpinat Sahia cu tipărirea cărții sale „U.R.S.S. azi” și a dat numeroase exemple din activitatea intensă pe care o desfășura Sahia pentru informarea maselor de muncitori asupra adevăratei situații din U.R.S.S. și pentru răspîndirea cuvîntului partidului.

In cadrul aceleiași manifestări a rulat filmul „Cei trei din pădure”, din seria filmelor prezentate la Festivalul filmului sovietic.

● In cadrul manifestărilor organizate de Uniunea Ziaristilor din R.P.R. cu prilejul Lunii prieteniei romino-sovietice, în seara zilei de 19 octombrie a avut loc la Casa Ziaristilor un recital de muzică sovietică și romînească. Și-au dat concursul Nicolae Herlea și Anta Florescu, soliști ai Teatrului de Operă și Balet și pianista Alexandrina Zorleanu.

Cu acest prilej tovarăsa Ada Brumaru a vorbit despre muzica rusă și dezvoltarea muzicii sovietice.

● In cadrul unei conferințe de presă organizate de Uniunea Ziaristilor din R. P. Romînă în ziua de 22 octombrie, d. Keshava Deva Malaviya, ministrul Minelor și Petrolului al Republicii India, a răspuns la întrebările puse de reprezentanți ai presei centrale, Radiodifuziunii și Televiziunii, în legătură cu dezvoltarea industriei petrolului în India, cu contribuția tehnicienilor romîni la formarea cadrelor de tehnicieni indieni pentru industria petroliferă și în legătură cu posibilitățile ce există pentru lărgirea colaborării dintre România și India în domeniile economic, cultural, științific.

Tov. Dinu Hervian, secretar general al Uniunii Ziaristilor din R. P. Romînă, a mulțumit domnului Malaviya în numele ziaristilor prezenți, pentru amabilitatea cu care a răspuns la întrebările puse de reprezentanții presei.

● La începutul lunii octombrie s-au deschis, la sediul Uniunii Ziaristilor, cursurile de limbi străine și de stenografie. În curînd se va organiza și un curs de fotoreportaj. Anul acesta se predau limbile rusă, engleză, franceză și germană, cîte două ore pe săptămînă pentru începători și cîte două pentru avansați. Cursurile sînt urmate de numeroși ziaristi de la publicațiile din Capitală.

● Ziaristii australieni George Burchett și Wilfred Burchett aflați într-o călătorie în țara noastră, în cursul căreia au vizitat Delta Dunării și numeroase întreprinderi industriale, au fost în ziua de 29 septembrie oaspeții Uniunii Ziaristilor din R.P.R., unde s-au întîlnit cu membri ai conducerii Uniunii și cu alți ziaristi din presa din Capitală.

● In cursul lunii octombrie au făcut vizite la sediul Uniunii Ziaristilor din R.P.R.: Evgheni Ivanoviici Reabcikov, redactor la „Literaturnaia Gazeta”, ziarista franceză Geneviève Tabouis, Juan Carlos Pedemonte, membru în conducerea Asociației ziaristilor uruguaieni, Fernando Garcia Esteban, vicepreședinte al Asociației criticilor de artă din Montevideo, Julio Castro Franco, ziarist, critic de artă, secretarul Asociației de prietenie peruviano-romînă, însoțit de pictorița Lucila Galvez.

● In cursul ultimei luni și-au reluat activitatea majoritatea cercurilor profesionale din cadrul Uniunii Ziaristilor din R.P.R.

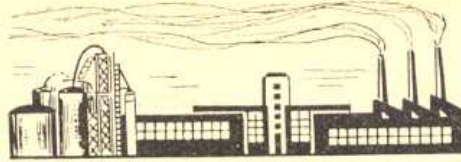
La 30 septembrie a ținut o ședință cercul secretarilor de redacție în cadrul căreia s-au purtat discuții cu privire la rolul secretarului și secretariatului de redacție și legătura lui cu colectivul redacției. Cercul își ține ședințele în prima zi de luni din fiecare lună.

In cursul lunii octombrie au avut loc o ședință a cercului de satiră și umor în care s-au discutat diferite probleme ale foiletonului și o ședință a cercului de economie industrială, în cadrul căreia a avut loc un schimb de experiență între redactorii de specialitate asupra felului cum a fost dusă în ziare campania „Să construim mai repede, mai bine, mai ieftin”.

In ziua de 22 octombrie în cadrul cercului de economie agrară tov. prof. univ. Marin Neagu, directorul Institutului de cercetări hortiviticele a vorbit despre „Perspectivele viticulturii în țara noastră”.

● In seara zilei de 20 octombrie Juan Carlos Pedemonte, ziarist și critic de artă uruguaian, a conferențiat la sediul Uniunii Ziaristilor din R.P.R. despre „Gaucho și cîmpia uruguaiană”. Irma Abirad de Rodriguez, directoarea teatrului de marionete din Montevideo, a citit apoi versuri inspirate din viața gaucho-ului uruguaian.

PE TEME ECONOMICE

CUM SE REFLECTĂ PROBLEMELE INDUSTRIALIZĂRII SOCIALISTE ÎN UNELE ZIARE CENTRALE

LILIAN CREȚU

Șef de rubrică la revista „Probleme economice”

PLENARA C.C. al P.M.R., care a avut loc între 9—13 iunie a.c. a subliniat necesitatea îmbunătățirii muncii ideologice, a luptei hotărâte împotriva revizionismului și a oricăror alte manifestări ale ideologiei burgheze. În această luptă în apărarea purității ideologiei marxist-leniniste, în combaterea cu tărie a concepțiilor revizioniste, un rol de seamă revine presei noastre comuniste.

O armă importantă în această luptă o constituie popularizarea succesorilor obținute de oamenii muncii, sub conducerea partidului, în construirea bazelor economice ale socialismului.

Nu se putea construi baza materială de producție a socialismului în țara noastră fără dezvoltarea unei puternice industrii și în special a industriei grele. Această sarcină era cu atât mai acută, cu cât — așa cum se știe — regimul burghezo-moșieresc a menținut economia noastră într-o cruntă inapoiere, ca o anexă agrară a țărilor capitaliste avansate. Înălăturarea acestei înapoieri într-un timp cât mai scurt putea fi realizată numai prin aplicarea metodei socialiste de industrializare, elaborată de teoria marxist-leninistă și verificată în practica construirii socialismului în U.R.S.S. De aceea, partidul a pus de la început în fața

oamenilor muncii sarcina industrializării socialiste a țării. „Așa cum ne învață experiența Uniunii Sovietice — a arătat tovarășul Gheorghiu-Dej în expunerea privitoare la planul de stat al R.P.R. pe anul 1949 — construirea socialismului nu este cu puțință fără o puternică industrializare. Iar această industrializare trebuie făcută prin dezvoltarea în primul rînd a industriei grele, a industriei producătoare de mijloace de producție”.

Deceniul care a trecut de la naționalizare constituie o mărturie vie a succesorilor obținute de oamenii muncii în dezvoltarea unei puternice industrii grele, capabilă să înzestreze cu tehnică modernă toate ramurile economiei naționale. Transformarea țării dintr-o țară agrară, înapoiată, într-o țară industrial-agrară în plină dezvoltare, într-o perioadă de cîțiva ani, constituie una din victoriile principale ale regimului nostru democrat-popular. Aceasta se oglindește zi de zi în paginile presei noastre.

Răsfoind ziarele centrale *Scinteia*, *Munca*, *România liberă*, *Scinteia tineretului*, din lunile iulie și august 1958, se poate constata că un loc important se acordă în aceste ziare — în *Scinteia tineretului* în mai mică măsură — popularizării mari-

lor obiective industriale în curs de construcție și pe cale de a intra în funcțiune, precum și dezvoltării unităților existente. Așa, de pildă, ziarele s-au ocupat de laminorul nr. 2 de la uzina „Cristea Nicolae”, de blocul de ulei de la rafinăria nr. 3 Teleajen, de marele laminor-bluming de la Hunedoara, de complexul pentru chimizarea gazelor petrolifere de la Brazi, de fabrica de placaj de la Gălăuțași, de combinatul de acid sulfuric și superfosfați de la Năvodari, de combinatul agro-alimentar „30 Decembrie”, de combinatul de cauciuc de la Jilava, de cuptorul Martin nr. 2 al noii oțelării de la Hunedoara, de fabrica de acizi grași SIN etc.

Merită relevat faptul că, în majoritatea cazurilor, popularizarea obiectivelor industriale se face atractiv prin publicarea de fotografii însoțite de cite un mic comentariu, prin note scurte, prin reportaje.

Deși de multe ori se scoate în evidență eficacitatea economică a noilor unități industriale, considerăm că pe această linie s-ar putea face mai mult, scoțindu-se în evidență ce însemnează punerea în funcțiune a acestor obiective pentru economia națională, pentru ridicarea nivelului de trai al oamenilor muncii. Dacă luăm un singur exemplu, și anume mate-

rialele cu privire la Delta Dunării, publicate în această perioadă, acest lucru reiese limpede. Astfel, interviul: „Bogățiile Deltei Dunării în slujba creșterii nivelului de trai al poporului“ (*Munca*, 17.VII) — al cărui conținut nu corespunde, după părerea noastră, titlului — se ocupă de activitatea Institutului de cercetări și proiectări pentru industria celulozei, hârtiei și valorificării stufului, iar în încheiere se înșiră unitățile industriale în curs de construcție sau de proiectare și care vor face parte din complexul de la Brăila; se dau și unele cifre cu privire la capacitatea de producție a unor unități. Dar ce înseamnă valorificarea stufului pentru economia națională nu este arătat. Or, prin valorificarea stufului recoltat într-un an, pe 16.000 ha, stufării amenajate, se pot obține 50.000 tone de celuloză pentru fibre textile din care se pot produce 42.000 tone fibre textile, 60.000 tone celuloză pentru industria hârtiei din care se pot produce 60.000 tone hârtie de diferite calități, 2.912.000 m.p. plăci de fibre, iar din valorificarea deșeurilor de la producția de celuloză se pot produce 2.250 tone de furfur și 3.850 tone droidie furajeră. Dacă ținem seama de faptul că din 430.000 de hectare ale suprafeței Deltei, peste 250.000 sunt acoperite cu stuf, se poate vedea limpede ce va însemna pentru economia națională valorificarea acestei imense bogății naturale. Completarea unor reportaje, ca cele menționate, cu astfel de cifre, le-ar putea face mult mai convingătoare.

Un alt obiectiv al presei noastre în această perioadă a fost popularizarea noilor produse realizate de industria noastră. Titluri ca „Noi utilaje pentru industria petroliferă“ și „Modele de confecții pentru anul 1959“ (*Știința* din 10.VI), „Un nou tip de autobuz românesc“ (*România liberă* din 16.VII), „Pentru prima dată în țară se fabrică cuzineți pentru autocamioane“ (*România liberă* din 18.VII), „La uzinele „Steagul Roșu“ un nou tip de motor românesc“ și „Prima instalație pentru gaze naturale din mase plastice“ (*România liberă* din 5.VIII) etc., ilustrează acest lucru. Și în acest caz este valabilă observația cu privire la accentuarea eficacității economice a noilor produse. De multe ori notele publicate, interesante de altfel, se pierd într-o serie de detalii tehnice inaccesibile unui cerc larg de cititori.

Ca un fapt pozitiv trebuie relevată inițiativa unor ziare, în special a ziarului *România liberă*, de a pre-

zenta în articole scurte dezvoltarea unor ramuri sau întreprinderi industriale în anii puterii populare. Astfel *România liberă* a publicat articole ca „Una din cele mai tinere ramuri ale industriei noastre: mecanica fină“ (6.VII), „Industria optică română — progresele unui sector tinăr“ (30.VII), „O ramură industrială în continuă înflorire: industria electrotehnică“ (17.VIII). Alte articole de acest gen sînt: „Întreprinderea celor 1.000 de produse“ (*Știința* din 2.VII), „Fabrici și uzine, ieri și azi: strungul românesc“ (*Munca* din 17.VII), „Electrificarea țării în anii puterii populare“ (*Știința tineretului* din 21.VIII). Această inițiativă folositoare ar putea fi lărgită cu bune rezultate, dacă s-ar publica nu numai articole, ci și alte materiale pe această temă. Astfel, s-ar putea prezenta, de pildă, la o rubrică „Cronica de uzină“ — titlu care există de altfel în *Munca* — sub formă de grafice însoțite de scurte comentarii, principalii indicatori ai activității economice a unor uzine care au cunoscut o largă dezvoltare în anii puterii populare. S-ar putea prezenta dinamica producției globale sau a principalelor produse, a productivității muncii, a prețului de cost, a volumului de investiții, a fondurilor fixe, precum și realizările social-culturale în perioada 1948—1957. De asemenea, s-ar putea extinde și practica de a publica fotografiile însoțite de comentarii, care sînt și mai ușor accesibile unui public larg (vezi, de exemplu, prezentarea Combinatului agro-alimentar „30 Decembrie“ din *Știința* din 13.VII).

De o deosebită însemnătate este popularizarea constructorilor unei vieți noi, a oamenilor muncii care luptă cu abnegație pentru înfăptuirea politicii economice a partidului și guvernului. Întrecerea socialistă fiind mijlocul cel mai de seamă prin care își găsește expresie inițiativa creatoare a maselor, toate ziarele analizate au acordat partea covârșitoare a spațiului consacrat problemelor industriei, ogîndirii angajamentelor, inițiativelor și rezultatelor obținute în întrecere. Au fost dezbătute pe larg inițiativa siderurgistilor de la Hunedoara cu privire la reducerea prețului de cost al fiecărei tone de metal, inițiativa constructorilor de a reduce prețul de cost al construcțiilor. În ce privește această ultimă problemă, în *Știința* și în special în *Munca*, s-a purtat direct o campanie. În toate ziarele au existat rubricile „În cinstea lui 23 August“, și rubrica „În împlinirea zilei mi-

nerului“, în care s-au publicat la început angajamente și apoi realizări. Au predominat realizările în ce privește economisirea metalului, sporirea randamentului la războaiele de țesut, depășirea planului de producție. Există o serie de materiale, în special în *Știința* și *Munca* cu privire la generalizarea experienței înaintate. Avînd în vedere importanța acestei acțiuni pentru economia națională, ar fi însă util să se acorde un spațiu mai larg problemelor legate de aceasta.

Aruncînd o privire de ansamblu asupra materialelor cu privire la problemele industriei, publicate în cele patru ziare în lunile menționate, se poate constata că, în general, ele îmbrățișează o tematică variată, în special în *Știința* și *România liberă*. Deși într-o perioadă atât de scurtă nu se poate pretinde cuprinderea tuturor problemelor importante, totuși se fac resimțite unele lacune, care s-ar fi putut evita, chiar în cadrul aceluiași spațiu, printr-o proporționare mai justă a tematicii. Astfel, a fost neglijată activitatea unor ramuri importante, ca industria chimică, industria extracției metalelor feroase și neferoase, industria energiei electrice și electrotehnice, industria lemnului, ca și activitatea industriei locale. De pildă, în afară de un singur articol din *Știința tineretului* („Să dăm material lemnos mai mult, mai ieftin și de calitate superioară“ — 29.VIII) nu s-a publicat nici un material despre activitatea muncitorilor forestieri. Care o fi cauza? Căile de acces spre locul lor de muncă sînt mai grele decît spre uzinele din Capitală sau din principalele centre industriale și de aceea sînt neglijate?

Sînt neglijate aproape complet problemele salarizării socialiste, ale influenței salarizării îmbunătățite asupra indicilor activității economice, ale extinderii normării tehnice, problemele rentabilității, ale hozrasciului, ale ritmicității producției și multe altele. În întreaga perioadă, numai ziarul *Munca* a publicat două materiale despre problemele salarizării („Problemele salarizării și normării în atenția comitetului de întreprindere“ — 12.VII și „Generalizăm peste tot unde e posibil norma tehnică“ — 24.VII). În ce privește problemele financiare, în afara unor scurte informații cu privire la beneficiile peste plan obținute de unele întreprinderi, s-a publicat un singur material cu privire la o consfățuire pentru lichidarea imobilizării mijloacelor circulante (*Munca* din 16.VII) și o informație cu privire la experi-

mentarea unei noi tehnici de finanțare, creditare și decontări (*România liberă* din 27.VII). Merită a fi menționat în acest domeniu și editorialul din *Scînteia*: „Nici un leu locații” — 3.VII.

Or, este necesar să se acorde mai multă atenție acestor probleme, deoarece ridicarea calității muncii este în etapa actuală sarcina de bază în industrie. Important este nu numai de a da cit mai multă producție, ci de a examina condițiile economice în care se realizează aceasta. Modul în care o serie de întreprinderi fruntașe au folosit diferite pinghii economice, ca regimul de economii, cointeresarea materială, hozrasciotul, în scopul obținerii unei producții ieftine și rentabile, merită a fi analizat pe larg. Totodată, scoaterea la iveală a cauzelor lipsurilor care mai dăinuie în activitatea unor întreprinderi constituie un sprijin însemnat nu numai pentru îmbunătățirea indicilor lor calitativi, ci și pentru alte întreprinderi unde există sau se pot preveni lipsuri similare.

Să ne referim, de pildă, la o singură problemă — cea a salarizării socialiste — și vom vedea multiplele aspecte care pot și ar fi util să fie analizate. Se știe că salariul este forma prin care oamenii muncii din sectorul socialist de stat sînt retribuiți pentru munca depusă de ei. De aici reiese importanța pe care o are sistemul de salarizare ca să asigure o dependență cit mai directă între veniturile realizate de fiecare muncitor, inginer și funcționar și cantitatea și calitatea muncii depuse de el. Experiența a arătat că pentru a satisface această cerință, sistemul de salarizare trebuie să fie în strînsă legătură cu formele organizatorice și cu tehnica producției, să oglindească modificările care survin în acest domeniu. Tocmai de aceea au fost necesare toate modificările ulterioare ale sistemului socialist de salarizare introdus pentru prima oară în 1949 și partidul a inițiat aceste perfecționări.

În momentul de față s-a terminat prima etapă a experimentării îmbunătățirii sistemului de salarizare în conformitate cu indicațiile plenarei C.C. al P.M.R. din decembrie 1956. În cursul experimentării ziarele au examinat unele aspecte ale acestei acțiuni, în special în industria carboniferă. În prezent însă, ele abandonează această problemă. Or, ar fi utilă o examinare detaliată, pe ramuri și întreprinderi industriale, a rezultatelor în producție obținute în urma îmbunătățirii sistemului de salarizare, a modului în care diferitele

elemente ale sistemului de salarizare au fost legate de organizarea și tehnica producției. Este evident că în perioada experimentării nu au putut fi rezolvate toate problemele dificile care izvorăsc din multitudinea situațiilor concrete din fiecare întreprindere. De aceea ar fi folositoare împărtășirea experienței cit mai multor întreprinderi în extinderea normării tehnice, în aplicarea diferitelor forme de salarizare, în definitivarea sistemului tarifar, în îmbunătățirea indicatoarelor tarifar, în găsirea celor mai bune criterii de premiere, precum și sevizarea problemelor nerezolvate. Bineînțeles că redacțiile vor trebui să procedeze cu mult discernămint pentru ca să nu se repete o serie de probleme cunoscute, ci să se scoată în evidență tocmai specificul în activitatea diverselor întreprinderi. Aceasta ar ajuta nu numai întreprinderilor, ci și organelor centrale, ca să perfecționeze mai departe sistemul de salarizare, ca să poată corespunde într-o cit mai mare diversitate de situații cerințelor repartiției după muncă.

În general considerăm că ar fi util ca să se întocmească tematici de orientare pe o perioadă mai lungă — un trimestru de pildă — în care să se cuprindă principalele probleme economice și ramurile în care urmează a fi analizate. Avînd în vedere că aceste tematici au numai un caracter orientativ, ele nu ar știrbi cu nimic actualitatea materialelor publicate. Astfel de tematici ar constitui numai un instrument de lucru al redactorilor, care ar ușura evitarea omiterii unor probleme sau ramuri importante.

Bineînțeles că diferitele probleme vor fi tratate de fiecare ziar în funcție de profilul lui. De pildă, ar fi bine ca *Munca* să insiste asupra problemelor salarizării socialiste, *România liberă* asupra problemelor industriei locale, *Scînteia tineretului* asupra problemei formării cadrelor de muncitori în școlile profesionale și de ucenici, la locul lor de muncă etc. În ce privește acest din urmă ziar trebuie să remarcăm că oglindește

prea puțin problemele industriei socialiste. E drept că obiectivul principal al *Scînteii tineretului* este educarea tineretului în spiritul moralei comuniste, dar aducerea la cunoștința acestuia a realizărilor obținute de industria socialistă, a experienței în muncă a muncitorilor fruntași mai vîrstnici, a succeselor și eroismului în muncă ale muncitorilor tineri, nu poate să lipsească. Numai astfel se pot forma noi generații de muncitori bine pregătiți din punct de vedere profesional și politic.

Deși pentru ziare, tocmai pentru a putea îmbrățișa multitudinea faptelor, este recomandabil genul scurt — note, grafice etc., totuși ar putea fi extinsă folosirea editorialelor sau a articolelor pentru abordarea unor probleme importante. În cele două luni, numai *Scînteia* a publicat editoriale pe teme de industrie. Odată pe lună ar fi de asemenea utilă reluarea practicii de a se publica consultații economice. Este just că ele sînt mai greoaie, dar scrise într-un limbaj accesibil, ar putea familiariza masele largi cu o serie de noțiuni și probleme economice.

În ceea ce privește stilul materialelor publicate, el este în general viu și clar. Există însă tendința, în special în articolele scrise de specialiști, să abunde detaliile tehnice, greu de înțeles de marea majoritate a cititorilor. De asemenea, în unele cazuri, cînd articolele sînt scrise de nespecialiști în domeniul respectiv, apar greșeli cu privire la o serie de termeni tehnici. Aceste scăpări pot fi înlăturate ușor de redacții prin îmbogățirea cunoștințelor tehnice ale redactorilor, prin întărirea legăturilor cu practica.

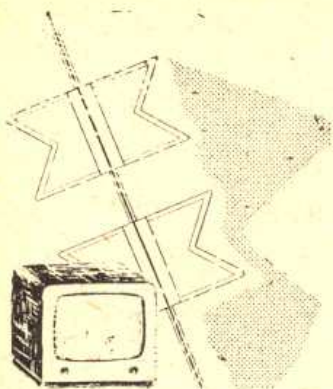
Aceste mici sugestii, izvorite din citirea materialelor publicate, pe teme de economie industrială în lunile iulie și august, nu diminuează nicidecum realizările incontestabile ale presei noastre, ci încearcă să contribuie la îmbunătățirea continuă a activității acesteia, astfel încît să fie o armă cit mai eficientă a propagandei comuniste.

O PUBLICAȚIE A ZIARIȘTILOR DIN RIO DE JANEIRO

Ne-a sosit la redacție publicația semestrială braziliană „Indicatorul profesioniștilor din presă”, numărul pe iulie-decembrie 1958. Publicația apare la Rio de Janeiro sub direcția cunoștințelor ziaristi Jocelyn Santos și Luiz Guimaraes și cuprinde 100 de pagini tipărite în bune condiții grafice pe format 18 x 27. Acest număr cuprinde printre altele: „Presă în slujba populației rurale”, un „Mic istoric al A.B.I.”

(Asociația presei din Brazilia), o lecție de tehnică ziaristică, „Ziaristi brazilieni de altădată”, legislație de presă și jurisprudență și un bogat material informativ. Revista mai cuprinde o scurtă privire asupra presei din țara noastră în trecut și azi și o informare bogat ilustrată despre Reuniunea Internațională a Reporterilor care a avut loc în mai a.c. la București.

DIN ACTIVITATEA STUDIOULUI DE TELEVIZIUNE BUCUREȘTI

Se împlinesc în curînd doi ani de cînd, datorită grijii partidului pentru dezvoltarea continuă a culturii, în patria noastră a luat ființă Studioul de Televiziune din București.

Doi ani de existență desigur nu spun prea mult.

Pentru a înțelege drumul parcurs, se impun cîteva cifre care vor arăta creșterea vertiginoasă a programelor emise. Astfel, în anul 1957, pe trimestre s-au emis: în trimestrul I, 74 ore; în trimestrul II, 158 ore; în trimestrul III, 205 ore; în trimestrul IV, 258 ore.

În primele două trimestre ale anului 1958, numărul orelor de program a continuat să crească; în trimestrul I, 268 ore, în trimestrul II, 330 ore, iar în trimestrul III — cuprinzînd și lunile de vară — 320 ore.

La începutul anului 1957 exista un singur studio cu o suprafață de 90 m.p. Era normal ca în acea perioadă aproape tot programul să fie alcătuit din filme provenite din rețeaua comercială. Programele proprii erau puține și destul de greu de realizat. Spre sfîrșitul anului, amenajarea încă a unui studio, de astădată cu o suprafață de 400 m.p. înzestrat cu aparatură modernă de proveniență sovietică, a dat posibilitatea primelor începuturi de programe artistice proprii la un nivel artistic corespunzător.

Grija arătată de partid dezvoltării acestui nou mijloc de răspîndire a culturii a făcut ca, de atunci și pînă în prezent, să se parcurgă un drum lung cu rezultate care pot fi socotite în general bune.

Studioul emite acum de cinci ori pe săptămîină (în afara zilelor de miercuri și vineri). Programul începe în fiecare zi la ora 19 și durează pînă la 22 sau 23. Duminică dimineața, între 9 și 11, se transmite o emisiune specială pentru copii și tineret iar duminică după amiază se transmite cîte o manifestare sportivă (uneori transmisiile sportive se fac și în cursul săp-

tămîinii, dacă manifestările sînt deosebit de interesante).

Programul unei zile cuprinde, mai întîi, o emisiune pentru copii și tineret, în fiecare zi alta, conform unui grafic săptămînal. Caracteristic pentru aceste emisiuni este în primul rînd faptul că ele sînt interpretate în cele mai multe dintre cazuri chiar de copii de diferite vîrste, începînd cu preșcolarii. Aceasta dă emisiunilor un farmec deosebit și, ca urmare, ele sînt urmărite cu plăcere nu numai de cei cărora li se adresează, dar și de cei vîrstnici.

După cele aproximativ 30 minute rezervate copiilor urmează programe artistice felurite. O preocupare a studioului este de a realiza emisiuni scurte, astfel încît desfășurarea programului să se facă într-un ritm rapid.

Și acum, ce emisiuni artistice pot fi vizionate în cursul unei săptămîni:

muzica poate fi reprezentată prin toate genurile ei, începînd de la muzica populară și terminînd cu cea clasică, bineînțeles proporțional cu accesibilitatea fiecărui gen în parte. În cursul acestui an, au fost realizate și două opere în studio în montare proprie — „Bărbierul din Sevilla” și „Don Pasquale”. De asemenea, studioul a găzduit și două concerte simfonice, mari ansambluri corale și alte formații de ampoare; în direct au fost transmise unele dintre cele mai reprezentative concerte ale Festivalului „Enescu”.

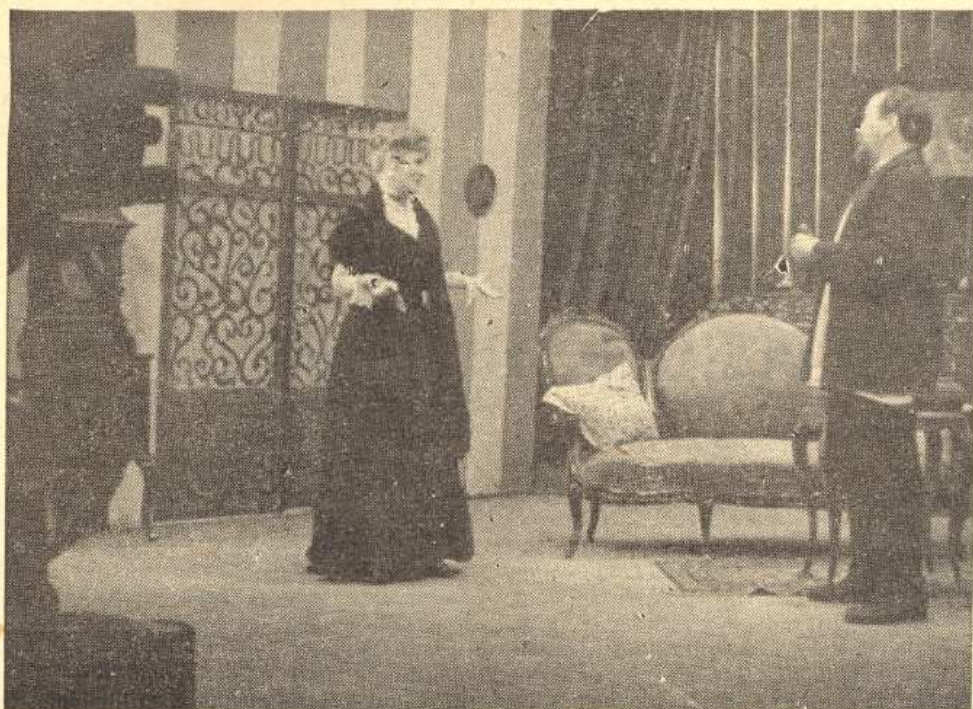
Alături de acestea, și cu mult mai des, apar în fața camerelor, soliști vocali și instrumentali de muzică clasică, formații de muzică ușoară și populară, ansambluri de dansuri și recitaluri de balet.

Teatrul constituie una din preocupările importante ale studioului. Numai

Interviu în studio cu pianistul chinez Li Min-cean, laureat al Concursului internațional „George Enescu”.

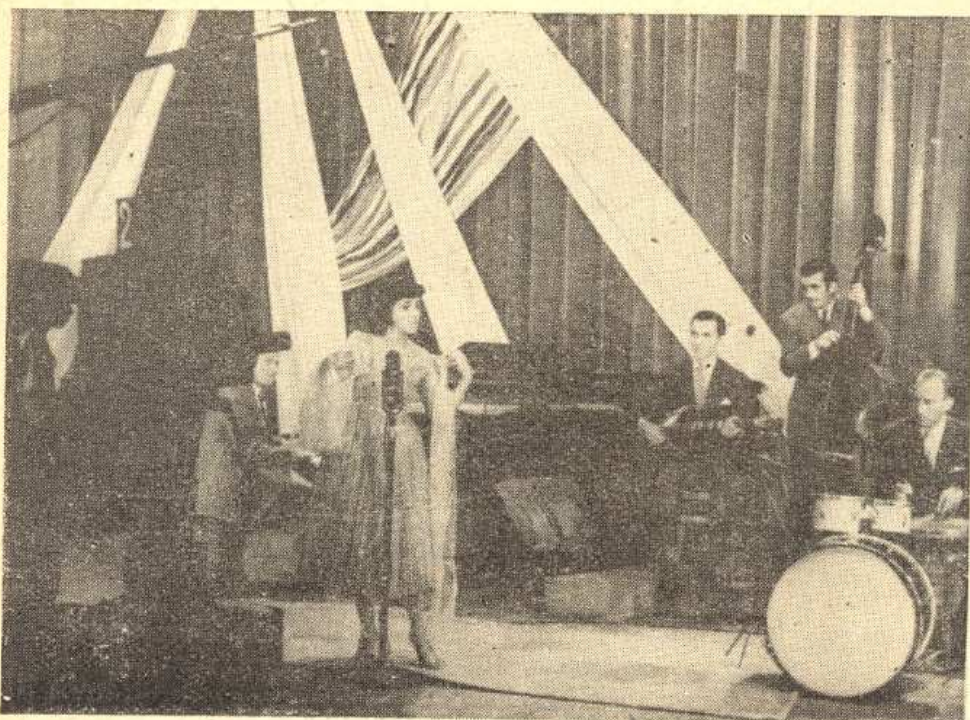

SUS: Cadru din piesa „Ursul” de A. P. Cehov. Interpretează Arcadie Donos și Victoria Gheorghiu.

JOS: Concert de muzică ușoară în studio. Cântă Aida Moga.

în lunile iulie și august, cînd stagiunea teatrală era închisă, în studio s-au montat opt scenarii de televiziune, două scenarii proprii de estradă și unul de varietăți, bine apreciate de telespectatori. La aceste scenarii în montare proprie, se adaugă transmisiile din sălile de teatru, care fac ca telespectatorii să beneficieze de obicei de două spectacole teatrale pe săptămîină.

În cadrul emisiunilor artistice-muzicale nu apar numai artiști profesioniști. Existența unei puternice mișcări de artiști amatori în țara noastră dă studioului posibilitatea de a prezenta programe artistice dintre cele mai variate în cadrul unei emisiuni care revine adeseori sub titlul „Artiști amatori în studio”. În cadrul acestei emisiuni, telespectatorii pot urmări tot felul de manifestări, începînd cu muzică și dans popular și terminînd cu teatrul de dramă.

Emisiunile politice de actualitate cuprind o parte importantă din program. Zilnic sînt transmise două buletine cu cele mai noi știri interne și externe de cîte cinci minute.

O mare atenție se dă „Jurnalului televiziunii”, de asemenea zilnic (20 minute) care cuprinde interviuri, comentarii, reportaje, secvențe de film de actualități reprezentînd realizările regimului nostru, oameni ai muncii frunțași etc.

În ultima lună, studioul a început producția proprie de subiecte de actualități filmate, care înfățișează activitatea creatoare a poporului nostru pe drumul construirii socialismului în patria noastră.

Alte rubrici de actualitate completează periodic această parte a programului. Astfel, o dată pe săptămîină se face o transmisie-reportaj în direct dintr-o uzină, institut științific, muzeu etc. De două ori pe lună „Jurnalul artelor” prezintă actualitatea în materie de literatură, teatru, muzică, artă plastică și film. Actualitatea, pentru femei este adunată într-un „Almanah feminin” lunar și tot actualitatea sub o formă care variază de la caz la caz, este înfățișată într-o rubrică lunară intitulată „Clubul televiziunii”. Știința popularizată, medicina, sfaturile practice, etc. ocupă fiecare locul său în cadrul programului săptămînal.

Cam astfel se prezintă în linii mari programul emisiunilor Studioului de Televiziune București.

Firește, el oglindește abia un început de drum și, conștient de acest lucru, colectivul studioului se străduiește continuu să-și realizeze sarcina trasată de partid, de a contribui la marea operă culturală înfăptuită de regimul nostru democrat-popular.

CUM NE ADRESĂM CITITORILOR DE LA SATE

NICOLAE CULCEA
(„Albina“)

REVISTA de vechi și luminoase tradiții, hărăzită de la primele ei începuturi oamenilor muncii de pe ogoare, „Albina“ își face o datorie de cinste din a oferi cititorilor materiale militante și de aleasă ținută artistică, în care utilul să se îmbine cu frumosul. Cititorul „Albinei“ nu este altul decât marele creator al „Mioriței“, al basmului, al strigăturilor săltărețe și al minunatelor cimilituri, este cel care a investimintat graiul cu atâtea podoabe de preț. Acestui cititor „Albina“ este datoră și se străduiește să-i prezinte cit mai multe modele de genuri gazetărești și beletristice turnate într-o limbă îngrijită, curată, armonioasă.

— Cum trebuie să ne adresăm cititorului de la sate? — este o întrebare pe care colectivul redacțional al săptăminalului „Albina“ și-a pus-o în ultima vreme cu toată seriozitatea. Răspunzând acestei întrebări, revista tinde, număr de număr, material de material, să dea unui conținut partinic, care reflectă realitatea vie din țara noastră, o formă cit mai atrăgătoare, să îmbrace ideile socialiste într-un vestmînt care să placă cititorului de la sate și care să-i fie totodată accesibil.

Punînd la loc de cinste cultivarea limbii literare, „Albina“ cată să dea greutate spațiului destinat materialelor beletristice cu producții ale prozatorilor și poezilor noștri de prestigiu, inspirate din viața nouă a satului angajat pe drumul marilor prefaceri. Scriitori cunoscuți și iubiți maselor largi ca Mihai Novicov, V. Em. Galan, Eusebiu Camilar, Titus Popovici, Mihai Gafița, Victor Tulbure, Cicerone Theodorescu, Miha Dragomir, Al Andrițoiu, Dragoș Vicol, Petru Vintilă, Ștefan Luca și alții, înțeleg să colaboreze cu dragoste la „Albina“. Insemnarea literară plină de un lirism ce-și trage seva

din avîntul construcției socialiste, evocarea caldă a unor strălucite figuri de cărturari, versul inaripat, schița și fragmentul de roman, asemenea producții sînt mult gustate de țărănimea noastră muncitoare. Astfel, revista „Albina“ desface pe masa cititorului de la sate fagurii bogăți în parfumul imaginilor și florilor de stil ieșite de sub pana măștrilor limbii literare. Căci după cum se știe limba literară nu este decât un produs al unei continue prelucrări din partea scriitorilor, publiciștilor, oamenilor de știință.

Modelelor prezentate de scriitori de renume li se adaugă un număr destul de mare de materiale valoroase scrise cu propriile forțe ale redacției. „Albina“ cultivă genul scurt: reportajul de culoare, portretul literar și chiar schița și povestirea, axate firește pe probleme dintre cele mai acute ale construcției socialiste la sate. Operînd îndeosebi cu genul scurt „Albina“ are în vedere o trăsătură dominantă a firii țaranului muncitor, om prin excelență practic. Cititorului nostru îi plac scrierile scurte, condensate, a căror lectură să-i cultive gustul de frumos și să-l înarmeze, în același timp, cu cunoștințe folositoare. El caută în fiecare din materialele publicate nu numai o sursă de desfătare sufletească, dar și îndrumar temeinic. De aci și repulsia lui, întru totul îndreptățită, pentru fraza întortochiată, înzorzonată

sau diluată, pentru lungimile inutile care, scuturate bine, se topesc ca o ceață inconsistentă. Țaranul muncitor, cu proverbialul său bun simț, intuiește că un conținut searbăd atrage după sine o formă de calitate îndoielnică, la care florile de stil devin floricele ieftine. Materialele ticluite în felul acesta nu numai că nu se vor bucura de căutare, dar vor fi întimpinate cu dispreț și în cel mai fericit caz cu ironică îngăduință.

La toate consfăturile redacției cu cititorii ei, aceștia au reclamat în corpore materiale scurte, din care să aibă ce învăța și care să fie scrise pe înțelesul tuturor, fără să fie văduvite însă de atributele ce încintă sufletele și ascut mințile: vioiciunea, bogăția mijloacelor de expresie, plasticitatea imaginilor.

Răspunzînd acestor exigențe pornite din sinul celor care au dăltuit monumentul nostru folcloric, redacția revistei „Albina“ se străduie să dea unui conținut valoros o formă adecvată. Colectivul nostru de redacție luptă pentru îmbogățirea limbii și împotriva platitudinii stilului, împotriva floricelelor gratuite, a efectelor căutate, trase de păr, care lezează bunul simț.

La ședințele de producție sau în articolele pentru gazeta de perete, discutînd pe marginea unor materiale apărute în „Albina“, unii dintre redactori au veștejit prețiozitățile strecurate în diferite materiale și au dezbătut problema folosirii chibzuite a neologismelor. Pentru folosirea cit mai nuanțată a cuvîntului, s-a apelat la minuirea competență a eficacii arme a sinonimiei. A fost pusă la index repetarea onora și acelorași cuvinte pe un spațiu relativ restrîns, folosirea lor pînă la tocare. A fost condamnată tratarea superficială a unor probleme în fraze trunchiate sau pur și simplu expediate.

Și-au atras critici materiale ca de pildă articolul „Sport la sate”, publicat în 10 septembrie a.c., al cărui autor se mulțumește să consimneze lapidar că „sportul își aduce prețioasa sa contribuție la înlăturarea misticismului” — fără să lărgească însă ideea, fără să arate concret în ce constă această contribuție. Articolul ar fi fost cu adevărat eficient dacă s-ar fi subliniat că sportul sădește în tinăr nebănuite calități morale și de voință și că între biserică și terenul de sport tinărul sătean luminat și oțelit îl va alege neapărat pe acesta din urmă.

Țăranul poartă metafora în desagă, iar metafora înseamnă conciziune. În cuvinte puține, el știe să spună mult. De aceea, felul în care ne adresăm lui trebuie să fie concis și ales. Totuși, „Albina” nu răspunde totdeauna acestui deziderat. Mai apar încă, de pildă, versuri ticluite din cuvinte care sună din coadă, cu pretenții de „cronică rimată”, care fac ca pagina a 8-a de satiră și umor să nu se ridice la nivelul dorit.

Alteori, dintr-o subapreciere a puterii de pătrundere a cititorului nostru, se scriu materiale școlărești, simpliste, lipsite de căldură. În numărul din 3 septembrie a.c., ca să folosim un singur exemplu, fila de calendar închinată lui Alexandru Vlahuță a fost redactată pe alocuri în tonul și stilul manualelor didactice pentru primul an al școlilor medii. Exactitatea celor relatate despre Vlahuță desigur că n-a fost suficientă, ea singură, să-l satisfacă pe cititor. Cititorul s-a lăsat cucerit mai degrabă de un alt material, apărut în aceeași pagină, care evoca figura lui George Enescu, uzitînd un ton ca acesta: „...Primii lui dascăli au fost cîntăreții satului, pădurea, apele, păsările și cerul, inepuizabilul nostru folclor, cărora le va dăruia, prin forța geniului său muzical, o bogăție neasemuită... Nu ne-am putea închipui muzica românească fără Enescu, așa cum nu ne-am putea închipui poezia românească fără Eminescu. ....etc.

Pînă nu de mult pagina 7-a de politică externă conținea o rubrică intitulată „La taifas cu moș Vișan”, care, prin felul cum era redactată, se făcea de-a dreptul ridicolă. Moș Vișan, în intenția redactorului un țăran isteț, cititor atent al ziarelor și amator de noutăți politice, era pus să „grăiască” niscaiva arhaisme și regionalisme, după care urma o discuție savantă, bine documentată și purtată în termeni dintre cei mai pretențioși, pe teme de politică internațională. O dată cu intrarea în miezul chestiunii, moș Vișan era pur și simplu dat la o parte iar redactorul arunca în focul discuției ele-

mente străine de vocabularul și bagajul de cunoștințe al interlocutorului său. Cu toate acestea, țăranului muncitor îi place și știe să dezbătă orice problemă importantă, fără ca nimic din ceea ce spune el să sune fals. De ce era atunci ridicolă rubrica „La taifas cu moș Vișan”? Fiindcă redactorul, deși cunoștea destul de bine situația din Cipru sau Algeria, nu cunoștuse încă nici un moș Vișan autentic, cu felul său de a gîndi și vorbi.

Adresîndu-ne cititorului de la sate, trebuie să ne apropiem de acest cititor, să-l cunoaștem. Să avem în vedere că limba literară nu diferă prin nimic esențial de vorbirea așa zisă populară

și că de acolo, din sinul poporului, au fost dezgropate atîtea comori ale limbii. Eminescu, Caragiale, Coșbuc, Vlahuță, pe cînd lucrau într-o redacție și în timpul vieții lor au cules caiete întregi de cuvinte și expresii alese, și ne-au dat scrieri admirabile numai după ce au consultat poporul, l-au cunoscut și au învățat de la el.

Ca și în literatură, materia primă cu care lucrează ziaristul este cuvîntul. Cu cît va fi mai bogat zăcămintul său de materie primă, cu atît se va descurca mai bine, cu atît mai ușor va veni cu noi înțegmări de cuvinte, se va exprima lesne și mai clar, și va obține chiar, acolo unde e cazul, efecte de ordin artistic.

O PREOCUPARE CENTRALĂ

A REDACȚIEI:

REZOLVAREA SEZISĂRILOR OAMENILOR MUNCII

CONST. FUGARU

Redactor la ziarul
Munca

UNUL din aspectele cele mai însemnate ale legăturii ziarului cu masele îl constituie scrisorile pe care oamenii muncii le trimit redacțiilor. Prin conținutul lor bogat de idei, prin problemele pe care le ridică, aceste scrisori — una din formele de participare a maselor la rezolvarea treburilor obștești — oglindesc creșterea nivelului de conștiință socialistă a maselor, încrederea pe care acestea o au în statul lor, statul de democrație populară. Scrisorile oamenilor muncii trimise organelor de partid și de stat, presei, reflectă și un alt fapt deosebit de important, anume acela că cele mai largi mase ale poporului și-au însușit politica partidului și guvernului și luptă cu toate puterile lor pentru înlăturarea ei.

La redacția ziarului nostru — la fel ca și la celelalte redacții — sosesc zilnic scrisori care conțin probleme multiple și foarte interesante. Datorită lor, redacția ia cunoștință

chiar de la sursă de inițiativele valoroase care apar neconținut în activitatea întreprinderilor și instituțiilor noastre precum și de unele lipsuri și greșeli care trebuie înlăturate. Scrisorile, citite și folosite cu atenție, contribuie la mărirea numărului de probleme care sînt dezbătute în ziar.

Apreciînd la justa valoare aportul prețios al scrisorilor, redacția noastră le dă o atenție deosebită, iar rezolvarea lor și în special a acelor care conțin critică, — reprezintă nu numai sarcina unui grup restrîns de tovarăși, a unei secții, ci a întregului colectiv redacțional. Săptămînal, luna, cu prilejul ședinței redacționale în care se analizează zărele apărute în cursul săptămîinii expirate, se face și o informare asupra principalelor probleme ridicate de oamenii muncii în scrisorile lor. Aceste informări săptămînale sînt de un real folos intrucît ele orientează mai bine activitatea secțiilor spre

problemele cele mai arzătoare care se ridică jos, la locurile de muncă.

Bunăoară, anul trecut, a sosit la redacție scrisoarea unui grup de muncitori și ingineri de la mina Petrila. Analizând cu competență situația producției, ei propuneau o serie de măsuri în sprijinul creșterii producției de cărbune, astfel încât să se ajungă la extragerea unei tone de cărbune pe cap de muncitor. Această scrisoare, care prin problema ce o pune depășea cadrul obișnuit al corespondențelor, a fost studiată cu foarte multă atenție la C.C. al Sindicatului pe ramură, la minister și în Valea Jiului. A fost apoi publicată. În scurt timp, la redacție au sosit și de la alte colective scrisori asemănătoare. Astfel s-a născut prețioasa inițiativă de la Petrila, „Omul și tona de cărbune”. Rezultatele acestei inițiative, care a găsit un larg ecou în rindurile minerilor, au fost deosebit de prețioase. Producția de cărbune în Valea Jiului și în alte centre miniere a crescut substanțial. Mai apoi această inițiativă, îmbogățită cu noi elemente din întrecerea socialistă, s-a transformat într-o acțiune cu caracter republican, cu obiectivul: „Să depășim planul în fiecare zi, pe fiecare schimb și la fiecare loc de muncă”.

Scrisorile critice ale oamenilor muncii — de asemenea, ca o urmare a informărilor ce se fac săptămânal — au stat și la baza alcătuirii multor articole de greutate. De exemplu, într-o sezișare trimisă de un corespondent voluntar ni se relatează că fostul director al Teatrului de Stat din Sibiu — Horia Benea — săvârșea o seamă de abuzuri și încălcări ale legislației muncii. Pe marginea faptelor relatate, care în prealabil au fost verificate la fața locului de către un redactor al ziarului, s-a publicat un articol în care se cerea ca directorul să fie schimbat. După cum era și firesc articolul n-a rămas fără efect. Ministerul Învățământului și Culturii și Sfatul popular al orașului Sibiu ne-au comunicat că pentru abaterile sale grave, Benea a fost înlocuit.

În afara acestor răspunsuri oficiale primite din partea organelor chemate să ia măsurile corespunzătoare pentru înlăturarea lipsurilor somnate în articole, se primesc și numeroase scrisori prin care corespondenții voluntari și cititorii ziarului își exprimă mulțumirile față de modul cum au fost soluționate sezișările lor.

S-ar mai putea da și alte exemple. Deși deosebite prin conținut, toate au însă ceva comun: *cererile juste ale*

oamenilor muncii formulate în scrisorile trimise ziarului sunt în general cercetate cu atenție și rezolvate. Aceasta ridică prestigiul ziarului, întărește încrederea mășelor în ziar, trășături ce nu pot lipsi nici unui organ de presă comunist. Că așa stau lucrurile o dovedește însuși faptul că numărul scrisorilor pe care le primim este în continuă creștere.

Desigur, nu toate scrisorile venite la redacție pot fi cercetate cu forțele redacției. Și mai mult decât atât, nu toate pot forma obiectul unui articol. Ele sunt trimise însă spre rezolvare organelor de stat sau sindicale. Cele mai multe din ele, având la bază o temeinică verificare a faptelor expuse, dau posibilitatea conducătorilor respectivi să cunoască mai bine situația în sectorul lor de activitate și, în funcție de aceasta, să ia măsurile cele mai indicate pentru remedierea deficiențelor.

În marea lor majoritate organele sezișate rezolvă cu atenție și operativitate scrisorile trimise lor de ziar. Bunăoară, într-una din lunile trecute, la redacția ziarului a sosit o scrisoare prin care un corespondent voluntar semnala că ing. Ioan Iung, directorul G.A.S.-Agnita, avea atitudini nejuste față de muncitori pe care îi brusca, îi injura, ignorând criticile care i se aduceau. Cei care se „încumetau” să-i arate lipsurile, erau persecutați. Sezișarea cu pricina a fost trimisă spre rezolvare Comitetului regional Stalin al Sindicatului muncitorilor din agricultură și silvicultură. Intrucât faptele relatate de corespondent erau reale, directorul Ioan Iung a fost destituit din funcție. Care au fost urmările? Această gospodărie de stat (unde înainte, tocmai datorită comportării vechiului director, inițiativa și spiritul creator al muncitorilor erau

înăbușite, iar lipsurile erau ascunse și cocoloșite și, bineînțeles, treburile mergeau prost) a devenit o gospodărie rentabilă, cu largi posibilități de a se încadra în scurt timp în mîndul unităților socialiste fruntașe din agricultura noastră.

Și un alt exemplu. Un corespondent de la întreprinderea „Internațională” din Tîrgu Mureș ne relatează că din cauza nepăsării manifestate de conducerea administrativă și comitetul de întreprindere față de rezolvarea unor probleme de protecția muncii, condițiile în care lucrau muncitorii din hala de cuptoare erau nesatisfăcătoare. Căldura emanată îi oboșea, le pune în pericol sănătatea și în același timp făcea ca randamentul muncii lor să fie scăzut. Sufereau din această cauză alit întreprinderea cit și muncitorii. Consiliul Sindical local din Tg. Mureș, sezișindu-se, în scurt timp s-au luat măsuri pentru îndreptarea situației. Așa după cum se arată în răspunsul trimis redacției noastre, s-a pus în funcțiune o instalație de evacuare a aerului cald și în curînd se va realiza și o instalație de duș de aer, pentru a proteja pe oameni de căldura emanată de cuptoare. De asemenea, muncitorilor de la această secție li s-a asigurat apa carbogazoasă necesară, li s-a acordat sporul de periclitare prevăzut de lege.

Trebuie să arătăm însă că aceste răspunsuri nu rămîn în cadrul redacției. Îndată după primirea lor, ele sunt trimise corespondenților — autorii sezișărilor respective. Cu acest prilej noi îi solicităm să ne informeze dacă măsurile comunicate au fost traduse în viață și au dat rezultatele scontate. Aceasta ne îngăduie să exercităm un control asupra felului cum se rezolvă sezișările, eficiența lor. Tot ca un mijloc de control — și un stimulent în același timp — este și o altă măsură luată de noi, anume aceea de a publica periodic, în mod alternativ, rubricile „Pe urmele materialelor publicate” și „Pe urmele materialelor nepublicate”.

Controlul nostru a scos la iveală și un alt lucru. Unii conducători, ignorînd contribuția pe care oamenii muncii o pot aduce la conducerea treburilor economiei, tărăgănează rezolvarea sezișărilor primite sau trimis răspunsuri formale, necorespunzătoare cu situația de pe teren. În astfel de cazuri în coloanele ziarului se ia poziție față de atitudinile dăunătoare intereselor celor ce muncesc, economiei noastre naționale. Un exemplu edificator: într-o scrisoare adresată ziarului, corespondentul nostru voluntar Emilian Costescu ne-a arătat că vînzătoarea Rozalia Chiriucă de la O.C.L. Alimentara, unitatea nr. 130 din București, are o comportare necivilizată față de consumatori, pe care îi bruschează, îi servește în condițiuni foarte proaste

D I N E X P E R I E N Ţ A UNUI CORESPONDENT VOLUNTAR

etc. Scrisoarea corespondentului a fost trimisă spre rezolvare Sfatului popular al raionului V. I. Lenin, care, e drept, ne-a răspuns operativ că scrisoarea este justă și că vânzătoarea respectivă a fost sancționată cu „muștrare cu avertisment“. Răspunsul a fost comunicat corespondentului. Nu mică ne-a fost însă mirarea când de la corespondentul respectiv am primit câteva rânduri prin care ne informa: „Sfatul popular raional n-a sancționat de fapt numai pe vânzătoare ci și pe „cetățenii cartierului, prin desființarea raionului respectiv de mezuri și brânzeturile unde era vânzătoare Rozalia Chiricuță. O asemenea „eficiență“ firește nu ne-a satisfăcut și această părere ne-am spus-o într-o notă publicată în ziar. De data aceasta „sancțiunea“ dată cetățenilor a fost, bineînțeles, anulată, reînființându-se raionul în magazinul respectiv.

Un astfel de exemplu — la care, din păcate, mai putem adăuga și altele — arată încă odată necesitatea de a veghea zi de zi asupra felului cum se dă satisfacție cererilor întemeiate ale oamenilor muncii, asupra modului cum lipsurile și deficiențele semnalate de aceștia sînt îndreptate.

Văzîndu-și sezișările rezolvate cu spirit de răspundere și competență, operativ, oamenii sînt încurajați a lua poziție critică față de orice neregulă, convinși fiind de utilitatea contribuției ce o aduc prin aceasta la rezolvarea treburilor obștești. Creșterea numărului corespondenților sporește și mai mult sursele noastre de informare, deschide ziarului perspective și mai largi de a interveni la înlăturarea lipsurilor care se ivesc uneori în diferite sectoare ale activității economice, culturale și sociale.

Mișcarea corespondenților voluntari, sursa cea mai bogată și cea mai sigură de informare a presei, a luat în țara noastră o mare amploare. Ea crește și se dezvoltă din ce în ce mai mult. Corespondenții voluntari, oamenii muncii, prin scrisul lor, sînt activiști obștești neobosiți pentru cauza partidului nostru, pentru socialism. Este de datoria tuturor lucrătorilor din presă de a-i sprijini în tot felul, de a-i educa, de a se preocupa mereu ca scrisorile și sezișările lor să fie studiate cu atenție și să capete rezolvarea potrivită. Numai în felul acesta presa noastră comunistă va întări continuu legăturile sale cu masele largi, își va aduce mai din plin contribuția la împlinirea marilor sarcini ale construirii socialismului în țara noastră.

Doresc să împărtășesc ceva din puțina experiență pe care am acumulat-o în calitate de corespondent voluntar și să fac unele sugestii pentru o cit mai strînsă legătură între noi și redacții.

Corespondenții voluntari se recrutează de obicei de către ziaristi, cu prilejul vizitelor pe care le fac prin fabrici sau instituții, sau în urma unor concursuri organizate de diferite ziare. E lăudabilă în această privință inițiativa ziarelor „Scinteia“ și „România liberă“, care au organizat asemenea concursuri, lărgindu-și astfel activul corespondenților.

Multe redacții trimit uneori răspunsuri formale celor care scriu pentru prima dată ziarului. De obicei ele sînt formulate astfel: Materialul dvs. e bine scris, cu foarte multe exemple, ceea ce dă dovadă că aveți talent, dar deocamdată e nepublicabil... ș.a.m.d. Urmează eterna încurajare: mai încercați!

În activitatea mea o mare atenție dau documentării. Vor spune unii: ce nevoie mai e să te documentezi când în permanență ești în mijlocul faptelor? O astfel de concepție este cit se poate de greșită. Întotdeauna caut să analizez problemele în adîncime și mă interesez — mai ales cînd e vorba de deficiențe — de cauzele care le generează. În felul acesta am procedat la oficiul din comuna Sipet. Am făcut o notă pe care am trimis-o redacției „Drapelul roșu“ din Timișoara. Peste cîteva zile a apărut la rubrica „Ce-ar fi dacă...“

Scrisorile sosite la redacție sînt repartizate pe secții. „Drapelul roșu“ a luat inițiativa de a confirma primirea articolelor (bineînțeles a materialelor mai vaste) printr-o fișă care se expediază corespondentului. În acest fel cel care trimite știe de soarta articolului.

O întrebare pe care mi-au pus-o mai mulți oameni și pe care, la rîndul meu, mi-am pus-o: De ce din unele raioane apar rar corespondențe sau nu apar deloc, pe cînd alți corespondenți sînt mereu prezenți în coloanele ziarului? Aceasta constă — după părerea mea — în faptul că nu în toate raioanele există corespondenți și dacă sînt, scriu rar. Ar fi bine ca inițiativa ziarului „Drumul socialismului“ din Hunedoara, pentru înființarea de subredacții voluntare, să se extindă în cit mai multe raioane.

Cred că materialele trimise de corespondenții voluntari ar trebui să apară așa cum au fost concepute. Să fie bine înțeles: nu e vorba ca redactorul să nu stilizeze corespondența sau să nu reducă din ea. Unii secretari de redacție, însă, cînd n-au spațiu, taie din materiale, iar cînd materialul apare este de nerecunoscut.

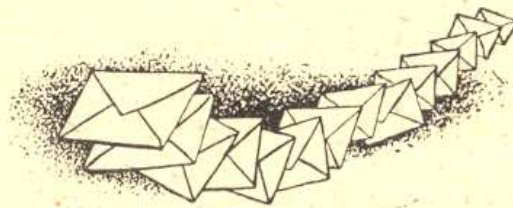
Cu ocazia seminarului de trei zile, organizat de redacția ziarului „Drapelul roșu“, în ianuarie 1957, toți cei prezenți ne-am ales cu învățăminte, am văzut cum se duce munca în redacție și tipografie etc. În cadrul seminarului s-au ținut referate de către șefii secțiilor: agricolă, culturală, viața de partid, formații etc. S-a vizitat fabrica de încălțăminte Nikos Beloiannis, iar la reîntoarcerea în redacție fiecare corespondent a avut sarcina să scrie cite un material referitor la procesul de producție. Pe marginea materialelor pe care le-au citit corespondenții, au urmat discuții.

De mare folos în munca noastră este „Îndrumătorul corespondentului voluntar“. În această publicație găsim totdeauna problemele pe care trebuie să le tratăm în articole. Nici sfaturile nu lipsesc. (Cum se scrie o informație; analiza diferitelor corespondențe care n-au văzut lumina tiparului; cum se scrie un reportaj etc).

Cînd există situații care trebuie urgent cunoscute, redacția trimite fiecărui corespondent o scrisoare. Cu ocazia începerii treieriișului mi s-a trimis o scrisoare prin care redacția se interesa de situația în care se aflau arile de treier; de asemenea, dacă toate batozele sînt reparate.

De cîte ori mă aflu la Timișoara, cu alte treburi, îmi fac timp și trec și pe la redacția ziarului. Folosesc acest prilej pentru a discuta unele probleme cu diferiți redactori, lucru care mă ajută în munca mea de a scrie materiale cit mai bune.

PETRU VASILCIN
învățător
Șipet, raionul Gătaia
regiunea Timișoara

**TOT DESPRE „NOTELE BIBLIOGRAFICE”
DIN ZIARE**

Tovarășii din redacția ziarului „Drum Nou” - Orașul Stalin au citit observațiile noastre cu privire la „nota bibliografică” apărută în ziar în legătură cu cartea „Fetele lui Barotă”. Redactorul șef mulțumește „Presei noastre” pentru ajutorul dat. Și ne scrie: „Noi am tras concluziile necesare din critica pe care ne-ați făcut-o”. În același timp tov. redactor-șef ridică o altă problemă. E.S.P.L.A. le trimite — probabil ca și altor redacții — asemenea note întocmite de editură. Fără îndoială, redacțiile nu sînt obligate să publice astfel de note, fără a fi controlate. Cineva din redacție trebuie să citească lucrarea respectivă și, pe măsura necesității, să folosească și datele din nota trimisă de editură. Tovarășul redactor șef al ziarului „Drum nou” recunoaște că s-a greșit cînd textul notei bibliografice a fost publicat așa cum a fost primit. De ce nu este însă și editura mai exigentă în întocmirea acestor

note? — ne întreabă el. Cităm: „Credem totuși că aceeași critică făcută nouă — și probabil că nu sîntem singurul ziar provincial care preluăm asemenea furnituri dubioase — ar trebui să ajungă și la conducerea unor edituri, pentru a nu trata cu atîta ușurință problemele popularizării cărților”.

Sîntem complet de acord. Atunci cînd am citit nota în „Drum nou” nu cunoșteam „coautorul” ei. Editura ar putea să obiecteze: noi nu v-am trimis *recenzie*, ci un material informativ despre cartea apărută, un material ajutător. Evident, și în cazul acesta astfel de materiale trebuie să nu fie ditirambice, ca o reclamă de bilci. Vina principală este însă tot a redactorului care o introduce fără discernămint în gazetă. Dacă tovarășii care se ocupă cu recenzarea cărților nu s-ar mulțumi cu astfel de „recenzii”, de a publica materialul documentar venit de la edituri, așa, în forma lui brută, nu s-ar mai întîmpla astfel de „scăpări”.

GREȘELI ȘI GREȘELI . . .

„Intrucît sînt cotelose destul de grave unele greșeli strecurate în nr. 462 din 15 septembrie a. c. al ziarului „Lupta noastră”, aș vrea să vi le fac cunoscute, pentru ca să faceți o critică tovarășească redactorilor ce se fac vinovați de lipsă de respect în informarea cititorilor.” Astfel începe scrisoarea pe care am primit-o de la un cititor din Dorohoi. Autorul scrisorii e supărat mai ales de faptul că greșelile pe care ni le semnaleză au apărut în ziarul dorohoiian tocmai într-un material cu privire la Concursul și Festivalul Internațional „George Enescu”, material care, desigur, a fost urmărit cu un interes aparte și sen-

timente deosebite de către cititorii unui raion în cuprinsul căruia se află Livenii.

Intr-adevăr, din păcate, materialul cu titlul „O sărbătoare a muzicii romînești” este — după cum just se exprimă corespondentul nostru — „scris sec, fără suflet și nu reușește astfel să evoce măreția evenimentului”. Iată și greșelile pe care acesta ni le semnaleză: concertele din cadrul Concursului și Festivalului au avut loc numai în sala Ateneului și nu și în sălile Teatrului de Operă și Balet și Dalles, după cum scrie „Lupta noastră” care, în plus, pe violonistul ceh Alexander Plocek l-a transformat în „virtuosul polonez Alexandr Plocek” iar pe renumita

pianistă franceză Monique Haas a botezat-o Hans.

Autorul scrisorii nu are însă dreptate cînd susține că numai acestea sînt greșelile cuprinse în materialul în cauză. E suficient să cităm numai dintr-un singur pasaj pentru a se vedea că greșelile tipărite cu această ocazie sînt nenumărate: „...la pian concurează și chilianul *Claudiu Arran*, iar la pupitru își încearcă măiestria dirijatului Carlo Felice *Celario*... și încercații dirijori romîni George Georgescu și Valentin Silvestri...”

Orice comentariu este inutil. Apariția articolului „O sărbătoare a muzicii romînești” nu înseamnă, desigur, o sărbătoare pentru redacția ziarului din Dorohoi.

Paginile ziarului raional „Lupta noastră” vădese, în general, o muncă redacțională organizată, multă preocupare pentru forma materialelor, care sînt variate ca genuri și reflectă viu realitatea în cele mai diverse domenii de activitate locală. Vina redacției de a fi lăsat să apară chiar și un singur material necorespunzător nu poate avea totuși nici o scuză. Strecurarea oricărei greșeli scade în mod hotărît prestigiul unui ziar și credem că redacția „Lupta noastră” se va strădui să dovedească în viitor că e convinsă de acest lucru.

Cele cuprinse în scrisoarea corespondentului nostru ocazional au fost juste. Nu același lucru se poate spune despre rîndurile de încheiere ale scrisorii sale: „Aceste cîteva greșeli vi le comunic întrucît nu văd altă cale de a le aduce la cunoștința tovarășilor de la ziar”.

Ne miră că autorul scrisorii nu cunoaște cea mai simplă cale: o scrisoare trimisă *direct* redacției ziarului la care ar fi primit, desigur, răspuns. Este calea pe care o folosesc, azi, în mod firesc, mii, sute de mii dintre cititorii presei noastre. Chiar și în acele cazuri cînd e vorba de greșeala unui ziar.

UNEORI TOVARĂȘII DE LA „MILCOVUL” ȘUGUIESC . . .

„Milcovul”
ziarul raional din Focșani.

„Milcovul”, ziarul raional din Focșani, prezintă problemele actualității într-un stil viu. „Milcovul”, deși are un format mic, e paginat cu gust, e atractiv.

Primul grupaj de materiale, de pildă, din numărul apărut sîmbătă, 4 octombrie, intitulat: „Toate forțele pe cîmp — la însămînțări!” prezintă, în știri scurte, cu date concrete, situația în diferite comune ale raionului.

În scrisul tovarășilor de la ziarul „Milcovul” se observă tendința de a folosi proverbe, pilde, vorbe cu duh din bogatul tezaur popular. Felicităm redacția pentru această preocupare. Atragem, însă, atenția harnicilor și spiritualilor milcoveni asupra unui proverb popular pe care trebuie să-l cunoști atunci cînd minuești... proverbe și alte podoabe din tezaurul popular: *Nu tot ce zboară se mîncă...*

E bine să folosești în scrisul gazetăresc din creațiile de gîndire și de limbă ale maselor populare. Dar măiestria aceluia care le folosește constă în așezarea lor la locul potrivit. E bun subtitlul: „Comoditatea bat-o vina” la un text în care critici atitudinea nepăsătoare a salariaților sfatului popular din comuna Biliștești față de problema însămînțărilor. Dar cînd vrei să stigmatizezi faptul că ei discută în acest

timp interese personale nu e bine să folosești unele proverbe.

Tovarășii de la „Milcovul” mai au și altă meteahnă: transformă unele zicale populare în... „bancuri”. La rubrica „Răspunsuri... răspunsuri” din același număr, Tania Ionescu capătă un răspuns la sezisarea ei în legătură cu piinea fabricată de secția de brutărie nr. 1 din Focșani. Corespondenta a scris ziarului că piinea e necoaptă, necrescută. Redacția cunoaște această situație. Ba mai mult: ea răspunde că „de multe ori poți găsi prin ea bucăți de ață sau un gîndăcel nu prea mare...” Care e atitudinea redacției față de această sezizare? Iată răspunsul: „Denotă deci, că atît responsabilul secției cît și lucrătorii de aici... vă sfătuiesc să puneți de mămăligă...”

La o altă sezizare, tot în legătură cu igiena alimentară, redacția răspunde printr-un „banc”: „Avem certitudinea că punctul (subl. n.) sanitar va pune la... punct pe cei care se abat de la regulile de igienă”.

Păreră noastră este că o critică justă nu e neapărat nevoie să fie încrunțată. Și redacția dă dovadă că a știut să critice spiritual neglijența în serviciu a unei funcționare de la poștă (pag. 5-a). Principalul este ca, atunci cînd lupți împotriva banalului, a scrisului fad, să ai grijă ca să nu cazi în vulgaritate.

. . . IAR ALTEORI GĂSESC FORME INTERESANTE

În presă vedem adesea desene și caricaturi ale unor artiști, scriitori,

oameni din diferite domenii de creație. Apar figuri care reprezintă oas-

peți străini ai țării noastre, în cadrul unor interviuri, declarații etc. În ziarul „Milcovul” din 8 octombrie am avut însă prilejul să admirăm șase figuri de colectivisti văzuți de B. Lola.

Este o inițiativă lăudabilă de a prinde, în câteva linii, cu măiestrie, ceea ce e caracteristic în figurile unor colectivisti, oameni se seamă ai zilelor noastre, acei care creează un stil nou de viață în lumea satelor.

Reproducem, ca un exemplu de inițiativă bună, caricaturile celor șase colectivisti.

CUNOAȘTEREA OAMENILOR DIN... PROCES VERBAL

„Drapelul Rosu”
ziarul timișorean

Sub titlul frumos desenat „Angajamentului”, ziarul timișorean „Drapelul roșu” din 5 octombrie, publică un cursiv al tov. I. Chiujdea cu prilejul unei vizite făcute colectivului uzinelor „Gheorghe Dimitrov”.

Intrînd în secția de sudură, privirile reporterului au fost atrase „de îndemînarea și hărnicia unor tovarăși care păreau a fi în întrecere unul cu altul”. Care erau semnele după care reporterul a dedus că cei trei muncitori se aflau în întrecere? „Se priveau reciproc, își zîmbeau și apoi cu o încordare și mai mare își intensificau munca”.

Ziaristul — cum e și firesc — nu era mulțumit cu această constatare. El voia să-i cunoască pe cei trei muncitori, să stea cu ei de vorbă. Nu putea. „E greu să stai cu cineva de vorbă în aceste ore de încordare” — zice el. A găsit totuși prilejul „să fure” cîteva minute maestrului Petre Oniță pentru a-i cere lămuriri asupra muncii celor trei în întrecere. Împrejurarea era favorabilă, deoarece maestrul Oniță este și secretarul organizației de partid din secția sudură-montaj.

Ne așteptam să urmeze o convorbire în fața cititorilor. Nu. Maistrul a făcut semn reporterului să-l urmeze. „Am intrat în colțul roșu și mi-a întins un proces-verbal, îndemnîndu-mă să-l citesc” — scrie tov. Chiujdea.

Din acest proces-verbal el a aflat că doi comuniști și un candidat de

partid și-au luat un angajament în cinstea alegerilor de partid.

Ne permitem să punem o întrebare tov. Chiujdea: după ce a citit „Angajamentul” în ziar, nu este oare de părere că infinit mai mult inte-

resa pe cititori ca tov. ziarist să fi stăruit a găsi un prilej pentru a sta de vorbă cu înșiși muncitorii aflați în întrecere, decît să citească un... „proces-verbal”?

ne sînt povestite. Tov. Turtă pe naal a vizitat gospodăria colec „Drum nou” din Șcheia, a scris „reportaj” așa după cum se v mai sus și l-a înveșmintat într-o mă pe care fantezia d-sale a gă ca foarte ingenioasă: o poveste persoana treia.

Iar „Zori noi” a publicat pove felului cum, — să zicem așa — vează un reporter al său pe te în cadrul unui grupaj intitul „Muncă însuflețită pe ogoarele triei noastre”.

CÎND SE CAUTĂ CU ORICE PREȚ FORME VARIATE...

ZORI NOI

Inercarea de a prezenta materialele în forme cît mai variate, mai ales atunci cînd susții în ziar un singur și mereu același sector de activitate, reflectă o intenție mai mult decît lăudabilă.

Materialul intitulat „Zile și nopți”, apărut în numărul din 5 octombrie al ziarului regional „Zori noi” — Suceava, pare să fie publicat tocmai cu această intenție.

În acest material (un fel de mică povestire-reportaj) ni se relatează — nimeni nu poate ghici de ce — întâmplările unui reporter. „Reporterul plecase la Șcheia cu gîndul să scrie un reportaj... De sus, de pe culmea Zamcăi, omul privi în vale așezarea șcheienilor și pămînturilor lor, care se întind pînă hăt, dincolo de orizont. Cu mîna streășină la ochi reporterul scrută depărtările... Desigur, acelea sînt lanurile colectivîștilor din Șcheia, — își zise reporterul. Apoi cobori încet privirea, aproape, tot mai aproape către platoul Zamcăi”.

În acel moment, reporterul — care, după cum am văzut, avea o uimitoare putere de deducție — dădu dovadă și de o agerime vizuală de vultur, zărind „de pe culmea Zamcăi”, jos pe platou „cîteva firișoare verzi”. Și după ce el ajunse jos „le examină atent”. Nu ni se spune dacă reporterul a folosit cumva lupa, după metoda clasică a marilor detectivi,

dar „iarăși reporterul își dădu cu părerea că acesta trebuie să fie griul colectivîștilor din comuna Șcheia”.

După aceea reporterul, „porni cu pași grăbiți la vale. Ajunse la primul tractor... Tractoristul... opri pentru un moment tractorul, cobori... și-i dădu noului venit toate lămuririle necesare. Și astfel se convinse că într-adevăr acolo unde erau tractoriștii erau lanurile gospodăriei colective „Drum nou” din Șcheia, că griul care începuse să răsără era tot al lor...”.

Și astfel — adăugăm noi — avu reporterul confirmarea concluziilor la care ajunsese prin metoda sa deductivă, metodă infailibilă — după părerea autorului — la adunarea datelor pentru un reportaj.

„Era trecută ora prînzului — se spune în încheiere în istorioară — cînd reporterul părăsindu-i pe tractoriști, ajunse din nou sus... El se opri un moment, își puse mîna streășină la ochi și aruncă o ultimă privire în urmă... — Spor la lucru tovarăși tractoriști! — șopti el în timp ce porni grăbit spre redacție”.

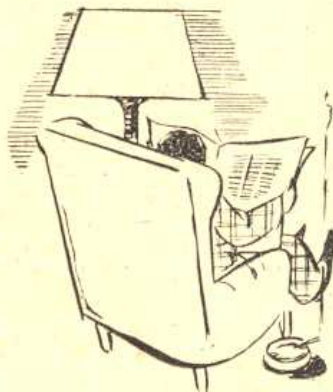
Despre toate cele întimplate a scris apoi tov. Dumitru Turtă. De ce n-o fi scris reporterul care plecase așa de grăbit spre redacție? Să i se fi întimplat ceva în marea lui grabă? Nu, nimic. Fiți liniștiți.

Tovarășul Turtă, după cum desigur ați bănuț, e una și aceeași persoană cu reporterul! ale cărui întâmplări

O INIȚIATIVĂ BUNĂ

Redacția ziarului „Zori noi” a organizat un concurs de reportaje pe tema „Ce e nou la noi”. În numărul din 21 octombrie „Zori noi” a publicat două materiale din mulțimea sosită la redacție. Sperăm că e vorba numai de un început. Publicînd mai multe din materialele primite de la corespondenți, oameni ai muncii, cititorii pot fi informați în legătură cu ce e nou în regiune, chiar dacă unele materiale nu întrunesc, din punct de vedere publicistic, condițiile cerute de concurs.

În corespondențele oamenilor muncii găsești adesea gînduri care reflectă noua atitudine în viața oamenilor, o atitudine socialistă. Astfel, în cîteva rînduri simple, corespondentul I. D. Ciubotaru, în „Lecții despre școală” ne arată o elevă din clasa VIII-a, școala Dimitrie Cantemir, care spune că a venit să învețe pentru a putea urma Institutul pedagogic și ca apoi să se întoarcă „în satul unde a plecat, să dăruie lumina copiilor celor mici”.

Reforma SCRIERII CHINEZE

U IUI-CIJAN

Președintele Comitetului pentru
reforma scrierii chineze

REFORMA hieroglifelor chineze reprezintă o parte din revoluția culturală care se realizează în prezent în China. Această reformă va permite masei largi populare să asimileze și să folosească scrierea mai ușor și prin aceasta să se lichideze mai bine, mai repede, mai complet și mai economic analfabetismul din rândurile masei largi populare, să se răspindească cunoștințele generale și să se ridice nivelul cultural.

Hieroglifele chineze reprezintă una din scrierile cele mai vechi din lume. Ele există de mai mult de 3000 de ani. Ca și scrierea ideografică din vechiul Egipt, hieroglifele chineze au la bază desenul. În decursul celor mai mult de trei mii de ani ele au suferit multe schimbări. Scrierea hieroglifelor actuale nu redă imaginea acelor obiecte sau fenomene pe care le reprezintă, totuși ele rămân semne ale vechiului sistem de scriere ideografică. În prezent, noi nu putem cunoaște numai după hieroglifele scrise citirea lor exactă. Hieroglifele nu pot reda fonetic un obiect anumit sau o noțiune abstractă, cunoscute nouă după denumirea lor. Este necesar să memorăm fiecare hieroglifă, iar numărul lor total este de câteva zeci de mii. Cele care sînt folosite mai curent sînt în număr de șase—șapte mii. Majoritatea hieroglifelor chineze au o scriere complexă cu un mare număr de trăsături. O astfel de scriere este mai grea decît scrierea fonetică, învățarea ei cere mai mult timp iar folosirea este legată de mai multe neajunsuri și greutăți, mai ales în scrierea la mașină, a telegramelor etc.

Poporul chinez se străduiește de mult să realizeze reforma hieroglifelor

și să le facă mai ușoare. În ultimii 60 de ani, mai mulți patrioți, printre care și marele scriitor Lu Sin, au luptat cu înflăcărare pentru reforma scrierii și au elaborat diverse proiecte de reformă a hieroglifelor. Eforturile acestor premergători nu au fost încununete de succes. În acei ani ai guvernării reacționare, desigur că nu a fost posibil să se realizeze reforma hieroglifelor, deoarece din punctul de vedere al guvernanților din trecut, întinericul în care erau ținute masele largi populare era favorabil susținerii guvernării reacționare. Numai astăzi, sub conducerea guvernului popular al Chinei, cînd poporul a luat puterea în propriile sale mîini, dorința de mai mulți ani a poporului chinez de a realiza reforma scrierii poate fi realizată în mod concret.

Din ziua eliberării țării, guvernul popular a acordat și acordă o atenție deosebită lucrărilor pentru reforma scrierii. În ultimii ani au fost executate lucrări în trei direcții: simplificarea hieroglifelor, răspîndirea „putunhua” (limba comună, accesibilă întregii națiuni — n. trad.), elaborarea și răspîndirea sistemului de transcriere fonetică a limbii.

★

Scopul simplificării hieroglifelor este reducerea numărului de trăsături din care se compune hieroglifa precum și a numărului hieroglifelor, pentru micșorarea la maximum a greutăților ivite la învățarea și folosirea lor.

Intrucît majoritatea hieroglifelor au o scriere complicată cu un număr mare de trăsături, încă din

timpurile străvechi masele populare au creat multe hieroglife simplificate, pentru o mai mare ușurință în scriere. Conducătorii din trecut ai statului au considerat întotdeauna aceste hieroglife ca „falsificate” sau „vulgare” și nu au admis folosirea lor în toate scrierile și documentele oficiale. Totuși aceste hieroglife se bucurau de popularitate și au fost larg folosite în rândurile masei.

Lucrările pe care le îndeplinim astăzi pentru simplificarea hieroglifelor au la baza lor adunarea și sistematizarea rezultatelor creației masei iar apoi, după discutarea cu reprezentanții diferitelor straturi ale populației, așezarea la locul cuvenit a acestor hieroglife simplificate, pentru ca ele să înlocuiască fostele hieroglife cu scriere complicată.

În prezent, în diferitele ediții tipărite în țară, se folosesc 425 hieroglife simplificate. Masele largi populare, mai ales muncitorii și țărani care încep să învețe să scrie, precum și copiii și adolescenții, salută călduros aceste hieroglife simplificate.

Totuși, încă nu sînt simplificate toate hieroglifele cele mai frecvente cu scriere complicată. În afară de cele 425 hieroglife simplificate, este nevoie să se simplifice încă un mare număr de hieroglife. Pe măsură ce se desfășoară revoluția culturală, masele populare creează necontenit noi hieroglife simplificate. Aceasta formează o bază bună pentru lucrările de continuare a simplificării unui număr și mai mare de hieroglife. Se așteaptă ca cel mult în doi ani să se poată desăvîrși în linii principale munca pentru simplificarea hieroglifelor și toate hieroglifele care trebuie să fie simplificate vor fi simplificate.

O altă lucrare este reducerea numărului hieroglifelor chineze. Printre hieroglifele chineze există unele care au citirea și semnificația egală dar se scriu în alt fel. Acest lucru mărește greutatea pentru cei care învață hieroglifele. De aceea, paralel cu simplificarea scrierii hieroglifelor, am executat lucrări pentru lichidarea acestor hieroglife cu semnificație egală dar cu scriere diferită. Până în prezent s-au înălăturat aproximativ o mie de asemenea semne.

★

Simplificarea hieroglifelor și reducerea numărului lor nu poate, bineînțeles, schimba scrierea hieroglifică ca sistem. De aceea, deși această muncă reduce în anumită măsură greutatea în predarea și folosirea hieroglifelor, ea nu poate rezolva radical problema scrierii chineze. Pentru rezolvarea radicală a acestei probleme este necesară o altă reformă și anume trecerea de la scrierea hieroglifică la scrierea fonetică.

Problema, dacă este posibilă și necesară trecerea de la scrierea hieroglifică la cea fonetică a fost de mai multe ori discutată în ultimii 60 de ani. Majoritatea celor care au participat la discuții au considerat nu numai că este necesar dar că este chiar posibil să se treacă de la scrierea hieroglifică la cea fonetică. În această problemă, guvernul nu a luat încă nici o hotărâre. Dacă privim în perspectivă, desigur că scrierea chineză va merge pe calea fonetizării deoarece, după cum a arătat Președintele Mao Tze-dun, „orientarea spre fonetizare este generală pentru toate scrierile lumii“.

Indiferent de termenul cînd scrisul hieroglific va păși pe calea fonetizării, pentru realizarea cu succes a acestei reforme este necesar să se facă o anumită pregătire. În special, în primul rînd trebuie să se facă eforturi mari pentru răspîndirea „putunhua“. Desigur că răspîndirea „putunhua“ nu se limitează numai la necesitatea reformei scrisului. Indiferent de reforma scrisului hieroglific, răspîndirea unei limbi naționale generale este de o necesitate urgentă.

Din cauze istorice, limba chineză nu a ajuns pînă azi la o unitate completă și diferențele de pronunțare sînt încă foarte mari. Odată cu eliberarea Chinei a fost realizată o unitate nemaivăzută în istorie a poporului chinez. Poporul chinez, sub conducerea guvernului popular, duce lupta pentru o cauză comună —

construirea socialismului — și fiecare om din China simte în fiecare zi tot mai adînc necesitatea folosirii unei limbi naționale generale. De aceea, răspîndirea mai intensă în popor a limbii „putunhua“, a cărei pronunțare tip este pronunțarea din Pekin, reprezintă o sarcină importantă.

Din anul 1956, în opera de răspîndire a limbii „putunhua“ s-au realizat succese însemnate. Începînd

„Jenminjibao“ și alte cîteva ziare importante din R.P. Chineză apar acum cu titlurile scrise atît cu hieroglife cît și cu noile caractere ale alfabetului fonetic.

din toamna aceluiași an, în școlile primare și medii precum și în școlile pedagogice a început predarea în „putunhua“. În prezent, milioane de învățători din diferite școli și institute de învățămînt au urmat sau urmează cursuri de „putunhua“. Desigur că răspîndirea limbii „putunhua“ în sînul poporului care numără șase sute milioane de suflete este o sarcină foarte grea, care nu poate fi realizată în timp scurt. Totuși, dacă vom lucra cu sîrguință, această sarcină va fi desigur îndeplinită.

★

Sistemul transcrierii fonetice a limbii chineze a fost aprobat de a cincia sesiune a Adunării Reprezentanților Populari din întreaga Chină din prima legislație care a avut loc în februarie 1958. Pînă atunci, proiectul

acestui sistem a fost supus timp de doi ani unei discuții largi printre reprezentanții tuturor cercurilor și tuturor regiunilor din țară. În procesul elaborării și discutării acestui sistem, mai mult de o mie de oameni din diferite regiuni ale țării au propus peste 1.200 diferite sisteme de transcriere. Aceasta denotă imensul interes și preocuparea maselor pentru sistemul transcrierii fonetice a limbii chineze.

În ultimii ani au fost purtate discuții inflăcărâte despre alfabetul care va fi adoptat în sistemul de transcriere fonetică a limbii chineze. În cele 1.200 sisteme de transcriere menționate mai sus au fost folosite toate alfabetele posibile. Unii au propus crearea pentru limba chineză a unui alfabet de sine stătător, care să corespundă complet cerințelor acestei limbi, alții au insistat asupra adoptării alfabetelor existente de largă circulație din diferite țări; au fost și unii care au propus folosirea unor figuri geometrice sau a unor semne stenografice ca alfabet pentru limba chineză. După o discuție largă s-a hotărît adoptarea alfabetului latin, deoarece el are cea mai largă răspîndire în diferitele țări ale lumii și totodată o anumită bază socială și în China. Adoptarea alfabetului latin va contribui la schimburile culturale între popoarele diferitelor țări.

Sistemul transcrierii fonetice a limbii chineze se aplică și se va aplica pentru următoarele scopuri:

1. Pentru transcrierea hieroglifelor și ca un ajutor pentru învățarea lor. Începînd din toamna anului 1958 în manualele limbii naționale din școlile primare, pentru transcrierea hieroglifelor se aplică noul alfabet. Aceasta va contribui la învățarea hieroglifelor de către elevi. În prezent, în cîteva provincii din raioanele nordice ale țării, parțial și cu titlu experimental, se folosește acest alfabet de transcriere în opera de lichidare a analfabetismului.

2. Pentru predarea și învățarea limbii „putunhua“. Experiența a arătat că acest alfabet de transcriere este un mijloc foarte important de răspîndire a limbii „putunhua“.

3. Aplicarea acestui sistem ca bază generală pentru crearea sau reforma scrisului național al minorităților naționale din China. În prezent, scrisul național a 16 dintre minorități este elaborat pe baza transcrierii fonetice a limbii chineze. Aceasta prezintă o mare ușurare în relațiile dintre reprezentanții diferitelor naționalități din China.

4. Sistemul poate fi folosit pentru rezolvarea problemelor legate de

transcrierea numelor proprii și denumirilor geografice, precum și la traducerea termenilor științifici. Pe de-o parte, în edițiile tipărite care merg în străinătate se va putea cu ajutorul acestui sistem să se transcrie numele proprii și denumirile geografice din China, iar pe de altă parte, în edițiile tipărite în limba chineză, cu ajutorul acestui sistem se va putea transcrie numele proprii străine, denumirile geografice și se vor putea traduce termenii științifici.

5. — Acest sistem va ajuta pe străini să învețe limba chineză, ceea ce va contribui la schimbul cultural internațional.

6. — Noul sistem va permite rezolvarea problemei întocmirii lucră-

rilor bazate pe ordinea alfabetică. Întrucât hieroglifele nu au o ordine strictă de așezare, pentru căutarea unui cuvânt în dicționar sau a unui nume în cartea de telefon se pierde foarte mult timp.

7. — Acest sistem poate fi folosit pentru continuarea lucrărilor de cercetare și experimentare în domeniul fonetizării scrierii chineze.

Am dat aici o descriere sumară a situației lucrărilor pentru reforma hieroglifelor în ultimii ani. Se poate spune, că datorită îndrumării juste și grijii pentru reforma scrișului din partea guvernului popular, și sprijinului înflăcărat al maselor

largi populare, munca îndeplinită în ultimii ani după eliberarea țării depășește tot ce a fost făcut de predecesori în ultimii 60 de ani. Totuși, într-o țară cum este China, care posedă un teritoriu imens și o populație foarte numeroasă, realizarea reformei scrisului, care are o istorie de peste trei mii de ani, nu poate să nu reprezinte o muncă gigantică a cărei îndeplinire cere mult timp și eforturi mari. În prezent, se răspîndește foarte intens sistemul de transcriere fonetică a limbii chineze. În cursul celui de al doilea plan cincinal, început în anul 1958, intenționăm ca fiecare om din China să cunoască alfabetul fonetic.

Iulie 1958.

UN ZIAR AL PATRIOȚILOR ALGERIENI

De mai mult de trei ani colonialiștii francezi desfășoară un război împotriva poporului algerian care își apără libertatea și independența națională.

Relatările cu privire la lupta curajoasă a poporului algerian sînt publicate în paginile ziarului „El-Mudjahid” („Luptătorul”), editat de către Frontul algerian al eliberării naționale (FAEN). Ziarul se editează simultan în limbile arabă și franceză. „El-Mudjahid” este o armă de luptă a patrioților algerieni; el este nu numai un izvor de informație, ci și, în primul rînd, organizatorul acestei lupte.

Ziarul „El-Mudjahid” acordă un loc de seamă informațiilor și reportajelor privind condițiile în care trăiește și luptă poporul algerian.

Francezii au declarat „zone interzise” regiunile în care se produc cel mai des conflicte armate. După spusele ziarului, aceste zone cuprind „majoritatea” satelor algeriene. Regiunile ocupate în întregime de partizani sînt denumite de colonialiști „zone infestate”.

Ziarul dă amănunte cu privire la viața din satele unei asemenea zone „infestate”. „Adunări naționale funcționînd în aceste sate cu membri liber aleși de populație au înlocuit pe foștii funcționari ai administrației coloniale”, — scrie „El-Mudjahid”. „Satele sînt bine administrate. Se inițiază și se duc pînă la capăt lucrări de interes obșteșc, se adună împozitele, se formează grupe de parti-

zani; a fost organizată o rețea de informare. Populația se alătură luptei revoluționare”.

Neavînd posibilitatea de a-i prinde pe toți partizanii — comunică mai departe ziarul — statul major francez a recurs la o tactică nouă. Efectuează evacuări în masă ale populației din așăzisele „zone infestate”, adunînd-o în „lagăre de regrupare”, situate în apropierea punctelor de sprijin ale armatei franceze. După internarea în lagăr, însă, locuitorii creează deobicei imediat nuclee ale Frontului de eliberare națională și continuă lupta împotriva dușmanului, o luptă care îmbracă felurite forme, în funcție de împrejurări. În lagăre se duce munca de lămurire, se organizează „evadările în serie”, se desfășoară greve.

Organul patrioților algerieni înfierează cu energie încercările imperialiștilor de a subjuga poporul algerian. Cuvîntul ziarului „El-Mudjahid” răsună departe dincolo de granițele Algeriei. Numeroase organe progresiste ale presei mondiale folosesc materialele publicate în paginile lui. „L'Humanité” este primul dintre ziarele franceze care fac acest lucru. Astfel, în primăvara acestui an „L'Humanité” a inserat fragmente din cuprin-

zătoarea dare de seamă publicată în „El-Mudjahid” cu privire la vizita a doi reprezentanți ai Comitetului Executiv al Crucii Roșii Internaționale în zona din spatele Armatei de eliberare națională din Algeria. Scopul acestei vizite a fost să se controleze zvonurile răspîndite de presa reacționară cu privire la „suferințele grele” pe care, chipurile, le-ar îndura prizonierii francezi din Algeria. Delegații Crucii Roșii au stat de vorbă cu acești prizonieri între patru ochi și s-au asigurat, din declarațiile lor, că prizonierii francezi trăiesc în condiții cu nimic mai prejos de cele care le-au fost create luptătorilor din Armata de eliberare națională din Algeria.

Organul patrioților algerieni „El-Mudjahid” dă relatări exacte cu privire la viața și lupta eroică a poporului din Algeria, la năzuințele lui către libertate și independență. Această năzuință este apropiată și scumpă tuturor oamenilor cinștiți din lume. Căci, cum a spus-o și N. S. Hrușciiov, în cuvîntarea sa rostită în ziua de 14 martie, la o adunare a alegătorilor din Moscova: „Conștiința omenirii nu se poate împăca cu situația care s-a creat în Algeria”.

D. ILIN

(Din „Sovietskaia peciati” nr. 6 din 1958)

„ZIARISTUL DEMOCRAT” Nr. 9 – SEPTEMBRIE 1958

ÎN cadrul lucrărilor Congresului mondial pentru dezarmare și colaborare internațională, care a avut loc la Stockholm în vara acestui an, s-a pus accentul pe marele rol pe care îl are opinia publică în înfrînarea ațîțătorilor la război. Mulți vorbitori, printre care, mai ales, Ilya Ehrenburg, au subliniat că o mai bună informare a popoarelor din lagărul imperialist va contribui la creșterea combativității lor pentru triumful forțelor păcii. De aceea Congresul de la Stockholm, condamnînd orice provocare la ură și la violență între popoare, a lansat o chemare către toți ziaristii care lucrează în presă, la radio și televiziune pentru a depune toate eforturile în vederea unei mai bune cunoașteri și înțelegeri între popoare.

Relatînd acestea, în numărul său din luna septembrie, „Ziaristul democrat” arată că țelurile urmărite prin deliberările Congresului de la Stockholm sînt identice cu cele pe care și le propun azi să le atingă toți ziaristii democrați. „Este o datorie istorică de onoare a tuturor ziaristilor democrați de a-și alătura glasul lor celui al popoarelor tuturor continentelor și de a-și pune scrisul lor în slujba umanității și a unui viitor mai bun al ei” — se spunea în declarația O.I.Z.-ului din prețuia deschiderii Congresului de la Stockholm. Și această datorie izvorăște din marea răspundere pe

care o are azi fiecare lucrător din presă. Din nefericire însă, această răspundere nu este înțeleasă de către unii ziaristi din țările capitaliste.

Intr-un articol redacțional intitulat „Răspunderea pe care o au oamenii de stat și ziaristii”, organul O.I.Z. dezbate această importantă problemă, ilustrînd-o cu numeroase exemple din practicile unor ziare și ziaristi din apus.

„S-ar putea alcătui arhive voluminoase cuprinzînd documente doveditoare ale violării principiilor care definesc etica și sensul responsabilității ziaristilor” — scrie „Ziaristul democrat”. Astfel, în zilele critice care au urmat începutului agresiunii anglo-americane în Orientul Mijlociu și Apropiat, unii redactori ai ziarelor care reprezintă interesele marilor monopoluri capitaliste, pierzînd orice simț de răspundere, s-au complăcut în a face elogiul acestei agresiuni, desfășurînd totodată o și mai susținută campanie de ură contra mișcării de eliberare a popoarelor arabe.

Ziaristii se deosebesc după părerile pe care le au asupra unor probleme diferite, dar între ziaristii democrați nu poate exista nici o deosebire de vederi atunci cînd se pune întrebarea dacă trebuie susținute forțele păcii sau cele ale războiului, dacă trebuie dată preferință cooperării între oameni și popoare sau ostilității.”

Arătînd apoi că azi, mai mult ca oricînd, nu există numai răspunderile oame-

nilor de stat ci și acelea, tot așa de mari, ale ziaristilor, revista Organizației Internaționale a Ziaristilor scrie: „Activitatea noastră și a membrilor noștri, în aceste momente destul de grave, corespunde în totul aspirațiilor pacifice ale oamenilor din lumea întreagă. Avem dreptul să denunțăm orice încercare destinată a înșela opinia publică și a mări încordarea internațională”

Un vibrant articol despre semnificația și importanța zilei de 8 septembrie — Ziua solidarității internaționale a ziaristilor — semnează în acest număr al „Ziaristului democrat”, cunoscutul ziarist francez Jean-François Dominique.

După ce arată că toți ziaristii demni de acest nume consideră ca o sarcină de onoare de a-și manifesta sentimentele lor de fraternitate față de ziaristii care zac în temnițele capitaliste, vîrsînd o cotă din salariul lor pentru sporierea fondului de solidaritate constituit de O.I.Z., — autorul scrie: „...noi nu ne vom împlini datoria pe care o avem față de colegii noștri, dacă ne vom mulțumi numai cu această manifestare de ordin material.

Condițiile în care ei au fost arestați, torturați, condamnați sau siliți să lu-

creze în clandestinitate, arată odată mai mult că atentatele contra libertății presei și persecutarea ziaristilor sînt primii pași pe drumul care duce la lichidarea tuturor libertăților individuale și publice, pe drumul care duce la fascism și război.

Folosînd — fiecare în țara noastră — puternica armă a scrisului nostru în slujba dreptății și a adevărului, luptînd pentru eliberarea colegilor noștri persecutați, cerînd respectarea libertății lor de exprimare, noi apărăm înseși principiile democrației și temeliile păcii”.

„Ziaristul democrat” publică de asemenea un amplu și documentat material privitor la persecuțiile la care sînt supuși, de către autoritățile de la Bonn, ziaristii din R. D. Germană aflați în interes profesional în Germania de vest (semnăt G. Siemund) și un articol în care Fan Van Hao, membru în conducerea Asociației ziaristilor vietnamezi, face o comparație între dezvoltarea presei libere din R. D. Vietnam și actele de represiune violentă împotriva presei care se produc în Vietnamul de sud.

Revista mai cuprinde și un bogat material informativ.

N. DOC.

„PE FRONTUL ZIARISTICII” Nr. 8 – AUGUST 1958

A DEVENI „și roșu și specialist” — iată o problemă care constituie în China obiectul unor discuții și dezbateri largi, în special în rîndurile intelectualității. Și în această

problemă se ciocnesc două concepții: unii susțin că în orice domeniu trebuie să fii în primul rînd „specialist”, adică să ai o înaltă calificare profesională, și nu este neapărat

necesar să fii și „roșu”, adică să iei parte activă la viața politică de pe poziția clasei muncitoare. Ei afirmă că în opera de construire a socialismului, fiecare om trebuie să tindă exclusiv spre o calificare tehnică, deoarece pregătirea tehnică atrage mult mai greu decât cea politică. Tehnica este factorul hotărâtor — spun ei — iar criteriul politic trebuie pus întotdeauna pe planul al doilea.

Acestei concepții care, de altfel, este concepția unei infime minorități, i se opune concepția sănătoasă pe care comuniștii chinezi o exprimă concis în formula „și roșu și specialist” și care presupune că specializarea tehnică nu poate fi ruptă de necesitatea unei temeinice pregătiri politice.

Problema enunțată mai sus este larg dezbătută în amplul articol „Calea spre „și roșu și specialist” a lucrătorilor din presă” publicat în nr. 8 — 1958 al revistei chineze „Pe frontul ziaristicii”, articol semnat de Teng To, redactorul șef al ziarului „Jenminjibao”. Precizând de la început că problema „și roșu și specialist” este în fond o luptă între două căi, între două concepții, autorul îi combate pe acei care — subapreciind importanța politicii — susțin că a deveni „roșu” este foarte ușor, pe când a deveni „specialist” este foarte greu sau, vulgarizând problema, propovăduiesc o cale de compromis.

„A deveni și roșu și specialist — aceasta este calea noastră fundamentală — scrie autorul. „Roșu” este baza iar pe această bază trebuie să devii „specialist”. Relația dintre „roșu” și „specialist” s-ar putea spune că este relația dintre general și particular, „roșu” fiind elementul general, iar „specialist” cel particular”.

„Criteriul fundamental după care poți fi considerat „roșu” — scrie Teng To — este să fii legat de clasa muncitoare și poporul muncitor, să stai pe aceeași poziție cu ei, să le slujești interesele, să te consideri unul de-al lor... „Specialist” înseamnă să fii în stare a te folosi cu cea mai mare îndemânare de arma ta. În armată mitraliorul trebuie să fie cel mai îndemânat în minuirea mitralierei, tunarul în minuirea tunurilor... Noi ziaristii trebuie să fim cei mai capabili în a minui arma presei. Noi cerem fiecărui ziarist să-și cunoască foarte bine profesia...”. Referindu-se la problema înaltei specializări, autorul arată că și în presă ar trebui lansată lozincă pregătirii multilaterale. Un ziarist trebuie să învețe să redacteze, să pagineze, să culegă materiale, să cunoască tehnica fotografică. El trebuie de asemenea să se descurce în diferite genuri: știri, reportaje, corespondențe, cronici etc.

Mijloacele de realizare a îmbinării dintre cele două laturi („roșu” și „specialist”) — scrie autorul — nu se reduc la un simplu studiu sau lectură. Pentru aceasta este nevoie de o călire în focul realității, de creșterea conștiinței politice, de participare la munca fizică în rindul masei.

Crainicii Radiodifuziunii chineze Lin Tien și Sia Cing semnează articolul „Să fii un crainic profund roșu și cu o înaltă calificare”, în care se combate tendința unor crainici de a sublinia în mod unilateral caracterul artistic al emisiunilor, propunând chiar ca textele să fie transmise „pe un ton pur obiectiv”. Subliniind faptul că crainicii sînt în fond agitatori și propagandiști ai politicii partidului, autorii articolului cer tuturor crainicilor să fie documentați în problemele legate de emi-

siunile transmise, să cunoască politica partidului și problemele realității. Fără aceste elemente, crainicul nu va reuși să fie convingător, nu va fi în stare să-și îndeplinească sarcina de agitator și propagandist.

Tot în acest număr Tien Lin semnează un interesant articol: „Culegerea materialului și munca de creație”. Autorul cere reporterilor „să se transpună” în situația despre care scriu. Culegerea de materiale poate fi considerată reușită numai în cazul cînd reportajul este în stare să descopere fenomenele și lucrurile noi, să vadă în mod just și nu denaturat, în profunzime și nu la suprafață, înfățișarea... reală a lucrurilor.

Reușita culegerii de materiale (a reportajului) mai depinde și de buna alegere a obiectivului. Pentru aceasta este nevoie ca reporterul să-și dea seama de locul pe care-l ocupă acest obiectiv în întregul complex al faptelor. Tien Lin consideră că pentru aceasta este nevoie ca reporterul „să meargă de sus în jos, de la întreg la parțial”. Ilustrându-și argumentarea cu numeroase fapte și întâmplări din propria experiență, Tien Lin subliniază că este de utilă o documentare profundă mergînd de sus în jos, adică adresîndu-te în primul rînd organelor de partid și de stat superioare și apoi descrescînd pînă la obiectivul respectiv.

Analizînd psihologia acestora pe care reporterul îi vizitează, reticența unora sau, dimpotrivă, volubilitatea exagerată a altora, autorul consideră că reporterul trebuie să aplice sistemul: „să ascultăm ce spun oamenii, să le vorbim oamenilor”. Aceasta înseamnă că reporterul trebuie să-i dezvăluie din capul locului, interlocutorului intenția sa cu privire la materialul pe care are de

gînd să-l culegă, iar după ce și-a schițat planul reportajului, e bine să i-l expună în linii mari.

Revista mai publică „Experiența ziarului „Șansin-jibao” în cadrul marelui avînt” care conține un număr de șase articole scrise de ziaristii din redacția gazetei susamintite. Se dezbate probleme de mare actualitate, ca: organizarea permanentă a unui avînt în redacție, antrenarea unui număr cît mai mare de oameni pentru a propune teme și a scrie articole de fond și comentarii, importanța aspectului ziarelor, munca creatoare a reporterilor etc.

Iao Iuan Fang semnează articolul „Cum popularizează gazeta „Dziefang-ciunbao” (gazeta armatei) lucrările tov. Mao Tze-dun cu privire la problemele militare” în care se indică unghiurile principale din care trebuie să se desfășoare această propagandă.

În articolul „Eseurile epocii noastre” se relevă marea importanță a acestui gen, evocînd figura scriitorului Lu Sin care a fost un mare maestru al eseului.

Problemele internaționale sînt tratate în articolele: „Împreună cu corespondentul „Pravdei”, tov. Kojin”, „Despre cronica internațională a ziarului „Pravda” și „Cu privire la munca ziarului „Daily Worker” (apreciere făcută la Conferința din 1957 a P.C. din S.U.A.).

Revista se mai ocupă de problema titlurilor și de folosirea proverbelor și zicalor.

Numărul 8 al revistei „Pe frontul ziaristicii” se încheie cu studiul „Ziare în limbi străine editate de imperialiști în China” în care se demască amestecul imperialiștilor în treburile interne ale Chinei înainte de eliberarea țării.

T. RADIAN

„НАША ПЕЧАТЬ“

Журнал Союза Журналистов РНР

III год, № 10—11 (30—31)

октябрь—ноябрь 1958 г.

СОДЕРЖАНИЕ

- Идеи Великого Октября**, путеводящий маяк коммунистической печати.
- Вильфред Бэрхетт**: Советский Союз строит во имя мира.
- Николае Деляну**: Влияние Великой Октябрьской социалистической революции на рабочую печать в период 1917—1918 гг.
- Виктор Бырладяну**: Оружие из арсенала Революции.
- Георге Дину**: Александру Сахия — первый румынский журналист, написавший книгу о Советском Союзе.
- Щербан Неделку**: В гостях у работников редакции московской газеты „Сельское хозяйство“.
- Акад. Ал. Граур**: Неправильно понятые слова.
- Виктор Вынту**: Книга в газете.
- Доцент Илие Станчу**: Воспитательная роль детских печатных изданий.
- Илие Рэдулеску**: В гостях у китайских друзей.
- Елена Эдройу**: Беседы с журналистами ГДР.
- Эрнст Брейтенштейн**: Укрепление дружбы между румынским народом и национальными меньшинствами.
- Лилиан Крецу**: Как отражают отдельные центральные газеты вопросы социалистической индустриализации.
- *** О работе бухарестского телевидения
- Николае Кулча**: Как мы обращаемся к нашим деревенским читателям.
- У Юй-чжан**: Реформа китайского письма.
- Из-за границы—Заметки—Рецензии

Редакция и администрация:
Бухарест, Каля Викторией № 163
Телефон: 15.21.02

„OUR PRESS“

The review of the Journalists' Union
of the Rumanian People's Republic

Third year, No. 10—11 (30—31),

October—November 1958

CONTENTS

- The ideas of the Great October Revolution guide the communist press.**
- Wilfred Burchett**: The Soviet Union builds for peace.
- Nicolae Deleanu**: The influence of the Great October Socialist Revolution on the workers' papers in the years 1917 and 1918.
- Victor Birlădeanu**: Arms from the arsenal of Revolution.
- Gh. Dinu**: Alexandru Sahia, the first Rumanian journalist to write a book about the Soviet Union.
- Șerban Nedelcu**: Visiting the Moscow paper „Selskoje Haziastvo“.
- Academician Al. Graur**: Terms that are misunderstood.
- Victor Vintu**: Books in the newspaper.
- University lecturer Ilie Stanciu**: The educational role of publications for children.
- Ilie Rădulescu**: Visiting Chinese friends.
- Elena Edroiu**: Talks with journalists from the German Democratic Republic.
- Ernst Breitenstein**: Closer friendship between the Rumanian people and the national minorities.
- Lilian Crețu**: How the problems of socialist industrialization are mirrored in some central papers.
- From the work of the Bucharest Television studio.
- Nicolae Culcea**: How we write for readers in villages.
- U Yui-chijan**: The reform of Chinese writing.
- From abroad — Notes — Reviews

Editorial Offices and Administration:
Calea Victoriei, 163, Bucharest, Rumania
Phone: 15.21.02

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: Calea Victoriei, 163. Telefon: 15.21.02

Abonamentele se primesc de către difuzorii de presă din întreprinderi, instituții și de la sate, factorii poștali și oficiile poștale.

Revista se găsește de vânzare la chioșcurile difuzării presei

Tiparul executat în Întreprinderea Poligrafică nr. 2, București, str. Brezoianu nr. 23—25, c. 3679

БСВ 4

SUS : În orele de odihnă („Informația zilei”)
Pictură de E. J. Tabakova
STINGA : Pe pământurile desțelenite : au sosit ziarele
(Foto D. Cernîșov)

DREAPTA : Tinerii oțelari de la uzina de tractoare din Sta-
lingrad citesc ziarul „Tractor”, — primul ziar de uzină
decorat cu ordinul Lenin, în 1929 (Foto D. Zelîn)

Lei 3

PRESA

noastră

ANUL III

DECEMBRIE 1958

Pe drumul continuei infloriri și întăririi a patriei noastre.

Dumitru Leonte: Cîte ceva despre eficacitatea ziarului.

Stan Vlad: Contribuția ziarului „Romînia liberă” la rezolvarea problemelor economiei locale.

Dumitru Popescu: Cîteva aspecte ale muncii noastre de educație comunistă a tineretului.

Sașa Georgescu: Aspectul orașului în ziarul „Informația Bucureștiului”.

Florea Mateescu: Sprijinul acordat de ziarul „Steagul roșu”-București în acțiunea de redare a noi suprafețe agriculturii.

Ștefan Izsak: Din activitatea ziarelor „Steaua Roșie” și „Vörös Zászló”.

Acad. Al. Graur: Folosirea articolului.

C. Dorian: Cum se oglindesc în presă problemele ieftinirii construcțiilor.

Eugen Luca: Pagina culturală în ziarele „Zori noi”-Suceava și „Crișana”-Oradea.

Gh. Jangociu: Ziarul „Înainte”-Craiova și problemele transformării socialiste a agriculturii.

Victor Birlădeanu: În lumea contrastelor și în lumea viitorului.

T. Caranfil: Convorbire cu V. Nicorovici pe marginea volumului „400 de zile în orașul flăcărilor”.

Georg Hromadka: Din istoria presei muncitorești germane.

S. Albu: Un vechi gazetar antimonarhic puțin cunoscut.

Recenzii — Note — De peste hotare

Sumarul numerelor apărute în cursul anului 1958

1-12

PRESA *noastră*

REVISTA UNIUNII ZIARIȘTILOR DIN R. P. R.

ANUL III

Nr. 12 (32)

DECEMBRIE 1958

PE DRUMUL CONTINUEI ÎNFLORIRI ȘI ÎNTĂRIRI A PATRIEI NOASTRE

OAMENII muncii din orașele și satele patriei noastre au luat cunoștință cu mare însuflețire de lucrările plenarei Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român din 26—28 noiembrie a. c. Plenara a constituit o nouă și grăitoare dovadă a grijii permanente pe care partidul o poartă înfloririi patriei, îmbunătățirii condițiilor de viață ale maselor muncitoare.

În uzine și pe ogoare, în instituții și laboratoare, muncitorii și savanții, țărani muncitori și inginerii, scriitorii și profesorii studiază cu atenție, discută cu vie însuflețire Expunerea făcută de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej la recenta plenară a Comitetului Central. Din Expunere reiese cu claritate că, întrunindu-se pentru a dezbate și aproba planul dezvoltării economiei naționale pe anul 1959, plenara a analizat cu temeinicie, în spirit critic, o serie de probleme centrale ale economiei noastre naționale. S-au analizat: asigurarea creșterii acumulărilor socialiste; mobilizarea rezervelor interne ale economiei noastre naționale; dezvoltarea unor ramuri principale ale industriei cum sînt industria siderurgică, construcțiilor de mașini, chimică etc. S-au dezbătut, de asemenea, problema ridicării nivelului tehnic al industriei noastre, mecanizarea agriculturii, ridicarea nivelului de trai al celor ce muncesc, îndeosebi în ceea ce privește intensificarea ritmului construcțiilor de locuințe și sporirea producției bunurilor de larg consum.

Expunerea tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej — model de analiză profundă marxist-leninistă — scoate în evidență cu toată limpezimea problemele centrale care stau în fața noastră în domeniul economic, fixează obiectivele principale înspre rezolvarea cărora trebuie îndreptate eforturile întregului popor, trasează căile și metodele de înfringere a greutăților, de lichidare a lipsurilor existente încă.

Este de datoria fiecărui activist de partid, conducător pe linie de stat și economică, a fiecărui om al muncii să cunoască în profunzime și să-și însușească în detaliu conținutul acestei Expuneri pentru a avea clară perspectiva drumului pe care înaintează, pentru a munci cu forțe sporite în vederea îndeplinirii sarcinilor ce-i revin la locul său de muncă.

Presei îi revine sarcina de mare răspundere de a trata temeinic, la nivel superior, problemele puse de plenară, de a ajuta la însușirea lor și de a mobiliza masele de oameni ai muncii la îndeplinirea și depășirea obiectivelor stabilite.

Plenara C.C. al P.M.R. din 26—28 noiembrie a. c. a subliniat că economia noastră națională se dezvoltă în linie ascendentă pe drumul construcției socialiste. Nenumărate sînt cifrele și faptele care dovedesc cu elocvență acest lucru. Prevederile planului pe 1958

vor fi depășite în industrie cu aproximativ 3,5 la sută, producția industrială fiind anul acesta cu 9,5 la sută mai mare decât anul trecut. Creșterea este și mai mare în ramurile industriale de bază, cum ar fi industria siderurgică și chimică, unde sporul este de 19 la sută. Este o mândrie legitimă a poporului nostru că producem astăzi în trei luni cât am produs în întregul an 1938.

Succese însemnate s-au obținut în agricultură. La 1 noiembrie a. e. sectorul socialist al agriculturii cuprindea 15.723 g.a.c., cooperative de producție agricole și întovărășiri agricole cu peste 1.760.000 de familii. Sectorul socialist al agriculturii reprezintă peste 55 la sută din suprafața agricolă a țării.

Plenara a subliniat că există toate condițiile pentru ca sarcinile puse de Congresul al II-lea al partidului cu privire la transformarea socialistă a agriculturii să se rezolve cu succes. Rezultatele obținute pe această linie demonstrează justetea politicii partidului nostru de socializare a agriculturii, necesitatea treptelor intermediare care ușurează trecerea țărănimii muncitoare pe făgașul socialismului.

Este îmbucurător faptul că tot mai multe g.a.s. au devenit rentabile, că a obținut succese importante cooperarea de consum. Așa cum a scos în evidență Congresul al III-lea al Cooperăției de consum, în ultimul timp țărănimea muncitoare a fost mai bine deservită de către cooperatie, s-a îmbunătățit schimbul dintre oraș și sat, a crescut rolul cooperăției în efectuarea achizițiilor și contractărilor. A sporit numărul cooperativelor care se autofinantează, au crescut vârsămintele în fondul social și distribuirea veniturilor către cooperatori.

Cooperăția își sporește continuu contribuția la educarea maselor în spiritul socialismului, la îmbunătățirea schimbului dintre oraș și sat.

Succesele însemnate obținute în industrie și agricultură se oglindesc și în creșterea nivelului de trai al celor ce muncesc. Congresul al II-lea al partidului a analizat în spirit critic și autocritic această problemă, a scos în relief unele deficiențe existente în această privință.

Deși încă nu au fost lichidate toate greutățile, și în acest domeniu avem realizări însemnate. Ca urmare a aplicării sistemului îmbunătățit de salarizare și normare a muncii, salariul mediu a crescut față de 1956 cu peste 18 la sută. Față de 1950, salariul real al celor ce muncesc în sectorul socialist de stat a crescut cu 60 la sută. S-au creat astfel condițiile realizării înainte de termen a sarcinilor stabilite de Congresul al II-lea cu privire la creșterea salariului real.

S-a îmbunătățit în mod vizibil aprovizionarea oamenilor muncii.

A crescut nivelul de trai al țărănimii muncitoare. Numai încasările țăranilor provenite din vânzarea produselor agricole către unitățile cooperatiste și de stat au crescut de aproape 4 ori față de 1950. La țară se construiește într-un ritm nemaîntilnit.

Cheltuielile pentru problemele social-culturale au crescut și continuă să crească an de an.

Circulația bănească este stabilă, bugetul excedentar, balanța comerțului exterior echilibrată.

Toate acestea oglindesc și dovedesc caracterul stabil, echilibrat al economiei noastre naționale în plină dezvoltare.

Rezultatele obținute de poporul nostru sub conducerea partidului au o importanță deosebită nu numai

internă, ci și internațională. Tot mai mulți ziariști străini din țările capitaliste care ne vizitează țara, reîntorcându-se în țările lor, recunosc progresele serioase pe care le realizează R.P.R. în dezvoltarea economiei sale naționale. Ziaristul grec Kanelopoulos, directorul unei reviste din Grecia, care ne-a vizitat recent țara, scrie într-un articol: „Principala caracteristică a economiei României este că în decurs de 13 ani s-a transformat dintr-o țară agrară într-o țară net industrială...”.

Succesele obținute constituie un puternic imbold pentru toți oamenii muncii de a-și spori eforturile, de a munci cu și mai multă abnegație pentru împlinirea politicii partidului, politică fermă marxist-leninistă de construire a socialismului.

Este datoria presei să facă o popularizare cât mai largă a succeselor obținute, să înfățișeze în coloanele ziarelor marile șantiere ale construcției socialiste, să popularizeze noile unități industriale făurite în anii democrației populare, să arate perspectivele luminoase ale drumului pe care înaintăm neabătuți, sub înțeleapta conducere a partidului.

Înfățișând în mod veridic tabloul patriei noastre de azi în plină dezvoltare, în contrast cu starea de eruntă înapoiere din timpul regimului burghezo-moșieresc, și conturând tabloul tot mai luminos al patriei noastre de mâine, presa contribuie la întărirea continuă a încrederii oamenilor muncii în justetea politicii partidului nostru, în victoria cauzei socialismului.

Regimul burghezo-moșieresc ne-a lăsat o tristă moștenire: o cruntă înapoiere economică, mizerie, analfabetism. Lichidarea definitivă a acestei grele moșteniri, înflorirea economică a țării nu sînt posibile decât prin industrializarea socialistă a țării, prin sporirea neînteruptă a tuturor forțelor de producție.

Baza sporirii venitului național, a ridicării nivelului de trai al celor ce muncesc este înainte de toate industrializarea socialistă a țării.

Se știe că legea economică fundamentală a socialismului este lărgirea și perfecționarea neînteruptă a producției pe baza tehnicii celei mai înaintate în scopul satisfacerii în condiții tot mai bune a cerințelor materiale și culturale mereu crescînde ale celor ce muncesc. Acesta este singurul drum pe care putem și trebuie să înaintăm. Acesta este singurul drum care duce spre socialism, spre comunism. Fermitatea partidului nostru de a merge neabătut pe acest drum, de a spori și lărgi neînterupt producția pe baza tehnicii înaintate, în scopul îmbunătățirii continue a nivelului de trai al întregului popor se reflectă în mod pregnant în planul de investiții.

În anul 1959 se prevăd investiții de 17,4 miliarde lei, cu 15 la sută mai mult ca în 1958. Prioritate se dă industriei grele, dezvoltării siderurgiei, chimiei, construcției de mașini. Producția de oțel, de pildă, va fi cu 38 la sută mai mare, a construcțiilor de mașini cu 14 la sută. Industria chimică va primi o cincime din totalul investițiilor. Venitul național va crește cu 13 la sută. Deosebită atenție i se va da industriei bunurilor de larg consum, a cărei producție va crește anul viitor cu 2 miliarde lei.

Aceasta este singura cale de ridicare a nivelului de trai. Numai pe această cale se pot asigura surse sigure și stabile pentru creșterea continuă a venitului național, a nivelului de trai.

În anul viitor, o contribuție importantă la ridicarea nivelului de trai al celor ce muncesc o vor aduce cheltuielile statului — de peste 12 miliarde lei — pentru sectorul social-cultural.

Investiții importante se alocă și agriculturii, în special în vederea mecanizării ei. Agricultură va primi 6.100 tractoare, 4.700 combine, mai multe îngrășăminte. Vor lua o largă dezvoltare lucrările de hidroameliorație, de utilizare mai bună a cursurilor de ape prin îndiguiri, desecări și irigații.

Datoria presei este să contribuie la mobilizarea maselor largi de oameni ai muncii la efectuarea de munci voluntare pe șantierele de interes obștesc. Să atragem mii și zeci de mii de oameni ai muncii, bărbați și femei, vîrstnici și tineri la lucrările de îndiguiri și desecări, care în acest an vor cuprinde 230.000 ha. (cele de irigații vor cuprinde 24.000 ha.).

O mare atenție a acordat plenara construcțiilor de locuințe. Congresul al II-lea a stabilit să se construiască din fondul de stat pînă în 1960 o suprafață locuibilă de 2.500.000 m.p. Pînă acum s-au realizat 1.400.000 m.p., reprezentînd aproape 40.000 de apartamente. Rezultatele puteau fi și mai mari dacă se ducea o luptă susținută pentru lichidarea deficiențelor serioase care mai persistă în acest domeniu și datorită cărora s-a ajuns ca prețul unui apartament să depășească suma de 100.000 lei. Dacă casele s-ar fi construit la prețul de cost la care s-a dovedit că se pot construi, s-ar fi putut ridica în plus încă 21.000 de apartamente. Reiese clar că aceasta este o problemă de interes național, că activiștilor de partid, organelor de stat și economice le revine sarcina de a da o și mai mare atenție acestei probleme și de a asigura respectarea indicațiilor partidului ca prețul unui apartament să nu depășească suma de 35-40.000 lei.

Presa poate face mult în această direcție. Inițiativa ziarului „Scînteia“, care luni de-a rîndul s-a ocupat cu perseverență de această problemă, antrenînd la dezbateră ei cadre calificate, este un exemplu pozitiv care trebuie urmat și de celelalte ziare.

Institutele de proiectări și sistematizare a orașelor lucrează încă cu mari deficiențe. Multe din proiectele tip elaborate de institutele de proiectări sînt prea costisitoare.

Există multă risipă la construcțiile de drumuri. Prețul unui kilometru de șosea este excesiv de mare.

Presa este datoare să militeze mai activ pentru sporirea vigilenței în diferite sectoare ale economiei, pentru a zădărnici orice încercări dușmănoase de a dăuna intereselor poporului.

★

Realizarea multiplelor sarcini care stau în fața noastră este de neconceput fără mobilizarea tuturor rezervelor economiei naționale.

După cum se știe, plenara a adus unele corective proiectului de plan propus. În loc de 8,6 la sută, producția globală va crește cu 10 la sută. Reiese de aici că unele cadre de stat și din economie nu studiază încă cu profunzime toate rezervele interne, toate posibilitățile existente.

Presa este datoare să ducă o susținută campanie pentru descoperirea rezervelor interne, pentru educarea cadrelor economice în spiritul grijii față de avutul obștesc, în spiritul rezolvării cu curaj și în chip creator a sarcinilor, în spiritul unei atitudini combative față de tot ce este vechi și depășit, față de orice tendință

spre conservatorism și birocratism. Spiritul de răspundere cu care au fost analizate în întreprinderi cifrele de control, numărul mare de propuneri valoroase care s-au făcut, demonstrează maturitatea cadrelor din economie, forța înțelepciunii colective a muncitorilor, tehnicienilor și inginerilor. Presa este chemată să generalizeze experiența pozitivă a conducătorilor unităților economice fruntașe, a muncitorilor, tehnicienilor și inginerilor fruntași. Totodată presa este datoare să scoată în relief și să combată cu curaj lipsurile existente încă în stilul de muncă al unor conducători din economie, să combată rutina și conservatorismul, să stimuleze spiritul de inițiativă, să încurajeze propunerile juste.

Plenara a apreciat reducerea prețului de cost ca o sarcină economică centrală. Și este firesc să fie așa. Spre acest obiectiv converg toate celelalte. În reducerea prețului de cost se oglindesc eforturile muncitorilor, tehnicienilor și inginerilor, ale cadrelor de conducere pentru mai buna organizare a muncii, pentru combaterea risipei, pentru economisirea de materiale și materii prime, pentru îmbunătățirea proceselor tehnologice. Reducerea unui procent din prețul de cost — în industrie, transporturi și construcții — echivalează cu suma de 570.000.000 lei

Presa este datoare să se ocupe în mod foarte calificat de problema reducerii prețului de cost. Nu este suficient să apară articole sau note informative care, în stil de proces-verbal, constată că într-o întreprindere sau alta există rebuturi și da numele unui muncitor care „bate recordul“ în această privință. Ziaristul care constată o asemenea stare de fapt trebuie să analizeze profund și, ajutat de specialiști, să stabilească care sînt cauzele că în fabrica respectivă procentul rebuturilor este atît de mare și să ia atitudine față de factorii răspunzători care permit asemenea stări de lucruri.

Ridicarea productivității muncii, reducerea prețului de cost, necesită o luptă intensă și continuă pentru introducerea tehnicii noi. Presa este chemată să pornească o adevărată campanie pentru introducerea tehnicii noi, pentru cunoașterea și stăpînirea ei la perfecție. Dezvoltarea dragostei față de tehnică, stimularea pasiunii pentru cunoașterea a tot ce apare nou în acest domeniu, încurajarea mișcării inovatorilor și raționalizatorilor să constituie obiective permanente ale întregii noastre prese. Ziarele să combată cu tărie rutina și conservatorismul care se mai manifestă în această direcție, să critice fără cruțare pe acei specialiști și cercetători științifici care, în loc să țină pasul cu cuceririle tehnicii mondiale, se luptă să pună la punct procesul tehnologic al unor mașini învechite și depășite, își irosesc eforturile să „inventeze“ ceea ce alții au inventat înaintea lor.

Chezășia îndeplinirii sarcinilor puse în fața de plenară stă în îmbunătățirea conducerii de către partid a economiei naționale. Plenara a dat o mare atenție acestei probleme, cerînd organelor de partid să atragă la dezbateră problemelor de stat și economice cît mai mulți specialiști și oameni de știință, masele de oameni ai muncii, al căror spirit de inițiativă și capacitate creatoare constituie un tezaur de neprețuit.

În îndeplinirea sarcinilor trasate de plenară, presa — ca armă ascuțită a partidului — trebuie să fie mereu în primele rînduri, să mobilizeze masele la îndeplinirea lor cu consecvență și fermitate.

Presa, ca și întreaga propagandă, trebuie să fie organic legată de problemele economice. Fiecare număr

de ziar, fiecare articol scris să constituie o pasionată chemare la luptă, un îndemn mobilizator la muncă avîntată, pentru traducerea în viață a sarcinilor trasate de partid.

Ținînd seamă de nivelul actual al dezvoltării economiei, de sarcinile complexe care se pun, lucrătorii din presă trebuie să-și ridice nivelul cunoștințelor economice, să pătrundă și să-și însușească mai profund problemele economiei naționale. E necesar să se termine cu articolele care nu sînt altceva decît o simplă fotografiere a stărilor de fapt. Să apară cît mai multe materiale de analiză profundă, care să ajute concret la rezolvarea problemelor. Trebuie să se pună capăt și caracterului spontan care se remarcă în ceea ce privește oglindirea problemelor economice de către unele ziare.

Organele centrale de presă, ținînd cont de specificul și profilul lor, sînt datoare să-și stabilească cîteva obiective concrete de care apoi să se ocupe cu toată perseverența. Astfel, ziarul „Romînia liberă“ s-ar putea ocupa un timp mai îndelungat, multilateral și temeinic, de problema producției bunurilor de larg consum și de problema construcțiilor; ziarul „Munca“ și-ar putea face un obiectiv central din lupta pentru folosirea mai intensă a rezervelor interne, pentru îmbunătățirea proceselor tehnologice și ridicarea productivității muncii, pentru reducerea prețului de cost; mobilizarea tineretului la munci voluntare, dezvoltarea dragostei tinerilor pentru tehnică, a pasiunii pentru însușirea ei ar putea constitui obiective permanente pentru „Scînteia tineretului“.

În susținerea obiectivelor pe care și le propun, ziarele centrale să dovedească multă inițiativă, mult spirit organizatoric. Să dea toată atenția generalizării experienței pozitive, popularizării colectivelor frunțase și a metodelor de muncă întrebuintate de acestea. Să se publice mai multe articole de fond pe probleme economice centrale cum ar fi: reducerea prețului de cost, ridicarea productivității muncii, îmbunătățirea calității produselor etc. Apar prea puține articole de politică economică și lipsesc aproape cu desăvîrșire materialele de economie politică.

Pentru combaterea metodelor învechite, a risipei și lipsei de grijă față de avutul obștesc să se folosească mai mult caricatura și foiletonul.

Ziarele comitetelor regionale de partid sînt chemate să se ocupe în mod temeinic de acele ramuri industriale care sînt cele mai importante în regiunile respective. Ele sînt datoare să-și afirme tot mai mult rolul de organizator, propagandist și agitator colectiv în domeniul economic.

Sarcini de mare răspundere revin gazetelor departamentale: „Constructorul“, „Muncitorul forestier“, „Agricultura nouă“ etc., care trebuie să militeze neobosit pentru îndeplinirea integrală a sarcinilor care revin ministerelor respective. Fiecare sarcină trasată de plenumul C.C. al P.M.R. pentru diferitele ramuri industriale să constituie obiectiv central al gazetelor departamentale respective.

Presă este datoare să-și ridice nivelul combativ, să descopere lipsurile și să critice pe vinovați, să dea soluții pentru înlăturarea neajunsurilor în muncă.

Îmbold puternic în munca noastră sînt succesele mărețe pe care le obține întregul lagăr socialist în frunte cu Uniunea Sovietică. Planul de 7 ani al U.R.S.S., cu perspectivele lui de-a dreptul uimitoare, bucură și însuflețește în lupta pentru cauza socialismului pe toți oamenii muncii. Imensa forță economică a Uniunii Sovietice, programul ei măreț de construire a comunismului întărește considerabil forțele întregului sistem mondial al socialismului și constituie un factor esențial pentru realizarea unui puternic și continuu avînt economic al tuturor celorlalte țări din marea familie a statelor socialiste.

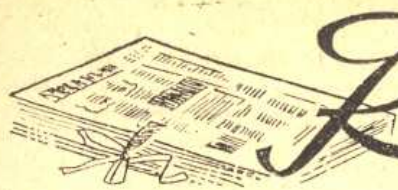
Nu ne despart decît cîțiva ani de data cînd sistemul mondial socialist va asigura mai mult de 50% din producția mondială, asigurîndu-și astfel supremația absolută în sfera hotărîtoare a activității omenești.

Oamenii muncii din țara noastră sînt însuflețiți în munca lor de fiecare zi de conștiința faptului că îndeplinind și depășind planul de dezvoltare a economiei naționale contribuie la obținerea victoriei socialismului în întrecerea pașnică cu capitalismul.

Chezășia îndeplinirii și depășirii obiectivelor propuse stă în justetea politicii marxist-leniniste a partidului nostru, în fermitatea cu care partidul apără și înfăptuiește această politică, în eroismul și abnegația clasei noastre muncitoare, a țărănimii muncitoare și a intelectualității legată de popor, care traduc în viață, zi de zi, politica partidului.

Răsfoind

O BOGATĂ COLECȚIE

La sfârșit de an putem trage o serie de concluzii și învățăminte din munca desfășurată în cursul anului.

Colecția publicației din fiecare redacție este rezultatul muncii zilnice a colectivului redacțional, în îndeplinirea sarcinii de onoare pe care ne-a dat-o Partidul de a lucra la presa de tip nou. Cercetind colecția oricărei publicații putem găsi multe șapte pozitive ca și unele lipsuri pe care trebuie să le lichidăm.

În paginile care urmează publicăm, în cadrul schimbului de experiență, câteva articole referitoare la unele sarcini principale care au stat în fața redacțiilor respective în cursul anului. În aceste articole tovarășii care răs-pund de problemele tratate, împărtășesc cititorilor noștri metodele de lucru folosite, succesele obținute ca și unele lipsuri care mai persistă în munca lor.

CÎTE CEVA DESPRE EFICACITATEA ZIARULUI

DUMITRU LEONTE

Șeful secției Scrisori a ziarului „Scintea”

AM spus „cite ceva” despre eficacitatea ziarului, deoarece tratarea acestei probleme sub toate aspectele presupune un studiu vast care ar depăși cu mult proporțiile unui articol. Un astfel de studiu trebuie să fie legat în primul rînd de problema atît de importantă a conținutului și formei, de „unitatea dintre conținut și formă”. Fără a avea un conținut, un țel pe care să-l slujească, fără a reda acest conținut într-o formă adecuată, nu se poate vorbi de eficacitate.

Eficacitatea ziarului în lumea capitalistă este cîntărită după măsura în care ziarul a reușit să aducă venituri cît mai grase, să apere interesele bogătaşului-proprietar și ale clasei lui de lipitori. Pentru atingerea acestui scop, mijloacele puțin interesează. De aceea și ocupă, în presa burgheză, loc de cinste minciuna și fățărnicia. În aceste condiții, ziarul devine în mod inevitabil o marfă, o întreprin-

dere particulară, un instrument al politiciii exploatare.

Spre deosebire de presa burgheză, pusă în slujba exploatare și ațîțitorilor la război, presa comunistă slujește clasei muncitoare, clasă care este vital interesată ca întregă omenire muncitoare să cunoască adevărul asupra lumii și societății. Presa de partid „stabilește legătura ce se face pe nesimțite între partid și clasa muncitoare — legătură care e atît de puternică, încît are valoarea oricărui aparat de transmisiune cu caracter de masă...”.

Fîind „singurul instrument cu ajutorul căruia partidul vorbește în fiecare zi, în fiecare ceas clasei muncitoare” — ea ajută la formarea conștiinței oamenilor muncii. V. I. Lenin a arătat că, cu cît este mai profundă transformarea pe care o înfăptuiește partidul, cu atît mai mult trebuie trezit interesul și cultivată atitudinea conștientă a oamenilor muncii față

de această transformare, astfel ca milioanele de oameni să fie convinse de necesitatea ei. Pe lîngă această muncă de lămurire cu privire la politica partidului, presa noastră de partid *stă de vorbă* cu masele în scopul cunoașterii și stimulării INIȚIATIVEI oamenilor muncii. Pentru aceasta este obligată să-și creeze legăturile ce-i sînt necesare — corespondenții muncitori, țărani muncitori, intelectuali. Legătura cu lumea din afara redacției este hotărîtoare pentru orice ziar de partid. Numai pe baza acestei permanente colaborări dintre cititori și ziar, numai pe baza studierii atente a cerințelor și propunerilor care vin din partea maselor putem mobiliza întreg potențialul lor de muncă, toate rezervele imense de care dispun, pentru a da viață oricărei acțiuni inițiate de partid și guvern. Aceasta cere din partea presei să desfășoare o largă muncă politică și orga-

nizatorică în rindurile tuturor oamenilor muncii.

În scrisoarea adresată, după cel de-al doilea Congres al P.M.R., de către C.C. al P.M.R. și Consiliul de Miniștri al R.P.R. organelor și organizațiilor de partid, membrilor de partid, comitetelor executive ale sfaturilor populare, se spune: „Presa centrală și locală trebuie să-și întărească rolul de organizator colectiv, să popularizeze și să stimuleze întrecerea socialistă, să popularizeze metodele de muncă și de organizare a muncii ale întreprinderilor sau gospodăriilor agricole fruntașe și ale frunțașilor în producție, să critice fără cruțare lipsurile, dezvăluind cu curaj cauzele rămănerii în urmă și mobilizând masele pentru înlăturarea oricărui picăci, pentru realizarea politicii partidului“. Presa noastră de partid contribuie la transformarea socialistă a societății, militază pentru afirmarea continuă a elementului înaintat, revoluționar. Activitatea ei nu se reduce numai la informarea opiniei publice sau numai la îndemnuri în vederea îndeplinirii diferitelor sarcini. Paralel cu acestea, ca desfășoară o muncă organizatorică concretă pentru extinderea experienței înaintate, pentru aplicarea în viață a sarcinilor, scoate la iveală și critică cu tărie lipsurile.

Tocmai de aceea, presa de partid este profund interesată în întărirea eficacității ei. Aceasta pentru că eficacitatea înseamnă pentru presa comunistă rezultatul pozitiv al intervenției active în viață, înseamnă rezultate concrete care exprimă în mod convingător legătura indisolubilă dintre teorie și practică. Când vorbim de eficacitatea presei, ne gândim atât la rezultatele practice obținute prin publicarea materialelor pozitive (de schimb de experiență între diferite colective și sectoare de activitate etc.) cât și la cele obținute prin publicarea de materiale critice în care sînt analizate cauzele unor deficiențe și greutăți. Combativitatea, operativitatea, capacitatea de a se zisa și de a se orienta asupra problemelor celor mai importante ale vieții, de a generaliza practica ce există deja, de a înarma poporul muncitor în activitatea lui practică, sînt condiții de îndeplinire a cărora depinde și aprecierea pe care trebuie să o dăm ziarului cînd vorbim de eficacitatea sa.

În procesul de construire a vieții noi, multe inițiative, multe acțiuni de mare importanță națională se nasc jos, în uzine, pe șantiere, pe ogoare. Ziarul trebuie să le sezeze operativ, să le dezvăluie cititorului, să le susțină în vederea extinderii și generalizării lor. Ziarul „Scinteia“ a publicat multe articole, informații, materiale critice de analiză, foiletoane, note și comentarii, scrisori de la muncitori și țărani etc., care tratează astfel de fapte. Forța mobilizatoare a acțiunilor și a inițiativelor

pe care ziarul trebuie să le popularizeze, forța care în ultima instanță determină și eficacitatea lor, constă în caracterul concret, precis, al obiectivelor pe care și le propun, în posibilitățile preluării și extinderii lor în cit mai multe sectoare de activitate. De aceea este și firesc să se acorde toată atenția acelor inițiative care au drept rezultat creșterea productivității muncii, în diferite sectoare economice, reducerea prețului de cost al produselor, îmbunătățirea calității lor, realizarea cit mai multor economii de materii prime și materiale etc.

Coloanele ziarului „Scinteia“ oglindesc multe asemenea acțiuni. Pot fi citate, în acest sens, articolele: „Se poate munci mai productiv în minele de cărbuni“ (nr. 4223, 4227); „Pentru ridicarea randamentelor în țesătorii în anul 1958 cu cel puțin 10%“ (nr. 4156); „Fiecare întreprindere — o unitate rentabilă“ (nr. 4129); articolele și reportajele privitoare la inițiativa minerilor de la Aninoasa; „Fiecare leu, fiecare gram de material bine gospodărit“ (nr. 4118); „Să folosim metalul ca bunii gospodari“ (nr. 4180); „O problemă de mare interes economic — folosirea rațională a combustibilului“ (nr. 4207); „Și lemnul trebuie folosit rațional“ (nr. 4222); „Fiecare tonă de oțel — cu 40,51 lei mai ieftin“ și alte materiale în legătură cu inițiativa siderurgistilor de la Hunedoara, acțiunea tineretului reșițean în economisirea metalului, prețioasa inițiativă a muncitorilor din industria pielăriei — „Să realizăm la cit mai multe produse cele mai mici consumuri specifice și cea mai bună calitate pe țară“ etc.

Trebuie amintită aci susținuta campanie pentru mai buna organizare a șantiierelor de construcții, pentru reducerea prețului de cost al locuințelor — începînd cu articolele „De la temelie pînă la acoperiș“ (nr. 4158, 4159, 4162) și terminînd cu materialele de analiză concretă a muncii de pe șantierele de construcții de locuințe din regiunile țării. Urmărind realizarea sarcinii pusă de partid — de a se ajunge în acest an la un cost mediu pe apartament de cel mult 50.000 lei — „Scinteia“ a analizat multilateral experiența bună de pe șantiere, a criticat cu vigoare o serie de fenomene negative, ajutînd, în mod concret, la îmbunătățirea muncii în acest domeniu. Astăzi, în numeroase regiuni ale țării costul mediu pe apartament a coborît la limita fixată de partid, iar în unele locuri se află sub această limită.

În Expunerea făcută de tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej la ședința plenară a C.C. al P.M.R. din 26—28 noiembrie 1958 se arată: „Criteriul principal în construcția de locuințe este prețul de cost. Trebuie să folosim rezervele existente pentru a construi apartamente de

2 camere și dependințe la un cost de 30.000—40.000 lei, iar pe magistralele Capitalei la cel mult 50.000 lei. În acest fel, în anul 1959, din fondurile alocate de un miliard de lei pentru construirea de locuințe se vor putea da în folosință cu 60.000 m.p. suprafață locuibilă mai mult decît se prevede în proiectul de plan“. Învățămintele desprinse din lucrările ședinței plenare a C.C. al P.M.R. cu privire la construcția de locuințe și reducerea prețului de cost constituie pentru presa noastră de partid un prețios îndrumar în urmărirea cu mai multă perseverență a îndeplinirii sarcinilor trasate de partid.

În domeniul agriculturii, de asemenea ziarul s-a ocupat de problemele sporirii pe toate căile a producției agricole, ale lărgirii și consolidării sectorului socialist al agriculturii etc. Aici sînt de menționat articolele care subliniau existența unor posibilități mari pentru sporirea producției de carne, lapte, unt și ouă, întregul șir de materiale publicate după Consfătuirea de la Constanța. Aceste materiale au explicat maselor de țărani muncitori necesitatea transformării socialiste a agriculturii, au arătat colectivităților și întovărășiților precum și muncitorilor din gospodăriile de stat de ce rezerve mari dispun pentru dezvoltarea și întărirea economică a sectorului socialist al agriculturii. De asemenea, ziarul a susținut puternicul avînt al muncii patriotice pentru redarea de noi terenuri agriculturii.

Articolele referitoare la viața de partid au căutat să răspundă, în general, cerințelor activiștilor și membrilor de partid, să răspîndească metodele și experiența bună a organizațiilor de partid, să combată lipsurile, delăsarea, atitudinile de gîtuire a criticii, neglijarea problemelor de educație — în special a tineretului etc. Între acestea au fost: „Sarcini de seamă ale organizațiilor de partid de la sat“ (nr. 4192, 4193); „Ce concluzii a tras comitetul raional de partid“ (nr. 4245); „În centrul muncii politice de masă — problemele producției“ (nr. 4329). De asemenea, ziarul a publicat materiale în legătură cu unele aspecte ale activității pe țărîm ideologic: „Pentru oglindirea adevărului vieții în arta plastică“ (nr. 4175); „Așa arată oare o piesă de actualitate?“ (nr. 4165); „Pentru întărirea principialității marxist-leniniste în critica literară“ (nr. 4270, 4271), articole în legătură cu realismul socialist precum și o serie de alte articole prin care „Scinteia“ a căutat să lămurască maselor esența politicii constructive a lagărului socialist și caracterul reacționar al politicii expansioniste a cercurilor imperialiste.

Oglindirea unor asemenea probleme, prezentarea lor într-o formă cit mai potrivită, în genuri publicistice cit mai variate și mai atractive, asigură o mai

mare eficacitate ziarului, îl fac să fie aşteptat şi citit cu mare interes. Materialele publicate determină în viaţă schimbări importante. Acţiunile şi iniţiativele popularizate sînt preluate şi extinse în cit mai multe întreprinderi, în cit mai multe gospodării agricole de stat, gospodării colective şi întovărăşiri agricole din ţară. Citeva exemple: acţiunea de economisire a metalului pornită de la Combinatul metalurgic Reşiţa a avut un larg ecou. „Scinteia” a popularizat la timpul ei iniţiativa Sfatului popular al R.A.M. — de a concentra toate fondurile din regiune, destinate construcţiilor de locuinţe, şi a construi cu fonduri comune, în mari cvartale şi pe mari şantiere — ceea ce a avut ca urmare reducerea costului acestor construcţii de locuinţe sub 50.000 lei. Experienţa Sfatului popular al R.A.M. fiind socotită bună, a fost însuşită şi de alte sfaturi populare din ţară. Recent, o hotărîre a Consiliului de Miniştri, ţinînd cont de această experienţă, recomandă sfaturilor populare ca în domeniul construcţiilor de locuinţe să concentreze toate fondurile existente în oraş sau regiune (la întreprinderi şi instituţii) destinate acestui scop — pentru a putea construi cu forţe unite, deci mai ieftin. Probleme cum sînt însilozarea furajelor, dezvoltarea ramurilor anexe ale gospodăriilor colective, mărirea fondului de bază al întovărăşirilor şi gospodăriilor colective, extinderea muncii în comun în întovărăşirile agricole preocupă acum cea mai mare parte a ţărănilor colectivişti şi întovărăşiţi.

Eficacitatea articolelor, în special a articolelor critice, o poate cunoaşte şi urmări direct din paginile ziarului cititorul, dar mai ales corespondentul voluntar care are legături strînse cu redacţia. Redacţia noastră urmăreşte permanent ca organele criticate în articolele apărute să răspundă ziarului, analizează cu atenţie fiecare răspuns, are grijă ca unele din răspunsurile care cuprind măsuri de îndreptare a lucrurilor să vadă lumina tiparului. Publicarea răspunsurilor în ziar are o mare importanţă: cititorul are astfel posibilitatea să cunoască ce

s-a întîmplat după apariţia materialului respectiv. De aceea, redacţia a publicat şi publică rubrici ca: „Ca urmare a articolului...”, „Pe urmele scrisorilor publicate”, „Pe urmele notelor şi comentariilor publicate”, „Pe urmele vitrinei de curiozităţi”, „S-au recunoscut în vitrină”, „Ca urmare a sezişărilor făcute de cetăţeni” etc. Astfel, cititorii articolului „Şi lemnul trebuie folosit gospodăreşte” au putut afla din ziar că, în urma publicării articolului, Departamentul Căilor Ferate a luat măsuri pentru îmbunătăţirea aprovizionării şi utilizării cu grijă a materialului lemnos destinat unităţilor C.F.R. Pînă la data cînd ne-a răspuns Departamentul C.F.R., pierderile de material lemnos au fost reduse cu circa 13%.

În articolul „Ce concluzii a tras comitetul raional de partid” — era criticat comitetul raional P.M.R. Murgeni pentru faptul că după Consfătuirea de la Constanţa nu s-a ocupat în mod serios de întărirea economico-organizatorică a gospodăriilor colective din raion. Cititorii au aflat, la scurt timp după aceea, din ziar, că în urma apariţiei acestui articol, activişti de partid şi de stat din raionul Murgeni au acordat acestei probleme întreaga atenţie. În gospodăriile colective, în întovărăşirile agricole din raion au avut loc adunări generale ale organizaţiilor de bază în care s-a analizat situaţia economico-organizatorică a unităţilor respective, cauzele care au dus la lipsurile semnalate în articol şi s-au luat măsuri de îndreptare. În comune au fost formate şi au început să funcţioneze comisii pentru întocmirea planului privind posibilităţile concrete de dezvoltare a gospodăriilor colective şi a întovărăşirilor din raion.

Atunci cînd răspunsurile trimise de autorităţi la materialele critice publicate nu sînt suficiente de convingătoare, nu sînt obiective, redacţia ia atitudine în coloanele ziarului. De pildă, în ziua de 4 ianuarie a.c. ziarul „Scinteia” a publicat foiletonul „Trandafir de la Moldova” în care se combăteau abuzurile comise de un preşedinte de sfat popu-

lar comunal, piedicile puse de acesta în calea dezvoltării întovărăşirii agricole. La două luni după apariţia foiletonului, comitetul raional de partid Bacău a trimis redacţiei un răspuns care, în loc să arate măsurile luate, în locul unei analize şi aprecieri obiective a faptelor, susţinea că preşedintele Dumitru Trandafir e om „cinstit”, contesta, prin urmare, întreg materialul faptic cuprins în foileton. Redacţia s-a adresat Comitetului regional P.M.R. Bacău. S-au cercetat din nou faptele şi s-a stabilit că cele cuprinse în foileton corespundeau realităţii; au fost luate măsurile necesare împotriva celor vinovaţi. Acest lucru a dus la publicarea unui nou articol în ziar: „Pe urmele foiletonului „Trandafir de la Moldova” (nr. 4279), atrăgîndu-se atenţia comitetului raional de partid Bacău asupra necesităţii unei atitudini principiale pe care trebuie să o aibă faţă de sezişările presei.

La rubrica „Însemnări” în „Scinteia” nr. 4081 s-a publicat articolul „Coperte lipsite de gust şi de sens”. Erau criticate redacţiile ESPLA şi Editura tineretului pentru faptul că au tipărit o serie de cărţi cu „Coperte arbitrare, promovînd de dragul unei „originalităţi” prost înţelese — lipsa de gust şi, uneori, chiar răbufniri ale unor influenţe străine artei realiste”. Au trecut opt luni de zile de la publicarea articolului. Editurile vizate n-au răspuns criticii aduse în coloanele ziarului. Între timp, editurile au continuat tipărirea unor coperte şi supracoperte cu desene şi execuţii grafice necorespunzătoare. Ziarul a revenit, în nr. 4278, asupra acestei probleme, criticînd din nou editurile respective. Ca rezultat, ESPLA a trimis de curînd ziarului un răspuns în care enumeră un şir de măsuri luate printre care: schimbarea componenţei, consiliului artistic intern, revizuirea, în cadrul colectivului de conducere, a întregului material ilustrativ (supracoperte, coperte, ilustraţii) aflat în diverse faze de producţie sau în portofoliu etc.

Colectivul nostru redacţional se străduieşte ca, pe viitor, să publice mate-

Ce concluzii a tras comitetul raional de partid?

SARCINI DE SEAMA ale organizaţiilor de partid de la sate

PENTRU O ATITUDINE PRINCIPIALĂ FAŢĂ DE SEZISĂRILE PRESEI

CA URMARE A ARTICOLULUI... „Cu semne şi fără”

CA URMARE A SEZISĂRILOR FĂCUTE DE CETĂŢENI

Pe urmele vitrinei de curiozităţi

DIN SCRISORILE SOSITE LA REDACŢIE

In raionul Murgeni, după Consfătuirea de la Constanţa

ziale bogate în conținut, interesante, care să determine urmări practice; să urmărească cu mai multă grijă eficacitatea materialelor publicate; să imprime la fiecare lucrător spiritul de răspundere pentru importanța cuvântului scris.

Privită prin prisma eficacității, activitatea unui ziar, forța lui, se măsoară după rezultatele concrete ce se obțin în răspunderea ideilor și experienței înaintate, în îndeplinirea rolului de instrument ideologic al partidului, după contribuția pe care o dă la înlăturarea lipsurilor. Eficacitatea ziarului mai depinde și de diversitatea rubricilor și genurilor publicistice folosite, de verificarea atentă a faptelor și cifrelor care apar în ziar și, bine înțeles, de urmărirea, prin toate mijloacele, a rezultatelor practice pe care le au materialele publicate.

Redacțiile ziarelor, în interesul întăririi autorității ziarului și a spiritului de răspundere pentru cuvântul scris, trebuie să înrădăcineze interesul pentru urmărirea eficacității materialelor publicate. Încunoștințarea persoanei, întreprinderii, instituției sau organizației obștești criticate prin presă, revenirile ce se fac pentru obținerea răspunsurilor, controlul pe teren, la 2—3 luni de la publicare, pentru a se vedea ce urmări

au avut articolele publicate sînt metode de asigurare a eficacității materialelor publicate. Orice subapreciere a urmării eficacității este de fapt o subapreciere a contribuției pe care o au articolele publicate în presă pentru îmbunătățirea muncii aparatului de partid, de stat, a întreprinderilor și instituțiilor economice, culturale etc.

Față de organele care răspund redacțiilor cu foarte mare întârziere sau nu răspund de loc, cu toate revenirile făcute, sau față de unele organe care încearcă să dezinformeze ziarul prin răspunsuri neadevărate, se cere să adoptăm o atitudine cit se poate de combativă. În felul acesta ziarul va ajuta, în mod concret, diferite organe de partid, de stat și economice să adopte o atitudine justă față de critică, să înlătore lipsurile.

Presa este arma cea mai ascuțită a partidului. Eficacitatea ei contribuie la întărirea orînduirii noastre, la întărirea democrației interne de partid, la înlăturarea lipsurilor dezvăluite de Congresul al II-lea al P.M.R. și de Plenara C.C. al P.M.R. din iunie a.c. Faptul că o problemă ridicată de presă este urmărită pînă la completa ei rezolvare mărește prestigiul presei de partid, întărește legătura partidului cu masele — cheazășie a asigurării unui avînt continuu în toate sectoarele de activitate.

ani, numeroși activiști ai sfaturilor populare cereau să lămurim prin ziar o serie de probleme care le creau serioase greutăți în conducerea treburilor obștești locale. Discuțiile purtate cu activiștii sfaturilor populare au fost urmate și ele de o serie de propuneri concrete și foarte judicioase ale acestora. Așa s-a născut ideea de a porni o discuție în paginile ziarului „România liberă” despre problemele organizării și conducerii economiei locale.

Primele articole au apărut la 8 decembrie 1954. Această acțiune începută în urmă cu patru ani, constituie și azi preocuparea principală a secției construcția de stat de la ziarul nostru. În cei patru ani s-au schimbat datele problemei — după cum voi arăta în cele ce urmează — însă scopul principal: sprijinirea sfaturilor populare în conducerea competentă a economiei locale, s-a menținut tot timpul, socotind că în felul acesta ne aducem aportul nostru la îmbunătățirea activității organelor locale ale puterii de stat.

Acțiunea „Pentru o conducere competentă a economiei locale” se împarte în trei etape distincte: I) din decembrie 1954 pînă în decembrie 1956, respectiv pînă la apariția Hotărîrilor Plenarei C.C. al P.M.R. din 27—29 decembrie 1956; II) din decembrie 1956 pînă în noiembrie 1958 și III) din noiembrie 1958 — pînă în februarie 1959. Acestor trei etape distincte le corespund și sarcinile respective.

Așa, bunăoară, în prima etapă, noi ne-am preocupat de antrenarea a cît mai mulți activiști din aparatul de stat central și local care să-și spună prin ziar părerea asupra felului cum văd ei rezolvarea problemelor economiei locale actuale în timpul respectiv. Printre cei care au scris articole ziarului au fost miniștri, directori generali în diferite ministere (în deosebi în acele care aveau legături directe cu problemele economiei locale), președinți, vicepreședinți și secretari de sfaturi populare regionale, raionale, orășenești și comunale, șefi de secții ale comitetelor executive, directori de întreprinderi locale, deputați. Redactorii secției construcția de stat și-au adus și ei aportul scriind o serie de articole pe baza celor constatate pe teren.

Au apărut în această primă etapă 86 de articole, cuprinzînd propuneri de îmbunătățire a muncii în cele mai diferite sectoare ale economiei locale.

Cea de-a doua etapă a acțiunii noastre se deosebește radical de prima, datorită faptului că în lumina Hotărîrilor Plenarei C.C. al P.M.R. din 27—29 decembrie 1956, care prevedeau lărgirea atribuțiilor sfaturilor populare în conducerea treburilor de stat și obștești locale, Consiliul de Miniștri și o serie de ministere și organe centrale au adop-

CONTRIBUȚIA NOASTRĂ LA REZOLVAREA PROBLEMELOR ECONOMIEI LOCALE

STAN VLAD

Șeful secției Construcția de Stat
a ziarului „România liberă”

ÎN anii puterii populare, presa comunistă, slujitoare devotată a intereselor poporului muncitor, a cunoscut în țara noastră o puternică dezvoltare. Îndeplinind indicația lui Lenin, după care presa trebuie să fie un instrument al construcției socialiste, presa din Republica Populară Română luptă pentru înlăturarea măsurilor luate de partid și guvern în scopul desăvîrșirii construcției socialiste.

În cadrul acestui efort general al presei noastre, ziarul „România liberă”, ca organ al sfaturilor populare din Republica Populară Română, pune în centrul preocupărilor sale sarcina de a sprijini activitatea organelor locale ale puterii de stat în conducerea economiei și culturii locale. Ziarul „România liberă” a căutat să-și manifeste rolul său de

organizator colectiv, îndeosebi în domeniul construcției de stat și în mod special în problemele economiei locale.

PUȚIN DESPRE ISTORICUL UNEI ACȚIUNI DE AMPLOARE

Este cunoscut rolul deosebit al sfaturilor populare în organizarea și conducerea economiei locale. Neînțelegerea acestui rol, la început, de către unele sfaturi populare precum și lipsa de experiență a multor organe locale ale puterii de stat în conducerea treburilor obștești, au împiedicat sfaturile populare să se ocupe de la bun început cu pricepere și competență de problemele economiei locale. În deplasările pe care le făceam pe teren în urmă cu 4—5

tat măsuri practice de trecere a o serie de activități economice sub directă competență a organelor locale ale puterii de stat.

În noile condiții ne-am propus ca sarcină să urmărim felul cum sînt aplicate de către ministere și comitetele executive ale sfaturilor populare măsurile luate, să ajutăm sfaturile populare ca să îndeplinească cu succes sarcinile multiple ce le reveneau, să popularizăm rezultatele pozitive obținute ca urmare a lărgirii atribuțiilor organelor locale ale puterii de stat în conducerea economiei locale. Am publicat în această perioadă peste o sută de articole, fără să socotim reportajele și diverse alte genuri gazetărești.

Cea de-a treia etapă care se află în prezent în plină desfășurare ne pune în față o serie de probleme noi. Așa, bunăoară, problemele economiei locale au devenit — în urma lărgirii continue a atribuțiilor sfaturilor populare — deosebit de complexe. Această constatare ne-a dus la concluzia că o acțiune organizatorică prin care să urmărim în ansamblu problemele economiei locale nu mai este posibilă cu rezultate eficiente. De aceea am căutat să alegem din ansamblul acesta de probleme pe cea mai importantă. Și aceasta am găsit noi că este problema construcțiilor locale, deoarece sfaturile populare răspund de efectuarea tuturor construcțiilor de pe teritoriul lor de activitate, iar în anul 1959, planul de construcții este mult mai mare ca în 1958. Sarcinile trasate sfaturilor populare în domeniul construcțiilor de locuințe în Expunerea făcută de tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej la recenta ședință plenară a C. C. al P.M.R., sînt pentru noi călăuză în acțiunea organizatorică pe care o ducem în prezent. Noi ne străduim să aducem o contribuție cât mai mare la îndeplinirea sarcinilor ce stau în fața sfaturilor populare.

Această a treia etapă are multe asemănări cu prima, întrucît și de data aceasta participă cadre de conducere din aparatul central și local de stat, care aduc în discuții multe propuneri noi pe baza cărora urmează să se ia măsurile cuvenite.

În cele ce urmează, spre exemplificare a eficienței materialelor publicate — mă voi referi la unele articole și la măsurile luate în urma apariției lor, fără să socotim reportajele și diverse alte genuri gazetărești.

DISCUȚII, PROPUNERI ȘI URMARILE LOR PRACTICE

Analizînd acum zecile de articole publicate de noi pe problemele economiei locale, constatăm că unele dintre acestea au fost de bună calitate și au ridicat

aspectele esențiale ale problemelor puse în discuție. Propunerile făcute în aceste articole și-au găsit înfăptuirea în măsurile practice luate ulterior de organele centrale. Din acest punct de vedere credem că am adus și noi o contribuție la lărgirea competenței sfaturilor populare în conducerea economiei locale. În această privință vom da doar două exemple de articole publicate în prima etapă.

Așa, bunăoară, la 8 decembrie 1954, în articolul „Unele probleme privind dezvoltarea industriei locale”, semnat de Alexandru Cîrdan, vicepreședinte al comitetului executiv al sfatului popular regional Stalin, se spunea printre altele:

„O altă greutate în conducerea industriei locale provine din faptul că pe teritoriul regiunilor se găsesc o serie de întreprinderi republicane și trusturi cu o capacitate mică de lucru care folosesc materie primă locală, unele produse fiind destinate în parte sau în întregime consumului local. Așa, de pildă, trusturile de panificație și abatoarele aparțin astăzi Ministerului Industriei Alimentare deși natura produselor lor este complet locală, iar de activitatea lor și calitatea produselor răspund sfaturile populare. La fel este situația cu fabrica de jucării și rechizite școlare „Steaua roșie”, care are un număr de circa 30 muncitori și aparține Ministerului Industriei Ușoare, sau fabrica „Bradul ardelean” care nu depășește capacitatea unui atelier de țimplărie cu circa 40 de muncitori și aparține de Ministerul Industriei Lemnului, Hîrtiei și Celulozei.

Ar fi bine, în scopul dezvoltării economiei locale, ca unități asemănătoare să nu mai aparțină de organele centrale și să fie trecute în cadrul industriei locale ca întreprinderi ale sfaturilor populare”.

Această propunere a fost apoi susținută și argumentată și de alți activiști de sfaturi populare. Iar la începutul anului 1957, ca urmare a unor hotăriri ale Consiliului de Miniștri, asemenea întreprinderi ca cele de mai sus cit și o serie de instituții culturale, sanitare etc., au trecut în subordonarea sfaturilor populare.

Pe baza cercetării situației de pe teren și redactorii secției construcția de stat au scris o serie de articole și au făcut unele propuneri. Așa, bunăoară, într-un articol intitulat: „În legătură cu lărgirea competenței sfaturilor populare în domeniul economic”, scris de autorul acestor rânduri, după ce se făcea o analiză a greutăților existente în aprovizionarea economiei locale ca urmare a existenței unui organ intermediar denumit Oficiul Central de Aprovizionare și Desfacere (O.C.A.D.) se arăta:

„Pentru a se reglementa această problemă ar fi bine să se organizeze sistemul de aprovizionare, eliminîndu-se fi-

liera intermediară între furnizor și beneficiar. Aceasta s-ar putea realiza prin organizarea oficiilor regionale de aprovizionare și desfacere ca unități cu gospodărie chibzuită și subordonată comitetelor executive ale sfaturilor populare regionale. În atribuția acestor oficii să intre încheierea de contracte directe cu furnizorii, urmînd și răspunzînd de executarea lor. În asemenea condiții, oficiul central de aprovizionare și desfacere nu și-ar mai avea nici un rost, el urmînd a fi desființat”.

Peste aproape nouă luni, la 30 ianuarie 1957, a apărut Decretul nr. 46 al Prezidiului Marii Adunări Naționale,

pentru desființarea Oficiului central de aprovizionare și desfacere și trecerea oficiilor regionale de aprovizionare și desfacere în subordinea sfaturilor populare regionale.

UN SPRIJIN ACTIV SFATURILOR POPULARE

După cum am mai arătat mai sus, în cea de-a doua etapă ne-am preocupat în principal să ajutăm sfaturile populare ca să muncească în noile condiții create prin lărgirea atribuțiilor lor în conducerea economiei locale. Așa se face că spre sfârșitul anului 1957 și în deosebi în anul 1958, am publicat mai multe articole de analiză a activității sfaturilor populare, și articole cu caracter de schimb de experiență.

Aș vrea să citez dintre acestea articolul publicat la 17 mai a.c. intitulat: „*Repartizarea și folosirea judicioasă a investițiilor — sarcină de seamă a sfaturilor populare*”. Pornind de la faptul că la dispoziția sfaturilor populare stau sume mari de bani provenite atât din bugetul statului, cât și din bugetele locale și că acestea singure pot hotărî acum asupra destinației lor, am analizat felul în care sînt folosite aceste sume de bani în diferite regiuni ale țării. Așa, bunăoară, criticam sfatul popular regional Cluj că a prevăzut în plan construcții costisitoare și nu de strictă necesitate, că în regiunea Iași s-au prevăzut lucrări ale căror proiecte sînt necorespunzătoare, că în regiunea Galați multe fonduri au fost destinate construirii unor întreprinderi mici care n-au perspectivă de dezvoltare pentru a deveni unități rentabile. Acest articol scris cu ajutorul corespondenților noștri regionali, Mircea Scripcă, M. Beram, L. Bassero, a avut o deosebită eficiență. Drept urmare, comitetele executive ale sfaturilor populare respective au analizat din nou problema folosirii fondurilor din buget și și-au restructurat planurile de investiții. Chiar și unele sfaturi populare care nu au fost vizate direct, ca cele din regiunile Suceava, Timișoara, Baia Mare etc., au luat asemenea măsuri.

Tematica articolelor noastre din această perioadă a cuprins printre altele: problema valorificării resurselor locale, dată fiind importanța deosebită a acesteia; problema rentabilității întreprinderilor economice locale, știut fiind că o mare parte din beneficiile acestora pot fi folosite în scopul dezvoltării industriei locale; problema organizării întreprinderilor economice la comune, problemă nerezolvată nici în prezent decît în oarecare măsură în regiunile Stalin și Bacău; problema relațiilor între industria locală și comerț.

O temă dezbătută mai pe larg de noi a fost aceea a dezvoltării industriei

locale pe linia satisfacerii necesităților de consum ale pieții locale. Am analizat această problemă în diferite regiuni. Ultimul articol pe această temă a fost publicat la 14 octombrie 1958, intitulat: „*Industria locală a regiunii Iași și cerințele de consum ale pieții*”. Criticile aduse în acest articol au fost analizate de comitetul executiv al sfatului popular regional Iași, care ne-a răspuns că în prezent studiază cerințele populației și că în planul pe anul 1959 va prevedea în principal acele sortimente care sînt necesare pieții locale.

Precum se știe, măsurile luate anul trecut de partid și guvern pentru lărgirea atribuțiilor sfaturilor populare au dus la înlăturarea manifestărilor de centralism excesiv, cînd de o serie de activități locale se ocupau organele centrale ale administrației de stat, sfaturile populare — direct interesate în rezolvarea acestor probleme — avînd în general un rol destul de puțin important. Înlăturarea manifestărilor de centralism excesiv la nivelul ministerelor și al altor organe centrale a fost primită cu satisfacție de activiștii sfaturilor populare, inclusiv de către cei de la regiuni. Mai puțin entuziaști au fost unii dintre aceștia din urmă — activiștii sfaturilor populare regionale — atunci cînd a fost vorba de lărgirea atribuțiilor sfaturilor populare în subordine, adică a celor raionale, orașenești și comunale. Aici lucrurile au început să se împotmolească, apărînd pe ici pe colo tendințe de centralism excesiv la nivelul regiunilor. Aceste tendințe s-au concretizat într-o serie de măsuri necorespunzătoare adoptate pe plan local, măsuri ce nu sînt în spiritul prevederilor Rezoluției plenarei C.C. al P.M.R. din 27—29 decembrie 1956. Asemenea măsuri necorespunzătoare au fost adoptate deosebi în organizarea gospodăriei comunale și în mai mică măsură a industriei locale.

O serie de întreprinderi care se ocupă de gospodărirea orașelor sau de producerea bunurilor de consum, sînt subordonate altor organe locale (regionale, raionale) decît celor pe teritoriul cărora activează (respectiv orașenești sau comunale). Constituie anomalie faptul că de gospodărirea orașelor Abrud și Aiud, bunăoară, se ocupă întreprinderea de gospodărie orașenească din Turda.

Tot ca urmare firească a organizării necorespunzătoare în domeniul industriei locale numeroase întreprinderi nu și realizează planul global și mai ales pe sortimente. În regiuni ca Stalin, Iași, Galați, industria locală nu produce întotdeauna în conformitate cu necesitățile de consum ale populației din localitățile respective, ceea ce a dus, aici ca și în alte locuri, la stocarea multor produse finite.

Analizînd problemele ce se ridică în legătură cu aceasta, am publicat la 27

iunie un articol intitulat: „*Unele probleme ale organizării gospodării orașelor*”. În acest articol, după ce analizăm anomaliile create ca urmare a unei astfel de situații, făcăm următoarele propuneri: organizarea de întreprinderi de gospodărie comunală în fiecare oraș, întreprinderi care să fie subordonate comitetului executiv al sfatului popular orașenească respectiv; desființarea întreprinderilor de industrie locală, inter-raionale și crearea de întreprinderi economice raionale, subordonate comitetului executiv al sfatului popular raional pe teritoriul cărora funcționează.

Aceste probleme au făcut apoi obiectul unui studiu întocmit de aparatul ministerului pentru problemele administrației locale de stat. Într-o ședință care a avut loc la începutul lunii noiembrie 1958 cu președinții sfaturilor populare regionale au fost discutate atît acest studiu cît și un proiect de hotărîre. Discuțiile și propunerile făcute vor duce la luarea măsurilor corespunzătoare, astfel ca în anul 1959 asemenea situații să nu mai existe.

„CONSTRUCȚII LOCALE MAI IEFTINE, MAI BUNE ȘI DATE ÎN FOLOSINȚA CIT MAI REPEDE”

Aceasta este tema noii acțiuni pe care o desfășurăm în prezent. Problemele pe care le urmărîm sînt cele arătate în Expunerea făcută de tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej la ședința plenară a C. C. al P.M.R. din 26—28 noiembrie 1958. În principal ne vom ocupa — așa cum arată și planul de muncă ce ni l-am făcut pe baza Expunerii — de reducerea prețului de cost al construcțiilor, de efectuarea de locuințe bune, frumoase și confortabile. Unele articole deja au apărut și problemele ridicate au antrenat la discuție mulți factori de răspundere din aparatul central și local de stat.

Au apărut pînă acum articole semnate de președinții sfaturilor populare regionale cum ar fi: C. Nistor (Iași), Dumitru Dejeu (Hunedoara), Gh. Pop (Baia Mare), N. Doboș (Cluj), V. Mateescu (București) etc.

Tematica acestei acțiuni cuprinde trei grupe de probleme: 1) Munca de proiectare a construcțiilor; 2) munca de construcții-montaj; 3) producția materialelor de construcție. Din prima grupă de probleme ne oprim în deosebi asupra: stabilirii judicioase a temelor de proiectare; executării planurilor de proiectare cu un an înaintea celor de construcție; stabilirea corelației între munca de proiectare și cea de construcție; realizarea de proiecte economice care să

țină seama de folosirea materialelor din resurse locale; înmulțirea numărului de proiecte tip și crearea posibilităților pentru ca acestea să poată fi adaptate la specificul fiecărei regiuni.

Dintre problemele de construcții-montaj cele mai principale sînt: planificarea judicioasă a construcțiilor în cele patru trimestre ale anului, ținînd seama de condițiile atmosferice; organizarea temeinică și aprovizionarea ritmică a șantierelelor; asigurarea forței de muncă necesară; folosirea cu întreaga capacitate a utilajelor; creșterea productivității muncii. În domeniul producției materialelor de construcție ne propunem să urmărim dezvoltarea întreprinderilor locale producătoare de materiale de construcții; punerea în valoare a tuturor posibilităților și resurselor locale; gospodărirea cu pricoperă a materialelor; înlăturarea pierderilor și a posibilităților de sustragere a materialelor etc.

În fața sfaturilor populare mai s-au și alte sarcini pe care noi le urmărim. Printre acestea se află: conducerea cu pricoperă, cu spirit gospodăresc a multiplelor activități economice care au trecut în subordinea sfaturilor populare, astfel ca acestea să devină unități rentabile care, pe lângă beneficiile ce le aduc la buget, să contribuie la aprovizionarea pieții locale cu bunuri de consum; punerea în valoare a tuturor resurselor locale în scopul dezvoltării economiei locale; folosirea judicioasă a fondurilor din bugetele locale, a beneficiilor de la unitățile locale și a cotelor părți de beneficii de la întreprinderile republicane; trecerea în subordinea sfaturilor populare a unor unități economice care încă mai aparțin de organele centrale; îmbunătățirea aprovizionării printr-o mai bună organizare a comerțului local; gospodărirea cu pricoperă a orașelor (locuințe, construcții edilitare, reparații, amenajări) pe baza valorificării mult mai largi a resurselor locale.

O atenție deosebită acordăm antrenării maselor largi populare la acțiunile întreprinse de sfaturile populare, participării acestora la înfrumusețarea orașelor și satelor; folosirii muncii voluntare la realizarea lucrărilor de interes obștească. În tematica noastră intră și problema activizării formelor de legătură cu masele (comisii permanente, diferite comitete etc.), a rolului deputaților și activitatea acestora. Cît mai mulți deputați și activiști de stat sînt antrenați să scrie articole pe problemele construcției de stat.

Planul secției construcția de stat este astfel alcătuit încît să asigure publicarea de două ori pe săptămîna a articolelor pe temele construcțiilor locale și de trei ori articole și reportaje pe celelalte probleme.

Acestea sînt acțiunile pe care le-am desfășurat și le desfășurăm, astfel este

organizată munca noastră. Noi socotim că în acest fel aducem contribuția noastră la rezolvarea problemelor actuale ale economiei locale. Că această contribuție putea și poate fi și mai mare este adevărat. La acest capitol sînt multe lucruri de spus.

În primul rînd trebuie să arătăm că noi nu am avut continuitate în muncă în urmărirea problemelor economiei locale. În deosebi după adoptarea măsurilor privind lărgirea competenței sfaturilor populare, noi nu am scris suficiente materiale de îndrumare, de schimb de experiență, pentru a da un și mai mare sprijin sfaturilor populare să muncească în noile condiții. În această perioadă s-au făcut resimțite unele tendințe de centralism excesiv la nivelul regiunilor; noi nu ne-am adus însă o contribuție efectivă la înlăturarea acestora. Noi am socotit că ne-am făcut datoria într-o oarecare măsură în perioada anterioară cînd am discutat problemele legate de înlăturarea centralismului excesiv la nivelul ministerelor. Dar chiar și în această privință au mai rămas unele probleme de rezolvat pe care noi nu le-am mai tratat decît în ultimul timp și în mod mai puțin corespunzător ca înainte.

Cea mai principală lipsă a noastră constă însă în faptul că luni de zile noi nu am scris nimic despre munca de masă a sfaturilor populare, despre antrenarea maselor largi de cetățeni la conducerea treburilor de stat și obștești,

despre formele de legătură cu masele (comisii permanente, comitete de stradă și de cetățeni, active cetățenești etc.). Se știe doar că principala caracteristică a sfaturilor populare și care le deosebește radical de vechile organe ale administrației locale (prefecturi, primării, preturi) este strînsa și nemijlocita lor legătură cu masele, pe care le antrenează activ în munca obștească. Oglindirea acestei realități n-a constituit o preocupare pentru noi și socotesc că am greșit din acest punct de vedere.

Munca celor peste 137.000 de deputați în sfaturile populare n-a constituit și din păcate nu constituie nici azi o preocupare de seamă a noastră. Sarcinile pe care le au sfaturile populare în conducerea economiei și culturii locale, nu pot fi îndeplinite fără aportul activ al deputaților și al maselor largi de cetățeni. E un lucru bine cunoscut pe care noi totuși îl uităm uneori atunci cînd scriem articole sau ne alcătuim planurile tematice.

Aceste lipsuri noi le-am constatat, le-am analizat și am luat măsuri pentru lichidarea lor. Cele întreprinse însă pînă acum sînt prea puține și noi ne vom strădui ca într-un timp cît mai scurt să facem ca aportul nostru la îmbunătățirea muncii de conducere a economiei și culturii locale să fie și mai mare decît pînă acum. Posibilități există. Totul depinde de noi. Și în ce ne privește noi vom face totul.

CÎTEVA ASPECTE ALE MUNCII NOASTRE DE EDUCAȚIE COMUNISTĂ A TINERETULUI

DUMITRU POPESCU

Redactor șef al ziarului

„Știința tineretului”

PE primul plan în activitatea generală a U.T.M. și, implicit în aceea a organului său central de presă, „Știința tineretului” — se situează chestiunea educației comuniste a tineretului. Partidul a încredințat organizației noastre revoluționare de tineret misiunea de a lupta ca tînăra generație să-și însușească înaltele calități moral-politice ale omului nou, calitățile comunistului. „Știința tineretului” îi revine deci rolul de a sprijini activitatea generală a organizațiilor U.T.M. îndreptată în acest scop, cît și de a duce — utilizînd întreaga gamă de posibilități specifice — propria ei activitate educativă în rîndul tineretului. Propriu zis, putem spune că toate

cele patru pagini ale „Științei tineretului” trebuie să fie închinată acestui scop. În materialul de față vom trece în revistă însă numai cîteva aspecte principale.

Partidul ne învață că principala formă a educației comuniste a tineretului o constituie educația prin muncă. Aceasta este sfera cea mai largă de manifestare a capacităților și aptitudinilor, activitatea cea mai profundă în stare să modeleze caracterele, să permită exercitarea influenței binefăcătoare a colectivului. Principalul este ca tineretul să înțeleagă scopul și sensul nou al muncii, să vadă legătura indisolubilă dintre interesele sale personale și interesele generale ale poporului, ale patriei. De aceea „Știința

tineretului" s-a orientat în materialele care se referă la activitatea în producție a tineretului în special spre sublinierea laturii politice a muncii, în special spre chestiunea formării atitudinii socialiste față de muncă a tineretului. Numeroase materiale au luat atitudine împotriva concepțiilor inapoiate față de muncă pe care le manifestă încă unii tineri, au combătut tendința punerii intereselor personale deasupra celor generale ale poporului.

Iată câteva exemple de articole apărute în ziar în legătură cu formarea atitudinii socialiste a tineretului față de muncă: „O chestiune de onoare” (organizația U.T.M. de la rafinăria nr. 3 Teleajen educă pe tineri în spiritul atitudinii socialiste față de muncă — 2.XI); „Să explicăm tinerilor în mod convingător efectele păgubitoare ale indiscipliniei” (30.X); „Expresia devotamentului față de gospodăria colectivă” (28.IX); „Să orientăm eforturile tinerilor spre reducerea prețului de cost” (25.XI) etc.

Pentru a reda expresia cea mai înaltă a conștiinței socialiste a noului nostru muncitor, ziarul publică adesea reportaje și însemnări eseistice, elogiind fapte de eroism săvârșite de tineri în muncă.

„Și-a meritat titlul de candidat de partid” (26.XI); „Inteligență și curaj” (23.XI); „În lupta pentru salvarea avutului obștesc” (27.VI) sînt câteva exemple de asemenea reportaje.

Ne facem un reproș din a fi dat încă prea puține asemenea materiale care oglindesc elanul constructiv al tineretului nostru muncitor, frumusețea sa morală.

Un fenomen caracteristic tinerei noastre generații este participarea entuziastă la toate marile acțiuni patriotice inițiate de partid. „Știința tineretului” s-a străduit să stimuleze intens această participare, să lărgască rindurile tinerilor care merg la muncă voluntară pe șantiere, care lucrează la înfrumusețarea orașelor și satelor patriei, care pun umărul la refacerea pădurilor țării, la cul-

gerea grabnică a recoltei de pe ogoarele gospodăriilor de stat și gospodăriilor colective, la recondiționarea unor noi terenuri pentru producția agricolă. Cîteva exemple: „Tineretul participă cu elan la munca patriotică de folos obștesc”. (11.XI); „Mii de tineri din întreaga țară au continuat acțiunea patriotică de plantare a pomilor” (14.X); „Invingătorii de la Nadeș-Onești” — pagină specială (26.X); „Pe șantierele tineretului pentru redarea de noi terenuri agriculturii” — grupaj (24.X); „Studentii la

muncă voluntară” — grupaj (22.XI) etc. O atenție specială a fost acordată cultivării interesului și stimei pentru munca fizică în rîndul tineretului studios din școli medii și facultăți. Au fost publicate chemări, apeluri, articole agitatorice, bilanșuri stimulative — totul pe fundalul sublinierii permanente a semnificației patriotice a acestei munci. Realitatea arată că munca patriotică de folos obștesc este o minunată școală de educație comunistă a tineretului, de călire fizică și morală, de dezvoltare a responsabilității sale politice pentru viitorul pe care este chemat acum să și-l creeze cu propriile sale mâini. Considerăm că această latură a activității educative a ziarului nostru trebuie să capete pe viitor o pondere sporită în ansamblul preocupărilor sale — paralel cu clarificarea rolului social și politic pe care-l are un tînăr în noua noastră patrie, în ope.a de construire a socialismului.

Munca de educație comunistă a tineretului presupune de asemenea realizarea sarcinilor de propagandist pe care le are ziarul. „Știința tineretului” s-a străduit să atragă puternic atenția organizațiilor U.T.M. și să militeze direct prin propriile sale posibilități — pentru cultivarea în masa tineretului a glorioaselor tradiții de luptă ale poporului nostru, ale partidului, ale clasei noastre muncitoare. Pe lângă articolele de propagandă menite să expună din punct de vedere teoretic tezele marxist-leniniste cu privire la patriotismul socialist, la internaționalismul proletar, să popularizeze tradiția de luptă revoluționară a partidului și a U.T.C.-ului condus de partid și să cultive la tineri dorința de a continua cu cinste această tradiție glorioasă, „Știința tineretului” a pornit acțiunea de îngrijire a monumentelor istorice de către tineret, cunoscută sub numele de „Inițiativa de la Vladimir”. Această acțiune a fost în scurt timp îmbrățișată cu entuziasm de tineretul din întreaga țară. Pe lângă latura direct practică, foarte

utilă, acțiunea are un profund caracter educativ, propagandistic, ea pileuind valorificarea tuturor monumentelor noastre istorice pentru cultivarea patriotismului socialist la tineret, pentru cultivarea recunoștinței și devotamentului față de partid.

Din păcate au fost perioade cînd ziarul a încetat să mai țină trează atenția organizațiilor U.T.M. asupra acestei acțiuni. Fără îndoială, atunci cînd s-a întimplat acest lucru, el nu a putut avea decît consecințe negative.

Una din lipsurile principale ale „Științei tineretului” la acest capitol a fost însă insuficiența cantitativă a materialelor de propagandă marxist-leninistă publicate.

Deși au fost expuse în ziar o serie de teme ideologice importante cum ar fi: conducerea de către partid a tineretului și a organizației sale, rolul statului în construirea socialismului, dezvoltarea rolului de clasă al statului burghez etc., numărul materialelor de acest gen a fost prea mic în raport cu necesitățile. În viitor va trebui să fie prezente în ziar, mult mai frecvent, articolele care să lămurească tineretului diferite aspecte ale politicii partidului nostru, anumite laturi ale învățării marxist-leniniste, care să contribuie în mod direct la înarmarea ideologică a diferitelor categorii de tineret, la ridicarea nivelului lor teoretic. Perfectionînd în procesul experienței formule specifice pentru tineret, va trebui să mărim simțitor greutatea specifică a propagandei marxist-leniniste în paginile ziarului nostru.

În vederea formării concepției materialiste despre lume a tineretului, „Știința tineretului” și-a dezvoltat mult în ultima vreme activitatea de propagandă științifică, de popularizare a descoperirilor epocale ale științei zilelor noastre, de lămurire a fenomenelor care se petrec în natură. În materialele publicate în ziar în pagina săptămînală închinată științei se urmărește dezvoltarea încrederii tineretului în forța gîndirii omului, în puterea sa de a influența natura pe baza descoperirii legilor obiective care acționează în natură și combaterea credințelor mistice, a explicării fenomenelor naturii prin forțe supranaturale.

Iată câteva exemple: „Elucidarea structurii nucleului pămîntului” (31.X); „O nouă sursă energetică inepuizabilă” (14.XI); „Biblioteca electronică (24.X); „Motoarele ionice deschid drumul omului spre Univers” (3.X); „Necesitatea combaterii misticismului” (28.XI); „Cine i-a creat pe zei” (24.X); „Spiritismul, o nerușinată șarlatanie” (19.IX) etc.

La acestea se adaugă materialele care fac în mod direct propagandă ateistă, explicînd originea socială a religiilor, rolul lor în politica claselor exploatare, bazele sociale ale dispariției lor. „Știința tineretului” va intensifica însă

pe viitor această activitate, contribuind și mai mult, în mod direct, la combaterea influențelor misticismului în rindul tineretului.

Un domeniu în care „Știința tineretului” a acumulat o experiență bogată în ultima vreme este acela al educației morale a tineretului în lumina principiilor etice ale partidului nostru. Pentru a da un caracter organizat și o bază largă de masă dezbaterilor despre morala comunistă, pentru a face ca tineretul însuși, îndrumat de ziar, să-și exprime opinia, am deschis, cu mai bine de un an în urmă, rubrica permanentă de discuții „Tinerete, educație, răspunderi”. Această rubrică a trezit imediat un interes viu în masa tineretului, devenind în scurt timp rubrica cea mai căutată, mai prețuită și mai pasionat discutată în cercurile de tineri. În legătură cu această rubrică sînt primite la redacție cele mai multe scrisori în care tinerii învață să reflecteze adînc, cu maturitate, cu simț de răspundere, se angajează în discuții asupra celor mai complexe probleme de etică. Au fost dezbătute numeroase cazuri și puncte de vedere cu privire la dragoste, la căsătorie, prietenie, demnitate, parazitism, huliganism, eica muncii, indulgență față de abateri, vigilență politică etc. Unele din cazurile discutate au scos în lumină, prin contribuția tineretului, cauze complexe, cu rădăcini adînci, incalcitate, care au dat posibilitate organelor de partid și de stat locale să ia măsuri importante pentru apărarea moralei publice. Discuțiile au demonstrat de cele mai multe ori că orice comportare morală este expresia unei atitudini politice de clasă, că de obicei în dosul actelor de sfidare a moralei noastre comuniste se ascund urechile dușmanului de clasă sau influența pe care acesta o exercită asupra celor slabi.

Materialele: „Iată cine sfida morala noastră: fiul fostului exploataitor” (4.XI); „Purtătorii moralei burgheze n-au ce căuta printre noi” (12.XI); „Să fie scoși din tribunalul regional Ploști oblăduitorii dușmanilor socialismului” (6.VIII.); „Să zdrobim orice încercare de pătrundere a ideologiei burgheze în rîndurile tineretului” (3.VIII) sînt doar cîteva exemple.

Aceste discuții contribuie la creșterea maturității politice a tineretului, a capacității sale de a aprecia just faptele, de a selecta ce e bun de ce rău, la creșterea vigilenței și combativității sale revoluționare.

În unele perioade anumite discuții au fost susținute în ziar cu articole de etică comunistă cu caracter teoretic pe teme despre ideal, despre eroism, despre modalitățile de transformare a caracterului, despre cultivarea aptitudinilor personale în folosul societății etc.

Astfel, au fost articole ca: „Sinceritate comunistă” (12.X); „Profiluri” (16.X); „Eroii se nasc eroi?” (15.X); „Clădește-ți prietenia pe principiile comuniste” (27.VII), etc.

Din păcate însă au fost și perioade cînd discuția „Tinerete, educație, răspunderi” a lincezit din vina redacției, a bătut mai mult timp pasul pe loc. Experiența ne-a arătat că se poate menține încordată atenția tineretului numai atunci cînd discuția evoluează continuu, cînd se încarcă cu noi idei, cu noi concluzii, cu noi învățăminte, cînd deznodămîntul oferă

și o rezolvare practică, eficace a tuturor cazurilor discutate.

Problema educației comuniste a tineretului stă și va sta în continuare în centrul atenției redacției noastre. Colectivul redacțional se va strădui ca „Știința tineretului” să-și îndeplinească și mai bine pe viitor, cu și mai multă competență, cu și mai multă profunzime și spirit partinic, rolul important pe care i l-au încredințat partidul și organizația noastră în creșterea tinerei generații în spiritul nobilelor idei ale comunismului.

ASPECTUL ORAȘULUI ÎN ZIARUL „INFORMAȚIA BUCUREȘTIULUI”

SAȘA GEORGESCU

Șeful secției Reportaj literar și foileton a ziarului „Informația Bucureștiului”

CU vreo 80 de ani în urmă, un pictor francez care ne vizitase Capitala, a scris în ziarul „Corespondent” din Paris următoarele: „Situat între Orient și Occident, Bucureștii imprimă așezării lui o fizionomie specială și orice călător, fie că ajunge acolo pe calea Dunării sau pe aceea a Mării Negre, află un oraș cu totul deosebit de ceea ce cunoaște din Viena și din Budapesta sau de cele ce i-au rămas în minte de la Constantinopol”.

Despre această amprentă specifică a orașului nostru au scris de atunci numeroși călători ce s-au abătut pe la noi, neuitînd să adauge că această amprentă specifică dă Bucureștiului un farmec deosebit. Într-adevăr, deși destul de hibrid din punct de vedere arhitectonic, orașul, cu salba lui de lacuri completată de dealurile pe vremuri învezite, cu grădinile răspîndite cu dărnicie în diferite locuri, cu artele pline de animație, are un „ce” al său, greu de definit, dar incontestabil.

În anii ce s-au scurs după eliberarea țării, vindecarea rănilor provocate de război n-a fost decît un punct de plecare pentru prefaceri vaste ale Bucureștiului, pentru înlăturarea prăpastiei dintre centru și periferie, pentru lichidarea falsului „pitoresc” al mizeriei care plăcea poate unor călători străini, amatori de peisaje ori-

ginale, dar nu se potrivea deloc cu năzuințele locuitorilor orașului. Prefacerile socialiste ale patriei au schimbat configurația orașelor, au dus la apariția unor importante obiective economice și culturale creînd în același timp treptat un cadru adecuat urbanistic, potrivit cu cerințele mereu crescînde ale oamenilor muncii. Capitala țării a dobîndit în ultimii ani prețioase nestemate, clădiri care îi fac cinste, îmbunătățiri moderne considerabile, spații verzi menite să purifice aerul.

Șirul neîncetat de acțiuni edilitare în vederea înfrumusețării orașului și-a găsit, după cum era și firesc, un larg ecou în „Informația Bucureștiului”, ziar al Comitetului Orășenesc București al P.M.R. și al Sfatului Popular al Capitalei. Aceasta încă din primele numere ale ziarului, în vara anului 1953, cînd orașul

îmbrăca haine de sărbătoare pentru a-și întâmpina oaspeții din toată lumea la Festivalul mondial al tineretului.

Pe măsură ce ziarul a dobândit popularitate în mijlocul bucureștenilor, pe măsură ce colectivul redacțional a căpătat experiență, ziarul s-a simțit obligat să treacă de la materialele de consemnare a unor aspecte privind înfrumusețarea orașului la analiza adâncă a problemei. În acest scop a fost necesar ca membrii colectivului redacțional să dobindească competență de adevărați activiști de sfat popular, să-și întărească legăturile cu sfaturile populare. O asemenea cerință a impus chiar modificări în structura organizatorică a redacției, ducând la crearea secției „Sfaturi populare”, secție cu un profil bine stabilit ce a luat locul vechei secții „Informații” care acoperea o sferă prea vastă de probleme.

În vederea unei bune cuprinderi în ziar a acțiunilor legate de gospodărirea Capitalei și de înfrumusețarea ei, conducerea ziarului a recomandat ca obligatorie pentru redactorii și reporterii care răspund de oglindirea activității sfaturilor populare, participarea la ședințele comitetelor executive, la sesiunile sfaturilor populare și la unele din ședințele comisiilor permanente. De asemenea, la alcătuirea planurilor de muncă ale redacției se iau în considerație în afara planurilor Comitetului Orașenesc București al P.M.R., planurile comitetelor executive ale sfaturilor populare.

O situație favorabilă bunei cuprinderi în coloanele ziarului a principalelor acțiuni ale sfaturilor populare a constituit-o faptul că unii reporteri și redactori sînt ei înșiși deputați. Astfel numai în secția sfaturi populare trei membri inclusiv șeful secției (tov. I. Bălan) sînt deputați orașenești sau raionali. În alte secții ale ziarului sau direct în conducere se mai află trei ziaristi deputați orașenești sau raionali. Activitatea obștească de deputați s-a împletit astfel în mod util cu munca profesională propriu-zisă.

Aproape în fiecare perioadă, în cadrul obiectivelor principale înscrise în planurile de muncă ale ziarului, au stat acțiuni privind înfrumusețarea orașului. De pildă, redacția a acordat o mare atenție popularizării întrecerii inițiate de comisiile de femei și comitetele de stradă sub lozincă „Pentru cea mai frumoasă stradă”. Campania inițiată de „Informația Bucureștiului” în anul 1957 sub titlul „Să creăm deputaților timpul liber necesar exercitării mandatului” a avut de asemenea o influență pozitivă în activitatea generală obștească de înfrumusețarea orașului, permițînd ca în urma măsurilor ce s-au luat deputații să poată afecta un timp mai mare muncii obștești.

O preocupare permanentă a ziarului a format-o și o formează antrenarea la

muncă voluntară pentru înfrumusețarea orașului a maselor de cetățeni. Sfaturile populare au apreciat că oglindirea operativă a unor asemenea acțiuni ca și popularizarea unor cetățeni preocupați de bunul mers al treburilor obștești, reprezintă un sprijin efectiv acordat muncii lor. Practica a arătat că participarea cetățenilor la acțiunile de înfrumusețare a orașului are o însemnătate excepțională, lucru ce poate fi ilustrat prin unele date. Astfel este suficient să arătăm că numai în acest an, pînă la 30 septembrie, aportul cetățenilor a permis ca într-o serie de sectoare realizările „extraplan” să depășească cu mult prevederile planului. De pildă, s-au pavat extraplan, cu ajutorul cetățenilor, 541.094 m.p., iar conform planului (din fondurile prevăzute în buget) 228.949 m. p. S-au electrificat extraplan străzi pe o distanță totală de 24 km. față de cei 17 km. ce s-au electrificat conform planului. S-au creat cu 65.000 m. p. spații verzi mai mult prin muncă voluntară decît în plan. Chiar și aceste cifre ce nu sînt decît oglindirea unei frinturi din cele 9 milioane de ore de muncă voluntară prestate de cetățenii Bucureștiului în nouă luni, arată la ce realizări considerabile se poate ajunge cu sprijinul cetățenilor mobilizați în bună parte cu ajutorul presei. Exemple similare s-ar putea da și de pe alte tărîmuri, de pildă, din vastele campanii desfășurate în jurul orașului pentru recuperarea, cu ajutorul canalelor de desecare, a unor însemnate suprafețe de teren arabil.

Uneori s-a vădit că acțiuni ale ziarului care nu apar la prima vedere direct legate de înfrumusețarea orașului contribuie în ultima instanță la aceasta. De pildă, cu prilejul organizării unei anchete de masă pe tema cum își petrec timpul liber bucureștenii pe timpul verii, mulți din cei 3.000 de cetățeni ce și-au spus cuvîntul prin coloanele ziarului, au făcut sugestii prețioase în vederea unor amenajări utile și economice care, deschizînd noi căi pentru folosirea timpului liber, pot constitui în același timp puncte în înfrumusețarea Capitalei.

Deși la prima vedere majoritatea problemelor legate de înfrumusețarea Bucureștiului par a fi legate direct de acțiunile sfaturilor populare, în realitate înfrumusețarea orașului este un vast izvor tematic pentru materiale ce se pot realiza în toate celelalte secții ale ziarului. Secția economică a dovedit acest lucru organizînd scrierea unor articole despre aspectul noilor construcții de locuit, ca și a noilor fabrici și uzine, despre caracterul decorativ al reclamei, despre înfățișarea unor unități comerciale, a unor vitrine ș. a. m. d.

În atenția Secției culturale au stat unele chestiuni privind înfățișarea complexelor de cultură și odihnă ale orașului, afișajul public, monumentele orașului. Secția

reportaj-foileton a publicat o pagină pe tema „Bunul gust” abordînd multiplele aspecte ce se desprind în toate sectoarele, inclusiv aspectul orașului, din respectiva idee. Pînă și Secția externă aparent îndepărtată de preocupările înfrumusețării Capitalei, a izbutit să sprijine aceasă acțiune publicînd unele materiale ce reprezintă un prețios schimb de experiență, materiale legate de aspectul și gospodărirea capitalelor țării la gară social-list.

În ceea ce privește Secția scrisori, experiența a arătat că foarte multe din sezișările adresate de cititori ziarului se referă la aspectul orașului. Este interesant de arătat că numai pînă la începutul lunii noiembrie a acestui an, deci în zece luni, peste 1.000 de scrisori din cele primite la redacție ridicau probleme ale înfrumusețării Capitalei. În rubricile permanente ale Secției scrisori asemenea sezișări și-au găsit desigur locul cuvenit.

Concluzia acestei succinte treceri în revistă urmărind să sublinieze cit de complexă este gama temelor privind înfrumusețarea orașului, teme ce îmbrățișează direct sau indirect toate tărîmurile construirii socialismului, dovedește că preocupîndu-se în fiecare zi de această problemă, nu numai că ziarul nu este „sărăcit” sau „îngustat”, ci dimpotrivă el răspunde cerințelor largi ale cititorilor. O dovadă în acest sens o constituie și recenta publicare în ziar a paginii speciale „Dorim orașul nostru din ce în ce mai frumos”, pagină la care și-a dat concursul întreaga redacție.

În schimb, dacă aceasta este situația din punct de vedere tematic, membrii redacției în ședințe plene și-au manifestat nemulțumirea în ceea ce privește nivelul publicistic al unora dintre materialele publicate în ziar, falsă „reporterizare” a unor fapte ce s-ar fi pretat mai bine pentru alte forme publicistice sau abuzul tehnicist de cifre prezentate în forma brută care au înecat unele materiale. S-au adus de asemenea critici justificate pentru că multe din materialele publicate în legătură cu înfrumusețarea orașului n-au izbutit să scoată la iveală, cu forță de generalizare, portrete ale unora dintre cetățenii ce s-au remarcat în mod cu totul deosebit în activitatea lor obștească.

În perioada următoare de activitate, perioadă ce coincide cu sărbătorirea unei jumătăți de mileniu de la întemeierea Bucureștiului, colectivul redacțional va iniția conform planului său special noi acțiuni pentru ca orașul nostru să devină din ce în ce mai frumos, pentru ca cetățenii să cunoască locurile sale cele mai pitorești ca și monumentele ce-i fac cinste. După cum realizarea în viitor a Planului general de sistematizare a orașului va da un câmp larg de activitate redacției.

Sarcinile ce se desprind din Expunerea făcută de tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej la ședința plenară a C.C. al P.M.R. din 26—28 noiembrie 1958 și în deosebi cele legate de construcțiile de locuințe dau presei obiective concrete din cele mai importante pentru „a se obține construcții ieftine, bune și frumoase, care să contribuie la înfrumusețarea orașelor”. Axându-și munca pe aceste directive, ziarul va răspunde astfel dorințelor marilor cititori care urmăresc cu

atita atenție tot ceea ce se petrece în orașul lor drag, devenit în numai câteva luni un imens șantier de blocuri, încît se adresează redacției chiar și pentru sesizarea celor mai mici deficiențe. Consider că n-am putea ilustra mai bine această preocupare a cetățenilor față de București decît amintind că pînă și lipsa sabiei la statuia spătarului Canacuzino din curtea spitalului Colțea a constituit subiectul uneia din corespondențele adresate ziarului!

celelalte raioane pentru valorificarea de noi terenuri.

Măsurile luate de organele locale de partid și de stat și munca dusă de ziar pentru popularizarea lucrărilor de hidroameliorare au făcut ca în scurtă vreme să se deschidă șase noi șantiere în raioanele Zimnicea, Giurgiu, Slobozia, Urziceni, Lehliu și Olteni. Pentru a reflecta mersul lucrărilor, redacția noastră a trimis cite un corespondent pe fiecare din aceste șantiere. Prin materialele publicate sub titlurile: „Se înalță digul de la Cernica”, „Ialomița va fi strunită”, „Ogoare care vor rodi”, „Se vor putea produce în plus anual sute de vagoane de porumb” etc., reportaje și articole însoțite în bună parte de fotografii și publicate pe 3—4 coloane, ziarul a popularizat munca entuziasă de pe aceste șantiere. În alte materiale au fost scoase la iveală unele deficiente în organizarea muncii și au fost criticați cei ce manifestau pasivitate. De exemplu, președintele sfatului popular al comunei Brănești nu venea pe șantier, nu depunea nici un efort în antrenarea cetățenilor din comună pentru ca aceștia să sprijine cu atelele proprii transportarea pămîntului la dig. În urma articolului publicat la 29 august, președintele sfatului popular al acestei comune și-a schimbat complet atitudinea, s-a interesat îndeaproape de mersul lucrărilor, iar comuna Brănești s-a situat în fruntea celorlalte.

Sub titlul „După un început bun, un ritm de melc” pe șantierul Arsache-Pietroșani, din raionul Giurgiu, ziarul a publicat un articol în care se spunea printre altele: „În ultima perioadă nu întîlnești decît grupuri mici de 4—6 oameni. Unele comune cum sînt Pietroșani, Bujoru, Gogoșari, nu au realizat pînă acum nici un metru cub de săpătură. Oare pe țărani muncitori din aceste comune nu-i interesează dacă terenurile lor vor fi sau nu inundate, dacă vor avea mai multe cereale în hambare?” Și în continuare articolul critica atitudinea de indiferență, lipsa de sprijin manifestată de președinții sfaturilor populare și de organizațiile de bază din aceste comune. În urma publicării acestui articol lucrurile s-au îndreptat, cetățenii din comunele criticate au început să vină în număr mare pe șantier. Un alt material intitulat: „Inițiative pierdute pe drum”, critica organele locale de partid și comitetul executiv al sfatului popular al raionului Răcari pentru faptul că inițiativa luată de a valorifica o suprafață de 3.000 ha, rămăsese în faza de proiect. Și în multe alte materiale ziarul și-a dovedit combativitatea, iar materialele publicate s-au vădit eficace.

Pentru a prezenta cit mai sugestiv și atrăgător însemnătatea economică a lucrărilor de hidroameliorații din cuprinsul regiunii noastre, ziarul a publicat

SPRIJINUL ACORDAT DE ZIARUL NOSTRU ÎN ACȚIUNEA DE REDARE A NOI SUPRAFEȚE AGRICULTURII

FLOREA MATEESCU

Secretar general de redacție al ziarului „Steagul roșu”-București

DIN noianul faptelor vrednice izvorîte din munca entuziastă a celor ce schimbă înfățișarea patriei noastre, presa cotidiană a desprins și a consemnat în coloanele sale un fapt nou, deosebit. Este vorba de mișcarea voluntară pentru redarea agriculturii a unor mari suprafețe de teren.

După cum se știe, această acțiune a luat naștere în urmă cu trei luni, ca urmare a Directivelor celui de-al II-lea Congres al partidului și a lucrărilor Consfătuirii de la Constanța.

În rîndurile de față ne propunem să arătăm felul cum contribuie ziarul „Steagul roșu” la sprijinirea acestei acțiuni.

Problema valorificării pămînturilor, a redării lor agriculturii, a fost considerată ca un obiectiv important în activitatea ziarului nostru.

Este știut faptul că regiunea București are un pronunțat specific agrar, ea furnizînd economiei naționale aproximativ o șesime din producția agricolă globală a țării. Prin valorificarea a noi pămînturi, ponderea ei în economia națională va crește și mai mult.

Din studiul planului inițiat de Comitetul regional de partid București am putut desprinde că în următorii 5 ani, prin amenajările funciare ce se vor face, se vor putea cîștiga aproximativ 173.000 ha. teren cultivabil. Ce reprezintă această suprafață? Ea oferă posibilitatea sporirii producției anuale de grîu cu aproximativ 93.700 tone, a producției de porumb cu 144.910 tone, iar prin crearea lacurilor de acumulare, destinate irigațiilor, producția de pește va spori cu 1.614.000 tone. Venitul anual al regiunii București va spori pe această bază cu aproximativ 252.700.000 lei.

Se înțelege că pe plan republican, printr-un asemenea calcul sumar, raportat la sute de mii de hectare, se va ajunge la un spor de produse de ordinul zecilor de mii de vagoane de cereale, zarzavaturi și carne.

În Expunerea făcută de tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej la ședința plenară a C.C. al P.M.R. din 26—28 noiembrie 1958 se arată că lucrările de îndiguit și desecări ce vor fi efectuate numai în cursul anului viitor vor cuprinde o suprafață de 230.000 ha. iar cele de irigații 24.000 ha.

„Lărgirea suprafețelor arabile — se arată în Expunere —, apărarea terenurilor împotriva inundațiilor și combaterea efectelor dăunătoare ale secetei trebuie considerate acțiuni de cea mai mare însemnătate în lupta pentru obținerea unor recolte mari și stabile, acțiuni în care sînt direct interesate mase largi ale țărănimii muncitoare”.

Iată de ce noi considerăm de la început că este de datoria redacției să sprijine cît mai puternic această acțiune. În susținerea muncii pe șantiere redacția a elaborat un plan tematic pe o durată de trei luni ținînd seamă de planul de perspectivă inițiat de Comitetul regional de partid București și de situația concretă existentă pe teren. De menționat că în acea perioadă — sfîrșitul lunii august — în regiunea noastră luase ființă un singur șantier, cel de la Cernica-Căldăraru din raionul Brănești. De aceea ne-am îndreptat atenția spre acest șantier ca, prin popularizarea diferitelor aspecte din activitatea celor ce participau voluntar la executarea lucrărilor, să trezim interesul cetățenilor din

grafice și unele situații de calcul statistic. Spre exemplu, în lunca Ialomiței, prin lucrările de indiguire se vor valorifica 9.000 ha. teren arabil. În ziarul din 26 august s-a publicat un grafic pe trei coloane cu următorul înscris: „9.000 ha = 180.000 tone legume anual”. În conținutul altor materiale publicate au fost subliniate unele calcule sumare care reflectau avantajele ce le oferă acțiunea de valorificare a pământurilor inundabile. De pildă, în articolul de fond: „Să dăm avânt întrecerii pe șantierele noilor terenuri agricole”, se spune că prin lucrările proiectate pe șantierele existente în regiunea București vor fi recuperate circa 20.000 ha. și prin lucrările de irigare a acestor suprafețe se va putea asigura o producție de cel puțin 3.000 kg. cereale la hectar, ceea ce înseamnă un spor anual de 6.000 vagoane cereale plus alte cantități importante de legume și zarzavaturi.

Oglindind aspectele muncii de pe șantiere, redacția ziarului nostru a ținut seama și de problema transformării socialiste a agriculturii, de faptul că în aceste locuri unde colectivității și întovărășirii lucrează cot la cot cu țărani muncitori cu gospodărie individuală, se poate desfășura o muncă politică de convingere a acestora din urmă, ca să pășească și ei pe calea agriculturii socialiste.

În articolul „Muncă insuflețită pe șantierul Zimnicea-Năsturelu”, publicat la 17 octombrie, se sublinia că un număr de țărani muncitori cu gospodărie individuală au făcut cereri să intre în întovărășirea agricolă.

În primele zile de la înființarea celorlalte șase șantiere participarea la muncă voluntară era relativ slabă. Pentru antrenarea unui număr cât mai mare de cetățeni la efectuarea lucrărilor, ziarul a sugerat organelor locale de partid și de stat din raioanele Zimnicea și Giurgiu ideea de a se organiza o chemare la întrecere între aceste șantiere. Acordând sprijinul necesar, ziarul a publicat pe larg angajamentele luate. Aceasta a avut ecou și pe celelalte șantiere din cuprinsul regiunii noastre în sensul că oamenii s-au alăturat chemării, luându-și o serie de angajamente menite să grăbească ritmul lucrărilor.

Trebuie să spunem că ziarele raionale din regiunea noastră n-au susținut decît în foarte slabă măsură munca pe aceste șantiere. Ziarul raional „Lupta noastră” din Giurgiu a reflectat p-ea puțin în coloanele sale însemnătatea economică ce prezintă lucrările pe șantierul Arsache-Pietroșani și activitatea oamenilor de pe acest șantier. Ziarul „Ialomița nouă” din raionul Slobozia, în decursul celor trei luni n-a publicat decît un singur articol, iar „Zori noi” din Călărași a considerat probabil că pentru cititorii săi problema valorificării pământurilor inundabile, erodate, sărăturoase, nisipoase etc. n-ar prezenta interes. Așa se explică de ce acest ziar n-a publicat nici un rînd despre problema valorificării pământurilor. Considerăm că era și de datoria noastră să atragem la timp atenția acestor ziare asupra importanței sprijinirii muncii pe șantiere.

Pe lângă materialele publicate de ziarul nostru, aproape număr de număr, redacția a deplasat pe șantiere o tipografie voluntară care zile de-a rîndul a editat și difuzat ediții speciale în zeci de mii de exemplare. Ele au stîrnit un interes deosebit în rîndul celor veniți la muncă voluntară și au contribuit la intensificarea lucrărilor. Foile volante au evidențiat pe cei ce-și depășeau angajamentele, ajutat pe cei rămași în urmă și criticau neajunsurile în organizarea muncii pe șantier. Prezentate într-o formă grafică atrăgătoare, redacțiile scurt,

concis, materialele publicate în aceste ediții și-au dovedit eficacitatea. La locul unde se tipăreau, veneau cu regularitate zeci de oameni ai muncii, autentici corespondenți voluntari, care informau redacția mobilă despre cele mai noi fapte din viața șantierului. Cînd mașina tipografică străbătea șantierul de la un capăt la celălalt pentru a difuza ediții speciale, oamenii se strîngeau ciorchine în jurul ei, citind și comentînd conținutul materialelor publicate. Unii radiau de bucurie cînd își vedeau numele tipărite la locul frunțașilor, alții, mai puțini la număr, înceacau un sentiment de amărăciune cînd se vedeau criticați.

În urma editării edițiilor speciale pe șantierul Cernica-Căldăraru și a publicării în ziar a materialelor ce reflectau diferitele aspecte ale muncii, foarte mulți din cei vizați în materialele publicate au venit la redacție pentru a-și procura ziarul sau foaia volantă tipărită pe șantier sau pentru a-și „motiva” lipsurile cînd era vorba de critică.

Tipografia volantă și-a dovedit din plin eficacitatea și pe celelalte șantiere. La Zimnicea-Năsturelu, chiar de a doua zi de la deschiderea șantierului, a și sosit redacția mobilă redactînd și difuzînd ediții speciale. Pentru popularizarea șantierului și a lucrărilor ce se execută aici, pentru antrenarea unui cit mai mare număr de oameni la muncă voluntară, redacția mobilă s-a deplasat în cîteva comune din împrejurimi unde a tipărit și difuzat Chemarea comitetului raional de partid și a sfatului popular raional Zimnicea adresată localnicilor.

Fie că era vorba de șantierul Zimnicea-Năsturelu, de Cernica-Căldăraru, Arsache-Pietroșani sau de celelalte șantiere, pretutîndeni unde redacția mobilă s-a deplasat, a constituit un sprijin real în activitatea oamenilor. De nenumărate ori redacția mobilă a fost solicitată de raioanele de partid să revină pe unele șantiere pentru a edita noi ediții speciale.

Modul cum redacția noastră a înțeles să sprijine acțiunea de valorificare a pământurilor inundabile se desprinde și din cele peste 70 de materiale publicate, de diferite genuri publicistice, la care se adaugă și o pagină specială semnată numai de corespondenți voluntari. Calitatea acestor materiale n-a fost însă întotdeauna la nivelul cerințelor.

Învățînd din experiența acumulată, redacția noastră se va strădui să trateze de aici înainte această importantă acțiune la un nivel publicistic mai ridicat. Ne vom îndrepta atenția în special spre intensificarea muncii politice de masă pe șantiere în vederea popularizării superiorității agriculturii socialiste, așa încît noi familii de țărani muncitori să pășească pe baza liberului consimțămînt spre agricultura socialistă.

Este regretabil că unele ziare ca „Munca” și „Informația Bucureștiului”

n-au oglindit decât în foarte mică măsură aspectele muncii de pe şantierul regiunii Bucureşti. Cind zeci de mii de oameni din întreprinderile şi instituţiile Capitalei, activiştii de partid şi de stat au efectuat sute de mii de ore de muncă voluntară pe şantierele Cernica-Căldăraru şi Dudeşti-Ciopea, nu era oare firesc ca ziarele „Munca” şi „Informaţia Bucureştiului” să reflecte mai larg în coloanele lor această acţiune, sau chiar să editeze foi volante pe aceste şantiere ce se găsesc doar la câţiva kilometri distanţă de Bucureşti?

Cunoaştem că în U.R.S.S., Partidul Comunist al Uniunii Sovietice şi gu-

vernul sovietic au iniţiat şi condus cu succes acţiunea de răsunet mondial, de a spori suprafeţele cultivabile prin valorificarea pământurilor virgine şi întelenite. Ştim de asemenea cât de mare a fost sprijinul pe care l-a dat întreaga presă sovietică în frunte cu „Pravda”. Folosind experienţa presei sovietice, şi ţinând seama de sarcinile desprinse din Expunerea făcută de tovarăşul Gh. Gheorghiu-Dej la recenta şedinţă plenară a C.C. al P.M.R., alături de întreaga presă din ţara noastră, ziarul „Steagul roşu” va căuta să-şi îndeplinească şi pe acest front al construcţiei socialiste rolul de agitator, propagandist şi organizator colectiv.

ţărilor socialiste ale agriculturii, pe terenurile care în trecutul nu atât de îndepărtat făceau parte din nesfârşitele latifundii ale grofilor şi baronilor din neamurile Haller, Toldalagy sau Teleky.

Aproape nu există număr de ziar în care să nu se pomenească de roadele revoluţiei culturale în Regiunea Autonomă Maghiară înfiinţată pe teritoriul fostelor judeţe Mureş, Ciuc, Trei-Scaune şi Odorhei, unde monarhia austro-ungară, România burghezo-moşierească şi regimul horthyst la un loc n-au făcut atât pentru culturalizarea poporului, cât a făcut regimul nostru democrat-popular într-un singur deceniu. În coloanele celor două ziare găsim adesea cronici şi reportaje despre reprezentaţiile teatrelor de stat din Tg. Mureş şi Sf. Gheorghe, primele teatre permanente din istoria acestor oraşe. Presa relatează sistematic activitatea Institutului medico-farmaceutic, a Institutului de artă teatrală sau a bazei de cercetări a Academiei R.P.R., create în Tg. Mureş, oraşul provincial de odinioară, în care niciodată nu se întâmpla nimic care să marcheze un progres. Cititorii de astăzi pot lua cunoştinţă din aceste ziare despre intervenţiile chirurgicale pe cord, pe creier sau despre alte operaţii grele ce se execută în acest oraş; sau despre spectacolele Ansamblului secuiesc de stat, care prezintă în săli arhipline ceea ce are mai de preţ folclorul secuiesc şi românesc din regiune.

„Steaua roşie” şi „Vörös Zászló” acordă în permanenţă o atenţie deosebită reliefării prieteniei strânse dintre muncitorii români şi maghiari, colaborării şi într-ajutorării lor în procesul de producţie. În înfăţişarea acestei conlucrări rodnice, ziarele pornesc de la tradiţiile comune de luptă. Partidul a militat în permanenţă pentru completa egalitate în drepturi a minorităţilor naţionale cu poporul român. De asemenea, partidul a arătat că rezolvarea marxist-leninistă a problemei naţionale este singura justă. În lumina hotărârilor şi rezoluţiilor partidului, organele de presă din Regiunea Autonomă Maghiară s-au preocupat îndeaproape de scoaterea în evidenţă a tradiţiilor de luptă comune romîno-maghiare, cât şi a aspectelor muncii înfrăţite de astăzi în Republica noastră Populară.

În articolul „Din trecutul forestierilor”, publicat în „Steaua roşie” nr. 606, cu prilejul sărbătoririi unui deceniu de la naţionalizare, se relatează desfăşurarea grevelor din Valea Mureşului care au avut loc sub dominaţia burghezo-moşierească, sub-

DIN ACTIVITATEA ZIARELOR „STEAUA ROŞIE” ŞI „VÖRÖS ZÁSZLÓ” PE TĂRÎMUL EDUCĂRII OAMENILOR MUNCII ÎN SPIRITUL DRAGOSTEI ŞI COLABORĂRII FRĂTEŞTI

ŞTEFAN IZSÁK

Redactor şef adj. al ziarului
„Steaua roşie” — Tg. Mureş

NOUA, lucrătorilor din presă, ne revine datoria să reflectăm transformările măreţe ce s-au produs şi se produc sub ochii noştri pe drumul înfăptuirii politicii înțelepte a partidului nostru în problema naţională, să mobilizăm oamenii muncii de diferite naţionalităţi la colaborare frăţească în opera de construcţie socialistă şi să combatem cu tărie manifestările naţionalist-şovine care se mai ivesc pe-alcouri.

Documentele partidului nostru constituie pentru noi un mare ajutor, înlesnindu-ne orientarea în multiplele aspecte ale problemei naţionale. Rezoluţia Biroului Politic al C.C. al P.M.R. în chestiunea naţională a clarificat formele variate pe care le îmbracă naţionalismul, caracterul său de clasă cât şi atitudinea partidului clasei muncitoare faţă de problema naţională.

Străduindu-se să pună în aplicare sarcinile trasate de partid în problema naţională, ziarele „Steaua Roşie” şi „Vörös Zászló”, organe în limbile română şi maghiară ale Comitetului regional de partid şi Sfatului popular al Regiunii Autonome Maghiare, acordă în permanenţă o mare atenţie oglindirii cuceririlor de o covârşitoare importanţă ale regimului nostru, înfăptuite pe aceste meleaguri în anii puterii populare.

Astfel, într-un şir de reportaje, dări de seamă şi informaţii, bogat ilustrate, cele două ziare au reuşit să reliefeze puternic faptul că în cei 14 ani de la eliberarea României de sub jugul fascist, înfăţişarea raioanelor secuieşti s-a schimbat cu desăvîrşire: la Sîngeorgiu de Pădure a fost construită şi dată în exploatare termocentrala „Steaua roşie”, cu o putere instalată de 150.000 kw; la Tg. Mureş s-a construit fabrica de mobilă „Simó Géza”, una din cele mai mari întreprinderi industriale de acest gen din sud-estul Europei; la Remetea, prima fabrică de praf de lapte din ţara noastră; la Sf. Gheorghe, o filatură înzestrată după ultimul cuvînt al tehnicii şi altele. Ambele ziare au popularizat însemnătatea noilor unităţi forestiere din Reghin, unde au fost create celebrele ambarcaţiuni cu care canotorii noştri au cucerit medalii de aur la Olimpiada din Melbourne, la fel ca şi skiffurile de cedru şi canoele de lemn de mahon expuse la târgurile internaţionale de la Paris şi Bruxelles.

„Steaua roşie” şi „Vörös Zászló” informează cu regularitate pe cititorii lor despre ceea ce se petrece zi de zi pe valea fertilă a Nirajului, sau pe malurile Mureşului şi Oltului, unde tot mai multe tractoare şi maşini agricole răstoarnă brazdele uni-

liniindu-se solidaritatea între muncitorii greviști din valea Mureșului — în majoritate maghiari — și țărănimea muncitoare din satele vecine românești.

Reportaje ca cel intitulat „Mașina lui Crișan Dumitru a fost pusă la punct”, publicat în ziarul „Vörös Zászló” nr. 139 sînt instructive și educative. Autorul prezintă cititorilor maghiari figura deosebit de simpatică a unui muncitor român, care trecînd prin multe peripeții, fiind și exclus de la locul său de muncă, deoarece îl socoteau „neserios” tocmai în urma preocupărilor sale pentru inovații, a ajuns să confecționeze pentru prima oară în țară un dispozitiv mecanic ingenios pentru fabricarea frînghiilor.

La rîndul său, ziarul „Steaua roșie” popularizează adesea muncitori maghiari. Ambele ziare urmăresc sistematic realizările comune ale muncitorilor romîni și maghiari, subliniind de fiecare dată aportul lor la îndeplinirea și depășirea sarcinilor de producție.

Cu aceeași atenție tratează cele două publicații și stringerea legăturilor prietenești între țărani romîni și maghiari.

În articolul intitulat „După exemplul colectivizatorilor”, publicat în „Steaua roșie” nr. 630 (3 septembrie 1958), se arată de pildă că în comuna Singeorgiu de Mureș stăpînii pămînturilor erau vreme îndelungată moșierii Máriaffy și Metea; unul maghiar și celălalt român. Nu mult însă după istoricul act de la 23 August, 48 de familii de țărani muncitori romîni și maghiari din comună au fost împroprietăriți. Pămîntul lucrat pe parcele mici nu a dat însă rezultate mulțumitoare. Urmînd îndemnul partidului, mai multe familii de țărani muncitori și-au unit în anii trecuți pămînturile, formînd o gospodărie agricolă colectivă. Gospodăria colectivă din Singeorgiu de Mureș a dat roade bogate. Văzînd succesele colectivizatorilor, numeroși alți țărani din comună, romîni și maghiari, care pe vremuri au robit pe latifundiile lui Máriaffy și Metea, ca alde Cociș Ioan, Muică Avram, Mi-reșteanu Romulus, Szász Domokos și alții au înființat o întovărășire agricolă, și astăzi se bucură și ei de rezultatele muncii lor comune.

Presa oglindește realitatea zilelor noastre atunci cînd redă aspectele variate ale manifestărilor culturale de masă, românești cît și maghiare. În reportajul intitulat „Trecerea în revistă a „primăverii vieții” („Vörös Zászló” nr. 112 din 15 mai), semnat de Lőrinczi Rozalia, ne sînt prezentate aspecte ale celui de-al V-lea concurs cultural al

tinerilor romîni și maghiari din Regiunea Autonomă Maghiară.

Tema reportajului „Prietenia elevilor” publicat în prima pagină a ziarului „Vörös Zászló” din 18 mai, în care se reliefează prietenia strînsă dintre elevii și elevele școlilor medii „Papi Ilarian”, cu limba de predare romînă, și „Bolyai Farkas”, cu limba

Piața orașului Tg.-Mureș în zi de sărbătoare

de predare maghiară, din Tg. Mureș, oglindește de asemenea realitatea vieții noi. Din acest articol putem afla cu satisfacție că între elevii acestor școli s-au încheiat relații temeinice, care se concretizează în întîlniri tovarășești, programe artistice, schimburi de cadouri și alte manifestări.

În educarea oamenilor muncii, în special a tineretului, un loc de seamă îl ocupă cultivarea patriotismului socialist. Ziarele „Vörös Zászló” și „Steaua roșie” au urmărit acest obiectiv, acordînd o deosebită atenție materialelor care evocă trecutul comun de luptă romîno-maghiar pentru libertăți democratice, pentru progres și o viață mai bună.

Patriotismul oamenilor muncii este cultivat și prin trezirea sentimentului de mîndrie în rîndurile citito-

rilor față de realizările regimului nostru.

În reportajele de acest gen publicate în „Steaua roșie”, de pildă, se subliniază de obicei că aceste cuceriri se datoresc muncii însușite, avîntului creator al oamenilor muncii. Acest ziar publică din cînd în cînd fotografii artistice pe tema „Din frumusețile Patriei”.

Prin rubrica permanentă „Jurnal din Patrie” (Hazai napló), „Vörös Zászló” informează sistematic pe cititorii săi despre cele mai importante realizări și evenimente petrecute în toate colțurile țării în decurs de o săptămînă. Același ziar publică ample reportaje despre cele mai semnificative evenimente economice, edilitare și culturale din viața cotidiană a orașului București.

În fața presei noastre stă sarcina să combată cu tărie orice manifestare de separatism cultural, să militeze pentru cunoașterea profundă a valorilor reciproce, condiție de bază pentru înfrățirea dintre poporul român și minoritățile naționale.

„Steaua roșie” și-a propus în acest scop să prezinte cititorilor romîni scurte portrete ale unor oameni care ocupă un loc de seamă în viața culturală a reședinței Regiunii Autonome Maghiare. Pînă în prezent s-au publicat asemenea portrete despre scriitorul Kovács György, Laureat al Premiului de Stat, și academicianul profesor dr. Miskolczy Dezső, directorul clinicii neurologice.

„Steaua roșie” ține la curent pe cititorii săi cu cele mai importante evenimente cultural-artistice maghiare din regiune. În ultimele luni, de pildă, în coloanele acestei gazete s-au publicat cronici și interviuri despre piesele prezentate pe scena Teatrului secuiesc de stat. De asemenea s-a recenzat primul număr al revistei ilustrate „Nüvészet” (Arta).

Cu regularitate, ziarul în limba maghiară din Tg. Mureș informează pe cititorii săi despre cele mai noi producții ale literaturii și cinematografului romînești.

Trebuie să recunoaștem însă că cele două ziare din Regiunea Autonomă Maghiară n-au făcut tot ce le-a stat în putință în privința tratării la un nivel înalt a problemei naționale, în privința combaterii manifestărilor naționaliste-șovine.

Așa, de pildă, în ultimul timp se resimte lipsa unor materiale teoretice bogate în exemplificări practice, care să lămurească de pe pozițiile ideologiei marxist-leniniste diferite la-

turi ale problemei naționale. Abia în luna octombrie a apărut în ambele ziare articolul „Pe calea înfăptuirii politicii naționale marxist-leniniste”, semnat de tov. Szövérfi Zoltán, secretar al comitetului de partid al Regiunii Autonome Maghiare. În acest articol se face o amplă analiză marxist-leninistă a rezolvării problemei naționale în patria noastră. Publicarea mai frecventă a unor asemenea articole ar servi la demascarea rădăcinilor de clasă ale manifestărilor naționaliste — și în acest sens ziarele ar trebui să se documenteze mai temeinic — la demascarea oricăror uneltiri potrivnice intereselor oamenilor muncii.

„Propaganda noastră de partid — ne învață documentele celui de-al II-lea Congres al P.M.R. — trebuie să fie pătrunsă de spirit ofensiv și intransigență față de orice denaturare a teoriei marxist-leniniste...” Și mai departe: „...sarcina activiștilor noștri pe tărîmul muncii ideologice este să combată toate formele de influență a ideologiei burgheze reacționare, și îndeosebi strecurarea în ideologie a concepțiilor naționalist-șovine...”

Ținînd cont de specificul regiunii noastre, nouă, lucrătorilor din presă, ne revine sarcina ca în lumina documentelor partidului nostru să acordăm o atenție sporită tratării problemei naționale.

În viitor va trebui să urmărim mai îndeaproape în ce măsură învățămîntul de partid din regiunea noastră, formele de învățămînt pentru oamenii muncii fără partid, conferințele S.R.S.C., agitația vizuală și celelalte mijloace de propagandă și agitație se ocupă cu educarea oamenilor muncii în spiritul colaborării frățești, al patriotismului socialist și internaționalismului proletar.

În lupta împotriva naționalismului va trebui să înarmăm pe cititorii noștri cu cunoașterea rădăcinilor naționalismului, punîndu-le la dispoziție un bogat material documentar despre felul cum în trecut capitaliștii, moșierii și chiaburii de toate naționalitățile jecmăneau poporul, folosindu-se de ideile șovine spre a crea discordie și confuzii în rîndurile maselor, și cum operează și în prezent rămășițele claselor exploatatoare, pentru a semăna ură și confuzii.

Ne revine sarcina să luptăm cu mai multă hotărîre, mai multă intransigență pentru înfrățirea oamenilor muncii, indiferent de naționalitate, în marea operă de făurire a unei economii socialiste și a unei culturi naționale în formă, socialistă în conținut, pentru înflorirea patriei comune, Republica Populară Romînă.

CONFERINȚA COMUNĂ A SECRETARILOR GENERALI AI UNIUNILOR MEMBRE ALE O. I. Z. ȘI A COLEGIULUI DE REDACȚIE AL „ZIARISTULUI DEMOCRAT”

În zilele de 26, 27 și 28 noiembrie 1958 a avut loc la Berlin o conferință comună a secretarilor generali ai Uniunilor de ziariști membre ale O.I.Z.-ului și a membrilor colegiului de redacție al revistei „Ziaristul democrat”.

Conferința a avut următoarea ordine de zi:

1) Sarcinile publicației O.I.Z. — „Ziaristul democrat” — (referent: președintele Uniunii Presei Germane, Georg Krausz).

2) Despre planul de muncă al O.I.Z. pe anul 1959 (referent: Jaroslav Knobloch, secretar general al O.I.Z.).

3) Despre construcția Casei internaționale de odihnă a ziariștilor de la Varna (referent: G. Ignatiev, secretar general al Uniunii Ziaristilor din R. P. Bulgaria).

La primul punct de pe ordinea de zi — sarcinile revistei „Ziaristul democrat” — discuțiile pe marginea referatului, care au fost foarte vii, au contribuit la îmbogățirea tematicii și la orientarea în actualitate a publicației O.I.Z., ca și la îmbunătățirea muncii ei organizatorice.

Rezoluția adoptată la încheierea dezbaterilor cu privire la „Ziaristul democrat” cuprinde, între altele, următoarele:

— să contribuie la întărirea colaborării și unirii ziariștilor din toate țările în interesul păcii în întreaga lume, la consolidarea încrederii și înțelegerii reciproce între popoare și la lărgirea relațiilor economice și culturale dintre ele;

— să lupte împotriva oricărei propagande care duce la cursa înarmărilor, la agresiune și la război;

— să lupte pentru o informare obiectivă și veridică din partea presei despre viața și politica țărilor cu orînduri sociale diferite, pentru libertatea presei, împotriva informației mincinoase și împotriva oricărei tendințe în presă care ațîță ura între popoare;

— să ducă o neobosită muncă de lămurire a scopurilor și sarcinilor O.I.Z.-ului, a hotărîrilor, principiilor și activității ei. Revista trebuie să contribuie la lărgirea rîndurilor O.I.Z.-ului, la sporirea activității ei;

— să ia apărarea ziariștilor care sînt expuși prigonirilor pentru activitatea lor profesională pusă în slujba prieteniei popoarelor și a democrației;

— să intervină în mod activ pentru îmbunătățirea situației materiale a ziariștilor;

— să demaște pe ziariștii care încalcă normele etice dăunînd astfel prestigiului profesiei de ziarist;

— să se ocupe de problemele legate de formarea tinerelor cadre de ziariști;

— să popularizeze experiența dobîndită în activitatea lor de către uniunile membre ale O.I.Z.-ului;

— să trateze problemele de măiestrie și creație gazetărească, problemele profesionale legate de practica, de teoria, de istoria presei etc.

După ample discuții în legătură cu programul de activitate al O.I.Z. pe anul 1959, s-au luat importante hotărîri menite să determine îmbunătățirea activității și sporirea influenței Organizației Internaționale a Ziaristilor.

CUM SCRIM

FOLOSIREA ARTICOLULUI

Acad. AL. GRAUR

INTR-UN număr mare de limbi moderne există o parte de vorbire, care se numește **articol**. Cunoaștem, în diferite limbi, cazuri de articol proclitic sau enclitic, definit sau nedefinit, în unele limbi există articol adjectival, deosebit de cel care se folosește pe lângă substantive. Dar nu numai forma articolului diferă de la o limbă la alta, ci și funcțiunea lui. Noi nu am putea spune, de exemplu, în rominește, **mă așez pe scaunul**, așa cum se spune în limbile romanice occidentale sau în limbile germanice. Specialiștii nu sînt de acord cînd e vorba de stabilit o teorie generală a articolului, adică o definiție care să fie valabilă pentru toate formele de articol în toate limbile sau măcar pentru una din formele de articol în mai multe limbi. Dar aceasta nu ne împiedică de a avea reguli precise de articol în fiecare limbă luată în parte, astfel că, în mod practic, manualele de gramatică știu să arate unde trebuie și unde nu trebuie folosit fiecare tip. Voi putea deci prezenta cîteva grupe de greșeli întîlnite în publicațiile noastre, fără să am a mă teme că mi se va cere să definesc mai întîi rolul articolului.

În presa dinainte de război era foarte frecventă omiterea greșită a articolului pe lângă numele de țări și de orașe de formă masculină. Nici presa zilelor noastre însă nu e cu totul scutită de astfel de greșeli:

Irak — o mare închisoare (Scînteia tineretului, 21 februarie 1957, p. 4, col. 3—4).

Este vorba, după cum se vede, de măsurile represive pe care le lua gu-

vernul fostului rege al Irakului, în slujba petroliștilor englezi.

În unele cazuri lipsa articolului se poate explica — dar nu scuza — prin faptul că numele geografic, deși numește o singură localitate, este totuși la plural, astfel încît se produce o greutate la stabilirea acordului în număr a subiectului cu predicatul:

București a existat înaintea lui Bucur Ciobanul (Romînia liberă, 28 februarie 1957, p. 3, col. 3).

Năvodari cunoaște forșota unui mare șantier (Munca, 21 februarie 1957, p. 1, col. 2).

Se pot găsi mai multe soluții pentru a evita dezacordul. De exemplu se poate spune **Bucureștii au existat**, așa cum se recomandă pînă nu de mult în gramatici, sau **Bucureștii a existat**, așa cum recomandă Gramatica Academiei R.P.R., sau, mai puțin bine, **Bucureștii a existat**, cum mai scriu unii scriitori, sau, în sfîrșit, foarte corect, dar nu prea curajos, **orașul București a existat**. Dintre toate soluțiile, cea mai puțin bună este cea adoptată în exemplele citate căci ea nu rezolvă contradicția între numărul subiectului și al predicatului, dar adaugă și o eroare. Într-adevăr, gramatica romînă nu permite în această situație folosirea substantivului subiect fără articol: așa cum nu putem spune **cărușa a venit**, sau **geam este spart**, nu putem spune nici **București a existat**.

Alt tip de greșeală de care vreau să mă ocup este recent, apărut după război. Se suprimă articolul de la substantivul care arată profesiunea, gradul etc. și care e pus înaintea numelui de persoană. Această gre-

șeală flagrantă este deosebit de frecventă la radio: a vorbit profesorul doctor X, va vorbi academician Ionescu. Nici presa nu este cu totul scutită de această greșeală:

Delegatul român, academician Iorgu Jordan, a intervenit în mai multe rînduri (Telegramă Agerpres, din 13 noiembrie 1958).

A conferențiat lector universitar Tatiiana Nicolescu (Munca, 9 februarie 1957, p. 3, col. 7).

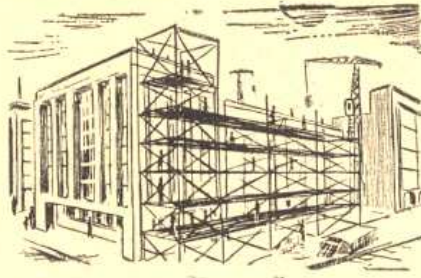
Cred că punctul de plecare este scrierea prescurtată acad., prof. etc., iar unul dintre motivele care au împins la răspîndirea greșelii este și aici o greutate de acord. Cînd e vorba, ca în ultimul exemplu citat, de o femeie, forma articulată pare mai stîngace (a vorbit academicianul Raluca Ripan). În orice caz, se poate dovedi ușor că e greșită omiterea articolului: să încercăm să punem formula la genitiv. E clar că nimeni nu va spune **cuvîntarea academician Raluca Ripan**. Mai simplu ar fi să formăm feminine ca **academiciană**, dar limba nu merge pe linia aceasta.

Iată și o greșeală unde va trebui să ținem seamă de funcția articolului:

Din nou Moscova a luat inițiativă (Scînteia, 12 ianuarie 1958, p. 4, col. 3).

Inițiativa pe care a luat-o Moscova este totală, prin urmare cuvîntul trebuie articulat, arătîndu-se astfel că e determinat. Fără articol, se înțelege că substantivul în cauză este considerat numai într-o parte, într-un aspect al lui, vezi de exemplu o clasă a cucerit putere și o clasă a cucerit puterea.

CUM SE OGLINDESC ÎN PRESĂ PROBLEMELE IEFTINIRII CONSTRUCȚIILOR

ANALIZIND sarcinile cele mai importante asupra cărora presa trebuie să-și concentreze atenția în perioada actuală pentru a sprijini dezvoltarea economiei socialiste pe linia trasată de partid și guvern, cercul de economie al Uniunii Ziaristilor a ales ca temă de discuție problema construcțiilor. Acestui sector îi revine, într-adevăr, un rol de cea mai mare însemnătate în creșterea capacității industriale a țării, în ridicarea nivelului de trai al oamenilor muncii; totodată, aici trebuie depuse eforturi serioase pentru îndeplinirea directivelor stabilite de partid cu privire la ieftinirea, reducerea duratei de execuție și îmbunătățirea calității lucrărilor.

În ziua de 13 octombrie 1958 a avut loc la Casa Ziaristilor din București o ședință a cercului de economie, în cadrul căreia secțiile industriale ale ziarelor din Capitală au făcut un schimb de experiență în legătură cu tratarea în presă a problemelor construcției de locuințe. Referatul prezentat de tov. ing. A. Săndescu, de la ziarul Știința, a fost urmat de vii și interesante discuții.

La propunerea celor prezenți, în ziua de 27 octombrie a avut loc, tot la Casa Ziaristilor, o întâlnire între tov. ing. Răducanu Cioroiu, adjunct al ministrului Construcțiilor și Materialelor de Construcție, și redactorii care se ocupă cu problemele de construcție în cadrul secțiilor industriale ale ziarelor centrale. Cu acest prilej, tov. ing. Răducanu Cioroiu a informat pe larg presa asupra situației actuale și perspectivelor de reducere a prețului de cost în construcții pe linia trasată de Congresul al II-lea al Partidului Muncitoresc Român.

Materialele prezentate în cadrul celor două ședințe au oferit redactorilor de probleme economice cunoștințe deosebit de utile în activitatea lor, o orientare justă în sprijinul pe care presa e chemată să-l dea constructorilor — mai cu seamă în lumina noilor sarcini indicate în Expunerea făcută de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej la ședința plenară a C.C. al P.M.R. din 26—28 noiembrie 1958.

Publicăm mai jos o sinteză a acestor materiale.

Prin grija partidului și guvernului industria construcțiilor devine an de an un sector tot mai important al economiei naționale, căreia îi revine sarcina de a executa cca. 50% din totalul investițiilor. Acest fapt este ilustrat de mărirea continuă a volumului construcțiilor. Proiectul planului de stat pe 1959 prevede un volum de investiții de 17,4 miliarde lei, cu 15% mai mult decât în 1958.

Pentru toți cei ce lucrează în domeniul planificării, proiectării și executării construcțiilor, folosirea cu grijă a fondurilor de investiții, în spiritul unei severe economii, constituie o îndatorire de prim ordin. Așa cum a hotărât Congresul al II-lea al P.M.R., pînă la sfîrșitul celui de-al doilea cincinal prețul de cost, în construcții trebuie să fie redus

cu 20% față de prețurile de deviz din 1955. Pentru a înțelege însemnătatea pe care îndeplinirea acestui obiectiv o prezintă pentru economia națională, pentru îmbunătățirea traiului celor ce muncesc, e suficient să amintim că prin scăderea cu numai un procent a prețului de cost al construcțiilor ce se execută în decursul unui singur an din fondurile statului, se poate obține o sumă suficientă pentru realizarea a 1.500 apartamente de locuit. Importanța reducerii prețului de cost reiese și mai evident în lumina Expunerii făcute de tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej, în care se arată: „Trebuie să subliniem măsurile luate în 1958, care vor fi accentuate în 1959, pentru intensificarea construcțiilor de locuințe, repartizându-se un volum

de investiții cu 25% mai mare decât în 1958”.

Inițiativa creatoare a oamenilor muncii de pe șantiere, dezvoltată în cadrul întrecerii socialiste, introducerea procedurilor moderne de lucru inspirate din experiența constructorilor din Uniunea Sovietică și din celelalte țări prietene, dotarea tehnico-materială a sectorului la un nivel corespunzător volumului crescînd al producției, lărgirea atribuțiilor sfaturilor populare și în domeniul proiectării și execuției construcțiilor au creat o bază solidă pentru ieftinirea lucrărilor de construcții-montaj. Totuși, aceste posibilități n-au fost valorificate în întregime, iar prețul construcțiilor se menține ridicat. Cauzele constau atît în deficiențele proprii ale sectorului

construcțiilor, cit și în unele dificultăți pe care el le mai întâmpină în realizarea îndatoririlor sale.

Partidul a stabilit — atât pe plan general, cât și în funcție de condițiile locale — căile pentru grabnica lichidare a lipsurilor, căile intensificării luptei pentru economii. *Cu deosebită tărie s-a pus problema ieftinirii substanțiale a construcției de locuințe*, pentru a fi date în folosința celor ce muncesc mai multe apartamente de locuit. În legătură cu aceasta au fost indicate costurile maxime pe apartament și pe metrul pătrat de suprafață locuibilă, la care trebuie realizate locuințele. Constructorii au primit cu entuziasm noile sarcini; ziarele au consemnat inițiativele constructorilor de locuințe de la Hunedoara, Onești, Tg. Mureș ș.a., care au și adus patriei — în câteva luni de eforturi — economii de milioane de lei.

Presă acordă un larg sprijin acestei acțiuni de mare răspundere. Se poate spune că niciodată ziarele, în primul rând „Știința”, „România liberă”, „Munca”, „Informația Bucureștiului” și altele nu au publicat — în legătură cu activitatea în construcții — materiale mai multe și mai aprofundate ca în prezent. Bazându-se pe legătura cu masele de cititori, redacțiile desfășoară totodată o muncă de organizator colectiv, trezind interesul celor mai diferite categorii de oameni ai muncii și obținând participarea lor la dezbaterile problemelor de construcții.

O experiență deosebit de valoroasă a acumulat în acest sens ziarul *Știința*, care în cursul anului 1958 a desfășurat o susținută și eficientă campanie, bine condusă și gradată, în legătură cu construcția de locuințe.

Încă de la începutul anului, în cadrul obișnuitului plan de perspectivă trimestrial s-a acordat o atenție mai mare problemelor de construcții. Ele au fost detaliate apoi într-un plan special, elaborat de secția economică pe baza consultării unor cadre cu munci de răspundere din aparatul central și local de partid și de stat, a numeroși tehnicieni și muncitori fruntași de pe șantiere. Acest plan a fost aprobat de colegiul redacțional, iar un redactor din secția economică a primit sarcina specială de a urmări realizarea lui, documentându-se totodată temeinic asupra specificului activității în construcții, spre a asigura tratarea competentă a problemelor.

Începutul campaniei s-a făcut printr-un material menit să trezească interesul unui cerc larg de cititori. El descria experiența șantierului unui cvartal din noul cartier Floreasca-București, unde, prin măsuri tehnico-organizatorice raționale, s-a reușit să se construiască apartamente confortabile cu oca. 50% mai ieftine decât în celelalte cvartale. Înainte de a vedea lumina tiparului, articolul a fost trimis spre consultare unui număr de 10—15 specialiști. Apariția acestui material a trezit un interes deosebit; redacția a primit — și în parte a publicat — un număr mare de scrisori de la lucrători din ministere, sfaturi populare, constructori, locatari etc., care și exprimau părerea, cereau lămuriri, făceau propuneri și, aproape în unanimitate, solicitau ca asemenea articole să apară cât mai des. Pentru a întări curentul de opinie ce se forma, redacția a întocmit un instructaj amănunțit prin care cerea corespondenților săi să efectueze în rindurile cititorilor o anchetă asupra felului cum văd ei posibilă îmbunătățirea muncii în construcția de locuințe. De asemenea, în regiunile cu un mare volum de astfel de construcții redacția a organizat consfătuiri cu activul de partid, lucrători din sfaturile populare, din unitățile de proiectare și de execuție; materialul rezultat din dezbateri a servit atât pentru redactarea unor articole, cât și pentru documentare.

Încă din prima etapă a campaniei s-a urmărit combaterea mentalității unor tehnicieni, care susțineau — complet nefondat — că nu se poate construi mai ieftin. Articolele publicate în această etapă („De la temelie la acoperiș”, „Să alegem just soluțiile în proiectare” etc.) — fie redactionale, fie scrise de specialiști — se refereau la proiectare și la alți factori, exteriori execuției, care influențează în mare măsură prețul de cost al locuințelor. Pe baza planului — revăzut și completat cu propunerile făcute de cititori — s-a trecut apoi, în cea de-a doua etapă, la tratarea problemelor ce pot fi rezolvate direct de oamenii muncii de pe șantiere, de colective mai largi: creșterea productivității muncii, organizarea științifică a producției, economia de materiale etc. Au fost luate în discuție, de asemenea, construcția de locuințe din fondul întreprinderii, producția materialelor de construcție în industria locală ș.a.

Cuprinderea unor aspecte atât de variate, pe un front atât de desfășurat, nu s-ar fi putut realiza nu-

mai cu forțele secției economice. Ea a fost posibilă prin colaborarea cu secțiile viața de partid, construcția de stat, scrisori, schițe și rapoarte, care au extins sfera preocupărilor în domeniile și cu mijloacele specifice. Colegiul redacțional a coordonat această muncă complexă, urmărind îndeplinirea planului de perspectivă, iar secretariatul de redacție a ajutat la transpunerea acestuia în planurile decedale. Campania în legătură cu construcțiile a devenit astfel o sarcină generală a redacției. Ea continuă și în prezent, bucurându-se de același interes din partea cititorilor.

Potrivit profilului lor, și alte ziare centrale sau locale au acordat, în cadrul rubricilor economice, o atenție sporită construcțiilor. Ziarul *Munca*, de pildă, a publicat unele articole de analiză critică a activității șantierelelor, dar mai cu seamă materiale ce relatau munca directă a oamenilor din producție, a organelor sindicale, — ca și materiale ce descriau experiența concretă a colectivelor și a fruntașilor în producție în ce privește rezolvarea diferitelor aspecte ale reducerii prețului de cost. Ziarul a insistat, de pildă, asupra eficacității formei de organizare a muncii pe șantiere în brigăzi, ca un mijloc sigur de a spori productivitatea și de a scurta durata de execuție a lucrărilor. Redacția a urmărit însă ca articolele publicate să nu abunde în amănunte tehnice, care ar fi dăunat scopului propagandistic.

Sarcini deosebite, prin specificul său, au revenit ziarului *Constructorul*, care și-a propus să devină o tribună a schimbului de experiență între proiectanții și constructorii de locuințe atât din rețeaua Ministerului Construcțiilor și Materialelor de Construcție, cât și din sistemul altor departamente și al sfaturilor populare. Încă în perioada plenarelor largite ale comitetelor regionale P.M.R., ziarul a înființat rubrica permanentă „Pentru îndeplinirea sarcinilor trasate de partid în domeniul construcției de locuințe”, căreia i se rezervă în fiecare număr un spațiu larg, mergând pînă la o pagină întreagă. Rubrica e alimentată cu articole de analiză, informații asupra realizărilor din diferite întreprinderi, materiale scrise de specialiști, de cadre din producție, de corespondenți voluntari, aprofundînd problemele tehnico-organizatorice (folosirea betonului prefabricat și a celui monolit, mecanizarea în limite raționale, coordonarea lucrărilor de

construcții cu cele de instalații, calitatea materialelor și lucrărilor de finisaj), comparând soluțiile de proiectare, atrăgând atenția asupra unor anomalii în sistemul de planificare și organizare a construcțiilor (neconcordanța între planul valoric și cel fizic, includerea în plan a unor lucrări pentru care nu există posibilități de execuție, modificarea frecvență a planului și a formei de organizare a unităților etc.).

Oamenii muncii din construcții așteaptă însă din partea presei un ajutor și mai substanțial decât pînă în prezent. E vorba nu numai de o preocupare mai accentuată în această privință (unele ziare locale, de pildă, cum sînt *Flamura Prahovei-Ploești*, *Zori noi-Suceava*, *Steaua roșie-Tg. Mureș*, *Secera și ciocanul-Făgăraș*, publică prea rar articole despre construcțiile din regiune sau din raion), ci și de o astfel de tratare a problemelor, care să nu dea naștere la confuzii, la atenuarea răspunderilor, la autoliniștire sau la critici fără obiect. Apar încă, din păcate, articole care dovedesc necunoașterea sau neînțelegerea complexității de factori ce determină prețul de cost al construcțiilor: articole ce nu separă rolul constructorului de cel al beneficiarului și al proiectantului; articole ce analizează activitatea în construcții după tiparele activității în alte ramuri ale industriei, fără a ține seama de condițiile specifice. Ziarele *Munca* (din 20 septembrie 1958) și *Steagul roșu-Petroșani* au acceptat în mod necritic publicarea unui articol în care inginerul-șef al trustului de construcții din Valea Jiului rezerva proiectanților un rol aproape exclusiv în ieftinirea locuințelor, deși în multe cazuri (la Onești, Tg. Mureș etc.) constructorii au dovedit — așa cum s-a relatat la timpul său în ziarele centrale — că și lucrătorii din execuție pot interveni eficace în îmbunătățirea proiectelor, ca și în reducerea costurilor efective de șantier. De altfel, însuși ziarul din Petroșani a criticat în repetate rînduri (în numerele din 28 iulie, 22 octombrie ș.a.) neglijarea luptei pentru economii pe șantierele trustului. Ziarul *Viața nouă-Galați* (articolul „Cheltuielile de regie exagerate scumpesc prețul de cost al construcțiilor”, apărut la 4 octombrie) confundă costurile directe ale producției (utilaje, manoperă) cu cele indirecte. Este evident că asemenea imprecizuni știrbesc din efectul materialelor.

Spre deosebire de producția industrială, producția de construcții-montaj nu este comparabilă de la un an la altul, și în afară de rare excepții — nici chiar de la un obiect la altul; chiar în cazul unor clădiri tipizate, intervin considerente de amplasament, de localizare a devizelor etc., care fac să difere atât volumul și natura lucrărilor, cât și costul lor. De aceea, cînd se vorbește despre ieftinirea unei construcții, comparația se face de obicei nu cu prețul realizat într-o perioadă anterioară, ci cu nivelul de cheltuieți stabilit inițial chiar pentru acea construcție.

În construcții se lucrează cu trei noțiuni de preț de cost, diferite. Prima este *prețul de deviz*, calculat înainte de execuția lucrării, pe baza normelor legale în ce privește consumurile și prețurile la materiale, manoperă, transporturi etc.; devizul face parte din proiectul construcției și el determină prețul de vânzare, adică suma pe care constructorul o încasează de la beneficiar pentru lucrarea executată. *Prețul de cost planificat* se stabilește pornind de la prețul de deviz, din care se scad cota de beneficiu legal și procentul de economii ce reprezintă sarcina de reducere a costului construcțiilor. În sfîrșit, *prețul de cost efectiv* reprezintă cheltuielile reale (inclusiv cele neproductive) ale execuției. Asupra acestor trei categorii influențează — într-o măsură mai mare sau mai mică — nu numai constructorul, ci și beneficiarul și proiectantul.

Beneficiarul construcției este primul dator să vegheze la folosirea judicioasă a fondurilor de investiții ce-i sînt alocate. El poate realiza aceasta limitînd la strictul necesar elementele cerute prin tema de proiectare, avizînd cu atenție soluția dată de proiectant, decontînd executanților numai lucrările real efectuate și controlînd buna lor calitate. În mod eronat au fost prezentate, în unele articole din ziare, exagerările în suprafața și finisajele unor locuințe ca fiind numai greșeli ale constructorului, în vreme ce ele reprezentau, de fapt, pretenția beneficiarului. Presa e datoare să combată tendințele spre un lux inutil, spre dotări peste necesar, care împiedică să se realizeze din aceleași fonduri cît mai multe locuințe sau alte lucrări capitale — așa cum a făcut-o, de pildă, *Informația Bucureștiului* în articolul „O sarcină permanentă a proiectanților: reducerea prețului de cost al

construcțiilor de locuințe”, apărut la 4 septembrie.

O mare răspundere revine *proiectantului*. De felul în care el alege soluțiile tehnice și de organizare a șantierului, sursele de aprovizionare, de felul în care el aplică normati-vele cu privire la consumurile specifice de materiale și de manoperă depinde direct prețul de deviz. Nu rareori, pe teren, redactorii ce se ocupă de probleme economice constată o anomalie: potrivit datelor contabile șantierul lucrează sub prețul de deviz, în schimb la toate locurile de muncă se vede clar risipa de materiale. Aceasta e cu puțință atunci cînd se practică, în întocmirea devizelor, calcule acoperitoare, care nu stimulează inițiativa și simțul gospodăresc. Proiectantul e dator, de asemenea, să încurajeze introducerea tehnicii noi, fără a pierde însă din vedere criteriul economicității. Tehnica nu e un scop în sine; elementele de industrializare a construcțiilor — prefabricarea, mecanizarea etc. — pot deveni nerentabile atunci cînd nu se ține seama de condițiile locale.

În ultimul timp, articolele din presă cu privire la construcția de locuințe au dat o largă circulație indicilor spațiali și de cost: așa-numitul coeficient k_3 (raportul între suprafața locuibilă și cea construită), prețul pe apartament, pe metrul pătrat de suprafață locuibilă. Acești indici, care se referă exclusiv la soluția de proiect, nu trebuie consemnați sau comparați în simpla lor expresie cifrică, fără a fi interpretați în funcție de gradul de confort al locuinței, de numărul camerelor, de costul organizării de șantier, al racordurilor exterioare la instalații etc. Au apărut în presă articole care uneori confundau indicii locuințelor, alteleori îi comparau în mod absolut.

E bine să se ia ca termen de comparație apartamentul convențional (două camere cu 52 mp. suprafață locuibilă) și, pentru mai multă claritate, să se indice prețul de cost (pe apartament, pe metrul pătrat de suprafață) raportat la numărul prevăzut al locatarilor.

Rezerve serioase de ieftinire a construcțiilor rezidă nu numai în reducerea prețului de deviz, ci și în măsurile luate direct de *constructori* pentru scăderea prețului de cost efectiv. Pentru a evidenția mai bine activitatea economică a șantierului și sensul în care trebuie îndreptate eforturile, e bine ca analiza cheltuielilor să se facă pe capitole: chel-

tuieli directe (materiale, manoperă, utilaje) și indirecte (regie, sarcini sociale). La fiecare din acestea, economiile se pot obține prin mijloace specifice: aprovizionarea din surse cât mai apropiate pentru reducerea transporturilor, buna depozitare, evitarea risipei la consum, organizarea muncii în brigăzi și evitarea fluctuației, folosirea intensivă a mecanismelor, restrângerea organizării de șantier la minimum necesar, îmbunătățirea raportului între personalul tehnico-administrativ și salariații direct productivi etc. Citeva calcule simple arată eficacitatea întrecerii socialiste a constructorilor pentru buna gospodărire a materialelor: reducerea consumului de ciment cu 10% înseamnă, la un apartament, o economie de 1 tonă, echivalând cu 0,6% din costul locuinței; la cărămizi, prin reducerea consumului cu 5% (850 bucăți) se ieftinește apartamentul cu 0,66%; scăderea consumului de var cu 20% (500 kg) ieftinește apartamentul cu 0,33%; executarea săpăturilor cu excavatorul de 0,5 mc înlocuiește munca a 35 de cameni și reduce costul lucrării, pe metrul cub de pământ săpat, la jumătate.

În măsură insuficientă e oglindită în presă contribuția pe care trebuie s-o aducă la ieftinirea construcțiilor întreprinderile producătoare de ma-

teriale de construcție. Dimpotrivă, multe critici adresate constructorilor pentru calitatea slabă a lucrărilor ar trebui să se refere, de fapt, la calitatea materialelor. Respectarea standardelor, mărirea producției și lărgirea sortimentului de produse, în special al celor cu caracteristici tehnice superioare, preocuparea pentru ieftinirea înlocuitorilor de materiale deficitare sînt căile principale prin care fabricile îi pot ajuta pe constructori. Presa are, de asemenea, datoria să lupte pentru a întări cooperarea între șantiere și industria locală, pentru valorificarea maximă și cât mai economică a resurselor din fiecare regiune.

Am făcut aici o simplă enumerare — departe de a fi completă — a factorilor care influențează prețul de cost al construcțiilor. Am mai putea adăuga și alte probleme: amplasarea noilor construcții în cadrul localității respective, concentrarea lucrărilor pe un număr cât mai mic de șantiere, relațiile între diferitele întreprinderi de specialitate ce colaborează la realizarea unei clădiri, îndrumarea dată de către organele tutelare, sistemul de planificare a lucrărilor, producția de utilaje pentru construcții, asistența tehnică pe teren din partea proiectanților și cercetătorilor etc.

S-ar părea că pentru un redactor neinițiat în aspectele multilaterale

ale producției de construcții-montaj, orientarea în această complexitate de probleme e o sarcină foarte dificilă. O asemenea orientare e însă ușor de obținut atunci cînd cerem ajutorul oamenilor muncii de pe șantiere, cînd căutăm să redăm frămîntările lor, soluțiile pe care le naște inițiativa lor veșnic neobosită. Făcînd din ziar o tribună a schimbului de experiență, popularizînd succesele, dezvăluînd lipsurile și căile pentru lichidarea lor, vom da constructorilor un sprijin real și eficient în îndeplinirea obiectivelor tratate de partid cu privire la reducerea termenului de execuție, îmbunătățirea calitativă și ieftinirea lucrărilor.

★

Pe baza sarcinilor cuprinse în Expunerea tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej făcută la plenara din 26—28 noiembrie 1958 presa are datoria să se ocupe îndeaproape de construcțiile de locuințe. Ziarele noastre centrale, regionale și raionale trebuie să ajute la îmbunătățirea activității de proiectare, la reducerea prețului de cost și la executarea mai rapidă a construcțiilor de locuințe.

C. DORIAN

MATERIALE PENTRU STUDIAREA ISTORIEI PRESEI BOLȘEVICE

Curînd va apare volumul întii al „Materialelor pentru studierea istoriei presei bolșevice“, pregătît de catedra de ziaristică a Școlii superioare de partid de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. Volumul prezintă materiale din presa periodică a social-democraților ruși din anii 1895—1904.

Se știe că studierea istoriei presei bolșevice prezintă un mare interes științific și practic. Dar această studiere este îngreulată de faptul că cunoașterea izvoarelor inițiale — a publicațiilor periodice de la sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea — sînt aproape inaccesibile unui cerc larg de cititori. Ziarele și revistele bolșevice din acel timp se găsesc în puține depozite de cărți, iar unele organe de presă bol-

șevice au devenit o raritate bibliografică.

În culegerea de față sînt prezentate modele ale publicisticii bolșevice, precum și materiale care caracterizează principalul conținut al cutărui sau cutărui organ tîpărit, genurile și metodele de muncă folosite de redacție. Materialele sînt însoțite de lămuriri cu privire la organele tîpărite și de observațiile necesare.

Volumul întii cuprinde modele de publicistică și alte materiale din organele tîpărite „Soľuz borbi“ (Uniunea de luptă) (1895—1897), din „Iskra“ leninistă (1900—1903) și din publicațiile cu orientare iscristă. În afara acestora, aici sînt prezentate cîteva manifeste ale marxiștilor revoluționari. Culegerea are 20 coli de tipar și un tiraj de 30.000 de exemplare.

Întreaga culegere va avea patru volume. Volumul al doilea va cuprinde materiale din presa bolșevică din perioada primei revoluții ruse, volumul al treilea va reflecta activitatea presei bolșevice din anii 1907—1916, iar cel de-al patrulea va înfățișa pe larg presa bolșevică din anul 1917. Fiecare volum cuprinde un articol introductiv.

„Materialele pentru studierea istoriei presei bolșevice“ se impun în primul rînd atenției profesorilor și cursanților din școlile de partid, studenților din facultăți și secțiilor de ziaristică ale universităților. Sperăm că ele vor interesa și pe alți cititori și în primul rînd pe ziarisți.

CATEDRA DE ZIARISTICĂ A
S.S.P. DE PE LÎNGĂ C.C. AL
P.C.U.S.

PAGINA CULTURALĂ ÎN ZIARELE „ZORI NOI”-SUCEAVA și „CRIȘANA”-ORADEA

EUGEN LUCA

S-AR cuveni acordată o atenție sporită paginilor de literatură și artă ale ziarelor regionale. Nu numai fiindcă activitatea literară și artistică s-a extins în anii aceștia pe tot întinsul țării, nu numai fiindcă o astfel de preocupare ne-ar ajuta să depistăm mai operativ talentele reale ce se ivesc. Dar și pentru că în paginile acestea se emit uneori opinii mai mult decît discutabile. Or, dată fiind influența pe care un astfel de ziar o are, dat fiind faptul că există cetățeni care nu citesc decît aceste publicații, nu putem privi nepăsători astfel de fenomene.

Am citit de curînd unele pagini de literatură și artă apărute în ziarul „Zori noi”, organ al Comitetului regional P.M.R. și al Sfatului popular regional Suceava și am fost neplăcut surprins de o serie întreagă de erori flagrante.

Voi da citeva exemple mai grăitoare.

În numărul din 21 iunie 1958 a apărut sub semnătura lui Traian Filip un articol intitulat „Nici îngeri, nici bestii”, care se vrea cronică literară. În romanul lui Titus Popovici, „Setea”, roman pe care critica și cititorii l-au considerat un succes al literaturii noi: Autorul articolului neagă însă, de fapt, romanului lui Titus Popovici orice calitate. Le neagă, însă, într-un mod foarte... original, prefăcîndu-se că le aprobă. „Sînt — serie de pildă Traian Filip — sute (?!) de personaje în „Setea”, unele descrise cu forță extraordinară, dar puține din ele

sînt menite să dureze în mintea cititorului”.

Unde e forța extraordinară a lui Titus Popovici în crearea tipurilor, dacă personajele nu se întipăresc în mintea lectorului? — se poate întrebă pe bună dreptate cititorul cronicii lui Traian Filip.

Iată acum concluzia, tot atît de „clară”, a lui Traian Filip în legătură cu acest roman.

„Cu toate că Setea e prea încărcat, e saturat de fapte adeseori ne semnificative, că n-are personaje autentice din rîndurile țărănilor, însuși Mitru Moș fiind prins într-o lumină neclară, cu toate că multe situații plutesc într-o ceață albă iar țărăni în masă au o viață sufletească aproximativă, romanul lui Titus Popovici este solid și real, demn de crezare, emoționant, unic prin întinderea și temeinicia documentației, adevărat act al renașterii noastre de după război”.

Mărturisim sincer că nu știm ce vrea să însemne un „roman real” și că sîntem convinși că un roman nu poate fi „emoționant” prin „întinderea și temeinicia documentației”. Așa că dacă ar fi să ne punem în situația unui cetățean care n-a citit cartea lui Titus Popovici, nu am putea da crezare decît aprecierilor negative pe care le cuprinde această frază incilcîtă. Am trage atunci concluzia că nu face să citim acest roman, saturat — cum zice T. Filip — de „fapte ne semnificative”. Faptele „ne semnificative” sînt, însă, în realitate, faptele reflectînd lupta pentru

cucerirea puterii politice de către forțele populare, lupta pentru reforma agrară, problema rolului și a poziției intelectualului în revoluție. Ce-o fi însemnînd fapte într-adevăr semnificative, dacă acestea sînt după recenziile sucevean lipsite de importanță, nimeni nu poate ști.

Dacă i-am da crezare recenziilor sucevean, am trage concluzia că nu face să citim acest roman, fiindcă autorul n-a reușit să creeze „personaje autentice din rîndurile țărănilor”, și cum acțiunea romanului se consumă în lumea satelor, înseamnă că lucrarea e lipsită de orice valoare.

Discuții cărții romînești, ziarul „Zori noi” îi consacră în acest interval încă două recenzii, ambele consacrate unor reeditări din Panait Istrati și ambele, deși aparțin unor autori diferiți (Victor Crăciun și A. M. Macovei), căutînd să convingă că Panait Istrati, care a sîrșit ca agent de siguranță și provocator fascist, a fost tot timpul „prieten al celor nepăstuiți” și un „luptător împotriva nedreptăților sociale”.

Alteori, cu prilejul articolelor comemorative, se oferă cititorului o serie de informații greșite. Astfel în numărul din 26 ianuarie aflăm că Octav Băncilă „s-a născut dintr-o familie de țărani”.

La toate acestea trebuie să adăugăm un pronunțat spirit regionalist. Vorbînd despre expoziția bucureșteană „Imagini din literatura romînă”, Harry Beer scrie în numărul din 13 iulie că intenționează ca „din toată aceas-

tă salbă de aur", să aleagă „prezențele nord-moldovene" și o face astfel, încît, la un moment dat, s-ar putea crede că și Odobescu și Filimon și Bălcescu s-au născut undeva pe la Suceava, Dorohoi sau Fălticeni. Ceea ce, orice s-ar zice, ni se pare exagerat.

Poezia publicată e de cele mai multe ori evazionistă și sub orice nivel. Astfel în numărul din 16 martie Mihail C. Burlacu publică un cuplet amoros slab, iar în numărul din 23, același poet ne anunță că sărutul său „știe să muște cu colți de șacal". Există și unele tentative de a publica poezie politică, dar atunci fie că se alunecă în idilism, cum face Gh. Scripcă în poezia electorală De astă dată (numărul din 26 ianuarie) unde spune că azi sorbim „din cupa bunăstării pline", fie că, fără voie, se comit erori politice inadmisibile. În nr. din 11 februarie C. Antonovici, într-o altă electorală, se adresează mamelor, fetelor, moșnegilor, „tinerilor flăcăi", sătenilor, cîntăreților, oamenilor cărora le sînt dragi „pacea, belșugul și tihna", dar omite să se adreseze tocmai clasei muncitoare, clasă care, în frunte cu Partidul ei marxist-leninist, are rolul conducător în Statul democrat-popular.

Uneori, intenția de a combate superstițiile, ca în bucata „Dobre, vecinul lui Badea Costan a murit de vătămătură" de Constantin Pop (numărul din 12 aprilie), e clară, modalitatea artistică e însă semănătoristă, caracterul moralizator fiind mult prea accentuat.

La rubrica „Să stăm de vorbă", în loc să se dea începătorilor îndrumări ideologice și literare concrete, se face o simplă vorbărie: „...muncitorii... integrați în tumultul generator de noi înfăptuiri, specific vremii noastre sensibili la atitea probleme pe care viața nouă le materializează, își aștern pe hirtie gândurile și sentimente, în versuri sau proză" (numărul din 16 martie).

Uneori pagina e alcătuită cu prea multe reproduceri, tăieturi și informații culturale Agerpres. Astfel numărul din 12 ianuarie conține o reproducere dintr-un volum de N. Labiș și o schiță de Maria Arsene, numărul din 7 iunie cuprinde un fragment dintr-un roman al scriitorului sovietic Vilis Lațis; în alte numere sînt reproduse versuri de Ion Meitoiu. Ce rost are o astfel de pagină alcătuită din reproduceri și tăieturi, nu ne putem da seama, mai ales că atunci cînd face unele eforturi (foarte rar însă) redacția reușește să scoată o pagină mai vie, oglindind creația

literară și activitatea culturală locală. În acest sens un exemplu (din păcate, unicul) l-ar putea constitui pagina a doua a numărului din 11 februarie, care cuprinde un fragment inedit din volumul II al romanului Valea fierului de Dragoș Vicol, un fotomontaj Aspecte de la Casa-muzeu „George Enescu" din Dorohoi, însoțit de versuri (aici reproducerea are sens) închinată marelui nostru muzician de către poetul N. Tăutu.

Credem că redacția ar trebui să acorde un interes sporit activității culturale locale, și îndeosebi activității căminelor culturale, echipelor artistice, bibliotecilor sătești etc. E mult mai interesantă și utilă o astfel de acțiune decît aceea de a aduce cu orice chip contribuții „teoretice" proprii care să semene confuzii.

Că această soluție e indicată ne-o arată realizările paginii respective a ziarului „Crișana", organul Comitetului regional P.M.R. și al Sfatului popular regional Oradea.

Și în acest ziar, materialele beletristice, deși apar sub îngrijirea cenzurii literar Iosif Vulcan, nu sînt încă satisfăcătoare; doar în lucrările în proză tendința de a răspunde sarcinilor politice e vizibilă. În poezie, însă, tendințele evazioniste sînt accentuate; se publică versuri ca acestea: „Te caut iar/ Ar fi păcat/ Să rid/ Fără tine" (numărul din 17 mai)

Confuze uneori sînt și cronicile dramatice.

Un articol elaborat cu prilejul comemorării lui Delavrancea (autor R. Pleșa), e, ca și în „Zori noi", lipsit de spirit critic și iscă uneori grave confuzii: „Alături de ceilalți critici ai „Contemporanului", Delavrancea a luptat pînă la capătul vieții sale pentru apărarea principiilor artei realiste..."

Nu știam pînă acum că Delavrancea scria la vechiul „Contemporanul" !!!

Nu e mai puțin adevărat însă că uneori tovarășii care redactează pagina culturală reușesc să facă bine față sarcinilor ce le revin. Și aceasta, mai ales atunci cînd se ocupă de problemele culturale locale, de tradițiile culturale din Oradea sau de arta populară din regiune.

Foarte reușită consider, de pildă, pagina din 12 ianuarie, purtînd titlul Arta populară. Pagina cuprinde reportajul La o nuntă de Al. Silaghi, în care sînt descrise obiceiurile locale, se dau citate din folclorul de nuntă local, adaptat noilor condiții ale vieții sociale; un articol despre folclorul din Holod, unul despre portul din regiunea Oradea, care se referă atît la portul rominilor cît și la cel al ungarilor din regiune, semnat

de Terezia Mozeș, directoarea Casei regionale a creației populare, precum și un altul despre creația populară de ceramică semnat de Mihai Tompa, de la aceeași instituție.

Interesantă rubrica Din trecutul cultural al Orăzii, în cadrul căreia s-au publicat articolele despre reunitățile culturale „Trei Crișuri" (numărul din 19 iulie) și despre primele începuturi teatrale (numărul din 2 august). Atitudinea de respect pentru tradițiile culturale ale orașului e vizibilă și din articolul Plăci comemorative, unde însă se observă unele alunecări pe panta unui regionalism îngust.

Dar tovarășii de la Oradea acordă atenție și problemelor culturale actuale ale regiunii. Se publică astfel corespondențe din activitatea unor biblioteci sătești (numărul din 29 martie), articole de analiză a activității cercurilor literare (cercul literar „Arany János" din Salonta, în numărul din 2 august 1958) despre orchestrele de restaurant (ibidem) etc.

O contribuție aduce ziarul și la stringerea legăturilor culturale dintre romini și maghiari, la elucidarea unor probleme (secundare, ce e drept) de istorie literară (Jozef Attila la Craiova, de Petre Petre în numărul din 15 martie, Arany Janos în limba romină de Andrei Danielisz în numărul din 22 martie).

Ziarul publică, de asemenea, articole de îndrumare, bunăoară materialul: Să milităm pentru o artă realistă convingătoare de Aurelian Vișoiu, inspector regional de artă.

Slaba calitate a beletristicii din ambele ziare analizate, confuziile din cronicile dramatice ale ziarului din Oradea și din cronicile literare publicate în „Zori noi", ne îndreptătesc să-i sfătuim pe tovarășii care redactează aceste pagini să depună eforturi pe linia pe care pot obține succese reale, cu riscul chiar de a publica mai puțină literatură și de a face mai puțină „teorie" literară. Căci e păcat să irosim hirtie ca să se publice ineptii versificate sau nu, și nu e deloc recomandabil să semănăm confuzii și să-i dezinformăm pe cititori.

Confuziile și erorile ideologice despre care am vorbit, caracterul evazionist al unor producții literare inserate în coloanele acestor ziare ne îndreptătesc să mai cerem tovarășilor din Suceava și Oradea mai multă exigență, fermitate ideologică, spirit partinic.

Aceasta presupune, însă, neapărat, eforturi susținute pentru ridicarea nivelului ideologic și politic.

ZIARUL „ÎNAINTE” - CRAIOVA ȘI PROBLEMELE TRANSFORMĂRII SOCIALISTE A AGRICULTURII

G.H. JANGOCIU

Secretar general de redacție
al ziarului „Muncitorul forestier”

O MARE parte din cititorii ziarului „Înainte” — organ al Comitetului regional P.M.R. și al Sfatului popular regional Craiova sînt oameni ai muncii din agricultură. În această regiune sectorul agricol socialist-cooperatist este puternic dezvoltat. Apare deci firesc faptul că ziarul acordă un spațiu mare problemelor agricole. Mai cu seamă în lunile ce-au urmat Consfătuirii de la Constanța, ziarul a publicat multe materiale privind întărirea economico-organizatorică a gospodăriilor colective și întovărășirilor agricole. Unele dintre ele sînt chiar valoroase. Astfel, merită a fi dat ca exemplu articolul „Consolidarea și dezvoltarea unităților agricole socialist-cooperatiste — în centrul activității organizațiilor de partid de la sate” de Gh. Dop, secretar al comitetului regional de partid Craiova (nr. 4235). În prima parte a acestui articol, cercetîndu-se felul în care au fost îndeplinite în regiune sarcinile Consfătuirii de la Constanța, se face o analiză temeinică a veniturilor obținute de colectiviști, a dinamicii fondului de bază și a valorii zilei-muncă etc. În cea de-a doua parte se arată ce trebuie făcut pentru întărirea economico-organizatorică a gospodăriilor, pentru atragerea de noi membri și pentru dezvoltarea întovărășirilor.

Dintre materialele interesante, atît prin tematica lor, cît și prin felul cum această tematică a fost tratată, mai putem cita: „Colectiviștii din Piscul Vechi” (nr. 4238) în care se arată cum muncesc agitatorii pentru popu-

larizarea succeselor gospodăriei colective și atragerea de noi membri; „Cînd nu te gîndești la ziua de mîine” (nr. 4209) în care sînt criticate G.A.C. din Bistret și organele raionale pentru rămînerea în urmă a acestei gospodării și altele.

Din păcate însă articolele ce merită a fi menționate pentru conținutul lor și pentru măiestria cu care sînt redactate nu-s multe la număr. Majoritatea materialelor pe teme agricole publicate în această perioadă, chiar cele închinete întăririi economico-organizatorice a gospodăriilor colective nu atacă tocmai problemele centrale: creșterea averii obștești în general și a fondului de bază în special, dezvoltarea ramurilor aducătoare de mari venituri, problema cointeresei materiale, a organizării muncii pe brigăzi și echipe, relațiile cu S.M.T., efectuarea muncilor în comun și sporirea fondului de bază în întovărășiri agricole etc.

Cînd s-a încercat să se vorbească, de exemplu, despre fondul de bază, s-au comis o serie de greșeli. De pildă, în articolul „Belșug în casele colectiviștilor” semnat de H. Ionulescu (nr. 4217), nu se arată legătura organică dintre sporirea avutului obștesc și creșterea venitului personal al colectiviștilor. Ba, mai mult, se pare că, generoși, după ce au obținut cîștiguri bune, colectiviștii din Basarabi s-au gîndit să se ocupe și de sporirea avutului obștesc. Ca și cum asta n-o făceau tot pentru ei, ci pentru cineva din afară.

Lipsesc cu desăvîrșire din ziar articolele care să popularizeze experiența înaintată a unor gospodării fruntașe din regiune în ce privește organizarea muncii pe brigăzi și echipe, ținerea evidenței zilelor-muncă, retribuția suplimentară a muncii etc.

În general lipsește preocuparea pentru popularizarea experienței unităților fruntașe.

Răsfoind colecția „Înainte” din ultima vreme nu vei întîlni articole despre problemele cele mai importante privitoare la întovărășirile agricole, adică despre efectuarea muncilor în comun și sporirea avuției obștești. Astfel în 50 de numere de ziar sînt doar două articole, și acelea cu caracter mai mult informativ, despre munca în comun și fondul de bază în întovărășiri.

Considerăm de asemenea o greșală faptul că ziarul „Înainte” se teme să critice anumite lipsuri în activitatea unor consilii de conducere din G.A.C. legate de îndeplinirea planului de producție, de realizarea veniturilor bănești planificate. Prin sugestiile ziarului unele gospodării colective ar putea fi ajutate să-și dezvolte mai mult anumite ramuri aducătoare de mari venituri, să-și lichideze lipsurile în sectoarele deficitare. Există în redacție temerea nejustificată că dezvăluind anumite lipsuri de ordin economic sau organizatoric în munca gospodăriilor colective și dînd soluții pentru remedierea lor se face un deserviciu muncii de propagandă pentru lărgirea sectorului socialist; or, este

evident că lucrurile nu stau de loc așa. În privința curajului cu care trebuie să minuiam arma criticii, exemplele date în documentele de partid sînt îndeajuns de grăitoare. Recentă Expunere a tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej în care se arată pe lîngă realizările de seamă obținute de oamenii muncii din patria noastră și o serie de lipsuri ce mai dănuie încă în activitatea unor organe de partid și de stat, a sporit avîntul creator al maselor, a mobilizat și mai mult pe cei ce muncesc la îndeplinirea sarcinilor de plan, la lichidarea neîntîrziată a lipsurilor.

În afară de faptul că a neglijat publicarea unor articole de profundă analiză în care să critice lipsurile din activitatea unităților agricole existente, ziarul nu s-a preocupat nici de crearea de noi unități, de problema lărgirii sectorului agricol socialist. Din 50 de numere de ziare ce însumează 900 de coloane de ziar (scăzînd pagina 4-a, externă) doar opt coloane în total se ocupă de atragerea de noi membri către marile ogor unit. Asta înseamnă un procent de 0.88 la sută, ceea ce este mult prea puțin. Singurele articole pe o astfel de temă ce merită a fi reținute sînt: cel din nr. 4931 intitulat: „Aștia vizuală în soriinul transformării socialiste a agriculturii în raionul Gura Jiului” și cel din nr. 4206 în care se face o analiză a muncii pentru creșterea sectorului cooperatist din raionul Plenita.

În afară de acestea, cele mai multe din materialele destinate atragerii de noi membri au caracter pur informativ. Din păcate nu s-a dat atenția cuvenită popularizării succeselor G.A.C., n-a existat preocupare ca ziarul însuși să fie un mijloc de agitație și convingere a cititorilor și nu numai de informare a lor. Nu se folosesc exemplele comparative pentru a fi demonstrată superioritatea muncii în comun. Insuficient și mai ales neconvincător se vorbește despre bunul trai al colectivștilor și cooperatitorilor. Aceleași case noi, date doar numeric, aceleași aparate de radio, biciclete etc. Cu prilejul campaniei de însămînțări nu s-a scos în evidență faptul că gospodăriile colective au executat muncile la timp și în condiții superioare agrotehnice față de gospodăriile individuale.

În redactarea unor articole se observă multă superficialitate și lipsă de orientare politică. De exemplu în nr. 4240, cu prilejul aniversării a 10 ani de la înființarea primelor S.M.T.-uri, articolul este scris nu de un director de S.M.T. ci de un „conducător auto” (?). Și ce anume

scrie el? Aminteste cum a fost S.M.T.-ul în primul an și cum e acum. Se vorbește despre numărul mașinilor dar nu se spune nimic despre lucrul cel mai important: cum a contribuit stațiunea la transformarea socialistă a agriculturii, ce recolte s-au obținut de pe pămînturile lucrute cu mașinile S.M.T.-ului.

Întîlnim în ziar și titluri nefericite alese. Așa, de exemplu, în nr. 4225, un articol este intitulat: „Gospodăria colectivă „7 Noiembrie” din Bîrca pășește pe un drum nou”. Te-ai aștepta să vezi cum în viața gospodăriei a intervenit o cotitură, o schimbare însemnată. În realitate drumul cel nou la care se referă autorul articolului nu este cel pe care pășește (la prezent) astăzi gospodăria, ci acela pe care pășiseră cu ani în urmă țaranii muncitori cînd au întemeiat gospodăria. De altfel cifrele planului de perspectivă al colectivei, redactate către sfîrșitul acestui articol, sînt atît de mici încît nu te pot face să crezi că ar fi vorba de un drum nou. O altă observație: în legătură cu întărirea G.A.C. ziarul se ocupă puțin de partea economică, și absolut de loc de partea organizatorică. Este neglijată de asemenea problema educării socialiste a oamenilor. Părerea noastră este că ar trebui să se arate oamenilor că trebuie să intre în G.A.C. nu numai pentru că au un cîștig mai mare, ci și pentru că în societatea socialistă vor avea o viață mai luminoasă. Deci nu cîștig oricum, ci prin muncă. Despre grija față de avutul obștesc, nici măcar o știre.

Ar fi bine ca pe viitor, în ce privește tratarea problemelor agricole, ziarul să-și lege mai mult activitatea de sarcinile trasate la Consfătuirea de la Constanța și de cele ce decurg din Expunerea făcută de tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej la Plenara C.C. al P.M.R. din 26-28 noiembrie, să-și fixeze drept obiectiv principal îndrumarea unităților cooperatiste pentru îndeplinirea acestor sarcini. Una din problemele centrale discutate la Consfătuirea de la Constanța, și anume întărirea economico-organizatorică a gospodăriilor colective, nu trebuie tratată la general, în articole în care se face doar o inventariere a pămîntului, a avutului obștesc și a veniturilor obținute de gospodărie. Aceste lucruri trebuie arătate concret, analizîndu-se de pildă rentabilitatea fiecărei ramuri de producție în parte, metodele folosite pentru sporirea cointeresării materiale a colectivștilor și așa mai departe.

Regiunea Craiova are întinse suprafețe, inundabile, suprafețe care sînt în mare parte în stăpînire

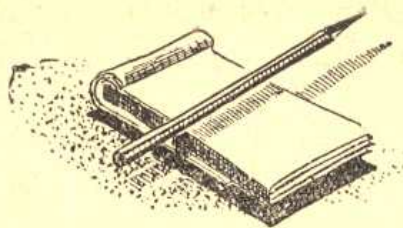
unităților agricole cooperatiste. Or, recentul document de partid — ce a devenit plan de muncă pentru întreg poporul nostru muncitor — subliniază cu deosebită tărie însemnătatea mare ce o au lucrările de hidroameliorațiuni... „Apărarea terenurilor împotriva inundațiilor și combaterea efectelor dăunătoare ale secetei trebuie considerate acțiuni de cea mai mare însemnătate”... se spune în Expunere. În noul an de muncă colectivul redacțional al ziarului „Înainte” va trebui să se ocupe temeinic de mobilizarea maselor la efectuarea lucrărilor de hidroameliorațiuni atît pe terenurile gospodăriilor colective și întovărășirilor agricole cît și pe cele ale gospodăriilor de stat. Producerea semînțelor de soi, înființarea de loturi semincere valoroase în toate gospodăriile și înmulțirea animalelor de rasă, probleme subliniate de asemenea în Expunerea tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej, vor trebui larg dezbătute în coloanele ziarului. De asemenea executării muncilor agricole în comun, aducerii întregii suprafețe de pămînt în întovărășire, sporirii avuției obștești va trebui să li se acorde atenție mai multă cu prilejul tratării problemelor specifice întovărășirilor. E necesar să se popularizeze în mod intens frunțașii din unitățile agricole socialiste și experiența lor. Este necesar să se publice mai multe rapoarte despre traiul bogat al colectivștilor. Însă fapte, întîmplări, crimpeie din viața lor și nu doar cifre despre X membri care și-au înălțat case noi.

Ziarul ar trebui să se ocupe de munca agronomilor, învățătorilor, să dea atenție educării socialiste a oamenilor muncii de la sate.

Pentru o mai eficientă muncă de agitație în scopul lărgirii sectorului socialist este bine ca ziarul să publice în pag. 4-a și unele articole din viața și munca colhoznicilor sovietici, despre recoltele fără precedent în istoria Asiei dobîndite în acest an în Republica Populară Chineză, despre succesele cooperativizării agriculturii în țările frățești.

Tratînd mai adînc problemele muncii de consolidare a unităților existente și ale creării a noi unități, alegînd aspectele cele mai caracteristice din viața satelor noastre, axîndu-și întreaga activitate pe sarcinile ce decurg din proiectul planului de stat pe 1959, îndemnînd, organizînd și sfătuind pe cei ce muncesc pe ogoarele regiunii Craiova, ziarul „Înainte” va fi tot mai căutat de cititorii satelor din regiunea Craiova.

CRONICA PUBLICISTICII

ÎN LUMEA CONTRASTELOR ȘI ÎN LUMEA VIITORULUI

VICTOR BIRLADEANU

CAPACITATEA mijloacelor specific publicistice de a emoționa și interesa masele de cititori este azi, cel puțin teoretic, un adevăr aproape unanim admis. Dar se mai întâmplă, și nu arareori, ca în practică publicistica să fie întâmpinată cu superioare strîmbături din nas provenind dintr-o fățișe sau camuflată morgă estetizantă. Viul interes pe care-l stîrnesc însă în mase cărțile de publicistică, tot mai des apărute în vitrinele librăriilor, este cea mai bună și mai convingătoare dezmințire dată acestei atitudini aristocratice.

Am în față două cărți recente de publicistică ale căror însușiri demonstrează odată în plus virtuțile unei publicistici pasionate, capabilă să reconstituie cu mijloace specifice peisaje și chipuri, dar mai ales atmosfera altor pămînturi și civilizații. Una dintre ele este volumul de reportaje „In lumea contrastelor” de Nicolae Moraru, — alta — culegerea de interviuri „La masa de lucru” de Victor Vîntu.

Sînt cărți care zugrăvesc realități fundamentale deosebite, țări despărțite între ele prin mii de kilometri, prin oceane adînci și munți înalți. Și ca gen sînt diferite, reportajul utilizînd cu totul alte mijloace decît interviul. Dar, așa cum se va vedea mai încolo, între ele există și interesante puncte de contact.

Cartea lui Nicolae Moraru, „In lumea contrastelor”, este rodul descoperirii de către ziaristul și scriitorul român a unui continent nou, neexplorat încă de publicistica și literatura noastră: America de Sud.

Firește că autorul nu-și propune să epuizeze, în cele aproape 200 de pagini ale cărții sale, multiplele și variatele aspecte ale unei reali-

tăți vaste, clocotitoare și contradictorii. Ceea ce reușește să surprindă cartea este însă ceva foarte prețios: perspectiva dezvoltării istorice a două mari popoare — brazilian și argentinian — și profilul lor social și moral.

În paginile cărții sînt folosite cu dezinvoltură și netăgăduită pricepere felurite procedee reportericești — de la pastelul peisagistic la crochiul de portret, de la informația seacă la bogatul comentariu, de la incursiunea istorică la dialogul viu și, adesea, polemic.

Ideia conducătoare a volumului, leit-motivul său, este acela al contrastelor care macină societatea capitalistă din cele două țări sud-

americane. Cu cele mai diferite prilejuri, aceste contraste, care l-au impresionat puternic pe autor, sînt sugerate, zugrăvite, comentate. Căci nu pot lăsa indiferentă pana ziaristului comunist „izbitoarele contraste dintre centrul modern, feeric luminat al metropolelor Rio de Janeiro, Sao Paulo, Recife, Bello Horizonte etc. și mizeriile cartiere mîrginașe, cu colibe ridicate din resturile lăzilor de ambalaj, 2×2 m., fără aer, fără lumină. Sînt cumplitele „favelas” care adăpostesc 600.000 de suflete din cele 3.000.000 de cetățeni ai orașului Rio”. După cum n-o pot lăsa indiferentă contrastul dintre oraș și sat, în ansamblu, faptul că „la 15 km. de metropolă, unde e televiziune și helicopter, se ară cu plugul de lemn și, pe alocuri, se sapă cu hîrlețul. Aci analfabetismul e compact și mizeria neagră”. Imaginea, aș spune chiar obsesia contrastelor nu-l părăsește pe reporter nici în momentele cînd descoperă magia superbă și învăluitoare a pamei fără de sfîrșit (își amintește de miile de gaucho exploatați de marii latifundieri), nici atunci cînd pășește prin splendidele locuri de odihnă duminicală din estuarul La Plater („cu toate că accesul aci este atît de ieftin încît e realmente la îndemîna oricui, se pare că nu prea mulți muncitori au puțința de a petrece aci orele de odihnă”).

Autorul sugerează intensitatea revoltei care trăiește în rîndurile maselor din aceste țări, marile capacități revoluționare care dăinuie în adîncuri, prin revenirea repetată în paginile cărții asupra unui eveniment care zguduia tocmai atunci viața Argentinei, și nu numai a Argentinei: greva muncitorilor din transporturi și comunicații transformată apoi în grevă gene-

NICOLAE MORARU

in lumea contrastelor

colecția • In jurul lumii •

rală. Imaginea grevei se împletește organic cu povestirea călătoriei, devenind o prezență amplă și copleșitoare. În capitolul „Peripeții”, în care se vorbește despre greutățile obținerii legăturii telefonice dintre Sao Paulo și Buenos Aires, își face pentru întâia oară apariția forța grevei și a greviștilor. Această forță este zugrăvită sau numai sugerată și în paginile următoare pentru că, în finalul cărții, după plimbarea în mijlocul fermecătoarelor peisaje din Novo Toro, să revină din nou, tulburător clocot omenesc, în contrast cu liniștea maestuoasă a naturii: „...Iar la Buenos Aires e grevă. La Buenos Aires oamenii cer viață mai bună. Tocmai pentru că vor să se bucure de ce este dragostea, de ce este liniștea, de ce este siguranța zilei de mîine. Și dacă ochiul constată contrastul izbitor al liniștii din Delta cu zbuciumul milioanele de oameni din Capitala federală, poate că gîndind asupra celor văzute, auzite, trăite îți vei da seama că toate sînt aspectele dificile ale unei lumi care își caută drumurile, care în tumultul febril al ciocnirilor își netezește pîrțile spre întinsurile unei alte vieți pe care o merită un harnic popor, viață de care nu avusesese nicicînd parte”.

Un loc important ocupă în cartea lui Nicolae Moraru aspectele, problemele și oamenii culturii. Mulți dintre noi întîlnim astfel pentru întâia oară o cultură bogată în valori, ale cărei realizări se cer mai larg difuzate și popularizate. Nu un studiu exhaustiv își propune să facă autorul cărții, ci mai curînd o panoramă rapidă și sugestivă pe coordonatele principale ale unei interesante și contradictorii vieți culturale. Ceea ce se impune cu evidență din paginile cărții este admirația pe care a stîrnit-o autorului îndeosebi cultura de esență populară, folclorică a celor două popoare. Sînt interesante și deschizătoare de perspective pentru un studiu mai adînc observațiile autorului cu privire la unele asemănări între creațiile folclorice ale poporului român și ale popoarelor sud-americane. (Subliniez că astfel de asemănări au fost remarcate și de călători sud-americani în țara noastră.)

Spuneam la începutul cronicii de față că între cartea „In lumea contrastelor” și culegerea de interviuri a lui Victor Vintu „La masa de lucru” există unele puncte de contact. Cel mai important dintre ele mi se pare a fi preocuparea pentru problemele și, aș spune, destinele culturii. Unele probleme relevante cu finețe și profunzime de Nicolae Moraru — își găsesc parcă un răspuns în interviurile pe care le-au acordat lui Victor Vintu

figuri dintre cele mai reprezentative ale literaturii și artei sovietice. Și nu e de mirare: cultura sovietică, avangardă a civilizației umane contemporane, a rezolvat și rezolvă probleme fundamentale pentru cultura întregii umanități conturînd, prin prezența și

înfăptuirile ei, perspectivele culturii mondiale.

Personalitățile cărora Victor Vintu le-a solicitat interviuri sînt nu numai reprezentative, ci și diverse: de la Ilya Ehrenburg la Muhtar Auezov, de la Nicolai Ohlopkov la Boris Polevoi, de la Leonid Leonov la Nicolai Pogodin etc. Temele interviurilor sînt și ele variate — problemele literaturii pentru tineret, corelația dintre poezia agitatorică și poezia intimă, locul maselor și al eroilor în teatru și multe altele. Dar, ca un fir roșu, străbate prin toate interviurile ideea caracterului profund inovator al literaturii și artei sovietice, literatură și artă care aduc în peisajul culturii artistice universale profilul fără precedent al omului nou făurit în focul evenimentelor revoluționare.

Raportului dintre tradiție și inovație îi este consacrat, de altfel, întreg interviul cu Konstantin Fedin. Sînt deosebit de interesante și pline de rodnică învățămînt raționamentele lui Fedin cu privire la sterilitatea căutărilor pur „tehnologice” și la fertilitatea căutărilor ample, de profunzime, cu adevărat revoluționare, în artă.

Ideea căutărilor creatoare pe temelia de nezdruncinat a realismului socialist reiese elocvent și în interviul cu cunoscutul regizor sovietic Ohlopkov. „Mi-ar plăcea să realizez un spectacol eroic, monumental, despre munca comsomoliștilor pe pămînturile deștelenite, precum și alte spectacole despre gîndurile eroice și năzuințele sublime, despre caracterele puternice ce apar în orînduirea noastră”. Asemenea preocupări demne de epoca construirii comunismului străbat planurile tuturor creatorilor de seamă ai literaturii și artei sovietice.

În volumul de interviuri al lui Victor Vintu, cu toate că e vorba în primul rînd de problemele creației, răzbate suflul grandios al vieții de azi a oamenilor sovietici, suflul făuririi avîntate a viitorului.

Interviu presupune o tehnică a lui, proprie, pe care Victor Vintu o mînuiește cu dezinvoltură și pricepere. Dar pentru ca interviul să-și păstreze calitatea de a interesa, ba chiar de a pasiona, și în trecerea sa din paginile ziarului în paginile cărții, e nevoie nu numai de dezinvoltură și pricepere, ci și de ceva mai mult: artă. Pot afirma că în unele dintre interviurile sale Victor Vintu atinge acest nivel al artei. Din ciocnirea inteligentă și pasionantă a întrebărilor și răspunsurilor, din descrierea cadrului în care se desfășoară convorbirea se țese atmosfera și se conturează profilul spiritual al celui căruia i se ia interviul. Asemenea reușite sînt îndeosebi interviurile cu Fedin, Leonov, Ohlopkov, Pogodin (în care este fericit aleasă și modalitatea „dramatică” a construcției).

Socotesc că volumul, în întregul său, cîștigă din faptul că interviurile sînt încadrate de două reportaje pline de viață, cu observații ascuțite și inedite, despre Moscova și Leningrad.

Mai ales reportajul despre Moscova — „Capitala cu mai multe orașe” — mi se pare izbutit printr-o întreagă succesiune de asociații scăpărătoare („Dacă puntea de comandă a Moscovei este Kremlinul, universitatea „Lomonosov” apare ca marea ei catarg” etc.) și, în deosebi, prin sugestiva punere față în față a listei nude de exponate cuprinse în muzeul Kremlinului și muzeul Lenin. Această tehnică reportericească, cel puțin la fel de abil minuită, poate stîrni și în alte împrejurări emoții nebănuite.

„Cele două cărți care fac obiectul cronicii de față sînt reușite contribuții la îmbogățirea publicisticii noastre militante. Cu procedeele reportajului și ale interviului ne sînt sugestiv înfățișate lumea contrastelor și lumea viitorului.

Cum am devenit reporter

CONVORBIRE CU V. NICOROVICI
PE MARGINEA VOLUMULUI
„400 DE ZILE ÎN ORAȘUL FLĂCĂRILOR”

T. CARANFIL

CARTEA a stat câteva zile pe masa mea de lucru. Deși nu mă pretind îndreptățit în aceasta, mărturisesc că nu agreez reportaje de dimensiunile unei povestiri. Așa încît am șovăit îndelung înainte de a deschide și a citi primul capitol „Elogiul Hunedoarei” din volumul lui V. Nicorovici „400 de zile în orașul flăcărilor”. Spre surprinderea mea, am descoperit o lectură mai mult decît plăcută și instructivă, cu un bogat material de viață, de fapte, încălzit la înalta tensiune poetică. Prilejul de a-i lua „un interviu”, reporterului mi-a părut de aceea cît se poate de surizător. Convorbirea s-a innodat fără introducere. De explicații nu mai era nevoie.

— Poate că știi — mi-a spus Nicorovici — că volumul de față este prima mea carte. După ce am absolvit facultatea de filozofie, am lucrat la „Contemporanul”, la E.S.P.L.A. Scriam cu totul alte lucruri decît reportaje. Îmi încercam pe-atunci puterile în literatură, scorneam din birou probleme de viață. Iar la lectură, criticii parcă erau vorbiți :

— Așa cum nu se întâmplă în viață — îmi spuneau. Nu cunoști viața.

La un moment dat am făcut câteva tentative de reportaj. Am petrecut câteva zile în Valea Jiului, alte câteva printre petroliștii din Borzești. N-a ieșit mai nimic. Ochiul îmi fugeau în toate părțile și sub nasul meu se pierdea esențialul. Pe teren, fantezia nu prea e în stare să-ți vină în ajutor. Aici trebuie spirit de observație și asta se naște din experiență, ceea ce mie îmi lipsea. Incet, incet,

adevărul acesta mi s-a impus pînă la evidență.

Simțeam nevoia să plec undeva, pe un mare șantier unde să stau mai mult, câteva săptămîni. Pentru ca să mă apropii mai bine de realități, să înțeleg mai multe. În 1955 am plecat pentru o lună la Hunedoara.

În timp ce V. Nicorovici își depăna amintirile, mi-a venit în minte un aforism strecurat de reporterul hunedorean în volumul său : „Treapta de vizitator e obligatorie ca și copilăria”. Reluînd aceeași temă în altă parte, el vorbește astfel despre vizitatorul Hunedoarei :

„Maturul devine copil și calcă printre colozii de fier cu o teamă respectuoasă, ferindu-se la tot pasul. Totul în jur sună, țipă, arde, trepidează — tavanele tremură, apar prin surpriză poduri rulante deasupra capului, limbi de foc te pîdesc de unde nici nu te aștepți... După ce trece sfîlcirea vine la rînd curiozitatea. E o curiozitate tot copilărească. Deși ai învățat la școală noțiuni elementare de siderurgie, copleșit de realități ai uitat totul și te vezi în situația de a pune întrebări naive : „Din ce se face fonta? Dar oțelul? Care sînt furnalele?” Apoi după ce ai trecut de toate virsele cunoașterii, începi să ai reprezentări mai clare, dar senzația de copleșire nu te părăsește...”

— Plecasem la Hunedoara — își continuă V. Nicorovici povestirea — fără să-mi pun dinainte problema ce voi scrie de-acolo. Plecasem să cunosc și să înțeleg.

Mă aflam în fața unei imense complexități de agregate, utilaje, între care mișunau oamenii. Treceam din fabrică în fabrică, de pe un șantier pe altul. Mă prezentam drept scriitor.

Oamenii grăbiți, cu zeci de sarcini, mă priveau abia ascunzîndu-și plic-tiseala.

— Ce doriți să aflați?

— Nu știu! Să privesc!

Mă simțeam prost, înțelegi? Toată lumea nu mai prididea și eu mă plimbam liniștit, fără nicio grabă. Cînd s-a scurs o lună, am prelungit „terenul” cu încă una. Orașul, șantierul, furnalul, începuseră să mă atragă, deși nu mă credeam în stare să scriu un rînd despre ele. Apoi m-am hotărît. Cînd prietenii din Capitală m-au întrebat cît timp mai rămîn la Hunedoara, leu intrasem deja în redacția ziarului local. Devenisem reporter. Veneam printre furnaliști cu sarcini concrete, cotidiene. Dar ele nu mă făceau să pierd totuși perspectiva scopului final.

Interlocutorul meu a deschis un sertar, dezvăluînd un șir lung de carnețele cu scoarțe roșii.

— Sînt 43 la număr — notele mele de la Hunedoara. Toate însemnări cu dublă destinație, pentru materialul de la ziar și pentru lucrarea de mai tirziu. Cînd m-am întors în Capitală, după un an și mai bine, aduceam cu mine carnețele acestea și o colecție a ziarului „Uzina noastră”. Am început pregătirea muncii de creație cu o activitate prozaică, administrativă. Numerotam carnețele pagină cu pagină, apoi le ordonam conținutul în indici pe persoane și probleme.

Mi-a întins indicele de persoane: 560 la număr. La litera L. citesc: „Ion Latzo, ferar betonist. Șef de brigadă pe șantierul noii oțelării”. Latzo? — numele mi-e cunoscut. Cer carnetele 0, 2, 3 și 9 unde se pomenește despre el. De ce în mai multe? Pentru că reporterul s-a întilnit cu eroul său de câteva ori pe parcursul de timp petrecut acolo. Mă gândesc cât de bine ar fi dacă am păstra toți cei care practicăm reportajul, perspectiva muncii noastre, dacă nu ne-am înmormînta eroii odată cu însemnările, de îndată ce am predat reportajul, ci am păstra ca într-un album istoriile lor și le-am completa din vreme în vreme cu o cunoaștere mai adîncă, mai veridică. Chiar dacă n-ar ieși un reportaj de dimensiuni editoriale, am învăța să avem continuitate în cunoașterea oamenilor, iar munca ne-ar fi mult ușurată.

Deschid carnetul 0 la pagina 24 și citesc: „Ion Latzo, fața aspră, bătută de vînt, cu riduri evidente ca scoarța unui copac. Își face singur d-ale mîncării acasă. Nu-și ia mulți oameni în echipă pentru că nu i-ar putea supraveghea. „Atunci cînd sînt mulți nu-i păzesc eu pe ei, ci ei pe mine” — spune.

Deschid carnetul 2 la pagina 29: „L-am întilnit împreună cu băieții lui la Colțul Roșu. Așteaptă acolo, să poată fi chemat la timp, în caz de nevoie. Cînd ciștigă prost ortacii, îl doare sufletul. Întii a fost băiat de prăvălie, apoi a fost betonist. A lucrat la construcția stației de radio din Timișoara de unde a fost împrumutat... și împrumutat a rămas”.

Și rînd pe rînd, un carnet după altul mi-l dezvăluie pe om, fericit în momentul inaugurării unui furnal, îndurerat cînd se desparte de brigadă, infuriat pe un chiulangiu..

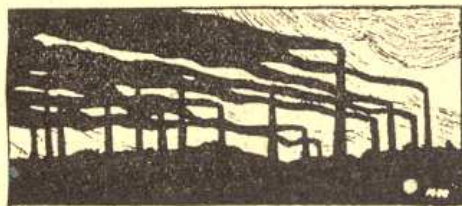
Îl întilnesc apoi într-un număr de ziar: „Candidații F.D.P. Fierarul betonist Ioan Latzo”. Portretul acesta este treapta de generalizare intermediată. Și iată-l și în volum. Îi sînt dedicate cinci pagini emoționante, în care este zugrăvit admirabilul portret al educatorului de astăzi din universitatea șantierelor.

„În cursul anului 1956 — scrie V. Nicorovici în cartea sa — brigada s-a destrămat. Cea mai mare parte dintre băieți au plecat în armată. Meșterul a rămas numai cu vreo doi dintre cei de altădată, mai tineri... Unii dintre cei plecați îi scriau, alții nu, poate l-au uitat — cine știe?... Meșterul îi regretă pe băieții cei vechi, mai ales pe vreo doi-trei de care se atașase mai

mult, dar și în această împrejurare el se consolează cu aforismele lui de înțelept, ca unul ce înțelege cursul implacabil al vieții.. În fond asta e menirea lui, să crească permanent pe tineri, mereu alții, să-i învețe cu zborul și apoi să le dea drumul să plutească pe propriile aripi, în viață... El reprezintă modalitatea simplă a eroismului”.

Poate că grație acestui procedeu de muncă îi datorește Nicorovici faptul că atît oamenii ca și realitatea Hunedoarei și Reșiței sînt prinse multilateral, în complexitatea lor. Există un soi de reporteri care știu să treacă în mod simplu peste petele întunecate din luminosul tablou al vieții noastre constructive de azi: închid ochii. În fapt este vorba tot de o atitudine negativistă. De cele mai multe ori ea își găsește rădăcina în aceeași nepregătire ideologică și profesională, în aceeași lipsă de cunoaștere a perspectivelor realității. V. Nicorovici nu se numără printre acei care ocolesc contradicțiile vieții, nu are față de ele rezerva unora dintre reporteri, înclinați să refacă viața în eprubetă. Hunedoara, marele șantier pentru care reporterul nu economisește acordurile eroice, este prezentată și astfel:

„Aici vin activiști cu mari sarcini de partid, ingineri cu proiecte unice de înfăptuit, dar și amatori de ciștiguri ușoare care vād în aglomerația orașului o pădure protectoare în care pot opera camuflați. Aici vin tineri pasionați de a cunoaște, care vād în mulțimea de uzine o politehnică a muncii, dar și derbedei și șmecheri, cu pantalonii malagambiști, dornici de aventuri și scandaluri. Cariere se fac și se frîng senzațional. Un cioban, venit cu traista-n băt, peste cîtiva ani este șef de brigadă la cel mai mare furnal al țării. Un ins cu spirit negustoresc, cu studii superioare, angajat ca achizitor la cantină, după cîtiva ani de lux și plimbări cu motocicletă, stă în fața instanței fiindcă nu poate justifica două vagoane de bulion lipsă. Și lumea continuă să sosească, rotindu-se pe străzi ca într-un carusel”.

Dar reporterul, în ciuda acestor destine încilcite și contradictorii dez-nodăminte, nu pierde din vedere perspectiva finală. Căci ceva mai jos el conchide:

„Totuși mișcarea aceasta imensă nu este un haos. Hunedoara nu răscolește în van ci pface destine omenești și le determină să grăviteze în sensul în care ea înaintază...”.

— Din munca de la ziar — mi-a mărturisit V. Nicorovici — am înțeles ce înseamnă adevărata atitudine partinică în fața evenimentelor realității. În acei ani, cînd Hunedoara trecea încă prin greutăți, era lesne să aluneci în negativism. Oricît de paradoxal ar fi, pentru o categorie meschină de intelectuali, mai curînd nu pot suporta noroiul de pe șantier decît să se înfierbînte la vederea colosului metalic al viitorului furnal. Totul depinde de poziția pe care te postezi în aprecierea realității. Munca la ziar m-a adus în inima construcției, m-a prefăcut în militant activ pe șantier și eu cred că aceasta m-a ajutat mult pentru ca nici o singură clipă să nu mă las orbit de greutăți vremelnice.

Unii reporteri sînt cunoscuți pentru faptul că s-au specializat în exclamații de uimire. Eu am căutat să scriu de pe poziția omului care a muncit la Hunedoara. Nu pentru amatorii de curiozități am scris reportajul meu, ci pentru constructorul eroinic și cotidian al socialismului. Și dacă am reușit aceasta, sînt convins că o datoresc în mare măsură muncii la ziar.

Unii confrăți luau de la Hunedoara aspecte picturale. Măruntășurile tehnice, economice, li se păreau prozaice, greu de rumegat. Dar acesta era însuși miezul lucrurilor. Ziarul m-a ajutat să cunosc acest „miez”, să înțeleg ceea ce pare „prozaic” și să-l pot reda în mod poetic. Dar mai presus de toate m-a ajutat partidul. Materiale de îndrumare apărute în presa de partid, în special în ziarul „Scinteia”, discuțiile din organizația de partid a Uniunii Scriitorilor din care fac parte, mi-au atras atenția asupra sarcinii esențiale a scriitorului: cunoașterea vieții și contactul nemijlocit cu oamenii muncii. Problemele acestea m-au preocupat mult. De aceea, plecînd la Hunedoara am considerat că îndeplinesc nu numai o obligație primordială de scriitor, ci și o sarcină de partid, de scriitor comunist. Nu mai e nevoie să-ți spun, că atît ziaristii cît și activiștii, prin-

tre care am trăit la Hunedoara, formau de fapt colective de muncă de partid, care au avut o mare însemnătate în orientarea mea de pe teren.

Mi s-a părut deosebit de interesant ceea ce mi-a spus interlocutorul meu în acea seară. Într-adevăr, în cartea sa, Nicorovici are multe pagini „picturale”. Să-l ascultăm de pildă vorbind despre imaginea Hunedoarei, în noapte, privind de pe dealul Cizidului:

„O galaxie de lumini plâpânde, tremurătoare, joacă în aer, clipesc pline de vrajă în valea concavă ca un cer răsturnat. Și în mijlocul acestui ocean de stele se așterne umbra masivă a Combinatului de fier, incununaată de flăcări și străluciri, fugare, galbene, roșii, violete, care răzbesc din cuptoare, din șarje, din aparatele de sudură și apar aici la distanță ca vilvătăile neliniștite ale unei constelații în formare. Două realități copleșesc pe om prin însăși existența lor și-l fac mic și caraghios de îndată ce încearcă să le desconsidere: universul nemărginit în timp și spațiu și revoluția ca destin implacabil al istoriei... Ceva din sublimul acestui univers și al acestei revoluții se reflectă în acea tainică și neostoită roire de lumini.”

Ca și aici nicăieri în altă parte nu vei găsi prilejul să întâlnești pitoresc gratuit. Totul, toate mijloacele reporterului sînt subordonate scopului principal: a reda imaginea măreață a unui din marile șantiere ale patriei...

Se făcuse deja tîrziu și simțeam oă era timpul să pun capăt discuției. Am mai riscat totuși o întrebare:

— Ai plecat la Hunedoara pentru ca să înveți — așa spuneai. Ai putea, în mod practic, să-mi arăți ce ai cîștigat în formarea dumitale ca scriitor și reporter?

— La Hunedoara am devenit reporter. În patru zile pe care le-am petrecut la Reșița, mi-a fost destul pentru ca să receptez atîtea lucruri, cite n-aș fi văzut cîțiva ani în urmă nici într-un an. Din ce cauză? Dar e simplu! Am cîștigat ceva din experiența care imi lipsea. Aparatul meu de selectare, de percepere a vieții s-a perfecționat, s-a îmbogățit. Ochiul meu desprinde mai multe nuante decît oricînd înainte.

Și am mai cîștigat un lucru foarte prețios. Am cunoscut Hunedoara. Oare poți pricepe cit iubesc orașul acesta care abia acum apare cu ade-vărat pe harta țării? Și vreau ca

neapărat, peste cîțiva ani, să mă întorc din nou acolo, să văd ce au ajuns prietenii mei, bunii mei prieteni de pe schelele furnalelor și de la gura cuptoarelor.

Consider reportajul despre Hunedoara numai ca o treaptă în dezvoltarea mea de reporter și de scriitor. Nu mă indoiesc că unele aspecte ale vieții hunedorene puteam să le adîncesc mai bine. Am reușit să surprind procesul viu al transformării oamenilor în cursul creșterii construcției, dar nu cred că am reușit în suficientă măsură să redau imaginea elementelor înaintate datorită cărora se produc asemenea transformări. De asemenea cred că n-am reușit să surprind cu destulă adîncime complexitatea de conflicte născute în procesul muncii în diferitele sectoare ale șantierului și combinatului. Fiind conștient de aceste deficiențe și așteptînd pe critici să-mi dezvăluie — eventual — și altele care mie mi-au scăpat, mă voi strădui ca în lucrările mele viitoare să redau cu mai multă adîncime și complexitate figurile oamenilor care desăvîrșesc revoluția socialistă.

Intors acasă am răsfoit din nou cartea lui Nicorovici „400 de zile în orașul flăcărilor” și am simțit cum într-adevăr sînt pagini străbătute de fiorul fierbinte al dragostei pentru orașul șantier. Uneori, pasaje care curg năvalnic sînt întrerupte brusc de astfel de notații care, prin conținutul lor, și-ar găsi loc mai curînd într-o condică de sugestii a sfatului popular din Hunedoara:

„E nevoie de o concepție arhitecturală unică a edificiilor viitorului oraș, bazată pe certe gusturi estetice, ca să nu ne trezim după ani de muncă într-o Hunedoară pestriță și neartistic sistematizată”, sau în altă parte: „În viitor, cînd lucrările de restaurare se vor fi terminat, iar orașul va căuta să-și pună în evidență frumusețile, s-ar putea încerca luminarea Castelului de jos cu niște faruri puternice, făcîndu-l strălucitor ca un diamant...”

Dar aceste „sfaturi gospodărești” nu rup totuși firul reportajului. Poate că ele contribuie, în oarecare măsură, chiar la combativitatea sa. În definitiv nici reportajul nu e făcut doar să contemple lumea, ci ca s-o și transforme. Dar pentru a ridica reportajul la acest nivel trebuie să cunoști adînc, să înțelegi, să iubești cu pasiune realitatea pe care ți-ai pus în gînd s-o reprezînți. V. Nicorovici a întrunit această condiție și aici, după părerea mea, stă cheia succesului său.

În vîrful peniței

Unuia care cîcă e mereu „plecat pe teren”

„Pe teren” e-al tău refren
Din redacție cînd pleci.
Și e drept: ești pe teren.
Însă numai cînd e meci...

Unui gazetar care scrie numai articole lungi și fără conținut

Toți gustăm zaharicale
Doar articolele tale
Nu prea sînt gustate ele
Deși toate sînt... peltele.

Desene de FRED GHENADESCU

documentare

DIN ISTORIA PRESEI MUNCITOREȘTI GERMANE

ZIARUL „LEIPZIGER VOLKSZEITUNG“

L EIPZIG, orașul cărții și al tiparului, este un vechi centru al mișcării muncitorești germane. Drept urmare a dezvoltării rapide pe care o luase industria, în orașele Saxoniei se formase încă din prima jumătate a secolului trecut un proletariat puternic. În vremea revoluției din 1848 acest proletariat s-a manifestat pentru prima oară ca o forță politică organizată.

În anul 1870, a apărut la Leipzig, sub conducerea lui August Bebel, săptămânalul *Demokratisches Wochenblatt*. Acest ziar contribuie în mod hotărâtor la crearea primului partid muncitoresc german pe baze marxiste, a așa-numitului partid de la Eisenach. După fuziunea acestui partid cu cel al lui Lassalle, a apărut, tot la Leipzig, ziarul *Vorwärts*, organul partidului fuzionat.

Între anii 1878—1890 mișcarea muncitorească germană fu nevoită să treacă în ilegalitate din cauza legislației antisocialiste a lui Bismarck („Sozialistengesetz“). După cum se știe, clasa muncitoare germană ieși înnoită și întărită din această luptă ilegală. După înlăturarea legislației reacționare, muncitorimea își creă noi organe de presă, care urmau să corespundă necesităților ei politico-ideologice crescute.

În septembrie 1894, în pragul unei epoci noi, — epoca imperialismului, în același timp și epoca marilor lupte revoluționare —, muncitorii din Leipzig înființară un ziar nou, care în anii următori deveni organul sfîngii germane, fiind în același timp și un ziar al maselor: ziarul *Leipziger Volkszeitung*.

În articolul-program, publicat în primul număr, se spunea între altele:

„Azi două lumi stau față în față: lumea burgheză și lumea proletară... În această luptă, care constituie epoca hotărâtoare a omenirii moderne, noi sîntem de partea acelor care-și consacră întreaga lor energie

eliberării clasei muncitoare... Este sarcina primordială a presei de a lupta cu o argumentație strinsă, cu armele cinstite ale logicii și științei pentru o cauză măreață“.

Conducerea ziarului fu încredințată scriitorului Bruno Schoenlank. El cerea ca presa social-democrată, care „stă întotdeauna în primele rînduri ale luptei de clasă, să devină educatoarea și învățătoarea maselor“.

Curînd dușmanii obișnuiau să spună că ziarul e scris „cu vitriol“.

După înlăturarea legislației antisocialiste a lui Bismarck, social-democrația germană devenise un partid de masă proletar. Clasele dominante au încercat însă să împiedice dezvoltarea social-democrației și a influenței ei asupra maselor. Dar și în propriile rînduri ale partidului se ivi un pericol tot atît de

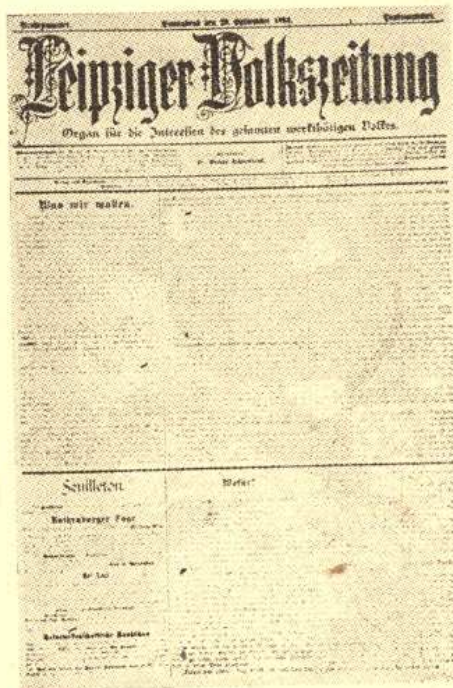
grav: curentul oportunist și reformist. După moartea lui Friedrich Engels (1895) dușmanii marxismului credeau că venise momentul pentru a trece la acțiune. Sub conducerea lui Eduard Bernstein ei porniră la un atac general împotriva ideologiei marxiste.

În disputa cu revizionistii, ziarului „Leipziger Volkszeitung“ îi reveni un rol important. Cu acest prilej se remarcă, în special, doi dintre colaboratorii ziarului: Franz Mehring și Roza Luxemburg. Mehring puse în discuție, chiar într-unul din primele sale articole de fond, concepția dăunătoare a lui Bernstein, după care partidul trebuia să renunțe la țelul final al mișcării socialiste, adică la înlăturarea sclaviei salariate prin lupta de clasă a proletariatului, în schimbul unor avantaje și reforme imediate. „În cazul cînd social-democrația și-ar duce lupta fără a urmări neîncetat scopul ei final, ea s-ar asemena cu marinarul care ar încerca să navigheze pe o mare furtunoasă fără cîrmă și busolă“.

Roza Luxemburg, pe atunci în vîrstă de numai 27 de ani, se ridică cu și mai multă energie împotriva lui Bernstein. Într-o serie de articole, apărute în „Leipziger Volkszeitung“ în anii 1898—1899, sub titlul „Sozialreform und Revolution“ (Reformă socială și revoluție), Roza Luxemburg dovedî punct cu punct netemeinicia concepțiilor economice și tactice ale lui Bernstein.

Ani de-a rîndul lupta neîmpăcată împotriva militarismului german în dezvoltare constituia trăsătura cea mai caracteristică a ziarului „Leipziger Volkszeitung“. Roza Luxemburg se afla în primele rînduri ale frontului antimilitarist.

Franz Mehring — devenit în primăvara lui 1902 redactor-șef al ziarului „Leipziger Volkszeitung“ — are meritul de a fi transformat acest organ de presă în arma cea mai

eficace a stingei germane. Autorul lucrării „Lessing-Legende” — pe care Engels a caracterizat-o drept „cea mai reușită descriere a genezei statului prusac” — nu era numai un istorician și un strălucit luptător pe frontul ideologic, nu numai un mare pamfletar — lucru pe care chiar și adversarii săi burghezi au trebuit să-l recunoască. El era și un remarcabil teoretician al presei. În ochii lui, ziarele social-democrate erau „arme, pe care proletariatul conștient și le făurește singur”. Sarcina cea mai de seamă a acestor ziare era de a educa oamenii muncii pentru ca aceștia să devină muncitori conștienți, iar membrii de partid, tovarăși convinși. Mehring insista mereu asupra strânsei legături dintre tratarea problemelor politice la ordinea zilei și transmiterea de cunoștințe teoretice, fără a pierde însă din vedere importanța unor articole de natură propagandistică.

Atitudinea ziarului „Leipziger Volkszeitung” față de revoluția rusă din 1905 este caracteristică pentru activitatea revoluționară a acestui organ. Ziarul considera această revoluție drept prima manifestare a proletariatului care a avut un răsunet mondial în lupta de clasă. Spre deosebire de poziția oficială a conducerii P.S.D.G. (S.P.D.) și a majorității presei de partid, „Leipziger Volkszeitung” arăta proletariatului german importanța revoluției rusești și modul cum trebuie să tragă concluziile juste pentru propria sa luptă.

La 25 ianuarie 1905 ziarul scria : „În Rusia a izbucnit revoluția. Și purtătoarea acestei revoluții este clasa muncitoare. Aceasta constituie garanția că mișcarea nu va fi din nou înăbușită în fașă”.

La 26 ianuarie „Leipziger Volkszeitung” spunea : „De la 22 ianuarie este lucru hotărât că Rusia nu va păși pe calea reformelor pașnice... Victoria rusă înseamnă victorie germană, înseamnă victorie europeană, înseamnă victorie internațională”.

Atât în ce privește dimensiunile cât și în ce privește prezentarea gazetărească, „Leipziger Volkszeitung” era unul din ziarele de partid de frunte ale Germaniei. El apărea zilnic în cel puțin opt pagini. Edițiile de duminică precum și cele festive aveau un număr dublu și triplu de pagini. La 1 Mai 1904, „Leipziger Volkszeitung” a apărut în 48 de pagini.

În mod obișnuit, pagina I-a era dominată de articolul de fond paginat pe trei coloane. Acest articol se ocupa de principalele evenimente politice interne sau externe, de probleme sociale sau comunale, de evenimente culturale. Pe prima pagină ziarul publica un roman cu continuare. Celelalte pagini conțineau material de actualitate. Materialul informativ se referea, firește, în primul rînd la actualitățile politice ale zilei, iar o rubrică intitulată „Dare de seamă politică”, care apărea regulat, ușura orientarea cititorului mai puțin pregătit. Ziarul își avea corespondenți în marile orașe germane precum și în străinătate : sarcina lor principală consta bine înțeles în transmiterea de știri cu privire la evenimentele politice și la mișcarea muncitorească.

„Leipziger Volkszeitung” nu se mulțumea însă numai cu o informare conștiințioasă și actuală. Ziarul satisfăcea și cerințele culturale ale cititorului, scriind într-o formă ușoară și utilizînd diverse metode despre știință și cultura generală. În acest ziar cititorii găseau serii de articole ca de exemplu „Plimbările duminicale prin muzeul din Leipzig” sau rubrici ca „Însemnări cu privire la științele naturale” sau „Mozaicuri istorice”, în care istoria germană era tratată de pe poziția materialismului istoric. Aceste articole și rubrici se bucurau de mult succes. Rubrica culturală a ziarului era consacrată problemelor de artă, lozincă ziarului fiind : „Tot ce e mai bun abia poate fi suficient pentru poporul muncitor”.

„Leipziger Volkszeitung” cultiva satira și caricatura. Caricaturiști de seamă din țară și din străinătate erau colaboratori permanenți ai ziarului. „Leipziger Volkszeitung” a fost unul din primele ziare germane care a publicat fotografii în paginile sale.

Ziarul se străduia să întretină legături strînse cu masele de muncitori. Încă din octombrie 1895 el a apelat la cititori ca să sprijine ziarul, prin trimiterea de informații exacte. La 24 ianuarie 1898 ziarul scria : „Presa este arma cea mai ascuțită a partidului. Rețeaua de știri locale a presei muncitorești trebuie întărită cu colaborarea tovarășilor”.

Tirajul ziarului crescuse de la 52.500 exemplare în anul 1905 la 55.000 exemplare în 1912.

În anii grei ai primului război mondial, după o scurtă perioadă de dibuiri, ziarul deveni în rîndurile

mișcării muncitorești germane purtătorul de cuvînt al adversarilor hotărîți ai războiului. Către sfîrșitul anului 1916, ziarul se transformă de fapt într-un organ al social-democraților independenți (U.S.P.D.). În 1917—1918, ziarul scotea și un supliment pentru femei, care număra printre colaboratorii săi permanenți și pe marea luptătoare a mișcării comuniste, Klara Zetkin.

După terminarea războiului, odată cu reunificarea conducerii partidului social-democrat independent cu P.S.D.G., ziarul intră pe făgașul reformismului : înainte însă de a se întîmpla acest lucru, „Leipziger Volkszeitung”, care timp de 20 de ani fusese organul cel mai de seamă al stîngei în cadrul mișcării muncitorești germane, se dovedi din nou a fi făclierul unei mari tradiții de presă revoluționară, prin poziția clară și entuziastă a lui Franz Mehring față de Marea Revoluție Socialistă din Octombrie. „Revoluția rusă a dat semnalul pentru un viitor mai bun. Cu cît mai multe vor fi piedicile care ni se pun în cale spre acest viitor, cu atît mai mult noi nu trebuie să dăm înapoi, cu atît mai mult trebuie să ne străduim ca să le învingem !” Acestea sînt cuvintele cu care se încheia unul din ultimele articole ale lui Franz Mehring, scrise pentru „Leipziger Volkszeitung”.

După prăbușirea regimului hitle-rist, ziarul „Leipziger Volkszeitung” a reapărut ca organ al P.S.U.G.

În cei 12 ani de regim nazist, Partidul Comunist German fusese motorul mișcării de rezistență. În lupta dusă de partea cea mai conștientă a muncitorimii germane, presa ilegală avusese un rol de seamă. La această luptă participaseră în primele rînduri doi colaboratori ai ziarului „Leipziger Volkszeitung” : comunistul Georg Schumann — fost în timpul primului război mondial redactor șef temporar al ziarului „Leipziger Volkszeitung” — și social-democratul de stînga Richard Lehmann, fost redactor al ziarului. La sfîrșitul anului 1944 ei au fost prinși de naziști și decapitați în ianuarie 1945.

Printre colaboratorii ziarului „Leipziger Volkszeitung” s-a distins în anii 1948—50 un om, ale cărui articole contribuiseră la ridicarea simfioare a nivelului ziarului : Paul Lange, un elev al lui Franz Mehring, unul dintre întemeietorii Partidului Comunist din Germania, prieten și tovarăș de luptă al lui Karl Liebknecht și Wilhelm Pieck.

Frumusețea limbii și înalta ținută științifică făceau ca articolele lui să aibă un mare răsunet în rîndurile maselor. Lucrările lui Paul Lange, despre care se spune că nu încetase nici pînă la adînci bătrînețe să studieze pentru a-și îmbogăți cunoștințele, se caracterizau prin combativitatea, claritatea lor ideologică și prin simțul lor gazetăresc deosebit. Fie că scria pentru unitatea clasei muncitoare germane, a cărei reali-

zare i-a fost dat s-o mai vadă într-o parte a Germaniei, fie că se ocupa de problema frontierei Oder-Neisse, dovedind prin aceasta atît prietenia sa pentru poporul polonez cît și internaționalismul său proletar — articolele lui Paul Lange aveau un puternic ecou. O bună parte a lucrărilor sale erau închinăte luptei împotriva reformismului și revizionismului. În această direcție Lange

s-a dovedit a fi un devotat adept și demn urmaș al lui Mehring.

Urmînd marea tradiție revoluționară, politică și gazetărească, ziarul „Leipziger Volkszeitung” luptă astăzi, strîns unit cu masele cititorilor lui, pentru construirea socialismului în primul stat muncitoresc și țărănesc german, Republica Democrată Germană.

GEORG HROMADKA

UN VECHI GAZETAR ANTIMONARHIC PUȚIN CUNOSCUT

POPORUL român nu a avut niciodată cel mai mic atașament față de monarhie. Atitudinea antimonarhică a maselor populare din țara noastră s-a reflectat în paginile presei progresiste de-a lungul vremii. Pentru manifestarea lor curajoasă antimonarhică ziaristi progresiști din trecut au avut de suferit prigoana și închisoarea. Unul din numeroasele exemple este și acela al unui ziarist brăilean.

Între anii 1873 și 1890 a apărut la Brăila un ziar intitulat cînd *Lanternă*, cînd *Lanternă Roșie*, al cărui redactor era V. MIMI. (În 1873, *Lanternă* a avut și un „suplement umoristic” cu titlul *Puricile*.)

În colecția Academiei nu se găsește decît un singur exemplar din ziarul *Lanternă*, datat joi 23 martie 1890 și care poartă nr. 12, cu indicația că e în al XVI-lea an de apariție (Seria III).

Despre *Lanternă* din Brăila și din cele pătimate de redactorul ei, s-au ocupat cele mai însemnate ziare ale timpului, începînd cu „Gazeta Transilvaniei” din Brașov, „Familia” din Pesta, „Romînului”, „Timpul” din București etc. În total, din lucrarea „Publicațiunile periodice românești dintre 1820 — 1906”, alcătuită de Nerva Hodoș și Sadi Ionescu, rezultă că presa dintre anii 1873 — 1890 s-a ocupat de peste 50 de ori de *Lanternă*. Din cele publicate de numeroasele ziare de atunci, reiese că, în adevăr, în *Lanternă*, *Lanternă Roșie* și *Puricile*, V. Mimi a desfășurat o intensă și îndrăzneată acțiune antimonarhică, fiind chiar, pare-se, unul dintre primii gazetari din România care a suferit nu numai arestări, ci chiar și maltratări sălbatice, pentru atitudinea lui curajoasă.

Vom da citate din presa de atunci.

Astfel, *Romînulu* cu data de 9 iulie 1873 (deci curînd după apariția *Lanter-*

nei, în martie același an — n. n.) anunță :

„Aflăm că cei doi redactori ai ziarului umoristic *Lanternă* din Brăila (un redactor știm că era V. Mimi — n. n.) arestați preventiv, la un loc cu boții, pentru insulte aduse-n contra Domnitorului și guvernului, au fost acbitați, unul de camera de acuzare, altul de jurați”.

La 4 septembrie 1874, *Romînulu* protesta contra faptului că „d. V. Mimi, redactorele foaiei brăilene *Lanternă Roșie* a fost atacatu boțișiu”... cum și împotriva actului abuziv de arestare a lui V. Mimi.

Tot *Romînulu* anunța la 26 ianuarie 1875 :

„D. V. Mimi, redactorele unei foi din Brăila, *Lanternă Roșie*, a fost dat judecătii la 1 decembrie anul trecut, pentru a treia oară, sub inculparea c-ar fi ofensat persoana Domnitorului prin presă. Ținut în arestul preventiv 45 zile, în contra jurisprudenței înaltei curți de casațiune, care a decis că n delict de presă nu poate exista arest preventiv, și judecat la 13 curînte, de curtea cu jurați, a fost acbitat”.

Cele apărute în presă sînt numai reproduce-i — în proză sau versuri — din *Lanternă* sau *Lanternă Roșie*. Singura dată cînd am întilnit ceva scris direct de V. Mimi (și despre care în lucrarea Academiei nu se face pomenire) este o lungă scrisoare a redactorului *Lanternei* adresată directorului ziarului *Romînulu* și publicată în numărul cu data de 31 mai 1875. În scrisoare, — pe care V. Mimi arată că o trimite din „Penitenciarul județului Brăila” — datată 24 mai 1875, autorul scrie că, la 6 iunie 1874, și la 30 decembrie 1874, a fost trimis la pușcărie și în judecată pentru că a „ofensatu augusta persoană

a M. S.” (a lui Carol I — n. n.), dar curtea cu jurați l-a achitat prin verdictele de la 5 iulie 1874 și 13 ianuarie 1875. Însă la 29 aprilie 1875 — a-a-a mai departe V. Mimi — e din nou arestat.

Revista *Ghimpele*, care apărea la București, a reproduș, în 1873, în două rînduri, poezii antimonarhice publicate în *Lanternă*. Una era intitulată „Șoacățul prusac”, iar a doua, scrisă cu prilejul unui voiaj în străinătate al lui Carol I — și purta titlul : „Napoi să nu mai vii !”

Prima strofă suna :

Cucuvaia coboște
Și urlă prin pustii,
Poporul te urăște
'Napoi să nu mai vii !

Iar ultima :

Lasă-le dar toate
În țară-ți paște la boboci.
Cu zdrențele în spate
Să nu te mai întorci !

La 8 aprilie, tot *Ghimpele* reproducea după *Lanternă* o satiră împotriva politicienilor brăileni, intitulată „De închiariat” care începea astfel :

Sus pe scări la primărie
Este de dat cu chirie
Un salon și cinci odăi
Locuite de lingăi.

V. Mimi a fost un gazetar de curaj și *Lanternă* lui era arătată, într-o statistică din 1873, printre cele 12 ziare, cărora guvernul de atunci le inventase procese de presă cu mențiunea specială : „Două procese și arestarea a doi redactori”.

S. ALBU

DESPRE UNELE ILUSTRĂȚII DIN PRESĂ

În fiecare zi publicațiile de toate categoriile prezintă cititorilor un mare număr de fotografii. Dar dacă elementele care determină valoarea unei fotografii de presă sînt, în primul rînd, pregătirea profesională,

material sau una cu o explicație redactată cu pricepere face ziarul mult mai atrăgător, mai convingător.

Urmărind ilustrațiile în cîteva ziare locale am avut de înregistrat, în ultima vreme, o vădită preocu-

umăr, cu lămpile prinse în piept, și-au aprins cîte o țigară. Un crîmpei din viața de toate zilele a celor care sfredelesc cu dîrzenie bogățiile subsolului. Nimic pozat.

Ilustrația are și o explicație: „Iată-i pe oamenii cărora le-a revenit cîntea de a pași primii în noul an: Năsăleanu Ion, Minzat Ion și Marin Ștefan sînt bucuroși. Numai șeful brigăzii, Năsăleanu Miron, pare cam îngîndurat. „Primul vagonet a fost al nostru, asta înseamnă că de acum trebuie să-i dăm pogan, să fim tot mereu în frunte”.

O ilustrație care ar fi devenit banală dacă, spre exemplu, sub ea s-ar fi aflat o explicație ca atîtea altele pe care le mai găsim în ziare: „Brigada lui Năsăleanu”. Dar așa, prin felul cum a fost redactată explicația din *Steagul roșu*-Petroșani, fotografia a fost pusă în adevărata sa valoare. Ea a devenit astfel purtătoarea unui mesaj: fruntașii în muncă au sarcina de onoare de a fi mereu în frunte.

Tot ca un fapt pozitiv putem considera și fotografiile apărute în pagina 2-a a ziarului *Drum nou*-Orășul Stalin din ziua de 11 noiembrie. Printr-o suită de fotografii pline de pitorese ne sînt prezentate frumoasele scene de dansuri ardelenesti, sovietice, maghiare și săsești care s-au desfășurat pe una din estradele orașului în ziua de 7 Noiembrie. Grupajul, prin dinamismul scenelor, are valoarea unui film documentar de scurt metraj.

Există însă redacții care nu dau importanță fotografiilor și le introduc în ziar probabil numai pentru

CINSTEA A FOST A LOR...

ri
fă-
ră-

La 6 noiembrie schimbul de după-amiază și-a început munca normal. Cu toate acestea pe fe-
ful exploatarei așteptau... Dispe-
cerul, cu fiecare garnitură trimi-
să la Bîrbănteni, scădea pe o bu-

talentul și sensibilitatea fotografului-ziarist, valoarea unei fotografii depinde și de cei care o minuiesc în redacție, de cei care îi stabilesc mărimea și locul în pagină, de cei care, mai ales, îi redactează conținutul.

Discuțiile asupra acestei probleme ar putea căpăta, desigur, proporții de volum — dar nu acesta este rostul rîndurilor de față. În presa noastră locală ilustrația a început să capete un rol din ce în ce mai accentuat. Educarea pe această linie a cititorului care, în majoritatea cazurilor, nu citește alt ziar, este un lucru de o deosebită însemnătate. O fotografie care întregeste textul unui

pare a redacțiilor respective pentru realizări pozitive. Iată, de pildă, numărul din 11 noiembrie al ziarului *Steagul roșu* din Petroșani.

În ziua de 6 noiembrie una din brigăzile de mineri din Uricani a pășit cu sarcinile de plan în anul viitor. Faptul este prezentat simplu în ziar, fără înflorituri literare: „...garnitura ieșise din mină. S-au numărat oreo 15 vagonete și apoi... Tovarăși aici îi anul nou! Să vedem cine l-a dat. Răvașul de pe vagonet arăta numărul de încărcare al brigăzii lui Năsăleanu”. *Steagul roșu* ne prezintă și fotografia bravei brigăzi. Patru mineri abia ieșiți din abataj cu perforatoarele încă pe

Cuvîntarea tovarășului VICTOR BOLOJAN

a „ilustra“ pagina. După cum, uneori, se întâmplă și mai rău. Iată, spre exemplu, așa cum se vede în reproducerea din pag. 38 (jos), de câtă lipsă de răspundere și conștiințiozitate a dat dovadă secretarul de redacție care a alcătuit numărul din 9 noiembrie al ziarului *Crișana* din Oradea. În cuprinsul reportajului asupra sărbătoririi la Oradea a zilei

de 7 Noiembrie, sub titlul „Cuvântarea tovarășului Victor Bolojan“, au fost puse fotografiile a... doi vorbitori diferiți, fără nici o altă explicație. Dar, ceea ce este și mai grav, e faptul că nimeni din redacție nu s-a sezișat de aceasta înainte de difuzarea ziarului.

N. D.

cite bunătați toate și în afară de astea a mai pus pe masă și 5.700 lei.

Aș minți dacă aș spune că nu l-am invidiat atunci când a descărcat bucatele în magazie. Nu-mi găseam atunci locul. Ba mă făceam că mă apuc de treabă pe la vatră, ba că dichisesc ceva prin ogradă, numai pentru a-i număra banițele când le descărca în magazie. Ros de neșaz, am dat în odaie, m-am așezat pe pat și am început să discut cu băbușca mea, Angela. Ea se văita, eu la fel. Ne uitam unul la altul și ne gândeam la puținele bucate pe care le aveam în magazia noastră. Dar ce mai alita vorbă? Am hotărât cu baba să mă trec la colectivă.

Aceasta e o metodă bună, nouă, potrivită stadiului în care se află gospodăriile noastre colective. E folosită din plin pentru că pline sînt hambarele colectiviztilor. E o metodă de propagandă prin fapte concrete. Și cît de frumos a prezentat bătrînul, noul colectivist, această metodă!

Depinde de noi, ziarisții, ca să fim prezenți unde se aplică, și să sezișăm esențialul din aplicarea acestei metode. În privința aceasta e bine să citim materialele scrise de înșiși cei în cauză, acești buni și vrednici colaboratori ai noștri. Avem multe de învățat de la ei...

METODA CONVINGERII PRIN FAPTE

Luca Gh. Vasile, din gospodăria colectivă „11 Februarie 1955“, comuna Catane Vechi, raionul Băilești, regiunea Craiova, a scris în ziarul „*Inainte*“ din Craiova (29 noiembrie) un interesant articol intitulat: „Sînt și eu în rînd cu oamenii“ în care înfățișează modul cum a devenit colectivist.

Omul, care a trecut de 60 de ani, arată cum a robii în trecut împreună cu taică-său pe moșia mitrăneștilor și cum sărăcia se încăpățîna să nu iasă din casa lui. El rămăsese însă pînă de cumînd țăran cu gospodărie individuală. Muncind de unul singur, nu s-a ales nici anul acesta cu nimic. Dădea mereu vina pe secetă. Dar în aceeași curte cu el locuiește băiatul lui, Costică Luca, E colectivist de patru ani. Acesta nu

s-a mulțumit numai să vorbească lui taică-său despre superioritatea muncii în colectiv. El l-a convins cu fapte concrete să intre în colectivă. Să citim însă cum scrie ziaris-tul voluntar Luca Gh. Vasile despre metoda folosită de fiu-său în atragerea lui taică-său în gospodăria colectivă.

„În toamna aceasta, cînd a primit și el avansul de la colectivă, a venit bucuros la mine și mi-a cerut să-i împrumut iapa și căruța ca să-și aducă acasă bucatele. I le-am dat, că de, e doar copilul meu. Și ce credeți că a adus acasă? Pentru cele 511 zile-muncă, lucrate de el singur în gospodărie, a primit ca avans 50 banițe de griu, 50 banițe de porumb, brînză, lînă, pește, zarzavaturi și

Unui secretar de redacție care de obicei taie exagerat din cîte un articol

*La-nceput l-ai pieptănat,
Mai apoi l-ai forfecat,
L-ai mai tuns aproape-un ceas
Pînă cînd de tot l-ai... ras*

Desen de **FRED GHENĂDESCU**

Din activitatea UNIUNII ZIARIȘTILOR DIN R.P.R.

OASPEȚI STRĂINI

În cursul lunii noiembrie au făcut vizite la sediul Uniunii Ziaristilor din R.P.R.: I. Șpilov, secretarul general adj. al Biroului Organizatoric al Uniunii Ziaristilor din U.R.S.S., Murray Marder, redactor la „Washington Post”, Karoly Rajcsany, redactor la „Magyar Nemzet”-Budapesta, Irena Grmanova, redactor la revista pentru femei „Slavianka”-Bratislava, Petăr Mihailov Crîstev, redactor la „Zemledsko Zname”-Sofia, Daizo Namazuda, corespondent special al ziarului „Yomiuri Shimbun”-Tokio, Timen Jerszy, redactor al ziarului „Gazeta Robotnicza”-Wroclaw, Karl Otto Zamore, scriitor și publicist, membru al Asociației tinerilor scriitori din Suedia, membru al Ligii pentru pace și împotriva armelor atomice din Suedia și Rogne Rogebi, militantă a mișcării pentru pace din Suedia.

Cu prilejul meciului de fotbal R.P. Romîna—Turcia a sosit la București un grup de opt ziaristi, reprezentanți ai presei turcești. În dimineața zilei de 1 noiembrie oaspeții au făcut o vizită la Casa Ziaristilor, unde au avut convorbiri cu redactori ai presei din Capitală, ai Agenției Romîne de Presă „Agerpres” și Radio-Televiziunii.

ȘEDINȚELE CEROURILOR PROFESIONALE

În ziua de 21 noiembrie Cercul criticilor dramatice a organizat la sediul Uniunii Ziaristilor o discuție pe marginea spectacolelor „Tinăra gardă”, „Omul cu arma”, „Intilnire cu tinerețea” și „Zboară cocorii” — puse în scenă de teatrele Capitalei cu prilejul „Lunii prieteniei romino-sovietice”. La discuție au fost invitați numeroși membri ai colectivelor care au participat la realizarea acestor spectacole.

Au luat cuvîntul artista emerită Sandina Stan, maestrul emerit al artei I. Șahighian, regizorul Nicolae Massim, pictorul scenograf Bartnovski, criticii dramatice A. Băleanu, Mihaela Gheorghiu, Emil Mandric, Valentin Silvestru ș. a.

În cadrul ședinței Cercului de reportaj care a avut loc la 5 noiembrie, tov. V. Birlădeanu a vorbit despre combativitatea în reportaj. Vorbitorul a insistat asupra necesității de a face din fiecare reportaj al presei noastre o armă de luptă politică, astfel ca fiecare reportaj să ajute pe cititori să pătrundă mai adinc într-un anumit domeniu al vieții.

La discuțiile care au urmat au luat parte tovarășii Victor Vîntu, Șașa Georgescu, T. Caranfil, I. Moscu și alții.

La 9 decembrie Cercul de reportaj a ținut o nouă ședință de lucru, în cadrul căreia au avut loc discuții pe tema documentării pe teren.

Tovarășii Victor Vîntu, de la „Contemporanul”, Ion Băieșu, de la „Scînteia tineretului” și Ana Cristea,

de la „Romînia liberă” au împărtășit din experiența lor în munca de documentare pentru scrierea unui reportaj.

Au mai vorbit tov. T. Caranfil, de la „Informația Bucureștiului”, Radu Sandu, de la „Agricultura nouă” și alții.

În încheierea ședinței tov. V. Birlădeanu a arătat importanța acestui schimb de experiență în munca reporterilor.

Cercul de economie agrară a ținut la 26 noiembrie o ședință în cadrul căreia tov. ing. G. Timaru, director în Direcția generală a organizării teritoriului agricol din ministerul Agriculturii și Silviculturii, a făcut o expunere asupra acțiunilor de prevenire și combatere a eroziunilor.

SEARĂ LITERARĂ CONSACRATĂ MARELUI SCRITOR ȘI PUBLICIST CLASIC COREEAN HE GHIUN

Vineri, 30 octombrie a. c., la Casa Ziaristilor din Capitală a avut loc o seară literară organizată de Uniunea Scriitorilor din R.P.R. și Uniunea Ziaristilor din R.P.R. cu prile-

ne la București și alți membri ai corpului diplomatic.

Despre He Ghiun au vorbit criticul literar Aurel Martin și scriitorul Mihail Davidoglu. Poetul și publicistul

jul comemorării a 340 de ani de la moartea marelui scriitor și publicist clasic coreean He Ghiun

Au luat parte scriitori și ziaristi romîni, corespondenți ai presei străine.

Au fost de față Ban Sin Dik, consilier al Ambasadei R. P. D. Coree-

coreean Li Yon Ak, care ne vizitează țara, a vorbit despre literatura contemporană coreeană.

Poeta Veronica Porumbacu a citit versuri de Li Yon Ak în traducere proprie.

DUPĂ TURNEUL TEATRULUI „I. L. CARAGIALE“ ÎN UNIUNEA SOVIETICĂ

Consiliul General A.R.L.U.S. și Uniunea Ziariștilor din R. P. Română au organizat, vineri 24 octombrie, o conferință de presă cu colectivul Teatrului Național „I. L. Caragiale” care a întreprins un turneu în Uniunea Sovietică.

Au luat parte membri ai conducerii Consiliului General A.R.L.U.S., ai Uniunii Ziariștilor precum și numeroși ziariști. A fost de față I. S. Ilin, secretar al ambasadei Uniunii Sovietice la București.

Deschizând conferința de presă, acad. prof. Petre Constantinescu-Iași a salutat pe valoroșii reprezentanți ai primei scene românești.

Au luat cuvântul dramaturgul Aurel Baranga, director adjunct al Teatrului Național „I. L. Caragiale”, regizorul Sică Alexandrescu, maestru emerit al artei, artiștii poporului Costache Antoniu, Vasiliu Birlic, Ion Finteșteanu, Aura Buzescu, George Calboreanu, artiștii emeriti Radu Beligan și Marcel Angelescu.

IN FIECARE DUMINICĂ SEARA

La Casa Ziariștilor au loc în fiecare duminică seara manifestări culturale și artistice urmate de reuniuni tovarășești.

La 2 noiembrie, în cadrul unei serii de muzică și poezie revoluționară, actorul Septimiu Sever a citit versuri din Maiakovski și Nicolae Tăutu. Au cântat Maria Tănase, artistă emerită, și Ala Baianova.

O nouă seară de poezie și cîntece românești și sovietice a fost organizată la 9 noiembrie. Au recitat versuri Ion Manolescu, artist al poporului și Fory Eterle, artist emerit. A cântat basul Nicolae Secăreanu, artist emerit.

În seara zilei de 23 noiembrie a avut loc un recital al pianistului belgian Alex De Vries, iar la 7 decembrie partea artistică a programului a fost susținută de Franciszek Arno și Waclaw Domiennecki, soliști ai Teatrului de Operă din Varșovia. Și-a dat de asemenea concursul Elena Cernei de la Teatrul de Operă și Balet al R.P.R.

DIN ACTIVITATEA UNIUNILOR FRĂȚEȘTI

U. R. S. S.

La 27 ianuarie se va deschide la Casa Centrală a Ziariștilor o expoziție unională de fotografii consacrată Congresului al XXI-lea al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice.

Expoziția va oglindi viața actuală a țării, succesele obținute în toate domeniile economiei naționale, științei, culturii și învățămîntului în perioada dintre Congresul al XX-lea și Congresul al XXI-lea al P.C.U.S.

La Moscova, la Casa Centrală a Ziariștilor, s-a desfășurat, între 27 și 30 octombrie, seminarul unional de creație în domeniul informației gazetărești, organizat de Biroul Organizatoric al Uniunii Ziariștilor din U.R.S.S. La seminar au luat parte ziariști din secțiile de informații ale ziarelor centrale, republicane, regionale și orașenești, ale agențiilor telegrafice și radioului.

După cuvîntul introductiv al tovarășului N. Palgunov, președinte al Biroului Organizatoric al Uniunii Ziariștilor, director general al Agenției TASS, participanții la seminar au ascultat rapoartele: „Situația și sarcinile informației locale” prezentat de B. Afanasiev, locțiitorul șefului direcției informației unionale ale agenției TASS; „Informația de producție în ziar” prezentat de A. Blatin, redactorul șef adjunct al ziarului „Sovietskaia Rossia”; „Antrenarea activului extraredacțional la redactarea de informații în presă”, prezentat de L. Livșiț, redactorul secției informații a ziarului „Sovietskaia Rossia”; „Informația sportivă”, prezentat de N. Novoskolțev, redactor șef al ziarului „Sovietskii sport”; „Pagina de informații în ziar”, prezentat de A. Kudriavțev, șeful secției informații a ziarului „Sovietski flot”. Comunicările: „Reportajul în presa de peste hotare” și „Știința și informația științifică” au fost prezentate de K. Beleaev, șeful adjunct al secției vesteuropene a agenției TASS și de M. Hvastunov, șeful secției de știință a ziarului „Komsomolskaia Pravda”.

Participanții la seminar au manifestat mult interes față de rapoartele: „Genurile informației și utilizarea lor în presă”, prezentat de K. Taradankin, locțiitorul redactorului secției informații a ziarului „Izvestia”; „Căutarea și realizarea temei”, prezentat de E. Riabcikov, redactorul secției viață internă a ziarului „Literaturnaia gazeta”. A. Lazebnikov, corespondentul special al ziarului „Literaturnaia gazeta” a vorbit în raportul său despre măiestria gă-

sirii faptelor noi și despre operativitatea reporterului.

Rapoartele au determinat un schimb viu de păreri.

★

297 membri din Moscova ai Uniunii Ziariștilor și-au manifestat dorința de a lucra la secția de reportaj. Mergînd în întîmpinarea cerințelor lucrătorilor din presă, Biroul Organizatoric al secției Moscova a Uniunii a creat o secție de reportaj și publicistică. La 21 octombrie, la Casa Centrală a Ziariștilor a avut loc prima întîlnire a membrilor acestei secții. Cuvîntul de deschidere a fost rostit de A. Baulin, președintele Biroului Organizatoric al secției Moscova a Uniunii.

I. Kotenko, redactor șef al ziarului „Molodaia gvardia”, a vorbit despre publicistica din zilele noastre.

După „Sovietskaia Peciati”

★

La Moscova a avut loc, la 10 decembrie, o ședință a Biroului Organizatoric al Uniunii Ziariștilor din U.R.S.S.

A fost examinată problema admiterilor în Uniune. În Uniunea Ziariștilor din U.R.S.S. au fost admiși aproximativ 15.000 de lucrători de la ziare, reviste, posturile de radio și edituri. Un număr de 14.000 de membri ai Uniunii au primit carnet de membru.

R. D. G.

Cu ocazia inaugurării solemne a monumentului comemorativ de la Buchenwald, Uniunea Ziariștilor din R.D.Germană a organizat, la clubul ziariștilor din Erfurt, o întîlnire la care au luat parte ziariști din R. D. Germană, R.F. Germană și din străinătate. Monumentul a fost ridicat pe locul în care a fost lagărul nazist de la Buchenwald, unde au fost asinați 56.000 de oameni din toate țările Europei, printre care numeroși ziariști și scriitori.

SĂ FIE ELIBERAT EROUL NAȚIONAL AL POPORULUI GREC, ZIARISTUL MANOLIS GLEZOS!

Telegrama de protest trimisă
de Uniunea Ziaristilor din R. P. R.

Către

Guvernul grec

Atena

Uniunea Ziaristilor din Republica Populară Română este profund indignată de măsurile arbitrare întreprinse împotriva elementelor democratice din Grecia și de arestarea ziaristului grec Manolis Glezos, directorul ziarului atenian „Avghi”.

Ziaristii români consideră că nici o acuzare nu poate justifica trimiterea în fața tribunalului militar a luptătorului pentru pace și progres Manolis Glezos, ziarist bine cunoscut în toată lumea, ca și în țara noastră. Este evident că arestarea lui Manolis Glezos — eroul național al poporului grec care a smuls în timpul războiului antifascist steagul hitlerist de pe Acropole — este îndreptată împotriva celor mai devotați și neînfricați fii ai poporului grec care luptă pentru apărarea intereselor naționale ale Greciei.

Alături de toți ziaristii din presa mondială democratică, ziaristii din țara noastră consideră, ca o chestiune de conștiință umană, ca o misiune de onoare a profesiei lor, apărarea luptătorilor împotriva războiului, problemă esențială care interesează deopotrivă toate popoarele lumii.

În numele ziaristilor români, Uniunea Ziaristilor din Republica Populară Română vă adresează protestul ei hotărât împotriva acțiunilor arbitrare care încalcă drepturile fundamentale ale omului, libertatea presei și a cuvintului și cere încetarea campaniei antidemocratice și eliberarea imediată a lui Manolis Glezos.

UNIUNEA ZIARIȘTILOR DIN R. P. ROMINA

DE PEȘTIE HOTĂRE

La 4 decembrie un grup de corespondenți sovietici și străini acreditați la Moscova s-a învânat în capitala U.R.S.S. cu avionul „IL-14” dintr-o călătorie de trei săptămâni în Arctica, în cursul căreia au zburat și deasupra Polului Nord.

La învânat, grupul de ziariști care a întreprins această călătorie a trimis lui N. S. Hrușciov, președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., o telegramă în care îi exprimă mulțumiri pentru posibilitatea ce le-a fost oferită de a face această mare călătorie în Arctica și de a vizita stațiunea în derivă pentru cercetări științifice „Polul Nord”.

Am văzut multe lucruri noi și interesante — scriu ziariștii, entuziasmați de curajul și hărnicia exploratorilor sovietici de la Polul Nord.

Din acest grup au făcut parte ziariști reprezentând organe de presă din Bulgaria, Cehoslovacia, China, R. D. Germană, Franța, Italia, Iugoslavia, Polonia, România, Suedia, Ungaria, U.R.S.S.

La 19 decembrie, la Casa Asociației Ziariștilor din Varșovia a avut loc o conferință de presă consacrată celei de-a 11-a aniversări a proclamării R. P. Române. Au luat parte numeroși reprezentanți ai presei și radiodifuziunii din capitala Poloniei.

Conferința de presă a fost deschisă de secretarul general al Asociației, Tadeusz Rejek.

Ion Rusu, secretar al Ambasadei R. P. Române, a vorbit apoi despre realizările poporului român în anii regimului de democrație populară.

După expunere, unii ziariști, care au vizitat recent R. P. Română, au împărțit celor prezenți impresiile lor subliniind în mod deosebit marea avânt al dezvoltării industriei chimice, al agriculturii și al construcțiilor la sate, precum și realizările obținute în domeniul științei.

După conferință a fost prezentat filmul românesc de scurt metraj Theodor Aman.

De curind s-au desfășurat la Varșovia lucrările Conferinței comisiei de televiziune a Organizației internaționale de radiofonie (O.I.R.), având ca temă reportajul televizat. La conferință au participat reprezentanții televiziunilor din R. Cehoslovacă, Finlanda, R.D. Germană, R. P. Polonă, R. P. Română, R. P. Ungară, U.R.S.S. Au fost prezentate trei referate. Referatul prezentat de delegația sovietică a trecut în revistă, pe larg, formele programelor folosite în televiziunea sovietică în cadrul publicisticii economice. Reportajul sportiv a format obiectul referatului ținut de delegația cehoslovacă. Referatul s-a ocupat în amănunt nu numai de relatările sportive

nemijlocite dar și de problemele pe care le ridică reportajul filmat. Referatul polonez a analizat problemele culturale, politice și științifice în reportajul televizat.

În încheierea conferinței, comisia pentru problemele televiziunii din cadrul Organizației internaționale de radiofonie a luat o serie de hotărâri cu privire la lărgirea și organizarea colaborării, în ceea ce privește programele, între televiziunile membre ale Organizației, organizarea unui schimb de planuri și de materiale privind programele și filmele de înlesniri serviciilor de reportaj. De asemenea a avut loc un schimb de programe ale manifestărilor prevăzute pentru perioada apropiată.

Numărul 11 pe luna noiembrie 1958 al revistei „Presa Polska”, cuprinde dezbaterile celui de al IV-lea Congres al A.Z.P. (Asociația Ziariștilor Polonezi) care a avut loc la Varșovia în zilele de 3 și 4 noiembrie.

După cuvîntul de deschidere rostit de St. Brodzki, darea de seamă a Prezidiului conducerii centrale a A.Z.P. a fost prezentată de către J. Dziedzic.

În noua conducere a A.Z.P. au fost aleși: Mieczysław Rakonsky, președinte, Stanisław Mojkowski, Stanisław Ziemia, Piotr Piornik, vice-președinți și Tadeusz Rojek, secretar general.

Se știe că, la ordinul guvernului francez, ziarul „L'Humanité” este urmărit în justiție pentru faptul că a publicat scrisorile unor tineri soldați francezi prin care aceștia informau pe președintele Republicii Franceze de refuzul lor de a participa la războiul contra poporului algerian. Procesul a avut termen la 18 noiembrie.

Dintre soldații francezi citați ca martori în apărare de „L'Humanité” nu a fost prezent însă decît Alban Liechti, care și-a terminat tocmai condamnarea la doi ani închisoare, pe care a suferit-o în urma scrisorii sale adresată președintelui republicii. Ceilalți șase soldați se află încă în închisoare și autoritățile guvernamentale nu au permis aducerea lor în fața tribunalului.

Procesul intentat ziarului „L'Humanité” pentru a fi publicat scrisorile unor soldați francezi care au refuzat să ia parte la războiul injust pe care-l duc coloniștii francezi împotriva poporului algerian, a fost amînat la 3 februarie 1959. Sub aceeași inculpare sînt puse și ziarele „L'Avant-Garde” și „La Voix de l'Est”.

Agenția „France Presse” anunță că, la 4 decembrie, săptămînalul „L'Express” a fost confiscat de autoritățile franceze pentru că a publicat un articol cu privire la situația reală din Algeria.

O ceartă serioasă a avut loc în parlamentul de la Bonn între guvern și opoziție cu privire la folosirea „fondului informațiilor” de care răspunde serviciul federal al presei.

Din raportul lui Eckardt, șeful presei, reiese că guvernul federal a cheltuit aproape un milion mărci pentru afișe și anunțuri la ziarele în care se explică politica de înarmare a guvernului și se propagă necesitatea înarmării atomice. Un afiș care combate acțiunea social-democrată „împotriva morții atomice” a fost subvenționat cu 350 mii mărci.

Lista de cheltuieli arată că de subvențiile guvernamentale depind în majoritatea lor ziarele și revistele militare de tipul lui „Wehrkunde”, „Wehrwissenschaftliche Rundschau”, „Bundeswehr-korrespondenz” și alte câteva publicații. Guvernul influențează de asemenea dezvoltarea unor astfel de publicații cumpărînd pentru suma de 10 mii de mărci parte din tirajele unor reviste ca: „Der Deutsche Soldat”, „Wehr und Heimat” etc. Chiar și tipărituri ale forțelor de ocupație anglo-americane s-au bucurat de subvenții din acest fond.

În cursul unei conferințe de presă, Eckardt a recunoscut că o parte a fondului, ca urmare a înțelegerii corespunzătoare intervenite, este folosită la subvenționarea unui șir de reviste destinate soldaților din trupele aliate care se află în R.F.G.

Danilo Dolci, cunoscut scriitor și ziarist progresist italian, care luptă de ani de zile pentru îmbunătățirea groaznicelor condiții de viață ale populației muncitoare din Sicilia, a fost condamnat recent de tribunalul din Palermo la zece luni închisoare. Motivul condamnării îl constituie faptul că în 1956 Danilo Dolci împreună cu un grup de șomeri din localitatea Partinico s-au apucat să repare o șosea. Autoritățile italiene s-au simțit lezate în drepturi de către șomerii care demonstrau în acest fel incapacitatea autorităților de a le procura de lucru.

La 5 decembrie a avut loc în Italia o grevă generală de 24 ore a ziariștilor de toate orientările politice, care cer majorarea salariilor. Ca urmare a grevei, în seara zilei de 5 decembrie și în dimineața zilei de 6 decembrie ziarele nu au apărut și nici agențiile de presă nu au lucrat.

Tot la 5 decembrie, pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă și a salarizării, au declarat grevă salariații — ziariști și funcționari — de la ziarul „Evening Star”, cel mai mare ziar de după amiază din Washington.

„SOVIETSKAIA PECIATI“

Nr. 10 și 11 – 1958

ULTIMUL număr al revistei „Sovietskaia Peciati“ se deschide cu un articol de N. Palgunov, președintele Biroului Organizatoric al Uniunii Ziaristilor din U.R.S.S. În articolul său, bogat documentat, N. Palgunov se ocupă de multiplele aspecte ale activității Uniunii Ziaristilor din U.R.S.S. în lumina sarcinilor ce stau în fața presei sovietice în actuala etapă a construcției din Uniunea Sovietică. În articol este abordată, printre altele, problema importantă a pregătirii de cadre de ziaristi. După ce arată că ziaristii sovietici trebuie să cunoască amănunțit evenimentele și fenomenele descrise de ei, să cunoască tehnologia producției industriale și agricole etc., N. Palgunov sugerează ca ziaristii să fie recrutați dintre specialiști din diferite domenii. Autorul propune ca un inginer, sau un agronom cu vocație pentru ziaristică, să urmeze cursuri de specialitate, sau Facultatea de ziaristică pentru a dobândi, într-un răstimp mai mult sau mai puțin scurt, o calificare superioară pe tărîmul ziaristicii.

În același număr al revistei, D. Zaslavski, în articolul intitulat „Două culturi ziaristice“, face să reiasă net superioritatea ziaristicii sovietice în comparație cu cea burgheză. Ziaristii sovietici, scrie D. Zaslavski, își îndeplinesc îndatoririle ca patrioți. Pentru ei pe primul plan se află interesele și viața poporului, problemele muncii și culturii socialiste. Datorită ideologiei marxist-leniniste, ziaristii sovietici văd mai adînc decît ziaristii burghezi, și, ceea ce este mai important, spun întotdeauna adevărul spre deosebire de ziaristii burghezi.

Aceste trăsături ale presei sovietice apar mai evident ca oricînd astăzi, cînd ziaristii,

împreună cu întregul popor din marea Țară a Sovietelor, se pregătesc cu un uriaș elan pentru al XXI-lea Congres al P.C.U.S. În aceste zile, se subliniază în articolul de fond al numărului 10 al revistei „Sovietskaia Peciati“, pentru presa sovietică nu există și nu poate exista temă mai nobilă, mai importantă, decît tema construcției comuniste.

Conținutul majorității materialelor publicate în ultimele două numere ale revistei — tribună a unui larg schimb de experiență ziaristică — oglîndește această temă în toată amploarea ei.

Prezentarea în cadrul unor rubrici speciale a realizărilor cu care oamenii muncii întîmpină Congresul, a întrecerii socialiste inițiate în cinstea acestui eveniment istoric, prezentare documentată, în care pe primul plan se află omul creator, folosirea în acest scop a schiței-portret, a corespondențelor de la fața locului, a reportajului literar, a informației verificate și operative, al cărei element indispensabil este continuitatea în expunerea evenimentului dat — iată cîteva din preocupările majore ale autorilor materialelor apărute în revistă, materiale presărate cu numeroase exemple din practica publicațiilor la care lucrează semnatarii lor.

Astfel „Vostocino-Sibirskaja Pravda“ (ziar al regiunii Irkutsk) a publicat o pagină întregă despre bazinul carbonifer Ceremkovo. Autorii paginii, recrutați din afara redacției, au stat de vorbă cu diverși oameni. Fiecare din ei le-a comunicat un fapt interesant, cu o cifră concludentă, un eveniment important. Unul, folosind ca exemplu strada sa, al cărei chip a devenit de nerecunoscut, zugrăvește progresul întregului oraș Ceremkovo; altul descrie întrecerea

socialistă în sectorul său de muncă; un al treilea poveste cum casa l-a devenit îndestulată. Iar ca rezultat apare un tablou al prefacerilor ce au avut loc în bazinul Ceremkovo în anii care au trecut de la al XX-lea Congres al partidului.

Pe bună dreptate revista apreciază ca pozitivă practica unor ziare ca „Sovietskaia Bielorusia“, care, la rubrica „În întîmpinarea celui de-al XXI-lea Congres al P.C.U.S.“ nu se limitează la inserarea unei simple cronici a întrecerii socialiste în care să nu fie vorba decît de realizări și angajamente, ci însoteste această cronică cu reportaje, cu scrisori schimbate între participanții la întrecere.

Un alt ziar — „Lvovskaia Pravda“ — a folosit cu pricepere pentru propaganda întrecerii socialiste din preajma Congresului, posta redacțională grupînd scrisorile primite de redacție la rubricile „Telul nostru este comunismul“ și „Mulțumesc partidului drag“. La fel procedează și ziarul „Zaporojskaia Pravda“ în care a apărut, de pildă, o pagină întregă, elaborată de doi ingineri de la „Zaporojskali“ și care a fost intitulată „Pentru productivitatea maximă a fiecărui agregat“. Cel doi autori au comparat rezultatele obținute la două cuptoare Martin, au semnalat posibilitățile nefolosite și au expus experiența înaintată a oțelurilor.

Extrem de instructiv este articolul lui M. Cerepahov, publicat în nr. 10 al revistei. Iată în cîteva cuvinte conținutul. Nikolai Cerkas, șeful unei brigăzi la o mină din Donbas, era foarte necălit că de un an brigada sa nu îndeplinea planul. Soluția preconizată de el: în sectorul respectiv să fie create condiții normale de lucru. Cerkas și-a împărțit îndururile redacției ziarului „Sotialistickii Donbas“. Și ziarul a pornit ofensiva pentru remedierea situației, cu atît mai mult cu cît nu era vorba de un caz izolat. Mai întîi au fost verificate faptele.

Apoi scrisoarea lui Cerkas a fost discutată în brigada condusă de el. Scrisoarea a apărut în ziar sub titlul „Scrisoarea unui miner ce rămîne în urmă“. Totodată ziarul a inaugurat rubrica „Pe urmele scrisorii minerului rămas în urmă“. Scrisoarea este discutată la o ședință lărgită a biroului de partid al minei. Ziarul relatează ședința precum și hotărîrile concrete, pe oameni și cu termene precise de executare, adoptate cu acest prilej. Scrisoarea este discutată și de conducerea trestului carbonifer și se înființează o comisie care să ia măsurile de rigoare. Lupta, cu toate peripeziile, cu succesele și eșecurile ei, continuă și ziarul o oglîndește consecvent în paginile sale. Dar nu numai ziarul participă la această bătălie. În ea se antrenează mii de oameni care scriu ziarului, trag concluziile necesare în ședințe de partid și de producție. Pe lângă brigada lui Cerkas ia ființă un post de corespondenți voluntari. Zilnic ziarul publică comunicatele postului. În sfîrșit, se produce cotitura. Brigada lui Cerkas a îndeplinit norma. Apoi a depășit-o. Dar sectorul în ansamblu încă rămîne în urmă. Postul comunică numele celor vinovați, care au promis ajutor tehnic, dar nu l-au acordat. Din nou se iau măsurile concrete. Acum ziarul ridică o altă problemă, extrem de importantă și pornește o nouă bătălie, de astă dată pentru cărbune de înaltă calitate.

Brigada lui Cerkas este mereu prezentă în cîmpul vizual al ziarului. Succesele ei sînt semnalate, ea este criticată pentru lipsurile pe care le mai are. Și iată și roadele. Ziarul își informează cititorii, la o lună după începerea bătăliei, că brigada, pentru prima oară în decursul anului, a îndeplinit înainte de termen planul lunar.

S-ar părea că lupta se terminase și că totodată se sfîrșise și misiunea ziarului. Dar nu! Ziarul continuă discuția. La cinci luni după prima scrisoare, Cerkas publică în ziar

corespondența ce acum se intitulează „Cuvînt către mînerii ce rămîn în urmă”, cuvînt rostit de un mîner devenit fruntaș. Cu același elan ziarul pornește la popularizarea experienței brigăzii lui Cerkas.

Și acum un alt exemplu. E vorba de „Altaiskaia Pravda”, iar autorul materialului, apărut în nr. 11 al revistei, este redactorul ziarului M. Abramov. Ziarul a ajuns la concluzia, verificată prin practică, că paginile despre experiență trebuie publicate sistematic, că fiecare pagină trebuie să fie consacrată unei anumite teme, că litera din această pagină trebuie să difere de cea folosită în restul ziarului și că fiecare pagină de acest fel trebuie să fie însoțită de o rubrică combativă. Ziarul „Altaiskaia Pravda” își intitulează aceste pagini „Studiază și aplică și la tine”. La selecționarea temei de către ziar, care apare într-o regiune în care precumpănește agricultura, se ține seama de acele exemple din munca fruntașilor care corespund cel mai mult sarcinilor la ordinea zilei. Apoi, tema este discutată cu lucrătorii din secțiile agricole și pentru problemele sovhozurilor din Comitetul de ținut al partidului, cu specialiștii și conducătorii din direcția agricolă a ținutului, cu comitetele raionale respective ale partidului și cu comitetele executive ale sovietelor de deputați. După aceea temele sînt incluse în planul redacțional, aprobat de Biroul Comitetului de ținut al P.C.U.S. Iată un exemplu de elaborare a unei teme de către ziar: ziarul a publicat o pagină despre experiența unei recolte bogate de grîu obținute de brigada lui G. Buhanko din colhozul „Drujba”. Un membru al redacției s-a deplasat în colhoz. Acolo, împreună cu agronomul, care urmărise zi de zi brigada și cu Buhanko, au fost selecționate faptele cele mai concludente și s-a alcătuit planul articolului pe care agronomul l-a scris, argumentîndu-l științific. După aceea colaboratorul ziarului l-a prelucrat din punct de vedere literar cu concursul serviciului agricol. Înainte de a fi inserat, articolul a fost revăzut și corectat de agronomul șef al direcției agricole a ținutului.

Rubrica „Studiază și aplică la tine” este publicată de ziar pe patru coloane, cu subti-

tluri, și uneori cu literă folosită la tipărirea broșurilor, întotdeauna cu schițe, diagrame. Într-un limbaj cît mai accesibil maselor largi de cititori.

Am citat numai cîteva exemple din activitatea rodnică a cititorva din cele 7.900 diferite ziare, care apar în momentul de față în Uniunea Sovietică, și a căror difuzare în rîndurile cititorilor constituie o operație de mare importanță politică. De aceea prezintă interes articolul lui K. Bogoliubov „Ziarele și revistele — în fiecare familie”, apărut în nr. 10 al revistei. Autorul oferă soluții practice pentru o bună desfășurare a acțiunii de abonare la ziar și reviste, punînd accentul pe necesitatea unei intense munci de lămurire și arătînd că lucrătorii „Soyuzpeciati” (Direcția Generală pentru Difuzarea Presei) trebuie să-l ajute pe cititor ca să aleagă publicațiile care-i sînt necesare. K. Bogoliubov insistă asupra importanței unei bune publicități vizuale și prin radio. În mod deosebit autorul articolului subliniază necesitatea folosirii unui cît mai larg activ de difuzori voluntari în acțiunea de abonare.

În octombrie, gloriosul Comsomol a sărbătorit 40 de ani de existență. În nr. 10 al revistei sînt inserate materiale despre presa de tîneret, care, dînd viață paginilor strălucite ale istoriei, povestește în același timp despre eroii zilelor noastre, contribuind astfel la crearea letopisefului faptelor mărețe ale Comsomolului — ajutor de nădejde al partidului.

Pe larg sînt oglindite în paginile celor două numere ale revistei aspecte variate din activitatea ziaristilor sovietici, de asemenea din punctul de vedere al aportului lor la pregătirea Congresului al XXI-lea al partidului. În această privință trebuie menționat apelul adresat de Biroul Organizatoric al Uniunii Ziaristilor din U.R.S.S. către ziaristii sovietici în care aceștia sînt chemați să lucreze cu energie și mai mare, înzecită, pentru triumful nemuritoarelor idei ale comunismului.

Revista manifestă o susținută preocupare pentru activitatea ziaristilor de peste hotare relațînd, printre altele, cum au sărbătorit aceștia Ziua internațională a solidarității ziaristilor. La aceeași rubrică sînt publicate amănunte despre activitatea presei chineze, despre lupta eroică a ziarului

„l'Humanité” etc. Pentru cititorii dornici să cunoască modul în care sînt organizate cercetările științifice în domeniul presei în Polonia populară le va fi de folos articolul dr. ului M. Kafel despre activitatea Institutului de cercetări în domeniul presei din Varșovia. Nu mai puțin interes prezintă expunerea, apărută tot în nr. 10 al revistei, a principiilor fundamentale ale învățămîntului ziaristic în R. D. Germană. În ceea ce privește aspecte ale presei burgheze, semnalăm atenției cititorilor articolul lui V. Osipov (nr. 10) despre presa canadiană și amplul articol semnat de A. Pronin, despre influența dăunătoare a propagandei Văticanelui. Demascările minciunilor răspîndite de presa burgheză despre U.R.S.S. îi este consacrat articolul lui B. Leoniev, apărut în nr. 11.

În cele două numere ale revistei sînt publicate numeroase cifre și date despre creșterea presei sovietice, despre

aparitia primei lucrări cuprinzînd „Materiale pentru studierea istoriei presei bolșevice”, destinate cadrelor didactice și studenților școlilor de partid și de la facultățile din secțiile de ziaristică din universități. În nr. 11 al revistei este inserat un amplu articol despre presa sovietică în primul an al dictaturii proletare iar în nr. 10 o recenzie despre culegerea „Folietonul rus”, ieșită de curînd de sub tipar.

Extrem de incisivă este satira publicată în nr. 11 al revistei, îndreptată împotriva acelor ziare care se lasă furate de subiecte „senzaționale” în detrimentul abordării temelor care oglindesc realitățile vieții sovietice și preocupările reale ale oamenilor sovietici.

Cele două numere ale revistei cuprind de asemenea cronici despre activitatea ziaristilor sovietici precum și spîcuii din diferite publicații.

M. GOROVITA

„PE FRONTUL ZIARISTICII”

Nr. 10 — OCTOMBRIE 1958

REVISTA Asociației Ziaristilor din întreaga Chină, „Pe frontul ziaristicii” nr. 10, tratează o serie de probleme legate de preocupările actuale din R. P. Chineză. Se desprinde din paginile ei efortul colectiv al lucrătorilor din presă de a răspunde chemării arzătoare a actualității, perseverența lor în căutarea permanentă și neobosită a noi și noi forme care să consemneze și să stimuleze marea avînt de construire a socialismului în R. P. Chineză. Marea majoritate a articolelor dezbate probleme concrete, pun în valoare experiența pozitivă a organelor de presă centrale și locale.

Atrage atenția în acest număr articolul intitulat „Experiența de scoatere a ziarelor la fața locului” semnat de colegiul de redacție al ziarului „Guanminjibao” (ziar care se ocupă de problemele culturale și educative). Este vorba de reinnoirea unei metode practicate în vechile raioane eliberate, și anume:

redacția își îndreaptă atenția asupra unui obiectiv care prezintă aspecte caracteristice demne de popularizat. Cîțiva reporteri se deplasează la obiectivul respectiv unde desfășoară o intensă muncă organizatorică, sub îndrumarea comitetului de partid local. Important este faptul că articolele, corespondențele și reportajele care iau calea redacției sînt în marea lor majoritate semnate de oameni ai muncii. Redactarea și chiar schița de paginație se face în colectiv, sub îndrumarea reporterilor deplasați pe teren. „Redacția — scrie articolul — consideră că trebuie lichidată cu fermitate vechea practică „de a scoate ziarul cu porțile închise, de a sta în redacție și a aștepta sosirea materialelor”. Reporterii trebuie să urmărească cu atenție direcția de dezvoltare a activității cultural-educative în diferite locuri, și, din proprie inițiativă, să-și îndrepte atenția spre obiectivele în care se concentrează problemele de

bază ale muncii. Unde apare tipicul, acolo este nevoie de prezența reporterului, pentru a adânci realitatea, pentru a pătrunde în mase“.

În spiritul acestei noi orientări, redacția a obținut mari succese. De exemplu, în luna iulie a. c. redacția ziarului „Guanminjibao“ a aflat că Universitatea Uhan a obținut succese mari în munca de aplicare a metodei învățământului. Ca urmare, au fost trimiși doi reporteri care au primit sarcina de a organiza culegerea materialelor, de a le trimite redacției, împreună cu schița de paginare. În decurs de o săptămână reporterii au expediat de la obiectivul respectiv material pentru trei pagini de ziar: articole scrise de comitetul de partid din Universitate, foiletoane, știri, articole scrise de cei doi reporteri, fotografiile etc. Această oglindire multilaterală și concentrată a situației dintr-un institut de învățământ superior a avut un asemenea succes, încât câteva institute de învățământ superior au comandat un mare număr de ziare, ziarul trebuind să fie retipărit.

Analizând cauzele acestor acțiuni reușite, autorul scrie: „Succesul metodei de scoatere a ziarului la fața locului se datorește tocmai faptului că în întreg procesul de culegere și redactare a materialelor reporterii s-au bazat cu fermitate pe conducerea comitetului de partid din institut, realizând o îmbinare a forțelor organizației de partid cu cele ale maselor și reporterilor“, „.....trebuie înfăptuită orientarea „întregul popor participă la scoaterea ziarelor, fiecare om scrie articole“, trebuie făcut în așa fel ca comitetele de partid locale să participe la munca de conducere a ziarelor iar masele să ia parte la culegerea și redactarea materialelor“.

În continuare autorul arată că „scoaterea ziarului la fața locului“ înlesnește realizarea principiului (mai mult, mai repede, mai bine și mai economic).

În al doilea rând aceasta este o excelentă metodă de aplicare a participării maselor pe frontul ziaristicii. În tot acest proces, de la culegerea materialelor și pînă la alcătuirea schiței de paginare, părerea colectivului local are o mare greutate.

„Scoaterea ziarului la fața locului“ este o bună me-

todă de calificare multilaterală a reporterilor. Cu această ocazie ei învață să culeagă materiale, să le redacteze și să ducă munca de mase. Prin astfel de acțiuni presa își exercită pe deplin rolul ei de organizator și mobilizator. În același timp, constrinși de caracterul operativ al sarcinii lor, reporterii învață să lucreze independent.

Aplicarea acestei metode a entuziasmat într-atît publicul cititor, încît unele instituții au format colective de redacție a materialelor cu forțe proprii, trimițînd ziarului pagini întregi finisate, care nu așteaptă decît să intre în tipografie. De aceasta se ocupă articolul „O colaborare reușită“, apărut sub semnătura secției de propagandă a comitetului de partid din Institutul de Căi ferate Tang Șan, articol în care se descrie amănunțit cum s-au născut două pagini de ziar, prin colaborarea comitetului de partid cu masele.

Credincioasă tradiției de luptă pentru apărarea purității ideologice a presei, revista publică articolul „Să ducem cu fermitate lupta dintre cele două căi în munca gazetărească“.

Pe linia stimulării creației colective, revista publică articolul „Victoria mișcării de mase“, în care sînt prezentate marile succese obținute de Facultatea de Ziaristică a Universității Populare din Pekin, pe linia educării în spiritul „și roșu și specialist“ și în activitatea științifică.

În prezent funcționează — pe lîngă această facultate — o tipografie cu 7 ateliere și cu o capacitate zilnică de 40.000 hieroglife. Au fost pînă acum calificați 316 studenți care au găsit astfel o cale de îmbinare a muncii intelectuale cu munca fizică, adecvată specialității lor. Studenții învață în felul acesta să împletească teoria cu practica. Ei se ocupă intens de scoaterea ziarelor raionale, de uzină și sătești.

În colaborare cu profesorii, studenții au redactat într-un timp record o serie de lucrări științifice, dintre care multe sînt inedite. De exemplu: „Scurtă istorie a publicațiilor de presă militară din China contemporană“ care urmărește drumul de dezvoltare a acestor publicații de la nașterea Armatei Populare de Eliberare și pînă în prezent.

Profesorii și studenții au mai alcătuit o colecție de 200

de articole care sintetizează experiența autorilor și a altora în redactarea ziarelor din unitățile de bază. Printre acestea, experiența referitoare la ziarele sătești, de stradă și șantiere constituie o temă nouă în teoria despre presă a proletariatului.

Lupta pentru oțel a devenit cauza întregului popor chinez. Această problemă este prezentă zilnic în paginile tuturor ziarelor. Revista „Pe frontul ziaristicii“ o înserează și ea în editorialul „Problemele care trebuie să intre în atenția propagandei industriale“ și în articolele „Cum luptăm

pentru oțel“ (red. ziarului „Jenminjibao“), „Reportajele din industria de oțel“ publicate în ziarul „Hananjibao“ etc., etc.

Articolul „Cum să redactăm prima pagină“ caută noi metode de a imprima paginii înția un aspect cît mai atrăgător.

Articolele „Propaganda împotriva provocărilor militare ale S.U.A. oglindită în ziarele provinciale și orășenești“ și „Un articol de polemică străbătut de o mare forță logică“ sînt scrise pe marginea evenimentelor din ultimul timp.

T. RADIAN

„NEUE DEUTSCHE PRESSE“

Nr. 11 — NOIEMBRIE 1958

„NEUE Deutsche Presse“, organul Uniunii Presei din R. D. Germană, apărut în luna noiembrie, publică cinci articole în legătură cu aniversarea a 40 de ani de la revoluția germană din 1918. În fața noastră se desfășoară glorioasele momente trăite de poporul german acum patru decenii.

Cele cinci articole care tratează despre revoluția din noiembrie sînt scrise cu căldură și este de reținut faptul că multe date interesante sînt furnizate de lucrările de diplomă ale unor studenți ai facultății de ziaristică din Leipzig.

Ceea ce nu a putut realiza revoluția din noiembrie s-a înfăptuit în 1945 într-o parte din Germania. Presa marxist-leninistă din Republica Democrată Germană urmează tradiția presei comuniste începută cu 40 de ani în urmă. Iată acum pe cei mai de seamă ziaristi din R. D. Germană adunați în Casa Presei Germane pentru a discuta sarcinile ce revin ziaristilor în pregătirea alegerilor care au avut loc în luna noiembrie pentru Camera Populară. Discuția depășește cadrul imediat al pregătirilor electorale, abordînd modul de perfecționare a muncii de ziarist în general. De altfel, referatul principal, prezentat de Horst Sindermann, se intitulază „Pentru ridicarea gazetăriei noastre la un nivel superior“.

În referat se arată necesitatea ca ziaristii din R. D. Germană să fie pregătiți de a arăta pe înțelesul diferitelor categorii de cetățeni esența decadentă a diferitelor manifestări din Germania apuseană. Ziaristul trebuie să fie pregătit ca să dea răspunsul potrivit la orice întrebare, provenită din orice mediu social.

Un alt imperativ al unei ziaristici de bună calitate este acela de a nu neglija în timpul alegerilor informarea cititorilor despre evenimentele internaționale. Unii ziaristi sînt înclinați să creadă că în timpul campaniei electorale evenimentele internaționale ocupă prea mult loc în ziar. Concepție greșită! Nu există eveniment internațional care să nu folosească luptei electorale însăși.

Referatul are cuvinte foarte drastice împotriva suficienței și a auto-liniștirii. În R. D. Germană se duce o luptă dîră pentru înfițarea tehnică față de R.F.G. Singura metodă de a întrece Germania occidentală în domeniul consumului pe cap de locuitor sau în alte domenii este perfecționarea proceselor tehnologice. Ziaristii trebuie să oglindească această luptă în presă în mod viu.

Schematismul și statisticile seclii golesc uneori știrile de conținutul lor valoros. Se citează de pildă numărul fascinant de noi cooperative mește-

șugărești înființate, fără însă a analiza în mod serios dacă aceste cooperative sînt și necesare populației. Nu numărul cooperativelor meșteșugărești, ci funcția lor socială interesează.

Pentru ca ziaristii să fie la înălțimea rolului lor, ei trebuie să cunoască viața.

La rubrica „Discuții pe marginea stilului socialist de

muncă al ziaristului“ ni se pare interesantă metoda de muncă a ziaristilor din redacția ziarului „Die Freiheit“, trimiși la o întreprindere să sprijine răspîndirea unei noi metode în producție. Esența acestei metode constă în stabilirea unui contact permanent și foarte strîns cu muncitorii. Pe această bază ziaristii de la „Freiheit“ au

inițiat publicarea a 11 articole sub titlul comun „Cu cărțile pe față“, în care se aduceau critici diversilor factori din întreprinderea respectivă. Fiecare din articolele publicate a fost urmat imediat după apariția sa de o discuție tovarășească între redactor și cei criticați. Această metodă este importantă și prin faptul că ea contribuie la educarea

spiritului de răspundere al ziaristilor înșiși.

Numărul 11 al revistei „Neue Deutsche Presse“ se încheie cu importanta știre că la 1 ianuarie 1959 se vor deschide cursurile politice și profesionale organizate de Uniunea Presei Germane pentru ziaristii din întreaga Republică Democrată Germană.

GABRIELA GEROTA

SUMARUL NUMERELOR APĂRUTE ÎN CURSUL ANULUI 1958

	Nr.	Pag.		Nr.	Pag.
EDITORIALE					
— O glorioasă aniversare	7	1	— Pseudoreportaj despre unele aventuri ale reportajului — Al. N. Trestieni	2	14
— Ideile Marelui Octombrie, far călăuzitor al presei comuniste	10—11	1	— Viața și reportajul — I. Băieșu	2	17
— Pe drumul continuei înfloriri și întăriri a patriei noastre	12	1	— La București reporterii vor discuta probleme esențiale ale reportajului contemporan — Victor Birlădeanu	3	1
TEORIA ȘI PRACTICA PRESEI					
— Articolul de propagandă în presa cotidiană — Al. Popescu	2	1	— Discuție despre reportajul de călătorie	3	11
— Cîteva probleme ale alcătuirii ziarului — Al. Cornescu	2	7	— Reflecții pe marginea unor note de călătorie — Victor Nămolaru	3	12
— Rolul educativ al publicațiilor pentru copii — Ilie Stanciu	10—11	22	— Trei probleme din cele multe — Dănoș Mikloș	3	15
VERSURI					
— „Iskra“ leninistă — Platon Voronko	4	6	— Reuniunea Internațională a Reporterilor — George Ivașcu	4	1
DIN EXPERIENȚA PRESEI SOVIETICE					
— Scriitorul ziarist — D. Zaslavski	7	10	— Despre reportaj — Lin Wei	4	24
— De vorbă cu un reporter despre reportaj — Virgil Dănculescu	7	15	— Citind pe Egon Erwin Kisch — Alecsei Rusak	4	25
— În vizită la redacția ziarului „Mediținskii rabotnik“ din Moscova — A. Profeta	7	24	— Erou principal sau element decorativ — Erich Pfaff	4	27
— Munca de masă a redacției unui ziar de partid — A. Grebnev	8—9	1	— Reportajul și viața — Sorin Holban	4	28
— În vizită la redacția ziarului „Selskoe haziaistvo“ din Moscova — Șerban Nedelcu	10—11	16	— Pledoarie pentru conflictul în reportaj — T. Caranfil	4	29
IN INTIMPINAREA REUNIUNII INTERNAȚIONALE A REPORTERILOR					
— Problema reporterilor — Pierre Lamblin	1	1	— Două simpozioane despre reportaj	4	30
— Colecționari de pietre prețioase — Horia Liman	1	3	PROBLEME DE ECONOMIE INDUSTRIALA		
— Un dram din experiența mea și multă dorință de a învăța dintr-a altora — Gheorghe Vlad	1	5	— Pentru o tratare larg-accesibilă a problemelor economice — Const. Mitea	4	5
— Un mijloc eficace pentru coexistență pașnică — Armando Rodriguez Suarez	2	11	— Cum se reflectă problemele industrializării socialiste în unele ziare centrale — Lilian Crețu	10—11	32
— Dimensiunile prezentului și porțile viitorului — Victor Birlădeanu	2	12	— Cum se oglindesc în presă problemele ieftinirii construcțiilor. — C. Dorian	12	22
PROBLEME DE ECONOMIE AGRARĂ					
— Reflectarea problemelor agriculturii în ziarul „Dobrogea nouă“ — ing. Sonia Marcarian					
— Problemele principale ale agriculturii în ziarele „Steaua roșie“—Roman și „Viața Buzăului“ — Const. Prisăcaru					
— În pas cu viața — Aurel Mihale					
— Cum sînt ogîndite problemele actuale ale agriculturii în cîteva ziare regionale — ing. V. N. Ceaușu					
— Cum ajută ziarele „Făclia“—Cluj, „Drapelul roșu“—Timișoara și „Viața nouă“—Galați la înlăptuirea sarcinilor Consfătuirii de la Constanța — M. Calianu					

arul „Înainte“ — Craiova și problemele transformării socialiste a agriculturii — Gh. Jangociu 12 28

W SCRIEM

Locul atributelor — Acad. Al. Graur 1 7
 - Știri de genitive — Acad. Al. Graur 2 22
 - Clîșee — Acad. Al. Graur 3 7
 - Un exemplu negativ — Acad. Al. Graur 4 21
 - Pentru folosirea corectă a cuvintelor — Acad. Al. Graur 7 9
 - Cuvinte rău înțelese — Acad. Al. Graur 10-11 18
 - Folosirea articolului — Acad. Al. Graur 12 20

DISCUȚII

- Tot ce am cunoscut în munca de gazetar și-a găsit locul în paginile de literatură — Ion Pas 2 4
 - Viața de ziarist te învață cum să te apropii de om — Mihai Beniuc 2 5
 - Ziaristica m-a obișnuit cu scrisul zilnic, ceea ce e foarte important pentru un scriitor — Zaharia Stancu 2 6
 - Nimeni nu se află mai în plinul vieții decît ziaristul — Eugen Jebeleanu 3 7
 - Ziaristica, această excelentă școală a meșteșugului scriitoricesc — Cicerone Theodorescu 3 8
 - Cuvîntul unui scriitor care nu a făcut ziaristică — Marcel Breslașu 3 9
 - Ziaristica e o școală de sinceritate — Lucia Demetrius 3 9
 - Ziaristica mi-a născut interesul pentru ultimul eveniment al zilei — Nicolae Tăutu 3 16
 - Munca în redacție m-a făcut să simț cu o acuitate mult mai mare ritmul trepidant și intensitatea evenimentelor politice — Geo Bogza 4 13
 - Experiența de presă a fost hotărîtoare pentru întreaga mea dezvoltare ulterioară — Aurel Baranga 4 14
 - Nu cred că în vremea noastră există o mai bună școală pentru un scriitor decît ziaristica — George Macovescu 4 15
 - Să pui viață în literatură — Dar nu literatură în viață... — Otilia Cazimir 4 16
 - Presa muncitorească m-a învățat să caut esențialul în tratarea unei teme — Nicolae Moraru 4 16
 - Realismul nu exclude inspirația; nici în literatură, nici în ziaristică — Radu Boureanu 4 18
 - Ziaristica mi-a pus acătării condeiul în mină — Ion Istrate 4 19
 - Să scrii ceva pentru ceva — Al. Mirodan 4 20
 - Concluzii la o discuție despre scriitori și presă 7 12

CRONICA PUBLICISTICII

- Dimensiunile prezentului și porțile viitorului — V. Birlădeanu 2 12
 - Întoarcerea reporterului la uneltele sale — V. Birlădeanu 4 22
 - Arme din arsenalul revoluției — V. Birlădeanu 10-11 13
 - În lumea contrastelor și în lumea viitorului — V. Birlădeanu 12 30

INSEMNAȚII

- Dialoguri cu unii cititori — F. Brunea-Fox 1 18
 - Despre presa unor țări din Africa și Asia — Gheorghe Dinu 3 16
 - Materiale interesante și materiale inutile I. Felea 7 26
 - Uniunea Sovietică construiește pentru pace — Wilfred Burchett 10-11 6

- Cartea în ziar — Victor Vintu 10-11 19
 - În vizită la prietenii chinezi — Ilie Rădulescu 10-11 25
 - Convorbiri cu ziaristi din R. D. Germană — Elena Edroiu 10-11 27
 - Pagina culturală în ziarele „Zori noi“ — Suceava și „Crișana — Oradea — Eugen Luca 12 26

PRESA DIN SLUJBA IMPERIALISMULUI

- Cîteva păreri împotriva dezinformării — Sergiu Fărcașan 4 10

SCHIMB DE EXPERIENȚĂ

- Din activitatea corespondentului regional — Tr. Catîncescu 1 24
 - Cum realizăm un specific propriu gazetei „Viața Cooperăției Meșteșugărești“ — E. Bradu 1 27
 - Reportaj despre ziaristi „Griviței roșii“ — T. Caranfil 2 28
 - Oamenii și caietul cu notițe al reporterului — M. Coleșiu 3 34
 - Seminarul internațional al redactorilor presei studențești de la Sinaia — Al. Ionescu 8-9 20
 - Adîncirea prieteniei între poporul român și minoritățile naționale — Ernst Breitenstein 10-11 29
 - Cîte ceva despre eficacitatea ziarului — Dumitru Leonte 12 5
 - Contribuția ziarului „România liberă“ la rezolvarea problemelor economiei locale — Stan Vlad 12 8
 - Cîteva aspecte ale muncii noastre de educație comunistă a tineretului — Dumitru Popescu 12 11
 - Aspectul orașului în ziarul „Informația Bucureștilui“ — Sașa Georgescu 12 13
 - Sprijinul acordat de ziarul „Steagul roșu“ București în acțiunea de redare a noi suprafețe agricole — Florea Mateescu 12 15
 - Din activitatea ziarelor „Steaua roșie“ și „Vörös Zászló“ — Ștefan Izsak 12 17
 - Convorbire cu V. Nicorovici pe marginea volumului „400 de zile în orașul flăcărilor“ — T. Caranfil 12 32

ATELIERUL ZIARISTULUI

- Despre unele materiale apărute în presă cu prilejul sărbătoririi a 10 ani de la întemeierea Republicii — I. F. și N. D. 1 15
 - Aspecte organizatorice ale muncii unei redacții raionale cu corespondenții voluntari — Sergiu Fălerot 3 29
 - Senzaționalul în „magazin“ — Georgette Ricus 3 31
 - Caricatura internă la zi — Neil Cobar 3 33
 - Pe marginea expoziției caricaturistului Gh. Chiriac — Mircea Deac 8-9 18
 - Cum ne adresăm cititorilor de la sate — N. Culcea 10-11 37
 - Rezolvarea sezișărilor oamenilor muncii — Const. Fugaru 10-11 28

RADIO ȘI TELEVIZIUNE

- Opinii despre reportajul radiofonic — Pop Simion 3 3
 - Din activitatea Studioului de Televiziune — București 10-11 35

CONTRIBUȚII LA ISTORIA PRESEI

- Spicuri din presa republicană — Nicolae Deleanu 1 9
 - Iosif Nădejde — I. Felea 1 29

VERIFICAT
2007

	Nr.	Pag.
- Un ziar al grupărilor comuniste din Tg. Mureș - Fuchs Simion	1	32
- Din trecutul de luptă al „României libere” — - Conf. univ. B. Bălțeanu	2	20
- Rolul ziarului „Lupta C.F.R.” în pregătirea mă- rețelor acțiuni din februarie 1933 — I. Iacoș	2	24
- Alex. Beidiman — I. Felea	2	32
- Presa transilvană după 1848 — N. Deleanu	3	22
- Revista „Reporter” și animatorul ei Petre Șer- bănescu — Ilie Zaharia	4	33
- Editori, tiparnițe, tipografi și publicații de altădată — N. Deleanu	4	35
- Lucrători tipografi și gazetari din secolul trecut - N. Deleanu	7	29
- Presa socialistă la sfârșitul veacului trecut - N. Deleanu	8-9	23
- „Înainte” organ al Secției de Educație și Cultură a Diviziei de voluntari români „Tudor Vladi- mirescu”	8-9	26
- Influența Marii Revoluții Socialiste din Octom- brie în presa muncitorească în anii 1917-1918 N. Deleanu	10-11	8

FIGURI DE ZIARIȘTI PROGRESIȘTI

- Marcel Cachin	2	23
- Egon Erwin Kisch, omul cu mâinile de aur - Paul B. Marian	3	36
- Henri Alleg un erou al poporului algerian - Gheorghe Dinu	7	35
- Nasib Metni — I. Plîșevski	7	37
- Julius Fucik neînfricat luptător revoluționar - Paul B. Marian	8-9	35
- Alexandru Sahia, primul ziarist român care a scris o carte despre Uniunea Sovietică — Gheor- ghe Dinu	10-11	14

**ACTIVITATEA O.I.Z. ȘI A UNUNII
ZIARIȘTILOR DIN R.P.R.**

- Declarația comună a delegaților Uniunilor de ziariști din țările socialiste (Berlin)	1	14
- Din viața Uniunilor frățești	1	33
- Din viața Uniunilor frățești	2	34
- Din activitatea Uniunii Ziariștilor din R.P.R.	2	36

	Nr.	Pag.	Zia-
- Al IV-lea Congres al O.I.Z. — Al. Cornescu	4		Neue
- Plenara Comitetului de conducere al Uniunii Ziariștilor din R.P.R. (aprilie 1958)	4		e cu
- Reuniunea Internațională a Reporterilor	5		ia-
- Al IV-lea Congres al Organizației Internaționale a Ziariștilor	5		hide
- Ședința Comitetului pentru cooperarea ziariștilor de la Bruxelles	7		stea
- Punerea pietrii fundamentale a Casei interna- ționale de odihnă a ziariștilor	7	21	riș-
- Conferința redactorilor revistelor Uniunilor și Asociațiilor de ziariști afiliate la O.I.Z.	7	22	
- Din activitatea U.Z. din R.P.R.	7	40	
- Din activitatea Uniunilor de ziariști frățești	7	41	
- În întimpinarea primului congres al ziariștilor sovietici — I. Șipilov	8-9	15	
- 8 septembrie, ziua solidarității internaționale a ziariștilor	8-9	33	
- Din viața Uniunii noastre	8-9	43	
- Semnarea unei convenții de colaborare între Uniunea Ziariștilor din R. P. Română și Uniunea Ziariștilor din R. P. Ungară	10-11	7	
- Din activitatea Uniunii Ziariștilor din R.P.R.	10-11	31	

DOCUMENTARE ȘI BIBLIOGRAFIE

- „24 ianuarie 1968 — sărbătoare roșie” — S. Albu	1	34
- O culegere jubiliară despre dezvoltarea presei în U.R.S.S.	1	39
- Articole despre presă, apărute în publicații românești în anul 1957	1	46
- Literatură pentru lucrătorii din presă	1	47
- „Libertatea presei” în Germania occidentală - Helfrid Weiss	2	46
- Presa revoluționară bulgară din România — Gh. Dinu	8-9	31
- Presa în Cehoslovacia — Josef Jungwirth	8-9	44
- Reforma scrierii chineze — U Iul-Clijan	10-11	44
- Din istoria presei muncitorești germane — Georg Hromadka	12	35
- Un vechi gazetar antimonarhic puțin cunoscut - S. Albu	12	37

SATIRĂ ȘI UMOR

- În vîrful penitei — V. D. Popa și A. Lăpușeanu	4	20
--	---	----

VERIFICAT
1987

„НАША ПЕЧАТЬ“

Журнал Союза Журналистов РНР
III год, № 12 (32), Декабрь 1958 г.

СОДЕРЖАНИЕ

- На пути неуклонного расцвета и укрепления нашей родины.
Думитру Леонте: Кое-что о действенности газеты.
Стан Влад: Вклад газеты „Ромыния либера“ в разрешении вопроса местного хозяйства.
Думитру Попеску: Несколько вопросов нашей работы по коммунистическому воспитанию молодежи.
Саша Джорджеску: Как отображает город газета „Информация Букурештиулуй“
Флоря Матееску: Поддержка, оказываемая бухарестской газетой „Стягул Рошу“ в деле освоения новой сельскохозяйственной площади
Штефан Ижак — О работе газеты „Стяуа Рошие“ и „Вёреш Засло“.
Акад. Ал. Граур — Употребление определенного и неопределенного члена.
К. Дориан — Как отражаются в печати проблемы удешевления строительства.
Еуджен Лука — Культурный раздел в газетах „Зорь ной“ (Сучава) и „Кришана“ (Орадия).
Г. Янгочу — Крайовская газета „Инаинте“ и вопросы социалистического преобразования сельского хозяйства.
Виктор Бырладяну — В мире контрастов и в мире будущего.
Т. Каранфил — Беседа с писателем В. Никоровичем в связи с его книгой „400 дней в городе огня“.
Георг Хромадка — Из истории немецкой рабочей печати.
С. Албу — Малоизвестный антимонархический журналист прежнего времени.
Рецензии — Заметки — Из-за границы
Содержание номеров журнала вышедших в 1958 г.

Редакция и администрация:
Бухарест, Каля Викторией № 163
Телефон: 15.21.02

„OUR PRESS“

The review of the Journalists' Union
of the Rumanian People's Republic
Third year, No. 12 (32), December 1958

CONTENTS

- On the road leading to the continued prosperity and strengthening of our country.
Dumitru Leonte: About the efficiency of the newspaper.
Stan Vlad: The contribution of the newspaper „România libera“ to the solution of local economic problems.
Dumitru Popescu: Some features of our work to educate young people in the communist spirit.
Saşa Georgescu: The city's aspect mirrored in „Informația Bucureștiului“.
Florea Mateescu: How the newspaper „Steagul roșu“ of Bucharest backs the campaign which is under way to recover new areas for agriculture.
Ștefan Izak: From the activity of the newspapers „Steaua roșie“ and „Vörös Zászló“.
Academician Al. Graur: How to use the article.
C. Dorian: The reduction of costs in the building industry as seen in the press.
Eugen Luca: The cultural pages of the papers „Zori noi“ of Suceava and „Crisana“ of Oradea.
G. Jangociu: The newspaper „Inainte“ of Craiova and the problems concerning the socialist transformation of agriculture.
Victor Birlădeanu: The world of contrasts and the world of the future.
T. Caranfil: Discussing the volume „400 days in the city of fire“ with V. Nicorovici.
Georg Hromadka: From the history of the German working-class press.
S. Albu: An old, unknown anti-dynastic newspaperman.
Reviews — Notes — From abroad
Contents of issues published in 1958

Editorial Offices and Administration:
Calea Victoriei, 163, Bucharest, Rumania
Phone: 15.21.02

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA: Calea Victoriei, 163. Telefon: 15.21.02

Abonamentele se primesc de către difuzorii de presă din întreprinderi, instituții și de la sate, factorii poștali și oficiile poștale.

Revista se găsește de vânzare la chioșcurile difuzării presei

Tiparul executat în Întreprinderea Poligrafică nr. 2, București, str. Brezoianu nr. 23—25, c. 4464

Foto E IAROVICI